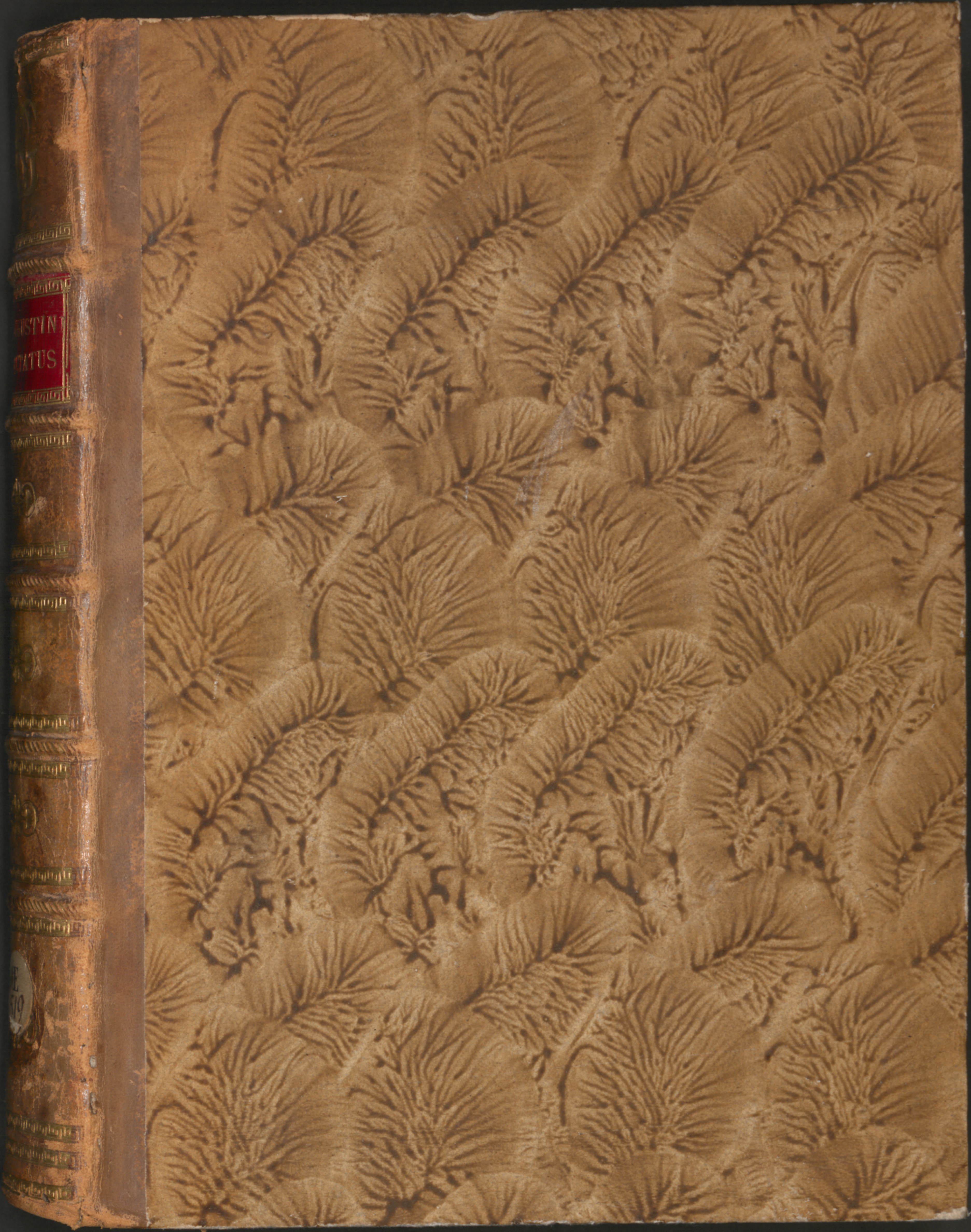

S. AUGUSTIN
TRACTATUS

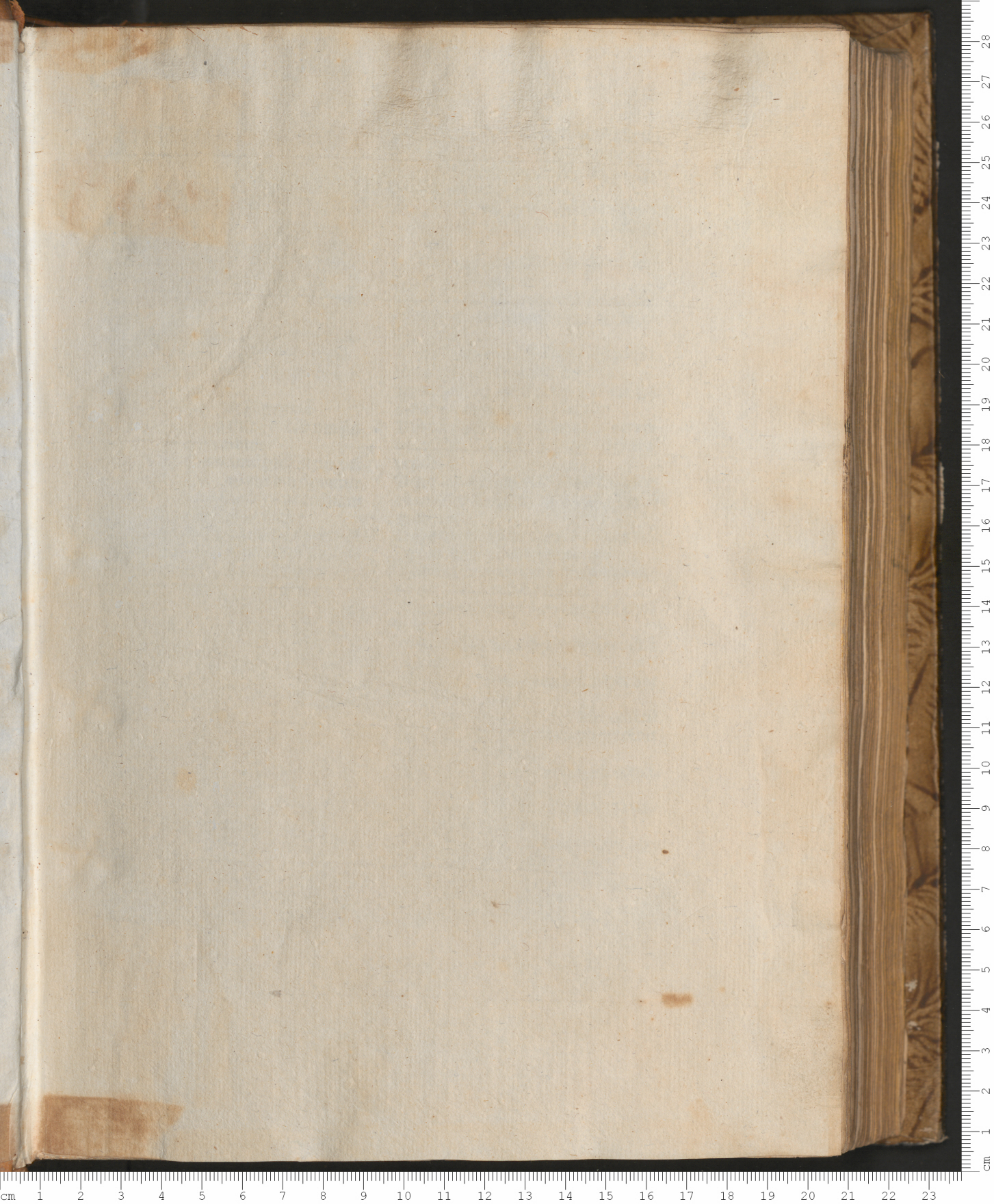

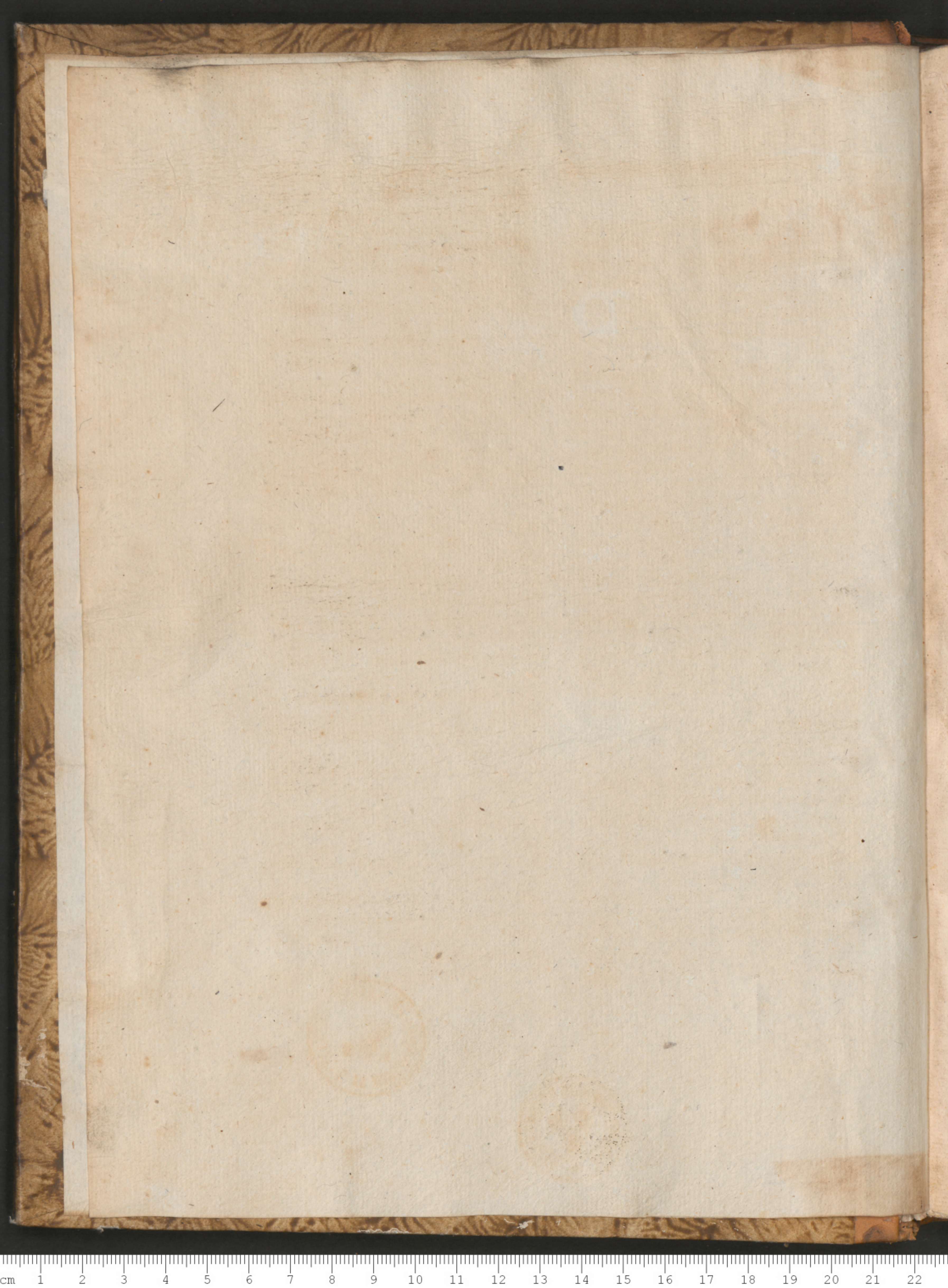

CHRISTIAN
STATUS

179

15
s. E. 519.

Incipit tabula tercie quinquage
ne beati augustini epi

Accusant multi deuz in ope
eorz ps cxxii v. Qm mltu re
Adam z eua cur induci st tunicis pel
liceis ps c iij. ser i v. extendes celum
Adorates ydola in multis filis illis
efficiuntur ps c xxxiiij v. filis illis
Ale aie sunt due ps c iij. ser i v. Qui a
bulat
Ale quibus poterit aia volae a facie
dei irati q st: ps cxxxviiij v. si recipia
Alieni multi sunt deo. ps c iij. ser i. v.
Qui ptegit aquis
Alleluya quid e ps c x in titulo
Ambulat de⁹ sup vtutes aiarum ps
c iij. ser i. v. qui ambulat
Ambulare qui dicunt pfc in via dei
ps cxxvii. ser i. v. no em qui opantur
Ambulare vtruz pccores poterint in
via dei ps cxxvii. ser. ij. et iij
Ambulantes in tribulatioe viuifica
tur a do ps cxxxvii v. si ambulauero
Amor imund⁹ qm mud⁹ habet vim
suam trahedi ps c. xxi. in titulo
Angelus cur admittit se teneri luctan
do a iacob. ps cxlviij. v. annuncias v^m
Angeloz panis cu pat⁹ hoi per qd p
uenitur ad illum manducandum ps c
xxx. v. si non humiliter
Anima qn faciatbitur ps c ij. v. qui p
picius. post mediu
Anime pcipitur no filere a laude dei
ps c ij. v. et omnia interiora
Aia quod habeat se ad deu ps c iij. ser.
i. v. fundauit terram
Aie pegrinatio in terra ad quid e ps
c xix. v. multu pegrinata
Aia feda vtru adamat a do ps c iij
ser i. v. cofessionem z
Aia peccatrix licet vilis. melior tn p
statissimo corpe ps c xlv. v. lauda aia
Aialia scilz lepus ericius ceru⁹ aliqd

fignt ps c iij. ser iij. v. mōtes altissimi
Aialia omnis generis bestie cur pre
cipiebatur petro manducare ps c iij.
ser iij. v. potabūt omnes
Aialia in sacrificio abrahe aliqd pre
figurabant. ps c iij. ser iij. v. sup illos
volatilia
Anni dei p quid possidendi ps c i. ser
ij. v. in generatione
Apostoli cur dixerunt oia reliquisse
cu nichil possidebant ps c iij. ser iij. v.
illic passeret
Apostoli z sancti dicuntur celu pccor
terra ps c xxi. v. qm ibi sederūt
Apostoli filij sunt ppharu ab eis ge
nerati ps c xxi. v. sicut sagitte
Aplus paulus ex cui⁹ matris vtero
dixerat segregatu ps cxxxviij. v. sus
cepisti
Aque cur dicuntur stare supra mōtes
cu in ymo sunt ps c iij. ser ij. v. sup
montes
Aque cur dicuntur fugere a facie dei
ps c iij. ser ij. v. ab increpatione
Aristotiles quō ptremiscit apud in
feros ps c xl. v. absoriti sunt
Ascendendi mod⁹ docetur ps c xix. i
titulo
Ascēdēdū ē quō absq ruina ps c xix. i
titulo
Ascensionis impedimentū superbia
ps c xix. v. ne des ad
Ascendere vtru poterit hō in celu cū
dicitur nemo ascendit n qui descendit
z c ps c xxi in titulo
Auaricia qn dicit⁹ inee hoi ps cxxvii.
ser xi. v. inclina cor
Auaricie remediū ps cxxii. v. Quo
niam mltum repleti
Auaricia possideri criminofum ē ps
c xxvii. v. Etem nō potuerunt
Audire poti⁹ appetendū q loqui ps
c xxxix. v. vir linguosus
Auris dei qn in clamari dicit⁹ ad ora
d ij

41. Ex Libris sanctae Genovefae parisiensis

tionem nrām ps ci. ser i. v. in q̄cūq;
Auxilium vtrū petendū ē a sanctis ps
c xx. v. leuent oculos

Babilonia et syon diuos habēt
ciues ps c xxxvi. v. sup fluiā
Beatitudinē q̄rendo multi errāt ps
c xviij. v. beati imaculati p totū
Bellū duplex in hoīe ps c xliij. v. be-
nedictus

B̄ndicere dñm cur p̄cipitur ps c ij. v.
b̄ndic anima

B̄ndicere dñm etiā dormiendo quid
sit ps c ij. v. et oīa interiora

B̄ndicere sine intermissioē qd sit c ij.
v. b̄ndic a. et noli

B̄ndictionē cur nō sup omnes sanc-
ti dixerūt ps c xviij. v. et nō dixerūt

B̄ndictio dñi p quid haberi p̄t. ps c.
xxxij. v. ecce nūc b̄ndicite

B̄ndicere deū nocte poti⁹ ē q̄ in die
ps c xxxij. v. in noctibus

B̄ndicūt etiā deū irrōnales insensi-
biles ps c xliij. v. cōfiteātur tibi dñe

Bibendū ē de aqua tribulatiois trā-
seundo et nō stādo ps c xxiij. v. forsi-
tan aqua

Blasphemiā multi p̄mittūt tacendo
ps c ij. v. b̄ndicite dñm

Blasphemāt qui dicit aliq̄ regi casib;
et nō a deo ps c xlvij. v. ignis grādo

Bona reddēda sūt p malis ps c xviij.
ser vij. v. retribuē inq̄t

Bona opa sūt b̄n faciēda ps c xviij.
ser xij. v. in via tua. in medio

Bona t̄palia possideri p̄nt absq; pec-
cato ps c xx. v. dominus tegumen-
tū et c xxiij. et videas

Bonitas dī q̄ singularis ē ps c xxxiiij
v. qm̄ benignus

Bon⁹ n̄ ē q̄ malū laudat. ibidē i fine
Bonoz habūdantia nō omnib; erit
ps c xxi. v. et habūdantia

Bon⁹ cur maiora scandala vidit qm̄
mal⁹ ps c xix. v. sagitte potēt. in fiē

Bon⁹ et malus nō ad eūdem finem
p̄grinātur ps c xlv. v. laudabo dñm
Boni files sūt malis t̄pe hyemali dissī-
miles in estate ps c xlvij. v. et exal-
tatum est

Boni dies p quid possidendi sūt ps c
xliij. v. et refugium

Cadere quō iust⁹ d⁹ septies ps
c xviij ser xxi v. septies in die
Cadāt p quid hoīes a deo ps c xx. v.
ne des ad p̄mouendū

Cāticū pulchrū p diuitib; ponit⁹ ps
c xxxvi. v. quō cātābimus

Captiu⁹ ē hō in mūdo ps c xxxvi. v.
qm̄ illic interrogauerūt

Caritas supeminēti⁹ via et hōis so-
lum reseruatur ps c iij. ser i. v. qui p
tegit

Caritas in elemosina et nō facultas
a deo aspicitur ps c xxi. v. intrōgate

Caritas q̄ valida et potēs ē ps c xxi.
v. fiat pax

Caritas quib; dicitur inēē ps c xxi. v.
fiat habūdantia

Caritas nō vincitur ab inimico ps c
xxxij. v. sicut vnguentū

Caritas p̄fca p quid scitur inesse hōi
ps. c xxxij. v. sicut ros. in fine

Caritate diligend⁹ ē p̄xim⁹ ps. c xl. i
titulo

Carnales spūalib; sunt inimici p e-
sau et iacob figurat⁹ ps. c xxxvi. v. me-
mento. in fine

Celi quō sunt perituri ps ci. ser. ij. v.
et anni tui

Ciues terreni multi dicūtur nō pere-
grini ps c xviij. ser vij. v. incola

Cōcordia sicut est mēbroz ita erit et
hōim ps c xxx. v. neq; in altū

Cōcordia fratrū nō corrūpitur p̄t
aliq; falsos ps. c xxxij. v. ecce q̄ bonū

Cōcupiscentia non ōnis dāpnabilis
ps c xviij. ser vij. v. incola

Concupiscentia tollenda ē ne robur

accipiat ps cxxxvi. v. btus q tenebit
 Confessio no est differenda ps. c ij. v.
 misericors et
 Confessio hois est deo suavis psal. c
 iij. ser iij. v. suavis fit ei
 Confessio que dicitur homini magis
 utilis psal. c v. ver. quoniam bono
 Confessio duplex in scriptura sacra re
 pitur psal. c xvij. in titulo p to^m psal
 Confiteri quod debeam⁹ xpm filium
 dauid ps c ix. v. dixit dominus
 Consiliu hois aliqui pnciosum sibi ipi
 psal c v. v. sepe liberauit
 Conuersionis hois ad gram potior
 ca que est psal c ij. v. quatum distat
 Corde clamadu est ad deu ps c xvij.
 ser xxiij. v. clamaui in toto
 Cor hois qn rectum z qn prauum di
 citur ps c xxiij. in titulo ppe fine
 Cordi mundo oia munda sunt psal. c
 xxv. v. tunc repletum. in fine
 Corda no omniu sanantur a deo ps
 c xvi. ver. qui sanat
 Cordis ostium qn dicitur apiri xpo
 qn dyabolo ps c xli. v. effundo an eu
 Cor hois cur angatur in mudo psal
 c xxiij. v. ad te domine
 Corpus dicitur carcer aie psal. c xli.
 ver. erue de carcere
 Corp⁹ xpi indigne sumentes dyabo
 lus possidet psal. c xliij. ver. exime me
 prope finem
 Coruorum pulli qui dicuntur psal. c
 xvi. ver. et pullis
 Credere qui dicuntur psc⁹ psal c xv.
 ver. credidi
 Credere in xpm tm corde no sufficit
 ps c xvij. ser xij. ver. et rndebo
 Credere in xpm quid est psal. c xxx.
 in titulo
 Credendi sunt moyses z pph⁹ z c et
 non rogandi ut mortui resurgant si
 cut ille diues ps c xlvij. v. q posuit an
 medium

Culpe sue cur hoies nolut sibi aliqd
 imputari ps c v. ver. et irritauerunt
 Cupiditas repellenda est psal. c xlvij
 ver. quoniam cofirmauit
 Custos bonus eligendus est psal. c
 xx. ver. neq dormiet
 Custodia hois a deo psal. c xx. ver.
 custodiet dominus

Duid plium cōtra goliath qd
 figt psal. c xliij. in titulo
 Defect⁹ no semp mal⁹ sed aliqu op
 tabilis ps c xvij. ser xx. v. defecit
 Dei vocationi responsio qlis danda
 e ps c i. ser ij. ver. rndebit ei
 Deo placere non pnt qui sunt in car
 ne ps c xiiij. ver. sed placebo
 Dei inuocatio ad quid util ps c i. ser.
 i. ver. in quacūq die
 Deo que opa sunt potius placabilia
 psal. c xxiij. ver. qui habitas
 Deus aliter in seipo q in ipo hoie. p
 c i. ser. ij. ver. in generatione
 Despondum non est qm q in magna
 languore exns psal. c ij. ver. qui pro
 picus c xxiij. ver. et ipe redimet
 Desiderium hois est refrenandu ps
 c xxxix. ver. ne tradas
 Detrahēre xpo q criminosum e. ps
 c viij. ver. pro eo inquit. in fine
 Dyabolo cur datur potestas psal. c
 iij. ser iij. ver. posuisti tenebras
 Dyabolus cur no etiā substraxit mu
 lierē iob ps c iij. ser iij. v. draco h q
 Dyabolus quō vincendus est psal. c
 xxxi. ver. memento domine
 Dies hois cur deficiunt velut fum⁹.
 psal c i. ser. i. ver. quia defecerūt
 Dies nrī quō dicuntur declinari p
 c i. ser. i. ver. dies mei
 Dies isti cur dicuntur nostri ps c xiiij
 v. quoniam inclinavit. prope finē
 Diligunt deum multi male ps c xvij
 ser i. ver. non enim qui opantur
 Diligere etiam seipm. expedit hōi ps
 d iij

cxxviii. ser viii. v. incola. prope mediū
 Dñs gētiū nō solum hoīes sed etiam
 bestie anponende psal' cxiij. ser ij. ver.
 os habent
 Discordie bella zc vñ sumpserūt ori-
 ginem ps cxxxi. v. et palpebris
 Diuites qm nutriunt spūales non
 tñ eoz sunt supiores psal' ciiij. v. illic
 passeret
 Diuitie cur nō sunt qrende remediū
 optimū ps. cxxiiij. v. torrentē ptñsūt
 Diuites licet manducare et adorare
 pñt nō tamen saturari ps cxxxi. ver.
 hic habitabo
 Diuitibz via potior ponit' intrandi
 regnū celoz ps cxxvi. v. si oblit'
 Diuitie z felicitates tpales non sem-
 per sunt refugende tanqm male ps c
 cliij. v. filie eorum
 Doctrina phozū ppatur auctoritati
 euāgelice ps cxi. v. absorti sunt
 Dona dei malis z bonis coia sñ vno
 dempto ps ciiij. ser i. v. qui ptegit
Ecclēie figurā gestabat rebec-
 ca in vtero psal'. cxxvi. v. ecce
 hereditas
 Ecclā ab initio mundi pfigurata z q-
 modo semp persecutionez sustinuit
 psal'. cxxviiij. v. sepe expugnauerūt
 Ecclā lux est sine macula ps ciiij. ser i
 ver. extendens celum
 Ecclā cur nō patitur tātā psecutio-
 nē sicut ātea ps ciiij. ser iij. v. ort' ē sol
 Ecclā quō non ōnes hoīes incorpat
 ps cxxiiij. v. forsitan viuos
 Edificant multi male psal' ciiij. ver. be-
 nedicite dñm
 Ab Elemosina nemo se excusare po-
 test qm paup existens ps ciiij. ser i.
 ver. abyssus. in fine
 Elemosina etiam pccōri danda ē ps
 ciiij. v. faciens mias
 Elemosinam dādo cur h nescire de-
 beat sinistra psal'. cxx. v. dñs regu.

Elemosina vñ fieri debeat placabilis
 deo ps cxxv. v. tunc repletum
 Elemosina paupis etiā idiget diues
 psal' cxxv. v. qui seminant
 Ementes z vendentes cur exclude-
 bantur a xpo de templo cuz flagello
 resticule ps cxxx in titulo
 Errare multi dicuntur p diem psal' c
 xxxviiij. v. per diem errabant
 Esurientes sitientes cur dicūtur bea-
 ti ps cxxviiij. ser i. v. non em q opantur
 Exaltatur p quid homo cū cristo ps
 cxxvi. v. in vanum
 Exaudibilis qd redditur vox nrā ps
 cxxxviiij. v. Quoniam audisti
 Exaudiuntur cur multi ore clauso z
 multi magnis clamoribz non exaudi-
 untur psal' cxiij. v. cū hys q oderūt
 Exemplū de aquila quō renouari de-
 beat aiā ps ciiij. q ppici' post mediū
 Exponitur illud euangelii nō qd in-
 trat in os sed qd exit coinquinat psal'
 cxxv. v. tunc repletum
 Expōitur de filio pigo ps cxxxviiij
 v. intellexisti v. sequenti
 Exponitur illud de quinqz vginibus
 ps cxlviij. v. quoniā cōfirmavit
 Exponitur id genef Et ipa conteret
 caput tuū ps ciiij. ser iij. v. draco iste
Facies cristi cur qrenda est cū
 fit vbiq psal' ciiij. v. qrite inqt
 Faciem cur xpūs aliquando auertit
 a nobis psal' ciiij. ser iij. v. auertente
 autem. v. sequentibus
 Facies cristi sup bonos z ma. s; ali-
 ter ps cxxviiij. ser xxxi. v. qz oēs vie
 Facies hoīs non in ipo homine s; in
 pccis ē dirigēda ps cxxiiij. v. q habitas
 Sīde iam ambulādum est psal' cxxiiij
 in titulo
 Sīdei laus in quo cōsistit psal' ci. ser
 ij. v. respondit ei. prope finem
 Sīdes de quo actu xpi magi recōmē
 datur ps. cxx. v. ecce nō dormitabi

Fides erit iusticia hōis p̄s cix v. dīx
 it dñs. post medium
 Figura de duobz filijs abrahe psal c
 xix v. inhabitau
 Figura cur b. petro p̄cipiebatur pri
 mo mactare q̄ p̄medere psal. cxxij.
 v. forsitā viuos
 Figurat captiuitas syon nrām cap
 tiuitatem psal cxxv v. cū cōuerterit.
 cxxvi. qm̄ qui interro.
 Figura quō xp̄s docuit in m̄re sua
 vt deum p̄ponamus p̄sanguinitati
 bus psal cxxv v. vxor tua. in fine
 Figura cur tātum vn⁹ sanabatur in
 piscina p̄s c ij v. notas fecisti
 Figura quō in omni statu repiūtur
 mali p̄ cxxij v. ecce q̄ bonū aī me^m
 Figura de signo gedeonis p̄ cxxvij
 ver. quoniam audierunt
 Figura cur eua de latere ade facta ē.
 p̄s c iij. ser iij. v. draco hic q̄
 Figura de tpe nrē liberationis psal.
 cxlvij. v. laudate dñm. in medio
 Figura cur ioseph p̄cesserit p̄rem su
 um in egipto p̄s ci. ser ij. v. et semen
 Figura cur moyses z filij isrl nō po
 tuerunt intrare terrā p̄missionis cū
 tñ multi mali intrauerunt psal ci ser
 ij. ver. et semen
 Figura cur helyas missus fueāt pas
 cendus ad viduam psal c iij. ser iij v.
 et herbam. post mediū
 Figura de v̄ditiōe ioseph p̄s c iij.
 v. et vocauit vsq; in finem psalmi
 Figura de iacob luctante cū angelo
 p̄s cxlvij v. annūciāns
 Filij non morituri quō generandi s̄t
 p̄s cxxvij v. vxor tua
 Filij isrl xp̄iani nō iudei psal cxlvij.
 in fine psalmi
 Flagellat cur de⁹ aliqui innocētiorē
 z dimittendo sceleratiorem impu
 nitum psal cxlvij ver. ignis grando
 post medium

3
 Flagellum dei non est repellendū qz
 medicina p̄s c ij v. sicut miseretur
 Glendū est post mandati trāsgressio
 nem p̄s cxvij. ser xxvij. v. exitus aq̄
 rum z ser. seq̄ri v. iustus es
 Glent multū male p̄s cxxxvi v. super
 flumina in medio
 Sugere interdū licet p̄secutionē. p̄s
 cxli v. perit fuga
O Audium non erit iustis q̄ de
 monia illis subiciātur p̄ cxxx
 v. neq; in altum. in fine cxlvi. v. qui
 numerat
 Baudium in quo ponendū est. p̄s c
 xliij v. per singulos
 Baudendū cur ē in aduersitate sicut
 in p̄speritate psal cxxxvij v. et nox
 t̄q; v. sequenti
 Baudere cur debeant iusti p̄s c ij. v.
 miā v̄o domini. z v. sequenti
 Bemitus hōim non semper laudabi
 lis z bon⁹ p̄s ci ser i v. a voce gēitus
 Generationes oēs in vnā redigūtur
 p̄s ci. ser ij v. in generationē
 Bnations tñ due in quibz laudan
 dus ē deus p̄s cxliij v. generatio
 Gladius bon⁹ z malus ē p̄s cxliij v.
 de gladio
 Glorari cur non iust⁹ debeat in suis
 iustificationibus sibiūpi aliqd attri
 buendo p̄s c iij ser iij v. auertente at
 vsq; finem psalmi
 Glorari cur non potest hō meritis
 suis p̄s cxvij ser xij v. et veniat
 Bla est iustoz z stultoz p̄s cxlix v.
 exultabunt z v. sequētibz
 Bratie dei magnitudo p̄s c iij. ser iij.
 v. vt exhilaret
 Brā dei magna intelligēda ē ab vno
 quoq; p̄s cxliij v. et iusticia
Habitatio cristi aīa iusti psal. c
 xxij v. qui habitas. in fine
 Homo cur dicit puluis in sac̄ scrip
 tura p̄s ci. ser i v. et pulueris
 d iiii

Hoiēs diūſas ptes eligunt ſibi ſ; iuſ
 ti tñ vnum pſ c xviij. ſer xvi ver. pſ
 mea
 Hō non p̄t opari in ſeip̄o oīā q̄ vult
 pſ c xxxiij v. pſallite nomini ei⁹
 Hō magne reputationis ē ap̄d deū
 pſ c xliij v. aut filius
 Hō quomodo erit poſſeſſio dei ⁊ de
 us hōis pſal c xlv v. ſpes illi⁹
 Humani generis ſplendor ſlori p̄pa
 tur pſ c ij v. ſicut ſlos
 Humanitatē xp̄i nō erat magnū vi
 dere pſ c ix v. tecū principium
 Humane mortalitatis p̄fluxio tor
 renti p̄patur pſ c ix v. de torrente
 Humanitas xp̄i ⁊ eius diuinitas eā
 dem paſſionem ſuſtinuerūt pſ c xxx
 v. ſi non humiliter
 Honorando parentes cur dicuntur
 longeui ſup terrā cū multi maledicē
 tes ſeneſcunt pſ c xx. v. dñs tegumē
 tum .in medio
 Humilibus ſolū p̄fluit grā pſ c iij ſer
 ij. v. qui emittit
 Humiles exaltantur a dō pſ c xij. v.
 ſed humilia reſpicit
 Humiliari poteſt hō p̄pter veritatē
 ſed nūq̄m veritas pſal c xv. v. ego at
 humiliatus
 Humilitas eſt vera ⁊ ſimilata pſal c
 xviij ſer ij
 Humilitas nō in vno ope ſed in diū
 ſis approbat⁹ pſ c xviij ſer xv v. me
 mento verbi
 Humilib⁹ cur datur grā pſal. c xviij
 ſer xvij v. ego vero inquit
 Humilitas ē magna v̄tus pſ c xxi
 v. in vanum . ⁊ v. ſequentib⁹
 Humilitas ē aliqñ penalis ⁊ nō bo
 na pſal. c xxxiij v. et omnia regna
 Humiles nō ſunt nolentes ſtudere
 p̄pter humilitatem pſal c xxx v. ſi nō
 humiliter .in medio
 Humiliatio pccōris ē ad terram pſ

c xlvj v. humilians aut
 Dīpm quid eſt pſal c xxi. v. c⁹
 p̄ticipatio
 Jeiumiū quadrageſimale cur celebra
 tur añ paſcha pſ c xlvij in titulo
 Ignis ardens dicitur miniſter criſti
 pſ c iij ſer i. v. qui facit angelos
 Illuminat⁹ nō oēs a deo pſ c xxxviij
 v. qm̄ tenebre
 Indulgentie portu⁹ cur p̄miſit nob
 deus pſ c i ſer i v. qm̄ cinerem
 Inimicitia occulta omnib⁹ piculoſa
 pſ c xxxix v. qui cogitauerunt ⁊ ver.
 ſequenti
 Iniuria poti⁹ patienda eſt q̄ facien
 da pſ c xlv v. facientem iudiciū
 Iniuſti cur pueniunt ad honores pſ
 c xxiij v. qm̄ non relinquet
 Iniuſtus quilibet dicitur nociuus ⁊
 malus pſ c xxxix v. a viro iniuſto
 Innocens quis dicitur . ibidem
 Inuidie q̄ eſt potior cauſa pſ c xxxix
 v. abſconderunt
 Ira inimicōꝝ nō eſt timenda pſal. c
 xxxvij v. ſuper iram
 Iſrl quid eſt pſ c xxi ver. testimoni
 um iſrl
 Iudicaſſe cur xp̄us dicit plebē ſuam
 cū nōdu⁹ fuit iudici⁹ temp⁹ p c xxxiij.
 v. et in ſeruis
 Iudiciū de bonitate vel ma. hōis cur
 phibetur pſ c xviij. ſer xij v. amputa
 In iudiciū nō eſt cū deo intrandum
 pſ c xliij v. et non intres
 Iurare quid ē pſ c ix. v. iurauit dñs
 Juſticia in tribulatione p̄mo laudā
 da eſt pſal c xliij v. iuſtus dñs
 Juſtus nemo ex ſeip̄o pſ c ix in titu
 Juſticia omni tpe laudanda eſt pſ c
 xviij. ſer ix
 Juſtus qui dicitur pſal c xl v. oleum
 aut pccōris
 Juſtū eē vtilius eſt qm̄ eſſe pſ c xliij
 v. et iuſticia

Justificationes multi didicerunt tñ
ignorant ps cxviii ser xvii v. bonū in

Laboris hōim origo q̄ sit psal
cxv. v. non in finem

Labor est in omni ope malo. psal. c
xxxix v. caput circuitus

Lacrimarū effusio multū vtil' psal' c
xxvii v. vxor tua

Laqueus peccōrum quomodo eva-
dendus est psal' cxxxix v. ne tradas

Laudari a stantibz vult deus psal. c
xxiiij. v. qui statis

Laudando deūm cui pdest illa laus
ps cxxiiij v. laudate serui

A laudis suspēione null' excusatur
psal' cxxiiij v. oia q̄cūqz. post mediū

Laudare deū nequnt qui peccā excu-
sant ps cxi v. ad excusandas

Laus dei eterna erit psal. cxliij ver.
et magnitudinis

Laudand' est de' in omni ope dor-
miendo vigilado zc ps cxlvi v lau. d.

Laudē q̄le exhibēt deo serpentes pe-
cora zc ps cxliij. v. cōfiteātur tibi

Laudari in ymno quid sit ps cxlvij.
v. ymnus omnibus

Lege subintrante cur habūdauit pec-
catū ps cxv v. notas fecisti

Legi cur deus nō dederat ptatē sal-
uandi ps cxxiiij v. adiutorium nos-
trum. in fine

Lex cur data ē per moysen ps cxv. v.
notas fecisti

Lex cur data est iudeis in lapide. ps
cxv. v. faciens miās

Lex dei in toto seruanda est ps cxv. v.
Et memoria

Lex aliter iustis z iniustis imposita
ē ps cxviiij. in ser xi. v. legem pone in

Lex ad quid pdest psal' cxviiij. in xxv
ser v. propterea

Lex quō ē diligenda ps cxviiij. in xxij
ser v. tota inquit

Lex cur data est cū nō possit viuifica

re psal' cxviiij in ser xxij v. manifesta

Liberatio filioz isrl' ex egipto p ma-
re quid figt ps cxiiij in i. ser v. in exitu

Lingua subdola quomodo repellen-
da est ps cxix v. sagitte potentis

Locus quomō pparandus ē deo ps
cxxxv. v. et palpebris

Loquendi voluptas dāpnanda ē ps
cxxxix v. vir linguosus

Longanimitate cur de' pccit pccōri-
bus ps cxv. v. miseratoz et

Linguis omnibus cur iā nō loquun-
tur quibz datur spūs. s. psal. cxlvij v.

qui posuit. post medium

Maledicunt multi deū vita licet
lingua bñdicunt ps cxxiiij v.

in noctibz

Mali venari pñt iustos sed nō cape
psal' cxxxix v. virum iniustū

Mali retribuit hō deo p bōis psal.
cxv. v. bñdic anima. noli

Mali sero q̄rentes deū cur nō inue-
nient cū tñ dicitur q̄rite inueniet' ps

cxviiij. ser xxviiij v. iustificationes

Mali cur ad tēpus ferēdi sūt ps cxix.
v. cū hīs qui oderunt

Mali cur persequuntur bonos ps c
xxviiij v. etem nō potuerūt

Māducare iā p̄cipim' panē obliuio-
nis ps ci. in i ser v. qm̄ oblitus

Māducātiū cibz ē multiplex p ciij. i
iiij. ser v. oia inqt a te expectant

Mādata dei cur mali nō pmittunt
pseruari psal' cxviiij ser xxiiij v. decli

Mādata dei p q̄ potius seruanda sūt
ps cxviiij ser xxviiij v. os meū inqt

Mānus dei extēditur sup inimicos
nrōs ps cxxxviiij v. sup iram

Māris istius picula quō euadenda
sūt n̄ s̄bmergēdo ps ciij ser iiij v. h̄ ma

Mārtires ad mortē p̄pediti quō sp
soluebāt' a deo p ci ser ij v. dñs de ce.

Māia dei cui magis p̄betur psal. cxv.
v. faciens miās

Quā quō faciēda est iustō. idē vt s̄
Quā dī nō ēspēnēda ppter e⁹ lon-
 ganimitatē ps c ij v. miserator z
Quā dēi nō omniū hōim eqliter mi-
 serebūtur ps c i ser i v. et pulueris
Quā quō iusti etiā indigebūt p⁹ iu-
 diciū ps. c xxxv v. cōfitemini dño
Quē opa oēs vtutes excellunt psal.
 c xlvij v. qm cōfirmat in fine
Quā nō tollit iusticiā ps c xliij ver.
 miā mea in fine
Quēri nō sunt petendi vt eo poti-
 us distribuatur p c xxv v. eūtes ibāt
Quēri qd est psal c xi v. suavis at
Quēraculū et si nō fecerit iust⁹ prop-
 terea nō est reputand⁹ iniustus ps
 c xxx v. neqz in altum
Quōnāchoz z frīm vnitas q̄ lauda-
 bilis ē ps c xxxij v. ecce q̄ bonū
Quōnāchoz vnitati cur multi insul-
 tant idē vt s̄. prope finem
Quōyēs cur cōcupiuit vidēre deūz
 cū tñ colloquebatur sibi ps. c xxxviij.
 v. mirificata
Quōrtis diē cur deus fecit nobis in-
 certū ps c i in i ser. v. qm cinerem
Quōrtuis vtrū pena ē q̄ suis viuen-
 tibz male fit p c viij v. dispeat de tra
Quōrtu⁹ absorbuendus ē hō z nō
 viuus ps c xxij v. forsitā viuos
Quōrtēs scōrum facit s̄ crassitudo
 terre ps c xl v. sicut crassitudo
Quōmultiplicatio nō omnis desideran-
 da ps c xxxvij v. multiplica. z v seq̄.
Quōndiciā nō oēm qrit deus psal. c
 xxxv v. tunc repletum
Quōrmurabāt cur filiū isrl' tā ipatiē-
 ter ps c v v. p̄s nostri
Quōutabilis hō est potest tamen ha-
 bere stabilitatem ps c xxi v. cui⁹ p̄ci-
 cipatio. prope finem
Quōgando cristum petr⁹ pecca-
 uit q̄qm cristus pdixerat ps
 c xl ver. cadent in rethia

Nocere nō oibz p̄t dyabolus ps c iij.
 in iij ser v. posuisti tñbras
Nocte deū bñdicere vtili⁹ diē psal. c
 xxxij v. in noctibus
Nocticozax pellican⁹ passer aliquid
 fignt ps c i. in i ser v. similis fact⁹
Noe in archa cur includebantur oīa
 gñā aiālium ps c iij. in iij. ser v. pota-
 bunt
Nomen dei nō oibus est sanctum.
 ps c iij. in i ser. v. confessionem z de-
 corem
Nomen dei eternum quod sibi p̄i i-
 posuit exponitur psal. c xxi. v. cuius
 p̄cipatio
Noua cātanda sunt deo psal. c xlix v
 cantate domino
Nouissimū diē cur de⁹ p̄mendauit
 nobis ps c xlvij. in titulo
Nox nostra quō illuminata ē psal. c
 xxxviij. v. et nox illuminatio
Nubes quō posuit deus ascensum
 suū ps c iij ser i. v. qui ponit
Numerati sunt tñ boni a deo psal c
 xli v. qui numerat
Obliuisci deū z ei⁹ retributio-
 nes q̄ malum fit psal c ij v. be-
 nedica. noli
Oblivio nō cadit in deum q̄qm dici-
 tur ne obliuiscaris psal c xvij. ser xv
 v. memento
Obscura cur multa sunt posita in sa-
 cra scriptura psal c xli v. suscipiens
 mansuetos
Oculos leuare ad celum multum vti-
 le ps c xxij v. qui habitas in celo
Oculi nostri quomodo in deum di-
 rigendi psal c xxij v. ecce sicut oculi
Odiri etiā poterit deus ps c xxxviij.
 v. et sup inimicos
Odium aliquod habendū est in ho-
 mine ps c xxxviij v. inimici
Oleum pccōris spernēdum ē ps c xl.
 v. oleum pccōris

Onera primi mutuo sunt portanda
psal' cxxix v. propter legē tuā
Opa a dō facta cur dicuntur bona cū
solus deus bon⁹ ps c ij v. q̄ propici⁹
in medio

Opa bona in pace opanda sunt psal'
c ij. ser iij. v. exiet inquit

Opa vñ dicuntur bona vel mala. ps
c xvij. ser xxij. v. adiuua me

Opa bona ⁊ miracula p aplos fac-
ta vnusquisq; iustus potest dici fecis-
se ps cxxx v. neq; in altum in me⁹

Opm factor plus inspiciēd⁹ q̄ opa
psal' c xlij v. et virtutem

Orandū est p nobis detrahentibus
ps c viij v. ego autem orabam

Oratio aliqñ fit homini in peccatuz
psal' c viij v. et oratio eius

Oratio p qd redditur exaudibilis.
ps c xix v. cum hīs qui oderunt

Orationis exauditionē nō impedit
loci pfunditas p c xix v. de pfundis

Oratio in vno dūtaxat loco exaudi-
tur ad reg. ce. cxxx. in titulo

Oratio añ deū nō añ hoies effundē
da est ps c xli v. effundo añ eum

Oratio ⁊ si nō exauditur nō est mur-
murandū psal' c xlij v. oculi ōnium

Orandū est quō in veritate p c xlij.
v. omnibus inuocantibz

Orandū est sine intermissione psal' c
xvi. v. laudate dñm inquit

Orandum in tpe psal' c i ser i v. et res-
pexit

Orō quō formāda est cōtra falsa cri-
mina p c xvij. ser xxvj v. redime me

Ossa corpis in tribulatione primo-
rum pfringēda sunt psal' c i. ser i v. et
ossa

Oncem multi p̄dicātes s; pau-
ci possidētes psal' c xxi v. pp̄
fratres

Pacē quā possident in celo iusti. ps
c xxi v. qm̄ ibi sederūt

Panis cor letificans appetend⁹ ē ⁊
non ventrē psal' c ij ser iij. v. et p̄ais

Passeres nidificātes in cedris aliqd
figūt ps c ij. ser iij. v. illic passeres

Passeres in tecto aliqd docent psal'.
c i ser i v. similis factus

Natiūtur tribulationē multi nō me-
rendo ps c xlv. v. facientē iudiciū

Naupes et cristi discipuli salubriter
recipiendi sunt p c ij. v. faciens miās

Naupes qrendi sunt si nō fuerint p-
sentes psal' c ij ser iij v. ⁊ herbā. in fi-

ne. c xlvj v. qui exoriri. post mediū

Naup spū nichil tñ possidens oīa di-
relinqre p c ij. ser iij v. illic passeres

Naupes veri adiuuātur a deo psal' c
vi. v. et adiuuit pau.

Naupes multi dicuntur etiā diuitias
possidētes ps c xxii. v. qm̄ multū

Naupes saturabūtur panibz et non
diuites psal' c xxxi v. hic habitabo

Necōr cur ita secure malū opatur. p
c i. ser i v. qm̄ cinerem

Neccatū parentum aliqñ redit in fili-
os psal' c viij. v. in memoria

Neccatū habitare in hoie non semp
viciosum ps c xvij. in ij ser.

Neccare q dicuntur sine lege p c xvij.
ser xxv v. preuaricantes

Necōres nō oēs pcutiendi a dō. ps
c xvij v. dñs iustus

Necōres nō oēs eq̄liter p̄tēpnunt de-
um ps c xix v. de pfundis

Necā oñduntur homini p legē psal' c
xxix v. propter legem

Necā etiā pua periculosa sunt Ibi
dem in fine

Necā multi trahūt velut restem lon-
gam ps c xxxix v. et restes

Necā multi defendūt ⁊ in deū extor-
quent ps c xl. v. ad excusandas

Necā supborum etiam agnoscit de⁹
qm̄q̄m solus humiles respicit psal' c
xxxvj. v. qm̄ excelsus

Peccandū non ē ex spe venie nec des-
peratione ps c xliij v. mīōrs et

Peccōres latroni cur illesi pmittūtur
a deo. bonos vel mōtem crebro ful-

mine pcutiēdo ps c xlvij v. ignis grā
Peccōres durissimos cur tā instāter

de⁹ pvertit ps c xlvij. v. emittit vbu
Pena iude et illū sequētiū pnuñciat⁹

ps c viij. v. constitue vt p totū ps
Penitentie dolor non cadit in deum

psal. c xxxi ver. iuravit dominus c ix
ver. iuravit

Peregrinatio hominis ad quid ps c
xix. ver. heu me incolatus

Persecutio eccē in diluvio pfigura-
tur ps c iij ser ij. ver. sup mōtes

Persecutiones tantas cur non pa-
tiuntur xpiani sicut antea ps c iij. ser

ij. ver. ascendunt montes
Potestas non in hoīe nec in dyabo

lo ps c iij. ser iij. ver. posuisti tñbras
Potestas qua efficitur homo filius

dei que fit psal. c xx. ver. dñs tegu-
mentum. post medium

Preceptum vnum datur angelis et
sanctis ps c xlvij v. preceptū posuit

Primogenita hoīs custodienda et nō
occidenda psal. c xxxiij. ver. domine

nomen. an medium
Presumptio suūpius cur phibetur

homini psal. c xv ver. ego autez dixi
ver. sequenti.

Protectio dei sicut celi sup terrā ps
c ij. v. non secūdum peccata

Querenda non sunt foras que
deo sunt retribuenda psal c ij

v. benedic anima. ppe finem
Querenda q sunt ab hoīe psal. c xiiij.

v. domine erue
Querēdo deū cur multi nō inveniūt

p c xvij. ser i. v. nō em qui opantur
Querunt qui pfecte deum ps c xvij.

ser xxvij. iustificationes
Querenda sunt ab hoīe sufficientia

ps c xlvij v. qm cōfirmavit. ppe finē

Radix mādatorū ē aspiciēda z nō
multitudo ps c ij. v. z meōria

Remediū cōtra casum cū ipellimur
ps c xvij. v. fortitudo mea

Regnū celoz solū pueri possidebūt
ps c xij. in titulo. v. seḡpti

Regūtur etiā minima mūdi a deo z
nō casu ps. c xlvij v. ignis grando

Repellūtur multi a deo ps. c xvij ser
v. v. in tote inquit corde

Responsio dāda est deo cū vocat ps
c i. ser ij. ver. respondit ei

Resurrectionis nostre figura psal c
ij. v. qui propicius post mediū

Resurrectio nō qualiscūq ab hoīe ē
speranda ps. c xvi. v. cum dederit. c

xxxix v. speravit aiā. post mediū
Retributiōnū differentie sunt sex ps

c viij. v. pro eo inquit
Retribui quid debeat dō p bñficijs

suis p c ij. v. bñdic a. noli. z c cca me^m
Sacrificiū abrahe nō diuiden-

do aues quid figt psal. c iij ser
iij. v. super illos volatilia

Sacrificiū qd offerendū ē deo ps c
xxx. v. dñe non est exaltatum

Salomon cū a dō reprobat⁹ cur dic-
ta ei⁹ nō sūt reprobata. p c xvi. i titulo

Salus ppria sup oīa querenda est p
c ij. v. qui propicius

Sanari nō omnes merētur a dō ps
c xvi. v. et alligat

Sanctificari cur petim⁹ nomen dei
cum sit ab eterno scīm psal c iij. ser i. v.

confessionem z decorem
Sapiētia q de⁹ cūcta fecit q est. ps c

ij. ser iij. v. qm magnificata
Scādalum nō oritur iust o ex lege dī

qm q non intelligat psal. c xvij. ser.
xxxi v. pax multa

Scandala peccōrū quō vitanda sunt.
ps c xxxix. v. iuxta semitas

Scientia qn dicit vtil psal. c xvij. ser

xvij. v. suauitate
 Scriptura sacra figuratiter patur
 pelli ps c iij. ser i. v. extendēs celū
 Sedes dei aia iusti ps c xxi. v. Quia
 ibi sederunt
 Semē bonū seminādū est in tra bo-
 na ps. c xxv v. qui semināt
 Sermo dei cur multis ē adūsari? ps.
 c xxvii. v. etem nō potuerūt
 Serpēs cui? calcaneū obseruabit et
 a qua subpeditabitur ps. c iij ser. iij.
 v. draco
 Seruiciū bonū deo debetur ps c iij.
 ser iij. v. et herbam
 Serui cur dicūtur xpiani cū in liber-
 tatem vocati ps c xv. v. o dñe ego
 Seruire regibz terre nō phibet? xpi
 anis ps c xvii. ser xxxi. v. principes
 psecuti
 Seruiciū nedū bonis sed etiā malis
 exhiberi pcepitur a deo ps c xxiiij. v.
 qm nō relinquet
 Sinistra z dextera hōis exponūtur
 ps c xx. v. dñs tegumentū
 Soluūtur cōpediti a deo ps. c xlv. v.
 dñs soluit
 Sol iusticie nō oritur impūs ps c iij
 ser iij. v. Sol agnouit
 Spem multiplicem dedit de? hōibz
 ps. c xviiij ser xv. v. mēmeto vbi i me?
 Spes non in omnibz ponenda ps c
 xxiiij. v. et in circuitu
 Speraē qm debeam? nrāz exultatio
 nē ps. c xxvi. v. qui manducatis
 Spes vbi incipiēda ē ponēda et vbi
 finiēda ps. c xxix. v. Sperauit aia
 Spes venie cur data ē a xpo psal. c.
 xliij. v. milericors z misera.
 Spes non in hōie ponenda ps. c xlv.
 v. nolite cōfidere. v sequēti.
 Spine in omni voluptate repiūtur
 ps. c ij. v. nō in finē irascetur
 Stelle celi dicūtur iusti ps. c xlvj. v. q
 numerat

Supbie remediū ps c ij. v. hō tē fe-
 num. v sequētibz
 Supbis cur de? resistit ps c xviiij ser
 xvij v. ego vero. c vi. v. z exaltant eū
 Supbiere cur non debeat se hō psal
 c xxij v. qui habitas
 Supbi solum habūdāt i mūdo psal.
 c xxij v. qm multum repleti
 Supbos etiā respicit de? nō tñ ficut
 iustos ps c xxxvii. v. qniā excelsus
 Supbiendū non est in ope humano
 psal c xliij. v. meditatus sum
 Supbz omnis dicitur fict? z nō pti-
 cipat idipm psal c xxi. v. testiōiū isrl
 Surgere pcepitur hōi p? cristū z nō
 an psal c xxvi. v. in vanum. v sequēti
Accedo multi peccare possunt
 c xv. in titulo
 Templū dei ex quibz lapidibz cōstrui
 tur ps c xxi. v. ihrlm que edificatur
 Tēplum qd est vbi adorari vult de?
 ps c xxxvi v. adorabo ad templum
 Temp? miserendi psal c i. ser i. v Tu
 exurgens v sequen.
 Tēptationes sunt qtuor cōtra eas q
 tuor clamations iij liberatioēs iij
 miserationū dñicarū cōfessiones ps
 c vi v. confiteantur domino
 Tenebrāt multi seipos psal c xxxviiij
 v. quoniam tenebre
 Timentū deum miserebuntur ps. c
 ij v. quoniam ipe cognouit
 Timore z tremore opandum est ps
 c iij. ser iij. v. qui aspicit
 Timentibz deū cur absconditur dulce
 do ei? ps. c ix v. dixit dñs post mediū
 Timend? nō ē dyabol? psal c iij. ser.
 iij. v. posuisti tenebras
 Tiōr nō ōnis salubris nec deo placa-
 bilis ps c xviiij. ser xxv. v. a iudicis
 Timore casto deus est timendus et
 quō agnoscetur illum inesse homini
 ps c xxvi v. vxor tua circa mediū
 Timēd? ē de? cū spe ps c xlvj v bñ sē.

Tior etiā seruilis multū vtil' p̄cipue
ditibz z nobilibz p̄s c xlix v̄ vt alligāt
Tria necessaria hōi ad regnū celoz
psal' c l. in titulo p̄pe finem

Tribulatio ne fit homini in malū re=
medium psal' c ij. v̄. qui propicius

Tribulatio vtilior vana salute hōim
psal' c xiiij. v̄. tribulationem z do

Tribulationis hōis que ē causa psal'
c xxij. v̄. torrentē p̄transijt. in fine

Tribulationes si patitur iust⁹ nō est
āmirandū p̄s c xxviii. v̄. sepe expug.

Tribulationem cur multi nō sentiūt
cū vita humana sit tribulatio psal'. c

xxxvij v̄. si ambulauero

Tribulationum sunt dies hōis psal'.
c xliij v̄. dies eius

Tribulatione inexistentes quid fac
turi sunt psal'. c xliij v̄. iustus dñs

Tribulatio non semp meritoria. p̄s
c xlv v̄. faciens iudicium

Verbū dei cur nō phibetur si=
cut antea psal'. c iij. ser ij. v̄. as
cendunt. ver. sequenti

Verbū cōe z nō p̄uatū ē p̄dicandum
ps. c iij. ser ij. v̄. inter mediū mōtiū

Verbum dei panis anime psal' c i. ser
i. ver. quoniam oblitus

Verbū rñdendū ē exp̄obrantibz no
bis p̄ c xviij v̄. xij v̄. z rñdebo. in fine

Verbū dei gladi⁹ bis acut⁹ ps. c xlix.
ver. et framee

Veritatem annūciare non semp salu
bre z meritorium psal. c xv. in titulo

Veritas quomodo ē agnoscenda p̄s
c xxiij. in titulo post medium

Veritate inuocare deum quid sit. p̄s
c xliij. ver. omnibz inuocātib⁹

Verba cristi preualuerunt verbis et
dictis phozum psal' c xl. v̄. audierūt

Via quando dicitur rcā psal'. c xvij.
ser v. ver. in quo corrigit

Die sunt due quibus it ad nos deus
et nos ad illum psal'. c xxxvij. ver. et

confitebor

Vincendi quomodo sunt inimici p̄s
c xliij. v̄. misericordia mea

Videre prima dei et posteriora quid
est psal' c xxxvij ver. mirificata. c xx.

ver. ecce non dormitabit

Vidua z pupilli solū regnum dei pos
sdebunt psalmo c xlv. ver. orphanū

Videri per quid poterit deus in mū
do psal' c xlix ver. letetur israhel

Virgines. quinqz dūtarat sapientes
regnum dei possidebunt psal' c xlvij.

ver. quoniam cōfirmavit

Visio dī vita eternapsal'. c ix. ver. in
splendore

Vita potior laus cristo exhibetur q̄
lingua psal. c xvi. ver. deo nostro

Voluntas dei non omnibus nota p̄s
c ii ver. filiis israhel

Voluntas dei in omni opere huma=
no etiam malo cōpletur psal'. c x. ver

Et magna opa

Voluntas bona pro opere aliquan=
do reputabitur psal. c xxxv v̄. Qui se=
minant

Voluntas dei causa est omnium que
fecit psal'. c xxxiiii ver. omnia q̄cūqz

Voluptati carnali spina semper an=
nexa psal. c ij. v̄. non in finem

Voluptatum amatores vitādi sunt
psal. c xxxix. ver. a viro iniusto in me
dio

Votum quod petit sibi reddi de⁹ p̄s
c xv. ver. vota mea

Vox coruina extirpanda est psal'. c ij
ver. misericors et

Xrist⁹ cur loculos habebat
vbi necessaria reseruabat. p̄s
c iij. ser iij. et herbam. circa medium

Xristo cur iposita sunt diuersa no=
mina psal' c iij ser. iij ver. posuisti te=
nebras

Xristus etiā mendicabat psal'. c viij
v̄. quia persecutus

7
Xpūs etiā scdm carnez dñs dauid q̄s
qm ab eo nat⁹ ps cix v. dixit dñs .cir
ca medium

Xpūs cur dicit si nō venissem pccm n̄
haberent cū tñ añ eius aduentū sine
pccō n̄ fuerūt ps cxviii. ser ij ppe finē
Xpūs nedum lumē sed lucerna etiā
dicitur ps cxviii. ser xxiii. v. lucerna
pedibus

Xpūs cur descendit de celo : ps cxix.
in titulo

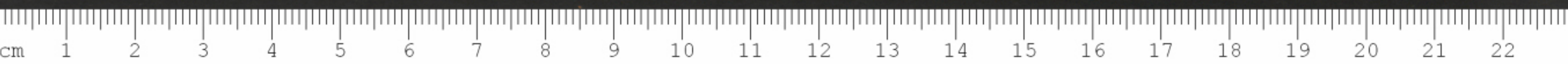
Xpūs cur seruiuit etiā malis hōibus
ps cxliii. v. qz nō relinquet

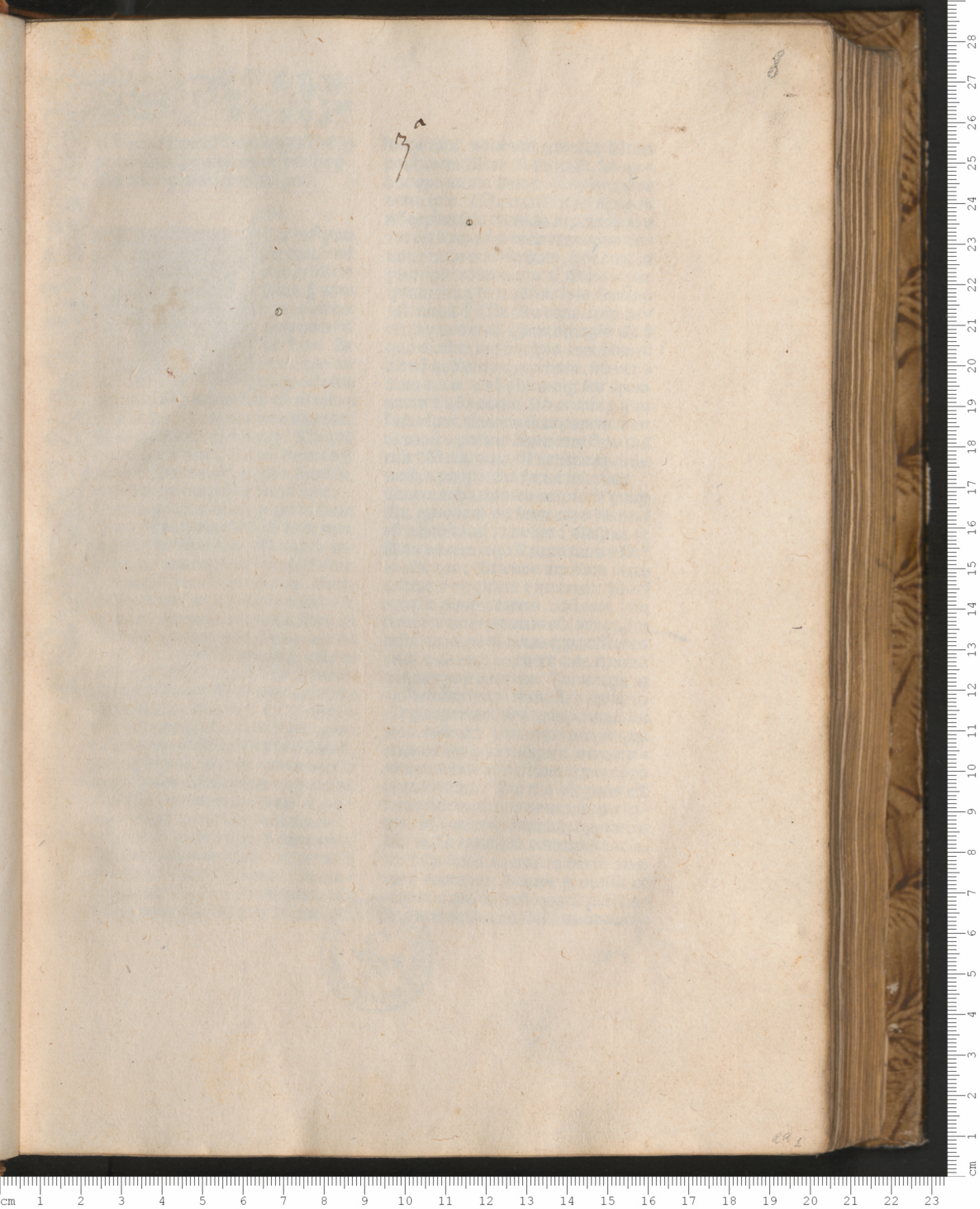
Xpūs vsqz passionē ei⁹ singularis fu
erat ⁊ solus ps cxl. v. singularis ego

Xpūs cur expulit colūbas vēdentes
de tēplo ps cxxx. v. neqz in altum

Xpūs dicitur sol sed nō oibz ort⁹ ps
ciii. ser iij. v. sol agnouit

Xpūs eciā in forma serui sup omnes
docentes ps cxviii. ser xxij. v. super
omnes

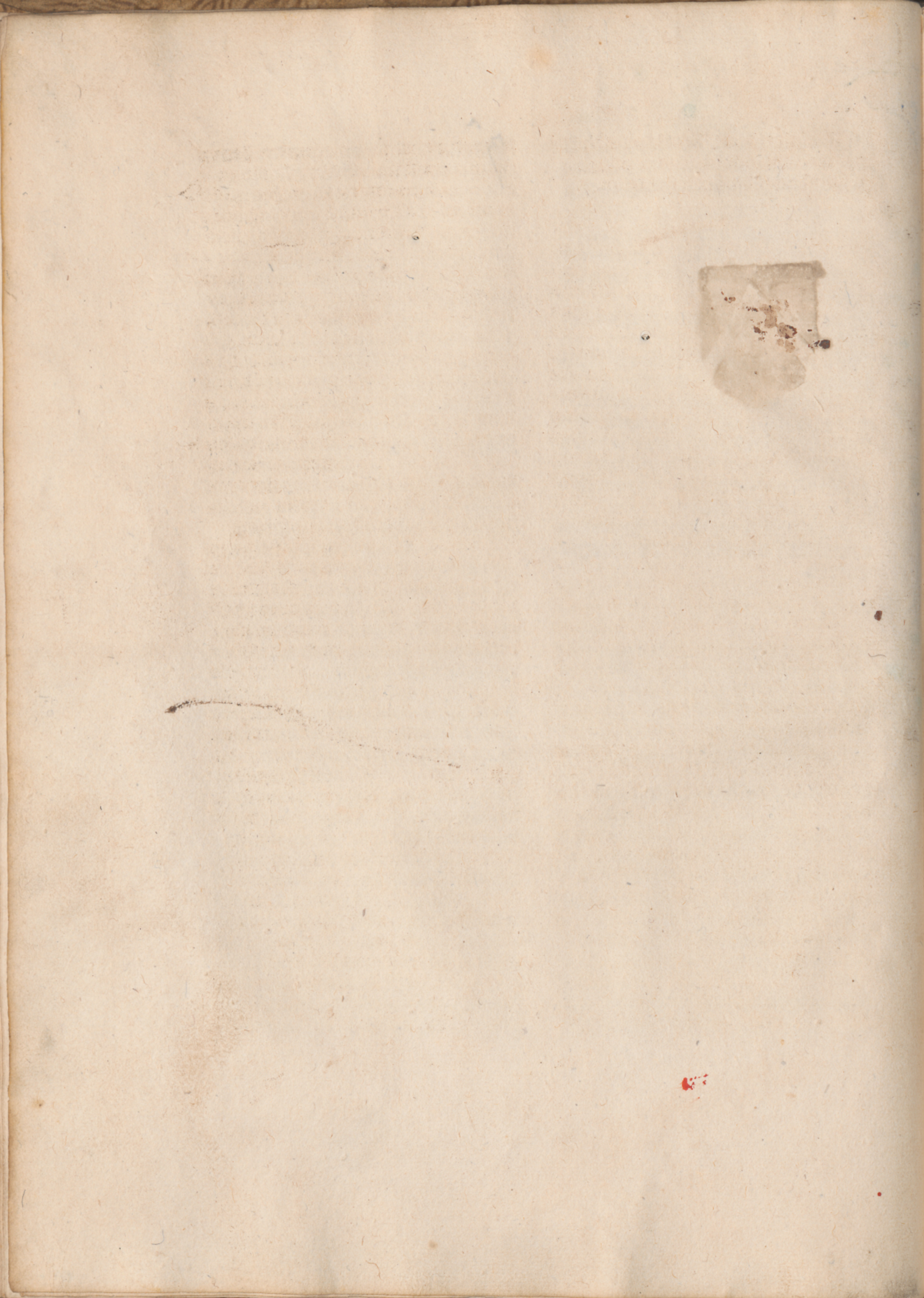

3^a

8

ca 1

**Incipit tractatus beati augustini super
terciam quinquagenam psalterij
Expositio psalmi ceterisimi pmi:**

Ecce vnus pau-
per orat. et non
orat in silentio
Licet ergo audi-
re. et videre
quis nam sit.
ne forte ille
sit de quo di-
cit apostolus
qui propter nos pauper factus est cum diues
esset. ut illius paupertate vos ditaremini
Si ergo ipse est quod pauper? Nam quod
diues quis non videt? Non enim homines sunt
diuites. Duto auro. argento. familia.
terra. sed omnia per ipsum facta sunt:
Quid ergo illo ditius. per quem facte
sunt diuitie etiam ille qui non sunt vere
diuitie? Per illum enim et ille diuitie. in-
genium. mores. vita. ipsius corporis sanitas
sensus confirmatio quod membrorum: Etenim
cum hec salua sunt. et pauperes diuites sunt
per illum et ille maiores diuitie. fides. pi-
etas. iusticia. caritas. castitas. mores
boni. Nemo enim et has habet. nisi per
eum qui iustificat impium Ecce quod diues.
Quis enim diues? Qui habet quod vult a
lio faciente. an qui facit quod vult et alio ha-
bente? Duto quia ditior ille qui fecit quod
habet. quia quod ille habet tu non habes.
Ecce quod diues: In hoc tamen diuite
vnde agniti sumus hec verba. cine-
rem sicut panem manducaui. et po-
tum meum cum fletu miscebam:
Huc ne ille tante diuitie peruenerunt.
Multum illud excelsum. multum habi-
ectum: Quid faciemus? Quem
admodum ista yma illis summis con-
temperabimus? Nimis ab inuicem

longe sunt. nondum agnosco istum
pauperem Alius est fortasse. sed ad-
huc queramus Vnde enim nobis non vi-
detur ipse? Ad idum si interrogas et
non expauescis diuitias. in principio e-
rat verbum et verbum erat apud de-
um. et deus erat verbum. hoc erat in
principio apud deum **O**mnia per
ipsum facta sunt et fine ipso factum
est nichil. **Q**ui ista dixit. cum di-
ceret diues erat. quantomagis ille de
quo dicebat. in principio erat verbum:
Et non quaecumque verbum. sed ver-
bum deus. et non ubicumque sed apud
deum. et non vacans. sed omnia per ipsum
facta sunt. cinerem sicut panem man-
ducauit et potum suum cum fletu mis-
cuit **A**deturum est ne tantis diuitiis
nostra paupertas faciat iniuriam
Quere adhuc tamen ne ipse sit pauper
iste. quoniam verbum caro factum
est et habitauit in nobis.: **R**espice et
illam vocem. ego seruus tuus et fili-
ancille tue: Attende ancillam illam
castam et virginem et matrem: **I**bi ei
accepit paupertatem nostram. ubi
serui formam indutus est. semetipsum
exinanienti ne diuitias expauesceres
eius. et ad eum accedere cum tua me-
dicitate non auderes: **I**bi accepit in
quam formam serui. ibi nostra indutus
est paupertate. ibi se pauperavit. ibi
nos ditauit: **I**am ergo propinqua-
mus de illo hec intelligere. verum-
tamen adhuc non est tam temere pro-
nunciandum: **P**artus virginis est
lapis sine manibus de monte presci-
sus. ubi nullus hominum operatus
est. nulla transfusa concupiscencia.
sed sola fides accensa. et verbi caro
caro concepta: **D**einde processit ex-
pitero locuti sunt celi. angeli pastori-
bus nunciauerunt. stella ad adorand-

dum regem magos traxit. symeon impletus spiritu infantem deum in matris manibus agnouit. accessit etas. non diuinitati. sed carni. horrent mirantur q̄ sapientiam dei pueri duodennis imperiti senes: Aut etiam si periti senes. quid illorū peritia ad verbum dei? Quid illorum peritia ad sapientiam dei? Nonne et periti nisi illo subueniente utiq̄ perituri? Crescit adhuc etate corporis. venit ad fluuium baptizandus. baptizator deum agnoscit. indignum se soluende calciamenti corrigie confitetur. Jam inde ceci illuminatur. surdis aperit? auditus. loquuntur muti. mundantur leprosi. stringuntur paralitici. conualescunt languidi. resurgunt mortui. Jam quidem in verbi illius p̄ quod facta sunt omnia comparatione diuitiarum agnosco paupertatem. sed q̄ longe adhuc a cinere et fletu cū potu? Adhuc timeo dicere ipse est. et tamen volo. Sunt enim hic que me cogant velle. et rursus quedam que me cogant timere: Ipse est. et nō est ipse Jam in forma serui est. iam mortalem fragilem q̄ carnem portat. iam moriturus aduenit et tamen nōdum intelligitur in hac egestate. cinerem sicut panem manducaui. et potum meum cum fletu miscebam: Addat ergo paupertatem paupertati. et trāsfigaret in se corpus humilitatis nostre: Sit caput nostrum. simus membra eius. sint duo in carne vna: Jam enim ut primitus pauper esset formam serui accipiens dimisit prēm Quod autem de virgine natus est. dimittat et matrem: et adhereat uxori sue. et sint duo in carne vna: Ita enim erunt duo et in voce vna. et in illa vna voce iam nō mirabimur nostram po-

cem. cinerem sicut panem manducaui. et potum meum cum fletu miscebam: dignatus est enim habere nos membra. sunt et penitentes in membris eius. non enim exclusi et separati sunt ab ecclesia eius. nec omnino sibi adiungeret coniugem nisi illa voce agite penitentiam appropinquabit enim regnum celorum. Jam ergo audiamus quid orat caput et corpus. sponsus et sponsa. xp̄istus et ecclesia. vtrumq̄ vnus. sed verbum et caro nō vtrumq̄ vnum Pater et verbū. vtrūq̄ vnum. xp̄istus et ecclesia vtrumq̄ vnus. vnus quidam vir perfectus in forma plenitudinis sue. donec occurramus omnes in vnitatem fidei. in agnitionem filij dei. in virum perfectum. in mensuram etatis plenitudinis xp̄isti: Sed donec occurramus agitur hic paupertas nostra. agitur hic adhuc labor et gemitus. gratias misericordie ipsius: Vnde illi labor. vnde illi gemitus. verbo per quod facta sunt omnia: Si dignatus est habere mortem nostram. non nobis dabit vitam suam: In magnam spem erexit. cum magna spe gemimus Gemitus habet tristitiam. sed est gemitus qui habet et gaudium: Ego puto saram sterilem letam genuisse cum pareret. et nos dicamus. a timore tuo concepimus et parturiuimus spiritum salutis Audiamus ergo xp̄istū pauperem in nobis. et nobiscum et p̄ter nos: Tytulus enim ipse indicat pauperem: Postremo putate me suspicatum quis nam sit iste pauper Orationem audiamus et personam agnoscamus. nec vbi erres quando audieris aliquid quod coaptari capiti illi? non possit. ideo prelocutus sum ut si quid tale audieris ex infirmitate

corporis aduertas sonare. et vocem
membrorum agnoscas in capite:
Oratio inopis hoc habet titulus cum
augeretur. et in conspectu domini ef-
fudit precem suam: Ipse ille pauper
est qui alibi dicit. a finibus terre ad te
clamaui. cum augeretur cor meum:
Iste ipse pauper est. quia idem ipse
christus est. qui se apud prophetam et
sponsam dixit et sponsam Sicut spon-
so alligauit michi mirram. et sicut spon-
sam induit me ornamento: Se dixit
sponsam. se dixit sponsam Unde hoc
nisi quia sponsus propter caput. spon-
sam propter corpus: Vox ergo una. quia
caro una: Audiamus potius et in his
vocibus nos quoque agnoscamus. et
si nos extra esse viderimus. ibi esse la-
boremus:

Psalmus:

Exaudi domine orationem meam
et clamor meus ad te perueni-
at: Hoc est exaudi deus orationem
meam. quod est clamor meus ad te
perueniat. In geminatione affectus
petentis est: **N**e auertas faciem
tuam a me. Quando deus a filio fa-
ciem auertit: Quando pater a christo:
Sed propter membrorum pauper-
tatem. ne auertas faciem tuam a me
In quacumque die tribulor inclina
aurem tuam ad me. Tribulor enim de
orsum. tu autem es sursum. Si me
extollo longe sis. si me humilio. incli-
nas aurem tuam ad me: Sed quid
est in quacumque die tribulor: Nunc
enim non tribulatur: Aut ista diceret
nisi tribularetur: Sufficeret ergo in-
clina aurem tuam ad me quoniam tri-
bulor. In quacumque die tribulor in-
clina aurem tuam ad me tamquam vnitas

corporis. Si patitur vnum membrum.
compaciuntur omnia membra: Tri-
bularis tu hodie. ego tribulor. Tri-
bulatur alius crastino. ego tribulor:
Post istam generationem alii poste-
ri. qui succedunt posteris tribulantur.
ego tribulor usque in finem seculi.
Quicumque in meo corpore tribulan-
tur ego tribulor. In quacumque ergo
die tribulor inclina aurem tuam ad me.

In quacumque die inuocauero te.
cito exaudi me Hoc idem est. Nam
nunc inuoco Sed in quacumque die in-
uocauero te. cito exaudi me. Oravit
petrus oravit paulus. orauerunt cete-
ri apostoli. orauerunt fideles tempo-
ribus illis. orauerunt fideles conse-
quentibus temporibus. orauerunt
fideles martirum temporibus. orant
fideles nostris temporibus. orabunt
fideles posterorum temporibus. In
quacumque die inuocauero te cito ex-
audi me. Cito exaudi. iam enim hoc
rogo quod dare vis. Non terrena quia
si terrenus. sed ex prima captiuitate
iam redemptus regnum celorum de-
sidero. Cito exaudi me. non enim nisi
si tali desiderio dixisti. adhuc te loquen-
te dicam. ecce assum. In quacumque
die inuocauero te. cito exaudi me.
Unde inuocas. de qua tribulatione.
de qua egestate o pauper ante ianu-
am diuitis dei: Quo desiderio men-
dicas: Qua inopia requiris: Qua
egestate pulsas ut aperiatur tibi:
Dic Audiamus ipsam egestatem in
illa et nos ipsos inueniamus. et tecum
rogemus. Audi et agnosce si potes.
Quia defecerunt sicut fumus dies
mei. O dies. si dies. Vbi enim dies
auditur. lux intelligitur. sed defece-
runt sicut fumus dies mei. dies mei.
tempora mea Unde sicut fumus. nisi

propter elationem superbie. Tales di-
es dignus fuit accipere superbus a-
dam. unde carnem christus accepit:
Ergo in adam christus. et adam in
christo liberatus est: Profecto et a
diebus fumi qui dignatus est habere
vocem dierum fumi: quia defecerunt
sicut fumus dies mei: Videte fumum
superbie similem. ascendentem. tu-
mescens. vanescentem. merito er-
go deficientem: non utique permanen-
tem: Quia defecerunt sicut fumus di-
es mei: **E**t ossa mea sicut in frixo-
rio confrita sunt: Et ipsa ossa mea. et
ipsa fortitudo mea non sine tribulatio-
ne. non sine persecutione. Ossa corporis
christi. fortitudo corporis christi ubi
maior quam in sanctis apostolis: Et ta-
men vide ossa frigi Quis scandaliza-
tur et ego non pro? Fortes sunt fide-
les. boni intellectores et predicatorum
verbi. viuentes ut loquuntur. loquentes
ut audiunt. Fortes plane sunt. sed ad
omnes qui scandala patiuntur frixori-
um ipsorum sunt: Est enim ibi caritas
et magis in ossibus. interiora sunt os-
sa omnibus carnibus et portant om-
nes carnes. Verum si quisque pacia-
tur aliquod scandalum et in anima pe-
richitetur. tantum os frigitur. quantum
amat: Desit amor. nemo frigitur. assit
caritas et si membrum compatitur. com-
paciente uno membro quomodo fri-
guntur qui portant uniuersa mem-
bra: Ossa mea sicut in frixorio con-
frita sunt: **P**ercussus est sicut fe-
num et aruit cor meum: Respice ad
adam. unde genus humanum: Un-
de enim nisi ab illo propagata mise-
ria est: Unde enim nisi ab illo heredi-
taria ista paupertas: Dicat ergo cum
spe iam in corpore christi positus il-
le. aliquando in suo corpore despera-

tus. Percussus est sicut fenum et a-
ruit cor meum: Merito quia omnis
caro fenum: Sed tamen unde tibi
hoc contigit? **Q**uoniam oblitus
sum comedere panem meum: De-
derat enim deus panem precepti:
Nam panis anime quid nisi verbum
dei? Suggestente serpente preuari-
cata muliere. tetigit vetitum. obli-
tus est preceptum: Merito percus-
sus est sicut fenum et aruit cor eius.
quoniam oblitus est manducare pa-
nem suum: Oblitus manducare pa-
nem. bibit venenum. percussus est
cor eius et aruit sicut fenum: Ipse est
ille percussus in ysaya de quo dicitur.
et cui dicitur. non in eternum tempus
irascar vobis: Spiritus enim a me
procedit et omnem flatum ego feci:
Propter peccatum modicum quid
contristavi illum. et percussi illum. et
auerti faciem meam ab illo: Meri-
to hic. ne auertas faciem tuam a me.
hoc est a percusso de quo dixisti. per-
cussi illum. de quo dixisti. vias eius
vidi. et sanaui eum: Percussus est si-
cut fenum et aruit cor meum. quia ob-
litus sum manducare panem meum:
Nodo manduca quem oblitus eras.
Sed venit et ipse panis in cuius cor-
pore tibi licet recordari vocem obli-
uionis tue. et clamare ex paupertate
ut sumas diuitias. Nodo manduca.
in eius enim corpore es qui ait.
ego sum panis viuus qui de celo des-
cendi. Oblitus eras manducare pa-
nem tuum. sed iam illo crucifixo com-
memorabuntur et conuertentur ad
dominum uniuersi fines terre: Post
obliuionem veniat commemoratio.
manducetur panis de celo ut viua-
tur. non manna sicut illi manducaue-
runt et mortui sunt. panis de quo di-

11
citur. beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: **A** voce gemitus mei adhe-
serunt ossa mea carni mee. A voce quam
intelligo. a voce quam noui probabi-
liter. a voce gemitus mei. non a vo-
ce gemitus illorum quibus compati-
or: Multi enim gemunt. gemo et ego.
et hoc gemo quia male gemunt.
Amisit nummum. gemit. amisit fidem
non gemit: Ego appetendo nummum et fi-
dem. et inuenio maiorem gemitum
de male gemente aut non gemente. Facit
fraudem et gaudet. Quo lucro. quo
dampno? Acquisiuit pecuniam. per-
didit iusticiam. Gemit hinc qui geme-
re nouit. qui capiti propinquat. qui rec-
te heret corpori christi. gemit inde:
Carnales autem non inde gemunt. et ge-
midos se faciunt. quia non inde gemunt.
nec eos possumus. vel non gementes
vel male gementes contempnere: Vo-
lumus enim eos corrigere. volumus emen-
dare. volumus reparare. et quando non
possumus gemimus. et cum gemimus
non ab ipsis separamur. A voce gemitus
mei adheaserunt ossa mea carni
mee: Adheaserunt fortes inualidis. ad-
heaserunt firmi infirmis. Unde adhe-
serunt? A voce gemitus sui. non a vo-
ce gemitus illorum. Qua lege adhe-
serunt nisi qua dictum est. debemus ei nos
firmi infirmitatem infirmorum por-
tare: Adheaserunt ossa mea carni mee.
Similis factus sum pellicano qui
habitat in solitudine factus sum sicut
nocticornus qui habitat in parietinis:
Vigilaui et factus sum sicut passer sin-
gularis in tecto. Ecce tres aues et tria
loca quid sibi velint donet dominus
ut dicamus. et ut audiat ut iliter quod
dicitur salubriter: Quid sibi volunt
tres aues et tria loca. Que tres aues?

Pellicanus. nocticornus. et passer. et
tria loca Solitudo. parietina. et tectum.
Pellicanus in solitudine. nocticornus
in parietinis. passer in tecto. Primo
quid sit pellicanus dicendum est. In ea
quippe regione nascitur. ut nobis ig-
nota hec avis sit. Nascitur in solitudi-
nibus maxime nili flumis in egipto:
Quelibet hec avis sit quod de illa psal-
mus dicere voluit hoc intueamur.
Habitat inquit in solitudine. Quid qua-
ris formam eius. membra eius. mo-
res eius. vocem eius? Quantum tibi
psalmus dedit avis est in solitudine
habitans. Nocticornus avis est amans
noctem. Parietine dicuntur quas vul-
go dicimus ruinas. ubi parietes stant
sine tecto. sine habitantibus. ibi habi-
tat nocticornus. Jam vero passer et tec-
tum quid sit nostis. Inuenio ergo ali-
quem de corpore christi predicatorum
verbi. compacentem infirmis. querentem
lucra christi. reminiscens domini
sui venturi ne dicat. serue neque et pi-
ger dare debueras pecuniam meam
nummularijs. Ex huius dispensato-
ris officio videamus hec tria. Vene-
rit inter aliquos ubi christiani non sunt.
pellicanus est in solitudine: Venerit
ad eos qui fuerunt et ceciderunt. nocti-
cornus est in parietinis. Non enim dese-
rit et in tenebras eorum qui habitant in
nocte. et ipsos lucrari vult. Venerit ad
eos qui christiani sunt quidem habi-
tantes in domo. non quasi non credide-
rit. aut quod crediderant dimiserit.
sed in eo quod credunt tepide ambulantes.
clamat ad eos passer. Non in solitudine.
quia christiani sunt. nec in parietinis quia
non ceciderunt. sed tamen in tecto sunt.
sub tecto potius quia sub carne sunt.
Ille super carnem clamat passer qui

precepta dei nō tacet. nec fit carnalis
vt subiciatur tecto Qui em̄ in tecto ē.
nō descēdat tollere aliquid de domo.
z qđ in aure auditis predicate sup tēc-
ta Iste tres aues et tria loca. z vnus
homo potest habere psonā triū auiū
z tres hoīes pnt hrē psonā triū auiū
z tria genera locoꝝ. tria genera sunt
hominum: Tamen solitudo. parie-
tine. z tectum. nō nisi tria genera sunt
hoīm Sed quid hīs plurimum? Ip-
sum dñm videamus. ne forte ipse fit
z melius ipse agnoscatur et pellica-
nus in solitudine. z nocticorax in pa-
rietinis. z passer singularis in tecto:
Dicat nobis pauper iste caput nrm.
pauper voluntate. loquatur pau-
peribus in necessitate Quod em̄ dici-
tur de hac aui. veleciam legitur id est
pellicano nō taceamus. nō aliquid af-
firmātes temere. sed tamen nō tace-
tes quod qui scripserūt z legi z dici
vulnerūt Vos sic audite. vt si verum
est congruat. si falsum est nō teneat:
Dicūtur hee aues tāq̃ colaphis ros-
troꝝ occidere puulos suos. eosdē
q̃ in nido occisos a se lugere per tri-
duum Postremo dicunt matrem se-
ipsam grauit̄ vulnerare z sanguinē
suum super filios fundere. quo illi su-
perfusi reuiuiscunt Fortasse hoc ve-
rum fortasse falsum fit. tamen si verū
est quemadmodum illi cōgruat qui
nos viuificauit sanguine suo videte:
Cōgruit illi qđ matris caro viuificat
sanguine suo filios suos? Satis con-
gruit Nam z ipse gallinam se dicit su-
per pullos suos. ihrlm ihrlm q̃ciens
volui cōgregare filios tuos tāq̃ gal-
lina pullos suos sub alas suas z no-
luisti: Habet em̄ paternam auctori-
tatem. maternum affectum. ficut et
paulus z pater est z mater est. non p

seipsum sed per euangelium: Pater
vbi dicit. z si habeatis multos peda-
gogos in xp̄isto. sed nō multos pa-
tres. in xp̄isto enim ihesu per euan-
gelium ego vos genui. mater ergo v-
bi ait. filioi mei quos iterum pturio
donec xp̄istus formetur in vobis
Habz ergo hec aui si vere ita ē mag-
nam similitudinem carnis xp̄isti. cu-
ius sanguine viuificati sumus: Sed
quomodo congruat xp̄isto: quod ip-
sa occidit filios suos? An z illi nō con-
gruit. ego occidam z ego viuificabo.
ego percutiam z ego sanabo? An ve-
ro saulus p̄secutor moreretur. nisi de
celo p̄cuteretur? An predicator exci-
taretur. nisi illius sanguine viuifica-
tur? Sed hoc viderint qui scripserunt
nō in incerto intellectum nostrum cō-
stitueret nos debemus. hanc autem
pocius in solitudine cognoscamus:
Hoc enim inde psalmus voluit po-
nere. pellicanus in solitudine: Puto
ego hic intelligi xp̄istum natum de v-
gine: Solus em̄ sic. ideo solitudo i so-
litudine natus. quia solus ita natus.
Post natiuitatem ventum est ad pas-
sionem A quibus crucifigebatur?
Numquid ab stantibus? Numquid
a lugentibus? Ergo tāq̃ in nocte ig-
norācie ipōꝝ. z tanq̃ in parietinis
ruinis ipōꝝ. Ecce nocticorax z i
parietinis amat z in noctem: Nam
nisi amaret. vñ diceret. pater ignosce
illis quia nesciūt quid faciūt? Deinde
natus in solitudine. q̃a sol⁹ ita nat⁹.
passus in tenebris iudeoꝝ tāq̃ in
nocte in preuaricatione tāq̃ in ruinis
Quid postea? Vigilauit: Ergo dormi-
eras in parietinis z dixeras ego dor-
miui: Quid est ego dormiui? Quia
volui dormiui. noctem amando dor-

12
miui Sed ibi sequitur . et resurrexi .
ergo hic vigilavi Sed postea q̄ vigi
lauit quid egit? Ascendit in celum =
factus est sicut passer volando id est
ascendendo singularis in tecto . id est
in celo . Ergo pellicanus nascendo .
nocticorax moriendo . passer resurgē
do: Ibi in solitudine velud solus . hic
in parietinis velud ab eis occisus q̄
stare nō potuerunt in edificio . hic ve
ro iam vigilans et volās singularis in
tecto . ibi interpellat pro nobis . Ca
put em̄ nostrum passer est . corpus il
lius turtur . Etem̄ passer inuenit sibi
domum Quam domum? In celo est
interpellat pro nobis: Et turtur ni
dum sibi: Eccl̄a dei nidum de lignis
crucis ipsius ubi ponat pullos suos
paruulos suos: Vigilavi et fact⁹ sum
sicut passer singularis in tecto: **T**o
ta die exprobrabāt michi inimici mei
et qui laudabant me aduersum me iu
rabāt: Ore laudabant . corde infidijs
preparabant . Audi laudem ipsorum
Magister scimus quia viam dei do
ces et psonam nō accipis Licet tribu
tum dari cesari? Quem laudas sup
plātas . Quare n̄ q̄ qui laudabāt me
aduersum me iurabant? Unde autem
hoc obprobrium . nisi quia veni face
re membra mea peccatores vt agen
do penitēciam sint in corpore meo?
Unde totum obprobrium . inde pse
cutio Quare magister vester cū pec
catoribus et publicanis manducat?
Non est opus sanis medicus sed e
grotantibus: Utinam vos egrotare
nossetis vt medicum quereretis . nō
occideretis . et per superbam demen
tiam falsa sanitate periretis . Adichi
autem vnde tota die exprobrabant
inimici mei? Unde qui laudabāt me

aduersum me iurabant: **Q**uoniam
cinerem sicut panem manducaui et
potum meum cum fletu miscebam:
Quia hec genera hominum habere i
suis membris sanāda voluit et liberā
da . inde obprobrium hodie q̄ paga
norum obprobrium quale in nos est
Quid putatis fratres . quid eos pu
tatis dicere nobis? Vos corrumpi
tis disciplinam . mores q̄ generis hu
mani peruertitis: Quid inueheris?
Dic q̄obrem Quid fecimus? Dando
inquit hominibus penitencie locum .
pmittendo impunitatem omnium
delictorum . ideo homines mala faci
unt securi . quod eis cum conuersi fu
erint omnia dimittūtur Ipc̄ ergo ob
probrium . quoniam cinerem sicut pa
nem manducaui et potum meum cū
fletu miscebam **Q**ui insultas . inui
to te ad istum panem Non em̄ aude
te dicere non esse peccatorem: Discu
te conscienciam tuam . ascende tribu
nal mentis tue . noli tibi parcere exa
mina te Loquatur tibi medulla cor
dis . vide vtrum audeas innocentiam
profiteri: Ipc̄ plane si se respexerit p
turbabitur . si se nō palpauerit confi
tebitur Et quid agis miser . si nō erit
port⁹ ipunitat⁹? Si sola fuit peccādi
licēcia et nlla pccōꝝ ē idulgē^a . ubi eris?
Q^o ibis? Certe et p te factū ē vt paup
iste cinerē sic panē māducaēt et potū
suū cū fletu misceret Non te iā delec
tat tale cōuiuium Sed tamen inq̄t au
gent hoīes pccā spe venie . ymmo au
gerent pccā despatione venie: Non te
attēdis q̄ licēciosā crudelitate viuāt
gladiatores? Unde hoc . nisi iam tāq̄
ad ferrum et victimam destinati ex
plere volunt libidinem antequam
fundant sanguinem? Nonne et

hoc & tu tibi dicer es iā peccator sum.
iam iniquus. iam dampnand⁹. nulla
venie spēs est. Cur iam non faciam
quicquid libet & si non licet. Cur non
impleam quātum possum. quecumq;
desidero. si post hec non restant nisi
sola tormenta. Nōne hoc tibi dicēs
& desperatione ipse peior fieres. Po-
tius ergo te corrigit qui indulgentiā
promittit & dicit Redite preuariato-
res ad cor. nolo mortem impij. tan-
tum ut reuertatur & viuat. Hoc pcul-
dubio portu pposito. deponis vela
iniquitatis. cōuertis pram velificās
ad iusticiam & sperās vitam nō negli-
gis medicinam. Nec in hoc tibi dis-
plicet deus. tanquam per istam indul-
gentie pmissionem securos fecerit
peccatores. Etenim ne desperatione
homines peius viuerēt promisit in-
dulgentie portum. Rursus ne spe
venie peius viuerēt. fecit diem mor-
tis incertum. puidētissime. vtrum
q; constituens & reuertētes quo reci-
pantur & differentes vnde terrea-
tur. Manduca cinerem velud pa-
nem. fletum tuum cum potu misce.
per hoc conuiuium venies ad men-
sam dei. Noli desperare promissa est
indulgentia tibi. Deo gratias inquit
quia promissa est. teneo promissum
dei Ergo iam bene viue Cras inquis
bñ viuam Indulgēciam tibi deus p-
misit. crastinum diem nemo tibi pro-
misit Si male vixisti. bene viue iam
hodie. Stulte hac nocte auferetur a
te anima tua. nō dico que preparas-
ti cuius erunt. sed secundum quod
vixisti vbi eris. Corrige ergo te ut
possis in corpore xpisti habere vo-
cem istam. quam nisi fallo libenter
agnoscis Qm cinerē sicut panē man-

ducaui & potum meū cū fletu misce-
bam **A**facie ire tue & indignatiōis
tue. q; leuasti. elifisti me **I**psa ē illa ira
tua dnē in adam. ira cū qua oēs nati
sum⁹. cui nascēdo cohesim⁹. ira de p-
pagine iniquitatis. ira de massa pecca-
ti scdm qm dicit apostolus. fuimus &
nos aliquādo natura filij ire. sicut et
ceteri. & vñ dicit dn̄s. ira dei maēt sup
eū. qā nō credit in vnigenitū filiū dei.
Nō em̄ ait. ira dei veniet super eum.
sed manet super eum. qā nō tollitur i
qua nat⁹ est Quae g. Et qd sibi vult
vox ista. qm leuasti elifisti me. Nō ei
ait. qm leuasti & elifisti me. sed qm le-
uasti elifisti me **I**ō elifisti qā leuasti.
Nñ hoc. Homo i honore posit⁹. fac-
tus est ad ymagiē dei. leuatus i hūc
honorē. erectus a puluere. erectus a
terra. accepit animā rationalem. pre-
positus est raciōis ipsius vinacitate
oibus bestiis. pecorib⁹. volatilibus.
piscibus. Quid em̄ horū habet intelli-
gētie rationē. Quia nullū horū factū
est ad ymaginem dei Quō nullū horū
habet hūc honorem. sic nullū horum
habet hanc miseriam. Quid em̄ pec⁹
plāgit de peccato. Que auis timet ge-
hennam ignis eterni. Quia nulla ei
participatio beate vite. nulli stimu-
li miseriarum. Homo autem quia
factus est qui fit in beata vita si bene
vixerit. ideo erit in misera vita quia
male vixit Ergo qā leuasti elifisti me.
ideo sequitur pena mea. quia dedisti
michi liberum arbitrium. Si enim
michi non dedisses liberum arbitri-
um & per hanc rationem pecori-
bus me non faceres meliorem. non
me sequeretur dampnatio iusta Nec
cantem ergo per arbitrium liberum
leuasti me. & per iusticie iudicium eli-

13
fisti me: **D**ies mei sicut umbra de-
clinauerunt: Potuerunt enim esse di-
es tui non declinantes. si tu a die vero
non declinasses: Declinasti. et accepis-
ti dies declinantes: Quid mirum si di-
es tui facti sunt similes tui: Ipsi sunt
enim dies declinantes quia deviasti. qui
sunt dies fumi. quia tumuisti. Su-
pra enim dixerat. defecerunt sicut fumus
dies mei. et nunc dicit. dies mei sicut
umbra declinauerunt. In hac umbra
agnoscendus est dies. in hac umbra
videnda est lux. ne postea sera et in-
fructuosa penitentia dicatur. quid no-
bis profuit superbia et diuitiarum iac-
tatio quid contulit nobis? Transe-
runt omnia tanquam umbra. Adodo di-
cit. transibunt omnia tanquam umbra. et
non tu transies tanquam umbra. Dies mei
sicut umbra declinauerunt. **E**t ego
velut fenum arui. Quia et supra dixe-
rat. percussum est sicut fenum et arui-
t cor meum. sed reuiescet fenum ir-
rigatum sanguine saluatoris. Ergo
sicut fenum arui ego homo post illam
preuaricationem. hoc ego iusto iudi-
cio tuo. Tu autem quid? **T**u ve-
ro domine in eternum permanes.
Dei dies sicut umbra declinauerunt.
et tu in eternum permanes. Tempo-
ralem saluet eternus. Non enim quia
ego cecidi. et tu senuisti viges ad me
liberandum. qui vixisti ad me hu-
miliandum. Tu vero domine in eter-
num permanes. **E**t memoriale tu-
um in generatione et generationem.
Memoriale tuum. quia non obli-
uisceris in generationem. non unam.
sed generationem et generationem.
Promissionem quippe habemus vi-
te presentis et future. **T**u exur-
gens misereberis syon. quia venit
tempus ut miserearis eius. Quod

tempus: Cum autem venit plenitu-
do temporis. misit deus filium suum fac-
tum ex muliere factum ex lege. Et ubi sy-
on? Ut eos qui sub lege erant redime-
ret. Primitus enim iudei. inde enim a-
postoli. inde illi plusquam quingenti fra-
tres. inde illa deinceps multitudo.
cui erat anima una et cor unum in de-
um. Ergo tu exurgens misereberis
syon. quoniam venit tempus ut mi-
serearis eius quoniam venit tempus
Quod tempus? Ecce nunc tempus ac-
ceptabile ecce nunc dies salutis Quis
hoc dicit? Seruus dei. edificator qui
dicebat. dei edificium estis. qui dice-
bat. sicut sapiens architectus funda-
mentum posui. et fundamentum ne-
mo potest ponere. preter id quod po-
situm est. quod est christus ihesus.
Ergo et hic quid dicit? **Q**uoniam be-
neplacitum habuerunt serui tui in la-
pides eius In lapides cuius? In la-
pides syon. Sed sunt ibi et non lapi-
des Cuius non lapides? Ergo quid se-
quitur? **E**t pulueris eius miserebun-
tur. Agnoscamus lapidem in syon.
agnoscamus puluerem in syon. Non
enim dicit lapidum eius miserebuntur
Sed quid ait? Quoniam beneplaci-
tum habuerunt serui tui in lapides e-
ius. et pulueris eius miserebuntur
Beneplacitum habuerunt in lapides
eius. pulueris autem miserebuntur:
Intelligo lapides syon omnes pro-
phetas. ibi premissa est vox predi-
cationis. inde sumptum est euange-
licum officium. per illud preconium
cognitus est christus **E**rgo serui
tui beneplacitum habuerunt in lapi-
des syon. sed illi predicatorum rece-
dentes a domino malis quam factis suis
offendentes creatorem. in terram unde
sumpti sunt redierunt. Puluis facti

sunt. impij facti sunt. de quibus dici-
tur. nō sic impij nō sic. sed tanq̃ pul-
uis quē proicit ventus a facie terre:
Sed expecta domie. sustine domie.
paciēs esto domie. nō irruat ventus
z auferat hūc puluerem a facie terre:
Deniāt veniāt serui tui. agnoscāt in
lapidib⁹ eloquia tua. misereātur pul-
ueris syon. formetur homo ad yma-
ginem tuam. dicat puluis ne pereat.
memēto quia puluis sumus Et pul-
ueris eius miserebūtur: Hoc de syō.
Numquid nō erat puluis q̃ dñm cru-
cifixit: Quod peius est puluis. sed de
parietinis ruinarū. Puluis erat pro-
lus. verūpt̃ nō frustra de puluē dic-
tum erat. pater ignosce illis quia nes-
ciunt quid faciūt De illo puluere veit
paries tot milium credētium. z pre-
cia rerum suarum ad pedes aposto-
lorum ponētium: Ergo extitit de illo
puluere humanitas z formata z for-
mosa Quis em̃ de gentibus sic? Qm̃
paucos miramur hoc fecisse ad illorū
tot milia: Subito primo tria. postea
quinq; milia. om̃s in vnitate viuētes
oēs veditarū rex suarum precia ad pe-
des aploz ponētes. vt distribueret
vnicuiq; p̃ vt cuiq; opus erat. q̃bus
erat anima vna z cor vnum in deum.
Quis hoc fecit eciam de isto puluere
nisi qui istū adā fecit ex puluere: Hoc
ergo de syō. sed nō tantum in syon
Quid igitur sequitur? Et timebūt
gētes nomē tuū dñe z oēs reges tre-
gloriam tuam Jam quoniam miser-
tus est syon. iam quoniam serui tui
beneplacitum habuerūt in lapides e⁹
cognoscēdo fundamētum aploz
z ppharum. iam quoniam miserti sē
pulueris ei⁹ vt formaretur vel poti⁹
reformaretur hō viu⁹ ex puluē. hic p̃
dicatio creuit i gētib⁹. timeāt nomen

tuū gētes. z oēs reges terre glāz tuā.
Veniat z alius paries. de gētib⁹ ag-
noscat lapis āgularis. ibi hereāt duo
de diuerso veniētes. sed iam n̄ aduer-
sa sentientes **Q**m̃ edificabit dñs sy-
on Hoc agitur nūc Eya lapides viui
in structuram currite nō in ruīnam.
edificatur syon. caue te parietinas:
Edificatur turris. caue te diluuium:
Hoc agitur nūc. qm̃ edificauit domi-
nus syō Sed edificata syon. nunc qd
fit? Et videbit inqt in glā sua: Et
edificaret syō. vt esset fundamētū i sy-
on. visus est a syon. sed nō in glā sua.
Vidim⁹ eū z nō habebat speciem. neq;
decorem At vero cū venerit iudicare
eū āgelis suis. qm̃ cōgregabūtur ante
eū oēs gētes. qm̃ oues ad dexterā. he-
di ad sinistrā sepabūt. nōne tūc vide-
būt in quē pupugerūt? Et cōfundēt
sero. q̃ prima penitencia z salubri con-
fundi noluerūt Edificabit dñs syon.
z videbitur in gloria sua. qui in illa p̃-
mo visus est. in infirmitate sua **E**t
resperit in orationem humiliū. z non
desperit in deprecationē eorum: In
edificatione syon hoc agitur modo.
edificantes syon orant z gemunt:
Ille vnus pauper. quot pauperes.
multi. quia milia in tot gentib⁹. vn⁹.
quia vnitas pacis ecclesie: Ipse vn⁹
ipse multi. vnus ppter caritatē. mlti
ppter latitudinē Ergo nūc orat. nūc
currit. nūc si q̃s aliqd alit eāt z alit se
hēbat. māducat cinerem sicut panē z
potū suū cū fletu cōmisceat Illic tem-
pus ē cū edificatur syon. nūc intrāt la-
pides in structurā. pfecto edificio et
dedicata domo quid curris sero que
fiturus. inaniter petiturus. frustra
petiturus. foris remansurus cum
quiq; virginibus fatuis: Nunc ergo
curre. resperit em̃ in orationē humi-

liū. & nō desperit precē eorū. **S**cribā-
tur hec in generationē alterā. Quā-
do hec scribebātur. hec nō ita prode-
rāt eis iter quos scribebāt. scribebāt
em̄ ad pphetādū nouū testamētum.
inter homiēs q̄ uiuebāt ex veteri tes-
tamēto. Sed & illud vet⁹ testamētum
d̄s dederat & in illa terra pmissionis
pplm suū collocauerat. sed qm̄ me-
moriale tuū in sc̄lm & generationem.
nō iniquorū est. sed iustorū. In vna ge-
neratiōe ptiēt ad vet⁹ testamētū. in a-
lia aut̄ generatiōe ptiēt ad nouū tes-
tamētū: Et quia hoc quod pphetatū
est nouū testamētū p̄nūciat. scribāt
hec inquit in generationē alterā. & po-
pul⁹ q̄ creabitur laudabit dñm. nō po-
pulus q̄ creatus est. sed ppl⁹ q̄ creabi⁹.
Quid euidentius fr̄s. q̄ hic predicta ē
illa creatura. de qua dicit apl⁹. si qua
igī i xp̄o noua catura vetera trāsiēt
ecce facta sunt omnia noua: Omnia
autem ex deo: Quid est omnia au-
tē ex deo: Et vetera & noua. q̄a me-
moriale tuū in generatiōe & generati-
onē: **E**t ppl⁹ q̄ creabitur laudabit
dñm. qm̄ p̄sperit ex alto sc̄o suo. Pros-
perit ex alto ut veniret ad hūiles. & ex
alto factus est hūilis ut exaltaret hu-
miles:

ExPLICIT sermo prim⁹ incipit secūdo
de eodem:

Hesterno die audiui⁹ cuius-
dā paup̄is gemitū in oratiōe.
eū q̄ esse cognoui⁹ q̄ p̄p̄t nos pau-
per fact⁹ est cū diues esset. ut illi⁹ pau-
pertate nos ditaremur. ei q̄ mēbra
coherentia & p̄ suū caput loquentia
vidimus. vidimus em̄ ibi & nos ipsos
si tamen p̄ eius graciā aliquid & nos.
Sinita autem iam verba erant ge-
mituum & ceperant consolationum.
sed ea finire hesterno die tractando

minime potuerunt: In hīs que res-
tant audiamus hodie nō iam gemen-
tem pauperem. sed gaudentem. ideo
gaudentem. quia sperantem. ideo spe-
rantem. quia nō de se presumētem:
Prenunciavit felicitatem rerum hu-
manarum in scripturis dei. & adiecit.
Scribantur hec in generationem al-
teram. & populus qui creabitur lau-
dabit dominum. quoniam prosperit
ex alto sancto suo. Huc vsq̄ sermo
hesternus perductus est: Videte q̄
sequantur: **D**ominus de celo in
terram prosperit. ut audiret gemitū
compeditorum. ut soluat filios
mortificatorum: Inuenimus i alio
psalmo dictum intret in conspectum
tuum gemitus compeditorum. & in
eo loco dictum. vbi vox martirum in-
telligebatur: Unde martires compe-
diti. Nōne cathenati potius q̄ com-
pediti: Ductos em̄ sanctos dei mar-
tires post iudices per prouiciam cir-
cumeuntes in cathenam nouimus
missos. in compedes autem non no-
uimus: Agnoscuntur & compedes
discipline dei & timoris eius. de quo
dictum est. initium sapientie timor
domini. Per hunc enim timorem nō
timuerunt serui dei. eos qui corpus
occidunt. animam aut̄ non possunt
occidere. quia eum timebant qui ha-
bet potestātē & corp⁹ & aiām occidē i
gehēnā ignis. Nisi em̄ cōpedib⁹ timo-
ris hui⁹ ligati eēt martires. qm̄ illa oīa
dura & molesta sustinerēt a p̄secutori-
b⁹ suis. cū eis libez fuerit facē qd̄ co-
gebā. & euadē qd̄ paciebā. S; alliga-
ueāt eos dñs ist⁹ p̄pedib⁹ duris qd̄ &
molest⁹ ad tps. s; tolerādis p̄p̄t p̄mis-
sa eius cui dicitur. p̄pter v̄ba labiorū
tuorū. ego custodiui vias duras: Be-
medū qd̄ ē i hīs p̄pedib⁹ ad ipetran-

dam miām dei. unde vox martirum
est in alio psalmo. intret in conspectū
tuum gemitus compeditorum. non
tamen euitandi sunt tales compedes
vt appetatur pñciosa libertas. et tem
poralis vite brevis q̃ dulcedo. quam
sequatur amaritudo ppetua: Proin
scriptura ne recusemus eē compedi
ti sapiētie. sic nos alloq̃tur. Audi fili et
excipe sententiam meam. et ne abicias
cōsiliū meum. et infer pedem tuum
in cōpedes illi⁹. et intorquem eius col
lum tuum Subice humerum tuum et
porta illam et ne oderis vīcula eius:
In omni aia tua accede ad illā. et i om̃i
vīte tua serua vias eius Inuestiga
et inquire et inotescet tibi. et cōtinens
factus ne derelinquas eā In nouissi
mis em̃ iuenies req̃em ei⁹. et cōuerte
tibi in leticiā. et erūt tibi cōpedes eius
in ptectionem fortitudis. et torques
illi⁹ in stolam glorie Decus em̃ aure
um est in illa. et vīcula illius fila ia
cinctina Stolam glorie indues eam.
et coronam exultationis superpones
tibi: Clament ergo compediti q̃ diu
sunt in vīculis discipline dei. i qua sē
exercitati martires soluentur compe
des et volabūt. et eadem ipsa in orna
mentum postea conuertētur: Factū
est hoc de martiribus Quid em̃ pse
cutores occidēdo fecerūt. nisi vt com
pedes soluerētur et in coronas con
uerterētur: De celo ergo respexit dñs
vt audir̃ gemitū compeditorū. vt sol
uat filios mortificatorū Mortificāt⁹
illi. filij at mortificatorū q̃. nisi nos?
Quō aut solūmur nos. nisi cū dici
m⁹ ei. dirupisti vīcula mea tibi sacri
ficabo hostiā laudis: Soluit⁹ at vnus
q̃sq̃ a vīculis cupiditatū malay vel a
nodis pccōy suoy Remissio pccōrū
solutio ē Quid em̃ pdesset lazaro. q̃a

pcessit de monumēto. nisi diceretur
soluite eum et finite abire: Ipse q̃dem
voce de sepulchro suscitauit. ipse cla
mādo aiām reddidit. ipse trenām mo
lem. terreno sepulchro impositam vi
cit. et pcessit ille vinctus: Nō ergo pe
dibus pñis. sed virtute poucētis fit
hoc in corde penitentis: Cum audis
hoiēm penitere pccōy suoy iam re
uirit. cum audis homiēm cōfitendo
pferre cōsciētiam. iam de sepulchro
eductus est. sed nōdū solutus est:
Quā soluitur a quibus soluitur: Que
solueritis inq̃t in terra erūt soluta et i
celo: Merito p ecclām dari solutio
pccōy potest. suscitari aut ipse mor
tuus nō nisi intus clamāte dñō p̃t:
Hec em̃ deus interi⁹ agit Loquimur
ad aures vestras. vñ scimus qd agat⁹
in cordibus vestris: Qd aut int⁹ agit⁹
nō a nobis sed ab illo agit⁹ Prosperit
q̃ vt soluat filios mortificatorū Quo
rū mortificatorū audist⁹. q̃s filios au
dist⁹ Quid deīn. Quare h̃ agit⁹? Auscul
ta **E**t anūciat⁹ i syō nomē dñi. Pri
mo ei pmebat⁹ ecclā qñ mortificabā
t⁹ cōpediti. post illas pssuras anūciat⁹
i syō nomē dñi cū magna libtate i ipā
ecclā Ipsa ei syō. nō ille vn⁹ loc⁹ pmo
supb⁹. postea captiuat⁹. sed syon cu
ius vmbra erat illa syon q̃ interpreta
tur speculatio. p̃pterea qui in carne
positi videm⁹ in p̃ora. extēdētes nos
nō ad pñs quod est. sed ad id qd futu
rū est. ideo speculatio Dis ei specula
tor lōge pspicit Specula dñi vbi po
nūt⁹ custodes Siūt iste specule i saxis
in mōtib⁹. in arborib⁹. ad hoc vt de lo
co eminētiore lōge videatur Syon q̃
specula⁹ ecclā specula⁹ Dñi specula⁹:
Longe videre hoc est speculatio. La
bor est ei ante me donec introeam in
scūarium dei et intelligā in nouissima.

Qualis speculatio intelligere in no-
uissima. Trāfire mare vidēdo nō na-
uigādo. & habitare in extrema maris
id est ibi ponere spem in eo quod erit
finito seculo. Ergo si eccl'a speculatio.
ibi iam ānūciatur nomem domi. Nō
solū nomen domi in hac syon annūci-
atur. sed & laus eius inquit in iherl'm.
Et quomodo ānūciatur. Audi. **I**n
cōueniēdo populos in vnū. & regna
vt seruiāt dñō. Vnde hoc factum nisi
sanguine mortificatorum. Vnde hoc
factū nisi gemitibus compeditorum.
Exauditi ergo sunt q̄ erant in pressuā
& humilitate. vt eēt nostris temporib-
us eccl'a in tāta gl'a quam videmus
vt iam regna q̄ psequātur ipa seruiāt
dñō. **R**espōdit ei in via fortitudinis
sue. Cui rñdit nisi dñō. Quis respon-
dit supra videam. Et laus eius inqt i
iherl'm. in cōueniēdo pplos in vnum.
& regna vt seruiāt dñō. Respōdit ei i
via fortitudinis sue. Que ei respōdit
aut q̄s ei respōdit in via fortitudinis
sue. Queramus ergo primū q̄s respō-
dit. & sic queramus q̄ sit via fortitudi-
nis ei. Supiora verba indicāt respō-
disse ei aut laudem ei. in iherl'm. Su-
pra em̄ dixerāt & laus ei. in iherl'm. i cō-
ueniēdo pplos in vnum & regna vt s-
uiant dñō. Respōdit ei nō possumus
dicere regna. q̄a respōderūt dixisset.
Respōdit nō possum⁹ dicere ppli. q̄a
& hic respōderūt dixisset. Quia ergo
respōdit ei singularem numerum q̄ri-
m⁹ supi⁹. & nō iuenim⁹. nisi aut laudē
eius aut iherl'm. Et q̄a hoc ambiguum
est utrū laus ei. an iherl'm. scdm utrū-
q̄ tractem⁹. Quomodo ei respondit
laus ei. Quando ei gratias agunt vo-
cati ab illo. Ille em̄ vocat nos. respō-
dem⁹ nō voce sed fide. nō lingua sed
vita. Si em̄ vocat te deus & p̄cipit. et

tu male viuis vocacinoi ei. nō respō-
des. nec laus ei. respōdet ei de te. quia
sic viuis vt ille nō laudetur. sed poti⁹
blasphemetur per te. Cum autē hic vi-
uim⁹ vt p nos laudetur de⁹. respōdit
ei laus eius de vocatis & sanctis eius.
Respōdit ei iherl'm. vocata est enim
& iherl'm. Et prima iherl'm noluit audire
& dictū est ei. Ecce dimittetur vob do-
mus vestra deserta. Iherl'm iherusalē
clamat & nō respōdetur. quociēs vo-
lui cōgregare filios tuos tāq̄ gallina
pullos suos sub alas suas & noluiti.
nō respōdetur. Pluitur desup & pro
fructu spine pferuntur. At vero illa
iherusalem de qua dictū est. letare ste-
rilis q̄ nō paris erumpe & clama q̄ nō
pturis. qm̄ multi filij deserte magis
q̄ eius q̄ habet virum. respondit ei.
Quid est respōdit ei. Nō cōtēpfit vo-
cātem. Quid est respōdit ei. Ille pluit
illa fructū dedit. Respōdit ei. Sz vbi.
In via fortitudinis sue. Nūquid i se.
Nam quid eēt in se. aut quam vocem
haberet in se. de se. nisi solaz vocē pec-
cati. vocem iniquitatis. Excute vocē ip-
sius. quid inueis nisi tumultum. Ego
dixi dñe miserere mei. sana aiām meā
quia peccaui tibi. Porro si iustificata
est. respōdit ei nō ex meritis suis. sed
ex manibus suis. Vbi. In via fortitu-
dinis sue. Xp̄istus est ipse est. Ego
sum inquit via veritas & vita. Sed
an resurrectionem nō agnoscebatur
a populo suo. & maxime crucifix⁹ ex
infirmis latuit quis eēt. donec for-
tis resurgēdo appareret. Nō ei ergo
respōdit eccl'a in via infirmitatis. sed
in via fortitudinis sue. q̄a post resur-
rectionem vocauit eccl'am de toto or-
be terrarum. iam nō infirmus i cruce
sed fortis in celo. Non em̄ laus fidei
xp̄ianorum est q̄a credūt mortuū xp̄z

sed q̄a credūt resurrexisse xp̄istum:
Nam mortuum ē paganus credit. ē
hoc tibi pro crimine obicit. q̄a i mortu
um credidisti Que igitur laus tua?
Credē resurrexisse xp̄z. ē sp̄aē te resur
rectus esse p xp̄istum. hec est laus fi
dei Si em credideris in corde tuo q̄a
dominus est ihesus. ē cōfessus fueris
ore tuo q̄ de⁹ suscitauit eū a mortuis
saluus eris Nō ait si cōfessus fueris
q̄a deus eū tradidit occidendum. sed
q̄a eū de⁹ suscitauit a mortuis si con
fessus fueris tūc salu⁹ eris Corde ei
creditur ad iusticiā. ore aut confessio
fit ad salutem Quare aut credim⁹ et
mortuū? Quia credere eum resurrex
isse nō possum⁹. nisi prius mortuum
fuisse credam⁹ Quis em resurgit nisi
mortu⁹ fuerit? Quis exproscitur nisi
pri⁹ dormierit? Sed nūq̄d q̄ dormit n̄
adiciet ut resurgat? Hec fides xp̄isti
anorum In hac ergo fide qua cōgre
gata est eccl̄a. mlti illi filij deserte ma
gis q̄ eius q̄ hēt virum Respōdit ei.
dixit ei laudem scdm ei⁹ precepta i via
fortitudinis ei⁹ nō in via infirmitatis ei⁹
Quomodo ei respōdit iam supra au
distis. in cōueniēdo pp̄os in vnum ē
regna ut seruiāt domiō: In hoc ei q̄
respōdit in vnitatem Qui aut nō est in
vnitatem nō ei respōdet Ille em vnus
est. ecclesia vnitas: Nō respōdit vni
nisi vnitas Sed existūt q̄ dicāt. iam h̄
factū est. r̄ndit ei i oib⁹ gentib⁹ eccl̄a
paries filios pl̄es. q̄ illa q̄ hēbat vix
Respōdit in via fortitudinis sue Cre
didit em xp̄istum resurrexisse. credi
derūt in eum om̄s gentes. sed illa ec
clesia q̄ fuit omniū gentium iam nō ē.
perūt Hoc dicūt q̄ in illa nō sunt: Q̄
ipudētem vocem Illa nō est q̄a tu in
illa nō es: Vide ne tu ideo nō sis. nā
illa erit ē si tu nō sis Ip̄ac vocē abho

minabilem. detestabilem presumptō
nis ē falsitatis plenam. nulla verita
te suffultā. nulla sapiēcia illuminatā.
nullo sale conditam. vanam temerari
am. precipitem p̄niciosam. preuidit
spiritus dei. ē tāq̄ cōtra illos cum an
nūciaret vnitatem. in cōueniēdo po
pulos in vnum ē regna ut seruiant
domiō Cumq̄ subdidisset respondit
ei utiq̄ laus eius. utiq̄ iherusalē ma
ter nostra de p̄griacione reuocāda.
fetosa. cum multis filiis magis q̄ ea
que habebat vix. qm̄ q̄dā dicturi erāt
cōtra fuit ē nō est **E**xiguitatem in
quit dierum meorum annūcia michi:
Quid ē q̄d nescio. qui r̄cedētes a me
murmurāt cōtra me? Quid est quod
p̄diti me perisse cōtēdūt? Certe enim
hoc dicūt. quia fui ē nō sum. annūcia
michi exiguitatem dierum meorum:
Nō a te quero illos dies eternos illi
fine fine sunt. vbi ero nō ipsos quero
tempales dies michi annūcia exigu
tatem dierum meorum: Nō a te q̄ro
illos. eternitatem dierum meorū an
nūcia michi Qm̄ diu ero in isto secu
lo ānūcia michi. p̄pter illos q̄ dicunt
fuit ē iam nō est. p̄pter illos q̄ dicunt
implete sunt scripture. crediderūt oēs
gentes. sed apostatauit ē perijt eccl̄a
de omnibus gentibus: Quid est hoc
exiguitatem dierum meorum annū
cia michi: Et annūciauit nec vacauit
vox ista: Quis annūciauit michi nisi
ipsa via? Quomodo annūciauit? Ec
ce ego vobiscum suz vsq̄ in consuma
cionem seculi Sed hic existūt ē dicūt
vobiscum sum inquit vsq̄ in consum
macionem seculi. q̄a nos preuidebat.
q̄a ps donati erit in terra Nūq̄d ipsa
est que dixit exiguitatem dierū meo
rum annūcia michi. ac nō illa potius
que superius loquebatur. i cōueniēdo

populos in unum et regna ut serviāt
dño. Dñi nobis cor dolet: Quia et im-
peratores cōtra hereticos leges p-
ponunt. Ibi impletū ē: et regna ut ser-
viant dño. Nō em̄ vos filii estis illo-
rum mortificatorum: quorū vox cō-
peditorum exaudita est a dño. Absit
non hoc indicant scā vestra non hoc
indicat superbia vestra: nō h̄ indicat
vanitas vestra. Nō sapitis et foris es-
tis. Sal infatuatū estis iō et ab homi-
nibus conculcamini. Audite qđ dicat
Que ecclā: Que cōgregavit pplos in
unū. Que ecclā: Que cōgregavit reg-
na ut serviāt dño. Nota vocibz ves-
tris et falsis opinionibz vestris qrit a
deo ut exiguitatem dierū suorū annū-
ciet sibi: et invenit dñm dixisse. Ecce e-
go vobiscū sum vsq; in p̄sumptio-
nem seculi. Hic vobis dicetis de nob̄
dixit nos sum⁹ nos erim⁹ vsq; in cō-
summationem seculi. Interrogetur
īpe xps cui dictum ē. exiguitatē dierū
meorū annūcia michi. et p̄dicabitur in-
quit hoc euāgelīū in unīso orbe in
testimoniū omnibz gentibus: et tunc
veniet finis. Quid ē qđ dicebas. h̄ cer-
te fuit et perit: Dñm audi annuncian-
tem exiguitatē dierū meorū. Predica-
bitur inquit hoc euāgelīū. Vbi: In to-
to orbe terrarū. Quibz: In testimo-
nium omnibus gentibz. Quid postea:
Et tūc veniet finis. Nō vides adhuc
eē gentes in quibz nondū ē p̄dicatū
euāgelīū. Cum ergo necē sit imple-
ri qđ dñs dixit. exiguitatē dierū meo-
rum annūciāns ecclā. ut predicetur h̄
euāgelīū in omnibz gentibz. et tunc
veniet finis: quid ē qđ dicis iam pisse
ecclām de omnibz gētibz qñ ad hoc p̄-
dicatur euāgelīū ut possit esse in ōni-
bus gentibus. Ergo vsq; in finē secu-
li ecclā in omnibz gentibus: et ipa ē ex-
iguitas dierū qz exiguū ē oē qđ finit⁹

ut iam in eternitatem ab ista exigui-
tate transeat. Vereant heretici pe-
reant qđ sunt: et inveniātur ut sint qđ
non sunt. Exiguitas dierū vsq; in finē
seculi erit. Exiguitas iō. qz totū h̄ tē-
pus nō dico ab hoc hodierno die vsq;
in finem seculi. sed ab adam vsq; in fi-
nem seculi: exigua gutta ē cōpata et
nitati. Nō ergo blandiantur tibi cō-
tra me heretici qz dixi exiguitatē die-
rum meorū: quasi nō permansuram
vsq; in finem seculi. Quid ei addidit:
Que reuoces me in dimidium dierū
meorū. Noli quō heretici loquuntur
sic mecū agere. Vsq; in finē seculi me
perduc. non in dimidium dierū meo-
rū et p̄fice michi dies exiguos: ut do-
nes in postea dies eternos. Quare
ergo de exiguitate dierum requisisti.
Quare: Vis audire. **I**n generatio-
ne generationū anni tui. Nō ergo de
diebus exiguis quesivi: q̄ licet vsq; in
finem seculi durent mecū isti dies ex-
igui sunt in p̄patione dierū tuorū an-
ni enim tui in gnatione generationū.
Quare non ait anni tui in sc̄a sc̄orū
sic enim magis solet eternitas signi-
ficari in sanctis scripturis. sed ait in
gnatione generationū anni tui. Sz
qui anni tui: Qui nisi qui nō veniunt
et trāseunt: Qui. nisi q̄ non iō veniūt
ut non sint: Omnis enim dies in hoc
tpe iō venit ut non sit: ōnis hora om-
nis mensis omnis ānus. nichil horū
stat: añqm veniat erit. cum venerit n̄
erit. Illi ergo anni tui eterni anni tui
qui nō mutantur: in gnacione gene-
rationum erūt. Est qdam generatio
generationum: in illa erunt anni tui.
Que ista est: Est qdam et si bñ agnos-
camus in illa erim⁹. et anni dei in no-
bis erūt. Quomō in nob̄ erunt: Quo-
modo īpe deus in nobis erit. vñ dic-
tū est: ut sit deus omnia in omnibus

Non enim aliud anni dei et aliud ipse sed
anni dei eternitas dei est. Eternitas ip-
sa dei substantia est: que nichil habet muta-
bile ibi nichil est preteritum quasi iam non
fit nichil est futurum quasi nondum fit: sed
non est ibi nisi est. non est ibi fuit et erit
quod et quod fuit iam non est et quod erit non
dum est: sed quicquid ibi est non nisi est.
Merito sic misit deus famulum suum
moysen. Quasi enim nomen mitten-
tis se: requisivit et audiuit. nec deser-
tus est desiderium concupiscencie bone.
Quasi autem non quasi curiositate pre-
sumendi: sed necessitate ministrandi.
Quid inquit dicam filiis israel si dixerint in-
quis te misit ad nos. Et ille indicans se
creature creatori. deum hominum imortales
mortali eternum temporali: ego inquit sum qui
sum. Tu dicens ego sum. Quis? Say-
us. alius lucius: alius marcus. Aliud ne
diceres nisi nomen tuum dicens. Hoc ex-
pectabatur de deo. Hoc enim erat ques-
tum. Quid vocaris? A quo me missus
esse respondebo querentibus. Ego inquit sum qui
sum: hoc est nomen meum. Hoc est totum
quod vocaris non esset tibi nomen ipsum esse
nisi quicquid est aliud tibi proptium inue-
niretur non esse vere. Hoc est nomen tuum.
Expone huiusmodi melius. Vade inquit
et dic filiis israel: qui est misit me ad vos.
Ego sum qui sum: qui est misit me ad vos.
Magnus ecce est: magnus est. Ad hoc
homini quid est? Ad illud tam magnus est ho-
mo quid est? Quicquid est quis apprehen-
dat illud esse. Quis eius princeps fiat?
Quis anhelet quis aspiret? Quis ibi se
esse posse presumat? Noli despicere huma-
na fragilitas. Ego sum inquit deus ab-
raham: et deus ysaac et deus iacob. Au-
disti quod sum apud me audi et quid sum
propter te. Hec igitur eternitas voca-
uit nos et erupit ex eternitate verbum.
Iam eternitas iam verbum et nondum tempus.
Quare nondum tempus? Quia factum est et

tempus. Quod factum est tempus? Om-
nia per ipsum facta sunt: et sine ipso fac-
tum est nichil. Verbum autem tempus per quod
facta sunt tempus natum est in tempore cum sit vi-
ta eterna vocans temporales facies eter-
nos. Hec generatio generationum. Bene-
ratio enim vadit generatio venit. Et vi-
detis generationem hominum sic esse in ter-
ra: tanquam in arbore folia. Sed in ar-
bore oliue vel lauri vel cuiusque alterius
quod toto tempore fronde vestita est: sic tanquam
folia generationum humanum terra portauit
plena est hominibus: sed cum alijs morientibus
alii nascendo succedunt. Sempiternam ar-
bor illa veste viridi ornata est: sed sub-
ter attende quod multa calces arida folia.
Ergo fuit generatio sub adam: tran-
sijt. nati sunt in quidam futuri principes
eternitatis dei etiam illo tempore. In enim
abel in seth in enoch. Transijt illa ge-
neratio. venit diluvium: remansit una
domus. Et illa generatio dedit aliquos
ipsum noe et tres filios eius: et tres nur-
eius. In tota enim domo ista octona-
ria: solus unus peccator inuenitur. Acces-
sit numerus superiori generationi. Deinde
de tribus filiis noe tanquam de tribus
mensuris farine impletur orbis. Elec-
tus abraham. ysaac. iacob. sancti vi-
ri patriarche placuerunt deo. Dedit et
illa generatio sequentes etiam genera-
tes. dederunt prophetas: dederunt pre-
cones dei. Venit etiam postea et ipse do-
minus noster ihesus christus. misit fer-
mentum in tres mensuras farine quo-
usque fermentetur totum. Temporibus in
terra carnis illius fuerunt apostoli fue-
runt sancti post illos alij sancti et nunc
in nomine christi quicumque sunt sancti: et
post illos quicumque erunt: et usque in finem
seculi quicumque sancti. De tot generatio-
nibus colliges omnes sanctas populos om-
nium generationum et facies inde unam
generationem. In ista generatione ge-

17
nerationū anni tui id est eternitas il
la in illa generatione erit q̄ de omni
bus generationibz colligit et in vnā
redigitur: ip̄a p̄ticeps erit eternitatē
tue Ceterē ḡnationes implendis tē
poribz generantur ex quibus illa ine
ternū regeneratur: mutata viuifica
bitur. erit ydonea portae te: vires ac
cipiens a te In generatione genera
tionum anni tui **I**n p̄ncipio terrā
tu fundasti dñe **N**oui eternitatē tuā
q̄ p̄cedis ōnia que fecisti Principio
tu dñe terrā fundasti **E**t opa ma
nuum tuarū sunt celi **I**p̄i p̄ibut tu at
p̄manes: et ōnes sicut vestimentum
veter ascendent et sicut opertoriū mutab
eos et mutabūtur tu v̄bo idem es Tu
quis es idē es Tu q̄ dixisti ego sum q̄
sum idem ip̄e es Et quis eciam ipsa
nō eēnt nisi ex te. et per te. et in te tñ n̄
q̄d ip̄e es Tu em̄ idem ip̄e es **E**t an
ni tui nō deficient Illi anni tui nō de
ficient: illi anni tui q̄ erunt in genera
tione generationū nō deficient **H**ec
ergo sciens exiguitatē dierū meorū q̄
rerem a te: nisi scire ōnes dies seculi
ab initio vsq̄ in finem exiguos eē in
cōpatione eternitatē tue **N**oui ergo
vñ interrogauerim: nō se extollāt he
retici quasi exigui dies fuerint ecclē.
toto orbe diffuse: nā et vsq̄ in finē cū
sunt exigui sunt Quare exigui sunt?
Qm̄ qñq̄ finiendi sunt Anni illi qui e
runt in generatione ḡnationū h̄i a
mandi h̄i desiderandi. h̄is suspiran
dum p̄pter hos in v̄nitate p̄manen
dum: p̄pter hos q̄cquid hereticorum
mali est deuitandū p̄pter hos p̄ditis
r̄ndendū propter hos lucrandi q̄ er
rauerant et reuocandi q̄ perierant **I**l
lic debet eē desiderū. sed tñ vt verbo
fis vt male garrulū vt calūpniosus su
surrantibus detractoribz r̄ndeam iō
m̄ annūcia exiguitatē dierū meorum

et ne me reuoces in dimidium dierū
meorū vt añ me auferas de terra qm̄
totus orbis euangelio repleatur cō
tra r̄n̄sionem dñi mei dicentis **P**or
tet p̄dicari euangeliū hoc in toto or
be terrarū in testimōium omnibz gē
tibz: et tunc veniet finis Quid ad hec
fr̄es? Plena sunt manifesta sunt de
fundauit terrā Scim⁹: opa manū
ei⁹ sunt celi **N**e putetis em̄ qñ aliud
deū facere manu. aliud v̄bo: q̄d facit
v̄bo hoc facit manu **N**ō em̄ distinc
tus ē corporeis membris q̄ dixit ego
sum q̄ sum: et forte v̄bum eius ē ma
nus ei⁹ Certe manus ei⁹ est virt⁹ ei⁹
Quia em̄ dictum ē fiat firmamentū
et factū ē firmamentum: v̄bo intelli
gitur fecisse Quia v̄bo dixit faciam⁹
hominem ad ymaginē et similitudinē
nr̄am: quasi manu videtur fecisse **A**d
di ergo **O**pa manū tuarū sunt celi.
Ecce q̄d verbo fecit vtq̄ eciam mani
bus fecit: q̄ vtute sua. q̄ potestate
sua fecit Attende poti⁹ quid fecerit:
et noli q̄rere quō fecerit **A**dultū ē ad
te p̄prehendere quō fecerit cū teip̄m
sic fecerit vt prius sis seru⁹ obediēs
et postea fortasse amicus intelligens
Ergo opa manū tuarū sunt celi: ip̄i
peribūt tu at̄ permanes **A**p̄te dixit h̄
ap̄ls petrus: celi erant olim de aqua
et per aquam p̄stituti dei v̄bo p̄ quod
qui factus ē mūdus ab aqua mūda
tus deperijt: terra autem et celi q̄ nūc
sunt eodem v̄bo repositi sunt igni re
seruandi **I**ā ergo dixit perisse celos
per diluuium: p̄isse aut̄ nouimus ce
los sc̄dm̄ quantitatem et spacia aeris
hui⁹ **E**xcreuit enim aqua. et totā istā
capacitatem vbi aues volitant occu
pauit ac si vtq̄ celi perierūt propin
qui terris: celi sc̄dm̄ q̄d dicūtur aues
celi Sunt aut̄ et celi celorū supiores i
firmamēto sed vtrū et ip̄i pituri sunt
bb ij

igne. alij hñ soli celi q̄ ecia diluvio pie
runt. disceptatio est aliquāto scrupu
lofior inter doctos: nec facile marie
in angustia t̄pis explicari potest Di
mittamus ergo eā v̄l differam⁹ no
uerimus tñ p̄ire ista deum manere ⁊
si manent q̄dam cū dō que scā sunt a
deo: nō manent in se s̄ in deo non re
cedendo a deo Quid em̄? Dicturi su
mus fr̄es qd̄ angeli perituri sunt ige
ne. quo incendetur mūd⁹? Absit S̄
quid? Dicemus q̄ angelos de⁹ nō fe
cerit? Absit Sed qd̄ dicem⁹? Et vñ es
sent. si nō ab illo facti eēnt? Ip̄e dixit
⁊ facta sunt ip̄e mandavit ⁊ creata s̄
Dictum est em̄ hoc cū op̄m eius cō
memoratio fieret: in quibz et angeli
nominati sunt Erunt ergo cū illo an
geli eciam mūdō flagrante ⁊ erit in
cendium mūdī nō incendens scōs dī
Qd̄ fuit caminus regis tribz pueris
hoc erit ardens mūdus iustis in tri
nitate signatis Forte hic celos ecia
non importune intelligim⁹ ip̄os ius
tos scōs dei in quibz manens de⁹ in
tonuit p̄ceptis choruscauit miracul⁹
p̄mbrificavit terrā sapientia veritatē
Celi em̄ enarraverunt glām dei Sed
nūquid eciam ip̄i peribunt? An scdm̄
quēdam modū p̄ibunt? Secūdū quē
modum? Scdm̄ vestimentū Quid ē
scdm̄ vestimentū? Scdm̄ corp⁹ Ves
timentum em̄ anime corp⁹ Dñs em̄
vestimentū noiāuit vbi ait. nōne ani
ma plus est q̄ esca ⁊ corpus q̄ vesti
mentū? Quō ergo perit vestimentū?
Et si exterior hō noster corrūpitur s̄
interior renouatur de die in diem Er
go ip̄i p̄ibunt scdm̄ corp⁹ tu at̄ p̄ma
nes Si ergo scdm̄ corp⁹ peribūt vbi
ergo resurrectio mortuor⁹? Vbi exē
plum mēbroz qd̄ p̄cessit ī capite Vbi?
Vis audire? Mutabitur nō tale erit
q̄le fuit Audi apostolū dicentē ⁊ mor

tui resurgent incorrupti: ⁊ nos imi
tabimur Quō imutabimur? Semiā
tur corp⁹ aiāle: surgit corp⁹ spiritua
le Ergo semiātur mortale: surgit in
mortale Ergo semiātur corruptibile
surgit incorruptibile Mutationem
itaq̄ expectamus ita peribūt celi ⁊ i
mutabuntur celi Sed fortasse scōrū
corpora nō rē dicuntur celi Si non
portant deū non sunt celi Et vñ in in
quit probās qz portant deuz? Vsq̄ a
deo ne excidit tibi. glorificate ⁊ por
tate deum in corpore v̄rō? Ergo ta
les celi peribunt: sed nō in eternū pe
ribunt vt mutantur An nō hoc dicit
psalmus? Lege sequencia Et omnes
sicut vestimentū veterascent et sicut
opertoriū mutabis eos ⁊ mutabū
tur: tu aut̄ idem ip̄e es ⁊ anni tui nō
deficient Vestem audis coopertoriū
audis sed nō aliud qm̄ corp⁹ intelligi
Sperem⁹ ergo ecia mutationē cor
porum nr̄orū. sed tñ ab illo q̄ erat
⁊ añ nos ⁊ manet post nos: a quo su
mus qd̄ sumus. ad quē veniem⁹ cuz
fuerimus mutantē nō mutatū. faci
entem non factum mouentem s̄ ma
nentem Et quomō intelligi a carne ⁊
sanguine potest. ego sum qui sum tu
v̄o idem ip̄e es. ⁊ anni tui n̄ deficiēt?
S̄ nos ad illos ānos cū hñs p̄anofis
ānis quid sum⁹ Et illi q̄ s̄? Nec tamē
despare debemus Jam em̄ magnitu
dine quadam et excellencia sapientie
dixerat ego sum q̄ sum: et tñ ad nos
psolandos ego sum inquit deus ab
raham ⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob Et
nos abrahe semen sumus ⁊ nos qm̄
uis abiecti. q̄uis terra ⁊ cinis: in illo
speram⁹ Serui sumus s̄ p̄pter nos
dñs noster formā serui accepit prop
ter nos imortales mori voluit: prop
ter nos exemplum resurrectionis os
tendit Ergo sperem⁹ nos venturos

ad hos annos stātes : in quibz nō cir-
cuitu solis paguntur dies sed manet
quod ē ficuti ē : qz h̄ solū verū ē Nos
aut̄ p̄trū aliqñ ibi eē possum⁹ dic Au-
di ⁊ vide p̄trū debeas despare. Audi
qđ seq̄tur **F**ilij seruoꝝ tuoꝝ inhabi-
tabūt Vbi inhabitabūt . nisi in annis
nō deficientibz : Filij seruoꝝ tuoꝝ in-
habitabunt **E**t semē eoꝝ in seculū
seculi dirigitur In seculū seculi in se-
culum in eternū in seculū manens : s̄
filij inquit seruoꝝ tuoꝝ **E**t detuendū
ne nos serui dei sim⁹ : ⁊ filij nostri ibi
futuri sint non nos Aut si nos filij su-
mus seruoꝝ qz filij sum⁹ ap̄loꝝ quid
dicturi sum⁹ : Que nā tandē audacia
tā infelix filioꝝ subnascentiū et recen-
ti successione gloriāntiū q̄ audeat di-
cere nos ibi erim⁹ . apostoli ibi nō e-
runt : Absit h̄ a pietate filioꝝ absit a
fide puuloꝝ : absit ab intelligēcia grā-
dium Vbi erūt ⁊ apostoli arietes p̄-
cedunt agni sequūtur Quare ergo fi-
lij seruoꝝ tuoꝝ ⁊ nō de cōpendio ser-
ui tui : Et illi serui tui et filij eoꝝ serui
tui . ⁊ istoz filij nepotes illoꝝ . qđ nisi
serui tui : Des p̄pendio includeres si
dicēs serui tui inhabitabūt Videam⁹
quid nos voluerit amonere Est em̄
quiddā gestū in p̄oribz seculis Post
q̄draginta annos filij isrl̄ triti sunt in
heremo . nullus eoꝝ intravit in terrā
p̄missionis sed filij eoꝝ intrarūt Sa-
ne qz ita recordamur nisi falloꝝ duo :
ceteri nō intrarunt de tot milibz Diu
laboratū cū eis tantū sed de⁹ n̄ labo-
rat Certe laborauerunt serui ipsius :
Quāta ptulit quāta audiuit moyses
p̄ hōibz non intraturis in terram p̄-
missionis : Intrarūt noui hōiēs filij
eoꝝ qđ significat intrarunt noui ho-
mines . veteres nō intrabūt : in tñ in-
trarunt duo . vn⁹ ⁊ vnitas . t̄q̄ caput
⁊ corpus xp̄us ⁊ eccā cū ōni illa noui

18
tate : id ē filioꝝ Ergo filij seruoꝝ tuo-
rum inhabitabunt Filij seruoꝝ opa
seruoꝝ sunt Nemo ibi habitabit ni-
si p̄ opa sua Quid igitur ē ⁊ filij habi-
tabunt : Nemo gloriatur se habitatu-
rum si dicit se seruū dei ⁊ opa nō ha-
bet Nō enim nō habitabunt nisi filij
Quid ergo filij seruoꝝ tuoꝝ inhabi-
tabunt : Serui per opa sua inhabita-
bunt : serui p̄ filios suos inhabitabūt
Noli ergo eē sterilis . si vis habitare
p̄mitte fetus quos segris : p̄mitten-
do nō efferendo Filij tui te deducāt
ad terrā p̄missionis : terrā viuentiū
nō morientiū Cū hic viuis in hac pe-
grinatione illi aīcedant : suscipiāt te
p̄pter refectionē carnalē Sili⁹ aīces
sit ioseph iacob in egiptū et ait patri
suo ⁊ fratribz suis : ego p̄ueni p̄paraē
vobis escas Precedant ergo filij tui
p̄cedant te opa tua : quales filios p̄-
miseris tales ⁊ sequeris
ExPLICIT psalmus centesim⁹ primus
INCIPIT ps centesim⁹ ij.

In omni munere dñi n̄ri in
omni ei⁹ p̄solatione . in ōni
correctione in grā quā do-
nare dignatus ē . in indulgencia q̄ no-
bis n̄ hoc reddit qđ debebat : in om-
nibus opibus ei⁹ b̄ndicat aiā nostra
dñm Hoc em̄ cantauim⁹ . inde cepit
ps de quo loquemur donāte ip̄o qđ
possum⁹ : quē nrā aiā b̄ndicat Vnus
quisqz nostrū excitet ⁊ exhortet aiāz
suā ⁊ dicat ei **Psalm⁹**

Benedic aiā mea dñm Et ōnes
nos ⁊ q̄ vbiqz sunt fr̄es in cris-
to vn⁹ hō cui⁹ caput in celo ē : exhor-
tetur ip̄e vn⁹ hō aiām suā . et dicat ei :
b̄ndic aiā mea dñm **O**baudit obtpat
facit hec persuadetur ei nō ex donis
nostris s̄ ex illi⁹ quē b̄ndicit aiā nrā .
Suscepit em̄ ps iste ōndere nob̄ q̄-
re b̄ndicat aiā nrā dñm : quasi ei r̄ndis
bb iij

set aiā sua Quare nūc dicis bñdic dñm:
Audiam⁹ ergo audiat ipā aiā nrā cō
fideret omnia quibus excitetur ne pi
gra sit in bñdictione dñm: ⁊ videat an
iustum sit qđ ei dicitur bñdic aiā mea
dñm Videat si debeat aliud bñdicere
p̄ter dñm Bñdic inquit aiā mea dñm
Repetit hoc: et expressius dicit quid
dixerit Bñdic aiā mea dñm **E**t o
nia interiora mea nomē sanctū eius
Puto qđ nō ad interiora corporis loq
tur. puto eū nō hoc dicere: vt pulmo
noster ⁊ iecur et si qua sunt intestina
carnis erūpant in vocem bñdictiōis
dñm Est qđem pulmo pectoris nrī qđ
si follis quidā anhelantis spiritū reci
procū qui spirit⁹ p̄cepti aeris in vo
cem ⁊ sonū exprimitur cū v̄ba digeri
mus nō p̄t vocis aliqđ sonare ab ore
nrō n̄ qđ pulmo exp̄ssus emiserit sed
nō hinc agitur hoc totū ad aures ho
minū Habet aures de⁹ habet sonus
cor: interiora sua alloq̄tur hō vt bñ
dicant dñm ⁊ dicit eis: omnia interi
ora mea nomē sanctū ei⁹ bñdicite
Queris qđ sūt interiora tua ipā aiā tua
Qđ ergo ait bñdic aiā mea dñm hoc
ait omnia interiora mea nomē sanc
tum ei⁹ subauditur em bñdicite Cla
mat voce si est homo qui audiat file
t voce qñ non est qui audiat In interi
ora tua nunq̄m deest qđ audiat Itaq;
sonabat iam dudum bñdictio de ore
nostro et hec ipā v̄ba cantabam⁹ bñ
dic anima mea dñm ⁊ oñia interiora
mea nomē sanctū ei⁹ Quantū satis
fuit tēpori cantauim⁹ ⁊ filuim⁹ non
qđ interiora tua filere debēt a bñdic
tione domini Alternet p̄ tpe sono su
o cū perpetua sit vox interiorū Cum
puenit ad eccām ymnū dicere sonet
vox tua laudes dei dixisti quātū po
tuisti discessisti: sonet aiā tua laudes
dei Negocium agis: laudet dñm aiā

tua cū cibum capis Vide qđ ait ap̄ls
siue māducat⁹ siue bibitis oīā in glo
riam dei facite Audeo dicere cū dor
mis bñdicat aiā tua dñm Non te ex
citet cogita⁹ flagiciū. nō te excitet dis
positio furti nō te excitet cōdicta for
te corruptio Innocencia tua etiā in
dormiente vox ē anime tue Bñdic a
nima mea dñm et oīā interiora mea
nomen sanctū eius Bñdic aiā mea
dñm: ⁊ noli obliuisci omnes retribu
tiones Bñdic inquit aiā mea domi
num Quid ē anima tua? Omnia in
teriora tua nomen scm̄ ei⁹ Bñdic a
nima mea dñm Repeticio ad exhor
tationem valet Vt at bñdicat sp̄ dñz
noli obliuisci omnes retributiones
ei⁹ Si obliuisceris: iacebis. tacebis.
Nō aut poterūt añ oculos tuos eē
retributiones dñm: nisi añ te fuerint
peccā tua Non sit añ oculos tuos de
lectatio p̄teriti peccati: sed sit añ ocu
los tuos peccati dāpnatio Dāpnati
o a te remissio a deo Hec em retribu
it dñs: vt possis dicere Quid retribu
am dño p̄ omnibus que retribuit m̄:
Hoc em considerantes martires qđ
rum memoriā hodie celebram⁹ et o
nes oīō sancti qui vitā istam cōtemp
serunt ⁊ sicut audistis in eplā iohan
nis aiās suas p̄ fratribz posuerūt: qđ
ē p̄fectio caritatis dicente dño maio
rem caritatē nemo habet qm vt aiāz
ponat quis p̄ amicis suis. hoc ergo
considerantes sancti martires p̄tep
serunt aiās suas hic vt ibi eas inueni
rent: sequētes v̄ba dñm dicentis qđ ani
mam suā amat p̄det eam ⁊ qđ perdid
erit eam p̄pter me: in vitā eternā in
ueniet eam Voluerūt em retribuere
Qui ⁊ quid et cui: Hoiēs ministeriū
suum vsq; ad mortem deo retribue
rūt Quid. qđ ille n̄ donauerat: Quid
dederunt qđ nō acceperūt: Retribu

19
it ergo in ille de solus q̄ solus donat:
sed nō retribuit peccatis n̄ris. Nā re-
tributiōes nob̄ alie debebant et alie
reddite sunt. Noli inq̄t obliuisci oēs
retributiones ei⁹: nō tributiones s̄
retributiones. Aliud em̄ debebatur et
redditū ē qd̄ nō debebatur. Nū et ille
qd̄ retribuā dñō. p̄ oibz inq̄t q̄ retri-
buit m̄. Nō ait q̄ tribuit m̄: sed q̄ re-
tribuit m̄. Retribuisti tu mala p̄ bo-
nis et retribuit ipe bona p̄ malis. Quō
retribuisti tu o hō deo mala p̄ bōis.
Qui prius fuisti blasphem⁹ et p̄secu-
tor et iniuriōsus: retribuisti blasphe-
mias. Pro quibz bōis. Primo q̄ es
s̄ est et lapis de m̄ q̄ uiuis: sed uiuit et
pecus. Quid retribuēs dñō p̄ eo qd̄
sup̄ oīa pecora et sup̄ oīa volatilia fe-
cit te ad ymaginē et similitudinē suā.
Noli q̄rere qd̄ ei retribuās. Similitu-
dinē ip̄i retribuē illi nō plus q̄rit: nū-
mum suum erigit. tu aut̄ p̄ gracijs a-
gendis. p̄ humilitate. p̄ obseq̄o pro
cultu religioso. id ē p̄ hīs oibz bonis
q̄ debebas deo tuo p̄ bonis q̄ accepis-
ti que dixi: retribuisti blasphemias.
Quid ergo ille. Cōfiteri ignosco. Re-
tribuo et ego: sed nō qd̄ p̄ malis tu re-
tribuisti. Tu retribuisti mala p̄ bōis
et ego retribuo bona p̄ malis. Cogi-
ta ergo aiā oēs retributiones dei co-
gitando oīa mala facta tua. Qm̄ m̄-
ta em̄ mala scā tua tā multe bone re-
tributiones ei⁹. Et qd̄ illi offeres for-
te renioꝝ. Quid munerū. Quid sa-
crificioꝝ. Qm̄ nō obliuisceris retri-
butiones ei⁹ hoc sacrificio delectat⁹.
B̄ndic aiā meā dñm. Sacrificiū lau-
dis glorificauit me. Immola deo sa-
crificium laudis et redde altissio vota
tua. Laudari se vult de⁹ et h̄ vt tu p̄fi-
cias nō vt ille sublimetur. Nō ē ōni-
no qd̄ illi retribuās: et qd̄ erigit. nō si-
bi sed tibi erigit tibi p̄derit tibi serua-

tur. Nō h̄ a te amat qd̄ illū augeat: s̄
qd̄ te ad illū p̄ducatur. Propterea q̄re-
bant martires: deficiebāt quodā mō
nō inueniendo et dicebāt. Quid retri-
buam dñō p̄ oibz q̄ retribuit m̄. Et n̄
inuenērūt qd̄ retribuērēt. n̄ calicē sa-
lutaris accipiā et nomen dñi inuoca-
bo. Quid retribuēs dñō. Cogitabas
em̄ et nō inueniebas: calicē salutaris
accipiā. Quid. Calicē salutarē nō ne-
ipe dñs dedit. De tuo aliquid retribu-
e si potes. Nō dixerim ne feceris. no-
li de tuo retribuere: nō vult de⁹ de tu-
o sibi retribui. Si de tuo retribuīs pec-
catū retribuīs. Diā em̄ q̄ habes: ab il-
lo habes. Tuū peccatū solum habes.
Nō vult sibi retribui de tuo de suo
vult: quō agricola de terra quā seiā-
uit. Si segetem attuleris de agricole
fructu retribuisti. si spinas de tuo ob-
tulisti. Veritatē retribuē in v̄itate do-
minū lauda. Si de tuo volueris men-
tieris. Qui loq̄tur mēdaciū de suo lo-
quitur qui loq̄tur v̄itatem de deo loq̄-
tur. Quid ē at̄ accipere calicē salutaris
nisi passionē dñi imitari. Hoc marti-
res fecerūt hoc sup̄bientibz dixit et se-
des sublimes iā q̄rentibz et puallē plo-
rationis deuitantibz: q̄ volebāt sede-
re vn⁹ ad dexteram ali⁹ ad finistram.
Quid ergo ait. Potestis bibere cali-
cem quē ego bibitur⁹ sum. Nā ergo
martir patus ad victimā scām dicit:
calicem salutaris accipiā. Accipiā ca-
licem xp̄i: bibā passionē dñi. Caue ne
deficias s̄ nomē dñi inuocabo. Qui
ergo defecerūt dñm nō inuocauerūt
de sua fortitudinē p̄sumpserūt. Tu sic
redde vt te accipisse qd̄ reddis memi-
neris. Sic ergo b̄ndicat aiā tua dñm
vt nō obliuiscatur omnes retributi-
ones ei⁹. Audite oēs retributiones e-
ius. **Q**ui propicius fit ōnibz iniq̄-
tatibz tuis: qui sanat omnes languo-
bb iij

res tuos Qui redimit de corruptioe
vitā tuā: q̄ coronat te in miseratione
et miā Qui faciat in bonis desideriu
tuū: renouabitur sicut aquile iuuet
tua Ecce retributiones Quid debe
batur peccōi nisi suppliciu? Quid de
beatur blasphemo. nisi gehenna ig
nis ardentis: Nō ip̄a retribuit ne ex
pauescas ne exhorrescas: ne sine a
more timeas Noli obliuisci ōnes re
tributiones ei⁹ bonas: et mutare iā
ne experiaris retributiones Quid di
cam malas? Si iustas nō malas At te
ergo mala a deo at bona Nec h̄ q̄ pa
teris mala mala sunt Si em̄ iusta sūt.
bona sunt: sed tibi paciēti h̄ mala sūt
Nō vis ut mala sint tibi q̄ iusta sunt
dei: non fit mala in p̄spectu dei iniqui
tas tua Nō em̄ cessauit vocare a vo
catū neglexit instruere. aut instructū
cessauit p̄ficere: aut p̄fectum neglex
it coronare Quid dicis? Quia es pec
cator? Cōuertere et accipe retributi
ones istas: p̄picius fit ōibz iniquita
tibus tuis Post remissionē peccōru
corpus infirmū geris: necesse est sint q̄
dam desideria carnalia q̄ te titillent et
q̄ tibi suggerant delectationes illicitas:
sed de languore tuo veniūt Ad
huc em̄ infirmam carnē geris. nōdū
ē aborta mors in victoriā: nōdū cor
ruptibile hoc induit incorruptionez.
Adhuc quibusdam p̄turbationibz e
ciam ip̄a aiā quatitur post remissio
nem peccōru Adhuc in piculū tēptatio
num versatur. q̄busdam suggestioni
bus delectatur q̄busdā nō delectatur
et in eis quibz delectatur aliquā q̄bus
dam cōsentit capitur Languor ē sa
nat et ōes languores tuos Sanabū
tur omnes lāguores tui: noli timere
Magni sunt inquires: s; maior ē me
dicus Omnipotenti medico nullus
languor insanabil' occurrit. tantū tu

curari te sine: man⁹ eius ne repellas
Nouit qd agat. nō tm̄ delecteris cū
fouet: sed etiam tolere cū secat To
lera medicinalem dolorē: futurā co
gitans sanitatē Videte fr̄es mei in is
tis languoribus corp̄is quāta hoīes
tolerent ut paucos dies victuri mo
riantur et hos paucos dies incertos
Multi em̄ post toleranciā magnorū
dolorū cū a medicis secarentur aut in
ter manus medicorū mortui sunt aut
iam sani irruente aliqua egritudine de
functi sunt Si tam sibi p̄pinquā mor
tem sperarent: illos imensos dolo
res nō susciperent tolerandos Tu nō
toleras ad incertū qui p̄misit sanita
tem nō p̄t falli Fallitur medicus ali
qñ et p̄mittit sanitatem de corpe hu
mano Quare fallitur? Quia nō h̄ cu
rat qd fecit Deus fecit corpe⁹ tuū de⁹
fecit aiām tuam Nouit quēadmodū
recreet qd creauit: nouit quēadmo
dum reformet qd ip̄e formauit. tu tā
tum sub manibz medici esto odit em̄
repellentem man⁹ suas Nō fit hoc i
medici hoīs manibz Ligari se volūt
hoīes et secari daturi p̄ incerta sani
tate certū dolorē magnam mercedē
Deus te quē fecit et certus curat et ḡ
tis Serto ergo man⁹ eius o aiā que
b̄ndicis eum. nō obliuiscens ōes re
tributiones ei⁹ sanat em̄ omnes lan
guores tuos qui redimit de corrupti
one vitā tuā In sanat omnes lan
guores tuos: q; redimit de corrupti
one vitā tuā Ecce corpe⁹ qd corrū
pitur aggrauat aiām Vitā ergo ha
bet aiā in corpore corruptibili Qua
lem vitā? Onera patitur pondera
sustinet Ad ip̄m deū cogitandū sicut
dignū est ab hoīe cogitari deū quan
ta impediunt velut interpellantia de
necessitate corruptiōis huāne: Quā
ta reuocant? Quāta a sublimi inten

20
tione detorquent: Quanta interpel-
lant: Que turba fantasmatum: Qui
populi suggestionū: Totū hoc i cor
de humano tanq̄m de v̄mibz h̄ cor-
ruptionis scatet Exaggeram⁹ mor-
bum: laudemus ⁊ medicū. Nō ergo
te sanabit qui fecit talē qualis n̄ ego
tares si legem sanitat⁹ acceptā serua-
re voluisses: Nōne tibi ⁊ disposuit ⁊
mandauit quid tāgeres q̄ non tange-
res ad retinendā salutē: Noluisti au-
dire ad retinendā audi ad recipiendā
Languore tuo expertus es: q̄ v̄a ille
iussisset. Bā tandē aliq̄n hō qd̄ n̄ tenu-
it monit⁹: audiat v̄l exptus. Que du-
ricia ē quā nec experien⁹ dicet: Nō ḡ
te sanabit qui talem fecerat vt nūq̄m
egrotares si ei⁹ p̄cepta seruare voluis-
ses: Nō te sanabit qui fecit angelos
⁊ te refectū equatur⁹ ē angelis: Nō
sanabit factum ad ymaginē suā q̄ fe-
cit celum ⁊ terram: Sanabit te: op⁹
est vt sanari velis. Sanat omnino il-
le quēlibet languidū: sed nō sanat in-
uitum. Quid at te beatius. q̄ vt tāq̄
in manu tua. sic habeas in voluntate
sanitatem tuā: Si velles eē in aliquo
sublimi honore in hac terra: ducatū.
p̄consulatum. p̄fecturā si cōcupisce-
res nūquid cōtinuo posses qd̄ velles
Nūquid voluntatē tuā potestas se-
queretur: Multi ad istā volunt per-
uenire ⁊ nō possunt. sed si puenerint
quid p̄dest honor egrotis: Quis ei
non egrotat in hac vita: Quis nō lō-
gum languorem trahit: Nāsci hic in
corpe mortali: incipere egrotare est
Quot cotidianis medicamentis ful-
ciuntur indigencie nostre cotidiana
medicamenta sunt refectiones om-
niū indigenciarum. Fames nonne te
occideret. nisi medicamentū ei⁹ ap-
poneres: Sitis nōne te pimeret ni-
si eam tu bibendo non penitus extin-

gueres sed differres: Reditura ē em̄
fitis paululum tēperata. Tempera-
mus ergo istis fomentis erūpnā
egritudinis nostre. Stando lassatus
eras: sedendo reficeris. Ip̄m sedere
medicina est lassitudinis. In ip̄a me-
dicina rursus lassaris: diu sedere nō
poteris. Quicqd̄ ē vbi fatigatiōi suc-
currit⁹ alia fatigatio inchoat⁹. Quid
ergo ista desideras languidus: Pri⁹
de salute tua cogita. Aliquando egro-
tat hō in domo sua in lecto suo egri-
tudine māifestiore. Quāq̄m ⁊ ista mā-
ifesta fit quā nolunt hoīes intueri.
tū ea egritudine ad quā querunt⁹ me-
dici hoīes egrotat quisq̄ in domo su-
a: anhelat febribus in lecto suo velit
forte cogitari de re familiari aliqd̄ iu-
bere vel in domo vel in fundo aut dis-
ponere: statim cura suorū circūstre-
pente et a murmurante reuocatur a
talibus curis ⁊ dicitur illi dimitte ista:
prius cogita de salute tua. Ergo h̄
tibi dicitur omnis hō: si nō egrotas
alia cogitas. Si te egrotantē lāguor
ip̄e cōvincit: prius de salute tua cogi-
ta. Salus tua xp̄s est cristū ergo co-
gita. Accipe calicem salutaris ei⁹ qui
sanat omnes languores tuos. Hāc
salutē si volueris obtinebis. Hōno-
res ⁊ diuicias cum q̄heris nō conti-
nuo si volueris habebis. Hoc ⁊ pre-
ciosius ē ⁊ seq̄tur voluntatē ei⁹. Vnde
⁊ subditur. qui sanat omnes lan-
guores tuos qui redimit de corrup-
tione vitā tuā. Ibi sanabit⁹ om̄is lan-
guor tu⁹ cū corruptibile h̄ induerit i
corruptionē. Redēpta ē em̄ vita tua
de corruptōe iā secur⁹ esto. Innit⁹ ē
bone fidei p̄tract⁹ neō fallit redēpto-
rē tuū: neō circūueit. neō p̄mit. Egit
h̄ p̄merfuz iā p̄ciū soluit: sanguinem
fudit. Sanguinem inquam fudit vni-
c⁹ filius dei pro nobis. Anima eri-

ge te. tanti vales: redimet de corrup-
tione vitā tuā. Vndit exēplo: qđ pro-
misit in p̄mio. Adortu⁹ est ppter de-
licta nrā & resurrexit ppter iustifica-
tionem nrām. Sperant mēbra: qđ in
capite demonstratū ē. Nō curabit mē-
bra sua quoz caput leuauit in celum.
Ergo qđ redimit de corruptione vitaz
tuam: qđ coronat te in miseratione et
miā. Itā em̄ qđ arrogans eē ceperas:
cū audires coronat te in miseratione
& miā. Ergo magn⁹ sum: ergo lucta-
tus sum. Cui⁹ viribz? Tuis sed ab il-
lo subministratis. Nā luctaris mani-
festum ē: & iō coronaberis qz vinces.
Sed vide qđ prior vicerit: vide qđ te
faciat eciā secundo victorē. Ego inqt
vici seculū: gaudete. Et vñ gaudem⁹
si ille vicit seculū. Quasi nos viceri-
mus? Ita plane gaudeamus: qz nos
vicimus. Qui in nobis victi sum⁹: in
illo vincim⁹. Ergo coronat te: qz do-
na sua coronat nō merita tua. Plus
omnibz illis laboravi ait apl's sed vi-
de quid adiunxit nō ego at sed gracia
dei mecū. Et post labores oēs expec-
tat ipam coronā & dicit bonū agonē
certavi cursum psummaui fidē serua-
ui de cetero supest michi corona ius-
ticie: quā m̄ reddet dñs in illa die ius-
tus iudex. Quare? Quia agonē certa-
ui. Quare? Quia cursum psummaui.
Quare? Quia fidē seruaui. Vñ certas-
ti? Vñ fidem seruasti? Nō ego at sed
grā dei mecū. Ergo & qđ coronaris il-
lius miā coronaris. Nusqm̄ sis sup-
bus sp̄ lauda dñm. Dēs retributio-
nes ei⁹ noli obliuisci. Retributio est
cū pccōr & impi⁹ vocat⁹ es vt instifi-
careris. Retributio ē cū erect⁹ & gub-
natus es ne caderes. Retributio est
cū tibi vires s̄bministrate s̄t: vt vsq; in
finem pseuerares. Retributio ē vt e-
ciam caro ista tua qđ pmebaris resur-

gat & nec capitis tui capill⁹ intereat.
Retributio ē: vt post resurrectione
coroneris. Retributio ē vt in eternuz
deum ipm̄ sine defectu laudes. Om-
nes retributiones ei⁹ noli obliuisci si
vis vt bñdicat aiā tua dñm: qui coro-
nat te in miā & miseratione. Et qđ a-
gam coronatus? Ecce adiuuabar cū
luctarer. finito certamē coronabor:
iā nulla erit inimica suggestio vel cor-
ruptio cū qua lucter. Semp̄ enim in
hac vita luctamur cū corruptione ista.
Sed qđ scriptum ē: Nouissima in-
imica destruet⁹ mors. Post destruc-
tionem mortis nullū timebis inimi-
cum. Itā absorpta ē mors in victoria.
Tūc ergo erit victoria: tunc corona
post certamē. Ergo coronabor post
coronam qđ agam? Qui faciat in bo-
nis desiderium tuū. Adodo enim au-
dis bonum & anhelas audis bonum
& suspiras & hoc ipm̄ quod forte pec-
cas eligendi boni auaritate falleris &
in eo reus detineris: qđ bonum p̄fili-
um dei nō audis. quid contempnen-
dum & quid eligendū sit. Quod forte
negligis discere: si negligendo bona
fallebaris. Ubicūq; peccas qđ bonuz
queris: quasi refectionem desideras.
Bona sunt ista que q̄ris. s; mala tibi
erūt deserto illo a quo bona facta s̄t.
Bonū tuū quere o aiā. Est enim bo-
num aliud alteri & oēs creature ha-
bent quoddā bonū suū integritatē
sue & p̄fectōis natuē sue. Interest qđ
cuiq; rei ipscē necariū sit vt p̄ficiatur.
Quere tuū bonū: ne o bon⁹ n̄ vn⁹ de-
us. Summū bonū h̄ ē tuū bonū. Quid
ergo deest cui summū bonū bonū ē?
Sunt em̄ & inferiora bona q̄ alijs et
alijs bona sunt. Decorū qđ bonum ē
frēs nisi implere ventrem carere in-
digencia. dormire. gestire. viuere sa-
num esse. Generare illi bonum est: &

Ex libris s. la. Genovefa

usq; ad quēdam modū habz boni sui
mēsurā tributā et cōcessam ab oīm re
rum creatore dō Tale tu bonū q̄ris:
Dat z hoc de? : sed noli solū q̄rere Co
heres xpi qd gaudes qz soci? es peco
ri: Erige spē tuā ad bonū bonoz om
niū ipe erit bonū tuū . a q̄ tu in tuo ge
nere scūs es bonus : z oīa in suo gne
scā sunt bona Fecit em̄ de? oīa bo
na valde Ergo illd bonū qd de? ē si di
cam? valde bonū iā z de creatura dic
tū ē . fecit de? oīa bona valde Quid
ergo illd bonū de quo dcm̄ est nemo
bon? n̄ vnus de? : Dicim? qz bonū ē
valde Recurrit nobis recordatio de
oīb; creaturis qz dcm̄ ē . fecit de? oīa
bona valde Quid ergo dicturi sum?
Defecim? in voce s; nō in affcū Veni
at in mentē recens illa tractatio psal
mi explicare nō possum? : iubilemus
bonū ē deo Quale bonū q̄s dicat: Ec
ce nō possum? dicere et nō pmittim?
tacere Ergo si nō possum? dicē z pre
gaudio nō pmittimur tacere nec loq̄
mur nec taceam? Quid ḡ faciem? . n̄
loquentes z nō tacentes? Jubilem?
Jubilate dō saluari nrō : iubilate dō
oīs terra Quid ē iubilate? Deferte
vocē ineffabilē gaudioz vrōz z eruc
tate in eum leticias vrās Et q̄ erit illa
ructatio post saginā . si mō post mo
dicas istas refectiones tm̄ afficitur
aiā nrā : Quid erit qn̄ fiet post redēp
tionem ab oī corruptione qd dictū ē
in isto psalmo q̄ faciat in bonis desi
deriū tuū: Et q̄si q̄reres qn̄ faciat mō
em̄ nō facioz ad qd cūq; me cōuerte
ro vilescit in adeptū q̄uis accēderit
desideratū cū oīa q̄ dū n̄ habeo amo
cū habuero ptempno qd bonū me sa
ciabit: Laus dei Et ipa cuz corp? qd
corrūpitur aggrauat aiām z depmit
terrena inhabitatio sensuz multa co
gitantem nō implebitur in aiā mea n̄

pficitur : alie de corruptione delecta
tiones indigēciarū detorquēt me ab
illa qn̄ faciabitur desiderū meū i bo
nis: Qn̄ q̄ris renouabitur sicut aq̄le
iuuentus tua: Queris ergo qn̄ facie
tur i bonis aiā tua: Qn̄ renouata fu
erit iuuent? tua Et addidit sicut aq̄i
le Profecto h̄ aliqd latet qd tm̄ dici de
aq̄la solet nō tacem? qz nō ē ab re h̄ i
telligē Illud tm̄ mō insinuatū sit cor
dib; nostris nō sine cā dictū eē a spū
scō : renouabitur sicut aq̄ile iuuetus
tua Resurrectionē em̄ quādā signifi
cauit nobis Et quidē renouatur iuue
tus aq̄le : sed nō ad immortalitē Da
ta ē em̄ similitudo quātū de re mor
tali potuit trahi ad rē vtcūq; signifi
candā imortalem nō ad demonstran
dam Dicit? aq̄la cū senectute corpis
pressa fuerit imoderatiōe rostri cres
centis cibū cape n̄ posse Pars enim
rostri ei? supior que supra ptē inferi
orem aduncatur cū pre senecta imo
deratius creuerit lōgitudo ei? incre
menti nō eā finit os apire vt sit aliqd
intervallū inter inferiorē ptem z vn
cum superiorē Nisi enim aliqd inter
uallū pateat nō habet morsus q̄si for
picem vn̄ velut tundeat qd tm̄ mittat
in fauces Crescēte itaq; supiore pte
z nimis aduncata nō poterit os api
re z aliqd cape Hoc ei facit vetustas
Drequat? languoē senectutis z iopia
cōedendi lāguescit nimis : vtraq; re e
tate z egestate accedēte Itaq; mō qd
dā naturali in mēsurā reparāde q̄si iu
uentutis aq̄la dicitur collidere z pcu
tere ad petram ipm̄ quasi labiū suū
superius quo nimis crescente edēdi
adit? clauditur atq; ita pterendo illd
ad petrā excutit : z caret prius rostri
onere quo cib; impediēbat? Accedit
ad cibū z omnia repantur Erit post
senectutē tāqm̄ iuuenis aq̄la redit vi

B. S. S. S.

gor dñium mēbroz. nitor plumarū
gubernacula pēnarū volat excello fi
cut antea: fit in ea qdam resurrectio
Ad hoc em̄ expōita ē ista similitudo
ficut de luna ponitur qz diminuta et
quodā mō incepta luna rursus nas
citur et impletur et significat nob re
surrectionē Sed impleta illa nō per
manet: rursus minuitur vt semp sig
nificet Sic ergo et hoc qd de aquila
dictum ē. nō ad immortalitatem aqū
la repatur nos aut ad vitā eternā Sz
tñ pterea inde ducta est similitudo
vt qd nobis impedit petra nobis au
ferat Nō ergo psumas de viribz tu
is firmitas petre tibi excutit vetusta
tem Petra at erat xpūs In xpo re
nouabitur ficut aquile iuuentus tua
Etenim inueterauim⁹ iter inimicos
nrōs: ficut nota ē vox psalmi Inue
terauit inquit in oibz inimicis meis
Vnde inueterauim⁹: Carne mortali
carne ista fenea et iō pcussum ē ficut
fenū et aruit cor meū qz oblitus sum
māducare panē meū Oblit⁹ sum in
quit manducare panem meū Creuit
vetustas os clausit: atteratur in pe
tra Sic ergo et in hoc psalmo vñ agi
mus cū pmississet qui faciat in bonis
desideriū tuū: quasi rñderit aiā. non
faciabor de mortalibz. non faciabor
de tēporalibus aliquid eternū donet
aliquid eternū cōcedat sapiām suam
michi det vbum suū michi det. deum
apud deū: et se deum prēm et filium et
spiritū sc̄m Ad dēdic⁹ añ ianuā eius
sto nō dormit quē inuoco det m̄ tres
panes Euangeliū recordamini Ecce
quid sit nosse dei lrās qui legerūt mo
ti sunt Nā recordamini quēdam ino
pem venisse ad domū amici sui et pe
tisse tres panes Et ille inqt dormiēs
rñdebat ei et dicebat. iā requiesco pu
eri mei intus mecum dormiunt Ille

perseuerans in petendo extorsit tedi
o qd non potuit merito De⁹ aut da
re vult: sed nō dat nisi petenti ne det
nō capienti. Nā tedio tuo vult exci
tari Nō em̄ cum oras tanqm dormi
enti molestus es At non dormiet ne
qz dormitabit q custodit isrl Semel
xpūs dormiuit: vt illi de latere p̄iung
fieret Dormiuit in cruce: manifestū
est Ad ortu⁹ ē em̄ vt diceret: ego dor
miui et sompnū cepi Sed nūquid qui
dormit nō adiciet vt resurgat: Prop
terea ibi sequitur et exurrexi qz domi
nus suscipiet me Quid vō iam apls:
Cristus inquit resurgens a mortuis
iā nō moritur et mors ei vltra nō do
minabitur Ipse ergo nō dormit vide
ne fides tua dormiat Dicat ergo ani
ma iā desiderans saciari quodam ex
celso et inenarrabili bono cui iubilat⁹
pocius et de quo iubilatur q̄ aliquid
explicatur Jam em̄ vult iā sentit in
de aliquid Videt se impediri p̄graua
tione corpis n̄ se posse in hac vita sa
ciari et q̄si rñdeat et dicat. qd m̄ dicis.
saciabit⁹ in bōis dñideriū tuū? Noui
bonū ei⁹ qd desiderē noui qd m̄ suf
ficiat Video h̄ in philippo oñde inqt
nob prēm et sufficit nobis Solū prēm
q̄si dñiderabat oñdit dñs tres panes
desiderādos Qui ē vn⁹ p̄ais oñdit et
dixit tāto tpe vobiscū suz et prēm n̄
nostis? Philippe q me videt videt et
prēm Promisit et spm̄ quē mittet in
quit p̄ in noiē meo Itēqz ait quē e
go mittā vob a prē. donū suū eq̄le fi
bi Noui qd desiderē sz qñ in faciabor
Ecce mō de trinitate cogito: quōcūqz
de trinitate. vix in enigmate p specu
lū ex pte audeo aliqd sentire qñ facia
bor: Renouabit⁹ ficut aq̄le iuuet⁹ tu
a Nō saciaris mō qz nō ē ydonea ani
ma ad solidum illū et magnum cibū
sed rostro clauso nō es ydonea Be

22
tustas tibi os clausit. propterea petra
data est: ubi vetustate contrita reno
uetur iuuentus tua sicut aquile et pos
sis manducare panem tuum illum qui
ait: ego sum panis viuus qui de celo
descendi. Renouabitur iuuentus tua si
cut aquile: tu faciaberis in bonis. **Fa**
ciens misericordias dominus: et iudicium eis qui iniuri
am accipiunt. Facit modo fratres antiquam ve
niamus ad renouationem sicut aquile
antiquam faciemur in bonis. Quid enim hoc
quid in ista peregrinatione. quod in ista
vita? Num quid deserimur non faci
ens misericordias dominus? Et videte quod faciat
misericordias non nos relinquens in deserto. non
nos relinquens in heremo donec per
ueniamus ad patriam. Faciens misericordias.
Sed quibus? Beati misericordes quoniam ipsi
misericordiam consequentur. Num audistis fratres
cum euangelium legeretur. Num ergo pu
tet aliquis futuram in se esse misericordiam dei si est
ipse et misericors. Sed audi quod sit men
sura misericordie. ne quasi in amicum sit et non sit in
inimicum. Deum est: diligite inimicos ves
tros. Satiari vis bonis dei satiata sit
in te misericordia dei. Plena misericordia ipsa est. perfecta
misericordia ipsa est: quod amat quod diligit etiam habet
tem se odio. Num quod faciam inquis? Si
cepo diligere inimicum meum iniurias
accipiam et iniurias proferam et non me vin
dicabo cum assint leges. Iustum est ut vin
dices te. Conceditur quod iustum est. Vide
vtrum ne habeas quid in te vindicet
et vindica. Sic enim dicis. Ita ne me non
vindico. Quasi deus iusticiam vindicet
te reprobet: et non superbiam vindicant
extinguat. Aut vero adultera illa non erat
lapidanda aut si lapidaretur iniquum
aliquid fieret? Si inique fieret iniquum ius
tum esset. Lex autem iussit deus iussit. Sed o
vos ultiores videte si non estis peccato
res. Adducta est adultera mulier lapi
danda ex lege: sed adducta est ad latorem
legis. Seuis qui adduxisti: vide qui seui

as et in quam seuias. Si peccator in pecca
tricem desine seuire prius profiteri. Si
peccator seuis in peccatrice: relinque illam.
Mouit ille quod de illa sentiat. quid iudi
cet quod parcat quod sanet. Ex lege se
uis melius nouit quod agat legislator ex
qui seuis. Jam dominus eo tempore quo illi oblata
est: inclinato capite scribebat in terra.
Tunc scripsit in terra quoniam se inclinavit in
terram. Numquam se inclinaret in terram non in
terra scripsit sed in lapide. Jam fructuo
sum aliquid erat terra de domini lris pari
tura. In lapide legem scripserat signi
ficans duriciam iudeorum: in terra scrip
sit significans fratrem christianorum. Venerunt
ergo illi adducentes adulteram tempore seui
entes fluctus in petram sed eius ratione
profracti sunt. Ait enim illis. qui in vobis
sine peccato est prior in illa lapide iacet.
Et rursus inclinato capite scribebat
in terra et unusquisque iam interrogans con
scienciam suam non comparuerunt. Rep
pulis eos non infirma mulier aduultera
sed adulterata. proscia vindicare vo
lebant vindicare cupiebant. Venerunt
ad petram abforti sunt iuxta petram iudi
ces eorum. Faciens misericordias dominus. Sed qui
bus? Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam con
sequuntur. In omnes fac misericordiam. Quam
misericordiam facturus es iusto? In necessita
tibus tamen corporalibus. Quibus si defuerint
supplementa a te non deerunt a deo. Num
ergo facis tibi plus prodest. Das men
dico transeunti et petenti quod ius
tum cui des pro quod recipiaris in taber
naculo eterna quod qui recipit iustum i
noie iusti mercedem iusti accipiet. Num
dixit te quod iustum tu quod. De alio enim
dominus est omni petenti te da et de alio dominus
est desudet elemosina in manu tua do
nec inuenias iustum cui eam tradas.
Et si diu non inuenitur: diu quere et
inuenies. Sed quid prestabis? Num
ne plus tibi prestatur? Si nos vobis

inquit spūalia seminauimus magnū
est si vā carnalia metam⁹: Nū ē z il-
lud qđ pridē exposuim⁹ in nutu dñi
qđ producit terra fenū iumentis. id ē
carnalia eis qui triturant: qđ boui tri-
turanti os nō infrenabis vñ vos ad
hortati sum⁹. in hac re diligentes sit⁹
cauti sobrii opa vā thesauros vros
deputetis. Nūquid at hec frēs iō di-
cimus vt ita fiāt in nos: Dūto in no-
mine dñi posse eē istā q̄uis infirmo-
rum vocē apostolicā tñ. sed vobis p-
dest sicut ait ipse apl's. nō qđ qro datū
sed requiro fructū Quā ergo elemo-
sinam factur⁹ es iusto. Nō pascebat
vidua pascebat coruus. qđ pascebat
qđ fecit coruū: heliam dico. Non ergo
deest vñ deus det suis: tu vide qđ e-
mas qñ emas: quātū emas. Emis ei
regnum celozū z nō ē emendi temp⁹
nisi in hac vita: z qđ vili emas atten-
de. Tanti tibi valet: quantū habē po-
tueris. Fac miām iniquo non tanqm
iniquo. Nam ipm iniquū in quātū in-
iquus est ne suscipias: id ē ne qñ intē-
tione z amore iniquitatis illi⁹ susci-
pias eum. Nā z phibitū ē dari pccō-
ri z suscipere pccōres. Et quō ōni pe-
tenti te da: Et quō si esurierit inimi-
cus tu⁹ ciba illū: Quasi contraria vi-
dentur s; aperiūtur in noiē cristi pul-
santib; z manifesta erunt q̄rentibus.
Ne tradas pccōri z ne suscipias pec-
catorem et tñ ōni petenti te da. Et
si pccōr est qui te petit da non tanqm
pccōri. Nñ das tanqm pccōri: Nñ in
quo pccōr ē hoc tibi placet vt des de-
um offendis. Paululum attendat ca-
ritas vā donec euoluat⁹ res: etiā ex-
emplis multū vtil' ad intelligendum.
Hoc dixi cū esurierit nescio q̄s: si ha-
bes vñ des da. Si vides dandū eē ad
subueniendū da: ne pigrescāt in hoc
viscera miē. qđ tibi hō pccōr occurrit

Tibi em mō pccōr occurrit. Cū dico
occurrit tibi hō pccōr. duo noiā dixi:
hec duo noiā nō superflua sunt. Duo
noiā. aliud qđ hō aliū qđ pccōr. qđ hō
opus dei ē: qđ pccōr opus hōis est.
Da opi dei: noli operi hōis. Et quō i-
quit me phibes daē opi hōis: Quid
est dare opi hōis: Pccōri dare prop-
ter peccatū: placenti tibi prop' pec-
catum. Et q̄s hoc faciet inq̄s: Quis h-
faciet: Utinā nemo utinā pauci: uti-
nam nō publice. Qui venatorib; do-
nant quare donāt dicāt m. Quare do-
nat venatori: Hoc i illo amat in quo
nequissim⁹ ē: hoc in illo pascit hoc in
illo vestit ipam nequiciā publicā spec-
taculis ōniū. Qui donat hystriōib;
qđ donat auguris qđ donat meretrici-
bus q̄re donat: Nūquid nō z ipi hōi-
bus donāt: Nō tñ ibi attendūt natu-
ram opis dei s; nequiciā opis huāni.
Vis vidē quid honores in venatore
qñ illū vestis: Dicatur tibi sis talis a-
mas gaudes ad illum: vis quodāmō
expoliare te. z illū vestire. Noli cum
iniuria accipe. si tibi de meretricibus
dicat⁹: tales sint filie tue. Iniuria ē in-
quit. Quare iniuria ē n qđ illa iniqtas:
Quare iniuria nisi qđ illa turpitudine:
Nō ergo donas cū nō das fortitudi-
ni s; turpitudini. Quō g qui venatori
donat nō hōi donat. s; arti nequissimē:
Nā si hō tñ eēt z venator nō eēt nō
dōares. Hōras in eo viciū nñ nāz. Sic
ptra si des iusto. si des pphe. si des dis-
cipulo xpī aliqd cui⁹ indiget et nō ibi
cogites qđ discipuls xpī ē qđ minister
ē dei qđ dispensator dei ē: sed cogites
ibi aliud pmodum temporale vt for-
tasse cause tue necessarius quādo fu-
erit venalis tibi fit. quia ei aliqd por-
rexisti. tam tu non dedisti iusto si
sic dederis: qm ille non dedit homi-
ni quando dedit venatori. Res ergo

kmi in pōptu posita ē: et puto qz et si
 obscura fuit iā manifesta ē Ad hōis
 te cōstrinxit cū diceret qui reciperet
 iustū: sufficeret Sed qz potest reci-
 pi iust⁹ alia intentione cū putatur p-
 desse posse ad aliquid tpale: forte ad
 supplendā cupiditatem forte ad ad-
 iuuandum vt homo circūueniatur ā
 oppmatur. qz tale ministeriū de illo
 qris. forte ppter ea suscipis: negauit
 tibi mercedē iusti. nisi cū additamen-
 to Aut em̄ Qui receperit iustū in no-
 mine iusti. mercedē iusti accipiet. id
 est iō recipiens qz iustus ē: et qui re-
 cepit pphetam nō tātum recipe pro
 pphetam. sed in nomine pphē. hoc in
 illo honorans qd propheta ē: ad ex-
 tremū qui dederit calicē aque frigide
 vni ex minimis istis tm̄ in nomie dis-
 cipuli id ē propterea qz discipul⁹ xpī
 est: ppter ea qz dispensator sacramē-
 ti est: amen dico vobis nō pdet mer-
 cedem suā Quō ergo intelligi qui re-
 ceperit iustū in noie iusti. mercedem
 iusti accipiet: sic intellige qui recepit
 pccōrem in noie pccōris pdet merce-
 dem Ergo frēs exercete miām. nō ē
 aliud vinculum caritatis: nō ē aliud
 vehiculū quo pducam⁹ in hac vita ad
 illam patriam Extendite dilectionē
 vsqz ad inimicos. securi est ote iō ve-
 nit xpūs cui tanto añ dictū ē: ex ore
 infantiū et lactentiū pfecisti laudē vt
 destruas inimicū et vindicatorē. qd n̄
 nulli codices defensorē hnt: sed veri⁹
 vltorem. vindicatorē Destruere vo-
 luit dñs vindicatorē id ē eū q se volu-
 it vindicare vt nō illi dimittant⁹ pec-
 cata sua Quid ergo inquis? Dormiet
 disciplina auferetur omnis correpti-
 o Non auferetur Quid em̄ de luxu-
 rioso filio factur⁹ es? Castigabis.
 non verberabis? Seruum et ipm tu-
 um si male viuente videris non pe-

na aliqua nō verberibus refrenabis:
 Fiat hoc fiat. admittit deus. ymmo
 reprehendit si non fiat: sed animo di-
 lectionis fac nō animo vltionis Vbi
 autem potenciores aliquos iniurio-
 sos passus fueris vbi tibi nec corri-
 gere disciplinam licet ne forte eciam
 monere aut pcepere: tolera securus
 tolera. Audi euangelium quomodo
 lectum est Beati eritis cum vos pse-
 cuti fuerint homines et dixerunt ad-
 uersum vos omne malū mentientes
 propter nomen meū Et ibi addidit
 ppter quid: ne merito tuo accipias
 maledicta nō causa iustificationum
 dei Non em̄ qui maledictus fuerit ius-
 tus ē. s; qui iust⁹ ē et iniuste maledici-
 tur et si iniuste maledicitur pmium il-
 li redditur Propterea secur⁹ esto mi-
 sericors extēde dilectionē vsqz ad in-
 micos Qui forte pertinet ad guber-
 nationē tuā vindica. coherce eū dilec-
 tione cū caritate attendēs salutē eter-
 nam: ne cū pcis carni aiā peat Fac h
 et multos passur⁹ es in quos nō po-
 tes exercē disciplinā qz nō pertinent
 ad iura gubernationis tue Serto in-
 iurias secur⁹ esto: faciet em̄ miās do-
 minus et iudiciū oibus iniuriā accipi-
 entibz Sic in te facit miām si misert⁹
 fueris sic eris miōrs vt qd pateris in-
 iuriā nō sit impunitū Adichi vindic-
 tam et ego retribuā dicit dñs **N**o-
 tas fecit vias suas moyfi Quas vias
 vias suas notas fecit moyfi: Quare
 moysen elegit? Ex moyse intellige o-
 nes iustos oēs scōs Dñū posuit oēs
 occurrāt Tñ p moysen data est lex et
 habet aliqd obscurum traditio ipe le-
 gis Ad hoc em̄ data ē lex vt cōvince-
 retur languid⁹ et medicum implora-
 ret: ipsa est occulta via dei Jam du-
 dum audieras: qui sanat omnes lan-
 guores tuos. Languores in egro-

tis latebāt dati sunt quinqz libri moy
fi: cincta est piscina quinqz porticibz
pducit languidos vt ibi iacerent: vt
pderentur nō vt sanarentur Quinqz
porticus pdebant languidos: nō cu
rabant Piscina curabat descendente
vno: & h̄ piscina turbata Turba° pis
cine in passione dñi Veniens em̄ & ig
notus factus. cū dicitur ab alijs ipse
est xp̄s. ab alijs nō est xp̄s. iust⁹ est
pccōr est magister ē seductor est tur
bavit aquam id est populū. & in tota
illa pturbatione aque vn⁹ sanabatur
qz in passione domini vnitas sanat.
Qui pter vnitatem fuerit & si iacebit
in porticibz sanari non poterit & si le
gem tenet. ad salutem nō puenit Er
go qz hoc ibi mīsteriū ē iō docz datā
legem vt conuincerentur pccōres: et
ad grām accipiendā medicum inuo
carent Dñ ille conuictus est quē in se
transfigurat paul⁹ ap̄ls dicens In
felix hō. quis me liberabit de corpo
re mort⁹ hui⁹? Per mandatū em̄ de
monstrata illi erat quedā rixa in seip
so vñ dicit. video aliam legē in mem
bris meis repugnātē legi ment⁹ mee
& captiuum me ducentē in lege pecca
ti quē ē in mēbris meis Cognouit se
in miseria in gemitu in rixa in cōten
tione: ipe secum sibi nō cōcordans a
se dissonās: a se refiliēs Et qd ait op
tans pacem. pacē verā pacē supernā
Infelix ego homo quis me liberabit
de corpe mortis hui⁹? Bracia dī per
ihesum xp̄m dñm nr̄m Vbi em̄ habū
dauit peccatū superhabūdauit graci
a Dñ at habundauit pccm̄: Lex autē
subintravit: vt habundaret peccatuz
Quare lege subintrante habundauit
peccatū: Quia nolebāt se cōfiteri ho
mines pccōres: addita lege facti sūt p
uaricatores Preuaricator em̄ nō est
quisqz: nisi cū legem trāsgressus fue

rit Ipe ap̄ls hoc dicit. vbi enim non
ē lex nec puaricatio Habundauit er
go pccm̄ vt suphabūdaret grā Ergo
vt dicere cepam qz h̄ est in lege mag
num mīsteriū iō eam datā. vt cresce
te pccō humiliarentur superbi humi
liati cōfiterentur confessi sanarentur
Iste sunt vie occulte q̄s notas fecit
moyfi p quem legē dedit. q̄ peccatuz
habūdaret: vt suphabūdaret gracia
Nō crudeliter hoc fecit de⁹: sed con
filio medicine Aliqn̄ em̄ videtur sibi
hō sanus & egrotat. & in eo qd egro
tat & non sentit: medicum non que
rit Augetur morbus crescit molestia
q̄ritur medicus: & totum sanatur cor
pus Notas fecit vias suas moyfi.

Filijs isrl̄ volūtates suas Nūq̄d
ōnibus filiis israhel? S; veris filiis
israhel. ymmo omnibus filiis israhel
Qui em̄ dolosi. qui infidiosi. q̄ ypo
cite: non filij isrl̄ Et qui filij isrl̄: Ec
ce vere israhelita in quo dolus nō est
Filijs israhel volūtates suas **M**i
serator & miōr dñs: longanimis et
multe miē Quid tā longanimū quid
tā multum in miā? Deccatur & viui
tur accedūt pccā. augetur vita Blas
phematur cotidie: & facit solem suū
oriri sup bonos & malos Vocat vn
diqz ad correctionem: vocat vndiqz
ad pniā Vocat bñficijs creature: vo
cat imptiēdo tempus viuēdi Vocat
p lcōrem. vocat per tractatorem: vo
cat p intimā cogitationem Vocat p
flagellum correctionis: vocat p mise
ricordiam cōsolatiōis Longanimis
& multe miē Sed observa ne longitu
dine miē dei male vtendo tu tibi the
saurises qd ait ap̄ls irā in die ire & re
uelationis iusti iudicii dei Nam hoc
ait ap̄ls: an diuicias benignitatis et
longanimitatis ei⁹ ptempnis igno
rans qz paciencia dei ad pniām te ad

ducit. **N** tibi pccit. putas qz places
ei. Hec fecisti inquit et tacui: suspi-
catus es iniquitatē qz ero tui similis.
Nō michi placent pccā: sed longāi-
mitate quero rcā scā. Si punierem
pccōres: nō inueniē confessores.
Ergo te deus longanimitate sua p-
cendo ad pniām adducit: tu autē cū
cotidie dicis. finit hodiernus dies
et sic ero z crastino die. nō enī cras
erit ultimus ztercio die z subito ue-
nit ira ei. **F**rēs nō tardetis cōverti
ad dñm. Sūt enī qui pparant con-
uersionē z differūt: z fit in illis vox
coruina. cras. cras. Coru⁹ de archa
missus nō est reuersus. Non querit
de⁹ dilationē i voce coruina: sed cō-
fessionē i geitu colūbio. Ad ista colū-
ba reuersa ē. Qm diu cras cras. Ob-
serua ultimū cras: qz ignoras qd fit
ultimū cras. Sufficiat qd vixisti us-
que ad hodiernū pccōr. Audisti: se-
pe soles audire: audisti z hō. Qm
cotidie audis: tā cotidie nō corrige-
ris. Tu enī scdm duriciā cordis tui
et cor ipenitēs thesaurizas tibi irā
in die ire et reuelatiōis iusti iudicii
dei qui reddet vnicuiqz scdm opera
sua. Nō sic tibi videat^r deus miōrs
ut nō videat^r z iustus. Misericors
z miserator dñs. Audio gaudeo ita
dicis. audi z gaude. Adhuc addidit
lōgaimis z mltū miōrs: z in extre-
mo z verax. Gaudes ad verba supe-
riora: ad ultimū treme. Sic miseri-
cors z lōgaimis ē: ut fit z verax. Cū
tibi thesaurisaueris iram in die ire:
nōne expies iustū quē cōtempnisti
benignū. **N**on in finem irascet^r
neqz in eternū indignabit^r. Quia et
qd vivimus in flagellis z correctio-
ne mortalitatis de indignatiōe ipi⁹
est: de pena hoc habem⁹ primi pccī.
Frēs mei nō solū cogitare debem⁹

ut futuras minas ipi⁹ euadamus:
sed z pntē irā: qz z ista ira ipius est
cuius z se z nos fuisse dicit filios a-
postolus. Aut quippe. Suim⁹ enim
et nos aliqn natura filij ire: ficut et
ceteri. Ergo ex ira ipi⁹ ē: qz hic ho-
mo pegrinat^r. qd laborat. Nō ē ex
ira ipi⁹ frēs mei. In sudore vlt⁹ tui
z in labore edes panē tuū. z terra
spinas z tribulos pariet tibi. aucto-
ri nrō dictū ē. Aut si nō ē aliud vita
nrā: si potes cōvertere ad aliquam
voluptatem ubi spinas nō sentias.
Elige qd volueris: avarus luxurio-
sus: ut duo ista sola nō dicam⁹: ad-
de terciū. ābiciosus. In honoz cu-
piditate quāte spine. in luxuria libi-
dinū quāte spine. in ardore auaricie
quāte spine: amores turpes qntas
molestias habent. Quātas sollici-
tudines hic in ista vita. **O**mitto ge-
hennā: vide ne ipa gehēna sis. Hoc
enī frēs mei de ira ipi⁹ ē: z cū te cō-
uerteris ut iuste agas. non poteris
nisi laborare in terra: z nō finitur la-
bor: nisi cum finita fuerit via. **O**por-
tet in via laborare: ut in patria gau-
deam⁹. Ergo cōsolat^r pmissiōe sua
laborē tuū: sudorem tuū. molestias
tuas: z dicit tibi. Nō in finē irasce-
tur: neqz in etnū indignabit^r. **N**on
scdm pccā nrā fecit nob. Deo grās
qz hoc voluit: nō qd merebamus ac-
cepim⁹. Nō scdm pccā nrā fecit no-
bis: neqz scdm iniquitates nrās re-
tribuit nobis: qm scdm altitudinē
celi a terra: cōfirmavit dñs miām
suā sup timētes eū. Cōfirmavit do-
min⁹ miām suā sup timētes eū. Se-
cundū quid. Scdm altitudinē celi a
tra quid dixit. Si aliqn potest celū
abcedē a pteciōe trē: aliqn poterit
de⁹ nō ptege timētes se. Attende z
celū: ubiqz atqz vndiqz ptegit trā

et nulla pars terre est quam non celo protegatur
Peccant homines sub celo. faciunt omnia
mala sub celo: tamen proteguntur celo. In-
de lux ad oculos. inde aer inde spiritus
inde pluuia ad terram propter fructum: in-
de omnis misericordia a celo. Tolle auxilium celi
a terra: statim deficiet. Sicut ergo protec-
tio celi permanet super terram: sic protectio
domini permanet super timentes eum. Times
deum: super te est protectio ipsius. Sed forte
flagellaris. et putas quia deseruit te
deus: si deseruit protectio celi terram: quia
secundum altitudinem celi a terra confirma-
uit dominus misericordiam suam super timentes eum.
Et quid fecit? Quia non secundum peccata
nostra tribuit nobis. **Q**uatum distat
orientes ab occidentem: longe fecit a nobis
esse peccata nostra. Secundum altitudinem celis
a terra confirmauit dominus misericordiam suam super
nos. Dixi quare: propter protectionem. Unde?
Quatum distat orientes ab occidentem
longe fecit a nobis esse peccata nostra. Non
uerunt qui sacramenta sciunt: tamen quod omnes
audire possunt dico. Quando peccatum remittitur.
occidunt peccata tua: oritur gratia tua
Peccata tua tamquam in occasum sunt: gratia
qua liberaris in ortu est. Veritas de
terra orta est. Quid est veritas de terra
orta est? Nata est gratia tua. occidunt pec-
cata tua: inouaris quodammodo. Ad ortum
attendere debes: ab occasu auerti de-
bes. Auerte a peccatis tuis: conuertere
ad gratiam dei. Illis occidentibus surgis
et perficis. Sed pars celi que surgit rur-
sum in occasu it. Non undecumque pos-
sunt similitudines duci ad perfectum: prout
collinari ipse res rebus ad quas adhibetur.
sicut dixi de aqua sicut de luna:
sic et hic occidit pars una celi oritur
altera: sed pars que oritur modo post duo-
decim horas occasura est. Non sic est gra-
tia que nobis oritur: et peccata in eternum
occidunt: et gratia in eternum manet. Qua-
re autem quatum distat orientes ab occidentem

tamen longe fecit a nobis peccata nostra: ut il-
la occidant et gratia oriantur? Quare puta-
tis? **S**icut misereretur patris filijs: sic
misertus est dominus timentibus eum. Iam seui-
at quatum uult: pater est. Sed flagellauit
nos. et afflixit nos. et contriuit nos
pater est. Fili si ploras. sub patre plora:
noli cum indignatione. noli cum typo super-
bie. Non pateris unde plagis medi-
cina est non pena: castigatio est non damp-
natio. Non repellere flagellum: si non
vis repelli ab hereditate. Non attē-
dere quam penam habeas in flagello: sed
quem locum in testamento. Sicut mise-
ratur pater filijs: sic miseratus est dominus ti-
mentibus eum. **Q**uoniam ipse cognouit fig-
mentum nostrum id est infirmitatem nos-
tram. Non uult quid fecerit quod lapsum
sit quod reficiendum sit quod ad optatum
quod ditandum sit. Ecce facti sumus de li-
mo primus homo de terra terrenus
secundus homo de celo celestis. **U**nde
fit et filium suum qui factus est secundus
homo qui ante omnia deus. Secun-
dus enim in aduentu: prior in reditu:
Post multos mortuus est: ante om-
nes resurrexit. Ipse cognouit figmen-
tum nostrum. Quod figmentum? Nos
Unde loqueris quia cognouit? Qui
a miseratus est. **M**emento quia pul-
uis sumus. Ad ipsum deum conuersus
ait memeto: quasi obliuiscatur deus
Sic cognoscit sic cognouit ut non
obliuiscatur. Sed quid est memeto
Perseueret erga nos misericordia tua. Cog-
nouisti figmentum nostrum quodammodo: ne ob-
liuiscaris figmentum nostrum. Ne obliuiscamur
gratiam tuam. **M**emento quia puluis
sumus. **H**omo tamquam fenestra dies illi
Attendat quod sit homo non superbiat homo tam-
quam fenestra dies illi. Quid superbit fenestra
ad tempus modo flores post paululum a-
resces. Quid superbit fenum ad tempus
vigens et habet primum tempus donec sol

candescat: Bonū est ergo nobis ut
miā ipsius sit super nos. et de feno
aux faciat. Nam homo tāq̃ fenū di
es eius. **S**icut flos agri ita efflo
rebit. Lotus splendor generis huā
ni hōres potestates dicie tipi mine
tumores: flos feni est. Floret illa do
mus. et magna dom⁹ floret illa fai
lia et q̃ mltis flor⁹ aut q̃ mltis ānis
vivūt. **E**lcti āni tibi. breue tēp⁹ deo
Deus nō sic numerat quō numeras
In cōpatiōe lōgorū et lōge vivētū
scōrū ōnis flos c⁹ cūq̃ dom⁹ sic est
quō flos agri. Dix est ānuā pulchri
tudo anni. Quidq̃ ibi vigz qd qd ibi
candet. quidq̃ ibi pulchrū ē nō pan
nat. ymmo per totū annū duci non
potest. Qm̃ exiguo tempore tran
seunt flores ⁊ hest pulchrū in herb⁹
Hoc qd valde pulchrū est h cito ca
dit. Omnis caro fenū et claritas ho
minis vt flos feni. Fenū aruit ⁊ flos
decidit verbū aut domini manet in
eternū. Quia ergo quō p̃ cognouit
figmētum nrm qz fenū sum⁹ ⁊ ad tē
pus florere possum⁹ misit nob̃ vbu
suum et verbū suū qd manet in eter
nū fecit fenum quod non manz in e
ternū. Fratrem fecit natura vnige
nitū. vnicū natū de s̃b̃stātia sua frēz
adoptatis tot fratrib⁹ fecit. Noli
mirari qz p̃ticeps eris eternitatis il
lius. factus est ipse p̃ior p̃ticeps
feni tui. Qd̃ excellū est a te tibi nō de
negavit. qui quod hūile eāt ex te sus
cepit. Ergo homo q̃tū ad hominem
attin⁹ sicut fenū dies eius sicut flos
agri ita florebit. **Q**uoniam spūs p̃
trāfiet in eo et non erit et non cog
noscet amplius locū suū. Quasi q̃
dam perditio quasi interitus quidā
Ecce qui se inflat ecce qui tumz ecce
qui se extollit. spūs p̃trāfiet in eo et
non erit et non cognoscet amplius

locū suū. Videte cotidie moriētes
et hoc erit totum: ipse erit finis. Nō
alloquitur enim fenū. s̃z p̃pter qd̃
et vbu fenū factū est. Tu enī homo
p̃pter te autem et verbū factū est
homo. Tu caro et p̃pter te verbū
caro factum est. Omnis caro fenū
et verbum caro est factum. Quanta
ergo spes feni. quando verbū caro
factum est illud quod manet in eter
num. Nō dedignatus est suscipe
re fenum ne de se desparet fenū. Er
go qd̃ ad te attendis humilitatē tuā
cogita. puluerem tuum cogita noli
extolli. Quidq̃ melius eris. gracia
illius eris. Audi enim qd̃ sequitur.

Misericordia vero dñi ī seculo et
in seculū super timētes eū. Qui non
timetis eū fenum et in feno ⁊ in tor
mento cum feno eritis. Resurget e
nī caro ad tormētū: gaudeāt illi qui
timent eum quia super eos miseri
cordia eius. **E**t iusticia eius sup
filios filiorū. Retributionem dicit
super filios filiorū. Qm̃ mlti sunt s̃
ui dei non habentes filios. q̃tomi⁹
filios filiorū? S̃z filios nostros di
cit opera nostra. filios filiorū mer
cedem operum nostrorum. Iusticia
eius super filios filiorum. **O**stē
dientibus testamentum eius. Vide
ant ne putent omnes ad se pertine
re quod dictum est. eligant cū licet.
Custodientibus inquit testamētū
eius. **E**t memoria retinentibus
mandata eius vt faciant ea. Jam te
disponebas extollere et forte redde
re michi psalterium qd̃ ego nō tene
o. aut totam legem memoriter pro
nūciare. Plāe in meōria melior me.
melior quis iusto si iustus ad verbū
legem nō tenet. Sed vide vt precep
ta teneas. Sed quō nō teneas? Nō
memoria sed vita. **E**t memoria retinē

tibus mādāta eius .nō vt reddāt ea
s; vt faciant ea . Jam forte mō ptur
batur vniuscuiusq; aiā . Quis tenz ō
nia mādāta dei . Quis tenz ōnes lit
teras dei . Ecce volo nō solū memo
ria tenere sed et opib; meis facē . S;
quis tenet ōnia memoria . Noli tiē
re nō te onerat . in duobus precep
tis tota lex pendet et pphete . S; to
tam legem volo tenere . Tene hypo
tes . Qñ potes quō potes . Quācū
q; paginā iterrogaueris . hoc tibi rē
pōdebit . Quod tenes tene caritatē
tene . finis precepti est caritas . Mo
li cogitare de mltitudiē ramorū ra
dicem tene et tota arbor in te est . Et
memoria retinentib; mādāta eius .
vt faciant ea . **O**min; parauit in
celo thronū suū . Quis nisi xps pa
uit in celo thronū suū . Qui descen
dit et ascendit . qui mortuus est ⁊ re
surrexit . qui hominē assūptū in celū
leuauit ipse parauit i celo thronum
suū . Thronus est sedes iudicis . Ob
seruate ergo que audistis . quia pa
rauit in celo thronū suū . Faciat qđ
vult quisq; in terra non erit ipunitū
pccm non erit infrēosa iusticia qui
a dñs qui ante thronū iudicis homi
nis irrisus ē . in celo paut thronum
suū . Dñs in celo paut thronū suū .
Et regnū eius oīm dñabitur . Dñi
est regnū . et ipse dñabitur gētiū . Et
regnū ei; oīm dñabitur . **B**ndicite
dñm oēs āgeli ei; . potentes fortitu
diē faciētes vbu eius . Ergo tu vbo
dei nōdū iust; es aut fidelis . nisi cū
facis . Potētes fortitudiē . faciētes
vbu eius . **B**enedicite dñm oēs v
tutes eius mistri ei; . faciētes volū
tatem ipsius . Dēs āgeli ōnes potē
tes fortitudine facientes vbu eius .
ōnes virtutes eius oēs ministri ei;
facientes volūtatem ipsius vos bñ

dicite dñm . Omnes enī male viuē
tes et si lingua taceāt . vira dño ma
ledicūt . Quid pdest q; pñū cantat
lingua tua si sacrilegiū exalat vitatua
Nale viuendo mltas linguas mi
fisti in blasphemā . Lingua vacat pñ
no . et ceterite intuentiū vacāt blas
phemis . Si ergo vis benedicē do
minum fac verbū eius fac volūtātē
eius . In petra edifica non in hare
na . Audire et non facere . in arena e
dificāē est . Audire et facere in petra
edificare est . Si in harena edificas .
ruinam edificas si nichil edificas ex
positus pluuię flumib; ventis ante
rapiēris q; steteris . Ergo nō est ces
sandum sed edificandū . nec sic edi
ficandū vt ruina edificetur . sed i pe
tra edificandū vt temptatio non eu
tat . Si sic est benedic dño . si nō ē sic
noli blandiri lingue tue . Vitam tuā
interroga ipsa tibi respondeat . In
uenis quid sis mali . geme confitere
confessio tua potest dñm benedice
re sed mutatio tua in bñdictione p
seueret . **B**enedicite dño ōnia ope
ra eius in ōni loco dñationis eius .
Ergo in ōni loco ibi non benedicat
vbi non dominatur . In ōni loco do
minationis eius . Ne forte aliq; di
cat . nō possum bñdicere dñm in ori
ēte quia ad occidentem pfectus est
aut non possum in occidente . quia i
oriēte est . non ab oriēte et occidē
te nō a desertis mōtib; qm deus iu
dex est . Sic vbiq; est vt vbiq; bñdi
catur sic vndiq; est vt illi vndiq; iubi
letur . sic vndiq; bñdicatur vt vndiq;
bene viuatur . Bñdicite dñm oia o
pera eius . quia cū ceperis in bōa vi
ta bñdicere dominū . omnia opera
eius eum bñdicūt . non merita tua .
Ipse enī per te et in te bonū opera
dicente apostolo . cū timore et tre

more vraz ipsorum salutem operamini
deus enim est qui operatur in vobis.
Ergo ne te extuleris. qui facis vbum
eius qui facis voluntatem eius. volu-
it te humiliari respiciendo gratiam eius
unde hoc consecutus es In omni loco
donationis eius. **B**enedic anima me-
a dominum Ipse ultimus usus est. qui pri-
mus. Benedictio a capite benedictio
in finem. A benedictione perfecti sumus
ad benedictionem redeamus in benedictio-
ne regnemus. Convertere ad dominum.

ExPLICIT ps centesimus secundus.
INCIPIT ps centesimus tertius

Dixit quidam nudus iaciano quatuor me
misse dignamur habundantem in fec-
tibus Sed quia nos etiam post lon-
gum sermonem avidissime dimisistis. non
putavimus scitatem vraz hodierni diei
debito fraudanda ut huius sit debito. il-
lud de lucro. Psalmus qui lectus est pro
pe tot figuris rerum misterijsque con-
textitur. et opus habet non solum nostrum
sed etiam vraz non per vram intentionem
quod etiam cuncta que deus sunt possint ad
lram religiose accipi Enumerantur e-
nim et si non omnia multa tamen opera dei. que
nota sunt omnibus intuitibus que norunt et
ex his que facta sunt et videtur illius
invisibilia intellegere: Videmus
enim fabricam mundi amplam quandam ex celo
et terra et omnem que in eis sunt. et ex his
fabrice magnitudine ac pulchritudi-
ne fabricatoris ipsius inestimabilem mag-
nitudinem et pulchritudinem et si non
dum videmus iam tamen amamus. Non enim ces-
savit quando nondum per nostri cordis puritate
cospiciant oculos nostros ponere opera sua
ut videntes que possumus amemus
quod videre non possumus et ipsius amoris
merito aliquando videre possimus. Tamen in
omnibus que deus sunt querendum est etiam
intellegere spiritualiter ad quod perscrutandum adiu-
vabunt nos in christi nomine desideria

26
vra. quibus quasi manibus invisibilibus
ad invisibilem ianuam pulsatis ut in-
visibilit nobis aperiat. et invisibilit
intretis et invisibilit sanemini. Ergo
dicamus omnes benedic anima mea do-
minum Alloquamur omnes animam nos-
tram quod omnium nostrum animam per vram fi-
dem vram anima est. et omnes nos que-
cumque in christum credimus propter unitatem
corporis eius unus homo sumus.
Benedic anima nostra dominum per tan-
tis beneficis eius. per tam multis et
magnis muneribus gratiarum eius Que
munera invenimus in hoc psalmo inte-
ti. et excussa nebula carnalis cogita-
tionis quatuor possumus erecta mente et
quatuor possumus directa acie et quatuor pos-
sumus puro oculo cordis nostri quatuor
non impedit presens vita quatuor non oc-
cupant rerum presentium desideria. et
quatuor non excecatur cupiditas seculi Erec-
ti ergo audituri sumus magnalia et pul-
chra desideria. et plena leticia gau-
diorum. Que munera eius? Que iam il-
le qui conceperat istum psalmum vide-
bat animo. et ipsius visionis exulta-
tione ructabat dicens.

Benedic anima mea dominum. domine
deus meus magnificatus es ni-
mis. Vide magnifica que dicturus est
in quibus magnificis non utique nisi il-
le laudandus est auctor omnium magnifico-
rum **C**onfessionem et decorum induis-
ti Domine deus meus qui magnifica-
tus es nimis. unde magnificatus es
nimis? Nonne spiritus magnus? Nonne
semper magnificus? Numquid perfec-
tus non es ut crescas? Numquid deficiis
ut aliquando minuaris? Sed quod es quod es et
vere es utique nomen tuum dixisti famu-
lo tuo moysi ego sum qui sum. utique
magnus es. et magnitudo tua sempi-
terna est nec cepit nec definit nec ab
inicio temporis incipit nec usque ad finem

temporis excurrit. nec in medio ali
quid patitur iconmutabilē enī mag-
nitus est. Quō ergo magnificat⁹
es nimis? Alius ps admonet nos.
Alit enī. mirificata est sciā tua ex me
Si recte dicitur mirificata est scien-
cia tua ex me. recte dicitur magnifi-
catus es nimis domine deus meus
ex me. Sed h ad huc est querendū.
Ex me magnificatur de⁹ meus. Ex
me ergo magnus fit. Docet nos a-
liqd et cotidiana oratio salutis nos-
tre Sanctificetur nomē tuū cotidie
petim⁹ cotidie rogam⁹ vt fiat. Si
nos qsqz introget quid est qd petit⁹
vt sanctificetur nomē dei aliqn enim
scm non est vt mō sanctificetur. Et
tamē nisi velim⁹ fieri non petemus
vt fieret. Alia enī gratulatio alia ora-
tio Gratulamur ex eo qd est. oram⁹
vt fit qd nōdū est. Quid ē ergo sanc-
tificetur nomē tuū. Et intelligimus
qd hic dcm est. dñe de⁹ me⁹ magnifi-
catus es nimis. h ē scificetur nomē
tuū. scm fit apd hoies nomen tuum
Sanctū est enī sp nomē tuū. sz qbus
dā in mūdis nōdū est scm nomē tu-
um Dicit eui apls oīa mūda mūdis
in mūdis autem et infidelib⁹ nichil ē
mundū. Si in mūdis et infidelib⁹
nichil est mūdū. quero causā. Sed q
busdā in mūdis nōdū est causa sed
polluta sunt inqt eorū et mens et cō-
scia. Si nichil est eis mūdū nec de⁹
nisi forte putatis mūdū videri deū
ill qui cotidie blasphemāt eū Si mū-
dus est placeat. si placet laudetur.
Si aut blasphematur displicet. et si
displicet. quō pt mūdū esse qd displi-
cet. Quid ergo rogam⁹? Sanctifi-
cetur nomē tuū in ill hominib⁹. qp
infidelitatē nōdū habent nomē de-
i scm qb⁹ nōdū est ille scūs. q per se
et in se et in sanctis suis sanctus est.

Rogam⁹ pro gñe huāno. roga⁹ p
orbe terrarū. p oib⁹ gētib⁹ cotidie se-
dentib⁹ et disputantib⁹ qz nō rcūs
deus z nō rcē iudicat deus vt aliqn
ipi se corrigāt z rcēm cor ad illius rcē
tudine ducāt z adherētes eidē dircō
ad rcēm. n iā vituperēt sz placeat rec-
t⁹ rcūs. qz q bon⁹ de⁹ ill⁹ sz rcīs cor-
d⁹ Ergo cū vidēt iste q cātat. iste nos
ipi. id ē cor p⁹ xpi mēbra xpi. cū vide-
ret qta pstitit de⁹ generi huāno.
cui ātea aut null⁹ aut fls. aut nō tā
mag⁹ videbatur deus in opib⁹ su-
is eū vidēs. dñe de⁹ me⁹ iqt magni-
ficat⁹ es nimis. id ē q. nōdū te itellige-
bā. itelligo te magnū. Magn⁹ ipe
ciā occult⁹. sz in tūc magn⁹ qñ appa-
ruisti scūs es manifest⁹ Magnifi-
catus es ergo ex me qm mirificata
ē sciā tua ex me. mira enī scā ē ex me
Ergo illā miror pūsus ad illā. illa at
z si nō pūtar z si nō p⁹ pūsiōnē auer-
tar i te grata pmanz Sz ego iā mag-
n⁹ scūs in ea. z ex diminuto scūs in-
teger in ea. miror q nō nouerā. nō
q mō magnū scm est ex q didici. Sed
qz magn⁹ scūs sum ex q didici. Audi
iā et vbi vidē magnificat⁹ deus ni-
mis semp magnus magnificatus e-
nī nimis in operibus suis ad nos.
Confessionē z decorē induisti.
Ante decorē pfessionē posuit. dec⁹
in pulchritudinē. Queris pulchritu-
dinē bonā rē qris Sed qre qris pul-
chritudinē o aiā. Vt amet te spōsus
tuus Etenī displices ei feda Ille aut
qual ē. Speciosus forma p filiis ho-
minū Sculari vis feda pulchrū. sz
nō attēdis qz tu inqtatib⁹ plena es.
Diffusa ē aut grā in labijs tuis. Sic
enī d illo dcm est Speciosus forma
pre filiis hōim diffusa est grā in labi-
is tuis ppterea adolecētule dilexe-
rūt te Est ergo qdē formosus ē qdē

pulcher pre filiis hominū et si filius
hoīs tñ pre filiis hoīm. huic tu pla-
cē vis o aīa hūana. o vna i mlt. Au-
diam⁹ ecclāz qz erat ill' aīa vna ⁊ cor
vnū in deū. Hāc alloquitur psalm⁹.
Vis ei placere. Nō potes q̄ diu de
formis es. Quid fcies vt pulchra sis
Prius tibi displiceat dformitas tu-
a et tūc ab illo ipso cui vis placē pul-
chra mereberis pulchritudiez. Ipse
enī erit reformatōr tu⁹ qui fuit for-
mator tu⁹. Ergo pus attende q̄ sis.
ne audeas ire feda in pulchri oscula.
Et qd̄ intuens inq̄t me videbo. No-
luit ē speculū scpturā suā. Legit' ibi
bñ mūdicores qm̄ ipi deū videbūt
Speculū in hac lectione ppositum
est vide si h̄ es qd̄ dixit si nō dū es ge-
me vt sis. Renūciabit tibi speculum
faciē tuā. Sicut speculū non senties
adulatorē sic nec te palpes. Hoc ti-
bi oñdit mitor ille qd̄ es. vide que es
et si tibi displicet vide vt nō sis. Si e-
nim cū feda sis tibi m̄ ziphī adhuc dis-
plices. pulchro iam places. Quid er-
go. Qm̄ displicet tibi feditas tua in-
cipis ei in cōfessione. sicut alibi dici-
tur incipite dño in cōfessioe. Primo
accusa feditatē tuā. feditas enī ani-
me de pccis de inīqtatibus. Accusa
do feditatē tuā incipe p̄fiteri a cōfes-
sione incipis decorari. Quo decorā-
te nisi specioso forma pre filiis hoī-
num. Vt autē ⁊ decorā faceret. aude
o dicere amavit et fedā. Quid est a-
mavit et fedā. Etenī xps p impis
mortuus est. Quā vitam tibi seruat
iustificato qui suā mortem donauit
et impio. Ecce pulcher ille et speci-
osus forma pre filiis hoīm. qui ius-
tissim⁹ pre filiis hoīm qm̄ veniebat
ad fedā vt faceret pulchrā. dicā et h̄
qz in scripturis inuenio: fedus fac-
tus est. Non me in h̄ audiat. ne in

hoc verbo temē lapsus sum. Sicut
enī dixeram amavit ⁊ fedā. non autē
q̄si congruenter dixerā. quibusdā ill'
amātib⁹ nisi michi testis pcederet.
et dixi qd̄ dixit ap̄lus. Vis nosse qd̄ a-
maret ⁊ fedā. Crist⁹ p ipis mortu⁹
est. Sicut modo qd̄ dixi vt veniret
ad fedā fed⁹ fcūs dform⁹. fcūs ē quō
p̄robabo. qm̄ iā m̄ p̄dixit dñū eloq̄
ū speciosus forma p̄ filiis hoīm. S; i
ipso diuino eloquio rursus habeo
vidim⁹ eū et nō habebat speciē nez
decorē. Speciosus forma pre filiis
hominū vidim⁹ eū et nō hēbat spe-
ciem nez decorē. Non dixit non vidi-
m⁹ ⁊ ideo nesciebam⁹ utrū h̄rēt spe-
ciem nez dcozem. ecce vidim⁹ ⁊ nō
hēbat sp̄z nez dcoz. Vbi ergo illū
vidit qd̄ dixit. speciosus forma pre fi-
liis hominū. Et vbi illū vidit qui dix-
it non habebat sp̄z nez decorē. Au-
di vbi eū vidit qd̄ dixit. speciosus for-
ma p̄ filiis hominū. Cū in forma dei
esset non rapinā arbitrat⁹ est esse se
equalem deo. Merito p̄ filiis homi-
nū quia equal' deo. Ecce accepi et ag-
nouī. vbi eū viderit qui dixit. specio-
sus forma pre filiis hominū. Respō-
derit enī nobis. Vbi videri queris.
In forma dei. Et vnde vidisti in for-
ma dei. Quō vidisti in forma dei.
Quia invisibilia eius per ea que fac-
ta sunt intellcā cōspiciūtur. Bene op-
time accepi. agnouī et q̄p videris et
q̄lem videris et vbi videris et vnde
videris. Quē vidisti. Spōsum nrm̄.
Qualē vidisti. Speciosum forma
pre filiis hominū. Vbi vidisti. Cū in
forma dei esset. Vnde vidisti. Per e-
a que facta sunt intellcā cōspiciūtur.
Videam⁹ et iste quid dicat. alius p-
p̄ha sed non alius spiritus. Non enī
discordāt inter se. Exhibuit nobis il-
le speciosum forma pre filiis homi-
cc iij

nū exhibeat et iste qđ ait .vidim⁹ eū
z non habebat speciem nez decorē.
Unus apls paul⁹ pphetā vtrūq; cō
iungit vnū caplm pauli vtriq; pphē
phibet testimoniū. Ibi habeo speci
osum forma pre filiis hominū. qui
cū in forma dei essz non rapinam ar
bitratus est esse se eqlem deo. Ibi
dixit qđ vidit et alius non hntē spe
ciē neq; decorē. qz semzīpm exinani
uit formā serui accipiens. in simili
tudinem hoīm scūs et habitu inuen
tus vt homo humiliavit se scūs obedi
ens vsq; ad mortē. mortē aut crucē.
Merito viderūt eū et nō hēbat spe
ciē neq; decorē. Merito añ crucē a
gitabāt caput. hiccine est tot⁹ filius
dei. Si filius dei est. descēdat de cru
ce Sed nō habebat spēz neq; deco
rē eciā fitio qb⁹ displicet: qz non hē
bat spēz neq; decorē. Magitātes ca
put añ crucē z nō figentes caput in
capite qđ pendebat i cruce Merito
nutat insultatiū caput. donec sit eo
rū caput illeipe cui insultabatur. Ec
ce resumit decorē et magnū decorē.
ecce qđ dicis tu. min⁹ est qđ qđ fecit.
Dicis tu. si filius dei est. descendat d
cruce Ecce de cruce nō descendit sed
de sepulchro resurrexit Ergo aiā de
cora esse nō p̄t. nisi confessa fuerit fe
ditatem ei qui sp pulch. et p̄t te ad
temp⁹ nō pulch et sic ad tēp⁹ nō pul
cher in forma serui. vt nūq; deficerz
a pulchritudinē q̄ est in forma dei. Er
go tu ecciā habes decorē. dicitur et
tibi in canticis canticorū o decora in
ter mulieres dicitur de te. que est is
ta que ascendit dealbata. Quid ē de
albata. Illuīata non dealbata sicut
fuscata q̄admodū se dealbāt femiē
que uolūt videri qđ nō sūt nō dealba
ta sicut paries dealbat⁹ Destruetur
eni sicut dicit apls paries dealbat⁹.
ypocrisis et filatio paries dealbat⁹

foris tectoriū intus lutū Non ergo
illa sic dealbata sed dealbata illumi
nata quia non per se alba Prius in
qt fui blasphem⁹ et itē. suim⁹ eni et
nos aliqn natura filij ire sicut et ce
tēi Accedit grā illuminās z dealbās
primo nigra fuisti sz facta es alba ex
grā illi⁹ Fuisti eni aliqn tēbre. nunc
āt lux in dño. Dī g et de te: q̄ est ista
q̄ ascendit dealbata iā mirabil iā vix z
tēplabil Admirāt⁹ ē eni dicē que est
ista que ascendit dealbata tā pulcra
tā luīosa tā sine macula z ruga Nonne
ista ē q̄ iacebat in ceno iniquitatū Non
ne ista ē q̄ iacebat i fornicatiōe ydo
lorū. Nonne ista est que immūda erat
in oī cupiditate desiderioq; carnali.
Que ē ergo ista q̄ ascendit dealbata.
Attende quis sit qui p te scūs ē non
hñs spēz nez decorē z intelligz h⁹ cla
ritatis hōrē. Si miraris illi⁹ humilita
tē p̄t hanc. noli iā mirari huius cel
litudinē p̄t illū. Quāte felicitatis ē
ista dealbata vt et cū esset nigra pul
chrū ad se dponeret q̄ p impijs mo
reretur. Ergo iduit se dñs de⁹ nr cō
fessionē et decorē induit se ecciāz Ip
sa eni eccia cōfessio et dec⁹. ante cō
fessio postea dec⁹ Cōfessio pccōrū
decus recte viuentiū. Cōfessionē et
decorē induisti. **C**ircūamict⁹ lu
mē sicut vestimētū. Ip̄a est vestis
eius d q̄ iā dixi. nō hñs maculā iā ru
gā. Lux vocat. et iā hoc dixi fuistis
aliqn tēbre. nūc āt lux in dño nō er
go in vob. nā tēbre in vob lux aut in
dño Ergo circūamictus lumē velut
vestimētū **E**xtēdēs celū sicut pel
lē Quō fecit h⁹ vt iduerz se sicut vesti
mētū lumē ecciāz. Enuāre vult figu
rat⁹ qb⁹ dā sacmēt⁹ quō lux scā sit ec
clia quō scā sit sn macula z ruga quō
scā sit cādida dealbata fulgēs in ves
titu spōsi sui inherēs illi. Quō scā sit
audiam⁹ Extēdit celū sicut pellē z h⁹

quod video Quis enim extendit hunc celum
quod nostris carnalibus oculis tuemur. nisi
deus. Et extendit sicut pellē Ad fa-
cilitatem redigit si ad lras accipias.
Etenim cum videris istā fabricā magnā
quod cum quibus hominum unā vel puā camerā
extenderit magno molimine magno
labore ac difficultate ac diuturna o-
peratione id facit. ne huiusmodi laborē
in dei operibus infirmitas suspiciat hu-
mana attulit quodā facilitatē per tua capa-
citate ut sic quodammodo incipias credere fa-
cile operante deū. et non putare sicut eū ex-
tendisse celū sicut in tectū domus tue
sed quod tibi facile est extendere unā pellem
tā illi facile fuisse extendere tā magnū ce-
lū Ad irā facilitas. et tamen adhuc spiritus
tardo loquitur. tibi inquit adhuc tardo
dicit spiritus. Nonne nec sic extendit deus ce-
lum sicut tu pellē. Si enim sic extendit.
ecce ante te pellē vel rugosa vel plicata
ponitur. dic ut extendatur. dicto tuo
extende pellē Non possum inquit Er-
go et extendere pellē multū longe es a fa-
cilitate dei. Ipse enim dixit et facta sunt.
dixit. fiat firmamentum inter aquā et aquā
et sic factum est Tamen propter facilitatē signifi-
candā secundum sensum tuum. accipis aliquod
terram ad lras Figurata autem si aliquod tectū
retegi volumus et pulsare acclusum.
inuenimus extendisse deū celū sicut pel-
lē ut intelligamus celū sanctā scripturā.
Hanc auctoritatem primo posuit
deus in ecclesia sua idē cepit exequi
cetera Posuit enim celum et exten-
dit sicut pellem. et non frustra sicut
pellem Primo istā famā predicatū
extendit sicut pellē Pellē mortalitatē
significat Propterea et illi duo ho-
mines primi parentes nostri aucto-
res peccati generis humani adam et
eua. cum in paradiso contempto dei
precepto ad suggestionem suavis-
sime serpentis transgressi essent quod
iussit deus facti mortales dimissi

sunt de paradiso. Et autem signifi-
catur ipsa mortalitas eorum. indu-
ti sunt tunicis pelliceis De pellibus
enim tunicas sanctas acceperunt Pelles
enim detrahi non solent nisi de ani-
malibus mortuis Ergo pellium no-
mine mortalitas illa figurata est.
Quid ergo. Hic si divina scriptura fig-
nificatur pellē nomine. quod de pelle fe-
cit deus celū et extendit celū sicut pellē.
Quia per quos nobis scriptura predicata ē
mortales fuerunt Illud quidē verbum
in ipso idē spiritus immutabile atque indeficiens
ecce in principio erat verbum. et verbum erat
apud deū et deus erat verbum Non quod erat
et modo non est. Et est et semper erit. Si
ergo ē verbum dei deus apud deū. lege
si potes Sed quid dicis quod sursum ē
et idē legere non potes Ubique est verbum
dei per tendit a fine usque ad finem for-
titer. et attingit omnia propter suam
mundiciam In huius mundo erat et mun-
dus per ipsum factus est et cum venit
hic erat Venit enim in carne nunquam ab-
sens diuinitate Quare ergo legere non
poteras nisi quod in sapientia dei non
cognouit mundus per sapientiam deū ibi
constituitur in sapientia dei. Omnia enim
ibi et ipsa subtrahenda nulla sunt. ibi con-
stitutus non poteras cognoscere per
sapientiam deū Ergo necessarium erat quod se-
queretur. placuit deo per stulticiā predicatiois
saluos facere credentes Si per stulticiā p-
dicatiois salui futuri erant credentes.
elegit deus quodā modum elegit homines
mortales et mortuos adhibita lingua
mortali exhibuit sonos mortales adhi-
bi dispensatione mortaliū adhibuit in-
strumenta mortaliū et in eo factum est
celū ut in re mortali cognoscere verbum
immortale et fieri tu quod eiusdem ubi parti-
cipatione immortalis. Dixit moyses et
mortuus est. ait enim illi deus. as-
cende in montem et morere. Ador-
tuus ē iheremias et tot prophete mortui sūt

et mortuorum dea qz nō eorū s; p eos
illi⁹ erant qui extēdit celū sicut pel-
lem .manent vsq; ad posteritatem
nostrā .Ecce apl's solutus de hac vi-
ta q dicit dissolui et esse cū xpō mltro
mgs eē optimū .viuit nūc cū xpō fi-
cut illi pphe omnes viuūt cū xpō:
Sed p qd nob dispēsa' id qd legim⁹?
Per id qd moriturū erat .p os p lin-
guam dentes manus .Diā ista qb⁹
opat⁹ ē apl's totū qd legi⁹ corporis
officia sūt .s; iubēte aiā cui iubebat d
us ppterea extensum ē celū sicut pel-
lis .Nos s; celo tāq; s; pelle diuina
rū scpturarū legi⁹ mō cū tenditur .
Etenī postea celū plicabitur vt lib.
nō frustra frēs h; vt pellis .ibi vt lib
figurarū .Ibi qddā nob ē qd ad scp-
turā dinam attinz et tēdit sicut pell
et tenditur sermo mortuorū .Ergo
ideo tenditur sicut pell et mltoma-
mag; tēditur qz illi mortui sūt .Nā p⁹
mortē pl⁹ innotuerūt pphe et apli
nō erāt tā noti cū viuerēt .Prophē-
tas viuos sola iudea habuit .mortu-
os oēs gentes .Cū enī viuerēt non
dū erat extensa pell .nōdū erat extē-
sum celū vt tegēt orbē trarū .Et ex-
tēdit q celū sicut pellē . **Q**ui pteg
aqs supiora eius Et h; legi⁹ .et ad lit-
terā bene intelligitur .Qñ enī iussit
vt fierz firmamētū inter aqs et aqs
scm ē .vt sint aque inferiores que p-
fūdunt terras et sint aque supiores
remote ab aspectibus tñ fidei con-
mendate .Et aque inquit que sup ce-
los sūt laudēt nomē dñi .qm ipe dixit
et scā sunt ipse mādauit et creata sūt .
Ergo explicat⁹ ē sensus ad lrāz pte-
git enī i aqs supiora ei⁹ .Quid ad fi-
gurā? Qñ in figura accepim⁹ pellē
scpturā scāz et auctoritatē dñi vbi
dispensatā nobis per mortales qb⁹
mortuis eiusdē dispensationis fa-

ma extenditur .Scdm h; quō ptegit
in aquis supiora eius .Cuius su-
periora? Celi .Et quid celum? Sāc-
ta scriptura Que sunt supiora sac-
te scripture? Quid inuenim⁹ in scp-
turis sanctis superius .paulū inter-
roga .Supereminētiorē inquit viā
vobis demonstro .Quam dicit sup-
ereminētiorem viam? Si linguis ho-
minū loquar et angelorū caritatem
autem non habeam factus sum ve-
lut eramētū sonans aut cymbalum
tinniens . Si ergo nichil superemi-
nentius in scriptura sancta inueniri
potest q caritas supiora celi quō
in aquis ptegūtur h; supiora scp-
ture precepta caritat; sunt . Audi q
admodū .Caritas inquit dei diffusa
est in cordib⁹ nrīs .per spiritū scm q
datus est nobis . Jam nomine diffu-
sionis itellige aquas in caritate spi-
ritus sancti . Hec sunt aque de qui-
bus dicitur in quadā scriptura .Et i
plateis tuis discurrant aque tue . ne
mo alienus cōmunicet tibi . Alieni e-
nim sunt ōnes a via veritat; siue pa-
gani siue iudei siue heretici et mali q
qz cristiani . Habere multi dona pos-
sunt . caritatem non possunt . Hoc
ipsum quale donum est . vt non loq-
mur de donis alijs foris . que dona
habēt omnes homines . qui facit so-
lem suum oriri super bonos et ma-
los . Dona dei sunt et non tm bonis
et malis cōmunia . sed etiam bestijs
et pecoribus ipsum esse viuere vidē
sentire audire et ceteris fungi sensu
um muneribus dona dei sunt . Sed
videte cū qlib⁹ z q mltis coia . z cū e-
is q; nōl imitari . Ipz igeniū acutū
hnt z pessimi hoies sollertē artium
idustriā hnt et turpissimi scenici dici-
as habent z latrones cōiugia filios
Alti mali habent pulchrā dōa dei

29
Dīa nemi negat. s; vide cū q̄b⁹ coīa
Respice ad munēa ipi⁹ eccie. mun⁹
sacramētorū in baptismo in eucha
ristia in ceteris scis sacramēt⁹ Qua
le mun⁹ est. Hoc mun⁹ adept⁹ est
et simō mag⁹ Prophecia q̄le mun⁹
est. Prophetavit et saul mal⁹ rex ⁊
tūc pphetavit cū dauid sc̄m p̄leq̄rē
Intēdite nō dixi cū persecut⁹ fuiss;.
Fortassis enī eo psecuto penitentiā
gessit et dign⁹ fuit spiritu pphetādi
Nō psecut⁹ nez psecutur⁹. s; p̄leq̄s
pphetavit Adit ad p̄phēdēdū da
uid mīstr os suos dauid vō eo tem
pore it pphetas erat. vbi erat ⁊ sc̄s
samuhel Inpletī s; spū p̄phēcie q̄ mī
fī s; ⁊ p̄phauerūt S; forte bono illi
aiō venerūt. v̄l ob necessitatē officij
sui v̄l nō facturi qd iūsum est. Ad
fit p̄ alios hoc et in eis sc̄m ē. et eoz
h̄mō aīm inc̄ptem. Cū illi tardarēt
venit ille furēs anhelās cedē sangui
nē fītēs innocētis sc̄i cui ecīā igrat⁹
erat ⁊ ip̄e iplet⁹ ē spū p̄phēdi et p
phetavit Nō q̄ se iactēt q̄ forte fine
carite habuerūt h̄ mun⁹ dei sc̄m ficut
sc̄m baptismū. s; videāt q̄le ratioēz
habitura sunt cū deo qui sc̄is non sc̄e
vtuntur. Ex hīs erūt q̄ dicturi sunt
in nomīe tuo p̄phavi. Nō illi dice
mētīm s; dicetur nō noui vos rece
dite a me q̄ opamī inīqtatē. q; n̄ habe
am oēz p̄phēciā caritatē aut nō ha
beam nichil sum. Prophetavit ⁊ sa
ul. s; operabatur inīqtatē Quis aut
opatur inīqtatē nisi q̄ non habuerit
caritatem. Plenitudo enī leg⁹ cari
tas Ergo p̄teg⁹ in aq̄s sup̄iora eius
Quid dixit. In om̄ibus sc̄pturis sup
eminētissimā viā eminētissimū locū
caritas optinet. Nō ad eā aspirent
nisi boni hāc nobiscū nō cōmunicāt
mali Possunt coīcāē baptismū. pos
sunt cōmunicare cetera sacramēta.

possunt cōmunicare orationē. pos
sunt cōmunicare istos parietes ⁊ il
tā cōiūctionē. caritatē nobiscū non
cōmunicāt Ip̄se est enī fons p̄prius
bonorū. p̄pri⁹ sanctorū de quo dici
tur nemo alien⁹ cōmunicz tibi Qui
sunt alieni. Omnes qui audiūt non
noui vos. Si enī non cognoscūtur
vtiq; alieni sunt quib⁹ dicitur nō no
ui vos Superminēs enim via carita
tis tenz eos. qui p̄prie pertinent
ad regnū celozū Ergo p̄ceptū ca
ritatis super celos super omnes li
bros Ei enim subdūtur libri ei mili
tāt oēs ligue s̄ctorū. ei omnis mo
tus dispensatorū dei et animi et cor
poris Supereminens est enim via
⁊ merito p̄teg⁹ in aquis sup̄iora
celi quia nichil inuenis em̄rentius
caritate in diuinis libris. S; adhuc
evidentius audi quid aqua sit Dixi
mus enim q; caritas dei diffusa sit i
cordibus nostris per spiritum sanc
tum qui datus est nobis. diximus e
ciam in plateis discurrant aque tue
et ait michi aliquis. non ibi expresse
dictum est vtrū caritatem intellige
re debeam Quid si alius aliud aliqd
intelligat. Tantū memēto quod a
it ap̄ls. caritas dei diffusa ē in cordi
bus nostris. Vnde. Per sp̄m sc̄m q̄
dat⁹ est nobis Audiam⁹ dominum
m̄grm ap̄lorū. si q̄s fītī veniat et bi
bat Dicat adhuc. qui credit in me flu
mina aque viue fluūt de vētre eius.
Quid est hoc exponit euangelista h̄
autē dicebat inq̄t de spū q̄ acceptu
ri erāt credentes in eum. Spūs enī
nōdū eāt dat⁹. q; ihs nōdū erat glo
rificatus Ergo fratres si p̄ptēa spūs
nōdū eāt dat⁹ q; ihs nōdū eāt glifi
cat⁹. gl̄ificato ihu ⁊ ascēdēte icelos
missus ē spūs sc̄s. ⁊ cāitate ipletī s;
ap̄li diffusa ē i cordib⁹ eoz p̄sp̄m sc̄m

qui datus est nobis quia superiora
celi aquis ptegitur. Et bñ qz dñs in
celos ascendit ut superior esset celis
et inde mitteret caritatē. Nō enī sic
deus ptegit. ut qñ sustentetur ab e
o qñ ptegit. Sbleuat qñ ptegit nō
onerat. Ita ergo celum aquis pro
tegit ut magis illo dño spū sbleue
tur. Qui sbleuat sursum est qd sble
uatur infra est. Illud suspēdit h̄ pen
det. Si ergo illd suspēdit h̄ pēdet au
di qz h̄ celū scpturarū ex caritate pē
det. Duo s̄ nēpe illa notissima pcep
ta dilectionis. in hīs duob⁹ pceptis
tota lex pēdet et pphē. Qui ptegis
in aquis superiora eius. **Q**ui po
nit nubes ascēsū eius. Accipitur z h̄
bñ ad lrāz. dñs visibiliter ascēdit in ce
lū. Quō posite sunt nubes ascēsus ce
li. Hec cum dixisset. nubes suscepit
eū. H̄ habes itē de resurrectione nr̄a
p̄dcm̄. z mortui iqt in xpō resurgēt
p̄imi. deinde nos qui viuim⁹ filī cū
illis rapiemur in nubib⁹ obuiā xpō
in aera atqz ita sp̄ cum domino eri⁹.
H̄ habes nubes ascēsū celi h̄ id ē dīnarum
scripturarū. Quid ē h̄ frēs? Utināz
me dñs deus meus int̄ illas quales
cūqz nubes numerare dignetur. vi
derit qz nebulosa nubes sim. oēs ta
mē p̄dicatores vbi v̄itat⁹ nubes ac
cipite. Quicūqz ḡ ifirmi non pnt as
cēdē in h̄ celū id ē ad itellcm̄ scptura
rū per nubes ascēdāt. Forte enī et
mō satis fit vobis. si aliqd agi⁹. Si
labor sudorqz nr̄ nō est infrcūosus.
ascenditis in celū scpturarū diuina
rū. h̄ est itellcm̄ earū per predica
onē nr̄az. Qm̄ altū erat celū in psal
mo isto? Nemo enim v̄m videbat
quid esset in figura. Extēdit celū sicut
pellem. qui ptegit in aquis supiora
eius. H̄ ocipm̄ qd dcm̄ est qui ponit

nubes ascēsū eius. ecce iam itellec
tum est quātū dñs donauit p̄dicati
bus nobis. Nō enī nubes d̄ suo mu
nē pluūt. vos intelligēdo ascendite
in itellcū ipō sc̄rificate. ne sit qñ il
la vinea d̄ qd dñs apd pphaz. mādabo
nubibus meis ne pluāt super eam.
Accusabatur enī qdā vinea qz p vua
spinas dederat nō reddiderat dig
nā grāciam dulci pluuiē. Qui enī bo
na audit et mala opatur. dulci plu
uia cōpluitur z spinas generat. Nō
est ut suspicemur frēs de aliq̄ trena
et ista visibili vinea dñm locutū. Nā
qz ibi ne s̄b obscuritate sermo is late
ret excusatio iniquitat⁹: ipse domi⁹
per ipsum pphaz exposuit cui vine
e loqueretur. et de qua vinea ista di
cerz. Vineā iquit dñi sabaoth dom⁹
isrl̄ est. Quid vagantur o iniqui cor
da v̄za per. mōtes et colles vinitoz.
Nō ui inqt de q̄ vinea loqr̄. noui vbi
querebā vuam et inveni spinas. Sū
causa aliud atqz aliud suspicamī z o
pinamini. nolētes intelligē ut bene
agatis. Nā z h̄ scptū est. noluit intel
ligere ut bene agēt. Tollite oēs sus
picationes vestras de medio. vine
a dñi sabaoth dom⁹ isrl̄. et hō iuda
nouellū dīlcm̄. Dilectum cū planta
tum est: dampnatum cū spinas cre
auit. Ergo frēs forte vinea fuit do⁹
isrl̄ et nos non sum⁹ vinea? Cū ti
more audiam⁹ qd iudeis dictū vide
mus. Videte quō apl̄s terreat raōs
insertos de ramis fractis. et in ra
mis fractis cōmēdet timendā seue
ritatem in ramis insertis cōmēdā
mādā bonitatem. Noli eē infrcūos⁹
ī boitate ne stēil⁹ sentias seueitatē s̄
nō sum vit⁹ dic⁹ in vbi ē dñi vox ego
sum vit⁹ vos est⁹ sarmēta pater me
us agricola. Vbi est vox apl̄i: quis
plātat vineā. et de frcū ei⁹ nō p̄cipit

30
Vinea ergo es o eccā. et habes agri
colā deū. Neō g̃ agricola hō cōpluit
vineā suā. Frēs ergo dīlctīssīmī visce
ra eccle. pignora eccle. filij mris ce
lestis audite cū tēp̃ est. Adinat̃ ē
de⁹ illi vinee atrocissima p̃miāione
mādabo nubib⁹ meis inq̃t ne pluāt
sup̃ eā. et factū est. Venerūt aplī ad
iudeos. respuerūt eos et dixerūt illi
ad vos misī eram⁹ s; quia reppulī
tis verbū dei imus ad gentes. Vide
tis quō in eodē spū dei illo iubēte in
trimēcus q̃ habitat in cordib⁹ ip̃oz
mādatū sit nubib⁹ dei ne cōpluerēt
vineam q̃ cū expectaretur vt facerz
vūā fecit ipinas. Ideo et nubes fe
cit ascēsus e⁹ et celū tetēdit ficut pellē
Non est qd̃ q̃ramini auctoritas sc̃p
turarū extēsa est sup̃ orbē terrarū
nubes non desit. Predicatur ṽbū vī
tatis exponūtur ōnia q̃ obscura sūt
vt corda ṽra per nubes ascēdāt. Vi
dete quō credatis. videte qd̃ suscipi
atis. post predicatorē veniet iudex
et p⁹ dispēlatozē ṽiet exactor. Qui
ponit nubē ascēsus eius. **Q**ui ābu
lat sup̃ pennas ventozū. Hoc iā pe
riculosū est accipere ad l̃rāz. Aut que
sunt penne ventozū aut vere quō in
pictura facturi nobis sum⁹ ventos
volantes. et alas habentes. Vēnt⁹
non est fratres n̄ q̃ sentim⁹ motus
quidā et q̃si fluct⁹ aeris ipellēs quod
p̃t p virib⁹. Que pēne ṽetozū sunt.
S; et q̃ ale dei. Et tñ dcm̃ ē s̃b ūbra a
larū tuarū spabūt. Conem⁹ g̃ et hoc
accipe ad l̃rāz. veluti p̃pe fcm̃ i crea
tūa ista. Velocitatem ṽbi fortasse cō
mēdat sc̃ptura. de q̃ velocitate iam
p̃dē in alio psalmo locuti su⁹ ṽbi sc̃p
tū ē ṽs; in velocitatē currit ṽbū ei⁹
qz nichil ṽētis veloci⁹ norūt hoiēs.
Quō illa facilitas cōmēdaba⁹ i pel
le nichil enī facili⁹ ab homiē q̃ pellis

extēditur sic et hic insinuās deū p ṽ
bū eius ṽbiq; p̃ntē velocitate mot⁹
nichil deserē. qz tu nō nouēas aliqd̃
ṽeto veloci⁹. ābulat inq̃t sup̃ pēnas
ṽetozū idē velocitas ei⁹ supat velo
citātē ṽetozū vt p pēnas ventozū in
telligas velocitatē ṽetozū. et ṽbū de
i intelligas veloci⁹ ōnib⁹ ṽētis et sic
in p̃ma facie cōfidēationis pulsem⁹
ad aliqd̃ interius et figurate aliquid
nobis indicēt iste l̃rē. Ṽetos qd̃em
intelligimus in figura nō absurde a
nimas non quia ṽetus est aiā s; qz i
uisibil̃ est ṽetus q̃uis res corporea
corpa ipellens tamē quia humani o
culi aciem fugit. est aut̃ anima inui
sibil̃. p̃pterea bene intelligim⁹ aiās
ventos. Inde est qd̃ et deus insufflas
se dicitur sp̃m vite formato homini
et fcūs homo in animā viuētē. Ergo
venti anime in allegoria non absur
de accipiūtur. Videte aut̃ ne putetis
nominata allegoria pantomimi ali
quid me dixisse. Nā qd̃ā ṽba qm̃ ver
ba sunt et ex lingua p̃cedūt cōmūia
nobis sunt. ecia cū rebus ludicris et
non honestis. Tamen locū suū ha
bēt ista ṽba in eccia et locū suū in sce
na. Nō enī ego dixi qd̃ apl̃s nō dixit
cū de duob⁹ filiis abrahe dicēt. que
sunt iqt i allegoria. Allegoria dicitur
cū aliqd̃ aliud vidē⁹ sonare in ṽb. et ali
ud in intellcū significari. Quō dē ag
n⁹ x̃ps: nūqd̃ pecus. Leo x̃ps. nūqd̃
bestia. Petra x̃p̃rist⁹ nūqd̃ duricia.
Adōs x̃ps nūqd̃ tuōz t̃re. Et sic mlt̃
ta alia vidē⁹ sonare aliud significare
et vocatur allegoria. Nam qui pu
tat me de theatro dixisse allegoriam
putat et dñm d̃ āphiteatro dixisse pa
bolā. Vide qd̃ fciat citas ṽbi habun
dāt spectacula i agro securi⁹ loqrer
Quid sit enī allegoria nō ibi forte di
dicissent hoiēs. nisi in scripturis dei

Ergo q̄ dicimus allegoriam figurā
esse. sacramētum figuratum allego-
ria est. Et q̄d hic accipim⁹ ascendit su-
per pennas ventorū Dixim⁹ bñ ac-
cipi figurate ventos aiās. Pēne vē-
torū pēne aiārū que sunt. nisi a qb⁹
sursū attollūtur. Pēne ergo aiā-
rum virtutes bōa opera. Recta fac-
ta in duab⁹ alis habent oēs pennas.
Omnia enī p̄cepta in duob⁹ p̄ceptis
sunt. Quisquis dilexerit deū et prox-
imū. animam habet pēnatā liberis
alis scō amore volātē ad dñm. Qui
cūq; implicatur aōre carnali viscū ha-
bet in pennis. Nā si anima nō habet
alas et pēnas. vñ ille gemens in tri-
bulationib⁹ dicit. quis dabit michi
pennas sicut colūbe. Et sequitur et
volabo et requiescam. Item alio lo-
co quo ibo a spiritu tuo et quo a fa-
cie tua fugiam. Si ascendero in ce-
lū tu ibi es: si descendero ad infernū
ades. si accepero pēnas meas sicut
columba et volabo in extremis ma-
ris. Tāq; dicet sic possū fugere a fa-
cie ire tue. si accepero pēnas vt co-
lūba. et volauero in extrema maris.
In extrema maris volare est spem
iam. pretendere in finem seculi. quō
ille qui ait hoc labor est ante me do-
nec introeam in scūariū dei et intelli-
gam in nouissima. Et quō venit in ex-
trema maris eciam acceptis pēnis.
Eteī illuc iqt ma⁹ tua dducz me et p-
ducz me dextēa tua. Nā et cū pēnis
meis casura sum nisi tu deducas. Er-
go alas habent bonas et liberas et
nullo visco obligatas aiē bene ope-
rātes p̄cepta dei: habētes caritatē d-
p̄sciā pura et fide nō ficta. Sed q̄tū
uis sint predite vtutib⁹ caritatis q̄d
ad illā dilectioē dei qua sunt dilecte
eciam cū visco eēnt implicate. Maior
ergo in nos dilectio dei q̄ nrā in illū

Mrā dilectio pēne nostre sunt sed il-
la ābulat sup pennas vētorū. Jā dice-
bat quib⁹ dā ap̄ls. flecto genua mea
p vob ad p̄z vt dat vob scōz iteri-
orem hoiez habitare xpm p fidem i
cordib⁹ vris in caritate radicati et fū-
dati. Jam dat illis caritatē de⁹ iā dat
illis alas et pēnas. vt possitis iquit
p̄prehendere q̄ sit latitudo lōgitudo.
altitudo et pfūdū. Sortassis crucē
dñi significat. Erat enī latitudo in q̄
porrecte sunt man⁹ lōgitudo a ter-
ra surgēs. in q̄ erat corp⁹ ifixū altitu-
do ab illo diuexo ligno sursū q̄d emi-
net. pfūdū vbi fixa erat crux et ibi o-
nis spes vite nrē. Latitudo enī ē in
bois opib⁹ lōgitudo i p̄seuerādo vs-
q; i finē. Altitudo p̄pter sursū cor-
vt oīa bona opa nrā i qb⁹ p̄seuera-
vsq; i finē. hñtes latitudiez q̄ bñ opa
m⁹. et lōgitudiez q̄ p̄seueram⁹ vsq; in
finē n̄ faciam⁹ aliqd nisi spe celestiu
pmiorū. Jp̄a ē enī altitudo nō h̄ q̄rē
mcedē s; sursū. ne dica⁹ nob. amē
dico vob p̄ceperūt mcedē suā. Pro-
fūdū aut q̄d dixi vbi fixa erat ps cru-
c; et nō videbatur. idē resurgebāt q̄
nō videbātur. Quid ē q̄d occultū ē
et nō publicū i ecciā. Sacmētū bap-
tismi sacmētū eucharistie. Op̄a at
nrā bōa vidēt et pagāi sacmeta vōo
occultātur ill. s; ab hñs q̄ vidēt sur-
gūt ad illā q̄ nō vidēt. sicut a pfūdo
crucis q̄d in terra figitur surgit to-
ta crux q̄ apparz et cernitur. Et quid
postea. Cū h̄ dixisset ap̄ls adiecit sci-
re etiā supeminētē sciām caritatē xpi
cū iā dictū fuisset i caritate radicati et
fūdati. Amatis enī xpristum et ideo
in cruce op̄amini. Sed nūq̄d amat⁹
q̄tum vos ille amauit. Amādo aut
q̄tumcumq; amatis. volatis ad ip-
sum vt cognoscatis quemadmo-
dum ipse vos amauerit. Hoc est

ut sciatis supeminētiā caritatis xpī
Amatis enī vos q̄tum potestis: et vo
latis q̄tū potestis: sed ille ābulat su
per pennas vētorū. Qui ābulat sup
pēnas vētorū. **Q**ui facit angelos
suos spiritus et ministros suos ignem
flagratem. Et h̄ quis nō videamus
apparitione āgelorū. abscondi
ta est enī ab oculis nostris: et est in q̄
dā republica magna īperatoris dei
tamē esse āgelos nouim⁹ ex fide. et
m̄ltis apparuisse scriptū legim⁹: et te
nemus nec inde dubitare fas nobis
est. Spiritus autē angeli sūt et cum
spūs sunt nō sunt angeli cū mittun
tur fiunt āgeli. Angel⁹ enī officij no
men est non nature. Queris nomē
ei⁹ nature spūs ē: queris officiū an
gel⁹ ē. Ex eo qd̄ ē spūs ē: ex eo qd̄ a
git angelus ē. Vide illud in homine
Nōmē nature homo: officiū miles
Nōmē nature vir: officiū p̄co. Ih̄o
em̄ fit p̄co. id ē qz hō erat fit p̄
co: nō qz erat p̄co fit hō. Sic q̄ qui
erāt iā spūs cōditi a creatore deo: fa
cit eos āgelos mittēdo eos nūciā
qd̄ iusserit. Et ignē flagratē facit mi
nistros suos. Legim⁹ apparuisse ignē
in rubo: legimus etiā missū ignē
desup et inplēsse qd̄ p̄ceptū ē. Ad
ministravit q̄ cū īpleret. cū esset in na
tura sua erat: cū egit qd̄ iussum ē mi
nisteriū īpleuit. Sic scdm̄ lr̄āz vide⁹
in creatura. Quid ē autē in ecclā figu
rate. Quō accipim⁹ qui facit ange
los suos spūs. et ministros suos ignē
flagratē. Spūs spūales dicit. Be
ne facit āgelos suos spūales: id est
nūcios vbi sui. Spūales em̄ oīa iu
dicat: ipse autē a nemine diiudicatur
Vide spūalē sc̄m āgelū dei. nō potui
inquit vobis loqui q̄i spūalib⁹: s̄ q̄i
carnalib⁹. De spūali quadā effectiōe
missus est ad carnales tāq̄ āgel⁹ de

celo ad terrā. Quō dicit et ministros
suos ignem flagratem: nisi quō di
cit spiritu feruentes. Sic enī feruēs
spiritu ignis ardēs est. omnis mi
nister dei. Nōne ardebat stephanus
Quo igne ardebat. Et quis ille ignis
erat quādo lapidabatur et pro eis a
quibus lapidabatur rogabat. Cum
audis ignis est minister dei. incen
dium illū putas. Incēdat ex eo qd̄ āge
lus est. Vide illud in homine. Nōmē
nature homo. officiū miles. Nōmē
nature vir. officiū p̄co. Ih̄o er
go fit licet p̄co. Sed fenū tuum id
est carnalia omnia desideria tua cu
rat minister dei. predicans verbum
dei. Audi illum. sic nos existimet ho
mo ut ministros xp̄isti et dispensa
tores ministeriorū dei. Quomō au
tē ardebat cum diceret os nostrum
patet ad uos o chorinthij. cor nr̄m
dilatum est. Ardebat et flagrabat cari
tate. et ibat in eos ut incēderet. Ih̄c
ignem se missurum domin⁹ in terrā
dicebat cum ait ignē veni mittere in
terram. Quomō. gladiū sic ignē. Bla
dius diuidit affectū carnalem ignis
assumit. Totum in verbo dei intelli
ge totū in spū dei cognosce. Incipis
feruere caritate p̄ verbū qd̄ audis et
vide quid in te fecerit ignis minister
dei. Qui facit angelos suos spūs et
ministros suos ignē flagratē. **F**un
dauit trā sup firmitatē ei⁹ nō īclīabit
ī sc̄m sc̄i. De trā ista h̄ accipe nescio
utrū habeat vllū exitū utrū rē dicat
nō īclīabit ī sc̄m sc̄i. de q̄ dcm̄ ē celū
et trā trāhient. Laborat hic si ad lr̄am
q̄ras accipere. Nā q̄ ait fūdauit trā s̄
firmitatē ei⁹ fortasse qd̄ ē firmitas
occulta nobis que cōtinz terrā. et h̄
dixit et fūdauit. Sup qd̄ firmavit: s̄
firmitatē ip̄i⁹ tre q̄ ei supposuit ut p̄
tinēt q̄ latet forte ocul⁹ tuis. Sit ista

occulta in creatura: nō de obscuri-
tate creature creator latebit. Que
possum⁹ videam⁹: ex hīs q̄ videm⁹
illū laudem⁹ ⁊ amem⁹. Cōuertam⁹
nos ad q̄rendū aliqd̄ h̄ in figura po-
sitū. Firmabo terrā itelligo ecclesiā
Dm̄ ē terra ⁊ plenitudo ei⁹. Intelli-
go eccām trām: ip̄a ē trā fitiēs. ip̄sa
est que dicit in psalmis vna enī dicit
ex oib⁹: aīa mea ficut terra sine aq̄
tibi. Sicut sine aq̄ tibi quid ē. Sine
aqua fitiens. Sic fitit aīa mea ad te
tāq̄ terra sine aq̄. Nisi enī fitiat: nō
r̄ce irrigabit⁹. Nē ebie pluuia dilu-
uiū ē: fitiat oportet. bti enī qui esuri-
ūt ⁊ fitiūt iusticiā: ⁊ dicat. aīa mea
tāq̄ trā sine aq̄ tibi: q̄ dicit alibi. fiti-
uit aīa mea ad deū viuū. Terrā ergo
intelligo eccāz. Que ē firmitas eius
sup quā fūdata ē. nisi fūdatum
ei⁹. An incōgrue intelligim⁹ firmi-
tatē sup quā fūdata ē trā fūdamen-
tum ubi cōstituta ē eccā. Qd̄ ē illud
fūdamētū. Fūdamētū iquit ne-
mo potest ponē p̄ter q̄ qd̄ positum
est: qd̄ ē xp̄c̄ ih̄c̄. Ibiq̄ firmati sum⁹
merito q̄ ibi firmati. nō inclinabi-
mur in seculū sc̄li. Nichil enī firmi⁹
isto fūdamēto. Infirm⁹ tu eras: s;̄
firmū fūdamētū te portat. In te
firm⁹ esse non poteras: firm⁹ eris
semp. si ab illo firmo fūdamēto nō
recedas. Nō inclinabitur in seculū
seculi Ip̄a est p̄destinata colūpna: ⁊
firmamētū veritatis. **A**bissus
ficut vestimentū amictus ip̄i⁹: sup
montes stabunt aque: ab increpa-
tiōe tua fugient: a voce tonitruī tui
formidabūt. Ascēdunt mōtes ⁊ des-
cendūt campi: in locū quē fundasti
eis. Terminū posuisti quē nō trans-
gredient⁹: neq̄ reuertētur tegē trā
Qui emittis fontes in cōuallib⁹: in-
ter mediū mōciū p̄transibūt aq̄. Do-

tabūt oēs bestie agri: suscipiēt ona-
gri in sitim suā. Sup ea volatilia ce-
li inhabitabūt: de medio petrarum
dabūt vocē suā. Rigās montes de
superiorib⁹ suis: de fr̄cū op̄ez tuo
rū faciabit⁹ trā. Produces fenū iu-
mētis ⁊ herbā seruituti hōim: ut e-
ducas panē de trā: ⁊ vinū letificet
cor hōis: ut exhilaret faciē in oleo.
⁊ panis cor hōis cōfirmet. Satura-
būt ligna cāpi ⁊ cedri libani quas
plantauit: illic passerēs nidificabūt
Fulice dom⁹ dux ē eoz. Adūtitis
extēsum celū. vltis intellcū ascēdē
et e⁹ video q̄tū altū fit: puto q̄ me-
cū p̄fidēt caritas vr̄a. Nam ideo m̄
tos versus volui p̄nūciare: ut vide-
atis q̄ alte sint posita sac̄menta dei
ne fastidiam⁹ oblata. ne p̄mta vi-
lescāt: ut semp q̄sita ⁊ si cū difficulta-
te cū maiori iocūditate inueniātur
Inter cetera tñ fr̄es q̄ possūt accipi
ad lrām nūqd̄ ⁊ hoc qd̄ dictū ē. illic
passerēs nidificabūt: fulice domus
dux ē eoz. Nūqd̄ dom⁹ fulice dux
est passerū. Aut dom⁹ fulice dux est
cedroz. Et hoc enī ibi ē. ⁊ cedri liba-
ni q̄s plātauit illic passerēs nidifica-
būt: fulice dom⁹ dux ē eoz. Et qui-
dē latina locutione eoz cedroz nō
possum⁹ intelligere: Cedri enī feimi-
ni gnis sunt. Fulice itaq̄ dom⁹ quo-
mō ē dux passerū. Hoc enī i ista cre-
atura q̄ oculis nr̄is adiacet. intelli-
gi nllō pacto potest. Fulicas autē
aues esse marinas ul̄ stagnēses no-
uim⁹. Dom⁹ fulice fit nidus fulice
Quō ḡ dom⁹ fulice dux ē passerum
Quare qdā in reb⁹ visibilib⁹ q̄si ab-
surda miscet spūs sc̄us: nisi ut ex eo
qd̄ nō possum⁹ accipere ad lrām co-
gat nos ista spūaliter querē. Ergo
si ad celū intellcū ut dixi ad extētaq̄
pellem vltis ascēdē. ⁊ nubes fa-

cit ascensionem eius. nubes ista q̄ vo-
bis loquit̄ iualida est hodie ad omni-
a ista exponēda Date veniā & si n̄ vrē
mee certe ifirmitati Quiditatē q̄dem
vestram tātam video. vt sp̄ pati sitis
audire. s̄ due res s̄ q̄ ratio nō con-
tempnēda est. Nā & ifirmitas corpo-
ris nostri cōsiderāda est. & ip̄az rerū
q̄ exponūtur memoria iterim q̄ audis-
tis cogitate Quid dixi? Que mandu-
castis ruminare Sic em̄ eritis mūda
animalia & apta epulis dei. fructū at̄
vīm in opib⁹ vestris aduertite Valde
em̄ male dīgerit is q̄ bene audit & nō
bñ opatur q̄a dñs deus noster. nō de-
est pascere. Notū est omnibus q̄a d̄ pa-
ne quē accepimus & quē erogamus.
redditori sum⁹ rationē optime nouit
caritas v̄a: Nō ei tacet nob̄ pagina
diuina. aut adulat nos deus: De isto
loco q̄ liberi sumus ad vos potestis
aduertere. & si forte ego minus liber
sum. vel oēs q̄ in h̄ loco vobis loquū-
tur si min⁹ liberi sumus. certe ip̄e ser-
mo dei neminē timet. Nos at̄ siue ti-
meam⁹ siue liberi sim⁹. eū cogim⁹ an-
nūciare q̄ neminē timet. h̄ vobis n̄ ho-
miēs sed deus prestitit. vt & p̄ timidof
libez̄ audiat: Excusatioēz̄ in iudicio
dei nō habebitis. nisi vos in bōis ope-
rib⁹ exercuerit̄ & eoz̄ q̄ audist̄ t̄q̄ plu-
vie fructū cōgruū dederitis Fructus
cōgru⁹ opa bōa Fruct⁹ cōgru⁹ fince-
ra dilectio nō solū fr̄is sed & iimici:
Supplicē nllm̄ sp̄nas & cui dare non
potes qd̄ pecierit. n̄ eū sp̄nas. Si po-
tes daē da. si n̄ potes affabilē te p̄sta.
Coroat̄ d̄s it̄ bōitatē. vbi n̄ iuenit fa-
cultatē Nōo dicat n̄ h̄eo Caritas nō
de saccello erogat̄. q̄a quicquid dici-
mus et quicquid diximus & quicquid
dicē potuerimus vel nos. vel p̄ nos
vel q̄ añ nos finē nō hñt nisi caritatē.
q̄a finis p̄cepti caritas est de corde

puro & cōsciētia bōa. & fide nō ficta:
Interrogate quādo rogatis deū cor-
da vestra. videte quomō trāsmittat̄
versum istum. dimitte nobis debita
nostra sicut & nos dimittim⁹ debitori-
bus nostris. Nō eris orās. nisi ista di-
cas Si alia dicas nō te exaudit ille. q̄a
nō ip̄az tibi dictauit iuris perit⁹ quem
misit. Necesse est ergo vt & qñ verba
nostra dicim⁹ in orōne secūdū ipsam
dicam⁹. & qñ ipsa v̄ba dicim⁹ bñ itelli-
gamus qd̄ dicimus. q̄a māifestam il-
lam deus esse voluit Si ergo nō ora-
ueritis sp̄e nō hēbit̄. si aliter q̄ m̄gr̄
docuit orauerit̄. n̄ exaudiem̄. aut si i
orōne mētiti fueritis nō ipetrabitis.
Ergo & orādū & vere dicēdū ē & sic o-
rādū ē quō ille docuit. Velis nolis co-
tidie dicturus es. dimitte nobis debi-
ta n̄ra sicut & nos dimittim⁹ debitori-
bus nostris: Vis securus dicere. fac
quod dicis:

ExPLICIT sermo primus Incipit se-
cūd⁹ de eodem:

Scio q̄a debitoēs nos tenetis
nō necessitate s̄ qd̄ ē vehemē-
ti⁹ caritate Debem⁹ at̄ h̄ p̄mo dño dō
nrō q̄ hitās & i vob̄ exigit ista de nob̄.
deiñ dño et p̄i p̄nti et iubēti et orātī
p̄ me. deiñ vrē violentie q̄ extorq̄tis
eciā ifirmis virib⁹ nostris. Tñ q̄ntum
dñs doat̄ q̄ & ip̄as vires vob̄ orātib⁹
doare dignat̄. qm̄ psalmi p̄mas hui⁹
ptes die iā nup̄ p̄cedēte tractauimus
eciā sequētia suscipiēda sunt. & illo ad-
iuuāte in cui⁹ noīe cepim⁹ termināda
sunt Cōmēdaueram⁹ aut caritati ves-
tre qui affuistis totū istum psalmū
figuratis misterijs esse contextum:
Vnde quod difficilius queritur solet
dulci⁹ iueiri. Ne putet̄ ista vob̄ obscu-
ritate s̄tracta. s̄ difficultate credita.
ad h̄ qd̄ sepe iā dixim⁹. vt det̄ petenti

bus inueniatur a querētib⁹. intretur a
pulsantibus: Sed opus est nobis ali
quāto maiore et filētio vestro et paciē
tia vestra. ut pauca que dicturi sum⁹
nō p strepitū tempus amplius occu
pēt. Pauca em̄ nos dicere tēpīs cogit
āgustia. qđ nouit et caritas v̄ra debe
re nos exequiis fidelis corporis sollemp
ne obsequium: Ecce iam q̄ dicta sunt re
petere et rursus exponē nō cogamur
sed si defuerūt aliq̄ qui nō audierunt
q̄ nō deessent. pdest aut̄ illis fortasse
q̄ audiūt modo quod nō audierūt q̄a
defuerūt ut et ipsi discāt adesse Lega
mus q̄ cursum: **B**enedic anima me
ad dñm **D**im nostrū anima dicat. vna
facta in xp̄ist o **D**ñe de⁹ me⁹ mag
nificat⁹ es nimis. **D**ñ magnificat⁹ es
nimis: **C**ōfessionem et decorem in
dixisti **C**ōfitemi ut decorem. ut indu
at vos: **C**ircūamictus lucem sicut
vestimētum: Circūamictus eccl̄am
suā. q̄a ipsa facta est lux in illo. q̄ prius
erat tenebre in se dicēte apostolo **S**u
istis aliquādo tenebre nūc at lux i do
miō: **E**xtēdēs celum sicut pellem:
Vel tam facile sicut tu pellem. si tam
facile sit tēp ad litterā accipias. v̄l auc
toritatē scripturaz itelligam⁹ disten
tam. p totū mūdū noie pellis. q̄a mor
talitas i pelle significatur **D**ispēsata ē
at nobis ois auctoritas scripturarū
diuināz p hoīes mortales. q̄z iā mor
tuorū fama distēditur **Q**ui ptegis i
aqs supiora ei⁹ **E** supiora: celi Quid
ē celū: **S**igurate dūtāt dixim⁹ scrip
turā diuinā **Q**ue supiora: **S**cripture
diuinē pceptū q̄ nichl ē eminēt⁹ carita
te **Q**uare at aqs cōpata est caritas:
Que caritas dei diffusa ē i cordib⁹ nr̄is
p sp̄m sc̄m q̄ dat⁹ ē nob⁹ **D**ñ aq̄ ip̄e sp̄s:
Que stabat ihs et clamabat. si q̄s sitit
ueiat ad me et bibat. q̄ credit i me flui
a q̄ p̄ue fluēt de pētre ei⁹: **D**ñ p̄bam⁹

q̄a de sp̄u dictū ē: **D**icat ip̄e euāgelista
q̄ seq̄t⁹ et ait. **H**oc at dicebat d̄ sp̄u quē
accepturi erāt credētes in eū: **Q**ui
ābulat sup pēnas v̄torū. id ē sup vir
tutes aīaz **Q**ue ē v̄t⁹ aīe: **I**p̄a caritas
Quō at ille sup illā: **Q**ue maior est cari
tas dei in nobis q̄ n̄ra in deū: **Q**ui
facit āgelos suos spirit⁹ et mīstros su
os ignē flagratē. id ē eos q̄ iā spirit⁹
sunt. q̄ sp̄uales nō carnales sunt. fcit
āgelos mittēdo ut p̄dicēt ei⁹ euāgeli
um **E**t mīstros suos ignē flagratē
Nisi em̄ ardeat mīster p̄dicās nō ac
cēdit eū cui p̄dicat: **F**irmavit terrā
sup firmamētū eius **F**irmavit eccl̄az
sup firmamētū eccl̄e **Q**uid est firma
mētū eccl̄e. nisi fundamētum eccl̄e:
Quid ē fundamētū eccl̄e nisi de quo
dicit apl̄s. fundamētū nēo p̄t ponere
p̄ter q̄ qđ positū est. qđ ē xp̄s ihsus:
Et ideo tali fundamēto suffulta quid
meruit audire: **N**ō inclīabitur in se
culū seculi **F**irmavit terrā sup firma
mētū ei⁹. id ē firmavit eccl̄am super
fundamētū xp̄m **N**utabit eccl̄a si nu
tauerit fundamētū: **S**ed vñ nutabit
xp̄s. q̄ anteq̄ veniret ad nos et carnē
susciperet. oia p ip̄m facta sunt. et fine
ip̄o factū est nichil. q̄ omnia cōtinet
maiestate et nos bōitate: **N**ō nutate
xp̄ist o. nō inclinabitur in sc̄m seculi.
vbi sunt q̄ dicūt perisse de mūdō eccl̄e
fiam. qñ nec inclinari potest: **S**ed vñ
cepit dñs asserere istā eccl̄az. reuelare
icipe. oñdē. diffūdē: **D**ñ cepit h̄: **Q**uid
eāt p̄mo: **Q**ue firmavit trā sup firma
mētū ei⁹. nō inclīabitur i sc̄m seculi
Abyssus sicut vestimētū amictus
ip̄i **Q**ui⁹: **N**ūqđ forte dei: **S**ed iam
de amictu ei⁹ dīcāt. circūamict⁹ lucē
sicut vestimētū **A**udio deū luce vesti
tū. et lux ipsa si volum⁹ nos sumus
Quid ē si volum⁹: **S**i iā tenebre n̄ su
m⁹ **E**rgo si d̄s luce vestit⁹ ē. c⁹ rursus

vestimētū ē abyssus? Abyssus em̄ dī
imēsa aq̄z copia. Dis aq̄. ois humida
natua atz s̄stācia circūq̄q̄ diffusa p
maria z fluia z ātra occulta. semel vno
noie abyssus vocat. Ergo trā itelligi
m⁹ de q̄ dixit. firmavit trā sup firma
mētū ei⁹. n̄ icliābit in sc̄m sc̄i De illo
dictū credo. abyssus ficut vestimētū
amict⁹ ip̄si⁹. Terre em̄ q̄si vestimētū ē
aq̄. circūdās eā z cōtegēs eā. S; aliq̄n
i diluvio ita creuit h̄ vestis tre. vt oia
oio cooperiret. z trāscēdēt altissimos
mōtes. ficut scriptū testa⁹ cubit⁹ fer
me q̄ndecim. Fortasse ip̄m tēp⁹ signi
ficauit iste psalm⁹ cū dicēt Abyssus fi
cut vestimētū amict⁹ ip̄si⁹. **S**uper
mōtes stabūt aq̄. id ē vestimētū terre
qd ē abyssus ita creuit. vt eciā sup mō
tes aq̄ starēt. Legim⁹ h̄ vt dixi sc̄m i di
ludio. In loq̄bat. p̄ph̄a. narrabat nob
p̄terita. an pronuntiabat futua. Sed
si narraēt p̄terita. nō nobis dicēt. sup
mōtes stabūt aq̄. s; sup mōtes stete
rūt aq̄. Preteritū em̄ tps p futuro so
lere pōi in scripturis ita puidēte spū
q̄ vētura sunt. q̄si iā facta sint solem⁹
legē. In ē q̄ illud in alio psalmo noui
m⁹ oēs. vbi tēp euāgeliū recita⁹. Gode
rūt man⁹ meas z pedes meos. dinu
merauerūt oia ossa mea. sup vestimē
tū meū miserūt sortē. Dia q̄si iā facta
cōmemorātur. q̄ vtiq̄ adhuc vētura
cernebā. S; q̄ntū p̄t n̄ra itelligentia.
q̄ntū at p̄t tāta occupatio. ā q̄n sic va
cat vt possim⁹ p certo dicē ita ē. Aliā
uertim⁹ sepe p̄ph̄as p̄terito tpe vbo
rū dicē q̄ vētura sūt. figura at futuri di
cē p̄terita n̄ facile occurrit legētī. Nō
audeo dicē nō ē. s; certe studiosis ea
rū litteraz iduxeri qd q̄rāt. Si inuene
rūt. z ad nos attulerūt. ḡtulabim⁹ ado
lescētū studiis ociosoꝝ occupati se
nes z ex eoꝝ misterio z nos aliquid
discim⁹. Nō ei dedignabim⁹ q̄n xps d

ōib⁹ docet. Hoc ḡ dicit. Sup mōtes
stabūt aq̄. p̄ph̄a curās futua p̄dicē n̄
narraēt p̄terita. p̄terea dixit. q̄a eccl̄az
futurā i diluvio p̄secutionū volebat i
telligi. Fuit ei tps aliq̄n. q̄ trā dei eccl̄e
fiā dei cooperuerāt aq̄ p̄sequētū. et
ita cooperuerāt vt nō apparerēt. nec
ip̄si magni q̄ sūt mōtes. Nō ei vbiq̄ fu
giebāt. quō nō min⁹ appebāt. Et for
tasse de illis aq̄s est vox illa. saluū me
fac d̄s. q̄niā intrauerūt aq̄ vsq̄ ad ani
mā meā. mariē aq̄ q̄ mare faciūt. p̄cel
lose. infructuose. Nō ei q̄cūq̄ trā co
operuerit aq̄ marina. fecūdauit eam
poci⁹ q̄ ad sterilitatē pducēt. Erāt ei z
mōtes sub aq̄s q̄a sup mōtes stabūt
aq̄. p̄p̄i resistētes supauerūt auctori
tatē ōniū vbiq̄ fortiter euāgelizatiū
v̄bū dei. cooperuerāt eos aq̄. z sup il
los stabūt aq̄. Dicebāt p̄me. p̄me. z p̄
mebāt. extingue n̄ appareāt. Dicebāt
ista. z p̄ualebāt sup martires z fugie
bāt vbiq̄ xp̄iāi z fuga qdā occultabā
tur apli. Nō fuga occultabāt apli.
Nō sup mōtes stabūt aq̄. Erāt ptās
aq̄z magna. S; q̄diu. Audi qd sequitur
Ab increpatioe tua fugiet. Et hoc
factū ē fr̄es. ab increpatioe dei fugie
rūt aque. h̄ est a pressura mōtiū recel
serūt. In mōtes ip̄si extāt petr⁹ z pau
l⁹. Quō eminet. Qui an a p̄secutori
b⁹ p̄mebāt nūc ab impatorib⁹ venerā
tur. Fugierūt enim aq̄ ab increpatioe
dei. q̄a cor regū in manu dei Deflexit
q̄ voluit. iussit p eos pacē dari xp̄iāis
emicuit z eminuīt auctoritas apl̄ica.
Nūm qd z quādo supra erāt aq̄. mon
tiū defecerat magnitudo. S; tñ fr̄es
mei vt oēs viderēt eminētā mōtiū.
p q̄s mōtes salus esset generi huma
no. quia leuavi oculos meos in mon
tes vnde veniet auxilium michi. ab in
crepatione dei fugierūt aque. **A**vo
ce tonitruū tui formidabūt. Nam quis
dd ij

nō terreatur a voce dei p aplos. voce
dei p scripturas p nubes ei⁹. Et o quie
uit mare. formidauerūt aq. nudati sē
mōtes. iussit impator: S; qd iussisset
nisi de⁹ tonuisset. Q; voluit d's illi ius
serūt ⁊ scī ē Ergo null⁹ sibi hoīm ar
roget aliqd. formidauerūt aq. s; a vo
ce tonitru tui. Nā ecce cū voluit de⁹
fugerūt aq. ne pmerēt mōtes. Nāq; id
fieret ⁊ sub aqs firmi erāt mōtes:

Ascēdūt mōtes ⁊ descēdūt cāpi in
locū quē fundasti eis: Adhuc de aqs
loq̄tur. Nō hic mōtes accipiam⁹ q̄si ē
renos. neq; campos q̄si ē reos. s; fluc
t⁹ tā magnos vt mōtib⁹ cōparēt⁹:

Fluctuauit aliqñ mare ⁊ fluct⁹ ei⁹ t̄q;
mōtes fuerūt. q mōtes illos aplos o
perirēt S; q̄dū ascēdūt mōtes ⁊ des
cēdūt cāpi: Seuiērūt ⁊ placati sunt:

Cū seuiēbāt mōtes erāt. cū placati sē
cāpi facti sunt. fundauit em̄ eis locū
Est quidā meat⁹ q̄si pfund⁹ loc⁹. q̄ re
cepta sunt qdāmō oīa seuiētia corda

mortalium Qm̄ multi mō ⁊ falsi ⁊ a
mari sunt. ⁊ tñ q̄eti: Qm̄ mlti sunt qui
dulcescere nolūt: Qui sunt q̄ dulcescere
nolūt: Qui in xpm̄ adhuc credē nolūt

Et q̄uis multi sunt q̄ nō dū crediderūt
qd faciūt ecclē: Ad mōtes erāt aliquā
do mō cāpi sunt. tamē frēs mei ⁊ ma
licia mare ē Quae em̄ nō seuiūt mō.

q̄re nō insaniūt. q̄re nō dāt operam?

Si q̄dem si nō pnt euertere terrā nos
tram. certe cōtegere Quae nō: Audi:

Terminū posuisti quē nō trāsgre
diētur neq; reuertētur tegere terram
Quid ḡ q̄a iam fluct⁹ amarissimi mo
dū acceperūt. vt liceat nob talia ecia
libere p̄dicare. q̄a terminū acceperunt
debitum. q̄a trāsgredi nō pnt ipositū
finē. neq; reuertēt⁹ tegē tram: Quid
fit in ipsa terra. q̄ opationes ibi sunt
quā mare nudauit: Et si ad ei⁹ orā te
nues. fluct⁹ p̄strepūt. ⁊ si adhuc mur

murāt pagani. sonitum litorū audio.
diluuiū nō phorresco Quid ḡ: Quid
fit in terra: **Q**ui emittit fontes i cō
uallib⁹. Emittit inq̄t fontes i cōualli
b⁹. Cōualles nostis quid sint: Depres
sa loca terrarū. Nam collib⁹ ⁊ mōtib⁹
cōtraria figura opponūtur valles ⁊
cōualles Colles ⁊ mōtes tumores ē
rarū sunt. valles at vel cōualles hūili
tates terrarū. Noli cōtempnē hūilita
tes. in fluūt fontes. emittit fontes in
cōuallib⁹. Audi mōtē. Dicit ap̄s. plus
illis oñib⁹ laboraui. Magnitudo que
dam cōmēdat⁹. statim tñ vt pfluant
aq. cōuallē se fecit. Nō ego at. s; grā dī
mecū. Nō repugnat vt q̄ sunt mōtes
sint ⁊ cōualles. Sicut em̄ montes di
cūtur ppter spūalem magnitudinem
ita ⁊ cōualles ppter sui spirit⁹ hūilita
tem: Nō ego inq̄t. s; grā dei mecum:
Ergo cōuallis est. ⁊ grā dei fons est.
Qui emittit fontes in cōuallib⁹. dī spū
dicebatur qd modo p̄memoraui. si q̄s
fitit peniat ad me. q̄ credit in me fluit
aq̄ viue fluēt de vētre eius: h̄ at dicebz
de spū quē accepturi erāt hū q̄ in eum
erāt credituri: Videam⁹ si cōualles
sunt. vt emittātur fontes i cōuallib⁹
Audi pphetam. Sup quē req̄escit sp̄s
me⁹. nisi sup humilē ⁊ q̄etum ⁊ tremē
tem verba mea: Quid est sup quē re
q̄escit spiritus me⁹? Sup hūilem ⁊ q̄
etum. Quis hēbit fontē meū: Cōual
lis **I**nter mediū mōtiū p̄trāsibunt
aque. Huc vsq; a lectore p̄nūciatus ē
psalmus. huc vsq; caritati vrē suffici
at. Hoc dicim⁹ ⁊ in noīe dei sermonē
termiābimus. Quid ē int̄ mediū mō
tiū p̄trāsibūt aq̄? Audiuim⁹ qd sūt mō
tes. magni p̄dicatoēs vbi. sublimes ā
geli dei. q̄uis adhuc in carne mortali.
exclsi nō sua vtute. sed illi⁹ grā. Quā
tū at ad ip̄os attriet cōualles sē. hūili
ter emittūt fontes: Et int̄ mediū mō

tium inq̃t p̃trāfibūt aq̃: Putem⁹ hoc
ita dictū. it̃ ap̃loꝝ mediū p̃trāfibūt p̃
dicatioēs ṽbi ṽitatis: Quid ē it̃ medi
um mōtiū p̃trāfibūt aq̃: Quid ē it̃ me
diū ap̃loꝝ: Quid mediū d̃r cōe ē: Res
cōis ṽn̄ oēs eq̃l̃it̃ viuūt. media ē nec
attiēt ad me. s̃ nec ad te nec ad me: p̃
tēa loqm̃⁹ s̃ sic de aliq̃b⁹ hōib⁹. h̃nt̃ int̃
se pacē. h̃nt̃ iter se fidē. h̃nt̃ iter se cari
tatē. sic certe dicim⁹ Quid ē inter se:
In medio sui Quid est in medio sui:
Cōe ē illis Audi aq̃s inter mediū mō
tiū Quid cōis illis fides erat. nec quisq̃
aq̃s q̃si p̃prias s̃ suas hēbat Si em̃ n̄
sunt i medio q̃si p̃uate s̃ n̄ publice flu
ūt. s̃ ego habeo meā s̃ ille hēt suā. nō ē
i medio qd̃ s̃ ego s̃ ip̃e hēat. s̃ talis n̄
ē pacifica p̃dicatio At v̄o vt iter me
diū mōtiū fluāt aq̃. audi vocē mōtis.
de⁹ inq̃t pacis det vobis idip̃m sape
re iuicē. s̃ it̃er vt idip̃m sapiatis oēs.
s̃ nō sint in vobis scismata Quod sen
tio sentis. in medio fluit aqua. nō ha
beo q̃si p̃uatū meū. nec tu p̃uatū
tuū Veritas nec mea sit p̃pria nec tua
s̃ vt s̃ tua sit s̃ mea. inter mediū mōti
um p̃trāfibūt aq̃ Audi ip̃m mōtem vt
dixi. q̃a inter mediū mōtiū p̃trāfibūt
aque Siue at̃ ego. siue illi. sic p̃dicam⁹
s̃ sic credidistis Secur⁹ dixit siue ego
siue illi sic p̃dicamus s̃ sic credidistis:
inter medium em̃ mōtiū fluebant
aque Nulla de aquis discordia mōti
um. s̃ pax consensionis s̃ societas ca
ritatis: Si q̃s autem vellet aliud p̃di
care. iā de suo p̃dicaret nō de medio:
Et audi qd̃ de illo dicat̃ ab ip̃o q̃ emi
sit fontes in cōuallib⁹. q̃ loq̃tur men
daciū de suo loquitur: Itaq̃ ne acci
peretur aliq̃s mōs non de medio. sed
de suo manās. ait ap̃ls. q̃squis vobis
euāgelizauerit p̃ter q̃ qd̃ accepistis a
nathema sit. Et vide quēadmodū no
luerit de mōte p̃sumi ne forte mons

discedat ab aq̃s p̃ mediū currētib⁹ et
aliqd̃ p̃prium velit influē Licet si nos s̃
q̃ntus mōs dixit h̃. q̃ vberime aque
fluebāt de cōualle ei⁹. t̃n̄ h̃ volebat vt
medios iter mōtes currēt s̃ ibi eēt fi
des recta p̃ploꝝ q̃ iter se mediū atq̃
cōe ap̃li retiēbāt. licet si nos inq̃t: Et
tu paulo potes aliqd̃ aliter p̃dicare: De
paulo q̃stio Audi qd̃ seq̃tur: Licet si
nos aut̃ āgel⁹ de celo ānūciauerit vo
bis p̃ter q̃ qd̃ accepistis anathema sit
Si veniat mōs aliud euāgelizās ana
thematizetur. si veniat āgel⁹ aliud eu
āgelizās anathematizetur V̄n̄ h̃: Quid
de p̃uato vult fluere nō d̃ medio Et
h̃ forte homo carnali nebula p̃pedit⁹
s̃ a fonte cōi ad p̃p̃riā suā falsitatē re
dact⁹ possit h̃ facē. numqd̃ s̃ āgel⁹ ve
re. numqd̃ s̃ āgel⁹: Si āgel⁹ de p̃prio
fluēs in paradiso nō eēt audit⁹. nō p̃ci
pitaremur in mortē: Media aq̃ posi
ta erat homib⁹ p̃ceptum dei. aq̃ medi
a. aq̃ qd̃ amō publica. sine fraude vale
bat qd̃ dixim⁹ caritati vestre. sine labe
sine ceno fluebat. si ipsa aq̃ sp̃ habere⁹.
semp̃ viuētur: Vēit āgel⁹ lapsus d̃ ce
lo fact⁹ serpēs. q̃a ihsidiose iā venena
sp̃gē cupiebat. emisit venenum de p̃
prio. locut⁹ ē de suo. q̃a q̃ loq̃tur men
daciū d̃ suo loq̃t⁹. s̃ miseri audiēdo
dimiserūt qd̃ cōe eāt v̄n̄ beati erāt. s̃ ad
suum p̃prium redacti. cum volunt p̃u
se eē filēs d̃o. h̃ em̃ eis dīxerāt. gustate
s̃ erit sicut dī. appetētes qd̃ n̄ erant.
qd̃ acceperāt amiserūt: Ergo fr̃es ad
h̃ valeat qd̃ dixim⁹ caritati v̄re p̃pter
fontes. vt fluāt de vobis cōualles es
tote. s̃ cum omnibus conferte qd̃ de
d̃o hētis In̄t̃ mediū fluāt aq̃. nulli
inuidiatis. bibite. saturamini. mana
te. saturate: Vbiq̃ communis aqua
dei habeat gloriam. non hominum
p̃uata mendacia:

o iij

ExPLICIT sermo secundus incipit ter-
cius de eodem po:

Religorum partium psalmi huius per-
tractanda debitorum nos esse
meminit caritas vestra. Non ergo opus
est ut iterationem vestram aliquam primo moue-
am. Video enim vos ad intelligenda sacra-
menta prophetica omni alacritate suspen-
sos. nec opus est ut iterum faciat sermo
meus. quod iam fecit spiritus dei: Hoc po-
tius agamus quod vigeat. De fontibus emis-
sis in quallibus et de aquis iter medium mo-
tuum praeseutibus iam dictum est. sed adhuc vs-
que dictum est. hinc deinceps ordiamur. Sequitur
enim. Potabunt omnes bestiae filiae. Quid
potabunt. Aquis praeseutes in medium
motuum. Quid potabunt. Fontes emissos
in conuallibus. Et qui potabunt. Bestiae fil-
iae. Videmus quod et haec etiam in ista creatu-
ra bestias filiae bibere de fontibus et de ri-
uis in montes currentibus: Sed iam quan-
do placuit talibus rex figuris abscondere
sapientiam suam non auferre studiosis. sed
claudere negligenter. aperire pulsantibus.
placuit etiam ipso domino deo nostro ad hoc
hortari vos per nos. ut in his omnibus qui
velut de corpali et de visibili creatura
dicuntur. quam aliquando spiritualiter abscondi-
tum. qui iuncto gaudeamus: Bestias filiae
gentes intelligimus. et multis hoc locis
scriptura testatur. sed tamen euidentissima
duo maria occurrunt documenta quod in
archa noe. qui neque nostrum dubitat ecclesiam
esse praefiguratam. non includeret omnia genera
animalium. nisi in illa unitate copagis omnes
gentes significarentur. nisi forte puta-
mus. si omnia talia periret diluvio deleretur.
defutura fuisse deo potestate iubendi ut et
ra produceret. sicut primo verbo ei perduce-
rat. Non ergo frustra. non temere. non aliquando
gentia dei vel inopia potestatis iussa sunt ani-
malia illa in archa includi. Nam postea quod ve-
nit tempus. iam enim deum et aliter euidentissi-

mus adiungere testimoniis. cum enim venit tem-
pus ut illud quod in archa erat praefiguratum. iam in
ecclesia completum. petrus apostolus dubitans dare
sacramentum euangelicum gentibus in circum-
cisis. immo non dubitans. sed omnino dandum
esse non putans. quando die esurians cum pra-
dere vellet ascendit ut oraret. Hoc in ac-
tibus apostolorum omnibus bene legentibus et bene audi-
entibus notum est. Illo igitur orante facta est
illi mentis alienatio quam greci extasin
dicunt. id est auersa mens eius a consuetu-
dine corpali ad visum quendam contemplati-
ui alienata a presentibus. Tunc vidit vas
quoddam veluti lintheum quatuor lineis sum-
mitti de celo. ubi erant animalia omnis gene-
ris bestiae. et sonuit ei vox. petre mac-
ta et manduca. Ille autem qui in lege erat eru-
ditus et in consuetudine iudaeica creuerat
praecipit quod per moysen dei famulum retine-
bat. totamque vitam suam fideliter custodie-
rat respondit. absit a me domine. nunquam comede ali-
quod intravit in os meum. Quod autem et immundum
dici a iudeis et a lege bene nouerunt qui ec-
clesiasticas litteras didicerunt. Et vox
ad illum. qui deus mundauit. tu immunda ne dix-
eris. Hoc autem factum est. et ablatum est ille
discus qui demonstrabat. ter de celo sum-
missus. Discus qui quatuor lineis contineretur.
orbis terrarum erat in quatuor partibus. Has
quatuor partes sepe scriptura commemorat
orientem et occidentem aquilonem et me-
ridiem. Ideo quia totus orbis terrarum per eu-
angelium vocabatur. quatuor euangelia con-
scripta sunt. Ter autem submissum vas de
celo hoc significat. quia dictum est apostolis: Ete-
nate omnes gentes in nomine patris et filii
et spiritus sancti. Bene colligitur sicut iam
notis duodenarius etiam numerus disci-
pulorum. Non frustra duodecim habere
voluit. Et ita numerus ille sacratus est
ut in locum unum qui ceciderat non posset
aliter ordinari: Quare duodecim a-
postoli. Quia enim quatuor sunt orbis
partes. et totus orbis in euangelio loquar

tur vñ quatuor euāgelia cōscripta sūt.
et tot⁹ orbis in noīe trinitat⁹ vocat⁹. vt
cōgregetur i ecclā. qtuor ter ducta du
odecim fiūt Ergo nō mirem⁹ si de ill⁹
aqs inter mediū mōtiū ptrāseūtibus
in illa doctrina aplica fluēte in medio
ppter cōcordiā cōmuniōis oēs bes
tie filue bibūt Dēs em̄ erāt in archa.
oēs in disco. oēs mactat et māducat
petrus. qā petrus petra. petra ecclā:
Quid est mactat⁹ et māducat⁹. Occidē
in eis qd erāt. et in sua viscera assumē
Dissuāstī pagano sacrilegia. occidistī
qd erat. dato sacramēto xpī i corpo
rastī ecclē. māducastī ipse. Ergo bes
tie potāt istas aqs ptrāseūtes. tñ n̄
manētes. sed ptrāseūtes Omnis enī
doctrina q̄ toto isto tpe dispēsāt trā
sit Unde dicit apls et sciētia destruet⁹
et pphēcia euacuabitur: Quare ista
euacuabūtur: Ex pte enī scim⁹ et ex p
te pphetam⁹. cū at venerit qd pfectū
est qd ex pte ē euacuabitur. nisi forte
putat caritas vestra qā in illa ciuita
te cui dicitur. collauda ihrlm dñm. lau
da deū tuū syon. quoniā cōfortauit
seras portarū tuarū iā cōfirmatis vec
tib⁹ et clausa ciuitate vñ vt iā pridem
dixim⁹ nēo exit amic⁹ et q nēo itrat i
mic⁹ Quis codex ibi nob legēd⁹ ē aut
tractād⁹ sermo. quēadmodū vobis
mō tractatur: Ideo mō tractatur vt
ibi teneat⁹ Idē mō p syllabas diuidit⁹.
vt ibi tot⁹ atq; iteger cōtēpletur Nō
tibi deerit vñ dei. s; tñ n̄ p lrās. nō p
sonos. nō p codices. nō p lectorē. nō p
tractorē Quō g: Sicut i pncipio e
rat vñ et vñ erat apud deū et deus
erat vñ: Nō em̄ sic ad nos vēit. vt in
de discedēt. qā in h̄ mūdo erat. et mun
d⁹ p eū fact⁹ ē Tale vñ cōtēplaturū
sumus Appēbit em̄ de⁹ deoz in syon
Sed hoc qñ. Post pegrinationē fini
ta via. si tñ post finitā viam nō iudici

trademur vt iudex mittat in carcerē:
Sed si finita via sicut speram⁹ et op
tam⁹ et studem⁹ ad patriā venerimus
ibi cōtēplabimur qd sp laudabimus.
Nec illud deficiet qd nobis p̄st o est.
nec nos qui fruem⁹. nec fastidiet qui
māducabit. nec deficiet qd māduca
bit Magna illa et mira cōtēplatio e
rit Et qd de illa digne dicet isto tēpe.
cū inter mōtes fluūt aq: Interim g
fluāt aq inter mōtes et ptrāseāt. cum
ptrāseūt aq bibitur in pegrinatione.
ne fiti in via deficiam⁹ Notabūt oēs
bestie filue In venistis. de filua collec
ti estis Et q̄lis filua: Nullus hoīm ibi
ptrāsebat. qā nullus pphā illuc missus
erat Sed ad archā cōstruēdā concisa
sunt ligna de filuis. in ligna. in bestie.
in venistis g bibite Notabūt oēs bes
tie filue: **S**uscipiet onagri in fitim
suā Onagros magnas qdā bestias
dicit Quis em̄ nesciat onagros dici a
grestes afinos: Magnos g qdā
dicit indomitos Nullum em̄ hēbant
gētes iugū legis. viuebāt multe gen
tes morib⁹ suis. supba iactācia vagā
tes tāq; in deserto Et oēs qdē bestie
ita. sed onagri positi sunt ad significa
tionē magnitudinis Notabūt et ipsi in
fitim suā: Fluūt em̄ et ille aq. in bi
bit lep⁹. in onager. lep⁹ pu⁹ et onager
magnus. lep⁹ timid⁹ et onager ferus.
vterq; in bibit. s; qsq; i fitim suā Non
dicit aq lepori sufficīo. et repellit ona
grum. neq; hoc dicit onager. accedat
lepus. si accesserit rapietur. tam fideli
ter et temperate fuit. vt sic onagrum
faciet ne leporē terreat Soāt strepi
tus vocis tulliane. cypero legitur ali
quis liber est. dyalogus eius est. siue
ip̄ius. siue platōis. seu cuiuscumq; ta
lum. audiunt imperiti. infirmi mino
ris cordis. quis audet illuc aspirare:
Strepitus aq et forte turbate. certe
dd iij

tamen tam rapaciter fluentis . ut
aiāl timidū n̄ audeat accedere ⁊ bibē
Cui sonuit . in principio fecit d̄s celū
⁊ terrā . ⁊ nō ausus ē bibē . Cui sonat
psalm⁹ ⁊ dicat . multū est ad me . Ecce
modo qđ sonat psalm⁹ . certe occulta
sūt misteria . tñ ita sonat ut ⁊ puer os
audire delectet . ⁊ imperiti accedāt ad
bibēdū . ⁊ faciat ructēt in psallēdo
Bibūt ḡ miōres bestie ⁊ maiores . s;
capaci⁹ maiores . qā suscipiūt onagri
in sitim suā Bibat minor qđ dictū est
viri diligite vxorē vxas . sicut ⁊ xps di
lexit eccliam muliēs viris suis subdi
te sint Bibāt miōres dictū ē āt dño . si
licet dimitte vxorē dī ex cā . Prohibu
it dñs ⁊ dixit nō licere Nō scitis inqt
qā de⁹ ab iñcio masculū ⁊ feminā fecit
Nō de⁹ cōiūxit hō nō sepaēt Deinde
addidit . qđ dimiserit vxorē suā excepta
cā fornicatiōis facit eā mechari . ⁊ si a
liā duxerit mechatur Cōfirmavit cō
pedē . hoc expedit colligato . pus agēt
ne ligat⁹ Alligat⁹ es vxori . ne qñeris
solutionē . solut⁹ es ab vxore ne qñe
ris vxorē . S; nōdū es onager . ⁊ solu
t⁹ ab vxore . habes ibi qđ ⁊ lep⁹ bibas .
⁊ si accepis vxorem nō peccasti Dis
cipuli āt cū viderēt dictū a dño n̄ licē
vllō mō pter cām fornicatiōis disun
gi cōiugia . si talis ē iqt causa cū vx
ore . nō expedit ducere Et dñs . nō oēs
capiūt vbu h̄ Nā vbu dicitis . qā si ta
lis ē cā cū vxorē . nō expedit ducere S;
nūqđ soli onagri bibituri sūt . Nōne
oēs capiūt vbu h̄ . multi nō capiūt Et
q̄ sunt q̄ capiūt . Suscipiēt onagri i sit
im suā Quid est suscipient onagri in
sitim suā . Qui potest cape capiat
Deinde sequitur in contextione sua
psalmus . **S**uper illos volatilia celi
inhabitabunt Super quos . Super
onagros . an potius super montes .
Illic enim sensus iste dirigitur . inter

medium montium ptrāfibunt aque .
Notabūt omnes bestie filie . suscipi
ent onagri in sitim suā . sup illos vola
tilia celi inhabitabūt . Cōgruētius in
telligim⁹ sup mōtes . qā h̄ est etiā huic
fimile creature . Sup mōtes pnt ha
bitare volatilia nō sup onagros Nō
hoc intelligerem⁹ si nō necessitas co
geret Sup mōtes ḡ volatilia celi iha
bitabūt Videm⁹ aues istas ihabitare
sup mōtes . sed multe eaz habitant in
campis . multe in cōuallib⁹ . multe i ne
moribus . multe in ortis . nō oīs sup
mōtes Sunt quedā volatilia . que nō
habitāt nisi sup mōtes . Spirituales
qđdā aiās significat h̄ nōmē . Volatili
a spūalia corda sunt . q̄ aere libero per
fruūtur . Baudēt serenitate celi aues
iste . sed tamen pastus eaz in mōtib⁹
illic inhabitabūt Nōstis mōtes iam
tractati sunt Nōstis pphete . mōtes
apli . mōtes oīs p̄dicatoēs vītatis .
Quicumq; vult esse spiritualis . ibi in
habitet . nō in corde suo aberret . habi
tet . pferat volādo . Habem⁹ aues sig
nificātes aliqd spirituale Nō frustra
dictum est . renouabitur iuuetus tua
sicut aquile Nō frustra dicū est de a
braham . de sacrificio abrahā . aues āt
nō diuisit abrahā . In illo sacrificio sa
tis mystico accepit tria aiālia . arietē
trimum . vaccam trimam . capram
trimam ⁊ turturem ⁊ columbam . Di
uisus est aries . ⁊ aduersus inuicem p
tes constitute Diuisa capra . nichilo
minus aduersus se ptes constitute
Diuisa vacca . sic etiam de ipsius car
ne factum est Et subiecit scriptura
Aues aut nō diuisit . Deinde dicitur .
trimus aries . trima vacca . trima ca
pra . De auium etate tacetur Vnde ro
go vos . nisi quia significātur in au
ibus qđam spirituales quorum etas
spalis p̄pterea tacetur . qā eterna me

ditatur et transgreditur desiderio et intellectu omnia temporalia spirituales viri. qui de omnibus iudicant et a nemine iudicantur: Itaque ipsi soli non diuiduntur in hereses et scismata. In arietem intelliguntur prepositi. ducunt enim greges. In vacca plebs intelligitur iudeorum. habuit enim iugum legis sub quo laborabat: In capra intelligitur ecclesia de gentibus. quibusdam enim liberis saltibus insultabat et amaro pascebatur oleastro: Prima sunt dicta hec animalia. quia tercio tempore gratia reuelata est: Nam primum fuit ante legem. secundum ex quo lex data est. tertium quod nunc est ex quo regnum celorum predicatur. Quid ergo dicimus quod aries non diuidatur? Nonne episcopi fuerunt auctores scismatum et heresum? Porro autem si plebes ipse non diuideretur. id est si vacca non diceretur si capra non diceretur erubuissent fortasse illi in diuisionibus suis. et ad compagem remeassent. Diuiduntur duces. diuiduntur et plebes ut cecus cecum sequatur et simul in foueam cadant: Donuntur aduersus inuicem aues at non diuisit. spirituales non habent diuisiones. non cogitant scismata: Pax est in eis. custodiunt eam in ceteris quantum possunt: ubi in alijs deficiunt in se tenent: Si erit inquit filius pacis. requiescat super eum pax vestra. si quo minus ad vos reuertetur. Non est filius pacis qui diuidi voluit. reuertetur ad te pax tua. Quia aues non diuisit. veniet et caminus. nam consedit ibi abraham usque ad vespertinam et venit magnus terror diei iudicii. Vesperta autem illa finis seculi. et caminus ille veniens dies iudicii. diuisit inter media illa que diuisa erant etiam caminus. Si inquit media transiit caminus. alia in dexteram alia in sinistram sepauit: Sunt ergo quedam carnales et tamen ecclesie gremio continetur. viuentes secundum quemdam

modum suum. quibus tamen meminerit ne seducantur ab hereticis. Quidam carnales sunt. diuisibiles sunt. Aues quippe non diuisit. carnales diuiduntur. Non potui loqui vobis quasi spiritualibus. sed quasi carnalibus. Et quod probatur quia carnales diuiduntur adiungit: Cum enim dicit unusquisque vnum. ego sum pauli. ego autem appollo. ego vero cephe. nonne carnales est? et secundum hominem abulatis. Rogo vos fratres audite et perficite. excutite vos de loco carnali. pergite in turturam et columbam. Aues enim non diuisit: Sed quicumque talis promiserit. et secundum quedam modum vite aptum carnalibus et de gremio ecclesie non recesserit. et non fuerit seductus ab hereticis. ut ex contraria parte diuidatur. veniet caminus et ad dexteram ponetur sine camino non poterit: Sed si caminum pati non vult pergit in turturam et columbam. Qui potest capere capiat. Si autem non fuerit et edificauerit super fundamentum. ligna. fenulum. stipulam. id est amores seculares fundamento fidei sue superedificauerit. tamen si in fundamento sit christus ut primum locum ipse habeat in corde. et ei nihil omnino anteposuit. portam et talem toleram et talem. veniet et caminus. incidet ligna. fenulum. stipulam. ipse autem inquit saluus erit. sic tamen quasi per ignem. Hoc agit caminus. alios in sinistram leparabit. alios in dexteram quodammodo eliquabit. Aues autem non diuisit. Sed aues videant si aues tales sunt que super montes illos inhabitent. Non debent sequi altitudinem cordis sui. de quibus dicitur posuerunt in celum os suum. Ne ventis tollantur. in montibus requiescant: Habeant auctoritatem sanctorum. requiescant in montibus. in apostolis. in prophetis. Illic inhabitent tales aues. quia in montibus petras inveniunt. firmamenta quedam preceptorum: Sicut enim una illa petra christus verbum dei. sic multa verba dei multe petre. et iste petre in montibus: Vide aues ibi habitant

tes Sup illos volatilia celi habitabunt:
S; noli putare quia ista volatilia celi
auctoritate sua sequuntur: Vide quod dicat
psalmus. **D**e medio petrarum dabunt
vocem suam. **N**on si dicam vobis credite: sed
dixit cyceo. sed dixit plato. sed dixit pitha
goras. quod vester non iridebit me: Ero
enim ausus quod non de petra emitto vocem
meam: Quid michi unusquisque vestrum det
dicere: Quid det dicere ille qui sic instructus est?
Si quis vobis evangelizaverit propter quod ac
cepistis anathema sit: Quid in dicitis
de platone et de cyceo. et de vigilio: Ha
bes autem te petras motum. de medio pe
trarum michi da vocem tuam De medio pe
trarum dabunt vocem suam Audiatur quia pe
tre audiuntur. audiant quia et in illis mul
tis petris petra auditur. petra autem erat
christus Audiatur ergo libenter. de medio pe
trarum dantes vocem suam: Nichil suavius
tali voce alitum Ille sonat et petre reso
nat. sonat illi. disputat spirituales: Reso
nat petre testimonia. resonat scriptura Ec
ce in volatilia de medio petrarum dant
vocem suam. habitant enim in motibus: Illi
motus et ille petre inde habet vocem.
Ut enim rigem scripturis. confugimus
ad apostolum paulum Ille vnum habet: Confugimus
ad ysaiam. ysayas vnum: Audi unde **D**i
gans motus de superioribus suis: **N**on si
ad nos venerit homo gentilium incircumcisus.
creditur christo. damus ei baptismum. nec
revocamus ad illa opera legis. Et si nos
interroget iudeus quare ita faciamus. sona
mus de petra dicimus hoc fecit petrus. hoc fe
cit paulus De medio petrarum damus vo
cem nostram Illa autem petra ipse petrus
mons magnus. quando orabat et illum visum
videbat de superioribus rigabat Paulus
apostolus dicit gentilibus si circumcidamus christus
vobis nichil perdet: Dicit hoc paulus
tamquam mons inde nos dicimus. sonantes
de petra. riget dominus ipsam petram de su
perioribus suis **N**am cum ista petra adhuc

esset in infidelitate aspera. volens eum rigare
de superioribus suis ut fluere aqua conval
le clamavit. saule. saule quod me persequeris:
Non ei legit prophetam. non ei legit alterum
apostolum **V**ia enim ista contempneret mons
magnus. rigavit illum de superioribus suis.
et statim rigatur et manans iam volens. do
mie ait quod me iubes facere: Accipe il
lum motum vel petram vnum possis dare vocem
tuam Accipe illum et vide rigari de superio
ribus. et effluere in inferioribus Audi hoc in
vno loco. siue inquit mente excessimus deo
siue temperantes sumus vobis Quid ait:
Non dete excessimus. vos cape non potes
tis Excessimus ei omnia ista carnalia. vos
adhuc carnales estis Deo ergo mente
excessimus. et quod videmus cum mente exce
dimus. effari non possumus Ibi enim audi
uit ineffabilia verba quod non licet homini loqui:
Quid ergo inquit illi carnales. illi lepores:
Nos non irrigabimus. ad nos nichil per
veniet: Et quod emittet fontes in con
vallibus: Et quod in medio motum petram
habuit aqua: **N**on hoc ergo pertinet. siue temperantes
sumus vobis **N**am et hoc quod imitemur.
caritas christi inquit compellit nos Tu per
ticeps verbi. et si hodie spiritualis. he
ri carnalis. ad carnales dedignaris
descendere cum verbum caro factum
sit ut habitaret in nobis: **B**enedicamus
ergo deum. et laudemus eum qui ri
gat montes de superioribus suis **I**n
de veniet irrigatio ad terram. in et humilia
saturabuntur **S**equitur enim **D**e fructu
operum tuorum facietur terra Quid
est de fructu operum tuorum: **N**e
mo gloriatur in operibus suis. sed
qui gloriatur in domino gloriatur:
Gratis tua facietur cum facietur. non
dicat meritis suis datam gratiam fuisse
Si gratia dicitur. gratis datur. si ope
ribus redditur. merces redditur:
Gratis ergo accipe. quia impius iusti
ficaris De fructu operum tuorum sa

ciabit terra: **P**roduces fenum iumentis
et herbam servituti hominum: Vex est video.
agnosco creaturam. producit terra fenum iu-
mentis et herbam servituti hominum. sed vi-
deo et alia iumenta domini que significant cum
de boui triturati os non infrenabis: Di-
cit enim ipsum iumentum. numquid de bobus perti-
net ad deum: propter nos scriptura que dicit:
Quod ergo producit terra fenum iumentis: Quod
dominus constituit. ut que euangelium annunciat de
euangelio vivat: Misit predicatorum et
ait illis. omnia que ab ipsis apponuntur vo-
bis. madducate Dignus enim operarius
mercede sua Cum enim dixisset. que appo-
nunt vobis madducate. ne illi diceret. in pro-
bi erimus. ad metas alienas indigebimus
neque. vis nos esse ita fructuosos. non inquit.
non est illa donatio eorum. sed vestra merces:
Sed cuius rei merces: Quid datur: Quid
accipiunt: Accipiunt spiritualia. datur carna-
lia. datur aux. accipiunt fenum: Vis enim ca-
ro fenum. et claritas carnis ut flos feni:
Diam temporalia que tibi supfluit. et reducant.
fenum iumentorum sancti: Quare: Quod carnalia
sunt: Audi quod iumentorum sit fenum Si nos
vobis spiritualia seminavimus. magnus est si
carnalia vestra metamus Hoc apostolus dixit
talis annunciator tam laboriosus. tam impi-
ger. tam exercitatus. ut ipsum fenum dona-
ret terre. Ego inquit nullius horum usus
sum: Respondit sibi deberi et non accepit.
nec condempnavit eos que acceperunt
quod debebat: Condempnandi enim erant exi-
gentes indebita non accipientes mercedem
suam. ille tamen et ipsam mercedem donavit: Non
quia alius tibi donavit. non debes alteri:
Alioquin non eris irrigata terra que producit
fenum iumentis De fructu operum tuorum in-
quit faciat terra. produces fenum iu-
mentis Tu noli esse sterilis. produc fe-
num iumentis: Si nolunt iumenta fe-
num tuum. non te tamen sterilem inveni-
ant. accipis spiritualia redde carnalia
Debita sunt militi. militi reddes pro-

vincialis proprius es Quis militat suis
stipendiis omnibus: Quis plantat vineam
et de fructu eius non edit: Quis pascit
gregem et de lacte eius non precipit: Non
ideo dico ut iste fiat in me: Fuit quidam
miles qui etiam provinciali donaret anno-
nam. sed tamen reddat provincialis anno-
nam Ut autem hinc dicam potius quia iumenta sunt
boui triturati os non infrenabis. produ-
ces inquit fenum iumentis Et quasi hoc expo-
nens adiecit: Et herbam servituti hominum
Ne non intelliges quod dictum est producens
fenum iumentis. repetitioe exposuit
quod promissit Quod enim dixit supra fenum.
postea herbam nominavit: Quod autem dixerat
iumentis hoc. servituti hominum dixit Ergo ser-
vituti et non libertati Vbi ergo est. vos in li-
bertate vocati estis: Sed audi eundem
ipsum Cum enim liber sum ex omnibus. omnium ser-
uum me feci. ut plures lucrificerem:
Et quibus dixit in libertate vocati estis:
Et quod adiunxit: Tamen ne libertate in occa-
sione carnis detis. sed per caritatem ser-
uite invicem Quos liberos fecerat.
servos fecit. non conditione servili. sed
tamen proprii redemptione. non neces-
sitate sed caritate Per caritatem in-
quit servite invicem Sed Christo servimus
invicem ait non populis. non carnalibus
non infirmis. Bene proprius o servus. si
servis quibus Christus servivit. Non
ne de illo dictum est. bene serviente
plurimis: propheta legitur. de nullo nisi
de Christo accipi solet. audiamus tamen
proprie. et in euangelio vocem eius Quicumque
inquit in vobis vult maior esse erit ves-
ter servus. Servum suum te fecit. qui te
suo sanguine liber fecit Dicite hoc no-
bis. quia verum dicitis Audi illud alio
loco. nos autem servos vestros per ipsum. Vnde
diligite servos vestros. sed in domino
vestro Prestet nobis ut bene servia-
mus Nam velimus non volumus servi sumus.
et tamen si volentes sumus non neces-

fitate. sed caritate seruim⁹ Quodam
mō ei q̄si supbia seruoꝝ stomachata
videbatur cū dicēt dñs. erit vester ser
u⁹ q̄ voluerit inter vos maior esse. Jā
em̄ filij zebedei sedes altissimas que
rebāt. vn⁹ volebat sedere ad dexterā
alter ad sinistrā. dicētes p̄ matrē qđ
ip̄si cupiebāt. Dñs nō illis sedes inui
dit. sed cōuallē p̄us ploratiōis oñdit.
q̄si dicēt. illuc vultis venire. vbi sum
ego. venite qua eo: Quid est venite q̄
eo? Per hūilitatem eo de sblimitate
descēdi. et hūiliat⁹ ascēdo Vos in tra i
ueni. et ante vultis volare q̄ pasci. p̄us
nutrimi. educami. ferte nidū Quid ei
ait: Quō illos reuocauit ad hūilitatē
iā q̄rētes altitudinē: Potestis bibere
calicem quē ego bibitur⁹ sum: Et illi e
ciam in hoc supbi: possum⁹ Quō pe
trus tecū vsq̄ ad mortē fortis vir do
nec femia diceret et iste cū illis erat. sic
et isti possum⁹ Potestis: Possumus
Et ille. calicem qđ meum bibetis. et si
mō nō potestis bibetis. quō petro.
nō potes me mō seq̄. seq̄ris at̄ postea
Calicē qđ meū bibetis. sedere ad dex
terā vel ad sinistrā meā. nō ē meū da
re vobis Quid est nō est meū dare vo
bis: Nō ē meū da⁹ supbis. Nō qđ
loquor supbi estis. ideo dixi. n̄ ē meū
dare vobis: Sed forte dicerēt erim⁹
hūiles. Nō q̄ eritis vos. ego vob̄ dixi
Nō dixi nō dabo hūilib⁹. s̄ n̄ dabo su
pbis: Qui q̄ ex supbo fit hūilis. n̄ erit
q̄ erat Ergo p̄dicatoēs vbi. et iumēta
et serui sunt: pducatur terra. si irrigata
ē fenū iumētis. herbā seruituti hoīm
Ipse ē em̄ fruct⁹ vt possit fieri qđ dic
tū ē in euāgelio. vt et ip̄si recipiāt vos
i tabernacula et̄na: Vide de feno quid
facias. vide de re vilī qđ emas: Vt re
cipiāt vos inq̄t in tabernacula et̄na
Vbi erūt ip̄si illuc vos recipiāt Quā
h̄. Q: q̄ recipit iustū i nomie iusti. mce

dem iusti accipiet. et q̄ suscipit pphā
i nomie pphē. mcedē pphē accipiet. et q̄
dederit calicē aque frigide vni ex hīs
mimis tm̄ i nomie discip̄li. amē dico vo
bis nō p̄det mcedē suā: Quā mcedem
nō p̄des: Recipiāt vos i tabernacula
et̄na Quis n̄ festiēt: Quis nō a lacri
us currat: Si terra estis. rigamini de
fructu op̄eꝝ dei. ne dicatis nō ē cū q̄
b⁹ faciam⁹ Predicatoēs nr̄i iumēta
tritūra. hoīes seruiētes. nō idigēt
nostri. q̄re tamē ne q̄s idigeat postre
mo et q̄ nō indiget iueniet i te qđ nolit
accipe Accipit ei bonā volūtātē. cū tu
accipias pacē: Et si em̄ n̄ q̄rit datū. s̄
req̄rit fructū. q̄re tm̄ ne q̄s idigeat et no
li dicē. si pecierit dabo. Et spectas q̄ vt
petat Si pasci bouē dei quō trāseūtē
mēdicū: Illi petētī das. q̄a scriptū est
ōnī petētī da. de isto qđ scriptū ē: Be
at⁹ q̄ itelligit sup egenū et pauperem:
Quere cui des. beat⁹ ei q̄ itelligit sup
egenū et pauperē. q̄ p̄occupat vocē pe
tituri: Si sic iter vos indigēt milites
xp̄i vt etiā petāt. videte ne vos iudi
cēt añq̄ petāt Quō iqs q̄ro: Est o cu
riosus. esto puid⁹ Prospice attēde
vnde quisq̄ viuatur. vnde transigat. vnde
habeat. ne reprehendatur ista curi
ositas tua Terra eris producens fe
num iumentis. et herbam seruituti
hominum: Curiosus esto. et intellige
super egenum et pauperem: Alius
ad te venit vt petat. alium tu preueni
ne petat: Sicut enim de illo qui te
querit dictum est. omni petenti da.
sic de illo quem tu debes querere dic
tum est. sudet elemosina in manu
tua. donec inuenias iustum cui eam
tradas: Cum enim dandum sit et
istis pauperibus petentibus. non
enim ab eis inhibuit deus elemosi
nas cum xp̄istus de ip̄sis dicat. quā
do facis epulum. cōuoca cecos. clau

38
vos debiles. nō hñtes vñ tibi reddāt.
ret ribuetur at tibi i resurrectione ius-
tor. voca & ipōs. pasce & ipōs. epulae
cū illi epulāt delectare cū illi sagināt
illi pāe tuo. tu iusticia dei. Neō vob
dicat. pceptū ē a xpo vt seruis dei de-
tur. medico nō detur. Absit pñsus. ipi
us ista loqr da illi. sed multo magis il-
li. Ille em petit & in voce petet. agnos-
cis cui des. Ille at qñtomin⁹ petit. tā-
tomagis tibi vigilādū ē vt poccupes
petitū. aut forte mō ñ petitū & ali-
qñ dāpnatū. Itaq; curiosi estote ad
ista frēs mei. & iuēietis mltorū dei ser-
uorū idigētiā. tātū vt velit is iuēire. S;
qā delectat vos excusatio qua vultis
dicere nesciebam⁹. ppter ea nō iuēit.
Ipse dñs oculos habebat q mitte-
bātur necessaria. & possidebātur num-
mi ppter vsus eorum q cū illo erāt et
ei⁹. Nō ei cū dñs esuriuit ihs euāgelista
mētitur. Voluit esurire ppter te. ne tu e-
surias in illo q paup fact⁹ ē cū diues
eēt. vt illi⁹ paup tate nos ditaremur.
Ipse habuit em oculos. & dictū ē d qbus-
dā feminis religiosis q ambulabant q
ibāt pedes ei⁹ euāgelizātes. & mistra-
bāt ei de sba sua. Nō iāñ ille muliēs i
euāgelio. vbi erat qdā ecia vxor cuius-
dā cuza pcuratoris herodis. Vide q
fiebat. futur⁹ erat paul⁹ nichil tale ali-
qñ qres. & oia puicīalib⁹ donās. Sed
qā multi ifirmi isti qñturi erāt. mag⁹
ifirmorū psoām suscepit xps. Subli-
mius paul⁹. nūqd xpo. sublimi⁹ xps.
qā misericordi⁹. Cū em videt paulū
ista nō esse qñtū. puidit ne dāpnaret
qñtū. & pñt exēplū ifirmo. quō cū
videt multos pños & gaudētes itu-
ros. ad martiriū passiōis. exultatu-
ros in ipsa passiōe forte cētenarios
maturos ad horreū. quorū dā tñ ifir-
morū qñ videbat posse pturbari. vñ
ra passiōe. ne deficerēt tamē. sed po-

cius volūtatem humanā voluntati
creatoris cōiūgerent. ipsoz psonam
voluit suscipe in passiōe xpistū di-
cēs. tristis est aīa mea vsq; ad mortē.
& itez. pater si fieri pñt trāseat a me ca-
lix iste. Docuit quid esset dictur⁹ infir-
mus. s; secut⁹ oñdit qd facere deberet
ifirmus. Derūptū nō ficut ego volo.
sed qmodo tu vis pater. Quomodo
g in passiōe ifirmorū psonā sustinu-
it. pfigurata illa in corpe suo. qā & illa
mēbra ei⁹. neq; em frustra dictū est.
impfctū meū viderūt oculi tui. & in li-
bro tuo oēs scribētur. sic & in oculis
hñdis. & in exigēda qdammodo anno-
na. nō petēdo sed pbēdo idigentiam
suscepit. Suscepit ei zachē⁹ & gaudet
Cui hoc bonū. Cristo an zachēo. Ve-
re si nō suscipet zachēus. nō erat vbi
maneret mudi fabricator. Aut si nō
pasceret zachēus idigeret ihs qui de
quīq; panib⁹ tot milia hoīm satura-
uit. Cū g qsq; sanctū suscipit. nō sus-
cepto sed susceptori pñtatur. Nūqd i
illa fame nō pascebatur helyas. Nō
ne coruus afferebat panem & carnē
seruo dñi. seruiēte creatura. Quid⁹ ē tñ
pascēd⁹ ad viduā. ñ vt militi s; vt pu-
ciali aliqd pñtaret. Ergo qā dicebam⁹
frēs & de pascēdis paupib⁹ cū dñs lo-
culos haberet. tñ qñ dixit iude eū tra-
ditur o. qd facis fac velociter. nō itelli-
gentes ceteri quid dixisset. arbitratī
sunt eum dixisse vt aliquid prepara-
ret quod daretur pauperibus. ille em
oculos habebat. hoc in euangelio
scriptum est. posset hoc suspicari nisi
hoc haberet in consuetudine domi-
nus. De hñs ergo que dabantur et i
oculos mittebantur. Dabatur em &
illis pauperibus quos deus docuit
non contempnendos. sed si illū ñ cō-
tempnis. qñtomagis bouem p quem
trifuratur hec area. Quātomag⁹ ser-

nū tuū. **N**ō indiget cibo. forte veste
indiget **N**ō indiget veste. forte tecto indi
get. **S**orte eccliam fabricat. forte aliqd
utile in domo dei molit. expectat vt
attēdas. expectat vt itelligas super e
genū & paupē. **T**u cōtra terra dura.
lapidea nō irrigata. aut frustra irriga
ta seruas tibi dicere. nō sciebam. nō
uerā. nemo michi dixit. **N**emo t dixit.
Xp̄s nō cessat dicere. **p**phā nō cessat
dicere. beat⁹ q̄ itelligit sup egenum et
paupē. **N**ō vides archā inanē ppo
siti tui. Vides certe vel surgētē fabri
cam. q̄ intratur⁹ & oratur⁹ es. **N**ōne
admouet⁹ oclis tuis. nisi forte putat⁹
frēs. q̄a ppositi vestri thesaurizant. &
nouim⁹ multos nō thesaurizāe & ad
cotidiana egere de q̄b⁹ oīo nō credit⁹.
Quos & vos iueniret⁹ si vellet⁹. si cir
cūspiceretis. si ad h̄ vigilaētis vt fruc
tū daretis. Dixi qd potui. q̄ntū potui.
Puto at māifestos nos eē vob. sicut
ait apostolus. nō ideo nos dicē vt in
nos ista faciatis. **P**restet h̄ deus vt h̄
nō frustra dixerim. p̄stet hoc deus vt
terra irrigata sitis nō lapidea sicut iu
deorū vñ tabulas lapideas accipe me
ruerūt. sed terra fructifera. terra q̄ ir
rigata reddatur agricolē. **I**lli ip̄i cor
de lapideo qd significatū ē lapideis ta
bulis decimas dabāt. **E**cclā gemite. et
nichil huc exeat. **S**i gemitis pturite. si
pturitis parite. **Q**uare gemit⁹ ianis.
Quare gemit⁹ sterilis. **V**iscera tor
quētur. **A**n nō est itus qd edatur. **I**ki
gās mōtes de supiorib⁹ suis. de fruc
tu opēz tuorū faciabitur trā. **B**eatī q̄
faciūt. beatī q̄ ista fructuose audiunt.
beatī q̄ nō ianiter clamāt. de fructu o
pēz tuorū faciabit⁹ terra. pducēs fe
nū iumētis & herbā seruituti hominū.
Ut qd vocat. **U**t qd h̄. **U**t educat pa
nē de terra. **Q**uē panē. **X**p̄m. **D**e q̄ trā.
De petro de paulo. de ceteris dispēsa

torib⁹ vitat⁹. **A**udi q̄a de trā **I**h̄m⁹ in
q̄t thesaur⁹ istū i vasis fictilib⁹. vt emi
nētia sit vtutis dei. **S**p̄e ē p̄ais q̄ de ce
lo descēdit. vt e trā educat. cū p̄ suorū
suorū carnē p̄dica. **T**erra fenū pducit
vt panē de trā educat. **Q**ue trā fenū
pducit. **P**lebes pie. plebes scē. **A**ut
de q̄ trā panis educat. **V**erbū dei d̄ a
p̄lis. de dispēsatōrib⁹ sacramētorū dei
adhuc in trā ābulatib⁹. adhuc corpus
trēnū portatibus. **E**t vinū letificet
cor hōis. **N**ēo se ad ebrietatē paret.
ymmo se oīs hō ad ebrietatē paret. **C**a
h̄ tu⁹ iebās q̄ p̄clar⁹ ē. **N**olum⁹ dicē
nēo se iebriet. **I**nebriamī. s̄ videte vñ.
Si vos iebriat calix dñi p̄clar⁹. vide
bit⁹ ista ebetas i opib⁹ v̄ris. videbitur
i scō amorē iusticie. videbit⁹ postremo
i alienatiōe mētis v̄re. s̄ a trēnis in ce
lū. **U**t exhilaēt faciē ei⁹ i oleo. **V**ideo
q̄ terra q̄ntū fructū educat si pducit
fenū iumētis. **N**ō isti fūi v̄dūt qd
dāt. nō em̄ v̄dūt oēs euāgelij sunt.
Gratias dāt q̄a ḡtis acceperūt. **B**audēt
hōis opib⁹ v̄ris. hoc em̄ vob p̄dest. n̄
em̄ q̄rūt datū. s̄ q̄rūt fructū. **Q**uid ē
exhilaratio faciē i oleo. **B**rā dei nitōr
qdā i māifestatiōe. & sic dicit ap̄l vñ
cuiq̄ at dat⁹ sp̄c ad māifestationem.
Brā qdā q̄ ē hōim ad hōiēs p̄spicua.
ad cōciliādū sc̄m amorē oleū d̄ in ni
tore diuio. & qm̄ excellētissima in xp̄o
apparuit totus orbis eū diligit. q̄ cū
contemptus hic esset. adoratur mo
do ab omni gente. quoniam ipsius ē
regnum & ipse dominabitur gentiū.
Tanta est enim eius gracia. vt multi
q̄ i eū n̄ credūt laudēt eū. & p̄pterea di
cāt nolle se i eū credē. q̄a nemo potest
implere qd iubet. **L**audādo impediū
tur. qui in illum vituperādo seuebāt.
amatur tñ ab omnibus. p̄dicatur ab
oib⁹. q̄a excellēter vnct⁹. iō xp̄s. **X**p̄s
em̄ vnct⁹. a crismate dicit⁹ xp̄s. **A**des

spas hebrayce. grece xpist⁹. latie vnc
tus. sed corp⁹ suū totū pūguīt Dñs
q̄ veniētes accipiūt grām vt exphlare
tur facies in oleo **E**t p̄ais cor hōis
cōfirmat Quid ē h̄ frēs? Quasi cepit
itelligi de q̄ pane dicēt Panis em̄ iste
visibilis stomachū cōfirmat. vētrem
cōfirmat Est ali⁹ p̄ais q̄ cor cōfirmat
q̄a panis ē cordis: Bā em̄ dixerat de
pane supi⁹. vt educat panē de terra.
sed nō dixerat q̄lis panis sit ille Et vi
nū letificat cor hōis Videtur iā dicē d̄
spūali vino. nam ideo letificat cor ho
mis. s; adhuc putatur de vino isto di
ci. q̄ ebriū q̄si leto corde vidētur appa
rere Utinā letēt⁹ z nō rixēt⁹ Dicis m̄:
Quis leti⁹ ebriū? ymmo qd̄ isani⁹ ebri
o? Quid plerūq; iracūdi⁹? Est q̄ vinū
qd̄ vere letificat cor. z nō nouit aliud
nisi letificā cor? S; ne putes h̄ qd̄em
de spūali vino debē accipi. de illo p̄ae
aūt nō qd̄ z ip̄e spūalis sit. s; exposuit
z ip̄m. z p̄ais inqt cor hōis cōfirmat:
Ergo sic accipe de pane quō accipis
de vino. int⁹ esuri. itus siti. Bti q̄ esuri
ūt z sitiūt iusticiā. q̄a ip̄i saturabūtur
P̄ais ille iusticia ē. vinū illud iusticia
ē. Veritas ē. vitas xps ē. Ego sum iqt
panis viu⁹ qd̄ celo descēdi. z ego sum
vitis vos sarmēta Et panis cor hōis
cōfirmat **S**aturabūt⁹ ligna cāpi. id
ē grā educta de tra Ligna cāpi. pedes
aplorū **E**t cedri lybani q̄s plātauit
Cedri lybani potētes in sc̄lo. z ip̄i sa
turabūt⁹ Deruēit p̄ais z vinū z oleū
xpisti ad senatoēs. ad reges. ad nobi
les Satiata sunt ligna cāpi Prius hu
miles satiati sūt. dein eciā cedri lybani.
sed q̄s plantauit ip̄e Cedri religiosi fi
deles. tales em̄ plantauit: Nam z im
pū sūt cedri lybani. quia cōterit dñs ce
dros lybani Lyban⁹ em̄ mōs est. ibi
iste arbores eciā scdm̄ lrām ānosissi
me sunt z excellētissime Lyban⁹ em̄ i

terptatur sicut legim⁹ i eis q̄ ista scrip
serūt cādidationz Lyban⁹ dñs cādida
tio Videtur at cādidatio eē seculi hu
ius. mō intētis z fulgētis in pompis
suis Sūt ibi cedri lybani q̄s plātauit
dñs. ip̄i faciabunt⁹ q̄s plantauit do
min⁹ Nam arbor inquit qm̄ nō plāta
uit pater me⁹ eradicabitur Et cedri ly
bani q̄s plātauit **I**lluc passerēs ni
dificabūt Fulce dom⁹ dur est eorum
Vbi passerēs nidificabūt? In cedris
lybani Jam audiūim⁹ q̄ sint cedri ly
bani. nobiles seculi. excelsi genere. o
pibus. honorib⁹. z ip̄e cedri satiātur.
ille tamē q̄s plātauit ip̄e In hīs ce
dri passerēs nidificabūt: Qui sunt
passerēs? Aues equidem z volatilia
celi sunt passerēs. sed minuta volati
lia solēt dici passerēs: Sūt ergo qd̄a
spūales nidificātes in cedris lybani.
id est. sunt quidam serui dei audiētes
in euangelio. dimitte oia tua vel vnde
omnia tua z da pauperibus. z hēbis
thesaurum in celo z veni sequere me:
Et nō tantum hoc audierūt magni.
sed audierūt z parui z voluerūt hoc
facere z parui z esse spirituales. nō iū
gi vxoribus. nō macerari cura filio
rum. nō habere pprias sedes quibus
deligarētur. sed ire in vitam quādam
communē: Sed quid dimiserunt isti
passerēs? Adinuti em̄ seculi hui⁹ pas
serēs vidētur Quid dimiserūt? Quid
magnum dimiserūt? Alius se cōuertit
dimisit cellam p̄is sui inopē. vix vnū
lectū z vnā archam Cōuertat se. ta
mē fact⁹ est passer. quesitū spūalia
Bene. optime Nō illi insultem⁹. non
dicamus. nichil dimisisti Nō supbiat
qui multa dimisit Petrus vt sequere
tur dominum nouimus q̄ piscator
erat. quid potuit dimittere? Vt frater
ei⁹ andreas. vel filij zebedei iohēs z ia
cob⁹. eciā ip̄i piscatores z tamen

quid dixerūt : Ecce nos dimisimus
omnia & secuti sumus te : Nō ei dixit
dñs. oblitus es paupertatem tuam. qđ
dimisisti vt totū mūdū acciperes.
Adultum dimisit. fratres mei. Adul-
tum dimisit qui nō solum dimisit qđ-
quid habebat. sed etiam qđquid habe-
re cupiebat Quis paup nō turgessit i
spe seculi huius. qui nō cotidie cupit
augere quod habet : Ista cupiditas
precisa est Ibat in immensum. accepit
modum & nichil dimissum est Pro-
sus totum mūdum dimisit petrus et
totum mūdum petrus accepit. quasi
nichil habentes & omnia possidentes
Faciūt hoc multi. ista faciūt qui paz
habent & veniūt & fiūt passerēs vtilēs
Adinuti videtur qđ nō habēt altitu-
dinem dignitatis secularis. nidificāt i
cedris libani Etenim cedri libani nobi-
les & diuites & excelsi huius seculi. qm̄
cum timore audiūt. beatus q̄ intelli-
git super egenum & pauperem : Attē-
dūt res suas. villas suas. & omnes su-
perfluas copias. qbus videtur excelsi
& prebēt illas seruis dei. Dant agros.
dāt ortos. edificāt ecclesias. moāste-
ria. colligūt passerēs vt in cedris nidi-
ficēt. Passerēs ergo faciantur cedris
libani qđ plātauit dñs. & illic passerēs
nidificabūt Attēdite totam terram. si
nō ita est Vt loquerer ista nō solū cre-
didi. sed & vidi. dedit michi intellectum
ipsum experimentum : Interrogate
latissimas terras q̄ nostis. & videte in
q̄ multis cedris libani passerēs illi de
q̄b⁹ locut⁹ sum nidificāt Sed tñ frēs
mei. ipsi passerēs spūales sunt q̄uis
nidificēt i cedris libani. nō p magno
hē debēt cedros libani & putāe illos eē
supiores a q̄b⁹ eorū necessaria cōplēt⁹ :
Passerēs em̄ sunt. ille at cedri libani sūt.
Ergo fulice dom⁹ dux ē passēx Quis
i cedris libani nidificēt passerēs. n

tñ cedri libani duces sūt passēx Ecce faci-
abūt ligna cāpi Dēs ppli & cedri libani
faciabūt qđ plātauit dñs oēs nobiles
& excelsi fideles Illic id ē i cedris libani
passerēs nidificabūt pbebūt ramos
facultatū suarum colligēdis minutis
spūalib⁹ Prebēt ista. faciūt h cedri li-
bani qđ plātauit dñs : Faciūt & libēter
faciūt. nouerūt qđ faciāt. nouerūt qđ
accipiāt : Sed passerēs q̄uis i cedris
libani nidificabūt. fulice do⁹ dux ē eorū
Que ē fulice domus : Fulica sicut om-
nes nouim⁹ marina auis ē. vel i stag-
nis ē. vel i mari ē. Iphēt qndam domū.
nō facile i litore terre aut nūq̄. sed in
hīs q̄ i media aqua sunt. plerūq̄ q̄ in
petris qđ aq̄ circūdat : Intelligim⁹ q̄
petrā eē ydoneā fulice domū Illicq̄
fortius & firmitus habitat q̄ in petra :
In quali petra : In mari cōstituta Et
si tūditur fluctib⁹. frāgit tñ fluct⁹. nō
frāgitur petra Hoc hēt magnū petra
in mari cōstituta Quāti fluctus cōtu-
derūt petram nostram ihesum xp̄m.
Elisi sunt in illū iudei. illi fracti sunt. il-
le autem integer permāsit Et vnusq̄
q̄ imitās xp̄m. ita fit in isto seculo. id
est in isto mari. vbi nō potest nisi pro-
cellas tēpestates qđ sentire. vt nllī vē-
to cedat. nllī fluctui. sed oīa excipiat &
integer maneat Ergo fulice dom⁹ &
fortis est & humilis Nō hēt domum
fulica i excelsis. nichil illa domo firmi-
us & nichil hūili⁹ In cedris qđem ni-
dificāt passerēs ppter pntem necessi-
tatem. sed petram illā hnt ducē q̄ fluc-
tibus tūditur & non frangitur. imitā-
tur em̄ xp̄isti passionēs Et si forte ce-
dri libani irate fuerit. & aliqđ molestie
vel scādali seruis dei in ramis suis cō-
mouerit volabūt qđem inde passerēs
s; ve cedro remanētī fine nidis passe-
rū Passerēs em̄ non naufragabunt
nō peribunt. quia fulice domus dux

est eorum Quid ergo sequitur? **M**otes
altissimi ceruis Cerui magni: spirituales
transcendentes in cursu omnia spinosa
veprum atque filuarum Qui perficiis
inquit pedes meos sicut cerui et super
excelsa statuis me Teneant montes
altos alta precepta dei: sublimia cogi-
tent teneant ea que multum eminent in scrip-
turis iustificentur in summis Ceruis
enim sunt illis montes altissimi. quid
de humilibus bestiis: Quid de lepore?
Quid de ericio? Lepus minimus aial
et infirmus: ericius etiam spinosum mi-
nor eorum Illud aial timidum: illud aial
spinis cooptum Spine enim quid sig-
nificant nisi peccatores? Qui peccat co-
tidie etiam si non magna peccata minutis-
simis spinis cooptus est In eo quod ti-
met lepus est in eo quod minutissimis pec-
catis opitur ericius est: et non potest te-
nere illa excelsa et perfecta precepta Illi
enim montes altissimi ceruis Quid ergo
isti lepus et ericius? Pereunt: Non. Sic
enim montes altissimi dati sunt ceruis:
ut et hijs videas quid sequatur **T**e-
tra refugium ericis et leporibus: quia
factus est dominus refugium pauperum Po-
nas petram illam in terra: refugium est
ericis et leporibus ponas illam in mari.
domus est fulice Ubique utilis petra et
in montibus ipsa utilis **N**otes sine pe-
tre fundamento: ruerent in profundum
Nonne iam dudum de montibus diceba-
tur illic volatilia celi inhabitabunt de
medio petrarum dabunt voces suas?
Ubique ergo petra refugium nostrum
siue in montibus excelsa sit siue in ma-
ri tundatur fluctibus non frangitur siue
in terra solidetur ad illam cerui. ad il-
lam fulica: ad illam lepus et ericius.
Tundant pectora lepores: et ericius con-
fiteantur peccata sua. Licet coopti sint
minutis quidem quotidianis que peccat
non eis tamen deest petra que illos docuit di-

40
cere: dimitte nobis debita nostra sicut et
nos dimittimus debitoribus nostris **P**e-
tra refugium ericis et leporibus **F**e-
cit lunam in terra **I**ntelligimus spiritu-
aliter ecclesiam crescentem de memento: et
ista mortalitate vite quodammodo senes-
centem Sed ut propinquet ad solem.
non istam lunam dico visibilem oculis: sed
que hoc nomine significatur ista **Q**ui
obscura erat ecclesia: **Q**ui non dum appa-
rebat non dum eminebat. sed ducebantur
homines et dicebatur: hec est ecclesia. Hec
est Christus ut sagittarent in obscura lu-
na recessus corde **N**on quod cecus est qui ple-
na luna errat: **F**ecit lunam in terra. **H**ic
enim temporaliter transit ecclesia **N**on enim
hic erit semper ista mortalitas **A**ugeri
et minui potest aliquando pertransibit: in terra
facta est **S**ol agnovit occasum su-
um **E**t hic quis sol nisi sol ille iusticie
que sibi non ortum impij plangent in
die iudicii: Qui dicturi sunt in illo die
ergo erravimus a via veritatis et ius-
ticie lumen non luxit nobis: et sol non
ortus est nobis **E**t sol iste oritur qui
intelligit Christum **R**ecedit autem ab intel-
lectu eius Christus: qui sic iratus fuerit fra-
tri suo ut teneat odium **I**taque irasce-
mini et nolite peccare **C**aritas et si iras-
citur aliquando ut corrigat. non tenet ream:
quia non inueteravit ira: ut verteretur
in odium **S**i autem ira conversa fuerit in
odium: occidit sol super iracundiam
vram **N**on ergo occidat sol super iracu-
diam vram **N**ec putetis fratres ideo non
nullis solem esse adorandum: quia sol in
scripturis aliquando Christum significat: **T**al-
est enim demencia hominum. quasi adoran-
dum aliquid dicatur cum dicitur: sol
Christus significat **A**dora ergo et petram
quod Christum significat **S**icut ovis ad vic-
timam ductus est. adora et ovem quod Chris-
tum significat **D**icit leo de tribu iuda
adora et leonem quod Christum significat **D**i-
ce i

debe qz xpm multa significant. Omnia
a ista xpus in similitudine: non in pro-
prietate. Queris proprietatem xpi? In
principio erat vbum: et vbum erat a-
pud deum. Ecce proprietatem cristi per quam
factus es. Vis audire et proprietatem per
quam reffectus es? Et vbum caro factum
est et habitavit in nobis. Cetera si-
militudines sunt. Intellige est o scrip-
ture capax ut aliud videas obici oculis
tuis: aliud innui cordi tuo. Sol ergo
ille iam securi dicimus sol ille iusticie non
fine causa impijs non oritur et si vo-
lunt. Ipse enim sapientia dicit querent me
mali et non inuenient. Querent et non
inuenient. Et quare? Oderunt enim sapi-
entiam. Ipse sapientia loquitur et di-
cit. Querent me mali et non inuenient ode-
runt enim sapiam. Si ergo oderunt qua-
re querunt? Querunt non ut fruantur sed
ut inflentur. Querunt sermonibus ode-
runt moribus. Spiritus enim sanctus disci-
pline fugiet fictum: et auferet se a co-
gitationibus que sunt sine intellectu. Non
ergo sol ille oritur impijs non oritur
malis. At vero de isto sole quid dictum
est? Qui fecit solem suum oriri super
bonos et malos: et pluit super iustos et
iniustos. Ergo de illo sole iusticie nes-
cio quid significat. Per iste secundum mis-
terium: nam videmus ista fieri in creatura
etiam secundum speciem rerum visibilium. Sol
agnovit occasum suum. Quid est sol ag-
novit occasum suum? Christus agnovit
passionem suam. Occasus christi passio christi.
Sed numquid sic sol occidit ut non oria-
tur? Numquid qui dormit non adiciet
ut resurgat? Nonne ipse dixit dormivi
turbatus? Et de ipso dictum est: exalta-
re super celos deus. Ergo sol agnovit
occasum suum. Quid est agnovit? Appro-
bavit placuit ei. Et vnde ostendimus qui
a agnovit hoc est placuit ei? Quid enim
non novit deus? Quid non novit cris-

tus? Et tamen dicturus est in fine quibus-
dam: non novi vos. Quod ergo ibi non
novi vos non est quasi michi ignoti es-
tis sed non michi placetis. sic et hic ag-
novit occasum suum placuit illi occa-
sus suus. Si enim ei displiceret quod pa-
teretur? Homini enim. quod non est illi sol
etiam si displiceat ei passio sua patitur
et quod non vult. Ille autem non pateretur nisi
ei placeret id est nisi agnosceret oc-
casum suum non occideret: quod ipse dixit
potestatem habeo ponendi animam me-
am et potestatem habeo iterum sumendi eam
nemo tollit eam a me. sed ego ipse eam
pono a me. Ergo agnovit occasum suum
et sol agnovit occasum suum. Et quod
cum occidit sol cum passus est dominus? Fac-
telsunt quedam tenebre in apostolis de-
fecit spes eorum quibus primo magnus et
redemptor omnium videbatur. Quare?
Posuit tenebras et facta est nox ibi
pertransibunt omnes bestie filie. Catu-
li leonum rugientes ut rapiant querentes
a deo escam sibi. Quid intelligam spi-
ritualiter catulos leonum nisi spiritualia
nequicie? Quid intelligam nisi mala de-
monia. que demonia pascuntur erro-
ribus hominum? Sunt enim principes demo-
niorum: et sunt demonia quodam temp-
tabilia. Ista demonia seducere animas que-
runt sed ubi sol non oritur est. Tenebre
enim sunt: et cum tenebre sint querunt ca-
tuli leonum quos deuorent. Ipse leo
maior princeps omnium talium leonum quod
de illo dictum est? Nescitis quod aduersa-
rius vester dyabolus tanquam leo rugi-
ens circuit querens quem deuoret? Non que-
rentes a deo escam sibi quod nec temp-
tari quis potest a dyabolo: nisi permitten-
te deo. Iob sanctus ante dyabolum erat
et tamen longe ab illo erat aspectu ante illum
erat: potestate remotus ab illo. Quam-
auderet temptare vel carnem vel fa-
cultates eius? quas possidebat nisi ac-

ciperet potestatem: Quare aut dat
potestas: Aut ad dāpnandos impi-
os aut ad pbandos pios Iuste hoc
totū dñs ait et in neminem habet dy-
abolus potestatem vñ in aliquid ei⁹
nisi ille cedat cui ē ptās summa et sū-
limis Sic dyabolo . sic hōi nulla ē po-
testas in hōiēm nisi desup det⁹ Sta-
bat iudex viuoz et mortuoz añ hōiēz
iudicem et inflauit se hō iudex videns
añ se xpm et ait . nescis qz ptātem ha-
beo occidendi et dimittendi te: At ille
q̄ venerat et eum docere a quo iudica-
batur nō haberes inqt in me ptātem
nisi esset tibi desuper data Et homo et
dyabolus et quelibet demonia nō ni-
si accepta ptāte nocent sed pficienti-
bus non nocent Adalis ita sunt tāq̄
ignis feno . bonis ita sunt tanqm ig-
nis auro Adūcatus ē iudas vt fe-
num : pbatus ē iob vt aurum Posu-
isti tenebras et fca est nox : illic ptran-
sibunt oēs bestie filue Jam bestie fil-
ue alio mō Alio em et alio modo sem-
per ista intelliguntur : quō dñs . ipse
agnus . ipe leo Quid tam diuersum
q̄ agnus et leo : Sed qualis agnus :
Qui vinceret lupum . vinceret leonē
ipe petra . ipe pastor : ipe ianua Pas-
tor itrat p ianuā et dicit . ego sum pas-
tor bonus : et dicit ego sum ianua Ip-
sum leonis nomen dñm significat qz
vicit leo de tribu iuda et dyabolū qui
a cōculcauit leonē et draconē Discite
sic intelligere cū figurate ista dicuntur
ne forte vbi legeritis qz xpm signifi-
cat petra vbiqz petram xpm putetis
Significat alia atqz alia sicut lrā quo
loco ponatur vide : ibi intelligis eius
vim Si audieris lrām pmam in no-
mine dī et putaueris eam semper ibi
ponendam delebis eam in nomē dy-
aboli: Ab eadem em lrā incipit nomē
dei a qua incipit nomen dyaboli et nō

tam disiunctum q̄ deus et dyabolus
Vide ergo q̄ absurdo est a rebz et hu-
manis et diuinis : qui dixerit de lrā sin-
gulari . nō debet habere in capite no-
men dyaboli Et cū quesieris q̄re : res-
pondeat . ego in nomine dei legi istā
lrām Ridetur iste : nā nec talis est cui
digneris reddere roēm Nolite ergo
tam pueriliter sapere etiā ista diuina
vt forte aliquis vestrū quia dixi supe-
rius . bestias filue significare gentes .
modo at dico bestias filue significa-
re demonia et āgelos puaricationis
putetis me aliquid contrarium dice-
re Similitudines em sunt : et in quo-
cūqz loco sunt circūstantia sui expo-
nuntur Illic pertrāsibūt omnes bes-
tie filue Vbi: In noctē quā posuit do-
minus : qz sol agnouit occasum suū
Catuli leonum rugientes vt rapiant
q̄rentes a deo escam sibi Derito do-
minus venturus ad occasum suum .
ipe sol iusticie agnosces occasum su-
um . ait discipulis tanqm tenebris fu-
turi circuituro leone vt q̄reret quē
deuoraret . et q̄ ille leo neminē deuo-
raret nisi peteret hac nocte inqt pos-
tulauit sathanas vexare vos sicut tri-
ticum et ego rogavi p te petre ne de-
ficiat fides tua. Nōne petrus cū ter-
negauit iam inter dētes leonis erat :
Catuli leonū rugientes vt rapiant et
vt q̄rant a deo escam sibi **O**rtus ē
sol : qui dixit potestatem habeo po-
nendi aiām meam et potestatem ha-
beo iterum sumendi eā Agnouit oc-
casum suū et posuit eam : ortus ē sol
qz occidit sol . sed nō extinct⁹ ē sol : ad-
huc eis qui non intelligunt xpm ipsa
nox est Adhuc eis sol ortus non ē in-
stent vt intelligant ne rapiantur a ru-
giente leone Nam ecce quibz ort⁹ ē :
nō eos audent inuadere catuli leonū
Sequitur em ortus ē sol et cōgrega-

ti sunt et in cubilibus suis cubabunt. Et
gis magisque ibi oritur sol iste ut intel
ligatur ab orbe terrarum: et clarificet
christus in toto mundo. Et congregantur ca
tuli leonum illa demonia recedunt a per
secutione ecclesie: que instigabant perse
qui domum dei. operando in filiis diffi
dentie. Nam dominus est secundum principes
potentis aeris: qui nunc operatur in filios
infidelitatis. Ad id iam quod nemo eorum
persequi audet ecclesiam ortus est sol et con
gregati sunt. Et ubi sunt: Et in cubili
bus suis cubabunt. Cubilia eorum corda
infidelium. Quia multi gerunt leones
cubantes in cordibus suis. non in erum
punt non faciunt impetum in ista pere
grinantem iherusalem. Quare non faciunt?
Quia iam ortus est sol: et splendet in to
to orbe terrarum. Ergo vide quod sequitur
quod ortus est sol et congregati sunt: et in cu
bilibus suis cubabunt. Quid tu homo dicit?
Quid tu o ecclesia dicit? Quid tu o corpus
christi cuius caput in celo est? Quid tu fa
cis o homo unitas eius? **E**xiet inquit ho
mo ad opus suum. Operetur ergo iste ho
mo opera bona in securitate pacis ec
clesie operetur usque in finem. Aliquando enim
erit quedam contenebratio et fiet quidam
impetus: sed in vespa id est in fine mun
di. Ad id autem in pace et tranquillitate o
peratur ecclesia quod exiet homo ad opus
suum et ad operationem suam usque ad ves
peram. **Q**uia magnificata sunt opera
tua domine. Merito magna: merito ex
cellsa. Ubi facta sunt opera ista tam mag
na: Que illa statio dei ubi sedit et ista
operatus est: Quis locus ubi ista opera
tus est? Dominus processerunt primo ista tam
pulchra: Si ad laram accipias omnia
ordinata creatura ordinate currens
ordinate pulchra ordinate oriens. or
dinate occidens. ordinate peragens
omnia tempora. unde processit:
Ipsa autem ecclesia quod accepit incre

menta successus perfectione. Quod des
tinatur ad finem quendam immortalita
tis: Quibus preconiis predicatur: Quibus
mysteriis commendatur: Quibus sacra
mentis occultatur: Qua predicatione
revelatur: Ubi fecit hec deus. Video
magna opera tua domine. Quia magnifica
ta sunt opera tua domine. Quero ubi fece
rit. locum non inuenio sed video quod sequi
tur. **O**mnia in sapientia fecisti. Er
go omnia in christo fecisti. Ille contemptus il
le expalmatus ille consputus. ille spinis
coronatus ille crucifixus: omnia in
illo fecisti. Audio audio quod de illo tuo
milite nuncies hominibus. quid de illo preco
ne secundum predices gentibus: christum dei virtu
tem et dei sapientiam. Irrideant iudei cru
cifixum christum quod scandalum est eis: ir
rideant pagani crucifixum christum quia
stulticia est eis nos autem inquit predicamus
christum crucifixum iudeis quid est scanda
lum gentibus autem stulticiam ipsis vero
vocatis iudeis et grecis christum dei virtu
tem et dei sapientiam. Omnia in sapientia
fecisti. **R**epleta est terra creatura tu
a. Repleta est terra creatura tua christe.
Et quod? Quod videbimus? Quid enim
non a patre per filium creatum est? Quic
quid ambulat et repit in terris. quicquid na
tat in aquis. quicquid volat in aere quic
quid in celo circumagitur quanta magis
terra totus mundus creatura dei est. Sed
nescio quid hoc significat de quadam cre
atura noua. de qua dicit apostolus. si qua
in christo noua creatura. vetera transie
runt ecce facta sunt omnia noua om
nia autem ex deo. Noua creatura quam fac
ta est. omnes credentes in christum: exuen
tes se veterem hominem et induentes no
uum. Repleta est terra creatura tua.
In vno loco terre crucifixus erat in
vno exiguo loco cecidit granum illud in
terra et mortificatum est: sed magnum fruc
tum attulit. Singularis eras domine

ihū xpe donec transires Agnosco in
alio psalmo vocē tuā qua dixisti sin-
gularis ego sum donec transeā Sin-
gularis ergo eras donec trāhires sin-
gularis eras cū agnouisti occasu tu-
um sed ab occasu in ortū transisti or-
tus es splenduiti . clarificatus es cū
in celum ascēdisti et repleta est terra
creatura tua Psalmū frēs nondū fi-
niuimus s; aliquid in nomine xpi e-
ciam ad diem dñicum differam?

Incipit subsermo tercius de eodem
psalmo

Deminit caritas vrā cū fit vn⁹
sermo dei in scripturis oib; dilatat⁹
z per multa ora scōz vnū vbum so-
net qđ cū fit in pncipio deus apud de-
um . ibi nō habet syllabas qz nō habet
tpa : nec mirandū nobis fit qz ppter
infirmiorem nrām descendit ad pti-
culas sonoz nrōz cū descenderit ad
suscipiendā infirmitatē corpis nos-
tri istū tñ psalmum iā multos nobis
fecisse sermones misteriaq; ipa q hic
clausa tenentur vt pulsantib; apiren-
tur attulisse nobis n̄ puas p aliquot
dies moras tps cū pnunciantur cū
pmendantur cū clausa eē mōstratur
cū aperiuntur cū eruuntur cū osten-
duntur ac p hoc meminit caritas ves-
tra . nec pterito die ad eius terminuz
psalmi nos puenire potuisse et distu-
lisse in hūc diē Voluit dñs z tps red-
ditionis nobis exhibere z me debito-
rem debito satisfacere : et exactores
securiores efficere Det ergo ipe bo-
num qđ reddam⁹ : qui nō reddidit qđ
quid mali feceram⁹ Exclamauerunt
vt nostis qđ cū pietate gaudioq; re-
colitis : exclamauerūt cū psalmo vis-
cera cordis nostri z dixerunt **Q**m
magnificata sunt opa tua dñe omni-
a in sapientia fecisti : impleta ē terra
creatura tua Quicqđ a deo factū est

in sapientia factū ē z per sapiām fac-
tum est Quicquid nouit sapiām z qđ
quid nō nouit sapiām z tñ in creatu-
ra dei est : in sapiā factū est et per sa-
pienciā factū est Qui cognoscunt sa-
pienciā lucē habent sapiām . qui non
pognoscunt hñt tñ artificem sapiām
cū sint ipi detenti in sapiā Et qui eam
lucem hñt eciam artificem hñt nō qđ
cūq; artificem hñt eciam lucem hñt Et
quidem in hōib; multi sunt qui ei⁹ p-
ticipes fiunt et sapientes vocantur .
multi eius exptes stulti nominantur .
Propter h̄ vicioso noiē stulti appel-
lantur . qz si studeant sapiē . si petant
si qrant . si pulsant : nō pñt puenire ad
eius picipationē Nō em̄ nature sed
negligentie denegatur Sūt aut alie
crature q nō pñt fieri picipes sapiē .
ficut oēs bestie oīa pecora . oēs ar-
bores q nec sensum hñt vllū : nūqđ qz
picipes sapiē eē nō pñt iō non in sa-
pientia z per sapiām fca sunt : Non
ergo exigit de⁹ intellectū de equo et
mulo sed hōib; dicit nolite eē ficut e-
quus z mulus quib; nō ē intellectus
Qđ equo natura ē : hōi crimē ē Hoc
ergo dic de⁹ Nō exigo picipationē
sapiē mee ab eis q nō feci ad ymagi-
nem meā . sed vbi feci in exigo z vsuz
rei postulo quā donavi h̄ oēs ergo
reddentes deo q dei sunt si cesari red-
dunt qđ cesaris est id ē reddentes ce-
sari ymaginē suā z reddētes dō yma-
ginem suā . erigūt ipam mentē suā n̄
ad se sed ad artificem suū . et ad lumē
vñ sunt z ad calorem quēdam spiri-
tualem vñ feruescūt et vñ remoti fri-
gescunt z vñ recedentes cōtenebran-
tur z quo reuertentes illuminantur .
qz pie illi dixerūt . tu illuminābis lucer-
nam meā dñe de⁹ meus illumina te-
nebras meas : discussis tenebris tre-
ne stulticie apientes os et ducentes
ee iij

spiritum erigūt vt dixi fidentē oculū
cordis et circūspiciūt mēte vniūsum
mūdum terrā mare ⁊ celū : ⁊ vidētes
diā pulchre disposita ordinata curre
re digeri gñibus . fulcū seminibz mu
tari successionibz currere tēpibz pla
cet eis in hīs artifex vt ⁊ ipsi placeāt
in artifice artifice ⁊ exclament p gau
dio magno qz vñ huic leticie nichil cō
pari pōt : qm̄ magnificata sunt opa tua
dñe : oīa in sapientia fecisti Vbi ē ip̄a
sapiā in qua omnia fecisti : Quo sen
su attingitur : Quo oclō videt : Quo
studio q̄ritur : Quo merito posside
tur : Quo putatis n̄ grā sua : Qui do
navit vt fim⁹ : donet vt boni fim⁹ Do
nat cōuersis qui añq̄m puerterentur
⁊ auersi irent post vias suas . nōne q̄
fuit eos : Nōne descendit : Nōne v̄
bum caro factū ē ⁊ habitauit in nob⁹ :
Nōne accēdit lucernā carnis sue dū
penderet in cruce ⁊ q̄fuit p̄ditā drag
mam : Quēfuit ⁊ inuenit vicinis cō
gratulantibz : id ē omni creatura spi
rituali q̄ deum proxime attingit Dici
nis cōgratulantibz inuenta est drag
ma : angelis letantibz inuenta est aiā
humana Inuenta ē ergo gaudeat et
dicat . qm̄ magnificata sunt opera tua
dñe . omnia in sapiā fecisti repleta est
terra creatura tua Qua creatura tu
a repleta ē terra : Omnibz arboribus
⁊ fructibz . omnibz aiālibus et peco
ribus et vniūso ip̄o genere huāno re
pleta est terra creatura dī Videmus
nouim⁹ legim⁹ agnoscimus lauda
mus ⁊ in hīs p̄dicam⁹ : ⁊ in hīs non
sufficimus laudare tm̄ quātū habun
dat ex bona inspectione cor nostruz
Sed ad illam magis creaturā debe
mus attendere vñ dicit apls . si q̄ igit
in xp̄o noua creatura vetera tran
sierunt : ecce scā sunt noua Que vetera
transierunt : In gentibz omnis ydo

latria in ip̄is iudeis . omnis illa seruitus
legis omnia illa sacrificia p̄nūciantia
p̄ns sacrificiū Habundabat tunc ve
tustas hōis : venit qui renouaret o
pus suū . venit q̄ p̄flaret argentū suū
qui formaret monetā suam ⁊ atten
dim⁹ plenā terrā xp̄ianis credentibz
in deū : auertentes se a p̄rioribz imū
dicijs suis et ydolatria . a spe p̄terita
ad spem noui seculi ⁊ ecce nondū est
in re ⁊ iam tenetur in spe : ⁊ per ip̄am
spem iā cātamus et dicimus . repleta
ē terra creatura tua Nūdū em̄ in pa
tria cantam⁹ hoc . nōdum in illa rege
q̄ p̄mittitur nōdum cōfirmatis vec
tibus portarū ih̄rlm̄ sed adhuc in pe
grinatione intuentes mūdum istum
totū ⁊ vñdiqz hōies currentes ad fi
dem timentes gehennam . cōtempnē
tes mortē . amātes vitā eternā sper
nantes p̄ntem ⁊ tali spectaculo con
pleti gaudio dicim⁹ repleta est terra
creatura tua Hoc autē seculū adhuc
tēptationuz fluctibz quatitur . adhuc
temptationibus ⁊ p̄cellis tribulati
onum ⁊ timore turbatur hac tñ itur
minetur licet mare ⁊ tumeat fluctibz
p̄cellasqz perturiet hac itur : datū no
bis lignū in quo nauigem⁹ Ikepleta
est terra creatura tua sed nōdum su
mus in terra viuientium adhuc ista t
ra morientium ē Clamam⁹ aut ⁊ di
cimus . spes mea es tu : portio mea
terra viuientium In t̄ra morientium
spes mea in terra viuētū portio me
a Ecce ista terra q̄ repleta ē creatura
dei Qui adhuc in ista terra ē morien
tium : nōdum est in terra viuientium
Qua trāsit audi sequētia **H**oc ma
re magnū ⁊ spaciosum ibi rep̄entia q̄
rum non est numer⁹ : aiālia pusilla et
magna Terribile mare figt : ibi s̄t re
p̄entia quoz nō est numer⁹ . Infidie
repūt in h̄ sc̄lo ⁊ incautos rep̄ete oc

cupant Repentes at temptationes
 q̄s numerat. Repunt: sed caue ne sur
 ripiant Vigiletur in ligno eciā in aq̄s
 in cruce nauigam⁹: eciā in fluctibz tu
 ti sum⁹. Nō dormiat xp̄s nō dormi
 at fides. sed si dormierit excitetur im
 perabit ventis. placabit mare Finie
 tur via: gaudebitur in patria. Ibi re
 pentia quoz nō est numerus: aiālia
 pusilla z magna. Video em̄ adhuc in
 mari isto formidoloso nondū credē
 tes. ip̄i em̄ versantur in amarīs aq̄s
 z sterilibz: illic at z pusilli et magni sē
 Nouim⁹ h̄. multi pusilli seculi nōdū
 crediderunt. multi p̄mates seculi nō
 dum crediderunt: aiālia pusilla z m̄g
 na sunt in h̄ mari. Oderūt eccl̄am. pre
 muntur xp̄i noiē nō seuiunt qz nō p̄
 mittūtur. In man⁹ nō erūpens clau
 sa ē in corde seuiicia. Nā oēs siue pu
 filli siue m̄gni aiālia pusilla z magna
 q̄ modo dolēt templa eē clausa. aras
 euersas. simulachra confracta. leges
 latas vt sacrificiē ydolis capitale sit
 crimen: oēs qui dolent hec in mari sē
 adhuc. Quid ergo nos ad priām qua
 ituri sumus p̄ ip̄m mare? Sed in lig
 no noli timere piculū. Lignū te por
 tat: qd̄ cōtinet seculū. Ergo attendite
 h̄ mare magnū z spaciosum: ibi repē
 tia quoz nō est numer⁹ aiālia pusil
 la z magna. Noli timere. noli terreri
 desidera patriam intellige pegrinati
 onem. **I**lluc naues cōmeabūt. Ec
 ce in eo qd̄ terrebat cōmeabunt: na
 ues natant z nō merguntur. Naues
 eccl̄as intelligimus. cōmeant inter tē
 pestates inter pcellas temptationū
 inter fluctus seculi: inter aiālia pusil
 la z magna. Bubernator ē xp̄s in lig
 no crucis sue. Illic naues cōmeabūt.
 Nō timeant naues non valde atten
 dant vbi natent sed a quo gubernen
 tur. Illic naues cōmeabunt. Quē cō

meatum repperiūt tristem qm̄ gube
 natozem sentiunt xp̄m. Cōmeabunt
 secure cōmeabunt pseueranter veni
 ent ad finem debitum pducuntur ad
 terram quietis. Est in isto mari aliqd̄
 eciā quod supat oīa aiālia pusilla z
 magna. Quid ē hoc? Psalmū audia
 mus. **D**raco hic quē finxisti ad illu
 dendum ei. Ibi repentia quoz non ē
 numer⁹ ibi aiālia pusilla z magna il
 lic naues cōmeabūt z nō timebūt nō
 solum repentia quoz nō est numer⁹
 z aiālia pusilla z magna sed nec dra
 conem qui ibi est: quē finxisti inquit
 deo ad illudendū ei. Magnū secretū
 z tñ qd̄ nostis dicturus sum. Nostis
 inimicum eccl̄e quemdā draconē non
 vidistis oculis carnis. sed videtis o
 culis fidei. Ip̄e ē qui et leo dicitur de
 illo scriptura dicit cōculcabis leones
 z draconē. Subditus ē ille capiti tuo
 subdetur z corpi ei⁹: hereant tñ mē
 bra capiti suo vt mēbra ei⁹ sint. Dictū
 est de p̄ma feiā quā seduxit hic draco
 eua scilicet illa cui consilium mortis
 dedit: z persuasionē astuta in cor fe
 mineum more serpētis irrepsit. Fac
 tum est quod nouimus qd̄ ibi z nos
 fecimus qd̄ dolemus. In illis em̄ du
 obus hominibus totum genus hu
 manum. inde propago mortis inde
 z in peruulis debita delicta. Quis em̄
 mund⁹ ait scriptura in cōspectu tuo?
 Nec infans cuius ē vni⁹ diei vita su
 per terram. Tradux pcc̄i. tradux mor
 tis. de primo peccato. Nostis enim
 z quid dictum est mulieri vel potius
 serpenti: cum audiret deus peccatuz
 primi hominis. Ipsa tuum observa
 bit taput z tu eius obseruabis calca
 neum. In magno misterio dictum in
 figura dictum eccl̄ie future facte de
 latere viri sui z hoc dormientis. Erat
 autem adam quedam forma futuri:

hoc ap[osto]lus dicit. qui est forma futuri
P[re]figuratum ē quod futurum erat
scā est eccl[esi]a de latere d[omi]ni dormient[is] in
cruce Nam de latere crucifixi percussio
sacramenta eccl[esi]e p[er]fluxerunt Quid g[er]o
dictum ē eccl[esi]e iā modo audite: intelli
gite caute I[st]a tuum obseruabit ca
put: et tu eius calcaneum Eccl[esi]a ca
put serpentis obserua Quid ē caput
serpentis? Prima peccati suggestio
Venit tibi in mentē nescio quid illici
tum noli ibi tenere mentē tuā noli cō
sentire Hoc q[uo]d venit in mentē caput
serpentis est Caput calca: et euades
ceteros motus Quid ē caput calca et
euades ceteros mot[us]? Quid ē caput
calca? I[st]am cōtempne suggestione
Sed lucrū suggestit Magnū ibi lu
crum est: magnum aurum ē Si hāc
fraude feceris diues eris Caput ser
pentis ē: calca Quid ē calca? Cōtemp
ne q[uo]d suggestit Sed magnū aurū sug
gestit Et quid p[ro]dest homini si vniū
sum mūdum lucretur. aiē aut[em] sue de
trimentum paciatur? Dereat mundi
lucrū: ne fiat aiē dāpnū I[st]ec dicēs
obseruasti caput serpentis et calcasti
ille at[que] dyabolus calcaneū tuū obser
uat Quid ē obseruat calcaneū tuum?
Q[uo]niam labaris a via dei Tu obseruas p[ri
ma]m suggestione[m]: ille obseruat lap
sum tuū Si enī lapsus fueris cades
si cecideris possidebit Ut at[que] si cadas
noli exire de via Angustam tibi semī
tam strauit deus: q[uo]d quid extra illa ē
lubricū est Propterea lūmē ē xp[istu]s et
via est xp[istu]s Erat lumen verū q[uo]d illu
minat o[mn]em hominē venientē in hūc
mūdum et ego sum via. v[er]itas et v[er]itas:
p[er] me is si ad me is Si ergo ip[s]e est lu
men et ip[s]e est via: si ab illo recesseris.
nec in lumine eris nec in via Et quid
te sequitur? Q[uo]d dicit de impijs quidā
psalmus: fiat via illorum tenebre et

lubricum Hic ergo draco antiquus
hostis noster ira feruidus insidius as
tutus in mari magno ē Draco h[ic] quē
finxisti ad illudendū ei Jam tu illude
draconi Ad hoc enī hic factus est dra
co ip[s]e cadens peccō suo de sublimi ha
bitatione celoz: et ex angelo fact[us] dy
abolus accepit quēdam locū suū in h[ic]
mari magno et spaciofo Regnū eius
q[uo]d putas carcer ei[us] ē Multi enim di
cunt: quare tantā p[ro]pt[er]tatem dyabol[us] ac
cepit vt dñetur in isto sc[ilicet]o et tantum
valeat t[ame]n possit: Quātum valet et q[uo]n
tum potest: Nisi p[er]missus nichil val[et]
Tu sic age ne p[er]mittat[ur] in te: aut si p[er
missus fuerit ad temptandū. victus
abscedat et non possideat Permissus
est enim ad temptādos quosdā sanc
tos viros famulos dei supauerūt eū
q[uo]d de via non recesserūt: non lapsi sūt
quorum obseruabat calcaneū Job il
le sanctus sedebat in stercore et curre
bat in via Videte quomodo obserua
uerit caput eius: et quēadmodum il
le calcaneum eius attendebat Ille re
pellebat suggerentē ille sp[er]abat laban
tem Cepit et e[st] mulierculam s[ub]trax
it omnia que habebat solam dyabo
lus dimisit adiutricem suam nō ma
riti consolatricem sed potius temp
tatricem: cepit eciam ip[s]am nō obser
uantem caput eius Adhuc enim illa e
ua erat: sed iam ille adā non erat Ab
latis omnibus remansit iob cum vx
ore per quā temptaretur. et cum deo
a quo regeretur Quid illo pauperi[us]
subito factum. si domum ei[us] confide
res? Quid illo ditius si cor eius cogi
tes? Vide paupertatem domus ab
lata sunt omnia Vide diuicias cordis:
dñs dedit dominus abstulit sicut do
mino placuit ita factum est: sit nomē
domini benedictum Dominus dedit
domin[us] abstulit. nouerat rcōrem su

um & temptatorem suum: permisso-
rem temptatoris sui nouerat. Nichil
sibi inquit dyabolus tribuat. Volun-
tatem habet nocendi: potestatem au-
tem nisi acciperet non haberet. Quā-
tum accepit ille potestatis: tantū e-
go pacior. Nō ergo ab illo pacior: s; ab eo qui potestatem dedit. Cōtemp-
natur superbia temptatoris mei sus-
tineantur flagella patris mei. Repul-
sus est temptator: obseruatum ē ca-
put eius: penetrare nō potuit in cor.
Duratam ciuitatem forissecus ob-
pugnauit: sed non expugnauit. Acces-
sit alia temptatio pmissus est ad cor-
pus ei⁹. percussit graui vulnere a ca-
pite vsq; ad pedes: & tabescebat putre-
dine scatebat vmbibus: amissa domo
sedebat in stercore. Ibi eua captiua-
ta a dyabolo ad adiutorium marito
supposita: ad lapsum suggerit vt blas-
phemetur de⁹. Primo suggerit in pa-
radiso vt cōtempneretur de⁹ modo
vt blasphemetur deus. Valuit tunc in
integrum nūc victus est a putredine.
In paradiso deiecit: in stercore supa-
tus est. Attendebat at ille draco vtrū
iob lingua laberetur. Omnis em̄ ho-
mo in actu suo pedes habet: in eo qđ
agit in quo mouetur ibi tanq̄m abu-
lat. Dicebat ille multa. Quāta em̄ dix-
it iob qui legunt nouerunt. in tā mul-
tis illis verbis obseruabat serpēs cal-
caneum labētis: ille autem qui caput
obseruabat serpentis reppulit ōnes
suggestionem. Respondit et mulieri
sicut dignū erat rñdere mulieri. Lo-
cuta es inquit tanq̄m vna de insipien-
tibus mulierib; Si bona pcepimus
de manu dñi mala q̄re non sustinea-
mus? Et inter illa ōnia q̄ dixit nūq̄m
lapsus ē. Qđ multi in illis v̄bis nō in-
telligūt & qđam ibi sic accipiunt qua-

46
si aliquid durum dixerit iob in deum.
Nam inter multa eciam hoc dixit ve-
lut stomachans adūsus deū sicut vi-
debatur non intelligentib; ille at ges-
tabat personam magnam magne p-
phecie: vtinā inquit loquens ad deū
vtinā eēt nobis arbiter. Quid ē vtinā
nobis eēt arbiter? Quasi qui int̄ nos
iudicaret: & quo iudicante cām vince-
ret. Sic accipitur ad primum sonum
sed discute te ne labaris. Attendit em̄
serpens ille semp calcaneū tuū. Quid
vilis est dixisse iob. Vtinam eēt no-
bis arbiter vtinam eēt medius aliq̄s
qui iudicaret inter me & te. Hoc deo
homo. Hoc in stercoē homo hoc v̄t
in celo angelus deo. vtinā esset nobis
arbiter? Sed quid preuidebat qđ op-
tabat? Multi inquit dominus iusti
& prophete voluerunt videre que vi-
detis: & non viderunt. Arbitrum desi-
derabat. Quid est arbiter? Adedi⁹ ad
cōponendam causam. Nōne inimici
eramus dei & malā causam habeba-
mus aduersus deum? Quis finieret
causam istam malam nisi ille medius
arbiter? Qui nisi veniret: misericor-
die pierat iter. De quo apostol⁹ dicit
vnus enim deus vnus & mediator dī
& hominum homo cristus ihesus. Si
non homo non mediator: quia equa-
lis patri deus. Dicit alio loco media-
tor autem vnus non est deus autez
vnus est. Inter duos mediator. Er-
go cristus mediator inter hominem
& deum: non quia deus sed q̄ homo
nō quia deus equalis patri: si equal
patri non mediator. Vt autem sit me-
diator descendat a superiore ad infe-
riorez ab eq̄litate patris. faciat qđ ait
apostol⁹. semetipsum exinaniuit for-
mam serui accipiens: in similitudine
hōim factus & habitu inuent⁹ vt hō.

Sundat sanguinem suum. deleat cy-
rographum nostrū cōponat pacem
inter nos & deū. nrām voluntatē cor-
rigens ad iusticiam: illius sniām flec-
tens ad miām. Sicut ergo vnum hoc
exposuimus quantum dominus de-
dit qđ durū videtur dictū ad iob sic &
cetera que ibi videntur quasi aspera
et blasphema habent intellect⁹ suos.
Qđ putaremus aliter eē nisi deus p-
hiberet testimoniū. Et añqm loque-
retur iob & postea qm totum locut⁹
est: phibuit de⁹ pmo testimoniū di-
cens. homo sine qrela: verax dei cul-
tor. Dixit hoc deus dixit hoc añ temp-
tationem illius. Ne quis at in illis v-
bis forte male intelligens scandalisa-
retur & putaret iustum quidem virū
fuisse iob añ temptationem in temp-
tatione autem graui defecisse. & lap-
sum esse in sacrilegam blasphemiam
finitis omnibus sermonibus et ipi⁹
iob & amicoꝝ eius a quibz ei cōsola-
tio reddebatur: dicit dominus testi-
monium illos nō verum locutos fi-
cut seru⁹ ei⁹ iob. Nō em locuti estis
inquit coram me veruz quitqm: sicut
seruus meus iob. Deinde iubet vt ille
pro eis offerat hostias: quibus eoꝝ
pccā soluantur. Eya fratres mei. qui
vult obseruare caput serpentis & secu-
re trāfire hoc mare. qz necesse est ha-
bitet hic serpens iste. & vt dicere cepe-
ram lapsus dyabolus de celo hūc lo-
cum accepit: obseruet caput eius a ti-
more seculi & a cupiditate seculi. Hic
em suggerit aliqd a vñ times. aut vñ
cupis: aut amorē tuū temptat aut ti-
morem. Tu si timueris gehennas. si
amaueris regnū dei obseruabis ca-
put eius. Euitato capite secur⁹ eris.
nec ille lapsum tuū tenebit: nec de tu-
a ruina gaudebit. Nemo aut dicat vt
dixi: magnam habet potestatem. Vi-

dent enim hoies quasi quātū accepe-
rit potestatis: quid perdiderit maies-
tatis non vident. Ipe autem sanctus
iob verbis suis mysticis & alte secre-
tis dicens de ista potestate quā dici-
tur dyabolus habere & describens il-
lum multis modis in figuris simili-
tudinum exponens quid ille sit vt qđ
valeat hoc quoq; ait. non est quicqm
simile ei factum super tram ad illudē-
dum ei ab angelis meis. Deus ibi lo-
quitur in libro iob: nō est quicqm fi-
mile ei super terram. factum ad illu-
dendum ei ab angelis meis. Omne al-
tum videt: & ipe rex omniū que in a-
quis sunt. Cui testimonium congru-
it hoc in psalmo. Cum em diceret de
mari mag⁹ & spaciofo. vbi aiālia pu-
filla & magna. vbi repentia quoꝝ nō
est numerus vbi naues nauigant lig-
no tute ait draco hic quem finxisti ad
illudendum ei. Sed si ad illudendum
quō deus illi illudit. An tradidit eum
ad illudendum. hoc est vt illudatur.
Putaremus qđ deus illi illuderet nisi
scriptura iob soluisset questionē. Ibi
em dictum ē ad illudendū ei ab angel-
meis. Vis illudē draconi. Esto ange-
lus dei. S; nondū es angel⁹ dei: do-
nec sis si eum cursum tenes vt sis. s;
angeli qui illudāt draconi ne tibi no-
ceat. Prepositi enim sunt angeli celo-
rum sup ptātes aereas & in pcedit v-
bum qđ fit hic. Intuentur em legem
fixā legē eternā iubentē sine scriptu-
ra. sine sillabis sine strepitu: fixā sp &
stantē. Intuent⁹ angeli corde mūdo.
& ex illa faciūt qcquid h fit: et ptātes
ex illa ordināt⁹ a summis vsq; in yma.
Et si ptātes summoy celoꝝ regūt⁹ v-
bo dei qntomag⁹ inferiores atq; terre-
ne. Remanet q in mal⁹ sola nocendi
cupiditas: hanc habet hō in prāte cu-
piditatem nocendi voluntatē ad per-

niciem Si autem culq; nocere potuerit
non gloriatur nō ipse nocuit data ē ei
potestas Semel dictum est .senten-
cia firma ē . nō ē potestas nō a dō Quid
ergo times? In aquis fit draco i ma-
ri fit draco illuc transiit? es Sic est
fictus ut illudatur hic : ad hūc locum
ordinatus est in hīs sedib; deputat?
est Si magnū aliqd illi putas eē has
sedes . qz nō nosti sedes angeloz vñ
lapsus ē : mirar? sedes mortuoz vbi
deiectus est Que tibi videtur ei? glo-
riatio dāpnatio est Similitudinē ac-
cipite breuiter qz reuera magnū ali-
quid ē hoc nosse et intelligere Domū
magnam aliquā putate totā istā am-
nistratiōē creature Dom? ista mag-
na habet dñm habet seruos et in ipis
seruis habet circa se p̄imos sibi in
apparatib; meliorib; vestiū thesau-
rorum horreoz magnarū possessio-
num habet etiā seruos in infimis mi-
nisterijs ita subditis sibi potestatib;
ut quosdā habeat et ad mūdādas clo-
acas A summis atq; pcuratorib;
vsq; ad extrema ista et infima minis-
teria q̄ multi sunt gradus? Si q̄ ali-
quis magn? pcurator offendat et pe-
na dñi sui vbi gracia fiat ostiarius i
extremo loco aliquo . si exercens sibi
datam ptātem ut volentes intrare l-
exire pturbet scdm modū potestatis
quā accepit a dño . illi at nesciant euz
fuisse aliqñ magnū pcuratorē mag-
nam ptātem illi? eē arbitrantur quia
qd pdiderit nesciūt . et tñ frēs mei os-
tiarius ille de quo dixi ad similitudi-
nem dom? magne hui? terrene pt a-
liquid facere nesciente dño suo et tur-
bare aliquē illo nō iubente Hste autē
nec ad illā ianuā positus ē qua intra-
mus ad deū Christus est em illa ianu-
a et per xpm intramus ad vitā eternā
Sed ē qdam ianuā qua intratur in h

seculū . ianuā qdam mortalitatis cir-
ca ista infirma carnis hui? detrimen-
ta et supplementa Ad istā ianuā qñ q-
dam ostiari? est Hic habet ptātez in
ist o mari qua naues p̄meant sed non
tantū ut faciat aliquid nesciente aut
nolente dño suo . ne forte aliquis di-
cat . perdidit quidem ille magnā ptā-
tem supiorū apparatus . sed ego in
hīs infimis sum . hic me pt habere in
ptātem opus ē ut seruiā illi Noli fal-
li . nouit te dñs deus tuus et sic te no-
uit ut capillos tuos habeat numera-
tos Quid ergo times? Temptatur?
ē forte carnem tuā . flagellū ē dñi tui
non ptās temptatoris tui Vult noce-
re saluti q̄ pmittitur sed nō pmittit?
Ut at nō pmittatur habe caput xpm
repelle caput draconis Suggestioni
eius noli cōsentire a via tua noli labi
Draco h̄ quē finxisti ad illudendū ei
Nā vis videre qz nō tibi noceat n̄ p-
missus? **A**mnia inquit a te expectant
dñe ut des illis cibum in tpe oportu-
no Et iste draco māducare vult s; nō
māducatur quē vult Omnia a te expec-
tant ut des illis cibū i tpe opportuno.
Omnia et repentia quoz nō ē nume-
rus et aiālia pusilla et mag et ipse dra-
co et omnis creatura tua qua implef-
ti terrā oīa a te expectant ut des illis ci-
bum in tpe optuno vnicui qz cibū su-
um H̄ habes cibū tuum habet et draco
cibum suum Si bene vixeris cibum
xpm habebis si a xpo recesseris . cib;
draconis eris Omnia a te expectant
ut des illis cibum in tempore opor-
tuno Quid dictū ē ip̄i draconi? Ter-
rā māducabis Draconi dñm est terrā
māducabis cūctis dieb; vite tue Au-
disti cibū draconis . n̄ vis ut det te de-
us manducandū draconi noli eē cib;
draconis . id ē noli relinqre vbum dei
Vbi em dictum ē draconi terrā man-

ducabis ibi iam dictum est et p[ro]u[er]bi-
tozi terra es et in terrā ibis Cib[us] ser-
pentis eē non vis noli eē terra Quō
inquis non ero terra? Si terrena nō
sapias Audi apl[ostolus]m ut nō sis tra. Nā
corp[us] qđ geris terra ē sed tu noli esse
terra Quid ē hoc? Si resurrexistis i-
quit cum xp[ist]o q[ui] sursum sunt q[ui]ritē ubi
xp[ist]us est in dextera dei sedens q[ui] sur-
sum sunt sapite nō que sup[er] terrā Si
nō sapis terrena nō es terra Si non
es terra. nō māducaris a serpēte cui
cib[us] data est terra Cibū suū dat deus
serpenti. qñ vult quē vult Bñ aut iu-
dicat. falli nō p[otes]t. nō ei dat aurū pro
terra Omnia a te expectāt dñe ut des
illis cibum in tpe oportuno Cum de-
deris eis colligēt añ illos sunt. s[ed] nō
colligent nisi cū dederis An dyabo-
lum iob erat et quidem nō deuorauit
iob. sed v[ult] temptare nō ausus ē. nisi
cū ille dedisset A te expectant. cū dede-
ris eis colligent: si nō dederis nō col-
ligent Et qđ nos frēs? Quem cibum
habem? Sequitur et de cibo nostro
Aperiente at te manū tuam vniū-
sa implebuntur bonitate Quid est o
dñe q[ui] ap[er]is manū tuam? Adan[us] tua
xp[ist]us est Et brachium dñi cui reuela-
tum ē? Cui revelatur illi ap[er]itur Re-
uelatio em[en] aptio est Aperiente at te
manū tuā vniūsa implebuntur boni-
tate Reuelante te xp[ist]m tuū vniūsa
implebuntur bonitate. nō at habent
a se bonitatem Nā illi qñ boni p[ro]ba-
tur illis **A**uertente at te faciem tu-
am turbabuntur Multi repleti bo-
nitate sibi tribuerūt qđ habebāt et vo-
luerunt gloriari qñ in iustificationi-
bus suis et dixerunt sibi. iustus sum.
magnus sum et facti sunt sibi placentes
et sonuit eis apl[ostolus] quid em[en] habes
qđ non accepisti? Volens aut proba-
re deus hōi quod ab illo habeat quic

qđ habet ut cum bōitate habeat et hu-
militate. aliquando eum perturbat.
auertit ab illo faciem suā et decidit in
temptationē. et oñdit illi q[ui] q[ui]stus
erat et recte ambulabat. ip[s]o regente
fiebat Auertente autem te faciez tuā
turbabuntur Videte quid dicat et in
alio psalmo. ego dixi in habundācia
mea non moueboz in eternum Pres-
umpsit de se impletus erat bonita-
te et putabat a se sibi esse totā bonita-
tem et dixit in corde suo nō moueboz
in eternum Sed q[ui] iam senlerat dei
grām se percepisse p[ro] eo quod eāt ex-
pertus reddidit graciārū actionē Do-
mine in voluntate tua prestitisti de-
cori meo v[ir]tutem Auertisti aut faciem
tuam: et factus sum cōturbatus Sic
et hic ap[er]ies tu manū tuam ap[er]ies ma-
num et vniūsa implebuntur bonita-
te Nō manu sua sed manu tua aper-
ta Auertente aut te faciem tuā turba-
buntur Sed quare hoc facis? Qua-
re auertis faciem ut turbētur? **Au-**
feres spiritū eoz et deficient Spiri-
tus eoz supbia eoz erat Gloriantur
sibi tribuūt se ip[s]os iustificānt Auer-
te faciem tuā ut turbentur. aufer spi-
ritum eoz et deficient. clament ad te.
cito exaudi me dñe defecit spirit[us] me-
us ne auertas faciem tuā a me Aue-
res spiritum eoz et deficient **Q**uoniam
puluerem suum cōuertentur Inue-
nit se homo penitens de pccō suo q[ui]
non habebat vires ex se et confitetur
deo dicens se esse terram et cinerem.
Superbe. conuersus es in puluerē
tuum ablat[us] ē spiritus tuus Nā nō
te iactas. non te extollis non te iusti-
ficas Vides quia de puluere fact[us] es
et auertēte faciem suā dñō in tuū pul-
uerem recidisti Roga ergo cōfiteri
puluerē tuū et infirmitatē tuā et vide
qđ se[qu]itur **A**mittes sp[iritu]m tuū et cre-

abuntur Auferes spiritū eorū mitte
tuū Auferes spiritū eorū. nō habebūt
spiritum suū Ergo deserti sūt bti pau
peres spiritu: Non sunt autē deserti.
qm̄ iporū est regnū celorū Noluerunt
habere spiritū suū habebūt spiritū dī
Hoc em̄ dixit martiribz futuris Cum
vos cepint et abduxerint. nolite co
gitare quō aut quid loquamini Nō
em̄ vos estis qui loquimini sed spūs
patris vestri q̄ loquitur in vob Nō
lite vobis tribuere fortitudinē si vā
est inqt̄ et mea nō est. duricia ē n̄ forti
tudo Auferes spiritū eorū et deficient
et in puluerem suū cōuertentur emit
tes spiritū tuū et creabuntur Hic ei
sumus figmentū dixit apostol⁹ crea
ti in opibus bonis A spū ei⁹ accepi
mus grām vt iusticie viuam⁹ q̄ ipse
ē qui iustificat impiū Auferes spiri
tum eorū et deficient emittes spiritū
tuū et creabuntur **E**t inouabis fa
ciem terre id ē nouis hōibz cōfidenti
bus se iustificatos esse nō a se iust os
vt grā dei sit in ill⁹ Vide q̄les sint qui
bus inouata est facies terre Paulus
dicit. plus oibz illis laboraui Quid ē
paule? Attende si tu sis spirit⁹ tuus.
Nō ego inquit s; grā dei mecū Quid
ego? Quia cū abstuleris spiritū nr̄m
in pluerē nostrū cōuertemur vtiliter
intuentes infirmitatē nr̄am vt accep
to eius spū recreemur Videte qd̄ seq̄
tur **S**it glā dñi in eternū Non tua
nō mea. nō illius aut illi⁹ glā dñi sit n̄
ad tps sed in eternū **L**etabitur do
minus in opibz suis Nō in tuis qua
si tuis q̄ et opa tua si mala. p̄ iniqui
tatem tuā. si bona p̄ grām dei **L**eta
bitur dñs in opibus suis **Q**ui aspi
cit terrā et facit eā tremere qui tangit
mōtes et fumigabūt **T**erra exulta
bas de bōitate tua. tibi tribuebas vi
res opulentie tue. ecce respicit dñs et

facit te tremere **R**espiciat te et faciat
te tremere **M**elior est enim tremor
humilitatis q̄ p̄fidentia superbie Vi
dete quomodo aspiciat deus terrā et
faciat eam tremere Ad terram quasi
preudentem sibi et exultantem loqui
tur apostolus. cum timore et tremo
re vram iporum salutē opamini Cum
timore et tremore Deus enim est qui
opatur in vobis Dicis o paule opa
mini. dicis vt opemur quare cum ti
more et tremore? Deus enim ē inqt̄ q̄
opatur in vobis Ideo ergo cum tre
more quia deus opatur Quia ipse de
dit non ex te est quod habes. cum ti
more et tremore opaberis Nā si non
timueris eū auferet quod dedit Cum
tremore ergo opare Vide alium psal
mum seruite dñō in timore et exulta
te ei cum tremore Si cū tremore ex
ultandum est. de⁹ aspiciat fit terremo
tus aspiciente deo tremant corda nā
tunc ibi requiescit deus Audi illū alio
loco Super quem requiescet spirit⁹
meus? Super humilem et quietum et
tremantem verba mea Qui aspiciat t̄
ram et facit eam tremere. qui tangit
montes et fumigabunt Montes su
perbi erant. iactabant se non eos te
tigerat deus. tangit illos et fumiga
bunt Quid ē fumigare mōtes? Pre
cem dñō reddere Ecce magni mōtes
supbi mōtes ingentes non rogabāt
dominum se rogari volebant et supe
riorem non rogabant Quis em̄ po
tens et tumidus et superbus in terra. q̄
dedignetur humiliter rogare deum?
De impiis loquor non de cedris liba
ni quas plantauit dominus. Impi⁹
quilibet. infelix anima rogare deum
nescit. et vult se rogari ab hominibus
Nō est opus ē vt tangat illū deus
et fumiget Nā cepit fumigare. dabit
do p̄cē t̄q̄ sacrificiū cordis Fumigat

ad deum deinde tundit pectus incipit
et flere quia et sumus excutit lacrimas.
Qui tangit montes et fumigabunt
Cantabo domino in vita mea Quid est
cantabit. Totum quicquid cantabit Can-
temus domino in vita nostra Vita nos-
tra modo spes est vita nostra poste-
a eternitas erit Vita vite mortal' spes
est vite immortalis Cantabo domino in vi-
ta mea **P**sallam deo meo quod diu sum
quoniam in illo fine fine sum Quidiu
sum psallam deo meo Ne forte cum
ceperimus psallere deo in illa civita-
te putemus nos aliquid aliud acturos
tota vita nostra erit psallere deo Si
veniet in fastidium quod laudamus pre-
venire in fastidium et nostra laudatio Si
semper a nobis amatur ille semper lau-
datur Psallam deo meo quod diu sum.
Quavis sit ei disputatio mea ego
autem iocundabor in domino Suavis sit ei
disputatio mea Que est disputatio ho-
minis ad deum nisi confessio peccatorum?
Confitere domino quod es et disputa-
ti cum illo Disputa cum illo fac bona
opera et disputa Lauamini mundi es-
tote psalmas dicit auferte nequicias ab
animis vestris a conspectu oculorum me-
orum. cessate a nequiciis vestris dis-
cite benefacere Iudicate pupillo et ius-
tificate viduam. et venite disputemus
dicit dominus Quid est disputare cum
deo? Te illi indica scienti. ut indicet se
tibi nescienti Suavis sit ei disputatio
mea Ecce hoc est domino suave. dis-
putatio tua. sacrificium humilitatis
tue. contribulatio cordis tui. holocau-
stum vite tue hoc est suave domino Ti-
bi autem quid est suave? Ego autem
iocundabor in domino Ipsa est mutu-
a disputatio quam dixi Indica te ei
scienti et indicat se tibi nescienti Sua-
vis est ei confessio tua suavis est tibi
gracia ipsius Dixit se tibi Dominus se tibi dix-

it. Per verbum Quod verbum. Cris-
tum Et tibi dixit se et se dixit quia mi-
sit cristum seipsum dixit Ita plane au-
diamus ipsum verbum. qui me videt vi-
det et patrem Ego autem iocundabor
in domino **D**eficiant peccatores a ter-
ra Seuire videtur o sancta anima que
hic cantat et gemit. utinam cum ipsa a-
nima sit anima nostra utinam copu-
letur ei et societur et coniungatur ei vi-
debit etiam misericordiam seuiantis
Quis enim capit hoc nisi qui imple-
tus fuerit caritate? Deficiant peccatores
a terra Contremiscis quia maledicit Et
quis maledicit? Sanctus sine dubio
exauditur Sed dictum est sanctis be-
nedicite et nolite maledicere Quid est er-
go quod dicit deficient peccatores a ter-
ra? Plane deficient auferantur spiri-
tus eorum et deficient ut emittat spi-
ritum suum et recreentur Deficient pec-
catores a terra **E**t iniqui ita ut non
sint Quid non sint nisi iniqui? Ergo
iustificentur ut non sint iniqui Vidit
hoc et impletus est gaudio et reuocat
versum primum psalmus **B**ene-
dic anima mea dominum Benedicat
anima nostra dominum fratres. quod
dare dignatus est et facultatem et ser-
monem nobis et vobis intentionem
et studium Unusquisque ut potest re-
cordetur quod audiuit colloquutionem
in vicem ructate. saginam vestram ru-
minate. quod accepistis non eat in vis-
cera oblivionis vestre thesaurus defi-
derabilis requiescat in ore vestro **M**ag-
no labore quesita et inuenta sunt. mag-
no labore nunciata et disputata sunt
Sic labor noster fructuosus vobis.
et benedicat anima nostra dominum

Explicit psalmus centesimus tercius
Incipit psalmus quartus

D Salmus iste centesimus quartus primus est in eis quibus prenotatur alleluia. cuius verbi vel potius duorum verborum interpretatio est laudate deum et ideo inde cepit

Psalmus

Confitemini domino et inuocate nomen eius. In laude enim intelligenda est ista confessio sicut est confiteor tibi pater domine celi et terre. Premissa enim laude inuocatio sequi solet ubi desideria peccatorum alligantur et ipsa oratio dominica habet in capite brevissimam laudem quod est pater noster qui es in celis tunc que petuntur deinceps persequuntur. Unde et alibi in psalmo dicitur. confitebimur tibi deus confitebimur et inuocabimus nomen tuum. quod alibi est planius laudans inuocabo dominum et ab inimicis meis saluus ero. Ita et hic confitemini inquit domino et inuocate nomen eius. Quod tale est ac si diceret. laudate dominum et inuocate nomen eius. Exaudit quippe inuocantem quem laudantem videt. laudantem autem videt quem probat amantem. Et in quo voluit dominus boni serui amorem circa se ostendi maxime nisi in eo quod illi ait pasce oves meas. Unde et hic sequitur. Annunciate inter gentes opera eius vel potius ut de greco ad verbum exprimitur quod et alij latini codices habent. annunciate in gentibus opera eius. Quibus hoc dicitur nisi euangelistis in prophetia. Cantate ei et psallite ei. Verbo et opere laudate. Bre quippe cantatur psalterio at hoc est manibus psallitur. Narrate omnia mirabilia eius laudamini in nomine sancto eius. Possunt huius duo versus ex duobus verbis superioribus dicti non absurde videri. ut quod ait narrate omnia mirabilia eius. referatur ad id quod dictum est cantate ei quod

vero sequitur laudamini in nomine sancto eius. referatur ad id quod dictum est et psallite ei. illud scilicet ad verbum bonum quo cantatur ei et narrantur omnia mirabilia eius. illud autem ad opus bonum quod psallitur ei ne velit quisque de opere bono tanquam in sua virtute laudari. Ideo cum dixisset laudamini. quod utique bene operantes merito possunt addidit in nomine sancto eius ut qui gloriatur in domino gloriatur. Qui ergo non sibi sed ei volunt psallere. caueant facere iusticiam suam coram hominibus ut videantur ab eis. alioquin mercedem non habebunt apud patrem qui in celis est. sed luceant opera eorum coram hominibus non eo fine ut ipsi videantur ab eis. sed ut videant bona opera eorum et glorificent patrem eorum qui in celis est. hoc est laudari in nomine sancto eius. Unde et in alio psalmo legitur in domino laudabitur anima mea. audiant mites et iocundentur. Quod et hoc quodammodo sequitur. Letetur cor querentium dominum. Sic enim mites iocundantur qui non amaro zelo eos iam bene operantes emulantur. Operite dominum et confirmamini. Hoc enim de greco expressius interpretatum est quamuis verbum minus latinum videatur. Unde et alij codices habent confirmamini. alij corroboramini. Et quippe dicitur fortitudo mea et fortitudinem meam ad te custodiā ut eum querendo atque ad eum accedendo et illuminemur et confortemur ne cecitate quod faciendum sit. non videamus a infirmitate non faciamus etiam quod videmus. Quod ergo est ad videndum accedite ad eum et illuminamini. hoc est ad faciendum querite inquit dominum et corroboramini. Operite inquit faciem eius semper. Quid est facies domini nisi presentia dei.

Sicut facies v̄eti ⁊ facies ignis. Dic-
tum est em̄ sicut stipulam añ faciem
venti ⁊ sicut fluit cera a facie ignis ⁊
multa alia p̄dit scriptura nichil aliud
q̄ earum rerū p̄ntiam volens intelli-
gi quarū noiāt faciem. Sed qd̄ est q̄-
rite faciem ei⁹ semp? Scio quidē qz
michi adherere deo bonū est. Sed si
semp queritur qñ inuenitur? An sem-
per dixit in tota vita qua hic viuitur
ex qua id nos facere debere cognoui-
mus qñ et inuentus querend⁹ ē? Jā
quippe illū inuenit fides s; adhuc eū
querit spes. caritas autē ⁊ inuenit eū
per fidem ⁊ eum querit habere p spe-
ciem. Vbi tunc hic inuenietur vt suffi-
ciat nobis. ⁊ vltērius nō querat? Nō
si em̄ eum in ista vita inueniret fides
non diceretur querite dñm. ⁊ cū iue-
neritis eum derelinquat impi⁹ vias
suas. ⁊ vir iniquus cogitationes su-
as. Item si fide inuent⁹ nō adhuc eēt
perquirendus. non diceretur si ei⁹ qd̄
nō videmus speramus per paciā ex-
pectamus. et qd̄ iohannes ait. scim⁹
qz cum apparuerit filēs ei erim⁹ qñ
videbimus eū sicuti est. An forte etiā
cū facie ad faciem viderimus eū sicuti
est. adhuc perquirendus erit? Et si
ne fine querendus qz fine fine aman-
dus. Dicimus em̄ etiā p̄nti alicui nō
te quero id est nō te diligo ac p hoc q̄
diligitur etiā p̄ns q̄ritur dum carita-
te ppetua ne fiat absens agitur. Pro-
inde quem quisq; diligit etiā cū eū vi-
det sine fastidio semp vult eē p̄ntem
hoc ē semper querit eū p̄ntem. Et ni-
mirum hoc est q̄rite faciem ei⁹ semp
vt non huic inquisitioni qua signifi-
catur amor finē prestat inuentio sed
amore crescente inquisitio crescat in-
uenti. Jā deinceps tēperat se lauda-
tor iste ardens ⁊ ad capacia v̄ba des-
cendit infirmū amorem atq; lacten-

tem temporalibus dei mirabilibz nu-
trienti. **M**ementote inquit mirabi-
lium ei⁹ q̄ fecit p̄digia ei⁹ ⁊ iudicia o-
ris ei⁹. Qui locus similis videtur illi
loco vbi ad moysen q̄rentem q̄s esset
cū dixisset ego sum qui sum ⁊ dices fi-
lius isrl. qui est misit me ad vos qd̄ ex
aliquatūlacūq; p̄ticula rara mens ca-
pit. deinceps nomē suū cōmemorās
erga hoīēs grām suam misericordi-
ter tempauit dicens. ego sum de⁹ ab-
raham et deus ysaac ⁊ deus iacob. h̄
michi nomen ē in eternū vbi intelligi
voluit ⁊ illos quorum se deū dixit vi-
uere secum in eternū. et hoc dixit qd̄
capi etiam a paruulis posset. vt ego
sum qui sum illi pro captu intelligen-
rent qui grandibz viribz caritatē nos-
sent querere faciem ei⁹ semp. Si er-
go qd̄ est ip̄e multum est ad nos l vi-
dere vlt querere memētote mirabiliū
ei⁹ q̄ fecit p̄digia eius et iudicia oris
ei⁹. Et quibus dicitur. **S**emen ab-
raham serui ei⁹ filij iacob electi eius
Vos semen abraham vos filij iacob
mementote mirabiliū ei⁹ que fecit p̄-
digia ei⁹ ⁊ iudicia oris eius. Ne quis
aut vni genti hoc tribueret israhelita-
rum scdm carnē. ⁊ non intelligēt ma-
gis eē semen abrahe filios p̄missio-
nis magis q̄ carnis. quibz apl's dicit
cū gentibz loqueretur vos ergo ab-
rahe semen estis. scdm p̄missionem
heredes sequitur ⁊ dicit. **I**p̄e dñs
deus noster in omni terra iudicia ei⁹
Hoc dicitur per ysayam ad iherusa-
lem liberā mrēm nrām. ⁊ qui eruit te
ip̄e de⁹ tuus vniūse terre vocabitur.
An iudeoz deus tm̄? Absit. Ip̄e ē do-
minus deus noster in omni terra iu-
dicia ei⁹ quia in omni terra eccā eius
vbi predicantur iudicia ei⁹. Quid er-
go ait in alio psalmo? Qui annūciat
v̄bum suum iacob iusticias ⁊ iudicia

148
sua isrl' nō sic fecit ōni genti & iudi-
cia eius nō manifestavit eis. Nō dic-
tum est qz vnam gentē voluit intelli-
gi p̄tinentem ad semē abrahe que vo-
cata ē quidē ex omnibz gentibz. et sic
in ea dicuntur oēs gentes. vt vna sit
gens in adoptionē vocata. Extra is-
tam nulli genti manifestavit iudicia
sua qm̄ qui ea non crediderunt. ecia-
z si annūciata sunt manifesta eis vtiqz
nō sunt qz nisi credant nō intelligent.
Memor fuit in seculū testamēti sui.
Alii codices hnt in eternū qd ex am-
biguo greco factū ē. Sed si in h̄ secu-
lo intelligendū est nō in eternū quod
mō exponens cuius testamēti me-
mor fuerat adiungit & dicit. **V**erbi
qd mandauit in mille generationes.
qd adhuc cum aliquo fine p̄t intelligi.
Sed deinde dicit. **Q**uod disposuit
ad abrahā & iuramenti sui ad ysaac
& statuit illud iacob in p̄ceptum & isrl'
in testamētū eternū. vbi null' ē am-
biguitatis loc'. **A** E **A** D **I** N **I** S **I** S
aeonion quippe habz grecus qd nus-
qm̄ nostri in eternū interpretati sunt.
Dix aut aliqui alicubi. **A** E **A** D **I** N **I** S
I S. aeonion eternale dixerūt. nisi
forte qz anon. **A** E **I** N **I** S. **A** familiaris
us interpretatur seculum. **A** E **A** D **I** N
I S. aeonion nō in eter nū. sed se-
cularem interpretari velint qd neminē
ausum fuisse cōmemini. Si autē hoc
loco testamētū vet' intelligendum
est p̄pter terrā chanaan sic enim ser-
mo cōteritur & statuit illud ipi iacob
in p̄ceptum. & ipi isrl' in testamētū
eternū dicens tibi dabo terrā chana-
an funiculum hereditat' vestre quo-
modo intelligendū est eternū cū ter-
rena illa hereditas eterna eē nō pos-
sit. Et iō vetus testamētū vocatur
qz per nouum aboletur. **A** Dille vero
gnationes nec in eternū vident' ali-

quid significat. quia vtiqz finem hnt
& ad ipa tpalia nimis multe sūt. Quāli-
bet em̄ pauc' annis generatio deter-
minetur quā greci genean dicūt quā
minimā quidē qndecim annis termi-
nauerunt ex q̄ hō incipit posse gene-
rare que sunt iste mille generationes
nō solū a tpe abrahā qm̄ ei facta est
ista promissio vsqz ad temp' noui tes-
tamenti sed ab ipō adam vsqz ad ter-
minum seculi. Quis em̄ audeat dice-
re quindecim annoz milibz hoc secu-
lum extendi. Proin michi videtur nō
hic vet' testamētū intelligendū. qd
nouo eēt tollendū. Dicitur p̄ p̄phetā
ecce dies veniūt dicit dñs et cōfirma-
bo domū iacob in testamētū nouū
nō scdm̄ testamētum qd cōstitui pa-
tribz eoꝝ cū eduxi eos de terra egip-
ti. sed testamētum fidei qd laudat a
postolus cū abrahā nobis p̄ponit
imitandū & de legis opibus glorian-
tes inde cōvincit qz abrahā ecia' aī
circūcisionem credidit deo et reputa-
tum est illi ad iusticiam. Deniqz cū dix-
isset memor fuit in seculū testamēti
sui qd in eternum intelligere debem'
testamētum scilz iustificationis & he-
reditatis eterne quā fidei p̄misit de'.
verbi inquit qd mandauit in mille ge-
nerationes. Quid ē mandauit. Qd ei
ait. tibi dabo terrā chanaan nō man-
datū est sed promissum. **M**andatu-
est aut qd facere debemus. p̄missu-
qd accipe. **M**andatu ergo fides ē vt
iust' ex fide viuatur. & huic fidei heredi-
tas eterna promittitur. **A** Dille q̄ ge-
nerationes p̄pter numeri p̄fectionē
pro omnibz intelligende sunt id ē qm̄
diu gnatio generationi sequēdo suc-
cedit tam diu mandatū ē viuendo ex
fide qd obseruat popul' dei filius p̄-
missionis nascendo veniētes & mori-
endo abeuntes donec ōnis gnatio fi-
ff i

niatur qđ millenario numero signifi-
catū ē qđ denarij numeri solidū qua-
dratū decē decies ⁊ h̄ decies ad mille
puenit Qđ disposuit inquit ad abra-
ham ⁊ iuramenti sui ad ysaac: ⁊ statu-
it illud iacob id est ipsi iacob in pcep-
tum Ipi sunt tres patriarche quorū
specialiter se dicit deū quos ⁊ domi-
nus nominat in testamēto nouo vbi
dicit .multi ab oriente ⁊ occidente ve-
nient .et recūbēt cū abraham ⁊ ysaac
⁊ iacob in regno celoz Ista ē heredi-
tas eterna Nam ⁊ hic vbi ait statuit
illud iacob in pceptū manifestat pre-
ceptum eē fidei nō em̄ pmissum ap-
pellaret pceptum Si em̄ opus ē in p-
cepto .merces in pmissio hoc ē opus
dei dñs ait .vt credatis in euz quē ille
misit h̄ ergo vbum qđ mandauit me-
mor erit in eternū testamenti sui h̄ ē
vbum fidei qđ pdicamus statuit illd
ipi iacob in pceptum ⁊ ipi isrl' in tes-
tamentū eternū id ē qđ ex ipso verbo
⁊ pcepto impleto daturus esset ali-
quid eternū **D**icens tibi dabo ter-
ram chanaan .funiculum hereditatē
vestre Quō ergo est hoc in eternum
nisi aliqd eternū significet? Ipa em̄
dcā est terra pmissionis .terra fluēs
lac ⁊ mel qđ totū significat grām in q̄
gustatur qđ suauis est dñs ad quā nō
omnes hoiēs ptinent Non em̄ om̄iū
est fides iō addidit funiculū heredita-
tis vestre idē in alio psalmo semē ab-
rahe qđ est xps intelligitur loqui vbi
dicit .funes ceciderunt m̄ in pclaris.
et em̄ hereditas mea pclara ē m̄ Cur
āt dicta ē terra chanaan interpretatio
hui⁹ nōis apit Chanaan q̄ppe inter-
ptatur hūilis Qđ si ad illam referat⁹
sentenciā sancti noe q̄ eundē chanaan
dixit futurū seruū fratrū suozū .hinc
est ecia seruilis timor .seruus at non
manet in domo in eternū fili⁹ aut ma-

net in eternū iō excusso chanaan eo da-
tur terra pmissionis semini abrahe.
Consummata em̄ caritas foras mit-
tit timorē vt filius maneat in domo
in eternū .vñ dictū ē ⁊ ipi isrl' in testa-
mentū eternū Deinceps sequit⁹ hys-
toriam in libroz scōz veritate notis-
simam **Q**um essent numero breui
paucissimi ⁊ incole in ea id est in ter-
ra chanaan Qñ ibi p̄s habitauerūt
abraham ysaac ⁊ iacob añqm eā acci-
perent hereditatē .in semine suo pau-
cissimi erāt et incole in ea Nonnulli at
codices hñt nō paucissimi ⁊ incole s̄
paucissimos et incolas Vbi apparet
eos qui ista interpretati sunt grecā fu-
isse locutionē secutos q̄ transferri nō
pt in latinū nisi cū absurditate q̄ trās-
ferri omnino nō possit Si em̄ totam
ipam locutionē transferre conemur
dicturi sumus in ea eē illos numero
breui paucissimos ⁊ incolas i ea Qđ
āt ait grecus in ea eē illos .hoc ē lati-
ne cū eēnt qđ vbum nō pt casus accu-
satiuus sequi s̄ ntūs Quis em̄ dicat
cū eēnt paucissimos? Sed cum eēnt
paucissimi Cū ergo eēnt numero bre-
ues vñ numero breui .paucissimi ⁊ in-
cole in ea **T**ransierunt de gente in
gentem ⁊ de regno in populū alterū
Repeticio ē ei⁹ qđ dixerat de gente i
gentem **N**on dimisit hōi nocē eis
id est nō permisit Breca at locutio ē
nocere illos .latina vero nocere illis.
Et corripuit p eis reges .nolite in-
quit tangere xpos meos ⁊ in pphet⁹
meis nolite malignari Verba dixit dī
corripientis vñ arguentis reges ne le-
derent scōs patres cū eēnt numero
breues .⁊ paucissimi atq; incole in t̄-
ra chanaan Que vba licet in libris e⁹
hystorie nō legātur tñ intelligenda s̄
vel latenter dcā .sicut de⁹ in hōim cor-
dibus loq̄tur occult⁹ ⁊ veracib⁹ visis

49
vlt eciam p angelū expressa. Nā & rex
gerararū & rex egiptioꝝ diuinitꝝ am
moniti sunt ne nocerēt abrahe et rex
alius ne noceret ysaac. & alij ne noce
rent iacob cū eēnt paucissimi & inco
le añqm ad colendā egiptum cū filijs
suis trāfīret iacob qđ intelligit in eo
cōmemoratum qđ ait. trāfīerunt de
gente in gentē de regno in populū al
terum. Sed qz occurrebat q̄rere añqm
trāfīerent & in egipto multiplicaren
tur quō numero breues paucissimi &
incole in aliena terra p̄durare potue
runt secutꝝ adiunxit. Non p̄misit ho
minem nocere eos & corripuit p̄ eis
reges. nolite tangere x̄pos meos. et
in p̄phetis meis nolite malignari. No
test at merito mouere quō fuerit x̄pi
appellati añqm eēt vñctio ex q̄ h̄ no
men impositū ē regibꝝ. Qđ a saule ce
pit cui dauid successit in regno. atq; in
ceteri & reges iude & reges isrl̄ conti
nuatione sacrate p̄suetudinis vngue
bātur. In q̄ vñctione figurabatꝝ vnꝝ
verus x̄p̄s cui dictū est. vnxit te de
us deus tuꝝ oleo exultationis p̄ p̄ti
cipibus tuis. Vñ ergo illi iā tūc cristi
appellabantur. Nā p̄phetas eos fu
isse legimꝝ de abrahā & vtiq; qđ de illo
manifeste dictū ē. hoc & in illis intel
ligendum ē. An iō x̄pi qz ecia si laten
ter iā tñ x̄piani. Quāuis em̄ caro x̄pi
ex illis tñ x̄p̄s añ illos. qđ et iudeis
rñdit dicens. añqm abrahā fieret e
go sum. Quō ergo hūc illi ignorarēt.
aut in eū nō crederent cū p̄pterea p̄
phete dicerentur qz licet occultiꝝ ta
men dñm p̄nunciabant. Vñ apte ipe
dicit Abraham p̄cupiuit videre diem
meū: vidit & gaudius ē. Nō em̄ q̄sqm
preter istā fidem q̄ est in x̄po ihu siue
añ eiꝝ incarnationē siue postea recō
filiatus ē deo cū sit ab ap̄lo veracissi
me definitum vnus em̄ deus & vnus

mediator dei & hōim homo x̄ps ihs.
Deiñ iam narrare incipit quō factuz
sit vt trāfīret de gente in gentem & de
regno in populū alterū. Et voca
uit inquit famē sup terrā & omne fir
mamētum panis cōtrīuit. Adit añ
eos virū: in seruū venūdatus est iō
seph. Per h̄ factū est vt trāfīrent de
gente in gentē de regno in populū al
terum. Sed nō sunt negligenter pre
tereunde scripturarū scārū locutio
nes. Vocauit inqt famē sup terrā q̄ñ
fames aliqua p̄sona sit. vlt aliqđ aiā
tum corpꝝ vel aliq̄s spūs qui obediē
posset vocanti. cū sit famēs ex inedia
p̄tracta p̄nicies atq; ita sit in eis q̄ eā
paciuntur vt aliq̄s morbz. Sicut em̄
morbus vt eē definat fit plerūq; per
medicamentū sic et famēs sanatur q̄
dammodo p̄ alimentū. Quid ē ergo
vocauit famē. An forte ista mala q̄
paciuntur hōiēs hñt quosdā p̄posi
tos suos angelos malos. Nā & in a
lio psalmo dicit inmissione p̄ āgelos
malos deū hōiēs afflixisse non vtiq;
errante iudicio. Et hoc ē forte voca
uit famē. id ē angeluz p̄positū famis
& eiꝝ rei noiē cuiꝝ est prepositꝝ appel
latus. Ex q̄ opinione romani veteres
quosdā deos tales p̄secrauerūt sicut
deam febrē deamq; palloꝝ. An qđ ē
credibilius vocauit famē intelligen
dum ē. dixit vt famēs eēt vt h̄ sit vo
care qđ appellare. h̄ appellare qđ di
cere hoc dicere qđ iubere. Nā ille vo
cavit famē qui vocat ea que nō sunt.
tñ sint. Nec ibi ap̄ls dixit. qui vocat
ea que nō sunt vt sint. sed tanqm sint.
Apud deū quippe iam factum est qđ
eius dispositione futurum ē quia de
illo alibi dicitur. qui fecit que futura
sunt. Et hic quando famēs facta est.
tunc dicta est vocata id est vt adesset
q̄ iam fuerat in eius occulta guberna
ff ij

ritus sanctus rebz futuris in illa nar-
ratione significandis sufficere iudi-
cata sunt. **E**t intrauit isrl' in egiptū
z iacob accola fuit in terra cham. Qd
est isrl' hoc est iacob z qd est egiptus
hoc est terra cham. Itzic em apertissi-
me demonstratū est de semine cham
filij noe cui' pmitiuus fuit chanā ex-
ortam fuisse ecia gentem egiptiorū.
Proinde in quibz codicibus h loco le-
gitur chanan emendandū est. Adeli'
aut interpretatum ē accola fuit qm fi-
cut ali codices hnt inhabitauit qd tā-
tūdem eet si z incolā diceret. Nichil
em aliud significat. Nā idipm est ver-
bum in greco isto loco qd est z supe-
rius vbi dictū est paucissimi z incole
in ea. Incolatus porro vl' accolatus
nō indigenā sed aduenā oñdit. Ecce q
modo trāherūt de gente in gentē. de
regno in populū alterū. Qd breuiter
ppositum fuerat breuiter narrando
explicatū est. Sed de quo regno trā-
fierunt in populū alterū. merito qri-
pt. Nōdum em regnabant in ira cha-
nan qz nōdum ibi fuerat regnū cōsti-
tutum populi isrl'. Quō ergo pt intel-
ligi nī forte scōz anticipationē qz ibi
regnū futurū erat seminis eoz. De-
inceps narratur q in egipto gesta sūt.
Et auxit inqt populū suū vehemē-
ter et firmavit eū sup inimicos eius.
Eciam h breuiter totū ppositum est
vt quēadmodum factūz sit deinceps
narretur. Nō em tūc firmat' est po-
pulus dei sup egiptios inimicos su-
os qn eoz masculini fetus necaban-
tur. vl' qn in faciendis lateribz cōtere-
bantur. sed qn in manu potenti p fig-
na z portenta dñi dei sui metuendi z
honorandi facti sunt donec durī reg-
contentio vinceret' z mare rubrū p-
secutorē cum exercitu eius obrueret.
Qd ergo breuiter positum est firma-

uit populū suū sup inimicos ei' ve-
lut quereremus quō factum sit inci-
pit dicē donec ecia id narrando deter-
minet. **E**t puerit cor eoz vt odi-
rent populū ei' z dolū facerēt in ser-
uos ei'. Nūquid nā intelligendū est
vel credendū q deus cor hōis ad fa-
cienda pccā cōuertat. An peccatū nō
est vl' puū peccatū est odisse populū
dei z dolū facere in seruos ei'. Quis
hoc dixerit. Nūquid ergo istoz tam
graviū pccōrum auctor est deus qui
nullius l'euissimi peccati auctor cre-
dendus est. Quis sapiēs z intelliget
h. Nā ipa est illa mirabilis dei boni-
tas qua bñ vtitur eciam malis vl' an-
gelis vel hōibz. Cū enim ipi vicio suo
mali sint ille de malo eoz bñfacit. Nō
em añ qm odissent populū eius boni
erant sed maligni z impj tales erant
qui facile incolis suis felicibz inuide-
rent. In eo ergo qd populum suū
multiplicauit. hoc bñficio suo malos
ad inuidendum cōuertit. Inuidia est
em odium felicitat' aliene. Sic g con-
uertit cor eorum. vt p inuidenciā n
odissent populum ei' z dolū facerēt
in seruos ei'. Nō ergo cor illoz ma-
lum faciendo sed populū suū bñfaci-
endo cor illoz sponte malū cōuertit
ad odium. Nō em rectū cor puerit.
sed sponte puerit ad odiū populi
vbi eo malo bñ vteretur puerit. Nō
em illos malos faciendo sed istis bo-
na quibus mali facillime possent in-
uidere largiēdo. quo illoz odio z ad
exercitationem populi sui z ad glori-
am q nobis ē vtilis nōis sui quomo-
do sit vsus consequētia docēt q in e'
laude cōmemorantur cū cantatur al-
leluya. **Q**uā isit moysen seruum suū
aaron quē elegit ipm. Sufficeret quē
elegit sed nichil in eo qrendum est qd
additum est ipm. Locutio scriptura
ff iij

rum est. sicuti est. in qua habitabunt
in ea qua locutione diuine scripture
plene sunt. **P**osuit in eis vba signo-
rum suorum et prodigiorum in terra cham
Nō ita debemus accipere vba signorum
et prodigiorum quasi vba quibus verbis
fierent signa et prodigia id est que dice-
rent ut fierent signa et prodigia. **A**dul-
ta enim sine vbis facta sunt vel virga vel
manu extenta vel fauilla in celum missa
Sed quia illa ipsa que facta sunt non erant
alicuius significationis inania sicut et v-
ba que loquimur id est ipsa dicta sunt v-
ba non vocum et sonorum sed signorum et pro-
digiorum. Posuit in eis id est et fecit pe-
os. **A**dificit tenebras et obscurauit. Sep-
timum est et hoc inter plagas quibus et egip-
tius percussus sunt. Quod autem sequitur in di-
uisis codicibus varie legitur. Alii namque
hunc exacerbauerunt sermones eius. Alii
vero non exacerbauerunt sermones eius.
Sed quod prius dixi in pluribus inueni-
mus. Vbi autem addita est negativa pri-
cula vix duos codices potuimus re-
pire. Sed ne forte mendositas propter
sensum faciliorem habundauerit quod enim
facilius intelligitur quam id quod dictum est.
Exacerbauerunt sermones eius.
Vtque contumacibus sermonibus suis co-
nati sumus secundum aliquam rationem sententiam
etiam illud exponere. et hoc interim oc-
currit non exacerbauerunt sermones
eius id est in moysen et aaron. quia eos etiam
durissimos patientissime pertulerunt
donec omnia que deus in eis facere dis-
posuerat ex ordine complerentur. **C**on-
uertit aquas eorum in sanguinem et oc-
cidit pisces eorum. Et dedit terram eorum
ranas in penetralibus regum ipsorum. Tan-
quam dicet Terram eorum conuertit in ra-
nas. Tanta enim ranarum fuerat multi-
tudo: ut hoc per hyperbolen puenienter di-
ceretur. **D**ixit et venit cynomia et ci-
niphes in omnibus finibus eorum. Si que

ritur quando dixerit in verbo eius erat an-
quam fieret. et sine tempore ibi erat quo tempore
fieret. quamquam per angelos et per seruos
suos moysen. aaron etiam tunc quodam-
modo dixit ut fieret quando fuerat faci-
endum. **P**osuit pluvias eorum grandi-
ne. Similis locutio illi est ubi ait de-
dit terram eorum ranas nisi quod ibi non
utique in ranas tota terra puerfa est plu-
uia vero in grandinem etiam tota potuit.
Ignem comburentem in terra ipsorum
subauditur posuit. **E**t percussit vine-
as eorum et ficulneas eorum et contriuit o-
ne lignum finium eorum. Hoc in grandis-
nibus et fulminibus factum est vnum et ignem
dixit comburentem. **D**ixit et venit lo-
custa et bruchus cuius non erat numerus.
Vna plaga est locustae et bruchi quam al-
tera est parens et altera est fetus. **E**t
comedit omnem fenem in terra eorum: et co-
medit omnem fructum terre eorum. Et fenem
fructus est sicut loqui scriptura consue-
uit quod fenem appellat etiam segetes fru-
gum. Sed ut duo diceret duobus for-
tasse que dixerat numero voluit con-
sonare id est locustae et bruchus. Hoc autem
totum pertinet ad elocutionis varie-
tatem medentem fastidio non ad di-
scitatem sententiarum. **E**t percussit omne
primogenitum in terram eorum: primicias
omnis laboris eorum. Hec plaga no-
uissima est excepta morte in mari ru-
bro. Primicias vero laborum propter pri-
mogenita pecorum dictum arbitror. Quae
plage cum sint decem nec omnes commem-
orate sunt nec eodem ordine quo ibi fac-
te leguntur. Libera enim est laudatio a
lege narrantis et terentis hystoriam.
Cuius laudationis auctor et dictor cum
sit per prophetam spiritus sanctus eade-
que utique auctoritate qua per eum egit homines
qui illam scripsit hystoriam et commemorat
aliquid factum quod ibi non legitur et quod
ibi legitur preterit. Adiungit autem etiam hoc

51
laudibus dei qđ argento & auro dita
tos israelitas eduxit de egipto qđ &
īpi tales erant qui nōdum possent cō
tempnere laboz suoz licet ipalem ta
men debitam iustamq; incedem. Nō
in eo quod egiptios deceperūt a qui
bus sibi vt cōmodaretur aurū argē
tum qđ petiuerūt putand⁹ de⁹ huius
modi dolose eis qui sursum cor hnt l
iubere. vñ fecerint approbare. Ad
gis em̄ per illa dei verba vtq; ab illo
qui cor eoz videbat & cupiditates ex
aminabat pmissi sunt facere ista qm̄
iussi nō tñ sine aliquo puectu anime
carnalis. qđ & hīs fecerunt qui talia
iure passi sunt & quis per dolum ab ini
quis hōibus tñ quod sibi reddi debu
it abstulerūt. Sicut at egiptioz iniq̄
tate sic iustoz infirmitate ad id qđ o
pus erat illis factis figurandū & pre
nunciandum diuine vsus ē de⁹. **E**t
eduxit eos in argento & auro. Et ista
locutio scripturarū est. Pro eo quip
pe dictum est in argento & auro ac si
diceretur cum argento & auro. **E**t
non erat in tribubz eozū infirm⁹. S;
corpe. nō aīo. Etiam hoc magnū dei
bñficiū fuit: vt in illa necessitate mi
grandi nullus eēt egrotus. **M**etata
est egiptus in pfectione eoz: quia i
cubuit timor eorum sup eos. Timor
quippe hebreoz super egiptios. Nō
enim timor eorum quo timebāt he
brei: sed quo timebantur. Dicit aliq̄s
Quō ergo volebant eos dimittere e
giptū? Quō tanqm̄ redituros dimi
serunt? Quomodo tanqm̄ redituris
& reddituris aurū & argentum petē
tibus cōmodauerunt si letata ē egip
tus in pfectione eoz? Sed intelligē
dum est post illā ultimā egiptiorum
mortem & tantam stragē in mari ru
bro tam magni psequentis exercit⁹.
egipcios timuisse r̄fiduos ne redirēt

hebrei. & eorum reliquias magna fa
cilitate contererent. Tūc impletū est
qđ superius cum dixisset & auxit po
pulum suum vehementer mox addi
dit & firmavit eū super inimicos ei⁹.
Hanc enim sententiā vno versiculo
propositam vt explicaret quō id factū
sit adiunxit cetera. qm̄ in hac laude nar
rauit vsq; ad istum locum vbi ait. le
tata est egiptus in pfectione eorum
quia incubuit timor eozū super eos:
velut assignans quod proposuerat.
quia firmavit populum suum super
inimicos ei⁹. Proinde iam dicit que
iter agentibz in heremo beneficia di
uina collocata sunt. **E**xpandit nu
bem in ptectionem eoz: & ignē vt lu
ceret eis per noctem. Tā sunt h̄ ma
nifesta qm̄ nota. **M**etierūt carnem
& venit coturnix. Nō coturnicem cō
cupierunt sed carnes. Quia vō & co
turnix caro est & in isto psalmo non
loquitur de amaricatione eoz in qui
bus non est bñplacitum deo sed de fi
de electozū qđ est verum semen abra
he īpi intelligendi sunt petisse vt veni
ret vñ amaricātium murmur oppri
meretur. **I**n vñ qui sequit⁹. **E**t
pane celi saturauit eos. manna qui
dem nō nominauit sed nulli obscurū
est qui illas lras legit. **D**isrupit pe
tram & fluxerunt aque. abierūt in sic
co flumina. Et hoc factū tam cito in
telligitur qm̄ legitur. **I**psis aut̄ omni
bus bñficiis suis deus cōmendat in
abraham meritū fidei. Sequitur em̄
& dicit. **Q**m̄ memor fuit verbi sanc
ti sui: qđ habuit ad abraham puerū.
suum. Et eduxit populum suū in exul
tatione & electos suos in leticia. Qđ
ait populū suum. hoc repetiuit elec
tos suos: & quod ait in exultatione.
hoc repetiuit in leticia. **E**t dedit ill
regiones gentium: & labores popu
ff iij

lorum possederunt Quod sunt regiones
gentium hoc sunt labores populorum
et quod deum est dedit illis hoc repetitum
est possederunt Et tanquam quererem
cui bono ista data sunt ne huiusmodi
taretur summum bonum quod ista felicitas
rerum temporalium populo dei data est conti-
nuo eam ad aliud retulit ubi summum
bonum oportet inquiri **E**t custodi-
ant inquit iustificationes eius et legem
eius requirant Ubi intelligendum est
dei seruos et electos filios promissio-
nis. verum et germanum semen abrahe
imitantes fidem abrahe propterea ista
bona terrena sumere a deo ut non in
eis luxu diffuant. siue pueris securi-
tate torpescant. sed id habere divina
misericordia hec omnia preparata in
quibus querendis possent negocio-
sissimis laboribus occupari ut ad huius
centum vnum bonum eternum possit acquiri
hoc est ut custodiant iustificationes
eius et legem eius requirant Denique
quoniam semen abrahe tales hic intelligi
voluit qui vere essent semen abrahe quod
les utique nec in illo populo defuerunt quod
etiam paulus apostolus satis ostendit cum di-
cit sed non in omnibus illis beneplacitum
est deo. si enim non in omnibus profecto
fuerunt ibi quidam in quibus beneplacitum
est deo non in omnibus illis profecto: quod
ergo tales populi iste commendat nichil
dixit de iniquitatibus et irritationibus
et amaricatione eorum in quibus non
est beneplacitum deo Sed quia et in
iniquis non sola iusticia verum etiam mi-
sericordia dei omnipotentis et clemen-
tis apparuit. de illis sequens loquitur
psalmus cum laudibus dei et tamen utriusque
in vno populo fuerunt: nec istos illi
suarum iniquitatum contagione pollue-
runt Nouit enim dominus qui sunt eius et
si in hoc seculo non potest ab iniustis. re-
cedat ab iniusticia omnis qui nominat

nomine domini Ut ergo tanquam in cor-
pore psalmi huiusmodi velut latetem quo-
dammodo eius animam commendem
hoc est in verbis quasi exterioribus in-
teriorum intellectum: videtur michi
amoneri semen abrahe qui sunt om-
nes filii promissionis. pertinentes ad et-
ernam hereditatem testamenti eterni.
ut tanquam ipsam hereditatem sibi eli-
gant deum et eum gratis colant id est
propter ipsum non propter aliquod emo-
lumentum mercedis extra ipsum et huius
faciant laudantes. inuocantes annuncian-
tes: nec in suam sed in eius gloriam
per fidem bene operantes. spe gauden-
tes. caritate feruentes Hoc totum
sonat huiusmodi versibus **C**onfitemini do-
mino et inuocate nomen eius: annun-
ciate in gentibus opera eius Cantate ei
et psallite ei narrate omnia mirabilia
eius. laudamini in nomine sancto eius **L**e-
tetur cor querentium dominum queri-
te dominum et confirmamini: querite
faciem eius semper Deum ad paruulorum
corda nutrienda ut roborentur in fi-
de patriarchis proponuntur. et illorum fi-
dei et promissionis dei ut imitando et
sperando simus semen illorum non de
sola gente illorum sed quotquot istam
gratiam suscipiunt in omni terra: quod
totum huiusmodi versibus continetur **M**e-
mentote mirabilia eius que fecit: pro-
digia eius et iudicia oris eius Semen
abraham serui eius: filii iacob electi eius
Ipse est dominus deus noster in vniuersa ter-
ra iudicia eius **E**t demor fuit in secu-
lum testamenti sui ubi quod manda-
uit in mille generationes: quod dis-
posuit ad abraham et iuramenti sui ad
ysaac Statuit illud ipsi iacob in precep-
tum et ipsi israhel in testamentum eter-
num: dicens tibi dabo terram chanaan
funiculum hereditatis vestre Que om-
nia pro modulo meo quemadmodum

accipienda eēnt expofui: hic occurrebat animo puule fidei Si ergo deus gratis eſt colendus ⁊ teſtamēti eter ni hereditas ipſe a ſeipſo requirendus mortalem iſtam vitam cur preſtat q̄ rentibus eum ⁊ tpales neceſſitates?

An et ipſas ſue mie multiplicatio ne non deſerit? Nam intente audite quid preſtiterit patribz noſtris vñ in quibus fidei exempla conſtituit: vel qui ex illorum carne propagati eciaꝫ fidem imitati ſunt. **Q**uoniam eēnt ipſi numero breui. pauciſſimi ⁊ incole in ea id eſt in terra channā: ⁊ pertranſie runt de gente in gentem ⁊ de regno i populū alterum. Non reliquit homi nem nocere eis: et arguit pro eis re ges. Nolite tangere xp̄os meos ⁊ in prophetis meis nolite malignari. Si aut̄ q̄ritis quomodo tranſierunt de gente in gentem ⁊ de regno in popu lum alterum audite.

Conſtituit fa mem ſuper terram: omne firmamē tum panis cōtrivit. Adſit añ eos vi rum in ſeruū venundatus eſt ioseph. Humiliauerūt in cōpedibz pedes ei⁹ ferrū pertranſiit aiām eius donec ve niret verbum ei⁹. Eloquium domini igniuit eū: miſit rex ⁊ ſoluit eū prin ceps populorum ⁊ dimiſit eum. Con ſtituit eum dominum domus ſue et principem omnis poſſeſſionis ſue vt erudiret principes ei⁹ ſicut ſemetip ſum ⁊ ſeniores eius prudentiam do ceret. Et intrauit iſrl̄ in egiptum ⁊ ia cob accola fuit in terra cham. Ecce q̄ modo pertranſierunt de gente in gē tem ⁊ de regno in populum alterum.

Et auxit populū ſuū vehementer ⁊ firmavit eum ſuper inimicos eius. Si autē ſcire vultis quō eum firma vit ſup inimicos ei⁹: audite. **C**on uertit cor eorū vt odirent populū ei⁹ ⁊ dolum facerent in ſeruos ei⁹. Adſi

fit moyſen ſeruū ſuū aaron quē eleg⁹ ipm. Poſuit in eis vba ſignorū ſuorū ⁊ p̄digiorū in terra cham. Adſit te nebras ⁊ obſcurauit eos: ⁊ exacerba uerunt ſermones eius. **C**ōuertit aq̄s eorū in ſanguinem: ⁊ occidit piſces e orum. Dedit terram eorū ranas: in pe netralibus regum iporum. Dixit ⁊ ve nit cynomia ⁊ cymphes in omnibus finibz eorū. Poſuit pluuias eorū gran dinem: ignē pburentē in terrā iporū. Et pcuſſit vineas eorum ⁊ ficulneas eorum: ⁊ contriuit lignum finiū eorū. Dixit ⁊ venit locuſta ⁊ brucus cuius non erat numerus. Et comedit om ne fenum in terra eorum: ⁊ comedit omnem fructum terre eorū. Et pcuſ ſit omne primogenitum in terra eo rum: primicias omnis laboris eorū. Et eduxit eos in argēto ⁊ auro: ⁊ nō erat in tribubus eorū infirmus. **L**eta ta eſt egiptus in p̄fectioē eorū quia incubuit timor eorum ſup eos. Ecce quomodo populum ſuū firmavit ſu per inimicos eius. Cum autē inimic⁹ eorum iſta mala iuſticia eius inflire rit quē ipſis largita ſunt eciaꝫ tpalia miſericordia ei⁹ accipite. **E**xpādit nubē in p̄tectionem eorū ⁊ ignē vt lu ceret eis p noctē. Detierunt carnem ⁊ vēit coturnix et pane celi ſaturauit eos. Diſrupit petrā ⁊ fluxerunt aque abierunt in ficco flumina quoniā me mor fuit vbi ſancti ſui qđ habuit ad abraham puerum ſuū. Et eduxit po pulum ſuū in exultatione et electos ſuos in leticia: ⁊ dedit illis regiones gentiū ⁊ labores pplorum poſſede runt nō vt ppter iſta eū colant. ſ; vt ea quoq; ad bonū eternū referāt atq; cōuertant: id eſt vt cuſtodiant iuſti ficationes ei⁹ ⁊ legem eius reqrant. Quēcūq; igitur alia bona dat de⁹. re ferenda ſunt ad gratuitū cultum ei⁹:

ipse aut cultus eius non est referendus
ad alia bona que dat deus. Tunc enim
erit gratuitus. Ad quod certamen prouo-
cans hostis ausus est dicere deo nun-
quid iob gratias colit deum? Porro si in
seruum venditus est ioseph et humi-
liatus et exaltatus locum fecit ad temporalia
bona populo dei ut firmaretur super ini-
micos eius quantomagis ihesus veni-
datus et humiliatus a fratribus suis
secundum carnem et exaltatus in celis lo-
cum facit ad eterna bona populo dei
triumphanti de dyabolo et angelis eius.
Audi ergo semen abrahe non de car-
ne glorians sed imitans fidem: audite
serui dei et electi dei promissionem ha-
bentes vite presentis et future. Si temp-
tationes dure sunt in hoc seculo. ioseph
in carcere ihesum in cruce cogitate fi-
rerum temporalium prosperitas adiacet. non
propter ipsam deo sed ipsa vobis prop-
ter deum nec eum existimetis prop-
ter vite huius necessaria necessarium cul-
toribus suis. qui donat et blasphemato-
ribus suis: sed qui regnum
dei et iusticiam eius et hec omnia ap-
ponentur vobis.

Explicit psalmus centesimus quartus. In-
cipit psalmus centesimus quintus.

Psalms centesimus quin-
tus etiam ipse prenotatur alleluia:
et hoc dupliciter. Sed quidam
dicunt unam alleluia pertinere ad finem psal-
mi superioris alteram ad huius principii-
um et hoc asserunt quod omnes alleluatici
psalmi habeant in fine alleluia non om-
nes in capite. Non quicunque psalmus non
habet in fine alleluia. nec in capite voluit
eum habere: quod autem in eius capite vi-
detur esse ad finem superioris pertinere.
Sed nos quousque nobis aliquibus cer-
tis documentis id verum esse persuade-
ant multorum consuetudinem sequimur
qui ubicunque legunt alleluia. eidem psalmo

attribuunt in cuius hoc capite inveniunt.
Rarissimi enim codices sunt quod qui-
dem in nullo grecorum repperi quos in-
spicere potui qui habeant alleluia in fine
propter centesimi et quinquagesimi psal-
mi: post quem iam nullus est qui ad eundem
canonem pertinet. Sed neque hoc possit
prescribere consuetudini etiam si omnes
codices id habeant. Sieri enim potuit
ut aliqua ratione laudationis dei totus
psalms liber quilibet quinque constare
prohibetur nam ubi scriptum est fiat fiat
ibi fines librorum esse dicunt: post omnia
que cantata sunt ultimo alleluia clauderetur.
Nec propter finem centesimi et
quinquagesimi psalmi necesse esse video
ut omnes alleluatici in fine habeant alleluia. Cum
enim in capite psalmi geratur alleluia. cur
dominus aliquando semel aliquando bis dicat amen
et eo modo non possit aliquando semel aliquando
bis dici alleluia nescio: presertim quia per nu-
meri notam quo psalmus inscribitur
quotus sit. velut iste centesimus quantum
utrumque alleluia positum est. Debit autem unum
poni ante ipsum numerum si ad finem perti-
net superioris: et post numerum psalmi
scribi alterum alleluia quod ad psalmum ipsius
numeri pertinet. Sed fortasse et in his ipse
pualuit consuetudo et aliquid afferri potest
quod adhuc ignoramus. Vnde nos magis
docere debeat iudicium veritatis quam preiudi-
cium consuetudinis. Nunc tamen antequam hoc
prodiscamus ubicunque post numerum psal-
mi siue semel siue bis scriptum inuenimus
alleluia secundum celeberrimam ecclesie consuetudi-
nem ei psalmo tribuimus qui eodem nu-
mero prenotatur confitentes nos ar-
chana omnium titulorum qui sunt in psal-
mis et ordinis eorundem psalmorum et
magna esse credere et nondum sicut vo-
lumus penetrare potuisse. Video autem istos
duos centesimum quartum et centesi-
mum quantum ita inter se coniunctos ut in uno
eorum qui precedit commendetur po-

pulus dei in electis eius de quibz nulla q̄rela fit quos ego arbitror ibi fuisse in quibus bñplacitum est deo in isto aut qui sequitur eos cōmemoratos qui in eodē populo amaricauerunt nec tñ eciam ip̄is dei miām defuisse Dicuntur aut ista ex eorū persona qui veniam cōuerſi p̄cantur et exempla cōmemorantur illoꝝ in quos eciam pccōres diues apparuit misericordia dī Incipit ergo eciam iste psalmus sicut ille

Confitemini dño sed ibi sequitur et inuocate nomē ei⁹ h̄ autem **Q**uoniam in seculum miā eius Quapropter p̄t hic quidem intelligi eciam cōfessio pccōrū: nā et post paucos versus sequitur pccāuimus cū patribz nostris iniuste egim⁹ iniquitatē fecim⁹ Sed in eo qd̄ dicit qm̄ bonus qm̄ in seculū miā ei⁹ laus utiqz dei est atqz in eius laude cōfessio quāqz eciam cū sua quisqz p̄fitetur pccā cū dei laude cōfiteri debet nec aliter pia ē confessio pccōrum nisi nō desperans et poscens miām dei Ihabet ergo eius laudem siue eciam in verbis cū eum bonum et misericordē dicit siue in solo affectu cū hoc credit **12** et ille publican⁹ cui⁹ sola illa verba cōmemorata sunt dñe propicius esto michi pccōri si nō dixit quoniam bonus et miōr es vlt̄ aliqd̄ huiusmodi nō tñ illud diceret nisi hoc crederet qm̄ cum spe orauit q̄ sine vlla fide eē nō posset **N**otest ergo eē laus dei vera et pia vbi nō fit cōfessio pccōꝝ que laus multo crebrius in scripturis cōfessio vocatur nulla est aut peccatorum cōfessio pia et utilis vbi non laudatur deus siue corde siue eciam ore atqz sermone **Q**uod autē habent aliqui codices qm̄ bonus alij habent quoniam suauis ita vnū vbum grecū qd̄

53
dicitur creſtos diuſa interpretatio secuta ē **I**te qd̄ dictū ē qm̄ in seculū misericordia ei⁹ grecus habet istoneona qd̄ p̄t eciam ieternū interpretari **P**roinde si illa miā hic intelligitur q̄ nemo sine deo beatus eē p̄t: melius accipimus in eternū Si aut illa ē miā q̄ miseri exhibetur vt vel consolentur in miseria vel ab illa eciam liberētur melius in seculū hoc ē vsqz in finē seculi i quo nō deerunt miseri quibz miā prebeatur nisi forte q̄s audeat dicē eciaz hijs qui dāpnabuntur cū dyabolo et angelis ei⁹ aliquā miām dei minime defuturam nō quia ex illa dāpnatione liberentur sed vt eis aliquatenus mitigetur atqz ita eternā posse intelligi dei miām sup̄ illoꝝ eternā miseriam Sed tolerabiliorem quosdā excepturos dāpnationē in quorūdam p̄patione legimus: alic⁹ vō mitigari eam cui ē traditus penā vlt̄ quibusdā interuallis habere aliquā pausam q̄s audacter dixerit qñquidem vnā stillā diues ille nō meruit **S**ed de hac tanta re diligenti⁹ ex ocio differendū ē nūc qd̄ ad istū psalmū attinet hacten⁹ de illa dictū eē suffecerit **Q**uis loquitur potentias dñi: **I**mplet⁹ p̄sideratione diuinorū opm̄ qui miām ei⁹ ex postulat q̄s inq̄t loq̄tur potentias dñi **A**uditās faciet oēs laudes ei⁹ **S**ed audiendū ē qd̄ sup̄ dñm ē: vt eciam ista sniā ita sit plena q̄s auditās faciet oēs laudes ei⁹ id ē quisnā sufficiat auditas facē oēs laudes ei⁹: **A**uditās faciet dixit id ē faciat vt audiant⁹ ostendens ita loquēdas potentias dñi et laudes ei⁹ vt p̄dicentur audientibus **S**ed q̄s p̄t oēs: **A**n forte q̄ se **B**eati q̄ custodiūt iudiciū et faciūt iusticiā in ōni tpe eas dixit laudes ei⁹ q̄ intelligūtur opera ei⁹ in preceptis ei⁹ **D**eus est em̄ ait ap̄ls qui opat⁹ i vobis.

e dcm̄ est semini abrahe cantate ei et
psallite ei. qđ intellexim⁹ ita dictū ac
si diceretur: bona in ei⁹ laudē z dicite
z facite Quibz duobz v̄bis id est cā-
tandi z psallendi puenire duos sequē-
tes v̄sus. vt qđ dictū est narrate oīa
mirabilia ei⁹ h̄ fit cātate ei: qđ v̄o dic-
tum ē laudamini in noiē scō ei⁹. h̄ fit
psallite illi Hui⁹ q̄ppe semini ecia ip-
se dñs dicit luceāt opa vr̄a corā hōi-
bus vt videant bona scā vr̄a z glori-
ficent prēm vestrū q̄ in celis ē Hic er-
go ip̄a dei p̄cepta p̄siderās quoz pre-
ceptorū opa laudes sunt ei⁹ qui opa-
tur in suis ait q̄s loquetur potēcias
dñi. Qm̄ hec ineffabiliter opatur q̄s
auditas faciet oēs laudes ei⁹ id ē q̄s
cū audierit faciet oēs laudes eius q̄
sunt opa p̄ceptorū eius. Quia in quā-
tum fiūt z si nō omnia q̄ audita sunt
fiunt ille laudand⁹ ē q̄ opatur in nob̄
z velle z opari p̄ bona volūtate. Nō
cū posset dicē oīa mandata ei⁹ v̄l oīa
opa mandatorū eius maluit dicē lau-
des ei⁹ qz vt dictū est in quātū fiunt
ip̄e laudandus ē Quas tñ laudes q̄s
nam sufficit auditas facere id ē cū au-
dite fuerint facere oēs q̄s ydoneus.
Beati q̄ custodiūt iudiciū z faciūt ius-
ticiam in omni tpe: utiqz ex quo inci-
piunt z viuūt in tpe Qui em̄ p̄severa-
uerit vsqz in finē h̄ salu⁹ erit. Potest
aut videri eiusdem sentēcie repetitio
vt hoc sit facere iusticiā qđ est custo-
dire iudiciū vt ecia in superiori versu
subaudiatur in omni tpe sicut in poste-
riori subaudiatur beati: z redditis q̄
saudiuntur ita dicatur. beati q̄ cus-
todiūt iudiciū in omni tpe beati q̄ faciūt
iusticiā in omni tpe Sed n̄ aliqd iter
eēt inter iudiciū et iusticiā nō in alio
psalmo dicētur quousqz iusticia con-
uertat⁹ in iudiciū Amat qđ ē scriptu-
ra ista duo fil̄ ponē. sicuti ē iusticia z

iudiciū directio sedis ei⁹ z illō z edu-
cet sicut lumē iusticiā suā z iudiciū
tuū sicut meridiē: cū z illic eiusdē sen-
tencie repetitio videatur Et fortasse
ppter vicinitatē figtōis ecia alterum
p altero poni p̄t l̄ iudiciū p iusticia
vel iusticia p iudicio tñ si p̄prie dica-
tur aliud intereē nō dubito vt iudici-
um custodiē dicatur qui rcē iudicat
iusticiā v̄o facere q̄ rcē agit Nec ab-
surde existimo intelligi scdm̄ illud qđ
dictū ē quousqz iusticia cōuertatur i
iudiciū. ecia hic eos dcōs btōs qui
iudiciū custodiūt in fide iusticiā fa-
ciūt in ope Veniet em̄ tps vt iudiciū
qđ mō custoditur in fide ecia exercea-
tur in ope cū iusticia p̄uersa fuerit in
iudiciū id est cū acceperint iusti po-
testatē iudicandi eos rcē a quibz mō
nō rcē iudicatur Vñ alibi ip̄m corp⁹
xp̄i intelligitur dicere cū accipo tps
ego iusticias iudicabo: qđ v̄bum ē v̄
bo magis dicētur eq̄tates iudicabo.
Nō at dixit cū accipero temp⁹ iusti-
ciam faciā. qz omni tpe faciendā ē si-
cut ecia hic dixit qui faciūt iusticiā in
omni tpe Deñ qz de⁹ iustificat id est
iustos facit sanando eos ab iniquitati-
bus suis sequit⁹ orō. **M**emēto nos-
tri dñe in bñplacito populi tui id est
vt in eis sim⁹ in quibz bñplacitū ē ti-
bi qz nō in omnibz illis bñplacitū est
deo **V**isita nos in salutarī tuo Ip̄e
ē em̄ saluator in quo pccā dimittun-
tur z aīe sanātur vt possint custodi-
re iudiciū z facere iusticiā Quos cu-
btōs eē intelligerent q̄ h̄ loquūtur h̄
sibi p̄sequenter orādo petiuit De isto
salutarī alibi dicit⁹ vt agnoscamus in-
tra viā tuā z q̄si q̄rerem⁹ in q̄ terra se-
cut⁹ ē in oībz gentibz. Rursum q̄si q̄-
reremus quā viā: secutū ē salutae tu-
um De illo q̄ppe dixit symeon sener.
qm̄ viderunt oculi mei salutare tuū

qui de seipso dixit ego sum via veritas
Visita ergo nos in salutari tuo hoc est
in cristo tuo. **A**d videndum in boni-
tate elcōrum tuorum. ad letandum
in leticia gentis tue id est ad hoc nos
visita in salutari tuo ut videamus in
bonitate elcōrum tuorum et letemur
in leticia gentis tue. Quod autem hic po-
situm est in bonitate. alij codices ha-
bent in suavitate: sicut illud quoniam
bonus. alij habent quoniam suavis. **I**psū
autem verbum in greco est. quod et alibi
legitur. dominus dabit suavitatem quam
et aliqui interpretati sunt bonitatem
aliqui benignitatem. Sed quod est visi-
ta nos. ut videamus in bonitate elec-
torum tuorum. id est in ea bonitate quam
prestat electis tuis nisi ut non rema-
neamus ceci sicut illi quibus dictum est.
nunc autem dicitis quia videmus. et
peccatum vestrum manet. Dominus enim il-
luminat cecos non meritis eorum. sed in
bonitate elcōrum suorum id est quam
exhibet vel donat electis suis: sicut sa-
lus vultus mei non a meipso sed deus
meus et panem nostrum dicimus cotidi-
anum. sed tamen addimus da nobis.
Visita ergo nos in salutari tuo ad vi-
dendum id est ut videamus in boni-
tate elcōrum tuorum: ad letandum id est
ut letemur in leticia gentis tue. Unā
gentem dei intelligere debemus uni-
versum semen abrahe sed filios pro-
missionis non carnis. Illi ergo quorum
vox est optant eiusdem gentis habere
releticiam. Et que huius gentis leti-
cia nisi deus eius cui dicitur exultatio
mea redime me: et cui dicitur signatum
est super nos lumen vultus tui domi-
ne. dedisti leticiam in cor nostrum sum-
mo scilicet vero incommutabili et beati-
fico bono quod ipse deus est. **U**t lau-
deris cum hereditate tua. **A**d idem istud
verbum officulum sic interpretatum et in

multis ita esse codicibus cum sit una
eademque in tribus hijs versibus greca
locutio. ut si hoc recte dictum est quod le-
gitur ut lauderis cum hereditate tua
posset recte dici ut videas in bonita-
te elcōrum tuorum et leteris in leticia
gentis tue: toto ipso sensu ita contex-
to. visita nos in salutari tuo. ut vide-
as in bonitate elcōrum tuorum ut le-
teris in leticia gentis tue. et lauderis
cum hereditate tua. **S**ecundum hoc autem
quod dicimus visita nos ut videamus
in bonitate electorum tuorum et letemur in
leticia gentis tue: consequenter et hic di-
ci debuit ut laudemur cum heredita-
te tua. cui hereditati dictum est lau-
damini in nomine sancto eius. Porro autem
quoniam hec ambigua videtur locu-
tio. si verus est iste sensus quo malu-
erunt interpretes dicere ut lauderis
etiam duo usus superiores ita intel-
ligendi sunt. quia ut dixi una est in hijs
tribus versibus greca locutio. ut hoc to-
tum ita dictum accipiat. visita nos
in salutari tuo ut videamus in boni-
tate electorum tuorum id est ad hoc
nos visita ut illic nos esse facias et il-
lic nos videas ut leteris in leticia gen-
tis tue id est ut dicaris letari cum illi
letantur ex te ut lauderis cum here-
ditate tua id est cum ea lauderis quo-
niam non laudatur nisi propter te. Siue
ergo illo siue isto modo intelligendum sit
quod deum est ad videndum ad letandum ad
laudandum id est se optant visitari in salu-
tari dei id est in christo eius ut non alienen-
tur a populo eius: et ab eis in quibus benepla-
citur deo. Quid autem deinceps profitea-
tur audiam. **P**eccavimus cum patribus
nostris iniuste egimus iniquitatem fecimus.
Quid est cum patribus nostris? An sicut he-
braei ad hebreos quod et levi cum abraha
decimatus est. quoniam in lumbis eius fuit
quando decimas dedit sacerdoti mel-

chisedech sic et isti peccauerunt cum
patribus suis. in quorū lumbis erant
quā illi in egipto fuerūt. Nā qui fuerūt
eo tpe cū psalmus iste conscript⁹ est
maxime q̄ posteri eorū q̄ vlt̄ ab eis q̄
tunc erant dici vlt̄ de post futuris po-
tuit pphetari: longe aberant ab eta-
te illoz qui in egipto peccauerūt non
intelligētes mirabilia dei Hoc em̄ se-
quitur exponendo quomodo pecca-
uerunt cum patribus suis. **P**atres
nostri non intellexerunt inquit in e-
gipto mirabilia tua: et cetera q̄ de pec-
catis eorū multa cōmemorat An sic
pocius accipiendū est qd̄ ait peccāui-
mus sicut p̄s nostri tanqm̄ diceret
peccauimus sicut p̄s nostri eorū vi-
delicet imitando peccā. Qd̄ si ita ē as-
truendū est aliquo huiusmōi locutio-
nis exemplo qd̄ cū in p̄ncipia quererē
nō occurrit vt cū illo se quisq̄ peccas-
se vlt̄ cū illo se aliquid fecisse dicat quē
in simili scō ecia post multū t̄pis fue-
rit imitatus Quid ē ergo patres nos-
tri nō intellexerūt mirabilia tua. nisi
nō cognouerūt qd̄ per illa mirabilia
eis prestasse volueris. Quid vtiq̄ ni-
si vitā eternā. et nō t̄pale sed incōmu-
tabile bonū qd̄ per paciā expecta-
tur Nō impacienter murmurauerunt
et amaricauerunt et bonis p̄ntibz fal-
lacibus atq̄ fugacibz beatos se fieri
quesierunt. **N**on fuerūt memores
multitudinis misericordie tue Et in-
tellectum redarguit et memoriā In-
tellectu quippe opus erat vt cogita-
rent ad quorū bonorū eternitatē eos
per illa t̄palia vocaret de⁹. memoria
vō vt saltem que tēpaliter mirabilia
facta sunt nō obliuiscerentur: fide-
literq̄ presumerent q̄ eadem potesta-
te quā fuerant iā expti deus illos ab
inimicorū p̄secutione liberaret Obli-
ti sunt autem qd̄ eis in egipto ad ini-

micos eorū p̄terendos per tanta p̄-
digia p̄stitisset. **E**t irritauerūt eum
ascendentes in mare: mare rubrum
Codex quem intuebar sic habebat et
hijs quidem duobz v̄bis vltimis qd̄
dictum ē mare rubrū stella fuerat p̄-
notata qua significantur q̄ in hebreo
sunt et interptatione septuaginta nō
sunt Plures autē codices quos inspi-
cere potui et greci et latini sic habent.
et irritauerunt: vlt̄ qd̄ expressi⁹ de gre-
co est et amaricauerunt ascendentes
in mari rubro Qui illam legit hysto-
riam qm̄ exierunt de egipto et per ma-
re rubrum transierunt. dolet eorū in-
fidelitatem in quāta trepidatione et
despatione fuerūt post recentia tot
et tanta miracula in egipto: cui⁹ mul-
titudinis miē dei non eos fuisse me-
mores dicit Ascenderunt autē prop-
terea dictum est q̄ ita ē terre positio
vt descensio dicatur in egiptū de ter-
ra chānan et in eā illinc ascensio No-
tandū est sane quēadmodum scrip-
tura culpāre voluerit nō intelligere
qd̄ intelligēdū est et nō meminisse qd̄
in memoria retinendū ē: qd̄ hoīes sue
culpe deputari nolūt. ad nichil aliud
nisi vt minus supplicēt minusq̄ sint
humiles deo in cui⁹ cōspectu confi-
teantur qd̄ sunt: atq̄ impetrato ad-
iutorio possint eē qd̄ non sunt Nam
eciam peccata ignorantie vel negli-
gentie melius accusantur vt pereant
qm̄ excusantur vt maneat meliusq̄
purgantur inuocato deo q̄ firman-
tur irato: adiungit tamen non secū-
dum eorum infelicitatem deum fecis-
se. **E**t saluauit eos inquit propter
nomen suum vt notam faceret potē-
ciam suā: non propter vlla bona me-
rita eorū. **E**t increpauit mare rubrū
et efficcātū ē Nō legim⁹ vllā q̄ increpa-
ret mare emissam celit⁹ vocem. sed

potenciā diuinā qua id factū est in
crepatoem appellauit nisi forte quis
dicat latenter increpatum sicut aqua
posset audire et homines non possent. Val
de occulta et abstrusa vis est quod deus agit
ut etiam illa quae sensu caret. praestim e
obtemperet voluntati. **E**t eduxit eos
in abyssis sicut in deserto. Abyssos dix
it multitudinē aquarū. Nam quidam vo
lentes totū istū vñiculum totū inter
pretari dixerūt et eduxit eos in aquis
multis. Quid est ergo in abyssis sicut
in deserto. nisi quia aruerat siccitate ve
lut desertū ubi fuerāt abyssi aquarū.
Et saluauit eos de manu odientium.
Hūc vñiculum per circuitū quidā interpre
tati sunt vñba minus latina vitantes
et saluos fecit eos de manu eorum quod o
derant eos. **E**t redemit eos de ma
nu inimici. Quid precij datū est in hac
redemptione. An propheta est quod in
figura baptismi hoc factum est. ubi re
dimimur de manu dyaboli magno p
cio quod sanguis est christi. Vñ non quocūque
maris sed mari rubro id cōuenientius
figuratū est. Sanguis enim rubrū colo
rem habet. **E**t opuit aqua tribulā
tes eos. vñ ex eis non remansit. Non
ex omnibus egipcis. sed ex eis qui perse
bantur perfectos. apprehendere vel inte
rimere cupientes. **E**t crediderūt in
vñbis eius. Vñ in latina videtur locu
tio. quia non ait vñbis eius. vel in vñba sed
in vñbis eius tñ scripturis vsitatissima.
Et laudauerūt laudē eius. Tales sc
locutiones cū dicimus. hanc seruitu
tem seruauit talē vitam vixit. Laudē
porro dei notissimā illā cōmemorat
ubi dicitur cantem⁹ dñō gloriose enim
magnificat⁹ est. equū et equitē pie
cit in mare. **Q**uo fecerūt obliui sunt
opm ei⁹. Alii codices intelligibili⁹ ha
bent. festinauerūt obliui sunt opm ei⁹.
Non sustinuerūt consilium eius. Debu

erunt enim cogitare tanta erga se opa
dei non esse inania. sed vacare ad aliquā
fine fine felicitatem quae per pacienciam
sustinenda est. sed festinauerunt beati
fieri temporalibus rebus quae iō nemini praesent
verā felicitatem. quia non extinguūt in
saciabilem cupiditatē. Qui enim bibe
rit inquit ex hac aqua sitiet iterū. De
m⁹. **E**t concupierūt concupiscenciā in
deserto et temptauerūt deū in inaquoso.
Quod est in deserto hoc repetitū est
in inaquoso: id est in loco sine aqua.
Quod vñ concupierūt concupiscenciā: hinc
temptauerunt deū. Talis sane locuti
o est concupierūt concupiscenciā qualis
superior laudauerūt laudē. **E**t dedit
eis petitoem ipsorum: id est quod petitione
petierūt. **E**t misit saturitatem in a
nimas eorum. Nec iō beatus fecit quia non
erat illa saturitas de qua dicitur beati qui
esuriunt et sitiūt iusticiam quoniam ipsi sa
turabuntur. Itaque hoc loco animam
non secundum id quod rationalis est
dixit sed secundum id quod animans corpus
animal dixit. ad cui⁹ animalis susten
tationem pertinet cibus et potus se
cūdum hoc quod in euangelio dicit⁹.
nōne anima plus est quam esca. et corpus
plus quam vestimentum: tanquam ad ani
mam pertineat vesci ad corpus ves
tiri. Secundum hoc dicitur apud ysa
yam quid est quod ieiunauimus et non vi
disti defraudauimus animas nostras et
nescisti. **E**t irritauerunt moysen in
castris aaron sanctum domini. Quā
dicat irritationem. vel sicut expressi⁹
alii interpretati sunt amaricatoem cō
sequentia satis indicant. **A**perta est
terra et deglutiuit dathan: et operuit
super aggregationē abyron. Quod est de
glutiuit hoc est super operuit. Ambo
rum autem id est dathan et abyron
vna erat causa superbissimi et sacrile
gi scismatis. **E**t exarsit ignis in syna

goga eorum: flamma combussit peccatores.
Nō ē hoc nomen in scripturis vſita-
tum eorum: qui licet iuste ac laudabi-
liter uiuant nō sunt sine peccō. **Adag**
em̄ ficut interest inter irridētes et ir-
risores inter murmurātes et murmu-
ratores inter scribentes et scriptores
et cetera similia: ita scriptura peccōres
appellare pſuevit valde iniq̄s et gra-
uibus peccatorum sarcinis oneratos
Et fecerunt vitulū in horeb et ado-
rauerunt sculptile. Et mutauerūt glo-
riam suā in similitudine vituli come-
dentis fenū. Nō ait in similitudinem
sed in similitudine. Talis ē locutio q̄-
lis illa vbi ait et crediderūt in v̄bis ei⁹.
Eleganter sane nō ait et mutauerunt
glām dei cū h̄ fecerint ficut etiā ap̄ls
loquitur et imutauerunt glām incor-
ruptibilis dei in similitudinē ymagi-
nis corruptibilis hōis sed glām suā
dixit: deus em̄ erat glā eorum si ei⁹ sus-
tinerent p̄siliū et nō festinarent. cui
dicitur glā mea et exaltans caput me-
um. Ista glām suā id est deū mutau-
erunt in similitudine vituli comedentis
fenū: vt ab eo comederentur a q̄ co-
meduntur q̄ sapiūt scdm̄ carne. Dis
em̄ caro fenū. **O**bliti sunt deū q̄ sal-
uauit eos. Quō saluauit eos: Qui fe-
cit magnalia in egipto. mirabilia in e-
ra cham terribilia i mari rubro. Que
sunt mirabilia. ip̄a s̄ terribilia. Nulla
q̄ppe am̄ratio ē sine q̄dā formidine:
q̄uis ista etiā hinc terribilia dici potue-
runt qd̄ aduersarios afflixerūt et istis
qd̄ deberēt timere mōstrarunt. **E**t
dixit vt disperderet eos qz obliti s̄ eū q̄
saluauit eos faciens magnalia et fece-
runt et adorauerūt sculptile. Hoc vti
q̄ tā imani scelere et incredibili impieta-
te digni fuerāt q̄ p̄rent. Dixit ergo vt
disperderet eos. **S**i nō moyses elcūs
ei⁹ stetit in p̄fractione in p̄spcū ei⁹.

Nō ita dixit stetit in p̄fractione q̄si
vt frangēt irā dei s̄ in p̄fractione id ē
in plaga q̄ erant illi ferendi. id ē nō ob-
iecisset seipm̄ p̄ eis dicēs. si dimittis
illis peccatū dimitte: sin autē dele me
de libro vite. Vbi demonstratū ē inter-
cessio scōrum quātum p̄ eis valeat apud
deū. Securus em̄ moyses de iusticia
dei qua eū delere nō posset impetra-
uit miām ne illos q̄s iuste possz dele-
re dāpnaret: ita stetit in confractioe
in p̄spcū ei⁹. **E**t auiteret iram ei⁹ ne
disperderet eos et p̄ nichilo habuerūt
terrā desiderabilē. S̄ nūqd̄ viderant
eā. Quō ergo p̄ nichilo quā nō vide-
rant habuerunt n̄ quō seq̄tur. **N**on
crediderūt in v̄bis ei⁹. Profecto n̄ ē
ra illa significaret aliqd̄ magnū. q̄ ter-
ra dicebatur fluens lac et mel p̄ qd̄ vi-
sibile sac̄mentū ad inuisibile grāciam
regnūq̄ celoz duceret eos q̄ mirabi-
lia ei⁹ intelligebāt nullo mō isti culpa-
rentur qz p̄ nichilo habuerūt terrā il-
lam cui⁹ tp̄ale regnū etiā nos p̄ nich-
ilo habere debem⁹ vt ip̄m liberam
mrēm nrām q̄ in cel̄ est v̄e desirabi-
lem diligam⁹. S̄ poci⁹ h̄ infidelitas
eorum merito redarguitur qz in eo qd̄ t̄-
ram d̄siderabilē p̄ nichilo habuerūt.
v̄bis dei nō crediderūt p̄ qdā pua du-
centis ad magna et festinantes beari
tp̄alibz rebz q̄s scdm̄ carnē sapiebant
nō sustinuerūt ficut sup̄dictū ē p̄siliū
ei⁹. **E**t murmurabāt in tabnaculis
suis: nō exaudierūt vocem dñi vehe-
menter eos a murmuratiōe p̄hibē-
tis. **E**t eleuauit manū suā sup̄ eos
vt p̄sterneret eos in deserto et vt de-
iceret semen eorum in nationibz et dis-
pergeret eos in regionibz. Hic añq̄ di-
ceret qd̄ tante indignatōi dei q̄sq̄ in-
tercesserit eūq̄ aliq̄ mō placauerit se-
cut⁹ adiūxit. **E**t iniciati s̄ beelphe-
gor id ē ydolo gentiū cōsecrati. **E**t

56
māducauerūt sacrificia mortuorum:
Et irritauerūt eū i aduētiōib⁹ suis: &
multiplicata ē in eis ruina. t̄q̄ ad hoc
distulerit qđ leuauerat manū suā sup
eos p̄sternēdos in deserto & deicien
dū semē eorū in naciōib⁹. & disp̄gen
dos eos in regiōib⁹. vt dati in repro
bum sensum ecīā illud admitteret in
quo imāiore crimīe euīdēti iusticia
punirētur quē admodū dicit aposto
lus & sicut nō p̄bauerūt deum habē i
noticiā. tradidit illos deus in re p̄bā
mētē. vt faciāt q̄ nō cōueniūt Deniq̄
tātum fuit scelus eorū qđ cōsecrati sūt
ydolo. & comederūt sacrificia mortu
orum. id ē q̄a mortuis hōib⁹ t̄q̄ dñs
sacrificabāt gētes. vt aliter se placari
deus noller. nisi quō eum placauit fi
nees sacerdos qui masculum & femi
nā in cōplexu adulterino dephensos
pariter iterimit Qđ si odio eorum nō
dilectiōe fecisset dum eū comedēt zel⁹
dom⁹ dei. nō ei reputaēt ad iusticiam
Ih̄oc em̄ facto illum pplm̄. cui⁹ futu
r⁹ er̄. maior iterit⁹. t̄q̄ vnū hōiēz. q̄si
v̄ga p̄cussit. vt aiām ei⁹ saluaēt a mor
te Leuiorē qđē reuelato testamento
nouo dñs ih̄s xp̄s esse voluit discipli
nā. sed atrocior ē cōmiatio gehenne.
quā tūc in illis cōmiatiōib⁹ dei p̄ tem
porum disp̄satione nō legim⁹ Adul
tiplicata ē ḡ i eis ruina cū p̄ suis gra
uib⁹ pccis grauiter vastarētur: **E**t
stetit finees & placauit & cessauit q̄ssa
tio: Breuiter totū dixit q̄a nō hic nes
ciētes docet. sed cōmeōrat sciētes
Que at hic posita ē quassatio. hec su
perius cōfractio. nam in greco vnū
v̄bum ē **E**t reputatū est ei in iusti
ciā in generationem & generationem
vsq̄ in sempiternum: De hoc repu
tat sacerdotio suo in iusticiā. nō solū
qđ iū generatio est. sed vsq̄ in sempit
num. qui cor scrutatur & nouit app̄

hendere q̄nta id factum sit ppli in ca
ritate **E**t irritauerūt eū ad aquam
cōtradictiōis & verat⁹ ē moyses xp̄i
eos. q̄a exacerbauerūt sp̄ritū eius. &
distinxit i labijs suis Quid ē distinx
it: Quasi illud nō posset deus facere q̄
tāta iā feceāt. vt aq̄ de petra p̄fluēt
Dubitāter em̄ petrā v̄ga p̄cussit. & iō
hoc miraculū distinxit a ceteris mira
culis in q̄bus nō dubitauerat: Ih̄inc
offendit. hinc audire meruit vt morē
tur. ne intraret in terrā p̄missiōis Per
turbatus em̄ murmure ppli infidelis
nō tenuit fiducia q̄lem debuit. cui tū
deus t̄q̄ electo suo ecīā post mortem
eius bonum p̄hibet testiōniū. vt itelli
gamus illā fidei eius titubationem.
hac sola pena fuisse correptam. qđ in
eam terram q̄ pplm̄ ipse ducebat nō
est p̄missus intrare Absit at vt eū cre
damus alienatum a regno gr̄e dei qđ
significabat illa terra p̄missiōis. vnde
lac & mel defluere dicebatur: Ih̄oc est
em̄ potius testamētū et̄nū qđ dispo
suit ad abrahā. non scđm carnē p̄rem
nostrum. sed scđm fidem Illi at de q̄
rum iniqtatibus iste loq̄tur psalmus
cū in illam temporalem terram p̄pro
missiōis intrassent: **N**ō disp̄dide
rūt gentes quas dixit dñs illis. & cō
mixti sunt inter gētes. & didicerunt o
pera eorum. & seruiērūt sculptilibus
eorum & factum est illis in scandalū:
Illud qđ eas nō disp̄diderūt. sed eis
commixti sunt. factum est illis in scā
dalum: **E**t immolauerunt filios
suos & filias suas demonijs: Et effu
derunt sanguinem innocentem. san
guinem filiorum suorum & filiarum
suarum. quas sacrificauerunt sculp
tilibus channan: Immolasse filios
suos & filias suas demonijs & ydolīs.
nō eos illa narrat hystoria Sed neq̄
iste psalmus mentiri potest. neq̄ p̄

phete q̄ hoc dicunt multis increpatio-
num suarum locis habuisse vero is-
tam cōsuetudinem gētes nec eorum
littere tacuerūt Sed q̄d est q̄d sequit̄
Et infecta ē trā in sanguib⁹? Duta-
rem⁹ at̄ scriptor̄ is errorē ēē. eūq; dicē-
m⁹ p̄ eo q̄d ē infecta. fecisse infecta n̄
haberem⁹ bñficiū dei. q̄ scripturas
suas in multis linguis esse voluit. at-
q; ita esse scriptum. interfecta est trā
in sanguibus inspectis grecis codici-
bus videremus Quid est ergo inter-
fecta est terra. nisi hoc referat̄ ad ho-
miēs q̄ habitabāt in terra. tropica lo-
cutione q̄ significatur p̄ id q̄d cōtiēt.
id q̄d cōtinetur. sicut dicimus malam
domum in q̄ mali habitāt. & bonam in
q̄ boni? Ip̄si namq; interficiebāt ani-
mas suas immolādo filios suos & ef-
fundēdo sanguinē puulorū a cōsen-
sione illius sceleris alienorū: Vñ dictū
est. effuderunt sanguinem innocen-
tem Ergo interfecta est terra in san-
guinib⁹ **E**t cōtaminata est in ope-
ribus eorum. cum ip̄si interfecti sunt
in anima & cōtaminati in operib⁹ su-
is **E**t fornicati sunt in aduētioni-
bus suis H̄as dicit inuētioēs q̄s gre-
ci. epiteda. cumata. appellāt: Nā hoc
vbum est in codicibus grecis & hoc
loco & sup̄ius vbi dictum ē. irritaue-
rūt eum in aduētionibus suis. cum &
illic & hic eas dicat aduētioēs in q̄bus
alios imitati sunt Nō itaq; sic dictas
arbitremur adinventiones. quasi ab
ip̄sis institutas. nullo in alijs prece-
dente quod imitarētur exemplo Vñ
de alijs interpretes nostri. nō adinuē-
tiones. sed studia. alijs vero affectio-
nes v̄l affectatioēs. alijs voluptates di-
cere maluerūt. & idem ip̄si qui dixerūt
adinventiones. alio loco studia po-
suerunt: Hoc commemorare volui.
ne questionem faceret nomen adin-

ventionis in ea re q̄m nō a seip̄s ex-
cogitauerūt. sed alios imitati sunt

Et iratus est furore dominus in
populo suo Nōluerūt quidam inter-
pretes nostri iram ponere in eo q̄d
grecus habet thimos. sed q̄dam iram
posuerunt q̄dam vero indignationē.
q̄dam animū interpretati sunt Qdli-
bet at̄ horum dicatur. p̄turbatio non
cadit in deū. sed de cōsuetudie trāsla-
tum potēciam vindicandī hoc nomē
accepit **E**t abhominatus est here-
ditatem suam: Et tradidit eos in ma-
nus gētium. & domiātī sunt eorum q̄
oderunt eos Et tribulauerūt eos ini-
mici eorū & humiliati sunt sub manib⁹
eorum Quādo eos hereditatē dei vo-
cauit. manifestum est q̄ nō ad p̄ditio-
nem sed ad disciplinā eos abhomi-
natus est. & tradidit in manus inimico-
rum Deniq; sequitur **S**epē libera-
uit eos. ip̄si at̄ eū exacerbauerūt in cō-
filio suo H̄oc est quod superius ait.
nō sustinuerūt cōsiliū eius. p̄ncipio
em̄ est cōsiliū hominis ip̄si hōi.
q̄ ea querit q̄ sua sunt. nō que dei sunt.
In cuius hereditate q̄d ip̄e nobis est
cum ad fruendum se prebere dignat̄.
nullas paciemur cum sanctis socia-
tis angustias. dilectioē rei nostre q̄si
priuate Gloriosissima quippe illa ciui-
tas adepta p̄missam hereditatem. in
qua nullus morietur. nullus orietur.
nō habebit ciues qui singuli gaudeāt
suis rebus. q̄a deus erit omnia i om-
nibus Cuius societatem q̄squis i hac
peregrinatioē fideliter & flagranter
desiderauerit. assuescit p̄uatis p̄ferre
communis. nō sua querendo sed que
ihesu xp̄isti. ne sibi sapiens. & sibi cō-
sulens exacerbet deum cōfilio suo.
sed sperans quod nō videt. nō festi-
net de h̄is que videntur fieri beatus.
atq; illud eternum quod nō videtur

57
pacienter expectans. eius in pmissi
onibus sequatur cōfiliū. cuius in tēp
tationib⁹ precatur auxiliū. Ita erit
humilis in cōfessiōib⁹ suis. ne fiat is
torum similis de qbus dicitur: **E**t
humiliati sunt iniquitatibus suis. deus
tū plenus misericordia nō neglexit eos
Et vidit cū tribularētur. cū audiet
orōnem eorū. et memor fuit testamē
ti sui. et penituit eum scdm multitudi
nem misericordie sue Penituit dictū
est. qā mutauit qd eos pdituros vide
batur: Et apud deū qdem dispoſite
fixa sunt omnia. nec aliud facit qfi cō
filio repentino. qd nō ex eternitate se
factur⁹ esse psciuit. sed in creature tē
poralibus motibus qm gubernat mi
rabiliter ipse nō temporaliter motus.
quasi repentina voluntate facere dici
tur. qd ordinatis rerum causis confi
lij sui secretissimi immutabilitate dis
posuit. qua suis queq; tempib⁹ agni
ta agit. ita et pſentia facit. et futura iā
fecit Et ad hec qd ydone⁹: Audiam⁹
itaq; scripturam humiliter et excelsa
dicētem. cum et puulis nutriendis su
mēda porrigit et maioribus exercen
dis pſcrutāda pponit Et vidit cū tri
bularētur. cū audisset orōnem eorū.
et memor fuit testamēti sui. utiq; tes
tamēti eterni. qd disposuit ad abrahā
nō veteris qd aboletur sed noui qd e
ciam in veteri abscōditur Et penituit
eum scdm multitudinem misericor
die sue Hoc fecit qd disposuerat. sed
cōtribulatis et orātibus se id cōcessur⁹
esse pſciuerat. quia et ipa oratio eo
rum cū adhuc nō esset. sed futura eēt.
deum pculdubio nō latebat **E**t de
dit eos in misericordias. ut eēnt non
vasa ire sed vasa misericordie: Ideo
autem puto pſaliter misericordias
dictas in quas eos dedit. qā vnusq; q;

pprium donū habet a deo: alius sic.
alius aut sic Dedit q; eos in misericor
dias: **I**n cōspectu oīm q ceperant
eos. Age nūc q; quis hec legis et grāz
dei q in eternā vitā p dñm nostrum
ih̄m xp̄istum redimimur legendo in
apostolicis. in pphetis at scrutādo
cognoscis. et vetus testamētū i nouo
reuelatū. in veteri nouū velatū vides
recole quē dixerit apłs paulus princi
pem potestatis aeris q opatur in fi
liis infidelitatis. et illud vbi ait de qui
busdā. ut resipiscant de dyaboli laqis
captiuitati ab ipso scdm iph⁹ volūta
tem et vba dñi nostri ih̄u xp̄i vbi eum
expellēs de fidelīū cordib⁹ ait. nūc pñ
ceps hui⁹ mūdi missus est foras. et ip
si⁹ itidē apłi dicētis qui eruit nos de
potestate tenebrarū. et trāstulit in reg
nū filij caritatis sue Hec at huiusmo
di ratiocinatus intende aim. et in litte
ras veteris testamēti. et vide quid cā
tetur in eo psalmo cui⁹ est tytul⁹ quā
do dom⁹ edificabat post captitatem
ibi em̄ dñ. cātate dñō cātīcū nouū. et ne
existimes ad iudeorū pplm tātūmō p
tinē Cātate inqt dñō oīs terra. canta
te dñō. bñdicite nomē ei⁹. annūciate.
vel poci⁹ bñ nūciate. pmmo ut ipsum
vbu qd in greco positū est transferam
euāgelizate diē ex diē salutare ei⁹ Hic
em̄ euāgelīū nūcupatū ē in q annūciat⁹
diēs ex diē dñs xp̄s. lumē de luīe. fili⁹
ex prē Hoc em̄ est et salutaē ei⁹. qā sa
lutare dei xp̄s est. sicut et superi⁹ iam
demonstrauimus: Annunciate in gē
tibus gloriā eius. in omnibus po
pulis mirabilia eius. quoniam mag
nus dominus et laudabilis nimis. ter
ribilis est super omnes deos. quoniam
omnes dij gentium demonia:
Isti ergo inimici cum rege suo dya
bolo. captiuum tenebant populum

dei De qua captiuitate cū redimimur. et princeps huius mundi mittitur foras. edificatur domus post captiuitatē. cuius lapis angularis est christus. qui nos cōdidit in se in vnu nouū hominem faciens pacem. quā dies ex die veniens euāgelizauit eis qui erāt prope. et eis qui erant lōge. faciens vtrāque vnu. et adducēs alias oues quā nō sunt de hoc ouili. vt sit vnus grex et vnus pastor. et ita deus dedit in misericordias p̄destinatos suos. quā nō volētis neque currētis. sed miserētis est dei: In cōspectu oīm qui ceperant eos Ihesus ergo inimici dyabolus et āgeli ei⁹ captiuauerāt p̄destinatos in dei regnū et gloriā. a redemptore autē nostro foras missi qui dñari infidelibus solebāt intrinsecus. fideles oppugnat extrinsecus Sed oppugnāt. nō expugnat eos qui apphēdunt turrim fortitudinis a facie inimici: Et at oppugnēt scētiūt in nobis esse infirmitates reliquas propter quas dicim⁹. dimitte nobis debita nostra. propter quas dicim⁹ ne nos inferas in temptationem sed libera nos a malo Ihesus itaque inimicus eiectis p̄fecit dñs xps sanitates in corpore. cui caput est ipse saluator corporis. vt in eo ipse corpore suo tertia consummetur Sic em̄ dixit. ecce eicio demonia et sanitates p̄ficio hodie et cras et tertia cōsummoz id est p̄ficioz. occurrētibus oīb⁹ nobis in virū p̄fectū. in mēsurā etatis plenitudinis christi: Itaque eiectis demoniis a quibus captiui tenebamur. p̄ficit sanitates: Ideo et hic cū dixisset. et dedit eos in misericordias in cōspectu omnium qui ceperāt eos. tāque eiectis demoniis qui ceperāt. fit oratio vt p̄ficiat sanitates: **S**aluos nos fac domine deus n̄r. et cōgrega nos de nationibus. vel sic alij codices habent de gentibus

Ut cōfiteamur nomini sancto tuo et gloriemur in laude tua Deū breuiter subiecit ipsam laudē: **B**enedictus dñs deus israel a seculo et vsq; in scēlum fiat fiat Quod intelligim⁹ ab eterno vsq; in eternū. quā fine fine laudabit⁹ ab eis de quibus dicitur. beati qui habitant in domo tua in secula seculorū laudabūt te: Ipsa est tertia consummatio corporis christi. eiectis demoniis et p̄fectis sanitatibus vsq; ad ipsius corporis immortalitatē regnū sempiternū p̄fecte laudatiū. quā p̄fecte amatiū. p̄fecte autē amatiū. quā facie ad faciem contemplatiū Tunc em̄ p̄ficietur quod in primordio psalmi huius oratū est: **N**emento nostri domine in bñplacito populi tui. visita nos in salutari tuo. ad vidēdum in bonitate electorū tuorū ad letādum in leticia gentis tue. vt lauderis cū hereditate tua: Nō em̄ de iudeis solas cōgegat oues qui perierunt domus israel. sed etiam eas qui nō sūt de illo ouili. vt sit grex vnus vt dictum ē et vnus pastor Iudei vō cū putant ad suum regnū visibile istam p̄tinere p̄pheciā. quā spe inuisibiliū bonorū gaudere nō norūt. in laqueos illius ruituri sunt de quo dñs ait. ego veni in nomine patris mei. et nō suscepistis me. alius veniet in nomine suo et hūc suscipietis: De quo ap̄ls paul⁹ ait. quia reuelabit⁹ homo peccati filius interitus qui aduersatur et extollitur super omne quod dicitur deus aut quod colitur. ita vt in templo dei sedeat ostēdens se tūc fit deus. et paulo post. tūc reuelabit⁹ inquit iniqu⁹. quē dñs ihs interficiet spiritu oris sui. et euacuabit illi iaciōe p̄ncie sue eū cui⁹ ē p̄ncipia scōm opationē sathanē in omni virtute et signis et prodigiis mēdaciis. et in omni seductiōe iniquitatis huius qui pereūt pro eo quod dilcōnē vītātāt nō

receperūt vt salui fierēt. ⁊ ideo mī-
tet illis de^o opationē erroris vt cre-
dāt mēdatio ⁊ iudicētur omēs q̄ non
crediderūt veritati. sed cōsenserūt inī-
q̄tati Per istum refugam. p̄ istum q̄
se extollit super omē qd̄ dicitur deus
⁊ quod colitur. videtur michi pplm̄ is-
rahelitarū carnaliū putaturū impleri is-
tam p̄phēciam qua dictum ē. saluos
nos fac dñe deus noster. ⁊ cōgrega
nos de gentibus. qd̄ illo duce velud ī
cōspectu inimicorū suorū visibiliū. qui
eos visibiliter captiuauerāt. habituri
sunt visibilem glām Sic credūt men-
dacio. q̄a dilectionem veritatis nō re-
ceperūt. vt nō bona carnalia sed spūa-
lia cōcupiscerēt: Sic em̄ a dyabolo d̄-
cepti sunt vt occiderēt xpm̄ qñ dixe-
rūt. si dimittim⁹ eū sic omēs credēt in
eum. ⁊ veniēt romani ⁊ tollēt nost⁹
⁊ locū ⁊ gētē: qñ cayphas vn⁹ ex ip̄s
cū esset pōtifer āni illi⁹ dixit eis. vos
nescitis q̄cūq; nec cogitatis q̄a expedit
vobis vt vnus moriatur homo p̄ po-
pulo. ⁊ nō tota gens pereat: Hoc at̄
sicut euāgelista intellexit. nō a seipso
dixit. sed cū eēt pōtifer āni illi⁹ p̄phē-
tauit q̄a ihesus moritur⁹ eēt p̄ gētē.
⁊ nō tm̄ p̄ gente. id est p̄ ouib⁹ q̄ peri-
erāt dom⁹ israhel. sed vt filios dei qui
erāt disp̄si cōgregaēt in vnū. Ip̄ebat
em̄ alias oues q̄ nō erāt de illo ouili.
Istas vniuersas oues ⁊ de israhelitis
⁊ de gētibus dyabol⁹ ⁊ eius āgeli cap-
tiuauerāt Expulso itaq; ab eis dya-
boli dñatu ī p̄spectu malignorū spūū
q̄ eas captiuauerāt. vt saluētur ⁊ p̄fi-
ciātur in eternū. vox earū est in p̄phēci-
a. saluos fac nos domine de^o noster.
⁊ cōgrega nos de gentibus. nō sicut
per ātirp̄istum compleri existimāt
iudei. sed per xp̄istum dominū n̄m
venientem in nomine patris sui dñe
ex die salutare eius de quo ⁊ hic dcm̄

est. visita nos in salutarī tuo. Et
dicet omnis ppl̄s. iste p̄destiatorum
de circūcisiōe ⁊ p̄pucio. gens sancta
populus in adoptionem. **F**iat fi-
at. Amen.

ExPLICIT psalmus cētesimus q̄ntus
INCIPIT cētesim⁹ sext⁹.

Psalms iste miserationēs dei
cōmēdat nob̄ probatas ī nob̄
⁊ īo exptis est dulci⁹ Et mirū si po-
tuerit suauis esse cuilibet. nisi illi q̄ id
qd̄ in isto psalmo audit in se didicit. n̄
tamē vni alicui vel duob⁹ sed p̄p̄lo dī
cōscriptus est. ⁊ ad se agnoscēdū t̄p̄ ī
speculo p̄positus cuius tytulus ē nō
nūc tractādus Est em̄ alleluya. ⁊ bis
alleluya. qd̄ nobis cātare certo tēpe
sollemniter moris est. scdm̄ eccl̄e an-
tiquā traditionē Neq; em̄ ⁊ hoc sine
sacramēto certis dieb⁹ cātam⁹ all̄a.
Certis qd̄ dieb⁹ cātamus sed om̄i die
cogitam⁹ Sic em̄ h̄ verbo significat⁹
laus dei. ⁊ si n̄ more carnis. certe mo-
re cordis. semp̄ laus eius in ore meo.
Quod at̄ nō semel sed bis hēt all̄a ty-
tulus iste. nō huius psalmi p̄priū est.
sed ⁊ ali⁹ sup̄ior sic habet. ⁊ quātum
apparet ex eius textu cātus est ille de
p̄p̄lo israhel. cantatur autem iste de
vniuersa ecclesia dei diffusa toto or-
be terrarū Sorte nō inmerito bis hēt
alleluya. p̄pter quod clamamus ⁊ ab-
ba pater. cum aliud nichil sit abba q̄
pater. non tamen frustra dixit apos-
tolus in quo clamamus abba pater.
nisi quia vnus quidam paries veniēs
ad lapidem angularem clamat abba.
alius ex alio latere clamat pater. ī illo
vtiq; lapide angulari qui est par nos-
tra qui fecit vtraq; vnum: Videam⁹
ergo hic quid admoneamur ⁊ vnde
gratulemur. ⁊ vnde gemamus. ⁊ vñ
gg iij

auxiliū postulemus. vnde deferamur
vnde nobis subueniatur. quid simus
per nos. quid per misericordiam dei
quomodo nostra superbia contera-
tur vt illius grā glorificetur. vnicuiq;
hominum quod dicturus sum si fieri
potest conferatur in se. Loquor autē
homībus qui ambulant viam dei. et
cōstituti sunt in aliquo pfectu spūali
Vnde si q forte ppter hoc minus me
intelligunt inueniant vbi sint. et pfici-
endo ad intellectum festinēt. Nō aut
arbitror desertur deū conatū nostrū
vt ad omīs pueniat qd loqmur siue ex-
ptos. siue inepptos. vt expti appro-
bent. ineppti desiderēt. et omībus sua-
uis sit disputatio mea. q primū domi-
no suavis erit si veridica erit: Veridi-
ca aut erit. si nō michi a me s; ab illo
erit Sic cepit psalmus:

Psalmus:

Confitemini dño quoniā sua-
uis est. qm in seculum miseri-
cordia eius. Hoc confitemini qmiam
suavis est. Si gustast; cōfitemini. nō
potest autem confiteri q gustare nō-
luit Vnde em dicturus est suauē esse
quod nescit: Vos aut si gustast; q su-
auis est dominus. cōfitemini domīo
quoniā suavis est: Si gustast; auidi-
tate. cōfessione ructate: In seculū em
misericordia eius. id est in eternum:
Ihic em ita positum est in seculum.
quia in nō nullis scripture locis in se-
culum id est quod grece iceona dicit;
in eternum intelligitur: Neq; enim
misericordia eius ad tempus est et nō
in eternum. cum ideo sit super homi-
nes hec eius misericordia. vt viuant
cum angelis in eternum: **D**icant q
redempti sunt a domino. Redempt;
qdē videt; et ppl's isrl' de terra egipti d

manu seruitutis et laborib; infructuo-
sis. ex operib; luteis. videam; tamen
vtz ipsi sint q h dicūt. q ab egipto libe-
rati sunt a dño. Nō ita ē. Sed q st isti
quos redemit de manu inimicorum:
Adhuc potest qsq; et illos accipere re-
demptos de manu inimicorū hoc est
egiptioz: ppe exprimatur q sint p-
ter quos hec vult psalmus iste cātari

De regiōibus congregauit eos:
Nōt esse adhuc regiōes egipti. Adul-
te em eciam vnus puicie regiōes st:
Apte dicat. **A**b oriēte et occasu. ab a-
quilone et mari. Ist os q iam redemp-
tos itelligim; in toto orbe terraz. Po-
pulus hic dei de magna et lata egypto
liberat;. tñ p mare rubrū ducitur
vt in baptismo finiat iimicos. Sacra-
mēto em tñ rubri maris. baptismo
scilicet xpi sanguīe cōsecrato inseque-
tes egypti pccā delētur. et te euadēte
null; q te pmebat remaēt inimic;. Isti
q dicāt hec. et audiam; iā frēs qmā
dicitur iste ppl's dei qd hic agatur in
cōgregatiōe oīm gētū redēpta per
xpm. nō q si simul cōtigāt hec q cātāt;
oīb; gētib;. sed in singulis qbusq; cre-
dētibus. in pplo autem illo aliter. To-
tus em ppl's. tota illa gēs ex semine a-
brahe scdm carnē. tota multitudo do-
mus isrl' semel educta ē ex egipto. se-
mel p rubz maē ducta. semel ad terrā
pmissiōis pducta. Simul em omīs e-
rāt in qbus hec cōtangebāt: Ihec at in
figura cōtangebāt in illis. scripta st aut
ad correctionē nrām in q's finis scō-
rū obuēnit. Nō os q nō simul oēs sed
paulatim singulatim q; credentes cō-
gregamur in vnam quandam ciuita-
tem et in vnum populum dei. sed in
vnoquoq; nostrum eciam singula cō-
tingunt: Ihec que scripta sunt conti-
gunt in populo: Ihec enim populus
de singulis. non singuli de populo:

Numquid enim vnus homo de populo? Sed populus ex singulis hominibus constat: Quicquid enim cum loquor agnoueris in te quilibet exptus es. noli cogitando quasi remanere in te. et putare quod in solo te contigit. sed eode ista contingit. et in omnibus et prope in omnibus qui ueniunt ad hunc populum. et de manu inimicorum precioso sanguine redimuntur Repetiturus est enim assidue quod cautauimus modo miserationes eius:

Confiteatur domino miserationes eius et mirabilia eius filiis hominum Istos usus quantum aduertit potui quod potestis et vos quater repetit in quo numero quantum domino adiuuante scrutari ualimus. significat nobis quatuor quidam temptationes. ex quibus nos liberat cui confitetur sue miserationes Fac enim hominem primo nichil querentem. secundum uitam ueterem seductoria securitate uiuentem. nichil putantem aliud esse post hanc uitam quam finiendam. negligenter quendam et socordem. obrutum cor habentem. illecebris mundi et mortiferis delectationibus consopitum. ut excitetur iste ad querendam gratiam dei. ut fiat sollicitus. et tempus de sompno euigilet. nonne manus dei excitat eum? Sed tamen a quo fit excitatus ignorat: Incipit autem esse iam dei cum cognouerit ueritatem fidei. sed antequam cognoscat delet errorem suum Inuenit enim se in errore. uult cognoscere ueritatem Dulsat ubi potest temptat quod potest. uagatur quod potest. famam etiam patitur ipsius ueritatis Prima ergo temptatio est erroris et famis. ubi in hac temptatione fatigatus exclamauerit ad deum. perducitur ad uiam fidei. unde incipiat pergere ad ciuitatem quietis: Perducitur ergo ad christum qui dixit. ego sum uia: Cum ergo ibi fuerit. iam sciens quid obseruare debeat. non nu-

quam multum sibi tribuendo et quasi de suis uiribus presumendo incipit conflagrare. uelle bella contra uicia. et propter superbiam superari Inuenit ergo se ligatum difficultatibus cupiditatum et non posse uiam propter conpedes ambulare: Inclusum se sentit difficultate uiciorum. et tamquam muro impossibilitatis erecto. portisque clausis qua euadat uerrecte uiuat non inuenit. iam scit quo modo uiuere debeat: Prius enim in errore erat et famem ueritatis paciebatur. accepit autem iam cibum ueritatis. et positus est in uia. audit. uiue bene. secundum quod nosti: Antea enim non noueras quemadmodum uiueres. modo accepisti et nosti Conatur et non potest. ligatum se sentit. exclamat ad dominum Secunda ergo temptatio est difficultatis in bene operando. sicut in illa prima erroris et famis Exclamat et in hac ad dominum. liberat dominus de necessitatibus Rumpit vincula difficultatis constituit in operatioe equitatis. incipit ei iam facile esse quod difficile fuerat. abstinere a malis. non adulterare. non furtum facere. non homicidium. non sacrilegium. non alienum concupiscere. facta est facultas que fuerat antea difficultas: Potuit hoc dominus sine difficultate prestare. sed si hoc sine difficultate haberemus. largitores huius boni non agnosceremus: Si enim primitus cum uellet posset. et non sentiret aduersus se obnientes cupiditates. nec uinculis suis grauata anima collideretur suis uiribus tribueret quod se posse sentiret. et non confiterentur domino miserationes eius: Post has duas temptationes primam erroris atque inopie ueritatis secundam difficultatis bene operandi. tertia temptatio excipit hominem. ei loquor qui iam transijt

bas duas Nam iste due fateor mul-
tis note sunt Quis em̄ nescit se ab ig-
norācia venisse ad veritatem. ab erro-
re ad viam. a fame sapientie ad ver-
bum fidei? Deinde multi luctantur
cum difficultatibus vicioꝝ suozū.
z adhuc cōsuetudine colligati gemūt
tanq̄ in clausura ex compedibus:
Agnoscut̄ z istam temptationem q̄
uis iam dicant si forte dicunt. infelic
ego homo quis me liberabit de cor-
pore mortis huius? Nam vide artis-
fima vincula: Caro inquit cōcupiscit
aduersus spiritum z spiritus aduer-
sus carnem. vt nō ea que vultis facia-
tis Proinde qui iam est adiutus spū
vt quemadmodum noluit esse adul-
ter. sic nō sit. quomodo noluit eē fur
sic nō sit. z cetera illa omnia que vo-
lūt homiēs vincere. z sepe inflexi su-
perātur. vt exclamēt ad deum. vt de
necessitatibus eozum eruat eos. z de
liberati cōfiteātur domino misratio-
nes eius. quisquis ergo talis est euicit
illas difficultates. z pbabiliter iam p-
uersatur inter homines sine vlla que-
rela maloz morum: Excipitur tertia
temptatione tediū cuiusdam in mo-
ra huius vite. ita vt aliquādo eum nec
legere nec orare delectet: Tertia tēp-
tatio priori contraria Prius em̄ peri-
clitabatur fame. postea fastidio. Un-
de z hoc. nisi de quodam languore a-
nime? Nam nō te illicit adulterium.
nec tamen delectat dei vbum: Nam
post periculū impericie z cōcupiscen-
cie. de quibus duobus te euasisse leta-
ris. vide ne tedium fastidiumq̄ te ne-
cet Nō est z ista levis temptatio Ag-
nosce te in illa z exclama ad dñm vt d-
necessitatibus tuis eciam hic liberet
te. z de hac temptatiōe liberat̄ cū fue-
ris. cōfiteātur illi misratioēs eius:

Liberatus at̄ ab errore. liberat̄ a dif-
ficultate bñ opādi. liberatus a tedio
fastidio q̄ verbi dei. fortassis dign⁹
eris cui ppl's cōmittatur cōstituaris
in gubernaculis navis rector eccle-
siam: Ibi quarta temptatio. tempe-
states maris quacientes ecclesiam. t-
bant gubernatōrē: Deniq̄ tres illas
temptatiōes experiri potest oīs pi⁹
fidelis in ppl'o dei. quarta ista nr̄a est
Quāto em̄ plus honoramur. tanto
plus periclitamur: Metuēdū est ne
auertat aliquē vestz a veritate ad pe-
riculū erroris Metuēdū est ne viciat
vnūquēq̄ cupiditas sua. z eligat eam
sequi. q̄ ex eius difficultatib⁹ excla-
mare ad dñm Metuēdū est ne vnus
q̄sq̄ vestz minus sapiat verbū dei. z
fastidio moriatur. Tēptatio vero gu-
bernādi. tēptatio piculox in regenda
eccl'a nos potissimū t̄agit Sed quōz
vos alieni eritis. si tota navis piclita-
bitur? Nō ideo dixi. ne in hac quarta
temptatiōe t̄q̄ nr̄a ppria. opus est vt
ab ozōnib⁹ nō desistatis. nō vos pri-
mo naufragetis si minus solliciti si-
tis z p nobis minus oretis: Quid ei
frēs? Quia ad eadem gubernacula nō
sedetis. nō in eadē naui navigatis:
Post has q̄tuor tēptatiōes. q̄tuor ex-
clamatiōes. q̄tuor liberatiōes. q̄tuor
miserationū dñicaz cōfessiōes. gene-
raliter in hoc psalmo cōsequēter ip̄a
cōmēda' eccl'a. vt euidentissime noue-
ritis de q̄ psalm⁹ ab exordio loq̄bat̄.
commēdatur at̄ ita vt nobis oīb⁹ dei
grā p̄dicetur. q̄ sup̄bis resistit. humili-
bus at̄ dat grām. q̄a ideo ille venit. vt
q̄ nō vidēt videāt. z qui vidēt ceci fiāt
quia omnis vallis implebitur. z om-
nis mōs z collis humiliabitur: Quo
commendato dicitur aliquid quode-
ciam de hereticis intelligatur q̄b⁹ t̄q̄

60
civilibus bellis quatitur eccl'a & con-
cluditur psalmus quem iam exposui
breu' fortasse q' putabatis. Nam vsq'
adeo me istum totu' psalmu' aliquatu'
plurimum exposuisse arbitror. vt ia' offi-
cium a me no' expectetis. disputato-
ris. sed pene lectoris. si tenetis q' dixi.
Duto em' sunt an' oculos vestros co'
stituta. sed vt melius com'edetur. bre-
uiter replicetur: Prima temptaco' er-
roris & famis vbi. secunda difficultat'
vincendarum concupiscenciarum. tertia
tedij atq' fastidij. q'arta tempestatis &
periculor' in gubernandis ecclesijs. & i'
hys onibus exclamatioes & liberaco'
nes. & miserationum dei cofessiones
Ad extremu' ipsius eccl'e fit commen-
datio. q' salua facta est p' gram dei nri
no' p' meritum suu'. & commemorat'
inimicor' afflictio ppter supbiam:
Quibus extinctis erecta est eccl'a. et
ppter infidias quasdam diminutio-
nis ab hereticis. & detrimetor' qdam
modo domesticorum. & ex hys circa
eccl'am diuina beneficia. & psalmi co'
clusio. legamus ia' magis q' disseam'
Dicat qui redempti sunt a domino. q's
redemit de manu inimicor'. de regioi-
bus congregauit eos ab oriēte & occa-
su. & ab aquiloe & mari: Xpiani ergo
ipsi dicant de toto orbe couocati:
Errauerunt in solitudine in ficitate.
viam citatis habitaco'is no' inue-
nerunt Errorem mirabilem audiuim'
qd de inopia: **E**surientes & sitien-
tes erant anima eorum in ipsis defe-
cit Sed quare defecit? Cui bono?
Non em' crudelis est deus. sed se co'
mendat quod expedit nobis. vt no-
bis deficientibus rogetur. & vt subue-
niens ametur Et ideo post hunc erro-
rem & famem & sitim: **E**xclamaue-
runt ad dominum cum tribulareretur.

& de necessitatib' eorum eripuit eos.
Et quid illis prestitit quia errabant?
Et eduxit eos in viam rectam. Vi-
am ciuitatis habitaculi no' inueniebant.
fame & siti estuabant & deficiebant: De-
duxit eos in viam recta: **E**t irent in
ciuitatem habitaco'is: Quomodo
subuenerit fami & siti nodum dixit. sz
& hoc expectate **C**onfiteatur domi-
no miserationes eius & mirabilia eius
filijs hominum Dicite expti in exptis
iam in via positi. iam ad ciuitatem in-
ueniedam directi. iam deniq' fame et
siti liberati: **Q**uoniaz faciauit ani-
ma inanem. & animam esurientem
impleuit bonis: Viue ergo bene. iam
in via positus es. iam audisti quid
agere debeas. quid sperae. qd aliud ex-
cipit qm conaris & superis: **S**ede-
tes in tenebris & vmbra mortis. com-
peditos in medicitate & ferro: **N**on h.
nisi quia tibi tribuebas. quia gram di-
non agnoscebas. quia consilium dei
circa te reprobabas: Nam vide quid
adiungit: **Q**uoniam immaricaue-
runt eloquium domini. p' superbiam
iusticiam domini nescientes. & suam
volentes constituere: **E**t consilium
altissimi exacerbauerunt: Et humilia-
tum e' in laboribus cor eorum Et nuc'
pugna contra concupiscenciam do de-
fistente ab adiutorio laborare potes
vincere non potes. & cum fueris pres-
sus consuetudine tua praua humi-
liabitur cor tuum in laboribus. vt
iam corde humiliato discas clama-
re. infelix ego homo. quis me li-
berabit de corpore mortis huius?
Humiliatum est ergo in labori-
bus cor eorum:
Infirmati sunt. nec fuit qui ad-
iuuaret eos: Quid ergo restat nisi
quare factum est: Si enim data

eēt lex q̄ posset viuificare. oīo ex lege
esset iusticia: Sed cōclufit scriptura
omnia sub peccato. vt promissio ex fi
de ihū xp̄isti daretur credētib⁹: Lex
subintrauit vt habūdaret delictum:
Accepisti vbum. accepisti p̄ceptum:
nec definis facere quod male facie
bas. ⁊ accepto p̄cepto auges. pccā p
p̄uaricationem supbie: Si te ignora
bas. vel disce te. humiliatus clamab
a necessitate liberareris. liberatus mi
seratioēs dñi confiteberis: **E**t ex
clamauerūt ad dominū cū tribularē
tur ⁊ de necessitatibus eorum saluos
fecit eos Liberati sunt de secūda tēp
tatiōe. restat tediū atq; fastidiū: Sed
primo quid istis prestitit liberatis vi
dete: **E**t eduxit eos de tenebris et
vmbra mortis ⁊ vincula eorū dirupit
Cōfiteātur dñō miserationēs eius. et
mirabilia eius filiis hominū Quare?
Quas difficultates vicit: **Q**uia cō
triuuit portas ereas ⁊ pectes ferreos
cōfregit Suscepit eos de via iniqui
tatis eorū. ppter iniusticias em suas
humiliati sunt Quia sibi tribuebant
nō deo. quia suam iusticiam cōstitue
bāt ignorātes dei iusticiam. humilia
ti sunt. iuenerūt se nō posse sine eius
adiutorio. qui de suis solis viribus p
sumebāt Sed qđ aliud genus restat:
Omnem escam abhominata est a
nima eorum. Jam fastidium paciun
tur. fastidio languent. fastidio peri
clitantur. nisi forte putas occidi eos
fame potuisse ⁊ nō posse fastidio: Vi
de quid sequatur: Cum dixisset om
nem escam abhominata est anima e
orum ne quasi eos putares de facie
tate securos. nō magis videres de
fastidio morituros: **E**t appropin
quauerūt inquit vsq; ad portas mor
tis: Quid ergo restat: Vt ⁊ quod te

delectat verbum dei. nō tibi tribuas
neq; hinc aliqua inferis arrogātia. ⁊
avidus cibi in eos qui fastidio piclitā
tur supbe infilias Intellige eciam ti
bi prestitum esse hoc. nō a te tibi esse:
Quid em habes quod nō accepisti:
Hoc ergo intelligēs. ⁊ hoc vicio atq;
languore piclitās fac quod sequitur:
Et exclamauerūt ad dñm cū tribu
larētur ⁊ de necessitatib⁹ eorū libera
uit eos **E**t quia languor erat nō de
lectari **M**isit vbum suum ⁊ sanauit
eos: Vide qđ mali habeat fastidium.
vide vñ liberat ille ad quē clamat fas
tidiēs **M**isit vbum suū ⁊ sanauit eos
Et eripuit eos Vñ: Nō de errore
nō de fame. nō de difficultate vincen
di pccā. sed de corruptela eorū Quedā
corruptela mētis ē. fastidire qđ dulce
est Ergo ⁊ de hoc beneficio sicut de
ceteris superiorib⁹ **C**ōfiteātur do
miō miserationes eius. ⁊ mirabilia
eius filiis hominū Et sacrificet sacri
ficiū laudis Jam em vt laudetur su
auis est dñs: **E**t nūcient opa eius
in exultatiōe Nō cū tedio. nō cū me
rore. nō cū anxietate. nō cū fastidio. s; i
exultatiōe: Quarta illa restat. in qua
oēs piclitamur: Dēs em in naui su
mus Alij opātur. alij portātur. simul
tñ oēs ⁊ in tēpestate piclitāt ⁊ i por
tu saluātur Post hec em omnia seqt:
Qui descendunt mare in nauibus.
facientes opationem in aquis multis.
id est in populis multis. Aquas em
sepe p pplis poni testis est apocalip
sis iohannis. vbi interrogans io
hannes quid ille aque essent. respon
sum est ei populi sunt: Qui ergo fa
ciunt operationem in aquis multis:
Ip̄i viderūt opa domini ⁊ mira
bila eius in profundo: Quid enim p
fundius cordibus humanis: Vnde

plerumque veti erumpunt. tempestates
seditionum et dissensionum navim pertur-
bant Et quod agitur in hijs? Volens deus
ut ad eum clamarer et hi qui gubernant
et hi qui portantur: **D**ixit et stetit spi-
ritus pcellere Quid est stetit? Perma-
nit. perduravit Adhuc turbat diu iactat.
sevit et non transiit Dixit enim et stetit spi-
ritus pcellere Et quid egit iste spiritus
pcellere? **E**t exaltati sunt fluctus eius
Ascendunt usque ad celos audiendo. des-
cendunt usque ad abyssos timendo. Ascen-
dunt usque in celos. descendunt usque in
abyssos. foris pugne intus timores.
Anima eorum in malis tabescebat. tur-
bati sunt et moti sunt sicut ebrius.
Qui sedent ad gubernacula et qui fide-
liter navim amant sentiunt quod dico. tur-
bati sunt et moti sunt sicut ebrius? Cer-
te quando loquuntur. quando legunt. quando
tractant sapientes apparerent Ipsi propter
dolor ea tempestate **E**t omnis inquit
sapientia eorum absorpta est Aliquando
deficiunt omnia humana consilia. quandoque se-
quitur converterit. fluctus fremunt. tempe-
tas sevit. brachia deficiunt. quo proza
impingatur. cui fluctui latus nudetur
quo navis impulsam dimittatur. a quibus
saxis ne pereant refrenentur. omnino a rec-
toribus non videtur: Et quod restat nisi
quod sequitur? **E**t exclamaverunt ad do-
minum cum tribularerentur. et de necessita-
tibus eorum eduxit eos Et imperavit p-
cellere et stetit in auram Non stetit in tem-
pestate. sed in auram: **E**t filierunt
fluctus eius Audite de hac re vocem
cuiusdam gubernatoris piclitati. humi-
liati. liberati. Nolo inquit vos ignorare
fratres de pressura nostra quam facta est in asia
quam supra vires gravati sumus et su-
pra modum: Video omnem sapien-
tiam eius absorptam. ita ut tederet nos
inquit etiam vivere Et quid ille ita de-
ficientes desereret? Aut non propterea

illi defecerunt ut ille apud eos gloriam
repperiret? Denique quid sequitur?
Sed ipsi in nobismet ipsis responsum
mortis habuimus. ut non fidentes in
nobis simus. sed in deo qui suscitavit
mortuos Et imperavit pcellere et ste-
tit in auram Jam illi de se apud se res-
ponsum mortis habuerant. quorum om-
nis sapientia absorpta erat **E**t filie-
runt fluctus eius et iocundati sunt quia
filierunt. et deduxit eos in portum vo-
luntatis eorum: Confiteantur domino
miserationes eius Ubique omnino ubi-
que confiteantur domino non merita
nostra. non vires nostre. non sapientia
nostra. sed miserationes eius: Ille a-
metur in omni nostra liberatione. qui
est invocatus in omni nostra tribu-
latione Confiteantur domino misera-
tiones eius **E**t mirabilia eius filij
hominum Et videte unde dicat. unde
omnia ista prelocutus sit. unde omnia
hec enumeraverit. ubi agantur hec?
Et exaltet eum in ecclesia populi. et in
cathedra seniorum laudent eum Et ex-
altet eum. hoc est laudent eum: et lau-
dent eum. hoc est exaltent eum Exal-
tent. laudent populi et seniores. et nego-
ciatores et gubernatores Quid enim
fecit in hac ecclesia? Quid constituit? Unde
illa meruit? Quid ei prestitit? Quoad
modum superbis resistit. humilibus gra-
tiam dedit? Superbis scilicet primo
populo iudeorum arroganti et extollen-
ti se de genere abrahe. et quod illi genti
sint credita eloquia dei. non eis hec
valebant ad sanitatem. sed ad exalta-
tionem cordis. ad tumorem potius
quam ad magnitudinem: Quid ergo
fecit deus superbis resistens. hu-
milibus autem dans gratiam. ramos
naturales propter superbiam
amputans. oleastrum propter humi-
litatem inserens. quid fecit deus? Au-

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

dicite hec duo: deus pmo quomodo sup-
bis resistat. deinde quemadmodum humili-
bus det gratiam. **P**osuit flumina in de-
sertum. Currebant ibi aque. currebant
prophetie: Quere modo apud iudeos
prophetam non inuenis. Posuit enim flu-
mina in desertum: **E**t exitus aquarum in
fitim. Posuit flumina in desertum: Di-
cant iam non est propheta: nos non agnos-
cet amplius: Adhuc posuit flumina in
desertum et exitus aquarum in fitim:

Terram fructiferam in salinas.
Queris ibi fidem pristini. non inuenis.
queris prophetam non inuenis. queris sacer-
dotem non inuenis. queris sacrificium non in-
uenis. queris templum non inuenis: Quare hoc?
Quia posuit flumina in desertum. et exi-
tus aquarum in fitim: terram fructiferam
in salinas. Domine. quo merito? **A** mali-
cia inhabitantium in ea: Ecce quomodo
superbis resistit. audi quomodo humilibus
dat gratiam. **P**osuit desertum in stagna
aquarum. et transiit aqua in exitum aquarum. et habi-
tationem fecit illic esurientes: quoniam illi dictum est.
tu es sacerdos in eternum secundum ordinem
melchisedech. Queris enim sacrificium
apud iudeos. non habes secundum ordinem
aaron. quia posuit flumina in desertum:
Queris secundum ordinem melchisedech a-
pud illos non inuenis. sed per totum orbem
celebratur in ecclesia. A solis ortu usque
ad occasum laudatur nomen domini.
et dicit deus illis quorum flumina posuit
in desertum. non est michi voluntas in
vobis dicit dominus. nec accipiam sacrificium
de manibus vestris. quoniam ab ortu solis
usque ad occasum sacrificium mundum
offertur nomini meo: Vbi erant omnia in
munda sacrificia. quando desertum erant
quando squalebant. quando saline erant
omnes gentes. ibi nunc fontes. ibi nunc
flumina. ibi nunc stagna aquarum. et exitus aquarum.
Ergo superbis resistit. humilibus de-
dit gratiam: **E**t habitare fecit illic e-

surientes. quia edent pauperes et sa-
turabuntur: **E**t constituerunt ciuita-
tem habitationis. Interim habitatio
nis in spe. quoniam qui me audit in-
quit habitabit in spe: Et constituerunt
ciuitatem habitationis: **E**t semina-
uerunt agros et plantauerunt vineas. et
fecerunt fructum frumenti. ad quem gau-
det operarius ille qui dicit. non quia quod
datum sed requiro fructum: **E**t be-
nedixit eos et multiplicati sunt nimis
et iumenta eorum non sunt diminuta.
Hoc stat firmum enim fundamentum stat.
quia nouit dominus qui sunt eius: Iu-
menta et pecora dicuntur in ecclesia sim-
pliciter ambulancia. sed utilia. non mul-
tum docta. sed fide plena. Ergo et spi-
rituales et carnales benedixit eos. et
multiplicati sunt nimis. et iumenta eo-
rum non sunt diminuta: **E**t pauci
facti sunt et verati sunt. Unde hoc? De
transuerso: immo de interno. Ut enim
pauci fierent ex nobis exierunt. sed non
erant ex nobis: Ideo autem tanquam
de hiis dicit de quibus antea loque-
batur. ut cum intellectu discernatur.
quia tanquam de hisdem loquitur
propter communia sacramenta: Ad
populum enim dei pertinet. et si non per vir-
tutem. certe per speciem pietatis: De
illis enim audiuius per apostolum. in
nouissimis temporibus instabunt tempora
seua. erunt enim homines seipsum amantes.
Primum malum seipsum amantes.
utique sibi placentes: Utinam sibi dis-
plicerent. et deo placerent. utinam in
difficultatibus exclamarent et a neces-
sitatibus liberarentur: Sed multum
de se presumpti pauci facti sunt:
Manifestum est fratres. omnes qui
se diuidunt ab unitate pauci fiunt:
Multi enim sunt. sed in unitate dum
non sunt separantur ab unitate:
Cum enim ceperit ad eos non pertinere

multitudo unitatis. in heresi et scisma
te pauci sunt: Et pauci facti sunt et
perati sunt: **T**ribulatio malorum et
dolore. effusus est contemptus super princi-
pes. Reprobati enim sunt ab ecclesia dei et
magis quam principes esse voluerunt. ideo
contempti sunt et facti sunt salinfatua-
tum proiectum foras. ideo concutatur
ab hominibus. Effusus est contemp-
tus super principes: **E**t seduxit eos
in inuio et non in via. Illi superius in via.
illi ad civitatem directi: Denique illi de-
ducti non seducti. isti autem non in in-
uio seducti: Quid est seduxit eos?
Tradidit illos deus in concupiscentias
cordis eorum. Hoc est enim seduxit. do-
navit illos sibi. Nam si proprie queras
ipsi se seducunt. Qui enim putat esse se a
liquidum cum nichil sit. seipsum seducit:
Quid est ergo seduxit eos? Dimisit
eos in inuio et non in via: Quomodo
enim in via homines. qui partem tenent
et totum relinquunt? Quomodo in via?
Que est ergo via. aut ubi agnoscitur
via? Deus inquit misereatur nostri et
benedicat nos. illuminet vultum suum
super nos. ut agnoscamus in terra vi-
am tuam. In qua terra? In omnibus
gentibus salutare tuum: Utique tales
ut minuatur. ut pauci fiant hinc exeunt
A multitudine unitatis omnes exierunt
sicut paulo ante commemoravi dictum
de illis. ex nobis exierunt. sed non erant
ex nobis. Si enim ex nobis fuissent. per-
manerissent utique nobiscum: Sed si for-
te nostri sunt in occulta prescientia dei
necesse est ut redeant: Quia multi enim nostri
adhuc quasi intus et quasi multi nostri ad-
huc quasi foris: Novit dominus qui sunt eius.
et illi non nostri qui intus sunt. quando oc-
casiones inuenerint exeunt. et illi nostri
qui foris sunt quando occasiones inuenerint
redeunt: Illud ergo accipite quod novit do-

minus secundum hoc seduxit eos in inuio et non
in via. Et quod de illis fecit? Quid dicere ce-
peram. quod attente audiat. Potuit illos
pati intus spiritus. sed nos de illis non perfi-
cimus? Cum autem separati sit et per questionem ma-
lignas inquietant nos. propositum est nobis
ex illis et inquisitionis studium et timoris
exemplum. Unusquisque tremat cum alterum
videt exisse. tamen ex illi? exitu dicatur illi
quod propter qui se putat stare videat ne ca-
dat: Prosunt ergo qui exeunt. nam si intus
essent et tam mali essent nichil de illis prodes-
set. Quid de illis dominum est in quodam psalmo?
Congregatio taurorum id est ceruicatosum
et superborum: Congregatio taurorum inter
vaccas populorum. Vaccas dicit seducti-
les animas que facile consentiunt seductori
bui tauris. Sed quare hoc? Ut excludantur hi
qui probati sunt argento: Quid est ut ex-
cludantur? Ut appareant ut emineant
illi qui sunt probati in eloquio dei. Cum enim
respondetur hereticis ex necessitate.
edificatur catholici ex utilitate. Hanc
sententiam plane paulus expressit. Propter
inquit enim hereses esse. ut probati mani-
festi fiant in nobis: Propter et tauros se-
ducetes esse. ut qui probati sunt argen-
to manifesti sint. hoc est excludantur:
Quid est argento probati? Eloquia domini
eloquia casta. argentum igne examinatum.
probatum terre purgatum septuplum.
Quicumque sunt probati in hoc argento.
id est in eloquio domini non possunt plene
exercere hoc argentum nisi questionem
huius inquietati hereticorum. Et hic attendite
quia non pretermissum est. Ecce effusus est con-
temptus super principes. super illos tauros:
Quare contempti sunt? Aliud annuncian-
tes. Qui sunt contempti? Anathematizati.
Quisquis enim vobis annunciauerit
propter quod accepistis anathema sit:
Quid tam contemptum quam salinfatua-
tum. qui foras proiectus concutatur: Et

videte si nō principes sunt. ipm pau-
lum audite: Licet si nos aut angelus
de celo euāgelizauerit vobis pter q̄
qd accepistis anathema sit: Princi-
pes sunt. docti sunt. magni sunt. lapi-
des p̄ciosi sunt. Quid adhuc dicitur?
es: Nūq̄d āgelī sunt? Et tñ si āgel⁹ de
celo vobis ānūciauerit pter q̄ qd ac-
cepistis anathema sit. q̄a z ipe dyabo-
lus āgel⁹ de celo lapsus ē: Effusus ē
ḡ cōtēpt⁹ sup principes eoz. **E**t ad-
iuuit pauperem a mēdicitate. Quid ē
ergo hoc frēs. cōtēpti sunt princi-
pes. z adiut⁹ ē paup. Abiecti sunt su-
pbi z istruct⁹ ē humilis. h̄ fecit facien-
do adiuuit pauperem a mēdicitate:
Ad idicus est ille. nichil sibi tribuens
totum de misericordia dei expectās:
āte ianuam dñicā cotidie clamat pul-
sans vt aperiatur ei. nudus z tremēs
vt vestiatur. ocl̄os in terrā deiciēs. z
pect⁹ tundēs: Istū mēdicū. hūc pau-
pem. hūc humilem adiuuit deus plu-
rimū eciam de ipa sepatiōe h̄ticoz.
q̄a pauci facti sunt z vexati sunt z se-
ducti sunt in inuio z nō in via: Deni-
q̄ quid postea ex illis? Diminuti sunt
seducti. pauci facti sunt. vexati sunt:
In adiutorio pauperi quid fit? **E**t
posuit sicut oues familias: Quasi
vnum pauperem z vnum mendicum
intelligebas de quo dixit. z adiuuit
pauperem a mendicitate: Paup iste
multe familie sunt. pauper iste mul-
te plebes sunt. multe ecclesie: Vna ec-
clesia. vna plebs. vna familia. vna o-
vis est: Et posuit sicut oues familias
Ad magna mysteria ista. magna sacra-
mēta. q̄ p̄funda plena misteriorū.
q̄ dulciter inuenta. quia diu latēcia:
Ergo videbūt recti z iocūdabūt⁹
z omnis iniquitas oppilabit os suū:
Iniquitas illa garriens cōtra vnitatē.

z cogēs manifestari vnitatem. victa
oppilabit os suū: **Q**uis sapiēs z
z custodiet hec. z intelliget miserationes
dñi: Videte quo fine claudit Quis
sapiēs z intelliget hec? Et qd custodi-
turus ē sapiēs? Id ē si paup sit custo-
dit. si nō sit diues. id ē non sit supb⁹.
nō sit inflatus custodit hec: Quae ei
custodit hec? Quia intelliget misera-
tiōes dñi: Nō merita sua. nō vires su-
as. nō potēciā suā. sed miserationes
dñi. q̄ errātem z egenū in via deduxit
z pavit. q̄ pugnāte aduersus difficul-
tatem peccōz z colligatū vinctulis cō-
suetudinis soluit z liberauit. q̄ fasti-
diētē vbum dei z tedio q̄dam pene
moriētē missa medicina vbi sui re-
creauit. q̄ periclitatē inter naufragi-
a z procellosa maris huius discrimi-
nari placito ad portum pduxit. qui
eum deniq̄ cōstituit i eo populo vbi
humilib⁹ dat grām. nō in illo vbi sup-
bis resistit. z fecit eum suum z intus
manēs multiplicaretur. nō vt foras
exiens minueretur: Hoc vidēt recti
z iocūdātur: Omnis ergo iniquitas
oppilabit os suum. z qui est sapiens
custodiet hec: Vnde custodiet: Per
humilitatem intelligendo miserationes
domini. quia vbiq̄ dictum est.
confiteantur domino miserationes
eius z mirabilia eius filiis hoīm

ExPLICIT psalmus cētesim⁹ sextus.
INCIPIT ps cētesim⁹ septim⁹:

Psalium centesimumsepti-
mū exponendum nō putavi.
qm̄ iam exposui eum in psalmo quin-
quagesimo sexto z in psalmo quin-
gesimo nono. ex quorum postremis
ptibus iste cōstat: Nā postrema ps
quingagesimisepti. prima est huius

63
 usque ad eum usum ubi dicitur. et super
 omnem terram gloria tua: hinc autem
 usque in finem postrema psalmus est. quinquagesimi noni. sicut postrema psalmus centesimi tricesimi quarti. eadem est quicquagesimi terdecimi ab eo usu ubi dicitur. simulachra gentium argentum et aurum sicut terdecimus et quinquagesimus secundus mutatis aliquibus medijs. eadem habent omnia a principijs usque in fines. Que cum igitur in hoc psalmo centesimo septimo aliquantulum aliter posita sunt quam in illis duobus ex quorum partibus constat. non habet intellectum difficilem. sicut in quinquagesimo sexto dicitur. cantabo et psallam in gloria mea: Ad hoc enim dictum et illic. exurge. ut in illa cantare et psalleretur Item ibi. quam magnificata est usque ad celos misericordia tua. vel sicut alij interpretati sunt elevata est. hoc autem quoniam magna est super celos misericordia tua Ideo ei magnificata est usque ad celos. ut magna sit in celis: Hoc enim voluit dicere super celos Item in quinquagesimo nono. letabor et dividam ficcimam. hic autem exultabo et dividam ficcimam ubi ostendit quod de dividenda ficcima significatum est. post domini exultationem predictum futurum. et illam leticiam ad hanc exultationem pertinere. ut ideo letetur quia exaltatur: Unde alibi dicit. convertisti luctum meum in gaudium michi. conscidisti saccum meum. et accinxisti me leticia Item ibi. et effrem fortitudo capitis mei. hoc autem effrem susceptio capitis mei Suscipiendo enim fit fortitudo. id est suscipiendo fortes facit. fructificans in nobis: Interpretatur enim effraim fructificatio Susceptio autem ad utrumque referri potest. siue cum suscipimus christum. siue cum ipse nos suscipit qui est caput ecclesie Et quod ibi ait tribulationes nos. hic autem inimicos nostros utique idem ipsi sunt Ammonemur sa

ne isto psalmo eos titulos quod tam de historia positi sunt rectissimi fieri. ut secundum prophetiam intelligamus secundum quod videmus psalmos esse conscriptos. Quid enim tam divisum secundum historiam quam id quod est in titulo quinquagesimi sexti. in fine ne corrumpas ipsi david in tituli inscriptione cum fugeret a facie saul in speluncam. et in titulo quinquagesimi noni in fine habens quod imutabatur in tituli inscriptione ipsi david in doctrina cum succendit mesopotamiam. syriam. et syriam sobal. et convertit ioab. et percussit in valle salmarum duodecim milia: Item preter id quod positum est in tituli inscriptione. et ipsi david. et in fine. cetera ita diversa ut ille habeat humilitatem david. iste fortitudinem. ille fugam. ille victorias. et tamen ex istorum duorum posterioribus partibus. quorum tam diversi sunt tituli psalmus iste componitur. ubi significatur ad unum aliquid concurrere utrumque. non superficie historie. sed altitudine prophetie copulatis utriusque finibus in hoc uno cuius est titulus canticum ipsi david. ne ultra illi titulo similis propter quod etiam hic positum est ipsi david. quam multis partibus et multis modis. sicut ad hebreos epistola loquitur. olim deus locutus est patribus per prophetas. in eo tamen locutus est quem misit postea. ut complerentur eloquia prophetarum Quotquot enim promissiones dei in illo ecclesia:

Explicet psalmus c. vii. Incipit psalmus c. viii:

Psalmum istum de christo habere prophetiam quisquis actus apostolorum fideliter legit agnoscit. ubi de christi traditore iuda prophetatum est quod hic scriptum est. fiant dies eius pauci. et episcopo

patū eius accipiat alter. qñ mathias
in locū iude ordiat⁹ numero apłorū
duodecim⁹ adiūctus esse euidenter
apparet Sed si de illo vno homine o
nia que hic in illo maledicta sunt intel
ligere conemur. expositiōis ratio nō
omni modo aut vix valebit occurrē.
Si em̄ de tali genere hominū maloz
id est inimicorum xp̄isti igratorum
q̄ iudeorum. omnia michi videntur
posse clarius aperiri Sicut em̄ qdam
dicūtur q̄ ad apłm petrū pprie ptine
re videātur. nec tamē hñt illustrem in
tellectum. nisi cum referūtur ad eccle
siam cui⁹ ille agnoscitur in figura ges
tasse psonam. ppter primatum quē i
discipulis habuit. sicuti est. tibi dabo
claves regni celoz. ⁊ si qua huiusmōi
ita iudas psonā qdam mō sustinet ini
micorū xp̄isti iudeoz. q̄ ⁊ tunc ode
rāt xp̄istum. ⁊ nūc p successionem p
seuerate genere ipsius impietatis o
derūt De quibus homib⁹ ⁊ de q̄ pplo
possunt nō incōueniēter intelligi. nō
solū ea que aptius de ipsis i hoc psal
mo legim⁹. vix etiam illa que pprie d
iuda dicūtur exp̄ssius. sicuti est quod
commemorauī. fiant dies eius pauci
⁊ episcopatum eius accipiat alter. qđ
apparebit adiuuāte dño cum ad eos
vsus tractādi ordine venerim⁹. Inci
pit ḡ iste psalmus:

Psalmus:

Deus laudem meā ne tacueris.
q̄a os pccōris ⁊ os dolosi sup
me aptū est: Dñi apparet falsam esse
vitupationem quā nō tacet pccōr et
dolosus. ⁊ verā esse laudem quā nō ta
cet deus. Deus em̄ verax. omnis aut
homo mēdax. q̄a nō est homo verax
nisi in quo loq̄tur deus Laus autem
maxima est vnigeniti filij dei q̄a hoc
ipsum quod est vnigenitus dei filius

p̄dicatur Hoc at nō apparebat. s; ap
parēte infirmitate eius. latebat. cum
os pccōris ⁊ os dolosi sup eū aptū ē.
⁊ ideo illud aptum est. quia opta v̄t⁹
huius fuit Ideo aut dicit aptū est os
dolosi. q̄a odiū qđ dolo tegebat⁹ eru
pit in vocem Hoc etiam cōsequenti
bus vsibus planius dicitur **L**ocu
ti sunt aduersum me lingua dolosa.
tūc vtiq; quādo eum tāq; magistrū
bonū captiosa adulatiōe laudabant:
Dñi alibi dicitur ⁊ q̄ laudabāt me adu
sus me iurabāt: Deinde q̄a eruperūt
clamātes crucifige. crucifige secutus
adiūxit **E**t sermonibus odiū circum
dederūt me Illi qui lingua dolosa q̄i
nō odiū sed dilcōnis v̄ba locuti sunt.
ideo aduersum me q̄a hoc insidiādo
faciebāt. postea sermōib⁹ nō false ⁊
dolose dilectiōis. sed apti odiū circum
dederūt me: **E**t expugnauerūt me
gratis Sicut at pñ gratis amāt xp̄m
sic impñ gratis oderūt. q̄a sicut v̄itas
nullo extra eā pposito comodo sed
ppter seipsam expetit ab optimis
ita iniqtas a pessimis. Dñi ⁊ apud auc
tores seculariū lraz dictū est de quo
dam pessimo Gratuito potius mal⁹
atq; crudelis erat **P**ro eo inquit vt
diligere me detrahebāt michi: Sex
sunt in isto genere differēcie. q̄ cōme
morate animaduerti facillime pñt.
reddere bona p malis. nō reddē ma
lū p malis. reddē bona p bonis. red
dere mala p malis. nō reddere bona
p bonis. reddere mala p bonis: Hō
rum duo prima. bonoz sunt. ⁊ eozū
duorum prius meli⁹: postrema duo
maloz. ⁊ eoz posteriorius deterius:
Duo media quodammō mediocria.
sed eorum p̄us p̄pinquum bōis. pos
teriorius p̄pinquum malis Hec in scrip
turis sanctis oportet attēdere **R**ed
didit bona p malis ipse dñs q̄ iustifi

cat impiū .et pendēs in cruce dixit .
Pater ignosce ill' qz nesciūt quid fa-
ciunt Cuius vestigia secutus sanctus
stephanus fixo genu orauit pro la-
pidantibus dicens Domine ne sta-
tuas illis hoc delictum .Ad quā rem
preceptum pertinet . diligite inimi-
cos vestros benefacite hīs qui ode-
runt vos et orate pro eis qui vos p-
secuntur . Mala pro mal' nō ēē red-
denda . paulus apl's dicit . nulli ma-
lum p malo reddētes et apl's petr'
non reddētes malū p malo . l' male-
dicm . pro maledicō Unde et in psalm'
legitur . si reddidi retribuētibus mī
mala Duorū postremorū illud miti-
us ad nouē leprosos pertinet . qui
cū mūdātī essent a dño gratias non
egerūt Illud vō vltimū quo nichil ē
peiūs ad hos pertinet de quibus in
ist'o psalmo legitur . pro eo vt me di-
ligerent detrahebant michi . Dilecti-
onem quippe debebant tātis domi-
nibñficijs . qz non solū mīme redde-
bant verū eclā pro illo bono irroga-
bant malum Duo vero media qd dix-
imus hominū quodāmō esse medio-
rum . ita se habēt . vt eorū prius qd ē
reddere bona pro bonis habeant et
boni et mediocriter boni vel medio-
criter mali Ideo dominus hoc non
reprehendit sed non vult in eo solo
discipulos suos pmanere quos vult
ad maiora puehē quib' dicit . Si di-
lexeritis eos qui vos diligunt id est
reddentes bona p bonis quā mer-
cedē habebitis id est quid magnū fa-
cietis . Nōne et publicani hoc faci-
unt . Vlt aut illos et hoc facere . et lō-
ge amplius . id est vt nō solū amicos
verū eciam inimicos diligant . Pos-
terius at quod est reddere mala p
malis habent et mali vel mediocritē
mali vel mediocriter boni vsqz ade-

64
o vt lex eis dederit vlciscendi modū
oculū pro oculo dentē pro dente . q
si dici potest iustorū iusticia est nō
qz iniquū est vt recipiat vnusqz qd
fecerit alioqui lex neqz id constitu-
eret sed quia vlciscendi libido vicio-
sa est magisqz ad inuicē pertinet int'
alios hoc discernere qz bonū homi-
nem sibi expetere . Quā ppter impij
ex illa benignitatis summitate de-
lapsi vbi redduntur bona pro mal'
ad qzā malignitatis profunditatē
venerūt retribuendo mala pro bo-
nis . Quāto precipicio tot gradus
interpositos transierūt . Nec parū
aliquid putari debet . qz non ait pro
eo vt diligerent me interficiebāt me
sed detrahebant michi . Ideo quip-
pe interfecerunt qz detraxerūt . ne-
gantes dei filiū et dicentes q in pn-
cipe demoniorū eicit demonia et de-
moniū habet et insanit quid eū audi-
tis et cetera talia . Qua detractio-
ne ab illo auertebant eos quorū puer-
sionem ille querebat et ideo potius
hoc dixit . vt ostenderet magis eos
nocere qui xpist'o detrahūt et per h
animas interficiūt . qz qui eius mor-
talem carnem mor' preserti r'surrec-
turā seu iēdo peremerūt Sed cū dix-
isset pro eo vt diligerent me detrahe-
bāt michi . quid ait . **E**go aut ora-
bā . Nō quidē dixit quid orabat . sed
quid melius intelligim' qz pro eis ip-
sis . Crucifixo enī maxime detrahe-
bant qn velud hominī qz qn vicerāt
illudebant . de q cruce ille dixit pater
ignosce illis quia nesciunt quid faci-
unt . vt qm in profundo malignita-
tis reddebant ipsi mala pro bonis .
ille in summo benignitatē reddebat
bona pro malis qz bene intelliga-
tur eciam pro discipul' suis orasse . qd
eciam ante passionem suam dixit ne
bh i

deficeret fides eorū qñ ipse pendēs
in ligno vt cōmēdaret patientiā nō
ostendebat potentiā int̄ vba detra
hentiū quos posset diuina potesta
te delere Sed nob̄ vtilius erat q̄ pa
ciētia p̄bebat exemplū. q̄ si suos ini
micos sine dilatiōe p̄dēdo ad h̄ nos
edificaret vt impatient̄ festinarem⁹
de hīs quos malos patimur vindi
cari cū scriptū sit melior est p̄ciens
q̄ fortis Docēt igitur nos dīna eloq̄
a dñico exemplo cū audiui⁹ p̄ eo
vt diligerēt me detrahebant michi e
go autē orabā. vt qñ aliquos senti
m⁹ ingratos nō solū non reddētes
bona sed insup̄ reddētes mala p̄ bo
nis. nos orem⁹ et ipse quidē pro ali
is seuentib⁹ vel dolentib⁹ vñ in fide
periclitatib⁹. nos vñ etiā pro nob̄ p̄
mit⁹ vt aīm nīm deo miserāte atq̄
opitulante vincam⁹ quo ferimur in
vñciscendi cupiditatē. cū detrahatur
siue presentibus siue absentib⁹ nob̄
deinde cū xp̄i patientiā recordam⁹
tāq̄ ipso excitato sicut sc̄m est cum
dormir⁹ in nauī. qui perturbationē
cordis nostri tempestatemq̄ trā
quillat aīo sedato atq̄ placato ore⁹
etiā pro ipsis d̄tractoribus nostris
vt securi dicam⁹ dimitte nobis sicut
et nos dimittim⁹. Sed et ipse dimit
tebat. qui peccatū qd̄ ei dimittētur
vtiq̄ non habebat. Sequitur autē.
Et posuerūt aduersum me mala
pro bonis Et qñ quererem⁹ q̄ mala
pro quib⁹ bonis? **E**t odiū inquit.
Pro dilectione mea Hic est enim
ōnis et magn⁹ reat⁹ illoz. Nam qd̄
nocere potuerūt p̄sequentes volū
tate nō necessitate moriētē. Sed ip
sum odiū est crimē maximū p̄sequē
tis q̄uis sit voluntaria pena pacien
tis. Satis autē exposuit q̄admodū
sup̄ dixerit. pro eo vt diligerent me

q̄ dilectionē nō vtrūq̄ sed dilectiōi
eius debebant cū hic addidit pro di
lectione mea. Hanc dilectionem in
euangelio p̄meorat vbi dicit. ih̄m
ih̄m quotiens volui colligere fili
os tuos tāq̄ gallina pullos suos sub
alas suas et nolui⁹. Deīn q̄ pro ip
sa impietate recipiāt incipit p̄pheta
re ⁊ eomō illa dicit tāq̄ vñciscēdi cu
piditate optet vt fiant cuz dicantur
futura certissima veritate et per dei
iusticiā super tales digne ventura.
quē modū futura p̄dicendi velut
specie male optandi quidā intelligē
tes putant odiū odio et malo anio
malū aīm reddi. qñ reuera paucorū
est dinoscē quō placeat pena iniq̄ū
accusatori inimicia se satutare! cu
pienti. ⁊ q̄ lōge a homō placeat iudi
ci recta volūtate pccā punienti. Ille
q̄ppe reddit malū pro malo. iste autē
eciam cū vñdicat nō r̄ddit malū pro
malo qñ iustū reddit iniustū Qd̄ at
iustū est vtq̄ bonū est. Punit ergo
non delcātionē aliene miserie qd̄ est
malū pro malo sed dilectiōe iusticie
qd̄ est bonū pro malo Itaq̄ nec lu
mini scripturarū calūpniuntur ceci.
opinantes q̄ deus pccā non puniat
nec quasi malū pro malo r̄ddat sibi
blandiantur iniusti. Audiam⁹ ergo
deinde qd̄ diuin⁹ sermo cōtexat. et i
verbis quasi mala optantis intelli
gam⁹ p̄dicta p̄phetantis. et deū ius
ta retribuentē s̄bleuata in eius eter
nam legem mēte cernam⁹. **C**on
stitue super eū pccōrē. ⁊ diabol⁹ stet
a dextris eius Cū superius q̄rela de
pluribus fuerit sic de vno loq̄ psal
m⁹ Superius at̄ dixerat locuti sunt
aduersum me lingua dolosa et ser
moibus odij circūdederūt me et ex
pugnauerūt me gratis. pro eo vt di
ligerent me detrahebant m̄ ego autē

69
orabam. et posuerunt aduersum me
mala pro bonis et odiū pro dilectio
ne mea oia de plurib⁹. nūc vō quid
digni essent p hīs iniquitatibus suis
et quid eis diuino iudicio futurū sit
nūcians. cōstitue inquit sup eū pccō
rem. tāq̃ intēdens in eū q̃ se tradidit
talib⁹ de q̃lib⁹ suis inimic⁹ loqueba⁹
superius. Cū igitur h iudā traditorē
scdm scripturā actū aploꝝ suppli
cio debito pñūciet puniēdū quid est
pstitue super eū pccōrem. nisi eū q̃
seq̃ti versu indicat cum dicit. et dy a
bol⁹ stet a dextris eius. Hoc utiq̃
meruit vt sup se hēat dyabolū id est
dyabolo sōdit⁹ sit q̃ xpo subdit⁹ esse
noluit Stet at a dextris eius dcm ē
qz opa dyaboli pposuit opibus dei.
Hoc enī cuiq̃ non immerito dextrū
dicitur quod preponit sicut finistre
dextra pponitur. Idō et de ill⁹ qui se
culi huius gaudia pponentes deo.
btm dixerūt pplm cui hec sunt. rec
tissime dcm est dextera eorū dextēa
iniquitatis. vnde qd dixerūt btm po
pulū cui hec sunt. os eorū locutū ē
vanitatē qd de ill⁹ sup dcm est Cuius
autē os loquitur veritatē cōtra illō
quod dixerūt isti btm pplm cui hec
sunt. debet etiā ipse dicē qd in eodē
psalmo sequitur. btūs ppl⁹ cui⁹ est
dominus deus ipōrū. Huic enī non
dyabolus est a dextris. sed domin⁹
sicut alibi dicit. Prouidebā dñm in
conspcū meo semper. qm a dextris
est michi ne cōmouear. Diabolus er
go stetit a dextris eius qm preposu
it avariciā sapiētie et pecuniā salu
ti sue vt eū traderet a quo dūbit pos
sideri ne ab ipso possideretur c⁹ ope
ra ipse xp̃ist⁹ soluit a q̃ noluit pos
sideri. Cū iudicatur exeat pōpnat⁹
tus. Nōluit enī talis esse cui dicere⁹
intra in gaudiū dñi tui. sed talis de

quo dicatur picite illū in tēbras ex
teriores. **E**t oratio eius fiat in p
catū. qm non est iusta oratio nisi p
xp̃m quē vendidit inmanitate pecca
ti. Oratio autē q̃ nō fit per xp̃m non
solū nō potest delere pccm. sed etiā
ipsa fit pccm. Qm at iudas ita orare
potuerit vt orō ei⁹ fieret in pccm q̃
ri potest. Credo anq̃ dñm traderet
et de illo tradēdo iam cogitarz. Nō
enī iā poterat orare per xp̃m. Nam
postea q̃ illū tradidit eūq̃ penituit.
si per xp̃istū oraret. indulgentiam
rogaret. si indulgentiā rogaret. spē
haberet. si spem hēret miāz speraret.
si miāz speraret nō sibi despēatione
collū ligaret. Proinde cū dixissz cū iu
dicatur exeat pōpnat⁹ ne ab iminē
ti pōpnatiōe putaretur se potuisse
oratione liberari q̃ didicerat cū cō
discipul⁹ suis vbi dī. dimitte nob de
bita nra sicut et nos dimittim⁹ dūbi
toribus nris. et orō eius inquit fiat
i pccm illi qz non fit per xp̃m qz nō
luit sequi sed psequi. **E**iant dies e
ius pauci. Dies eius dicit aplat⁹ ei⁹
qui pauci fuerūt. qm ante passionē
dñi scelere ipi⁹ et morte consumpti
sunt. Et tanq̃ diceretur qd ergo fiet
de sacratissimo numero duodenari
o in q̃ nō frustra dñs duodeci habē
p̃mos aplos voluit cōtinuo sbiecit.
Et epātū ei⁹ accipiat alter. Tāq̃
dicens. et ipse pro suo merito puni
atur et ille numerus suppleatur.
Qd si q̃s q̃admodū scm sit scire de
siderat. actus aploꝝ legat.
Eiat filij ei⁹ orphani. et vxor ei⁹
vidua. Utq̃ mortuo ipso z filij eius
orphani et vxor eius viduata est.
Mutantes transferātur filij eius
et medicēt. Mutantes dcm est incer
ti quo eant om̃i p̃sidio destituti.
Eiciantur de habitationib⁹ suis.
hh ij

Exposuit qđ sup̄ dixerit transferant
hoc at totū quō v̄rozi eius filiisq;
contigerit septeſ indicant versus.
Scrutetur fenerator oñem s̄bsta-
ciam ei⁹ ⁊ diripiāt alieni labores ei⁹
non sit illi adiutor ad tuendā ei⁹ pos-
teritatē dicit Ideo sequit̄. **N**ec sit
qui miseratur pupill̄ ei⁹. Sed qđ pos-
sent etiā pupilli sine adiutore et sine
tutore in erūpnis et egestate tamē
crescē et gen⁹ ppagatione seruare.
sequitur et dicit **F**iant nati eius i
interitū. in generatione vna deleat̄
nomen eius. id est vt qđ illo genera-
tū est iam non generet et cito tran-
seat. Sed quid est qđ deinde p̄iungit
In memoriā redeat iniquitas pa-
trum ei⁹ in p̄spcū dñi et pccm̄ m̄ris
eius non deleatur. An intelligendū
est vt reddantur ei pccā etiā paren-
tū suorū. Ei q̄ppe nō reddūtur q̄ fue-
rit mutatus in xp̄isto et ceperit esse
non fili⁹ iniquorū. nō imitatus mo-
res illorū qđ ⁊ illud v̄sime sc̄ptū est
reddā pccā p̄m in filios ⁊ illud qđ p̄
pp̄haz d̄ et aia p̄ris mea est. De eo
qđ dcm̄ est reddā pccā p̄m in filios
et alibi aia q̄ peccat ip̄a morietur ⁊ a
nima patris mea est et aia filij mea
est et aia q̄ peccauerit ip̄a morietur
h̄ q̄ppe dcm̄ ē de h̄is q̄ p̄uertūtur ad
deū ⁊ non imitātur mala p̄ntū suorū.
Qđ ip̄e pp̄ha euident̄ oñdit dicit enī
parentū iniquitates eis nō obeē q̄ ius-
ticiā faciēdo d̄siles fuerit. Illd̄ aut̄
qđ dcm̄ est reddā pccā p̄m in filios
aditum est q̄ oderūt me. h̄ est sic me
oderāt p̄ntes eorū vt q̄admodum
bonorū imitatio fecit vt etiā pp̄ria
pccā deleatur sic malorū imitatio fa-
ciat vt nō solū sua s̄ et etiā eorū quos
imitati s̄ merita sortiātur. Si ergo
iudas teneret illd̄ ad qđ vocatus est
nullomō ad eū v̄l sua p̄tēta v̄l p̄ntū

iniquitas p̄tinēt. Sed qđ nō tenuit
adoptionē in familia dei. sed iniquitatem
vetusti generis potius elegit. redit
iniquitas p̄m ei⁹ in p̄spcū dñi vt in e-
o etiā ip̄e puniretur et pccm̄ m̄ris e-
ius nō deleatur. **F**iant contra dñm
sp̄. id est pat̄ eius et m̄r ei⁹ fiant con-
tra dñm sp̄ nō vt dñō adūsantur sed
vt merita eorū. pessima nō obliuisc-
catur in isto domin⁹ cū illi et ipsa re-
tribuet. **C**ōtra dñm enī dixit i p̄spcū
dñi. **N**ā et alij interpretes sic trāstu-
lerūt. fiat in p̄spcū dñi sp̄. alij vero fi-
āt corā dñō sp̄ sicut alibi dcm̄ est. et
posuisti iniquitates n̄ras i p̄spcū tu-
o. Sp̄ aut̄ dicit vt sine remissione sit
tū illd̄ scel⁹ et hic et in futuro sc̄lo.
Dispeat de memoria eorū Patr̄
sc̄z et m̄ris ei⁹. **M**emoriā dicit eorū
que in pp̄agiē gnatioib⁹ custoditur
hanc pp̄hauit de trā periturā qđ et
ipse iudas et filij ei⁹ q̄ erāt tāq̄ meō-
ria p̄m ⁊ matris eius sine successio-
ne plis sicut sup̄ius dcm̄ est in bre-
uitate vni⁹ gnationis extincti sunt.
Dicit aliq̄s. **E**ciā ne h̄ ad penā iude p̄-
tinere credendū est qđ post ei⁹ mor-
tem ad mendicitatem v̄roz eius ⁊ fi-
lij puenerūt et trāslati sunt eiecti de
habitationibus suis scrutante fene-
ratore oēs s̄bstaia eius ⁊ diripienti-
b⁹ alienis oēs labores eius nemine
adiuuante nec miserante pupillos ei⁹
et qđ cito sunt sine posteris mortui.
Nunqđ etiā de h̄is que in suis post
mortem c⁹ qđ p̄tingūt vllos mortu-
os tangit dolor aut hec saltē sciē pu-
tādi sunt q̄rū sensus alibi est pro me-
ritis seu b̄n seu male. **C**ui respōdeo
magnā qđē esse questionē. nec in p̄n-
tia differendā qđ sit opis pl̄ioris v̄-
trū vel q̄tenus v̄l quō ea q̄ circa nos
agūt nouerit sp̄s mortuorū verūp̄-
tū qđ breuiter dici potest. si nulla ill̄

esset cura de nob. non dicet dñs dix
isse illū diuitem q̄ tormenta ap̄d infe
ros patiebatur habeo ibi q̄nq̄ fr̄es
ne et ip̄i veniant in locū hūc tormē
torū. Sed quolibz intelligāt qui hoc
aliter intelligere conantur et quia fa
tendū ē nō eē p̄seq̄s vt si sciūt mor
tui suos viuere. q̄ nec in locis pena
rū eos vdiēt vbi diues ille erat nec
in requie btōrū vbi lazarū z abrahā
q̄uis longe agnoscebat. ideo eos e
tiam illa que circa eorū caros agū
tur vlt̄ leta vlt̄ tristia scire necē sit. h̄
dico. paucos esse eius animi homi
nes q̄ post mortem suā q̄d suis boni
mali ue cōtingat saltē dū viuūt neg
ligant atq̄ oīo cōtēpnāt mltos aut
q̄d indicat etiā tanta cura cōmendā
de vlt̄ime voluntatis et q̄liūcūq̄ tes
tamētōrū satis agere vt cū defuncti
fuerint suis bene sit. Per mansionē
vero posteritat̄ sue per successioēs
genēationū soli se laudabiliter sper
nūt qui se ip̄os abscidūt p̄p̄t regnū
celorū et filios suos h̄ facere cupiūt
vel exoptant vel martirio coronari
ita ut null⁹ eorū in terra remaneat.
ceteri aut̄ ōnes aut pene omnes feli
ces volūt suos eē i hac vita p̄ mortē
suam et suū genus interire nolunt.
Qua p̄pter q̄d iude tā infelicit̄ mor
tuo ita vxor vidua z filij eius orpha
ni remāserūt. vt feneratorē scrutan
te omnē sb̄statiā ei⁹ et diripientib⁹
alienis labores ei⁹ de suis habitati
onibus eicerentur. nec aliq̄ pupilli
eius miserantē inuenirent et in vna
gnatione sine posteris interirēt si h̄
sentiunt mortui cumulus malorū ē
si h̄ non sentiunt formido viuorū.
Si at̄ mouet quō potuerit habere
sb̄stantiā q̄ fenerator scrutaret alie
niq̄ diriperent q̄n iā cum alijs vnde
cum dñm sequebatur credat eū om

nia que habebat ita dimisisse filijs z
vxori. vt non inde sinceriter vel per
seueranter vinculum cupiditat̄ ab
ruperit quietiā si ea velut vendē vi
deret distribuendo pauperib⁹ pro
fecto faceret q̄d ananias post domi
ni ascensionem. Neq̄z enī metueret
ne h̄ dñs diuinitate p̄nosceret quē
falli putabat q̄n ea q̄ mittebātur de
loculis auferebat. Sed iam videā
m⁹ si possu⁹ q̄tū dñs adiuuat. quō
ista puenire possint etiā in pplō iu
deorū cui⁹ inimicie cōtra dñm p̄ti
naci odio permāserūt c⁹ populi dix
im⁹ iudā in figura gessisse p̄sonam.
ficut ecclesie gessit apl̄s petr⁹.

Constitue super eū pccōrē et dy
abolus stet a dextris eius. Quēad
modū in iuda sic in isto pplō intelli
gendū est. qui repulso a se xp̄o scūs
est sb̄ditus dyabolo c⁹ persuasioēs
in omnib⁹ prauis et terrenis cupi
ditatibus p̄posuit eterne salutē

Cum iudicatur exeat cōdēpnat⁹
quia in nequicia et in infidelitate p̄
fistēs thesaurizat sibi iram in die ire
et reuelationis iusti iudicij dei q̄ red
det vnicuiq̄ scdm opera eius. **E**t
oratio ei⁹ fiat in pccm. q̄ nō fit per
mediatorē dei et hoīm hominē ihm
xp̄m et sacerdotem magnū ieternū
scd̄z ordinē melchisedech. **F**iat di
es eius pauci: scdm regnū accipie
dū est q̄ non diu postea p̄feneravit
regnū iudeorū. **E**t episcopatū ei⁹
accipiet alter. Iplū dñm xp̄m nō in
gruenter itelligi existimo episcopa
tū populi iudeorū. quia de tribu iu
da scūs est secūdū carnē. et apl̄s ait
dico enī xp̄m mīstrū fuisse circūcisio
nis p̄pter vitatem dei ad p̄firman
das p̄missiones p̄m. et ip̄e ait. nō
sum missus nisi ad oues q̄ perierunt
dom⁹ isrl̄. q̄ ill̄ exhibuit in carne p̄re
h̄ h̄ iij

sentiam. et magi qui ab oriente venerunt
hoc dixerunt. ubi est qui natus est rex iudeorum.
et in hoc titulo scriptum erat super crucifixum
Non illud mutare volentibus non frustra res
posuit pilatus. quod scripsi scripsi: Hunc
ergo episcopatum populi iudeorum id est dominum
christum. accepit alter. id est populus gentium:

Hic filius eius orphani. de quo dicitur. filius
aut regni eicietur in tenebras exteriores:
Facti sunt autem orphani amisso ipso reg-
no quasi preposito: quod est deum patrem bene in-
telliguntur amisisse Qui enim filium non habet
ait veritas: nec patrem habet Et propter
ius vidua Propter regni plebs intelligitur
cui subdite reges dominantur. vidua vero
facta est amisso ipso regno. **M**utantes
transferantur filii eius et medicetur Mutaverunt
piculis. vergentibus hostibus. translati sunt
debellati filii regni iudeorum Quid est autem
medicare. nisi ad hominem vitam vivere: si-
cut vivunt sub earum gentium regibus in quas
translati sunt: **E**iciantur de habitationibus
suis Ita factum est: **S**crutetur fenera-
tor omnem subam eius. id est populi eius: Ubi
nichil melius intelligitur. quam debita eorum non
dimittantur. quia in solo christo dimittuntur que
respuerunt: quod etiam dicitur docuit. dimitte
nobis debita nostra sic et nos dimit-
timus debitoribus nostris Quem autem sub-
stantiam eius dictum est omnem vitam eius: ut ei nul-
la debita id est nulla peccata donentur:

Et diripiatur alieni labor eius. dyabo-
lus et angelus eius: quia non thesaurizant in celo
qui non habent christum: **N**on fit illi adiutor
Quis adiutor est ei cui christus non est: Nec
fit qui misereatur pupillis eius Qui preposito
id est regno sic remanserunt aut amisso
deo cuius filium persecuti sunt et oderunt. non est
qui eorum misereatur. non ad temporalem vitam su-
medam vel sustentandam. sed ad veram vitam id
est eternam: **H**ic nati eius in iteritum. utique
in iteritum temporis: **I**n generatione
vna deleatur nomen eius Quia generati sunt in
regnati. id est in vna generatione delentur:

Nam in aliam id est in regenerationem. si eam cog-
nosceret et teneret. non deleteret In me-
moriam redeat iniquitas patris eius in con-
specu domini. ut reddat eidem populo dominus perse-
ueranti in malicia etiam patris eius iniquitatem:
Sic enim eis dicit Testimonium est vobis
metipsis. quia filii estis eorum qui prophetas
occiderunt: Et paulo post ait Ut veniat
super vos omnis sanguis iustus qui effu-
sus est super terram. a sanguine abel iusti usque
ad sanguinem zacharie filii barachie

Et peccatum matris eius non deleatur Peccatum
ihesum qui servit cum filiis suis. qui interfecit
prophetas et lapidavit missos ad se: **H**ic
contra dominum spiritus iniquitas et peccatum eorum. id
est ut a conspectu domini non aboleantur. deo in
eternum vindicante **E**t dispeat de terra
memoria eorum Terra dei ager dei est. a-
ger dei ecclesia dei est. de qua terra perierunt memo-
ria eorum: quia cum essent rami naturales. pro-
pter infidelitatem fracti sunt **P**ro eo quod non
est recordatus. vel ille iudas vel ipse populus
facere vitam Sed melius de populo ac-
cipitur quod ait. non est recordatus Nam si
christus occidit saltem recordaretur penitendo.
et faceret vitam super membra eius qui perse-
ratisime persecutus est: **I**ohannes dicit **Q**uia perse-
cutus est hominem inopes et medicum: **N**otest
quod accipi de iuda. quia non est dedignatus
de pauper fieri cum dives esset. ut illius
paupertate nos ditarem **M**edicum autem
quod intelligatur. nisi forte quia dixit mulieri
samaritanæ da mihi bibere. et in cruce ait siti-
o: **S**ed quod sequitur quod accipiat in ipso capi-
te nostro. id est sui corporis salvatorem quem iu-
das persecutus est non invenio **C**um ei dixisset. et
persecutus est hominem inope et medicum. adie-
cit atque ait Et punctum corde mortifica-
re. id est ut mortificaret **N**am quod etiam sic
fit in scriptis **C**onpunctos autem corde non solet
dici. nisi similibus peccatorum in dolore penitendi.
sic de illis dictum est quod cum audisset apostolos
post domini ascensionem. puncti sunt corde. qui
occiderant dominum. quos allocutus est beatissimus

petr^o dicēs inter alia. agite pēitēciam
z baptizetur vnusquisq; vñz i noie dñi
ihū xpī. z dimittēt vob pccā vrā. Sed
qm̄ idē ipī mēbra ei⁹ facti sūt. cui⁹ in lig
no mēbra fixerūt. ppl's iudeoz n̄ ē re
cordat⁹ facē miām. psecut⁹ ē hōiēz in
opē z medicū. s; in mēbris suis d̄ qb⁹
dicturus ē qd̄ attiet ad ipā opa miē.
qm̄ vni ex minimis meis n̄ fecistis in n̄ fe
cistis Et cōpūctū corde mortificare.
plane pūctū corde s; in mēbris suis:
De hīs at̄ q psecuti sunt vt cōpūctū
corde mortificaret. erat z saulus cō
sentiēs in necē stephāi Cōpūcti cordō
qā z ipe stephan⁹ de illis eāt q pūcti
sunt corde: S; saul⁹ recordat⁹ ē facē
miām. z q mane rapiebat vespe diui
fit escas Et ipe cōpūct⁹ corde. vt etiā
in illo ipī psequerēt inopē volētes mor
tificaē cōpūctū corde Hoc qppe ode
rāt in paulo aplo. qā cōpūct⁹ corde p
dicabat quē fueat añ psecut⁹. Inopē
qppe z medicū z pūctū corde in mē
bris suis z ipe vt mortificaēt psequēs
audiuit de celo. saule saule qd̄ me pse
qris. z factus cōpūct⁹ corde. cepit ta
lia pati qlia faciebat cōpūctis corde:
Deinde seqtur psalmus: **E**t dilexit
maledictionē z veniet ei Qm̄q; z iu
das maledictionē dilexerit z furādo
de oculis z dñm vēdēdo atq; traden
do. tñ aptius ppl's ille dilexit maledic
tioēm qm̄ dixit. sanguis ei⁹ sup nos z
sup filios nrōs **E**t noluit bñdcōnē
z elōgabit⁹ ab eo Et iudas qdē qā xp̄s
noluit in qē et̄na bñdcō. s; aptius no
luit bñdcōnē ppl's iudeoz. cui dixit il
le illuminat⁹ a dñō. nūqd̄ z vos vultis
discipuli ei⁹ fieri. z noluit bñdcōnem.
z p maledicto habuit z rñdit. tu sis
discipul⁹ ei⁹. lōge scā ē ab eo bñdictio
qā trāsitū fecit ad gētes: **E**t induit
maledictionē sicut vestimētū. siue iu
das siue ille ppl's. **E**t intrauit sicut

aqua in interiora eius. Ergo z foris z
intus. foris sicut vestimētū. int⁹ sicut
aqua: qm̄ in ei⁹ incidit iudiciū q po
test z corpus z aiām occidere in ge
hennā: corp⁹ foris aiām int⁹ **E**t fi
cut oleū in ossib⁹ ei⁹ Qñdit eū cū de
cātiōe male facē. compare sibi male
dictionē. hoc est penā eternam. qā be
nedictio vita eterna est **H**odo qppe
malefacta delectāt sicut aqua in inte
riora ei⁹ z sicut oleū in ossibus eius:
sed ideo maledictio vocatur. qā tali
bus deus tormēta predixit Tanq; in
ossibus at̄ oleū est maledictio: cū ho
miēs inde fortes se putāt. qā licet eis
mala tq; ipone pmittere **E**t ei sicut
vestimētū q opitur Cū sup⁹ iā dire
rit de vestimēto qd̄ ē qd̄ repetit⁹. An
qā dixerat induit maledcōnē sic vesti
mētū. differt ab eo vestimēto qd̄ nō
induitur sed operitur: Induitur em̄
qsq; tunica. operitur pallio: Et qd̄ est
hoc. nisi etiam in conspectu hominū
de iniquitate gloriari: **E**t sic zona
inquit qua semper pcingitur **M**axiē
homiēs ideo pcingūtur vt ad operā
dum sint aptiores. ne vestis finibus
prepediātur Ergo maledcōne se pre
cingit. q malū nō repētīnū sed disposi
tū aggreditur. z ita discit malū facere
vt semp patus sit Dñ z hic ait. z sicut
zona qua semp pcingitur: **H**oc o
pus eoz q detrahūt michi apud dñm
Nō dixit merces eoz. sed opus eoz
Māifestum ē em̄ q indumēto z op
torio z aq z oleo z zona ipā opa de
scribat. qbus eterna maledictio com
peratur Nō ergo est vnus iudas sed
multi de quibus dicitur. hoc opus eo
rum qui detrahunt michi apud domi
nū: qm̄q; z pluralis numerus poni
potuit pro numero singulari. sicut
herode mortuo dictum est ab āgelo.
mortui sunt qui querebāt aiām pueri
bh̄ iij

Sed q̄ magis detrahūt x̄po apud do-
minū: nisi illi q̄ ip̄s verbis dñi detra-
hūt. dicētes nō eē ip̄sum quē lex dñi
z p̄phē p̄nūciarunt. **E**t q̄ loquunt̄
inqt̄ mala aduersus aiām meā. negan-
do eū cū voluisset potuisse resurgere
cū dicat. potestātē habeo ponēdi ani-
mā meā. z potestātē habeo iterum su-
mēdi eam. **E**t tu dñe dñe fac mecū
Quidā subaudiēdā putauerūt miām
qdā vero z addiderūt. s̄ emēdatioēs
codices sic hñt. z tu dñe dñe fac mecū
p̄pter nomē tuū: Dñi sensus altior nō
est p̄termittēd⁹. ita dixisse filiū patri
fac mecū. q̄a eadē sunt opa p̄is z fili
ubi etiā miām intelligam⁹. Seq̄t̄ em̄
Quia suavis est miā tua: Et ip̄am
q̄a nō dixit fac in me vel fac sup̄ me v̄l
aliqd̄ huiusmōi. sed ait fac mecū. bñ i-
telligim⁹ z p̄m z filiū simul facē mi-
sericordiā in vasa miē: Potest h̄ etiā
sic intelligi. fac mecū. id ē adiūua me.
Qd̄ in cotidiana loquēdi cōsuetudie
habem⁹. cū de aliq̄ re q̄ p̄ ptib⁹ n̄ris ē
dicim⁹ nobiscū facit. Pater q̄ppe ad-
iūuat filiū. in q̄tū de⁹ hoiēm p̄pt̄ for-
mā serui. cui hōi deus z cui forme ser-
ui etiā domin⁹ ē pater: Nā in forma
dei fili⁹ adiutorio nō indiget. Eqliter
em̄ cū p̄re oīpotēs est. ex q̄ z ipse adiu-
tor est hōis: Sicut em̄ pater suscitāt
mortuos z viuificāt. sic z filius quos
vult viuificāt. **N**ec aliud pater ali-
ud fili⁹. aut aliter pater aut aliter fili⁹
q̄a z eadē facit z filiter. Dñi in q̄tū hō
est filius dei. deus suscitauit illuz a
mortuis. hoc est pater. cui dicit i psal-
mis. suscita me z reddam illis: in q̄-
tū autem deus est etiā ipse se suscita-
uit. p̄pter quod dicit. soluite templū
hoc z in triduo suscitabo illd̄: Quod
etiā hic significauit. si quis diligēc̄
intendat. Scrutari em̄ iussit scriptu-
ras q̄ testiōniū p̄hibēt de illo. nō in su-

pficie p̄trāfiri: Nō em̄ tantūmō ait
dñe dñe fac mecū. sed ait. z tu. Quid ē
et tu. nisi quia et ego? Quod autem
nō semel domiē sed repetēs ait domi-
ne dñe. habet in hoc orātis affectum.
ficuti est deus deus meus: Quod ve-
ro cū dixisset fac mecū. addidit p̄pter
nomē tuum: gratiam cōmēdauit:
Nullis em̄ operum meritis p̄cedēti-
bus in tantā celsitudinem subleuata
est humana natura. vt totū siml̄ ver-
bū z caro hoc est deus z homo. vni-
genitus filius dei dicētur. Hoc autē
factum est vt ab illo qui creauerat p̄
id quod nō pierat id quod perierat q̄
reretur. Dñi z hic sequitur. quia sua-
uis ē misericordia tua: **L**ibera me
q̄a egenus z paup̄ ego sum. Egestas
z paup̄tas. infirmitas est ex qua cru-
cifixus est. **E**t cor meū cōturbatū ē
intra me: Hoc ad illud refert⁹ quod
ait appiquāte passiōe. tristis est aiā
mea vsq̄ ad mortem. **S**icut vmbra
cū declinat ablat⁹ sum: Hoc ipsam
mortē significauit. Sicut em̄ ex vmbra
declinante fit nox. sic ex mortali
carne fit mors. **E**t excussus sum si-
cut locuste. Hoc iā in mēbris ei⁹ hoc
est fidelibus eius cōueniētius intelli-
gi existimo. qd̄ vt aliq̄nto aptius po-
neret. maluit dicere sicut locuste q̄ si-
cut locusta. q̄uis z numero singulari
possent accipi multe. sicut illud ē. dix-
it z venit locusta. sed eēt obscurius.
Excussi sunt ergo id ē fugati a p̄secu-
torib⁹ fideles ei⁹. q̄z vel multitudinē
significari voluit noīe locustaz vel q̄
trāsilierūt de loco in locū: **G**enua
mea infirmata sunt a ieiunio: Legi-
m⁹ dñm x̄pm q̄dragita diez habuisse
ieiuniū. s̄ tm̄ ne valuit in eo illa iēdia.
vt genua eius infirmarēt⁹? An z hoc
i mēbris ei⁹ h̄ est in scis ei⁹ apti⁹ intel-
ligitur: **E**t caro mea imutata ē p̄p̄

oleū. ppter grām spūalē. Vñz crist⁹ ap-
pellatur a crismate. crisma at vntio:
Caro at ppter oleum nō in deteri⁹ sed i
meli⁹ imutata ē. h est a mortis cōtu-
melia in glām immortalitatis exurgēs.
Cū itaq; dixisset. genua mea ifirmata
sunt a ieiunio. vbi significatū ēē arbi-
troz eos q in mēbris eius fortes vide-
batur. tñ pntia pāis q sustētabāt ab-
tracta i eius passiōe defecisse vsq; ad
negatiōem q apparuit in petro. tñq;
ad eos cōfirmādos ne succūbēdo pe-
nitus caderēt. z caro mea inqt imuta-
ta ē ppter oleū. vt eos a mea morte
deficiētes mea resurrectiōe firmarē.
z misso spū sancto vnguerē. q nō ad e-
os veisset nisi ego abissem. Hoc enim
dixerat. nō pōt ille venire nisi ego abie-
ro. z euāgelista dicit. nōdū erat spūs
datus. qā ihesus nōdū fuerat glorifi-
catus. nōdū erat imutata caro eius:
Siue at p aq; ppter ablutionē vel irri-
gationē. siue p oleū ppter exultationē
z iflāmationē caritatis significetur
spūs sanctus. nō ideo ē a seipso diu-
sus qā signa diuersa sunt: Multum
em diuersa sunt ecia leo z agnus: z ta-
mē vtroq; significatus est xpistus:
leo ppter aliud. agnus ppter aliud. non
tamē alius. qā nec fortis ē agn⁹ nec in-
nocēs leo. cristus aut z inocēs vt ag-
nus z fortis vt leo. Dicit at apd ysayā
ipse ihesus xpistus. spūs dñi sup me
eo q vnxit me. **E**t ego factus sum
obprobrium illis. p mortem crucis:
Cristus em nos redemit de maledic-
to legis. factus p nobis maledictū:
Viderūt me z mouerūt capita sua
qā viderūt pepēdisse nō viderūt resur-
rexisse: Viderūt quādo genua sunt i-
firmata. nō viderūt quādo est caro i-
mutata: Adiuua me dñe de⁹ meus.
saluum me fac ppter miām tuam:
Hoc ad totū referri potest. id est z

ad caput z ad corpus: ad caput ppter
formā serui. ad corpus ppter ipsos
seruos: Potuit em z in eis dicē deo.
adiuua me z saluum me fac. in qb⁹ sau-
lo dixit qd me psegris. Qd at addit se
cūdū miām tuā. gratuita grā cōme-
moratur nō ex opeꝝ debito. **E**t sci-
at qā manus tua hec. z tu dñe fecisti
eam. De hīs dixit sciāt. p quibus serui
ētibus z orauit. qā in eis qbus fact⁹ ē
obprobriū mouētibus in eius illusio-
nem capita sua. erāt ecia hī qui in eū
postea crediderūt: Discāt at q formā
huāni corpis deo tribuūt. quomodo
habeat deus manū. Si em qd facit
manu facit: nūqd z ipam manū suā
manu facit: Quomodo ergo hoc dic-
tū est. z sciāt qā manus tua hec. z tu
dñe fecisti eam: Intelligamus vtiq;
manū dei esse xpm. vñ alibi dicitur. et
brachiū dñi cui reuelatū est: Hec ma-
nus z erat z fecit eam. quia in princi-
pio erat verbum z vbum caro factū
est. z erat sine tempe scōm diuinitatē
z factus est ei ex semie dauid. secūdū
carnē. **M**aledicēt illi z tu benedices.
Vana est ergo z falsa maledictio fili-
lioz hominū diligētium vanitatem z
querentium mēdaciū. deus autem
cum benedicit facit quod dicit. **Q**ui
insurgunt in me cōfundātur: Vt em
insurgant aliquid se aduersus me pfi-
cere arbitrantur. sed cum exaltatus
fuero sup celos. z esse ceperit sup oēs
terram gloria mea. confundētur: ser-
uus autē tuus letabitur. siue i dextra
patris siue in suis mēbris letātib⁹ z i
ter temptatiōēs in spe. z post temp-
tationes in eternū: **I**nduātur q de-
trahunt michi pudore: id est pudeat
eos detraxisse michi: Sed hoc po-
test et in bono accipi. dum corri-
guntur: Et operiantur sicut diploi
de confusione sua. Diplois du

plex palliuz ē. Nā qdā eciam sic int̃pta
ti sunt istū vsum. z opiatur sicut pal
liū duplex p̃fusiōe sua. itelligit̃ at̃ con
fundatur int̃ z foris id ē z corā dñō
z corā homib⁹. **C**ōfitebor dñō ni
mis in ore meo. Nimis dici solet i cō
suetudinē sermōis latini. qd̃ pl⁹ ē q̃ dēt
cui cōtrariū ē paz. qd̃ minus ē q̃ dēt.
S; min⁹ grece agās dī: iste at̃ ṽsus
nō hēt agās. s; hēt splodra. qd̃ qdā nri
sic int̃ptati sunt. vt p eo ponerēt ali
qñ nimis. aliqñ valde: S; si nimis p
eo qd̃ ē valde itelligit̃. p̃t̃ in laude po
ni: Nā z ista cōfessio laudē significat.
ita em̃ seq̃t̃: **E**t in medio multorū
laudabo eū. Dicit eciam in alio psalmo
in medio ecclē cātābo te. S; cū ipa cā
tat ecclā q̃ corp⁹ est xpī. quō in medio
ecclē cātābo te. ita z hic multi cū sint
mēbra xpī. sicut ipi laudāt ille laudat.
q̃a mēbra sūt ei⁹. Quō in medio multo
rū laudat. qñ ip̃is multis laudatibus
dī ip̃e laudat̃. An iō laudat in medio
ml̃toz: q̃a cū ecclā sua ē hic vsq; in cō
summationē sclī. Vt qd̃ ait in medio
ml̃toz: h̃ accipiam⁹ qd̃ ab eis dē ml̃tis
honorat̃. In medio q̃ppe esse dī. cui
honor p̃cipu⁹ exhibet̃. Si at̃ cor ē t̃q̃
hōis mediū. nichil meli⁹ itelligit̃ dictū
q̃ in cordib⁹ ml̃toz laudabo eū. H̃a
bitat em̃ xp̃s p̃ fidē in cordib⁹ nris. et
iō ait in ore meo id ē i ore corp̃is mei.
qd̃ ē ecclā. Corde ei⁹ credit̃ ad iusticiā
ore at̃ cōfessio fit ad salutē. **Q**ui asti
tit a dextris paup̃is: De iuda dictum
erat z dyabol⁹ st̃et a dextris ei⁹. q̃ su
as diuitias augere voluit xp̃o ṽdito
Hic at̃ dñs astitit a dextris paup̃is.
vt diuitie paup̃is sint ip̃e dñs: Astitit
q̃ppe a dextris paup̃is. nō vt ei multi
plicaēt ānos vite qñq; finiende. neq;
vt ei⁹ augeret pecuniā. aut eū faceret
corp̃is virib⁹ fortē vel ad tēp⁹ icolu
mē. sed vt saluā faceret iquit a p̃sequē

tib⁹ aiām meā Salua fit at̃ a p̃sequē
tibus aiā. si nō eis cōsentiatur ad ma
lū. Nō eis at̃ cōsentit̃ cū assistit dñs a
dextris paup̃is. ne ip̃a paup̃itate id ē
infirmitate succūbat. Hoc adiutoriū
prestatum est corpori xp̃isti in sanc
tis martiribus omnibus

Expl. ps c. viij. Incip. ps c. ix:

Datum dominus doat q̃ nos
mistros cōstituit vbi z sacra
menti sui seruire vobis in adipe mise
ricordie sue. suscipimus psalmū istū
quem modo cātāuim⁹ breuē num̃eo
ṽboz. magnū pōdere sentēciarum.
adiuuāte illo qui vos fecit intentos.
vt z nos faciat ydoneos sicut possu
mus considerare. viuat anima vel
tra z vigilet in deum: Tempus em̃
cōstituit deus p̃missis suis: z tem
pus eis que promisit implendis:
Promissionum tempus erat tempo
ra p̃phetarum vsq; ad iohannē bap
tistam. ab illo autem z deinceps vsq;
ad finem tempus est implēdi ea q̃ p̃
missa sunt. Fidelis deus qui se nostz
debitorem fecit. nō aliqd̃ a nobis ac
cipiendo sed tanta nobis p̃mittēdo:
Nay erat p̃missio. eciam scripto se tene
ri voluit. veluti faciens nobiscū cyro
graphum p̃missorū suorū. vt cū ea q̃
p̃misit soluere inciperet. in scriptura
p̃missorum cōsideraēmus ordinem
soluendorum. Tempus itaq; p̃phetie
p̃dictio erat vt sepe iam diximus p̃
missionum. Promisit salutem eternā
z beatā vitam cū angelis sine fine. z
hereditatem imarcessibilem gloriā
sempiternā. dulcedinem vultus sui.
domū sanctificationis sue in celis ex
resurrectionē a mortuis. nullū deicep̃
moriendi metū. Hoc est p̃missum ei⁹
tāq; finale quo decurrit nostra om̃is
intentio. quo cum venerimus nichil

69
āplius reāram⁹. nichil āpli⁹ exigam⁹:
Sed ad illd qd erit i fine q ordie vēiat⁹.
neq h̄ tacuit pmittēdo z pnūciādo:
Promisit em̄ hōib⁹ dīnitatē. mortali
b⁹ immortalitē. pccōrib⁹ iustificatio
nē. abiect⁹ glificatioēz Quicqd pmitit
indignis pmisit: vt nō qī opib⁹ mces
pmittēt⁹. s; grā a nōie suo gtis daēt⁹.
qā z h̄ ipm q iuste viuit in q̄tū hō p̄t
iuste viue n̄ meriti huāni s; bñficiū est
diuini Ille o em̄ iuste viuit n̄ iustifica
t⁹. id ē iust⁹ effect⁹ Ab illo at̄ fit hō ius
t⁹ q nūq̄ p̄t eē iust⁹ Sic em̄ lucerna
n̄ a seip̄a accēditur: ita nec aiā huāna
sibi p̄stat lucē. s; clamat ad deū. tu illu
miābis lucernā meā dñe Cū ḡ pccōri
b⁹ pmissum sit regnū celoz. nō i pec
cato pmanētib⁹ s; a pccō libeātis z ius
ticie seruiētib⁹. qd ipm possint grā vt
dicim⁹ adiuuāt⁹. z ab eo q sp̄ ē iustifi
catur. incredibile videbatur tātā deū
curā gerere p homib⁹. hodie qz q de
grā diuīā desperāt. atz a pessimis mo
rib⁹ nolūt se cōuertē ad deū vt ab illo
iustificēt⁹. z p ei⁹ idulgētiā deletis oī
b⁹ pccis suis icipiāt in illo viue iuste q
nūq̄ vixit iuste. hāc habēt pniciē co
gitatiōis sue in seip̄os. vt dicāt deum
res huānas n̄ curāe. nec in̄ posse cogi
taē mūdi hui⁹ artificē atqz rectorē. q̄
admodū qsqz mortalis i trā viuit. ita
nec p̄putari se hō putat a deo. q fact⁹
ē a dō. Talē hōiēz si alloq̄ possum⁹. si
admittat nos p̄us ad aures suas de
iñ ad cor suū. si nō repellat resistēdo q
rētē se. z patiat⁹ p̄dit⁹ iuēiri se. possum⁹
ei dicē. Q hō. quō te de⁹ factū n̄ p̄
putauit: q vt fieres añ curauit: Cū te
in ordie rerū cōditaz numeārī n̄ pu
tas. noli cedē seductori. capilli tui nu
merati sunt a cōditoē Ille deniqz et
dñs i euāgelio discipulis suis ait. ne
mortē timerēt. ne aliqd suū in morte
peritūz putarent: illi in morte de aiā

sua p̄timescebāt. ille ip̄is securitatem
iā de capillis dabat Ita ne vō anima
perit cuius capillus non perit:
Verumptamē frēs qā icredibile vi
debat⁹ hōibus qd pmittebat deus ex
hac mortalitate corruptiōe abiectiōe
infirmitate puluere z cinere futuros
homies equales angelis dei. nō solū
scripturā cum hōibus fecit vt crede
rent. sed eciam fidei sue posuit media
tozem. nō quemlibet principem aut
quemlibet angelum vel archāgelum.
sed vnicū filiū suū: vt qua via nos p
ductur⁹ esset ad illum finem quē pmi
sit. p ipm filiū suū z ostenderet z pre
beret Darū em̄ erat deo si filiū suū
faceret demōstratozem vie. cum ipm
viā fecit. vt per illum ires regētem te
ambulantem p se: Promisit ergo qā
venturi essemus ad eum: id est ad illā
ineffabilem immortalitatem z cum
angelis eius equalitatem Qm̄ longe
eramus: Qm̄ ille sursum: Qm̄ nos
deorsum: Qm̄ ille in summo: Qm̄
nos in ymo desperati iacebamus:
Sine expectatione salutis egrotaba
mus: missus est medicus quem non
cognouit egrotus Si em̄ cognouis
sent numquam dominum glorie cru
cifixissent: Sed hoc quoqz valuit ad
egroti medicamētū. q medicum oc
cidit egrotus: Venit vt visitaret. oc
cīsus est vt sanaret: Insinuauit se cre
dentibus deum z hominem. deum
per quem facti sumus. hominem per
quem recreati sumus: Aliud in illo
apparebat. aliud latebat. z quod la
tebat multo erat prestantius q̄ id
quod apparebat: sed quod erat pres
tantius videri non poterat: Curaba
tur eger per id quod videri poterat.
vt postea capax fieret visionis ei⁹ q
latēdo differeba⁹ n̄ negādo aufereba⁹
Vnic⁹ p̄tiqz fili⁹ dei venturus ad ho

mines assumptur⁹ hominem et per
id qđ sumphit futur⁹ hō moriturus
resurrectur⁹ ascensur⁹ in celū sessu-
rus ad dexterā p̄ris et impletur⁹ in
gētib⁹ q̄ p̄misit et p⁹ ipletioz p̄ssoz
suoꝝ i gētib⁹ etiā h̄ ipletur⁹ vt veni-
at et quod p̄rogauit erigat. discer-
nat vasa ire a vasis mie reddat ip̄is
qđ minatus est. iust⁹ qđ pollicitus.
Hoc ḡ totū p̄phandū fuit p̄nūcian-
dū fuit v̄turū cōmendandū fuit vt
nō sbito veniēs horrētur sed credi-
tū expcāret. Ex h̄is p̄missionibus
est psalm⁹ iste. dñm ⁊ saluatore nōs
trū i h̄m xpm certe apteqz p̄phetās
vt ōnino dubitare nō possim⁹ xpm
ānūciari psalmo h̄ qñqdē xp̄iāi sum⁹
et euāgelio iā credim⁹ et cū ipse dñs
nr ⁊ saluator ihs xps quereretur a iu-
deis cuius filius eēt xps et respōdit
fēt dauid. ille p̄tinuo retulit r̄ntibus
et ait. Quō ergo dauid in spū dicit
eū dñm. dixit dñs dño meo sede ad
dexterā meā donec ponā inimicos tu-
os s̄b pedib⁹ tuis. Si ergo in spū i-
quit vocat eū dñm quō fili⁹ ei⁹ est?
Ab hoc versu psalm⁹ iste incipit.

Dixit dñs domino meo sede
a dextris meis: donec po-
nā inimicos tuos scabellū
pedū tuorū. H̄ac ergo questionem
iudeis p̄positā a dño in ip̄o ingressu
psalmi pertractare debem⁹. Si enī
quod r̄nderūt iudei erigatur a nob̄
vtrū cōfiteamur et nos abnegem⁹
absit vt negem⁹: si dicatur nob̄ xps
filius est dauid an nō est. si dixerim⁹
non. contradicim⁹ euāgelio. Nāqz
matheo scribēte sic incipit euāgelīū
Liber gñationis ihu xpi filij dauid.
Euāgelista dicit librū se scribē gñati-
onis ihu xp̄isti filij dauid. Recte er-
go iudei interrogati a xp̄isto c⁹ es-
se filium crederent xpm. respōderūt

dauid Respōsioni eorū p̄gruit enā-
gelīū habz h̄ nō solū suspitio iudeo-
rū sed et fides xp̄ianorū. Adhuc alia
firmamēta cōspicio Dicit apls Qui
factus est ei ex semine dauid scđz car-
nem Dicit etiā ad thimothēū. Ede-
mor esto xpm ihesum resurrexisse a
mortuis ex semine dauid scđm euā-
gelīū meū Et de ipso euāgelio qđ di-
cit. In quo laboro vsqz ad vincula
tāqz male faciens sed sermo dei non
est alligatus. Laborabat ergo vsqz
ad vincula apls pro euangelio suo
id est pro dispēsatiōe euāgelica quā
populū predicabat Ille qui mane ra-
puerat escas ad vesp̄m diuidebat.
Laborabat ergo vsqz ad vincula pro
euangelio. a quo euāgelio predica-
bat xpm ihesum resurrexisse a mor-
tuis ex semine dauid Pro h̄ euange-
lio apls laborabat et tamen de hoc
xp̄ist⁹ interrogabat et r̄ndentibus
iudeis qđ predicabat apls r̄tulit vo-
cem contradictionis et ait. Quō er-
go dauid in spū vocat eū dominū?
Et interposuit testimoniū de h̄ psal-
mo. dixit domin⁹ dño meo. Si er-
go in spiritu vocat eū dominū. quō
filius eius est? Iudei s̄b hac interro-
gatione tacuerūt. qđ r̄nderūt deinceps
non inuenerūt nec eū tamē do-
minū q̄sierunt quia et ipsum esse il-
lum filium dauid non agnouerunt.
Nos at fr̄es credam⁹ et dicam⁹ cor-
de enī creditur ad iusticiā. ore autē
p̄fessio fit ad salutem credam⁹ inqz
⁊ dicam⁹ et filiū dauid ⁊ dñm dauid
Nō erubescam⁹ d̄ filio dauid ne ira-
tū inueniam⁹ dominum dauid h̄ enī
nomine illū rectissime transeuntem
appellātes ceci illūinari meruerunt
Trāsebat enī ihesus et illi audito so-
nitu trāseūt⁹ turbe aure illū p̄gnos-
centes qđ nondū poterant oculis.

acclamauerunt voce magis et dixerunt.
miserere nostri fili david. Turbe autem illos
increpabant ut tacerent et illi nichilo-
minus lucis desiderio turbati pertra-
dictionem vincentes in clamando per-
severauerunt transiit tenuerunt et a-
tagete illuiri meruerunt Dicebant enim
transiit miserere nostri fili david Ste-
tit ille et victo ab eis clamore tradi-
centium quod inquit vultis ut sciam vobis Et
illi Domine ut videamus. Tetigit et ape-
ruit oculos eorum Viderunt prout quod sen-
serunt transiit Aliquod ergo transitorium do-
minus fecit est autem aliud quod stat.
Aliud est inquit transitorium domini. aliud sta-
bile domini Transitorium domini virginis per
ubi incarnatio etatum gradatio mira-
culorum exhibitio. passionum propositio
mors. resurrectio ascensio in celum hoc to-
tum transitorium fuit Non enim adhuc
christus nascitur aut adhuc moritur aut
adhuc resurgit aut adhuc ascendit in
celum. Nonne videtur ista sancta per tempora cu-
currisse per tempora exhibuisse viatoribus
quiddam transitorium. ne in via remane-
rent sed ad patriam pervenirent Denique
et illi ceteri ad viam sedebant ibi transe-
untem senserunt et clamando tenuerunt
In via ergo seculi hoc transitorium
sui dominus operatus est et hoc transitorium per-
tinet ad filium david Ideo illi domino tran-
seunti clamauerunt miserere nostri fili da-
vid Tamen dicent. Filium david transiit
te agnoscimus filium david in transitu dis-
cimus Agnoscamus ergo et nos et filium da-
vid profiteamur ut illuiri mereamur Se-
timus enim transiit filium david et illuiri
mus a domino david Ecce ergo quia magister noster
interrogavit iudeos et ideo non responderunt quia
discipuli esse noluerunt ecce si nos in-
terrogaret quod responderemus Defecerunt
in hac interrogatione iudei. perficiat christiani
non perturbentur sed erudiatur Non
enim dominus interrogat discipulum volens sed tam-

quam doctor interrogat Dicent miseri iu-
dei tu dic nobis. maluerunt inflata ta-
curnitate disrumpi quam humili confessione
edoceri Dicat ergo nobis magister noster
et videamus quod interrogati responderemus
Quid vobis videtur de christo et filius
est? Responderemus omnino quod iudei sed non re-
maeamus ubi iudei Recolamus euange-
lium quod credimus Libus generationis iesu cris-
ti filij david Nonne quia interrogamus excidat
nobis christum esse filium david quod memo-
rie commendet apostolis. Eya christiane
memor esto iesum christum resurrexis-
se a mortuis ex semine david. Ergo
interrogemur et responderemus Quid vobis
videtur de christo. cuius filius est?
Dicat ora concordantia christiana Da-
vid Referat et doctor et revocet no-
bis Quod ergo david in spiritu dicit: eu-
dominum. dixit dominus domino meo sede a
dextris meis donec ponam inimicos
tuos sub pedibus tuis. Quod nos dice-
mus nisi a te discimus? Nunc ergo quia
didicimus dicimus in principio eras ver-
bum et verbum eras apud deum et deus e-
ras verbum. omnia per te facta sunt Ecce
dominus david. Sed nos propter infir-
mitatem nostram quia caro desperata iace-
bamus verbum caro factus es ut habi-
tares in nobis Ecce filius david Certe
tu in forma dei cum esses. non rapinam
arbitratus es esse equalem deo ideo dominus
david sed tenens ipsum exinanisti for-
mam servi accipiens inde filius da-
vid Denique et ipsa interrogatio tua
adicens quomodo filius eius est non
te filium eius negasti sed modum in
quo id fieret inquisisti Dicit enim in-
quis david dominum. quomodo filius eius
est? Non nego sed dic quomodo Il-
li ergo ex litteris quas legebant. et
non intelligebant. si ista interroga-
tione recolerent modum: non res-
ponderet quomodo interrogas Ecce v-

go accipiet in utero et pariet filium. et vocabunt nomen eius emanuel quod est interpretatur nobiscum deus. Accipiet virgo in utero homo ex semine david pariet filium ut sit filius david. Erant enim ioseph et maria de domo et patria david. Depit ergo virgo illa ut esset filius david. sed ille quem peperit vocabunt nomen eius emanuel nobiscum deus. Ecce habes et dominum david. Aliquid nobis fortassis ex hac re quod christus et filius sit david et dominus david. etiam psalmus iste intimabit. Audiamus ergo et pertractemus eum. pulsemus pietate. et torqueamus caritate. David ergo ipse dicit neque enim domino contradicere licet. david inquit in spiritu dicit eum dominum. Ille ergo david de christo quod dicit. Non ipsi david psalmus et iste est totus titulus. simplex sine figura questionis. sine ullo nodo difficultatis. Quid ergo dicit david. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Quid est scabellum pedum tuorum. Hoc est sub pedibus tuis. Scabellum enim pedum sub pedibus est. Dixit inquit dominus domino meo. Audiuisti haec david. audiuit in spiritu. Vbi nos. Quando audiuit non audiuit. sed loquenti quod audiuit et scribenti quod credidimus. Audiuisti ergo presens. audiuit in quodam secretario vitatus. in quodam misteriorum sanctuario. Vbi propheta in occulto audierit quod in aperto predicauerunt. ibi audiuit david qui cum fiducia magna dixit. dixit dominus domino meo sede a dextris meis. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Novimus christum sedere ad dextram patris post resurrectionem a mortuis et in celesti ascensione. Scimus est iam nec vidimus sed credimus. in libris legimus predicatum audiuit fide retinemus. Unde et eo ipso quod erat filius david christus sanctus est dominus david. Illud enim quod natum

est semine david. ita honoratum est ut esset et dominus david. Ita admiraris habet in rebus humanis ista non fiant. Si enim contingat filium cuiusque regem fieri prius privato nonne erat dominus prius. Admirabilius est quod potest contingere ut non solum rex sanctus privati filius dominus sit patris sui sed episcopus sanctus laici filius sit pater patris sui. Ergo et eo ipso quod carnem accepit christus. quod in eadem carne resurrexit quod in eadem ascendit in celum et sedet ad dexteram patris. et in eadem ipsa carne sic honorata sic clarificata sic in celestem habitum commutata. et filius est david et dominus est david. Secundum hanc enim dispensationem transitus christi etiam illud ab apostolo dicit. Propter quod illud exaltauit a mortuis. et donavit illi nomen quod est super omne nomen ut in nomine ihesu omne genu flectet celestium terrestrium et infernorum. Donavit inquit ei nomen quod est super omne nomen. Christo secundum hominem christo secundum carnem mortuo resurgenti ascendenti donavit nomen quod est super omne nomen ut in nomine ihesu omne genu flectat celestium terrestrium et infernorum. Vbi erit david ut non ei sit dominus. In celo sit in terra sit in inferno sit dominus eius erit qui est dominus celestium terrestrium et infernorum. Gaudeat ergo nobiscum et david filius sui natiuitate honoratus. dominatu liberatus et gaudens dicat ut a gaudentibus audiat dixit dominus domino meo sede a dextris meis. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Sede non solum in alto sed et in occulto excellens ut domieris latentes ut credaris. Que enim esset merces fidei nisi lateret quod credimus. Merces fidei est videre quod credidimus antequam videremus. Sicut autem scriptura personat. iustus

ex fide vivit. Non ergo esset iusticia si
dei si non esset absconditū qđ predi-
catū crederem⁹ et credendo ad vidē
dū perueniēm⁹. Quā enī mltā mlti-
tudo dulcedis tue dñe quā abscondi-
ti timētibus te. Ergo abscondisti ⁊ re-
māserūt. Absit. Perfecisti autē spe-
rantib⁹ in te. Mirabile ergo mis-
teriū xp̄isti sedētis ad dexterā dei. oc-
cultatū est vt credetur. Subtrahitū est
vt speraretur. Spe enī salu facti su-
m⁹ spes autē que videtur nō ē spes.
Qđ enī vidz quis quid sperat. Apo-
stoli verba sunt recognoscitis quidē
sed ppter rudes cōmēdo. Quid g̃ ait
ap̄lus. Spe iquit salu facti sumus
spes autē q̃ videt non est spes. Qđ e-
nī videt q̃s. qđ sperat. Si aut qđ nō
videm⁹ speram⁹ per paciētā expcā-
mus. Quia ergo q̃ videt nō est spes
abscondisti dulcedinem timētib⁹ te.
Quia qđ non videt⁹ speram⁹ et per
paciētā expcām⁹ perfecisti spanti-
b⁹ in te. Deniq; km̄i intēte accipite
qđ dicturus sum. qm̄ iusticia nra ex
fide est ⁊ fide mūdant corda nra. vt
qđ credidim⁹ vidē possim⁹. Vtrūq;
enī positum est. et beati mundi
cordes qm̄ ip̄i deū videbūt. et fide
mūdās corda eorū. Que g̃ h̄ est ius-
ticia fidei. Credē qđ nō vides et ip̄o
merito fidei ad visionē suo tpe pue-
niē. Dñs i euāgelio cū pmittēt spm̄
scm̄ h̄ ait. ip̄e arguet mūdū de pccō.
de iusticia de iudicio. De q̃ pccō de q̃
iusticia de quo iudicio ip̄e sequitur
et exponit. cōiecturas hoīm nō ad-
admittit. De pccō qđē inquit. qz non
crediderūt in me. Quāta alia pccā iu-
deorū et tñ q̃ h̄ vnū sit ita dixit. de
pccō quidē qz nō crediderūt in me.
Hoc est illd pccm̄ de q̃ alibi dicit. Si
nō venissem pccm̄ nō habēnt. Quid
ē h̄ si nō venissem pccm̄ nō haberēt.

Ergo ad iustos venisti et eos pccō-
res fecisti. Sed exceptis alijs pccis
q̃ possent remitti per fidem hoc vnū
pccm̄ nominavit qđ si non admittē-
tur oīa relaxarentur. De pccō quidē
ait qz non crediderūt in me ⁊ alibi. si
nō venissem pccm̄ non haberēt. Eo
enī ip̄so q̃ venit et nō credūt in eū in-
ciderūt in pccm̄. qđ si non incidēt. o-
nia cetēa pccā dimitti possent per in-
dulgentiā gr̄e ipetratā p̄ fidē. Ergo
de pccō qz non crediderūt in me. de
iusticia qz ad pr̄z vado ⁊ iā n̄ videbi-
t⁹ me. Hec ē iusticia qz ad pr̄z vad⁹
⁊ iā nō videbūt. h̄ te enī iusticia ex fi-
dē. Iust⁹ enī ex fidē vivit. ⁊ tūc ex fidē
vivit si nō videat qđ credit. Quia er-
go et ad iusticiā pertin⁹ ex fide vivē
et ex fide nō vivit nisi non videndo
qđ credidit vt ip̄z iusticiā facēt i ho-
minib⁹ idest vt credēt qđ nō vide-
rent de iusticia inquit qz ad patrem
vado et iā non videbitis me. Hec in-
quit erit iusticia v̄a vt credat⁹ in eū
q̃ non videtis. et fide mūdati eū in
q̃ credidistis in die resurrectionis
postea videatis. Sedet ergo ad dex-
teram dei xp̄istus a dextris patris
filius in occulto est. Credamus enī
duas res. Hic dicit qz et dixit deus
sede a dextris meis. et addidit don-
ponā inimicos tuos scabellum pe-
dum tuorum hoc est s̄ pedibus tu-
is. Nō vides xp̄istum sedentem ad
dexteram patris. nec hoc potes vi-
dere quomō ponant inimici ei⁹ sca-
bellū pedum eius. Cū hoc impletur
in aperto crede illum esse in occulto.
Qui inimici ponūtur scabellum pe-
dum eius. Quibus inania meditan-
tibus dicitur quare fremuerunt gē-
tes et populi meditati sunt inania.
Astiterūt reges terre ⁊ principes
uenerunt in vnū adūsus dñm ⁊ adū

sus xpm eius .et dixerunt disrumpam⁹
vincula eorum ⁊ proiciamus a nob⁹
iugū ipsorum Non nobis dominetur
non nos sibi subiugent . Qui habi
tat in celis irridebit eos . Inimicus
erat .erit sub pedibus ei⁹ aut adop
tatus aut victus Quere ergo quem
locum habeas sub pedibus dñi dei
tui Nā necesse est vt habeas aut gra
cie aut pene . Sedet ergo ad dexte
ram dei .donec ponatur inimici ei⁹
sub pedibus eius . Hoc fit hoc agi
tur et si paulatim peragitur indefi
nenter agitur Fremuerunt enim gē
tes et populi meditati sunt inania .
astiterunt reges terre et principes
conuenerunt in vnū aduersus domi
nū et aduersus xpristū eius . nūquid
fremendo nunquid meditando ina
nia nūquid in vnū aduersus xpristū
cōueniendo efficient vt non implea
tur . dabo tibi gentes hereditatē tu
am ⁊ possessionem tuam terminos
terre . Implebitur omnino et in ill⁹
fremetibus et illis inania meditā
tibus . dabo tibi gentes hereditatē
tuam et possessionem tuam termi
nos terre Illi enim inania meditan
tur . vt autē impleatur dabo tibi gē
tes hereditatē tuam ⁊ possessionem
tuā terminos terre non nescio quis
inanis locutus sit . sed domin⁹ dixit
ad me . Sic et in hoc psalmo possu⁹
dicere . dixit nō quicūq³ . non illi qui
fremunt et meditantur inania . sed
dixit dominus dño meo sede a dex
tris meis . donec ponā inimicos tu
os scabellum pedū tuorū Fremant
meditentur inania perstrepan⁹ . nū
quid non implebitur per hū memo
ria eorū cū strepitu . Loquitur certe
et alius psalmus sed non alius spi
ritus . per hū memoria eorū cū stre
pitu et domi⁹ in eternū permanet .

Ille ergo qui memoria eorū pereū
te cū strepitu in eternū manz . ipse dix
it domino meo sede a dextris meis
Sedet enī ad dexterā patris donec
ponat omnes inimicos eius scabel
lum pedum eius . Et quid sequitur .

Virgam virtutis tue emittet do
minus ex syon Apparet fratres eui
dentissime apparet non de illo reg
no xpi pphetam loqui . quo regnat
semper apud patrem rerū deum q³
illū create sunt Quando enim nō reg
nat in principio vbu⁹ deus apud deū .
Dicitur enī Regi at sclozū immortal
iuisibili incorruptibili soli deo honor
⁊ glā i scā sclozū amen Regi sclozū
hōz ⁊ glā in scā sclozū Cui regi sclo
rū . Immortali iuisibili incorruptibili
Idō enī qd et xps est cū patre inuisi
bil⁹ ⁊ incorruptibil⁹ . qz vbu⁹ ei⁹ ē et vt⁹
ei⁹ et sapiā ei⁹ ⁊ de⁹ apud deū p q³ scā
fī oīa rex ē sclozū . s; tñ illō dispesato
riū et trāitorioū q nos per medietate
carnis sue vocauit i eternitatē reg
nū eius incipit xpianis . s; regni eius
non erit finis Donatur ergo scabel
lū pedū eius inimici eius sedent⁹ ad
dexterā p⁹is . ponū⁹ vt dcm ē id agi⁹
id vsq; in finem onino pagitur Neō
dicat non posse ipleri qd ceptum est
Quid finē cepti desperas . Om⁹ps ce
pit om⁹ps se p⁹misit ipleturū esse qd
cepit Vnde at cepit . Virgā vtut⁹ tu
e emittet dñs ex syon Que syon ip
sa est iherlm Audi ipsū dñm . Op⁹te
bat xpm pati ⁊ resurgere a mortuis
tercia die Illic sedz ad dexterā dei pa
tris resurgēdo ubi fuit . Deinde illo
sedēte ad dexterā p⁹is qd agitur . Vt
ponā⁹ inimici eius scabellū pedū ei⁹
Quid agitur audi illū dicētē et expo
nētē et p⁹dicabi⁹ i noīē ei⁹ p⁹nia et re
missio pccōz p oēs gētes icipietib⁹
ab iherlm qz v⁹gā vtut⁹ tue emittz dñs

72
ex syō Virgā v̄tutis tue h̄ ē regnū po-
tencie tue q̄ reges eos in virga ferre
a emittet dñs ex syon: q̄ incipienti-
bus ab iherusalē Cū ergo miserit ex
syon v̄gam v̄tutis eius. quid fiet: Et
dñabitur in medio inimicorū tuorū
Prius dñare in medio inimicorū tuo-
rum inter fremētes gentes Nunq̄d
em̄ postea cum acceperint honorē suū
sancti z suam dāpnationem imp̄ in
medio inimicorū suorum dñabitur
Et quid mirum si tūc dñabitur secūz
in eternū regnantibz sanctis: Et eter-
nis penis ardentibz imp̄s quid mi-
rum si tunc: Adodo in medio inimi-
corum tuorū nūc in isto transitu se-
culorū in ista p̄pagatione z successio-
ne mortalitatis humane nūc dū tor-
rens tpm p̄terlabitur ad hoc directa
est v̄ga v̄tutis tue ex syon vt domine-
ris in medio inimicorū tuorū Dñare
dñare fili dauid: dñe dauid dñare in
medio paganorū iudeorū hereticorū
falsorum fratrum **Q**ñare in medio
inimicorum tuorū Hūc v̄sum recte i-
telligim⁹ si nō fieri iam videm⁹ Se-
de ergo a dextris dei: occulta ē vt cre-
daris donec impleantur tpa gentiū
Sic em̄ scriptum ē quē optebat celū
repetere donec impleantur tpa gen-
tium Vt em̄ resurgeres mortuus es
vt ascēderes resurrexisti. vt sederes
ad dexteram patris ascendisti: ergo
vt ad dexteram patris sederes mor-
tuus es De morte em̄ resurrectio de
resurrectione ascensio de ascensione
ad dexteram sessio Hoc totū ergo ce-
pit a morte excellēcia claritatis hui⁹
principiū habet humilitatis Te itaqz
sedente ad dexteram patris imple-
tur tpa gentium ponūtur inimici o-
nes scabellū pedū tuorū: z ad hoc vt
pueniat prius dñaberis in medio
inimicorū tuorū Ad hoc em̄ v̄gam vir-

tutis tue emittet dñs ex syon Vt at
morereris z per mortē tuā deleteretur
cyrographum pccōz z p̄dicaret⁹ pe-
nitentia et remissio delictorū p̄ oñes
gentes incipientibz ab iherl̄m cecitas
iudeorū fecit: alijs illuminandis alio-
rum cecitas militauit Cecitas em̄ ex
pte contigit in isrl̄: donec plenitudo
gentium intraret. z sic omnis israhel
saluus fieret Cecitas enim ex pte in
isrl̄ scā occidit te: occisus resurrex-
isti. sanguine tuo pccā genciū deleu-
isti. ad dexteram patris sedēs vndiqz
patientes z ad te cōfugientes colle-
gisti Facta est ergo cecitas ex pte in
isrl̄ scā est vt plenitudo gentium in-
troiret et sic omnis isrl̄ saluus fieret
z omnes inimici scabellum pedū tuo-
rum Sed h̄ nūc. postea quid? **Q**u-
cum p̄ncipium in die v̄tutis tue Quid
iste dies est v̄tutis ei⁹? Qñ cū illo p̄n-
cipium vel qd̄ p̄ncipiū vel quomo-
do cū illo p̄ncipium? Qñquidem z
ipe p̄ncipiūz Adiuuet dñs vt nec in-
dicere p̄turbetur nec vob̄ audire Vi-
deo enim qd̄ iam factū est. z vobiscū
video oculis fidei. oculis quoqz car-
nis video qd̄ iam fit rursusqz oculis
fidei vobiscū sp̄o quod futurum est.
Quid ergo factum ē quid fit quid fu-
turum est? Cristus passus ē mortu⁹
est resurrexit tertia die. ascendit in ce-
lum vt nouim⁹ quadragesimo die se-
det ad dexteram patris hoc iā factūz
est hoc nō vidimus z credim⁹ Quid
nunc fit? Dñatur in medio inimicorū
suorū: emissa virga virtutis ei⁹ ex sy-
on Sit hoc: id agitur in forma serui:
z p̄ntem tunc viderunt serui z absen-
tem nunc credūt serui Hoc credim⁹
de forma serui: qd̄ possumus capere
dū adhuc sumus serui Hoc est em̄ il-
lud lac puulorum qd̄ tempauit panē
traiciens p̄ carnem Nam panis ille

angelorum in principio erat vbum: vt
tñ panem angeloz manducaret ho-
mo creator angelorum scūs ē homo
Ita nobis vbum incarnatuz factū ē
receptibile: qđ recipere nō valerem?
si filius equalis deo nō se exinaniret
formam serui accipiens in similitudi-
ne hōim factus et habitu inuētus vt
homo Vt ergo vtcūq; cape possem?
eum qui non posset capi mortalibus
mortalis fact? ē immortalis. vt pacta
sua morte faceret immortales et aliqd
daret inspiciendū. aliquid credendū
aliquid post videndū Inspiciendum
dedit formā serui pñtib; non solū o-
culis videndū sed etiā manib; ptec-
tandū Cū eadē forma ascendit in ce-
lum: credere nobis iussit qđ illis vide-
re cōcessit Sed et nos habem? qđ vi-
deamus Illi em viderūt vgam emis-
sam ex syō: nos videm? dñari in me-
dio inimicōz suorū Hoc totū frēs p-
tinet ad dispensationem forme serui-
lis. que tolerabiliter capitur a seruis
et amat? a futuris liberis Veritas ei
incōmutabilis qđ est vbum dī: deus
apud deū p quem facta sunt omnia.
in se manens innouat omnia hāc vt
videamus magna et pfcā cordis mū-
dicia nccāria est: que fit p fidem De-
monstrata em forma serui dilatata ē
ad demonstrandā formā dei Idē qp-
pe in forma serui loquens seruis ait.
qui diligit me mādāta mea cust odit.
et qui diligit me diligetur a prē meo et
ego diligam eum et oñdam meipm il-
li Videntib; se pmitit demonstraturū
se Quid videbant. qđ pmittebat? Vi-
debant formā serui: pmittebat for-
mam dei Qñdam inquit meipm illi.
Si ipsa est claritas ad quā pducitur
regnū. quid mō transitu seculi huius
colligitur? Ducitur em ad qđam visi-
onem ineffabilem: quā nō merebun-

tur impij Ceterū forma serui cū hē-
set visa est ab impijs: viderūt eam q
crediderunt viderūt et qui occiderūt
Nō aliqd magnū putes fieri formā
illam viderūt amici viderūt et inimi-
ci et quidam vidētes interfecerūt qui-
dam nō videntes crediderunt Hanc
ergo formā serui quā hic iā in humi-
litate viderūt et pijs et impijs: videbunt
et in iudicio et pijs et impijs Cū em domi-
nus añ oculos discipuloz suorū ferre-
tur in celum: sonuit vox angelica in-
tuentibus eum. viri galilei quid stat?
intuentes in celū Iste ihs sic veniet:
quō vidistis eū eūtem in celū Sic er-
go. sic in eadē forma qz de impijs dic-
tum est videbūt in quē pupugerunt.
Videbunt iudicaturū. quē irriserunt
iudicaturū Ipa itaq; forma serui in iu-
dicio cōspicua erit et iustis et iniustis
et pijs et impijs et fidelibus et infideli-
bus Quid ergo? Impijs nō videbunt
Nam de quib; dictū est videbunt in
quē pupugerunt: de ipis rursum dic-
tum est tollatur impi? vt non videat
claritatem dñi Quid ē hoc frēs? Dis-
cernam? discamus Excitatur impi?
vt aliquid videat: tollitur impi? vt a-
liquid nō videat Nam quid sit visur?
oñdimus formā illā de qua dcm ē sic
veniet Quid ergo nō est visurus? Et
oñdam meipm illi Quid est meipm?
Nō formam serui Quid est meipm?
Formā dei in qua nō rapinam arbi-
tratus sum eē equalis deo Quid est
meipm? Dilectissimi filij dei sumus et
nondū apparuit quid erim?: scimus
qz cum apparuerit filēs ei erimus qz
niam videbim? eū sicuti ē Hec clari-
tas dei ē. ineffabilis lux fons lucis si-
ne cōmutabilitate veritas sine defcū
sapiā in seipā manens innouans oīā
Hec sba dei ē Itaq; tolletur impius
vt nō videat hūc honorē dei Vti mū

dicordes qz ipi deū videbūt Videtur
ergo in frēs quātū nrē capacitati do
minus imptiri dignatur de ipō tpe si
tū dicendū est temp⁹. quodā em tpe
venturi sum⁹ ad nō temp⁹ vñ michi
videtur dictum qd sine p̄iudicio dicā
si quis intelligere aliqd meli⁹ expedi
cuis p̄babilius possit in michi videt⁹
dictū. tecū p̄ncipium in die v̄tut⁹ tue
Demig hoc quātū puto v̄su cōsequē
te satis explanat Quia em ⁊ hic dicta
est v̄tus e⁹ qua s̄bicat gētes iugo suo
q̄strauit p̄p̄os nō ferro s̄ ligno. ⁊ si
in carne ⁊ si in humilitate. et si adhuc
quātū seruilis forma patitur capi
tur tū magna v̄tus ei⁹ qz qd infirmū
est dei fortius ē hōibz Quia ergo ⁊ h̄
dcā est v̄tus ei⁹ quā p̄mendauit dicē
do v̄gam v̄tut⁹ tue emittet dñs ex sy
on: ⁊ dñare in medio inimicōz tuoz
Quāta em v̄tus ei⁹ dñans in medio
inimicōz suoz p̄strepentiū nichil cō
tra eū valentiū. cotidie sibi dicentiū
qm̄ monetur ⁊ p̄bit nomē ei⁹. Cum
crescat gl̄a ei⁹ per p̄p̄os. cū eius no
mini subiciantur gētes cū p̄ccōr vide
at ⁊ irascatur. dentibz suis frendat et
tabescat Quia ergo ē et hec v̄tus ei⁹
volens p̄pha cōmendare aliter v̄tu
tem ei⁹ sicuti est v̄tus dei ⁊ sapiā dei
xp̄s in lumine p̄petuo incōmutabi
lis veritatis ad quā v̄sionē seruam⁹
ad quā v̄sionē differimur. ad quā v̄
sionem fide mūdā a q̄ v̄sione tol
litur impius ne videat honorē dñi: h̄
ergo volens oñdere tecū p̄ncipiū in
die v̄tutis tue Quid ē tecū p̄ncipiū?
Quodlibet pone p̄ncipiū Si ipsuz
xp̄m: potius diceretur tu es p̄ncipiū
q̄ tecū p̄ncipiū Ikñdit em interro
gantibus tu q̄s es et ait. p̄ncipium
q̄ ⁊ loquor vobis: cū sit p̄ncipius et
pater de quo vnigenitus fili⁹ in quo
p̄ncipio erat v̄bum qz verbū erat a

pud deū Quid ergo: Si ⁊ pater prin
cipius ⁊ fili⁹ p̄ncipiū duo p̄ncipia:
Abst̄ Sicut em pater de⁹ ⁊ fili⁹ de⁹
pater aut ⁊ filius nō duo dñi sed vn⁹
deus: sic pater p̄ncipium ⁊ fili⁹ prin
cipiū pater at ⁊ filius nō duo s̄ vnū
p̄ncipiū Tecū p̄ncipiū tūc videber⁹
quomō tecū sit p̄ncipiū: Ikñ em et
hic nō tecū p̄ncipiū Ikñ em cum dix
isti. ecce itis quisqz ad sua ⁊ me soluz
relinquitis: ⁊ nō sum solus qz pater
mecū ē Et hic ergo tecū p̄ncipiū Dix
isti em ⁊ alibi pater at in me manens
facit opa sua Tecū p̄ncipiū nec vñ
qm̄ a te sepatus est pater: sed qm̄ vi
debitur tecū eē p̄ncipium tūc mani
festū erit omnibz similibz tibi factis.
qm̄ videbūt te sicuti es Etem h̄ phi
lippus te videbat ⁊ p̄rēz q̄rebat Tūc
ergo videbitur qd nūc creditur Tūc
tecū p̄ncipiū videntibz sanct⁹ vidē
tibus iustis sublat⁹ de medio impijs
ne videant gl̄am dñi Ikñ ergo cre
damus frēs: qd tūc videam⁹ Ikñ et
philippus obiurgat⁹ ē qd q̄reret vi
dere p̄rē. cū in ipō filio non agnos
ceret p̄rē tanto tpe vobiscū sum et
nō cognouistis me: Philippe qui vi
det me videt ⁊ p̄rē Sed q̄ me videt
nō qui formā serui in me videt Qui q̄
me videt qualē me abscondi timent
ibus me q̄lem me videndū p̄ficio spe
rantibz in me: videt ⁊ p̄rē S̄ qz is
ta v̄sio opus erit. nūc p̄ illa qd habe
bimus: Videam⁹ qd dicam⁹ philip
po cui dixerat q̄ me videt videt ⁊ pa
trem Quasi ei philippus tacit⁹ r̄nde
ret ⁊ quō te videbo si aliter vider⁹ q̄
forma serui. aut quō videbo p̄rēz vt
inualid⁹ hō mortalis pulvis ⁊ cinis:
cōuersus ad eū differens v̄sionē im
perans fidez. q̄ dixerat qui me videt
videt ⁊ p̄rē qz multū erat ad philip
pū ⁊ longe ab eo erat videre non cre
ii ij

dis inqt qz ego in pre et pater in me:
Qd videre nodu potes crede: vt vi-
dere merearis Cu ergo ventu fuerit
vt videam⁹ tuc apparebit tecu pnci-
pium in die vtut⁹ tue. vtus vtut⁹ tue
no vtus infirmitatis tue qz ibi vtus
vtutis tue Habent nunc hoies in fi-
de in spe in caritate. in bonis opibus
vtutes suas: sed ibut a vtutibz in vir-
tutem Tecu ergo pncipiū. videberis
cu pre in pre: vt pater tecu pncipiū i
die vtutis tue. illius vtutis tue qua i
pius no videbit Ma z h infirmu tuū
fortius ē hoibus Etenim in die vtutis
tue tecu pncipiū De q vtute dic⁹ ex-
pone: qz z hic vt dcm est noiata ē vir-
tus. vtus ei⁹ cu emittitur vga. vga
vtutis eius ex syon vt dñetur in me-
dio inimicor⁹ suor⁹ De q vtute dicis:
In splendore scōrū In splendore
inqt scōr⁹ De ipa vtute dicit qñ erūt i
splendore sancti. nō qñ adhuc trena
carnez gestantes z in corpe mortali
atqz corruptibili gemetes qd aggra-
uat aiām. z deprimit trena inhabita-
tio sensum multa cogitantē Cu ipse
cogitationes inuicē nō vident⁹ nō h
ē in splendore scōr⁹ Sed qd ē in splen-
dore scōr⁹: Donec vēiat dñs z illumi-
net abscondita tñbrarū z manifesta-
bit cogitationes cordis z tuc laus e-
rit vnicuiqz a deo Hoc erit in splen-
dore scōr⁹ qz tuc iusti fulgebūt in reg-
no patris sui ficut sol Audite em qd
fit h: in splendore scōr⁹ Veniet inquit
messis. veniet finis seculi. mittet pa-
ter familias angelos suos et colligēt
de regno ei⁹ oia scandala et mittet in
camino ignis ardentis: tuc iusti ful-
gebūt ficut sol i regno patris sui In
q regno Videte si visio qdam seruat⁹
de q nobis dictū ē tecu pncipiū In q
regno: Vtiqz in vita etna Ma ad dex-
teram positis h dñurus ē: penite bñ

dicti patris mei pcipite regnū qd vo-
bis patum ē ab origine mudi Deniqz
dāpnatis impis. segregat⁹ iustis atqz
laudat⁹ qd sequitur qd dixerat pcipi-
te regnū: Tūc ibut impū in ambusti-
onē eternā: iusti aut in vitā eternam
Qd dixerat regnū hoc dixerat vitā e-
ternā: quo nō ibut impū Videte si q-
dam visio ē vita etna Hec ē aut vita
eterna vt agnoscant te solū verū de-
um z quē misisti ihm xpm: qz tecum
pncipiū in die vtutis tue Ergo tecu
pncipiū in die vtutis tue in splēdo-
re scōr⁹: sed h differtur hoc postea da-
bitur Quid nūc? **E**x vtero añ luci-
ferum genui te Quid h? Si de⁹ filiū
habet nūquid z vterū? S; sicut car-
nis corpa nō habet. qz nec finū. dictū
ē tñ. qui est in finu patris ipe enarra-
uit Qui ē at finus ipe est vterus: z fi-
nus z vter⁹ p secreto posuit⁹ ē Quid
est ex vtero? Ex secreto ex occulto de
meipo de substantia mea h ē ex vtero
qz gnationem ei⁹ qs enarrabit? Acci-
piam⁹ ergo prem dicentē ad filiū ex
vtero añ luciferū genui te Quid ē q
añ luciferū? Lucifer pro syderibz po-
situs ē: tanqz a pte totū significante
scriptura z ex eminenti stella oia sy-
dera Sed illa sydera quō fca sunt: Vt
sint in signis z tpiibz z in diebz z in an-
nis Si ergo z in signis z i tpiibz posi-
ta sunt sydera z lucifer noiāt⁹ ē p sy-
deribz: qd est añ luciferū h ē añ syde-
ra z qd est añ sydera hoc ē añ tpa Si
ergo añ tpa. ab eternitate Moli qre-
re qñ: eternitas nō habz qñ Qñ z ali-
qñ: vba sunt tpm De pre nō est nat⁹
in tpe p quē facta sunt tpa Dictū est
ergo vt dici oportuit figurate pphe-
tice: vt z vterus p secreta sba z luci-
fer p tpiibus poneretur An vult⁹ vt
ipm dauid respiciam⁹. q dñm suum
dixit filiū suū: Vt em hoc diceret au-

74
diuit a dño suo ab illo audiuit a quo
falli nō potuit. & dixit iā dñm suū. qz
dixit inquit dñs dño meo sede a dex
tris meis & ipe loq̃tur ipe qñ sermo
cōtextus ē Si ergo ipe loq̃tur: forte
ipe potuit dicere. ex vtero añ lucife
rum genui te Ex vtero ṽginali ex vte
ro añ luciferū genui te Si em̃ illa vir
go ducēs ppaginem de carne dauid
ex illo vtero nat⁹ est xp̃s tanqm̃ ex
vtero genit⁹ a dauid. ex vtero q̃ mas
culus nō accessit: ex vtero pp̃sus p
prie ex vtero qz sol⁹ ex solo vtero Er
go ex vtero inquit ille qui eū dñm su
um dixerat. ex vtero añ luciferū ge
nui te & hoc ip̃m añ luciferum signa
te dñm & pprie dictū et sic impletum.
Noctu em̃ nat⁹ est dñs ex vtero vir
ginis marie indicāt testiōnia pastoz
qui vigilias exercebāt sup̃ gregē suū
Ex vtero añ luciferū genui te. Tu
dñe meus sedens ad dexterā dñi mei
p̃ñ & filius me⁹ nisi qz ex vtero añ lu
ciferū genui te: Et qd nat⁹ es: **I**u
rauit dñs & nō penitebit eū tu es sa
cerdos in eternū scdm̃ ordinē melchi
sedech Ad hoc em̃ natus ex vtero añ
luciferum: vt eēs sacerdos in eternū
scdm̃ ordinem melchisedech Si natū
ex vtero de virgine intelligim⁹ añ lu
ciferū noctu sicut euangelia p̃testan
tur p̃culdubio iñ ex vtero añ lucife
rum vt eēt sacerdos in eternū scdm̃ or
dinē melchisedech Nā scdm̃ id qd na
tus est de patre deus apud deū coe
ternus gignenti nō sacerdos: sed sa
cerdos propter carnē assumptā pp̃
victimā quā p nobis offerret a nob̃
acceptā Iurauit ergo dñs Quid ē iu
rauit dñs: Ergo dñs iurat qui prohib
et hoiēm a iurando: An forte iō ma
gis hoiēm phibet a iurando ne in p
iurium plabatur: Et iō de⁹ mag⁹ iu
rat: qz nō p̃t eē piurus Nō em̃ q̃ p cō

suetudinem iurandi p̃t lingua in piu
rium plabi. bñ phibetur iurare tan
to em̃ longi⁹ erit a piurio quāto erit
longe a iurando Qui em̃ iurat hō. fal
sum & ṽm iurare p̃t: q̃ aut non iurat
falsum iurare nō p̃t qz dñm nō iurat
Cur ergo non iuret dñs. qñ dñm iura
mentum p̃missionis ē firmamentū
Iuret dñm Quid ergo tu facis cū iu
ras: Testaris deū Hoc ē iurare deū
testari: & iō molestū ne ad aliq̃ falsi
tatem testē adhibeas deū Si q̃ tu iu
rando testaris deū. cur ergo nō & de
us iurādo testetur seip̃m: Viuo ego
dicit dñs iuratio dei ē Sic iurauit de
semine abrahe. viuo ego dicit dñs. q̃
niam audisti vocē meā & nō pepcisti
filio tuo vnico propter me: nisi bñdi
cens bñdicam te. et implendo imple
bo semē tuū sicut stellas celi. & sicut
harena q̃ est ad labiū maris: et bñdi
centur in semine tuo oēs gentes Et
semen abrahe qd ē xp̃s. ille semen ab
rahe accipiēs carnem de semine abra
he: erit sacerdos in eternū scdm̃ ordi
nem melchisedech De sacerdocio er
go scdm̃ ordinē melchisedech iurauit
dñs & nō penitebit eū Quid de sacer
docio scdm̃ ordinē aaron: Nunquid
penitet deū sicut hoiēm aut nolēs ca
dit in aliquid vt faciat. aut imprudēs
plabatur vt postea eū de suo plapsu
peniteat: Scit qd agat. scit quousq̃
qd p̃grediatur vñ in aliud p̃mutetur
in pt̃ate rcōis est Sed p̃niā muta
rerū significatur Quō em̃ tu cū aliqd
te penitz doles factū qd fecisti. sic qñ
aliqd deus p̃ter spem hōim idest pre
ter q̃ spant hoiēs mutat in aliud pe
nitere se dicit vsq̃ adeo vt & de pena
nostra peniteat eū. si nos de via nr̃a
mala p̃ituerit Iurauit ergo dñs iu
rauit firmavit. nō eum penitebit nō
mutabit Sed sacerdos scdm̃ qd Nū

quid erūt ille hostie victime oblate a patriarchis . are sanguinis ⁊ tabna- culum ⁊ illa testamēti veteris sacmē ta: Absit. Quia illa sblata sunt everso iā templo remoto illo sacerdocio . peū te victima eorū ⁊ sacrificio. Hec nec iudei hnt: vident perisse iā sacerdocium scdm ordinem aaron ⁊ nō agnos- cunt sacerdocium scdm ordinē melchisedech. Tu es sacerdos in eternū s^m ordinē melchisedech. Fidelibz loquor si quid nō intelligūt cathecumini . au- ferant pigritiā . festinent ad noticiā. Nō ergo opus est misteria pmere: scripture vobis intimēt qd ē sacerdo- ciū scdō ordinē melchisedech. **D**ñs a dextris tuis. Dñs dixerat sede a dex- tris meis: nūc dñs a dextris ei⁹ qua- si mutauerūt sedes. An forte sic poti- us iuravit dñs ⁊ non penitebit eū tu es sacerdos in eternū. Ad xpm dictū est: tu es sacerdos in eternū. Iuravit dñs. Quis dñs? Qui dixit dño meo sede a dextris meis. ipe iuravit tu es sacerdos in eternū scdm ordinē mel- chisedech: ⁊ ad ipm dñm qui iuravit sermo directus ē dñs a dextris meis. **T**u dñe qui iurasti ⁊ dixisti tu es sa- cerdos in eternū scdm ordinē melchisedech . ipe sacerdos in eternū dñs ē a dextris tuis: ipe inqm sacerdos in eternū de quo iurasti dñs ē a dextris tuis . qz eidem dño meo dixisti sede a dextris meis quo ad usqz ponā inimi- cos tuos scabellū pedū tuorū. Iste er- go dñs qui ē a dextris tuis de q iuras- ti ⁊ cui iurasti dicens . tu es sacerdos in eternū scdm ordinē melchisedech. **C**onquassavit in die ire sue reges. Ipe utiqz xps dñs a dextris tuis cui iurasti ⁊ nō penitebit te. Quid agit sa- cerdos in eternū . quid agit? Qui est ad dexterā dei ⁊ interpellat p nobis tanqm sacerdos intrans in interiora

vl in scā scōz . in secreta celozū . ille so- lus nō habēs peccatū . ⁊ iō facile mū- dans a peccatō . ille ergo a dextris tu- is . conquassavit in die ire sue reges . Quos reges qris? Excidit tibi . astite- runt reges terre ⁊ principes puen- runt in vnū adūsus dñm ⁊ aduersus xpm ei⁹. Hos reges conquassavit gla- sua ⁊ pondere nōis sui infirmos red- didit reges vt nō possent efficere qd volebant. Conati em sunt multū de- lere nomē xpianū de terra ⁊ non po- tuerunt qz q offenderit in lapidē illū cōquassabitur. Offenderūt ergo in la- pidem offensionis: ⁊ iō cōquassati sūt reges . cū dicūt quis ē xpūs? Nescio quis iudeus nescio qs galileus sic oc- cusus sic mortuus? Lapis ē añ oculos tuos quasi viliter ⁊ hūiliter iacēs . iō ptempnendo offendis . offendendo cadis cadendo quassaris. Si ergo tā- ta ē ira occulti quid erit iudiciū mani- festi? Audistis iram occulti de q psal- mus inscribitur p occultis filiū: no- nus psalm⁹ si bñ meminī inscribitur p occultis filiū . et ibi ostenditur iudi- cium occultū ire occulte. Grato dō vi- uunt qui in lapidem illū offendūt cō- quassant⁹. Et quo valet qd conquassan- tur? Audiet de iudicio futuro . qz qui offenderit in lapidē illū ait conquassa- bitur: sup quē vō ceciderit lapis ille cōteret eū. Cū ergo offenditur in eū quasi hūilis iacet . ⁊ tunc conquassat cū aut cōteret desup veniet. Videte quē admodū hūs binis vōbis cōquassabit ⁊ cōteret. Offendit in eū: ⁊ veniet su- per eū. Distributa sunt duo tpa humi- litatis et claritatis xpi . occulte pene ⁊ iudiciū futuri: eum nō cōteret veni- ens quē nō quassat iacens. Iacēs di- co tāqm cōtemptibilis apparēs. Nā ille a dextris dei ē ⁊ valide ex alto cla- mauit . saule saule quid me psequeris

75
Sed tñ quis de celo non diceret qđ
me psequis quē nemo tāgebat n̄ ita ī
celo ad dexterā patris sederet vt 2 in
terra in nobis qđ iaceret Dñs a dex-
tris suis: cōquassabit in die ire sue re-
ges. **I**udicabit in gentibz sed nunc
p occultis. Erit em̄ 2 iudiciū manifes-
tum iudicabit in gentibus: mō em̄ fit
perit memoria eorū cū sonitu. In ipso
psalmo est p occultis. perit memo-
ria eorū cū sonitu 2 dñs in eternū per-
manet: parauit in iudicio sedē suam
2 ipse iudicabit orbē terrarū in equi-
tate. Ibi dictū ē increpasti gētes 2 pe-
rūt impius nomē eorū delecti in eter-
num: hoc occulte agitur. In die ergo
ire sue cōquassabit reges: iudicabit in
gentibz. Quō: Audi qđ seqtur. **R**e-
plebit ruinas. Qđ sic iudicabit in gē-
tibus vt repleat ruinas: nā qñ in finē
iudicauerit dāpnabit ruinas. Reple-
bit ruinas. Quas ruinas: Quisq; a
noīe ei⁹ timuerit cadet: cū ceciderit e-
uertetur qđ erat. vt edificetur qđ nō
erat. Iudicabit in gentibz replebit ru-
inas. Quisq; ptumar es in xpm. ca-
suram turrin in altū erexisti hoiēm
vt teipm deiciens hūilis reddaris: se-
dentis ad dexterā patris pedibz pro-
uoluaris vt fiat in te ruina cōstruen-
da. Nā si pmanes in mala altitudine
tūc deicieris qñ nō edificaberis. Ete-
de talibz dicit in alio psalmo scriptu-
ra: destrue eos 2 non edificabis eos.
Proculdubio non diceret de qbusdā
destrue eos 2 nō edificabis eos: nisi
quosdam ita destrueret vt edificaret.
Qđ fit hoc tpe cū xpūs in gentibz ita
iudicat vt repleat ruinas: cōquassa-
bit capita sup terrā multā. Hic super
terrā in hac vita: cōquassabit capita
in terra multā. De supbis hūiles facit
2 audeo dicere frēs mei. vtile ē capi-
te quassato hic hūiliter ābulare. qđ ca-

pitate erecto in iudiciū eterne mortis ī-
cidere. Multa capita cōquassabit ru-
inas faciendo: sed replendo edifica-
bit. **D**e torrente in via bibet: prop-
terea exaltabit caput. Videamus 2 in
via bibentem de torrente pmo. Quis
est torrens? Profluo mortalitatis
huāne. Sicut em̄ torrens pluuiaribz
aquis colligit⁹. redūdat p̄strepit cur-
rit 2 currendo decurrit id ē cursum fi-
nit: sic 2 omnis iste cursus mortali-
tatis. Nascūtur oēs viuūt moriūtur
et alijs morientibz alij nascūtur rur-
sus qz illis morientibz alij oriunt⁹ suc-
cedūt accedūt decedūt nec manebūt.
Quid h̄ tenetur qđ nō currit: Quid
nō qñ de pluvia collectū it in abyssuz?
Quō em̄ fluuius repente collect⁹ de
pluvia. de guttis ymbriū. it in mare
nec apparet nec apparebat ante qđ de
pluvia colligeretur. sic hoc gen⁹ huā-
num de occultis colligitur 2 profluit
morte. Rursum in occultū pgit medi-
um h̄ sonat 2 transit. De h̄ torrente bi-
bit ille: nō est dedignatus bibere de h̄
torrente. Bibere em̄ de h̄ torrente illi
erat nasci 2 mori. Hoc habz 2 torrens
iste: natiuitatē et mortem. Suscepit
hāc xps. natus ē. mortu⁹ ē: ita de tor-
rente in via bibit: exultauit em̄ vt gy-
gas ad currendā viam. De torrente qđ
in via bibit: qz in via pccōrū nō stetit.
Quia qđ de torrente in via bibit ppte-
rea exaltauit caput: id ē qz humiliat⁹
est 2 fact⁹ ē subditus vsq; ad mortē
mortē at crucis ppter ea eū de⁹ exal-
tauit a mortuis 2 donauit ei nomen
qđ est sup oē nomē vt in noīe ihu oē
genu flectatur celestiu trestriu 2 ifer-
noꝝ: 2 ōnis lingua pfiteatur qz dñs
ih̄s xpūs in glā ē dei patris.

Explicit ps c. ix. Incipit ps c. x.

Agenerūt dies vt cantemus
allā. Adest o te aiō frēs ad p
ii iij

cupienda q̄ dñs suggerit ad exhortati-
onem nr̄am et nutriendā caritatez q̄
nobis inherere deo bonū est Adesto
te aiō cantatores boni filij laudis : et
gl̄e sempiternae veri et incorrupti dei
Adestote intenti q̄ nostis cantare et
psallere in cordibz v̄ris dño : gr̄as sp̄
agentes in omibz et laudate deū Hoc
ē em̄ alla Et hñ quidē dies veniūt trā-
fituri transeūt q̄ venturi et significāt
diem qui nō venit nec transit : q̄ nec
hesterno p̄itur ut veniat : nec crasti-
no vr̄getur ut trāseat Ad quem sane
nos cuz venerim⁹ inherentes ei nec
nos transibim⁹ . et sicut quodā loco
canitur deo beati q̄ habitāt in domo
tua in scl̄a scl̄oz laudabūt te . h̄ erit
ociosoz negociū hoc opus vacantiū
hec actio q̄etoz h̄ cura scl̄oz Sicut ei
dies isti p̄teritis diebz q̄dragesimo q̄-
bus añ resurrectionē dñici corpis vi-
te hui⁹ significatur meror solēpniter
grata hylaritate succedūt : sic dies il-
le qui post resurrectionē dabit⁹ ple-
nario corpi dñi hoc ē scē eccē cūctis
vite hui⁹ erūpnis atq̄ doloribus ex-
clusis perpetua beatitudine succedet
Hec at̄ vita de nobis erigit cōtinen-
tiam : ut etiā cū labore et luctamē in-
gemiscentes gravati et habitaculum
nr̄m qd̄ de celo ē sup̄indui cupientes
a scl̄aribus delc̄ationibz tēperem⁹ et
significatur q̄dragesimo numero q̄ et
moyses et helyas et ip̄e dñs ieiunave-
runt Precipitur em̄ nobis et ex lege
et ex p̄phetis et ex ip̄o euāgelio qd̄ tes-
timoniū habet a lege et p̄phetis vñ e-
ciam i mōte inter vtrāq̄ p̄sonā medi-
us saluator effulfit ut ab omnibz mū-
di illecebris quibz captivi hoīes obli-
viscentur deū . aviditatem nr̄am tq̄
ieiunio tp̄antie refrenemus q̄ diu re-
fectio decalogi legis tanq̄ psalteriuz
decē cordarū p̄ quatuor eiusdē mūdi-

ptes id est toto orbe p̄dicatur ut de-
cem quater ducta q̄dragenario nu-
merum fignent quinq̄genario vñ nu-
mero post resurrectionē dñi quo cā-
tam⁹ alla nō cuiusdā tp̄is finis et trā-
fitus sed bt̄a illa significatur et̄nitas
q̄ denari⁹ addit⁹ q̄dragenario labo-
rantibus in hac vita fidelibz merces
illa psolvitur quā et primis et novissi-
mis paterfamilias p̄paravit equalē
Audiam⁹ itaq̄ plenum divina laude
pectus populi dei Ecce p̄sona in hoc
psalmo quēdam exultantē felici exul-
tatione p̄figurat et scaturientē corde
in amore dei populū scilz corp⁹ cris-
ti ab om̄i malo liberatū **Psalm⁹**

Confitebor tibi inq̄t dñe in to-
to corde meo **N**ō semp̄ p̄fes-
sio pccōz est : sed laus dei deuotione
cōfessionis exp̄mitur Illa luet hec
gaudet illa medico vulnus on̄dit hec
de sanitate gr̄as agit Hec p̄fessio quē-
dam significat nō soluz ab om̄i ma-
lo liberatuz sed etiā a malignis om̄ibz
separatū Et iō videam⁹ vbi cōfitea-
tur dño in toto corde **I**n p̄filio in-
quit rcōzum et cōgregatione Credo
q̄ sedebūt sup̄ duodecim thronos iu-
dicantes duodecim tribz isrl̄ **N**ullus
em̄ iam inter eos iniquus nulli⁹ iude
furta tolerātur . nullus symōmagus
baptizatur . sp̄m̄ volens emere dū co-
gitat v̄dere **N**ullus alexāder erari⁹
m̄lta mala on̄dit : nullus ouina pelle
tectus falsa fraternitate surrepit In-
ter quales nūc necē est eccā gemat : et
q̄les tūc oportet cū oēs iusti congre-
gabūtur excludat **N**ec sunt magna
opa dñi exq̄sita in oēs volūtates ei⁹
p̄ q̄s nullū cōfitentē deserit miā **N**ul-
lius ē iniquitas impunita : qñ flagellat
etiā oēm filiū quē recipit Sz si iust⁹
vix saluabitur pccōr et impi⁹ vbi pa-
rebūt **E**ligat sibi hō qd̄ libet : non sic

76
cōstituta sunt opa dñi vt creatura in
arbitrio libero p̄stituta creatoris su
peret volūtate ecia si p̄tra ei⁹ fiat vo
luntatē. Nō vult de⁹ vt pecces nā p
hibet: tñ si peccaueris ne putes ho
minem fecisse qd voluit ⁊ iō accidisse
qd noluit Sic em̄ vult vt hō nō pec
cet ita vult peccanti p̄cere vt reutat⁹
⁊ viuat ita vult postremo in pccō p̄
seuerantē punire vt iusticie potēcia
cōtumar nō euadat: ita qcquid elege
ris oipotentī non deerit vñ suā de te
p̄pleat volūtatem Magna em̄ opa
dñi: exq̄sita in omnes volūtates ei⁹.

Confessio ⁊ magnificentia opus
ei⁹ Quid magnificenti⁹ q̄ iustificat
impiū? Sed opus fortasse hōis p̄ue
nit istā magnificētiā dei: vt cū fuerit
pccā cōfessus iustificari mereat⁹ Des
cendit em̄ de templo iustificat⁹ pub
licanus mag⁹ q̄ pharizeus. qz nec o
culos ad celū audebat leuare: sed p̄
cutiebat pectus suū dicens. de⁹ pi
cius esto m̄ pccōri. Hec ē magnificē
cia dñi iustificatio pccōris qm̄ qui se
humiliat exaltabitur ⁊ q̄ se exaltat hu
miliabitur. Hec ē magnificentia dñi
qm̄ cui plurimū dimittitur plurimū
diligat. Hec magnificētia dñi qm̄ vbi
habūdauit peccatū sup̄habūdauit ḡ
cia Sed fortasse ex opib⁹. Nō inq̄t ex
opibus: ne forte q̄s extollatur. Sp̄i⁹
em̄ sum⁹ figmentū: creati in opibus
bonis. Iusticiā em̄ hō nō opatur ni
si iustificatus credēs at̄ in eū q̄ iusti
ficat impiū. ⁊ a fide incipit vt bona
opa nō p̄cedentia qd meruit. sed cō
sequentia qd accepit oñdant. Vñ er
go illa cōfessio? Nōdū quidē opus ē
iusticie s; delicti improbatio. S; quo
quomodo se habeat nec in ip̄a de te
hō gloriēris vt qui gl̄atur in dño glo
rietur Quid at̄ habes qd nō accepis
ti? Nō ḡ sola magnificentia q̄ iustifi

catur impi⁹ sed ⁊ p̄fessio ⁊ magnificē
tia opus ei⁹ Quid ergo dicim⁹ quia
cui vult miseret⁹ ⁊ quē vult obdurat⁹.
Nūquid iniquitas apud deum? Absit.
Iusticia em̄ eius manet in sc̄l̄m se
culi. Tu at̄ hō de hoc sc̄lo quis es qui
respōdeas deo? **M**emoriā fecit mi
rabiliū suorū: hūc humilians ⁊ hūc ex
altans. **M**emoriā fecit mirabiliū
suorū. reseruans oportune inuitata
p̄digia que nō infirmitas hōis noui
tati intenta meminerit cū sint e⁹ mi
racula cotidiana maiora. tot p̄ vniū
sam terrā arbores creat ⁊ nemo mi
ratur arefecit verbo vnam et stupe
facta sunt corda mortalium: sed me
moriā fecit mirabilium suorum. Hoc
em̄ mirac̄l̄m maxime attentis cordi
bus inherebit: qd assiduitas non vile
fecerit. Quid at̄ p̄fuerūt miracula ni
si vt timeretur? Quid porro p̄desset
timor. nisi **M**isericors ⁊ miserator
dñs escam daret timentib⁹ se. escam
q̄ nō corrumpitur panem qui de celo
descendit quem nullis meritis dedit.
Etem̄ xp̄s pro impijs mortu⁹ ē. Ne
mo ergo talem escā daret. nisi miseri
cors et miserator dñs. Qd si tantam
dedit huic vite si vbum carnē factū
pccōr iustificand⁹ accepit quid in fu
turo sc̄lo glorificatus accipiet. **M**e
mor em̄ erit in seculū testamenti sui.
Nec totū dedit q̄ pign⁹ dedit. **R**o
titudinem operum suorū annūciabit
p̄plo suo. Nō cōtristentur israhelice
sancti q̄ dimiserūt oīa sua et secuti s̄
eum non p̄tristentur dicētes q̄snam
poterit salu⁹ fieri qz facili⁹ intrat ca
melus p̄ foramē acus q̄ diues in reg
num celorū. Annūciabit eis fortitu
dinem operum suorū qm̄ q̄ hōib⁹ dif
ficilia sunt deo facilia sunt. **U**t det
illis hereditatem gētium. Itum ē em̄
⁊ ad gentes et p̄ceptum diuitibus

huius seculi non superbe sapere. neque sperare
in incerto diuiciarum. sed in deo uiuo
cui facile est quod hominibus difficile est. Sic enim
multi vocati sunt. sic occupata est he-
reditas gentium: sic factum est ut etiam plu-
rimi qui dimiserunt omnia sua in hac uita
ut sequerentur eum. uitam etiam ipsam pro no-
minis eius professione contempnerent
et tanquam cameli humiliantes se ad porta-
da onera persurarum intrarent etiam sicut
per foramen acus per prouidentes pas-
sionis angustias. Ipse fecit hoc cui omnia
possibilia sunt. **S**pera manuum eius
veritas et iudicium. Teneatur uitas ab
hominibus qui iudicantur hic: iudicantur hic
martires et ad iudicium producantur quo-
modo non solum eos a quibus iudicati sunt sed et-
iam angelos iudicent aduersus quos
eis erat colluctatio etiam cum ab homi-
nibus iudicari uideretur quos non se-
pararet a christo tribulatio angustia fa-
mes nuditas gladius. **F**idelia enim
omnia mandata eius. Non fallit. exhibet
quod promissit non tamen est hic expectandus.
non hic sperandum: sed. **C**onfirmata
sunt in seculum seculi sancta in ueritate et in
iusticia. Hoc est uerum et iustum ut hic labo-
retur illic requiescat: quia. **R**edemp-
tionem misit populo suo. Dominus autem redi-
mitur nisi a captiuitate peregrinatio-
nis huius. Non ergo requies nisi in ce-
lesti patria requiratur. Dedit quidem de-
us israelitis carnalibus terrenam iheru-
salem quam seruit cum filiis suis: sed hoc ue-
tus testamentum est ad ueterem hominem per-
tinens. Qui autem ibi figuram intellexerunt
heredes etiam tunc noui testamenti ex-
titerunt: quoniam que sursum est iherusalem libe-
ra est que est mater nostra eterna in celis. Ve-
tere autem illo re ipsa probatum est transi-
toria promississe. **M**andauit quippe in
eternum testamentum suum. Sed quod nisi
nouum: Cuius heres quisque esse uoluerit
nolo te fallas. nec terram trahentem lac

et mel carnaliter cogites non amena pro-
dia. non ortos fructiferos et opacos
non tale aliquid mediteris adipisci. quod
le solet hic oculus auaricie concupis-
cere. Cum enim sit radix omnium malorum
cupiditas pertinenda est ut hic consuma-
tur non differenda ut ibi laceretur. Pri-
mo penas fuge. gehennas deuota an-
tequam desideres permittente deum. caue
minantem. **S**anctum et terribile nomen
eius. Pro deliciis autem omnibus huius secu-
li quales tibi exptus es uel augere ac mul-
tiplicare cogitando potes: immortalium
deliciarum mercedem percipisse sapien-
tiam. **S**ed inicium sapientie timor domi-
ni. Delectabit illa et ineffabiliter percul-
dubio delectabit castis atque eternis
veritatis amplexibus: sed prius tibi
donanda sunt debita quam premia flagitan-
da. Incium ergo sapientie timor do-
mini. Bonus est intellectus quod negat:
Sed intelligere et non facere periculosum
est. Bonus ergo facientibus: nec extol-
lat mentem in superbiam. Cuius enim timor est
inicium sapientie. **L**aus eius manet in
seculum seculi: et hoc erit premium hoc fi-
nis. hec stacio sedesque perpetua. Illuc in-
ueniuntur mandata fidelia confirma-
ta in seculum seculi: ipsa est hereditas no-
ui testamenti mandata in eternum. Dominus
precij inquit a domino hanc requiram ut in-
habitarem in domo domini per omnes dies ui-
te mee. Beati enim qui habitant in do-
mo domini in secula seculorum laudabunt eum:
quoniam laus eius manet in seculum seculi.
Explicit tractatus de psalmo c. x. Incipit de psalmo c. xi.

Credo quod attedisti frater huius
titulum per se memorieque man-
datis. **C**onuersio inquit aggei et zacha-
rie. Non dum erant isti prophete cum ista
cantata sunt. Namque inter tempus da-
uid et transmigrationem populi israel in
babiloniam quatuordecim generationes

numerat: sic divina scriptura marię
q̃ mathe⁹ euāgelista testatur Euerfi
āt templi renouatio scđm sancti ihe-
remie pphiam. ex illa trāsmigratioē
post septuaginta ānos spabat^r Qui
cū ppleretur sub dario rege babilōis
impleti sunt spū scō hū duo pphę ag-
geus & zacharias: & ābo post inuicē
intra vnū ānū prop̃hare ceperūt qđ
ad renouationē tēpli sicut tāto ān p̃
dictum ē ptinere videbatur S; quis
q̃s corporaliter gestis oculū cordis in-
figit neq; in grām spūalis intellec-
tus extendit^r habitat cogitatioē in la-
pidib; tēpli quib; visibil^r fabrica ma-
nibus hōim instructa p̃surgit nec ip̃e
lapis viuus efficitur tēplo illi accō-
modatus atq; apt⁹ Qđ in suo corpe
p̃mū dñs figurauit cū ait: soluite tē-
plū h; & triduo suscitabo illud Est em̃
corp⁹ dñi pleni⁹ ip̃a scā eccā cui⁹ ca-
put ascēdit in celū q̃ ē maxime lapis
viuus lapis angularis: de quo bt̃us
petrus dicit ad quē accedim⁹ lapidē
viuū ab hōib; reprobātū a deo āt e-
lectum & honorificatū Et vos q̃ tāq;
lapides viui edificamini in domū spi-
ritualem in sacerdotiū sc̃m offeren-
tes spūales victimas acceptas dō p̃
ih̃m xp̃m q̃ continet scriptura Ecce
ponā in syon lapidē angularē electū
p̃ciosum: & q̃ crediderit in illū nō cō-
fundetur Ergo vt fiat quisq; lapis vi-
uus ad talem fabricā ydone⁹. spūali-
ter intelligat tēpli renouationē ex ru-
ina veteri q̃ in adā scā est. repationē
nouī populi scđm nouū hōiēm atq; ce-
lestem vt sicut portauim⁹ ymagines
t̃reni. portem⁹ & ymaginē ei⁹ q̃ de ce-
lo est: quo possimus post oēs seculi
hui⁹ etates tanq; post septuaginta ā-
nos qui mistico p̃fciōnis numero p̃
signantur & tanq̃m post captiuitatē
longinq; peregrinatōis non ruitura

mole cōstrui. s; et̃na imortalita te so-
lidari Spūalem q̃ppe ih̃l̃m nō ma-
gis ih̃l̃m iudeorū q̃ vrām eē depute-
tis Sicut em̃ dicit apl̃s. iā non estis
p̃egrini & inquilini. s; estis ciues scō-
rum & domestici dei. sup̃edificati su-
per fundamentū apl̃orū & pph̃arū ip-
so summo angulari lapide xp̃o ih̃u ī
quo ōnis edificatio cōstructa crescit
in tēplū sanctū in dño in q̃ & vos co-
edificamini in habitac̃m dñi ī spū: h;
ē tēplū dei ad qđ ptinet sac̃mentū p̃-
ph̃ationis aggei & zacharie Cui rur-
sus idem apl̃s dicit: tēplū em̃ dñi sc̃m
ē qđ est^r vos Quisq; igit^r se ad op⁹
hui⁹ coedificatōis & ad spem scē fir-
meq; p̃paginis tēq; lapidē viuū ab hu-
ius mūdi ruinosā labe p̃utit intelligi
titulū psalmi. intelligit p̃uersionē ag-
gei & zacharie Cantet q̃ q̃ sequūt: nō
tā lingua & voce q̃ vita Erit em̃ edifi-
cū p̃fciō ineffabil^r par illa sapiē c⁹ est
iniciū tiōr dñi H̃n ergo incipiat quē e-
dificat ista p̃uersione

Psalm⁹

Beat⁹ vir q̃ timet dñm: in mā-
datis ei⁹ volet nimis Viderit
deus qui solus & vaciter & misericor-
diter iudicat. quātū iste p̃ficiat ī mā-
datis ei⁹ qm̃ tēptatio est vita huāna
sup̃ terrā sicut sc̃s iob dicit: & iterū
scriptum ē qm̃ corpus qđ corrumpi-
tur aggrauat aiām. & deprimit t̃rena
ih̃abitatio sensū m̃lta cogitātē Qui
āt iudicat nos dñs ē: nec ān tēp⁹ iu-
dicare debem⁹ donec veniat dñs & il-
luminet abscondita tenebrarū et ma-
nifestet p̃filia cordiū: et tūc laus erit
vnicuiq; a deo Viderit q̃ ille quātū
quisq; p̃ficiat in mādat⁹ ei⁹ tñ volet
nimis q̃ pacē illi⁹ coedificationis ad-
amauerit: nec iā despare debet qm̃ in
mādat⁹ ei⁹ volet nimis & par inter
ra bone voluntatis **U**nde potens
in terra erit semen eius Semen futu-

re messis. opa esse miē apl's test' est
qui dicit bonū at faciētes nō deficiamus : tpe em proprio metem⁹ Et iterū h autē inqt : qui pce seminat pce ⁊ metet Quid at frēs potenti⁹. qm vt regnū celoz. nō solum zacheus emat dimidio rerū suarū. sed ⁊ vidua duobus minutis. ⁊ tantūdem ibi vterq possideant : Quid potenti⁹ q vt idez regnū ⁊ thesaur⁹ diuiti. ⁊ calice aque frigide paup⁹ valeat : Sūt at qui ista faciant dū terrena cōquirūt : aut hic mercedē spantes a dño aut ab hominibus placere cupientes **S**ed gñatio rcōrum bñdicetur : id est opa eoz quoz bonus de⁹ isrl' qui rcō sunt corde **R**cm at cor ē nō resistere patrie mēdanti ⁊ credere pollicenti nō eorum quibz pmoventur pedes ⁊ effūduntur gressus atq labuntur sicut i alio psalmo canitur. dū zelant in peccatoribz pacē pccōz videntes : ⁊ putant pīre opa sua qz non eis merces redditur pitura At iste vir qui timet dñm ⁊ in templū sanctū dei cōuerfione recti cordis aptatur. nec glām hominū qrit. nec tēnas diuicias cōcupiscit : ⁊ tñ **G**lorie et diuicie in domo eius Domus em ei⁹ cor ei⁹ ē vbi deo habitante opulenti⁹ habitat cū spe vite eterne. qz hōibus habitantibus in marmoratis laqueatis qz tectis cū timore mortis eterne **Q**ui em iusticia manet in seculū seculi ipa eius glā ipē diuicie Illi⁹ em purpura ⁊ bisus ⁊ epule splēdide. ⁊ cū presito sunt transeunt : ⁊ cū ad finem venerint. aque guttā ex digito stillantē desiderans ardens lingua clamauit. **E**xortū ē in tñbris lumē rect⁹ corde **M**erito dirigūt cor in deū suum merito ābulant recti cū deo suo pponentes ei⁹ volūtātē sibi. neqz de sua quidq supbe psumētes **A**dmineēt

em fuisse se aliquñ tñbras. nūc at lucēi dño **M**isericors ⁊ miserator ⁊ iustus dñs de⁹ Delcāt qd miōrs et miserator : sed terret fortasse qd iust⁹ dominus de⁹ **N**ulla despatione formides btē vir q times dñm : ⁊ in mādatis ei⁹ voles nimis Est o suavis miserere ⁊ cōmoda Ita em iust⁹ ē dñs de⁹ vt iudiciū illi fine miā faciat q nō fecit miām **S**uavis at vir qui miseretur ⁊ pmodat : nō eū euomet deus ex ore suo tanqm insuauē Dimittite inquit ⁊ dimittetur vob date ⁊ dabit vobis In eo qd dimittis vt dimittatur tibi misereris : in eo qd das vt detur tibi cōmodas **Q**uiuis em generali noīe ōnis miā dicat⁹ q misero subuenitur. inest tñ vbi nō ipendis nec sumptū pecunie nec corporalis laboris industriā : s; ignoscendo qd in te qsq peccauit ⁊ tuoz gratis pparas veniam pccōz **H**ec duo benignitat⁹ officia ignoscendoz pccōz ⁊ bñficiorū erogandoz sicut in euāgelio qd pmemorauimus. dimittite et dimittetur vob date ⁊ dabitur vob : sic in isto v su arbitror eē distincta **S**uavis vir q miseretur ⁊ pmodat **N**ec pigri sim⁹ ad h frēs : glām qrit q desiderat vindicari se Sed attende qd scriptū est : melior ē q vincit irā qz q capit ciuitatem Diuicias qrit q nō vult dare pauperibz Attende qd scriptū ē : habebis thesaurum in celo **N**ō ergo eris ingloriosus in ignoscendo. quia de ira victa laudabili⁹ triūphatur. non egenus rēbuendo qz thesaur⁹ celestis certius possidetur **H**unc vsum pturiebat ille supior : glā ⁊ diuicie in domo ei⁹ **Q**ui h itaqz facit **D**isposuit sermones suos in iudicio **S**cā ipa smones sunt qbus in iudicio defendetur qd ei non erit fine miā. qz et ipē fecit miām **Q**m in eternum non cōmo-

uebit? In memoria eterna erit iustus? In memoria eterna erit iustus qz ad dexteram segregatus audiet. venite bñdicti patris mei p̄cipite regnū qđ vobis paratū ē ab origine mūdi. Ne qđ em̄ aliqua illis eoz nisi opa m̄ie cō memorātur. Audient qđ venite bñdicti patris mei qz generatio rcōrū bñdicetur. Sic in memoria et̄na erit iustus. Et ab auditu malo nō timebit. Quid dici habz hīs qđ a finistris erūt? Ite in ignem eternū: qđ p̄paratus est dyabolo z angelis ei⁹. Itaqz hic non sua qrit sed qđ ihu xpi. Labores paciē tissime tolerat: promissa fidenter expectat. Paratus ē cor eius sp̄are in dño: neqz vllis tēptationibz frangit. Confirmatū ē cor ei⁹: nō p̄mouebitur donec videat sup inimicos suos. Inimici ei⁹ hic videre bona voluerunt: z cū eis inuisibilia p̄mitterentur dicebāt. quis oñdit nobis bona? Cōfirmetur ergo cor n̄m: nec p̄moueamur donec videam⁹ super inimicos nr̄os. Illi em̄ volunt videre bona hōim in terra morientū: nos credimus videre bona dñi in terra viuētium. Sed magnū ē p̄firmatū habere cor z non p̄moueri: cū illi gaudent qui amant qđ vident. z insultant ei qđ qđ non videt sperat. Et nō p̄mouebitur donec videat: z ip̄e nō deorsuz qđ inimici ei⁹. sed sursum sup inimicos suos qđ oculus non vidit. nec auris audiuit nec in cor hōis ascendit qđ p̄parauit deus diligentibz eū. Quanti valet hoc qđ non videtur et emitur? Tāto quātum quisqz habere potuerit p̄pter hoc et ille: sp̄it dedit pauperibus. Nō videbat z emebat: sed ille thesaurum seruabat in celo. qđ esurire z sitire in pauperibz dignabatur i terra. Nō mirū ē igitur si iusticia ei⁹ manet in sc̄m seculi: custode illo qui

78
custodit sc̄la. Cornu ei⁹ exaltabit i gl̄a: cui⁹ humilitas a supbis cōtempnabatur. Peccator videbit z irascetur: sera illa scilicet atqz infructuosa p̄niā. Nā irascetur. cui magis qm̄ sibi cū dicet qđ nobis p̄fuit supbia z diuiciarum iactātia quid p̄tulit nobis? Videns cornu ei⁹ exaltari in gl̄a qui sp̄at z dedit pauperibz. Gentibz suis fremet z tabescet: qz illic erit ploratus z stridor dētium. Nō em̄ frendet z virescet. sicut fieret si oportuno eū tpe peniteret: sed tūc penitebit cū desiderū pccōz peribit. nullo succedente solacio. Peribit desiderium pccōrum cū transient omnia tanqm̄ vmbra: cū feno arescente flos decidoz. Verbū aut dñi manet in eternū sicut falsoz btōrum vanitate derisum est: sic eozūdez veroz miseroz p̄ditiōe semper ridebit.

Explicit ps c. xi. Incipit ps c. xii

Nostis fr̄es et sepissime audistis in euangelio dñm dicere. finite pueros venire ad me. taliū est em̄ regnū celozū z iterum. si quis non receperit regnū dei sicut puer non intrabit in illd z multis alijs locis dominus deus noster singulare humilitatis exemplum. superbiam veteris hominis ad inuandam humiliter vitam similitudine puerilis etatis accusat. Quapropter km̄ cum cantare auditis in psalms laudate pueri dominum ne arbitremini ad vos istam exhortationem nō p̄tinere. qz iam corpis pueri ciam supgressi l' iuuenili decore virescitis vl' senili honore canescitis. Omnibus em̄ vobis dicit apostolus. nolite pueri effici sensibus: sed malicia puuli estote vt mentibus p̄fecti sitis. Quia malicia maxime n̄ supbia. Ipa em̄ de vana granditate p̄sumēs non

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

finis hominem ambulare per arcam viam
et intrare per angustam portam. Pueri autem
facile intrant per angustam portam et ideo
nemo nisi puer intrat in regnum celo-
rum. Quid autem superbie malicia deteri-
que propositum non vult habere nec de-
um. Nam scriptum est initium super-
bie hominis apostatare a deo. Hanc se ad-
uersus precepta divina tumidis cer-
uicibus erigente et suavi iugo domi-
ni resistentem deicite. frangite comi-
nuite atque consumite. **E**t laudate pu-
eri dominum laudate nomen domini. Illa enim
prostrata et extincta. ex ore infantium et
lactentium perficitur laus: illa oppressa
atque deleta qui gloriatur in domino glorie-
tur. Non cantant ista qui se magnos
putant non cantant ista qui cognoscentes
deum non sicut deum glorificaue-
runt aut gratias egerunt. se laudant illi
non deum non enim pueri sunt. nomen su-
um potius predicare volunt et non lau-
dant nomen domini. Itaque evanuerunt in
cogitationibus suis et obscuratum est in-
sapiens cor eorum et dicentes se esse sa-
pientes stulti facti sunt. Voluerunt la-
tissime nomen suum et altissime diffu-
mari cito ipsi in angustias transaturi.
Deum decet dominum nostrum decet et sem-
per et ubique predicari. Semper ergo poi-
cetur. **S**it nomen domini benedictum ex
hunc et usque in seculum ubique predicet. **A**li-
is ortu usque ad occasum: laudate no-
men domini. Querat ex me aliquis puero-
rum sanctorum laudatum nomen domini et
dicat mihi. Ecce usque in seculum accipio
usque in eternum. Cur autem ex hoc. et non ante
hoc et ante omnia secula sit nomen domi-
ni benedictum. Respondet puero qui non
contumaciter querit. Vobis dicitur pue-
ri dominum vobis dicitur laudate pueri no-
men domini: sit nomen domini benedictum. Sit
a nobis nomen domini benedictum ex hoc usque
ex quo nobis dicitur. Incipitis enim

laudare sed sine fine laudate. Ex hoc
ergo et usque in seculum sine fine laudate.
Nunc dicatis incipimus quidem laudare
dominum quia pueri sumus sed cum creverim-
us magnique fuerimus nos ipsos lau-
dabimus. Non sic pueri non sic. Propter
terea dicit dominus per ysaiam: ego sum et
usque dum senescatis ego sum: ille semper
laudandus est. Quid est laudate pueri.
Ex hoc laudate senes et usque in secu-
lum. quia senectus vestra albescet quod
canis sapientie sed non carnis vetus-
tate marcescet. Aut quoniam in hoc loco humi-
litem potius videtur significare pu-
ericiam cui contraria vana et falsa est su-
perbie magnitudo et ideo dominum nisi pue-
ri non laudant quia superbi eum lauda-
re non norunt. Sit senectus vestra pue-
rilis. sit puericia senilis. id est ut nec
sapientia vera sit cum superbia nec humilitas
sine sapientia: ut laudetis dominum ex hoc et
usque in seculum. Quacumque autem in puero
sanctis ecclesie christi diffunditur laudate no-
men domini hoc enim a solis ortu usque ad oc-
casum laudate non dominum. **E**xcellus
super omnes gentes dominus. Bentes homines sit.
Quid mirum si super homines excelsus est
dominus. Illi super se excelsos quos colunt ocu-
lis vident in celo fulgere sole et luna
et stellas: cui creature seruiunt deser-
tes creatorem dominum. Et non solum excel-
sus super omnes gentes dominus: per omnia etiam
Super celos gloria eius. Celi super se susci-
piunt eum: et humiles eum secum habent constitutum
carne infra celum qui pro illo non colunt celum.
Quis enim sicut dominus deus noster qui in altis
habitat et humilia respicit. Quisquam
putaret quod in altis celis habitet vnde hu-
milia terrena respiciat. **S**ed humilia
respicit in celo et in terra. In quibus qui al-
tis habitat vnde humilia respiciat in celo
et in terra. An in quibus altis habitat
etiam ipsa humilia respicit. Sic enim ex-
altat humiles ut non faciat superbos. Ita

q̄s ⁊ in altis habitat q̄s exaltat facit q̄s
sibi eos celū hoc ē sedē suā ⁊ eos tñ n̄
sup̄bos s; sp̄ subditos Intuēdo etiā
in ip̄o celo humilia respicit i quib; ex
cellis habitat. Sp̄s em̄ p̄ ysayā ita
loq̄tur h̄ dicit altissim⁹ in excelsis ha
bitans in eternū nomē ei⁹ dñs altissi
mus in sanctis regem hñs Exposuit
q̄d dixerit in excelsis habitās h̄ hoc ei
pleni⁹ eloquitur in sanctis inq̄t requiē
hñs S; qui sunt sancti n̄ hñiles q̄ pu
eri laudant dñm: Itaq; adiūgit ⁊ pu
fillāim⁹ dās m̄gnanimitatē ⁊ dās vi
tam q̄ in hūilitate cordis sunt In qui
bus sancti r̄ quiē h; hñs pusillāis dat
magnanimitatē Dās utiq; magnani
mitatē excelsos facit in quib; regem
hñs in excelsis habitat S; q; pusilla
nimis dat magnanimitatem eadē ex
cella in quib; habitat humilia respic⁹
Sed hūilia inq̄t respicit in celo ⁊ in t̄
ra Excitavit nos etiā q̄rere utrū ea
dem in celo q̄ in terra. an alia in celo
alia in terra hūilia respiciat dñs de⁹
nr̄ Si em̄ eadem video quēadmodū
h̄ intelligā sc̄dm ap̄l'm dicentē in car
ne ābulātes nō sc̄dm carnē militam⁹
Arma em̄ milicie nr̄e nō carnalia sed
potencia deo Vñ q̄ potencia n̄ quia
spiritualia: Cū itaq; ap̄l's et in carne
ābulet ⁊ sp̄ualiter militet: nō mirū si
hūilitas ei⁹ ⁊ in celo respicitur p̄pter
sp̄s libertatē ⁊ in t̄ra p̄pter corpo
ris seruitutē Idē q̄ppe alio loco di
cit. nr̄a em̄ p̄uersatio in cel⁹ ē Ip̄e itē
dicit optimū sibi eē dissolui ⁊ esse cū
xp̄o: manere āt in carne necariū inq̄t
p̄pter vos Proim̄ quisq; intelligit et
p̄uersationē apostoli in cel⁹. ⁊ in car
ne mātionem in terris. fil' oportet in
telligat dñm deum nostrū in excelsis
sancti habitantē quēadmodū tñ eos
dem sc̄os hñiles sibi et in celo respici
at qm̄ q̄ sursum sunt sapiunt q̄ spe re

surrexerunt cū xp̄o ⁊ in terra qm̄ nō
dum soluti sunt carnis vinculo vt ex
tota vita sua possint eē cū xp̄o Si ve
ro alia dñs deus noster humilia res
picit in celo ⁊ alia in terra credo q̄d i
celo iam respicit quos vocauit ⁊ ha
bitat in eis: in t̄ra aut̄ respicit q̄s vo
cat vt habitat in eis Istos em̄ possi
det celestia cogitantes illos excitat t̄
rena sompniantes S; q; difficile op
tinemus vt possint et ip̄i iam hñiles
dici qui nōdū suauī iugo dñi pia col
la iunxerūt: qñquidem humilia isto
loco vt scām eccām intelligam⁹ p̄ to
tum textū psalmi diuine āmonent lit
tere. est alius intellect⁹ quē mecū ca
ritas vestra cōsideret Celos nūc fig
nificari arbitror eos q̄ sedebūt super
duodecim thronos ⁊ cū dñō iudica
bunt. terre autē noiē ceterā multitu
dinem bñdictorū qui p̄stituentur ad
dexterā vt per opa miē collaudati re
cipiantur ab eis in tabernacula et̄na.
quos amicos sibi de māmona iniq̄
tatis in hui⁹ vite mortalitate fecerūt
Eis quippe dicit ap̄l's Si nos vobis
sp̄alia seiāuim⁹ magnū ē si vr̄a car
nalia metam⁹: Quib; hñs v̄bis dici
pt̄ Si nos vob̄ celestia seiāuim⁹ m̄g
num ē si t̄rena vr̄a metam⁹: In celo
ḡ respicit celestia semiāntes in t̄ra āt
terrena reddētes tñ hñiles ⁊ hos ⁊ il
los Humilia em̄ respicit in celo et in
t̄ra q; meminerūt vtriq; q̄d fuerint p̄
suā maliciā. q̄d facti sunt p̄ dñm grām
Neq; em̄ ill' tñmō dicit vas elcōnis
fuit⁹ em̄ aliquñ tñbre nūc āt lux i dñō
⁊ iterū. grā salui facti est⁹ p̄ fidē ⁊ h̄ n̄
ex vob̄ s; dei donū ē: non ex opib; ne
forte q̄s extollat⁹ s; etiā seipm̄ adiūg⁹
p̄sequēter dicēs. illi⁹ em̄ sum⁹ figmē
tum creati in operibus bonis Dicit e
ciam seorsum de se ⁊ ip̄is qui respici
untur in celo. fuim⁹ em̄ inquit ⁊ nos

naturaliter filij ire sicut et ceteri: et iterum. fuimus enim et nos inquit stulti aliqui et increduli errantes seruientes desideriis et voluptatibus variis in malicia et inuidia agentes abhominabiles inuicem odio habentes Cum autem benignitas et humanitas illuxit saluatoris domini nostri: non ex operibus iusticie que fecimus nos. sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum regenerationis Ecce humilia que respiciuntur in celo spiritualia enim sunt et omnia iudicant: sed tamen humiles ne deiecti iudicentur Quid de seipso singulariter? Nonne talia sunt que commemoratur Qui non sum inquit ydoneus vocari apostolus quia persecutus sum ecclesiam dei: sed misericordiam consecutus sum. quia ignorans feci in incredulitate Denique post istos versus quibus ait in psalmo spiritus. quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat et humilia respicit in celo et in terra: volens docere nos quare in celo humilia cum iam spirituales magni et iudicariis sedibus digni tali significantur eloquio. subiicit statim **Q**ui erigit a terra inopem et de stercore exaltat pauperem: ut collocet eum cum principibus cum principibus populi sui Non itaque dedignentur esse humilia capita excelsorum sub dextera domini Quauis enim collocetur fidelis dominice pecunie dispensator cum principibus populi dei quoniam uis sessurus sit in duodecim sedibus et angelos quoque iudicaturus: a terra tamen inops erigitur et de stercore pauper exaltatur An forte non est exaltatus de stercore qui seruiebat de desideriis et voluptatibus variis? Sed forte cum ista iam diceret non erat inops non erat pauper Quid ergo adhuc ingemiscit grauatus habitaculum

quod de celo est superindui cupiens? Cur ne forte se extollat colaphisatur et subditur angelo sathane stimulo carnis sue? Altus est quidem habitante in se domino et habens eum spiritum qui scrutatur omnem etiam altitudinem dei Itaque in celo est sed et in celo dominus humilia respicit Quid ergo fratres? Si iam audiuius humilia que in celo sunt exaltata de stercore ut cum populi collocarentur principibus. nichilne consequenter audiuius de humilibus que in terra respicit dominus? Pauciores enim sunt illi amici iudicaturi cum domino: plures autem isti quos recipiunt in tabernacula eterna Quauis enim tota frumenti massa in copatione seruiente palee paucos habere videatur per se tamen considerata copiosa est Multi enim filij deserte magis quam eius quam habet uirum Multi filij eius per gratiam quam senectute precepit quam eam quam ab ineunte etate legis uincto maritalitate Et ego quidem dico in senectute concepit. et intues saram matrem nostram in uino ysaac per oes gentes matrem fidelium quam autem persona est apud ysaia uidete quam omnino non matris nec eam quam peperit aliquem et tamen quod ei dicitur? Dicent inquit in auribus tuis filij tui quos amiseras: angustia nobis est in isto loco Facite itaque nobis et nunc locum in quo promoremur Tu uero dicis in corde tuo quos genuit in istos cum sciam me esse sine filiis et induam? Quis ergo istos educauit in? Ego enim derelicta fui sola huius autem in ubi erant? Ex ea ergo parte ista dicit ecclesia. quam uidetur nichil parere in istis turbis quam non dimiserunt omnia sua ut sequerentur dominum et sederent super duodecim thronos Sed quam multi in eadem turba facientes sibi amicos de mammona iniungunt per opera misericordie ad dexteram stabunt? Non solum quam erigit de stercore quem collocet cum principibus populi sui sed etiam

Habitare facit sterilem in domo:
matrem filiorum letantem Qui in altis habi-
tat et humilia respicit in celo et in ter-
ra. semine abraham sicut stellas celi sanc-
titate sublimem in supernis sedibus col-
locatam. et sicut harenam in ora maris
misericordem. atque innumeram multi-
tudinem a sinistris fluctibus atque ama-
ritudine impia segregatam

ExPLICIT psalmus cxi. Incipit psal-
mus c. xii:

Legimus quidem notissimumque re-
tinemus dilectissimi fratres. quod
narratur in libro exodi populum israel
liberatum ab iniqua dominatione egyptiorum
inter divisos fluctus maris transisse per
ficcum. iordanem quoque fluvium cum populo in ter-
ram promissionis intraret tactum pedibus
sacerdotum archam domini portatum stetisse
desuper infrenato lapsu. ab inferiore
autem parte defluisse quo currebat in mare
donec in sicco statibus sacerdotibus
transiret populus universus. Novimus hanc
nectamem arbitrari nos optet in hoc
psalmo cui nunc alleluia pronuntiata can-
tatoque respondimus id agere spiritum sanctum.
ut preterita illa gesta recolentes. neque
quod futura talia cogitemus: Illa enim si-
cut dicit apostolus in figura contingebant
illis. scripta sunt autem ad correctionem
nostram in qua finis sanctorum obvenit:
Cum igitur audimus in psalmo:

Psalmus:

Meritu israel de egypto do-
mus iacob de populo barbaro.
facta est iudea sanctificatio eius israel
potestas eius. mare vidit et fugit.
iordanis conversus est retrorsum. ne
arbitremur nobis narrari preterita sed
potius futura predici. quia illa quoque
miracula cum in illo populo fierent: prentia que

70
de. sed non sine futurorum significatione
gererent. Ideoque ut ostendat quod psallendo
ista predicabat. eadem se verbis agere que
illis figuris agebatur. uno eodemque
spiritu operante et illa facta et hec dicta sunt.
ut id quod in fine seculorum manifestatum
reservabatur. figuris rebus atque verborum
precurritibus nuntiaretur. non omnino ea dix-
it que ibi gesta sunt. sed aliter quam quod illic
lecta didicimus. Ne vero putaret trans-
acta recolere. potius quam vetera predicere.
primo enim iordanem ipsum non reversum
esse retrorsum. sed stetisse legimus ab
ea parte que aqua desuper influebant cum populus il-
le transiret: Deinde gestientes montes
collesque non legimus que sic addidit ut eci-
am omnia ista repetere. Nam cum dixisset ma-
re vidit et fugit iordanis conversus est
retrorsum. coteruit: Montes gestie-
runt velud arietes et colles velud agni
ovium. Eademque rursus interrogat. quod
est mare quod fugisti et tu iordanis quia con-
versus es retrorsum. Montes quare
gestistis velud arietes. et colles velud
agni ovium. Attendamus ergo quid
ammoneamur. quia et illa facta figure
nostre fuerunt. et hec dicta ut nos ipsos
recognoscamus hortatur: Si enim
gratum dei quod data est nobis firmo cor-
de retinemus. nos sumus israel se-
mine abraham. nobis dicit apostolus. er-
go semen abraham estis. quia sicut alio lo-
co dicit non in circumcisione. sed est prepu-
cio deputata est abraham fides ad iustici-
am et signum accepit circumcisionis. sig-
naculum iusticie. fidei. que est in preputio. ut
deputetur et illis ad iusticiam. ut sit patet
circumcisionis hiis que non solum ex circumcisi-
one sunt. sed et hiis que sequuntur vesti-
gia fidei que est in preputio patris nostri abraham
Non enim carnaliter circumcise genti tam-
tummodo factus est pater cui dictum est.
patrem multarum gentium posui te. multa-
rum autem non quorundam. sed omnium: Quod apte

kk i

dicitur cū ei dicitur . et benedicetur in
te oēs gētes Nullus itaq; xpianorū
se a nomīe israhel arbitretur extrane
um. ill' ei q̄ crediderūt ex iudeis. in q̄
numero principaliter apostolos iue
nimus. in āgulari lapide copulamur:
Hinc ait dñs alio loco. habeo alias o
ues q̄ nō sunt ex hoc ouili. optet me et
illas adducere ut sit vnus grex et vn⁹
pastor. Popul⁹ q̄ xpian⁹ magis isrl' et
ip̄e potius domus iacob: Idem q̄p
pe israhel q̄ iacob Illa vero turba iu
deorū q̄ merito pfidie reprobata est. vo
luptate carnali vēdidit p̄mogēta sua
ut nō ad iacob sed ad elau potius p̄ti
neret: Scitis in hoc mysterio dictū
esse. q̄a maior seruiet minori Egypt⁹
āt qm̄ interpretatur afflictio vel affli
gēs. vel cōprimēs. sepe in ymagiē po
nitur hui⁹ seculi. a quo spūaliter rece
dēdū est. ne simus iugū ducētes cū i
fidelib⁹ Sic em̄ q̄sq; ihrl'm celestis fit
ciuis ydoneus. cū primū huic seculo
renūciauerit. quēadmodū ille ppl's i
terrā pmissiōis duci nō potuit. nisi p̄
us ab egypto recedēt Sed sicut ille n̄
inde discessit. nisi diuīō liberat⁹ auxi
lio. sic nemo corde ab hoc seculo auer
titur. nisi diuīne misericordie mune
re adiutus Quod em̄ illic semel p̄figu
ratū est. hoc in isto fine seculi. in hac
sicut beatus iohēs scribit hora nouis
sima cotidianis ecclesie fetibus i vno
quoq; credente cōpletur Audite apl's
doctore gētium docentem et exhortā
tem: Nolo em̄ vos inquit ignorare
fratres. quia omnes patres nostri sub
nube fuerūt et omnes mare transierūt
et omnes in moyse baptizati sunt i nu
be et in mari. et oēs eundem cibum spi
ritualem manducauerūt. et omnes eū
dem potum spiritualem biberunt.
bibebant autem de spiritali conseq̄
te eos petra: petra autem erat xps

Sed nō in omnibus illis bene placu
it deo. prostrati em̄ sunt in deserto:
Hec aut figure nostre facte sunt:
Quid vultis amplius frēs dilectissi
mi? Certe manifestum est nō huma
na suspitiōe. sed apostolico. id est di
uino et dominico magisterio. Deus
em̄ loquebatur in eis. et q̄uis de car
neis nubibus. tamen dñs intonabat
Certe ergo tāto testimonio manifes
tum est illa omnia figurate gesta. nūc
in nostra salute compleri. q̄a tūc futu
ra p̄nūciabātur. nūc preterita legun⁹
et p̄sentia cognoscūtur. Audite q̄dem
mirabilius librorū veterum sacramē
ta occultata atq; velata. nō nulla ex p
te a libris veteribus revelari Nā my
cheas p̄pheta ita loquitur. put dies
inquit p̄fectiōis illoꝝ ex egypto ostē
dam mirabilia illis: Videbūt natiōēs
et cōfundētur ab omni vigore eorū.
manibus ora sua obstruēt. aures ill'
exsurdabūtur diligētes terram. velō
serpētes trahentes terram: Et tūc turba
būtur de cōclusiōib⁹ eorū. in dñō deo
nostro excidēt mēte et terrebuntur a
te Quis deo tuo similis auferēs iniq̄
tatem. et trāsgrediens impietatem. re
fiduis hereditatis tue? Et nō cōtinuit
in testiōnium iram suā. quoniam vo
lūtarius et misericors est: Ipse con
uertet et miserebitur nostri. demerget
delicta nostra. demergit i maris pro
fundū oēs culpas nrās: Nēpe adūti
tis frēs māifestius hic apiri sacrosac̄a
mysteria In hoc ergo psalmo q̄uis
futura intueatur mirabilis p̄phetie
spiritus. tamē videtur velud trāsac
ta narrare Facta est iquit iudea sanc
tificatio eius. mare vidit et fugit: Et
facta est et vidit et fugit p̄teriti tempo
ris verba sunt et cōuersus est iorda
nis. et gestierūt mōtes et commota ē
terra eodem mō p̄teritū sonant sine

81
p̄iudicio tamē intelligēdi futura. alio
q̄n cōtra euāgelicū testiōniū cogim̄ e
ciam illa nō de futuro p̄nūciata. sed d̄
preterito commemorata intelligere.
diuiserūt sibi vestimēta mea ⁊ super
vestimētū meū miserūt sortē Que q̄
uis v̄bis p̄teriti t̄pis dicta sint. id ta
mē p̄nūciabāt qd̄ t̄aro post futurū in
passiōe dñi cōpleretur: Sed tamē di
lectissimi. p̄pheta iste quē cōmemora
ui etiā grossa corda limauit ⁊ ad intel
ligēda de p̄teriti reb⁹ gest⁹ futua icūc
tāter extēdit. vt non solū apostolica
auctoritate figuras nostras illas fu
isse credamus. sed nec ab ipsis p̄phe
tis hoc pretermisum est. vt etiā eorū
eloq̄o p̄aderetur. vidētes atq̄ gau
dētes certi ac securi de thesauro dei.
⁊ noua ⁊ vetera concorditer sibi met
coherētia p̄feramus: Cū em̄ tanto
post egressum ppli illius ex egipto ⁊
t̄aro añ ista eccle t̄pa hec q̄ cōmemo
raui cecinerit. tamē se futura predicē
sine vlla dubitatiōe testatur: Scdm̄
dies inquit p̄fectionis eorū ex egypto
ostēdā mirabilia illis Videbūt na
tiōes ⁊ cōfundētur. hoc est quod hic
dictum est. mare vidit ⁊ fugit Si em̄
hic p̄ v̄ba p̄teriti t̄pis. sicut est maē vi
dit ⁊ fugit. occulta futura p̄dicātur.
videbūt certe ⁊ cōfundētur q̄n futuri
t̄pis v̄ba sunt. quis audeat de rebus
p̄teritis cogitare? Et paulo post ip̄s
hostes nostros q̄ nos fugiētes vt in
terimerēt seq̄bāt⁹. id ē delicta nostra
sicut egyptios in mari obrutos. ita i
baptismo demersa extincta luce clari
us intimat dicēs. q̄m̄ volūtari⁹ ⁊ mi
sericors ē. ip̄e cōuertet ⁊ miserebitur
nostri. demerget delicta nostra. dem
get in maris pfundū oēs culpas nos
tras Quid ē karissimi? Qui vos cog
noscitis israhelitas scdm̄ semē abra
he. q̄ estis dom⁹ iacob scdm̄ p̄missio

nem heredes. cognoscite etiā vos ex
isse ab egipto. q̄ huic sc̄lo renūciastis
exisse de pplō barbaro. q̄ cōfessione
pietatis vos a blasphemijs gētiū se
iūristis Nō ē em̄ lingua vestra s̄ bar
bara que deū laudare non nouit. cui
vos cātatis allā Facta est em̄ iudea
sanctificatio eius in vobis. Nō em̄ q̄
in māifesto iudeus ē. neq̄ q̄ in māi
festo circūcisio est in carne. sed qui in
occulto iudeus ē ⁊ circūcisio cordis
Interrogate q̄ corda vestra si ea cir
cūcidit fides. si purgauit cōfessio. i vo
bis facta ē iudea sanctificatio eius. in
vobis israhel potestas eius. dedit em̄
vobis ptatē filios dei fieri Jā v̄o re
cordetur vnusquisq̄ vest̄ cū deo ve
lit applicare cor. eiusq̄ suauis iugo re
cedēs a p̄stinis ignoratiōe sue deside
rijs deuotū aīm subdere. carnalib⁹ q̄
huius mūdi factis relictis atq̄ abiec
tis. in q̄b⁹ sine fructu laborabat tāq̄ i
egypto cū lateres sub dura dn̄atiōe
dyaboli facēt. audita voce dñi dicētis.
vēite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onera
ti estis ⁊ ego vos reficiam. desertis
atq̄ abiectis subleuē xpi sarcinā cur
rere Recordetur ergo vnusquisq̄ ves
trū quēadmodū oīa sc̄laria ipedimē
ta cesserūt. dissidetiū voces aut erū
pe nō ausē sunt. aut cōsiderato p̄p̄is
ti nomīe p̄ oēs t̄ras exaltato ⁊ hono
rato tremescē filuerūt Ergo maē vi
dit ⁊ fugit. vt tibi sine cōtradictione
ad libertatē spūalē pandētur via Jor
danis aut̄ quemadmodū retrosum
conuersus sit. nolo extra vos quera
tis. nolo aliquid mali suspicemī In
crepat em̄ dñs quosdam qui dorsum
ad eum posuerūt ⁊ nō faciē. ⁊ q̄squis
p̄ncipiū suū deserit. ⁊ a suo creatore a
uertitur. tāq̄ fluius in mare labit⁹.
in huius seculi amaricantem miliciā.
Bonum ergo est illi vt retrosum cō
kk ij

uertatur. fiatq; illi deus añ facie reu-
erti. quē sibi a tergo posuerat. ⁊ fiat
illi retro mare hui⁹ seculi qđ sibi āte fa-
ciem cū illuc labetur effecerat. ⁊ sic
obliuiscatur ea q̄ retro sunt. vt ea q̄ in
āte sunt extēdatur. qđ iam conuerso
utile ē. **N**āq; āteq; cōuertatur. si ea q̄
retro sunt obliuiscitur. deū obliuisci
qā ipm retro fecerat ad quē dorsum
posuerat. ⁊ si in ea q̄ añ sunt extēdit⁹ i
sc̄m extēditur. qā ipm sibi añ faciem
posuerat. quo auidius irruebat **J**or-
danis q̄ illos significat q̄ grām baptis-
mi pceperūt. ⁊ sic iordanis cōuertit⁹
retrosum cū illi cōuertūtur ad deum
vt eum iā retro nō habeāt. sed reuela-
ta facie glām dñi speculātes. in eādē
ymaginē trāsfōrmētur a glā in glām
Adōtes gestierūt velut arietes. fide-
les dispensatores vbi vītatis. sc̄i apli
sancti euangelij p̄dicatores **E**t colles
velut agni ouīū. hī sunt q̄bus dicit⁹. i
xpō ihū p euāgelij ego vos genui. hī
sunt q̄bus dicitur. nō vt cōfundā vos
hec scribo. sed vt filios meos carissi-
mos moneo. hī sunt de q̄bus dicitur
afferte dño filios arietum: **A**ttēdite
p oēs terras qui nostis ista mirari ⁊
gaudere atq; cātare dñō deo nostro.
attēdite ista cōpleri p oēs gētes. q̄ añ
tam lōga tempa figurate gesta atq;
p̄dicta sunt **I**nterrogate ⁊ dicite. qđ ē
tibi mare qđ fugisti ⁊ tu iordanis qā
cōuersus es retrosum? **A**dōtes qā
gestistis velut arietes ⁊ colles sicut
agni ouium? **Q**uid est o sc̄m q̄ tua i-
pedimēta cesserūt? **Q**uid est q̄ tot mī-
lia hominū toto orbe fidelium. huic
mūdo renūciātium. quod ad vestrū
dominum cōuertimini? **Q**uid est qđ
gaudetis quibus in fine dicitur. veni-
te benedicti patris mei percipite reg-
num quod vobis paratum est ab ori-
gine mundi? **R**espondebunt vo-

bis hec omnia. vosq; ipsi respōdebit⁹
vobis **A** facie dñi cōmota est terra
a facie dñi dei iacob: **Q**uid est a facie
dñi dei iacob. nisi eius p̄sentia q̄ dixit.
ecce ego vobiscum sum vsq; i cōsum-
mationem seculi: **C**ōmota est em̄ ter-
ra. sed qā male pigra remāserat com-
mota est vt solidius firmaretur a fa-
cie dñi. **Q**ui cōuertit petrā in stag-
na aq̄ ⁊ rupes in fontes aquarum:
Seipm em̄ ⁊ quādā suā duriciam liq̄
fecit ad irrigādos fideles suos ⁊ fiet
in eis fons aq̄ salietis in vitā eternā.
qā p̄us cū ignoraretur durus videba-
tur **I**nde illi turbati sunt ⁊ nō expec-
tauerūt donec scripturis aptis influ-
eret atq; inundaret in eos qui dixerūt
durus est hic sermo. q̄s potest eū au-
dire? **I**sta petra. ista duricia cōuersa
est in stagna aquarū. ⁊ ista rupes in
fontes aquarum. cum resurgens ex-
posuit icipiēs a moysē p oēs pphās.
qā sic oportebat xpm pati. ⁊ misit spi-
ritum sanctum de quo dicebat. si q̄s
sitit veniat ⁊ bibat: **N**ō nobis dñe
nō nobis. sed nōi tuo da glām: **B**rā
q̄ppe ista erūpētis aq̄ de petra. petra
aut erat xps. nō q̄si opib⁹ p̄cedētibus
data est. sed miserāte illo qui iustifi-
cat impium **E**tem xpr̄stus p impijs
mortuus est. ne vllam suam homines
sed nominis dei quererēt gloriā:
Sup misericordia inquit ⁊ verita-
te tua: **I**hec duo misericordiam ⁊ ve-
ritatem aduertite in sanctis scriptu-
ris q̄ sibi sepe iungātur **I**n sua quip-
pe misericordia vocauit impios. ⁊ in
veritate iudicat eos qui vocati veni-
re noluerūt: **Q**uādo dicāt gētes
vbi est deus eorum: **I**n nouissimo ei
apparebit misericordia eius ⁊ veri-
tas. quando signum filij hominis ap-
parebit in celo ⁊ tūc plangent omnes
tribus terre. ⁊ dicent vbi est de⁹ eorū.

cum eis nō adhuc credendus predica-
tur. sed iam tremendus ostenditur:

Deus autem noster in celo sursum
Nō in celo ubi solem & lunam videt
opa dei que colunt. sed in celo sursum
quod transgreditur omnia corpora
celestia & terrestria Nec sic ē i celo de-
us noster. q̄si subtracto celo ruinam
sine sede formidet In celis & in terra:

Omnia q̄ voluit fecit Nec indiget
opibus suis tāq̄ in eis collocetur vt
maneat: sed in sua eternitate p̄sistit. i
qua manēs omnia quecumq̄ voluit
fecit in celis & in terris: Neq̄ em̄ iā
eum portabant. vt ab eo fieri possint
quādo nisi fierēt eum portare nō pos-
sent Ergo in quibus est ipse tāq̄ indi-
gētia cōtinet. nō ab eis tāq̄ indigēs
cōtinetur Siue sic intelligatur in celis
& in terra. omnia q̄cumq̄ voluit fecit
vel in superioribus vel in inferiorib⁹
p̄p̄i sui volūtariam gratiam suam p̄-
stituit. ne quis de operum meritis
glorietur. quia siue mōtes gestiāt ve-
lut arietes. siue colles velut agni oui-
um. a facie domini commota ē terra
ne i terrenis sordibus p̄petuo īma-
nerent

ExPLICIT sermo primus incipit se-
cundus de eodem:

Quamq̄ fortasse omniū psal-
morum sit vna cōtextio dilige-
ter intuentibus ita vt nullus sequat⁹
q̄ nō sup̄iori possit adiungi. tamē istū
ita cōsideremus tāq̄ vterq̄ vn⁹ sit.
iste scilicet ac sup̄ior Namq̄ cum in
illo dictum sit non nobis domine nō
nobis. sed nōi tuo da glām. sup̄ mise-
ricordia tua & veritate tua. ne quādo
dicant gētes ubi est deus eorum. q̄a
inuisibilem deum colimus. qui nullo
rum corporeis oculis. cordibus aut
paucoz mūdissimis notus est. tanq̄

ideo possint dicere gētes ubi ē deus
eorū. q̄a ip̄i p̄nt oñdere oculis deos
suos. p̄mo ammonuit operibus sen-
tire p̄ntiam dei nostri. q̄a cū sit in celo
sursum. in celo & in terra ōnia q̄cūq̄
voluit fecit Et q̄si diceret. ostēdāt gē-
tes deos suos: **S**imulachra inquit
gētū argētū & aux opa manuū hoīz.
id est q̄uis deū nostrū carnalib⁹ ocul⁹
vestris nō possim⁹ oñdere. quē p̄ opa
intelligere debuistis. nolite tamē se-
duci vāitatibus vestris. quia vos ea
que colitis digito potestis ostende-
re Multo q̄ppe honestius nō habe-
retis qd̄ possetis ostēdere. q̄ vt in eo
quod in istis oculis a vobis ostēdit⁹.
vestri cordis cecitas oñdatur: Quid
em̄ ostēditis nisi aux & argētū: Ip̄nt
qd̄em & erea & lignia. & fictilia simula-
chra. & huiusmodi alterius q̄ ma-
terie. sed preciosum eorum maluit cō-
memorare spiritus sanctus. quia cū
in eo q̄sq̄ qd̄ illi carū ē erubuerit. mul-
to facili⁹ auertitur a veneatiōe vilio-
rū Nam dictū ē alio loco scripturaz de
simulachroz cultoribus. dicētes lig-
no pater me⁹ es tu & lapidi tu me ge-
nuisti. sed ne sibi sapiētior videatur q̄
h̄ nō ligno & lapidi dixerit. sed auro &
argēto. huc aspiciat. huc aurem cor-
dis intēdat. simulachra gētū argētū
& aux Nec abiectū aliqd̄ & asp̄nabile
nōiatū ē & ei qd̄e aio q̄ terra nō ē ter-
ra ē & aux & argētū. sed speciosior at-
q̄ fulgētior. solidior atq̄ firmior:
Noli q̄ addē man⁹ hoīm. vt ex eo me-
tallo qd̄ fecit verus deus velis facere
falsum deū. ymmo falsum hoīez. quē
p̄ vero venereris deo. quē q̄sq̄ p̄ ve-
ro hoīe in amiciciā reciperet. insaniēt
Ducit em̄ & affectu qd̄am infimo ra-
pit infirma corda mortaliū forme si-
militudo & mēbroz imitata cōpago:
Sed sicut fabricata singula ostēdis.

kk iij

fic ostēde officia singulorū q̄z te effi-
gies o humana vanitas trahit. **O**s
em̄ habēt ⁊ nō loquētur oculos h̄nt ⁊
nō videbūt. Aures h̄nt ⁊ nō audient.
nares habēt ⁊ nō odorabūt. **M**an⁹
h̄nt ⁊ nō cōtrectabūt. pedes habēt et
nō ābulabūt. nō clamabūt in faucib⁹
suis. Jam ergo artifex melior est. q̄a
ea potuit mēbroz motu atq; officio
fabricare quē tamen artificē te utiq;
puderet adorare. **M**elior ⁊ tu q̄uis
ea nō feceris. qm̄ q̄ illa nō possunt fa-
cis. **M**elior est ⁊ bestia. ad hoc em̄ ad-
ditū est. nō clamabūt in faucibus su-
is. **N**āq; cū supius dixisset os habent
⁊ nō loquētur. qd̄ opus erat post q̄ a
capite vsq; ad pedes mēbra decursa
sunt de faucib⁹ clamore repetere. **N**isi
credo q̄a illa q̄ de ceteris mēbris com-
memorabat cōmunia eē hōib⁹ beluis
q̄ sentim⁹. nam ⁊ vidēt ⁊ audiūt ⁊ ol-
faciūt ⁊ ābulāt. ⁊ qd̄a sicut symie māi-
b⁹ attrectāt. **I**llud at̄ qd̄ de ore dixerat
ppriū est hōis. qm̄ bestie nō loquūt⁹.
Ne q̄s ad sola humaōz mēbroz opa
referret q̄ dicta sunt ⁊ dñs gentiū so-
los homiēs āteponeret. post omnia
subdidit dicēs. nō clamabūt in fauci-
bus suis. qd̄ rursus homib⁹ pecori-
busq; cōe est. **Q**d̄ si p̄mo dixisset cum
ore cepit mēbra pcurrere. os habēt ⁊
nō clamabūt. cūcta ecia sic ad naturā
hōis referretur. nec facile ibi q̄cūq; de
cōmuniōe feraz sensus audiētis ad-
uerteret. **C**ū vero illd̄ de ore dixit qd̄
homis ppriū est. ⁊ post enumeratio-
nem p̄tiū corpis quā cōmemoratis
pedib⁹ termiāsse videbatur adiūxit. nō
clamabūt in faucibus suis. lectorē vl'
auditozem fecit intentum. vt dum q̄-
rit cur additum fit. āmoneri se inueni-
at simulachris gentium nō tātum ho-
mines. sed eciam beluas se debere p̄-
ponere. vt si pudet adorare bestiam

quā fecit deus vidētē. audiētē. ado-
rātē. cōtrectātē. ābulātē. clamā-
tē in faucibus suis. viderēt q̄ pudē
dū eēt adorare mutū. ⁊ carēs vita sen-
susq; simulachrū. cui ad hoc inesset si-
militudo mēbroz. vt anima carnali-
bus sensib⁹ dedita q̄si viuētī atq; aiā-
te forme applicaret affectū. cum ea
videret q̄ in suo corpe viua atq; aiāta
sentiret. **Q**uāto ergo magis vel meli-
us mures atq; serpētes ⁊ id genus a-
nimātiū colerēt. **Q**ue de simulachris
gentium si ita dicēdū est quodammō
indicāt. in quibus quia nō sentiūt hu-
manā vitā nō curāt humanā figurā.
Itaq; in eis plerūq; modificant. ⁊ nisi
humāis motibus deterreātur. nulla
sibi habitacula munitiora cōquirunt.
Nouet ergo se homo vt viuētē bes-
tiā a suo deo deterreat ⁊ illū nō se mo-
uētē q̄si potētē colit. a quo melio-
rem deterruit. **D**eterruit em̄ vidētē
a ceco. audiētē a surdo. clamātē a
muto. ābulātē ab immobili. sentien-
tē ab insensato. viuētē a mortuo
ymmo deteriore q̄ mortuo. **A**d ortu-
um q̄ppe sicut manifestum ē nō viuē
ita māifestū ē aliquādo vixisse. q̄ppe
deum qui nec viuit nec vixit p̄fecto
⁊ mortuus āncedit. **Q**uid hoc mani-
festius fratres mei dilectissimi. quid
euidētius. **Q**uis puer interrogatus
nō hoc certū eē respōdeat qd̄ simula-
chra gētiū os habēt ⁊ nō loquētur. o-
culos habēt ⁊ nō videbūt. ⁊ cetera q̄
diuin⁹ sermo cōtexuit. **C**ur q̄ tātope
spiritus sanctus curat scripturarum
plurimis locis hec insinuare atq; in-
culcare. velut inscientibus q̄si in om-
nib⁹ aptissima atq; notissia. nisi quia
spēs mēbroz. quā naturalit̄ in aiāti-
b⁹ viuētē vidē. atq; in nobismetipsis
sentire cōsueuim⁹. tāq; vt illi asserunt
in figuo aliq̄ fabrefacta atq; eminēti

collocata suggestu cum adorari atq;
honorari a multitudine ceperit. parit
in vnoquoq; sordidissimū erroris af-
fectū. vt quoniā in illo figmēto nō in-
uenit vitalē motū credat numē occul-
tū effigiē tamē viuēti corpi similem
seductus forma ⁊ cōmot⁹ auctori-
te q̄si sapiētium institutoꝝ obsequē-
tiū q̄ turbaz sine viuo aliquo habita-
toꝝ esse nō putat. Hinc ⁊ mala de-
mōia ad possidēda gētū simulachra
talīs hoīm affect⁹ inuitat. quoz pre-
fideiū varia fallacia mortiferi semī-
nātur ⁊ multiplicātur erroꝛes. Alijs
itaq; locis ⁊ cōtra ista diuine littere vi-
gilāt. ne quisquā dicat cū irrita fuerit
simulachra. nō hoc visibile colo. s; nu-
mē qđ illic inuisibiliter habitat Ipsa
ergo numina in alio psalmo eadem
scriptura sic dampnat. qm̄ dñi gētium
inquit demōia. dñs at celos fecit. Di-
cit ⁊ apls. nō qđ ydolū sit aliqd. s; qm̄
q̄ immolāt gētes demoniis immolāt
⁊ nō deo. nolo vos socios fieri demo-
nioꝝ. Vidētur aut sibi purgatioꝛis eē
religiois q̄ dicūt. nec simulachrū. nec
demoniū colo. sed p̄ effigiē corpālē
eius rei signū intueor Itaq; interptā-
tur simulachra vt alio dicāt significa-
rī terrā vñ templum solent appellare
telluris. alio mare sicut neptuni simu-
lachro. alio aerem sicut iunōis. alio ig-
nem sicut vulcani. alio luciferū sicut
veneris. alio solem. alio lunā. quoz
simulachris eadē nōia sicut telluris i-
ponūt. alio illud. alio illud sydus. vel il-
lam vel illam creaturam: Neq; enim
cuncta enumerare sufficimus De quī-
bus rursus cum exagitari ceperit qđ
corpora colant. maxime q̄ terram et
mare ⁊ aerem ⁊ ignem. quoz nō-
bis vsus in promptu est. nam de ce-
lestibus quoniā nostro ea corpore

contrectare atq; cōtingere nisi oculo-
rum radijs nō valemus. nō ita eru-
bescūt. respōdere audēt. nō se ip̄a cor-
pa colere. sed q̄ illis regēdis p̄fidēt nu-
mina Itaq; apli vna sentēcia penam
istoꝝ dampnatioēz q̄ testatur: Qui
trāsmutauerūt inq̄t vītātē dei in mē-
daciū. ⁊ coluerūt ⁊ seruiērūt creature
poci⁹ q̄ creatori q̄ ē bñdict⁹ dñs in sc̄la
Itā p̄ori pte hui⁹ sentēcie simulachra
dampnauit. posteriori at inēptatioēf
simulachroꝝ Effigies at a fabro fac-
tas appellādo nōib⁹ eaz rerū q̄s fa-
bricauit dñs. trāsmutāt veritatē dei in
mēdaciū. res at ip̄as p̄ dñs habēdo ⁊
venerādo seruiūt creature pocius q̄
creatori qui est bñdict⁹ in sc̄la Quis
at adorat vel orat intueēs simulachrū
q̄ nō sic afficitur vt ab eo se exaudiri
putet. ab eo sibi p̄stari qđ desiderat.
speret. Itaq; hoīes talib⁹ supstitiōi-
bus obligati. plerumq; ad ip̄m solem
dorsum ponētes p̄ces fundūt statue
quā solem vocāt ⁊ cum sonitu maris
a tergo feriāt. neptuni statuā quā p̄
ip̄so mari colunt q̄si sentiētē gemi-
tibus feriunt Hoc enim facit ⁊ quo-
dammodo extorquet illa figura mē-
broꝝ vt animus viuus in sensib⁹ cor-
poris magis arbitretur sentire cor-
pus qđ suo corpi simillimū videt. q̄
rotūdum solē. vndas q̄ diffusas. ⁊ q̄c
quid nō eis dē hui⁹mētis formatū cō-
spicit. q̄bus illa formata sunt q̄ viuen-
tia videre cōsuevit Cōtra hūc affectū
q̄ humana et carnalis ifirmitas faci-
le copiosa est. cātat scriptura dei res
valde notissimas q̄b⁹ commemoret
⁊ tāq; excitet mētes hoīm in consue-
tudinē corpoꝝ dormientes Simula-
chra inquit gentium argentum ⁊ au-
rum. sed deus fecit argētum ⁊ aurū:
Opa inquit manuū hoīm Hoc enim

peneratur. qđ ipſi ex auro argēto qđ
fecerūt Sed em̄ et nos pleraq; instru-
mēta et vasa huiusmodi materia vlti-
metallo habem⁹ in vsum celebrādoꝝ
sacramētoꝝ. qđ ipſo misterio cōsecra-
ta sancta dicātur in eius honore cui
p salute nostra inde seruitur et sunt
pfecto etiā ista instrumēta vel vasa
qđ aliud qđ opa manuū hoīm. Verūp-
tamē numqđ os habēt et nō loquēt⁹.
Numqđ oculos hnt et nō videbūt.
Numqđ eis supplicamus qđ p ea sup-
plicamus deo. Illa causa ē maxima
impietatis insane. qđ plus valet in af-
fectibus miseroꝝū similis viuētī for-
ma. qđ sibi efficit supplicari. qđ qđ eum
māifestum est nō eē viuētē vt debeat
a viuētē cōtempni Plus em̄ valent si-
mulachra ad curuādā ifelicē aiā qđ
os hnt. oculos hnt aures hnt. nares hnt
manus habēt. pedes habēt. qđ ad cor
rigēdā qđ nō loquētur. nō videbunt.
nō audiēt. nō odorabūt. nō cōtrecta-
būt. nō ābulabūt Itaq; seqtur. et illud
qđ fiat qđ etiā in hoc psalmo seqtur.
vt scz **S**imiles illis fiāt oēs qđ faciūt
ea et oēs qđ cōfidūt in eis Videāt qđ isti
aptis et sentiētib⁹ oculis et adorēt clau-
sis et mortuis mētibus. nec videntia
nec viuētia simulachra. **D**omus at
israhel sperauit in dñō Spes at qđ vi-
detur nō est spes: Qđ em̄ videt quis
qđ sperat. Si at qđ nō videm⁹ spera-
m⁹. p paciētā expectamus: Sed vt
pduceret vsq; in finem ipsa paciētia
Adiutor eoꝝ et ptector eoꝝ est An
fortasse spūales a qb⁹ carnales instru-
ūtur in spū māfuetudis. qđ ipi tāq; su-
pioēs p iferioribus supplicāt iam vi-
dēt et illis iā res ē qđ adhuc iferioribus
spes ē. Nō ē ita Nā et **D**om⁹ aarō
spauit in dñō Ergo vt etiā ipi pseue-
rāter extēdātur in ea qđ añ sunt. et pse-

uerāter currāt. doēc apphēdāt i qđ ap-
phēfi sunt et cognoscāt sicut et cogniti
sunt: **A**diutor et ptector eoꝝ est:
Vtriq; em̄ timēt dñm et spauerūt i do-
minū. adiutor eoꝝ et ptector eoꝝ est:
Neq; em̄ nos meritis nostris puei-
mus miām dñi. **S**z **D**ñs memor fu-
it nostriz bñdixit nos. bñdixit domū
israhel. bñdixit domū aarō: Vtrosq;
at benedicēs. **B**ñdixit oēs timētes
dñm Queris qđ vtrōsq; rñdetur:
Duſillis cū magnis. hē dom⁹ isra-
hel cū domo aarō. eos vtriq; qđ ex ipsa
gēte crediderūt in saluatore ihesum.
qđ nō in oib⁹ illis beneplacuit deo:
S; si qđā illoꝝ nō crediderūt. numqđ
incredulitas illoꝝ fidē dei euacuauit.
Abſit Neq; em̄ oēs qđ sunt ex isrl. hñ
sunt isrl. neq; qđ sunt semē abraham
oēs filij. sed sicut scriptū ē. reliq; salue
facte sunt Ex psoā em̄ eoꝝ qđ inde cre-
diderūt dñ. nisi dñs sabaoth reliq;ſſet
nobis semē. sicut sodoma facti eēm⁹
et sicut gomorra similes fuīsem⁹ S;
ideo semē. qđ spsum p tras multipli-
catum ē Dixerūt em̄ magni de domo
aarōn: **A**diciat dñs sup nos. super
nos et sup filios nrōs. et ita factum ē.
Accesserūt etiā de lapidib⁹ suscitati fi-
lij abrahā Accesserūt oues qđ nō erant
de hoc ouili. vt fieret vnus grex et vn⁹
pastor: Accessit fides oīm gētiū. et cre-
uit numer⁹ nō solū sapiētū atistitū.
sed etiā obediētū pploꝝ adiciēte do-
miō nō solū sup prēs. qđ ad illū in xpō
ceteros imitatores preirent. sed etiā
sup filios eorum. qđ patrū pia vestigia
sequerētur. Nam sic ait ille hñs qđ p
euangeliū in xpō genuerat. imitato-
res mei est ote. sicut et ego xpisti: Ad-
iecit itaq; dñs nō solum sup montes
gestiētes sicut arietes. sed etiam sup
colles gestiētes sicut agni ouium:

Proinde his utrisque magnis et pusillis. montibus et collibus. arietibus et agnis. dicit propheta quod sequitur: **B**enedicti vos domino qui fecit celum et terram: **E**tiam diceret Benedicti vos domino qui vos fecit celum in magnis. terram in pusillis. sed celum non istud visibile plenum luminaribus ad hos oculos pertinet? **C**elum enim celi domino. qui erexit et sublimavit quicquid sanctorum metes in tantum ut nulli hominum. sed ipsi deo suo docibiles fierent In cuius celi docibilis copatione. quicquid carnis oculis cernitur terra dicenda est. quam dedit filiis hominum ut eius consideratione siue ab ea parte. quam super illustrat. sicut est hoc quod dicitur celum. siue ab ea quam subter illustratur. cui proprie terra nomen est. cum totum sicut commemorauimus in illius copatione quod celum celi dicitur terra sit Terram quod ista tota dedit filiis hominum. ut eius consideratione quantum possunt coniciant creatorem. quem infirmis adhuc cordibus sine isto coniecture adminiculo videre non possunt: Est et alius intellectus a quo dissimulare non debeo verborum istorum quibus dictum est Celum celi domino: **T**erram autem dedit filiis hominum. ut ab eo quod intelleximus non recedat intentio: Dixeramus enim magnos et pusillos significari etiam eo quod adiectum est. benedicti vos domino qui fecit celum et terram Si ergo magnos celi. pusillos autem terre nomine accipimus. quam pusilli crescendo futuri sunt celum. et in ipsa spe lacte nutriuntur. sic sunt illi magni celum terre cum pueros nutriunt. ut etiam celum celi se esse intelligant. dum cogitant in quam spe puuli nutriuntur. sed tamen quia iam illi non ab homine neque per hominem sed per ipsum deum carpunt sinceritatem. ubertatem quam sapientie acceperunt pueros. futuros quidem celum ut celum celi se esse sciant. ad hoc ta-

men terra cui dicat. ego plantaui et pollo rigauit. sed deus incrementum dedit **I**psis enim filiis hominum. quos fecit celum et terram dedit in qua operetur. qui nouit terre providere per celum: **A**daneant igitur celum et terra in deo suo qui fecit ea. et uiuant ex eo confitentes ei et laudantes eum **I**tem si ex se velint uiuere morietur sicut scriptum est. a mortuo quasi qui non sit perit confessio: **S**ed **N**on mortui laudabunt te domine. neque omnes qui descendunt in infernum **C**lamat enim alio loco tua scriptura peccator cum venerit in profundum malorum contempnet: **S**ed nos qui uiuimus benedicimus domino ex hoc nunc et usque in seculum

ExPLICIT psalmus c. xiiij. Incipit psalmus centesimus decimusquartus

Dilexi quoniam exaudiet dominus vocem deprecationis mee **E**tiam hoc anima quam peregrinatur a domino. ceteret hoc ouis illa quam errauerat. ceteret hoc filius ille qui mortuus fuerat et reuixit. perierat et inuentus est **E**tiam hoc anima nostra fratres et filii karissimi. erudiamur et permaneamus et cum sanctis ista ceteremus. dilexi quoniam exaudiet dominus vocem deprecationis mee **N**umquid ipsa diligendi causa est. quoniam dominus exaudiet vocem deprecationis mee: **A**c non potius aut ideo diligimus quia exaudiuit. aut ideo diligimus ut exaudiat: **Q**uid est ergo dilexi quoniam exaudiet: **A**n quia dilectione spes solet accedere dilexisse se dicit. quoniam sperauit se exaudiri deum vocem deprecationis sue: **U**nde autem hoc sperauit: **Q**uia inclinauit aurem suam michi. et in diebus meis inuocaui: **E**rgo ideo dilexi quoniam

exaudiet. ideo exaudiet. qm̄ inclāuit
aurē suā michi: Sed vñ scis o anima
huāna q̄ inclāuit de⁹ suā aurē tibi ni
si dicas credidi: Et anēt q̄ tria hec. fi
des. spes. caritas: Quia credidisti spe
rasti. q̄ sperasti iā dilexisti: Jam si q̄
rā vñ crediderit aiā inclāsse sibi aurē
deū suū. nōne respōdebit. q̄a p̄or dilex
it nos. ⁊ filio p̄prio nō pepcit. sed p̄
nobis oib⁹ tradidit eū: Quō em̄ iuo
cabūt in quē n̄ crediderūt ait doctor
gētīū: Aut quō credēt quē nō audie
rūt: Quō em̄ audiet sine p̄dicāte: Aut
quō p̄dicabūt nisi mittātur: Cum hec
ōia gesta apud me cernerē quō n̄ cre
dere q̄ inclāuit dñs aurē suā michi:
Et sic cōmēdauit in nobis dilectioēz
suam. vt xp̄ist⁹ p̄ impijs moreretur
Cum igitur hec michi anūciarēt spe
ciosi pedes eoz q̄ anūciauerūt pacē.
q̄ anūciauerūt bona. q̄a ois q̄ iuoca
uerit nomē dñi saluus erit. credidi au
rem eius inclinātam michi. ⁊ in dieb⁹
meis inuocaui: Et qui sunt dies tui
quoniam dixisti in diebus meis inuo
caui: An forte illi quibus venit pleni
tudo temporis. ⁊ misit deus filiū su
um qui iam dixerat. tempore accep
tabili exaudiui te. ⁊ in die salutis adiu
ui te: Audisti ex ore p̄dicatoris veni
entis ad te pedib⁹ speciosis. ecce nūc
dies salutis. ⁊ credidisti. ⁊ in diebus
tuis inuocasti ⁊ dixisti o domine erue
animā meam: Sunt quidem ista sed
⁊ dies meos magis inquit possum
dicere dies miserie mee. dies mortali
tatis mee. dies scdm̄ adam plenos la
boris ⁊ sudoris. dies scdm̄ vetustatē
putredinis: Ego em̄ iacens infixus i
limo profundi ⁊ in alio psalmo. excla
maui. ecce veteres posuisti dies me
os. in hys diebus meis inuocaui Dis
tāt quippe dies mei a diebus domini

mei: Dies meos dico q̄s ipse michi se
ci priuata audacia qua deserui eū. ⁊
qm̄ vbiq̄ ipse regnat. ⁊ est onipotēs
atq̄ onitenēs. merui carcerem id est
ignorātie tenebras ⁊ compedes mor
talitatis accepi. In hys diebus meis
iuocaui. q̄a ⁊ ego alibi clamo. educ de
carcere aiām meā. ⁊ qm̄ in die salutis
quē michi p̄stitit adiuuit me. intrat in
cōspectu eius gemitus cōpeditorū:
In hys em̄ diebus meis: **C**ircūde
rūt me dolores mortis. pericula infer
ni iuenerūt me. q̄ nisi aberrātem abs
te nō inuenirēt me: Nūc at illa me in
uenerūt. ego vero ea nō iuēiebā. qui
gaudebā p̄speris seculi. in quibus pl⁹
fallūt pericula inferni. Sed postea q̄
⁊ ego **T**ribulationē ⁊ dolorē iuēni
nomē dñi inuocaui Latebat em̄ me t̄
bulatio ⁊ dolor vtilis. tribulatio de q̄
dat auxiliū cui dictū est. da nob̄ auxili
um de tribulatiōe ⁊ vana salus hōis
Ego em̄ de vana salute hōis gauden
dum ⁊ exultandum arbitrabar. sed cū
audissem a dñō meo. beati lugentes
qm̄ ipi cōsolabūt. nec expectaui vt p̄
us amitterē bōa t̄palia q̄b⁹ male ob
lectabar ⁊ tūc lugerē. s̄ attēdi i eādē
ipām miseriā meā q̄ talib⁹ oblectabar
q̄ ⁊ amittē formidare ⁊ tenē nō pos
sem. attēdi in eā vehemēt ⁊ fortiter.
⁊ me nō solū excruciarī adūsitatibus
hui⁹ sc̄li. sed etiā obligari p̄spitātib⁹
vidi. atq̄ ita t̄bulatiōē ⁊ dolorē q̄ me
latebat iuēi ⁊ nomē dñi inuocaui **O**
dñe erue aiāz meā: Adifer ei ego hō
q̄s me libeābit d̄ corpe mort⁹ h⁹. n̄ grā
dī p̄ ih̄z xp̄z dñz n̄rm: Dicat igit̄ sanct⁹
p̄pls dī t̄bulatiōēz ⁊ dolorē iuēi ⁊ no
mē dñi inuocaui. ⁊ audiāt reliq̄e gētīū
q̄ nōdū iuocāt nomē dñi. audiāt ⁊ q̄
rāt vt iueniāt t̄bulatiōē ⁊ dolorē. ⁊
inuocēt nomē dñi ⁊ salui fiāt: Non

85
hoc eis dicimus ut quāt miserā quā
nō habēt. sed ut inueniāt eam quam
nesciētes habēt. Nec hoc eis opta-
mus. ut terrena necessaria defint eis
quibus indigēt dū mortaliter viuūt. sed
ut hī plāgat qd̄ aīssa facietate celestī
remis nōdū ad fruēdū stabīlib⁹ bonis
sed ad sustētādū necessarijs indigere
meruerūt. Agnoscant et lugeāt istam
miseriā. faciat eos beatos lugētes
q̄ eos esse semp̄ miseros noluit: **M**i-
sericors dñs et iust⁹ et deus noster mi-
seretur. Misericors et iustus et mise-
retur. Misericors p̄mū q̄a inclinauit
aurem suam michi. et nesciebā p̄p̄in-
quasse aurē dei mei ori meo. nisi p̄ il-
los speciosos pedes excitaret ut iuo-
carem. Quis em̄ eū iuocauit. nisi quē
ip̄e p̄or vocauit. Hinc ergo p̄mū mi-
sericors. Iustus at̄ q̄a flagellat. et itē
miseretur q̄a recipit. flagellat omne
filiū quem recipit. Nec tamē michi a-
maz debet eē qd̄ flagellat q̄ dulce qd̄
recipit. Quō em̄ nō flagellat: **Q**ui
todies puulos dñs. q̄s grandes q̄rit
heredes. Quis em̄ est filius cui n̄ det
disciplinā pater eius: **H**umiliatus
sum et saluum me fecit. Saluū me fe-
cit q̄a humiliat⁹ sum: Nō em̄ penalis
sed salutaris dolor ē. quē secādo me-
dicus fecit. **C**ōvertere inquit ani-
ma mea in requiem tuā q̄a dñs bñfe-
cit tibi. Nō meritis aut viribus tuis
sed qm̄ dñs benefecit tibi: **O**m̄ exe-
mit inquit aiām meā a morte. **A**dira-
res est karissimū qd̄ cū dixisset in req̄e
cōuertēdā aiām. qm̄ bñfecit ei dñs. sū-
iecit: qm̄ exemit aiām meā de morte:
Ideo ne in req̄e cōverteretur. q̄a ex-
ēptā ē a morte: Nōne magis in mor-
te req̄es dici solet. Quē tādē ei⁹ actio
ē cuius vita req̄es et mors. inquietudo
ē. Talis ḡ actio debet eē aīe q̄ tēdit ad
q̄etē saturitatē q̄. nō q̄ augeat inq̄e

tū laborem. **D**ñm exemit aiām meā de
morte. Qui misertus ei dixit. vēite ad
me om̄s q̄ laboratis. et ego vos refici-
am. tollite iugū meū sup̄ vos. et disci-
te a me q̄a mitis sum et humilis corde
et inuenietis requiem animab⁹ vris:
Iugū em̄ meū iuaue ē et sarcīna mea
leuis est. **A**ditis itaq̄ et hūilis t̄q̄. p̄iā
p̄p̄m sequēs debet esse anime. actio tē-
dētis ad req̄em. nō tamē pigra. et desi-
diōsa ut cursum cōsumet sicut scrip-
tum ē. in māsuetudine opa tua p̄fice
Etenim ne māsuetudo ad segniciē du-
ceretur. adiunctum est opa tua p̄fice
Nec em̄ sicut in ista vita sompni re-
q̄es nos reparat ad actionē. sed actio
bona p̄ducit ad semp̄ vigilatē q̄etē:
Ille at̄ hec cūcta p̄estāt. cūcta exhi-
bet deus de quo hīc dicitur. qm̄ domi-
n⁹ benefecit michi. qm̄ exemit aiām
meā a morte. **O**culos meos a lacri-
mis pedes meos a lapsu. **H**ec em̄ in
spe cōpleta erga se cātāt. q̄squis hui⁹
carnis viculū itelligit. Vere q̄ppe dñm
est et humiliatus sum et saluū me fecit.
Sed et illud ap̄ls verum dicit. qm̄ spe
salui facti sum⁹ et de morte qd̄e qd̄ ex-
empti sumus recte dicitur iā eē p̄ple-
tū ut mortē itelligam⁹ nō credētū
de qualibus ait. dimitte mortuos se-
pelire mortuos suos. et illud in superi-
ori psalmo. n̄ mortui laudabūt te do-
mīe neq̄ omnes qui descendunt in in-
fernum. sed nos qui viuimus bene-
dicimus dominum. Ex hac ergo mor-
te potest recte itelligere homo fide-
lis. iam exemptam esse aiām suam.
eo ip̄so quo fidelis effecta est: **U**nde
ipse saluator. qui credit in me inquit.
transitum facit a morte ad vitam. **E**-
tera vero spe completa sunt in eis. q̄
nondum ex hac vita emigrarunt:
Nunc enim cum lapsus nostros pe-
riculosissimos cogitamus. n̄ cessant

a lacrimis oculi Tūc autē erimit oculos nostros a lacrimis quādo et pedes a lapsu. quia tūc nō erit lapsus ābulātiū pedū. quā infirme carnis nullū erit lubricū: Nūc vero quāvis firma sit vita nostra quā rēp̄s ē. tamē quā carnē nobis quā iubemur edomare subternim⁹. in ipso p̄suso ope quā eam subditā castigam⁹. nō in ea cadē magnū ē. nō autē in ea labi quā potest: Quapropter quā et in carne sumus et in carne nō sum⁹. in carne enim sumus eo vinculo quod nōdū solutū est. quod dissolui et esse cū xp̄o multo magis optimū. nō autē sumus in carne ex eo quod spirit⁹ p̄micias dedimus deo. si tamē possum⁹ dicere quā cōuersatio nostra in celis ē. tāq̄ capite placeamus deo. pedib⁹ autē tāq̄ extremis anime p̄tibus adhuc lubricum sentiamus. audi quēadmodū ad spem p̄tineat. quod ita canitur velut iam sit effectum. Exemit inquit oculos meos a lacrimis. pedes meos a lapsu. et tamen nō ait placeo Sed: **P**lacebo in conspectu dñi in regiōe uiuorū. satis ostēdēs ab ea pte nōdū se placere in conspectu dñi quā est in regione mortuorū id est in carne mortali Qui enim in carne sunt. deo placere nō possunt: Vñ quod sequitur et dicit idē ap̄ls. vos autē nō estis in carne. scdm id dicit quod corpus quēdem mortuum est p̄pter peccm. spirit⁹ enim vita ē p̄pter iusticiā. scdm quem placebāt dño. quā scdm ipm in carne nō erāt Quis autē placeat deo uiuo in corpe mortuo? Sed quid ait? Si autē spiritus ei⁹ qui suscitauit ih̄m xp̄istum a mortuis habitat in vobis quā suscitauit ih̄sum xp̄istum a mortuis uiuificauit et mortalia corpa v̄rā p̄pter spiritum qui habitat in vobis: Tūc erimus in regiōe uiuorum ex omni pte placētes in conspectu domini. ex nulla ab eo pte peregrini:

Quādiu enim sumus in corpe peregrinamur a dño. et in quātū inde peregrinamur a domino. in tātū nō sumus in regiōe uiuorū: Cōfidim⁹ autē et bene arbitram⁹ magis peregrinari a corpe et imanere ad dñm. et ideo ābimus siue imanētes siue peregrinātes placentes illi esse Ambimus quēdem nūc. quā expectam⁹ adhuc redemptionē corpis nostri Sed cū absorta fuerit mors in victoria. et corruptibile h̄ incorruptiōe. et mortale h̄ induerit immortalitatem. tūc nullus erit fletus. quā null⁹ lapsus et nullus lapsus quā nulla corruptio. et ideo iam nō ābiemus placere. sed oīo placebim⁹ in cōspectu domini in regiōe uiuorum:

ExPLICIT psalmus c. xiiij. Incipit psalmus c. xv:

Perissimum arbitror esse sanctitati vestre quod ait apostolus. nō enim est oīum fides. et quod maior esse soleat infidelium multitudo non ignoratis. quapropter quod dicitur. domine quis credidit auditui nostro. inter quos eciam illi numeratur de quibus dicit idem apostol⁹. omnes sua querunt. non que ih̄esu xp̄isti. quos alio loco dicit nō ex veritate sed ex occasione predicare verbum dei nō caste. id est nō ex animo pure et sincere caritatis Aliud enim sentiebant quod in eorum moribus apparebat. et aliud predicabant ut sancto nomine placerent hōib⁹: Nam de hīs iterum dicit. neq̄ enim isti deo seruiunt sed suo ventri. quos tamen xp̄istum annunciare permittit: Quāuis enim ea potius crederent que ipsi faciebant ut morerentur. ea tamen predicabant que si alij credentes facerent saluarentur: Non enim

aliud annūciabāt p̄ter regulā fidei: Eos
q̄ppe excludit apl's dicēs. si q̄s vobis
annūciauerit p̄ter id qd̄ accepistis. ana
thema sit. Illi nō xpm̄ annūciāt q̄ annū
ciāt falsitatē. q̄a xp̄istus veritas est:
De istis at̄ dicit q̄ xpm̄ annūciēt. s; nō
caste. id ē nō animo simplici & puro
ex fide sincera q̄ p̄. dīlctōnē opat̄ Ter
renis q̄ppe cupiditatibus cōsulētes
regnū celoz annūciabāt habētes i pec
tore falsitatē. in lingua vītātē Sciēs
itaq; apl's ecia p̄ iudā euāgelizātē cre
dētes esse liberatos. istos q̄q; ita per
mittit. siue inqt̄ occasiōe siue verita
te xp̄istus annūcietur Veritatē q̄ppe
annūciabāt. eciam si nō veritate. id est
nō vero animo Isti loquuntur qd̄ nō
credūt. & ideo reprobatī sunt q̄uis
fint vtilēs eis. quos instruit dñs di
cens. que dicūt facite. que aut̄ faciunt
facere nolite. dicūt em̄ & nō faciunt:
Vnde. nisi quia vtilia nō credūt esse q̄
dicūt? Sunt aut̄ alij q̄ credūt & non
loquūtur qd̄ credūt vel pigrīcia vel ti
more Nam & ille seruus q̄uis talen
tum habuerit. tamē q̄a erogare nolu
it. audit a dñō iudice. serue neq; & pi
ger. & alio euāgelij loco dictum est.
q̄ multi ex principibus iudeorum cre
didissent in eum. sed nō eum cōfitebā
tur. ne expellerētur de synagogis. sed
eciam ip̄i rephensi atq; reprobatī sūt.
Sequitur em̄ euāgelista dicēs. ama
uerūt em̄ glām hoīm magis q̄ dei
Si ergo & illi qui verum quod loquū
tur nō credūt. & illi qui verum quod
credūt nō loquūtur merito reprobatī
quis erit seruus vere dicēdus fidelis
nisi ille cui dicitur. euge serue bone q̄
niam in modico fidelis fuisti. supra
multa te constituam. intra in gaudiū
domini tui? Talis itaq; seruus nec a
teq; credat loquitur. nec cum credide
rit tacet Vel sic erogat vt ipse nō ha

beat. vel quod habet nō erogando nō
habeat. sic em̄ dictum est q̄ habet da
bitur ei. qui at̄ nō hēt & qd̄ habet aufe
retur ab eo: Dicat ḡ iste bonus seru⁹
cātās alleluya. id est sacrificās domi
no sacrificium laudis a quo auditu
rus est. intra in gaudiū domini. ex
ultet & dicat:

Psalmus:

Credidi xpi qd̄ locut⁹ sum. h̄
ē p̄fecte credidi: Nō em̄ p̄fctē
credūt q̄ qd̄ credūt loq̄ nolūt. Ad ip̄as
em̄ fidē p̄tiēt ecia illud credē qd̄ dictū
ē. q̄ me cōfessus fuerit corā hoīb⁹. cō
fitebor eū corā āgelis dei: Ex hoc em̄
est appellatus fidelis ille seruus. non
tātū q̄a accepit. sed q̄a impēdit atq; lu
cratus est: Ita & hoc loco nō ait. cre
didi & locutus suz. sed p̄pter hoc dicit
se locutum esse quia credidit: Simul
em̄ credidit & quod premium loquen
do speraret. & quam penam tacendo
timere deberet: Credidi inquit p̄
ter quod locutus sum: **E**go autē
humiliatus sum nimis: Passus em̄
est multas tribulationes p̄pter ver
bum quod fideliter tenebat. fideliter
impendebat & humiliatus est nimis.
qd̄ illi timuerūt q̄ amauerūt glā; hoīm
magis q̄ dei S; qd̄ ē ego at̄? Diceret
poci⁹ credidi xpi qd̄ locut⁹ sum & hu
miliat⁹ sum nimis: Cur addidit ego
at̄. nisi q̄a hō hūiliari potest ab eis q̄
vītati cōtradicūt. nō ipsa vītās quā
credit & loquitur? Vnde & apl's cū de
cathena sua diceret. sed sermo inquit
dei non est alligatus Sic & iste q̄a ip
sa est vna p̄sona sanctorum testiū. h̄ ē
martirum dei. credidi inquit xpi qd̄
locutus sum: Ego autem nō illd̄ qd̄
credidi. nō sermo quē ptuli. sed ego
humiliatus sum nimis

go at̄ dixi

lus est An cū matre simul ēptus est:
in extasi mea. oīs homo mēdar. Extā
fin pauore dicit. quē cōminatib⁹ pse-
cutorib⁹ et impēdētib⁹ passiōibus cru-
ciat⁹ aut mortis hūana ifirmitas pa-
titur. Hoc em̄ itelligim⁹ qā i isto psal-
mo vox martir appaet. Nāz alio mō
dicitur extasis. cū mēs nō pauorē alie-
natur. sed aliq̄ inspiratiōe reuelatiōis
assumitur. Ego at̄ dixi in extasi mea o-
nis homo mēdar. Cōterritus em̄ res-
perit infirmitatē suā. et vidit nō de se
sibi eē p̄sumēdū. Quātū em̄ ad ipsum
hoiēm p̄tiēt mēdar est. sed grā dei ve-
rax effectus est. ne pressuris inimico-
rū cedēs nō loq̄retur qd̄ crediderat.
sed negaret. sicut petro accidit. qm̄ de
se p̄sumpserat. et docēd⁹ erat de hoiē
nō eē p̄sumēdū. et si de hoiē nō dēt
quisq̄ p̄sumē. utiq̄ nec de seip̄o. qā
homo est. Bene ergo iste vidit in pa-
uore suo oēm hoiēm esse mēdācem.
qā et illi q̄ nullo pauore vanescūt. ne p̄-
sequētib⁹ cedēdo mētiātur. munerib⁹
dei tales sunt nō virib⁹ suis. Proinde
perissime dictū ē. oīs homo mēdar.
sed deus verax q̄ ait. ego dixi dñi estis
et filij altissimi oēs. vos at̄ sicut hoiēs
moriemini. et sicut vnus ex p̄ncipi-
bus cadetis. Cōsolatur hūiles et implet
eos nō solū fide credēde. sed etiā fidu-
cia p̄dicāde v̄itatis si p̄seuerātes sub-
dātur deo. nec imitētur vnū ex p̄ncipi-
bus dyabolū q̄ in veritate nō stetit et
cecidit. Si em̄ omnis homo mēdar.
in tantum nō erūt mēdaces in quātū
nō erūt homines. quoniam dñi erunt
et filij altissimi. Hoc itaq̄ cōsiderās
deuotissimus ppl̄s fidelium testium
quomodo infirmitatem humanam
dei misericordia non relinquat. in cu-
ius infirmitatis pauore dictum est.
omnis homo mēdar. quomodo cō-
solētur humiles et impleat spiritu fi-

ducie trepidātes. ut pene mortuo cor-
de reuiuiscāt. ne in semetipsis fidētes
sint. sed in eo q̄ suscitāt mortuos. et lin-
guas infantium facit disertas q̄ ait.
cū at̄ tradēt vos nolite cogitatē quo-
modo aut quid loq̄mini. Dabitur ei
vob̄ i illa hora qd̄ loq̄mini nō ei vos
estis qui loquimini sed spirit⁹ patris
vestri qui loquitur in vobis. Hec q̄
oīa cōsiderās ille q̄ dixerat ego dixi in
pauore meo omnis homo mēdar. et
vidēs grā dñi se factum veracem.

Quid retribuā inq̄ dñō p̄ oib⁹ que
retribuit michi. Nō ait p̄ oibus q̄ tri-
buit michi s; p̄ oib⁹ q̄ retribuit michi.
Que igitur p̄cesserāt hoīs. ut omniū
donorū dei nō attributio sed retributio
vocari possit. Que p̄cesserāt hoīs ni-
si pccā. Retribuit q̄ de⁹ bona p̄ mal⁹
cui homiēs retribuūt mala p̄ bonis.
Hec em̄ retribuērūt qui dixerūt. hic
est heres venite occidamus eum.
Sed q̄rit iste qd̄ retribuāt dñō et non
inuenit nisi ex eis que ipse dñs retri-
buit. **C**alicem inq̄ salutaris accipi-
am et nomē dñi inuocabo. **H**omo
pccō tuo mēdar. dono dei verax et iō-
iam non homo. quis tibi dedit calicē
salutaris. quem accipiens et inuocās
nomen domini retribuens ei p̄ om-
nibus que retribuit tibi. **Q**uis nisi
ille qui ait. potestis bibere calicē quē
ego bibiturus sum. Quis tibi dedit
imitari passioēs suas. nisi q̄ p̄ te pas-
sus est prior. **I**deoque. **O**reciosa in
cōspectu dñi mors seōrū eius. **E**mit ei
eam sanguinē suo quē prior fudit pro
salute seruorū. ne p̄ dñi nomine ser-
uū fundere dubitarēt. qd̄ tamē eorum
nō dñi vtilitate p̄ficeret. Cōfiteātur
itaq̄ cōditionē suā mācipium. tanto
p̄cio cōpatū et dicat. **O** domiē ego
seruus tuus. ego seruus tu⁹ et fili⁹ an-
cille tue. Ergo et emptus est et vnacu

An quia vernaculus est ppter peccm
fuge sue deponatur? Ideo emptus q̄a
redemptus ē: Fili⁹ em̄ ē ācille scōz qđ
omnis creatura subdita creatori est.
z verissimo dño verissimū debet fa-
mulatum: Quē cum exhibet libera ē.
hāc accipiēs a dño grām. vt ei nō ne-
cessitate sed volūtate deseruiat Ergo
iste fili⁹ ē ihrlm celestis q̄ sursum est.
mater oīm nostruz libera Et libera q̄
dē peccō. sed ācilla iusticie Cuius filijs
adhuc peregrinātibus dicitur. vos in
libertate vocati estis. sed rursus eos
seruos facit dicēs: sed in caritate ser-
uite inuicē Quib⁹ item dicitur. cū ser-
ui eratis peccō. liberi eratis a iusticia.
nūc vero liberati a peccō facti at serui
deo habetis fructū vīm in sanctifica-
tionem. finē vero vitā eternā Dicat q̄
deo seru⁹ iste Multi se martires di-
cūt. multi seruos tuos. q̄a nomē tuū
habēt in varijs heresibus z errorib⁹.
sed quia pter ecclām tuā sunt. nō sunt
filij ācille tue. ego at seruus tuus z fi-
lius ācille tue: **D**isrupisti vincula
mea tibi sacrificabo sacrificiū laudis:
Neq̄ em̄ inuēio vlla merita mea. qm̄
tu disrupisti vincula mea. iō sacrificiū
laudis tibi debeo. q̄a z si gloriabor qđ
seru⁹ tu⁹ sum z fili⁹ ācille tue. nō i me.
sed in te dño meo gloriabor. q̄ disru-
pisti vincula mea. vt a fuga rediēs re-
ligarer tibi **V**ota mea dño reddam
Que vota redditurus es. q̄s vouisti
victimas. q̄ incēsa. q̄ holocausta: An
ad illd respicis qm̄ paulo añ dixisti. ca-
licē salutaris accipiā z nomē dñi iuo-
cabo z tibi sacrificabo sacrificiū lau-
dis: Et reuera q̄squis bñ cogitat qđ
voueat dño z q̄ vota reddat. seipz vo-
ueat. seipm reddat. h̄ exigitur. h̄ debe⁹
Inspecto nūmo dñs dicit. reddite ce-
sari q̄ cesaris sunt. z deo q̄ dei sūt Yma-
go sua redditur cesari ymago sua red-

87
datur deo Sed qui meminit nō solū
seruum se esse dei. sed z filium ancille
dei. videt vbi reddat vota sua. cōfor-
matus xp̄isto p calicem salutaris

In atrijs inquit domus dñi. Que
domus dei est. hec ācilla dei est. Et q̄
domus dei. nisi omnis ppl⁹ eius:

Ideo sequitur **I**n cōspectu omnis
ppl⁹ eius Et aptius iam nomiāt ipāz
matrem Quid est em̄ aliud ppl⁹ ei⁹.

nisi quod sequitur: **I**n medio tui
ihrlm: Tūc est em̄ quod redditur gra-
tū. si de pace atq̄ in pace reddatur:

Qui aut filij huius ācille nō sunt. bel-
lū q̄ pacem potius amauerūt Ne q̄s
aut existimet atria dom⁹ dñi z oēm
pplm eius iudeos significari. q̄a ita
clausit iste psalmus vt diceret in me-
dio tui iherusalem. cuius nomie car-
nales israhelite glorientur: Audi se-
quētem psalmum qui quatuor versi-
culis continetur:

ExPLICIT psalmus c. xv. Incipit ps
centesimus xvi:

Laudate dñm oēs gētes. lau-
date eum oēs ppl⁹: Hec sūt atri-
a dom⁹ dñi. ille oīs ppl⁹ ei⁹. h̄ vērā ihe-
rusalē Audiāt magis illi q̄ hui⁹ citatis
filij eē noluerūt. cū se ab oīm gētium
cōmuniōe p̄ciderūt **O**m̄ cōfirmata
ē sup nos miā ei⁹ z vitas dñi maēt in
eternū Hec sunt duo illa miā z vitas
q̄ in cētesimo tciodecimo psalmo me-
morie cōmēdāda cōmonui Cōfirma-
ta ē at sup nos miā dñi. cū ei⁹ nōi per
qđ liberati sum⁹ iimicaz gētū rabida
ora cesserūt z vitas dñi maēt in eternū.
siue in eis q̄ p̄misit iustis. siue in eis q̄
minatus est impijs:

Expl. ps c. xvi. incipit ps c. xvii:

Addiuimus fr̄es admonētem.
nos atq; hortātem sp̄m sc̄m.
vt sacrificiū cōfessiōis offeram⁹ deo.
Cōfessio at vlt̄ laudis eius ē vel pccō
rū nr̄ōz. Et illa qdē cōfessio q̄ peccata
nostra deo cōfitemur. oib⁹ nota est.
ita vt hāc solā dici cōfessioēm in scrip
turis sanctis minus erudita estimet
multitudo: Nā vbi h̄ vbum lectoris
ore sonuerit cōtinuo strepitus pius
pectora tūdētū cōsequitur Sed debēt
advertere quomodo dictū sit in alio
psalmo. quoniam ingrediar in locū
tabernaculi āmirabilis vsq; ad domū
dei. in voce exultatiōis ⁊ cōfessionis
soni festiuitatē celebrātis. Hic ei cer
te māifestū ē voce cōfessiōis ⁊ sonum
nō ad merorē penitēcie. sed ad leticiā
festiuitatis celeberrime ptinere: Aut
si de tā māifesto testiōio q̄sq; adhuc
dubitat. qd dicturus ē ad illud quod i
ecclesiastico scriptū ē. b̄ndicite dñm
oia opa ipsius date nōi ipsi⁹ magnifi
cēciā. ⁊ cōfitemi in laudē ipsi⁹ in cāti
cis labioz ⁊ in cytharis. ⁊ sic dicite in
cōfessioē qm̄ oia opa dñi bōa nimis:
Hic certe nullus vel tardissim⁹ abigit
cōfessionē in dei laudib⁹ pōi. nisi for
te tāta est in cuiusq; mēte puerfitas.
vt dicere audeat ecia ipm dñm ihm
xp̄istum pccā sua patri esse cōfessum
Quod si aliquis impius ppter nomē
cōfessiōis temptaret obicere. facili
me refelleretur ipsa cōtextiōe vborū.
Sic em̄ loq̄tur cōfiteor iqt tibi pater
dñe celi ⁊ terre. q̄ abscondisti hec a sapi
ētibus ⁊ prudētib⁹. ⁊ revelasti ea p
uulis. ita pater quoniā sic placitū fuit
corā te Quis nō eū intelligat in laude
patris hec dicere Quis nō videat istā
cōfessioēm nō ad dolorē cordis. s; ad
gaudiū ptinē. cū ecia pcesserit euāge
lista dicēs. in ipsa hora. exultauit spi
ritu sancto ⁊ dixit. cōfiteor ⁊ tibi pat̄:

Qua ppter karissimi qn̄iā nullomō
ōnino dubitādū tot cōgruētibus tes
timonijs. quorum similia in scriptu
ris p vosp̄s potestis advertere. n̄
tātū in peccatis. sed ⁊ in laudib⁹ dei.
cōfessionē diuinis litteris solere no
miārī. quid cōgruētius i hoc psalmo
quando allā cātamus. qd est laudate
dominū. nos ammoneri intelligim⁹
cum audimus:

Psalms:

Cōfitemi dñō: Quoniā idip̄
scilicet vt laudem⁹ deū. nō po
tuit laus dei breui⁹ explicari q̄ vt dice
retur: **Q**uoniā bonus est Quid sit
grādius ista breuitate nō video. cum
ita sit xp̄iū deo qd bonus est. vt a q̄
dā cōpellat⁹ ipse fili⁹ dei cū audiret.
magister bone. ab eo scilicet q̄ carnē e
ius intues ⁊ diuinitatis plenitudinē
nō intelligēs. solū hoiēm arbitrabat⁹
respōderet. quid me interrogas d̄ bo
no: Nemo bon⁹ nisi vnus de⁹ Quid
est aliud dicere. si me bonū vis appel
laē intellige deū: Sed qm̄ pp̄lo dicit⁹
in prenūciatiōe futuroz liberato ab
ōni labore ⁊ captiuitate pegriatiōis.
⁊ ab ōni pmixtiōe iniquoz qd ei per
grām dei prestitum est nō solum nō
retribuētis mala p malis. sed eciam
retribuētis bona p malis. cōuenien
tissime adiūctū est **Q**uoniam in se
culum misericordia eius: Dicat autē
domus israhel. qm̄ bonus. qm̄ in se
culū misericordia eius: Dicat autē do
mus aaron. qm̄ in seculū misericordi
a eius Dicāt nūc om̄s q̄ timēt dñm.
qm̄ in seculū misericordia eius: Re
cognoscitis credo karissimi q̄ sit do
mus israhel. que sit domus aaron. ⁊
quoniam vtriq; sunt timētes dñm:
Ip̄si em̄ sunt pusilli cū magnis iam i

88
magnis. iā in alio psalmo bñ infinu-
ti cordibus vris quorū numero nos
oēs in eius grā qui bonus ē. & in secu-
lum miā eius sociatos eē gaudeam?
qm̄ exauditi sunt qui dixerūt. adiciat
dñs super vos & sup filios vros vt il-
rahelitis in xpm̄ credentibz ex quorū
numero sunt apostoli prēs nostri et
ad eminentiam pfcōz & ad obediē-
tiam puuloz adiūgeretur numerus
gentiū vt dicam? oēs facti vnum in
xpo: facti vn? grex sub pastore vno.
& corpus illi? capitis tq̄ vnus hō di-
cam? **I**n tribulatioē inuocauī do-
minum & exaudiuit me in latitudine
Angustia nrē tribulationis finit? la-
titudō at quo trāsim? nō habet ter-
minum Quis em̄ accusabit adūsus e-
lectos dei? **D**ñs michi adiutor est
nō timebo quid faciat michi hō Sed
nūquid hoīes solos habet inimicos
eccā? Quid ē homo carni et sanguini
deditus nisi caro & sanguis? Sed ait
apls. nō est nobis colluctatio adū-
sus carnem et sanguinem. s; adūsus
pncipes et rcōres mūdi tenebrarum
harum id ē rcōres inimicoz mundū
istū diligentium & ppter ea tenebra-
rum: qz et nos fuimus aliquñ tenebre
nūc at lux in dño Adūsus spūalia in-
quit nequicie in celestibz id ē dyabo-
lum & angelos ei?: quē dyabolū alio
loco dicit principem ptātis aeris hu-
ius Audi ergo quod seq̄tur **D**ñs nri
adiutor & ego despiciā inimicos me-
os Ex quolibet genere inimici exur-
gant siue ex numero maloz hōim. si
ue ex numero maloz angeloz: in do-
mini adiutorio despicientur cui cōfi-
temur laudem cui cantam? alla Des-
pectis at inimicis nō sic michi tanq̄
bonus hō se amic? opponat: vt in se
spem meā iubeat collocari **B**onū
est em̄ p̄fidere in dño q̄ confidere in

hoīe **N**ec quisq̄s scdm̄ quēdam mo-
dū dici potest angel? bonus sic a me
cogitetur. vt in eo p̄fidere debeā ne-
mo em̄ bonus nisi solus de? & cū vi-
deretur adiuuare homo vel angelus
cū hoc vera dilciōne faciunt: ille per
eos facit quieos p̄ modo eorū bo-
nos fecit. **B**onū est ergo sp̄are in
domino: qm̄ sperare in pncipibz **N**ā
& angeli dicti sunt principes: sicut in
daniele legim?. michael princeps vꝝ
Omnes gētes circūdederunt me
& in noiē dñi vltus sum eos Circum-
dantes circūdederunt me: & in nomi-
ne domini vltus sum eos Qd̄ ait om-
nes gētes circūdederunt me. & in no-
mine dñi vlt? sum eos: significat ec-
clesie labores atq; victoriam S; q̄si
causa q̄reretur vñ tanta mala supare
potuerit respectū est ad exemplū et
dixit qd̄ primo passa sit in capite suo
addendo qd̄ sequitur circūdantes cir-
cūdederunt me Et bñ ibi nō repetitū
est omnes gentes: qd̄ a iudeis solis
factum ē Et in noiē dñi vltus sum e-
os qz & illic ip̄e pius ppl̄s qd̄ est cor-
pus xpi p̄secutores senserit de c? ge-
nere caro illa suspensa est: p̄ quo fac-
tum est quicqd̄ ab illa interiore diui-
nitate p̄ exteriorē carnē v̄tute im-
mortaliter factū est **C**ircūdederūt
me sicut apes fauum et exarserūt si-
cut ignis in spinis: & in noiē dñi vlt?
sum eos **H**ic iam ex ordine gestarū
rerum ecīā v̄boz ordo cōteritur **N**ā
ip̄m dñm caput eccē recte accipimus
circūdatum a p̄secutoribz: sicut circū-
dant apes fauum Quid em̄ ab igno-
rantibus gestum sit: mystica s̄tilita-
te spūs sanct? loquitur **N**el quippe
apes opantur in fauis **N**esciētes at
p̄secutores domini fecerūt eū nobis
in passione dulciorem vt gustem? et
videamus q̄ suavis ē dñs: qui mor-
II i

tuus est propter delicta nr̄a et resur-
rexit propter iustificationē nostrā;
Iā vero qđ seq̄tur exarserūt velut ig-
nis in spinis in ei⁹ corpore h̄ ē in po-
pulo vbiq; diffuso meli⁹ intelligitur
quē circūdederūt ōnes gentes cū sit
collectus de omnib; gentib; Exarse-
runt quippe velut ignis in spinis qñ
peccatricē carnē atq; hui⁹ mortalis vi-
te molestissimas cōpunctiones pse-
cutionis incendio cremauerūt Et in
nomine inq̄t dñm vltus sum eos siue
q; et ipi malicia que in eis iustos pse-
quebatur extincta xp̄iano pplō soci-
ati sunt: siue q; ceteri eoz qui p̄temp-
serunt hoc tpe vocantis miām veri-
tatem iudicantis in fine sensuri sunt.
Anq̄m cumul⁹ harene impulsus
sum vt caderē et domin⁹ suscepit me.
Quāuis em̄ eēt iam magna multitu-
do credentiū quasi harene innumera-
bili cōparanda et in vnā societate t̄p̄
in cumulū ducta tñ quid ē hō n̄ quod
memores ei⁹. Nō dixit habūdantiā
numeri mei. Numer⁹ gentiū supare
nō valuit: sed dñs inquit suscepit me.
Multitudinē ergo fideiū in vnita-
te fidei fil̄ habitantē. p̄secutio gentiū
quo impelleret vt deiceret nō habe-
bat qñ in eū creditū est q̄ et singulos
et oēs vbiq; suscipet q; in eis inuocā-
tibus nusq; deesse potuisset. **F**orti-
tudo mea et laudatio mea dñs: et fac-
tus est michi in salutem Qui ergo ca-
dunt cū impelluntur. nisi qui sua sibi
fortitudo et sua sibi volūt eē laudati-
o. Nullus q̄ppe in certamine cadit n̄
cui⁹ fortitudo et laudatio cadit Qua
propter cui⁹ fortitudo et laudatio ē
dñs: tam nō cadit q̄ nō cadit dñs. Et
iō eis factus ē in salutem nō q; ip̄e a-
liquid factus ē qđ añ non erat sed q; ipi
cū in eum crederent qđ non erant
facti sunt eciam ip̄e non sibi s; illis qđ

auerfis a se nō erat salus cepit eē cō-
uersis. **A**ux leticie et salutis in ta-
bernaculis iustoz: vbi vocē meroria
et exicij putabant eē qui in eoz corpa
seuiebant. Nō em̄ sentiebant interio-
ra gaudia scōz de spe futura. Vñ et a
postolus dicit qñ tristes sp̄ aut gau-
dentes et iterū. nō solum at̄ sed ecia;
glamur inq̄t in t̄bulationib; **O** ex-
tera domini fecit vtutem Quā vtu-
tem dicit. **O** extera inq̄t dñm exalta-
uit me. Magna vtus exaltare humi-
lem deificare mortalem: p̄bere de in-
firmitate p̄fectionē. de subiiectione
glam de passione victoriā. dare auxi-
lium de tribulatiōē. vt afflictis vera
salus dei pateret: affligentib; aut
vana salus hōis remaneret. Magna
hec. sed quid miraris. Audi quid re-
petat. Nō homo se exaltauit. nō ho-
mo se p̄fecit. non sibi hō glam dedit
nō homo vicit. non homo sibi saluti
fuit: dextera dñm fecit vtutem. **N**ō
moriar sed viuā: et enarrabo opa do-
mini. At illi stragē funerū vbiq; faciē-
tes: eciam xp̄i mori arbitrabantur.
Ecce nūc enarrat opa dñm vbiq; xp̄s
btōz martirum gla est. Dicit vapulā-
do ferientes. paciēdo facientes di-
ligendo seruientes. Tñ cur tāta indig-
na ptulit corpus xp̄i. scā ecclā. ppl̄s i
adoptionem: indicet nobis. **E**men-
dans inquit emēdauit me domin⁹ et
morti nō tradidit me. Nō ergo quic-
q̄m virib; suis licuisse arbitretur fre-
mit⁹ impioz nō haberet istā pr̄atem
nisi sibi data esset desup. Sepe filios
paterfamilias p̄ nequissimos. seruos
emendari iubet: cū illis hereditatem
illis p̄pedes p̄paret. Que est ista here-
ditas. Auri est an argenti. an gēma-
rum an fundorum amenorumq; pre-
diorum. Vide qua intretur: et agnos-
ce quid sit. **A**p̄te inquit michi por-

tas iusticie. **E**cce audiuius portas
quid est intus? **I**ngressus inquit i eas
confitebor domino. Illa confessio lau-
dis est ammirabilis usque ad domum dei
in voce exultationis et confessionis so-
nifertuitatem celebrantis. Hec est e-
terna beatitudo iustorum: quia beati sunt
qui inhabitant in domo dei in secula
seculorum laudantes eum. Sed vide quem
admodum intretur in portas iusticie.
Hec porte domini inquit: iusti in-
trabunt in eas. Hec saltem nemo in-
trat iniustus in illam iherusalem que non re-
cipit incircumcisum ubi dicitur canes ite-
foris canes fortassis quod in longinqua
pereginatione mea inhabitavi cum ta-
bernaculis cedar et cum hiis qui ode-
rant pacem eram pacificus. Pertuli
usque in finem permixtionem malorum
sed hec porte domini. iusti intrabunt in eas.
Confitebor tibi domine quoniam ex-
audisti me: et factus es michi in salu-
tem. Quam sepe ostenditur laudis esse ista
confessio. non vulnera medico ostendens
sed de percepta sanitate gratias agens.
Ipse autem medicus salus est. ad istum di-
cimus. **L**apidem quem reprobaue-
runt edificantes. Nam hic factus est
in caput anguli ut duos conderet in
se in unum novum hominem faciens pa-
cem et commutaret utrosque in uno cor-
pore deo. circumcisionem scilicet et prepu-
cium. **A**d domino factum est ei: id est capi-
ti anguli a domino factus est. Quoniam enim
hoc non esset factus nisi passus esset non
tamen hoc ab eis a quibus passus est factus
est. Nam illi qui edificabant reprobaue-
runt sed in eo quod dominus occulte edifica-
bat fecit in caput anguli quod illi repro-
baverunt. **E**t est mirabilis in oculis
nostris. In oculis interioris hominis
in oculis credentium sperantium dili-
gentium: non in oculis carnalibus eo-
rum qui quasi hominem preternitendo

reprobauerunt. **H**ec est dies quam fe-
cit dominus. **A**deminuit iste homo se dixit
se in superioribus psalmis quoniam inclina-
vit aurem suam michi et in diebus meis in-
uocaui: dies suos commemorans vete-
res. **N**on modo dicit. hec est dies quam fe-
cit: id est quo in salutem dedit. Hic est
dies de quo dixit dominus. tempore acceptabi-
li exaudiui te et in die salutis adiuui te
id est dies quo ille mediator factus est
in caput anguli. **E**xultem ergo et
iocundemur in eo. o domine saluum me
fac: o domine bene prosperare. Iterum ve-
ro quod dies salutis est saluum fac: quod de
longinqua peregrinatione reuertentes
seiuungimur ab eis qui oderant pacem
cum quibus eramus pacifici et cum lo-
queremur eis debellabant nos gratis
bene prospera iter redeuntibus: quod tu
nobis factus es via. **B**enedictus enim
qui venit in nomine domini. **A**dale-
dictus ergo ille qui venit in nomine suo
sicut in euangelio dicit. ego veni in no-
mine patris mei et non accepistis me:
si alius venerit in nomine suo illum ac-
cipietis. **B**enediximus vos de domo
domini. **C**redo quod ista vox magnorum
est ad pusillos: eorum scilicet magnorum qui
verbum dei apud deum sicut in hac
vita possunt mente contingunt. et ta-
men sermonem suum propter paruulos
temperant. ut possint sinceriter dice-
re quod ait apostolus. siue enim mente
excessimus deo. siue tempantes su-
mus vobis: caritas enim christi compellit
nos. **I**psi enim paruulos benedicunt de
interiore domo domini: ubi laus illa in se-
cula seculorum non deficit. **E**t ideo vide-
te quid inde annuncient. **D**eus dominus
et illuxit nobis: dominus ille qui venit in no-
mine domini quem reprobauerunt
edificantes et factus est in caput an-
guli. **A**dmediator ille dei et hominum homo
christus ihesus deus est equalis est pa-
tri.

tri et illuxit nobis: ut quod credidimus in-
telligeremus et vobis non dum intelligen-
tibus sed iam credentibus enūciaremus
Ut autem et vos intelligatis **C**onstitui-
te diem festum in confrequentationibus
usque ad cornu altaris id est usque ad in-
teriorem domum dei de qua vos benedi-
mus ubi sunt altaria excelsa: constitui-
te diem festum non tepide ac segniter. sed
in pfrequentationibus Ipsa est enim vox
exultationis soni festivitatis celebra-
tis: ambulantium in loco tabernacu-
li admirabilis usque ad domum dei Si ei
est ibi spirituale sacrificium sempiternum
sacrificium laudis et sacerdos sempit-
ernus est. et altare sempiternum. pacata
mens ipsa iustorum Hoc apertius dici-
mus fratres: quicumque deum verbum intelli-
gere volunt. non eis sufficiat caro quod
propter eos verbum factum est ut lacte
nutrarentur nec in terra sufficiat iste
dies festus quo agnus occisus est sed
constituatur in confrequentationibus
quousque pueniatur exaltatis a domi-
no mentibus nostris usque ad eius divi-
nitatem interiorē qui nobis exteriorē
humanitatem lacte nutriendis pre-
bere dignatus est Et quid ibi aliud nisi
laudes eius cantabimus? Quid ibi aliud
dicemus. nisi **D**eus meus es tu et
confitebor tibi deus meus es tu et exal-
tabo te. confitebor tibi domine quoniam exau-
disti me et factus es michi in salutem
Non strepitu verborum ista dicimus sed di-
lectio inherens illi per semetipsum cla-
mat istam vocem et dilectio ipsa vox est
Itaque sicut cepit laudem ita terminat
Confitemini domino quoniam bo-
nus quoniam in seculum misericordia eius Incipit
psalmus huc definit: quoniam sicut ab
inicio quod deseruimus. ita in finem quo
redimus non est aliquid quod salubrius
delectet quam laus dei et semper allia
Explicit psalmus c. xviij. Incipit p-

hemium de psalmo c. xviij.

D Salmos omnes ceteros que
codicem psalmorum novimus
continere quod eccē consuetudi-
ne psalterium nuncupatur. primum ser-
mocinando in populis. primum dictan-
do exposui donante domino sicut potui
psalmum vero centesimum octauumdecim-
um. non tam propter eius notissimam
longitudinem. quam propter altitudinem
paucis cognoscibilem differebam et
cum molestissime ferrent fratres mei
solius expositionem quantum ad eius-
dem corpus psalmi pertinet deesse opus-
culis nostris. meque ad hoc soluendum
debitum vehementer urgerent. diu pe-
tentibus iubentibusque non cessi: quod quo-
cienscumque inde cogitare temptavi sp-
vires nostre intentionis excessit Quin-
to enim videtur aptior tanto in pfun-
dior videri solet: ita ut etiam quod fit p-
fundus demonstrare non possim Alio-
rum quippe qui difficile intelliguntur
etiam si in obscuritate sensus latet. ipsa
tamen apparet obscuritas. huius autem nec
ipsa: quoniam talem prebet superficiem ut leco-
rem atque auditorem non expositorem
necarium habere credat Et nunc quod tam-
dem ad pertractationem eius accedo quod
in eo possim prorsus ignoro: spero tamen
ut aliquid possim affuturum atque adiu-
torem deum Sic enim feci de omnibus
quecumque sufficienter cum prius in ad in-
telligendum vel explicandum difficultia ac
pene impossibilia viderentur exposui
Statui autem per sermones id agere qui
preferuntur in populis. que greci ome-
lias vocant Hoc enim iustius esse ar-
bitror. ut conventus ecclesiastici non
fraudentur etiam psalmi huius intelli-
gentia cuius ut aliorum delectare so-
lent catilena Sed sit huc usque prehem-
ium iam de ipso est loquendum de quo
istud visum est proloquendum

Explicit phemium Incipit sermo p
mus de eodem psalmo

A Exordio suo magnus psal-
mus iste km̃i hortat⁹ nos ad
beatitudinem quā nemo ē qui nō ex-
pectet Quis em̃ vnq̃ vlt potest l po-
tuit vlt poterit inueniri . qui esse nolit
beatus . Quid igitur ea exhortatio ē
opus ē ad eā rem quā sua sponte ap-
petit anim⁹ . Nam pfecto qui exhor-
tatur id agit vt excitetur volūtas ei⁹
cū quo agit ad illud ppter qd exhor-
tationis adhibetur alloqum . Vt quid
g nobiscum agitur vt velim⁹ qd nol-
le non possum⁹ . nisi qz quia omnes
quidem beatitudinem cōcupiscūt . s; z
quō ad eā perueniatur plurimi nesci-
unt . Id qz hec docet iste qui dicit

B Psalmus
Beati imaculati in via : qui am-
bulāt in lege domini Tanqm̃ diceret
Scio quid velis : beatitudinē queris
Si ergo vis eē beatus esto imacula-
tus Illud em̃ ōnes hoc at pauci vo-
lunt : sine quo nō puenitur ad illd qd
omnes volunt Sed vbi erit quisq; i-
maculatus nisi in via . In qua via . ni-
si in lege domini . Ac p hoc beati im-
maculati in via qui ambulant in lege
domini . non supfluo nobis dicit⁹ : s;
exhortatio necessaria nostris menti-
bus adhibetur Quid em̃ boni fit ad
qd multi pigri sunt . id ē imaculatos
ambulare in via q lex ē domini sic of-
tenditur . cū btōs esse qui hoc faciunt
indicatur : vt propter illud qd omnes
volunt eciam h fiat qd plurimi nolūt
Beatū quippe eē tam magnū est bo-
num : vt h et boni velint et mali Nec
mirum est qd boni propterea sunt bo-
ni : sed illud est mirum qd eciam mali
propterea sunt mali vt sint beati . Nam
quisquis libidimbz deditus . vt luxu-
ria stuprisq; corrūpatur in hoc ma-

lo beatitudinem qrit et se miseruz pu-
tat cū ad sue cōcupiscentie volunta-
tem leticiamq; non puenit beatū ve-
ro nō dubitat iactare cum puenit Et
quisquis auaricie facibus inardescit
ad hoc pgregat quocumq; mō diuici-
as vt beatus fit Inimicorū sanguinē
fundere quicūq; desiderat dñationē
quisquis affectat crudelitatem suam
quisq; alienis cladibus pascit : in om-
nibus sceleribz beatitudinē qrit Hos
igitur errantes z vera miseria fallaz
beatitudinem reqrentes reuocat ad
viam . si audiat vox ista diuina . bti
imaculati in via qui ambulāt in lege
domini . tanqm̃ dicens . quo itis . De-
ritis z nescitis nō illuc itur qua pgit
quo puenire desideratis Nam vtiq; be-
ati eē cupitis . s; misera sunt z ad ma-
iorem miseriam ducunt itinera ista q
curritis : tam magnū bonū q̃rere per
mala nolite Si ad illud puenire vul-
tis huc venite huc ite . vie puerse relin-
quite malignitatem qui non potest
relinquere beatitudinis volūtatē .
Frustra tendendo fatigamini : quo
pueniendo inquinamini Nō at bea-
ti inquinati in errore qui ambulāt in
pueritate seculi : sed beati imaculati
in via qui ambulant in lege dñi Quid
porro adiungit attendite **B** eati q
scrutantur testimōia ei⁹ in toto cor-
de exquirunt eum Nō michi videtur
aliud hīs vbis p̃memoratum btōrū
genus : q̃ illud qd añ dictum ē Nam
scutari testimonia dñi z eum in toto
corde exquirere : hoc est imaculatum
in via in lege domini ambulare Deni-
q; sequitur z dicit **N**on enim q ope-
rantur iniquitatem in vīs ei⁹ ambu-
lauerunt Si ergo ambulantes in via
id est in lege domini ipi sunt scrutan-
tes testimonia ei⁹ z in toto corde ex-
quiretes eum pfecto qui opant⁹ ini

ll iij

quitatem nō scrutantur testiōnia ei⁹
et tñ nouimus oparios iniquitatis ad
hoc scrutari testiōnia domini. qz ma
lunt docti eē q̄ iusti Nouim⁹ ⁊ alios
ad h̄ scrutari testiōnia dñi nō qđ iam
recte uiuant sed ut sciant quēadmo
dum uiuere debeant Tales ergo nō
dum immaculati ambulant in lege dñi
ac per h̄ nōdum beati Quō ergo in
telligendū est beati q̄ scrutantur testi
monia eius. cū videamus hoīes ei⁹
scrutari testimonia nō btōs qz non i
maculatos Nam scribe et pharisei
super cathedram moysi sedentes de
quibus dñs ait. que dicūt facite. q̄ at
faciunt facere nolite dicūt enim ⁊ nō
faciunt: utiqz scrutabantur testimo
nia dñi. ut haberent que dicerent bo
na q̄uis facerent mala Et hos omit
tamus Recte quippe rñdebitur no
bis qđ isti nō scrutantur testimonia
dei: non em̄ querunt ip̄a sed aliud q̄
runt per ipsa. id est ut glorificent⁹ ab
hoībus vel ditentur Non ē hoc scru
tari testimonia dei: nō diligere quod
ostendūt ⁊ nolle puenire quo ducūt.
id est ad deum Nam aut si et ip̄i scru
tantur testimonia dei q̄uis nō ut ip
sum sed ut aliud ex hīs inueniāt ⁊ ac
quirant. certe non in toto corde exq̄
runt eum: qđ non utiqz frustra h̄ ad
ditum cernimus Sciens enim spūs
qui hec dicit multos ppter aliud non
propter quod constitutum est scru
tari testimonia eius. non tantū dixit
beati qui scrutantur testimonia eius
sed addidit in toto corde exq̄runt eū
tamqm̄ docens quemadmodum vel
propter quod scrutanda sunt testiō
nia domini Deniqz in libro sapientie
loquens ip̄a sapientia. querunt inq̄t
me mali ⁊ non inuenient: oderūt em̄
sapientiam Qđ quid est aliud q̄ ode
runt me: Querūt ergo me ait ⁊ non

me inueniunt qui oderunt me Quo
modo igitur dicūtur querere qđ ode
runt. nisi qz non hoc sed aliud ibi que
runt: Non enim volunt eē sapientes
in dei gloriam: sed volūt videri sapi
entes ppter hoīm gloriam Quō em̄
sapiām non oderunt. qui iubet et do
cet cōtempnendum esse qđ diligunt
Proinde beati immaculati in via q̄a
bulant in lege domini: beati qui scru
tantur testimonia eius in toto corde
exquirunt eum Si em̄ scrutando tes
timonia ei⁹ aut in toto corde exqui
runt eum. immaculati ambulāt in lege
dñi nūquid tamen ille non scrutaba
tur testimonia eius. nec q̄rebat eum
qui dicebat. magister bone quid bo
ni faciam. ut vitam eternā cōsequar⁹
Sed quō eum in toto corde quesit
cui⁹ cōsilio diuicias suas ptulit. quo
audito tristis abcessit: Nam ⁊ ppha
dicit ysayas querite dñm: et cum iue
neritis eum derelinquat impius vi
as suas. ⁊ vir iniquus cogitationes
suas Querūt itaqz deum ⁊ impij ⁊ in
iqui ut eo inuento non sint impij ⁊ in
iqui Quomō ergo iam beati cum ad
huc testimonia eius scrutantur ⁊ ex
quirūt eum. cum hoc facere possunt
⁊ impij possunt ⁊ iniqui? Beatos at
esse impios ⁊ iniquos. quis vl̄ impi
us dixerit aut iniquus? Ergo spe bea
ti sicut beati qui psecutionem paciū
tur ppter iusticiā: nō propter qđ ad
est q̄ diu mala paciūtur sed propter
qđ aderit qm̄ ip̄oz est regnū celoz.
Et beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iustici
am nō qz esuriunt ⁊ sitiunt. sed prop
ter qđ sequitur qm̄ ip̄i saturabuntur
Et beati qui plorant: nō qz plorāt. s̄
propter qđ seq̄tur qz ridebūt Proim
beati qui pscrutantur testiōnia eius
in toto corde exq̄runt eū nō qz scruta
tur ⁊ exquirūt: sed qz inuenturi sunt

quod exquirunt In toto enim corde
non negligēter exquirunt Si ergo spe
beati: fortassis etiam spe immaculati.
Nam pfecto in hac vita licet in lege
dñi ambulemus licet scrutemur testiō
nia eius in toto corde requiramus eū
et si dixerimus quod peccatū non habemus
nos ipsos seducimus et veritas in
nobis non est Sed hoc diligentius in
quirendum ē Sequitur quippe. non
enim qui opatur iniquitatem in vijs
eius ambulauerūt Ex quo videri potest
qui ambulant in via dñi id est in lege
domini scrutando testimonia ei⁹ et in
toto corde exquirendo eū. iam esse pos
se immaculatos hoc ē sine peccō propter
verba sequentia: non enim qui opantur
iniquitatem in vijs ei⁹ ambulaue
runt Qui autem peccatū facit et iniquita
tem facit ait beatus iohannes: et ad
didit peccatum iniquitas est Sed iam
sermo iste claudendus ē: nec in agnus
tum tanta questio coartanda

Explicit sermo prim⁹ Incipit sermo

Secundus
Scriptum est et legitur et verū
est in hoc psalmo Non enim qui opantur
iniquitatem in vijs ei⁹ ambulaue
runt Sed elaborandū est opitulante
deo in cui⁹ manu sunt et nos et fimo
nes nostri: ne recte dictum non recte in
tellectum lectorem auditore per tur
bet Hucusque cauendū est plus habet
contra pelagianistas Cauendū est em̄
ne omnes sancti quorum illa vox ē si dixe
rimus quia peccatū non habemus nos
ipsos seducimus et veritas in nobis non
est aut non poterunt ambulare in vijs
domini quoniam peccatū iniquitas est. et
qui opantur iniquitatem non utique in
vijs ei⁹ ambulauerūt. aut quod dubium
non est eos ambulare in vijs dñi non
credantur habere peccatū: quod pcul
dubio falsum ē Neque enim propter arro

gantiam superbiamque vitandā scrip
tum est. si dixerimus quod peccatū non
habemus nos ipsos seducimus. alioquin
non adderetur et veritas in nobis non ē
sed diceretur humilitas in nobis non
est: praesertim quia sequitur vñ iste sen
sus clarius illustretur oēsque auferat
dubitationis ambages Cū em̄ h̄ bea
tus iohannes dixisset adiunxit Si autem
confessi fuerimus peccata nostra: fidelis
est et iustus qui nobis peccata nostra di
mittat. et mūdet nos ab omni iniqui
tate Quid hic dicit? Quid contradicit
dāpnabilis impietatis elatio? Si enim
propter arrogantiam vitandā non
propter veritatem fatendam non dicunt
sancti se non habere peccatū: quid est
quod confitentur ut remissionem munda
tionemque mereantur hanc. et hoc fit
ut arrogantia denitetur? Quod ergo im
petrabitur peccatorum vera mundatio
quorum est falsa confessio? Conticescat
igitur et arescat elatio fenestra superbo
rum seipsam seducens. que in auribus
hominum simulata humilitate dicit se ha
bere peccatū: in corde autem suo impia
elatione dicit se non habere peccatum
Qui enim hoc dicunt seipsos seducunt: et
veritas in eis non est Sed quoniam in auri
bus hominum hoc dicunt: non tamen seipsos
sed et alios quosque doctrine insane p
ueritate seducunt Cū vero id in cor
de suo dicunt. illic seipsos seducunt il
lic in eis veritas non est: ac per hoc se
ipsos in corde seducunt et in suo cor
de veritatis lumen amittunt Excla
met autem sancta familia christi fructificans et
crescens in vniuerso mundo humiliter
verax et veraciter humilis exclamet i
quoniam si dixerimus quod peccatū non habemus
nos ipsos seducimus et veritas in
nobis non est Quid si confessi fuerimus
delicta nostra: fidelis est et iustus ut di
mittat nobis peccata nostra et munda

det nos ab omni iniquitate. Hec ut dicuntur ita sentiantur. Tunc enim erit humilitas vera si non sola ostendatur in lingua: ut simus secundum apostolum non alta sapientes. sed humilibus consentientes. Non ait colloquētes sed cōsentiētes: quod non fit ore sed corde. Ypocrita si dicis te habere cum credas te non habere peccatum: foris fingis humilitatem. intus amplecteris vanitatem. Ergo et in ore et in corde non habes veritatem. Quid tibi prodest videri hominibus humile esse quod dicis. si deus videt altum esse quod sapis. Certe si auribus divinum insonaret oraculum noli altum dicere: nec sic immerito dampnaberis. si humilis in ore coram hominibus et altum in corde coram domino loqueris. Cum vero audias noli altum sapere sed time. non enim ait dicere sed sapere. cur non etiam intus es humilis ubi sapis. An ideo mens altitudine inflatur ut humilitatem lingua mentiat. Legis vel audis noli altum sapere sed time. et tu in altum sapis altum ut te peccatum existimes non habere. ac per hoc quia non vis timere nichil tibi aliud remanet quam timere. Et unde inquis scriptum est. non enim qui operantur iniquitatem in viis eius ambulaverunt. An vero sancti domini non ambulant in viis domini. Quod si ambulant inquit: non operantur iniquitatem. Si non operantur iniquitatem non habent peccatum quoniam peccatum iniquitas est. Exurge in adiutorium michi domine ihesu: et contra hereticum superbientem opitulare michi per apostolum confidentem. Ecce ubi est homo tuus exinanientes se ut impleatur te. Ipse audiamus fratres carissimi ipsum de hac questione si placet: ymmo quod placet interrogemus. Dic nobis paula beatissime utrum ambulaveris in viis domini

cum in carne adhuc viueres. Rinde dic. Et vnde dicebam. Verumtamen in quod pervenimus in eo ambulemus. Vnde dicebam. Nunquid circumvenit vos titus. Nonne eodem spiritu ambulavimus. Nonne huiusdem vestigiis. Vnde dicebam. Quamdiu sumus in corpore peregrinamur a domino. Per fidem enim ambulamus non per spem. Que certior via domini quam fides ex qua iustus vivit. In cuius alterius vie itinere ad superna tendebam quam dicebam vnde autem que retro oblitus in ea que ante sunt extensus. secundum intentionem sequor ad palmam supernae vocationis dei in christo ihesu. Postremo in qua alia via cucurreram quando dicebam bonum certamen certavi. cursum consummaui. Satis sint ista responsa quibus apostolum paulum in viis domini ambulasse dicimus sed ab illo et aliud inquiramus. Dic obsecro o paula quando adhuc in carne vivens in viis domini ambulabas. habebas peccatum an sine peccato eras. Audiamus utrum seipsum seducat an vero quod beatus iohannes eius coapostolus sapiat: quoniam veritas erat in eis. Hic vero respondet. non legistis ubi confiteor dicens non enim quod volo facio bonum. sed quod nolo malum hoc ago. Et haec audivimus. Ita namque illud interrogaemus. Quomodo in viis domini ambulabas. si malum quod volebas hoc agebas. cum psalmus sanctus intonat dicens non enim qui operantur iniquitatem in viis eius ambulaverunt. Audi continuo ridentem per sententiam consequentem. Si quod nolo inquit ego hoc facio: iam ego non oportet illud. sed quod habitat in me peccatum. Ecce quem admodum qui ambulant in viis domini non operantur peccatum. et tamen non sunt sine peccato: quia iam non ipsi

operantur illud sed quod habitat in
eis peccatum. Hic dicit aliquis Quo
modo agebat qđ nolebat malum. et
quomodo ipse non id agebat. sed qđ
habebat in illo peccatum? Interim
iam ista questio soluta est: satisq; ap
paruit scripture auctoritate canoni
ce fieri posse. ut ambulantes in vijs
domini quis non sint sine peccato n̄
tamen id operantur ipsi. non enim qui
opantur iniquitatem hoc est pecca
tum quia peccatum iniquitas est. in
vijs eius ambulauerunt. Jam v̄o qua
ratione possit intelligi et agens illud
propter corpus mortis huius in quo lex
peccati habitat et nō ipse agens illud
propter vias domini in quibus am
bulat alius sermo necessari⁹ ē. qz iste
claudendus est

Explicit sermo secund⁹ Incipit ser
mo terci⁹

Propter id quod in psalmo is
to scriptum est. non enim qui
opantur iniquitatem in vijs ei⁹ am
bulauerunt quoniam peccatum iniqui
tas est sicut iohannes apostolus di
cit. exorta difficilis questio quomo
do possunt sancti in hac vita et nō ēē
sine peccato quia et illud verum est si
dixerimus quia peccatum non habe
mus. nos ipsos seducimus. et veritas
in nobis nō est: et tamen ambularēt
vias domini quas non ambulant qui
opantur iniquitatem soluta ē dicen
te aplo paulo. iam non ego operor
illud sed id quod in me habitat pecca
tum. Quomodo enim est sine pecca
to in quo habitat peccatum? Ambu
lat tamen vias domini quas nō am
bulant qui opantur iniquitatem: qz
iam nō ipse opatur illud s; quod in eo
habitat peccatum. Verūptamen ita
soluta est questio ista ut difficilior al
tera nasceretur: quomodo agat ho

mo quod ipse non agit. Vtrumq; em̄
dixit et nō quod volo ago: et nō ego
operor illud sed quod habitat in me
peccatum. Vnde intelligere debem⁹
quādo peccatum quod habitat in no
bis opatur in nobis tunc nos id nō
opari quando nequaquam ei voluntas
nostra cōsentit et tenet eciam corpo
ris mēbra ut non obediāt desiderijs
eius. Quid enim opatur peccatū no
lentibus nobis nisi sola illicita desi
deria? Quibus si voluntatis non ad
hibeatur assensus: mouetur quidem
non nullus affectus sed nullus ei re
laxatur effectus. Hoc precepit idem
apostolus vbi dicit. nō ergo regnet
peccatum in vestro mortali corpore
ad obediendum desiderijs ei⁹ nec ex
hibeatis membra vestra arma iniqui
tatis peccō. Sunt itaq; desideria pec
cati quibus nos prohibuit obedire.
Opantur q̄ peccatū h̄ desideria quib; si
obedimus et nos opamur. Si aut ob
temperantes aplo nō obedim⁹ eis:
nō illd nos opamur sed qđ in nobis
habitat peccatum. Si autem deside
ria nulla haberemus illicita: nec nos
nec peccatū malū aliqd oparetur in nob̄.
Adotū porro illiciti desiderij cui nō
obediendo nō eū nos opamur. iō et
nos agere dicimur qm̄ n̄ ē nature vi
gor aliene s; languor ē nr̄ a q̄ languo
re oī modo salui erimus cum et ani
mo et corpe imortales facti fuerim⁹.
Quapropter et quia in vijs domini
ambulamus nō obedim⁹ desiderijs
peccati et qz non sum⁹ sine peccō habe
mus desideria peccati ac p̄ h̄ia nos ea n̄
opamur nō eis obediēdo s; qđ in nob̄
hīat peccatū eadem pmouendo. Non
em̄ qui operantur iniquitatem id est
obediūt desiderijs peccati in vijs do
mini ambulauerunt. Sed adhuc que
rendum ē que petamus dimitti nob̄

quando dicimus deo dimitte nobis debita nostra. vtrum que nos operamur quando peccati desiderijs obedimus. an ipsa desideria nobis dimitti volumus que nos non operamur sed quod habitat in nobis peccatum? Quantum quidem ego sapere possum languoris illius et infirmitatis vnde illicita desideria commouent? quod peccatum appellat apostolus. vniu-
sus reatus sacramento baptismatis est solutus cum omnibus que illi obedi-
entes fecimus. dicimus cogitavi-
mus nec deinceps nobis languor iste obesset quis inesset si desiderijs eius illicitis nullis vquam obedienciam preberemus siue opatione siue locutione siue tacita assensione donec etiam ipse sanaretur cum id quod poscimus esset impletum siue dicentes veniat regnum tuum siue dicentes libera nos a malo: sed quoniam temptatio est vita humana super terram etiam si a criminibus longe simus non tamen deest ubi desiderijs peccati vel facto vel dicto vel cogitatu obediamus quando aduersus maiora vigilantibus que-
dam incautis minuta surrepuit Que si aduersus nos colligantur et si non singula suis motibus conerunt omnia tamen aceruo nos obruunt et propter hoc etiam hi qui ambulant in vijs domini dicunt. dimitte nobis debita nostra. quoniam ad vias domini et ipsa oratio pertinet et ipsa confessio quamuis non ad ea peccata pertineant Ita quod in vias domini quas omnes fides vna complectitur qua in eum creditur qui iustificat impius: qui etiam dixit ego sum via nemo peccatum opatur sed confitetur Deuiat ergo cum peccat et ideo peccatum vie non tribuitur quod a deuiante committitur sed in via fidei pro non peccantibus habetur quibus pec-

cata non imputantur de quibus apostolus paulus iusticiam fidei commendans in psalmo scriptum esse monstrauit. beati quorum remisse sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata: beatus vir cui non imputauit dominus peccatum Hoc prestant vie domini: ac per hoc quoniam iustus ex fide viuit. ab ista via domini illa alienat iniquitas que est infidelitas In hac autem via id est in fide pia quis ambulat aut peccatum non operatur aut si quod a deuiante committitur propter viam non imputatur et tanquam non fuerit operatus accipitur Et ideo bene etiam sic intelligitur non enim qui operatur iniquitatem in vijs eius ambulauerunt: ut hanc iniquitatem significauerit que recedit a fide aut non accedit ad fidem Quod admodum enim ait dominus de iudeis. si non venissem peccatum non haberent nec utique sine villo peccato erant antequam christus veniret in carne et ex quo venit ceperunt habere peccatum sed quod ad peccatum certum id est infidelitatem intelligi voluit quoniam non crediderunt in eum ita qui operantur iniquitatem non quolibet sed hanc ipsam infidelitatis non in vijs eius ambulauerunt quod vniuersae vie domini misericordia et veritas. vtrumque autem in christo est: et propter christum nusquam est Dico enim christum ait apostolus ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem dei ad confirmandas promissiones per gratias autem super misericordiam glorificare deum In his igitur misericordia quod nos redemit. in hoc veritas quod id quod promissit impleuit et impletur est quod promittit Qui ergo operantur iniquitatem id est infidelitatem non in vijs eius ambulauerunt: quod in christo non crediderunt Ergo conuertantur et in eum qui iustificat impium pie credant atque in illo misericordiam peccatis dimissis et veritatem completis promissis hoc est vniuersas vias domini inueni-

ant: in quibz ambulantes nō opant^r
iniquitatem qz non tenebunt infide
litatem. sed fidem que per dilectionē
opatur et cui peccatū nō imputatur.

ExPLICIT sermo terci⁹ Incipit qrt⁹.

Quis ē carissimi q̄ domino di
cit. **T**u p̄cepisti mādata tua
custodiri nimis. vtinā dirigātur vie
mee ad custodiendas iustificatioēs
tuas. tunc nō pfundar dum respicio
in omnia mādata tua. Quis ē qui h̄
dicit. nisi vnū qd̄qz mēbrum xp̄i p̄po
tius vniūsum corpus xp̄i. Et quid ē
tu p̄cepisti mandata tua custodiri ni
mis. Vtrum nimis p̄cepisti. an ni
mis custodiri. Qd̄libet horz intelliga
mus cōtra illā memorabile nobilēqz
sententiam h̄ dictum videtur: quam
greci laudant in sapientibus suis. et
latini laudando cōsentiūt. ne quid ni
mis. Si em̄ hoc verum est vt ne quid
nimis fiat. quō verum est qd̄ hic dici
tur. tu p̄cepisti mandata tua custodi
ri nimis. Qñ deus aliqd̄ vel nimis p̄
ciperet vel custodiri nimis. si ōne ni
mium rephensione dignum eēt. Di
ceremus ergo nos nulla grecoz sa
pientium auctoritate terreri. intuen
tes qd̄ scriptuz ē. nōne stultam fecit
deus sapientiam hui⁹ mūdi. Et po
tius istam sententiā falsam eē crede
remus qua dictum ē. ne quid nimis.
q̄ diuinū eloqum vbi legim⁹ atqz cā
tamus. tu p̄cepisti mādata tua cus
todiri nimis. nisi nos nō greca elati
o sed v̄a ratio reuocaret. Nimis q̄p
pe dicitur q̄cquid pl⁹ fuerit q̄ opor
tet. Nam parū et nimium duo sunt in
ter se cōtraria. Parum ē qd̄ minus ē
q̄ oportet: et nimium plus ē q̄ opor
tet. Horum in medio modus ē: qd̄ di
citur satis ē. Cum vtiqz vtile sit in vi
ta et moribus vt amplius q̄ oportet
nichil omnino faciam⁹. p̄fecto verā

29
eē sententiā ne quid nimis. fateri po
tius q̄ negari debemus. Sed aliquā
do latiā lingua hoc v̄bo sic abutitur:
vt nimis p̄ eo qd̄ est valde. et positū
inueniamus in lris sacris et ponam⁹
in sermonibz nostris. Nam et hic tu p̄
cepisti mandata tua custodiri nimis
nō nisi valde intelligimus si rcē intel
ligimus: et nimis te diligo si alicui ca
rissimo dicim⁹ nō vtiqz plus q̄ opor
tet sed valde nos diligere intelligi vo
lumus. Deniqz illa greca sententia nō
habet h̄ verbum qd̄ hic legitur. Vbi ei
est. Utan. qd̄ est nimis. hic ē aut spō
dra quod est valde: sed aliquando vt
dicimus nimis pro eo quod est val
de et dictum inuenimus et dicim⁹. Vn
de nonnulli etiam latini codices non
habent. tu p̄cepisti mandata tua cus
todiri nimis sed valde. Valde itaqz p̄
cepit hoc deus. et valde oportz dei cus
todiri mandata. Sed humilis pietas
vel pia humilitas et fides non imme
mor gracie. quid adiungat attendite.
Vtinā inqt dirigantur vie mee ad cus
todiendas iustificationes tuas. Pre
cepisti quidem tu: sed vtinā qd̄ prece
pisti fiat michi. Vbi audis vtinā. vo
cem optantis agnosce: et agnita vo
ce optantis. depone superbiam p̄su
ment. Quis em̄ se dicat optāe qd̄ sic
habz ī arbitriū ptate. vt nullo indigēs
adiumēto id possit efficē. Ergo si op
tat hō qd̄ p̄cepit de⁹: vt det ipe qd̄ p̄
cipit rogandus est de⁹ a q̄ em̄ optan
dum ē. nisi ab illo a q̄ p̄e luminū ōne
datū optimū et oē donū p̄fectum scā
scriptura teste descendit. Propt̄ eos
āt q̄ putāt h̄ solo nos ad faciendā ius
ticiā diuinit⁹ adiuuari qd̄ dei p̄cepta
nob̄ in noticiā p̄ferunt. vt ea p̄gnita
iā sine vlla dī grā solis nrē volūtatis
viribus impleantur. non optabit di
rigi vias suas ad custodiendas iusti

ficationes dei. nisi iam eius acceptis
ipso precipiente mandatis Ad hoc ei
pertinet quod premisit tu precepisti
mandata tua custodiri nimis. Tāq̃
diceret Jam legē accepi iā noui tu ei
precepisti mandata tua custodiri ni-
mis: et mandata tua sancta et iusta et
bona. sed peccatum per bonū michi
opabitur mortē nisi adiuetur gra-
cia. Utinam ergo dirigantur vie mee
ad custodiendas iustificationes tu-
as: tunc non cōfundar dum inspicio
in omnia mandata tua. Mandata dī
siue cū leguntur siue cū memoria re-
coluntur tanq̃m speculum metuen-
dum est. scōm apostolum iacobū di-
centem: si quis auditor est verbi et nō
factor. hic cōpabitur viro considerā-
ti vultū natiuitatis sue in speculo. Cō-
siderauit em̃ se et abiit: et statim obli-
tus ē qualis fuerit. Qui autē p̃spererit
in legem p̃fectam libertatis et p̃man-
serit non auditor obliuiosus factus
sed factor opis: h̃ beat⁹ in facto suo
erit. Talem se iste vult eē. vt inspiciat
tanq̃m in speculū mandata dei et non
cōfundatur q̃ non auditor eorū tan-
tum vult esse sed factor p̃pterea op-
tat dirigi vias suas ad custodiendas
iustificationes dei. Vnde dirigi n̄ gra-
cia dei. Alioquin legem dei non habe-
bit vbi gratuletur s̃ vbi cōfundatur:
si voluerit mandata inspicere q̃ nō fa-
cit. **C**onfitebor inq̃t tibi domine in
directione cordis mei: in eo qđ didi-
cerim iudicia iusticie tue. Non ē pec-
catoꝝ p̃fessio ista sed laudis. sicut ait
etiam ip̃e in quo peccatum nullum e-
rat cōfiteor tibi pater dñe celi et terre.
et sicut scriptum ē in libro eccāstico h̃
dicetis in cōfessione opa domini vni-
uersa quoniam bona valde. Confite-
bor inq̃t tibi in directione cordis mei
Vtiq̃ si dirigantur vie mee. p̃fitebor

tibi quoniam tu fecisti: et tua laus ē
ista non mea. Tūc enim cōfitebor in
eo qđ didicerim iudicia iusticie tue si
directum cor habeo directis videli-
cet vīs meis ad custodiendas iusti-
ficationes tuas. Nam quid m̄ prode-
rit qđ ea didicerim. si corde p̃uerso vi-
as habeo prauas. Non em̄ letabor i
eis sed accusabor ab eis. Deinde adiu-
git. **I**ustificationes tuas custodi-
am. Que omnia ex illo vtiq̃ cōnectū-
tur quod ait. utinam dirigantur vie
mee ad custodiendas iustificationes
tuas. Tunc nō cōfundar dum inspi-
cio in omnia mandata tua et cōfitebor
tibi in directione cordis et iustificati-
ones tuas custodiam. Sed quid ē qđ
sequitur. **N**e derelinquas me vsq̃
valde vel sicut nōnulli codices habēt
vsq̃ nimis pro eo qđ est valde. Nam h̃
verbum grecū ē et hic est sp̃odra q̃
si relinqui se a dño velit. sed non vsq̃
valde. Absit. Sed quia reliquerat de-
us mundū merito p̃ccōrum. vsq̃ val-
de illum reliquisset. si ei nec tāq̃m me-
dicina p̃fuisset. hoc est gracia dei per
ĩm xpm dñm nrm. Nunc ṽo secun-
dum istam orōnem corp̃is cristi nō
eū reliquit vsq̃ ad valde: q̃ deus eāt
in xpo mūdum reconcilians sibi. No-
test hoc etiam sic intelligi vt eius ista
fit vox: que cum dixisset in habundā-
cia sua non moueboꝝ in eternū. velut
sua ṽtute cōfidens. vt oñderet ei de⁹
qđ non merito ei⁹ sed in volūtate ei⁹
p̃stiterat decore eius ṽtutem. auer-
tit ab eo faciē suā. et fact⁹ ē p̃turbat⁹.
Inueniēs ergo se. nec iā p̃sumēs de
se clamat: ne derelinqs me vsq̃ valde.
Si ei dereliq̃sti vt sine adiutorio tuo
infirm⁹ appareā: noli vsq̃ valde. ne
peā. Tu q̃ p̃cepisti mādata tua custo-
diri nimis. iam de ignorantia me ex-
cusare non possum sed quoniā infir-

mus sum utinā dirigatur vie mee ad
custodiendas iustificationes tuas.
tūc non pfundar dū inspicio in ōnia
mandata tua. tūc cōfitebor tibi in di
rectioē cordis. in eo quod didicerim
iudicia iusticie tue. tunc iustificatio
nes tuas custodiam & si dereliquisti
me ne gloriarer in me. noli vsq; val
de & iustificatus abs te gloriabor i te

Explicit sermo quartus Incipit ser
mo quintus

Ds vsus km̃i isto considere
mus in psalmo & sicut dñs donat e
sacras lr̃as pscrutemur **I**n q̃ cor
rigit iunior viam suam? In custodi
endo ṽba tua Interrogat se & r̃ndet
tibi In quo corrigit iunior viam suā
hucusq; interrogatio ē: deñ r̃nsio in
custodiendo ṽba tua Sed hoc loco
custoditio ṽborum dei intelligenda
est opatio p̃ceptoꝝ Frustra em̃ cus
todiantur memoria si nō custodiun
tur & vita **N**ā quidā ṽba dī tenendo
agunt ne obliuiscantur: nec agūt vi
uendo vt corrigantur **N**ō at̃ ait iste
in quo exercet iunior memoriā suam
sed in quo corrigit viā suam. atq; ad
hoc r̃ndet in custodiēdo ṽba tua ne
q; ṽllo mō dicenda ē via correcta qm̃
diu est vita p̃uersa S; quid sibi vult
iste iunior? **N**otuit em̃ dicere in quo
corrigit homo viam suā aut in q̃ cor
rigit vir viā suam qđ plerūq; in scrip
turis ita ponitur vt a sexu honorati
ori homo intelligatur mō locutiōis
quo significatur a p̃te totū **N**eq; em̃
& femina nō beata que nō abiit in cō
filio impioꝝ vbi tñ dictum est beat
vir: hic ṽo nec homo ait nec vir s; iu
nior **N**ūquid desperandus ē senior?
Aut in alio corrigit etiam senior viā
suam q̃ in custodiēdo verba dei? **A**n
forte amonitio est qua etate potissi
mum fieri debeat? **S**cđm illud qđ ali

bi scriptum est fili a iuuentute tua ex
cipe doctrinā: & vsq; ad canos inue
nies sapientiam **E**st & alius intellec
tus vt ille hic agnoscatur filius euan
gelicus iunior. qui p̃fectus a patre i
regionem longinquā. effudit substā
ciam suam viuens cū meretricib; p
dige: & postea q̃ porcos pavit eges
tatem famēq; p̃pessus. reuersusq; ē
ad semetipm̃ et dixit. surgā et ibo ad
p̃rem meū **I**n quo enim correxit viā
suam. nisi in custodiendo verba dei.
que t̃q; panem paternū esuriens cō
cupiuit? **N**eq; em̃ corrigeret viā suā
frater ei? senior qui patri suo dixit ec
ce tot annis seruo tibi: & nūq̃m man
datum tuum p̃terij **I**unior ergo ille
correxit viam suam: quā se ita deprā
uasse p̃uersam q̃ habuisse cōfessus ē
vt patri diceret. iā nō sum dign⁹ vo
cari filius tuus **T**erci⁹ ṽo intellect⁹
michi occurrit: quem quidē ego quā
tum p̃ modulo meo sapio duob; su
perioribus añpono vt senior agnos
catur vetus homo & nou⁹ iunior se
nior qui portat ymaginē terreni ho
minis. iunior qui celestis q; non pri
us quod spirituale est sed quod aiāle
postea spūale **S**it ergo licet quilibet
quātum ad etatem p̃tinet corpis. an
nosa vetustate decrepit⁹: iunior erit
ad deum p̃cepta gracie nouitate con
uersus **E**t in hoc corrigit iunior viā
suam in custodiendo verba ei⁹ hoc ē
ṽbum fidei quod predicamus & ipsa
est fides que per dilectionem opera
tur **S**ed iste iunior populus. gracie
filius. homo nouus cātator noui cā
tici. heres testamenti noui: iste iuni
or non cayn sed abel non ysm̃abel s; y
saac. non esau sed israhel nō manaf
ses sed ephraym. nō hely sed samuel.
non saul sed dauid quid adiungat at
tendite **I**n toto inquit corde meo

exquisiui te: ne repellas me a man-
datis tuis Ecce orat ut adiuuetur ad
custodienda verba dī: in quo dixerat
viam suā corrigere iuniorē. Nam uti-
q; hoc est ne repellas me a mandatis
tuis Quid est enim a deo repellī nisi
non adiuuari. Mandatis quippe e-
rectis atq; arduis humana nō cōtem-
peratur infirmitas: nisi preueniens
eius adiuuet caritas Quos autē nō
adiuuat hos merito phibetur repel-
lere et tanq̄m flammea framea prohi-
beatur indigni. ne manum extendāt
ad arbozem vite Quis est autē dig-
nus ex quo per vnum hominem pec-
catum intrauit in mūdum et per pec-
catum mors et ita i omnes homines
pertransiit in quo ōnes peccauerūt.
Sed indebita dei misericordia. sana-
tur debita nostra miseria. Nam iste qui
loquitur et dicit. in toto corde meo ex-
quisiui te. et hoc vñ posset nisi eum a-
uersum ad se ipse cōuerteret cui dicit
deus tu cōuertens viuificabis nos:
et ille p̄ditum q̄reret et errātem ille re-
uocaret qui dicit qd̄ p̄erat requiram
et qd̄ errauerat reuocabo. Nō est qd̄
et corrigit viam suam in custodiendo
vba dei: illo regente illo faciente. Ne-
q; enim p se ipse posset: cum iheremi-
as p̄ph̄a fateatur et dicat scio dñe q̄-
niam non hōis via eius. neq; vir ibit
et corrigit viam suā. Ad dñō quippe h̄
eciam iste sup̄ius optauit vbi ait uti-
nam dirigātur vie mee. Et hic vbi ad-
didit. **I**n corde meo abscondi elo-
quia tua ut non peccem tibi. cōtinuo
diuinū q̄siuit auxiliū: ne in corde ei⁹
dī eloquia sine fructu absconderent⁹
nō opa iusticie seq̄rentur. Cū em̄ h̄ dix-
isset adiunxit. **B**ndict⁹ es dñe doce
me iustificationes tuas. Doce dixit q̄
mō eas discūt q̄ faciūt: non quō h̄y q̄
ut habeant qd̄ loquantur tñmō me

minerūt. Nam utiq; s̄a dixerat in cor-
de meo abscondi eloquia tua ut non
peccem tibi. Quid q̄ adhuc ea querit
discere. q̄ abscondita iam custodit in
corde. Qd̄ utiq; nō fecisset: nisi ea di-
cisset. Ut qd̄ ergo addidit et dicit do-
ce me iustificationes tuas. n̄ q̄ eas
vult faciendo discere. non loquendo
vl̄ memoria retinendo. Qm̄ ergo si-
cut in alio psalmo legit⁹ b̄ndictiones
dabit qui legem dedit: iō b̄ndict⁹ es
dñe doce me inq̄t iustificationes tu-
as. Qui enim in corde meo abscondi
eloquia tua ut nō peccem tibi legē de-
disti. da eciam b̄ndictiones gracie: ut
faciendo discam qd̄ intimando iussis-
ti. Hec sat⁹ sint ut vñ mentes sine fas-
tidio nutriantur: alium sermonē de-
siderant q̄ sequūtur.

ExPLICIT sermo v. **I**NCIPIT sextus

Iniciū sermonis ē in psalmo
hui⁹ nob̄ de q̄ disputam⁹ h̄ v-
sus. **I**n labijs meis p̄nūciaui om-
nia iudicia oris tui. Quid ē h̄ dilectis-
simi qd̄ est h̄. Quis oīa iudicia dei e-
nunciare possit cū inuestigāe nō pos-
sit. An vō cū ap̄lo exclamare dubita-
mus. o altitudo diuiciarū sapiē et sci-
entie dī q̄ inscrutabilia sunt iudicia ei⁹
et inuestigabiles vie ei⁹. Dñs dicit ad
huc multa habeo vobis dicere s; non
potestis portare mō et q̄uis p̄tinuo
p̄miserit eis oēm veritatem p̄ spiri-
tum sanctū. clamat tñ b̄t̄s paul⁹. ex
p̄te scimus ut intelligamus spū qui-
dem sancto vnde pignus accepimus
perduci nos ad omnem veritatem:
sed cū in alia vita post huius vite spe-
culum et enigma facie ad faciem ve-
nerimus. Quomodo ergo iste dicit.
in labijs meis pronunciaui omnia iu-
dicia oris tui. Et ille h̄ dic⁹ q̄ paulo an-
superiore vsu proximo dixerat doce
me iustificationes tuas. Quo pac-

to igitur enūciavit omnia iudicia oris
eius qui vult adhuc discere iustifica-
tiones eius. An iudicia quidē cūcta
iam nouerat. iustificationes autē ad-
huc discere cupiebat. Hoc vō eēt mi-
rabilius. si iā sciebat inscrutabilia dei
et ea quae hominibus p̄cepit facienda nes-
ciebat. Iustificationes em̄ sunt non
dicta sed facta iusticie: opa scilicet iusto-
rum quae imperat deus. Nō autē dei dicun-
tur quous a nobis fiant: quoniam in ipso do-
nante non fiunt. Iudicia porro dei sūt
quibus ab eo mūdus et nunc et in fine
seculi iudicatur. Sed cum eloquiis dei
omnia cōtineantur et iustificationes
videlicet et iudicia. cur querit iustifica-
tiones discere qui eloquia dei se ab-
scondisse in corde dicit. Nō em̄ in cor-
de meo abscondi eloquia tua ut non
peccem tibi. Tūc secutus adiunxit be-
nedictus es dñe. doce me iustificati-
ones tuas: ac deinde in labijs meis i-
quit enūciaui omnia iudicia oris tui.
Videntur quidem duo ista inter se eē
cōtraria. ymmo eē poti⁹ amica atque
cōiuncta: ut quoniam in corde suo abscon-
dit eloquia dei. in labijs suis iudicia
eius enunciet. Corde em̄ creditur ad
iusticiam: ore autē cōfessio fit ad salutē.
Sed quod inter hec duo medium posuit
benedictus es dñe doce me iustificati-
ones tuas. quomodo cōueniat homini cū
in corde iam sunt eloquia dei. et qui in
labijs suis enūciavit omnia iudicia dei
ut adhuc velit discere iustificationes
dei: nō inuenitur nisi ut eas discere vel-
le intelligatur faciendo nō memoria
retinendo et loquendo et id a dño de-
monstrauit debere nos petere sine quo
nichil possum⁹ facere. Sed hoc ante
istū alio iā sermone tractauim⁹. nūc
vō quomodo se dixerit omnia iudi-
cia oris dei in labijs suis enūciasse cū
dicta sint inscrutabilia et de quorū p̄-

funditate alibi scriptū est. iudicia tua
abyssus multa: quātum deus donat
tractare suscepim⁹. Quid hic ergo i-
telligamus attendite. Nunquid iudi-
cia dei nescit ecclesia. Scit plane. Nā
scit utique qualib⁹ dicturus sit iudex
vuiorum et mortuorum venite bene-
dicti patris mei percipite regnū et quae-
lib⁹ dicturus sit. ite in ignem eternū.
Scit iquam neque fornicatores neque
ydolis seruiētes neque illos atque illos
quos ibi apostolus paulus enume-
rat regnum dei possessuros. Scit irā
et indignationē tribulationem et an-
gustias in omne animam hominis
operantis malum. iudei primum et
greci: gloriam vero et honorem et pa-
cem omni opanti bonum. iudeo pri-
mum et greco. Hec atque huiusmodi iu-
dicia dei euidenter expressa nouit ec-
clesia: sed non ipsa sunt omnia. cū sint
quedam inscrutabilia et sicut multa ab-
yssi profunda et occulta. An et ipsa
nota sunt quibusdam excellentioribus
membris hominis hui⁹ qui cum suo
capite saluatore totus est xp̄s. In-
scrutabilia em̄ fortasse dicta sunt ho-
mini: quia viribus suis ea non po-
test perscrutari. Sed cur non possit
dono spiritus sancti cuiusque hoc do-
minus conferre dignatur. Sic enim
illud dictum est deus habitat lucē in-
accessibilem: et audimus tamen acce-
dere ad eum et illuminamini. Que uti-
que soluitur questio ut iaccessibilis sit
viribus nostris. accedatur autem ad
eum muneribus suis: quoniam quoniam et si ne-
mini omnino sanctorum quoniam diu cor-
pus quod corrūpitur aggrauat ani-
mam omnia iudicia dei sciri concedi-
tur quia reuera multum est ad homi-
nem cum p̄fecto ut aliquid exempli
gracia dicam vnde iudiciorum dei cō-
iciatur imensitas cum nemo sine iu-

dicio dei tardus in animo vel claudus
in corpore. habet tñ vñ dicat eccā hē
populus acquisitionis et vaciter di-
cat in labijs meis enūciaui oīa iudici-
a oris tui: id est nichil iudicioꝝ tuoꝝ
tacui que in p eloquia tua innotesce-
re voluisti. s; oīa pꝛsus in labijs me-
is enūciaui. Hoc em̄ michi videtꝛ fig-
nificare voluisse qđ non ait oīa iudi-
cia tua sed omnia iudicia oris tui id ē
que michi dixisti: vt p os eius eloqui-
um eiꝰ intelligamꝰ qđ fecit ad nos in
revelationibꝫ scōꝝ pluribꝫ et testa-
mentis duobꝫ que omnia iudicia vsqꝫ
in labijs suis enūciare non ces-
sat eccā Deinde subiungit et dicit. **I**n
via testimoniōꝝ tuorū iocūdatus
sum: quasi in omnibꝫ diuicijs. Via tes-
timoniōꝝ dei nichil cicius. nichil cer-
tius nichil breuiꝰ nichilqꝫ grandiꝰ in-
telligimus eē qđ xpm̄ in quo sunt om-
nes thesauri sapiētie et scientie absco-
diti: in et iste ait se iocūdatus vel de-
lectatus in hac via quasi in omnibꝫ
diuicijs. Testimoniā quippe dei sūt. qui-
bus quātum nos diligit nobis pba-
re dignatur. Cōmendat aut suā cari-
tatē deus in nobis: qm̄ cū adhuc pec-
catores eēmus xp̄s p nobis mor-
tuus ē. Cum ergo ip̄e dicat ego sum
via. et humilitas eiꝰ carnalis nativi-
tatis atqꝫ passionis. euidentia sint tes-
timonia diuine erga nos dilcōis pro-
culdubio via testimoniōꝝ dei cristꝰ
est. Per h̄ quippe testimoniā que in il-
lo videmus impleta eciam futura er-
ga nos q̄ sempiterna pmissa sunt ex-
pectamꝰ. et speramꝰ implenda. Qui
em̄ pꝛio filio non pepcit sed p nob̄
omnibꝫ tradidit eū. quō non et cum
illo omnia nobis donauit. Sequitur.
In mandatis tuis garriam: et cō-
siderabo vias tuas. Qđ grecꝰ habet
adolestheso. latini interptes quidam

garriam. quidā exercebor interpretati
sunt: que duo int se videntur eē diu-
sa. Sed si exercitatio intelligatur in-
genij cū quadā delectatione disputa-
tionis vtrūqꝫ piungitur et qđ ex vtro-
qꝫ vnū aliqd tꝑatur vt non sit aliena
ab huiusmodi exercitatione garruli-
tas. Solent em̄ garruli vocari loqua-
ces. Sic at se in dī mandatis exercet
eccā adūsus ōnes inimicos fidei xp̄i
ane atqꝫ catholice. copiosis doctorū
disputationis garrula: q̄ tunc fructu-
ose sunt disputantibꝫ. si nō ibi cōfide-
rentur nisi vie domini. Vniūse at vie
domini sicut scriptū ē miā et veritas
quoꝝ duorū plenitudo inuenitur in
xp̄o. Per hāc suauem exercitacionē
fit eciam qđ adiungit. **I**n iustificati-
onibus tuis meditabor: non obliuif-
car vboꝝ tuorū. Nō vtiqꝫ medi-
tabor vt non obliuifcar. Vñ bt̄s ille
in pmo psalmo: in lege dñi meditati-
tur die ac nocte. In hīs omnibꝫ que
vt potuimꝰ disputauimus. memine-
rimus km̄i eū qui abscondit in corde
suo eloquia dñi. et enunciat in labijs
suis omnia iudicia oris eius et in via
testimoniōꝝ eius delectatur sicut in
ōnibꝫ diuicijs. et garriens vel sese ex-
ercens in mandatis eius considerat
vias eiꝰ et meditatatur in iustificatio-
nibus eiꝰ ne obliuifcatur vboꝝ eius
p que omnia vtiqꝫ vbo dei atqꝫ doc-
trina instructus apparet. orare tñ et
dicere bñdictus es dñe doce me ius-
tificationes tuas. vbi nichil aliud in-
telligitur poscere nisi adiutoriū gra-
cie vt qđ iam nouit sermone discat et
opere.

Explicit sermo sextꝰ. Incipit sermo
septimꝰ de eodē psalmo.

Shuiꝰ psalmi superiora me-
ministꝫ km̄i. adiuuare nos de-
bent ad intelligenda sequentia. Etem̄

q̄ tāq̄ ex vnius hominis p̄sona loquūt̄
mēbra sunt xp̄i. z ad vñū caput t̄q̄ ad
vñū p̄tines corp⁹: Nēpe sup̄ius dix
erat. in quo corrigit iunior viā suā.
in custodiēdo v̄ba tua: ecce nūc apti⁹
vt id faciat poscit auxiliū: **R**etbue
iquit seruo tuo. viuā z custodiā v̄ba
tua Si bōa p̄ bōis sibi postulauit re
tribui. iā custodieat v̄ba dei: Nō autē
dixit retribue seruo tuo q̄a custodiui
v̄ba tua. tāq̄ mercedē bonā p̄ bono
obediētie flagitaēt: sed dixit retribue
seruo tuo viuā z custodiam v̄ba tua:
Quid ē aliud q̄ dicere mortu⁹ ea cus
todire nō possem: Infideles deniq̄
de q̄bus dicitur. sine mortuos sepeliē
mortuos suos. Quia p̄t̄ si mortuos
intelligim⁹ infideles viuos at̄ fideles
qm̄ iustus ex fide viuit. non possunt
custodire v̄ba dei nisi p̄ fidē q̄ p̄ dilec
tionem opat̄: Itāc sibi poscit q̄ dicit.
retribue seruo tuo viuā z custodiam
v̄ba tua Et qm̄ añ fidem nō hōi debē
tur nisi mala p̄ malis. retribuit autē
deus p̄ indebitā grām bōa p̄ malis.
hāc retributionem rogat q̄ dicit ecce
nūc retribue seruo tuo viuā z custo
diā v̄ba tua: Quatuor em̄ retributio
nes sunt. aut mala p̄ malis retribuūt̄
sicut deus ignē eternum retribuit⁹
est impijs. aut bona pro bonis sicut
regnū eternū retributurus est iustis.
aut bōa p̄ malis sicut xp̄s p̄ grām ius
tificat impium. aut mala p̄ bōis sicut
iudas per maliciā persecutus ē xp̄m:
Itarū q̄tuor retributionū duo prio
res p̄tinet ad iusticiā. vt retribuātur
mala p̄ malis. bona pro bōis. tertia
p̄tiet ad miām vt retribuātur bōa p̄
malis. quartā deus nescit. nulli enim
malū p̄ bono retribuit Itēcāt quāz⁹
loco posui primit⁹ necessaria ē: Nisi
em̄ deus retribuere bōa p̄ malis. nō
lōmō essent q̄bus retribuere bōa p̄

bonis Vide illū saulum postea paulū
Nō ex operib⁹ inquit iusticie q̄ nos
fecim⁹. sed scōm suam miām saluos
nos fecit per lauachrū regeneratiōis
Et itēz. Qui prius fui blasphemus z
persecutor z iniuriosus. sed miām cō
secutus sum. q̄a ignorās feci in incre
dulitate Et itēz: Cōsiliū at̄ do tāquā
miām cōsecutus a dñō vt fidelis eēz.
hoc ē vt viuerē. q̄a iustus ex fide viuit
Adortuus ergo erat prius p̄ suam i
usticiā. añq̄ viueret p̄ dei grām: Ip
sam porro suā mortē sic cōfiteatur:
Aduēiēte at̄ inq̄t mādato pccm̄ reuix
it: ego at̄ mortuus sum. z inuentum
ē michi mādātū qd̄ erat in vitā hoc eē
in mortē It̄retribuit ergo illi deus bo
nū pro malo hoc est vitā pro morte:
talem scilicet retributionē q̄lis h̄ pos
citur vbi dicitur. retribue seruo tuo.
viuā z custodiā verba tua: z vixit et
custodiuit v̄ba eius. z p̄tinē cepit ad
aliā retributiōem in q̄ retribuūtur
bōa p̄ bōis. p̄pter quam dicit bonus
certamē certauit cursum cōsummaui
fidem seruauit. de cet̄o posita est m̄
corona iusticie quā reddet michi dñs
in illa die iustus iudex. vtiq̄ iustus re
tribuēdo bōa pro bōis. q̄a prius mi
sericors retribuēdo bōa pro malis:
q̄uis z ip̄a iusticia q̄ retribuūtur bōa
pro bōis nō ē fine misericordia. quia
z hoc scriptū ē. q̄ coroāt te in misera
tione z misericordia. Qui em̄ dixit.
bonū certamē certauit quādo vincēt.
nisi illo donāte qui ait. grās deo q̄ dat
nobis victoriā p̄ dñm nostrū xp̄m:
Et q̄ cursum cōsummauit quādo cur
reret. quādo p̄uēiret: nisi illo adiuuā
te de q̄ ait. igit̄ nō volentis neq̄ currē
tis sed miserētis ē dei: Et qui fidem
seruauit. quādo id faceret. nisi vt ipse
ait misericordiā cōsecutus vt fidelis
eēt: Nūsq̄ ergo se extollat humana

mm i

supbia. donis suis deus retribuit bona p̄mia: Sed iste q̄ iam orat ⁊ dicit. retribue seruo tuo viuā. si penit⁹ iam nō eēt mortuus nō oraret. sed ab illo accepit iniciū bone cōcupiscētie. a q̄ vitā poscit obediētie. Ip̄ebāt em̄ aliq̄ fidē qui dicebāt. dñe auge nobis fidē Ille vero ⁊ incredulitatē suā cōfitebatur: q̄ cū esset interrogat⁹ utq̄ credēt. ait. credo dñe adiuua incredulitatem meā. Jam utiq̄ viuere icipiēs postulat vitam. q̄ credēs orabat obediētia: nō pro ea seruata p̄miū sed ut seruetur auxiliū. Vita q̄ppe credēte uiuescit p̄ oēm diem. q̄ renouatur de die in diem: Sciēs aut̄ v̄ba dei nō posse custodiri p̄ obediētiam. nisi videātur p̄ intelligētiam: hic quoq̄ oratiōi addidit ⁊ dicit: **R**euela oculos meos ⁊ confiderabo mirabilia de lege tua: Ad h̄ etiam illud p̄t̄et quod adiūgit. inquilinus ego sum in terra. siue ut nō nulli codices h̄nt. incola ego sum apud te in terra. ne abscondas a me mandata tua. Quod em̄ ait sup̄ius reuela oculos meos. hoc postea dixit ne abscondas a me. ⁊ quod ibi dixerat mirabilia de lege tua hoc alio loco repetens ait. mādāta tua: Nichil est autem mirabilius in mādatis dei q̄ diligite inimicos vestros: hoc est retribuite bona pro malis: Sed de isto inquilinatu vel incolatu nō est sermo coartandus. ⁊ ideo nō iste de hac re sed alius expectāndus ⁊ domino adiuuante reddendus est sermo:

ExPLICIT sermo septimus Incipit sermo octau⁹. de usu psalmi qd̄ dicit: incola ego sum in terra. nō abscondas a me mādāta tua. cōcupiuit aīa mea desiderare iustificationes tuas ī omni tempore:

Expectatiōi caritatis vestre de sequentibus huius magnissimi psalmi sermo reddendus est. ab illo versu scilicet vbi ait: **I**ncola ego sum in terra nō abscondas a me mādāta tua. siue ut nō nulli codices h̄nt. inquilinus ego sum in terra: Qd̄ em̄ est ī greco parecos. aliqui nostri inquilinus aliqui incola. nō nūq̄ etiā aduenā interpretati sunt: Inquilini nō habentes p̄p̄iam domū habitant in aliena. incole aut̄ vel aduene utiq̄ aduētici p̄hibētur: Vbi magna de anima exoritur questio. Neq̄ em̄ secundum corpus dictū videri potest. incola vel aduena vel inquilin⁹ sum in terra. cū de terra corpus originē ducat. sed de hac profundissima questione nichil audeo definire: Siue enim p̄pter aīam que absit ut putetur extra. merito dici potuerit inquilinus vel incola vel aduena ego sum in terra. siue scd̄ totum homiēm. quia paradisi aliquādo ciuis fuit. vbi utiq̄ n̄ erat qui ista dicebat. siue quod est ab omni controuersia liberius. non omnis homo possit hoc dicere s̄z cui patria promissa est eterna in celis: hoc scio quia temptatio est vita humana super terram. ⁊ iugū graue est super filios adam: Verū me plus delectat secundum istam disputaē sentēciam ut ideo nos in terra inquilios vel incolas eē dicamus. q̄a sup̄nā patriam vñ pignus accepim⁹ ⁊ q̄ perueniētes nūq̄ inde migrem⁹ iuenim⁹. Nam et ille q̄ in alio psalmo dicit. inquilin⁹ ego sum apud te ⁊ pegrin⁹ sicut oēs p̄s mei. n̄ ait sicut oēs hoiēs. s̄z dicēdo sicut oēs p̄s mei. iust os p̄culdubio vult intelligi q̄ eo tpe p̄cesserit. ⁊ ī hac pegrinatiōe gemitu pio sup̄ne patrie suspirarūt. de q̄ scriptū ē ad hebreos: Scd̄z fidē mortui s̄z h̄j oēs cū acce-

97
pissent pmissioēs: sed lōge eas vidē-
tes ⁊ salutātes. ⁊ cōfiteātes. q̄a hospi-
tes ⁊ pegrini sunt sup̄ terrā. Qui em̄
talīa dicūt: oñdūt q̄a patriā querunt.
Et si q̄dem ei⁹ memoēs eēnt a q̄ disces-
cerāt. habuissent tēp⁹ reuertēdi: nunc
āt meliorē appetūt id est celestem. iō
nō cōfunditur de hīs de⁹ vocari de⁹
eorū: preparauit em̄ eis ciuitatē. Et il-
lud quod legimus q̄ diu sumus i cor-
pore pegrinamur a dñō. potest intel-
ligi hoc nō esse oīm sed fidelīū. Non
em̄ oñium est fides: ⁊ videmus quid
hīs v̄bis apl̄s iūgar. Cū em̄ dixisset
q̄ diu sumus in corpore pegrinamur a
dñō: p̄ fidem em̄ ābulamus inquit ⁊
nō p̄ spēm. vt intelligeremus eorū eē
istā pegrinatiōem q̄ ābulāt p̄ fidem.
Infideles āt q̄s deus n̄ p̄sciuit nec p̄-
destināuit cōformes ymaginis filiū sui
nō possunt veraciter dicere se in ter-
ra pegrinōs: quādo ibi sunt vbi scdm
carnem nati sunt. Nō em̄ hñt alibi ci-
uitatē. aut p̄ hoc nō sunt in terra alie-
nigene sed terrigene. Vñ ait alia scrip-
tura de quodā. Posuit em̄ apud mor-
tē domū suā. ⁊ apud inferos cū terri-
genis sacros suos: Sūt autē ⁊ ipsi pe-
grini ⁊ inq̄lini nō huic terre: sed pplō
dei a quo sunt alienigene. Vñ creden-
tibus ⁊ scām citatē que nō est de h̄
mūdo h̄re incipiētib⁹ apl̄s dicit. Igi-
tā nō estis pegrini ⁊ iquilini: s; estis
ciues scōrum ⁊ domestici dei. Ipsi ḡ
sunt ciues terreni. q̄ sunt dei pplō pe-
grini. Qui vero ciues sunt in populo
dei ipsi sunt in terra pegrini. quia to-
tus idem ppl̄s q̄ diu est in corpore pe-
grinatur a dñō. Dicat itaq̄: incolā e-
go sum in terra. ne abscondas a me mā-
data tua. Sed qui tādē sunt a q̄b⁹ de⁹
abscondit mādata sua: Nōne illa vbi-
q̄ deus voluit predicari: Vtinā q̄ mlti-
tis clara sunt. tam multis cara sint.

Nā quid est clarius q̄ diliges dñm
deum tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota
aia tua ⁊ ex tota mente tua. ⁊ diliges
primū tuū tāq̄ teipm: in q̄bus duo-
bus mādatis tota lex pēdet ⁊ pphē:
Et quis est quem lateāt ista mādata:
Nempe ⁊ oñibus fidelibus ⁊ pluri-
mis infidelibus nota sunt. Cur ergo
poscit fidelis ne abscondatur sibi: qd
nec infideli cernit abscondi: An q̄a deū
nosce difficile est. cōsequēs est vtq̄
vt diligas dñm deum tuum. difficile
interrogatur ne aliud p̄ alio diligat:
Nam primi facili⁹ esse videtur cog-
nitio. Omnis quippe homo est oñi
hōi primus: nec vlla cogitāda est lō-
ginitas generis vbi est natura cō-
munis. q̄q̄ nec primū nouerat q̄ do-
miō ait ⁊ q̄s est meus primus quan-
do illi est ppositus homo quidam. q̄
descendēs ab iherl̄m in iherico incidit
in latroēs. cui primū nō fuisse nisi q̄
cum illo fecit misericordiā ipse qui
interrogauerat iudicauit: patuitq̄
in faciēda misericordiā neminem alie-
nū esse putādum ab eo qui diligit pri-
mū. Sed multi nec seipōs nouerunt
quia ⁊ seipm nosce quēadmodū ho-
mo sibi dēt innotescē nō oīm hoīm ē
fides. Quō ḡ diligit primū tēp seipm
qui nescit ⁊ seipm: Nō eiz frustra ille
filius iunior qui pfectus in regione
longinquā vbi dissipauit substāciā
suā viues p̄dige vt diceret surgam et
ibo ad prēm meū prius reuerius est
in semet ipm. nisi quia tam lōge pe-
grinatus est vt relinquēt eciā semet-
ipm: nec tñ reuertētur ad se si omni-
modo nesciret se: nec diceret surgam
⁊ ibo ad prēm meū si penitus ignora-
ret deum. **Q**uo circa et aliquatenus
ista sciuntur. et vt magis magisq̄ sci-
antur non imerito scienda poscūtur
Quappter vt sciamus diligere deū
mm ij

sciendus ē de⁹. ⁊ vt sciat hō diligē pri-
mū tāq̃ seipsum prius dēt diligendo
deū diligē seipm. Qd vñ poterit. si nes-
cit deū. si nescit ⁊ seipm. Recte itaq̃
d⁹ deo:icola ego su; in terra ne absco-
das a me mādata tua: Adrito nam
q̃ abscondūtur eis q̃ nō sunt incole in
terra: Hec em mādata ⁊ si audiūt nō
sapiūt. q̃a terrena sapiūt: Quorū aut
cōuersatio in celis est: in q̃tū hic con-
uersantur pfecto pegrināt: Detant
itaq̃ ne abscondātur ab eis mādata dī
p q̃ ab hī incolatu hberēt diligēdo deū
cū q̃ inetnū erūt. ⁊ diligēdo primū vt
illic sint vbi ⁊ ipsi erūt: Quid at diligē
dū diligit. si ipsa dilectio nō diligitur.
Vñ cōsequēter iste incola in terra cū
dei mādata ne sibi absconderēt orasset
in q̃b⁹ dilectio p̃cipit. vel sola vñ mari-
me. ⁊ ipsi⁹ dīlōnis dīlōnē se velle ha-
bē p̃clamat dicēs: **C**oncupiuit ani-
ma mea desiderā iustificatiōēs tuas
in ōni tpe: Laudabilis est ista cōcu-
piscētia nō dāpnabilis: Non de hac
dictū est nō cōcupisces. sed d illa qua
caro cōcupiscit adūsus spm: De hac
āt bōa cōcupiscētia q̃ cōcupiscit spūs
aduersus carnē. q̃re vbi scriptū sit. et
inuenies. cōcupiscētia itaq̃ sapiētie
deducit ad regnū. ⁊ multa alia repiū
bōe cōcupiscētie testiōnia Sed hī sa-
ne intēst. q̃ nō tacetur qd cōcupiscat
qn̄ bōa cōmemoratur cōcupiscētia.
cū at nō additur qd cōcupiscatur sed
sola pōitur. nō nisi mala intelligitur:
sicut in hoc quod commemoravi. cō-
cupiscētia itaq̃ sapiētie deducit ad
regnū. si nō addēt sapiētie. nullo mō
dicēt cōcupiscētia pducit ad regnum.
At vero apls quod posuit. cōcupiscē-
tiam nesciebam nisi lex diceret nō cō-
cupisces: nō vtiq̃ ait cuius rei concu-
piscētia vel qd nō cōcupisces: Cer-
tum est em̄ nō intelligi cum ita dicit

nisi malam concupiscētia: Quid er-
go huius anima concupiuit: Deside-
rare inq̃t iustificatiōēs tuas in omni
tpe Credo nondum eas desiderabat
quādo cōcupiuit desiderā Iustifica-
tiōēs autem facta sunt iusta. id est o-
pera iusticie Cum itaq̃ nōdum habe-
at ⁊ qui iam desiderat. q̃ lōge ab hīs
erat q̃ adhuc eas desiderare cōcupis-
cebat: Et q̃ lōgius ab eis sunt. q̃ neq̃
hoc adhuc cōcupiscūt: Adirum ē aut
quomodo cōcupiscatur desiderium.
nec fit in nobis cuius iam cōcupiscē-
tia fit in nobis: Neq̃ em̄ pulchrum a-
liq̃ corpus est sicut aurum. vel caro
aliqua speciosa quā potest homo cō-
cupiscere nec habere. q̃a extra posita
nō est in homiē Quis nesciat in ho-
mine esse concupiscētia. in homiē
esse desiderium: Cur ergo nō cōcupis-
citur vt habeatur quasi forinsecus iſe-
ratur: Aut quomodo haberi ei⁹ cōcu-
piscētia sine ipō p̃t. cū nō sit ⁊ ipm qd
aliud q̃ cōcupiscētia: Nā ⁊ desiderā
p̃cul dubio cōcupiscere est: Quis est
em̄ iste mirabilis atq̃ inexplicabilis
lāguor: Et tñ est. Nā ⁊ egrotus q̃ fas-
tidio laborat ⁊ vult euadere hī malū:
cōcupiscet vtiq̃ desiderā cibū dum
cōcupiscit nō habere fastidiū: Ador-
bus est corporis Cōcupiscētia vero q̃
cupiscit desiderā cibū. hoc est carere
fastidio in aīo ē nō in corpe: ⁊ hēt eā
nō gutturis ⁊ fauciu dilectio q̃ fasti-
dio restringitur. sed recuperāde racō-
sanitatis quam appellandam ēē fasti-
dium prouidetur Ideo non est mirū
si appetit animus vt appetat corpus
quādo appetit animus nec appetit
corpus: Cum autem vtrumq̃ animi
est ⁊ vtrumq̃ concupiscētia est. cur
non concupisco desiderium iustifica-
tionum dei: Quomodo in vno eodē
q̃ animo meo habeo concupiscētia

desiderij huius et ipsum non habeo desi-
derium Aut quomodo ista duo sunt et non v-
num? Ut quid enim concupisco deside-
re iustificationes tuas ac non ipsas
iustificationes potius quam earum desi-
derium concupisco? Aut quomodo pacto possum
iustificationum desiderium concupiscere
et ipsas iustificationes non concupiscere
cum ideo earum desiderium concupiscam quia
ipsas habere concupio? Quod si ita est iam
ipsas utique concupisco Quid igitur o-
portet ut earum desiderium concupiscam cum
iam id habeam et habere me sentiam? Non
enim possum concupiscere deside-
rium iusticie nisi concupiscendo iustici-
am An hoc est quod superius dixi quod di-
ligenda sit etiam ipsa dilectio qua dili-
gitur quod diligere oportet sicut odio ha-
benda est dilectio qua diligitur quod di-
ligere non oportet? Odio quippe habu-
imus concupiscenciam nostram qua caro
concupiscit aduersus spiritum. Et quod est
ista concupiscencia nisi mala dilectio.
Et diligimus concupiscenciam nostram
qua spiritus concupiscit aduersus car-
nem Et quid est ista concupiscencia nisi bo-
na dilectio? Cum autem dicitur diligenda est
quid aliud dicitur quam concupiscenda est?
Quo circa quoniam concupiscuntur ius-
tificationes dei concupiscitur con-
cupiscencia iustificationum dei. Hoc
enim alio modo sic dici potest. si concupiscuntur
iustificationes dei concupiscitur dili-
gitur dilectio iustificationum dei An ali-
ud est concupiscere aliud desiderare? Non
quo non sit concupiscencia desiderium sed quia
non omnis concupiscencia desiderium est. Con-
cupiscuntur ei et que habentur et que non
habentur Non concupiscendo fruitur ho-
minibus que habentur desiderando autem absentia con-
cupiscit. Desiderium ergo quod est non rerum
absentium concupiscencia? Sed dei iustifica-
tiones absentes esse quomodo possunt non quando nesciuntur? An et quando sciuntur et non fiunt

absentes habende sunt? Non quod sunt
iustificationes nisi opera iusta. non ver-
ba? Ac per hoc possunt infirmitate ani-
me non desiderari et ratione mentis
uti Vide quod sunt utiles atque salubres
potest earum desiderium concupisci. Se-
pe enim quod agendum sit vide? nec agimus
quod non delectat ut agamus? et concupimus
ut delectet. Preuolat intellectus et tar-
de sequitur et aliquando non sequitur huius-
modi atque infirmus affectus. Ideo ergo
desiderare concupiscebat qui bona esse
cernebat cupiens eorum habere delecta-
tionem quorum potuit videre rationem.
Non autem ait concupiscit: sed concupi-
uit anima mea desiderare iustificationes
tuas Fortasse quippe tulerat iste ico-
la in terra qui iam peruenerat ad id quod con-
cupiuerat: iamque desiderabat eas quoniam
se desiderio aliquando concupiscere come-
morat Si autem desiderabat. cur non ha-
bebat? Non enim aliquid impedit quod minus
habeatur iustificationes dei nisi quod
non desideratur dum non in eas caritas
feruet quoniam claritas lucis An habebat
eas atque faciebat? Non paulo post di-
cit. seruus autem tuus exercebatur in iusti-
ficationibus tuis Sed quibus quasi gra-
dibus ad eas perueniatur ostendit Prius
est enim ut videatur quod sunt utiles et
honeste deinde ut earum desiderium con-
cupiscatur postremo ut perficiet lumine
atque sanitate delectet earum et o-
peratio. quoniam sola ratio delectabat.
Sed ea que sequuntur quoniam iam iste pler-
us est alio sermone adiuuante domi-
no commodius differentur.

ExPLICIT sermo octauus. Incipit
sermo nonus de eo quod dicit. Incre-
pasti superbos maledicti qui decli-
nant a mandatis tuis usque ad id. non et
testimonia tua meditatio mea est et post
Solatio mea iustificationes tue
psalmi huius que tractanda sunt
mm iij

sequuntur amonent nos cause nos-
tre miserie recordari. Etenim cum
dixisset concupivit anima mea deside-
rare iustificationes tuas in omni te-
pore siue scilicet in reb⁹ prosperis siue
in aduersis. q³ et in laborib⁹ et dolo-
ribus debet delectari iusticia nec ita
est tepore diligenda tranquillo ut tur-
bulento tpe deservatur. s³ amplectenda
est in omni tpe continuo subiecit. **I**n
crepasti superbos maledicti q³ decli-
nant a mandatis tuis. Supbi eni d³
clinat a mandatis tuis. Aliud est q³ p-
pe mandata dei per infirmitate vel p
ignorantia no implere aliud ab eis per
superbia declinare: sicut fecerunt qui
nos mortaliter in hec mala genuer-
unt. delectauit eni eos erit sicut d³.
ac sic a mandato dei qd sibi eu madas
se sciebant et qd facillie nulla infirmi-
tate reuocata impediente tardate imple-
poterat p hac superbia declinarunt et
ecce ista tota dura et infelix erupna
mortaliu qdamo hereditaria est in-
crepatio superboru. Qm ei dixit de⁹
ada vbi es non vbi esset de⁹ ignora-
bat s³ superbū increpabat et vbi tunc
esset id est ad qua miseria peruenisset
non scire cupiebat sed interrogando
increpas amonebat. Vide aut q³ ad
modu cu dixisset increpasti superbos
non ait maledicti qui declinauerunt a
mandat³ tuis ut illd tm pmo⁹ hoim
pccm veniret in mete. s³ ait maledic-
ti qui declinat. Oportebat ei ut oes
illo terreretur exeplo a diuinis non
declinare mandatis. et diligendo iusti-
cia in omni tepore in hui⁹ mundi ecia la-
bore recipere qd in paradisi amissim⁹
voluptate. Sed qm superbi nec in ta-
ta deponunt increpatione ceruice. et
cu sint deiecti laboris mort³ q³ sup-
plicio extolluntur typo imitantes ela-
latione cadentiu irridetes humilita-

te surgentiu p eis orat corp⁹ xpristi
cu dicit **A**ufer a me op probriu et co-
temptu: q³ testimonia tua exquisiui.
Testimonia grece martiria nucupa-
tur quo vbo ia vtimur pro latio. Qm
de illos q³ p³ testimoniū xpi diuisis
passionib⁹ humiliati sunt et vsq³ ad
mortē p veritate certarūt nō testes
qd latine vtiq³ possem⁹ s³ grece mar-
tires appella⁹. Qm hoc ergo famili-
arius auditis et dulcius sic accipia-
m⁹ hec vba tanq³ dcm sit. aufer a me
obprobriu et contemptu qm martiria
tua exquisiui. Cristi corp⁹ ista cu di-
cit nuqd ab impijs et supbis audire
obprobriu atq³ contemptu ulla depu-
tat pena cu poti⁹ inde perueniet ad
coronā. Cur ergo qsi graue aliqd et
intollerabile ab se poscit auferri. ni-
si q³ ut dixi orat pro ipsis inimicis su-
is qb⁹ ee prospicit noriu obice factu
nomē xpristi tanq³ obprobriu xpian⁹
et ei⁹ a iudeis irrisam crucē tanq³ hu-
militatis xpiane medicinā qua sola
tumor ille sana⁹ qd inflati cecidim⁹ et
iacentes aplius intumuim⁹ eadem
superbia permanente et crescete co-
tempnere. Dicat itaq³ corp⁹ xpi iae-
nim diligere didicit inimicos suos.
dicat domio deo suo. aufer a me ob-
probriu et contemptu quia martiria tu-
a exquisiui id est obprobriu qd ideo
audio. et contemptu q³ ideo contempno q³
martiria tua exquisiui. aufer a me.
Inimici eni mei q³ a me pcipis dili-
gi qui magis magisq³ moriuntur et pe-
unt cu martiria tua contempnunt et cri-
minantur in me profecto reuiuiscunt
et inueniuntur si martiria tua venerē-
tur in me. Ita factū est. hoc videm⁹
ecce martiriū xpi et apud homines
et in hoc mudo non solū non est ob-
probriu sed magnū est ornamētum
Ecce non solum in conspectu domini

perū etiā incōspicū hoīm preciosa ē
mors scōrū eius Ecce nō solū nō cō
tēpnūt verū etiā magnis honorib⁹
pferūtur martires ei⁹ Ecce filius il
le iunior qui pro porcis quos pasce
bat id est pro imūdis deōnib⁹ quos
colebat perticulā suā in paucissimis
xpīstianis precedentē psequēba⁹. iā
nūc in tā mltis et magnis popul⁹ gē
tiū martires quib⁹ ingerebat obpro
briū religiosissime p̄dicans et maxi
mis laudib⁹ quos cōtēpnebat exul
tans mortuus erat et resurrexit pie
rat et inuentus est. Hoc tā magno
lucro correctionis p̄uersatiois et re
dēptionis inimicorū suorū corp⁹ xpī
deo dixit. aufer a me obprobriū et cō
temptū Et quasi quereretur de qua
re obprobriū de q̄re cōtēptū. s̄biun
git qm̄ martiria tua exquisiui. Vbi ē
nūc illd obprobriū. vbi ille cōtemp
tus. Abierūt atq; trāsierūt et q; iue
ti sunt qui perierāt illa perierāt. S;̄
qm̄ ecclia talia p̄cabatur illa patieba⁹
Etenī sederūt principes inquit. et
aduersum me loquebātur Unde per
secutio grauis erat quia eā sedentes
hoc est iudiciarijs sedibus eminen
tes principes decernebant. Refer h̄
ad ipm caput inuenies sedisse princi
pes iudeorū cōsiliū q̄rētes quō cris
tū perderent Refer hoc ad corp⁹ ei⁹
id est eccliam. inuenies reges terre ex
cogitasse atq; iussisse quō xpīstiani
nulq; essent Etenī sederūt principes
et aduersum me loquebantur **S**er
uus at tu⁹ exercebatur in tuis iusti
ficationib⁹ Quā exercitatio h̄ fue
rit qui nosse desideras: qd̄ adiunxit i
telligē **S**am et testimonia tua me
ditatio mea et cōsiliū meū iustifica
tiones tue. Recole qd̄ supius cōmē
daui testimonia tua esse martiria. re
cole in iustificationib⁹ dñi nullā esse

difficilioz et mirabilioz q̄ vt suos
q̄sq; diligat imicos Sic ergo exerce
batur corp⁹ xpī vt et martiria id est
testimonia eius meditaretur; et dili
geret eos a quibus exprobrātib⁹ et
contēpnētib⁹ p̄pt̄ ip̄a martiria per
secutioēs patiebatur Nō enī pro se
sicut iam cōmendaui⁹ sed pro ip̄is
potius orabat dicēs: aufer a me ob
probriū et cōtemptū Sederūt ergo
principes et aduersum me loquebā
tur: seru⁹ autē tu⁹ exercebatur in ius
tificationib⁹ tuis Quēadmodū: Nā
et testimonia tua meditatio mea. et
cōsiliū meū iustificationes tue Cō
siliū contra cōsiliū Cōsiliū sedētium
principū fuit inuentos martires p̄
dere: cōsiliū patientiū martirū fuit i
imicos perditos iuenire Reddebāt
illi mala pro bonis isti. bona pro ma
lis Quid ergo mirū si illi occidendo
ōfecerūt isti moriēdo vicerūt: Quid
inq; mirū si martires seuiantibus gē
tibus temporalē mortē patientissi
me pertulerūt et gentes m̄tiribus o
rātib⁹ ad eternā vitā peruenire po
tuerūt dū corpus xpīsti sic exerce
tur vt et martiria meditaretur et ma
lis martirū p̄secutorib⁹ bona preca
retur.

Explicit sermo non⁹ Incipit sermo
decim⁹ de versu psalmi. Adhesit pa
uimēto aīa mea viuifica me scd̄z ver
bum tuum

Sequi⁹ in isto psalmo maiore
qd̄ cōsiderare et sicut dñs de
derit p̄tractare debem⁹: **A**dhesit
pauimēto aīa mea: viuifica me scd̄z
vbū tuū Quid est adhesit pauimen
to aīa mea Nā cū adiūgit et dicit vi
uifica me scd̄m verbū tuū q̄re se viui
ficari poscat utiq; cām p̄misit dicen
do adhesit pauimento aīa mea. Er
go q; p̄pterea se viuificari petit quia

pauimento adhesit anima eius mirū
si boni aliquid hinc vult intelligi Ita
quippe se habet tota ista sentētia tā
q̄ diceret: mortuus sum viuifica me
Quid est enī pauimentū? Si tāq̄ v-
nā quādā domū magnam vniūsum
mūdū velimus accipere videm⁹ ve-
lut eius camerā celū. terra erit igitur
pauimentū Vult itaq̄ t̄renis seruis
z cū ap̄lo dicere cōuersatio n̄ra i cel-
est. Proinde terrenis adherē mors
anime est. cui malo p̄traria poscitur
vita cū dicitur viuifica me Sed vidē
dendū est vtrū cōgruant huic verba
ista qui superius talia dixerat quib⁹
magis deo videatur adhesisse q̄ pa-
uimento vt cōuersatio eius non in
t̄renis sed in celestib⁹ habētur Quō
enī p̄t intelligi terrenis adhesisse qui
dicit. seruus autem tuus excerceba-
tur in tuis iustificationibus nā z tes-
timonia tua meditatio mea est et cō-
filiū meū iustificationes tue: Nec sē
enī v̄ba eius aīcedētia q̄rū aīcedēti-
um ista sunt cōseq̄tia. adhesit pa-
uimento anima mea An ex hoc intel-
ligere debemus q̄tūlibet quisq̄ p̄fi-
ciat in iustificationibus dñi habē eū
mortalis carnis affectū circa ista ter-
rena in quib⁹ vita humana tēptatio
est sup̄ terrā et ab hac morte si perse-
ueranter p̄ficiat cotidie reuiuiscē. vi-
uificante illo cui⁹ gr̄a hō noster inte-
rior renouatur de die in diem: Nā z
illud ap̄lus cū dicebat q̄ diu sum⁹ in
corpore peregrinamur a domino et
concupiscebat dissolui et esse cū xp̄o
adheserat pauimento anima e⁹. Vnde
et corpus ip̄m q̄ ex terra est non ab-
surde intelligitur pauimentū. q̄ ad-
huc quia corruptibile est z aggrauat
animā. recte in illo cōgemiscitur z di-
citur deo. adhesit pauimento aīa me-
a viuifica me secūdu verbū tuū. Ne

q̄ enī cum corporibus n̄ris semper
cū dñō erim⁹ sed tūc quia non erunt
corruptibilia nec animas aggraua-
būt: si diligenter considerem⁹ nō eis
nos sed ipsa nob̄ potius adherēbūt
nos autē deo Vnde alterius psalmi
verba illa sunt. michi autē adherere d-
o bonū est: vt viuāt corpora ex nob̄
adherendo nob̄ nos autē viuam⁹ ex
deo q̄ nobis adherere deo bonū est
Adhesio quippe ista de qua dcm̄ est.
adhesit pauimento anima mea nō cō-
iūctionē carnis et aīe q̄uis et ipsam
q̄daz intellexerint sed carnalē magis
aīe affectū q̄ caro concupiscit adūsus
sp̄z significare michi vidē? Qd̄ si recte
accipitur p̄fecto q̄ dicit adhesit pa-
uimento aīa mea viuifica me secūdu
verbū tuū non id̄ orat vt de corpore
mortis hui⁹ morte ipsius corporis in-
terueniente soluatur q̄d̄ dies vltim⁹
vite huius q̄ p̄pt̄ eius breuitatē non
p̄t esse diuturnus q̄nq̄ futur⁹ est. s; vt
cōcupiscentia qua p̄cupiscitur ad-
uersus sp̄m̄ magis magisq̄ minuat
et cōcupiscentia qua p̄cupiscitur ad-
uersus carnem magis ac magis augea-
tur donec ista p̄sumatur in nobis et
illa consummetur per sp̄m̄ sc̄m̄ q̄ da-
tus est nob̄ Bene autem non ait vi-
uifica me sc̄dm̄ meritū meū sed ait se-
cundū verbū tuū Qd̄ qd̄ est aliud nisi
sc̄dm̄ p̄missum tuū? Filius p̄missi-
onis vult eē non filius elationis vt
secūdu gratiam firma sit p̄missio oī
semini Hoc enī v̄bū p̄missiois in p̄-
saac vocabitur tibi semē. hoc est nō
q̄ filij carnis hī filij dei s; filij p̄missi-
onis deputantur in semine Nā qd̄
erat ipse per seip̄m in eo quod sequi
confitetur **V**ias meas enūciaui z
exaudisti me. Nō nulli qd̄e codices
habent vias tuas sed plures et mari-
me greci vias meas. hoc est malas.

100
Nā hoc michi videtur dicere pecca-
ta mea cōfessus sum. & exaudisti me
hoc est vt dimitteres ea. **D**oce me
iustificationes tuas. Cōfessus sum
vias meas. delesti eas: doce me tu-
as. Sic doce me vt agā nō vt tīmō
sciā qd agere debeā. Sicut enī dcm ē
de domino qd nō nouerat pccm et i-
telligitur nō fecerat: sic et iusticiam
ille vere dicend⁹ est nosse q facit. Pro-
ficientis hec oratio est. Nā utiq; si d-
mino nō faceret pfecto illa superio-
ra nō diceret seru⁹ aut tu⁹ excerceba-
tur in tuis iustificationib⁹. Nō g in-
quib⁹ excercebat⁹ has vult a dño dis-
cere. sed ab istis ad alias pficiendo
velut crescendo desiderat pueniē. De-
niq; adiungit et dicit. **V**iam iustifi-
cationū tuarū infinuā michi vel vt n-
nulli codices habēt instrue me quod
expressius de greco dicitur fac me in-
telligere. **E**t excercebor in mirabi-
lib⁹ tuis. Ipsas iustificatioēs āplio-
res q̄s proficiendo cupit apphēdē
mirabilia dei vocat. Sunt ergo qdā
dei iustificatioēs ita mirabiles vt hu-
mana infirmitas ab eis qui experti
non sunt non ad eas posse perueniē
credatur. Vnde laborans iste et earū
difficultate quodāmō fatigatus ad-
iungit. **D**ormitauit anima mea in-
quit prē tedio: confirma me in verb⁹
tuis. Quid est dormitauit nisi ab spe
refriguit que ad se apphēsurā eē cre-
diderat: Sed confirma me inquit in
verbis tuis. ne ab eis q̄s ad q̄s perue-
nisse me iā sentio decidā dormitādo.
Confirma itaq; me in eis verb⁹ tuis
que iā teneo que iā facio. vt ex eis
ad alia possim proficiendo puenire.
Et qd ipedit in via iustificationū dei
sic ambulare: vt hō facile possit ad il-
la ecīā mirabilia perueniē. Quid pu-
tam⁹ nisi quod a se amoueri in cōse-

q̄tib⁹ rogat dicens: viā iniquitat⁹
amoue a me. Et quia lex factorū s-
intrauit vt habūdaret delictum. seq⁹
et dicit. **E**t lege tua miserere mei.
Qua lege nisi lege fidei. Audi aplm.
Vbi est glatio tua. Exclusa est. Per
quā legē. Factorū. Nō Sed per legē
fidei. Hec est lex fidei qua credimus
et oramus per gratiam nob⁹ donari
vt faciamus quod per nosm⁹ ipsos
implere non possumus. ne ignoran-
tes dei iusticiā et nostrā volentes p-
stituerē iusticie dei non sumus s-
biecti. In lege itaq; factorū est dei iubē-
tis iusticia in lege aut fidei s-
buenien-
tis misericordia. Cum autē dixiss⁹ &
lege tua miserere mei de beneficijs e-
ius que iā cōsecutus est qdāmōdo si
dici potest p̄scribit vt impetret cetēa
que nōdū est cōsecutus. **A**it enī
Viam veritatis elegi: iudicia tua
non sum oblitus. **A**dhesi testimo-
nijs tuis dñe: noli me cōfūdē. **V**iam
veritatis elegi vbi currem iudicia
tua nō sum oblitus vt currerē. adhe-
si testimonijs tuis cū currerem dñe
noli me cōfūdere. quo curro pertē-
dā. quo tendo perueniā. Nō enī vo-
lentis neq; currentis sed misērentis
est dei. Deniq; sequitur. **V**iam mā-
datoꝝ tuorū cucurri cū dilatasti cor
meū. Nō currerē n̄ dilatastis cor me-
ū. Proorsus isto vsu expoi⁹ qdāmō-
dū dcm sit. viā vitat⁹ elegi iudicia tu-
a n̄ sum oblit⁹. adhesi testionijs tuis.
Cursus ē qppe iste vie mēdatoꝝ dei
& q̄ poti⁹ eius bñficia q̄ sua merita
dño allegat. Tāq; dicet ei. Quō istam
viā cucurristi eligēdo & dei iudicia n̄
obliuiscēdo & ei⁹ testionijs adhēndo.
An per te ipsum ista potuisti. Non
ait. Quid ergo. **V**iam mandatorum
tuorum inquit cucurri. cum dilatas-
ti cor meum. Non ergo per propri-

um et quasi nullius tue opus indig-
num arbitrium meum sed cum di-
latasti cor meum. Cordis dilatatio ius-
ticie est delectatio. Hoc munus est dei
ut in preceptis eius non timore pe-
ne angustemur sed dilectione et delcā-
tione iusticie dilatemur. In hac enī no-
bī promittit latitudinē dicēs habita-
bo in eis et deambulabo. Quā enī latū
est ubi deambulat deus. In hac latitu-
dinē diffunditur caritas ī cordib⁹ nos-
tris per spiritum sanctum qui da-
tus est nobis. unde etiam dictum est
et in plateis tuis discurrent aque tu-
e. Platea quippe de vbo greco a lati-
tudine nomē accepit qm̄ grece pla-
tin dicitur latū. Hec sunt enī aque de qb⁹
dñs clamat si quis sitit veniat ad me
qui credit in me flumina aque viue flu-
ent de ventre eius. Et exponēs euan-
gelista quid dixerit: hoc autē inquit
dicebat de spū q̄ accepturi erāt cre-
dentes in eū. Multa dici possent de
ista cordis latitudine sed hui⁹ sermo-
nis iam contradicitur longitudine.
ExPLICIT sermo decimus. Incipit
sermo vndecim⁹ de versu psalmi: le-
gem pone michi dñe viā iustificatio-
nū tuarū.

In psalmo isto magno sequi⁹.
qd nob̄ adiuuante dño cōside-
rādū atq; tractandū est. **L**egē po-
ne mī dñe viā iustificationū tuarū: et
exquirā eam semp. Ap̄lus dicit iusto
non est lex posita. iniust⁹ at et nō sū-
ditis et cetēa que ibi concludens ait
et si qd aliud sane doctrine aduersa-
tur que est scdm̄ euangeliū gl̄e beati
dei qd creditū ē michi. Nūquid ergo
tal⁹ erat iste qui dicit legē poē michi
dñe. q̄libus bt̄s paulus dicit positā
legē. Absit. Si enī talis esset nō supe-
rius dixisset viā mādatorū tuorū cu-
curri cū dilatares cor meū. Quid est

qd̄ orat ut sibi lex a dño ponatur si nō
ponitur iusto. An eo mō nō ponitur
iusto quō posita est pp̄lo contumaci
in tabulis lapideis. Non in tabulis
cordis carnalibus scdm̄ testamentū
vetus ex monte syna qd̄ in seruitute
generat non scd̄; testamētū nouū d̄
scriptū est per iheremiā pph̄az. Ecce
dies veniūt dicit dñs. et cōlummabo
domui isrl̄ et domui iuda testamētū
nouum. non secundū testamentum
quod disposui patribus eorū in die
qua apprehendi manum eorū ut edu-
cerem eos de terra egipti qm̄ ipsi nō
p̄manserūt in testamēto meo et ego
neglexi eos dicit dñs qm̄ hoc ē testa-
mētū quod cōstituā domui isrl̄. Nō
dies illos dicit dominus dabo leges
meas ī mēte eorū et ī cordib⁹ eorū scri-
bā eas. Ecce quō voluit istā legē sibi
poni a dño non sicut iniust⁹ et nō sū-
dit⁹ ad vetus testamētū pertinentib⁹
posita est in tabul⁹ lapideis: sed sicut
sanctis filiis libē hoc est super ne ihe-
rusalē filiis p̄missionis filiis here-
ditatis eterne scō spū tāq; digito dei
in mēte datur et in cordib⁹ scribitur
non quā memoria teneāt et vita neg-
ligant sed quā sciant intelligendo fa-
ciant diligendo in latitudine amo-
ris non in timoris angustijs. Nā qd̄
timore pene non amore iusticie op⁹
legis facit: p̄fecto inuitus facit.
Quod autē inuitus si poss⁹ fieri mal-
let utiq; non iuberi. ac per hoc legē
quā vellet non esse non est amic⁹ s;̄
potius inimicus. nec mundatur o-
pere qui immundus est voluntate.
Talis non potest dicē quod iste dix-
it in superioribus versibus viā mā-
datorum tuorum cucurri cum dila-
tasti cor meum quia illa dilatatio ca-
ritatem significat. que secundum a-
postolum legis est plenitudo. Cur

ergo iste adhuc poscit sibi legem po-
ni. que utique si non ei posita fuisset
non via madorū dei in cordis lati-
tudine cucurrisset. Sed quia perficiens
loquitur et dei donū nouit esse quod per-
ficit. quid aliud petit cum sibi legem po-
ni petit nisi ut in ea magis magisque
perficiat. Quēadmodū si poculū ple-
nū teneas et sitienti dare incipias. et
hauris bibendo et poscit desiderando.
Quibus autem iniustis et non sedit lex in
lapideis tabulis ponitur. peruari-
onis reos non promissionis. efficit fi-
lios. Sed et ille qui eius meminit nec eā
diligat eomodo reus est. quia memori-
a eius lapis illi est quodammodo scriptus.
non quod adornetur sed quo premar. pondus
oneris non titulus honoris. Hanc autem
legem iste via iustificationū dei voca-
uit. nec alia via est madorū eius
quā se cucurrisset iam dixerat cum dilata-
tum est cor eius. Ergo et cucurrit et
currit donec perueniat ad palmā su-
pne uocationis dei. Denique cum dixisset
legem pone in dñe via iustificatio-
nū tuarū. addidit et exquirā eā sp.
Quid enim exquirat quod habet nisi quia
et habet agendo et exquirat perficien-
do. Sed quid est semper. Vtrum exqui-
rendi non erit finis. sicut deum est sp
laus ei in ore meo quoniam laudandi non e-
rit finis. Neque enim deum non laudabi-
mus cum ad eius regnū puenerimus
eternū cum legamur beati qui habitant in do-
mo tua in secula seculorū laudabunt te.
An sp h deum est quod diu hic uiuit quia tū-
diu perficit. Post hanc autem uitā qui beatus hic
perficiebat ibi perficit. sicut de quibusdā
feminis dictū est semper discentes. sed
ille male. quia secutus adiunxit et ad ue-
ritatis scientiā nūquam pueniētes. Qui
vero in melius semper hic perficit qui perfi-
ciendo nititur peruenit ubi iam non perfi-
ciat quia perfectus sine fine consistit.

101
Nec de illis tamē ita deum est sp dis-
centes ut et post mortē discere perseue-
rent uana et infructuosa. cum tanibus
doctrinis successerit non studia sed sup-
plicia sempiterna. Hic ergo exquirat
dei lex quod diu in ea proficitur et scien-
do et diligendo: ibi autem plenitudo ei
manet ad fruendū non remanet ad
querendū. Sic etiā illud deum ē: quare fa-
ciē ei semper. Vbi sp n hic. Non enim ex-
ibi sp quē dei faciē: ubi videbimur
faciē ad faciē. Aut si recte dicitur
exquiri quod sine fastidio diligit et id a-
gitur ne amittatur: semper omnino sine
fine quē legem dei h est ueritatē dei.
In hōippe ipso psalmo dicitur et lex tua
uitas. Queritur nūc ut tēatur tūc tē-
tur ne deliquit. sicut de spū dei deum
ē quod omnia scrutatur etiam altitudines
dei. non utique ut quod nescit inueniat. sed
quia nichil relinquit omnino quod nesciat.
Bracia itaque dei nobis precipue comen-
datur quoniam sibi legem poni poscit a domino
qui utique iam legem scōrum lram nouerat. sed
quia lra occidit spūs autē uiuificat: o-
rat ut per spm scm faciat quod per lram
sciebat ne per scientiā mandati non
obseruari etiā preuaricationis ei cri-
men accedat quod quod etiā ut sciatur lex qui
mō scienda est id est ut intelligatur
quid sibi velit quare sit eis posita qui
eam non erant seruaturi quod quod habe-
at utilitatis etiā hoc ipsum quod lex sibi in-
trauit ut habundaret delictū nemo qui
prehendit nisi a domino acceperit in-
tellectū. Unde iste adiungit et dicit.
Qua michi intellectū et scrutabor
legem tuam: et custodiam illā in to-
to corde meo. Cum enim quisque legem
scrutatus fuerit et ad eius alta per-
uenerit in quibus tota lex pendet per-
fecto debet deum diligere ex toto cor-
de et ex tota anima et ex tota mente
et primū suū tamquam seipm. In hīs enī

duob⁹ mādāt⁹ totalex pēd⁹ z pphē
Hoc videtur pmississe cū dixit et cū
todiā illā in toto corde meo Sed qz
et hoc nō valet virib⁹ proprijs: nisi
adiuuetur ab illo qui iubet vt faciat
qd iubet. **D**educ me inquit in semi
ta mādatorū tuorū qz ipsam volui.
Parū est michi voluntas mea nisi
eo qd volui me ipse deducas. Et cer
te ipsa est semita h⁹ est via mādatorū
dei qz se dilatato ab illo corde suo cu
currisse iā dixēat quā ppterā etiā semi
tā vocat quia āgusta via est que du
cit ad vitam. et cū sit angusta nisi di
latato corde non curritur. Sed qm
adhuc pficit. adhuc currit. z ideo di
uinū auxiliū quo deducatur inquit
quia neqz volentis neqz currēt⁹ sed
miserent⁹ est dei Deniqz quia et ipm
velle de⁹ opatur in nob⁹ preparatur
enim volūtas a domino sequitur et
dicit. **I**nclina cor meū in testimo
nia tua et non in avariciā. Quid ē in
clinatū cor ad aliqd h⁹e nisi h⁹ velle?
Et voluit ergo et orat vt velit. Volu
it cū dicit deduc me in semita mādā
torū tuorū qz ipsam volui. orat aut
vt velit cū dicit. inclina cor meū in tes
timonia tua et non in avariciā. Hoc
itaqz orat vt ipsa voluntate perfici
at Quid sunt aut dei testiōnia nisi q
bus sibi ipse attestatur? Testimoni
is enim aliquid pbatur. ac per h⁹ ius
tificationes dei z mandata dei testi
monijs dei pbatur et quidqd nobis
psuadere vult deus suis testimonijs
persuadet in que iste petit inclina
ri cor suū et non in avariciā Testiō
nijs qppe suis agit nobiscū deus vt
eū gratis colamus qd impedit aua
ricia radix oīm malorū. Tali verbo
greco hic appellat a quo possit itelli
gi general⁹ avaricia. quia plus appe
tit qsqz qz sat est. Pleon enī latine pl⁹

ē. exaia habit⁹ ē ab eo qd ē h⁹e Ergo
a plus habendo appellata est pleon
exaia. quā latini incptes in hoc loco
nōnulli interpretati iunt emolumē
tū. quidā vō vtilitatē. sed meli⁹ qui
auariciā. Dicit aut apostolus radix
oīm malorū avaricia est Sed in gre
co vnde in nrāz linguā vba ipsa tras
lata sūt nō legitur apud aplm pleon
exaia qd in loco isto psalmi hui⁹ sed ti
largiria: quo verbo significatur a
mor pecunie Verū aplus intelligen
dus est isto nomine gen⁹ significat
se per speciem. id est per amorē pe
cunie vniuersalē g⁹nalēqz avariciā. q
vere radix est malorū oīm. Nā ipsi
primi homines p serpētē decepti et
deiecti non fuissent nisi pl⁹ qz accepe
rant habere et pl⁹ qz facti fuerant eē
voluissent Hoc quippe pmiserat di
cens eritis sicut di. Ergo ista pleon
exaia sbueri sunt Plus enī volētes
habere qz acceperāt: qd acceperant
amiserūt Cuius vestigiū vītat⁹ legi
b⁹ que vbiqz dispse sūt et in forenfi iu
re dephensum est quod institutū est
vt pl⁹ petēdo cā cadat id ē vt q pl⁹ pe
tierit qz ei debet et qd ei debebatur
amittat Omnis at a nob⁹ circūcidi
tur avaricia: si gratis colatur deus
Ad qd scī iob in agone tēptatiois
ipse puocat iūmicus. cū de illo dicit.
Nūqd⁹ gratis colit iob deū? Puta
bat enī dyabolus qz in deo colendo
vir iust⁹ cor inclinatū habēt in aua
riciā et cā emolumētū vtilitat⁹ rerū
tpaliū qb⁹ eū ditauēat dñs velut in
cenari⁹ ei p tali mcede seruirz Sz qz
gratis deū colēt tēptat⁹ apparuit.
Si ergo cor nō hēam⁹ icliatū i aua
riciā deū nō colit⁹ nisi ppter deū vt sui
cultus ipe sit mces Sz diligam⁹ et
in seipo. ipz diligat⁹ i nob⁹. ipz i prim⁹
nostris quos diligim⁹ sicut nosmet

102
ipſos. ſiue hēant eū ſiue vt habeāt eū
qđ nob qm̄ ipſo donāte cōfert: iō illi
dicitur. inclina cor meū i testimonia
tua ⁊ non in avariciam: Sed q̄ sequū
tur alio ſermone tractāda ſi:

¶ **E**xPLICIT ſmo xi. Incipit ſmo xij. d
eo qđ dicit. auerte oculos meos ne vi
deāt vāitatem: vſq; ad ecce cōcupiui
mādata tua i tua iuſticia viuifica me:

¶ **E**q̄tur in pſalmo quē ſuſcepi=
mus diſſerēdū. **A**uerte ocu
los meos ne videāt vāitatē: in via tu
a viuifica me. Ecōtrario diſſerūt iter
ſe vanitas ⁊ veritas. Ihuī⁹ at mūdi cu
piditas vāitas: ſed xp̄s q̄ ex h̄ mūdo
liberat veritas. Ipſe ē ⁊ via. in qua ſe
vult iſte viuificari. q̄a ipſe eſt ⁊ vita:
Ipſe q̄ppe ait. ego ſum via veritas et
vita. Sed qđ eſt. auerte oculos meos
ne videāt vāitatē: Nūqđ q̄ diu ſum⁹
in hoc mūdo poſſum⁹ nō videre vāi
tatē? Dis em̄ creatura vanitati ſub=
iecta eſt. q̄ intelligitur eē in homine. ⁊
omnia vāitas: Que habūdātia ho=
mis in oī laboē ſuo q̄ ipſe laborat ſub
ſole? An iſte fortaliſ hoc orat. vt nō
ſit ei⁹ vita ſub ſole vbi oīa vāitas: ſed
in illo ſit in quo ſe viuificari petit? Il
le q̄ppe aſcēdit nō ſup ſolez tātuz ſed
ſup oēs celos vt adimpleret omnia.
⁊ in illo magis q̄ ſub ſole viuūt q̄ nō
inaniter audiūt qđ dixerat ap̄ls: que
ſuſum ſunt querite vbi xp̄s eſt i dex
tera dei ſedēs: que ſuſum ſi ſapite n̄
q̄ ſunt ſup trā: mortui em̄ eſtis ⁊ vita
vr̄a abſcōdita ē cū xp̄o in deo. ac p̄ h̄
ſi vita noſtra ibi eſt vbi eſt veritas: n̄
eſt vita noſtra ſub ſole vbi ē vāitas:
Sed hoc tam magnū bonū mag⁹ ha
bemus in ſpe non tenemus in re. ⁊ ſe
cundum ſpem noſtram beatus ap̄ls
iſta locutus eſt. q̄a ⁊ illud cū dixiſſet.

vāitati creatura ſubiecta eſt. adiecit
atq; ait. nō ſpōte. ſed ppter eū q̄ ſbie=
cit eam in ſpe. Ergo in ſpe qua ſpera=
mus nos adheſuros cōtemplāde ve
ritati ſubiecti ſum⁹ iterim vāitati.
Creatura q̄ppe iſta ſpūaliſ aiālīſ cor
palīſ q̄ oīs in hoīe eſt. ymmo homo
eſt: Spōte peccauit ⁊ inimica facta ē
veritati. ſed vt merito puniretur nō
ſpōte ſubiecta ē vāitati: Deniq; poſt
pauca nō ſolum at̄ inquit. ſed ⁊ noſip
ſi p̄mitias ſpūs h̄ntes. id eſt q̄ nōdū
qđem ex toto qđ ſumus. ſed ex ea pte
qua pecoribus melioēs ſumus deo
nō vāitati ſubditi ſumus. hoc ē p̄ p̄i=
mitias ſpūs. ⁊ ip̄i in nobismetipſis i
gemīſcimus adoptionē expectātes
redēptionē corpis noſtri. Spe enim
ſalvi facti ſumus. ſpes aut̄ q̄ videtur
nō eſt ſpes: Quod em̄ videt q̄s quid
ſperat? Si aut̄ qđ nō videm⁹ ſpera=
mus: p̄ paciētiam expectamus: Qm̄
diu itaq; hic ſcōm carnē ſumus cuius
adoptionē ⁊ redemptionē p̄ paciētiā
ſpei adhuc exſpectam⁹: tā diu ſcōm id
p̄ quod ſub ſole ſumus vāitati ſubiec
ti ſumus. Qm̄ diu igitur ita ſum⁹. vñ
poſſum⁹ nō videre vāitatē: cui eciam
ſubiecti ſum⁹ i ſpe? Quid eſt ergo qđ
iſte dicit. auerte oculos meos ne vi
deāt vāitatē? An hoc petit vt nō qđē
in hac vita quod in ſpe gerim⁹ imple
atur: ſed vt in ea ſorte ſit q̄ in illo quā
doq; poſſit impleri cū liberabit⁹ a ſer
uitute corruptiōis ⁊ ſpiritu ⁊ anima
⁊ corpore in libertatem glorie filiorū
dei vbi iam non videat vanitatem?
Noſſunt quidem verba iſta ſic intelli
gi nō preter regulam fidei. ſed eſt hic
alius ſenſus quem michi fateor plus
placere. Dominus in euāgelio dicit
Si fuerit oculus tuus ſimplex totū
corpus tuum lucidum erit. ſi autem
oculus tuus fuerit neq; totū corpus

tuū tenebrosū erit: Si igitur lūmē qđ in
te est tenebre sunt. ipse tenebre quāte e
rūt: Proin magni interest cū aliqđ bōi
facim⁹ cui⁹ rei cōtēplatiōe faciamus:
Officiū q̄ppe nrm nō officio sed fine
pēsandū ē. ut scz nō tm si bonū est. qđ
facim⁹. s; p̄cipue si bonū est ppter qđ
facim⁹ cogitem⁹. Hos oculos q̄b⁹ cō
templamur q̄re facim⁹ qđ facimus a
uerti poscit ne videant vanitatē. id ē
ne hāc attēdat ppter quā faciat cū bo
ni aliquid facit: In qua vāitate p̄cipu
um locū optiēt amor laudis humane
ppter quā multa magna fecerūt. qui
magni in hoc sc̄lo noiāti sunt. multū
q̄ laudati in ciuitatib⁹ gētium. querē
tes nō apud deū sed apud hoīes glāz
z ppter hāc velut prudentes fortiter
tēperāter iuste q̄ viuētes. ad quā per
ueniētes pceperūt mercedē suā vani
vanā Ab hac vāitate volēs dñs auer
tere oculos suos. attēdite inq̄t ne iusti
ciam vram faciatis corā hoīb⁹ ut vi
deamini ab eis. alioqn mercedem nō
habebitis apud patrem vestrum qui
in celis est: Deinde cum ipsius iusti
cie quasdā ptes exēq̄retur p̄cipiēs de
elemosinis. de orationibus. de ieiū
nijs. ubiq; id amonuit ne aliquid eoz
ppter glām hoīm fiat. z ubiq; dicit
eos qui ppterea faciūt pcepiisse mer
cedem suā. id est nō eternā que sancti
reposita est apud prēm. sed tpalem
quam querūt q̄ cōtemplātur in suis
opib⁹ vāitatē. nō q̄a ipa laus huma
na culpanda est. nam quid tam optā
dum est hoīb⁹ q̄ ut eis placeāt que
debeāt imitari. sed ppter ipsam laudē
bene operari. hoc ē vāitatē in suis o
peribus intueri. quādo qđdem z ipa ab
homib⁹ laus homini iusto q̄stacūq;
puenerit nō ibi esse debet eius finis
boni. sed eciam ipsa referenda est ad
laudē dei. ppter quem bona faciūt.

vere boni. quoniā nec a seipsis sed ab
illo fiūt boni: Deniq; in eodem sermo
ne dñs iam dixerat eis. luceat lumen
vestrū coram hoīb⁹ ut videāt vestra
bona opa. z glorificēt prēm vestrum
qui in celis est: ubi finem posuit. hoc
est in glā dei: hoc debem⁹ quādo ali
quid boni facimus intueri. si auertū
a vāitate oculi nostri: Itō ergo fit
finis boni operis in laudibus hoīm.
sed ipās laudes hoīm corrigamus. z
ad dei laudes ōnia referam⁹. a q̄ nob
datur q̄cquid in nobis sine laudatis
errore laudatur Porro si vanū ē p̄
hominū laudes bona facere: q̄to va
nius ppter adipiscēdā pecuniā vel au
gēdam siue retinēdam z si quid huius
modi est commodi temporalē quod
nobis accedit extrinsecus quia om
nia vāitas. que habundantia homi
nis in omni labore suo quo ipse labo
rat sub sole: ppter ipsam deniq; tēpo
ralem salutem nō debemus facē bōa
opera nostra. sed potius ppter illam
quam speramus eternā ubi bono im
mutabili pfruamur quod nobis erit
ex deo ymmo quod nobis est ipse de
us: Si em̄ sancti dei ppter hāc tem
poralem salutem bona opa facerent
nūq; martires xpi bonū opus cōfessi
onis in eiusdem salutis amissione p̄fi
cerēt. sed acceperūt auxiliū de tribula
tione nō intuētes vāitatem. quia va
na salus hominis z diem hominū nō
cōcupiēt. q̄a hō vāitati filat⁹ ē dies
ei⁹ velō vmbra ptereūt Cū aut dñs ro
gatur ut ea q̄ videt⁹ eē in nostra p̄tate
id est oculos auersio a vidēda vāitate
ab illo nobis concedatur. qđ nisi eius
grā cōmēdatur: Itō nulli em̄ ab ea va
nitate nō auerterūt oculos suos. q̄a
putauerūt a seipsis se fieri iustos z bo
nos. z dilexerūt glāz hoīz magis q̄ dei.
q̄a z ipi hoīes sūt q̄ sibi nimium placu

erūt. et de sui arbitriū virib⁹ psumpse-
rūt: Sed etiā hec vanitas et psump-
t⁹ spūs est: Cū vero dixisset auerte o-
culos meos ne videāt vanitatem in via
tua vivifica me. q̄ via nō vāitas s; ve-
ritas ē. deinde subiūxit: **S**tatue ser-
uo tuo eloqū tuū i timore tuo. Quid
ē aliud q̄ da michi vt faciā quod loq-
ris? Neq; em̄ statutū est eloqum dei
hīs qui in se mouēt illud cōtra faciē-
do: eis at̄ statutū est in quib⁹ immo-
bile ē: Statuit itaq; deus eloqū suū
in timore suo eis quibus dat spm̄ ti-
moris sui: timoris aut̄ nō illius de q̄
dicit apl's. nō em̄ accepistis spiritum
seruitutis iterum in timore. hunc em̄
cōsummata caritas foras mittit ti-
more. sed illi⁹ timoris quē dicit pphā
spm̄ timoris dei. timoris vtq; casti p
manētis in scm̄ sc̄i. timoris q̄ time-
mus offendī qui amatur Aliter quip-
pe timet adultera virū suū aliter cas-
ta. adultera ne veniat casta ne deseāt
Aputa obprobriū meum quod
suspiciatus sum q̄ iudicia tua suauia
Quis est qui suū obprobriū suspica-
t⁹ et nō magis nouit suū quisq; obpro-
briū q̄ cuiuslibet alienū? Suspiciari
em̄ potius alienū p̄t hō nō suū. quo-
niā qd̄ suspicatur ignorat: In suo at̄
obprobrio nō ē cuiusq; suspitio s; sci-
entia. vbi loq̄tur cōsciētia: Quid est q̄
qd̄ ait obprobriū meū qd̄ suspiciatus
sum? Nimis de supiore sensu etiā
iste ducēdus ē. qm̄ q̄ diu non auertit
homo oculos suos ne videat vāitatē
quod in seip̄o agitur hoc de alijs sus-
picatur. vt p̄t quod ip̄e colit deū. vlt̄
p̄pter quod bona opa facit. p̄pter h̄
credat et alter facere: Nōt̄ q̄ppe hō
mies videre quod agimus. cuius at̄
rei cōtēplatiōe agim⁹ occultū est. et
ideo datur suspitiōib⁹ loc⁹. vt audeat
homo iudicare d̄ occultis hominū. et

103
falsa plerūq; et si vera. tñ incognita te-
mere suspicari: p̄pt̄ea dñs cū de ipso
fine loq̄etur p̄pter quē iusticiā face-
re debemus. vt oculos nostros a con-
tēplatiōe auerteret vanitatē monuit
ne p̄pter laudes hoīm bona opa faci-
am⁹ dicēs. attēdite ne faciatis iustici-
am vram corā hōib⁹ vt videamini
ab eis. monuit ne p̄pter pecuniam di-
cēs. nolite vobis thesaurizare in ter-
ra. et nō potest deo seruire et mām o-
ne: monuit ne p̄pter ipm̄ necessariū
victū atq; vestitū dicēs. ne solliciti fi-
tis aīe vre qd̄ māducatetis. neq; corpo-
ri vestro qd̄ induamini: et cū hec omnia
monuisset. q̄a possum⁹ suspicari eos
quos iuste viuere videm⁹ et q̄ fine fa-
ciant nō videm⁹ p̄pter aliqd̄ hui⁹ mōi
bene facē. cōtinuo subiecit. nolite iu-
dicare vt nō iudicemini: Vñ et hic cum
dixisset āputa obprobriū meū q̄ sus-
picat⁹ sum. addidit. q̄a iudicia tua sua-
uia. id est iudicia tua vera: Veritatis
em̄ amator suaue clamat esse qd̄ vex
est. hoīm aut̄ iudicia de occultis ho-
minū nō suauia q̄a temeraria: et ideo
suum dixit obprobriū quod de alijs
suspiciatus est. quia hoc quod apos-
tolus ait comparantes semetipsos
sibi metipsis non intelligūt. Hoc em̄
procliuus homo suspicatur in alio
quod sentit in seipso: Hoc itaq; ob-
probrium suū petebat auferri quod
in se senserat et in alijs fuerat suspi-
catus. vt non esset dyabolo similis qui
de occultis sancti iob suspiciatus est
q̄ non gratis deum coleret. quem
poscit temptandum: vt crimē quod
obiecerat inueniret: Sed cum liben-
ter alterius obprobrium non nisi e-
mulatio suspicetur dum bonum op⁹
reprehendi non potest quia se asserit
qd̄ aptū est et quo fine fiat rephēdit⁹.
quia nō se exerit quod occultū ē. atq;

ita male suspicari eū debet q̄libet. non
vidēdo quod latet ⁊ inuidēdo quod
emiēt. p̄fecto cōtra hoc malū quo q̄s
q̄libenter d̄ e hōie malū qd nō p̄spi-
cīt suspicatur. caritas h̄nda est que n̄
emulatur. quā dñs cōmēdat dicens:
mādatum nouū dō vobis vt vos iui-
cem diligatis. ⁊ in hoc sciēt oēs quia
discipuli mei estis si dīlcone habueritis
in inuicem: ⁊ de dīlcone dei ⁊ p̄imi
loquēs. in hīs inquit duobus māda-
tis tota lex pēdet ⁊ p̄phete: Vnde et
iste cōtra sue suspitiōis obprobrium
quod desiderat amputari. **E**cce in-
quit cōcupiui mādata tua. in tua ius-
ticia viuifica me: Ecce cōcupiui ex to-
to corde ⁊ ex tota aīa ⁊ ex tota mēte
diligere te. ⁊ primū sicut me. non in
mea sed in tua iusticia viuifica me. h̄
est ista caritate quā concupiui imple-
me. adiuua me vt faciam quod cōmē-
das. dona ip̄e quod mādas: In tua
iusticia viuifica me. q̄a in me vñ mo-
rerer habui. vñ aut viuiam nō inuenio
nisi in te. Iusticia tua xp̄istū ē. qui
factus est nobis sapiētia a deo ⁊ ius-
ticia ⁊ sanctificatio ⁊ redemptio. vt
quemadmodū scriptū est. qui gloria
in domiō gloriatur. ⁊ in illo inuenio
mādata tua que concupiui. vt in tua
iusticia hoc est in illa viuifices me:
Ip̄se est em̄ verbum deus. ⁊ v̄bū ca-
ro factū ē vt eēt proxim⁹ me⁹:

ExPLICIT sermo xij. Incipit sermo
tredecimus: 2c.

Sermōi pristino quē de psal-
mo qui est omniū prolisim⁹
nup̄ habuimus de v̄bis eius q̄ sequū-
tur iste iūgedus est: Hec v̄ba sunt
Et veniat sup me misericordia tua
dñe. Que sententia supiori videt⁹ an-
nexa Nō em̄ ait veniat sup me. s; ait

⁊ veniat Est autē ille supior. ecce con-
cupiui mādata tua. in tua iusticia vi-
uifica me. deinde seq̄tur. ⁊ veniat su-
per me misericordia tua dñe Quid h̄
ergo poscit. nisi vt mādata q̄ cōcupi-
uit p̄ eius misericordiā faciat q̄ man-
dauit? Expōit em̄ quodāmodo quid
dixerit in tua iusticia viuifica me. cū
subiūgit. ⁊ veniat sup me misericordi-
a tua dñe. **S**alutare tuū scdm eloq̄-
um tuū. hoc est scdm p̄missionem tu-
am. vñ nos vult apl's filios promiss-
iōis intelligi. ne arbitrem⁹ nost⁹ esse
quod sumus. sed totū dei gratie retri-
buamus: Factus est em̄ nobis xp̄s
sapiētia a deo ⁊ iusticia ⁊ scificatio ⁊
redemptio. vt quēadmodū scriptum
est. qui gloriatur in dño gloriatur:
Quod ergo ait in tua iusticia viuifi-
ca me. in xp̄o utiq; viuificari cupit. et
ipsa ē misericordia quā sup se poscit
venire Ip̄se xp̄s ē ⁊ salutare dei. quo
v̄bo exposuit quā miām diceret. vbi
ait. ⁊ veniat sup me misericordia tua
dñe. Si ergo querimus que sit ista
misericordia tua. audiamus quod se-
quitur. salutare tuum scdm eloq̄um
tuum. Ab eo q̄ppe hoc p̄missum est.
qui vocat ea que nō sunt tāq; sint.
Nōdū em̄ erāt quibus promitteret⁹
ne quisq; de meritis gloriaretur. ⁊ q̄-
bus promissum est eciam ip̄i promiss-
i sunt. vt totū corpus xp̄i dicat. grā
dei sum id quod sum. **E**t respōde-
bo exprobratib⁹ michi v̄bum Vtrum
v̄bum exprobratibus. an v̄bum respō-
debo. ambiguū est. Sed quodlib; eoꝝ
xp̄m sonet. Ip̄m em̄ nobis ex-
brāt a quibus est crucifixus. vel scan-
dalum vel stulticiā. ignorātes q̄a v̄bū
caro factū ē ⁊ habitauit in nobis. qd
v̄bum in principio erat. ⁊ apud deum
erat. ⁊ de⁹ erat. S; ⁊ si nō ip̄i v̄bū ex-
probrēt qd eis latet. q̄a diuinitas ei⁹ ab

104
eis non cognoscitur a quibus ei⁹ infirmitas in cruce p^{re}tempnitur: nos tñ vbum respondeam⁹. nec exprobratione terream⁹ aut pfundamur Verbu⁹ em si cognovissent: nūqm deū glorie crucifixissent Ille aut responder verbum exprobrantibz sup quē venit misericordia dei: hoc ē ipm salutare ei⁹ Venit ut ptegat nō ut cōterat Nam sup quosdam cōterendos ventur⁹ ē qui nūc in eū dū spernūt ei⁹ humilitatem offendendo quassantur Sic em dicit in euangelio. qui ceciderit super lapidē istū p^{re}quassabitur: sup quē vero ceciderit cōteret eū Qui ergo nobis exprobrant offendunt & cadūt in eum nos at ne offendam⁹ & cadam⁹ opprobria eoz ne timeamus sed respondeam⁹ eis vbum. hoc ē vbum fidei qd p^{re}dicam⁹: qz si credideris inqt in corde tuo qz dñs ē ihs et cōfessus fueris in ore tuo qz de⁹ illum suscitavit a mortuis saluus eris Corde em creditur ad iusticiā: ore autē cōfessio fit ad salutem Parū ē ergo in corde habere xpm & nolle cōfiteri dū timeatur opprobrium: sed exprobrantibz respondendū ē vbum Ut aut h martires possent: pmissum ē eis & dictū nō em vos estis qui loquimini sz spiritus patris vestri q loquitur in vobis Sō & iste cū dixissz rñdebo exprobrantibz in verbum: p^{re}tinuo sequitur **Q**uoniam speravi in verbis tuis qd est utiqz in pmissis tuis Sz qm plurimi qvis ad ipm corpus cui⁹ h verba sunt p^{re}inentes. gravi pondere psecutionis surgente nō valuerūt sustinere exprobrationē & xpm deficientes negaverūt iō seqtur **E**t ne auferas de ore meo vbum v^{er}itatis vsqz valde Ex ore suo quippe dicit qz v^{er}itas corporis loquitur. i cui⁹ mēbris etiā illi deputantur qui defecerūt ad

horam negando. sed penitendo postea reuixerunt: v^{er} etiam martirū palam quā p^{re}iderant repata cōtentione sumpserunt Nō igitur vsqz valde vel sicut quidā codices habēt nō vsqz quaqz. hoc ē nō omnino ex ore petri in quo erat tipus eccē vbum v^{er}itatis ablatum ē: qui et si ad horam negavit timore turbatus tñ flendo est repatus & cōfitemdo ē postea coronatus Totū itaqz corpus xpi loquitur id est eccē sancte v^{er}itas In q^o toto corpe siue qz negatibz plurimis remanserūt fortes qui vsqz ad mortem p^{re} v^{er}itate certarent. siue qz & ex hys qui negaverūt multi reparati sūt nō est ablatum ex ei⁹ ore vbum v^{er}itatis vsqz valde **Q**uā aut ait ne auferas intelligendū ē ne auferri finas propter qd orando dicimus ne nos inferas in temptationem: et ipe dñs ad petrum: rogavi inquit p te ne deficiat fides tua. hoc ē ne auferatur de ore tuo verbū v^{er}itatis vsqz valde Sequitur **Q**uia in iudicijs tuis spavi vel sicut de greco quidā diligenci⁹ expresserunt sup^{er}speravi Qd verbū & finim⁹ v^{er}itate p^{re}positū ē: tñ implet v^{er}itatis interpretande necessitate Attēcius q nobis loci hui⁹ rimand⁹ ē sensus: ut intelligam⁹ quātum deus adiuuat quid sibi velit in v^{er}bis tuis speravi. in iudicijs tuis sup^{er}speravi Respondebo inqt exprobrantibz michi vbum. qm speravi in v^{er}bis tuis id est q niam michi hoc ipe p^{re}misisti & ne auferas ex ore meo vbum v^{er}itatis vsqz valde. qm in iudicijs tuis sup^{er}speravi id est qm iudicia tua quibz me corripis & flagellas nō solū michi nō auferūt spem. verū augent etiā qm quē diligit dñs corripit: flagellat at oēm filiū quē recipit Ecce em sancti & humiles corde de te p^{re}sumendo in p^{re}secu

tionibz nō defecerūt . ecce etiā qui de
se psumendo defecerūt ⁊ tñ ad ipsuz
corpus ptinuerūt . sibi innotescēdo
fleuerūt : ⁊ tuam grām solidius inue
nerunt . qz suā supbiam pdiderūt Er
go ne auferas ex ore meo vbu ver
tatis vsqz valde : quia in iudicijs tuis
spavi **E**t custodiam legē tuam sp
id ē si nō abstuleris ex ore meo vbu
veritatis . custodiam legem tuam sp

In seculū ⁊ in seculum seculi **E**st
dit quid dixerit semp Aliqn etem sp
intelligitur qd diu hic viuitur : sed hoc
nō est in seculū ⁊ in seculū seculi **D**e
lius quippe ita interpretatum ē qm si
cut quidā codices habēt in eternū et
in seculum seculi : qz nō potuerūt di
cere ⁊ in eternū eterni **L**ex itaqz ista
intelligenda ē de qua dicit apls : ple
nitudo legis caritas **H**ec em a sanc
tis quoz ex ore nō aufertur vbu ve
ritatis . hoc ē ab ipa cristi eccā custo
diatur nō solum in hoc sclo . id ē do
nec finiatur h seculū : sed etiam in al
terū qd appellat seculū seculi **N**eqz
em precepta legis sicut hic etiam ibi
accepturi sumus q custodiam⁹ s; ip
sam legē vt dixi plenitudinem sine vl
lo peccandi timore seruabim⁹ . qz et
deum plenius cū viderimus amabi
mus ⁊ primum qz deus erit omnia
i omnibz : nec false cuiqz de proximo
suspicationi erit loc⁹ . vbi nullus vlli
erit occultus

ExPLICIT sermo terciusdecim⁹ **I**nci
pit sermo xiiii.

De vsu psalmi vbi ait **E**t in
grediebar in latitudine vsqz
adexercebar in iustificationibz tuis
Supiores vsus plixi psalmi hui⁹ o
rationem hnt : hñ at qui sequūtur de
quibz nūc disputandū ē narrationez
Detebat em homo dei supius adiu
torium gracie dei . cū dicebat in tua

iusticia viuifica me : ⁊ veniat sup me
miā tua dñe . ⁊ alia similia vel sup vel
infra . nūc aut dicit **E**t ambulabā
in latitudine qz mandata tua exquisi
fui : ⁊ loquebar in testimonijs tuis i
pspectu regū ⁊ nō cōfundebar . ⁊ me
ditabar in mandatis tuis q dilexi : et
leuavi man⁹ meas ad mandata tua
que dilexi ⁊ exercebor in iustificatio
nibz tuis **V**bi narrant vba sunt non
petentis : velut impetratis q petue
rat cōfitebatur in dei laudibz . qualē
illum fecerat miscdia domini quam
super se veniē poposcerat **N**eqz em
hec ita superioribz cōiunxerat vt di
ceret . ⁊ ne auferas ex ore meo vbu
veritat⁹ vsqz valde qz in iudicijs tuis
speraui ⁊ custodiam legem tuā sem
per in seculum ⁊ in seculū seculi ⁊ am
bulabam in latitudine . qz mandata
tua exquisiui ⁊ loquebar in testimo
nijs tuis in cōspectu regum ⁊ nō cō
fundebar ⁊ cetera isto mō sic em vi
detur sequentia precedentibz debui
se cōnectere : sed ait ambulabā in la
titudine vbi copulatiua coniunctio
id est ⁊ velut inconsequēs posita est
quia non ait ⁊ ambulabo quomodo
dicebat ⁊ custodiam legem tuā sem
per **A**ut certe si optatiuo mō dictus
est custodiam legem tuam . non ait
⁊ ambulem in latitudine q si vtrumqz
optauerit ⁊ poposcerit . sed ait ⁊ am
bulabam in latitudine : vbi si cōiunc
tio ista nō esset . sed a superior⁹ nec
tione libera inferretur ⁊ soluta sen
tencia ambulabā in latitudine nichil
de inusitato loquendi modo hic de
beret mouere lcōrem vt occult⁹ sen
sus querendus hic aliquis putaetur
Nimirū ergo quod non dixit intel
ligi voluit id est exauditum se fuisse
ac deinde subiunxit qualis fact⁹ fue
rit : tanqm diceret . ⁊ cum orarem ex

audisti me et ambulabam in latitudine et cetera quae in o modo dea cōtexuit. Quid est igitur et ambulabam in latitudine nisi ambulabam in caritate. quae diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. In hac latitudine ambulabat ille qui dicebat: os nostrum patet ad vos o chorinthii. cor nostrum dilatatum est. Hec autem caritas duobus illis mandat: tota atque integra continetur dilectio scilicet dei et dilectio proximi in quibus tota lex pendet et propheta. Unde et hic cum dixisset ambulabam in latitudine causam subiunxit atque ait quod mandata tua exquisivi. Nonnulli autem codices non habent mandata sed testimonia sed mandata in pluribus inuenimus et maxime in grecis. cui linguae tanquam praecedenti versus ad nos ista translata sunt magis credendum esse quis ambigat? Si ergo scire volumus quomodo haec mandata quesierit vel querenda sint illud intueamur quod dicit magister bonus et doctor et dator. petite et accipietis querite et inuenietis. pulsate et aperietur vobis: et paulo post si ergo vos inquit cum sitis mali nostri bona dare filiis vestris quantomagis pater vester qui in celis est dabit bona petentibus se. Vbi evidenter ostendit quod dixerat. petite querite pulsate non nisi ad poscendi hoc est orandi instantiam pertinere. Alius porro evangelista non ait dabit bona petentibus se quae multipliciter possunt intelligi vel corporalia vel spiritualia: sed circumcidit inde alia. satisque diligenter expressit quid nos vehementer atque instanter voluerit poscere dominus et ait quantomagis pater vester de celo dabit spiritum bonum petentibus se. Hic est ille spiritus per quem diffunditur caritas in cordibus nostris: ut deum proxi-

105
mumque diligendo divina mandata faciamus. Hic est ille spiritus in quo clamamus abba pater ac per hunc ipse nos facit petere quae desideramus accipere. ipse nos facit querere quae cupimus inuenire. ipse nos facit pulsare ad quae nitimur peruenire. Hoc docet apostolus: qui cum dicat in spiritu sancto nos clamare abba pater. rursus alio loco dicit dedit deus spiritum filii sui clamantem in corda nostra abba pater. Quomodo nos clamamus si ipse clamat in nobis: nisi quod ipse clamat nos fecit dum habitare cepit in nobis. Etiam hoc itaque agit acceptus: ut largitus accipiendus petendo. querendo pulsando poscatur. Siue enim ut vita bona petatur siue ut bene vivatur: quatenus spiritus dei agitur huius filii dei sunt. Ergo ambulabam inquit in latitudine: quoniam mandata tua exquisivi. Exquisierat et inuenerat quoniam petierat et acceperat spiritum bonum quo factus est bonus. bene facere bona ex fide quae per dilectionem operatur. Et loquebar inquit de testimoniis tuis in conspectu regum et non confundebar tanquam ille qui petierat et acceperat ut responderet exprobrantibus sibi verbum: et non auferretur ex ore eius verbum veritatis. Itaque pro illa usque ad mortem certans nec in conspectu regum confundebatur eam loqui. Testimonia quippe in quibus dicit quod loquebatur. grece martiria nuncupantur quo verbo iam utimur per latino unde dictum est etiam vocabulum martirum quibus praedixit deus quod et ante reges eum fuerant confessuri. Et meditabar inquit in mandatis tuis quae dilexi et leuaui manus meas ad mandata tua quae dilexi: siue quod nonnulli codices habent in utroque versu dilexi valde aut nimis aut vehementer sicut

nn ij

interpretari placuit quod grece dicitur spo-
dra. Mandata ergo dei dilexit per hoc
quod ambulabat in latitudine. per spiri-
tum scilicet sanctum per quem dilectio
ipsa diffunditur et dilatat corda fide-
lium. Dilexit autem et cogitando et ope-
rando. Nam quod ad cogitationem per-
tinet ait. et meditabar in mandatis tu-
is quod autem ad operationem et leuavi ma-
nus meas ad mandata tua: utriusque autem
sententie addidit que dilexi. Finis ei
precepti est caritas de corde puro. Quan-
do isto fine id est huius rei contemplati-
one fit mandatum dei. tunc fit vere
opus bonum: et tunc leuatur manus
quia supernum est quo leuatur. Propte-
rea de ipsa caritate loquitur aposto-
lus et dicit supereminentem viam vobis
demonstro: et alio loco cognoscere
inquit etiam supereminentem scientie ca-
ritatem christi. Nam si de ope manda-
torum dei merces terrene felicitatis
expetitur deponuntur manus potius
quam leuantur: quia terrena emolumenta
que non sursum sed deorsum sunt il-
lo ope requiruntur. Ad utrumque perti-
net quod sequitur et exercebar in ius-
tificationibus tuis quod plures interpre-
tes dicere maluerunt quam letabar aut
garriebam: quod aliqui interpretati sunt
ex eo quod grecus habet edoleston. Ex-
ercetur quippe in iustificationibus
dei letus et quodammodo garrulus
qui mandata eius que diligit et cogi-
tandi et operandi delectatione custodit.
Explicit sermo xiiii. Incipit sermo qui-
nusdecimus.

Consideremus quantum do-
net dominus: et pertractemus
hos versus magni psalmi huius. Me-
mento verbi tui seruo tuo: in quo spem
dedisti michi. Hec me consolata est
in humilitate mea: quoniam verbum
tuum vivificavit me. Nam quid obliuio

sicut in hominem cadit in deum. Cur er-
go ei dicitur memento. Quamvis in sa-
lis sanctis scripture locis ipsum ver-
bum omnino ponatur. ut est quare mei
oblitus es et obliuisceris inopia nos-
tram et ipse deus per prophetam omnes
inquit iniquitates eius obliuiscar et
alibi atque alibi sepius hoc legitur. Sed
non ut hominibus ista contingant ita
intelliguntur in deo. Nam sicut deum
penitere dicitur quam preter hominum
spem res mutat. consilio non mutato
quia consilium domini manet in eternum: ita
dicitur obliuisci quam tardare videtur
adiutorium vel premissum vel non re-
tribuere digna peccantibus. Vnde quod
huiusmodi tanquam eius memoria sit
elapsum quod speratur siue timetur
et non fit. Dicuntur ista locutione mo-
rali qua humanus moueat affectus
quoniam enim deus faciat certa disposi-
tione non deficiente memoria nec ob-
scurata intelligentia nec voluntate mu-
tata. Cum itaque dicitur ei memento
orantis desiderium quia promissum
poscit ostenditur et non deus quasi
ei de mente exciderit ammonetur. Me-
mento inquit verbi tui seruo tuo: hoc
est imple promissum seruo tuo. In
quo spem dedisti michi: hoc est in quo
verbo quoniam promissisti mihi me spe-
rare fecisti. Hec me consolata est in hu-
militate mea: hec scilicet spes que da-
ta est humilibus dicente scriptura. de-
us superbis resistit humilibus autem
dat gratiam. Vnde ore proprio etiam ipse
dominus ait quoniam qui se exaltat hu-
miliabitur et qui se humiliat exaltabi-
tur. Bene hic intelligimus etiam illam
humilitatem. non qua se quisque humi-
liat confitendo peccata: nec sibi arrogan-
do iusticiam: sed qua quisque humilia-
tur aliqua tribulatione vel deiectione
quam meruit ei superbia. aut ex

106
ercetur p̄baturq; paciā Unde paulo
post dicit hic psalm⁹. priusq̄m humi
liarer ego deliqui. ⁊ illud in libro sapi
entie. in dolore sustine. ⁊ in humilita
te tua paciētiā habe: qm̄ in igne p̄
batur aurū ⁊ argētum. homines ve
ro acceptabiles in camino humiliati
onis Quod ait acceptabiles: ibi sp̄s
dedit que consolaretur in humilitate
Et dominus ih̄s hanc humilitatem
cum discipulis predicaret a p̄secuto
ribus esse venturam: nō eos sine spe
reliquit sed hanc eciam qua consola
rentur dedit dicens. in vestra pacien
tia possidebitis aiās vestras De ip̄o
quoq; corpe qd̄ ab inimic⁹ posset oc
cidi ⁊ quasi penitus interire: capill⁹
inquit capitis vestri nō peribit Hec
spes data est corpi cristī qd̄ est ec
clesia. qua cōsolaretur in humilitate
sua Propter quā spem dicit ⁊ apos
tolus paulus. si autem qd̄ non vide
mus speramus per paciā expecta
mus: sed eternoꝝ est spes ista premi
orum Est ⁊ alia spes que in humilita
te tribulationis plurimū consolatur
que sanctis data est in verbo dei ad
iutorium gracie pollicētis ne quisq;
deficiat De qua re dicit apostol⁹ fide
lis deus qui non permittit vos tēp
tari super id quod potest: sed faciet
cum temptatione ecia exitum ut pos
sit sustinere Hanc spem dedit ecia
saluator ore suo quando ait: hac noc
te postulauit sathanas vexare vos si
cut triticum ⁊ ego rogavi p̄ te petre
ne deficiat fides tua Hanc spem de
dit ⁊ in oratione quā docuit. vbi mo
nuit ut dicam⁹: ne nos iferas in tēp
tationem Quodammodo enim pro
misit se daturum suis p̄clitantes
quod dici voluit ab orantibz: ⁊ nimi
rum de hac spe magis iste psalm⁹ in
telligendus est dicere. hec me conso

lata est in humilitate mea. quoniam v
bum tuum viuificauit me Qd̄ exp̄es
sius interpretati sunt qui non verbū
sed eloquium posuerūt Breu⁹ em̄ lo
gion habet quod est eloquium: non
logos quod ē verbum Sequitur at
S vbi inique agebant vsq; val
de: a lege autē tua non declinaui Su
p̄bos intelligi voluit p̄secutores pio
rum: ⁊ ideo subiecit. a lege autem tu
a non declinaui. quia hoc eum facere
illoꝝ persecutio p̄pellebat Quos
vsq; valde inique dicit egisse: q; non
solum erant impij. verum ecia pios
impios esse cogebant In hac humi
litate hoc est in hac tribulatione spes
consolata est q̄ data in verbo dei pol
licentis adiutorium ne deficiat fides
martirum. ⁊ p̄cia spiritus sui vires
imptientis laborantibz: ut euadētes
de muscipula venantium dicerēt nisi
quia dominus erat in nobis fortasse
viuos obsoꝝbisset nos An forte qd̄
ait hec me consolata est in humilita
te mea. illam dicit humilitatem q̄ ho
mo est deiectus ⁊ proiectus in mor
tem. ex peccato illo quod valde infe
liciter in paradisi felicitate cōmissum
est: In hac quoque in qua homo va
nitati similis factus est. et dies eius
ficut vmbra pretereunt. omnes filij
ire sunt nisi per mediatorem recōci
lient⁹ deo. qui p̄destinati sunt in eter
nam salutem ante mūdi constitutio
nem: quo mediatore et antiqui iusti
spem habebant. quando eum in car
ne venturum per prophete spirituz
p̄uidebant Qd̄ ergo verbū ad eos
fiebatur de illo. ecia hoc bene hic intel
ligitur verbum si ⁊ ip̄ozum accipim⁹
istam vocem: de quo verbo dictū est
memento verbi tui seruo tuo in quo
michi spem dedisti Hec me consola
ta est in humilitate mea: hoc est in is
nn iij

ta mortalitate mea Quia eloquiū tu
um uiuificauit me: ut spem uite ha-
berem piectus in mortem Super-
bi inique agebant vsq; valde qñ qui-
dem eorum superbiā nec humilitas
mortalitatis edomuit A lege autem
tua non declinaui: quod me facē co-
gebant superbi **M**emor fui iudici-
orum tuorum a seculo domine et consola-
tus sum: vel sicut alij codices habēt
et exhortatus sum. id est exhortatio-
nem accepi Vtrumq; enim potuit in-
terptari de verbo greco qd est pacle-
ten A seculo ergo ex quo genus huma-
num sumpsit exordium. memor fui
iudiciorum tuorum super vasa ire q̄ pa-
ta sunt in perditionem: et consolatus
sum. quia per hec quoq; ostendisti diui-
cias glorie tue in vasa miē tue **A**e-
dium tenuit me a peccatoribus derelin-
quentibz legem tuam: cantabiles in-
erant iustificationes tue. in loco in-
colatus mei vel sicut alij codices ha-
bent. in loco pegrinationis mee Ip-
sa ē illa humilitas in loco mortali-
tatis et pegrinationis hoīs de paradiso
et de illa superna iherlm. vnde quidaz
descendēs in iberico incidit in latro-
nes: sed ppter miām que per illū sa-
maritanum cū illo facta est. cantabi-
les illi erant iustificationes dei in lo-
co pegrinationis sue quis eum tedi-
um teneret a peccatoribus relinquenti-
bus legem dei: quia cum eis cōuer-
sari in hac vita vel ad tēp⁹ cogit^r. do-
nec area ventiletur. Possunt em̄ isti
duo vsus ad singulas ptes vni⁹ su-
perioris aptari: vt quod ait memor
fui iudiciorū tuorum a seculo domi-
ne ad hoc referatur tediū tenuit me
a peccatoribus relinquentibz legem tu-
am: q̄ vero ibi ait. et consolatus sum
ad hoc referatur. cantabiles inerāt
iustificationes tue in loco pegrina-

tionis mee **M**emor inq̄t fui in noc-
te nominis tui domine. et custodiui
legem tuam. **N**ox est illa humilitas
vbi est mortalitatis erūpna: nox est
in supbis inique agentibus vsq; val-
de. nox in tedio a peccatoribz relinque-
tibus legem dei: nox est postremo i
loco pegrinationis hui⁹ donec veni-
at dominus et illuminet abscondita
tenebrarum. et manifestabit cogita-
tiones cordis: et tūc laus erit vnicui-
q; a deo In hac ergo nocte meor ho-
mo esse debet nominis dei: vt q̄ glo-
riatur in dño gloriatur Propter qd
et illud scriptum est: non nobis do-
mine non nobis sed nomini tuo da-
glām Sic enim quisq; non in sua sed
in dei gloria. quia nec in sua s; in dei
iusticia id est a deo sibi donata cus-
todit legē dei: sicut iste ait. meor fui
in nocte nominis tui domine et cus-
todiui legem tuam. quam nō custo-
disset si in sua vtute cōfidens: nomi-
nis dei memor non fuisset: adiutori-
um enim nostrū in nomine domini.
Propter qd secutus adiūxit **H**ec
facta ē michi: quoniam iusticias tu-
as exquisiui Iusticias utiq; tuas q̄-
bus iustificas impiū: non meas que
nūqm me pium faciunt sed supbum
Non enim erat iste aliquis eorum: q̄
ignorantes dei iusticiam et suam vo-
lentes cōstituerē iusticie dei nō sunt
subiecti Has ergo iusticias quibus
iustificantur gratis per grām dī qui
per seipos iusti eē non possunt. me-
lius alij interpretati sunt iustificati-
ones: quia reuera nō diceofinas id
est iusticias: sed diceomata grecus
habet que sunt iustificationes Sed
quid sibi vult quod ait hec facta ē mī:
Hec quid? An forte lex q̄ dixerat et
custodiui legem tuam? Quibz vbis
subiunxit hec facta est michi: tanq̄

diceret hec lex facta ē michi Sed nō
est rememorandū in exponendo : q̄
modo fit ei facta lex dei Breca em̄ lo
cutio vñ ista translata est . satis indi
cat nō de lege dictum esse hec facta ē
michi . q̄ lex i eadem lingua generis
masculini est ⁊ feminino p̄nomine e
ciam ibi scriptum ē hec facta ē michi
Querit⁹ ergo prius que illi facta sit :
deinde quomodo illi facta sit quecū
q̄ illa sit Hec inq̄t facta est michi nō
vtiq̄ hec lex q̄ hūc sensum sicut dixi
gre cus expellit Forte ergo hec nō
q̄ tota supior sententia sic se habet .
memor fui in nocte nōis tui domine
⁊ custodiui legem tuam : ⁊ sequitur h̄
facta est michi Quia itaq̄ nō lex : p̄
fecto nō est que facta est illi Quid ē
igitur nō michi facta est q̄ iustifica
tiones tuas exquisiui Lux q̄ppe po
cius est ei facta non nō : q̄ iustifica
tiones exq̄siuit dei . ac sic recte intelli
gitur facta est michi . ac si diceret⁹ fac
ta est pro me : id est factum est vt p̄
desset michi Si enim humilitas illa n̄
absurde intelligitur nō . vbi inuicez
latent corda mortalium vt de talibz
tenebris innumerabiles ⁊ ḡues tēp
tationes oriantur . ita vt in eadē noc
te p̄transeant etiam bestie filue . catu
li leonis rugientes q̄rentes a deo es
cam sibi : vñ etiam de illo leone rugi
ente ⁊ querente quē deuoret dñs ait
qđ iaz supra cōmemorauī . hac nocte
postulauit sathanas vexare vos si
cut triticum . id est hac nocte in qua
pertranseunt bestie filue . vos leo ille
magnus q̄siuit escam sibi . p̄fecto h̄
ip̄a humilitas in loco p̄grinationis
hui⁹ que nō recte intelligitur p̄dest
eis qui salubriter exercentur in ea vt
discant nō sup̄bire : propter qđ malū
in ista nocte pulsus ē homo . in ciuiz
em̄ sup̄bie hominis apostata ē a dō

sed gratis iustificat⁹ . atq̄ in ista hu
militate p̄ficiat varijs temptationi
bus hui⁹ noctis oppositus . iā intel
ligens dicat qđ in hoc psalmo aliquā
to post dicitur . bonū est michi q̄ hu
miliaſti me vt discam iustificatioēs
tuas Nam quid ē aliud bonū michi
quoniam humiliaſti me nisi hec hu
militas que nō vocatur facta est m̄
id est factū ē vt prodesset michi : S;
quare hoc ? Quia scilicet iustificatio
nes tuas nō meas exquisiui Possu
mus etiam qđ dictum est hec facta ē
michi sic itelligere . vt nec lex nec nō
subaudiatur : sed h̄ pronomen qđ est
hec non accipiatur aliter q̄ se habet
ille in alio psalmo locus vbi legitur .
vnam pecū a domino hanc requirāz
Nec dicit . quid vnam vñ quā vnā de
qua dixerit hanc requirā : sed femini
num genus quasi pro neutro positū
est Inuitate quippe dictum ē vnam
pecū hanc requiram . vbi non subau
ditur que illa vna sit : qđ vñtaci⁹ di
ceretur vnum pecū a domino hoc re
quiram vt inhabitē in domo domini
In hīs enim neutris nō solet erigi
neutrum qđ subaudiendū sit vt puta
vñ bonū aut vñ donum . vñ si quid
huiusmodi : sed q̄cquid illud ē . etiam
si masculino vel fēino genere nūcu
petur vel sine vñlo nomine vñli⁹ gene
ris quibzlibet vñbis insinuetur soli
ta omnino locutione s̄b genere neu
tro itelligitur Ita ergo et hic eo mō
dici potest hec facta est michi : tāqm̄
dictum esset hoc factum est m̄ Si at
queramus quid illud sit : occurrit qđ
supra dixerat memor fui in nocte no
minis tui domine . ⁊ custodiui legem
tuam Hoc factum est michi id ē hoc
qđ custodiui legem tuam nō p̄ me ip
sum feci . s; factū est michi vtq̄ abs
te : q̄ iustificationes nō meas sed tu
nn iij

as exquisiui Deus ē em̄ inquit apolus qui opatur in vobis ⁊ velle et opari pro bona volūate Hoc ecia per prophetam deus dicit ⁊ faciam vt in iustificationibus meis ambuletis ⁊ iudicia mea obseruetis ⁊ faciatis. Quapropter deo dicente ego facia; vt iudicia mea obseruetis ⁊ faciatis rectissime iste dicit hoc factum est in vt cum quesieris qđ illud sit: respondeat qđ supra dixerat. vt custodirez legem dei Sed quia iste in longū sermo processit: ea que sequuntur domino donante ab alio melius tractabuntur exordio

Explicit sermo quintusdecim⁹ Incipit xvi.

DE vsu psalmi **P**ars mea domine. vsq; ad miscdia tua plena est terra Hos vsus psalmi huius magni nunc aggredimur in dei volūate tractandos Pars mea dñs. qđ habent quidam pars mea domine qđ ptrum ideo dicatur qz piceps eius est quisq; ei adheret sicut scriptū est michi aut adherere deo bonum ē nō enim existendo sunt homines dñi. s; fiunt picipando illi⁹ vni⁹ qui verus est deus. an qz ptes sibi eligūt homines in hoc mūdo siue sortiuntur ali⁹ hoc alius illd vnde quisq; viuatur: quodammodo portio pioꝝ deus est vnde semper viuatur. Vterq; non ē sensus absurdus: sed quod sequitur hic audiamus **D**ixi custodire legē tuam Quid ē portio mea domine dixi custodire legem tuam. nisi qz ita erit portio cuiusq; dñs. cū legem e⁹ custodierit: Sed quomodo custodit n hoc donet atq; ad hoc adiuuet spīritus viuificans ne lrā occidat et peccatum occasione accepta per mādata opetur in homine oēm cōcupiscentiam: Inuocandus est igitur: sic

enim ab eo fides impetrat quod lex impat: quoniam qui inuocauerit nomen domini salu⁹ erit Et iō vide qđ subiūgat **P**recatus sum faciem tuam in toto corde meo Et dicēs quō fit precatus **M**iserere inqt mei scđm eloquium tuum Et tanq; exauditus atq; adiutus ab eo que precatus ē **C**ogitavi inquit vias meas: ⁊ auerti pedes meos in testimoia tua Auerti scilic; a vñs meis que displicuerunt michi: vt irent in testimonia tua. atq; ibi haberēt viā Plures em̄ codices non habent qz cogitavi sicut in quibusdam legitur: s; tā tūmodo cogitavi **Q** aut hic positū est ⁊ auerti pedes meos nōnulli habent quia cogitavi ⁊ auertisti pedes meos. vt hoc dei poti⁹ gracie tribuatur scđm illud qđ apostolus ait. deus est enim qui opatur in vobis: cui eciam dicit⁹. auerte oculos meos ne videant vanitatem Si oculos ne videant vanitatem. cur nō ⁊ pedes ne sectentur errorem: Propter qđ et illud scriptū est. oculi mei semp ad dominum qz ipse euellet de laqueo pedes meos Sed siue auertisti pedes meos siue auerti pedes meos legatur. ab illo fit vt faciamus cui⁹ facie precatus est in corde suo: ⁊ cui dixit miserere mei scđm eloquium tuum hoc est scđm vbum pmissionis tue. Filij quippe pmissionis in semine deputantur abrahe Deniq; hoc interpretato gracie beneficio **P**aratus sum inquit ⁊ non sum turbat⁹ vt custodiam mādata tua Qđ aliqui interpretati sunt ad custodiendum mādata tua. aliqui vt custodirez. aliqui custodire: qđ grecus posuit tupilaraste Qm̄ vero paratus factus sit ad custodienda diuina mandata subiūdit dicens **V**nes peccōrum circū

plexi sunt me: & legis tue non sum oblitus. Funes peccatorum impedimenta sunt inimicorum siue spiritalium sicut dyaboli & angelorum eius: siue carnalium in quibus filius infidelitatis dyabolus opatur. Non enim hoc nomen quod dictum est peccatorum ab eo quod sunt peccata declinatum est. sed ab eo quod sunt peccatores: quod in greco euidenter apparet. Cum itaque minantur mala quibus terreant iustos ne per lege dei paciatur: quodammodo funibus implicat velut validas et robustas restes suas. Trahunt enim peccata sicut restem longam: & hinc sanctos implicare conantur & aliquando permittuntur. Sed si implicat corpus non implicat animum ubi non est iste dei legis oblitus. quia sermo dei non est alligatus. **M**edia nocte inquit surgebam ad confitendum tibi super iudicia iusticie tue: quia et ipsum quod funes peccatorum circumplectuntur iustum. iudicia sunt iusticie dei. Propter quod dicit apostolus petrus tempus est ut iudicium incipiat a domo domini: & si initium inquit a nobis. qualis finis erit eis qui non credunt domini euangelio. & si iustus quidem saluus erit. peccator & impius ubi parebunt. Hoc enim ait de persecutoribus quas paciebatur ecclesia cum funes peccatorum circumplecteretur ea. Proinde mediam noctem grauiora tribulationis intelligenda existimo in qua dixit surgebam quia non eum sic affligebat ut deiceret: sed exercebat ut surgeret. id est ut eadem tribulatione ad fortius confitendum perficeret. Nam vero quia ista fiunt gracia dei per ihesum cristum dominum nostrum vocem persone sue per hanc prophetiam suo corpori adiungit ipse saluator. Ad ipsum caput enim proprie quod sequitur pertinere arbitror. **P**articeps ego

sum omnium timentium te & custodientium mandata tua. sicut est in epistola que ad hebreos scribitur. qui eius sanctificat & qui sanctificatur ex vno omnis. Propter quam causam non confunditur frater eos vocare: & paulo post. propterea ergo inquit pueri communicauerunt sanguini & carni. & ipse prope modum eorum participauit. Quod quod est aliud quam eorum particeps factus est: Neque enim efficeremur participes diuinitatis eius: nisi ipse mortalitatis nostre particeps fieret. Nam in euangelio quo nos diuinitatis eius participes facti sumus ita dicitur. dedit eis partem filios dei fieri hijs qui credunt in nomine eius: qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex deo nati sunt. Ut autem hoc fieret quia & ipse factus est particeps mortalitatis nostre: ita ibi sequitur & verbum caro factum est & habitauit in nobis. Per hanc eius participacionem nobis gracia sumministratur: ut caste timeamus deum & custodiamus mandata eius. Proinde ipse ihesus loquitur in ista prophetia. sed quidam in membris suis & vnitatem corporis sui tanquam in vno quodam homine diffuso toto orbe terrarum & succrescente per volumina seculorum quodam vero in seipso capite nostro: unde ex hoc est quod ait particeps ego sum omnium timentium te & custodientium mandata tua. Et quia propter hoc quod particeps factus est fratrum suorum. deus hominum immortalis mortalium: ideo granum ceci dit in terra ut mortificatum multum fructum faceret. Et de ipso fructu secutus adiunxit. **M**iscdia tua domine plena est terra. Et unde hoc. nisi cum iustificatur impius? In cuius gracia scientia

ut perficiatur adiungit **E**t iustifi-
cationes tuas doce me.

.Explicit sermo decimusseptus. Inci-
pit sermo xvij.

De usu psalmi **S**uauitatem
fecisti cum seruo tuo domi-
ne. usque ad bonum michi lex oris tui
super milia auri et argenti. Huius
psalmi huius de quibus nunc in volun-
tate dei disputaturi sumus ab hoc inci-
piunt: suauitatem fecisti cum seruo tu-
o domine secundum verbum tuum. vel potius
secundum eloquium tuum. Sed quod ait gre-
cus chrestotetan: aliquam suauitatem ali-
quando bonitatem nostri interpretes
translulerunt. Verum quia suauitas po-
test esse et in malo. quam illicita queque et in-
munda delectant. potest etiam et in ea que
conceditur voluptate carnali: sic de-
bemus intelligere suauitatem. quam che-
stotetan greci vocant ut bonis spiri-
tualibus deputetur. Propter hoc ei-
eam et bonitatem nostri appellare vo-
luerunt. Nichil hic ergo aliud dictum
existimo suauitatem fecisti cum seruo
tuo: nisi fecisti ut me delectaret et bo-
num. Quoniam enim delectat bonum mag-
num est dei donum. quam autem bonum opus
quod lex impat fit timore pene non amo-
re iusticie cum deus metuitur non ama-
tur: seruiliter fit non liberaliter. Ser-
uus autem non manet in domo in eternum
filius manet in eternum: quia consummata
caritas foras mittit timorem. Suaui-
tatem fecisti cum seruo tuo faciendo fi-
lium qui seruus fuit. secundum eloquium
tuum hoc est secundum premissum tuum: ut
secundum fidem firma sit premissio omni
semini. **S**uauitatem et eruditionem
et scientiam doce me inquit: quam manda-
tis tuis credidi. Augeri sibi ista pos-
cit et perfici. Nam utique quia iam dixerat su-
auitatem fecisti cum seruo tuo. quo
modo dicit suauitatem doce me. ni-

si ut ei gracia dei magisque habundet et
innotescat dulcedine bonitatis. Iba-
bebant enim fidei qui dixerunt domine au-
ge nobis fidei et quod diu uiuitur in hoc
mundo perfectum est hec cantatio.
Addidit autem et eruditionem. vel sicut
plures codices habent disciplinam.
Sed disciplinam quam greci appellant
phedian. ubi scripture nostre pone-
re consueuerunt ibi intelligenda est per
molestias eruditio. secundum illud. quem
enim diligit dominus corripit: flagel-
lat autem omnem filium quem recipit. Hec
apud ecclesiasticas litteras dici assolet dis-
ciplina interpretata de greco ubi legi-
tur phedeia. Hoc enim uerbum in gre-
co positum est in epistola ad hebreos ubi
latinus interpretis ait. omnis enim dis-
ciplina ad penam non gaudium uidetur esse
sed tristitie postea autem fructum pacifi-
cum habet qui per eam certauerunt red-
det iusticie. Cum quo ergo facit deus
suauitatem id est cui propitius inspi-
rat boni delectationem. atque ut aper-
tius id explicem. cui donatur a deo
caritas dei. et propter deum caritas proxi-
mi perfecto instanter orare debet quod
tantum sibi augeatur hoc donum ut
non solum pro illo contemnat delectati-
ones ceteras sed etiam pro illo quas
libet proferat passiones: ita suauitati
salubriter additur disciplina. Non enim
quantumlibet suauitati uel bonitati habet
caritati sancte poscenda est et opti-
nenda. sed tam magne ut sub eius pres-
sura non possit extinguui sed sicut in-
gens flamma sub impetu venti quan-
to magis reprimatur tanto ardentius
exercitari. Ideo parum fuit dicere suaui-
tatem fecisti cum seruo tuo non rursus pe-
teret ut eum doceat suauitatem: tanta uti-
que ut disciplinam possit patientissime
sustinere. Tercia ponitur sciencia: quia
nam si magnitudine sua precedit sciencia

109
cia magnitudinem caritatis nō edifi-
cat sed inflat Cum ergo tanta fue-
rit caritas in bonitate suavi ut tribu-
lationibus nō possit extingui quas
adhibet disciplina: tunc utilis erit sci-
entia qua innotescat etiam sibi ho-
mo quid ipse meruerit. et que a dō do-
nata sint ei per que posse se sciat que
se posse nesciebat. et per seipm omni-
no non poterat Qd autem nō ait da
michi sed doce me. quomodo suavi-
tas docetur si non detur? Nūquidē
multi quod eos non delectat sciunt:
et quarum rerum habent cognitio-
nem. non habent suauitatem Sua-
uitas enim disci non potest. nisi de-
lectet Item disciplinam que signifi-
cat emendatoriam tribulationē ac-
cipiendo discitur. id est non audien-
do vlt legendo vel cogitando sed ex-
periendo At uero scientia quam ter-
cio posuit i his que ait doce me. docē-
do datur Nam quid est aliud doce-
re qm scientiam dare? Et h duo ita fi-
bi cōnexa sunt: ut alterum sine alte-
ro esse non possit Nemo enim doce-
tur nisi discat et nemo discit nisi doce-
atur. et iō si discipulus capax non sit
eorum que a doctore dicuntur. non
potest doctor dicere ego eum docui
sed ipse non didicit: dicere aut potest
ego ei dixi qd dicendum fuit. sed ille
non didicit. quia non percepit. non
prehendit. non intellexit Nam p-
fecto et ille didicisset si iste docuisset.
et ideo deus quando vult docere pri-
us dat intellectum: sine quo ea q ad
diuinam doctrinā pertinent homo
non potest discere Vnde et iste pau-
lo post dicit: da michi intellectum ut
discam mādata tua Potest itaqz ho-
mo cum docere aliquem cupit dice-
re illa que dixit dominus discipulis
suis postea qm resurrexit a mortuis

sed facere quod ille fecit non potest
Nō enim euāgelium. tūc apuit eis sen-
sum ut intelligerent scripturas et dix-
it illis. quid at illis dixit ibi legitur: s;
iō cepant qd dixit quia vñ caperent
apuit Docet ergo de⁹ suauitatem i-
spirando delectationem. docet disci-
plinam tēpando tribulationem. do-
cet scientiam infinuando cognitio-
nem Cum itaqz alia sint que iō disci-
mus ut tātummodo sciam⁹. alia ve-
ro ut etiam faciamus. quando de⁹
ea docet. sic docet ut ea scienda scia-
mus aperiendo veritatem: sic docet
ut facienda faciamus inspirando su-
auitatem Neqz enim frustra ei dici-
tur. doce me ut faciam volūtātē tuā
Sic inquit doce ut faciam: nō tantū
modo ut sciam Ip̄a quippe rcē fac-
ta. fructus est noster quē reddimus
agricole nostre Sed scriptura dicit:
domin⁹ dabit suauitatem. et tra nos-
tra dabit fructum suū Que aut ista
terra est. nisi de qua dicitur eidem ip-
si qui dat suauitatem. anima mea ve-
lut terra sine aqua tibi? Qd vero cū
dixisset suauitatem et disciplinā et sci-
entiam doce me adiunxit atqz ait q-
niam mandatis tuis credidi: nō im-
merito queri p̄t cur nō dixerit obedi-
ui s; credidi Alia ei sunt mādata alia
pmissa Mādata faciēda suscipim⁹
ut accipe pmissa meream⁹ Promis-
sis ergo credimus: mādati obtpa-
mus Quid ē q mandatis tuis credi-
di: nisi credidi qd tu illa mādaueris n̄
aliqs hō. q̄uis per hoīes hōibus mi-
nistrata sint: Quia itaqz credidi tua
ēē mandata: ip̄a fides mea q id credi-
di impetret abs te grām. q facia⁹ qd
mādaſti Si ei hō m̄ h iuberet forinse-
cus. nūquid ut etiā facerem qd iube-
bat adiuuaret int̄secus: Doce q me
suauitātē inspirando caritatē: doce

me disciplinam: donando patientiam:
doce me scientiam illuminando intel-
ligentiam: quoniam mandatis tuis
credidi. **T**e illa credidi mandasse quod de-
us es: et homini donas unde facias
eum facere quod mandas. **P**riusquam
humiliarer inquit ego deliqui: prop-
terea verbum tuum vel sicut alij ex-
pressius habent. propterea eloquium
tuum custodiui. utique ne rursus hu-
miliarer. Quod ad illam humiliationem
melius refertur que facta est in adam:
in quo omnis creatura humana tan-
quam in radice viciata. quoniam veritati
subiecta esse non voluit. subiecta est va-
nitati. Quod vasis misericordie profu-
it expiri: ut deleta superbia diligatur
obedientia et pereat non reditura mi-
seria. **S**uavis es domine vel sicut
plures habent suavis es tu domine:
aliqui etiam suavis es tu. vel bonus
es tu. sicut de hoc verbo superius trac-
tauimus. **E**t in tua suauitate doce
me iustificationes tuas. Vere vult fa-
cere iustificationes dei. quoniam eas in eius
suauitate vult discere ab ipso cui dixit
suavis es tu domine. Denique sequitur.
Multiplicata est super me iniquitas
superborum: eorum scilicet quibus non
profuit quod postea quod deliquit humilia-
ta est humana natura. **E**go autem in
toto corde meo scrutabor mandata
tua. Quatenuslibet inquit habundet iniqui-
tas non in me refrigescit caritas. **T**an-
quam ille hoc dicit qui in eius suauitate
iustificationes dei discit. Quatenus ma-
gis enim suauia sunt que iubet qui iu-
uat. tantomagis ea scrutatur amans
ut cognita faciat et faciendo cognos-
cat: quia perfectius cognoscuntur cum fi-
unt. **C**oagulatum est ut lac cor eo-
rum. Quorum nisi superborum quorum su-
per se multiplicatam dixit iniquitatem

Obdurauisse autem cor eorum vult
intelligi hoc verbo et hoc loco. **N**am
dicitur et in bono sicut in psalmo sex-
agesimo septimo dicitur mons inca-
seatus mons vber: et intelligitur gra-
cia plenus. **N**am et illic quidam coa-
gulatus interpretati sunt. Sed vide quod
a se opponat duricie cordis eorum.

Ego vero inquit legem tuam medi-
tatus sum. Quam legem? Utique iustissi-
mam et misericordissimam. vnde illi di-
citur et lege tua miserere mei. Super-
bis resistit ut obdurentur humilibus
autem dat gratiam ut diligant obedi-
entiam et ne recipiant excellentiam. **D**e-
dicatione quippe legis huius volunta-
ria seruetur michi humilitas: ut pe-
nalis euadatur humilitas de qua mor-
dicit. **B**onum michi quoniam hu-
miliasti me: ut discam iustificationes
tuas. Dicinum aliquid et superius iam
dixerat. priusquam humiliarer ego de-
liqui: propterea eloquium tuum custo-
diui. **I**pso quippe fructu ostendit quod
bonum illi fuerit humiliari: sed illic dixit
et causam quod humilitatem penalem
delinquendo precesserit. **Q**uod vero ibi
ait propterea eloquium tuum custo-
diui hic autem ut discam iustificationes
tuas: satis significasse michi videtur
hoc est ista nosse quod custodiunt. hoc
custodire quod nosse. **N**eq; enim christus
non nouerat quod arguebat: et tamen argu-
ebat peccatum. cum dictum de illo sit
quod non nouerat peccatum. **N**ouerat
ergo quadam noticia. et rursus qua-
dam ignorantia non nouerat. sic et ius-
tificationes dei multi discunt et non
discunt. **N**ouerat enim eas quadam
noticia et rursus quadam ignorantia
quoniam non faciunt quod nouerunt. **E**o
modo hic ergo intelligendus est dixisse.
ut discam iustificationes tuas. ea

110
noticia qua fiunt. Hec autem qz nō
fiunt nisi per dilectionem. vbi qui fa-
cit habet delectationem ppter quod
dictum est. in tua suauitate doce me
iustificationes tuas sequēs vsus of-
tendit vbi ait. **D**ona michi lex oris
tui super milia auri et argenti vt am-
plius diligat caritas legem dei qz di-
ligit cupiditas milia auri et argenti.
Explicit sermo decimus septim⁹. In-
cipit sermo xvij.

De versu psalmi. **M**anus tue
domine fecerunt me et finxe-
runt me: da michi intellectus vt dis-
cam mandata tua. Quando de⁹ ho-
minem fecit ex puluere et aiāuit fla-
tu: non ibi cōmemoratum est qz ma-
nibus fecerit. Cur itaqz quibusdam
visum fuerit vbo deum fecisse cete-
ra. hominem vero velut aliquid pre-
cipuū fecisse manibz suis non video
nisi forte quia ex puluere formatum
legitur hominis corpus nō potuis-
se fieri nisi manibz arbitrantur: nec
attendunt qd in euangelio de verbo
dei scriptum ē omnia p ipm facta sē
non posse constare si non per verbū
factum est etiam corpus humanum.
Sed adhibent testimoniū de h̄ psal-
mo et dicunt ecce vbi apertissime cla-
mat homo. man⁹ tue fecerunt me et
finxerunt me: quasi non etiam ap-
dictum sit videbo celos opa digito-
rum tuorū nec minus aperte dictus
sit et opa manūū tuarū sunt celi mul-
toqz apertius et aridam terram ma-
nus ei⁹ finxerunt. Et datus ergo dei
sunt potestas dei. Aut si pluralis nu-
merus eos mouet. qz non dictū est
manus tua sed manus tue. accipiat
manus dei vtutem et sapientiam dei
qd vtrūqz vnus dictus est crist⁹ qui
etiam intelligitur brachium domini
vbi legitur. et brachium domini cui

reuelatum est aut accipiant manus
dei filium et spiritum sanctum qz spi-
ritus sanctus cooperator est patris et
filij: vnde ait apostolus. omnia hec
opatur vnus atqz idē spirit⁹. Prop-
terea quippe dixit vnus atqz idē spi-
ritus: ne tot spiritus ei⁹ quot ope-
ra putarentur. qz non sine patre et fi-
lio spiritus operetur. Liberum ē igi-
tur quomodo intelligantur manus
dei. dum tamen nec ea que facit ma-
nibus vbo facere negetur. nec prop-
ter manus forma corporis. aut alia
manus sinistra alia dextra. nec prop-
ter verbum sonus oris aut mot⁹ a-
nimi transitorio operanti deo inee-
credatur. Nec defuerunt qui duo is-
ta verba fecerunt me et finxerunt me
sic distinguere vt aiām deum fecis-
se corpus autem finxisse dicerēt: qz
de anima dixit. omnem flatum ego
feci. de corpore autem legitur et finx-
it deus hominē de puluere terre tā-
qm fiat omne qd fingitur. non tamē
fingatur omne qd fit: et ideo animaz
factam potius dicunt esse qm fictaz
qz non ē corpus sed spūs: quasi non
scriptum sit qui finxit spiritū homi-
nis in ipso. Verū tamē quando vtrū-
qz hoc vbum de homine in loco vno
ponitur. et vtrumqz hōis id est et aiā
et corpus diuinitus conditū non ne-
gatur: nō ineleganter distribuuntur
singulis singula. vt anima scā corp⁹
āt fictū intelligatur. siue formatū si-
ue plasmātū. Nam qdam interptes
noluerūt dicē finxerūt sed plasmaue-
runt me: mag⁹ diligentes min⁹ latine
declinaē i greco qz dicere finxerūt. qd
aliquando etiā dissimulatio ē dici so-
let. Sed vtrū hoc scdm adam dictus
ē ex quo cū sint omnes homines p-
pagati. quis hominū qm ille factus
est etiā se factum nō pōt dicē originis

seminisq; ratione. An etiam scd; hoc recte dici potuit man⁹ tue fecerit me & plasmaverunt me. q; vnusq; non sine ope dei etiam de pntibus fit ipo create illis generantibz. Quoniam si opatoria dei potencia rebz subtrahatur intereunt nec aliquid omnino siue de mudi elementis. siue de genitoribus. siue de seminibus nascitur si ea non opetur deus: propter qd ait prophete iheremie. priusq; te forma rem in vtero noui te Sed nuquid si ne intellectu fecit hominem de⁹. siue primum siue vnūquēq; nascentium vt nunc dicat ei manus tue fecerit me & plasmaverunt me da michi intellectum. Nonne ipi nature humane intellectus est inditus vt eo discernat⁹ a pecore. Aut sic est deformata peccando vt etiam hoc in ea reformandum sit. Propter quod apostol⁹ omnibus ad regenerationem pertinentibus dicit. renouamini spiritu mentis vestre: & utiq; intellectus in mente est. Hinc rursus ait renouamini in nouitate mentis vestre De hijs autē que hui⁹ regenerationis cōsortes n̄ erunt h̄ inquit dico & testifcor in domino. vt non iam ambuletis sicut et gentes ambulant in vanitate mentis sue obscurati intelligentia: alienati a via dei per ignorantiam que est in illis propter cecitatem cordis eorum. Propter hos igitur interiores oculos quorum cecitas est non intelligere vt apiantur & magis magisq; serenentur fide mudentur corda Quāuis enim nisi aliquit intelligat nemo possit credere in deum: tñ ipsa fide q̄ credit sanatur vt intelligat ampliora. Alia sunt enim que nisi intelligantur non credim⁹: & alia sunt que nisi credamus non intelligimus. Nā cum fides fit ex auditu auditus aut p ver-

bum dei. quō credit p̄dicanti fidē qui vt alia taceam linguam ipam quā loquitur non intelligit. Sed nisi essent rursus aliqua que intelligere nō possumus nisi ante credamus: propheta non diceret. nisi credideritis nō intelligetis. Proficit ergo noster intellect⁹ que credat & fides p̄ficit ad credenda que intelligat & eadem ipsa vt magis magisq; intelligantur in ipso intellectu p̄ficit mens sed hoc nō fit p̄p̄is tanq; naturalibz viribz. s; deo adiuuante atq; donante: sicut medicina fit nō natura. vt viciat⁹ oculus vim cernēdi recipiat Qui ergo dicit deo da michi intellectū vt discā mandata tua. nō omnino exps eius ē velut pecus: nec ita q̄uis hō vt in eoz numero deputand⁹ sit. q̄ ambulāt in vanitate mētis sue obscurati intelligentia. alienati a via dei. Nā si talis esset nec hoc diceret. Nō at pui est intellectus nosse a q̄ poscend⁹ ē intellect⁹ et cogitandū ē quāto sint alci⁹ intelligēda diuina mādata qñ ad ea discenda sibi adhuc dari intellectū petit q̄ iam sic intelligit & q̄ eloquia dī se custodisse añ iā dixit. Q̄ at interpretati sūt nri da m̄ intellectū. breui⁹ dixit grecus finetisonime q; vno vbo cōplex⁹ ē da m̄ intellectū qd ē finetison qd latino vno vbo dici nō p̄t tanq; si nō posset latine dici sana me. & dicētur da m̄ sanitatē sicut h̄ dictū ē da m̄ intellectū aut sanū me fac. sicut h̄ dici p̄t intelligētem me fac qd quidē potuit & angel⁹ facere nā dixit danieli. veni intellectū dare tibi: & h̄ vbu ē in greco qd etiā hic est finetisese. tanq; si dicēt latinus sanitatē dare tibi qd grec⁹ dicēt sanare te. Nō enim circūloqueretur latin⁹ interpres dicendo intellectum dare tibi: sed quemadmodū dici potest a sanitate sanare te. ita dici pos-

fit ab intellectu intellectuare te Sed
si potest h̄ & angelus facere. quid est
q̄ iste hoc a deo sibi poscit vt faciat.
An quia deus angelo iusserat vt fa-
ceret. Ita vere. nam xp̄s intelligit
hoc iussisse angelo vt faceret eo loco
vbi ait propheta & factū est cum vi-
derem ego daniel visus & querebam
intellectum. & ecce stetit in sp̄cū me-
o vt visus viri. et audiui vocem viri
inter vlay. & vocauit & dixit. fac itel-
ligere illum visionem: & ibi in greco
verbū hoc est quod & hic. id est sine-
titione Deus itaq; per seipm quia lux
est illuminat pias mentes: vt ea que
diuina dicuntur v̄ ostendūtur intel-
ligant Sed si ad hoc ministro vtitur
angelo: potest quidem aliquid age-
re angelus in mente hōis vt capiat
lucem dei. & per hanc intelligat Sed
ita dicitur intellectum dare hōi. & q̄si
vt ita dicam intellectuare hōiē quē
admodum quisq̄m dicitur lucē dare
domui v̄ illuminare domū cui fenest-
ram facit. cū eam nō sua luce pene-
tret & illustret: sed tātūmodo aditus
quo penetret atq; illustretur apiat
Sed nec sol qui per fenestram illus-
trat domū ip̄e creauit eandē domū
aut hōiē qui fenestram fecit in do-
mo. aut ip̄e illi iussit vt faceret aut ad-
iuuit ip̄e facientem: aut aliquid egit
vt apiretur qua suum lumen infun-
deret De⁹ aut & hōis mentem ratio-
nabilem atq; intellectualem fecit que
posset cape nomen ei⁹. & angelū talē
fecit qui opari posset aliqd vnde ad-
capiendum lumen dei mens adiuua-
retur humana. & eandem sic adiuuat
mentem vt angelicam recipiat opa-
tionem: & eam sic illuminat de seip̄o
vt nō solum illa que a veritate mon-
strantur. sed ip̄am quoq; pficiendo
pspiciat veritatem Sed qm̄ res qui

dem necessarias quātū existimo ta-
men plura disputatione tractauim⁹
dilatis sequentibus psalmi hui⁹ ver-
sibus sermonem istum isto fine clau-
damus

Explicit sermo decimus octauus In-
cipit xix.

Qui timet te
videbūt me et iocūdabuntur
v̄sq; ad fiat cor meum immaculatus
in tuis iustificationibus vt non con-
fundar Dñs ih̄s in hoc psalmo per
prophetam tanq̄m sibi petiuit intel-
lectum dari a deo. et corpori suo qd̄
est ecclesia ad dei mandata discenda
Cum ip̄o enim vita corporis e⁹ hoc
est populi eius abscondita est in deo
& ip̄e in eodem corpore suo indigen-
tiam patitur. et poscit quod mēbris
suis est necessarium **E**danus tue in-
quit fecerunt me & plasmaverūt me
da michi intellectum vt discam man-
data tua Quia tu inq̄t formasti me.
tu reforma: vt fiat in corpore xp̄i qd̄
ait apostolus reformamini in noui-
tate mentis vestre Qui timet te in-
quit videbunt me et iocūdabuntur
ficut habent alij codices letabuntur
Quia in verba tua speraui id est in
ea que pmisisti. vt sint pmissionis fi-
lij semen abrahe in q̄ bñdicuntur om-
nes gentes Qui sunt at̄ qui timēt de-
um & quē videbūt & letabūt qm̄ in
v̄ba dei spauit. Si corp⁹ xp̄i ē id est
eccl̄a cui⁹ ē vox ista p̄ xp̄m vel in ip̄a
& de se ip̄a tanq̄ de seip̄o ista vox xp̄i
est. nūquid non ip̄i sunt in eis qui ti-
ment deū. Quis ē q̄ ille quē vident &
iocūdabuntur. An ppl̄s ip̄e se videt
& iocūdat. Et sic dcm̄ ē q̄ timēt te vi-
debūt me & letabuntur qz in v̄ba tua
spauit. v̄ ficut alij diligent⁹ exp̄sserūt
sup̄spauit. tanq̄m dicēt. qui timet te
videbunt ecclesiam tuam & iocunda

buntur qz in vba tua supersperavit cū
īpī sint ecclā qui vident ecclā z iocū
dantur Sed cur nō dixit q timent te
vident me z iocūdantur sed timēt te
vbum pntis tps posuit videbūt at
z iocūdabūt futuri tps vba sunt
An qz in pnti tpe timor est qdū tēp
tatio ē vita humana super terrā Jo
cūditas aut quā voluit hic intelligi tē
erit: qn iusti fulgebūt ī regno patris
sui sicut sol hinc em ecclā illud in alio
psalmo legitur: q multa multitudo
dulcedinis tue dñe quā abscondisti
timentibz te Nūc q qdū timent nō
dum vident sed videbūt z iocūdabū
tur: qz z illic sequitur pfecisti at spe
rantibz in te z h qz in vba tua spera
ui vt supersperavi vt in vbo ita cōpo
sito z cura interpretis diligentioris ex
presso ecclā illud intelligam? q po
tens ē deus facere supra quā petim?
z intelligim? vt qz supra quā petim?
z intelligimus sunt parū sit ea spera
re sed debeamus super sperare Quia
ergo adhuc timet ecclā que in hac vi
ta ē z nondū se videt in eo regno vbi
erit ei? securā iocūditas sed inter pe
riculosas tēptationes in h mūdo la
borat vbi audit qui se putat stare ca
ueat ne cadat cōsiderans hui? mor
talitat? miseriam in qua iugū graue
sup filios adam a die exitus de ven
tre matris eoz sic in omnibz ptendi
tur vsqz in diem sepulture in matres
omniū vt ppter carnē pcupiscentem
adūsus spiritū ecclā regenerati geme
re sū ei? gravitate cogantur: h q cō
siderans **C**ognoui inqt dñe qz ius
ticia iudicia tua z in vitate tua humi
liasti me Siat miā tua vt consoletur
me: scōz eloquiū tuū seruo tuo Ad
sericordia z veritas ita dño eloquio
pmendantur: vt cū in multis inueni
antur locis maxime in psalmis quo

dam ecclā loco legantur vniūse vie
domini miā z vitas Et hic quidem p
mo veritatem posuit qz humiliati su
mus in mortem iudicante illo cui?
iudicia iusticia ē deinde miā quā in
stauramur ad vitā pmittēte illo c
bñficiū gracia est Jo ait scōm elo
quium tuū seruo tuo: id est scōm qd
pmisisti seruo tuo Siue ergo rege
neratio quā h in dei filios adopta
mur siue fides z spes z caritas que
tria edificantur in nob qzuis de miā
dei veniant tñ in hac erūpnosa z pro
cellosa vita solacia sunt miseroz nō
gaudia btōrum: iō dictum ē fiat miā
tua vt cōsoletur me Sed qz post hec
z per h ecclā illa ventura sit: iō sequi
tur **V**eniāt mī miserationes tue vt
vivam Tunc em vere vivā: qn nichil
potero timere ne moriar Ipā em et
fine vllō additamēto dicitur vita nec
itelligitur nō eterna z btā tām sola di
cenda sit vita in cuius pparatione ista
quā ducim? mors poti? sit appella
da qz vita: qle illud est in euangelio si
vis venire ad vitam serua mandata
Nūquid addidit eternā l btām: Jñe
de resurrectione carnis cū loqueret
qui bñ fecerunt inquit in resurrectio
nem vite Neqz hic ait eterne seubea
te Sic z hic veniant inqt michi mise
rationes tue et vivam Neqz h ait in
eternū vivam vel beate vivā: quā si
liud nō sit vivere qz fine vllō fine z fi
ne vlla miseria vivere Sed h quo me
rito? **Q**uia lex inquit tua meditati
o mea ē Hec meditatio nisi eēt in fi
de que per dilectionē opatur: nūqm
ppter eam posset ad illam vitā quise
piam puenire Hoc dicendū putavi
ne quisqm cū totam legem memorie
mādaaverit eamqz creberrimarecor
datione cantauerit non tacens qd p
cepit nec tñ vivens vt pcepit arbitre

112
tur se fecisse qđ legit quia lex tua me-
ditatio mea est. & hinc se adepturum
existimet qđ vbi superioribus ppe
hoc meritum postulauit vbi dictum
est veniat sup me miserationes tue
vt viuā. Hec meditatio amātis ē co-
gitatio. & tñ amātis vt caritas non
frigescat huius meditationis sue qđ
talibet habūdātia cōstipetur iniqui-
tatis aliene Deniq; seqtur & dicit.

Cōfundatur supbi quoniā iniust-
te iniquitatem fecerūt in me. ego autē
exercebor in mādatis tuis. Ecce qđ
ait meditatio legis dei vel poti⁹ me-
ditatio lex dei. **C**ōuertatur inquit
ad me qđ timēt te. & qđ cognoscūt testi-
monia tua. In nōnullis codicibus
inuenimus & grecis & latinis cōuer-
tatur michi. qđ tātūdem valere exis-
timo qđ si dicatur ad me Sed qđ ē
iste qui hoc dicit? Nō em̄ qđ hōim
hoc dicere audebit. aut si dicat audi-
endus est. Nimirū ergo ille est qui
eciā superius interposuit p̄rietatē
vocis sue dicēs. p̄iceps ego sum o-
niū timētū te: quia factus est p̄ti-
ceps mortalitatis nostre. vt & nos
p̄ticipes diuinitatis ip̄i⁹ fieremus.
Nos vnus p̄ticipes ad vitam. ad
mortē vero p̄ticeps ille multorum:
Ipse est em̄ ad quem cōuertūtur ti-
mētes deū. & qui cognoscūt dei testi-
monia de illo p̄ p̄phetas tāto ante
predicta in eius presentia per mira-
cula paulo añ mōstrata: **F**iat in-
qđ cor meū immaculatū in tuis iusti-
ficatiōib⁹ vt nō cōfundar. Redit ad
vocē corporis sui sancti scilicet popu-
li sui. & imaculatū fieri cor suū p̄cat⁹.
hoc est cor mēbroꝝ suoz in iustifica-
tiōib⁹ dei nō in viribus eozum: No-
poscit em̄ hoc nō p̄sumit Quod autē
addidit vt nō cōfundar. tale aliquid
& in primis hui⁹ psalmi v̄sib⁹ inuēit⁹

vbi dixit. vtinā dirigātur vie mee ad
custodiēdas iustificatiōēs tuas. tūc
nō cōfundar dū inspicio in oīa man-
data tua Qđ ibi qđ dixit vtinā. vno
verbo significauit optātis. hoc isto
loco aptioribus v̄sib⁹ exp̄ssit orātis
dicēdo fiat cor meū immaculatū. vt
nec in illa nec i ista sentēcia qđ vtraq;
vna ē. inueniatur audacia de libero
arbitrio cōtra grām cōfidētis: Qđ
ait ibi tūc nō confundar. hoc ait h
vt nō cōfundar. Siat qđ cor meū ima-
culatum mēbroꝝum & corporis xp̄i
grā dei p̄ ip̄m corp̄is caput hoc est
p̄ ihesum xp̄istum dñm nostrum.
per regenerationis lauachrum vbi
abolita sunt omnia preterita pecca-
ta nostra p̄ spiritus adiutoriū p̄ qđ
cōcupiscimus aduersus carnē ne vi-
camur in pugna nostra p̄ dominice
orōnis affectum in qua dicimus. di-
mitte nobis debita nostra. ita dona-
ta nobis regeneratione. adiuta con-
fessione fusa precatōe fit cor n̄m
immaculatum vt nō cōfundamur.
qđ & hoc ad iustificatiōēs dei p̄tinet
quādo inter eius alia precepta pre-
cipitur dimittite & dimittetur vob⁹.
date & dabitur vobis:

ExPLICIT sermo decimus nonus.
Incipit sermo viceſimus de versu
psalmi. defecit in salutare tuū ani-
ma mea. vsq; ad scđm miām tuā vi-
uifica me. & custodiam testimonia
oris tui:

Adiuuante dño istam magni
huius psalmi p̄tem confide-
radam exponēdam qđ suscepimus.
vbi dicit. **D**efecit in salutare tuū a-
nima mea & in vbum tuū speraui.
Nō omnis defectus vel culpe putā-
dus est esse vel pene. est eciā defect⁹
laudabilis vel optabilis: Nā cū sint

inter se duo ista cōtraria p̄ficere et
deficere. v̄sitiuſ p̄fectus in bo
no accipit̄. defect⁹ in malo. quādo
nō additur vel subintelligitur in q̄o
proficiatur vel deficiatur. cū vero
additur. potest ⁊ malū esse p̄ficere.
bonū q̄ deficere. Apte quippe dixit
apostolus. p̄fanus autem v̄borū
nouitates evita multū em̄ p̄fici
ent ad impietatem. ait ⁊ de q̄busdā
p̄ficiet in peius. Ita ⁊ defect⁹ a bo
no in malū malus est. a malo in bo
nū bonus est. Bono q̄ppe defectu
dictū est. desiderat ⁊ deficit anima
mea in atriā dñi. sic ⁊ hic nō ait defe
cit a salutarī tuo. sed deficit in salu
tare tuū anima mea: Bonus est er
go iste defectus. indicat em̄ deside
riū boni nōdū q̄dē adepti sed audis
sime ac vehemētissime cōcupiti: Sꝫ
q̄s hoc dicit. nisi genus electū rega
le sacerdotiū gens sancta ppl̄s acq̄
sitiois: Ab origine generis huāni vsq̄
ad huius sc̄i finem in eis qui suo
q̄sq̄ tempe hic vixerūt viuūt victu
ri sunt. desiderāt xpm teste sanctissi
mo sene symeone. qui cū eum ifan
tem accepisset in manus. dixit. nūc
dimittis dñe seruū tuū sc̄dm v̄bum
tuū in pace. quonīa viderunt oculi
mei salutare tuū. Accepit em̄ rñsū
diuinū. nō se gustaturum mortem
dōc videret xpm dñi: Quale autē
desideriū fuit in isto sene. tale fu
isse credēdū est in oib⁹ sup̄iorū tpm
sanctis. Dñ ⁊ ip̄e dñs discipulis ait.
multi p̄phete ⁊ reges voluerūt vidē
q̄ vos videtis ⁊ nō viderūt. ⁊ audiē
q̄ auditis ⁊ nō audierūt. vt ip̄oz eti
am vox hoc loco agnoscat̄. defe
cit in salutaē tuū aīa mea: Nec tunc
q̄q̄uit h̄ desiderīū sc̄oz. nec nūc q̄es
cit in xpi corpe q̄d est eccl̄a vsq̄ ad
finem seculi. dōc veiat desiderat⁹

cūctis gētib⁹ sic p̄mittit⁹ p̄ p̄phētā.
p̄pter q̄d dicit ap̄ls. Superest michi
corona iusticie quā reddet m̄ dñs in
illa die iust⁹ iudex. nō solū at̄ michi.
sꝫ ⁊ oib⁹ q̄ diligūt māifestatiōem ei⁹
Hoc itaq̄ desiderīū de q̄ nūc agim⁹
de dilcōne cōsurgit māifestationis
eius. de qua itē dicit Cū xps appa
ruerit vita vestra tūc ⁊ vos cū illo
appebitis in gl̄a. Prima em̄ tpa ec
cleſie añ v̄gis ptū sc̄os habuerūt q̄
desiderarēt incarnationis ei⁹ aduē
tū. ista vero tpa ex q̄ ascēdit in celū
sc̄os h̄nt q̄ desiderēt ei⁹ māifestatio
nē ad viuos ⁊ mortuos iudicādos
Nec hoc eccl̄e desiderīū ab initio
vsq̄ in finē seculi requirit aliq̄tū. nisi
q̄ diu hic cū discipulis in carne ver
satus ē. vt totius corp̄s xpi in hac
vita gemētis cōueniēter intelligat̄.
defecit in salutare tuū aīa mea ⁊ in
v̄bū tuū speravi. hoc ē in p̄missum
quē spes facit. vt p̄ paciētīā expec
tur q̄d a credētib⁹ nō videt⁹. Eccl̄a hic
grecus illud v̄bū h̄et q̄d q̄dā n̄ri int̄
p̄tes sup̄sp̄auī trāſſerre maluerunt.
q̄a p̄culdubio plus futur⁹ est q̄ dici
pt. **D**efecerūt inq̄t oculi mei in elo
quū tuū dicētes Dñ cōsolaberis me.
Ecce rursus in oculis sꝫ vtiq̄ interi
orib⁹ laudabilis ⁊ felix ille defectus
nō veniēs ex infirmitate animi sed
ex fortitudīe desiderij in p̄missum
dei. Hoc em̄ ait i eloquiū tuū: Quō
at̄ tales oculi dicūt qñ cōsolaberis
me. nisi cū tali intētiōe ⁊ expectatio
ne oratur ⁊ gemitur: Lingua em̄ lo
qui nō oculi solēt. sꝫ ocl̄oz q̄dāmō
vox est desiderīū orōnis. Vex in eo
q̄d ait qñ cōsolaberis me. tāq̄ oras
p̄petim oñdit. vñ ē eccl̄a illd ⁊ tu dñe
quousq̄. quod aut ideo fit vt dulci
or veniat dilata iocunditas. aut iste
sensus est desiderantium cū i sp̄acō

113
tpis eciā qđ subuēienti breue ē lōgū
est amāti. Nouit at dñs qđ quando
faciat. qđ in mēsurā 2 numero 2 pon
dere cūcta dispōit. Ardētib⁹ at spūa
lib⁹ desiderijs carnalia desideria sine
dubitatiōe frigescūt. ppter hoc seq⁹
Qm fact⁹ sum tāq̃ vter in puina
iustificatiōes tuas nō sum oblitus.
Nimīz em p vtrē carnē mortis hui
us. p puinā vō celeste bñficiū vult
intelligi qđ carnis cōcupiscētie velut
frigore cohibēte torpescūt. 2 fit hinc
vt iustificatiōes dei de mēōia non
labātur dū nō cogitatur aliūde. qm
fit qđ ait apls carnis puidētiā ne fe
cerit. in cōcupiscētis. Ideo cū dixit
set qm fact⁹ sum tāq̃ vter in puina.
subiecit. iustificatiōes tuas nō sum
oblit⁹. hoc est ideo nō sum oblitus.
qm talis fact⁹ sum. Ferno enim cupi
ditatis obtorpuit vt seruēt mēōia
caritatis. **Q**uot sunt dies serui tui
qm facies de psequētib⁹ me iudiciū?
In apocaliphi ē ista vox martir⁹. et
eis imperatur paciētia doēc fratrū
eor⁹ numerus impleatur. De dieb⁹
ergo suis interrogat corp⁹ xpī qđ fu
turi sunt in hoc seculo. 2 ne qđq̃ pu
taēt ante hic ecclā nō futurā qđ fi
nis seculi veniret. 2 aliqd tps futur⁹
in h seculo qđ ecclā iā nō fit in terris:
ppta cū quesisset de diebus suis ad
iūxit eciā de iudicio. pfecto demon
strās vsq̃ ad iudiciū in quo de psecu
torib⁹ ei⁹ ē futura vindicta ipsam qđ
in terris futurā. Si at quēq̃ mouet
cur querat qđ cū discipuli q̃rerēt ma
gister rñdit. nō ē vīm scire tpa qđ p
posuit in sua ptate. cur nō credam⁹
isto loco psalmi hui⁹ ēē pphetatum
hīpm illos fuisse q̃hituros. 2 ecclesie
vocē qđ hic tāto añ pdeā ē illoz inro
gatiōe ppletaz. Qđ at seqt⁹. **N**arra
uēt in iniq̃ delectatiōes s; n ita vt lex

tua dñe. eas sic trāsferre voluerunt
iterptes nri q̃s greci adolescias vo
cāt. qđ vsq̃ adeo vno vbo neq̃q̃ dici
latiē pt. vt aliq̃ delectatiōes aliq̃ fabu
latiōes eas dicerēt vt nō inmerito
accipiatur esse qđē illas exercitatio
nes s; in sermōe cū qđā delectatiōe.
Ihas vō hnt in diuersis sectis ac p
fessiōib⁹ 2 littere sc̃lares 2 iudeoz
qđ deuterofis nūcupatur. cōtinens p
ter diuīaz canonē scripturaz milia
fabulaz. hēt eas 2 hēticor⁹ vana atz
errabūda loq̃citas: Ihas oēs iniq̃s
intelligi voluit a q̃b⁹ sibi narratas di
cit adolescias id ē exercitatioes de
lectabiles vbis: S; nō inqt vt lex tua
dñe. qz me in ea veritas nō vba de
lectāt. Deniq; adiūgit: **O**mnia mā
data tua veritas. iniuste psecuti sūt
me adiuua me. Et pēdet tot⁹ de supi
oribus sensus. quot sunt dies serui
tui qm facies de psequētib⁹ me iudi
ciū. Vt em psequatur me narrauerit
in sermonū suor⁹ delectatiōes. sed
eis pposui legē tuā. qđ ideo plus me
delectauit qā ōnia mādata tua veri
tas. nō sicut in illoz habūdet sermo
nib⁹ vāitas. ac p h iniuste psecuti sūt
me qā nō in me psecuti sunt nisi veri
tate. Ergo adiuua me vt certē p veri
tate vsq̃ ad mortē. qā 2 h tuū māda
tū est. 2 ideo 2 hoc veritas est: Qđ
cū faceret ecclā passa ē qđ adiūxit
Paulomi⁹ cōsummāuerūt me in
terra. multa scz strage martir⁹ facta
dū cōfitebatur 2 p̃dicāt veritatē: Sed
qā nō frustra dictum est adiuua me
Ego autem inquit nō dereliq̃ mā
data tua. atq; posset pseuerare vsq̃ i
finē. **S**ecūdū miām tuam viuifica
me 2 custodiā testimonia oris tui:
que grecus habet martiria: Quod
tacēdum non fuit propter dulcissi
mū martirum nomen. qui pculou
oo ij

bio quādo tāta psequētiū crudeli-
tas seuebat vt ecclā paulomin⁹ cō
summaretur in terra nullo mō dei
nitiria custodirēt. nisi fieret eis qđ
hic oratū est. scđm miām tuā viui-
fica me: Viuificati sunt em̄ ne aman-
do vitā negarēt vitā. ⁊ negādo vitā
amitterēt vitā. ac sic qui p vitā veri-
tatē deserere noluerūt. moriēdo p
veritate vixerūt:

ExPLICIT sermo viceſim⁹ Incip
sermo viceſim⁹ p̄m⁹ de vſu psalmi
in etnū dñe pmaēt v̄bū tuū in celo:
vſq; ad latū mādatū tuū valde

Homo q loq̄tur i isto psalmo
tq̄ tedēt eū mutabilitat; hoīz
vñ vita ista tēptatiōib⁹ plēa ē. inter
tribulatiōēs suas p̄t q̄s supra dixe-
rat. iniq; psecuti sūt me. paulominus
cōsummauerūt me in terra. inflam-
mat⁹ desiderio celest; iherl̄m in sup-
na suspexit ⁊ dixit. **I**n etnū dñe
pmaēt v̄bū tuū in celo: hoc ē in āge-
lis tuis custodiētib⁹ etnā fine deser-
tiōe miliciā Sequēs at vſus post ce-
lū p̄tiēt cōsequēter ad terrā. Vñ em̄
vſus est eorū octo q̄ ad istā lram p̄ti-
nēt: Singulis q̄ppe lris hebreis s̄b
dūtur octoni dōec psalmi hui⁹ p̄lix
itas t̄miētur: **I**n geneatiōe ⁊ ge-
neratione vitas tua. fundasti terrā
⁊ pmaēt: Post celū em̄ terrā cōtui-
tu fidelis mētis aspiciēs. inuenit in
ea generatiōēs q̄ in celo nō sūt ⁊ ait.
in generatiōe ⁊ generatiōe veritas
tua. siue oēs generatiōēs ista repe-
titiōe significās a quibus nūq; defu-
it veritas dei in sanctis eius. modo
pauciorib⁹ mō pluriorib⁹ vt se tpm
varietas habuit vel hēbit. siue duas
q̄sdam generatiōēs itelligi volens
vnam scz ad legē ⁊ pphās. alteram

vero ad euāgelīū p̄tinētē: Cur autē
nūq; eciam ist; geneatiōib⁹ veritas
defit. velut ap̄iēs cām. fundasti iqt̄-
ram ⁊ pmaēt. eos qui in terra sunt
terram nūcupās Fundamētū autē
aliud nēo p̄t ponē p̄ter id qđ positū
est. qđ est xps ihs: Neq; em̄ ⁊ illius
generatiōis ad legē p̄phetas q̄ p̄ti-
nētis fundamētū nō erat xps. testi-
moniū hñs a lege ⁊ p̄phetis Aut ve-
ro moyses ⁊ p̄phē filij deputādi sūt i
seruitutem generātis ācille fuisse. n̄
libere q̄ ē mater nrā. cui mater syon
dicet homo ⁊ hō fact⁹ est in ea ⁊ ipe
fundauit eā altissim⁹: Ip̄e est em̄ et
apud p̄rē altissim⁹. ⁊ p̄pter nos in
ista m̄rē fcūs humilim⁹. qm̄ q̄ deus
erat sup eam hō factus est in ea:
Ih̄oc itaq; fundamēto dñe fundas-
ti terrā ⁊ pmaēt. qā in tali fundamē-
to cōstabilita nō inclīabitur in sc̄m
seculi. in eis vtiq; pmanēs quib⁹ es
vitam daturus etnam: Quos autē
ācilla pepit ad vet⁹ testamētū p̄tinē-
tes. in cui⁹ tñ figuris latebat nouū.
nichil aliud sapiēdo q̄ p̄missa trena
nō pmanēt Seru⁹ em̄ n̄ maēt in do-
mo in eternū. fili⁹ at maēt in etnum:
Ordiatiōe tua p̄seuerat dies:
Ista q̄ppe oīa dies. ⁊ iste ē dies quē
fecit dies. exultem⁹ ⁊ iocūdem⁹ i eo:
⁊ sicut in die hoēste ābulem⁹ **Q**m̄
oīa seruiūt tibi **D**ia scz de q̄b⁹ loq̄ba-
tur. oīa q̄ p̄tinēt ad hūc diē seruiunt
tibi **I**mpū q̄ppe de q̄b⁹ dī nocte filia
ui m̄rē vram n̄ seruiūt tibi Deinde
resperit vñ libētur hec trā vt funda-
ta pmaneat. atq; s̄biecit **N**isi q̄ lex
tua meditatio mea ē. tūc forsītā pe-
rissem in hūilitate mea Ista lex fidei
ē. n̄ inanis fidei s̄z q̄ p̄ dīlcōnē opat⁹:
Per hāc ipetrat⁹ grā q̄ fortes facit i
tbulatiōe t̄pali. ne pereāt i hūilitate
mortali **I**n etnū n̄ obliuiscar ius-

tificatioēs tuas. q̄a in ipsis uiuifi-
casti me. Ecce p̄n fact⁹ sum ut nō pe-
raret in hūilitate sua. Nā deo nostro
nō uiuificāte qd̄ est hō q̄ se occidere
potuit. uiuificare autē nō p̄tēst.
Subiecit deinde ac dicit. **Tu⁹** sum
ego saluū me fac. q̄a iustificatioēs
tuas exq̄uiui. Nō trāseūter intelligē
dū est qd̄ dictū ē. tu⁹ sum ego. Quid
em̄ nō est eius. An forte q̄a in celis
ēe dī de⁹. ideo putādū est aliqd̄ non
esse ei⁹ in terra. cū clamet ali⁹ psalm⁹
dñi est t̄ra et plēitudo ei⁹ orbis t̄raz
et oēs q̄ hītat in ea. Quid ḡ q̄ iste ita
se qd̄amō familiarius deo commē-
dādū putauit ut dicēt. tu⁹ sum ego
saluū me fac. nisi intelligi volens qd̄
malo suo suus ēe voluerit. qd̄ est io-
bedientie p̄mū et maximū malū. Et
tq̄ dicēs me⁹ ēe volui et p̄ditum me
feci. tuus sum inq̄t saluū me fac. q̄a
iustificatioēs tuas exq̄uiui. nō volū-
tates meas q̄bus fui me⁹. sed iustifi-
catioēs tuas ut eē iam tu⁹. **M**e
inq̄t expectauerūt peccōres ut p̄de-
rēt me. testiōnia autē tua intellexi.
Quid ē expectauerūt ut p̄derēt. An
velut infidēs obfiderēt viam. expec-
tātes ut qñ trāfiret occiderēt. Nū-
quid ḡ morte corpis perire metue-
bat. Absit. Et qd̄ est me expectaue-
rūt. nisi ut eis ad malū cōsentiret.
Tūc em̄ p̄derēt. Nū em̄ non periret
dixit. testiōnia tua intellexi. Sed fa-
miliaris hic ecclē aurib⁹ grecū ver-
bū sonat martiria tua intellexi. quia
sc̄z me sibi nō cōsentiētē ecclē si occi-
derēt tua martiria cōfidēs nō peri-
rem. s̄ illi q̄ ut p̄derēt expectabant
qñ cōsentirē torq̄bāt cū ecclē cōfiter.
nec tñ qd̄ itellexeāt reliq̄bat intūēs
vidēs utiq̄ fine fine finē et si pseuera-
ret vsq̄ in finē. Deniq̄ secut⁹ adiūxit
Ois cōsummatiōis vidī finē. latū

mādatū tuū valde. Intraueāt q̄ppe
in scūariū dei. et intellexeāt in nouis-
sima. Dis at cōsummatio michi vi-
detur h̄ loco intelligēda vsq̄ ad mor-
tem p̄ vitate certae. et p̄ v̄eo ac sum-
mo bono mala oia toleraē. cui⁹ con-
summatiōis finis est excellere i reg-
no xp̄i qd̄ non hēt finē. et h̄re ibi fine
morte sine dolore et cū magno ho-
noe vitā. morte hui⁹ vite ac dolori-
bus et obprobrijs acquisitā. Qd̄ autē
addidit latū mādatū tuū valde. non
intelligo nisi caritatem. Quid em̄ p̄
fuiisset quacūq̄ morte iminēte et inē-
ptacūq̄ tormēta illa martiria con-
fiteri. si caritas in cōfiterē nō esset.
Audiamus apl̄m. et si tradid ero in-
q̄t corpus meū ut ardeā. caritatem
aut nō habeam nichil michi p̄dest.
Caritas at dei diffusa est in cordib⁹
nostris p̄ sp̄m sc̄m qui datus est no-
bis. In hac diffusione latitudo est.
in qua fine agustijs via quoq̄ ābula-
tur agusta. donāte illo cui dictū est.
dilatasti gressus meos subter me. et
non sunt infirmata vestigia mea.
Latū est ḡ mandatum caritatis.
mādatum illud geminū quo iubet⁹
deus et primus diligere. Quid autē
latius. q̄ ut ibi p̄deat tota lex et om-
nes p̄phete.

ExPLICIT sermo xxi. Incip. sermo
xxii. de vsu psalmi. quō dilexi legem
tuā dñe. vsq̄ ad p̄ptēa odio habui o-
nē viā iniquitatis.

Sepe ammonuimus laudabi-
lem latitudinē in qua nullas
cū mādata dei faciamus patimur ā-
gustias intelligendā esse caritatem.
p̄pter quod ecclē in magno isto psal-
mo cū superius dixisset latū man-
datum tuum valde. in hoc sequenti
persu ostendit vnde sit latū dicēs
Quomodo dilexi legē tuam dñe.

Dilectio est igitur latitudo mādātī
Vñ q̄ppe fieri p̄t vt diligatur. quod
de⁹ iubet diligi. ⁊ ip̄a iussio nō dili-
gatur: Ip̄a est em̄ lex: **T**ota inq̄t
die meditatio mea ē Ecce quō eam
dilexi vt tota die meditatio mea eēt
vel poci⁹ sicut grec⁹ hēt totā diem.
vbi magis cōtinuatio meditātis ex-
p̄mitur Id āt intelligit⁹ p̄ oē tēpus
qđ ē sp̄. Tali expugnatur dilcōne cu-
piditas. q̄ sepe faciēdis legis iussioi-
b⁹ cōtradicit. cōcupiscēte aduersus
sp̄m carne. adūsus quā sp̄s cōcu-
piscēs ita dēt diligēte legem dei. vt to-
ta die meditatio ei⁹ sit. Dicit autem
ap̄ls Vbi ē ḡ glatio tua: Exclusa est
Per quā legē: Factor⁹: nō. sed p̄
legē fidei Hec ē fides q̄ p̄ dilectionē
opatur. qm̄ q̄redo petēdo pulsā-
do impetrat sp̄m bonū. p̄ quē dilcō
ip̄a diffunditur in cordib⁹ nostris:
Hoc em̄ sp̄s dei q̄cūq; agūtur hū fi-
lij sunt dei. q̄ recipiūt vt recubāt
cū abrahā ysaac ⁊ iacob in regno ce-
lox. expulso seruo q̄ nō maēt in do-
mo meā: id est israhel scđm carnē
cui dictū est. cū videritis abrahā
ysaac ⁊ iacob ⁊ oēs pphās in regno
dei vos aut̄ expelli foras. ⁊ venient
ab oriēte ⁊ occidēte ⁊ aqlōe ⁊ austro
⁊ accubēt in regno dei. ⁊ ecce s̄t no-
uissimi q̄ erāt p̄mi ⁊ sunt p̄mi q̄ erāt
nouissimi Bētes āt sicut ait vas e-
lectiōis q̄ nō sectabātur iusticiā app̄-
hēderūt iusticiā. iusticiā aut̄ q̄ ex fi-
de est. isrl̄ āt psequēs legem iusticie
in legem nō puenit Quāē? Quia nō
ex fide sed q̄h ex opibus offenderūt
in lapidē offensiōis. ita facti sunt i-
mici huius q̄ hic in pphēcia loquit⁹:
Ac deinde cōiūgit **S**up inimicos
meos sape me fecisti mādātum tuū
qm̄ in etnū in est: Illi nāq; zelū dei
habēt. s̄ nō scđm sciām: Ignorātes

em̄ dei iusticiā ⁊ suā q̄rētes cōstituē
iusticie dei n̄ sunt subiecti Hste vō
q̄ sup suos istos inimicos sapit. mā-
datū dei inuenire vult cū ap̄lo. non
h̄ns iusticiā suā q̄ ex lege est. s̄ iusti-
ciā p̄ fidē xp̄i q̄ ē ex deo. n̄ q̄a lex quā
legūt inimici eius nō est ex deo. sed
quia eam nō sapiūt sicut iste q̄ sup i-
micos suos eā sapit coherēdo lapi-
di in quē illi offenderūt Sinis em̄ le-
gis xp̄s ad iusticiā om̄i credenti vt
iustificētur gratis p̄ grām ipsius. n̄
sicut illi q̄ viribus suis legem facere
existimāt. ⁊ iō ex lege qđē dei s̄ suā
iusticiā cōstituere q̄rūt. sed quō fili-
us pmissiōis q̄ esuriēs ⁊ sitiēs eam
petēdo q̄redo pulsando quodāmō
a prē medicat. vt adoptat⁹ p̄ vnigē-
tū accipiat. Sic āt mādātū dei quā-
do sapuisset nisi eū ipse sic sapere fe-
cisset cui dicit. sup inimicos meos
sape fecisti me mādātū tuū: Inimi-
ci q̄ppe ei⁹ illi velut ex agar in serui-
tutē gnāti ex eodē mādato tp̄alia p̄-
mia q̄herūt. ⁊ iō nō fuit illis in eter-
nū sicut ē huic: **A**d alius q̄ppe intel-
lexerūt q̄ interpretati sunt in etnū q̄
in sc̄m. t̄q; finito isto sc̄lo nullū iam
legis posset ēē mādātū. Nam vero
nullū erit sed in tabulis visibilib⁹ li-
bris q̄ cōscriptū. in tabulis vō cor-
dis dilcō dei ⁊ p̄mi māebit in etnū
In q̄ mādato gemitō tota lex p̄d̄
⁊ pphē. erit q̄ p̄miū custoditi māda-
ti h⁹ ipse mādator. ⁊ p̄miū dilcōnis
ip̄e dilect⁹. qm̄ erit de⁹ om̄ia in om̄ibus
Sed quid est qđ sequitur: **S**uper
oēs docētes me intellexi: Quis est
iste qui sup oēs docētes se intellex-
it: Quis est inquā q̄ sup oēs pphās
qui nō solum loquendo eos qui se-
cum vixerunt verum eciam scriben-
do posteros tam excellenti auctori-
tate docuerunt. audeat se itelligēdo

ppone: Salomōi quidē tāta est do-
nata sapiētia. ut etiā hīs oīb⁹ q̄ fue-
rūt añ illū videatur ēē plat⁹ S; nō ē
credēdū ipm. hic a prē suo dauid po-
tuisse pphetari. mariē q̄a dici n̄ pos-
set ex psoā salomōis qd̄ hic dī. ab oī
via maligna phibui pedes meos:
Porro si qd̄ est acceptabilius xpm
pnūciat iste ppheta. nūc a capite qd̄
ē ipse saluator. nūc ab ei⁹ corpe qd̄ ē
ecclā vba pphetica digerēs & tanq̄
vnū loquētem faciēs. ppter magnū
illud sacramētū vbi dictū est erunt
duo in carne vna. agnosco eum pla-
ne qui sup oēs docētes se intellexit.
qn̄ cū ēēt ānoꝝ duodecim remanhit
puer ihūs in iherl̄m & a q̄rentib⁹ suis
post triduo inuētus est illic in tēplo
sedēs inter doctoēs audiēs eos & i-
terrogās. vbi stupebant oēs q̄ eum
audiebāt sup prudētia & respōdise⁹
Nec inmerito. q̄p istū pphetā tāto
añ dixerat sup oīs docētes me intel-
lexi Dēs em̄ vtiq̄ hoīēs vult intelli-
gi. nō deū prēm de q̄ dicit ipse filius
sicut docuit me p̄ hec loquor: Qd̄
difficilime ex psoā vbi intelligitur.
nisi quis vtcūq̄ cape valeat id esse fi-
liū a prē doctū qd̄ genitū: Cui enim
nō ē aliud ēē aliud doctū ēē. s; qd̄ illi
ē esse hoc est doctū esse pfecto a q̄ ei
ē esse ab illo fil⁹ est ei doctū esse Ex p-
soā vero hoīs vbi formā serui acce-
pit facili⁹ intelligitur a prē didicisse q̄
dixit. in qua forma serui cōstitutus
mariē puerū putauerūt eū homiēs
maioris etatis docēdū putāē. s; ille
quē p̄ docuit sup oēs docētes se in-
tellexit: **Q**uia testiōnia inquit tua
meditatio mea est Nō sup oēs docē-
tes se intelligebat. q̄a testiōnia dei
meditabatur q̄ meli⁹ q̄ illi de seipso
nouerat q̄ dicebat Vos misistis ad
iohānē & testiōniū phibuit veritati:

ego at nō ab hoīe testiōniū accipio.
s; hec dico ut salui sitis: Ille erat lu-
terna ardēs & lucēs. vos at voluis-
tis exultāē ad horā in luce eius: Ego
at hēo testiōniū maius iohē: Talia
testiōnia meditabatur. qn̄ sup oīs
docētes se intellexit Illi at doctoēs
nō absurde intelligūtur etiā ipsi esse
seniores. de q̄b⁹ cōtinuo dicit: **S**u-
per senioēs intellexi Qd̄ iō michi eo
mō repetitū videtur. ut nobis h̄ le-
gētib⁹ illa etas ei⁹ vēiret in mētem
q̄ nobis notuit ex euāgelio. q̄ etate
puerili inter maioēs etate hoc ē iu-
nior inter seniores sedebat & super
ōnes docētes se intelligebat: Solēt
em̄ iunior & senior ad se iuicē dici mi-
nor & maior & si neuter eorū senili ac-
cessit aut propinquit etati. quāq̄ si
& exp̄ssum nomē senioꝝ in euāgelio
velim⁹ inq̄rere supra q̄s itellerit. iue-
nim⁹ qn̄ ei dixerūt scribe & pharisei.
q̄re discipuli tui trāsgrediūtur tradi-
tiōē senioꝝ. nō em̄ lauāt manus su-
as cū panē māducāt Ecce obiecta ē
ei trāsgressio traditiōis senioꝝ Sed
qui sup seniores intellexerit. qd̄ eis
rūderit audiam⁹ Quāē iquit & vos
trāsgredimī mādatū dei ppter tradi-
tiōē vrām. Dein paulopost ut nō
solū ipse qui est caput corpis verū
etiam corp⁹ ipm & mēbra ei⁹ super
senioēs illos itelligerēt q̄ traditio
de lauādis manibus ferebatur. con-
uocatis ad se turbis dixit eis. audi-
te & intelligite. tanq̄ diceret. super
seniores illos & vos intelligite ut e-
ciam de vobis illa pphetia clareat
esse premissa. super seniores intel-
lexi. nec solum capiti verum etiā cor-
pori ac sic vniuerso xp̄isto aptata
conueniat. non quod intrat in os
coinquinat homiēm sed quod pro-
cedit ex ore hoc coinquinat hoīem:

Hoc seniores illi nō intelligebāt. q̄
de lauādis manibus sua vel magna
mādata tradiderūt. Ip̄a quoq; mē
bra capitis hui⁹ sup̄ senioēs intelli-
gētis nōdū qđ ab eo dictum est in-
tellererāt Deniq; post pauca rñdēs
petr⁹ dixit ei. edissere nobis pabolā
istā: Putabat adhuc esse parabolā
qđ dñs sine figuris fuerat elocut⁹:
At ille dixit Adhuc ⁊ vos sine intel-
lectu estis: Nō intelligitis qā om̄e
qđ in os intrat in vētrē vadit ⁊ in se-
cessum mittitur: Que āt pcedūt de
ore de corde exeūt ⁊ ea coinquāt ho-
miēm: Adhuc ⁊ vos sine intellectu
estis. ⁊ sup̄ illos senioēs nō intelli-
gitis: Sed plāe iam nūc audito tali
m grō capiti nrō p̄t vnusq; nrm di-
cere sup̄ senioēs intelli. Nā eciam
corpi cōgruit qđ secutus adiūxit:
Quia mādata tua exq̄siui: Adan-
data tua nō mādata hoim. mādata
tua nō mādata senioz. q̄ volētes ēē
legis doctores nō intelligūt neq; q̄
loquūtur neq; de quibus affirmāt:
Merito de mandatis dei que sunt
exq̄reda vt sup̄ senioēs illos intelli-
gātur rñsum est hīs q̄ eoz auctori-
tatem veritatē pferebāt. ⁊ dictū est
cur ⁊ vos trāsgredimī mandatū dei
vt traditiōēs vestras statuatis: Nā
vero qđ adiūgit non capiti videtur
cōuenire s; corpi. **A**b ōi via mala p̄-
hibui pedes mēos vt custodiā vba
tua: Neq; em̄ caput illud nostrū ipse
saluator corpis i aliquā malignam
viā carnali cupiditate ferretur. vt ei
necesse ēēt pedes suos inde p̄hibē q̄
si illuc eūtes motib⁹ suis. qđ nos fa-
cim⁹ qm̄ ea q̄ ille n̄ habuit ne vias ma-
lignas teneāt desideria nostra pra-
ua cohibem⁹: Sic em̄ vba dei possu-
m⁹ custodire si post nostras nō ea-
m⁹ cōcupiscētias malas. vt ad mala

cōcupita pueniāt. sed eas poti⁹ ad-
uersus carnē spū cōcupiscēte frene-
mus. ne nos raptos atq; subūso-
p malignas vias p̄trahūt. **A**iudi-
cis inquit tuis nō declāui qm̄ tūle-
gē posuisti in: Dixit qđ timuerit. vt
ab ōi via maligna p̄hibēt pedes su-
os: Quid est em̄ a iudicis tuis nō
declāui. nisi qđ alio loco dicit. aiu-
dicis āt tuis timui: Perseuerāter
eis credidi. qā tu legem posuisti in:
Tu interior in intimis meis. tu int⁹
in corde legē posuisti michi spū tuo
tq; digito tuo. vt eā nō tq; seru⁹ sine
amore metuerē. s; casto timōe dili-
gerē ⁊ dilectiōe casta timerē Et idō
vide qđ seq̄tur: **Q**m̄ dulcia fauci-
b⁹ meis vba tua. vel qđ de greco est
exp̄si⁹ eloqa tua. **S**up̄ mel ⁊ fauū
ori meo: Hec ē illa suauitas quā de-
us dat vt terra nostra det fructum
suū. vt bonū vē bñ. id ē nō mali car-
nalis formidiē s; bñi spūalis delcā-
tiōe faciam⁹: Nōnulli sane codices
nō hñt fauū. sed plures hñt mellis:
Estāt similis apta doctrina sapiētie
melli. fauo vero q̄ de obstruōiori-
bus sacramētis tq; de cellis cereis
ore differētis velut mādētis exp̄mi
vex ori cordis nō carnis est dulcis:
S; qđ est qđ ait: **A**mādati tuis
intelli. Aliud em̄ est mandata tua
intelli. aliud a mādatis tuis: Nēscio
q̄ qđ aliud se significat itellerisse
a mādatis dei. h̄ ē q̄tū in videtur fa-
ciēdo mādata dei p̄uēisse se dicit ad
eaz rerū intelligētiam q̄ cōcupiue-
rat scire: p̄pter qđ scriptū est. cōcu-
pisti sapiētiam. serua mādata ⁊ do-
min⁹ p̄bet illā tibi. ne q̄sq; p̄poster⁹
aīq; habeat hūilitatē obediētie. ve-
lud ad altitudinē sapientie puenire.
quā cape nō p̄t nisi ordiē venerit:
Audiat q̄. altiora te ne q̄fieris ⁊ for-

116
tiora te ne scrutatus fueris. h̄ q̄p̄ce
pit tibi dñs illa cogita semp. Sic h̄o
ad occultor sapiētia p̄uēit p̄ obedi
entiam mādatorū. Cū aut̄ dixisset. q̄
tibi p̄cepit dñs illa cogita. ideo ad
didit semp. q̄a z custodiēda ē obedi
entia vt p̄cipiatur sapiētia. z p̄cep
ta sapiētia nō ē deserēda obediētia:
Spūaliū itaq; mēbroz xpi vox ista
est. a mādatis tuis intellexi: Hoc ei
recte dicit xpi corpus in eis. q̄b̄ mād
ata seruātib⁹ p̄p̄t istā custodiā mā
datoz p̄betur vberior doctrina sa
piētiae. **P**ropterea inqt odio habui
oēm viā iniquitatis: Necesse est em̄
vt oderit oēm iniquitatē amor iusti
cie. q̄a tāto maior est q̄to eū magis
inflammat amplioris dulcedo sapi
ētiae q̄ p̄bet ei q̄ obtēpat deo z a mā
dat⁹ ei⁹ intellexit

Expl. sermo vicesim⁹ secūd⁹: In
cipit sermo vicesim⁹ tci⁹ de vsu psal
mi. lucerna pedib⁹ meis v̄bū tuum.
vsq; ad inclinaui cor meū ad facien
das iustificatiōes tuas p̄p̄t etnā re
tributiōem

Scrutādos atq; tractādos p̄
virib⁹ q̄s de⁹ doāt nūc istos
vsus psalmi hui⁹ aggredimur. q̄rū
pmus est. **L**ucerna pedib⁹ meis
v̄bū tuū z lumē semitis meis. Qd̄ ē
lucerna hoc repetitū est lumē. qd̄ pe
dib⁹ meis hoc semitis meis: Quid
ē q̄ v̄bū tuū? Nūquid nam illud qd̄ i
principio erat deus apud deū. v̄bū
scz p̄ qd̄ facta sunt oīa? Non est ita.
Nam illud v̄bū lumen est sed lucer
na nō est: Lucerna quippe creatu
ra nō creator. que p̄ticipatione in
commutabilis lucis accenditur.
Hoc erat iohānes de quo dicit ver
bum deus. ille erat lucerna ardens
z lucens. Sed lumen est z lucerna.
z tamen in comparatiōe verbi de q̄

dictum est deus erat verbum. non
erat ille lumen. sed missus est vt testi
monium p̄hiberet de lumine. Erat
em̄ lumen verum nō quod illumina
tur vt homo sed quod illuminat om
nem homiēm. Nisi aut̄ z lucerna z
lumen esset. nō diceret apostolus.
vos estis lumen mūdi. Quo laudi
to ne id se putarēt esse quod ille qui
hoc dixerat. nam z de seipso qd̄am
loco dixit. ego sum lumen mundi.
ait illis de illis. nō potest ciuitas ab
scōdi supra montem cōstituta. neq;
accēdūt lucernā z ponūt eam s̄b mo
dio sed supra cādelabrum vt luceat
omnibus qui in domo sunt. sic luce
at lumen vestrū coram hominibus
vt scirēt se tāq; lucernas de illo lumi
ne quod immutabiliter lucet accen
sas. Nulla quippe creatura q̄uis
rationalis z intellectualis a seipsa
illuminatur. sed participatione sem
piterne veritatis accenditur. ecia;
si aliquādo dies vocatur. non dies
dominus sed quem fecit dominus.
z iōdo adhuc subdidit. accedite ad do
minū z illuminamini. p̄pter quam
participacōnem in q̄tum homo est
ipe mediator lucerna in apocalip̄si
nūcupat⁹. sed singlaris ē ista suscep
tio. De nullo em̄ sanctorū dici diui
tus potuit. aut dici nullomō fas est
verbum caro factū est. nisi de vno
mediatore dei z hoīm. Cum igitur
lumē dicatur vnigenitū verbum. eq̄
le gignētī lumen dicatur. z homo ab
illo v̄bo illuminēt⁹ q̄ dicit⁹ z lucerna si
cut iohēs. sic apli. nec vll⁹ eoz h̄o fit
v̄bū. z illō v̄bū a quo illuiatī sunt lu
cerna non fit. qd̄ est h̄ v̄bum quod
ita lumen dicitur vt lucerna fit. ait
enim. lucerna pedibus meis ver
bū tuū z lumen semitis meis. nisi
verbum intelligam⁹ qd̄ factū ē ad p̄

phetas. vel qđ pđicatū est p apłos.
Nō vbu xpm s; vbu xpi de q scriptū
ē. fides ex auditu. audit? at p vbuz
xpi Nā z vbu ppheticū lucerne cōp
ās apls petr? hēm? inqt certiozem
ppheticū sermoēm cui bñfacitis in
tēdētes velut lucerne in obscuro lo
co Nō itaq; hic ait. lucerna pedib?
meis vbu tuū z lumē semitis meis.
vbu ē qđ scripturis sanctis oib? con
tiētur. **I**uravi inqt z statui custo
dire iudicia iusticie tue. tñ bñambu
lās ad illā lucernā. z rcās semitas ha
bēs Seq̃ti at vbo illud qđ āncedit
expositū ē. Quasi em grēm? qđ eēt
iuravi. adiūxit z statui Hoc em ap
pellavit iuramētū qđ statuit p sacra
mētū. qā ita dēt ēē mēs fixa in custo
diēdis iudicijs iusticie dei. vt sit ōni
no piuratiōe qđ statuit: Fide autē
custodiūtur iudicia iusticie dei. cum
sub deo iusto iudice nec recte factū
infructuosum nec pccm creditur in
punitū Sed p hac fide qā multa et
grauissā mala corp? ptulit xpristi:
Humiliat? sum inqt vsq; valde
Nō aut ait humiliavi me. vt hūilita
tē q in pcepto est intelligē sit necesse.
s; ait humiliat? sum vsq; valde. maxīz
scz passus psecutiōem p eo q iura
uit z statuit custodire iudicia iusti
cie dei Et ne in tāta hūiliatiōe fides
ipsa deficeret. addidit: **N**ē vivi
fica me scđm vbu tuū. hoc ē scđm pro
missum tuū Nā z vbu pmissoz dei
lucerna est z lumē semitis Sic z su
perius vt eū de? vivificet. oravit in
hūilitate psecutiōis vbi ait. paulo
mīn? cōsummaverūt me in terra. e
go at nō dereliq mādata tua. scđm
miām tuā vivifica me. z custodiam
testiōnia id est martiria oris tui:
Vbi intelligit? si ipe nō vivificet do
nādo paciētīā ppter qđ dictū est. in

vestra pacientia possidebitis aiās
vestras. z de quo dictū est. qñā ab
ipso est paciētia mea. nō corpus in
psecutiōe mortificari sed aiām. non
custodiēdo martiria z iudicia iusti
dei: **V**olūtaria oris mei bñplaci
ta fac dñe. hoc est placeāt tibi nolire
probaē s; approba: Bñ at itelligūt?
oris volūtaria sacrificia laudis con
fessiōe caritatis oblata Nñ dictū est
volūtarie sacrificabo tibi Sed qđ ē
qđ adiūgit **E**t iudicia tua doce me:
Nōne ipse in vñbus supiorib? dice
rat. a iudicijs tuis nō declināui: Quō
istuc si ea nō nouerat. Porro si no
uerat. quō hic dicit. z iudicia tua do
ce me? An sicut illud est. suauitatem
fecisti cū seruo tuo. z postea dicit su
auitatē doce me? Quod ita exposui
mus vt intelligēmus vba pficiētis
z addi sibi ad id qđ accepat postulā
tis **A**nima mea in māib? tuis sem
per. Nō nulli codices hñt in māib?
meis. sed plures in tuis. z hoc qđem
planū est Iusti ox em anime in ma
nu dei sunt. in cui? manu sunt z nos
z sermoēs nostri **Q**uā legis inquit
tue nō sum oblit? tñ ad nō obliuisc
endam dei legem. manibus ipsius
adiuuetur eius memoria. vbi est ei?
anima Anima vō mea in manibus
meis quomodo intelligatur ignoro
Iusti quippe ista verba sunt nō in
iusti. redeūtis ad patrem nō discedē
tis a prē Nā potest videri ille iu
nior filius aiām suā in māibus suis
habē voluisse qñ dixit pñ. da michi
subām meam q me tangit. sed ideo
mortuus erat ideo perierat An for
te ita dictum est. anima mea i mani
bus meis. tāq; eam vivificandā of
ferret deo? Nñ alibi dñ. ad te leuavi
animam meam: Dixerat em z h su
pi? vivifica me: **P**osuerūt inquit

peccōres laqū m̄ a mādatis tuis n̄
erravi. Nūc hoc nisi q̄a ei⁹ aīa in māi-
bus dei vel in suis viuificāda offer⁹
deo. **H**ereditate acq̄fui testiōnia
tua in eternū: Nōnulli vno vbo vo-
lētes dicere qd̄ vno vbo i greco po-
sitū est. hēditavi it̄ptati sunt. Qd̄ si
latim ēē posset. magis significaret
eū q̄ dedit hereditatē q̄ eū q̄ accepit
vt sic ēēt hēditavi quō dītaui: Adeli-
us q̄ duob⁹ vbis insinuat it̄eger
sensus. siue dicatur hēditate possedi
siue dicatur hēditate acq̄fui. nō hē-
ditatē s̄ hēditate: Si aut̄ q̄ritur qd̄
acq̄fuerit hēditate. testiōnia inq̄t tua
qd̄ volēs intelligi nisi vt testis dī fie-
ret. ei⁹ q̄ testiōnia cōfiteretur. id ē
vt martir dei fieret. atq̄ ei⁹ martiria
diceret sicut n̄tires dicūt a prē sibi
cui⁹ heres ēē collatū: Ad h̄i q̄ppe
voluerūt neq̄ potuerūt. nulli tamē
potuerūt nisi q̄ voluerūt. q̄a nō po-
tuissent si dei testiōnia negāe voluis-
sent. s̄ ecia ip̄ōz p̄pata ē volūtas a
dño. iō hec hēditate se acq̄fisse iste
testatur. et h̄ in etnū. q̄a nō est in eis
gl̄a t̄p̄alis hoīm vana q̄rētū. s̄ eter-
na gl̄a ē breui t̄p̄e paciētūz sine fine
regnātū. Nūc seq̄tur. **Q**uā exulta-
cordis mei sunt: Et si afflictio cor-
poris. exultatio t̄n cordis. Deī sub-
iecit: **I**nclīaui cor meū ad facien-
das iustificatiōēs tuas in etnū p̄p̄
retributiōem: Qui dicit inclīaui cor
meū. ipse iā dīceat inclīaui cor meū in
testiōnia tua. vt intelligam⁹ simul h̄
ēē et diuini muneris et p̄p̄ie volūta-
tis. S̄ nūq̄d ietnū facturi sum⁹ ius-
tificatiōēs dei: Opa illa quidē que
opam⁹ circa p̄p̄iōz necessitates et-
na ēē nō p̄nt sicut nec ip̄e necessita-
tes. sed si nō diligēdo ista facimus
nulla est iustificatio. si aut̄ diligēdo
eterna est ipsa dilectio. ei⁹ q̄ etna ē

pata retributio. p̄pter quā retribu-
tionem dicit se inclinasse cor suū ad
faciendas iustificatiōes dei. vt in
eternum diligens in etnū mereatur
h̄re qd̄ diligit:

Expl. sermo vicesim⁹ t̄ci⁹. Incipit
sermo vicesim⁹ q̄rt⁹. de v̄su psalms
iniq̄s odio habui. vsq̄ ad id p̄pterea
dilexi testiōnia tua sp̄:

Psalms hui⁹ loc⁹ de q̄ in volū-
tate dei deputatur sum⁹ sic
incipit: **I**niq̄s odio habui et le-
gē tuā dilexi: Nō ait iniq̄s odio ha-
bui. et iustos dilexi. aut iniq̄tatē odi-
o habui et legē tuā dilexi: sed cū dīx-
isset iniq̄s odio habui. exposuit q̄-
re. addēdo. et legem tuā dilexi. vt de-
mōstraret nō se in hōib⁹ iniq̄is
odisse naturam qua hōiēs sunt. sed
iniquitatem qua legi quā diligit ini-
mici sunt. Deinde seq̄tur. **A**diutor
meus et susceptor meus es tu. Adiu-
tor ad bōa faciēda. susceptor ad ma-
la euadēda. Quod aut̄ adiūgit. **I**n
verbū tuum superasp̄ui. tāq̄ filius
p̄missionis loquitur: Sed quid sibi
vult versus qui sequitur. **D**ecline-
te a me maligni et scrutabor manda-
ta dei mei: Nō enim ait faciam.
sed scrutabor. Vt ergo perfecte ea
diligenter q̄ nouerit. malignos a
se declinare desiderat. eos q̄ eciam
compellendo a se abigit: Nam ma-
ligni exercent ad faciēda mandata.
ab scrutandis autem auocant non
solum cum persequuntur aut liti-
gare nobiscum volunt. verum ecia-
am cum obsequuntur et honorant.
et cum suis viciosis et negociofis
cupiditatibus adiuuandis vt occu-
pemur et eis nostra tempora im-
pendamus efflagitant. aut certe in-
firmos p̄munt. et causas suas ad
nos deferre compellunt: Qui-

bus dicere nō audem⁹. dic hō. quis
me cōstituit iudicē aut diuisorē int̃
vos? Cōstituit em̃ talib⁹ causis ec-
clesiasticos apl's cognitoēs. in foro
phibēs iurgare xp̃iaōs. Nec illis q̃
dē q̃ aliena rapiūt sed sua cupide re-
petūt dicimus. caute ab ōi cupidi-
tate. cōstituētes eis añ oculos hoīez
cui dictū ē. stulte hac nocte aufētur
a te aiā tua. q̃ ppasti cui⁹ erūt. q̃a qñ
dicim⁹ nō recedūt nec declināt a no-
bis s; instāt vrguēt p̃cātur timētūa-
tur extorquet. vt ip̃is poci⁹ ad ista q̃
diligūt q̃ scrutādis dei mādatis que
diligim⁹ occupem⁹: **Q**ūto tedio t̃
bax turbulētay. z qñto desiderio di-
uioy eloqoy dictū est. decliāte a me
maligni z scrutabor mādada dei mei
Ignoscāt obediētes fideles. qui p
suis sc̃larib⁹ causis raro nos quēt.
z iudicijs nostris facillime acquiescūt
nec nos cōterūt litigādo sed obtem-
perādo poci⁹ cōsolātur: Certe pp̃
eos qui z inter se p̃tinaciter agūt. et
quādo bonos p̃mūt nostra iudica-
ta cōtēpnūt faciūtq; nobis perire
tp̃a rebus erogāda diuinis. certe in
quā pp̃ter istos z nobis liceat excla-
mare in hac voce corp̃is xp̃i. decliā-
te a me maligni z scrutabor mādā-
ta dei mei: Deinde postea q̃ velud
ab oculis cordis sui muscas irruen-
tes abegit. redit ad eum cui dicebat.
adiutor meus z susceptor meus tu
in ṽbū tuū speravi. p̃cem q; cōtinu-
ans: **S**uscipe me inquit sc̃dm̃ elo-
quiū tuū z viuā. z ne cōfundas me
ab expectatiōe mea Qui iam dicāt
susceptor meus. poscit magis ma-
gisq; suscipi. z ad illud pp̃ qd̃ tole-
rattā mlt̃a molesta p̃duci. veri⁹ ibi
se q̃ in istis huānax rex sompñis fi-
dēs ē victur⁹ Sic em̃ de futuro dic-
tum est vt viuā. tāq; in hoc corpore

mortuo nō viuatur: Corp⁹ em̃ mor-
tuū est pp̃ pccm̃. z expectātes r̃dēp-
tiōē corp̃is nostri spe salui facti su-
mus. z qd̃ nō videm⁹ sp̃ates p̃ paciē-
tiam expectam⁹. s; spes nō cōfūdīt
si caritas dei diffunditur in cordib⁹
nostris p̃ sp̃m̃ sc̃m̃ q̃ dat⁹ est nobis.
pp̃ter q̃ largius accipiēda clamatur
ad prēm. ne cōfundas me ab expec-
tatiōe mea: Et tāq; ei r̃nsum fuerit i
silentio. si nō vis cōfundi ab expec-
tatiōe tua. nō intermittas meditari
iustificatiōēs meas. sentiēs istam
meditatiōē plerūq; anime lāguorib⁹
impediri: **A**diuua me inquit z
saluus ero z meditabor in iustifica-
tiōibus tuis semp. sp̃reuiisti oēs. ṽl
qd̃ de greco diligētī⁹ videtur exp̃ssus
ad nichilū deduxisti **O**mnes disce-
dētes a iustificatiōib⁹ tuis. q̃a iusta
cogitatio eoy Ideo ergo clamauit
adiuua me z salu⁹ ero z meditabor
in iustificatiōibus tuis semp. q̃a in
nichilū redigit de⁹ oēs discedētes a
iustificatiōibus suis: Quare au-
tem discedunt? Quia iniusta est in-
quit cogitatio eorum: **I**bi accedi-
tur ibi disceditur. omnia opera vel
mala vel bona a cogitatione proce-
dunt. In cogitatione quisq; inno-
cens. in cogitatione reus est. pp̃ter
quod scriptum est. Cogitatio sanc-
ta seruabit te. Et alibi legitur In co-
gitationibus impij̃ ĩterrogatio erit
Et apostolus. cogitationibus aut
accusantibus aut eciam excusantib⁹
Vbi aut̃ felix est. qui in cogitatione
miser est? Aut quō ibi non miser est.
qui ad nichilum redactus ē? **E**l̃daga-
na quippe est sterilitas iniquitas.
merito dictum est. confundantur
iniq̃ faciētes vane id ē ianiter t̃p̃e re-
dacti i nichilū **S**eq̃t⁹ i psalmo **O**re
uaricatoēs deputari vel putari vel

existiāui oēs pccōres t're. **Et** dicitur em̃
modis n̄i inēptati s̄t vñū v̄bū gre-
cū qd̄ ē elogisamē. s̄ p̄funda est ista
sentēcia. 2 si adiuerit dñs opofius
disputatiōe alia penetrāda ē. **Nā** et
qd̄ additū ē. **P**roptēa dilexi testi-
monia tua sp̄. m̄l̄o āpli⁹ eā p̄fundā
facit. Dicit em̄ apl̄s. lex iram opat̄.
hui⁹ qd̄ dicit rōnē reddēs. vbi em̄ n̄ ē
lex inq̄t nec p̄uaricatio. ita oñdens
nō oēs ēē p̄uaricatoēs. **Nō** em̄ oēs
habent legem. **Nō** autem omnes
habē legē alio loco evidētius ait. q̄
fine lege peccauerūt fine lege pibūt
Quid sibi ergo vult p̄uaricatores
deputaui oēs pccōres terre. Sed h̄
q̄stionē p̄posuisse suffecerit. alio si
de⁹ doauerit sermōe tractādā. ne
hui⁹ p̄licitas eā cogat āgustī⁹ expli-
cari q̄ vt bñ possit qd̄ explicatur in-
telligi :

Expl̄. sermo vicefim⁹ q̄rt⁹. Incip̄
sermo xxq̄nt⁹ de v̄su psalmi p̄uaricā-
tes r̄putaui oēs pccōres t're vsq̄ ad
iudicijs em̄ tuis timui.

Querim⁹ si deo largiēte iuēire
possim⁹ quō itelligēdum sit
qd̄ in isto psalmo magno dictū est.
p̄uaricatoēs vel poci⁹ p̄uaricātes.
grecus em̄ parauēnotas ait nō pa-
rauatas. q̄rim⁹ q̄ quō itelligēdū sit
p̄uaricātes deputaui oēs pccōres t'
re. p̄t qd̄ ait apl̄s. vbi em̄ lex nō est
nec p̄uaricatio. **H**oc āt dicit cū a le-
ge p̄missa distinguēt. **Nā** vt de su-
p̄iorib⁹ sensus plenī⁹ intelligat⁹ n̄ ei
p̄ legē inq̄t p̄missio abrahe aut semī
ei⁹ vt heres ēēt mūdi. s̄ p̄ iusticiā fi-
dei. Si em̄ q̄ p̄ legē hēdes s̄t. exinani-
ta est fides 2 euacuata est p̄missio.
lex enim iram opatur. Vbi enim nō
est lex nec p̄uaricatio. **I**deo ex fide.
vt scdm̄ grām firma sit p̄missio oñi

semī. nō ei tātū qd̄ ex lege est. sed et
ei qd̄ ex fide est abraham q̄ est pater
oim̄ nostrum. **C**ur hoc apl̄s ait nisi
vt oñderet legem fine p̄missiōis ḡ-
cia nō solū nō auferre vex 2 augere
pccm̄. **Vñ** 2 illud est. lex subitauit
vt habūdaret delictū. Sed q̄a oñia
p̄ grām dimittūtur. nō solū q̄ fine le-
ge verū ecia q̄ in lege commissā sunt.
ideo ibi secutus adiūxit. vbi autem
habūdauit delictum sup̄habūdauit
grā. **Nō** itaq̄ p̄uaricātes deputat
oēs pccōres apl̄s. sed eos tātū p̄ua-
ricātes deputat q̄ trāsgrediūtur le-
gem. Vbi em̄ nō est lex nec p̄uarica-
tio inquit. ac p̄ hoc scdm̄ apl̄m oīs qd̄
p̄uaricator ē pccōr q̄a peccat in lege
sed nō oīs pccōr est p̄uaricator. q̄a
peccāt aliq̄ fine lege. vbi autē nō est
lex nec p̄uaricatio. **Nō** ro si nemo
fine lege peccaret. nō idem ip̄e apl̄s
diceret. q̄cūq̄ fine lege peccauerunt
fine lege peribūt. **S**cdm̄ vero istum
psalmū si p̄uaricātes sunt omnes
pccōres. nullū est itaq̄ fine p̄uarica-
tione peccatum. nulla est aut p̄uari-
catio fine lege. nullum est igitur nisi
in lege pccm̄. Qui ergo dicit p̄ua-
ricantes deputaui omnes peccato-
res terre. nullos esse omnino nisi q̄
legem transgressi sunt. vult intelligi
peccatores. 2 ob hoc aduersatur ille
qui dixit. quicumq̄ fine lege pecca-
uerunt fine lege peribunt. **S**ecun-
dum illū q̄ppe sunt aliq̄ pccōres q̄
uis nō sint p̄uaricatoēs. id ē q̄ fine
lege peccauerūt. Vbi em̄ nō est lex.
nec p̄uaricatio. **S**cdm̄ istū āt nul-
lus est fine p̄uaricatiōe pccōr. quia
p̄uaricātes deputat oēs pccōes t're
null⁹ q̄ scdm̄ istū fine lege peccauit.
quia vbi non est lex. nec p̄uarica-
tio. **A**n forte dicturi sumus verū qd̄ ēē
qd̄ nec p̄uaricatio fit vbi nō ē lex

sed vey nō esse qđ aliq fine lege pec-
cauerit. aut vey qđē esse aliq fine le-
ge peccasse. s; vey nō esse vbi lex nō
est p̄uaricationē esse nō posse. Ad v-
trūq; apl's dixit. verū est q̄ vtrūq;. qz
vtrūq; p apl'm veritas dixit. Quō q̄
erit vey qđ in psalmo isto eadē pcul
dubio veritas dixerat. p̄uaricantes
deputavi oēs pccōres terre. Rñdē
em nobis Qui sunt q̄ illi q̄ scōz apl'm
fine lege peccauerūt? Nō em ex eis
quisq; p̄uaricās deputād⁹ est. cum
scōm eūdē apl'm p̄uaricatio nō fit v-
bi lex nō est S; nimiz cū dicēt apl's
q̄cūq; fine lege peccauerūt fine lege
peribūt. de illa lege aiebat quā de⁹ de-
dit p moysen faulū suū ppl'o suo isrl'
Hoc ipa q̄ circūstāt vba ei⁹ ostēdūt.
Disputabat em de iudeis z grecis.
id ē gētib⁹ nō ad circūcisionē s; ad p̄-
puciū ptinētib⁹. ideo fine lege eos
dicēs. qā nō acceperant legē quā se
acceperat gloriabāt iudei: Vñ ill' ait.
si autem tu iude⁹ cognoueris z req̄-
escis in lege z gl'aris in deo. Deniq;
vñ ad hāc sentēciā venerit ituēdū ē.
vt dicēt. q̄cūq; fine lege peccauerūt
fine lege peribūt Gra inq̄t z indigna-
tio tribulatio z āgustia in oēm aiāz
hōis operātis malū iudei p̄mum et
greci. gl'a at z honor z par omi opā-
ti bonū iudeo p̄mū z greco. nō ē ei
p̄soāz acceptio apud deū Et h' addi-
dit vñ nūc q̄stio ē z ait. q̄cūq; em fine
lege peccauerūt fine lege peribunt.
z quicūq; in lege peccauerūt p legē
iudicabūtur. hos vtiq; iudeos illos
at grecos volēs intelligi qm de hīs
agebatur. vtrōsq; sub pccō esse de-
mōstrās. vt egere se grā vtriq; fate-
ātur. ppter quod dicit. nō em ē dis-
tictio. omnes em peccauerunt z e-
gent gloria dī. iustificati gratis per
grām ipsius per redemptionem q̄ ē

in xp̄isto ihū Quos itaq; dicit oēs
peccasse. nisi iudeos z grecos de. q̄b⁹
dixerat nō em est distinctio. Nam
de hīs pauloate causati em sumus
inq̄t iudeos z grecos oēs sub pccō
ēē. ac per hoc. quicūq; fine lege pec-
cauerūt. illa scz de qua iudei gloriabā-
tur fine lege peribūt. z quicūq; in le-
ge peccauerūt id est ipsi iudei per le-
gem iudicabūtur. nec ideo nō peri-
būt nisi credāt in eū qui venit quere
qđ perierat. Nōnulli quippe eciam
catholici tractatoēs in hīs apl'i ver-
bis aliter q̄ se res habet parū attē-
dēdo sapuerūt. vt dicerēt illos peri-
re qui fine lege peccauerūt. hos at
q̄ in lege peccauerūt iudicari tātum
modo nō perire. tāq; p penas trāsi-
torias credātur esse purgādi. sicut il-
le de quo dictū est ipse at saluus erit
sic tamen q̄si per ignem Sed h' meri-
to fundamēti bene intelligitur de q̄
agebat apl's vt hoc diceret Superi-
us q̄ppe dixerat. vt sapiēs architec-
tus fundamētū posui. alius superedi-
ficat. vnusq; aut videat quō sup-
edificet Fundamentum enim aliud
nemo potest ponere preter quod
positum est quod est xp̄istus ihs.
z cetera vsq; ad eundem locum vbi
eum dixit per ignem saluari qui sup
hoc fundamētum nō aurū argentū
lapides preciosos sed lingua fenum
stipulā edificat. nō tñ respuit ne reci-
piat nec receptū deserit fundamētū
id q; oibus carnalib⁹ suis q̄bus capi-
tur atq; succumbit delcātionib⁹ atē
pōit cū ad hūc articulū vētū fuerit
vt aut ille deserāt aut xp̄s. vbi si non
anpōit xp̄s nō ille ē fundamētum
Vbi q̄ppe structure posteriorib⁹
ptibus atēponitur fundamētū. nec
cogitasse existio eos q̄ senserūt nō pe-
rire de q̄bus dictū est p legē iudica-

119
būtur. nisi q̄a fundamētū hñt xpm :
Daz ḡ attēderūt qđ demōstrāui-
mus. atq; ip̄a scriptura clamat de iu-
deis hoc aplm dicē q̄ sine fundamē-
to sunt xpo: Quis at xpian⁹ dixerit
nō perire iudeū si nō credat in xpm
sed tātūmō iudicari. cū xps ipse ad
eādem gētem p̄t oues q̄ in perierūt
se missum ēē testet⁹. ⁊ tolerabilius
dicat futur⁹ sodomitis in die iudici⁹
q̄ p̄tiq; sine lege perierūt q̄ ciuitati
iudee q̄ in eū nō credidit tāta v̄tute
mirabilia faciētē. Si ḡ apls scđm le-
gem quā de⁹ p̄ moysen p̄p̄o israhel
dedit ceteris at gētib⁹ nō dedit. sine
lege dixit esse ceteras gētes. qđ itel-
lecturi sum⁹ in isto psalmo dictum
esse p̄uaricātes estimāui oēs pccō-
res terre. nisi intelligam⁹ aliquā le-
gem nō p̄ moysen datā scđm quam
sunt p̄uaricātes ceteraz gentiū pec-
catores. Vbi em̄ lex nō est nec p̄ua-
ricatio Que ista lex est nisi forte illa
de qua idem dicit apls. gētes q̄ legē
nō hñt naturaliter q̄ legis sunt faci-
ūt hñ legē nō hñtes ip̄i sibi sē lex.
Scđm hoc ergo qđ dicit legem nō
hñtes sine lege peccauerūt sine lege
peribūt. scđm id vero qđ ait ip̄i sibi
sunt lex. nō inmerito p̄uaricatores
estimātur oēs pccōres terre Null⁹
em̄ ē q̄ faciat ateri iniuriā nisi q̄ fie-
ri sibi nolit. ⁊ in hoc trāsgredit⁹ natu-
re legē. quā nō finitur ignorāe dum
id qđ facit nō vult pati Nūqđ at lex
ista naturalis nō erat in p̄p̄o isrl.
Erat plāe. qm̄ ⁊ ip̄i hoiēs erāt Sine
lege at naturali eēnt. si p̄ter naturā
humāi generis ēē potuissent: Adul-
tomagis ḡ p̄uaricatoēs facti sunt
lege diuinā. qua naturalis illa siue in-
staurata siue aucta siue firmata sit.
Iā vō si i oib⁹ pccōrib⁹ tre nō incō-
grue deputātur ⁊ puuli p̄t origiāl

vincula pccī. ecia ip̄i in similitudinē p̄ua-
ricatiōis ade ad illā p̄uaricationem
ptinē mōstrāt q̄ data lege in paradiso
p̄ma p̄missa ē. ac p̄ h̄ recte nullo p̄-
sus excepto p̄uaricatoēs estimant⁹
oēs pccōres terre: Dēs at peccauē-
rūt ⁊ egēt gl̄a dei Dēs igitur p̄uari-
cātes grā saluatoris inuenit. alios
maius alios min⁹: Quāto em̄ legis
maior in q̄cūq; cognitio. tāto miōr
pccī excusatio. q̄to miōr pccī excu-
satio. tāto māifestior p̄uaricatio:
Restabat ḡ vt oib⁹ nō sua sed dei id
est a deo donata iusticia subuēiret:
Dñ ait apostol⁹ p̄ legē cognitō pec-
cati Nō ergo ablatio s; cognitio:
Nūc at sine lege inqt iusticia di ma-
nifesta ē. testificata p̄ legē ⁊ p̄phās:
Proinde ecia iste subiūxit: **P**rop-
terea inquit dilexi testiōnia tua.
Tāq; dicēt Qm̄ lex siue in paradiso da-
ta siue naturaliter inhita siue litteris
p̄mulgata p̄uaricatoēs fecit oēs
pccōres terre. p̄pterea dilexi testiō-
nia tua que sunt in lege tua de gra-
tia tua. vt non sit in me iusticia mea
sed tua. Lex em̄ ad hoc prodest vt
mittat ad grām. non solum em̄ qđ
attestatur manifestande iusticie di
que sine lege est. verum eciam hoc
ipso quod p̄uaricantes fecit. ita
vt ecia quos littera occidit ad viui-
ficātē spiritum confugere timōē cō-
pellat. p̄ quē peccatorum deleatur
vniuersitas ⁊ recte factorū caritas
inspiret. p̄ptēa inqt dilexi testiōnia
tua Quidā codices hñt sp̄ qđā n̄ hñt
s; si est. sic accipiēdū ē sp̄. vt sic intelli-
gatur q̄ diu hic vivitur. Ip̄ic sunt
enim testimonia necessaria de lege
⁊ p̄phetis attestantia iusticie dei
qua iustificamur gratis. hic sunt et
nostra testimonia necessaria p̄ q̄b⁹
ipsam que hic agit vitā m̄res finic

rūt Cognita itaq; dei grā q̄ sola libe-
rat a preuaricatione q̄ legis cogniti-
one committitur. orādo dicit. **C**ō-
fige clavis a timore tuo carnes me-
as. Sic em̄ expressius interpretati sūt
quidam nostri quod grece vno vbo
dici potuit. id est atholoson: Hoc a-
lii cōfige dicere voluerūt nec addide-
rūt clavis. atq; ita dū volūt vno ver-
bo greco vnū latinū interpretando
reddere sententiam minus explica-
uerūt. quoniam in eo quod est cō-
fige nō sonāt clavi catholoson autē
sine clavis intelligi n̄ potest. nec nisi
duob; verbis latine dici potest sicut
dictum est confige clavis. Vbi quid
vult intelligi. nisi qđ ait apl's. michi
autē absit gloriari nisi in cruce domi-
nostri ihū xp̄isti per quem michi
mūdus crucifixus est ⁊ ego mūdo?
Et iterum xp̄isto inquit cōfixus sum
cruci. viuo autē iā nō ego viuit vero
in me xp̄istus Quod quid est aliud
nisi nō est in me iusticia mea q̄ ex le-
ge est. in qua preuaricator effectus
sum. sed iusticia dei id est q̄ michi ex
deo est nō ex me? Sic q̄ppe in me vi-
uit nō ego sed xp̄istus. qui factus est
nobis sapiēcia a deo ⁊ iusticia ⁊ sci-
ficatio ⁊ redemptio. vt quēadmodū
scriptū est qui gloriatur in domino
glorietur. Item dicit. qui autē sūt ihū
xp̄i. carnem suā crucifixerūt cū passi-
onibus ⁊ cōcupiscencijs: Cum hic
dictum sit cū ipsi crucifixerit carnē
suā. in isto tamē psalmo deus roga-
tur vt id faciat. cui dicitur. cōfige cla-
vis a timore tuo carnes meas. vt in-
telligamus etiā qđ recte facim; gra-
tie dei esse retribuēdum. q̄ in nobis
opatur ⁊ velle ⁊ operari p̄ bona vo-
lūtate Sed qđ sibi vult qđ cum dixis-
set cōfige clavis a timore tuo carnes
meas. addidit **A**udicijs ei tuis ti-

mui? Quid est confige timore tuo
timui em̄? Si em̄ iā timuerat vel ti-
mebat. cur adhuc vt a timore suo de-
us crucifigeret carnes ei? orabat?
An addi sibi volebat timorem vt tā-
tū timēt q̄tū sufficeret crucifigēdis
suis carnibus. id est cōcupiscencijs
affectibus q; carnalibus? Tanq; di-
cēs. p̄fice in me timorē tuū. timui ei
a iudicijs tuis Sed hic alius altior
sensus q̄ntum deus donat scrutato
finu scripture huius eruēdus. Con-
fige inquit clavis a timore tuo car-
nes meas a iudicijs em̄ tuis timui.
hoc est a timore tuo casto q̄ p̄maēt
in sc̄m seculi carnalia mea desideria
cōprimātur. a iudicijs ei tuis timui
cū michi lex minaretur penā q̄ michi
nō poterat dare iusticiā. Sed hunc
timorem quo pena metuit; cōsum-
mata caritas foras mittit. que non
timore pene sed delectatiōe iusticie
liberos reddit Timor nāq; iste quo
nō amatur iusticia sed timetur pe-
na seruilis est. ⁊ ideo nō crucifigit
carnem Viuit em̄ peccādi volūtas.
que tūc apparet in ope q̄n spatur i-
punitas Cū vero pena creditur se-
cutura latēter viuit. viuit tamē. mal-
let em̄ licere ⁊ dolet nō licere quod
lex vetat. quia nō spūaliter delectat;
eius bono sed carnaliter malū me-
tuit quod minatur Timore at casto
ipsa q̄ hūc timorē foras mittit pecca-
re timet caritas etiam si sequat; ipu-
nitas. q̄a nec impunitatē iudicat se-
cuturā q̄n amore iusticie peccm̄ ipm̄
deputat penam Tali timore carnes
crucifigūtur. q̄n carnales delecta-
tiōes q̄ legis littera vetātur potius
q̄ vitātur spūalium bonorū delecta-
tiōe vicūtur ⁊ eadem usq; ad p̄fecti-
onem crescēte victoria perimūtur:
Ergo confige clavis inquit a timorē

120
tuo carnes meas. a iudicijs ei tuis
timui. hoc ē da michi castum timo-
rē. ad quem petēdū me tū pedag-
gus timor legi ille pduxit. q̄ timorē a
iudicijs tuis timui;

Explicit sermo vicesimusquintus
Incipit sermo vicesimus sextus. de v-
su psalmi. feci iudiciū et iusticiam ne
tradas me calūpniantib⁹ me. et reliq̄

Estos magni psalmi hui⁹ v-
sus cōsiderādos nūc suscep-
imus atq; tractādos. **F**eci iudiciū
et iusticiā. ne tradas me nocentibus
me. Nō mirum est eū fecisse iudiciū
et iusticiā. qui supius poposcerat a
timore dei utiq; casto configi clauis
carnes suas. hoc est carnales cōcu-
piscētiās q̄ solent quo minus rectū
sit nostrū impedire iudiciū. Quāuis
autē siue rectum siue prauū in nostri
sermonis vsu iudiciū nūcupetur. vñ
homib⁹ in euangelio dicitur. noli
te iudicare psoāliter sed rectū iudici-
um iudicate. tñ hoc loco ita positū
est iudiciū. tū si rectū nō fuerit non
debeat iudiciū noiāri. alioqn nō suf-
ficeret dicē feci iudiciū. sed diceret⁹
feci rectum iudiciū. Hoc genē locu-
tus est dñs ihs vbi ait. reliq̄tis gra-
uiora legis. iudiciū et miām et fidem
Et hic em iudiciū sic positū ē. tū nō
sit iudiciū si puersum ē. et multis di-
uīnā scripturāz locis ita ponitur. q̄
le illud est. miām et iudiciū cātābo ti-
bi dñe. et illud apud ysayā. expecta-
ui ut facēt iudiciū fecit autē iniquitatē.
sed tāq; iō iam iudiciū sit q̄a iustum
ē. nec sit iudiciū quia iniustum est
Iusticia vero nō solet dici bōa iustī-
cia vel mala iusticia. sicut aliquādo
dicitur bonū malū ve iudiciū. s; eo
ipso iam bona est quia iusticia est:
Sic ergo habet consuetudo loquē-
di ut dicatur et bonum iudiciū et ma-

lum iudiciū: quēadmodū habz ut
dicatur et bonus iudex et malus iu-
dex: Sic at nō dicitur bona iusticia
vel mala iusticia. sicut nō dicitur bo-
nus iustus vel malus iustus: quia
cōtinuo bonus quisq; si iustus. Ius-
ticia ergo iustus est animi magni p-
cipue q̄ laudabilis. de qua nunc nō
est copiosius disputādi necessitas.
Iudiciū vero qñ nō nisi in bono po-
nitur. distinctior loquēdi ratio hu-
ius v̄tutis est opatio. Qui em habz
iusticiam recte iudicat. ymmo scdm
istam locutionem qui habet iustici-
am iudicat. quia nec iudicat si non
recte iudicat Iusticie noīe hoc loco
non ipsa virtus sed opus eius signi-
ficatū est. Quis em fecit in homine
iusticiā nisi qui iustificat impium?
Hoc est per grām suam ex impio fa-
cit iustum. Unde ait apostolus. ius-
tificati gratis p grām ipsius: Facit
ergo iusticiam id est opus iusticie.
qui habet in se iusticiam id est opus
gratie. Feci inquit iudiciū et iusticiā
ne tradas me nocentibus me. id est
feci iudiciū iustum. ne tradas me
illis qui propterea me persequunt⁹.
Nam etiam quidam codices habēt
ne tradas me persequentibus me.
Quod enim grece dictum est toe-
santidicusin. quidam interpretati
sunt nocentibus. quidam persequē-
tibus. quidam calūpniantibus.
Adīro autem omniū quos i pmp-
tu habere potui codicum numquāz
me legisse aduersantib⁹ cū sine p̄tro-
uerfia qđ grece ātidicos hoc latine
adūsarius appellatur. Quāns itaq;
ne tradatur a dño aduersantib⁹ sibi
qđ orat. nisi qđ oramus cū dicimus
ne nos inferas in tēptationē? Adū-
sarius ē em de qđ dicit apostolus. ne
forte temptauerit vos q̄ tēptat. Et
pp i

tradit deus quem deserit: Eū q̄ppe
ille nō decipit quē iste nō deserit. in
volūtate sua p̄stās decori hōis vir
tutē. ab illo at̄ q̄ dixerat in habūdan
tia sua nō moueboz inetnū. auertit
faciem suā z fact⁹ est cōturbat⁹ sibi
q̄ mōstratur Quisq̄s igitur a timo
re dei casto crucifixas habet carnes
suas. z nulla carnali corrupt⁹ illece
bra facit iudiciū op⁹ q̄ iusticie. oraē
dēt ne aduersantib⁹ tradatur. id est
ne timendo p̄peti mala ad faciēda
mala p̄sequētib⁹ cedat: A quo em̄
accipit victoriā cōcupiscētie ne vo
lūtate p̄trahatur. ab illo eciā robur
paciētie ne dolore frāgatur. qm̄ de
quo dī dñs dedit suauitatē. de illo
eciam dicitur ab ip̄o ē em̄ pacientia
mea Deniq̄ seq̄tur: **E**xcipe seruū
tuū in bonū vt nō calūpnientur me
supbi Illi impellūt vt cadaz in ma
lū. tu excipe in bonū Qui at̄ interp̄
tati sunt nō calūpnietur me. grecā
locutionē secuti sunt latīe lingue mi
nus p̄fitatā An forte hāc habet vim
cū dicitur nō calūpnietur me. quam
habēt si dicētur nō me capiāt calūp
niādo? Al̄dulte at̄ possent intelligi
calūpnie supborū quibus hūilitas
xp̄iana despicitur. sed illa vel maria
est si hōiēs hoc loco accipiūtur sup
bi. q̄ a nobis mortuū calūpnientur
coli Hūilitas q̄ppe ipsa xp̄iana xp̄i
mortem infinuatur. cōmēdatur q̄
diuinitus Hec aut̄ calūpnia vtrīq̄
infidelib⁹ id est iudeis gētibus q̄ cō
munis est: Habet calūpnias suas
eciaz heretici singul⁹ q̄busq̄ heresib⁹
pprias. hñt z scismatici. q̄s oēs sup
bia de mēbroz xp̄i cōpage precipit:
Ipsi aut̄ dyaboli calūpnia q̄ta l̄ q̄l
fit. q̄ calūpniat⁹ est iusto dicēs. num
quid gratis colit iob dñm Quorū
oīm calūpnie supborū tāq̄ colubroz

rum venena dicuntur. cum vigilan
tissima et diligentissima pietate xp̄s
crucifixus attēditur. p̄pter quod fi
gurādū moyses deo miserāte ac iu
bēte exaltauit in hēmo similitudinē
serpētis in ligno. vt similitudo car
nis peccati crucifigēda p̄figuraēt⁹ i
xp̄o Hāc itūētes salutiferā crucem
omne calūpnīatū supborū virus ex
pellimus. quā p̄sus eciā iste q̄dam
mō valde intēte intūēs ait: **O**culi
mei defecerūt in salutare tuū z i elo
q̄um iusticie tue Crīstū quippe ip̄m
deus p̄p̄ similitudinē carnis pecca
ti. pccm̄ p nobis fecit. vt nos sim⁹
iusticia dei in ip̄so In hui⁹ igit̄ eloq̄
um iusticie dei defecisse dixit oculos
suos ardēt z sitiēter intūēdo. dum
meōz infirmitatis huāne diuināz xp̄i
desiderat grām: p̄p̄ q̄d sequitur:

Hac cū seruo tuo scōz miām tuā.
nō vtiq̄ scōm iusticiā meā. **E**t ius
tificatioēs inq̄t tuas doce me. illas
p̄culdubio q̄bus de⁹ facit iustos n̄
ip̄i se **S**eru⁹ tu⁹ sum ego Neq̄ ei
bene michi cessit qm̄ esse volui liber
meus nō seruus tu⁹: **O**a michi in
tellectū vt sciā testiōnia tua: Nūq̄
intermittēda est ista peticio: Nō ei
sufficit accepisse intellectū z dei testi
monia didicisse. nisi semp accipiat⁹
z q̄dam mō sp̄ bibatur de fonte luc
eterne: Testiōnia quippe dei q̄nto
fit quisq̄ intelligētior tanto magis
magisq̄ sciūtur **T**empus inquit
faciēdi dñō: Id em̄ plures codices
hñt. nō vt q̄dā dñe Qd̄ ergo tēpus
vel q̄d faciēdi voluit itelligi domiō:
Illud quidem quod pauloātē dixē
rat. fac cum seruo tuo scōm miām
tuam. hoc faciēdi tempus domiō
Quid est autem nisi gratia q̄ in xp̄o
suo tempore reuelata est: De quo
tempore ait apostolus. cum autez

121
venit plenitudo temporis misit deus
filium suum. propter quod alibi etiam
testimonium propheti adiuungens
ubi dicit. tempore acceptabili exau-
divi te et in die salutis adiuvi te. ecce
nunc inquit tempus acceptabile ecce
nunc dies salutis: Sed quid est quod
tam volens ostendere tempus domino esse fa-
ciendi continuo subiungit. **D**issipave-
runt legem tuam. velut propterea tem-
pus esset faciendi domino quia eius legem
dissipaverunt superbi. qui ignorantes dei
iusticiam et suam querentes statuere ius-
ticie dei non sunt subiecti. Quid est enim
dissipaverunt legem tuam. nisi prevari-
cationis iniquitate eius integritatem
non custodierunt. Optebat ergo ut su-
perbis et de libertate sui arbitrii pre-
sumptibus lex daretur. qua prevari-
cata quicumque comprehensi humiliarerentur.
non iam per legem sed per fidem ad subve-
niendum currerent gratiam. Dissipata er-
go lege tempus fuit ut per unigenitum fili-
um dei misericordia mittetur. Lex
enim subintravit ut habundaret delictum.
quo delicto lex dissipata est. et optu-
no iam tempore Christus advenit ut ubi habunda-
vit delictum superhabundaret gratia.

Ideo inquit dilexi mandata tua.
super aurum et topazium. Id agit gratia
ut dilectione impleantur mandata dei quod
timore non poterant: Bene quippe dei dis-
funditur caritas in cordibus nostris
per spiritum sanctum qui datus est nobis. propter
quod et ipse dominus dicit. non veni legem sol-
vere sed implere. et idem apostolus. pleni-
tudo legis caritas est. ideo super aurum
et topazium. Hoc enim et in alio psalmo
legimus. super aurum et lapidem precio-
sum multum. Topazium quippe lapidem
multum prohibet esse preciosum. In testa-
mento autem veteri latentem gratiam tamquam ve-
lo interposito non intelligentes. quod
significabatur quando in faciem moysi

si intendere non valebant. propter in-
cedem terrenam atque carnalem dei
mandata facere conabantur neque faci-
ebant. quia non ipsa sed aliud dilige-
bant. unde illa non erant opera voluntarii. sed
onera potius inuito. Cum vero ipsa
mandata diliguntur super aurum et lapidem
preciosum multum. omnis pro ipsis man-
datis terrena vilis est merces. nec
ulla ex parte comparatur quicquam alia hominis
bona. his bonis quibus ipse fit bo-
nus homo. **P**ropterea inquit ad
omnia mandata tua corripiebar. **U**ti
que corripiebar quia diligebam. atque illis
rectis ut etiam ipse rectus fierem di-
lectione coherebam. Jam illud quod
adiungit consequens erat. **O**mnem
inquit viam iniquitatis odio habui.
Unde enim fieri poterat ut iniquam
viam non odisset. diligens rectam.
Nam sicut aurum et lapidem preciosum
si diligenter odisset profecto quicquid ei talium
rerum dampnum posset inferre. ita quo-
niam dei mandata diligebat. iniqui-
tatis viam odio habuit quemadmo-
dum aliquid immanissimum marini iti-
neris saxum ubi tam preciosarum re-
rum necesse est pati naufragium. quod
ut non contingat longe inde velificat. quod
in ligno crucis cum mandatorum divinatorum
incipit navigat.

Expl. sermo vicefimus sextus
Incipit sermo vicefimus septimus
de versu psalmi. mirabilia testimonia
tua domine etc.

Verba psalmi hec sunt de qui-
bus adiuvante domino dis-
putaturi sumus. **M**irabilia testi-
monia tua. propter hoc scrutata est anima mea.
Quis enumerat saltem
generatim testimonia dei? Celum
et terram visibilia opera eius dicunt
quodammodo testimonium boni-
tatis et magnitudinis eius. et ipse

pp ii

curfus frequēs vſitatus q̄ nature
quo tempm rapacitas ſoluitur. in
rerum quarūcumq; generib⁹ q̄uis
tēpalibus atq; mortalibus q̄ certe
ſuetudiē vīluerūt. ſi pius cōſidera-
tor aduertat phibet teſtiōniū crea-
tori: Quid aut harū eſt quod nō fit
mirabile. ſi vnūq̄q; nō vſu ſed raci-
one metiamur: Si vero t̄q; ſub vni-
us cōtemplatiōis aspectu velut au-
diamus cūcta cōtueri. nōne fit i no-
bis qd ait ppheta cōſideraui opera
tua ⁊ expaui. Et tñ iſte nō eſt ip̄a re-
rū ammiratiōe pterritus. ſed eciam
potius dixit eſſe cām cur ea debue-
rit ſcrutari. quia mira ſunt. Cū em̄
dixiſſet mirabilia teſtiōnia tua. ſecu-
tus adiūxit. ppter hoc ſcrutata ē ea
anima mea. q̄n factus ſit ip̄e p veſti-
gādi difficultatē curioſior: Quāto
em̄ queq; res abſtruſiores hēt cau-
ſas. tāto em̄ mirabilior: Si ergo no-
bis homo talis occurrat. q̄ ppter h̄
dicat ſe ſcrutari teſtiōnia dei q̄a mi-
rabilia ſunt. cum plena ſit eis ⁊ que
conſpicitur et que non conſpici-
tur vniuerſa creatura. nonne com-
peſcim⁹ eū dicētes. altiora te ne q̄ſie-
ris ⁊ fortiora te ne ſcrutatus fueris
ſed que precepit tibi dñs illa cogita
ſemp: Sed ſi nobis rñdeat ⁊ dicat.
hec q̄ precepit dñs ⁊ que iubet vt co-
gitētur mirabilia ſunt eius teſtimo-
nia. eū quippe ⁊ dñm q̄a iubet. ⁊ bo-
nū ⁊ magnū q̄a talia iubet eſſe teſtā-
tur. nūqd audemus homiēm ab eo
rū ſcrutatiōe reuocare. ac nō poti⁹
vt ſedulo id agat ⁊ t̄ate rei opam q̄
tū poteſt impēdat hortabimur:
An forte dei p̄cepta teſtimonia qui-
dem bonitatis eius eſſe fatebimur:
ſed mirabilia eſſe negabim⁹: Quid
enim mirum ſi bona imperat bon⁹
dominus: Immo vero idipſum ē

omnino mirandum ⁊ cur ita ſit per-
ſcrutandum. q̄ cum deus bonus
bona preceperit. eis tamen dederit
bonam legem quos eadem lex viui-
ficare nō poſſet. nec vlla eēt ex bōa
lege iuſticia. Si em̄ data eēt lex que
poſſet viuificare. omnino ex lege ef-
ſet iuſticia: Cur ergo data eſt que
viuificare nō poſſet. ex qua eſſet nul-
la iuſticia: Nempe mirādum eſt. ne-
pe ſtupendum: Hec ſunt ergo mi-
rabilia teſtiōnia dei. ppter hoc hui⁹
anima ſcrutata ē ea. quoniam deū
nō ei dici poſſit. fortiora te ne ſcu-
tatus fueris. ⁊ que precepit tibi do-
minus illa cogita ſemper: Ip̄a ſunt
em̄ q̄ precepit nobis dominus. ⁊ iō
cogitanda ſunt ſemp. Potius itaq;
videamus huius anima q̄ ſcrutata ē
quid inuenerit. **M**anifeſtatio inq̄t
verborum tuorum illumiāt. ⁊ intel-
ligere facit puulos. Quid eſt puul⁹
niſi humilis ⁊ infirmus: Noli ergo
ſupbire. noli de tua que nulla eſt vir-
tute preſumere. ⁊ intellige quare ſit
a bono deo bona lex data. que ta-
men viuificare nō poſſit: Ad hoc em̄
data eſt vt te de magno paruulū fa-
ceret. vt te ad faciendam legem vi-
res de tuo nō habere mōſtraret. ac
ſic inops indign⁹ ⁊ egenus ad gra-
tiam cōfugeres ⁊ clamares. miſerē
mei domine quoniam infirm⁹ ſum:
Hoc ergo ſcrutando intellexit hic
paruulus. quod minimus apoſto-
lorum paulus id eſt paruulus oſtē-
dit. ideo datam legem que viuificā
nō poſſet. quia conſcluſit ſcriptura
omnia ſub peccato. vt promiſſio ex
fide iheſu xp̄iſti daretur credenti-
bus: Ita domine ita fac miſericordi-
dñe. impera quod nō poſſit ipleri.
ymmo impera qd nō niſi p tuā grā
poſſit ipleri. vt cum homiēs p ſu

as vires adimplere nequeunt. oē os ob
struatur & nēo sibi magn⁹ videatur
Sint omnes puuli et reus fiat om
nis mūd⁹ tibi. qā nō iustificabit ex
lege oīs caro corā te. Per legem em̄
cognitio pccī. nūc at̄ fine lege iusti
cia tua māifestata est testimoniū hñs
a lege & pphetis: Hec sunt mirabilia
testimoniā tua que scrutata est aia p
uuli hui⁹. & ideo iuenit. qā hūiliatus
est. & puulus fact⁹ est: Quis em̄ scit
mādata tua sicut faciēda sūt. id est ex
fide q̄ p dīlōnē dei opatur. nisi eius
in corde p spm̄ scm̄ ipsa dilectio dif
fundatur: Hoc ecia iste puulus cō
fiteatur: **O**s meū inq̄t aperui & at
traxi spm̄ qā mādata tua desideābā
Quid desiderabat nisi facē mādata
diuina: Sed nō erat vñ facēt. infirm⁹
fortia. puul⁹ magna: apuit os cōfi
tēs q̄ p se ipse nō faceret. & attraxit
vñ faceret Aperuit os petēdo q̄ren
do pulsando. & sitiēs hausit spiritū
bonū. vñ faceret qd̄ p seipm̄ nō po
terat mādatū scm̄ & iustū & bonum
Si em̄ cū simus mali nouim⁹ bona
data dare filiis nostris. q̄to magis
p̄ noster de celo dabit spm̄ bonum
petentibus eū: Nō em̄ q̄ spū suo a
gūt. sed q̄tquot spū dei agūtur hñ fi
lii sūt dei: n̄ quia ipi nichil agunt s̄ ne
nichil bōi agāt a bono agūtur vt a
gāt Nā tāto magis efficitur quisq̄
filius bonus. q̄to largius ei datur
a p̄e spirit⁹ bon⁹ Deniq̄ iste adhuc
petit. os qd̄ aperuit & attraxit spm̄
sed adhuc ad p̄em pulsat & querit.
bibit. sed q̄to suauius sentit tāto ar
dēt⁹ adhuc sitit. Audi v̄ba sitiētis:
Respice in me & miserē mei scdm̄
iudiciū diligētū nomē tuum. id est
secundum iudiciū quod in eos fe
cisti qui diligunt nomen tuum. quo
nam vt diligerent te prius dilexisti

122
eos: Sic em̄ iohannes apostolus.
nos diligim⁹ inquit. & velut cauā q̄
reretur quare nos diligere fecit. ad
iūxit. qm̄ ip̄e p̄or dilexit nos: Vide
& iste quid aptissime dicat: **C**res
sus meos dirige scdm̄ eloquium tu
um. & nō dominetur mei omnis ini
quitas: Vbi quid aliud dicit. q̄ rcm̄
& liberum me fac secūdm̄ pmissū
tuum: Quāto em̄ magis regnat in
vnoquoq̄ dei caritas. tāto minus
ei domiātur iniquitas: Quid ergo ali
ud petit. q̄ vt donāte deo diligat de
um: Diligēdo em̄ deū diligit seipm̄.
vt diligē salubriter possit & primū
sicut seipm̄. in quibus preceptis to
ta lex pendet & pphete: Quid igitur
orat nisi vt precepta que deus im
ponit iubēdo impleri faciat adiuvādo:
Sed quid est quod dicit **R**edime
me a calumpniis hoīm. vt custodiā
mādata tua: Si vera illi hoīes cri
mina obiciūt nō calūpniātur. si fal
sa. quid est q̄ se redimi desiderat a
calumpniis id est a criminibus fal
sis. q̄ illi nocere nō possunt. Crimē
quippe falsum qd̄ est calumpnia. re
um nō facit homiēm nisi apud iudi
cem hoīem. vbi aut̄ deus iudex est.
nullus falso crimē leditur. quia nō
cui obicitur sed obiciētī potius im
putatur An hic ecclesie p̄signatur
oratio & vniuersi populi xp̄istiani
qui redempt⁹ est a calumpniis ho
minū quibus exagitabantur vsq̄ q̄
xp̄istiani: Sed numquid p̄te
rea dei mādata nō custodit: Non
ne inter ipsas calumpnias qm̄ ferue
bant multo gloriofius popul⁹ sanc
tus in tribulationibus dei māda
ta seruabat. cum ad p̄petrādas im
pietates p̄sequētibus nō cedebat:
Sed nimirum hoc est redime me a
calūpniis hoīz vt custodiā mādata
pp iij

tua. tu age infuso spū tuo ne me calūpnie hoīm terrorib⁹ vincāt. ⁊ a tuis mādatīs ad sua mala facta traducāt: Si em̄ hoc mecū egeris id est h̄mō me ab eorū calūpnijs ne crimīatioēs falsas q̄s obiciūt p̄timeſcā cū paciētia doāta redemeris. inter ip̄sas calūpnias custodiā mādata tua

Faciē tuā inquit illūia sup̄ seruū tuū. id ē tuā māifesta s̄bueiēdo ⁊ opitulādo p̄ntiam: **E**t docēdo iustificatioēs tuas Doce utiq; ut faciā qd̄ euidēti⁹ alibi legit⁹. doce me ut faciā volūtātē tuā Qui em̄ audiūt licz meōria teneāt qd̄ audiūt. neq; didicisse putādi sunt si n̄ faciūt. Veritatē nāq; v̄bū est. ōnis q̄ audiuit a p̄re ⁊ didicit venit ad me: Qui ḡ nō facit. id est nō v̄it. nō didicit: **R**ecolens āt iste dolorē penitēcie p̄uaricatiōis sue: **E**xit⁹ aq̄z inq̄t descēderūt oculi mei. q̄a nō custodierūt legē tuā. id est ip̄si oculi mei: **N**ā in q̄busdāz codicib⁹ ⁊ h̄ legitur. q̄a nō custodiui legem tuā: Descēderūt ergo exitus aq̄z id est effusioēs lacrimaz. ⁊ ea locutiōe de qua dicere potuit. montes descēderūt pedes mei. ⁊ si nō diceret p̄ mōtes vel in mōtes: **E**alocutiōe dicit⁹ scalas descēdit. ⁊ si n̄ dicatur p̄ scalas. aut piscinā descēdit ⁊ si nō dicatur in piscinā: **E**t bene ait descēderūt. hūilitate scz penitendi: **A**scēderūt em̄. q̄n p̄ supbiā cōtūmacem erecti fuerāt ⁊ elati: **S**ursum em̄ sibi ēē videbātur q̄n ignorantes dei iusticiā cōstituere volebāt suam in qua fatigati ⁊ legis p̄uaricatione cōfusi ab illa elatiōe descēderūt flendo. ut iusticiā dei potius impetrārēt petēdo: **S**ūt codices qui nō habēt descēderūt. sed trāsierūt. tanq; exaggerātes dicere tranſisse se fontes aq̄z. id est ut h̄ intelligamus exi-

tus aquarū. plus fleuisse q̄ manāt aque de suis exitib⁹. **C**ur āt nō custodita lege sic fletur. nisi ut impetretur grā q̄ p̄itētis delet inīqtatem et credētes adiuuat volūtātē:

ExPLICIT sermo viceſimus septimus **I**NCIPIT sermo viceſimus octauus:

Dixerat supius q̄ cātat in hūc psalmū. exit⁹ aq̄rum descēderūt oculi mei. q̄m nō custodierūt legem tuam. vbi se multum fleuisse testatus est p̄uaricationem suā: **P**roinde velut rōnē reddēs cur mltū flere debuerit. ⁊ suū grauiter dolere pccm̄: **I**ustus es inq̄t domiē ⁊ rectū iudiciū tuū. mādaſti iusticiā testiōnia tua ⁊ veritatē tuā valde: **H**ec itaq; iusticia dei rectū q̄ iudiciū ⁊ veritas. ōni est metuēda pccati: **I**pac em̄ dāpnatur diuinitus q̄ cūq; dāpnatur. nec est ōino q̄ de sua dāpnatiōe cōtra deū iustū recte cōqueri possit: **I**nde fletus rectus est penitētis. q̄m si cor eius ipenitens dampnaretur iustissime utiq; dāpnaretur **S**ane iusticiam dicit testiōnia dei **I**ustum quippe se pbat mā dādo iusticiam. **E**st em̄ hec veritas ut deus testiōnijs talibus innotescat **S**z qd̄ ē qd̄ seq̄tur: **T**abefecit me zelus meus. vel sicut alij codices h̄nt zelus tuus: **I**h̄nt nōnulli eciam dom⁹ tue. ⁊ nō tabefecit me s; comedit me. qd̄ ex alio psalmo q̄stū michi videtur putādū est emēdādum. vbi scriptū est. zelus dom⁹ tue comedit me. quod commemoratum eciam in euangelio nouimus. simile tamē aliquid esse tabefecit ei quod ibi est comedit. zelus aut̄ meus qd̄ plures codices habēt nullā ingerit q̄stionē **Q**uid em̄ mirum est si zelo suo qsq; tabescit: q̄ vero h̄nt aliqui zelus tu

us. significat hominem deo zelantem non sibi. sed non repugnat si ipse dicat et me us. Nam quod aliud dicit apostolus. emulor enim vos deo emulatione dei. Nam dicens emulor vos. quod nisi emulationem demonstrat suam. Sed quia dixit deo. id est non sibi sed deo. ideo addidit. emulatione dei. Hanc quippe suo spiritu fidelibus suis inspirat deus. amoris enim est non livoris. Nam quod fuit causa ut hoc apostolus diceret. aptavi enim vos inquit uni viro virginem castam exhibere christo. timo autem ne sicut serpentes eum seduxerit et fucia sua. sic et vestre mentes corrumpantur a simplicitate et castitate que est in christo. Comedebat enim zelus domus dei. quam tamen zelabat christo non sibi. Spiritus enim sibi zelat spiritum suam. amicus autem spiritus non est sibi zelare debet sed spiritus. Bonus ergo et huius intelligendus est zelus. Causam autem subiungit et dicit. **Q**uia obliti sunt verborum tuorum inimici mei. Retribuebant ergo mala bonis. quam zelabat illos deo tam vehementer et ardentius. ut eo zelo tabefactum se diceret. Illi autem ob hoc ipsum inimicitias exacerbabant. quia utique ut deum amaret volebat quos amando zelabat. Non ingratum enim gratie dei per quam fuerat ex inimico reconciliatus deo. etiam ipse suos diligebat inimicos. et eos zelabat deo. dolens et tabescens quod essent verborum eius obliti. Deinde considerans ipse in verbis dei quod flamma dilectionis arderet. **I**gnitum inquit eloquium tuum valde. et servus tuus dilexit illud. Merito zelabat in suis inimicis cor inpenitentes qui fuerant obliti verborum dei. Ad hoc enim flagrabat eos adducere. quod ipse flagrantissime diligebat. **I**unior ego sum inquit et contemptus. iustificatioes tuas non sum oblitus. non sicut inimici mei qui obliti sunt verborum tuorum. Videtur

123
autem minor etate non oblitus iustificationes dei dolere per inimicos suos etate maioribus qui obliti sunt. Nam quid est iunior ego non sum oblitus. nisi illi maiores obliti sunt. Neoterus est enim grecum. quod est etiam in illo loco ubi dictum est. in quo corrigit iunior viam suam. Hoc autem nomen copativum est. et ideo bene intelligitur in copatione maioris. Duos ergo populos hic agnoscamus. qui etiam in rebecca utero luctabantur. quam non ex operibus sed ex vocante dictum est ei. maior serviet minori. Sed contemptum se dicit hic iunior. ideo factus est maior. quia ignobilia et contemptibilia mundi elegit deus et ea que non itaquam sunt ut que sunt evacuentur. et ecce sunt novissimi qui erant primi. et primi qui erant novissimi. Nec immerito obliti sunt verborum dei qui suam iusticiam constituere voluerunt ignorantes iusticiam dei. Iste autem iunior non est oblitus. quia non suam voluit habere iusticiam sed dei. De qua etiam nunc dicit. **I**usticia tua iusticia in eternum. et lex tua veritas. Quod enim non veritas lex. per quam cognitio peccati. et que testimonium prohibet iusticie dei. Sic enim dicit apostolus. iusticia dei manifesta est. testificata per legem et prophetas. propter hanc passus est persecutionem iunior a maiore. ut diceret iunior quod sequitur. **T**ribulatio et necessitas inveniunt me. mandata tua meditatio mea est. Serviatur. persequatur. dum tamen mandata dei non relinquatur. et ex ipsis mandatis etiam qui serviunt diligantur. **I**usticia testimonio tua in eternum intellectum da michi et vitam. Intellectum poscit iste iunior. quem si non haberet non super seniores intelligeret. sed eum poscit in tribulatione et necessitate. quo intelligat quod sit contempnendum quod ei prent per in

auferre psequētes inimici. a quib⁹
se dicit esse cōtēptū: Ideo dixit et
vivā. q̄i eo vsq; tribulatio necessitas
q̄ puenerit vt p inimicoꝝ psequētiꝝ
man⁹ vita ista finiatur: Viuet inet-
nū q̄tpalib⁹ ppoit iusticiā q̄ manet
in eternū. que iusticia in tribulatio-
ne ⁊ necessitate martiria sunt dei. h̄
est testimonia. pro quibus sunt m-
tires coronati:

Eplicit sermo vicesim⁹ octauus.
Incip sermo xxix:

Exclamaui in toto corde ex-
audi me dñe. ⁊c: Clamor ad
dñz q̄ fit ab oratib⁹ si soitu corporalis
voc⁹ fiat nō intēto in dñz corde. q̄s
dubitet inaniter fieri: Si at fiat cor-
de. ecia filēte corpis voce. aliū quelibet
hoiēm potest latere nō deū: Si
ue ergo cū voce carnis qñ id op⁹ est
fiue cū filēto ad deū cū oram⁹. cor-
de clamādū ē: Est at clamor cordis
magna cogitatiois intētio. q̄ cum ē
in orōne. magnū expmit desiderat⁹
⁊ petētis affectū. vt nō desperet ef-
fectū Tūc porro in toto corde cla-
matur. qñ aliūde nō cogitatur: Ta-
les orōnes rare sunt multis. crebre
aut paucis. Omnia vero vtrum cui
q̄ nescio Tale suā cōmeōrat orōne
q̄ cātat hūc psalmū dicēs: **C**lamaui
in toto corde exaudi me domine:
Cui em rei suus clamor pficiat ad-
iūxit: **I**ustificatiōes tuas exq̄rā:
Ad hoc ergo clamauit in toto cor-
de suo. ⁊ hoc sibi desiderauit a domi-
no exaudiēte prestari. vt iustificati-
ones ei⁹ exq̄rat: Proin qd vt facia-
m⁹ iubetur. vt exq̄ram⁹ oratur Qm
lōge est adhuc a faciēte qui exquirat:
Nō em est consequens vt qui ex-
quirat inueniat. aut qui inuenit faci-
at: Nō autem potest nisi inuene-
rit facere. ⁊ nisi quesierit inuenire. s;

magnam spem dominus ihesus de-
dit dicendo querite ⁊ inuenietis:
Rursus at dicit sapientia. que quid
est nisi ipse: Querēt me mali ⁊ nō in-
ueniēt Nō ergo malis sed bōis dic-
tū est querite ⁊ inueniet⁹: ymmo vō
eis dictum est quibus eodem loco
paulo post. si ergo vos inquit cum
fitis mali nostis bona data dare fi-
liis vestris: Quomodo igitur ma-
lis dicitur q̄rite ⁊ inuenietis. cū rur-
sus dicitur. querēt me mali ⁊ nō inue-
niēt: An aliud eos dñs q̄ sapiētiam
querere volebat. qñ eos inuēturos
si quererēt pmittebat: In ea quip-
pe sunt omnia que ab eis qui beati ēe
cupiūt inquirēda sunt Ibi ergo s̄ ⁊
iustificatiōes dei. Quappter restat
vt intelligam⁹ nō om̄s malos nō in-
uenire sapiētia si q̄sierint. sed eos q̄
tātū sunt mali vt oderint eam: Sic
em ⁊ dixit. q̄rēt me mali ⁊ nō inueni-
ent. oderūt em sapiētia: Ideo ergo
nō inueniūt. q̄a oderūt Sed rursus
si oderūt quomodo querūt. nisi q̄a
nō eam q̄rūt ppter ipsam sed ppter
aliquid quod mali amant. ⁊ ad hoc
se facilius putant puēturos p ipā:
Multi em sunt qui dicta sapientie
studiofissime inq̄rūt. eāq; in doctri-
na nō in vita volūt h̄re. vt nō p mo-
res q̄s iubet sapiētia puēniāt ad dei
lucē qd est ipsa sapiētia. s; p sermo-
nes q̄s hēt sapiētia puēniāt ad hoī
laudem. qd est vana gl̄a: Nō ergo
sapiētiam q̄rūt ⁊ qñ eam querūt. q̄a
nō q̄rūt ipām. alioquin viuerēt se-
cūdū ipām: sed volūt v̄bis ei⁹ iflari
⁊ q̄tomagis inflātur tātomagis ef-
ficiūtur extra ipām Iste at h̄ip⁹ pos-
cēs a dño qd eū iubet facere dñs. vt
ip̄e in illo ecia qd ip̄at opetur. de⁹ ē
em q̄ opatur in nobis ⁊ velle ⁊ opa-
ri p boā volūtate. clamaui inq̄t i to

to corde meo exaudi me dñe iustifi-
catioēs tuas exquirā. vtiq; faciēdas
nō tñmō sciēdas. ne similis fiat illi
seruo duro. q̄ eciā intellexerit nō ob-
audiet. **C**lamavi saluū me fac. vel
sicut nōnulli hñt z greci z latini. cla-
maui te saluū me fac. Quid est cla-
maui te nisi clamādo inuocaui te?
Sed cū dixisset saluū me fac qd̄ ad-
iūrit. **E**t custodiā testimōia tua.
ne te scz p̄ infirmitatē negem Salus
quippe anime facit vt fiat qd̄ facien-
dū esse cognoscitur. z vsq; ad mortē
corpis si h̄ flagitat extra me tempta-
tio p̄ testimōioz diuinorū veritate
certetur Vbi at̄ nō est salus. succum-
bit infirmitas z deseritur veritas.
Sed qd̄ seq̄tur h̄et aliqd̄ obscuritatē
qd̄ aliq̄to diucius exponēdum est.
Preueni in tempesta nocte z cla-
maui Plures codices nō hñt i tem-
pesta nocte sed in maturitate. Dix-
at vn⁹ inuētus est q̄ h̄eret gemiatāz
p̄positioēm id est in immaturitate.
Immaturitas itaq; hoc loco noct⁹
nū temp⁹ ē. qd̄ nō ē matur⁹ id est op-
tunū vt agatur aliqd̄ vigilādo. qd̄ e-
ciam vulgo dici solet hora importu-
na. **I**llox q̄q; intēpesta id est media
qñ q̄escēdū est hinc p̄culdubio nūcu-
pata est q̄a importuna est actiōib⁹
vigilatiū Tempestiuū em̄ dixerunt
vetēs optunū. z intempestiuū ipor-
tunū. a tpe ducto vocabulo. nō ab il-
la tempestate q̄ cōsuetudine latine
lingue celi pturbatio iam vocatur.
q̄q; isto verbo libēter vtūtur hysto-
rici vt dicāt ea tempestate qd̄ volūt
eo tpe intelligi. Et qd̄ ait locutor e-
gregius. vñ hec tam clara repente
tempestat. nō celum nymbis v̄etis
ve turbatū. sed magis subita z splen-
dida serenitate fulgidū significauit
h̄ noie Qd̄ ḡ grece dictū ē enaozia n̄

124
vno vbo sed duobus id est p̄positio-
ne z noie. h̄ iterp̄tes nostri qd̄a dire-
rūt in tempesta nocte. plures ima-
turity nō duob⁹ v̄bis s; vno cui⁹
vocabuli noiatiū⁹ est immaturitas
nōnulli vero in duobus v̄bis sicut
grecus posuit in immaturitate No-
ria q̄ppe immaturitas est. enaozia
in immaturitate. Tāq; si vellet eciā
ille q̄ dixit in tempesta nocte p̄positi-
one dicere gemiata in tempesta. vt
vna p̄positio significet in q̄ hora al-
tera ptineat ad cōpositionem nois.
nichil sane interest ad sentenciā. vtz
q̄s dicat egisse se aliqd̄ gallicatū. an i
gallicatū ita nichil itēet vtz i tēpesta
nocte an vero in intēpesta nocte id
est in nocte in tempesta clamasse se
diceret. grecus tñ in nocte itēpesta
dixit. qd̄ idem valet si dicatur in im-
maturity. id est in tpe nocturno
z immaturo. **I**actenus de obscu-
ro verbo fuerit disputatū. nūc vide-
amus q̄s iste sit sensus **P**reueni in-
qt nocte intēpesta z clamaui. **I**n
v̄bis tuis speraui. Si hoc ad vnum
quēq; fidelium referam⁹ z ad p̄p̄ieta-
tem rei geste. sepe cōtingit vt tali noc-
tis tempe vigilet amor dei. z mag-
no surgēde orōnis affectu nō expec-
tetur s; p̄ueniatur qd̄ post gallicatū
cōsuevit ēē temp⁹ orādi. Si at̄ acci-
piamus hoc totum secundum noc-
tem. vtiq; in tempesta nocte clama-
mus ad deum z preuenimus matu-
ritatem temporis in quo nobis red-
ditur⁹ est qd̄ p̄misit sicut alibi legit⁹.
p̄ueniamus faciē ei⁹ in cōfessiōe. q̄-
q; si velim⁹ intelligere immatur⁹ tē-
pus noctis hui⁹ añq; venisset pleni-
tudo t̄pis id est ipsa maturitas qñ
xp̄ist⁹ māifestaret⁹ in carne. nec tūc
eccl̄a tacuit. s; p̄uēiēs istā maturita-
tē p̄phetādo clamaui. z i v̄bis dī spe

rauit potētis facere qđ p̄misit vt in
semine abrahe benedicerēt ōnes
gentes. Ipsa 2 qđ seq̄tur dicit.

Preuenerūt oculi mei ad matuti-
nū. vt meditarer eloq̄a tua: Dona-
m̄ eñ matutinū qñ q̄ sedebāt in um-
bra mortis lux orta est eis. nōne in
sanctis q̄ p̄us erāt in terra ad h̄ ma-
tutinū oculi ecclē p̄uenerūt. q̄a h̄ fu-
tur̄ ātea p̄uiderūt vt meditarētur e-
loq̄a dei q̄ tūc erāt. 2 in lege ac p̄phe-
tis hec futura nūciabātur. **V**oces
meā inq̄t exaudi dñe scđm miām tu-
am. 2 scđm iudiciū tuū viuifica me:
Prius eñ de scđm miām aufert a
pccōribus penā. eis q̄ postea iustis
secūdu iudiciū dabit vitā. q̄a nō frus-
tra illi hoc ordiē dicitur. miām 2 iu-
diciū cātabo tibi dñe. q̄uis 2 ip̄m tē-
p̄m̄ nō est sine iudicio. de q̄ dicit
apl̄s. si eñ nos ip̄os iudicarem⁹ a
dño nō iudicarem⁹. cū iudicam⁹ aut
a dño corripimur. ne cū mūdo dāp-
nemur. 2 ei⁹ coapl̄s tps ē inq̄t vt iu-
diciū incipiat a domo dñi. 2 si iniciū
a nobis q̄lis finis erit eis q̄ n̄ credūt
dñi euāgelio. 2 vltim tps iudiciū nō
erit sine misericordia. q̄ corōat te ait
psalm⁹ in miseratiōe 2 misericordia
Iudiciū āt sine miā. sed si nostis qui
nō fecerūt miām: **A**ppinquauerūt
inquit p̄seq̄tes mē iniquitate. v̄l sicut
nōnulli codices hñt. iniquē Tūc ap̄ p̄pi-
quāt q̄ p̄sequūt⁹. qñ vsq̄ ad carnem
cruciandā p̄mēdā q̄ p̄uēiūt: Vnde
psalm⁹ vicefim⁹ p̄m⁹ vbi passio dñi
p̄phetata est. ne discedas iquit a me
quoniam tribulatio p̄ima est. cum
ea dicantur que non imminente sed
iam presente ip̄a passione perpeffus
est. sed proximam dixit tribulatio-
nem que fiebat in carne: Nichil est
quippe anime p̄pius carne quam
gestat: Propinquauerunt ergo p̄-

sequētes. affligendo eorum carnē
quos persequēbātur: Sed attende
quod sequitur: **I**n lege aut tua lon-
ge facti sunt: Quantomagis p̄pin-
quauerunt p̄sequēdis iustis. tanto
longe facti sunt a iusticia: Sed quid
nocuerūt eis quibus persequendo
p̄pinquauerūt. quādo interior est
p̄pinquatio domi eorum a quo nul-
latenus deserūtur: Deniq̄ sequitur

Veritas es tu domine. 2 oēs vie tue
veritas: Eciam in tribulationibus
suis q̄ eas nō inmerito patiūtur tri-
buere deo veritatem sanctorū est v̄si-
tata confessio. ita regina hester. ita
sanctus daniel. ita tres viri in cami-
no. ita eorū sanctitatis aliq̄ socij con-
fitentur: Queri autem potest quo-
modo hic dictum sit oīs vie tue ve-
ritas: cum in alio psalmo legatur. v̄-
niuerse vie domini misericordia et
veritas: Sed erga scōs 2 vniuerse
vie dñi misericordia. 2 vniuerse vie
dñi veritas. quia 2 in iudicando sub-
uenit. atq̄ ita nō deest misericordia
2 in miserādo id exhibet quod pro-
misit. ne veritas defit. Erga aut oēs
2 quos liberat 2 quos dampnat oēs
vie dñi misericordia 2 veritas. quia
vbi nō miseretur vindicte veritas ex-
hibetur: **M**ultos quippe inmeritos
liberat. imeritū aut neminem dāp-
nat: **A**b initio cognoui inquit de-
testationis tuis. q̄ ieternū fundasti
ea: Qđ grec⁹ ait catharcas. aliq̄ n̄r̄i ab
iitio. aliq̄ iitio. aliq̄ i iutis it̄ptati s̄t. s̄
q̄ p̄faliē h̄ dicē maluerūt grecā locuti
oēs secuti s̄t. latine āt ligue illud poti⁹
v̄sitatū ē vt ab iicō l̄ i iicō dica⁹ qđ ca-
tharcas grece q̄si p̄faliē s̄ adūbaliē
d̄. q̄le ē ap̄d nos cū dici⁹. alias h̄ faci-
o. p̄fale numex fei. gñis dicē videm⁹.
s̄ adūbiū ē 2 figt alio tpe: Quid est
ergo ab iicō cognoui. vel poti⁹ vt 2

125
nos aduerbialiter id dicamus. initio cognoui de testimonijs tuis quia in eternum fundasti ea: Testimonia domini in eternum ab illo dicit fundata. et hunc se initio cognouisse testatur. nec alium de cognouisse quam de ipsis utique testimonijs: Que sunt ista testimonia. nisi quod batus testatur de datur se regnum suis filiis sempiternum. Et quia hoc in unigenito se datur esse testatur. de quo dictum est. et regni eius non erit finis. ipsa testimonia dixit in eternum esse fundata. quia id quod per ea deus promittit eternum est. Nam per se ipsa testimonia tunc non erunt necessaria. quando res ipsa videbitur propter quam credendam nunc testimonia requiruntur. et ideo bene intelligitur deum fundasti ea. quia in christo vera monstratur. Fundamentum enim aliud nemo potest ponere preter id quod positum est. quod est christus ihesus. Non hoc ergo iste initio cognouit. nisi quia ecclesia loquitur quod terris non defuit ab initio generis humani. cuius promicie abel sanctus est immolatus. et ipse in testimonium futuri sanguinis mediatoris ab impio fratre fundendi. Nam et illud ab initio deum est. erunt duo in carne una. quod magnus sacramentus apostolus paulus exponens. ego inquit dico in christo et in ecclesia.

ExPLICIT sermo viceſimus nonus
INCIPIT sermo triceſimus. de versu
psalmi. vide humilitatem meam et eripe
me etc.

Nemo in christi corpore constitutus a se alienam arbitretur esse hanc vocem. quam reuera totum christi corpus in hac humilitate positum dicit: Non et psalmi huius incipit lectio. de qua nunc disputare suscepimus. Vide humilitatem meam et eripe me. quia legem tuam non sum oblitus. Hoc loco nullam deilegem convenientius intelligimus. nisi quia immobiliter fixum est. ut omnis qui se exal-

tat humiliet et omnis qui se humiliat exaltet. Supb⁹ ergo malis ut humilietur inec- titur. humilis a malis ut exaltetur eri- pitur. **I**udica inquit iudicium meum et redime me Supior quodammodo sen- tencia repetita est. Quod enim ait. vide hu- militatem meam. hoc est iudica iudicium meum et quod ait et eripe me. hoc est et redime me: Quod vero supra dictum est quia le- gem tuam non sum oblitus. huic congruit quod infra est. **P**ropter eloquium tuum vivifica me. Ipse enim eloquium est lex dei quam non est oblitus ut se exaltans hu- miliaret. Ad ipsam vero exaltationem pertinet quod ait vivifica me. quia sanctorum exal- tatio vita eterna est. **L**onge est inquit a peccatoribus salus. quia iustificatio- nes tuas non exquisierunt. Quis enim te discernit o tu qui dixisti longe est a pec- catoribus salus. Quis te discernit a pec- catoribus. ut non a te longe sed tecum sit salus. Hoc te nepe discernit. quia id quod isti non egerunt ipse fecisti. hoc est dei iustificationes exquisisti. Quid enim habes quod non accepisti. Nonne tu es qui paulo ante dicebas. clamaui in toto corde meo exaudi me domine iusti- ficationes tuas requiram. Ergo ab illo ad quem clamasti ut eas exqui- reres accepisti. Ipse te igitur discer- nit ab eis. a quibus propterea lon- ge est salus. quia iustificationes dei non exquisierunt. Vidit hoc etiam ipse. neque enim ego viderem nisi in ipso essem. Corporis enim christi verba ista sunt. cuius membra su- mus. Vidit hoc inquam. continuo quod subiecit. **M**iserationes tue miteme domine. Etiam hoc ergo quod exquirimus iustificationes tuas per- tinet ad miserationes tuas. **S**ecundum iudicium tuum vivifica me. Non ui enim quia et iudicium tuum sine tua miseratione non erit super me. **M**ul-

ti psequētes me ⁊ tribulātes me . a
testiōnīs tuis nō declāui : Factus
est . nouimus recolim⁹ agnoscimus
Purpurata est vniūsa terra sangui
ne martirū . floret celū coronis mar
tiz . ornatē sunt ecclē memorijs mti
rū . insignita sunt tempa natalibus
martiz . crebrescūt sanitates merit⁹
martiz Dñi hoc . nisi quia impletum ē
qd̄ pdictū est de hoīe isto toto terra
rū orbe diffuso . multi psequētes me
⁊ tribulātes me . a testiōnīs tuis nō
declāui : Agnoscim⁹ ⁊ grās agimus
dño deo nostro Tu nāq; homo tu i
alio psalmo tu ipe dixisti . nisi qā do
min⁹ erat in nobis fortasse uiuos ab
sorbuissent nos Ecce quare ab eius
testiōnīs nō declāsti . ⁊ ad palmam
supne vocatiōis inter man⁹ mltōz
psequētiū tribulatiū q; veisti : **V**idi
inqt̄ insensatos ⁊ tabescebā . vel hic
aliī codices hñt . vidi nō obseruātes
pactū . ⁊ hoc plures hñt . Sed qui sūt
q; pactum nō obseruauerūt . nisi qui
declāuerūt a testiōnīs dei tribula
tiōēs mltōz psequētiū nō ferētes :
Hoc est at̄ pactū . vt q; vicerit corōe
tur : Hoc pactū nō obseruauerūt . q;
psecutiōem nō tolerātes a testimo
nijs dei negādo declāuerūt Hos q;
iste vidit ⁊ tabescebat . qā diligebat .
zelus ille ē em̄ bon⁹ de amoē veniēs
nō liuore : In q; em̄ nō seruauerunt
pactū secut⁹ adiūxit **Q**uia eloquia
tua nō custodierūt : Ea qppe in tri
bulatiōib⁹ negauerūt . ⁊ cōmendat
se iste differēs ab eis ac dicit : **V**i
de qm̄ mādata tua dilexi **N**ō ait elo
quia vel testiōnia nō negaui . quod
martires facere cogeātur . ⁊ nō fa
ciētes intolerabilia patiebātur . sed
hoc dixit vbi fructus est omniū pas
sionum . quia si tradidero corp⁹ me
um vt ardeam . caritatem autem nō

habeas nichil michi pdest . **H**anc iste
cōmēdās ait . vide qm̄ mandata tua
dilexi Deniq; postulauit pmiū :

Pomiē in tua misericordia viuifi
ca me Isti mortificāt . tu viuifica .
Sed si pmiū poscitur in miā qd̄ red
dere dēt iusticia . q̄tomagis impēsa
ē miā vt optiēretur cui pmiū debet
ipsa victoria **I**ncipium inquit v
boz tuoz veritas . inetnū ōnia iudi
cia iusticie tue **A** veritate inquit tua
vba pcedūt . ⁊ idō veracia sunt ⁊ ne
minem fallūt qb⁹ pnūciatur vita ius
to pena impio . **H**ec sūt qppe inetnū
iudicia iusticie dei :

ExPLICIT sermo tricesim⁹ **I**ncipit
sermo tricesim⁹ pm⁹ . de versu psal
mi . principes psecuti sunt me gra
tis ⁊c .

Quas psecutiones a regibus
terre corpus xp̄isti hoc est
sancta ecclā ptulerit nouim⁹ . agnos
cam⁹ q; hic etiā eius vba dicētis :

Princes psecuti sūt me gratis . ⁊
a vobis tuis formidauit cor meum :
Quid em̄ xp̄iā leserāt regna terrēa
q̄uis eis regna celoz pmiserit rex
eoz : Quid inquāle serāt regna ter
rēa : **N**ūq; eoz rex milites suos p
hibuit ipedēz exhibē q; debēt regib⁹
terre : **N**ōne de h̄ sibi calūpniā mo
liētib⁹ iudeis ait . reddite cesari q; ce
saris sūt . ⁊ deo q; dei sūt : **N**ōne tributū
de ore piscis etiā ipe psoluit : **N**ōne
pcurzor ei⁹ militib⁹ regni hui⁹ qd̄ fa
cere deberēt p eterna salute q̄rētib⁹
nō ait . cingulū soluite . arma picite .
regem vestrum deserite vt possitis
domino militare . sed ait neminem
concusseritis . nulli calumpniā fe
ceritis sufficiat vobis stipēdiū v̄m :
Nōne vnus militū ei⁹ ⁊ dilectissimus
comes ei⁹ cōmilitōib⁹ suis ⁊ qdam

modo xp̄isti puñcialibus dixit .
omnis anima potestatib⁹ sublimio
ribus subdita sit . Et paulo post ait .
Reddite oībus debita . cui tribut⁹
tributum . cui vectigal vectigal . cui
timorem timorem . cui honorē ho
norē . nemi q̄q̄s debeatis nisi ut iui
cem diligatis . Nōne p̄cepit ut p̄ ip
sis ecia regibus oraret eccl̄a . Quid
ḡ eos xp̄istiani offenderūt . Quod
debitū nō reddiderūt . In quo xp̄ia
ni nō sunt terrenis regibus obsecu
ti . Ergo terreni reges xp̄istianos
gratis p̄secuti sunt . Sed quod sub
iecit attende Et a verbis tuis formi
dauit cor meū . Habuerūt quidem
et illi verba minātia . expello . p̄scri
bo . occido . vnguibus torq̄o . ignib⁹
terreo . bestijs subriigo . mēbra dila
nio . sed tua me potius verba terru
erūt . nolite timere eos qui corpus
occidūt . postea nō hñt quid faciāt .
sed eū timete qui habet potestatem
et corpus et aiām p̄dere in gehennā .
Ab hīs verbis tuis formidauit cor
meū . et cōtempñ homiēm p̄secuto
rem meū . et vici dyabolū seductore
meum . Deinde sequitur **E**xulta
bo ego sup̄ eloquia tua sicut q̄ inue
nit spolia multa . Per ea verba vicit
a quibus formidauit . Vicit em̄ spo
lia detrahūt . sicut victus et spolia
tus est ille de quo dicitur in euāge
lio . nemo intrat in domū fortis ut
vasa eius diripiat . nisi p̄us alligaue
rit fortem Sed spolia multa inuēta
sunt . quādo paciētia mirati martir
ecia q̄ p̄secuti sunt crediderūt . et q̄ re
gem nostrum detrimētū militū ei⁹
sunt dampnificare moliti . ab illo sē
insuper acquisiti Quisq̄s ergo a ver
bis dei . ne in certamine vincatur for
midat sup̄ eadē v̄ba victor exultat .
Nā ne putāem⁹ ex illa formidie odi

126
um v̄boꝝ dei potuisse surripi . q̄uis
iā dixit . exultaui super eloq̄a tua . qđ
vtiq̄ nō dicet si odiret ea . tñ adhuc
addit et dicit . **I**n iusticiā odio ha
bui et abhomiātus sum . legē at tuā
dilexi . Nepe a v̄bis eius illa formi
do nō fecit eorūde v̄boꝝ odiū . sed i
tegrā tenuit caritatē . Neq̄ em̄ lex
dei nō sunt verba et eloq̄a dei . Absit
ergo ut timore peat amor . vbi cast⁹
est timor Sic p̄s a filijs p̄is et ti
mētur et amātur . sic pudica cōiunx
virū et timet ne ab illo deseratur . et
amat ut fruatur Si ergo pater ho
mo et cōiunx homo et timeri et amari
dēt . mltomagis p̄ noster qui in ce
lis est . et ille sp̄sus nō carne p̄ fili
is homin sed virtute formosus A q̄
bus em̄ diligitur lex dei . nisi a q̄bus
diligitur deus . Et quid habet bonis
filijs triste lex p̄is . An qm̄ quē dili
git corripit . et flagellat oēm filiū quē
recipit . At qui hec iudicia respuit . p̄
missa nō recipit Paterna ergo iudi
cia laudētur et in flagello . si p̄missa
diligitur in premio . Ita plane fecit
iste qui dicit . **S**epties in die lau
davi te sup̄ iudicia iusticie tue . Sep
ties in die qđ ait significat semp So
let esse q̄ppe iste numer⁹ vniūsitatis
indiciū . p̄pter qđ sex diebus diuie
opatiōis septim⁹ adiect⁹ est q̄etis . et
p̄ septē dies currētes et p̄currēt es
tpa vniuersa voluūtur Nec ob ali
ud dictū est septies cadet iustus et
resurget . id ē nō perit iust⁹ modis
oib⁹ hūiliat⁹ sed nō p̄uaricat⁹ . alio
quin nō erit iust⁹ . Nā p̄ oī genere
tribulatiōis qua in cōspectu hoim
deicit⁹ positū ē septies cadit . et p̄ eo
q̄ ex ip̄is oib⁹ t̄bulatiōib⁹ p̄ficit po
sitū ē resurget . Satis illustrat in eo
libro consequens sententia p̄cedētē
Ibi em̄ seq̄tur . impij autē ifirmabū

tur in malis. Hoc est itaq; iusto sep-
ties cadē & resurgē. in oib⁹ malis nō
infirmari. Merito igitur septies in
die laudauit eccl^a deū sup iudicia ius-
ticie ipsi⁹. qā cū tēp⁹ eēt vt iudiciū
incipet a domo domi. i oib⁹ tribula-
tiōib⁹ nō infirmata sed coronis mti-
rū gloriata ē. **Q**uā multa inq̃t dili-
gētibus legē tuā? nō est eis scādālū
Vt ipa lex diligētib⁹ scādālū nō est.
an diligētib⁹ eam nullū est vndecūq;
scādālū. Sed vtrūq; rcē intelligi.
Qui em̃ diligit dei legē eciā qd in ea
nō intelligit honorat. & qd ei sonare
videtur absurde. se potius nō intel-
ligere & aliqd magnū latere ibi iudi-
cat. ideo lex dei nō est ei scādālū.
Vt at nullū scādālū oīno patiat^r.
nō sic hoīes scē cuiusq; pfessiōis at-
tēdat. vt fides eius ex eorū moribus
pēdeat. ne aliqbus cadētib⁹ quos p
magno hēbat. ipē scādalo pereat. s;
ipam dei legem diligat. & erit ei par
multa nullū q; scādālū. Securus ei
diligat eā. in qua eciā si multi pec-
cāt peccatē ipsa nō nouit. **E**xpecta-
bā inquit salutare tuū dñe & mādā-
ta tua dilexi. Quid em̃ iustis pfuiss;
āti quis dei dilexisse mādāta nisi eos
xp̃s q est dei salutaē libeāset. c⁹ eciā
spū imp̃tito mādāta dei diligere po-
tuerūt. Si ergo ātīqui iusti expecta-
bāt salutare dei qā mādāta ei⁹ dilere-
rāt. q̃tomagis necessarius eāt ihs
hoc est salutaē dei saluis faciēdis eis
qui mādāta eius nō dilexerūt. No-
test ista eciā sanctis istorū temporū
ex quo grā reuelata euāgelium pre-
dicatur cōgruere pphetia. Expectāt
em̃ xp̃m qui mādāta dei diligunt. vt
cū xp̃istus apparuerit vita nostra
tūc & nos appareamus cum illo in
gloria. **C**ustodiuit inquit anima
mea testimonia tua & dilexit ea val-

de. vel sicut nōnulli codices hñt. di-
lexit. vt sbaudiatur anima mea. Cus-
todiūtur testimonia dei dū nō negā-
tur. hoc ē martirū officiū. quia tes-
timonia grece martiria nūcupātur.
Sed qā p testimonijs dei eciā flāmis
cōcremari sine caritate nichil pdest
ideo addidit. & dilexit ea valde. Su-
pra at dixerat. mādāta tua dilexi. de
inde seq̃ti versu testimonia & custodi-
ui & dilexi. postea & mādāta & testi-
monia custodiui. **A**ut em̃. Custodiui
mādāta tua & testimonia tua Qui em̃
diligat ipē veraciter libenterq; custo-
dit. Plerūq; em̃ dū mādāta dei cus-
todiūtur fiūt inimici cōtra quorū vo-
lūtatē custodiūtur. Tūc vero forti-
ter & testimonia custodiēda sūt. ne pse-
q̃tib⁹ inimicis negentur. Cum er-
go se iste vtrumq; fecisse dixisset. dō
tribuit vnde fecit adiungendo atq;
dicendo. **Q**uia omnes vie mee in
conspectu tuo domine. Ideo inq̃t
custodiui mandata tua & testimonia
tua. quia omnes vie mee in conspec-
tu tuo. Tanquam diceret. Si auer-
tisses a me faciem tuam. fierem cō-
turbatus. nec tua mandata & testi-
monia custodirem. Custodiui er-
go. quia omnes vie mee in conspec-
tu tuo. Propicio quippe & adiūuā-
te conspectu voluit intelligi deum.
videre vias suas. sicut orauit qui
dixit. ne auertas faciem tuam a me.
Nam vtiq; facies domini est & su-
per facientes mala. sed vt perdat de
terra memoriā eorum. Non sic pro-
fecto iste dixit vias suas ab illo vide-
ri. sed sicut nouit dominus vias ius-
torum. & sicut ait moysi. scio te pre-
omnibus. Nam si hoc eum nō adiu-
uaret gradientem. q ei⁹ vie sūt in cō-
spcū dei. nō dicēt iō se custodisse mā-
data & testimonia eius. qā oēs vie sue

127
in conspectu sunt dñi. Nouit em̄ au-
dire. seruite dño in timore ⁊ exulta-
te ei cū tremore. apphēdite discipli-
nā ne qñ irascatur dñs ⁊ peatis de
via iusta. qā nisi in cōspectu dñi eēt
via iusta nō eēt. Nā hūc timorem ⁊
tremore apl's ecia paulus imponit
eis quibus dicit. cū timore ⁊ tremore
vestrā ipsoꝝ salutē opami. Et cur h̄
dixerit aperiens. deus est em̄ inquit
qui opatur in vobis. ⁊ velle ⁊ opari
p bōa volūtate. Ad hoc sunt q̄ in cō-
spectu dñi vie iustorum vt dirigat
gressus eoꝝ. qm̄ ipe sunt vie domi d̄
quibus scriptū est in prouerbijs. vi-
as at̄ q̄ a dextris sunt nouit domin⁹
puerse sunt at̄ inqt̄ que a sinistris.
vt intelligeremus q̄ eas nō nouerit
dñs: ppter qd̄ pueris dicturus est
nō noui vos. Porro vt oñderet q̄
fructu vias q̄ a dextris sunt id ē ius-
torū nouerit dñs. cōtinuo subiecit
ipse em̄ rectos faciet cursus tuos. ⁊
itinerā tua in pace pducet. Ecce q̄re
ait ecia iste. custodiui mādata tua ⁊
testiōnia tua. Et velud quereremus
hoc vñ potuerit. qā oēs iqt̄ vie mee
in cōspcū tuo dñe:

Expl. sermo tricesim⁹ pm⁹. Inci-
pit sermo tricesim⁹ ij. de vsu psalmi
appinquet orō mea in conspcū tuo
dñe ⁊c.

Quem nūc orātis audiam⁹.
qm̄ q̄s oret forte nouimus.
⁊ nos ipōs si reprobi nō sum⁹ in mē-
bris hui⁹ orātis agnoscimus. **A**p-
pinquet orō mea in cōspectu tuo
dñe. id ē orō mea q̄ fit in cōspcū tuo
appinquet tibi. Prope ē ei dñs h̄is
q̄ obtinuerūt cor. **S**ecūdu eloq̄z
tuum da michi intellectū. Promis-
sum petit. nam hoc ait scdm̄ eloqui-
um tuum. tanq̄ diceret scdm̄ pmis-
sum tuum. Promisit em̄ hoc dñs p-

bi ait. intellectū dabo tibi. **I**ntret
postulatio mea in cōspectu tuo do-
miē secundum eloquium tuū eripe
me: Repetit quodammodo quod
petiuit. Nam quod prius dixerat.
appinquet oratio mea in conspectu
tuo dñe. huic simile est qd̄ ait poste-
rius. intret postulatio mea in con-
spectu tuo domiē. ⁊ quod prius se-
cūdu eloquiū tuū da michi intel-
lectū. huic cōgruit qd̄ posterius. se-
cūdu eloquiū tuū eripe me. Acci-
piendo q̄ppe intellectū eripitur. qui
p seipsum nō intelligendo decipitur.
Eructabunt inqt̄ labia mea ymp-
nū cū docueris me iustificationes
tuas: Nouim⁹ q̄admodū doceat
eos deus qui sunt docibiles dei.
Om̄nis em̄ qui audiuit a prē ⁊ didi-
cit: venit ad eum qui iustificat im-
piū. vt non solum memoria retinen-
do verum eciam faciendo custodiat
iustificationes dei: Sic enim qui
gloriat̄ non in seipso sed in domi-
no gloriat̄. ympnus q̄ eructatur
Sed iam quia didicit ⁊ laudauit doc-
torem deum. deinde vult docere.
Pronūciabit inquit lingua mea e-
loquia tua. quia omnia mandata tu-
a iudicia: Cum hec se pnūciaturus
dicit vtq̄ minister fit verbi. Quāuis
em̄ deus doceat intrinsecus. tamen
fides ex auditu est. Et quomodo au-
diunt nisi a predicante? Neq̄ enim
quia deus dat incrementum. ideo n̄
est plantandum neq̄ rigandū. Scit
em̄ q̄ picula. secutura sint a cōtradi-
cētib⁹ ⁊ pseḡtib⁹. cū fuerit pnūcia-
tor eloq̄oꝝ dei. ppter qd̄ adiūxit. **A**i-
at man⁹ tua vt saluū me faciat. quia
mādata tua elegi. vt n̄ timerē. nec so-
lū cor meū teneret. s̄ lingua ecia p-
nūciaret eloq̄a tua. mandata tua e-
legi. timorem q̄ amore cōpressi. Si-

at q̄ manus tua. ut saluū me de ma-
nu facias aliena: Sic at de⁹ saluos
ritires fecit. cū eos in anima nō p-
misit occidi Nam scdm carnē vana
salus hoīs: Potest et sic accipi fiat
manus tua. ut manus dei xps itelli-
gatur. iuxta illud ysaye. et brachium
dñi cui reuelatū ē: Nō em̄ eāt fact⁹
vni⁹ genit⁹ cū p eū facta sunt ōnia. s;
factus est ex semine dauid ut eēt ihs
id est saluator q̄ iam erat creator:
Sed cū familiare sit scripture fiat
manus tua et facta ē manus domi.
nescio vtrū possit hic sensus in eis lo-
cis ōibus optineri. Sane vbi audia-
m⁹ qd̄ seq̄tur: **C**ōcupiui salutare
tuū dñe. ecia nolētib⁹ ōib⁹ iimicis sa-
lutaē dei nobis xps occurrat: Ip̄m
se cōcupisse iusti atq̄ veracissimē cōfī-
tētur. ip̄m cōcupiuit eccl̄a vētuz de
viscerib⁹ matris. ip̄m concupiscit ec-
clesia vētuz a dextera patris Subiun-
gitur at̄ huic sentencie: **E**t lex tua
meditatio mea. q̄a lex phibet testiō-
niū xpo S; in hac fide cū corde cre-
ditur ad iusticiā ore cōfessio fit ad sa-
lutem. fremāt gētes. ppli meditēt⁹
inania. occidatur certe caro dū pre-
dicat te: **V**iuēt anima mea et lau-
dabit te. et iudicia tua adiuuabūt me
Iudicia quippe illa sunt q̄ tēp⁹ erat
ut inciperet a domo dñi: Sed adiu-
uabūt me inq̄t Et q̄s nō videat q̄ntū
adiuuerit eccl̄am sanguis eccl̄e. q̄ta
ex illa semente seges toto orbe sur-
rexerit: Nouissime p̄sus aperiens
q̄ p̄sona p̄ totū psalmū loq̄batur ōn-
dit: **E**rraui inq̄t sicut ouis p̄dita.
quere seruum tuum quia mandata
tua non sum oblitus: **N**onnulli
codices non habent quere. sed viuifi-
ca **Q**ua quippe sillaba interest.
est. qua inter se in greco distant ze-
son et zeteson. vñ et ip̄i codices gre-

ci variāt Sed quodlibet horum fit.
ouis p̄dita queratur. ouis p̄dita vi-
uificetur. p̄p̄t quam pastor ei⁹ no-
magintanoue dimisit in mōtibus. et
eam querēs iudaicis laceratus est
vepribus. Sed adhuc queritur ad-
huc queratur. ex pte inuēta adhuc q̄-
ratur Ex ea namq; pte qua dicit iste
mādata tua nō sum oblitus. inuēta
est. sed p̄ eos q̄ mādata dei eligūt col-
ligūt diligūt adhuc q̄ritur. et per sui
pastoris sanguinem fūsum atq; disp-
sum in omnibus gentibus inuenit⁹.

Et potui q̄tū a dño adiut⁹ sum
psalmū istū magnū p̄tractaui et ex-
posui. qd̄ p̄fecto meli⁹ sapiētiores
doctiores q̄ fecerūt siue facturi sūt
nec ideo tamen ei⁹ nost̄r deesse debu-
it mīsteriū. maxie id de me flagitāti
b⁹ fribus quibus sum debitor hui⁹
officij: Nō autē de alfabeto hebreo
vbi octoni versus singulis subiaceret.
litteris. atq; ita psalmus totus con-
teritur. nichil dixi. nō fit mix quoniā
nichil quod ad istum p̄p̄e ptinet et
inueni. nō em̄ solus habet has litte-
ras: Illud sane sciant qui hoc in gre-
ca et latina scriptura. quoniā nō illic
seruatū ē inuenire nō possunt. ōm̄s
octo vñs in hebraicis codicibus ab
ea q̄ illis p̄p̄ōitur littera incipere
sicut nobis ab eis qui illas nouerūt
litteras indicatū est. quod mltō di-
ligētius factū est q̄ nostri vel latine
vel punite quos abecedarios vocāt
psalmos facere consuerūt: Nō em̄
ōēs vñs donec claudatur p̄r̄p̄od⁹
sed solos p̄mos ab eadē l̄r̄a incipiūt
quā p̄ponūt:

Expl. ps cētesim⁹ xviij. Incipit
psalmus cētesim⁹ decimus nonus.
qui est et primus de canticis gradu-
um:

128

Brevis psalmus et valde utilis
 que modo nobis cataru audiui
 m et catado respodim. non
 diu laborabitis in audiendo. nec ifruc
 tuose laborabitis in opando Est eni
 ficut ei titulus pnotat canticu graduu
 Brece scriptu est anabathinon Bra
 d l descendetiu si l ascendetiu Sz qd
 qm in hys psalmis positi sunt ascen
 dentes significat. Intelligam ergo
 taq ascensuri. nec ascensioes pedib
 corpalibus qramus. sed ficut in alio
 psalmo scriptu est. ascensionis i cor
 de e disposuit. in coualle plorationis
 in locum que disposuit Dixit ascen
 sioes Vbi: Id est in corde Vn: A co
 ualle plorationis Et iam q ascendat
 taq deficit sermo huanus. nec expli
 cari potest forte nec cogitari Audis
 tis modo cu apls legetur. qd oclis
 non vidit. nec auris audiuit. nec i cor
 hois ascendit In cor hois non ascen
 dit. cor hois illuc ascendat Ergo qa
 oclis non vidit. nec auris audiuit. n
 in cor hominis ascendit. qm dici pos
 set q ascendendum est: Id est cum dici
 no possit ait in locum que disposuit.
 Quid tibi pl dictur sum: Ait ho p
 quem sps scs loquebat in locu ta
 le a locum tale Quicqd dixeritrenu
 cogitas. humo repis carne portas.
 corp quod corrupit aggrauat aiā
 et depmit terrena ihabitacio sensum
 multa cogitante Cui loquor: Quis
 auditur e. qs capiet. vbi erim post
 hanc vitā. si in corde ascenderimus:
 Quia g nemo sperat aliquem ineffa
 biliter btitudinis locu. que tibi dispo
 suit. qui ascensioes eia in corde tuo
 disposuit Sed vbi: In coualle plora
 tionis Couallis huilitatem significat
 mos celsitudinē significat Est mos
 quo ascendam spualis qdam celsi
 tudo Et quis est iste mos quo ascen

dim nisi dominus ihus xpus: Ipe
 tibi fecit paciēdo coualle plorationis:
 q fecit monte manendo ascensionis
 Quid est vallis plorationis: Verbum
 caro factum ē et habitauit in nobis.
 Quid est vallis plorationis: Prebuit
 pcucienti se maxilla. saturat est ob
 pbris Quid ē vallis plorationis:
 Colaphizat est. sputus illit. spimis
 coronat. crucifix ē Ipec est vallis
 plorationis vn tibi ascendendū ē. sed
 quo ascendendū est: In principio erat
 verbum et verbū erat apud deū. et ds
 erat verbū Ipsū enim verbum caro
 fcm est et habitauit in nobis Sic des
 cendit ad te. ut manet in se Descendit
 ad te ut fiet tibi couallis plorationis.
 mansit in se ut tibi eet mos ascensio
 nis Erit inquit ysayas i nouissimis
 dieb manifestus mos dñi. pat i ca
 cumie montiu Ecce quo ascendendū
 est: sed noli aliqd terrenum cogitare
 nec q monte audisti alta quedā co
 gitas terre. nec cum eū saxū audis a
 petram. aliqua duricia a te itelligat.
 nec cū audis leonē cogites feritatē.
 nec cū audis agnū cogites pec⁹ Nichil
 horū est in se et oia factus est pro
 te Ihnc ergo ascendendū est: ab exē
 plo ipi ad diuinitatē ipi Exemplū
 eni tibi fecit. huiliando se Mā qui no
 lebāt a coualle plorationis ascendere.
 conpsi sunt ab ipo Prepropere eni
 volebāt habere ascēsum. honores al
 tos cogitabāt viā huilitatis nō cogi
 tabāt Intelligat caritas vrā qd dico
 duos disciplos voluisse ad latēā dñi
 vnū ad dexterā alter ad finistrā sedē
 Vidit eos dñs prepropere et pposte
 re de honorib cogitare cū pri discē
 deberēt huiliari ut exaltarent et ait
 eis dñs Potestis bibē calicē quem
 ego bibitur sum: Ipe eni in coual
 le plorationis bibitur erat calicem

passionis : illi autē non attendentes
hūilitatē xpī. cōprehendē volebāt al
titudinē xpī. Reuocauit illos ad viā
tāq̃ aberrantes non vt negaret illis
qd̃ vellēt. sed vt ostendēt qua veirēt.
Itaq̃ frēs mei hūc psalmum ascen
siois cantem⁹ ascēsurī in corde. q̃ vt
ascendam⁹ descensum ē ad nos. Nam
vidit scalas iacob ⁊ in ip̃is scalis de
mōstrati sunt ei ascēdētes ⁊ descen
dētes. Vtrūq̃ vidit. Possum⁹ putāe
ascēdētes ṽsōs p̃ficiētes: descen
dētes deficiētes. q̃a ⁊ reuera iueim⁹
h̃ in pp̃lo dei. alij p̃ficiūt. alij deficiūt.
Nōterant istos significāe ille scale.
sed forte meli⁹ intelligūt⁹ omnes bo
ni in illis scalis. et ascēdētes ⁊ des
cēdētes. Nam on enī frustra non dcm̃
est cadētes. sed descēdētes. Multū
autē intēst int̃ descēdē et cadē. Nam
q̃a cecidit adā. ideo descendit xp̃s ille
cecidit ille descēdit. ille cecidit sup̃bia
ille descendit m̃ia. Nam on autem ip̃e so
l⁹ descendit. et quidē de celo sol⁹ ip̃e
descendit. sed multi imitantes eū scī
descendūt ad nos. et descenderūt ad
nos. Nam in quadam altitudie cor
dis habitabat ap̃ls cū dicēt. siue enī
mente excessim⁹ deo. Nam qd̃ men
te excessēat. deo excessēat. Excedens
enī mente oēm huānā fragilitatem.
oēm sc̃li t̃palitatem. oia quecūq̃ nas
cendo et occidendo vanescunt tran
seuntia hec. habitabat corde ī quadā
ineffabili contēplatione quātū po
tāt. de qua dicit q̃a audiuit ineffabili
a verba que nō licent hōi loqui. sed ē
illa loq̃ nō posset. ip̃e autem vidē illa
vtcūq̃ posset. que tibi loq̃ nō posset.
Itaq̃ si sp̃ manē vellet in eo quod vi
debat. et loq̃ non potāt. te non leua
ret. vbi et tu possis vidē. Quid autē
fecit. Descendit. Nam ibi ayt. siue enī
mente excessimus deo siue tēperan

tes sum⁹ vobis. Quid est tēperātes
sum⁹? Sic loq̃mur vt cape possitis.
q̃a et xp̃s talē se fecit nascendo ⁊ pa
ciendo. vt possent de illo hōiēs loqui.
Quia de hōiē homo facile loquit⁹. de
deo hō qm̃ loq̃t⁹ sic qm̃o est de⁹. Ip̃o
autē de hōiē facile loquit⁹. Vt q̃ mag
ni descenderēt ad paruos et nō illis
tamē loquerēt⁹ n̄ magnū. ip̃e q̃ mag
nus erat fcs est puus vt de illo mag
ni puis loq̃rentur. Audistis mō qd̃ di
co cū ap̃ls legēt⁹ si aures aduertistis.
Dixit h̃ nō potui vobis loq̃ q̃si spūālī
bus. sed q̃si carnalib⁹. Ergo spūālīb⁹
in excelsis loquit⁹. carnalibus autē vt
loquat⁹ descendit. Nam vt sciatis q̃a
quidā descendit: de illo qui descendit
loquit⁹. Ecce ioh̃ēs manentē in se loq̃
tur. In p̃ncipio erat verbū et verbū
erat apud deū. et de⁹ erat ṽbū. Ip̃oc
erat in p̃ncipio apud deū. oia p̃ ip̃m
fcā sunt. ⁊ sine ip̃o fc̃m est nichil. Ca
pe si potes. arripe cibus ē. Sed dic
tur⁹ es m̃. Ille quidē cibus ē. sed ego
infans sum. lactandus sum vt ydo
neus fieri possim ad manducādū ci
bum. Ergo q̃a tu lacte nutriend⁹ es.
ille autē cibus est. ip̃e cibus p̃ carnē
traiect⁹ ē ad fauces. Quomō q̃ cibū
m̃ comedit vt p̃ carnē traiciat ad in
fantē lac factū. sic cib⁹ angloꝝ dñs ṽ
bū caro fc̃m est ⁊ fcs est lac. Et dicit
ap̃ls lac vobis potū dedi nō escā. nō
dū enī poteratis. sed nec adhuc qd̃
potestis. Ergo dādo lac descēdit ad
puulos. ⁊ q̃ descēdit. descēdentē de
dit. At enī. nūq̃ dixi me aliqd̃ it̃ vos
scire. n̄ ip̃m xp̃m et hunc crucifixum.
Quia si dicēt tantū ip̃m xp̃m. ē ip̃s
xp̃s ecīā scdm̃ diuinitatē scdm̃ id qd̃
erat ṽbū ap̃d deū fili⁹ dei ip̃s xp̃s
sed hūc id ē h̃ mō dcm̃. paruuli nō ca
piūt. Quomō q̃ capiūt q̃ lac capiūt.
Ip̃m xp̃m iqt̃ ⁊ hūc crucifixū. Suge

qđ pro te factus est et crescis ad id qđ ē
Sūt ergo et ascendētes et descendē
tes In illis scalis et ascendētes sunt
et descendētes Ascendētes q̄ sunt Qui
p̄ficiūt ad intellectū spūaliū Descen
dentes q̄ sunt Qui q̄uis q̄tū hoīes
possunt fruantur itelligēcia spūaliū.
tamē descendunt ad puulos vt talia
eis dicant qualia possunt cape. et lac
te nutriti possint ydonei fieri et validi
ad capiendū cibū spūalem Ysayas
frēs eciam ip̄e ad nos de descendēti
b⁹ fuit. nā et ip̄i gradus ei⁹ descendē
tes apparēt Cum enī dicēt de spiri
tu scō. requiescit inquit sup eū spūs sa
pie et intellcūs. spūs consiliū et forti
tudis. spūs scientie et pietatis et spūs ti
moris dñi. a sapiēcia cepit vsq; ad ti
morē descendit Quomō ille qui doce
bat a sapia descendit vsq; ad timorē.
tu q̄ discis et p̄ficias a timore ascende
ad sapientiā Scriptū ē enī incipiū sa
pie timor dñi Nam q̄ psalmū audite
Ecce añ oculos nr̄os ponam⁹ ascēsu
rū hoīem Vbi ascēsurū In corde Dñi
ascensurū Ab huilitate. id ē a cōualle
ploratiois i locū quē disposuit Quo
ascensurū Ad illud ieffabile qđ cū di
ci non possit dcm ē in locū quē dispo
suit Cū ḡ sic cepit homo disponē as
cēsum. h̄ dico aptius. cū cepit homo
xpian⁹ cogitāe p̄ficē. incipit pati lin
guas aduersantiū Quicūq; illas et nōdū
pass⁹ ē. nōdū p̄ficit Quicūq; illas n̄
pacit⁹ nec conat⁹ p̄ficē Vlt nōsse qđ
dicam⁹. ymmo qđ audiam⁹ fil̄ expia
tur Incipiat p̄ficē. incipiat velle ascē
dere. velle cōtēpnē trena fragilitatē
tpalē felicitatē sc̄i pro nichilo habē.
deū solū cogitāe. lucris nō gaudē. a
dāpnis n̄ cōtabescē. oīa ecia sua. velle
vēdē et paupib⁹ tribuē et seq̄ xpm Vi
deam⁹ q̄admodū paciat⁹ linguas re
trahētū. et mltā cōtradictiū. et qđ ē

129
gravius q̄si cōsulēdo a salute autētū
Qui enī cōsulit alicui ad salutē cōsu
lit. ad id qđ p̄dest consulit. ille aut q̄si
cōsulens retrahit a salute Quia ḡ vi
det⁹ habē palliū cōsulētis et habet ve
nenū perimētis. lingua dolosa dicta ē
Ascēsur⁹ ḡ cōtra ip̄as linguas p̄mo
deū deprecatur. Aut enim **P**salms

Ad te dñe cū tribularer clama
ui et exaudisti me Vñ illū ex
audiuit. Vt iā cōstitueret eū ad qđ⁹
ascendēdi Et q̄a iā ascēsur⁹ ē. exaudi
t⁹ qđ orat. **O**ñe erue aiām meā a la
bīs iniustis et a lingua dolosa Que ē
lingua dolosa. Sbdolosa habēs yma
ginē cōsulēdi. et p̄niciē nocēdi Xpi sūt
q̄ dicūt et tu h̄ fcūr⁹ es qđ nemo fecit
et tu sol⁹ eris xpian⁹. Et si ostēderit
alijs h̄ facere et legerit euāgeliū vbi
p̄cepit dñs fieri. et legēit actus ap̄lo
rū. illi qđ dicūt in lingua sbdolosa et la
bīs iniqs. Non potēis forte iplere.
multū ē qđ aggredieris Alij p̄hiben
do deterrēt. alij laudādo pl⁹ p̄munt
Quia enī talis ē vita que iaz occupa
uerit mūdū. tāta auctoritas xpi ē. vt
rephēdē iā xpm nec pagan⁹ audeat.
legitur ille q̄ rephēdi non p̄t. q̄ dixit.
vade vende oīa que habes et distri
bue paupibus et seq̄re me Xpo con
tradici nō potest. euāgelio cōtradici
nō potest. rephēdi xps nō potest. cō
uertit se dolosa lingua ad laudē p̄hi
bētē Si laudas hortāe. q̄re laudādo
p̄mis. **A**deli⁹ est vt tu vituperares.
q̄ dolose laudares Quid enī dicēs
vituperādo. Absit. feda vita ista est.
mala vita ista ē Sed q̄a nosti cū hec
dixeris. p̄mi te posse auctoritate euā
gelica. cōūtis te ad aliud dissuadēdi
gen⁹ vt laudādo me falso a vera lau
de p̄hibeas ymmo laudando xpm a
xpo p̄hibeas dicēs. qđ est h̄. Ecce illi
fecerunt. forte tu non poteris Inci
pi

cipis ascendere. cadis. **N**onē vide-
tur. serpens est. dolosa lingua est. vene-
num habet. **R**oga cōtra illā si vis as-
cendē. et dic deo tuo **D**ñe erue aiām
meam a labijs iustis et a lingua do-
losa. **E**t dicit tibi dñs tu? **Q**uid da-
bitur tibi aut qđ apponet? tibi ad lin-
guā dolosam. id est qđ habeas adu-
sus linguā dolosam. qđ apponas lin-
gue dolose quo te munias aduersus
linguā dolosam? **Q**uid tibi dabit? aut
qđ apponetur? **I**nterogavit exercēs.
nam ipse dicitur? ē qđ interrogat. **R**es-
pondit enī subiciens sibi interrogan-
ti. **S**agitte potētis acute. cū carbo-
nibus desolatorijs. vlt vastatoribus
Siue desolatorijs dicas siue vasta-
torib? dicas. nam in diuersis codici-
b? diuerse scriptū idem significat. **V**i-
dete vastatores carbones dicūt. qui
vastando et desolādo ad desolatio-
nē facile pducūt. **Q**ui sunt isti carbo-
nes? **I**ntelligat caritas vtrā pmo qđ sūt
sagitte. **S**agitte potētis acute. ver-
ba dei sunt. **E**cce iaciūt et transfigūt
corda. sed cū transfixa fuerint corda
sagittis vbi dñi. amor exercitat. nō
interit? cōpatur. **N**ouit domin? sa-
gittare ad amorē. et nemo pulchri?
sagittat ad amorē. qđ qui vbo sagit-
tat ymmo sagittat cor amātis vt ad-
iuuet amantē sagittat vt faciat amā-
tē. **S**agitte autem sunt cū agim? ver-
bis. **C**arbones aut vastatores qđ sūt?
Narū est verbis agere cōtra linguā
subdolā et labia iniqua. pax est vbi
agē. et exēplis agendū est. **E**xēpla sūt
carbones vastatores. **E**t qđre vasta-
tores dicunt? breuiter accipiat caritas
vtrā. **P**rimo qđmō exēplis agendū sit vi-
dete. **L**ingua subdola nichil sic nouit di-
cē qđ magis subdola est. nō vide ne non
possis iplere. multū ē a te haggredi.
Accepisti tu pceptū euangelicū. ha-

bes sagittas. sed carbones nōdū ha-
bes. **T**imendū est ne sagitta sola nō
valeat aduersus linguā dolosam. sunt
et carbones. vtputa incipit tibi enī di-
cē dñs. tu nō potes. quare ille potest?
Quare alter potuit? **N**ūqđ tu delica-
tior es illo senatore? **N**ūqđ tu ifirmi-
or es illo aut illo i valitudine? **N**ūqđ
tu ifirmior femis? **S**emie potuerūt
virī nō possunt. **D**elicati diuites po-
tuerunt. paupes non possunt. **S**ed
ego inquit multum peccavi et mul-
tum pccōr sum. **N**umerantur eciam
qui multū peccauerūt et eo ampli?
amauerūt. quo plura illis dimissa sūt.
quomō dictū est in euāgelio cui mo-
dicū dimittitur modicū diligit. **C**um
ergo fuerint ista enumerata et noia-
tim dicti fuerint hoīes qui potuerūt
ille accepta sagitta in corde acceden-
tib? eciam carbonib? desolatorijs. de-
solat? in illo cogitatio terrena. **Q**uid
est enī desolat? **A**d desolationē per-
ducitur. **E**rāt autem i illo multa que
male fronduerāt multe carnales co-
gitationes. scāres mlti amores. ipi
vunt? carbonib? desolatorijs. vt fi-
at purus locus desolat? in cui? loci
puritate faciat deus edficiū suū. qđ
scā eāt ibi ruina dyaboli. et edificat?
ibi xpūs. **N**am quā diu manet ibi dy-
abol? non potest edificari xpūs. **A**c-
cedunt carbones desolatori et deici-
ūt qđ male fuāt edificatū. et desolato
loco accedit structura felicitat? ppe-
tue. **V**idete ergo qđre dicti sunt carbo-
nes. qđ qđ se cōuertūt ad dñm. de mor-
tuis reuiuiscūt. **C**arbones aut qđ ac-
cendūt? anqđ accenderentur extincti
erant. **N**am extincti carbones mor-
tui dicuntur. ardētes viui appellāt?
Exēpla ergo multorū iūqz qui cōuer-
si sūt ad dñm. carbones dicti sūt. **A**udis
hoīes mirari et dicere. ego illum no

130
ui q̄ ebriofus fuit. q̄ sceleratus. q̄lis
amator circi. aut āphiteari. q̄lis frau
dator. mō quomō dō seruit. Qm̄ in
nocens factus est. Noli mirari. car
bo est. Viuū gaudes. quē extinctum
plāgebas Sed quādo laudas viuū.
si nosti laudare. adhibe illū mortuo
vt accendat. id est quicūq; adhuc pi
ger est sequi deū. admoue illi carbo
nē qui erat extinctus ⁊ habeto sagit
tā verbi dei et carbonē vastatorē. vt
occurras labijs iniqs et lingue sub
dole. Quid sequit? Accepit iste sagit
tas ardentes. accipiat carbones vas
tatores. Gā repellit linguā subdolā
et labia iniqua. iam ascēdit gradū. in
cipit pficē. sed adhuc viuit inter ma
los. inter iūqs. nondū est area venti
lata Duta quia triticū sc̄m ē. nūquid
iā in horreo ē? Adhuc necesse ē mul
ta palea premat. et q̄tū proficit tan
tū videt maiora scādala in pp̄lo Nā
si nō pficiat. nō videt iniqtates. Si
non sit verax xpianus non videt fic
tos Etenī frēs et de illa filitudine h̄
nos docet domin⁹ et de frumētis et
zyzanijs Cum aut creuisset herba et
fructū fecisset. tunc apparuerūt ⁊ zy
zania. id ē nulli homini apparēt ma
li. nisi fact⁹ fuerit ipe bonus. q̄a cum
creuisset herba. et fructū fecisset. tūc
apparuerūt zyzania Gā ergo iste ce
pit proficere. et cepit vidē malos. et
multa mala que añ non nouāt et cla
mat ad deū. **H**eu me qđ incolat⁹ me
us lōgiquus sc̄us est. Multū a te re
cessi. pegrinatio mea sc̄a ē lōgiqua
Nondū veni i priam illā vbi cū nul
lo malo victur⁹ sum. nōdū veni in il
lam societate angeloz vbi scandala
nō timebo. Quae aut nōdū sum ibi.
Quia incolat⁹ me⁹ longiquus sc̄us
ē. Incolat⁹ pegrinatio ē Incola. dē
q̄ habitat in tra aliena. nō in ciuitate

sua Longinquus inqt sc̄us est. plō
gat⁹ incolat⁹ me⁹ Et vbi lōgiquus.
Aliqn̄ frēs mei cū pegrinat⁹ hō inter
meliores viuit. q̄ in patria sua for
te viueret. Sed non sic est qñ de illa
ihrlm celesti peregrinamur. Duta
enī hō patriā. et aliquando in pegri
natione illi bñ est. iuenit amicos fi
deles pegrinādo. q̄s i patria inueire
non potuit. Inimicos habuit vt de
patria pelleret⁹ ⁊ cū pegrinaretur in
uenit qđ non habebat in patria Nō
sic ē patria illa ihrlm vbi omnes ho
ni. Quicūq; inde pegrinat⁹ inter ma
los ē nec recedere a malis potest. ni
si cū redierit ad societate angeloz.
vt ibi sit vñ pegrinatur. Gbi omnes
iusti et sancti qui fruūtur verbo dei
sine lciōe sine litteris Quod enī nob
per paginas scriptū est. per facie dei
illi cernūt. Qualis patria. et magna
patria. et miseri sūt pegrini ab illa pa
tria Sed qđ ait iste. Longiqua sc̄a ē
pegrinatio mea. Darime eoz vox
est. id ē ipi⁹ eccie q̄ laborat in hac ter
ra. illi⁹ vox est qui clamat a finibus
terre in alio loco psalmi dicens. a fi
nib⁹ terre ad te clamaui Quis nos
trū clamat a finib⁹ tre. Nec ego. nec
tu. nec ille. sed a finibus terre ipa sola
eccia tota hereditas xpi clamat. quia
eccia hereditas eius Et de eccia dic
tū est. postula a me et dabo tibi gen
tes hereditate tuā. et possessionē tuā
i minos terre. Si ergo possessio xpi
vsq; ad fines tre. et possessio xpi oēs
sancti. et oēs sancti vn⁹ homo i xpo.
quia vnitas sancta in xpo est. ipe vn⁹
homo dicit. a finibus terre ad te cla
maui cū angeretur cor meū. Ihui⁹ q̄
hois lōginq pegrinatio sc̄a ē inf ma
los Et tāq; dicet⁹ illi. cū quib⁹ q̄ ha
bitas vt gemas. pegrinatio mea lō
ginqua facta est Sed quid si cū bo
99 iij

nis. Si cū bonis esset. non dicet heu
me. Heu vox est miserie. vox ē cala-
mitatis et infelicitatis. sed tamē in spe
qua iā vel gemē didicit. Multi enī et
miseri sunt et nō gemūt. et pegrināt
et redire nolūt. Iste iā volens rediē
cognoscit infelicitatē peregrinatiois
sue. qā agnouit illā redit et ascendere
incipit qā cāticū graduū cepit canta-
re. Vbi ergo gemit et inter quos ha-
bitat. **I**nhabitavi cum tabernacu-
lis cedar. Verbum hoc qā hebreū est
pculdubio non intellexistis. Quid ē
ihabitavi cū tabernaculis cedar. Ce-
dar quantū memim⁹ ex interpreta-
tione nominū hebreorum. tenebras
significat. Interpretatū cedar. latine
tenebre dicuntur. Mostis autē duos
filios habuisse abrahā. q̄s quidem cō-
memorat apl's. et ad ymaginem du-
orū testamentorum esse dicit. vn⁹ ex
ancilla erat alter de libera. Ex ancilla
ysmahel erat. de libera sara. quē sus-
cepit ex despatione per fidem ysaac
erat. Vterq; ex semine abrahe. sed nō
vterq; heres abrahe. De abraham na-
tus vnus. sed tamē non hereditat. al-
ter eciam heres nō solum filius sed
et heres. In ysmahel sunt omnes qui
carnaliter colunt deum ad ipōs enī
et vet⁹ testamentū pertinet. quia sic
dixit apl's. sub lege volentes esse. le-
gem nō audistis. Scriptū est enim
quod abraham duos filios habuit.
vnū de ancilla et vnum de libera. que
sunt in allegoria. Hec sunt duo testa-
menta. Que sūt duo testamenta. Vnū
vetus et alterū novū. Vetus testamē-
tum a deo. et novū testamentū a de-
o. quomō de abraham. et ysmahel et
ysaac. sed ysmahel ad terrenū ysaac
ad celeste regnum. ideo vet⁹ pmis-
sioēs habet tēnas. terrenam iherl'm
terrenam palestina. regnū terrenū.

salutem terrenam. hostiū subiuga-
tionem. habundantiā filiorū. fecun-
ditatē frugū. Omnia ista promissio-
nes sunt terrene. in figura spirituali-
ter intelligunt. quomō iherl'm terre-
na vmbra erat regni celestis. et reg-
num terrenū vmbra erat regni celo-
rum. Ysmahel in vmbra. ysaac in lu-
ce. Si ergo ysmahel in vmbra. nō mi-
rū quia ibi tenebre. Pinguiorē ete-
nim vmbre. tenebre sunt. Ergo ysmahel
in tenebris ysaac i luce. Quicūq;
hic eciam in eccia terrenam felicitā-
tem querūt a deo. adhuc ad ysmahel
pertinent. Ipsi sunt qui cōtradiciunt
spiritualibus proficientib⁹ et detra-
hunt illis. et habent labia iniqua et lin-
guas subdolas. Contra quos roga-
uit iste ascendens. et appositi sunt ei
carbones desolatorū. et sagitte potē-
tis acute. Inter illos enim adhuc vi-
uit donec tota area ventiletur. ideo
dixit inhabitavi cū tabernaculis ce-
dar. Nam et ipa tabernacula ysmahel
cedar dicta sunt. Sic habet liber
geneseos. sic habet quod cedar ad ysmahel
pertinet. Ergo ysaac cū ysmahel.
id est qui p̄tinent ad ysaac. inter
illos viuunt qui p̄tinent ad ysmahel.
Isti sursum volūt ascendere. illi
deorsum volunt premere. Isti vola-
re volunt ad deum. illi conantur pē-
nas euellere. Namq; apud apl'm ita
dicitur. sed sicut tūc qui secundū car-
nem nat⁹ erat persequēbat⁹ eum qui
secundū spiritū. ita et nunc Spūales
ergo persecutionē paciūtur a carna-
libus. Sed quid dicit scriptura. Eice
ancillam et filiū ei⁹. non enim heres
erit filius ancille cum filio meo ysaac.
Sed hoc quod dicit eice quādo erit.
Quādo area ceperit ventilari. Quid
autē anteq; eiciatur dicit. heu me
quod incolat⁹ me. Iōginquus fcūs

131
ē. inhabitavi cū tabernaculis cedar
Et exponit nobis qui sunt isti q̄ per
tinent ad tabernacula cedar. **M**ul-
tū pegrinata est aīa mea. Ne pegri-
nationē corpālē intelligēs aīam dīc-
it pegrinari. Corpus pegrinat' locis
aīa pegrinatur affectib'. Si amaue-
ris terrā pegrinaris a deo. si amaue-
ris deū ascēdis ad eū. In caritate dei
et p̄i exercemur ut redeam' ad cari-
tatē. Si cadam' in terrā. marcescim'
et putrescim'. Iste autē q̄ cecideat. des-
censū ē ad eū ut ascenderet intēdens
tpe pegrinationis sue. dixit se pegri-
nari i tabnaculis cedar. Quare. Quia
mltū pegrinata ē aīa mea. Ibi pegri-
nat'. vbi ascēdit nō corpe pegrinat'.
non corpe ascendit. Sed vbi ascēdit.
Ascēsiōēs inqt in corde. Si ergo as-
cendit in corde. non ascendit. Nō as-
cendit per ascensionēs cordis. n̄ aīa
que pegrinatur. Sed donec pueniat
multū pegrinata ē aīa mea. Vbi. In
tabernaculis cedar. **C**ū hīs q̄ ode-
rūt pacem eram pacific'. Verū ut au-
diatis frēs karissimi. non poteritis
p̄bare q̄ vera cātetis. nisi ceperitis
facere qd cantastis. Quātumlibet il-
lud dicā quomōlibet exponam quali-
buscūq; verbis versem. non intrat
in cor ei'. in quo nō est op' eius. In-
cipite agē. et videte qd loqmur. Tūc
ad singula vba lacrimę pfluēt. tunc
psalm' cātāt'. et facit cor qd i psalmo
cantat'. Quā multi enī sonāt voce et
corde muti sūt. et q̄ multi tacent labijs
et clamant affectu. quia ad cor homi-
nis aures dei. Sic aures corpales ad
os hoīs. sic cor hominis ad aures dī.
Multi clauso ore exaudiūt' et multi
i magnis clamorib' nō exaudiūtur.
Affectib' oraē debem' et diceē. mltū
peregrinata ē anima mea. cum hīs
qui oderunt pacem eram pacificus.

Quid enī aliud dicimus istis hereti-
cis. nisi cognoscite pacem. amate pa-
cem. Iust' vos dicitis. si iusti essetis
inter paleā grana gemeretis. Nam
quia sunt grana in catholica et vera
grana sunt. ideo tolerant paleā donec
ventiletur area. q̄a inter paleam cla-
mant. heu me qd incolatus me' lon-
ginquus scūs est. habitavi cū taber-
naculis cedar. Inhabitavi inquit cū
palea. sed quomō de palea mult' fu-
mus exit. sic cedar tenebre. Inhabi-
taui cum tabernaculis cedar. multū
pegrinata est anima mea. Frumētō-
rū vox est. inter paleas gementi um.
Ihec loqmur illis qui oderūt pacē et
dicimus. cū hīs qui oderūt pacē erā
pacific'. Qui sunt qui oderūt pacē.
Qui conscindūt vnitatē. Si enim pa-
cē non odissent. in vnitatē māsissent.
Sed videlicet p̄pterea se sepauerūt
ut iusti essent. ut non haberent mix-
tos iniustos. Aut nostra ē ista vox. ā
illorū elige cuius sit. Catholica dicit.
non est dimittenda vnitās. non ē p̄ci-
denda eccia dei. iudicabit de' de ma-
lis et bonis postea. Si nūc mali a bo-
nis separari non possunt. ferendī sunt
ad tps. Alii in area nobiscū eē pos-
sunt. in horreo non possunt. Et forte
hodie qui mali apparent. cras boni
erunt. et qui de bonitate hodie sup-
biūt. cras mali inveniunt'. Quisquis
ergo humiliter malos ad tēpus fert
ipe pueniet ad requiē sempitnā. Ihec
vox catholica est. Illoz autē vox qua-
lis est non intelligentiū neq; que lo-
quūtur. neq; de quibus firmant. Ne
tangas immundū. et qui tetigerit in-
mundū inquinatur. Separem' nos.
ne cōmisceamur malis. Et nos illis.
amate pacē. diligite vnitatē. Nesci-
tis a qm multis bonis sepamī. dum
quasi malis calūpniāmini. Scuriunt.
qq iij

seuiunt. quando ista dicimus. nā que-
rūt et mortificare nos Apparuerūt
sepe ipet^r eorū. apparuerunt insidie
Cū ergo inter ifidias illoꝝ uiuim⁹. ⁊
quib⁹ dicim⁹ amate pacē. aduersan-
t^r nobis. nōne vox ista nra ē. cū hīs
qui oderūt pacē erā pacificus. **Q**uā
loquerer illis debellabāt me gratis.
Quid ē enī fratres debellabant me.
Et parū erat si nō addēt gratis Qui-
bus dicim⁹ amate pacē. xpm amate
nūqđ dicimus honorate nos. Sed
honorate xpm. Nos nolum⁹ hono-
rari. sed illū. Nā nos quid sum⁹. Au-
di paulū aplm. qui tamē dicebat illis
puulis. q̄s mali hoīes. et mali suaso-
res p̄cidē ab vnitate in scismata vo-
lebant Quid eis dicebat ille. Nunqđ
paul⁹ pro vobis crucifixus ē. aut in
nomine pauli baptizati estis. Hoc ⁊
nos dicim⁹. amate pacē amate xpm
Si enī amant pacē. xpm amāt Cū ḡ
dicim⁹ amate pacē. hoc dicim⁹ ama-
te xpm Quāē. Quia de xpo ait apls
ipe ē enī pax nra. qui fecit vtrāq; vnū
Si ḡ xpūs ideo pax q̄a fecit vtrāq;
vnū. quare vos de vno fecistis duo.
Quomō ergo pacifici estis. vt cum
xpūs faciat vnū de duobus. vos fa-
citis de vno duos. Sed q̄a h̄ dicim⁹
cū hīs qui oderūt pacē sum⁹ pacifi-
ci. et tamē illi qui oderūt pacē cū lo-
queremur eis debellabāt nos ḡtis
Explicit psalm⁹ L. xix. Incipit L. xx
Secūd⁹ est iste psalm⁹ eorum
quoz titul⁹ est cāticū gradu-
um Plēs enī sunt significātes vt iā
in pmo eorū audistis ascēsum nrm.
qui fit in corde ad deū. in cōualle plo-
rationis. id est ab huilitate cōtribula-
tionis Ascens⁹ enī utilis nobis non
potest esse. nisi primo huiliati a cō-
ualle nobis ascēdendū esse memine-
rimus Cōuallis enī terre loc⁹ est de

pressus. Sicut loca terre alta mon-
tes et colles. ita cōuallis loc⁹ huilis.
nedū prepropere et ppostere queri-
m⁹ exaltari. non ascendam⁹ sed rua-
m⁹ Docuit autē ipe domin⁹ a cōual-
le plorationis ascēdendū. qñ pro no-
bis huiliari vsq; ad mortē crucis et
pati dignatus ē. Hoc exemplū non
relinquam⁹ Istam cōualle ploratio-
nis martyres intellexerūt. Vñ intel-
lexerūt. Vnde. Quia et ipi de conual-
le plorationis vt coronarent^r ascē-
derunt. Congruit et hodierno diei
psalm⁹ iste cāticū graduū. De illis
enī dictū est. eūtes ibāt et flebāt mit-
tentes semina sua. Hec est cōuallis
plorationis. vbi a flentib⁹ mittunt^r
semina Que sunt autē semina. Bona
opa in ista tribulatione terrena Qui
bene opant^r in cōualle plorationis.
filiis est hoī semināti per yemē Nū-
qđ frigoē ab ope deterret^r. Sic pres-
suris mūdi non debem⁹ a bono ope
deterri. quia vides qđ sequit^r Eun-
tes inqt ibant et flebāt mittentes se-
mina sua. Valde miseri si sp̄ flebant.
valde miseri si nūq; de lacrimis libe-
randi Sed vide qđ sequit^r Venientes
aut venient in exultatione. portātes
germina sua Nichil aliud istis cāti-
cis docemur frēs q̄ ascendē. sed ascē-
dere in corde. in affectu bono. in fide
et spe et caritate. in desiderio ppetui-
tatis et vite eterne Si ascēditur. cō-
gruit nos dicē. quomō ascēdendū sit
Quāta terribiliora lecta de euāgelio
audiuit caritas vestra. videtis certe.
quia hora dñi ficut fur ī nocte ita ve-
niet Si sciret iqt paterfamilias qua
hora fur veniret. amē dico vobis q̄a
nō pateretur perfodere parietē suū.
Dicitis modo Quis ergo nouit qua
hora veniet. quia hora ficut fur erit.
Nescitis qua hora veniat. semper vi

132
gila. ut quod nescis quā veiat. patū te
iueniat cū venerit et ad hoc forte nes-
cis. quā ventur⁹ est. ut semp patū sis.
Illū enī patrē familias subito occu-
pabit hora illa. q̄ pater familias sup
b⁹ significatus ē. Noli velle esse pfa-
miliās. et non te subito illa hora oc-
cupabit Et quid ero inq̄s? Quale au-
disti de psalmo pauper et dolēs ego
sum Si enī pauper et dolēs eris. nō
eris pater familias. quē illa hora sibi
to inueniet. et subito premet. Patres
familias enī sunt illi qui psumentes
de cupiditatibus suis. et in delicijs
huius sc̄li defluentes tument. et eri-
guntur aduersus huiles. et insultant
in sc̄is intelligentibus angustā viam
que ducit ad vitam Talibus enī ve-
niet illa hora subito. quia tales erant
in diebus noe quorū dierū cōmemo-
rationē audistis factā ī euāgelio. sic
erit aduent⁹ filij hominis inq̄t quo-
mō in diebus noe. manducabāt. bi-
bebant. nubebant. vxores ducebant.
nouellabant. edificabant. donec itro-
it noe in archam. et venit diluuiū et
p̄didit omnes Quid ergo? Dēs pe-
ribunt qui ista faciunt. q̄ nubunt. qui
vxores ducunt. qui nouellant. q̄ edi-
ficant? Non Sed qui de hīs presu-
mūt. sed qui ista deo preferūt sed qui
ppter hec offendē deū cito pati sunt
At vero q̄ istis oībus aut nō vtūtur
ā vtūt⁹ tāq̄ nō vtētes pl⁹ psumētes.
de illo q̄ dedit q̄ de hīs q̄ data sūt et in-
telligentes in hīs ei⁹ cōsolationē et
miām et non occupati donis ne a do-
natore ruerēt. qui tales sūt non illos
inuenit inparatos hora illa sicut fur
Talib⁹ dixit apl⁹. vos aut non estis
in tenebris. ut dies ille vos tāq̄ fur
cōprehēdat. oēs enim vos filij lucis
estis. et filij diei Ideo domin⁹ cū di-
ceret timendā eē horā sicut furē noc-

tem posuit Et apl⁹ ita ait. quia hora
domini sicut fur in nocte ita veniet.
Non vis ut te inueiat noli eē in noc-
te Quid est noli esse in nocte? Filij lu-
cis estis et filij diei. non sumus noc-
tis neq̄ tenebrarū Qui sunt filij noc-
tis et tenebrarū? Iniqui. ip̄i. infide-
les. Sed et ip̄i audiant anteq̄ veniat
hora. et dicat illis apl⁹. fuistis ali-
quādo tenebre nūc autē lux in domi-
no Sicut iste psalm⁹ habet euigilet
iam illuminati sunt montes quid ad-
huc dormiunt? **Psalmus**

Euent oculos suos ī mōtes.
vñ veniet auxiliū illis. Quid ē
iam illuminati sunt mōtes? Jam or-
tus est sol iusticie. iā ab apl⁹s predi-
catū est euāgelij. p̄dicare sunt scrip-
ture. patuerūt omnia sacramēta cō-
scissum est velū. patuit secretū tēp i
iā tandē leuent oculos suos in mon-
tes. vnde veiet auxiliū illis. Hoc enī
precipit illis iste psalm⁹ sc̄ds de hīs
qui scribuntur canticū graduū Sed
non rursus presumant de montib⁹.
quia ip̄i montes. non a se lucent. sed
ab illo lucēt de quo dictū est. erat lu-
mē verū. qd̄ illuiāt oēm hominē ve-
ientē in hunc mundū Montes pos-
sunt intelligi hoiēs magni. hoiēs cla-
ri. Et q̄s maior est iohāne baptista?
Qualis ille mōs erat de quo dñs di-
cit. in natis mulierū nemo exsurrex-
it maior iohāne baptista. Vides cer-
te istum magnū montē. lucentē. au-
di cōfitentē. Quid cōfitentē? Nos
oēs inq̄t de plenitudine eius accepi-
m⁹ De cuius ergo plenitudine acce-
perunt montes. ab illo est tibi auxili-
ū. non a montib⁹. in q̄s tamē nisi le-
uaueris oculos p̄ scripturas. nō ad-
moueberis ut ab illo illumiēris Cā-
ta ergo qd̄ sequitur. si vis audire ut
firmissiē ponas pedes in gradibus

ne i illa assensione aut fatigeris. aut
lapsus cadas. dic qd sequitur **S**e
des ad mouendū pedē meū. Dñi mo
uentur pedes. Dñi motus est pes illi
qui eāt in padyso. Sed pñs attende.
vnde mot⁹ est ille q eāt inter anglos
et moro pede cecidit. et de anglo fac
tus est dyabol⁹. Adoto eni pede ce
cidit. Quere vñ cecidit Supbia ceci
dit. Nō q mouet pedē nisi supbia ad
ruinā. non mouet pedē n supbia. Ad
ambulādū et pficiendū caritas mo
uet pedē. ad cadendū supbia mouet.
Ideo et ille qd dicit in psalmo. Fili
autē hoim sub tegmie alarū tuarum
sperabūt. Si sū tegmie. semp huiles.
sp de deo sperantes. sp de se non pñ
mentes. Sub tegmie alarū tuarū spa
būt. non enim a se faciant⁹ vt bñ sint.
Sed qd sequit⁹. Inebriabūt⁹ ab vber
tate dom⁹ tue. ⁊ torrente deliciarū tu
arū potabis eos. Ecce sitientes. ecce
inebriati. ecce sitiūt. ecce bibūt. sed nō
a se bibūt. nec ipi sibi sunt fons. Sed
vñ bibūt. Sū tegmie alarū tuarū spa
būt. Si sub alis huiles sunt. Quare.
Quia apud te inq̃t fons vite. Nōn q
a se irrigant⁹ mōtes. sicut a se nō illui
ant⁹ montes. Nam vide qd sequitur.
In luie. tuo videbim⁹ lumē. Si q in
lumine ipi⁹ videbim⁹ lumē. q̃s cadit
a luie. nisi cui ip̃e non ē lumē. Et qui
voluerit sibi eē lumē. ip̃e cadit a luie
quo illuiatur. Ideo sciens nō cadere
nisi eū qui sibi vlt lucē cū sit p se te
nebre. statim sbiecit. nō veiat in pes
supbie. et manus peccōris non mo
ueat me. id est mutatio peccatorum
non moueat me. vt cadā a te. Quare
timuisti et dixisti non veniat in pes
supbie. Sequit⁹. Ibi ceciderūt oēs q
opāt⁹ iūquitatē. q̃s vides opari iūq̃ta
tē iā dāpnatī sūt. Sed vt dāpnarēt⁹ v
bi ceciderūt. Cū illis veit pes supbie

Recte q̃ iste audiens vt ascendat et
nō cadat. vt a cōualle ploratiois pñ
ciat. nō in tumore supbie deficiat. ait
deo. ne des ad mouendū pedem me
um. Et domin⁹ illi. **N**eq̃ dormiet
qui custodit te. Infēdat caritas vrā.
Quasi vna sentēcia scā est ex duab⁹
vocibus. Ip̃o dixit ascendens et can
tans cāticū graduū. ne des ad mouē
dum pedē meū. et deus tāq̃ dicet ad
te. ne des ad mouendū pedem meū.
dicis michi. adde. neq̃ dormitet qui
custodit te. et nō mouebitur pes tu
us. Dixerit autē ille nūq̃d in prāte me
a ē. vt nō dormitet qui custodit me.
Volo vt non dormiat neque dormi
tet. Ergo illum tibi elige qui non dor
mit neq̃ dormitabit et non mouebi
tur pes tuus. Deus nunq̃ est dormi
ens. Si vis habere custodē non dor
mientē. deum elige custodē. Ne des
ad mouendū pedem meū dicis tu. be
ne optime. sed ille dicit tibi neq̃ dor
mitet qui custodit te. Tu forte cōuer
surus te eras ad homines custodes
et dicturus. quē sum inuentur⁹ non
dormientē. Quis homo nō dormi
tabit. Quem inueio. Quo ibo. Quo
reuertar. Ille tibi ostendet. **E**cce
non dormitavit neq̃ dormiet q̃ cus
todit israhel. Vis habere ergo custo
dē non dormientē neq̃ dormitantē.
Ecce non dormiet neq̃ dormitavit
qui custodit israhel. Xp̃s enim cus
todit israhel. Est o ergo israhel. Quid
ē israhel. Interpretat⁹ homo vidēs
deū. Et quis videt deū. Primo per fi
dem. postea per speciē. Sed per spe
ciē nōdum potest. per fidē vide. Si
enim facie videre nō potes. qm̃ ibi
species. posteriora ei⁹ vide. Ip̃oc dic
tum est moyfi a dño non potes vi
dere faciem meam. posteriora mea
videbis cū transiero. Expectas for

133
te ut transeat. iam transiit. tu vide pos-
teriora ipsi. Vbi transiit? Audi ioha-
nem. cum venisset inquit hora ut transi-
ret de mundo ad patrem Dominus noster
Iesus Christus iam fecit pascha Pascha
autem transiit? interpretatur Nam vbi
est hebreum. et putant homines grecum esse
quasi passionem. sed non est Ad diligentiori-
bus et doctioribus inuentum est. quia pascha
hebreum verbum est. et non interpretatur pas-
sionem. sed transitum Per passionem tra-
nsiit dominus a morte ad vitam. et fecit nobis
viam credentibus in resurrectione eius
ut transeamus et nos de morte ad vi-
tam Non magnum est credere. quia mortuus
est Christus. Hoc et pagani et iudei et
omnes iniqui credunt. hoc omnes credunt quia
mortuus est Fides christianorum resurrex-
tio Christi est Hoc pro magno habemus
quia credimus eum resurrexisse Ergo tunc
se voluit videri cum transiret. hoc est cum
resurrexisset Tunc ipse voluit credi cum
transiret quia traditus est propter delicta
nostra. et resurrexit propter iustifi-
cationem nostram Et ipsam fidem in resur-
rectione Christi maxime commendauit
apostolus ait enim Si credideris in corde
tuo quia deus eum suscitauit a mortuis
saluus eris Non dixit si credideris quia
mortuus est Christus quod et pagani et
iudei et omnes inimici eius crediderunt.
sed ait si credideris in corde tuo. quia
deus illum suscitauit a mortuis. saluus
eris Hoc credere. hoc est esse israel. hoc
est videre deum Quauis adhuc poste-
riora eius videas. tamen cum credideris
in posteriora. puenies ad visionem fa-
ciei. Quid est hoc cum credideris in id quod
posterius pro te factus est Christus. Cum cre-
dideris in id quod posterius suscepit Christus.
Nam in primo facies eius que est. In prin-
cipio erat verbum et verbum erat apud
deum. et deus erat verbum. Posteriora eius
que sunt. Et verbum caro factum est. et ha-

bitauit in nobis Cum ergo credis in hoc
quod pro te factum est verbum. et resurrexit in
carne. ne tu de tua carne desperares
efficeris israel Factus autem israel cum finis
non dormitabit neque dormiet qui custodit
te. quia iam israel es. et audisti in psal-
mo Ecce non dormitauit neque obdormiet
qui custodit israel. Christus enim
ipse dormiuit. sed resurrexit Quid enim
ait ipse in psalmo? Ego dormiui
et sopnum cepi Nunquid remansit
in sopno? Et surrexi inquit. quoniam
dominus suscepit me Si ergo iam re-
surrexit. iam transiit. si iam transiit. vi-
de posteriora eius? Quid est vide poste-
riora eius? Crede in resurrectionem
eius Et quia ait apostolus. et si crucifixus
est ex infirmitate. sed vivit in virtu-
te dei. et iterum ait. Christus surgens a mor-
tuis iam non moritur. et mors ei ul-
tra non dominabitur. recte tibi catat.
ecce non dormitauit neque obdormi-
et qui custodit israel Ad huc forte
queris carnali sensu. quis est qui non
dormitauit neque obdormiet? Et cum
queris inter homines. falleris. nunquam
inuentus es. Noli ergo presumere
de quoque homine. omnis homo dor-
mit et dormitabit Quando dormitat
Cum portat carnem infirmitatis Qua-
do dormiet? Cum fuerit mortuus Noli
ergo presumere de homine. potest dormitare
mortalis Dormit moriens. noli que-
rere inter homines Et quis inquit custodit
me? Qui non dormitat neque dormiet.
Audi quid Dominus custodit te.
Non ergo homo dormitans et dormiens
sed dominus custodit te. Quomodo te cus-
todit? Dominus tegumentum tuum super ma-
nu dextere tue Eya fratres intelliga-
mus adiuuante domino quod sibi ve-
lit. dominus tegumentum tuum super
manu dextere tue Videt enim in habere
sensus occultum. quare non dixerit dominus

custodit te absolute et simpliciter. sed
addidit sup manū dextere tue Quid
enī? Dexterā nrām deus custodit et
sinistrā nrām non custodit? Nonne
īpe nos totos fecit? Nonne qui fecit
dexterā īpe fecit et sinistrā Postre-
mo si placuit dici de dextera sola. qre
dixit sup manū dextere tue. et non iā
sup dexterā tuā? Cur h̄ dicet n̄ aliqd
hic occultū q̄ pulsando pueniremus
abscondēt? Dicet enī. aut dñs custo-
diet te et nichil addet. ā si dexterā ad-
dere voluit dñs custodiet te sup dex-
terā tuā. aut certe q̄a addidit manū h̄
dicet. dñs custodit te sup manū dex-
terā tuā. nō super manū dextere tue
Quod dñs īpe suggerē dignat? pro-
mā vobis. qui et in vobis habitat. si
ne dubio facit vos approbare verū
eē qd̄ dico Nā quid dicturi sum? ig-
noratis Sed cū dixerim? nō ab ip̄s
nobis vobis ostendem? verū eē qd̄
dicimus. sed vos ip̄i agnoscetis verū
esse qd̄ dicim? Nūc aut agnoscetis. n̄
demonstrante illo qui in vobis habi-
tat? In quātū de illo numero estis q̄
rū vox est. ne des ad mouendū pedē
nr̄m. et q̄bus dicit? neq̄ dormitet qui
custodit te. oportet enī vt xp̄s non
dormiat in vobis. et mō intelligitur
verū esse quod dicimus. Quomō in-
q̄es? Quia si dormiet fides vr̄a. dor-
mit xp̄s in vobis Xp̄s enī in corde
nr̄o. fides xp̄i ē ait apl̄s. habitae xp̄m
per fidē in cordibus vr̄is In quo nō
dormit fides. vigilat xp̄s Et si for-
te dormiebat fides tua. et ideo in ista
questione fluctuabas q̄si navis illa q̄
tēpestatē paciebat? vbi xp̄s dormi-
ebat Excita xp̄m et sedabūtur tēpes-
tates Fidē ergo vr̄am interrogo ca-
rissimi. qm̄ filij estis eccie et in eccia
pfecistis? et i eccia pficit? q̄ nōdū pfe-
cistis. et in eccia proficiēdi estis qui

iam pficitis Interrogo vos qd̄ so-
letis intelligē quod dcm̄ est in euāge-
lio. nesciat sinistra tua qd̄ faciat dex-
tera tua Hoc enī intellecto iuemetis
q̄ sit dext̄a. et que sit sinistra. filij intelli-
getis. et vtrāq̄ ptē deū fecisse et dexte-
rā et sinistrā. et tamē non debet scire
sinistra qd̄ faciat dextera. Sinistra
nostra d̄r q̄tqd̄ t̄paliter habem? dex-
tera nr̄a d̄r. q̄tqd̄ nobis eternū. et in-
cōmutabile dñs pollicet? Si aut ille
q̄ dabit eternā vitā. īpe et de istis t̄pa-
lib? cōsolat? p̄ntē vitam. īpe fecit dex-
terā et sinistrā Dicit de quibusdā psal-
m? apud dauid Quorū os locutū ē
vanitatē et dext̄a eorū dext̄a iniquita-
tat? Inueit ḡ quosdā q̄s rēphendit q̄
dexterā verā pro sinistra habebāt. et
verā sinistrā dexterā sibi fecerūt Qui
sunt isti. exponit cōsequēter Bis hō
q̄ felicitatē non putat esse hoīs. n̄ in
istis t̄palibus facultatib? et delicijs
et affluētia. et copia mūdi hui? iste ē
stult? atq̄ puerfus q̄ sinistrā fecit si-
bi dexterā. Tales illi erāt de q̄bus di-
cit psalm? non q̄a a deo nō acceperūt
eciā que t̄paliter possidebāt. sed quia
ipsam solā putabant esse beatā vitā
et nichil aliud req̄rebant. Audite enī
quid de illis cōsequēter dicit Quorū
os locutū ē vanitatē. et dext̄a eorum
dext̄a iniquitatis Et sequit? quorū filij
eorū velud nouelle constabilitate. filie
eorū ornatē. sicut tēpli filitudo. cella-
ria eorū plena. eructācia ex hoc i hoc.
oues eorū fecūde. multiplicātes i ex-
itibus suis boues eorū crasse Non
est ruina sepis. nec exit? neq̄ clamor
in plateis eorū Adagnam felicitatē
quorūdā describit. Possset tamē istā
felicitatē et aliquis iustus habē sicut
habuit iob. sed iob pro sinistra illam
habebat nō pro dextera. Nam dex-
teram non habebat nisi apud deum

194
ppetuā et sempiternā felicitem ideo
cōcessa est pcutiēda sinistra et suffi-
cit ei dextera Quomō percussa est si-
nistra: Teptatioib⁹ dyaboli Abstulit
subito dyabol⁹ pmiss⁹ qdem a dō
vt iustus pbaret⁹ ipi⁹ puniret⁹ Ab-
stulit oia. sed iob q nouat finistram.
finistram esse et dexterā non nisi dex-
terā. quomō se tenuit ad dexteram ⁊
exultauit i domino: Cōsolat⁹ ē dāp-
na. quia non est pass⁹ dāpnū De inte-
rioribus diuicijs deo plenū cor ha-
bebat. dñs inqt dedit dñs abstulit. fi-
cut dñs placuit ita sc̄m est fit nomē
dñi benedictū Hec erat dextera ipius.
ipe dominus. ipa vita eterna. illa lu-
cis possessio. fons vite. lumen in luie
Inebriabūt⁹ ab vbertate dom⁹ tue.
ipa erat dextera. sinistra vero erat pro
adiutorio cōsolationis. non ad fir-
mamentū felicitatis Nam felicitas
ei⁹ vera atq; germana de⁹ erat Isti
aut de quib⁹ dicit dauid. q̄a os eorū
locutū est vaitatē et dextera eorū dex-
ta iniquitatis. nō hinc eos rephendit
q̄a hys oibus habūdabāt. s; quia os
eorū locutū est vanitatē Quid enī se-
quit⁹: Cū enumerasset copias eorū
ait bt̄m dixerūt pplm cui hec sūt Hec
est vanitas qd locutū est os eorū. qd
beatū dixerūt pplm cui hec sunt Tu
qd dicis qui nosti qd est sinistra. ⁊ qd
ē dextera: Sequitur et dicit beat⁹ ppl⁹
cui⁹ dñs deus ipi⁹ Intendat q̄ cari-
tas vestra Audiui⁹ finistram. audiui-
mus ⁊ dexteram. Audi h̄ cōfirma-
tū in cāticis cāticorū Sinistra ei⁹ in-
quit sub capite meo Spōsa dicit de
sponsio. de xpo eccia in amplexu pie-
tatis ⁊ castitatis Quid ait: Sinistra
eius sub capite meo. ⁊ dextera ei⁹ cō-
plectetur me Quid autem quia sur-
sum erat dextera. deorsum sinistra. ⁊
sic cōplectebatur sponsus sponsam.

subponēs finistram ad cōsolationē ipo-
nēs dexterā ad ptectionē: Sinistra
inqt ei⁹ sub capite meo Deus illā dat.
ideo sinistra ei⁹. q̄a oia ista tpalia dñs
dat Qm̄ vani sunt. q̄ ipi⁹. q̄ ab ydo-
lis. a demonib⁹ ista petūt. Qm̄ mlti
a demonib⁹ ista petūt. et nō illa ha-
bēt. Et rur⁹ q̄ illa nō petūt a demoī-
bus habēt ea. sed nō a demoīb⁹ ista
dant⁹ Itē multi petūt a deo. et nō ha-
bēt Nōuit ille dispēsare finistram qui
vocat ad dexterā Ergo si est sinistra
fit sinistra. sed sub capite fit. supra illā
fit caput tuū. id est supra illā fit fides
tua vbi habitat xpūs Noli tpalia p-
ponere fidei tue et non erit sinistra
super caput tuum. sed omnia tpalia
subde fidei tue. ⁊ fidem tuā prepone
omnib⁹ tpalibus et erit sinistra sub
capite tuo. et recte dextera eius cōplec-
tet⁹ te Audi hoc ipsum exponi i pro-
uerbijs. quid est sinistra ipa. qd ē dex-
tera. cū de sapia dicet. longitudo iqt
dierū ⁊ anni vite in dexta eius. i finis-
tra aut eius diuicie et glā. Longitu-
do illa dierū eternitas ē Hoc enī pro-
prio mō dicit scriptura longū quod
eternū est Nam q̄tq̄ finē habet breue
est Alio loco. longitudine inqt dierū
replebo eum Et nūq; aliter p mag-
no diceret. honora patrem tuum et
matrē tuā. vt longeuus sis sup terrā
Sup quam enī terrā. nisi de qua di-
cit. spes mea es tu. porcio mea in ter-
ra viventū. Vbi esse longeuū qd est.
nisi ibi viuere in eternū: Nam eē hic
longeuum quid est. nisi vsq; ad senec-
tutē pueniē. Et si lōga videtur etas.
cū peruenerit cōuincitur breuis. q̄a
et finitur Et multi maledicentes pa-
rentibus senescūt in hac terra. multi
autē obsequentes parentibus. cito
eunt ad dominū Nūquid q̄ implet⁹ vt
longeuus sit sc̄m hanc vitam: Sed

longeuū pro eternitate illa positū ē.
Longa vita ē in dextera ei⁹. at vō di-
uicie et glā. id ē sufficientia vite hui⁹
ea que bona existimant⁹ ab hoīb⁹ si-
nistra est. Nescio q̄s venit ⁊ vlt tibi
p̄cutē dexterā. id ē tollē tibi fidē tuā.
Tu accepisti alapā in dexterā. prebe
finistrā. id est vt illud tollat qđ tpale
est. et non ea que eterna habes Audi
te paulum aplm hoc faciētē. Homo-
nes persequēbant⁹ in eo quod xpia-
nus erat. percutit⁹ illi dextera. ille si-
nistrā opponebat. Cuius romanus
sum ait. Dexterā cōtempnebant. ille
de sinistra terrebat. q̄a illi dextera ei⁹
timere non poterant. nondū enī cris-
to crediderant. Quid ḡ. Si dextera
āplectit⁹. sinistra sū capite est. Quid
ē nesciat sinistra tua qđ faciat dexta
tua. Id est qñ facis bonum op⁹ p̄p̄
vitam eternā fac. Nam si op⁹ bonū
in terra p̄pterea feceris. vt terrena ē
habundent. scit sinistra tua quid faci-
at dextera tua. Discuisti dexteram
sinistre. noli facere nisi p̄pter vitam
eternā. Ideo fac et secur⁹ facies. hoc
enī mādauit de⁹. Si p̄pter solas res
huānas. ⁊ solam vitā istam facis qđ
facis. sinistra sola opat⁹. si autē p̄p̄
vitam eternā opereris. dextera sola
opatur. Si autem habes intentionē
ad vitam eternā. sed surripit tibi cu-
piditas vite tpalis. vt attendas ecia
ista qñ facis op⁹ bonū. vt hic tibi ali-
quid retribuat⁹. miscet se sinistra opi-
bus dextere. Hoc vetat de⁹. Venia-
m⁹ nunc ad illud qđ ait psalm⁹. Dñs
tegumentū tuū sup manū dexte tue.
Danū ptatē dicit. vñ probam⁹ q̄a
⁊ man⁹ dei ptās dei dicta ē. Nam dy-
abol⁹ qui tēptauit iob h̄ ait deo. mit-
te manū tuam et tange oia q̄ habet.
Quid ē mitte manū tuā. n̄ da ptatē.
Euidenti⁹ audi frater. ne forte car-

nali sensu adhuc cogites q̄a mēbris
distinct⁹ ē de⁹. audi euidenter qmō di-
catur man⁹ ptās. Ayt qđā loco scrip-
tura. Mors et vita in maib⁹ lingue.
Nouim⁹ linguas frustra quedā in ore
mouēt⁹ ⁊ p̄cutiēdo palatū et dentes
distinguūt sonos q̄b⁹ loqmur. Estē
dat⁹ in man⁹ lingue. Lingua ḡ nō ha-
bet man⁹ sed habet et man⁹. Que sūt
man⁹ lingue. Potestas lingue. Quid
ē mors ⁊ vita in maib⁹ lingue. Ex ore
tuo iustificaberis. ⁊ ex ore tuo p̄dep-
naberis. Ergo si manus ptās. qđ est
man⁹ dextere. Nichil arbitror intel-
ligi cōgruēci⁹. n̄ vt intelligamus ma-
nū dextere ptatem q̄ tibi dedit deus
vt si velis donāte deo ad dexterā sis.
Erunt enī impj oēs ad finistrā. erūt
autem oēs filij boni ad dexterā qui-
bus dicet⁹. veite bñdicti patris mei.
p̄cipite regnum qđ vobis paratū est
ab origine mūdi. Vt autem sis a dex-
tris. id est vt possis dei fili⁹ fieri. ptā-
tem accepisti. Qm̄ potestatem. De
qua dicit apls iohānes. dedit eis ptā-
tē filios dei fieri. Vnde accepisti hāc
ptatē. Credentib⁹ inquit in noīe ei⁹.
Si ergo credis. ip̄a tibi ptās data ē.
vt sis inter filios dei. Esse autē inter fi-
lios dei hoc ē ad dexterā ptinē. Er-
go fides tua manus dexte tue. id est
ptās que tibi data ē vt sis int filios
dei. manus est dexte tue. Sed qđ va-
let ip̄a potestas quā accepit homo.
n̄ dñs p̄teget. Ecce credidit. iā ābu-
lat in fide. ifirm⁹ ē inter tēptaciones
agitatur inter molestias. inter carna-
les corrupciones. int suggestiones
cupiditatis. inter versucias et loq̄os
iimici. Quid valet ergo q̄ habet ptā-
tē et credidit in xpm vt sit inter fili-
os dei. De hoī illi n̄ et ipsius fidem
dñs protegat. id ē vt nō te p̄mittat
tēptari supra quam potes ferre. si

cut dicit apl's. fidelis de⁹ q non vos
pmittet tēptari sup q̄ potestis ferre
Ergo ille q nō finit tēptari sup q̄ pos
sum⁹ ferre. q̄uis iam fideles sim⁹. q̄
uis iā man⁹ dexte nre fit in nobis. te
git nos de⁹ sup manū dexte nre. Nō
nobis sufficit habē manū dexte. nisi
ille et ipām manū dexte protegat. Ec
ce hoc de tēpacionibus dixi. intēdite
quid sequit^r. **P**rotegat te dñs super
manū dexte tue. Dixi et qd arbitror
recognouistis. Si enī non recogno
uissetis. et de scripturis nō recogno
uissetis. non vocibus vris intellēm
vrm michi significaretis. Ergo qz in
tellexistis frēs. videte qd sequit^r. q̄re
ptegat dñs et sup manū dexte. id est
sup ipsam fidē in q̄ ptatē accepimus
eē filios dei. et eē ad dexterā. Quare
oportet ptegat dñs. Propt scādala
Dñ sunt scandala. De duob⁹ timen
da sunt scandala. q̄a et duo sūt pcepta
in quib⁹ tota lex pēdet et pphē. dilec
tio dei et pri. Eccia ppter deū. i deo
prim⁹ diligit^r. de⁹ aut ppter deū. In
deo itelligit^r figurate dict⁹ sol i eccia
itelligit^r figurate dicta luna. Quisq̄s
potest errare vt aliud de dō credat q̄
oportet. nō credat prem et filium et
sp̄m sc̄m vni⁹ esse s̄stancie. decept⁹
ē versucia hēticorū. marie arrianorū
Si aliqd min⁹ in filio. aut minus in
sp̄u sancto q̄ in patre credidēt. pas
sus ē scādalu in deo. Quisq̄s rursus
putauerit ecciam in vna pte esse. et nō
eam cognouēt diffusam toto orbe
terrarū. et credidēt eis q̄ dicūt hic est
xp̄s et ecce illic. sicut modo audistis
cum euangelium legeretur. cum ille
totum orbē emerit quia tantū pre
cium dedit. ille tāq̄ in proximo scan
dalizatur. a luna vrit^r. Quisq̄s igitur
errat in ipa substancia veritatis a so
le vrit^r. et per diem vrit^r. q̄a in ipa sa

13
pia errat de qua dictū est. dies diei e
ructuat verbum. Vnde dicit et apl's.
sp̄ualibus sp̄ualia cōpam⁹. Dies diei
eructuat verbum. sp̄ualibus sp̄ualia
cōparantes. Dies diei eructuat ver
bum. sapienciā loq̄mur inter perfec
tos. Quid est et nox nocti indicat sci
enciā. Paruul⁹ predicatur huilitas
xp̄i. et caro xp̄i. et crucifixio xp̄i. quia
ipsum est lac quod sufficit puulis et
ideo non relinquūtur in nocte puuli
quia lucet et luna eciam i nocte id ē
per carnem xp̄i predicatur eccia. q̄a
ip̄a caro xp̄i caput eccie ē. Quisq̄s
ibi non scandalizatur in ipsa eccia et
in carne xp̄i. a luna non vritur. Quis
quis scandalizatus non fuerit in ve
ritate illa incōmutabili et incōtami
nabili. non in isto sole quem nobiscū
vident musce et pecora. sed in illo so
le de quo dicunt ip̄i in fine. quid no
bis profuit supbia. et diuiciarū iac
tacio quid contulit nobis trāsierūt
oia tāq̄ vmbra. et cū ista dixissent. q̄
iquiūt errauimus a via veritatis et
iusticie lumen non luxit nobis. et sol
nō est ortus nobis. Nūquid nō iste
sol oib⁹ ip̄is orit^r. illo instituyente
de quo dictū est. qui facit solē suum
oriri sup bonos et malos. Ergo ali
um solē fecit deus qui orit^r sup bo
nos et malos. istum quem vident et
boni et mali. Ali⁹ est aut ille sol. non
fcūs sed gemitus p quē scā sunt oia.
vbi ē intelligentia incōmutabilis vi
tatis. De ipso dicunt imp̄i. et sol nō
ortus est nobis. Quisq̄s in ipsa sa
pia non errat. nō vritur a sole. Quis
quis in eccia. et in carne dñi et in h̄is
que i nobis t̄paliter gesta sunt nō er
rat. nō vritur a luna. Vis aut homo
q̄uis iā crediderit in xp̄istū. aut ibi
errat. aut ibi. si nō in illo fit quod dic
tum est. dñs tegumentum tuum su

per manum dextere tue Ideo enim
cū dixisset dñs tegumentū tuum su-
per manū dextere tue. q̄si quesisset il-
le et dixisset. iam ecce ē manus dexte-
mee. iā elegi credē in xpm. accepi ptā-
tem inter filios dei eē. qd ē quod dñs
tegumentū meum ē adhuc sup. id est
sup manū dextere mee. Sequitur. **P**er
diem sol non vret te neq; luna p noc-
tē Ad hoc igi tegumentū tuum ē su-
per manū dexte tue. ut nō te vret sol
per diem. neq; luna p noctē Nam h̄
intelligite fratres q̄a figurate dictū ē
Etenī reuera solē visibilem si cogite-
mus: vrit per diē Nūquid luna vrit
per noctē Sed quid ē vstio Scāda-
lum Audi aplm dicentē Quis infir-
matur et ego nō infirmor. Quis scā-
dalizat et ego non vroz. Per diē sol
nō vret te. neq; luna p noctē Quare.
Quia dñs custodiet te ab ōni malo.
Ab scādalis in sole. et ab scādalis i lu-
na. ab ōi malo te custodiat qui est te-
gumentū tuum sup manū dexte tue
q̄ non dormit neq; dormitavit Et ad
quā rem. Quia in tēptatioib⁹ sum⁹
Dñs custodiet te ab ōi malo **C**usto-
diat aiām tuam dñs Ecīā in ipsa aiā
Custodiet dñs introitū tuū et exitū
tuū. ex hoc nūc et vsq; in sc̄m Et non
q̄ corpus tuū. iam in corpe pempti
sunt m̄rtyres. sed custodiet aiām tu-
am dñs. q̄a de aiā non cesserūt m̄rty-
res et seuebāt persecutores In cris-
tinā cui⁹ hodie natalicia celebram⁹
seuebant in feīnā diuitē et delicatā.
sed fortis erat. quia dñs tegumentū
eius sup manū dexte eius. ille qui eā
custodiebat. Hec enim fr̄s nūqd ē
qui i affrica ignorat. Clarissima ecīā
fuit. nobilis gñe. habundās diuicijs.
sed hec oīa sinistra erant. sub capite
erant Veit inimic⁹ qui feriret caput
et sinistra illi obiecta ē que erat. Ab ca-

pite Caput supra eāt dextera desup
conplectebat⁹ Quid potāt facē per-
secutor. q̄uis delicate feie. Erat qdē
illa et sexu infirma. et diuicijs forte lā-
guidior. et cōsuetudine corpali infir-
mior Sed qd ad tanta munimenta.
Quid ad illū sponsum mittentē sinis-
trā sū caput et dextera sua cōplecten-
tē. Qñ sic munita percutēt iūmicus.
Et tamē percussit. sed in corp⁹ Quid
aut dicit psalm⁹ Custodiat dñs aiā
tuam Alia non cessit. corp⁹ pcussum
est. et corp⁹ ad tps pcussum ē. nam in
fine resurrectur⁹ est. q̄a et ip̄e qui dig-
nat⁹ est esse caput ecciē. p̄buit corp⁹
suū ad tps percutiēdū Sed carnē su-
am ille triduo resuscitauit. carnē nos-
trā in fine resuscitatur⁹ est Ideo sus-
citatur⁹ est caput. q̄ attendet corpus et
non deficeret Custodiat aiām tuam
dñs. ip̄a non cedat. ip̄a non frangat⁹
scandalis in psecutionib⁹ in tribula-
tionib⁹. ip̄a nō cedat deficiēdo sicut
dñs dicit. nolite timere eos q̄ corp⁹
occidūt. aiām aut nō possunt occidē
sed eū timete qui habet ptatē corp⁹
et aiām occidere in gehēnam ignis.
Hanc g aiām tuā custodiat dñs. ne
cedas psuasori malo. ne cedas pro-
mittenti falsa. ne cedas minanti tpa-
lia Et custodiat aiām tuā dñs. et dein
custodiat dñs introitū tuum et exitū
tuū ex hoc et vsq; in sc̄m Nam intro-
itū tuum ad tps attende Custodiat
dñs introitū tuū et exitum tuū ex h̄
et vsq; in sc̄m Exitum idē custodiat
Quid est introitū quid ē exitū. Qñ
temptamur. intram⁹. qñ vicim⁹ tēp-
tationē. eximus Audi introitū. audi
exitum. Vasa figuli pbat fornax aut
scriptura. et hoīes iust os temptatio
tribulacionis Si sic sunt hoīes iusti
qm̄ vasa figuli. necesse est ut vasa fi-
guli itrent Et non qñ intrant. iam se

136
curus est figul⁹ : s; cum exierint Do-
minus aut secur⁹ est q; nouit q; sunt
ei⁹ : et nouit qui in fornace nō crepēt
Illi aut non crepant q; nō habent vē-
tum supbie. Humilitas ergo custodit
in omī tēptatione q; a pualle plo-
rationis ascendimus cātantes canti-
cum gduum et custodit dñs introitū
vt salui intrem⁹ Sana fide sim⁹ quā-
do accedit temptatio : et custodit exi-
tum ex hoc nūc et vsq; in seculū Cum
enim exierim⁹ ab omni temptatioē
iam in eternū nulla nos tēptatio ter-
rebit . nulla pcupiā salim sollicitabit
Audi aplm idipm cōmemorantē qd
pauloan pmemorauit : fidelis deus q;
nō pmittat vos temptari supra qm
potestis ferre Ecce introit⁹ tu⁹ cus-
toditur : qñ non tibi finit deus accide-
re temptationem quā nō potes fer-
re Introitum tuū custodit : videte si
custodit exitum Sed faciat inqt; cuz
temptatione etiā exitum vt possitis
sustinere. Nūquid nō possum⁹ nos
frēs interpretari aliter q; ipa vba apos-
toli docuerūt : Custodite g; vos sed
non a vobis : q; dñs tegumentū qui
custodit . q; nec dormitat nec dormit
Semel dormiuit p nobis : surrexit
iam non dormiet. Nemo de se presu-
mat de cōualle plorationis ascendi-
mus nō remaneam⁹ in via Grad⁹ in
via restant : nō debemus pigri rema-
nere nō debemus superbi cadere Di-
cam⁹ deo nō moueatur pes nr : non
dormiat qui custodit nos In nrā po-
testate est deo donāte si eum nobis
faciam⁹ custodē . qui nō dormit neq;
dormitat qui custodit isrl⁹ Quē isra-
hel : Videntem deum Ita erit auxili-
um tuum a dño . ita erit tegumentū
tuū sup manum dextere tue : ita cus-
toditur introit⁹ tuus et exit⁹ tu⁹ ex
hoc et vsq; in scīm Nam si de te pre-

sumpseris : mot⁹ ē pes tuus Si mo-
tus ē pes tu⁹ . iam putas te in aliquo
gradu eē : Unde cadis si superbus es
q; humilis in pualle plorationis dicit
ne des ad mouendū pedes meū Et si
breuis psalm⁹ est : lōga tñ tractatio
et longus sermo Putate frēs q; per
natalem brē cristine inuitavi vos : et
imoderatioz fui in cōuiuio pducen-
do. Nōne posset hoc nobis fieri si q; s
vos militaris inuitaret et ad mēsam
fine mensura bibere cogeret : Liceat
nobis hoc facere in sermone diuino
vt inebriemini et faciemini quēadmo-
dum et dñs pluuia sua tpali dignat⁹
est terrā irrigare : vt cū maiore gau-
dio nos nō fineret ire ad locū marti-
rum sicut hesternodie pmiseram⁹ .
Illi em martires sine labore hic sunt
nobiscum
Explicit ps c. xx⁹ Incipit c. vicesim⁹
primus

Sicut amor imundus inflā-
mat aiām . et ad terrena cō-
cupiscenda et peritura sectā-
da vocat . et in yma pcipitat atq; in p-
funda dimergit sic amor scūs ad sup-
na eleuat et ad eterna inflāmat et ad
ea que non transeūt neq; moriuntur
excitat aiām : et de pfundo inferni le-
uat ad celum. Habet tñ omnis amor
vim suam : nec pōt vacare amor in aiā
amantis . nec ē ducat Sed vis nos
se qualis amor sit : Vide quo ducat .
Nō ergo monemus vt nil ametis s;
monem⁹ ne mūdum ametis vt eum
q; fecit mūdū libere ametis Obliga-
ta em anima amore freno quasi vis-
cum habet in pennis . volare nō po-
test : mūdāta vero ab affectib; sordi-
dissimis seculi tanqm extensis pēnis
et duab; alis resolutis ab omni impe-
dimēto . id est duob; preceptis dilec-
tionis dei et primi volat Quo nō ad

deum ascendēs volando . qui ascen-
dit amando . Quid autē possit gemit
in terra . si iam inest ei volandi desideri-
um et dicit . quis dabit michi pennas
sicut colūbe et volabo et requiescam .
Quo autē volauit nisi de medijs scan-
dalis ubi gemebat etiā iste cuius hec
vox est quā memorauimus . De medijs
ergo scandalis a p̄mixtione malorū
hōim a palea quibz grana p̄mixta sūt
volare vult : ubi nō paciatur cōiunc-
tionem et societatem iniqui alic⁹ sed
vivat in scā societate angelorū ciuiū
ī eterna iherl̄m Ideo psalm⁹ iste quē
hodie suscepim⁹ tractandū sanctita-
ti vestre ip̄am iherusalem desiderat .
id ē iste qui ascendit in h̄ psalmo Est
enim canticū graduum qd̄ sepe dixi-
mus caritati vestre : qz nō sunt gra-
dus isti descendentium sed ascendentium
Ascendere ergo vult iste et quo vult
ascendere nisi ad celū . Quid est in ce-
lo . Vtrū ideo vult ascendere vt sit cū
sole et luna et stellis . Absit Sed ē in ce-
lo eterna iherl̄m ubi sunt ciues nostri
angeli : ab ip̄is ciuibz nostris p̄gri-
namur in terra In p̄grinatione sus-
piramus : in ciuitate gaudebim⁹ In-
uenim⁹ aut et socios in ista p̄grina-
tione qui iam viderūt ip̄am ciuitatem
et inuitant nos vt curram⁹ ad illā Ad
hos gaudet iste qz dicit **Psalm.**

Iocundatus sum in hys qd̄ dixe-
runt m̄ . in domū dñi ibimus
Fr̄es veniat in mentem caritati ves-
tre . si qua forte festiuitas martirum
et locus aliquis scūs noiāt⁹ quo cer-
to die turbe p̄fluunt ad celebrandam
solēpnitatem ille turbe quō se exsus-
citant . quō se hortātur et dicūt eam⁹
eam⁹ Et querūt quo eam⁹ . Et dicit⁹
ad illum locū ad sanctū locū Inuicē
sibi loquūtur et tanq̄m incensi singil-
latim faciunt vnā flāmam et ip̄a vna

flāma scā ex colloctione sese accen-
dentium rapit illos ad locū sanctum
et cogita⁹ sancta sanctificat eos Si
ergo ad locū t̄palem sic rapit amor
sanct⁹ : qualis amor debet ēē qui cō-
cordes rapit in celū : et dicētes sibi in
domū dñi ibimus . Ergo curramus
curram⁹ : qz in domū domini ibim⁹
Curram⁹ et nō fatigemur : qz illuc p̄-
ueniem⁹ ubi non lassabimur Curra-
mus in domū dñi : iocūdetur aīa nos-
tra in hys qui ea nobis dicūt Qui ei
ea nobis dicunt . priores viderūt ip̄am
patriam de longinquo claman-
tes ad posteriores : in domū domini
ibim⁹ ābulate currite Viderūt illam
apostoli : et dixerunt nobis currite ā-
bulate sequimini in domū dñi ibim⁹
Et quid dicit vnusquisqz nostrū . Io-
cūdatus sum in hys qd̄ dixerūt michi
in domū domini ibim⁹ Iocūdatus
sum in p̄phetis : iocūdatus sum in a-
postolis Dēs em̄ isti dixerūt nobis
in domū dñi ibim⁹ **S**tantes erant
pedes nostri in atr̄is iherusalē Ecce
habes domū dñi : si q̄rebas qd̄ sit do-
mus dñi In illa domo dñi laudatur
qui cōdidit domū : ip̄e et delicie omni-
um habitātū in domo ip̄e sola spes
hic et res ibi Ergo qd̄ currūt qd̄ debent
cogitare . Quasi ibi iam sint et ibi stēt
Magnū ē em̄ ibi stare inter āgelos
et non deficere Qui em̄ in lapsus est
in veritate nō stetit Quicūqz nō sunt
lapsi . in veritate stant : et ille stat qui
deo fruitur Qui autē se frui voluerit
cadit Quis at se frui vult . Qui super-
bus est Ideo ille qui semp stare vo-
lebat in atr̄is iherl̄m in lumine tuo in-
quit videbim⁹ lumen . non in lumine
meo . et apud te inquit fons vite non
apud me Et qd̄ adiecit . Nō vēiat n̄
pes supbie : et man⁹ pccōrum nō mo-
ueat me Ibi ceciderūt oēs qui op̄an

197
tur iniquitatem: expulsi sunt nec potuerunt
stare. Si ergo illi non potuerunt stare
quod superbi fuerunt: humiliter ascende ut
dicas: stantes erant pedes nostri in
atriis iherusalem. Cogita qualis ibi futu-
rus sis: et quis adhuc in via sis habet tibi
pone ante oculos quasi ibi stes. quasi iam
inter angelos indeficiens gaudeas.
et fiat in te quod dictum est beati qui ha-
bitant in tua domo in secula seculorum lau-
dabunt te. Stantes erant pedes nostri in
atriis iherusalem. Cuius iherusalem? Solet
enim dici et ista iherusalem. Sed ista iherusa-
lem umbra est illius. Et quod magnum est sta-
re in ista iherusalem: quoniam ista iherusalem sta-
re non potuit. quoniam in ruinam perversa est.
Hoc ergo per magno spiritus sanctus ex
inflammato corde amantis huius elo-
quitur quod dicit stantes erant pedes nos-
tri in atris iherusalem. Nonne illa est
iherusalem cui dixit dominus. iherusalem
iherusalem que interficis prophetas et lapi-
des missos ad te. Quid magnum ergo
iste concupiscebat stare inter illos qui
inificiebant prophetas et lapidabant mis-
sos ad se. Absit ut de ista iherusalem sic co-
gitet qui sic amat. qui sic ardet: qui sic
vult puenire ad illam iherusalem matrem
nostram de qua dicit apostolus eterna in celis.
Audi postremo. noli mihi credere audi
quid sequitur et quam iherusalem desig-
net mentibus nostris. Cum enim dixisset
stantes erant pedes nostri in atris ihe-
rusalem: quasi diceretur illi de qua ihe-
rusalem loquaris. Subiecit statim. **I**he-
rusalem que edificatur ut ciuitas. Fra-
tres quoniam dicebat ista david: perfecta erat
illa ciuitas non edificabatur. Nescio
quam ergo ciuitatem dicit quam modo edifi-
catur: ad quam currunt in fide lapides
vivi de quibus dicit petrus et vos tamquam
lapides vivi coedificamini in domum
spiritalem id est templum sanctum dei. Quid
est lapides vivi coedificamini. Diuis

si credis. Si autem credis efficeris tem-
plum dei: quod dicit apostolus paulus templum
enim dei sanctum est quod estis vos. Ip-
sa ergo modo ciuitas edificatur: preci-
duntur de montibus lapides per manus
predicantium veritatem conquadantur
ut intrent in structuram sempiternam.
Adhuc multi lapides in manibus arti-
ficis sunt: non cadunt de manibus arti-
ficis ut possint perfecti coedificari in
structuram templi. Est ergo ista iherusalem
que edificatur ut ciuitas. Fundamē-
tum ipsius christus est dicit apostolus paulus
fundamentum aliud nemo potest ponere
preter id quod positum est quod est christus
ihesus. Fundamentum quoniam ponitur in ter-
ra. desuper edificantur pietes: et pon-
dus pietum ad yma tendit. quod in ymo
positum est fundamentum. Si autem funda-
mentum nostrum in celo est: ad celum
edificamur. Corpora edificauerunt istam
in structuram quam videt apostolus surrex-
isse huius basilice: et quod corpora edificaue-
runt fundamentum in ymo posuerunt.
Quia vero spiritualiter edificamur: fun-
damentum nostrum in summo positum est.
Illuc ergo curramus ubi edificemur
quod de ipsa iherusalem dictum est stantes erant
pedes nostri in atris iherusalem. Sed quam
iherusalem? Iherusalem que edificatur ut ciui-
tas. Darus dixit ut ostenderet iherusalem. quod
dixit ut ciuitas edificatur: adhuc po-
test illa corporalis intelligi. Quid si ei
existat aliquis et dicat. iam quidem cum ista
dicerentur temporibus david et ista cane-
rentur erat ciuitas illa perfecta. Sed vi-
debat in spiritu ruituram et iterum edifica-
dam. Expugnata est enim illa ciuitas et
factus est transitus in babiloniam populi
captiuati et deca est ista in scripturis
transmigratio in babiloniam. et propheta
uit iheremias post septuaginta annos
captiuitatis edificari posse illam ciuita-
tem quam destructa erat a debellantibus
rr ij

Sorte ait aliq̃s Hoc videbat dauid
in spū ruituram ciuitatē iherusalem
a debellantibz ⁊ iterū posse post sep-
tuaginta ānos edificari: ⁊ iō dixit ihe-
rusalem q̃ edificatur vt ciuitas. Noli
ergo putare illā ciuitatē eē dictā que
cōstat ex sanctis tanq̃ ex lapidibus
viviis. Quid sequitur vt tollat totam
dubitationem: Ait em̃ Stātes erant
pedes nostri in atrijs iherusalē. Sed
quā dico iherl̃m: Non istam inq̃t quā
videtis stare corporeis parietibz ⁊
rectam: nō sed iherusalem q̃ edifica-
tur vt ciuitas. Quare nō ciuitas s; vt
ciuitas. nisi qz ista structura parietū
q̃ erat in iherusalem visibilis ciuitas
erat. sicut pprie dicitur ab omnibus
ciuitas: Illa aut̃ edificatur tanq̃ ciui-
tas qz ⁊ illi qui eam intrāt viuūt tanq̃
lapides sunt: non em̃ vere lapides s;.
Sicut illi vt lapides nō lapides sic il-
la vt ciuitas nō ciuitas qz dixit edifi-
catur. Nomine qppe edificij structu-
ram p̃pagēq; corp̃m atq; parietum
voluit intelligi. nā ciuitas pprie in o-
nibus habitātibz intelligitur. sed ma-
nifestauit nobis ciuitatē se vrbē dix-
isse. qz dixit edificatur: ⁊ qz edificij
spūale similitudinem habet quādam
ad edificium corp̃ale. iō edificat̃ vt
ciuitas. Sed dicat qd seq̃tur. auferat
omnem dubitationē: qz nō carnali-
ter debem⁹ accipere iherl̃m que edifi-
catur vt ciuitas. **Q**uius p̃ticipatio
ei⁹ in idip̃m. Jam mō fr̃es quisq; eri-
git aciem mentis. q̃squis deponit ca-
liginem carnis. q̃squis mūdāt oculū
cordis: eleuet et videat quid est idip̃-
sum. Idip̃m quomodo dicā n̄ idip̃m?
Fr̃es si potest⁹ intelligite idip̃m. Nā
⁊ ego qcquid aliud dixerō nō dico id-
ip̃m. Conemur tñ quibusdam vicini-
tatibz ṽboz ⁊ significationum pdu-
cere aciem mentis pducere infirmi-

tatem mētis ad cogitandū idip̃sum.
Quid est idip̃m? Qd̃ semp̃ eodē mo-
do est: qd̃ non mō aliud ⁊ mō aliud ē.
Quid ē ergo idip̃m n̄ qd̃ est? Quid ē
qd̃ est? Qd̃ eternum est. Nam qd̃ sp̃-
aliter atq; aliter est: nō est qz nō ma-
net. Nō omnino nō est: sed non sum-
me est. Et quid est qd̃ est nisi ille q̃ qm̃
mittebat moysen dixit illi ego sum q̃
sum? Quid est hoc nisi ille cui cū dice-
ret famulus ei⁹ ecce mittis me. si dix-
erit ppl̃s quis te misit qd̃ dicā ei no-
men suum noluit aliud dicere q̃ ego
sum q̃ sum. Et adiecit ⁊ ait Dices ita
qz fili⁹ isrl̃: q̃ est misit me ad vos. Ec-
ce idip̃m ego sum qui sum qui est mi-
sit me ad vos. Nō potes cape multū
est intelligere multū est apprehende-
re: retine qd̃ pro te factus ē quē non
possis cape. Retine carnem xp̃i i quā
leueris egrotus ⁊ a vulneribz latro-
num semiuui⁹ relictus: vt ad stabu-
lum pducereris ⁊ ibi sanareris. Ergo
curram⁹ ad domū dñi et pueniamus
ad ciuitatem vbi stent pedes n̄ri i ciui-
tatem q̃ edificatur vt ciuitas cui⁹ p̃-
ticipatio ei⁹ in idip̃m. Quid em̃ debet
tenere? Qd̃ pro te factus est xp̃s: qz
ipe xp̃us est ⁊ ipe cristus recte intel-
ligitur ego sum qui sum. quō ē infor-
ma dei vbi non rapinam arbitratus
est esse equalis deo ibi ē idip̃m. Et at-
tu efficiaris p̃ticeps in idip̃m factus
est ipe prior p̃ticeps tui: ⁊ ṽbum ca-
ro factum est vt caro p̃ticipet ṽbum.
Quia ṽo qd̃ verbum caro factus est
⁊ habitauit in nobis ex semine venit
abraham p̃missum est aut̃ abrahe ⁊
ysaac ⁊ iacob qd̃ ex semine eoz bñdi-
cerentur omnes gentes ⁊ in ṽidem⁹
eccām toto orbe diffusam. Loquitur
ad infirmos deus. Infirmitatē cor-
dis quesituit cū diceret ego sum q̃ suz
firmitatem cordis quesituit et aciem

cōtemplationis erectā cum dixit qui
est misit me ad vos Sed nōdum ha
bes forte cōtemplationem: noli de
ficere noli despare: qui est voluit eē
homo ut tu es: et iō secut⁹ ait moyfi
quasi expauescenti nomē Qd nomē?
Qd est est Et dixit inqt dñs ad moy
sen ego sum de⁹ abrahā et deus ysaac
et deus iacob: hoc michi nomē est in
eternum Noli de te desperare qz dixi
ego sum qui sum et q est misit me ad
vos: qz tu mō fluctuas et mutabilita
te rerum et varietate mortalitat⁹ hu
mane. p̄cipere non potes qd est idip
sum Ego descendo qz tu venire non
potes: ego sum de⁹ abraham et de⁹
ysaac et deus iacob In semine abra
ham spera aliquid: ut cōfirmari pos
sis ad vidēdū qui venit ad te in semi
ne abrahe Ergo hoc ē idipm de quo
dictum est mutabis ea et mutabūtur
tu aut idem ipe es et anni tui nō defi
cient Ecce idipm cui⁹ anni nō defici
ent Frēs: nonne anni nostri cotidie
deficiūt. nec stant omnino: Nam et
qui venerūt iā non sunt: et qui futuri
sunt nōdum sunt. Itā illi defecerūt et
illi defecturi venturi sunt In h⁹ ergo
ipso vno die frēs ecce mō loquimur
in momento est. p̄terite hore transie
runt. future nōdum venerūt et cū ve
nerint et ipe trāsibūt et deficient Qui
sunt anni qui nō deficiunt nisi q stāt?
Si ergo ibi anni stant. et ipi anni qui
stant vnus ann⁹ est. et ipe vnus an
nus qui stat vnus dies ē. qz ipe vn⁹
dies nec ortum habet nec occasus. nō
inchoatur ab hesternō nec excludit⁹
a crastino: s; stat semp ille dies et qd
vis vocas illuz diem. si vis anni sē. si
vis dies est: qd cūq; cogitaueris stat
tū ipi⁹ stabilitatis p̄cipat illa ciui
tas cui⁹ p̄cipatio est in idipm. me
rito ergo qz illius stabilitatis fit p̄ci

138
ceps dicit ille qui illuc currit stantes
erant pedes nri in atrijs iherlm Om
nia enim ibi stant ut nichil trāsīt Vis
et tu ibi stare et nō transire: Illuc cur
re: idipm nemo habet ex se Intendi
te frēs corp⁹ habet. nō est idipm qz
non in se stat Mutatur p̄ etates mu
tatur per mutationes locoꝝ ac tpm
mutatur p̄ morbos et defect⁹ carna
les Non ergo in se stant corpa celest
ia nō in se stant hñt quāsdā mutati
ones suas et si occultas: certe de loc⁹
in loca mutātur Ascendunt ab orien
te in occidentem: et rursus circueunt
ad orientē Non ergo stant: nō sunt
idipm. Itā humana nec ipa stat Quā
tis em̄ mutationibz et cogitationibz
variatur quātis voluptatibz imuta
tur quātis cupiditatibz diuisatur atq;
distenditur Adens ipa hominis que
dicitur rationalis mutabilis est non
est idipm. mō vult. mō non vult mō
scit mō nescit modo meminit modo
obliuiscitur Ergo idipm nemo habz
ex se Qui voluit ex se habere idipm ut
quasi ipe sibi eēt idipm: lapsus ē Ce
cidit angelus et factus est dyabolus:
ppinauit homini superbiam. deiecit
secum inuidentia eum q stabat Isti
sibi voluerunt idipm esse. sibi p̄inci
pari: sibi dominari voluerunt No
luerunt habere vere dominum q ve
re est idipm: cui dictum est mutabis
ea et mutabuntur tu aut idem ipe es
Nam ergo post tantum languorem
post tātos morbos. difficultates la
bores redeat anima humiliata ad id
ipm: et sit in illa ciuitate cui⁹ partici
patio ei⁹ in idipm **I**lluc enim as
cenderunt tribus Querebam⁹ enim
quo ascēdat qui cecidit: quia dixim⁹
ascendentis hominis vox est ascen
dentis ecclesie Putamus ne quo as
cendit. quo it. quo erigitur: Illuc as
rr iij

cenderunt inquit tribus Duo ascen-
derunt tribz: In civitatem: cui⁹ p^ricipi-
patio ei⁹ in idipm Ergo illuc ascendi-
tur in iherusalem Homo aut qui des-
cendebat de iherusalem in iherico in-
cidit in latrones Si nō descenderet
et non incideret in latrones Quia ve-
ro descendendo incidit in latrones:
ascendendo veniat ad angelos Ascē-
dat ergo quia ascenderunt tribz Sz
quid sunt tribus multi nouerūt: mul-
ti non nouerūt Sz et nos qui nouim⁹
descendamus ad illos qui non noue-
runt tribus: vt nobiscum ascendant
quo ascenderunt tribz Tribz alio no-
mine dici pnt curie: sed non proprie
Itaqz tribus vno nomine alio pprie
dici non possunt: sed vicino dicitur
curie Nam pprie si dixerim⁹ curias
non intelliguntur nisi curie q sunt in
civitatz singulis singule. vñ curia-
les et decuriones id est qd sint i curia
vel de curia: et nostis qz tales curias
singulas habēt singule citates Sūt
autem vel erant aliqui in istis quoqz
civitatz curie etiam populoz: et
vna ciuitas multas curias habet si-
cut roma triginta quinqz curias ha-
bet populi Hec dicuntur tribz: has
populus israhel duodecim habebat
scdm filios iacob duodecim. tribus
erat. populus erat: sed erant ibi ma-
li erant ibi boni Qm enim male tri-
bus que crucifixerunt dñm: qz bone
tribus que cognouerunt dñm Ille q
tribus que crucifixerunt dñm: tribz
sunt dyaboli Cum ergo hic diceret il-
luc em ascenderunt tribus: ne oñes
tribus intelligeres addidit tribz do-
mini Quid ē tribz domini: Que cog-
nouerunt dñm Ex ipis enim duode-
cim tribubz malis. erant ibi boni De
bonis tribubz que cognouerūt fabri-
cationem ciuitatis: et ipa erant gra-

na inter illas tribus que inter paleas
cōmixta sunt Ascendunt aut nō cum
paleis: sz tribus purgate: electe qua-
si tribz domini Illuc ascenderūt tri-
bus domini Quid est tribz domini:
Testimoniū isrl Hoc quid sit fra-
tres audite Testimonium israhel id
ē in quibz cognoscatur qz est de isra-
hel Quid est enim israhel: Interpre-
tatio nominis ei⁹ dicta est iam: et se-
pe dicatur Forte enim et si recēs dic-
ta est. excidit: dicendo nos faciamus
vt non excidat etiam eis qui legere nō
nouerunt aut noluerunt nos finis
codex iporum Isrl videns deum in-
terpretatur: ymmo diligentius discus-
so verbo sic interpretatur isrl est vi-
dens Vtrumqz est videns deū qz ho-
mo in se non est: mutatur enim et v-
titur si non picipet e⁹ qui est idipm
Tunc est qñ videt deum Tunc enim
est quando videt eum qui est: et vidē-
do eum qui ē fit et ipe pro modo suo
vt fit Ergo ipe est israhel: israhel est
videns deum Supbus ergo nō est
israhel quia non est picipatio ei⁹ in
idipm: qz ipe sibi vult eē idipm Qui
sibi vult esse principium non est isrl
Omnis ergo israhel non est fict⁹ qz
omnis superbz nccē est vt fictus sit.
Hoc dico fratres necesse est vt om-
nis superbus velit videri qd non est
aliter non pōt Et frēs mei vtinam sic
vellet superbus videri qd non est vt
vellet videri verbī causa coraula cui
coraula non esset. cito enim pbare-
tur et dicere ei tanta videam⁹ vtruz
coraula sis: cum non posset inueni-
retur falso se videri voluisse qd non
erat Dixit se eloquētem: diceretur ei
loqre et pba Si locut⁹ fuerit inueni-
tur nō hoc eē qd pfessus est Supbz
qd peius est iustū se vult videri cum
nō sit et qz iusticiā intelligere difficile

est. difficile ē sup̄bos agnoscere. Volunt ergo sup̄bi videri qđ non sūt: iō n̄ est p̄cipatio eorū in idip̄m nō p̄tinz ad isrl̄ qui est videns deū. Quis ḡ p̄tinet ad isrl̄? Qui est p̄ticeps in idip̄z? Qui ē qui p̄ticipat in idip̄m? Qui cōfiteatur se non eē qđ deus est & ab illo habere qđ bonum p̄t habere. a se aut̄ nō esse nisi peccatū. ab illo sibi eē iusticiam: talis est in quo dol⁹ non ē. Et dñs videns nathanaelē quid ait? Ecce v̄e israhelita in quo dolus nō ē. Si ergo ver⁹ israhelita i quo dolus nō est. tribz ille ascendunt ad isrl̄m in q̄bus dolus nō est: & ip̄e sunt testimonium isrl̄. id est p̄ illas agnoscit⁹ qz erant grana iter illā paleam. qñ area cuz videretur tota palea putabatur. Erant ergo ibi grana. sed cū ascenderint in sublimitate illa splendoris cū fuerit area ventilata tūc erit testimonium isrl̄: tūc dicent oēs mali v̄e qz erant ibi iusti inter malos qñ nob̄ omnes mali videbātur & q̄les nos eramus tales oēs putabam⁹. Testimoniū israhel. Quo ascendūt? Quare ascendunt? **A**d p̄fitendū nōi tuo domine. Magnificenti⁹ dici nō p̄t. Sicut superbia p̄sumit: sic humilitas p̄fitetur. Quō ergo p̄sumptor est qui vult videri qđ non est: sic p̄fessor ē q̄ vult videri qđ est ip̄e & amat qđ est ille. Ad hoc ergo ascendunt israhelite i quibz dolus nō est qz sunt vere israhelite: qz in ip̄is ē testimoniū isrl̄. Ad h̄ ascendunt ad cōfitendū nomini tuo dñe. **O**m̄ibi sederunt sedes in iudicio. Mirum enigma: mira questio si nō intelligat⁹. Sedes dicit q̄s greci thronos appellant. Thronos greci sellas dicūt tanq̄ honorabiles. Ergo fr̄es mei nō est mirū. si sedeāt homines in sedibz in sellis. Ut aut̄ ip̄e sedes sedeant quō possum⁹ intelligere?

139
Tanq̄m si dicat aliq̄s. sedeant hic cathedre. ā sedeāt h̄ selle. In sella sedet in sedibus sedetur in cathedris sedetur nō ip̄e sedes sedent. Quid ē ergo hoc qm̄ ibi sederunt sedes in iudiciū? Certe soletis audire dō dicente celū in thron⁹ est. terra at̄ scabellū pedū meorū. Latine at̄ totū sic dicitur celū michi sedes est. Qui sunt isti n̄ iusti? Qui sunt celi n̄ iusti? Qui celum ip̄i celi qz que eccl̄a ip̄e eccl̄e: sic sunt mlt̄ te vt vna sit. Sic ḡ & iusti. Ita sūt iusti celū. vt celi sint: in ip̄is aut̄ sedet de⁹ & de ip̄is iudicat deus. Et nō sine causa dictum est celi enarrant gl̄am dei. Apostoli em̄ facti sunt celū. Vñ facti sunt celū? Quia iustificati. Quō peccator factus est terra cui dictū ē terra es & in terrā ibis: sic iustificati facti sunt celum. Portauerūt deū: et de ip̄is de⁹ choruscabat miracula. tonabat terrores. pluebat consolationes. Erant ergo illi celū: & enarrabāt gl̄oriam dei. Nam vt nouerit ip̄os dictos celum: ibi ait in ip̄o psalmo in oēs nem terram exiuit sonus eorū. & in fines orbis terre v̄ba eorū. Queris q̄rum: & inuenies celorū. Si ergo celū sedes dei apostoli aut̄ celū: & ip̄i facti sunt sedes dei ip̄i sunt throni dī. Dictum est alio loco: anima iusti thronus sapiētie. Magna res magna dicta est thron⁹ sapiē aiā iusti. id ē in anima iusti sedet sapiētia tanq̄m in sella sua tanq̄m in throno suo et in iudicat q̄cquid iudicat. Ergo erāt throni sapientie: & iō dixit illis dñs. sedebitis super duodecim thronos iudicātes duodecim tribz isrl̄. Sic et ip̄i sedebunt super duodecim sedes: et ip̄i sunt sedes dei. De illis quippe dictū est ibi enim sederūt sedes quoniam ibi sedebunt sedes. Qui sederunt sedes & qui sunt sedes. De quibus dicat
rr iij

tum est aia iusti sedes sapientie Qui
sunt sedes: Celi Qui sunt celi: Celus
Quid est celus: De quo dicit dñs celus
michi sedes est Et ipi iusti sunt sedes
et habent sedes: et in illa iherusalē se-
debunt sedes Ad quam rem: Si iu-
diciū Sedebitis inquit sup duode-
cim sedes. o vos sedes: iudicātes du-
odecim tribus isrl Quos iudicātes:
Infra q sunt in terra Qui iudicabūt:
Qui facti sunt celum Illi autem q iu-
dicabuntur in duas ptes diuidentur
vna ad dexteram altera ad sinistram
erit Iudicabūt cum cristo sancti: ve-
niet enim in iudiciū cū senioribus
populi ait ysayas Alij sunt ergo qui
cum illo iudicabunt. alij qui ab illo iu-
dicabuntur. et ab illis qui cū eo iudi-
cabunt Diuidentur ergo isti in duas
ptes. vna ponetur ad dexterā. cui e-
numerabuntur elemosine q̄s fecerūt:
Alia ponetur ad sinistrā. cui enume-
rabitur crudelitas et sterilitas mise-
ricordie Et illis ad dexteram cōstitu-
tis dicetur: vēite bñdicti patris mei
pcipite regnum qd vobis paratū ē
ab origine mūdi Quare? Esuriui in-
quit et dedistis michi manducare Et
illi. quādo te vidim? esurientem? Et
ille: cum vni ex minimis meis fecistis
michi fecistis Ergo quid ē frēs? Illi
iudicabunt de quibz dictum est. vt fi-
ant amici de māmōna iniquitat: vt
et ipi inquit recipiūt vos in eterna ta-
bernacula Sancti sedebunt cum do-
mino attendē q fecerunt misericordi-
am et assumunt illos sepatos in dex-
teram i regnum celoz: et ipa est pax
ihrlm Que est pax iherusalem? Ut o-
pera misericordie corporalia iungā-
tur operibz pdicationis spiritualibz:
et fiat pax dando et accipiendo Ait ei
apostolus. qui rationē dati et accep-
ti dixit eē istas elemosinas Ait ergo

si nos vobis spūalia seminam⁹. mǎ-
num ē si vestra carnalia metamus:
Et de ipa re ait alio loco: qui multū
nō habūdauit. et qui modicū non de-
fuit illi Quare qui multum non ha-
bundauit: Quia qd plus habebat de-
dit indigenti Et quid ē qui modicum
non defuit illi: Quia accepit ab illo q
habundauit: vt fiat inquit equalitas
Ipa est pax de qua dicitur. fiat pax i
v̄tute tua Namq; cum dixisset. quo-
niam ibi sederunt sedes in iudicio se-
des super domū dauid. id est sup fa-
miliam cristi cui dederunt in tempo-
re cibaria: statim tanqm ipis sedibz
ait **I**nterrogate que ad pacē sunt
iherusalem **V**os sedes qui iā sede-
tis vt iudicet. et facti estis sedes do-
mini iudicantis. qm qui iudicant in-
terrogant. qui iudicantur interro-
gantur: interrogate inqt que sunt ad
pacem iherusalem **I**nterrogādo qd
inueniet: Alios fecisse miām: alios nō
fecisse Quos inueniet fecisse miseri-
cordiam ipos vocabunt ad iherusa-
lem: qz ipa sunt ad pacem iherusale:
Dilectio fortis res frēs: dilectio for-
tis res Vultis videre q̄ sit fortis di-
lectio: Quisquis per aliquam neces-
sitatem non potuerit implere qd iu-
bet deus: amet illum qui implet et in
illo implet **I**ntendat caritas vestra.
verbi gracia. vxorem habet quam di-
mittere non potest oportet vt obtē-
peret aplo dicenti. vxori vir debitū
reddat: et alligatus es vxori. ne que-
sieris solutionem Veniet in mētem
qz melior est vīta illa de qua dicit idē
apls. vellem omnes esse sicut meipz.
Attendit eos qui hoc fecerūt: amat
eos et in ipis implet qd in se non po-
test Fortis res est dilectio. ipa sit v-
tus nostra: qz si in illa nō fuerimus
nichil prodest qcquid aliud habueri

mus Si linguis hominum loquar inquit et angelorum caritatem aut non habeam: factus sum quasi eramentum sonans aut cymbalum tinniens Adiungit aliud magnum. quod si distribuerem omnibus substantiam meam et si tradidero corpus meum ut ardeam caritatem at non habeam nichil mihi prodest Si autem sit sola caritas quam non inueniat quod distribuat pauperibus. diligat. solum calicem aque frigide det: tantum illi imputabitur quantum zacheo quod dimidium patrimonii donauit pauperibus Quare hoc? Ille tam modicum dedit ille tam multum dedit. et tantum illi imputabitur: Tantum plane Impar enim facultas: sed non impar caritas Illi ergo interrogant. vos cogitate quid estis Nam ecce dictum est nobis in domum domini ibimus Vocati sumus certe in hijs qui dixerunt nobis in domum domini ibimus Videte ergo si imus Non enim pedibus imus sed affectibus Videte si imus: introget se unusquisque vestrum qualis erga pauperem sanctum. erga indigentem fratrem. qualis est erga indigentem mendicum: videat si viscera eius non sunt angusta. quia interrogare te habent sedes que sedebunt in iudicium. et debent inuenire qui sunt ad pacem iherusalem Et quomodo interrogant? Tanquam sedes dei Deus interrogat Sideum latet aliquid: et illas sedes aliquid interrogantes fugere preter Interrogate que sunt ad pacem iherusalem Sed qui sunt ad pacem iherusalem? **E**t habundantia inquit hijs qui diligunt te Ad ipsam iherusalem conuertit vocem habundantia est illis qui diligunt eam habundantia ex inopia Hic inopes ibi habundantes: hic infirmi ibi firmi: hic egeni ibi diuites Unde facti diuites? Quia dederunt hi quod acceperunt a deo ad tempus: et acceperunt ibi quod postea deus retribuet in eternum Hic fratres mei et diuites pau-

peres sunt Bonum est diuiti ut agnoscat se pauperem Si enim plenum se putat: tumor est ille non plenitudo Agnoscat se inanem ut possit impleri Quid habet? Aurum Quid non dum habet? Vita eterna Attendat quod habeat et videat quid non habet Fratres ex eo quod habet det. ut accipiat quod non habet: emat ex eo quod habet illud quod non habet Et habundantia hijs qui diligunt illam. **F**iat pax in virtute tua Iherusalem o ciuitas que edificaris ut ciuitas cuius participatio tua in idipsum. fiat pax in virtute tua fiat pax in dilectione tua: quia virtus tua dilectio tua Audi cantica canticorum valida est sicut mors dilectio Magna obum fratres valida est sicut mors dilectio Magnificenti expromi non potuit fortitudo caritatis: quia ut dicitur valida est sicut mors dilectio Quis enim resistit morti Fratres interdat caritas vestra Resistitur ignibus undis. ferro resistitur potentibus. resistitur regibus. venit una mors. quod ei resistit: Nichil est illa fortius Propterea viribus eius caritas preputa est: et dictum est valida est sicut mors dilectio Et quia ipsa caritas occidit quod fuimus ut finimus quod non eramus: facit in nobis quamdam mortem dilectio Ipsa morte mortuus erat qui dicebat mundo in crucifixus est et ego mundo Ipsa morte mortuus erat quibus dicebat: mortui enim estis et vita vestra abscondita est cum christo in deo Valida est sicut mors dilectio Si ergo valida est fortis est et magne virtutis: et ipsa est virtus et per ipsam reguntur infirmi a firmis. terra a celo populi a sedibus Non fiat pax in virtute tua fiat in dilectione tua et per istam virtutem per istam dilectionem per istam pacem **F**iat habundantia in turribus tuis id est in excelsis tuis Pauci enim sedebunt in iudicio: sed multi ad dexteram positi faciunt populum ciuitatis illius Multi enim pertinebunt

ad singulos quosque excelsos. a quibus
recipiantur in tabernacula eterna: et
erit habundantia in turribus eius. Pleni-
tudo autem deliciarum et sufficientia di-
uiciarum ipse deus ipse idipsum. ipse cuius
participatio est civitatis in idipsum: ipsa
erit habundantia nostra. Sed vñ: Per
caritatem. hoc est per virtutem. In qua
est caritas fratres: Qui non sua querit
in hac vita. Audi apostolum paulum
habentem caritatem. ait: placere om-
nibus per omnia sicut et ego omnibus
per omnia placeo. Vbi ergo quod dixisti
si adhuc hominibus placerem christi seruus
non essem. et modo dicis te placere et modo
cohortaris ut et illi placeant. Sed non
ibi posuisti finem: ut quis propter se non
propter caritatem placeat. Qui gloriam
suam querit: non querit salutem aliorum. Ait
enim sicut et ego omnibus per omnia pla-
ceo: non querens quod michi prodest. sed
quod multis ut salui fiant. Et hic cum
de caritate diceretur. Propter fra-
tres meos inquit et proximos meos lo-
quebar autem pacem de te. Iheru-
salem civitas cuius participatio in idip-
sum ego in hac vita et in hac terra ego
pauper peregrinus et gemens. non dum
perfruens pace tua: et predicans pacem
tuam: non propter me illam predicam sicut
heretici qui querentes gloriam suam dicunt
pax vobiscum: et pacem non habent quam
populis predicant. Si enim haberent pa-
cem non concinderent unitatem. Ego
inquit loquebar pacem de te. Sed qua-
re. Propter fratres meos et proximos
meos non propter honorem meum. non
propter pecuniam meam. non propter vi-
tam meam: nam michi vivere christus
est et mori lucrum: sed loquebatur pacem
de te propter fratres meos et propin-
quos meos. Non cupiebat ipse dissol-
ui et esse cum christo: et qui ista predi-
caret propinquis et fratribus manere.

inquit in carne necessarium propter
vos. Propter fratres meos et proximos
quos meos loquebar autem pacem
de te. Propter domum domini dei
mei quesiui bona tibi. Non propter
me quesiui bona. nam non tibi que-
rerem sed michi ideo nec ego habere
quia non tibi quererem sed propter
domum domini dei mei: propter ec-
clesiam propter sanctos propter pere-
grinos propter inopes eius ut ascen-
dant quia dicimus eis in domum do-
mini ibimus: propter ipsam domum
domini dei mei quaesiui bona tibi. Hec
fratres propinqua et necessaria carpite
manducate bibite conualescite curri-
te apprehendite.

Explicit psalmus cxxi. Incipit psal-
mus centesimus vicesimus secundus.

Ascendentis cantica ex or-
dine cum sanctitate vestra
consideranda suscepit. Ascen-
dentis et amantis: et ideo ascendentis
quia amantis. Omnis amor aut des-
cendit aut ascendit. Desiderio enim bo-
no levamur ad deum: et desiderio ma-
lo ad yma precipitamus. Sed quia iam
malo desiderio lapsi cecidimus super-
est nobis si agnoscimus quis ad nos
non ceciderit sed descenderit herendo
illi ascendere quod viribus nostris non
possumus. Ipse dixit dominus ihesus
christus nemo ascendit in celum nisi qui
de celo descendit: filius hominis qui est
in celo. Tanquam de se solo videtur dixisse.
Ergo ceteri remanserunt. quod solus as-
cendit. qui solus descendit. Quid debet
ceteri facere. Unius corpori ipsi: ut sit
unus christus qui descendit et ascen-
dit. Descendit caput: cum corpore as-
cendit vestitus ecclesia sua. quam fi-
bi exhibuit sine macula et ruga. So-
lus ergo ascendit. sed et nos quando
cum illo sic sumus ut in illo membra

ei⁹ sim⁹ : et nobiscū solus ē . et iō vn⁹
et sempitern⁹ Vnitas nos p^opaginat
vni : et illi soli cum illo non ascendūt q̄
cum illo vnus esse noluerunt. Itā ve
ro qm̄ ip̄e qui in celo p^oficus ē et car
ne suscitata immortalis . p^o quam fu
it ad tempus mortalis . et nichil in ce
lo p^osecutionem paciens . nichil mali
ciarum et obprobriorū . sicut in hac tē
ra qm̄ p^o nobis omnia sustinere dig
natus est : cōpassus tñ corpori suo i
terra laboranti dixit . saule saule quid
me p^osequeris ? Itā ip̄m nemo tāge
bat : et se pati p^osecutionem clamabat
Non preter spem eē debem⁹ p^ommo
cum magna fiducia p^osumere . qz si p^o
caritatem ip̄e nobiscum in terra est :
p^o eandem caritatem et nos cū illo in
celo sum⁹ Sed dixim⁹ quēadmodū
nobiscū ip̄e in terra sit : vocem e⁹ dix
imus de celo souantis . saule saule qd
me p^osequeris cū eum saulus . omni
no nō tangēt s; nec videret Quomo
do aut ostenditur qz et nos cum illo
in celo sum⁹ ? Eodē ip̄o paulo ap^olo
dicente . si resurrexistis cū cristo que
sursum sunt q̄rite vbi xp̄s est in dex
tera dei sedens . que sursum sunt sa
p̄ite non que super terram mortui ei
estis et vita vestra abscondita est cum
xp̄o in deo Ergo et ille adhuc deorsū
est et iam nos sursum sumus Ille de
orsum est cōpassione caritatis : nos
sursum sum⁹ spe caritat^{is} Spe enim
salui facti sum⁹ Sed quia spes nos
tra certa est q̄uis futurum sit : sic de
nobis dicitur quasi iam factū sit As
cendit q̄ iste cātator s; in vno quoq;
orde vestrū cantet hic homo et vnus
quisq; sit iste homo Cum em̄ dicitis
illud singuli qz omnes vnum estis in
cristo vn⁹ hō illud dicit : et non ad te
dñe leuauimus oculos nr̄os **S**ed
ad te domine leuauimus oculos meos De

betis quidem putare vnū quēq; vñ
loqui : sed vnus ille maxime loquitur
q̄ etiā diffusus ē toto orbe terrarum
vnus ille loquitur qui alibi dicit . a fi
nibus terre ad te clamaui cū āgeret⁹
cor meum Quis ē qui clamat a fini
bus terre ? Quis vn⁹ hō diffusus est
vsq; ad fines terre ? Vnus quisq; ho
mo in regione sua p̄t clamare . nūq̄ a
finib; terre ? S; hereditas illa xp̄i de
qua dictum est . dabo tibi gētes here
ditatem tuā et possessionem tuā tñ
nos terre : ip̄a clamat et dicit a finib;
terre ad te clamaui cū āgeretur cor
meū Angatur cor nostrū et clamem⁹
Vñ angatur cor nostrū ? Nō de hīs
que hic patiuntur et mali : verbi gra
cia quia dāpnū patiuntur Nam si
iñ angitur cor cinis est : qz nescio quē
tuorū ex voluntate dei amisisti Si iñ
angitur cor qd magnū : hic angitur
et corda infidelīū : ista patiuntur et q̄
nōdum in cristo crediderūt Vñ ang
itur cor xp̄iani ? Quia nōdum cū xp̄o
viuit Vñ angit⁹ cor xp̄iani ? Quia pe
regrinatur et desiderat patriā Si iñ
angitur cor tuū etiā si felix scdm̄ secu
lum fueris gemis et si omnia p̄spera
cōfluant et si vñdīq; tibi iste mūd⁹ ar
rideat tu tñ gemis qui in pegrinatio
ne te cōstitutum vides : et sentis iā q̄
dem te habere felicitatem scdm̄ ocu
los stultorū sed nōdum scdm̄ p̄missi
onem xp̄i Illā querens gemis illā q̄
rens desideras et desiderando ascen
dis et ascendendo cantas cātīcū gra
duum et cantando cātīcū graduū di
cis Ad te leuauimus oculos meos **Q**ui
habitas in celo Ascendēs q̄ leuatur⁹
erat oculos n̄ illuc q̄ tendebat et ascen
dere desiderabat : De tra em̄ ad celū
ascēdit Ecce terra deorsum quā cal
cam⁹ pedib; nostris ecce iā celū sur
sum quod videmus oculis nostris :

et ascendendo cantamus .ad te leua-
ui oculos meos qui habitas in celo
Vbi sunt ergo scale? Tanta enim inter
ualla cōspicimus inter celum et terrā
tātam separationem et tanta spacia lo-
corum: illuc volumus ascendere .sca-
las non videmus. Nūquid forte fal-
simus nos .qz cāticum graduū id est
canticum ascensionis cātamus? As-
cendimus ad celum si cogitamus de
um qui ascensus in corde fecit Quid
est ascendere in corde? Proficere in
deum Quomodo omnis qui deficit
non descendit sed cadit . sic omnis q
pficit ascendit sed si sic pficiat vt nō
superbiat si sic ascendat vt nō cadat.
Si aut pficiendo supbiat: ascenden-
do iterum cadit S; vt nō superbiat
quid debet facere? Leuet oculos su-
os ad illum qui habitat in celo . nō se
attendat Omnis enim superb; se at-
tendit: et magnus sibi videtur qui si-
bi placet S; qui sibi placet stulto ho-
mini placet: qz ille ipe stultus est cum
sibi placet Solus securus placet qui
deo placet Et quis ē qui placet deo?
Cui placuerit deus Displicere sibi de-
us non potest: placeat et tibi vt pla-
ceas illi Sed tibi ille placere non po-
terit: nisi tu tibi displicueris Si autē
displices tibi: tolle a te oculos Vt qd
te enim attendis? Si enim veruz te
attendis . inuenis in te qd tibi displi-
ceat: et dicis dō . peccatum meum an-
te me est semper Peccatum tuū sit an-
te te vt non sit ante deū: et tu noli esse
ante te vt sis ante deum Quomodo
enim volumus vt non a nobis auer-
tat faciem deus: sic volumus vt auer-
tat faciem a peccatis nostris Nam
vtrumq; illic cantatur in psalmis ne
auertas faciē tuam a me Vox ē psal-
mi vox est ergo nostra: et ille qui di-
cit ne auertas faciem tuam . vide qd

dicat alio loco . auerte faciem tuam
a peccatis meis Si vis vt auertat fa-
ciem suam a peccat; tuis . tu ipe a te
auerte faciem tuam et a peccat; tuis
noli auertere Si enim non ab eis a-
uerteris faciem tuam: tu ipe irasce-
ris peccatis tuis Si aut tu non auer-
tis faciem tuā a peccatis tuis: tu ag-
noscis et ille ignoscit At vero a te le-
ua oculos ad illum et dic . ad te leua-
ui oculos meos qui habitas in celo .
Celū fratres mei si corporaliter in-
tellerimus hoc quod videmus oculis
corporeis: vere sic errauimus vt nō
putemus nos illuc ascendere nisi sca-
lis positis aut aliquibus machinamē-
tis Si aut spiritualiter ascendimus
spiritualiter celum intelligere debe-
mus Si ascensus in affectu: celus in
iusticia Quid est ergo celū dei? Om-
nes sancte anime: omnes iuste ani-
me Nam et apostoli quibus in terra es-
sent carne . celum erant: quia in illis
dominus sedens per totum mūdū
ābulabat Ergo habitat in celo Quo-
modo? Quomodo dicit in alio psal-
mo . tu autem in sancto habitas laus
israhel Qui habitat in celo habitat in
sancto Sancto quid . nisi tēplo suo .
Templum enim dei sanctum est qd
estis vos Sed omnes adhuc infir-
mi et scdm fidem ambulantes Secū-
dum fidem sunt templum dei Erunt
enim aliquando et secūdum speciem
templum dei Qm diu sunt tēplum
secūdum fidem? Qm diu in ipis xps
p fidem habitat sicut dicit apls . habi-
tare xpm p fidez in cordib; nostris .
Sunt aut iam celi in quib; iam p spe-
ciem habitat deus videntes eum fa-
cie ad faciem . omnes sancti āgeli . o-
nes sancte vtutes . ptātes sedes dñā
tiones iherusalem illa celestis vnde
peregrinantur ingemiscim? et quam

desiderando oramus Vbi habitat de-
us: illuc leuauit iste fidem illuc ascen-
dit affectu desiderando. et ipsum de-
siderium facit anima desudare sor-
des peccatorum et mundari ab omni la-
be. ut fiat et ipsa celum: quia leuauit o-
culos ad eum qui habitat in celo. Nam
si celum istud corpeum quod oculis vi-
demus intellexerim esse habitatio-
nem dei: transitura est habitatio dei
quia celum et terra transient. Deinde
anquam faceret deus celum et terram ubi
habitabat? Sed dicit aliquis Et anquam
faceret deus sanctos ubi habitabat? In
se habitabat deus apud se habitabat et
apud se est deus: et quando dignatur ha-
bitare in sanctis. non sic sunt sancti do-
mus dei ut ipsa subtracta cadat deus.
Aliter enim nos habitamus in domo: al-
iter deus in sanctis. Tu habitas in do-
mo. si subtracta fuerit cadis: deus autem
sic habitat in sanctis ut si ipse discesse-
rit cadat. Quicumque ergo sic portat de-
um ut sit templum dei: non putet sic a
se portari deum. ut teneat deum si se sub-
ducat. De illi si se subtraxerit deus quia
ipse cadit: nam deus in se permanet. In
quibus nos habitamus ipsa nos conti-
nent: in quibus deus habitat ipse illos
continet. Nam videte quantum interest
inter nostram habitationem et dei et sic di-
cat anima. ad te leuaui oculos meos qui
habitas in celo. ut intelligat quia deus
nec celo indiget ubi habitet: sed celum
ipso indiget ut ab ipso inhabitet. Quid
ergo sequitur quia dixit ad te leuaui o-
culos meos qui habitas in celo? Quo-
modo leuasti oculos tuos in celum?
Ecce sicut oculi seruatorum in manus
dominorum suorum. et sicut oculi ancil-
le in manus domine sue: sic oculi nos-
tri ad dominum deum nostrum quoad
usque misereatur nostri. Et serui sumus
et ancilla sumus: ille et dominus est et

142
domina est. Aut quid sibi volunt ista
verba et quid sibi volunt iste similitu-
dines rerum. Attendat aliquantum ca-
ritas vestra. Non mirum si serui su-
mus et ille dominus est sed mirum si
ancilla sumus et ille domina est. Sed
neque hoc mirum quia ancilla sumus
ecclesia enim sumus nec illud mirum
quia et ipse domina est: virtus est et sa-
pientia dei. Audi ergo apostolum di-
centem. nos autem predicamus cris-
tum crucifixum iudeis quidem scan-
dalum gentibus autem stulticiam ip-
sis vero vocatis iudeis et grecis cris-
tum dei virtutem et dei sapientiam: ut
iam sit seruus populorum et sit ancilla ec-
clesia. Vtrumque audisti: cristum dei vir-
tutem et dei sapientiam. Cum ergo au-
dis cristum leua oculos tuos in ma-
nus domini tui: cum audis dei virtu-
tem et dei sapientiam. leua oculos tu-
os in manus domine sue. quia et ser-
uus et ancilla es. Seruus quia popu-
lus es: ancilla quia ecclesia es. Ipsa au-
tem ancilla magnam dignitatem inue-
nit apud deum. Vxor facta est: sed do-
nec veniat ad amplexus illos spiritu-
ales ubi secure perfruatur eo quem di-
lexit et cui suspirauit in ista diuturna
peregrinatione. Sponsa est et acce-
pit arram magnam. sanguinem spousi
cui secunda suspirat nec illi dicitur no-
li amare quomodo dicitur aliquando
virgini iam desponsate et nondum nup-
te et iuste dicitur noli amare cum fac-
ta fueris vxor tunc ama: recte dicitur
quia preproperum et preposterum desideri-
um est et non castum. amare eum cui
nescit an nubat. Potest enim fieri ut
alius sponset. et alius ducat vxorem.
Quia vero nullus est alius qui cris-
to proponat. secunda amat ista: et anquam
illi iugatur amet et de longinqua suspiet
et de longinqua peregrinatione solus ducet quia

solus talē arram dedit Quis em̄ po-
test sic ducere vt moriat^r pro ea quā
vult ducere: Si enim mori pro ea vo-
luerit: non erit qui ducat Securus
aut ille pro sponsa mortuus est: quā
resurgens erat ducturus Verūpta-
men frēs interim simus quomodo
serui & ancilla Dictum est quidem nō
vos dicam seruos sed amicos: s; for-
te solis discipulis dixit dñs Audite a
postolum paulum dicētem. itaq; iā
inqt nō est seruus s; fili⁹: si aut filius
& heres per deū Populo dicebat fi-
delib; dicebat Jam g̃ in noiē domini
redempti sanguie ipi⁹. loti lauacro
ipi⁹. filij sumus fili⁹ sum⁹: q; sic mul-
ti sumus vt in illo vn⁹ sim⁹ Quid fi-
bi ergo vult qd adhuc tanq; serui loq;
mur: Nūquid tātum meritū habere
possum⁹ in eccl'a q̃uis iam filij facti
ex seruis quātum habuit ipe aposto-
lus paulus: Et tñ quid dicit in epl'a:
Paulus seru⁹ xpi ihesu Si ille se ad-
huc dicit seruū p quem nobis euāge-
lium p̃dicatum est: quātomag; nos
debem⁹ agnoscere cōditionem nrāz
vt maior sit in nobis grā ipi⁹ Primo
enim seruos fecit quos redemit Sā-
guis em̄ ille p seruis p̃cium est: pro
sponsa pign⁹ est Agnoscentes itaq;
p̃dicionem nrām. & si iā filij per grāz
ipi⁹. serui tñ ppter creaturam. quia
vniūsa creatura deo seruit. dicamus
sicut oculi seruoꝝ in man⁹ dñoꝝ suo-
rum & sicut oculi ancille in man⁹ do-
mine sue: sic oculi nostri ad dñm deū
nostrū quoadusq; misereat^r nostri.
Dixit & quare: Sicut serui oculos ha-
bentes in man⁹ dñi sui. & sicut ancil-
le oculos hñt in man⁹ dñe sue: sic inqt
oculi nostri ad dñm deum nrām Et q̃i
quereres vt quid: quoadusq; inquit
misereatur nostri Quales ergo vo-
luit seruos intelligi frēs: Qui oculos

habent in manus dñorum suozū Et
quales ancillas: Que oculos hñt in
man⁹ dñe sue quoadusq; misereatur
domina earum Qui sunt isti serui et
ancille qui sic habent oculos in man⁹
dominorum suorum. nisi qui iubentur
cedi: Oculi nostri ad dominū de-
um nostrum: quoadusq; misereatur
nostri Quomodo: Sicut oculi suo-
rum in manus dñorum suorum: & si-
cut oculi ancille in man⁹ domine sue
Ergo & illi & ille quousq; misereatur
vel dominus vel domina Fac ergo a-
liquem dñm iussisse seruū cedi Va-
pulat seruus sentit plagarum dolo-
res attendit ad manus domini sui. q̃
usq; dicat p̃ce Adanum enim ipam
potestatem dicit Ergo quid dicimus
fratres: Iussit nos cedi domin⁹ nos-
ter & domina nostra. sapientia dī ius-
sit nos cedi: et in hac vita vapulam⁹
& tota ista vita mortalis plaga nos-
tra est Audi vocem psalmi Pro ini-
quitate erudisti hominem: & tabesce-
re fecisti sicut araneam aiām meam
Attēdite fratres q̃ tabida est aranea
vt leui tactu cōquassetur & moriatur
Et ne quasi carnem solam infirmita-
te mortalitatis putarem⁹ nos ha-
bere tabidam. nō dixit tabescere me
fecisti. ne scdm carnem itelligerem⁹
s; ait tabescere fecisti sicut araneam
aiām meam Nichil enim infirmius
anima nostra posita in medijs tēp-
tationibus seculi in medijs gemitibus
et pturitionibus molestiarum:
nichil ea infirmius donec hereat soli-
ditati celesti. & sit in templum dei vn-
de iam non cadat. quia primo vt ve-
niret ad hanc infirmitatem & tabifi-
cationem sicut aranea infirma facta
est & de paradiso expulsa est: tūc ius-
sus est seruus cedi Frēs mei: videte
ex quo vapulam⁹ In oib; q̃ ab initio

generis humani nati sunt in omnibz
qui nunc sunt. in omnibz qui postea
nascentur adam vapulat vapulat a-
dam id est genus humanum et mul-
ti sic obdurauerunt vt nec plagas su-
as sentiant Qui vñ ex ipso genere fi-
lij facti sunt. receperunt sensum dolo-
ris sentiunt se vapulare. & nouerunt qđ
iussit vt vapulent. & leuauerunt ocu-
los suos ad eū qui habitat in celo: et
sic sunt oculi eorū in manū dñi sui quo
adusq; misereatur sicut oculi seruoꝝ
in manū dñorum suozū & sicut oculi
ancille in manus dñe sue Vides feli-
ces aliquos in isto seculo ridētes iac-
tantes se nō vapulāt ymmo pei⁹ va-
pulant: hoc ipso graui⁹ ceduntur quo
sensum iā piderunt Euigilent & va-
pulent sentiāt qđ vapulant. sciant qđ
vapulant & doleant qđ vapulant: qm̃
qui apponit sciām apponit dolores.
hoc scriptura dixit Nō dñs in euāge-
lio: beati lugentes qm̃ ipi cōsolabun-
tur Audiamus vocē hōis qui vapu-
lat: & sint iste vnus cuiusq; vestrum
voces & qñ nobis bñ est Nā quis nō
intelligat vapulaē se: Qñ egrotat qñ
in carcere est. qñ forte in cathena qñ
forte latrones patitur. qñ ab aliqbz
improbis ei aliquē molestie irrogā-
tur: sentit vapulare se Magnus sen-
sus est videre qđ vapulat: & qñ illi bñ
est Non em̃ ait scriptura in iob tēp-
tationibz habūdat vita huāna. s; ait
nūquid nō temptatio est vita huma-
na sup terrā: Tota ipam vitā tēp-
tationez dixit Omnis ergo vita tua
sup terrā plage tue sunt Plage qđ diu
viuis in terra: siue feliciter viuas. si-
ue in aliqua tribulatione cōstitutus
sis clama ad te leuavi oculos meos
qui habitas in celo Ad manū dñi qui
te iussit cedi cui dicis in alio psalmo
ppter iniquitatem erudisti hoiēm &

143
tabescere fecisti sic araneā aiām me-
am: clama ad manus cedentis & dic
Miserere nostri domine miserere
nostri Nō sunt iste voces vapulan-
tis. miserere nostri dñe miserere nos-
tri: **Q**m̃ multum repleti sum⁹ des-
pectione In plurimū repleta est aiā
nostra: obprobrium eis qđ habūdant
& despectio supbis Qui despici⁹ cō-
tempnitur Dēs qui scōz xpm pie vo-
lunt viuere. necē ē paciantur obpro-
bria: necē est ptempnantur ab hīs qđ
volunt impie viuere quoz felicitas
tota trena est Irridentur illi qđ felici-
tatem vocāt quā oculis trenis vide-
re nō pñt: & dicitur eis Quid credis
insane: Vides qđ credis: Reus ē a-
liquis ab iferis & retulit tibi quid ibi
agitur: Ecce ego qđ amo video: fru-
or Despiceris qđ spās qđ non vides
& despicit te ille qui quasi tenet qđ vi-
det Attende ipse si tenet noli turbari
vide si ipse tenet & non tibi insultet ne-
cum putas eum felicem in pñti amit-
tas veraz felicitatem futuram Noli
turbari: attēde si tenet Labitur hoc
ab illo quod tenet vñ ipse ab eo quod
tenet: necesse est transeat aut ipse per
res suas aut res ipius per illuz Per
quem res transeunt sue: Qui viuus
labefactus erit. Qui tranfit per res
suas: Qui in diuicijs moritur: quia
cum moritur nō eas secum affert ad
inferos Domum meam habeo iac-
tauit se Queris quam domū tuam:
Quam michi dimisit pater meus Et
ille vnde habuit hāc domum: Auus
noster illi eam dimisit Recurre & ad
proauum inde ad atauum: & iam no-
mina non potes dicere Nonne inde
potius terreris quia multos atten-
dis transisse per illam domum & ne-
minem ipsorum secū illam tulisse ad
eternā domum: Pater tuus hēam

dimisit .transiit per illā : sic ⁊ tu transi-
bis Si ergo transitū habetis in do-
mo vestra .stabulum est transeunti-
um nō habitatio cōmanentium : ⁊ tñ
qz nos ea que futura sunt spām⁹ ⁊ ī
futuram felicitatem suspiram⁹ ⁊ nō
dum appuit qđ erimus q̄uis iam fi-
lij dei sum⁹ . qz vita nostra abscondi-
ta est cū xpō in deo : repleti sum⁹ des-
peccatione id est p̄temptu ab hīs q̄ fe-
licitatem querūt vel habent in isto se-
culo In plurimū repleta est aīa nos-
tra : obprobrium eis q̄ habundant et
despectio superbis Querebam⁹ qui
sunt qui habūdant : exposuit tibi cuz
dixit superbis Qđ est aut obprobriū
hoc est despect⁹ : ⁊ qđ est qui habun-
dant hoc ē supbis Repetitio senten-
cie est : ⁊ obprobriū eis q̄ habundant
⁊ despectio supbis Quare habūdāt
superbi : Quia hic volunt esse felices
Quid ⁊ qñ ipi miseri sunt . nūquid ha-
bundant : Sed forte qñ miseri sunt nō
nobis insultāt Intendat caritas vrā
Tūc insultant forte qñ felices sūt quā-
do se iactant in pōpa diuiciarū suarū
qñ se iactant in ventositate falsorum
honorū Tūc insultant nobis ⁊ qñ di-
cunt . ecce bñ michi est . fruor ego re-
bus pñtibz . recedant a me q̄ promet-
tunt qđ nō ostendūt . qđ video teneo
qđ video fruor bñ michi fit in hac vi-
ta Tu securior esto qz resurrexit xp̄s
⁊ docuit te quid in alia vita daturus
sit Certus esto qz dat : sed insultat il-
le qz tenet Serto insultantē : ⁊ rideb-
gementem Postea em̄ veniet tēpus
qñ dicturi sunt illi ipi . hñ sūt quos ha-
buimus in risum Verba sunt libri sa-
pientie . qz pdidit nobis scriptura q̄
dictura sunt illi ipi . qui nos mō irri-
dent ⁊ qui nos despiciunt : ⁊ a quibz
impleti sum⁹ obprobrio ⁊ despectio-
ne Que vba habebunt tūc qñ a veri-

tate despiciuntur : Vident em̄ ad dex-
teram fulgere quos secum p̄mixtos
cōtempserant . cū factum fuerit in il-
lis qđ dixit ap̄ls . cū xp̄s apparuerit
vita vestra tūc ⁊ vos cū illo appare-
bitis in glā : ⁊ dicunt hñ sunt quos a-
liqñ habuim⁹ in risum ⁊ in similitudi-
nē impropertū Illos insensati vitam
illoz estimabam⁹ insaniam ⁊ finem
illoz sine honore Quō cōputati sūt in-
ter filios dei . ⁊ inter sanctos sors il-
lorum est : Et sequūtur in eo sermo ē
⁊ adicient . q̄ errauim⁹ a via veritatē
⁊ iusticie lumen nō luxit nobis : ⁊ sol
non ortus est nobis Quid p̄fuit no-
bis superbia . ⁊ diuiciarū iactacio qđ
ptulit nobis : Ibi tu non eis insultas
qz ibi sibi iam insultant Qđ donec fi-
at frēs leuem⁹ oculos nr̄os ad eum
qui habitat in celo ⁊ nō ab illo tolla-
mus oculos quoadusqz misereat⁹ nr̄i
⁊ liberet ab omni temptatione et ob-
probrio et despectu Ihuc accedit qđ
aliqui ⁊ ipi qui sunt in flagello infeli-
citate tp̄alis insultant nobis Inue-
nis aliquem p̄ merito iniquitatū suarū
siue occulto iudicio dei . siue manifes-
ta dāpnatione mitti in carcerem por-
tare cathenam . ⁊ ip̄e insultat : et cum
ei dictum fuerit quare non bñ vixisti
ecce quomodo venisti male viuēdo
ille rñdet Quare illi qui bñ viuūt ista
paciuntur : Sed illi p̄pterea pacun-
tur vt p̄bentur in temptationibz ex-
erceantur vt flagellis p̄ficient : qz fla-
gellat omnē filiū quē recipit Et si vni-
cum sine pccō flagellauit et p̄ omni-
bus tradidit eum . quō debem⁹ nos
flagellari qui fecim⁹ q̄re flagellemur
Cum ista dixerimus illis ⁊ de infeli-
citate ad hec supbiunt ⁊ afflictī non-
dum humiliati rñdent . et dicunt ista
sunt vba xp̄ianorū vanorū qui credūt
qđ nō vident Sed ⁊ ipi insultant . qđ

putamus fr̃es quasi nō eos cōme-
moratos in h̃ psalmo cū diceret. ob-
probrium eis qui habūdant ⁊ despec-
tio sup̃bis. Quidē insultatur cris-
tianiis ⁊ ab eis qui nō habūdant: sed
cū sint in egestate ⁊ erūpnis nec ipsi
cessant insultare. Certe ergo obpro-
brium eis q̃ habūdant. An forte nul-
lus inuenitur qui eciã possit in cala-
mitate insultet. Si non insultauit la-
tro qui cū crucifixo dñō crucifix⁹ e-
rat. Ergo si insultant et illi qui nō ha-
būdāt. quare psalm⁹ ait. obprobri-
um eis qui habūdant. Si diligenter
discutiam⁹ ⁊ ip̃i habūdant. Dñi habū-
dant. Nam nisi habūdarent superbi
nō eēnt. Ali⁹ em̃ habūdāt pecunia et
in superbus est. ali⁹ habūdāt hono-
ribus ⁊ in superbus est. ali⁹ habūda-
re se iusticia putat ⁊ in sup̃bit qd̃ pe-
ius ē. Qui videntur nō habūdare pe-
cunia. iusticia sibi videntur habūda-
re adūsus deum ⁊ positi in calamita-
tibus se iustificāt. deū accusant ⁊ di-
cunt. Quid admisi aut qd̃ feci. Et tu
dic̃ respice. recordaē peccā tua si nichil
fecisti. Titillatur aliquātum consci-
entia ⁊ redit ad se ⁊ cogitat facta sua
mala: ⁊ cū cogitauerit facta sua ma-
la nec sibi vult cōfiteri qz digna pati-
tur sed dicit ecce manifeste feci mul-
ta sed multos video peiora fecisse et
nichil mali pati: iust⁹ est cōtra deum.
Habūdāt ergo et ip̃e plenum habet
pectus iusticia. qñquidē illi de⁹ vi-
detur malefacere ⁊ ip̃e sibi videt⁹ in-
iuste pati ⁊ si dares illi nauim guber-
nandā in naufragiū iret cū illa. Vult
aut deū excutere de gubernatioē h⁹
mūdi: ⁊ ip̃e tenere gubernacula crea-
ture ⁊ distribuere omnibz dolores ⁊
leticias. penas ⁊ p̃mia. Infelix aīa et
quid miramini. Habūdāt sed habū-
dāt nequicia habūdāt malicia: ⁊ eo

plus habūdāt nequicia. quo sibi vi-
detur habūdare iusticia. Atuer o xp̃i-
anus hō non debet habūdare. s; pau-
perem se debet cognoscere: ⁊ si habz
diuicias scire debet qz nō sunt ille ṽe
diuicie vt alias desideret. Qui em̃ di-
uicias falsas desiderat veras nō que-
rit. Qui aut veras qrit adhuc pauper
est: ⁊ recte dicit pauper ⁊ dolēs ego
sum. Rursus ille q̃ paup̃ est ⁊ nequi-
cia plenus est. Dñi dicitur habūdare.
Quia displicet illi qz paup̃ est: ⁊ iusti-
cia ip̃a videtur habūdare in corde su-
o adūsus iusticiam dei. Et q̃ habun-
dātia iusticie nostre. Quātacūq; ius-
ticia in nobis fuerit. ros ē nescio q̃s
ad illū fontem ad saginā illā tantam
stillicidia qdam sunt. q̃ vitam nr̃am
molliant. ⁊ duram iniquitatem soluant.
Nō desiderem⁹ de pleno fonte ius-
ticie saginari: desiderem⁹ vbertate il-
la saciari de qua dicitur in psalmo in-
ebriabuntur ab vbertate domus tue
⁊ torrēte voluptat⁹ tue potabis eos.
Hic aut cū sum⁹. inopes nos eē itel-
ligam⁹ ⁊ egentes nō solum haruz di-
uiciarum qz non sunt ṽe diuicie s; et
ip̃i⁹ salutis. Et qñ sani sumus: intelli-
gam⁹ qz infirmamur. Qm̃ diu enim
corp⁹ hoc esurit ⁊ fitit. q̃ diu corpus
hoc vigilando fatigatur stando fati-
gatur ambulando fatigatur sedēdo
fatigatur māducādo fatigatur q̃cū-
q; se vterit ad subsidium fatigatiōis
ibi inueniet aliā fatigationē. Non ē
ergo p̃fcā sanitas nec in ip̃o corpore.
Non sunt ergo ille diuicie sed mendi-
citas: qz quātō magis habūdant tā-
to crescit inopia ⁊ avaricia. Non est
istā salus corporis s; infirmitas. Pa-
regorīsamur cotidie medicamēt⁹ dei
quia māducamus ⁊ bibimus. De-
dicamenta ip̃a sunt que nobis appo-
nūtur. Fratres. si vultis videre qual⁹

morbis nos habeat: qui ieiunat sep-
tem diebus. fame consumitur Ergo illa
fames ibi est: sed ideo illam non sentis.
quia cotidie illam curas Ergo nec ip-
sa sanitas nobis est perfecta Intendat
caritas vestra quomodo nos intelligamus
inopes ut gaudeamus ad eum: et leve-
mus oculos ad eum qui habitat in ce-
lo Non sunt ille de diuitiis: plus au-
gent cupiditatem eis quam eas possident
Non est illa vera corporis sanitas quia por-
tatur infirmitas ubique defectiva: quo-
cumque se verterit deficit In ipso adiu-
torio non inuenies firmamentum Las-
satur stando sedere vult: nunquam vel se-
dendo durauit quod sibi elegit ut non fa-
tigaretur: Ibi habet deficere Lassa-
tus est vigilando dormitur est nunquam
qui dormiuit non deficit: Lassatus est
ieiunando: refectus est Si plus re-
fecerit: inde deficit In nulla re potest
seuerare ista infirmitas Iusticia quod:
Quanta iusticia est inter tantas tem-
ptationes: Possumus continere ab homi-
cidio ab adulterio a furtis et priuatis
a fraudibus. nunquam ab iniquis cogita-
tionibus: Nunquam et a suggestionibus
malignarum cupiditatum: Que est ergo ius-
ticia nostra: Totum ergo esuriamus totum
fitemur: et veras diuitias et veram sani-
tatem et veram iusticiam Que sunt ve-
re diuitie: Celestis illa mansio in ihe-
rusalem Quis enim dicitur diues in hac
terra: Non laudatur diues qui dicitur:
Alitum diues est: nichil illi deest Laus
certa laudantis illa est: nam ista non
est Cum dicit nichil illi deest: atten-
de si nichil illi deest Si nichil cupit nisi
illi deest Si autem adhuc cupit maiora
quam que habet: ad hoc accesserunt diui-
cie ut egestas cresceret In illa vero ci-
uitate de erunt diuitie quia ibi nichil no-
bis deerit: quia nec indigebimus aliquid re
et vera sanitas erit Que est vera sanitas:

Cum absorpta fuerit mors in victo-
ria et cum corruptibile hoc induerit
incorruptionem et mortale hoc induerit
immortalitatem: tunc erit vera sani-
tas tunc erit vera et perfecta iusticia ut ni-
mali non solum facere. sed nec cogita-
re possimus Adhuc autem inopes pauperes
egentes dolentes suspiramus gemi-
mus oramus. leuamus oculos ad deum
quoniam et illi qui felices sunt in hoc mundo des-
piciunt nos. habundant enim et illi: qui in-
felices sunt in hoc seculo despiciunt nos
quia et ipsi habundant et iusticia est in cor-
de ipsorum sed falsa Non enim perueniunt ad
veram: quia repleti sunt falsa Tu autem ut
peruenias ad veram esto egens et me-
dicus ipsius iusticie: et audi euangelium
beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam quoniam
ipsi saturabuntur
Explicit psalmus cxxii Incipit psalmus cxxiii

Bene nostis iam fratres carissimi
canticum graduum esse canticum
ascensionis nostre: eadem
que ascensionem non corporis pedibus fie-
ri sed cordis affectibus Hoc sepius
infinuauimus vobis. nec eadem sepius
repetenda sunt: ut sit locus dicendi qui
nondum dicta sunt Et ergo iste psalmus
quem nunc vobis cantatum audistis can-
ticum graduum superscribitur ipse est
titulus eius Cantant ergo ascendentes et
aliqui tanquam unus cantat aliqui tanquam
multi quia et multi unus. quia et unus christus
et in christo membra christi cum christo unus fa-
ciunt: et horum omnium membrorum
caput in celo est Corpus autem etiam
si laborat in terra non est precisum a
capite suo: de super eius caput prospicit
et consulit corpori Nam si non consule-
ret non diceret illi persecutori adhuc
saulo nondum paulo. saule saule quid
me persequeris: Et hec optime nostis et
usitata sunt vobis Non autem cum fasti-

145
dio p̄memorentur eis quibz non ex-
ciderunt: vt per eoz paciētiā rede-
ant in cor eccl̄a eoz quibz exciderant
Salubria sunt em̄ et sepius dicenda
Sive ergo vnus cātet siue multi cā-
tent et multi hoīes vn⁹ homo ē quia
vnitas est: et xp̄s sicut dixim⁹ vn⁹
est. et omnes xp̄iani mēbra sunt xp̄i
Quid ergo isti cantant? Hec mēbra
cristi quid cātant? Amant em̄ et amā-
do cātant: et desiderando cātant Ali-
quando cum tribulatione cātant et a-
liqñ exultando cantant cum in spe cā-
tant Tribulatio enim nostra in p̄nti
seculo. spes enim nostra in futuro et
nō tribulatione p̄ntis seculi soletur
nos spe futuri seculi perim⁹ Baudi-
um ergo nostrum fratres nōdum ē
in re. sed iam in spe: spes aut̄ nostra
tam certa est. quasi iam res perfecta
sit Neq; em̄ timemus p̄mittēte ve-
ritate: veritas em̄ nec falli potest nec
fallere Bonum est vt hereamus illi
illa nos liberat. sed si manserim⁹ in
verbo eius Ad dō enim credim⁹ tunc
videbimus Cum credimus spes est
in isto sc̄lo. cum videbimus res erit
in futuro seculo: videbim⁹ autem fa-
cie ad faciem Tunc aut̄ videbim⁹ fa-
cie ad faciem: cū habuerimus corda
mūdāta Beati enim mundo corde q̄
niam ip̄i deum videbunt Vñ aut̄ cor-
da mūdantur nisi per fidem: Sicut
petrus ait in actibz apostolorū mū-
dans fide corda eorum Ad dūantur
aut̄ corda nostra per fidem: vt pos-
sint eē ydonea capere speciē Ambu-
lamus enim nūc per fidem nōdū per
speciē: sicut apostolus dicit q̄ diu-
sum⁹ in corpe pegrinamur a domi-
no Et qd est pegrinamur? Per fidez
enim ambulam⁹ inq̄t. non per speci-
em Qui ergo peregrinatur et per fi-
dem ambulat. nondū est in patria s̄

iā est in via: qui aut̄ nec credidit. nec
in patria est nec in via Si ergo am-
bulam⁹ tanq̄m in via sim⁹: q̄ ip̄e rex
patrie factus est via Rex patrie nos-
tre dñs ih̄s xp̄s: et ibi veritas h̄ at
via Quo imus? Ad v̄itatē Qua im⁹?
Per fidē Quo imus? Ad xp̄m Qua
imus? Per cristuz Ip̄e em̄ dixit ego
sum via: veritas et vita Dixerat autē
aliqñ credentibus in se. si manseritis
in verbo meo vere discipuli mei estis
et cognoscetis veritatem et veritas li-
berabit vos Et cognoscetis inq̄t ve-
ritatem si manseritis in verbo meo.
In quo verbo? Sicut dicit aposto-
lus h̄ est v̄bum fidei qd predicamus
Primo ergo verbum fidei est: in quo
verbo fidei si manserimus. cognos-
cemus veritatem et veritas liberabit
nos Veritas immortalis est. veritas i-
cōmutabilis est: veritas illud v̄bum
est de quo dicit. in principio erat v̄-
bum et v̄bum erat apud deū et de⁹ e-
rat v̄bum Et q̄s hoc videt nisi corde
mūdato? Vñ mūdantur corda: Et v̄-
bum caro factum est et habitauit in
nobis Qd ergo manet v̄bū in se ve-
ritas est: ad quā venimus et q̄ nos li-
berat Qd aut̄ predicatur v̄bum fidei
i quo nos vult dñs p̄manere vt cog-
noscamus veritatem: h̄ est verbū ca-
ro factum est et habitauit in nobis Cre-
dis in xp̄m natum in carne: et perue-
nies ad xp̄m natum de deo deū apd
deum Exultantes cātent isti q̄s legi-
mus: mēbra ista xp̄i exultāt iam et cā-
tant psalmū istum Et quis h̄ exultat
nisi i spe sicut dixi? Et nobis certa fit
ip̄a spes: et exultando cantem⁹ Non
enim qui cantant alieni sunt a nobis
aut non in hoc psalmo vox nostra ē
Sic audite tanq̄m vosip̄os audiat̄is
sic audite tanq̄m in speculo scriptu-
rarum vosip̄os attendatis Cum em̄

tanquam speculuz attendis scripturas
exhilaratur facies tua: cum similem te
inuenies exultatione spei membris quibus
busdam christi quibus membra ista cantarunt
eris et tu in ipsis membris et cantabis ista
Cur ergo ista cantant exultando?
Quia euaserunt Ergo spes est in qua
cantant Cum enim hic sumus et peregrina-
mur nodum euasimus Precesserunt
quidem membra quedam de corpore illo de quo
et nos sumus. quod possunt in uitate carere et
hoc cararunt martires sancti Nam enim
euaserunt et in exultatione cum christo se
recepturi corpora iam incorrupta ea-
dem ipsa que primo erant corruptibi-
lia: in quibus passi sunt penas in illis fi-
ent ornamenta iusticie Ergo siue illi
iam in re siue nos iam in spe. coniungen-
tes affectum coronis eorum et deside-
rantes talem vitam quam hunc non habemus
sed habere non poterimus nisi ea
hic desiderauerimus: cantemus filii om-
nes et dicamus

Psalmus
Ipsi quod dominus erat in nobis Res-
pexerunt enim quidam tribulationes quas
passi sunt et considerauerunt in eo iam lo-
co et in beatitudine et in securitate con-
stituti quod transierint quo uenerint et quod
difficile erat in liberari non adesset ma-
nus liberantis in gaudio dixerunt. ni-
si quod dominus erat in nobis Sic ceperunt
cantare. nodum dixerunt unde euaserunt
tanta est exultatio nisi quod dominus erat in no-
bis **D**icat nunc israel nisi quod dominus erat
in nobis **N**unc dicat. iam euasit Euade-
tes enim id est eos qui iam euaserunt positi-
tuit intueos psalmus iste **C**onstituamus
illos et nos in corde iam trium-
phantes et tanquam ibi et nos sumus sicut
in superiore psalmo dictum est: stantes
erant pedes nostri in atribus iherusalem **N**on
dum ibi erant sed in via erant **T**anta
autem leticia erat festinatum et tanta per-

ueniendi spes: ut adhuc in via positi
et laborantes iam sibi illic constituti ui-
derentur Sic et nunc ponamus nosi
illo triumpho quod erit in futuro seculo
quoniam insultabimus morti iam finite iam
presumpte quoniam dicemus. ubi est mors con-
tentio tua. ubi est mors aculeus tuus
iam coniuncti angelis et exultantes cum
rege nostro qui primus resurgere vo-
luit quoniam prior mori noluerit **A**dul-
ti enim ante illum mortui sunt: sed ne-
mo ante illum resurrexit in eternum **E**x-
ultantes autem cum illo. etiam ibi spes et cor-
de constituti quod euasimus: cogitemus
quid euasimus quod scandala quas tri-
bulationes mundi. quas persecutiones om-
nium paganorum quos dolos omnium
hereticorum. quas suggestiones dyaboli
quas cupiditatum conflictationes
Omnia ista quas euaderet. non quod dominus
erat in nobis dicat nunc israel: **S**ecurus
enim dicat israel nisi quod dominus erat in no-
bis **Q**uoniam **Q**uoniam insurgerent homines
super nos **N**oli ergo mirari victi sunt.
homines enim erant: dominus autem erat in nobis
Non homo erat in nobis homines autem
surrexerunt super nos: sed tamen oppri-
merent homines alios homines. nisi in
hys hominibus qui non potuerunt oppri-
mi non homo esset sed dominus Ergo nisi quod
dominus erat in nobis: cum insurgerent ho-
mines super nos **Q**uid enim facerent
nobis homines? **E**xultatis et cantatis et
securi tenetis beatitudinem sempiternam
Quid uobis facerent homines in-
surgentes in uos? **N**isi dominus esset in uo-
bis quid facerent? **P**ossitan uiuos
obsoberuissent nos **D**iuos obsoberuissent:
non prius occidissent et sic obsoberuissent
Dimanes o crudeles: non
sic obsoberet ecclesia **P**etro macta et man-
duca dictum est: non uiuos obsoberbe
Quomodo ergo petrus id est ecclesia
mactat et sic manducat? **E**t quomo-

do isti qui exsurrexerunt sup nos for-
sitam viuos obzorbuissent nos. n̄ qz
dñs erat in nob. Quia in ecclesie cor-
pus nemo intrat nisi prius occisus.
Moritur qd fuit. vt fit qd non fuit:
alioquin qui nō occiditur & non mā-
ducatur ab eccā. esse in numero po-
puli potest qui videtur oculis huā-
nis in numero aut̄ populi q̄ cognit⁹
deo ē de quo dicit apls nouit domi-
nus qui sunt ei⁹. nō p̄t esse nisi mā-
ducatus: nec māducari poterit n̄ pri-
mo mactatus Venit pagan⁹ adhuc
in illo ydolatria viuit. inferendus est
mēbris cristi. inferatur necesse est vt
māducetur sed nō p̄t māducari ab ec-
clesia nisi primo mactatus: renūciat
seculo tūc mactatur credat in deum
tunc māducatur Quō ergo illi viuos
obzorbuissent nos. nisi qz dñs erat i
nobis. Surrexerūt em̄ multi psecu-
tores aliqñ. & nūc nō desunt. singilla-
tim insurgūt & aliqñ viuos obzorbu-
issent: sed in quibus non est dñs Jō-
an̄ omnia illi dixerunt. nisi qz dñs ē-
rat in nobis qz multi sorbentur in q̄-
bus nō est dñs Iqñ sunt qui viui sor-
bentur qui sciūt malū esse & lingua cō-
sentiunt Surrexerūt em̄ quidā pse-
cutores & dixerunt hōibz thurificate
si non feceritis occidim⁹ vos Illi a-
mauerunt hāc vitam & dulcedo vite
hui⁹ tenuit eos: nō plus dilexerunt
ea que p̄misit deus q̄ ea q̄ videbant
in terra Illa em̄ credere iubebantur
q̄ nōdum videbant ista q̄ amabāt vi-
debant: plus retinētes ea q̄ videbant
excluserunt de cordibz dñm: et qz nō
erat in eis dñs viui obzorti s̄t Quid ē
viui obzorti sunt. Thurificando ydo-
lo: scientes qz nichil est ydolū Nam
si aliquid putarent eē ydolum mor-
tui obzorberentur Cū at̄ putāt nichil
esse ydolum. & nouerunt omnia illa

gentilium vana eē. viuunt tamen. cū
faciunt qd volūt psecutores viui ob-
zorbentur Sed ideo viui obzorben-
tur qz non in eis ē dominus In qui-
bus aut̄ inest dñs occiduntur et non
moriuntur qui aut̄ consentiunt & vi-
uunt viui obzorbentur: obzorti mo-
riuntur Isti aut̄ qui passi sunt & non
p̄senserunt tribulationibus exultant
& dicunt. dicat nūc isrl̄ dicat exultas.
dicat securus. nisi qz dñs erat in no-
bis. cum insurgerent hōiēs sup nos
forsitan viuos obzorbuissent nos

Cum irasceretur furor eoz super
nos Hostis fr̄s in aliquo de superi-
oribus psalmis. in ip̄o inicio cārico-
rum ḡduum cōtra linguam subdolā
petisse auxiliū quēdam qui cepit ascē-
dere & dixisse. dñe erue aiām meam a
labijs iniustis & a lingua dolosa Pri-
mo enim cū cepit homo ascendere &
p̄ficere in ip̄o exordio ascēfionis lin-
guas dolosas patitur: blandas ad p̄-
niciem. blādas ad malam suasionem
Quid facis. Quare hoc facis. Aliter
em̄ viuere nō potes seruire aliter dō
nō potes. Tu solus es q̄ vis hoc esse
qd̄ ali⁹ nō sunt. Et si inueneris alios
qui tecum sunt: illa blanda et dolosa
lingua quid dicit. Ecce illi potuerūt:
forte tu non poteris Aggrederis de-
ficies: & meli⁹ erat nō incipere q̄ ce-
pisse & defecisse Lingua dolosa adhuc
blādatur si pseueraueris vincitur lin-
gua dolosa: et blandiens incipit eē a
perte seuiens. & q̄ blandiebatur vt se-
duceret minatur vt terreat S; si do-
minus ē in te & non reliqueris de cor-
de tuo cristum quomodo per sagit-
tas acutas & carbones desolatorios
vicisti linguas dolosas id est per ver-
ba dei quibus transfixum erat cor tu-
um & per exempla iustozū q̄ de mor-
tuis viuificati sunt. de pccōribz facti

sunt iusti. quō carbonēs de morte re-
uiuiscunt: quomodo ergo illos vicis-
ti sagittis et carbonibz desolatorijs
doloſe blandientes et blandiendo ſe-
ducentes. ſic iſtos vinces iā irascen-
do cōminantes. qz blandiendo ſedu-
cere nequiverūt. Victi ſunt cū blandi-
rentur. vincātur et cum minātur. S;
vincūtur quomodo. niſi quia domi-
nus erat in nobis. **M**anifeſtus ē qz
non vicisti tu. ſed vicit ille qui eſt i te
Impatorem talem portas et vince-
ris. **N**ōne ille eſt quē portas qui dix-
it. ego vici ſeculum. **N**ōne prior mo-
riens vicit dyabolum cum ſp eēt ſup
omnem creaturam qz vbum de⁹ eſt
apud deū. Quare vicit niſi vt te do-
ceret cum dyabolo dimicare. Et tñ iā
doctus es: niſi in te ſit ille q prior tibi
vicit vinceris. **N**iſi qz dñs erat in no-
bis. dum iſurgerent hoies ſup nos
forſitan viuos obſorbuiſſent nos dñ
iraſceretur furor ipor ſup nos. Nam
iraſcuntur: iā aperte ſeuiunt. **F**or-
ſitan aqua demerſiſſet nos. Aqua di-
cit populos pccōres: et videbim⁹ q-
lem aquam in pſequentibz. Quicūqz
aut cōſenſiſſet illis aqua illū opuiſſet
moreretur em morte egiptiorū non
tranſiſſet more iſrahelitarū. **N**ostis
enim frēs qz per aquam ppl's iſrahe-
litarum tranſiit: et ipa aqua popul⁹
egiptiorum coopertus eſt. Aqua in-
quit demerſiſſet nos. Sed qualis eſt
iſta aqua. Torrens eſt fluit cū impe-
tu: ſed tranſitura ē. Torrentes em di-
cuntur fluuij qui repentinis ymbri-
bus creſcunt magnū habēt impetuz
quiſqz incurrerit trahitur. ſ; in quo
dñs non eſt. In quo aut domin⁹ eſt
tranſit torrentem aiā ipi⁹. **A**d huc flu-
it torrens ſed iam tranſiit aiā marti-
rum. adhuc qd diu ſeculum hoc naſcē-
do et moriendo currit: torrens ē. **I**pic

pſecutiones de iſſo torrente. hinc bi-
bit ille prim⁹ caput noſtrum de quo
dictū eſt in pſalmo de torrente in via
bibit. De torrente aqua illa q ſiḡt po-
pulum pſecutorem. in bibit ille q dix-
it diſcipulis. poteſtis bibere calicem
quē ego bibitur⁹ ſum. De torrente i
via bibit. Quid eſt in via bibit. Tran-
ſiens bibit non heſit. In via bibit: qz
de illo forte dictum ē et in via pecca-
torum non ſtetit. Tranſiens bibit. Et
quid inde dictum ē. Propterea exal-
tauit caput. De torrente inquit in via
bibit: ppter ea exaltauit caput. Exal-
tatum eſt em iam caput noſtrum qz
de torrente in via bibit: paſſus eſt ei
dñs noſter. Si ergo iam exaltatū eſt
caput noſtrum. qd timet corp⁹ tor-
rentem. Sine dubio qz caput exalta-
tum eſt: et corp⁹ dicet poſtea. torren-
tem pertrāſiit anima noſtra. **F**or-
taſſe ptranſiit anima noſtra aqua ſi-
ne ſubſtantia. Ecce qualem aquā dice-
bat. forſitan aqua demerſiſſet nos.
Qualis autem aqua eſt ſine ſubſtan-
tia. Quid eſt ſine ſubſtantia. **P**rimo
quid eſt forſitan ptranſiit anima noſ-
tra. Quomodo potuerunt em latini
expreſſerunt qd greci dicunt ara. Sic
enim greca hñt exēplaria ara. qz du-
bitantis vbum eſt: expreſſum quidē
dubitationis verbum qd eſt fortaſſe
ſed non omnino hoc eſt. Poſſumus
illud vbum dicere. min⁹ quidem lati-
ne cōiuncto ſed apto ad intelligenti-
as veſtras. qd punici dicunt iar. nō
lignum ſed quando dubitāt hoc gre-
ci ara hoc latini poſſunt vel ſolent di-
cere. putas cum ita loquūtur putas
euafi hoc. Si ergo dicatur forſane-
uaſi. videtis qz non hoc ſonat: ſed qd
dixi putas vſitate dicitur. latine non
ita dicitur. Et potui illud dicere cum
tracto vobis. ſepe em et verba nō la-

147
tina dico ut vos intelligatis in scrip-
tura aut non potuit hoc poni quod lati-
num non esset et deficiente latinitate
positum est pro eo quod non hoc sonaret
Sic enim intelligite dici. putas pertransiit
anima nostra aquam sine substantia Et
quare dicunt putas. Quia magnitu-
do periculi vix facit credibile quod eva-
sit. Magnam necesse pertulerunt in mag-
nis discrimini- bus fuerunt. omnino sic
pressi sunt ut pene vivi consentiret ut
pene vivi obsoberentur. Jamque eva-
dentes iam securi. sed ipsius periculi
magnitudinem recordantes putas in-
quiunt pertransiit anima nostra aquam
sine substantia. Que est aqua sine substan-
tia nisi aqua peccatorum sine substantia.
Peccata enim non habent substantiam
inopiam habent non substantiam. egesta-
tem habent non substantiam. In ista aqua
sine substantia perdidit ille minor fi-
lius totam substantiam suam. Nostis
enim quod minor filius peregrinatus est et
dixit patri da michi portionem sub-
stantie quam me contingit. Quid tibi vis me-
lius. Apud patrem servatur. tua est.
dilapidare illam vis perficisci vis lon-
gius. Da michi. sed da michi: dedit illi
Profectus in regionem longinquam vi-
uens prodige cum meretricibus perdidit
totam substantiam. egens remansit
porcos pavit: in egestate sua patris
divicias recordatur. Nisi enim eum eges-
tas pulsasset: illam facietatem non de-
sideraret. Considerent ergo omnes pec-
cata sua: videant si habent substantiam ipsa pec-
cata. Propter quod irritavit deum pec-
cator. Si non vides peccatum tuum an-
quam facias: vel iam fecisti considera. Dul-
cedo huius seculi ad tempus fauces in-
dulcat: in magnam amaritudinem pos-
tea convertetur. Ecce peccasti et lucrum
fecisti. Quid est quod fecisti lucrum. Ut lu-

crum faceres offendisti deum: ut auge-
res pecuniam fides diminuta est. et
aurum crescit. Quid perdidisti et quod
acquisisti. Quod acquisisti aurum voca-
tur quod perdidisti fides vocatur. Con-
tra fidem auro: si venalis esset in nudi-
nis fides haberet precium. Lucra tu-
a cogitas: dampna tua non cogitas. De
archa gaudes de corde non plangis.
Habundat nescio quid in archa tua sed
vide quid diminutus sit in corde tuo.
Cum aperueris archam. inuenies so-
lidos qui non erant. Bene quia gau-
des esse ibi quod ibi non erat. Attende ar-
cham cordis: erat ibi fides et non est.
Si hac gaudes. quare hac nos plan-
gis. Plus perdidisti quam acquisisti. Vis
videre quid perdidisti. Nec naufragio
tibi posset auferri. Nam aliqui perierunt
omnia homines in mari et nudi exierunt.
Multi naufragauerunt cum paulo
amatores huius seculi passi sunt nau-
fragium et nudi omnes exierunt illi
et quod foris habebant amiserunt et do-
mum cordis sui inuenerunt inanem.
Paulus autem in corde ferebat patri-
monium fidei sue: nullis fluctibus nul-
lis tempestatibus potuit auferri. Nu-
dus erit et dives erit. Tales diviti-
as debemus querere. Sed non eas vi-
deo dic mihi. Stulta anima non eas
vides oculis carnis tue. Habeto o-
culum cordis et vides eas. Sed non vi-
des fidem quare illam vides in alte-
ro. Quare clamas quoniam tibi frangitur
si non eam vides. Frangat tibi aliquis
fidem clamas. Vis ergo tibi exhiberi.
Et tunc vides cum petitur: ut exhibe-
as tunc non vides. Quod clamas alium non
habere erga te: plange te non habere
erga alium et vide quia peccatum quod
facis sine substantia est. Quod enim acqui-
ritur de peccato videtur esse substantia: sed

et hoc non acquiritur Ille enim habet
aurum qui nouit uti auro Qui autem
auro uti non nouit: habetur non habet
possidetur non possidet Est ote domini au-
ri et non serui auri: quia et aurum deus
fecit et te super aurum ipse fecit Aurum
fecit ad subsidium tuum: et te ad yma-
ginem suam Vides quod supra te est et
calcas quod infra te est Quid ergo ac-
quisti? Vis videre qualem aqua sine substā-
cia sit? Tolle tecum ad inferos quod ac-
quisti. Quis quid factururus es? Acquisti
ti aurum: perdidisti fidem Post pau-
cos dies eris de hac vita aurum quod ac-
quisti perditā fide afferre tecum non po-
tes: cor tuum inane fidei ad penas ex-
it quod plenum fide ad coronam exiret
Ecce nichil est quod fecisti et propter nichil
deum offendisti: aqua sine substā-
tia est que te demersit Propter quod ir-
ritauit deum peccator? Confundatur ini-
qui facientes vane Nemo enim non in-
aniter inique facit: sed nemo confide-
rat Eunt homines. audiunt verbum illud
vulgare et prouerbia dei dormitant in
eis Quid prouerbium? Malo quod teneo
quam quod spero Infelix quid tenes? Ec-
ce dico malo quod teneo Tene sic ut non
amittas et dico malo quod teneo Si autem
non tenes quare non illud tenes quod non
potes amittere? Quid ergo tenes? Au-
rum Tene ergo si tenes: non tibi au-
feratur inuito Si autem et pauperum tra-
heris quo non vis: et ideo te querit maior
raptor? quia inuenit minorem raptorem
Ideo te querit maior aquila: quia prior ce-
pisti leporem Preda tibi fuit minor:
preda eris maiori Hec non videt ho-
mines: in rebus humanis tanta cupidita-
te cecantur Adira res est frēs: horret
qui perfiderat Querit potentior infir-
miorum et querit eum opprimere: non ob
aliud nisi quia habet quod illi auferat Vi-

dent illum pati sub se tribulationem: non
ob aliud nisi propter quod habet Et ipse
propter quod ille patitur tribulationem ad
se congerit non attendebat quando illum perse-
batur Ille fugiebat ille torquebatur
ille timebat ille ubi se absconderet qua-
rebat Vnde pateretur ista mala. non quia
habebat: Vnde in illo discite quod fugias quia
res que illum torquebat te persequente ne
auferretur a se: et te sic habet torque-
re alio persequente Attendis quia pin-
guis est Si propterea illum persequeris quia
pinguis est. time pinguescere ne alie-
te querat et omnia inaniter fuerint Que-
re finem: tenebre occurrunt Quere
quod? Nichil occurrit Ergo exultet et
letentur in christo qui dicunt pertransiit
anima nostra aquam sine substantia: et recipi-
ant substantiam suam Perdiderunt illi
viuentes perdisce: sed non pauper factus
est pater Redeant et inueniant ibi di-
uicias quas in longinqua peregrinati-
one cum meretricibus praecepserunt e-
uadant aquam sine substantia et dicant.

Benedictus dominus qui non dedit nos
in venationem dentibus eorum Venan-
tes enim erant persequentes: et posuerunt
escam in muscipula Quam escam? Dul-
cedinem vite huius? ut unusquisque propter
dulcedinem huius vite mittat caput in
nequiciam et muscipula preprimatur: non
illi in quibus erat dominus Illi qui dicunt non quia
dominus erat in nobis non capti sunt in mus-
cipula Sit in te dominus et nec tu capieris
in muscipula: clama benedictus dominus qui non
dedit nos in venationem dentibus eorum

Anima nostra sicut passer eruta est de
muscipula venantium Quia in ipsa anima
dominus erat: ideo sicut passer eruta est anima
de muscipula venantium Quare sicut
passer? Quia incauta ceciderat sicut
passer et poterat dicere postea igno-
cet in de? Passer instabilis fige po-

148

tius pedes in petra noli ire ad muscipulam. capis. cōsumeris. optineris. Sit in te dñs: & de maioribz minis eruet te de muscipula venantiū. Quo modo si videas auem veluti iam cadere in muscipulam. facis maiorem strepitū vt volet de muscipula. ficiet martires. iam forte aliqui ipsoꝝ intēdebant collū in dulcedinem vite hui⁹ dñs qui erat in illis fecit strepitū gehennarum. & erutus ē passer de muscipula venantiū. Anima nostra sicut passer eruta est de muscipula venantiū. Et qd? Semp erit illa muscipula? Muscipula erat dulcedo vite h⁹. Illi nō heserunt in muscipula & occisi sunt. Illis occisis muscipula fracta est: iam nō remansit dulcedo vite h⁹ per quā possent iterū capi. S; illa cōtrita est. nūquid & passer cōtrit⁹ est? Absit: quia nō heserat in muscipula. Muscipula cōtrita est: & nos eruti sumus. Clament ergo qz eruti sunt volent ad deum triūphent in deo qz eruti sūt: qm̄ dñs erat in eis ne a muscipula capent⁹. Quare muscipula cōtrita ē & nos eruti sum⁹? Vis scire qre? **A**diutorium nostrum in nomine domini qui fecit celū & terrā. Nā si adiutoriū hoc nō esset: nō quidē eterna maneret muscipula. sed cū captus esset cōteretur passer. Nā vita ista trāsitura ē & qui dulcedine ei⁹ capti fuerint. & per hanc dulcedinem offenderint deū. cū ista vita transibūt. Nā cōteretur muscipula certi esto. Omnis dulcedo vite isti⁹ pñtis n̄ erit impleta sorte loci sui: sed opus ē non herere. vt qñ conteretur muscipula tunc exultes & dicas muscipula p̄trita est & nos eruti sum⁹. S; ne putes te viribz tuis hoc posse. attende cui⁹ est: esto pius vt eruaris. Nā

si superbieris in muscipulam cadis: & dic adiutorium nostrum in nomie domini qui fecit celū & terram. Psalmus tractat⁹ ē: & quātum dñs adiuuare dignatus est vt puto exposi⁹. Crastino eciam die sermonē deberi caritati vestre optime nost⁹: adesto te & adiuuate nos orōnibus vestris. Dollitationis em̄ nr̄e meminisse debetis. Nec dicerē qd eē tractatur⁹ n̄ adiuuari volēs studio fidei & orōnum vestrarū. Adeministis em̄ me p̄misisse vobis de hoc tractat⁹ qd dictum est in euangelio lex per moysen data est: gracia & veritas per ihesū xpm̄ scā est. Solent enim omnes heretici maxime manichei rephendere legem: & dicere qz de⁹ illam nō dedit. Exponend⁹ est em̄ locus iste vt cognoscatur qz & legem deus dedit & lex p moysen data ē vt nō saluaret p̄p̄ certam cām. Nō saluauit lex vt latō legis ip̄e impator desideraretur q in indulgentiam daret peccantibz & data quidem lex eēt per moysen. grā autē & veritas p̄ ihm̄ xpm̄ fieret. Ad h̄ intentos vos facere volui. aderit domini miā non ex meritis nostris sed forte p merito desiderij vestri. neqz ex facultatibz nostris sed ex habūdātia donozū suorū: vt sic tractetur res satis necessaria hōibus positi in nouo testamento vt om̄ino nullas latebras inueniat inimic⁹ vbi se occultet ad decipiendos fideles.

Explicit ps cxxiij⁹. Incipit cxxiiij⁹

D Salm⁹ iste p̄tinens ad numerū cāticorū graduum de q̄ titulo in alijs iā mlt̄a diximus & repetē nolum⁹ ne vos obtūdā⁹ poti⁹ q̄ instruam⁹ docet nos ascēdetes & leuātes aiās nr̄as ad dñz deū nr̄m affcū caritatē atqz pietatis.

nō intendere in homines qui pspan
tur in hoc scō felicitate falsa atz ven
tosa z p̄sus seductoria vbi nichil a
liud nutriunt q̄ superbiam z cor eoz
cōgelascit adūsus deum .et fit duruz
adūsus ymbrem gracie ip̄i ne fruc
tum ferat Presumētes em̄ omnia fi
bi habū dare que vidētur huic vite ne
cessaria z vltra q̄ necessaria extollun
tur z cum sint hoīes p̄ iniquitatem i
feriores omnibz hōibz p̄ supbiam su
periores se putant oībus hōibz atq;
vtinā sicut alios vel hoīes se eē depu
tarent Hos aut̄ aliqui intuendo z ni
mis attendendo .eciam illi q̄ deū co
lunt fluctuāt z nutant q̄ si pierit mer
ces eoz quare deū colūt cuz se vidēt
in laboribz .in egestate .in erūpna .in
morbo in dolore in aliqua necessita
te z vident alios habere sanitatē cor
poris habū dare temporalibus .in co
lunitate suoz gaudere .nitore hono
rum florere eos qui nō solum deum
non colunt sed omnibz hōibus adū
santur .attendentes eos nutant z di
cunt apud se qd̄ aperte scriptū est in
quodam psalmo quō sciuit de⁹ z si ē
sciētia in altissimo . Ecce ip̄i peccōres
habūdantes in scō obtinuerūt diuī
cias Et sequitur nūquid vane iustifi
caui cor meum z laui inter innocen
tes man⁹ meas . Nūquid forte van⁹
fui qui volui iuste vivere . z inocēter
inter homines p̄uersari qm̄ scio eos
q̄ nolunt seruare innocentia habere
tātam felicitatem et insultare iustis
per iniquitates felices . Sed q̄s illd̄ dix
it ibi in psalmo . Qui⁹ nōdum eāt rec
tum cor Sic enim cepit ip̄e psalmus
de quo mō testimonium dedim⁹ nō
iste quē cōsiderandum z tractanduz
mō suscepim⁹ : sed vbi dictum ē quo
modo sciuit de⁹ z si est sciā in altissi

mo . ecce ip̄i peccōres et habūdantes
in scō obtinuerūt diuicias Nūquid
vane iustificauī cor meū z laui inter
innocentes man⁹ meas . Ille q̄ psal
mus vbi videtis qz piclitatur aīa vbi
videtis qz nutant pedes sic cepit : qm̄
bonus de⁹ israhel rect⁹ corde : mei at
inquit pene p̄moti sunt pedes paulo
minus effusi sunt gressus mei Quare
: Quia zelavi in peccōnibus pacem
peccōz intuēs Unde ergo dixit cōmo
tos pedes suos z pene effusos gres
sus . lapsos ad ruinam a dō . qz intui
tus est z insperit felicitatem peccōrū
z vidit eos habere pacem se autē la
borem Narrauit aut̄ hoc cū iā eua
fisset cum iam correcto corde deo in
hesisset : narrauit p̄terita pericula sua
Ergo bonus deus israhel Sed quibz
: Rect⁹ corde Qui sunt recti cor
de : Qui non reprehendunt deū Qui
sunt recti corde : Qui voluntatem suā
ad voluntatem dei dirigūt nō volūta
tem dei ad voluntatem suā curuare
conantur Breue preceptū est vt ho
mo dirigat cor suum vis habere rec
tum cor : Tu fac qd̄ vult deus noli de
um velle facere qd̄ vis tu Draui cor
dis ergo sunt . id est qui rectū cor nō
habent : q̄ sedent z disputant quō de
buit facere de⁹ non laudando quod
fecit sed rephendēdo Corrigere illuz
volunt parum est quia corrigi ab eo
nolunt z dicunt . non debuit deus fa
cere pauperes : sed soli diuites eē de
buerunt z ip̄i soli vivere Et quid fac
tus est pauper : Et quid viuit : Rep̄
bendit deum pauperum . quāto me
lius esset pauper dei z diues esset de
deo . hoc est sequeretur voluntatem
dei et videret paupertatem suā tem
poralem eē z transitoria : diuicias au
tem sibi spiritales ita vcturas vt nul

lo pacto possint pterire et habere in
diuicijs cordis fidem si ei non conti
git aurum habere in archa. qz si aurū
haberet in archa furē timeret et aurū
de archa eciam nolēs pderet: fidem
aut de corde non perderet. si ipse illaz
in nō expulerit. Cito aut responderi
p̄t carissimi. Fecit de⁹ pauperē vt p̄
bet hominem et fecit deus diuitē vt
p̄bet illum de paupere: et omnia q̄ fe
cit deus recte fecit. Et si nō possum⁹
videre p̄siliū ipi⁹ quare illud sic fe
cit et illud sic: bonum est nobis vt sc
damus nos sapiē ipi⁹ et credam⁹ qz
bene fecit et si nōdum nouim⁹ quare
fecit et habebim⁹ cor rectū vt presu
mam⁹ et cōfidam⁹ in domino et nō
moueātur pedes nostri: et fit in no
bis ascendentibus vñ cepit iste psal
mus

Psalmus

Qui cōfidunt in domino sicut
mons syon: nō cōmouebitur
in eternū. Qui sunt isti? **Q**ui habi
tant in iherl̄m. Ipi nō cōmouebūtur in
eternum. qui habitāt in iherusalē. Si
hanc iherusalem intellexerimus om
nes qui illic inhabitant bellis et euer
sione ipi⁹ ciuitatis exclusi sunt. Ad
do queris iudeum in ciuitate iheru
salem: et non inuenies. Certe ergo nō
moueātur in eternū qui inhabitat
iherusalem? Nisi quia est alia iheru
salem de qua multa soletis audire ip
sa est mater nr̄a cui suspiram⁹ et ge
mimus in ista pegrinatione vt ad il
lam redeam⁹. Erraueram⁹ a via et vi
am non habebamus: rex ipi⁹ venit
et via nobis factus est vt ad illā redi
re possim⁹. Ipa est illa vbi stantes e
rant pedes nostri in atrijs iherl̄m si
cut audisti in psalmo cāticorū gra
duum supiore iam vobis et expposito
tractato qui interfuisti: cui suspirat
ille qui cātabat. iherusalem q̄ edifica

149
tur vt ciuitas cui⁹ participatio e⁹ in
idipm. Qui ergo ibi habitant nō mo
uebuntur in eternum: qui aut habi
tarunt in ista iherl̄m moti sūt primo
corde postea exilio. Qñ moti sūt cor
de et ceciderunt: tūc regem ipi⁹ sup
ne iherl̄m crucifixerūt. Nam spūaliter
foris erant et ipm regem foras exclu
debant eiecerunt em̄ illum extra ciui
tatem suam et foras crucifixerunt et
ipe eiecit illos extra ciuitatem suam
id est eternam iherl̄m m̄rēm omniū
nostrū q̄ est in celis. Qualis ē ista ihe
rusalem. Breuiter describit eā. **Mō**
tes in circuitu e⁹. Magnū aliquid
esse nos in ea ciuitate quā circūdede
runt mōtes ipa est tota felicitas nos
tra: qz habebimus ciuitatem quā cir
cūdederunt montes. Non enim nō
nouimus mōtes: aut qd sūt mōtes
n̄ tumores terrarū. Alij sūt ergo mon
tes amabiles mōtes excelsi p̄dicato
res v̄itatis. siue angeli siue apostoli
siue p̄phete. ipi sunt in circuitu iheru
salem ambiūt illam et q̄si murum illi
faciūt. De hīs mōtibz amabilibus et
delectabilibz assidue scriptura loqui
tur. Aduertite cū auditis vel legitis
pluribz locis inuenitis mōtes delec
tabiles q̄bz et nos possum⁹ p̄memo
rare verūptamen quātum dominus
suggerit. delectat nos de hīs menti
bus multa dicere et diuina testimoni
a de litteris sanctis occurrerunt no
bis. Ipi sunt mōtes qui illuminātur
a deo. et p̄mitus illuminātur vt ab ip
sis lumē descendat ad valles et ad col
les qz nō tāte sunt altitudinis q̄te sūt
montes. Ipi sunt per quos nob̄ pro
gatur scriptura: siue in prophetis si
ue in apostolis siue in euāgelio. Ipi
sunt mōtes de quibus cātam⁹. leua
ui oculos meos in montes vnde ve
niet auxilium michi: qz de scripturis

sanctis in hac vita habemus auxiliū.
Sed q̄ ip̄i mōtes nō a se proteguntur
nec a seip̄is nobis consulunt nec
spes nostra debet esse in montibz ne
maledicti simus q̄ spem in hoīe po-
nimus: iam dixerat leuauī oculos me-
os in montes vñ veniet auxiliū in
auxiliū inquit meū a dñō qui fecit
celū & terram. Ip̄i sunt mōtes de qui-
bus item dicit. suscipiūt mōtes pacē
pp̄o tuo & colles iusticiam. Montes
maḡni sunt: colles minores sunt.
Montes ergo vident: colles credūt.
Qui vident. pacē susceperunt et attu-
lerunt ad illos q̄ credūt. Qui em̄ cre-
dunt suscipiunt iusticiā q̄ iust⁹ ex fi-
de viuī. Angeli vident annūciant qđ
vident & credim⁹ nos. Johannes ille
in principio inquit erat vbum & ver-
bum erat apud deum: et de⁹ erat v-
bum. Videbat p̄dicauit nobis vt cre-
derem⁹ & mōtes suscipientes pacē.
susceperunt colles iusticiā q̄ de ip̄is
montibz quid ait? Non dixit a se ha-
bent pacem vel instituūt pacem vel
generant pacē: sed suscipiūt pacem.
Vnde suscipiunt pacē dñs est. Sic er-
go leua oculos tuos ad mōtes prop-
ter pacem: vt auxiliū tuū sit a dñō
qui fecit celum & terram. Rursus il-
los mōtes cōmemorans spūs sanc-
tus hoc ait. illuminās tu mirabiliter
a montibz eternis. Nō dixit illumināt
montes: sed illuminās tu a monti-
bus et̄nis. Per mōtes istos q̄s eter-
nos eē voluisti p̄dicans euangelium
tu illuminās nō montes. Tales ergo
mōtes in circuitu iherusalē. Et vt no-
ueritis quales sint mōtes in circuitu
ei⁹: vbi p̄memorauit mōtes bonos
scriptura valde raro & difficile ā for-
te nūqm̄ & nō statim ibi nominat do-
minum aut simul figt. ne spes rema-
neat in montibz. Ecce videte q̄ mul-

ta p̄memorauī. leuauī oculos meos i
mōtes vñ veniet auxiliū michi: et ne
ibi remaneas auxiliū meū inquit
a domino qui fecit celū & terrā. Rur-
sus suscipiant montes pacem popu-
lo tuo. Cū dixit suscipient ostendit a-
lium esse fontem pacis vñ illi suscipi-
unt. Rursus a montibus illuminans
sed vt dixit. illuminās tu mirabiliter
a montibz eternis. Item hoc loco cū
dixisset montes in circuitu ei⁹. ne tu
rursum remanere in montibus sta-
tim subiunxit. **E**t dominus in cir-
cuitu plebis sue: vt tua spes non sit i
montibz: sed in illo qui illuminat mō-
tes. Cum enim ille habitat in monti-
bus id est in sanctis: ip̄e est in circui-
tu plebis sue. et ip̄e murauit plebem
suam munimēto spūali. ne mouea-
tur in eternū. At vō de illis montibz
malis quando loquitur scriptura. n̄
eis addit dominum. Tales montes
iā sepe dixim⁹ vobis: significāt mag-
nas quasdā aiās sed malas. Non em̄
putetis fratres quia potuerūt fieri
hereses per aliquas peruas animas
non fecerunt hereses n̄ magni homi-
nes. sed quātum magni tātum mali
montes. Nō enim montes erant ta-
les qui susciperent pacē vt colles ius-
ticiam: sed illi dissensionem suscepe-
runt a dyabolo patre suo. Montes
ergo erāt. Ad tales montes caue ne
fugias. Venturi em̄ sunt hoīes & dic-
turi tibi magnus ille vir & magnus il-
le homo qualis fuit ille donatus q̄-
lis est maximianus: & nescis qualis
fuit. & ille arrius qualis fuit. Omnes
istos mōtes noiām⁹: sed naufrago-
sos. Videtis quia lucet de illis aliqua
flamma sermonis: & aliquis de ip̄is
ignis accenditur. Si navigatis in lig-
no et noctem patimini id est caligi-
nem huius vite. non vos fallant nec

dirigat illuc nauim: ibi sunt saxa ubi
naufragia magna fiunt. Cum ergo ti
bi laudati fuerint isti montes & cepe
rit tibi suaderi ut uēias ad ipos mō
tes quasi ad auxilium et ibi requies
cas: rñde In domino confido. quo
modo dicitis anime mee trāsmigra i
mōtem sicut passer: Bonū est enim
tibi ut ad illos mōtes leues oculos
unde tibi auxilium a domino fit: ut e
uadas sicut passer de muscipula ve
nantium: non trāsmigres in mōtes
Passer em̄ instabilis res est cito mo
uetur cito volat hinc & in. sed tu con
fide in dño & eris sicut mons syon n̄
cōmoueberis in eternū & nō transmi
graberis in montes sicut passer. Nū
quid ibi sic noiāuit montes ut de do
mino diceret: S; mōtes tales ama
in quibus dñs est. Tunc aut te amāt
ipi montes: si non in illis spē posue
ris. Videte frēs quales sunt montes
dei. Nā vide sic nominati sunt in alio
loco. Iusticia tua sic mōtes dei. Nō
iusticia iporum: sed iusticia tua. Au
di talem mōtem apostolum: ut inue
niar in illo inquit nō habens iusticiā
meam que ex lege est. s; eam que est
per fidem xpī. Illi aut qui per iustici
am suam mōtes eē voluerūt sicut iu
dei quidam v; pharisei principes eo
rum sic rephendūtur. ignorātes em̄
dei iusticiam & suam volētes consti
tuere iusticie dei nō sunt s; iecti. Qui
aut s; iecti sunt: sic sunt alti ut humi
les sint. Et q; magni sunt mōtes di
cūtur q; vero s; iecti sunt deo. val
les sunt: & quia hñt capacitatem pie
tatis suscipiunt habūdantiam pacis
& inundationem trāsmittunt ad col
les. Ad tñ tu vide quos mōtes a
mes. Si vis amari a bonis mōtibz:
noli spem ponere nec in bonis mon
tibus. Nā qualis mons erat paulus

250
Nū inuenitur talis: De magnitudiē
loquimur hōim. tante gracie quis q̄
pt facile inueniri: Et tamen timebat
ne passer ille in illo poneret spem. Et
qd ait: Nūquid paulus p vobis cru
cifixus est: Sed leuate oculos i mō
tes vñ auxilium vēiat vobis. q; ego
plātaui apollo rigauit. sed auxilium
vestrū a dño qui fecit celuz & terram
q; deus incrementū dedit. Ergo mō
tes in circuitu ei? Sed quō montes
in circuitu ei? et dñs in circuitu pleb
sue: **E**x hoc & vsq; in seculū. Si er
go mōtes in circuitu ei? & dñs in cir
cuitu plebis sue. cōstringet dñs ple
bem suā in vnū vinculum caritat; et
pacis. ut qui cōfidunt in domino si
cut mōs syon nō pmoveantur in et
ernū: & hoc est ex h̄ & vsq; in seculum.
Quā n̄ derelinquet vgam peccōruz
super sortē iust oz. ut nō extendant
iusti ad iniqtatem man⁹ suas. Ad
do qdem iusti aliquātum laborāt: et
mō aliquñ iniusti dñantur iustis. Qui
bus modis aliquñ iniusti pueniūt ad
honores seculi: Cū puenerint & fac
ti fuerint vel iudices v; reges. quia h̄
facit de? ppter disciplinā plebis sue
ppter disciplinā populi sui: nō pt fie
ri n̄ ut exhibeatur illis honor debit⁹
potestati. Ordinavit enim sic de? ec
clesiam suā: ut omnis potestas or
dinata in seculo habeat honorem. et
aliquando a melioribus. Sed exem
pli gracia vnā rem dico: hinc conici
te gradus omnium potestatum. Pri
ma et cotidiana potestas hominis
in hominem. domini est in seruū. p
pe omnes domus habent huiusmo
di potestatem. Sunt domini sunt et
serui diuisa sunt noiā: sed hoiēs & ho
mines sunt paria sunt noiā. Et qd di
cit apostolus: Seruos dominis su
is subditos esse. Serui obaudite do

minis vestris scdm carnem: quia est
dñs scdm cristum Ille est verus do-
minus & eternus: isti aut tpaes scdz
tempus Tu cum ambulas in via. cū
vivas in hac vita nō vult te facere su-
perbum xpūs Cōtigit vt tibi xpian⁹
efficereris: & haberes dñm hominez
Non iō xpianus factus es vt dedig-
neris seruire Cum em xpō iubete ser-
uis homini: non illi seruis sed ei qui
iussit Et h̄ ait obaudite dominis ves-
tris scdm carnem. cum timore et tre-
more in simplicitate cordis: nō ad o-
culum seruientes quasi hominibz pla-
centes. sed quasi serui cristi faciētes
volūtatem dei ex animo cū bona vo-
luntate Ecce non fecit de seruis libe-
ros: sed de malis seruis bonos ser-
uos Quātum debent diuites xpō q̄
illis pponit domū. vt si fuit ibi seru⁹
infidelis cōuertat illum xpūs & nō ei
dicat dimitte dñm tuū: Nam p̄gno-
uisti eum qui verus ē dñs Ille forte
impius ē & iniquus: tu iam fidelis et
iust⁹ Indignum ē vt iust⁹ & fidel⁹ ser-
uiat iniquo et infideli Nō hoc ei dix-
it sed magis. serui: & vt corroboret
seruū. hoc dixit exemplo meo serui.
prior seruiui iniquis Dñs enim tāta
in passione sustinens. a quibus susti-
nuit n̄ dñs a seruis: Et a quibz nisi a
malis seruis: Nā si fuissent boni ser-
ui honorarent dñm suum: sed qz ma-
li serui erant iniuriauerunt Ille quid
contra: Reddidit dilectionē p odio
Ait enim. pater ignosce illis: qz nesci-
unt quid faciunt Si dñs celi et terre
per quem facta sunt omnia seruiuit
indignis: rogauit p seruiētibz et
furentibz & tanqm medicū se ex hibui-
t adueniens Nam & medici & arte &
sanitate meliores seruiūt egrot⁹ quā
tomagis nō debet dedignari homo
ex toto animo & ex tota boā volūta

te cum tota dilectione seruire domi-
no eciā malo: Ecce seruit melior de-
teriori: sed ad tempus Qd autē dixi
de dño & seruo: hoc intelligite de po-
testatibus & regibz & de omnibz cul-
minibus hui⁹ seculi Aliqn enim po-
testates bone sunt & timēt deum ali-
quando non timent deum Julian⁹
extitit infidelis impator: extitit apos-
tata. iniquus. ydolatra Adilites xpī
ani seruierunt impatori infideli. vbi
veniebatur ad causam cristi non ag-
noscebant nisi illū qui in celo erat Si
quādo volebat vt ydola colerent. vt
thpurificarent. preponebant illi deum
quando autem dicebat pducite aciē
ite contra illam gentem: statim ob-
tempabant Distinguebant dominū
eternum a domino tpali: & tamē
subditi erant ppter dominum eter-
num eciā domino tpali Sed nūq̄
fic erit semper vt ūqui impent iust⁹:
Non sic erit Videte em quid dicat
te psalmus: quoniā non derelinquet
dñs virgam pccōrum super sortem
iustoz Sentitur ad tēpus vga pccō-
rum sup sortē iustoz: sed nō ibi relin-
quitur nō erit in eternū Veniet tēp⁹
qn vnus agnoscatur de⁹. veniet tem-
pus qñ xp̄s in claritate sua apparēs
p̄greget añ se dñes gentes & diuidat
eas sic diuidit pastoz hedos ab ouibz:
oues ponet ad dexteram hedos
ad sinistra Et videt⁹ ibi multos suos
int oues et multos dños int hedos
& rursus mltos dños int oues mul-
tos seruos inter hedos Non em qz
sic psolati sum⁹ seruos oēs serui bo-
ni sunt: aut qz sic reprehendim⁹ sup-
biam dñoz oēs dñi mali sunt Sunt
boni fideles dñi & sunt mali si boni si
deles serui & si mali S; q̄diu fui bo-
ni seruiūt mal⁹ dñis: ferāt ad temp⁹
qz nō derelinquet vga pccōz sup sor-

tem iustorum Quare hoc? Ut nō ex-
tendant iusti in iniquitatē man⁹ su-
as ut ad tempus ferāt iusti iniqui do-
minantes et intelligāt nō eē hoc sem-
piternum: sed pparent se ad posside-
dam sempiternā hereditatem Quā
hereditatem? Vbi destruetur omnis
potentat⁹ et omnis ptas: ut sit deus
omnia in omib⁹ Ad hoc se seruātes et
hoc corde ptemplātes. et adhuc in fi-
de retinētes et ut videant pcurantes
nō extendūt man⁹ suas in iniquitatem
Nam si videant qz semp ē virga pec-
catorū sup sortem iustoz cogitāt a-
pud se et dicunt quid mī pdest qz ius-
tus sum? Semp michi dñabitur ini-
quus. et semp seruus ero? Faciā er-
go et ego iniquitatem qz nichil pdest
tenere iusticiam Ne aut hoc dicat in-
finuatur illi fides qz ad tēpus pte esse
vga pccōrum sup sortem iustoz nō
eam relinquet dñs super sortē iusto-
rum ut non extendāt iusti in iniquitatem
man⁹ suas: et ferant iniquitatē nō fa-
ciant Adeli⁹ est em iniquitatem fer-
re qz facere vñ non semp erit: qz non
derelinquet vgam pccōrum sup sor-
tem iustoz Hoc cogitāt qui recti sūt
corde de quib⁹ paulo añ dixit. qui vo-
luntatem dei sequūtur nō voluntatē
suam: qui sequi deum volunt faciūt
illum pcedentem et se sequētes. non
aut se pcedentes et illū sequentem et
in omib⁹ eum bonū inveniūt siue e-
mendantē siue pfolantē siue exercen-
tem siue coronantē siue purgantem
siue illuinātē sicut apl⁹ ait: scim⁹ qm
diligentib⁹ deū oīa coopantur in bo-
num Et iō seqtur **B**enefac dñe bo-
nis et rectis corde Sicut aut decliāt
a malo et facit bonum rect⁹ corde qz
nō zelat in pccōrib⁹ pacē pccōrum in-
tuens sic prauicordius qui scandali-
zatur in vñs dñi declinat a deo et fa-

cit malum et inescat⁹ dulcedine seculi
et ea illaqueatus et capt⁹ amaras pe-
nas luit Declināt aut a deo cui⁹ dis-
ciplinam ferre noluit: sit illi p iudici-
um dei verus laqueus falsa maloz
felicitas Vñ cōtinuo subiūgit **D**e-
clinantes aut in strangillationem ad-
ducet dñs cū opantib⁹ iniusticiā id ē
quoz facta imitati sunt: qz eorum p-
sentes leticias amauerunt et futura
supplicia non crediderunt Qui ergo
recti sunt corde et nō declināt qd ha-
bebunt? Jam veniam⁹ ad ipam he-
reditatē frēs: qz filij sum⁹ Quid pos-
sdebim⁹? Que ē hereditas? Que pa-
tria nostra? Quid vocat⁹? Pax Per
hanc vos salutam⁹. hanc vobis anū-
ciamus: hanc suscipiunt mōtes et col-
les iusticiā. ipa est xpūs Ipse em est
pax nostra qui fecit vtrāq⁹ vnū et me-
dium pietem macerie soluit: qz filij
hereditatem habebim⁹ Et qd voca-
bit⁹ ipa hereditas nisi pax? Et videte
qz exheredati sunt qui nō amant pa-
cem Nō at amāt pacē q diuidūt vni-
tatem Pax possessio pioz ē: posses-
sio heredū Et q sūt heredes? Filij Au-
di euangeliū. beati pacifici qz ipi filij
dei vocabuntur Audite et conclusio-
nem huius psalmi **P**ax super isra-
hel Israhel vidēs deum iherusalem
visio pacis interpretatur Intelligat
caritas vestra Israhel interpretatur
videns deum: Iherusalem interpre-
tatur visio pacis Qui non mouebū-
tur in eternū? Qui habitant in iheru-
salem non mouebūtur ergo in eter-
num qui inhabitant visionem pacis
et pax super israhel Ergo israhel qui
videns deum est. videns pacem ē. et
ipse israhel est et iherusalem: quia po-
pulus ille dei ipa est ciuitas dei Si er-
go videns pacem hoc est videns de-
um merito et deus ipse est pax Ergo

quia xp̄s filius dei pax est .iō venit
colligere suos ⁊ secernere ab iniquis
A quibz iniquis? Qui oderūt iheru-
salem qui oderūt pacē qui volūt cō-
scindere vnitatem qui nō credunt pa-
ci: qui falsam pacem pnūciant in po-
pulo ⁊ non illam hnt Quibz respon-
detur cum dixerint pax vobiscū ⁊ cū
spiritu tuo Falsa dicunt: ⁊ falsuz au-
diunt Quibz dicunt pax vobiscum?
Quos sepant a pace orbis terrarū
Et quibz dicitur cū spiritu tuo: Si in
spiritu eorū eēt pax: nōne vnitatē di-
ligerēt ⁊ relinquerent dissensionem?
Falsum ergo pnūciantes falsuz au-
diunt Nos verū pnūciem⁹ ⁊ veruz
audiamus Sim⁹ isrl' ⁊ amplectam⁹
pacem: qz iherusalem est visio pacis
⁊ nos isrl' ⁊ pax super isrl'
Explicit ps cxxiij⁹. Incipit cxxv⁹.

Sicut iā meministis ex ordi-
ne nobis tractatibz iste ps
ē centesim⁹ vicesim⁹ quin-
tus qui inter illos psalmos ē quorū
ē titulus cāticum graduum Est autē
sicut nostis vox ascendentiū Quo nō
ad illā supnam iherl'm .mrēm omniū
q̄ est in celis: Que supna: ip̄a et etna
Hec aut q̄ in terra fuit vmbra habe-
bat illi⁹ Itaqz ista cecidit illa perma-
net Hec implevit tēpus pdicatiōis
illa tenet eternitatē repationis nos-
tre Ab illa pegrinamur i hac vita ad
ei⁹ reditum suspiram⁹ Suspiramus
tā diu miseri et laborantes donec ad
illam redeam⁹ Nec ciues nostri an-
geli dimiserunt nos in pegrinatione
sed annūciauerūt nobis ip̄m regem
venturū ad nos: ⁊ venit ad nos ⁊ cō-
temptus ē inter nos a nob ⁊ postea
nobiscum fuit ⁊ docuit nos cōtēpni
qz p̄emptus ē: docuit nos tolerare
qz toleravit docuit pati qz passus est
⁊ p̄misit resurrecturos qz resurrex-

it in seip̄o oñdens quid sp̄are debea-
mus Si ergo fr̄es pphete antiq̄ pa-
tres nostri añq̄m dñs ihs xp̄s veni-
ret in carne añq̄m mortu⁹ resurrexis-
set ⁊ ascendisset in celū suspirabāt tñ
illi civitati quātum oportet nos de-
siderare quo nos ip̄e p̄cessit ⁊ vñ nū-
q̄m recessit: Nō enim dñs sic vēit ad
nos vt desereret angelos: ⁊ in ill' mā-
fit ⁊ ad nos venit In illis māfit i ma-
iestate: ad nos venit in carne Eram⁹
aut vbi? Si redemptor noster ille di-
citur captiui tenebam⁹ Vbi ergo te-
nebamur vt ille vēiret redimere cap-
tivos: Vbi tenebamur? Sorte apud
barbaros Deior ē barbaris dyabo-
lus ⁊ angeli ei⁹ Ip̄i antea tenebāt ge-
nus huānum ab hīs redemit nos qz
nō aurum neqz argentū sed sangui-
nem suū p nobis dedit Quō at ho-
mo venerat in captiuitate paulū a-
postolū intragem⁹ Etem ip̄e p̄eci-
pue gemit in ista captiuitate suspi-
rans eternā iherl'm et docuit nos ge-
mere ex ip̄o spiritu quo ⁊ ille imple-
tus gemebat Hoc em̄ ait: ōnis crea-
tura cōgemiscit et dolet vsqz nūc Et
iterū vanitati em̄ creatura subiecta ē
ait nō sponte sed ppter eum q̄ sbiecit
in spe Dēi creaturam dixit in homi-
nibz ecia nō credentibz sed tñ creditu-
ris ingemiscere creaturā in laboribz
Nūquid nā in hīs tātū q̄ nōdū credi-
derunt? Iā vō in hīs q̄ crediderunt
nō gemit nec pturit creatura: Non
solū aut inq̄t: sed et nos ip̄i p̄micias
sp̄s hntes id est qui iā spū deo serui-
mus . qui iā mente deo credidim⁹ ⁊ i
ip̄a fide p̄micias q̄sdam dedim⁹ vt p̄-
micias nostras seqmur Ergo et nos
ip̄i in nobismetip̄is ingemiscim⁹ ad
optionem expectātes redēptionem
corpis nostri Gemebat ergo ⁊ ip̄e ⁊
gemūt omnes fideles ad optionē ex-

pectates redēptioēz corpis sui: Vbi
gemūt. In ista mortalitate: Quam
redēptioēz expectāt. Corpis sui. q̄
p̄cessit in dño q̄ resurrexit a mortuis
z ascendit in celū. Hoc nob̄ añq̄ red
datur necesse ē gemam⁹. etiā fideles
etiā sperātes. Iō seq̄tur ibi z dicit.
cū dicet z ipsi i nob̄metip̄is igem̄
cim⁹ adoptioēz expectātes redēpti
onē corpis nostri. Quasi diceret ei.
qd̄ tibi q̄ p̄fuit x̄ps si adhuc gemis z
quō saluator saluū te fecit. q̄ gemit
adhuc egrotat. Sibiūxit z ait: Spe ei
salui facti sum⁹. spes em̄ q̄ videt nō
est spes. Qd̄ em̄ videt q̄s qd̄ sperat.
Si aut̄ qd̄ nō videm⁹ sp̄am⁹ p̄ paciē
ciā expectam⁹. Ecce q̄re gemim⁹ z q̄
mō gemim⁹. q̄a qd̄ sp̄am⁹ iā qd̄ ex
pectam⁹ sed nōdū tenem⁹ z dōc te
nēam⁹ in tpe suspiram⁹. q̄a desidera
m⁹ qd̄ nōdū tenem⁹. Quāē. Qz spe
salui facti sum⁹. Iā caro sumpta de
nob̄is in dño. nō spe sed re salua fca
est. Resurrexit em̄ z ascēdit in capi
te nostro caro nostra salua. in mem
bris adhuc saluāda est. Secura gau
deāt mēbra q̄a a capite suo nō s̄t des
ta: Dixit em̄ mēbris laborātib⁹. ecce
ego vobiscū sum vsq̄ ad cōsumma
tionē seculi: Ita factū est vt cōuer
teremur ad deū: Spem em̄ nō habe
bam⁹ nisi ad seculū. z inde miseri bis
miseri. q̄a z in hac vita z faciē hñtes
ad sc̄lm. dorsum cōtra deū. Cū vero
cōuerterit nos dñs vt iā icipiamus
faciē hñre ad deū z dorsum ad seculū.
q̄a adhuc i via sum⁹ z tñ patriā attē
dim⁹. z qñ forte aliq̄ tribulationez
patimur s̄ tñ tenem⁹ viam z ligno
portam⁹. Asper quidē vētus est. sed
vētus n̄r ē. cū labore qd̄. sed cito du
cit z cito pducit: Qz q̄ de captitate
nostra gemebam⁹. gemūt aut̄ z illi
quia nō crediderūt. Quomodo aut̄

facti fuim⁹ captiui. obliti fuim⁹. s̄ p
scripturā cōmeōramur Paulū ip̄m
apl̄m iterrogemus. Ait em̄. Scim⁹
eniz quia lex spiritalis est. ego autez
carnalis sum venūdatus sub pccō:
Ecce vnde facti sum⁹ captiui. quia
venūdati sumus s̄b pccō: Quis nos
pēdidit. Nos ip̄si q̄ cōsensim⁹ seduc
tori: Vēdere nos potuim⁹. redimē
nos nō possum⁹. Vēdidim⁹ nos cō
sensioē peccati. redimimur in fide
iusticie. Sanguis em̄ innocens da
tus est p nob̄is vt redimeremur.
Quēcūq̄ sanguiez ille fudit psequē
do iustos. q̄lem sanguiez fudit. Ius
toz sanguiem fudit pph̄az patrum
nostroz. Iustū sanguiem fudit z m̄
tirū. tñ oēs de ppagine pcc̄i veniē
tes. vnū sanguiem fudit eius q̄ non
iustificatus sed iustus nat⁹ est: Illo
sanguie fuso. p̄didit q̄s tenebat. Pro
q̄bus em̄ datus est inocēs sanguis
redēpti s̄. z cōuerfi a captitate can
tāt istū psalmū: **Q**u cōuerterit do
minus captiuitatem syon. facti su
mus sicut cōsolati. Hoc voluit dicē
facti sumus gaudētes. Qñ. Cū cō
uerterit dñs captitatē syō. Que syō.
Ipsa iherl̄ eterna syō. Quō eterna
syō. quō captiua syō. In āgelis eter
na. in hōib⁹ captiua. Nō em̄ oēs illi
us ciuitatis ciues captiui sunt. sed q̄
inde peregrinatur ip̄si captiui sunt:
Homo ciuis est iherl̄m. sed pēdit⁹ s̄b
pccō fact⁹ est pegrinus. De ppagine
ip̄ius natū est genus huānū. z i ple
uit terras captiuitas syō. Et ista cap
tiuitas syō quō vmbra illius iherl̄m.
Vmbra illius syon quā acceperūt iu
dei in ymagine. in figura fuit in cap
tiuitate in babilonia. z post septua
ginta annos redit ille ppl̄s ad ciuita
tem suam: Septuaginta anni signi
ficant omne tempus quod septem
ff i

diebus voluitur. cū at trāfierit ōne
tempus. tū credimus ⁊ nos ad pa-
triam nrām. quō ille ppl's post sep-
tuaginta ānos redit a captitate ba-
bilonie Babilonia est em̄ mūd⁹ iste
Babilonia em̄ interpretatur cōfusio
Videte si nō est cōfusio tota vita hu-
mana Quicqd agūt hoīes in spe va-
na. qñ cognouerint qd agūt erubescūt
Quare laborāt. Cui laborant.
Filijs meis inquit Et ipsi cui. Filijs
suis Et ipsi qbus. Filijs suis. Nō
ergo sibi: Ab ista cōfusione iam cō-
uersi erāt qbus dicit apłs. Quā em̄
glām hēbatis in hīs in qb⁹ nūc eru-
bescitis. Cōfusio est q̄ ista tota vita
rerū humanarū n̄ ptinēs ad deū In
hac cōfusione id est in ista babilonia
captiua tenetur syon. sed conuertit
dñs captiuitatem syon ⁊ facti sum⁹
inquit sicut cōsolati. id est gaudi sum⁹
tq̄ cōsolationē accipiētes Cō-
solatio nō est nisi miserorū. cōsolati-
o nō est nisi gemētū. lugētū. Quāē
qñ cōsolati nisi qā adhuc gemimus.
Gemimus in spe. cōsolamur in re.
Cū trāfaret spes. de gemitu gaudiū
veniet etnuz. vbi nō op⁹ erit cōsola-
tiōe. quia nulla miseria sauciabim⁹.
Quare at velut cōsolati ait. ⁊ nō ait
cōsolati. Nō semp qñ ad similitudi-
nē ponitur hoc verbum sicut. qd di-
cim⁹ aliquādo ad pprietatē refert⁹ a-
liqñ ad similitudinē. mō ad pprieta-
tē relatū est Sed exempla nobis e-
ciam de cōmuni locutiōe hoīm dan-
da sunt vt facile intelligatur. quō di-
cim⁹. sicut vixit p̄r ita ⁊ fili⁹ ad simi-
litudinē h̄ dicim⁹. ⁊ sicut pecus mo-
ritur ita hō moritur. ad similitudinē
hoc dī. Qñ at hoc dicimus. fecit sic
vir bonus. numquid non est vir bo-
nus. Sed similitudinē habet viri
boni. Fecit tāq̄ iustus. hoc tāq̄ nō

negat eum iustū esse. sed pprietates
eius ostendit. Fecisti sicut senator.
ergo. nō sum senator si dicat. ymmo
qā es sicut senator fecisti. ⁊ qā iust⁹
es sicut iustus fecisti. ⁊ qā bonus es
sicut bonus fecisti. Ergo quia ⁊ ius-
ti vere cōsolati erāt. sicut cōsolati
gaudebāt. id est magnū eāt gaudiū
ipsoꝝ tq̄ cōsolatoꝝ. Illo cōsolāte
morituros qui mortuus est. ōnes
em̄ mori gemimus. cōsolatus est
ille qui mortuus ē ne mori timēm⁹.
Prior resurrexit vt haberemus qd
speraremus Quia ergo prior resur-
rexit spem nobis dedit. quia in mi-
seria positi spe cōsolati sum⁹. Hinc
gaudiū magnū. ⁊ cōuertit dñs cap-
tiuitatē nostrā. vt iā de captitate vi-
am teneamus ⁊ eamus ad patriam
Jam ergo redempti in viā nō time-
amus insidiātes hostes nostros
Ideo em̄ redemit nos. vt nō aude-
at hostis insidiari nobis. si de viā n̄
recesserimus Ipse em̄ xp̄s factus ē
viā Dis nō pati latroēs. Ait tibi Vi-
am tibi strauī ad patriam. noli rece-
dere Talem viā munui. vt latro ad
te nō audeat accedē. Tu ab illa noli
recedere. ⁊ latro ad te nō audeat acce-
dere Ambula ergo in xp̄isto ⁊ cāta.
gaudēs cāta tq̄ cōsolatus. qā ille te
p̄cessit q̄ iussit vt seq̄ris **T**ūc reple-
tū est gaudio os nostrū. ⁊ lingua nra
exultatiōe Os fr̄es mei qd habem⁹
in corpe quō repletur gaudio. Nō
solet impleri nisi aqua aut cibo aut
potu. aut aliqua re tali missa in os.
Impletur aliqñ os nostrū. ⁊ pl⁹ est
quod dicimus sanctitati vestre quā-
do os plenum habemus loqui non
possumus. Habemus autem intus
os id est in corde. vnde quicquid p̄-
cedit si malum est inquinat nos. si
bonum est mundat nos. De ip̄o em̄

ore audistis dum euāgelium legeret:
Insultabāt enim iudei domiō. quā discipuli eius nō lotis manib⁹ māduca-
bāt: Illi insultabāt q̄ mūdiciā foris
hēbāt. et intus maculis pleni erant:
Illi insultabāt quorū iusticia nō eāt
nisi in oculis hoīm Dñs autē q̄rebat
mūdiciā nostram interiorē. que si fu-
erit necesse ē ut q̄ foris sunt munda
fint. Quidate inq̄t q̄ intus sūt. et q̄ fo-
ris sunt mūda erūt Ipse dñs dicit a-
lio loco Verū date elemosinas. et ec-
ce omnia mūda sunt vobis. Vñ autē
pcedit elemosina: De corde Si em̄
manū porrigas nec in corde misere-
aris. nichil fecisti: Si at̄ in corde mi-
serearis. ecia si nō habeas qd̄ porri-
gas manu. acceptat de⁹ elemosinaz
tuam: Illi autē iniqui foris querebāt
mūdiciā De talib⁹ erat ecia ille pha-
riseus qui inuitauerat dñm. qñ ac-
cessit mulier q̄ in citate peccatrix eāt
et famosa. q̄ lacrimis lauit pedes do-
mī. terfit capillis. unxit unguento Pha-
riseus q̄ inuitauēat dñm. et mūdi-
ciā nō hēbat nisi forinsecus corporis.
corde at̄ plen⁹ erat iniquitate et rapia.
dixit apd̄ semetipm̄. iste si eēt pphā
sciret q̄ mulier illi accessit ad pedes:
Vñ nouerat utq̄ sciret an nesciret?
Sed ideo eum nescire arbitrat⁹ est.
quā nō a se eā reppulit Si em̄ acces-
sisset ad ipm̄ phariseū talis mulier.
ille qui mūdiciam tenebat q̄si in car-
ne exsufflaret repellēt abiceret. ne i
mūda tāgeret mundum et contami-
naret eius mundiciam. Quia hoc n̄
fecit dominus. ideo illum credidit
nescisse qualis mulier illi accessisset
ad pedes: Dominus autem non so-
lum illam nouerat. sed et cogitatio-
nes illius audiebat. quia et si contac-
tus corporis aliquid facit o inimu-
de pharisee. caro domini posset pol-

153
lui contactu mulieris. an mulier mū-
dari contactu domini: Permitebz
autem medic⁹ egrotātem tangere
medicamentum. et illa que venerat
nouerat medicum. et que solebat in
sua fornicatiōe fortasse ēē fronto-
sa. frontofior facta est ad salutem.
Irrupit in domum quo non erat in-
uitata. sed vulnera habebat. et illuc
venerat vbi medicus recumbebat.
Ille autē qui inuitauerat medicus
sanus sibi videbatur. p̄pterea nō cu-
rabatur. Nam que sequuntur in eu-
angelio nostis. quomodo cōfusus
est ipse phariseus. cū ei ostenderet
quia et illam mulierem nouerat. et
cogitationem cordis ip̄si⁹ audierat
Sed ad id qd̄ modo de euāgelio lec-
tum est quod p̄tinet ad p̄ntem vsuz
vbi dictū est. impletū est gaudio os
nostrum et lingua nostra exultatio-
ne. querimus em̄ qd̄ os et que lingua
attēdat caritas vestra Insultatum
est domino quia non lotis manib⁹
discipuli eius māducarent. Respo-
dit illis dñs sicut optebat. et vocatis
turbis ait Audite omnes et intelli-
te. ōne qd̄ intrat in os nō coinquiāt
hoiēm. sed qd̄ exit. Quid est hoc?
Cū dicit qd̄ intrat in os. non nisi os
corporis voluit ostendere. Intrāt
em̄ cibi et nō coinquināt homiēs ci-
bi. quā omnia mūda mūdīs. et omnis
creatura dei bona est. et nichil abici-
endum qd̄ cum grāz actiōe p̄cipi⁹.
In figura iudeis posita erat quedā
et immunda dicta sunt. sed postea q̄
figurarum lux ipsa venit. et remote
sunt vmbre. non sumus retenti in
littera sed viuificati in spiritu. et nō
est impositum iugum observatio-
nis xp̄istianis quod impositum e-
rat iudeis. quia dominus dixit. iu-
gum em̄ meum suauē est. et sarcina

mea levis est Et omnia ait apostolus mundum
da mundis. immundis autem et infidelibus
nichil est mundum. sed polluta sunt eo
rum et mens et conscientia Quid voluit in
telligi? Quid homo et panis et porci
na munda est. immundo nec panis nec
porcina: Inmundis autem inquit et infidelibus
nichil est mundum Quare nichil
est mundum? Sed polluta sunt inquit
eorum et mens et conscientia. quia si interior
quod est immundum est. foris quod est nichil
immundum esse potest. Si ergo illis qui
bus interiora immunda sunt. exteriora
munda esse non possunt: si voluerit ut
exteriora munda sint interiora mun
date. ibi est enim os quod implebitur
tibi gaudio et quando taces: Quando taces ei
et gaudes. os tuum clamat ad deum:
Sed vide unde gaudeas Si de seculo
gaudes. immundo gaudio vociferaris
ad deum. si vero de redemptione gau
des quod dixit psalmista iste. cum conuer
terit dominus captivitatem syon facti sum
us iocundati. tunc impletur vero gau
dio os tuum et lingua tua exultati
one Manifestum est quia in spe gau
des. et acceptum est gaudium tuum apud
deum: In ipso gaudio vel in ipso ore
quod habemus intus et manducamus
et bibimus. sicut de isto ore ad refecti
onem corporis. sic de illo ad refectio
nem cordis: Nonne vos beati qui esuriunt
et sitiunt iusticiam quam ipsi saturabuntur?
Si autem non facit immundum nisi quod ex
it de ore. et hoc cum audimus in euangelio
non intelligamus nisi os corporis. absur
dum est et nimis stultum ut tunc putemus
non fieri immundum hominem cum mandu
cat. tunc autem putemus immundum si vo
cat Ait enim dominus. non quod intrat sed
quod exit co inquinat: Quando ergo man
ducas non fies immundus. et quando vo
cas efficeris immundus. quando bi
bis non es immundus et quando spiritus

immundus es: Quando spiritus enim
de ore tuo exit aliquid. quando bi
bis in os intrat aliquid: Quid vo
luit dicere dominus. non quod intrat
in os sed quod exit inquinat. secu
tus eodem loco secundum alium eu
angelistam dixit. que sunt que pree
dunt de ore. ut intelligas non de ore
corporis eum dixisse sed de ore cor
dis. Ait enim: De corde enim exeunt co
gitationes male. fornicationes. ho
miciidia. blasphemie. hec sunt que co
inquinant homines. non lotis autem ma
nibus manducare non co inquinat ho
minem: Illa ergo fratres mei quo
modo exeunt de ore. nisi quia exeunt
de corde sicut ipse dominus dicit:
Non enim quando illa loquimur tunc
nos maculant: Ne quis dicat cum
loquimur de ore nostro exeunt. quia
verba et voces de ore nostro exeunt.
et quando mala loquimur immundi
efficimur: Quid si aliquis non loqua
tur et tantum cogitet mala. mundus
est: Quia de ore ipsius corporis nichil
processit sed de ore cordis. iam de
us audiuit: Ecce fratres mei atten
dite que dico Non mino furtum mo
no minavi furtum. nunquid quia nomi
navi furtum contaminaui me furtum:
Attendite quod dico: Ecce de ore meo
erit et non me fecit immundum. fur autem
surgit in nocte et nichil dicit ore et fa
ciendo fit immundus Non solum non dicit
sed et premit facinus toto silentio. et vi
que adeo vocem suam timet audiri. ut
nec vestigia sua velit sonare Non quod
quod ita filet mundus est? Plus autem dico
fratres mei Ecce adhuc in stratu suo ia
cet. nondum surrexit ut furtum faciat.
vigilat et expectat ut homines dormiant
iam domo clamat iam fur est. iam immundus est. iam fa
cinus de ore interiore processit Quando enim
facinus ex ore preedit. quando voluptas

faciendi decernitur. decreuisti facere dixisti. dixisti fecisti Si furtū nō feceris foris ille nō meruit p̄dere cui dispoēbas auferre. et ille nichil p̄didit et tu de furto dampnaberis Deceuiſte occidere homiēm. dixisti in corde sonuit de ore tuo iteriore homicidiū. adhuc uiuit homo et tu homicida puniris Quid sis ap̄d deum q̄ritur. nō q̄d nōdū apparueris apud homiēs Certe q̄ nouim⁹ et nos se debem⁹ et tenere. q̄a est os cordis est et lingua cordis. Ip̄m os implet⁹ gaudio. in ip̄so ore intus oramus deum q̄n labia clausa sunt. et patet⁹ sciētia Silētiū ē et clamat pectus. s; auribus cui⁹? Nō hōis s; dei Securus ergo est o. ille audit qui misere⁹. Et rursus q̄n nemo hōim audit mala si procedūt de ore tuo. noli ēē securus. quia ille audit q̄ dāpnat Susanna audiebat⁹ ab iniustis iudicib⁹ tacebat et orabat. os eius nō audiebatur ab hōib⁹. cor ei⁹ clamabat ad deū Nūq̄d quia vox eius ore corporis n̄ p̄cessit. p̄pterea exaudiri n̄ meruit? Exaudita est illa q̄n orauit nemo hōim sciuit Ergo frēs q̄d habemus in ore interiore cogitate: Ibi videte ne quid mali dicatis intus. et nichil mali facitis foris Nō potest em̄ fieri ab hōie foris nisi q̄d dictus fuerit int⁹ Custodi os cordis a malo. et innocēs eris. Innocēs erit lingua corporis tui. innocētes man⁹ erūt. ecia pedes innocētes erūt. oculi innocētes erūt. aures innocētes erūt ōnia mēbra tua iusticie militabunt. q̄a impator iustus tenuit cor:

Tūc dicent inter gētes magnificauit dominus facere cum eis. magnificauit dominus facere nobiscuz. facti sumus iocūdati Videte frēs si modo syō illud nō dicit inter gētes

p̄ totum orbem terrāz. videte si nō ad ecclām curritur In toto orbe terrarū preciū nostrū accipitur. amen r̄ndetur Dicūt q̄ inter gētes ihero solimitani captiui. ihero solimitāi redituri. pegrini suspirātes patrie sue Quid dicunt? Magnificauit dominus facere nobiscum facti sum⁹ iocūdati: Numquid ip̄i secū fecerūt? Ip̄i male secū fecerūt q̄a sub peccato se vendiderūt Redemptor venit et bene cum illis fecit: Et magnificauit dominus facere cum eis. magnificauit dñs facere nobiscum facti sumus iocūdati: **C**onuerte domiē captiuitatem nostram sicut torrēs in austro Quid sit hoc attendat caritas uestra Jam dixerat. cū cōuerterit dñs captitatē syō Quasi de p̄terito loquebatur. sed solet fieri vt de p̄terito loquēs futura p̄nunciet p̄pheta Nam q̄si de p̄terito loq̄batur cum in alio psalmo diceret. foderūt manus meas et pedes meos dinumerauerūt oīa ossa mea Non dixit fossuri sunt. nō dixit dinumerabūt. nō dixit diuidēt sibi vestimēta mea. nō dixit sup vestimētū meum mittent sortem Futura erāt. et quasi facta cātabātur Omnia em̄ que futura sunt deo iam facta sunt Ihic q̄ cū diceret cū cōuerterit dñs captiuitatem syon facti sumus velud cōsolati. tūc repletū est gaudio os n̄m et lingua nostra exultatiōe Quod vt oñderet se figura p̄teriti futura cogitaē. ait. tūc dicēt inter gētes Dicēt iam de futuro est. Magnificauit dominus facere nobiscum. facti sumus iocūdati Tūc cū cantabantur futura erāt. et nūc vidēt⁹ p̄ntia Ergo orat t̄q̄ de futuris q̄ futūa t̄q̄ p̄terita p̄cinebat. conuerte dñe captitatē nostrā Nōdū eāt q̄ cōūsa capti-

uitas. q̄a nōdū redemptor aduene-
rat. Ergo q̄n cātati sunt psalmi. qđ
orabatur tūc iā factū est. Conuerte
dñe captitatē nrām sicut torrens in
austro: Sicut cōuertūtur torrētes
in austro. sic cōuerte captitatē nrāz:
Querebatur qđ sit. s; patebit mō ad
iuuāte dño z vestris orōnib⁹: Quo
dā loco dixit scriptura. cū p̄cipet et
monēt de opib⁹ nostris bonis ait:
sicut glacies in sereno ita soluetur
pccā tua: Ergo pccā ligabāt nos q̄
modo frigus ligat aquā ne currat. z
alligati frigore pccōz gelauim⁹ Au-
ster at̄ calidus vēr⁹ est. Qñ flat au-
ster liquecūt glacies. z implēt⁹ tor-
rētes. Torrētes at̄ dicūtur flumiā
hyemalia. magno em̄ ipetu repenti-
nis aq̄s impleta currūt: Belauera-
m⁹ q̄ in captitate. cōstringebāt nos
pccā nostra. flauit auster spūs sanc-
tus. dimissa sunt nobis pccā. soluti
sum⁹ a frigore iūqtatis t̄q̄ glacies in
sereno. Soluūtur pccā nrā. curra-
m⁹ ad patriā quasi torrētes i austro
Diu em̄ laborabim⁹ z laboram⁹ ecia
faciētes bene. Nam ipa vita huāna
quā ingressi sumus misera est. labo-
rib⁹ plena dolorib⁹ piculis erūpnis
tēptatiōib⁹: Nolite seduci gaudio
rez huana. flenda in rebus huma-
nis aduertite. Poterat ridere prius
puer q̄ nascitur. q̄re a fletu incipit vi-
uere: Ridere nōdū nouit. q̄re plora-
re iam nouit: Quia cepit ire in istaz
vitā: Sed si de ill⁹ captiuus est. h̄ flet
z gemit. sed veniet gaudium. Se-
quitur enim: **Q**ui seminant in la-
crimis in gaudio metent: **I**n
ista vita que plena est lacrimis semi-
nemus. Quid seminabimus: **O**-
pera bona **O**pera misericordie se-
mina nostra sunt: De quibus semi-
nibus ait apostolus Bonum autēz

facientes nō deficiamus. tempore
em̄ pprio metemus infatigabiles:
Itaq; dum tempus habemus ope-
mur bonum ad omnes: maxime ad
domesticos fidei. Loquēs itaq; de
ipsis elemosinis quid ait: Hoc autē
dico. qui parce seminat pce z metet
Ergo qui multū semiāt mltū metet
Qui pce seminat pce z metet. z qui
nichil seminat nichil metet: Quare
desideratis latos fundos vbi mul-
ta semina seminetis: Latioz vobis
non est vbi seminetis. q̄ xp̄istus
qui in se voluit seminari: Terra v̄ra
eccl̄a est. semiāte quātum potestis.
Sed parum habes vnde facias: Ha-
bes volūtatem: Quomodo nichil
esset quod habes si nō adesset bona
volūtas. sic z quia nō habes noli ēē
tristis si est tibi bōa volūtas. Quid
em̄ seminas: Misericordiam: Et
quid metis: Pacem: Nūquid autē
dixerūt angeli. pax diuitib⁹ homib⁹
in terra: Sed pax in terra homib⁹
bone volūtatis: In vidua magna
volūtas. in zacheo caritas magna:
Suscepit dominū hospitio. gaudēs
suscepit: z dimidium patrimonij sui
pauperibus pmisit se datur. z si cui
aliquid abstulerat quadruplū reddi-
tuz. vt intelligas p̄pterea sibi eū te-
nuisse dimidiū. nō vt haberet quod
possideret. sed vt haberet vnde debi-
ta redderet. Magna volūtas. Al-
tum dedit multū semiāuit. Ergo vi-
dua illa que duo minuta misit parū
seminauit: Immo tantum quātuz
zache⁹: Adiores ei facultates fere-
bat sed parem volūtatem habebat:
Adisit duo minuta de tanta volun-
tate. de quanta zacheus dimidium
patrimonij sui: Si attendas quid
dederunt. diuersa inuenies: Si at-
tendas vnde dederunt. paria inue-

es. Quicquid habuit illa dedit. et
quod habuit dedit ille: Fac aliquem
non habere vel duos nummos. est
aliquid vilius quod seminemus ut
metamus illam messem: Est. Calicē
aque frigide qui dederit discipulo. nō
perdet mercedem suam. Calix aque
frigide non duobus nūmis sed gra-
tis constat: Tamen aliquando sic
gratis constat ut habeat illum alius
et alius nō habeat. Si ergo ille qui il-
lum habet det illi qui nō habet. tan-
tum dedit si de plena caritate dedit
quod dedit. tātū dedit q̄tum illa in
duobus nummis. quātum zacheus
in dimidio rerum suarum. Nō em̄ si
ne causa addidit calicem frigide. ut
pauperem ostenderet: Ideo dixit
calicem aque frigide. ne quis vel in-
de causaretur q̄ lignū non habuerit
vnde calefaceret aquam: Calicē aq̄
frigide qui dederit vni ex mīmis nō
p̄det mercedem suam. Quid si nec
hoc habeat? Securus sit Et si nec h̄
habet. pax in terra hōibus bone vo-
lūtatis. tantū illud timeat ne habe-
at et nō faciat Si em̄ habet et nō fa-
cit. intus gelauit: Nōdum soluta
sunt pccā ei? sicut torrētes ī austro.
quia voluntas frigida est Quid va-
lent tanta bona que possidemus?
Accedit voluntas feruēs iam solu-
ta calore austru. et si nichil habebat
totū illi computatur Quāta sibi p̄s-
tant mendici. intendat caritas ves-
tra quomodo fiat elemosina: Cer-
te mendici sunt ī q̄s fac̄ elemosinā.
mendici egent: Attendit? forte fr̄es
vestros si aliquid egent. tribuitis si
est in vobis xp̄istus etiam exteris.
Sed si illi sunt mendici qui professi-
onem habent petendi in erumpna.
et ipsi habent quod sibi prestent in-
vicem. non illos deseruit deus vn-

deprobentur quia faciunt elemosi-
nas: H̄ste non potest ambulare. q̄
potest ambulare pedes suos accō-
modat claudo Qui videt. oculos su-
os accommodat ceco. et qui iunēis
est et sanus vires suas accommodat
vel seni vel egroto. portat illum. ille
indiget. ille diues est. Aliquando et
diues inuenitur pauper. et a paupe-
re prestatur illi aliquid: Venit nes-
cio quis ad flumen tanto delicatior
quanto ditior. transire non potest:
Si nudatis membris transfiret fri-
gesceret. egrotabit morietur Acce-
dit pauper exercitatio: corpore tra-
icit diuitem. elemosinam fecit in di-
uitem Ergo nolite eos tantum pu-
tare. pauperes qui nō habent pecu-
niam. In quo quisq̄ pauper est. ibi
illum vide. quia forte tu in eo diues
es in quo ille pauper est. et habes vñ
accommodas. Forte membra tua
accommodas. et plus est q̄ si pecu-
niam accommodares: Consilio in-
diget. tu plenus es consilio. In con-
silio ille paup. tu diues es. Ecce nec
laboras nec aliquid p̄dis. das confi-
lium et prestitisti elemosinam Ado-
do fratres mei cum loquimur qua-
si pauperes ad nos estis. et quia nob̄
deus dignatus est dare. damus in-
de vobis. et om̄s ab illo accipimus
qui solus est diues. Sic se q̄ tenet
corpus xp̄isti. membra socia sic cō-
pingūtur et adunātur in caritate et
in vinculo pacis. cum q̄sq̄ id qd̄ h̄et
prestet ei qd̄ nō h̄et. In eo qd̄ habet
diues est. in eo qd̄ ille nō h̄et paup̄ ē
Sic vos diligite. sic vos amate Nō
lite ad vos solos attēdere. sed atten-
dite indigētes circa vos. Sed quia
cum laboribus et erumpnis fiūt ista
in ista vita nolite deficere. In lacri-
mis seminatis. in gaudio metetis.

Quid enim frēs mei ipse agricola
quādo pcedit cū aratro ⁊ portat se
mē. nōne aliquādo frigidus ē vēr?
⁊ ymber deterret? Attēdit celum vī
det tristem diē. tremit frigore. ⁊ ta
mē pcedit ⁊ semiāt: Timet em̄ ne
cum tristem diē attēdit ⁊ expectat
diē letū. ne tempus trāseat. ⁊ nō ī
ueniat qđ metat. Nolite differre
frēs mei. seminate in hyeme semina
te bōa opa ⁊ cū ploratis. qā qui se
mināt in lacrimis in gaudio metēt:
Mittūt semina sua. bonā volūta
tē ⁊ bōa opa: **E**ūtes ibāt ⁊ flebāt
mittētes semina sua. Quare flebant?
Quia inter miseros erāt. ⁊ miseri e
rant. Melius est frēs mei vt null?
sit miser. q̄ vt tu facias miām: Qui
em̄ vt faciat miām optat esse mise
ros. crudelem hēt miām. quō si me
dicus vt exerceret artē suā optaret
esse multos egrotos. crudelis me
dicina eēt: Melius est vt om̄s sani
sint. q̄ vt exerceatur ars medici:
Melius est ergo vt om̄s beati reg
nēt in illa patria. q̄ vt sit qb? impen
datur misericordia: Tñ q̄ diu est q
bus impēdatur miā. nō deficiamus
in ista erumpna mittere semina: Et si
cū fletu semiāmus. tñ cū gaudio me
temus. In illa em̄ resurrectiōe mor
tuorū recipiet quisq; manipulos suos.
id est fructū semis. coronā gau
dioꝝ ⁊ exultatiōis Tūc erit tūphus
letatiū. ⁊ ipsi morti insultatiū in qua
gembatur: Tūc dicent morti. vbi ē
mors cōtētio tua. vbi est mors acu
leus tuus? Sed quā iam gaudent?
Quia portāt māipulos suos. quia
eūtes ibāt ⁊ flebāt mittētes semina
sua Quare mittētes semina sua? Qui
seminant in lacrimis in gaudio
metent: Istō psalmo exhortati vos
fuerim? maxie ad faciēdā miām. qā

hinc ascēditur. ⁊ videtis qā ille cātat
cāticū graduū q̄ ascēdit: Admēto
te. nolite amare descēdere ⁊ nō ascē
dere. sed ⁊ de ascēsiōe cogitate. qā q
descēdebat ab iherusalem in iherico
incidit in latroēs: Nō descēderet et
nō incideret in latroēs: Jam ergo
adam descendit ⁊ incidit in latroēs:
Om̄s em̄ nos adam sumus. sed trā
sijt sacerdos ⁊ cōtempfit. trāsjt leui
ta ⁊ cōtempfit. qā lex sanare nō po
tuit Trāsjt samaritanus quidā. id ē
dñs noster ihs xps Illi em̄ dictū ē.
Nōne vex dicimus qā samaritan?
es ⁊ deō nū hēs? Ille at nō dixit nō
sum samaritan? sed dixit ego deōni
um nō habeo Samaritanus em̄ in
terptatur custos Si dicēt nō sum sa
maritanus. diceret nō sum custos:
Et quis alius cust odiret? Deīn po
nēs similitudinē. trāsjt samaritan?
⁊ fecit cum illo miām sicut scitis: Ja
cebat autē in via vulneratus. quia
descendit Trāsiens samaritanus
non nos contempfit. curauit nos.
levauit i iumentum in carne sua. per
duxit ad stabulum id est ad eccliam.
cōmēdauit stabulario id est aplo.
dedit duos denarios vñ curaretur.
caritatem dei ⁊ caritatem p̄imi. in
hīs enim duobus p̄ceptis tota
lex pendet ⁊ p̄phete. Dixit autē sta
bulario Si quid amplius erogau
ris in redeūdo reddam tibi Ampli?
erogauit apls. qā cū oib? apostolis
p̄missum eēt vt accipēt tāq; milites
p̄risti stipendia a puincialibus xpi
ille māib? suis laborauit ⁊ ānonas
suas puincialibus doāuit. Om̄
nia facta sunt. si descēdimus ⁊ vul
nerati sumus. ascendamus cante
mus ⁊ proficiamus vt peruenia
mus:

Explicit ps centesim⁹ vicefim⁹ v.
Incipit psalm⁹ ceterim⁹ vicefim⁹ v.
septus:

Inter omnia cantica quibus est titulus
primum canticum graduum. iste psalmus ali-
quod amplius in titulo accepit quod addi-
tum est salomonis. Sic enim prenotatur.
canticum graduum salomonis. Itaque fe-
cit nos interitos iustitiorum titulus ce-
teris. ut quamquam quae sit additum salo-
monis. Nam quod sit canticum graduum. non o-
pus est sepe repetere. Plura enim
hinc dicta sunt. quia quicquid ascendit
ascendit vox in affectum pietatis
et caritatis ad illam supernam iherusalem
cui suspiramus quodiam peregrinamur
et ubi letabimur cum a peregrinatione redi-
erimus. Ascendit ad hanc omnis qui per-
ficit. cadit ab hac omnis qui deficit. Nec
pedibus ascendere queras. nec pedibus
te descendere putes. amando deum ascen-
dis. amando scilicet cadis. Sunt ergo ista
cantica amantium quodam sancto desi-
derio flagrantium. Ardere qui ista cantant
ex corde. quorum etiam cor ardens iuei-
tur in moribus. in bona conversatione
in opibus secundum precepta dei
in contemptu temporalium. in cari-
tate eternorum. Sed quare sit ad-
ditum salomonis quodam inspirave-
rit dominus dicam caritati vestre: Salo-
mon erat tempore suo filius david
magnus ille per quem sancta precepta
et salubria monita et divina sacramen-
ta spiritus sanctus in divinis litteris
operatus est. Nam ipse salomon mu-
lierum amator fuit et reprobatus est
a deo. et usque adeo laqueus illi fuit il-
la cupiditas. ut a mulieribus etiam
ydolis sacrificare cogeretur. sic de
illo scriptura testis est. Sed si illo
cadente quae per illum dicta sunt dele-
rentur. iudicarentur quia ipse dixe-
rat. non quia per illum dicta erant:

Optime igitur etiam hoc egit misericordia dei
et spiritus eius. ut quicquid boni per salomonem
dictum est deo tribueret. peccatum autem hominis
hominis. Quid mirum quia in populo dei cecidit
salomon. In paradiso non cecidit adam.
Non cecidit de celo angelus et dyabo-
lus factus est. Ideo docemur in nullo
hominum specie esse ponendam. quia et iste sa-
lomō edificaverat templum domino. in ty-
po quod est et in figura future ecclesie cor-
poris domini. unde dicit in evangelio. solui-
te templum hoc et in triduo excitabo
illud. Quia quod ipse edificaverat illud tem-
plum. edificavit sibi templum verus salo-
mon dominus noster ihesus christus verus pa-
cificus. Nomen enim salomonis interp-
tatur pacificus. Est autem ille verus paci-
ficus de quo dicit apostolus. ipse est enim pax
nostra qui fecit utraque unum. Ipse est
verus pacificus qui duos parietes
et diverso venientes in se copulavit
quibus factus est lapis angularis.
venientem populum ex circumcisione cre-
dendum. et venientem populum ex prepu-
tio gentium. et ipsorum credentium fecit unam
ecclesiam de duobus populis. et factus est
illis lapis angularis. et ideo verus paci-
ficus quia quod ille verus salomō Salo-
mon autem ille filius david de muliere beth-
sabee rex in israel. figuram gestabat
huius pacifici quando templum e-
dificavit. Ideo ne illum putes salo-
monem quia edificavit domum de-
o. alium salomonem tibi osten-
dens ista scriptura. sic cepit in psal-
mo:

Psalmus:

Nisi dominus edificaverit domum.
in vanum laboraverunt edificantes eam.
Dominus ergo edificat domum. dominus ihe-
sus christus edificat domum suam. Laborant
multi in edificando. sed si non ille edificet.
in vanum laboraverunt edificantes eam. Qui

sunt isti qui laborant edificantes: Dominus
qui in ecclesia predicat verbum dei. ministri sa-
cramentorum dei. Dominus currimus omnes la-
boramus omnes edificamus. et ante
nos cucurrerunt laboraverunt edifi-
caverunt. sed nisi dominus edificaverit do-
mum in vanum laboraverunt edificantes
eam. Ideo quosdam videtes ruere a-
postoli et proprie paulus ait: Dies ob-
uatis et annos et menses et tempora. timeo
vos ne forte sine causa laboraueris
in vos. Quia nouerat se intus a do-
mum edificari. placebat istos quia sine
causa laborauerat in eis. Nos ergo
loquimur foris. ille edificat intus:
Quomodo audiat nos aduertimus. quid
cogitetis ille solus nouit qui cogi-
tatio omnes vestras videt. ipse edificat ipse
monet ipse terret ipse intellectum a-
perit. ipse ad fidem applicat sensum
vestrum. et tamen laboramus et nos
tamquam operarii. sed nisi dominus edifica-
uerit domum in vanum laborauerunt e-
dificantes eam. Que autem domus dei.
ipsa et ciuitas: Domus enim dei po-
pulus dei. quia domus dei templum
dei. Et quid dicit apostolus: Templum
enim dei sanctum est. quod estis vos. Dominus
autem fideles que est domus dei non
solum qui modo sunt. sed et qui ante
nos fuerunt et iam dormierunt et qui
post nos futuri sunt. adhuc qui nas-
ci habent in rebus humanis usque in fi-
nem seculi. congregati in unum fideles
innumerabiles sed domino numerati. id
quibus dicit apostolus. nouit dominus qui sunt
eius. grana illa que modo gemunt inter
paleas que massam unam factura sunt
quando area in fine fuerit ventilata. om-
nis ergo numerus fidelium sanctorum ex hominibus
commutandorum ut fiant equales angelis dei.
adiuncti etiam ipsi angelis qui modo non
peregrinantur sed expectant nos quoniam
per peregrinationem redeamus. omnes similes unam

domum faciunt et unam ciuitatem. ipsa est
iherusalem. Habet custodes: Quomodo
habet edificantes ut edificetur. sic ha-
bet et custodientes: Nam ad custodi-
am pertinet quod dicit apostolus. timeo ne sic
serpens euam seduxit astucia sua. sic et
vestre mentes corrumpantur a castita-
te que est in christo. Custodiebus cau-
tus erat. vigilabat quantum poterat super
eos quibus preerat. Et episcopi hoc fa-
ciunt. Nam ideo altior locus posuitur
est episcopis. ut ipsi superintendant et tam-
quam custodiant populum. Nam grece quod dicitur
episcopus. hoc latine superintenditor in-
terpretatur. quia superintendit. quia desuper vi-
det. Quomodo etiam vinitori altior sit locus
ad custodiendam vineam. sic et episcopus
altior locus factus est. et de isto alto
loco periculosa redditur ratio. nisi eo
corde stemus hic. ut humilitate sub
pedibus vestris simus et per vos o-
remus. ut qui nouit mentes vestras
ipse custodiat. quia nos intrantes vos
exercentes possumus videre. Usque adeo
autem non videmus quod cogitetis in cordi-
bus vestris. ut neque quod agatis in do-
mibus vestris videre possumus:
Quomodo ergo custodimus? Quo-
modo homines. quantum possumus.
quantum accepimus. Et quia nos si-
cut homines custodimus. et perfecte
custodire non possumus: ideo sine
custode remanebitis: absit: Nam
ubi est ille de quo dicitur: **N**isi do-
minus custodierit ciuitatem. inua-
num laborant qui custodiunt eam.
Laboramus in custodiendo. sed vanum est
labor noster. nisi ille custodiat qui vi-
det cogitationes vestras: Custodit
ille cum vigilatis. custodit et cum dor-
mitis. Ille enim dormiuit in cruce semel
et surrexit. iam non dormit. Estote israel. quia
non dormit. neque dormitabit qui custodit
israel. Eya fratres si volumus sub umbra ala

rum dei custodiri. custodiam⁹ enim
vos ex officio dispensationis. s. custodiri volum⁹ vobiscū tū vobis pastores simus. s. s. illo pastore vobiscū oves sum⁹. Tū vobis ex h^o loco doctores sum⁹ sed sub illo vno magistro in hac scola vobiscū cōdiscipuli sum⁹. Si volum⁹ custodiri ab illo q̄ humiliat⁹ ē ppter nos. et exaltatus est ad custodiēdos nos. hūiles simus. nemo sibi arroget aliqd. nēo hēt aliqd boni. nisi ab illo acceperit q̄ solus bonus est. Qui aut sibi voluerit arrogare sapiētiam. stult⁹ est. Sit hūilis vt veniat sapiētia et illūnet illū. Si at̄ aūq̄ veniat in illū sapientia putat se esse sapiētem. aū lucē surgit. ambulat in tenebris. Et qd audit in isto psalmo: **I**nuanū est vobis ante lucem surgē. Quid est in vanū est vobis aū lucem surgere? Si surgatis aūq̄ surgat lux. nec ē vt in vanitate remaneatis. q̄a in tenebris eritis. Surrexit lux nostra xpristus. bonū est tibi vt surgas p⁹ xpristū. nō surgas aū xpristū. Qui surgūt aū xpristū. Qui se volūt preponere xpo. Et qui sunt q̄ se volūt pponē xpo. Qui volūt hic excelsi esse vbi hūilis ille fuit. Sint q̄ hic hūiles si volūt ibi esse excelsi vbi xps excelsus est. Alit em̄ de hīs qui illi adheserāt fide. in quibus et nos sumus. f. nos puro corde in illū credimus. pater inquit quos michi dedisti volo vt vbi ego sum et ibi sint mecum. **M**agnū donum. magna gratia. magna pmissio fratres mei. Et q̄s non vult esse cum xpristo vbi ē xprist⁹. Sed iam excelsus xpristus. Vis ibi esse vbi est excelsus. Est o hūilis vbi et ille hūilis fuit. ppter ea illis dicit ipsa lux. non est discipulus super magistrum. nec seruus super

37
dominū suū. Qui volebant discipuli esse super magistrū. et serui volebāt esse super dñm suū. ante lucem volebant surgere. et inuanum ibant. quia non post lucem ibant. Illis ergo dicit iste psalm⁹ Inuanū est vobis ante lucem surgere. Tales erant filij zebedei. qui anteq̄ humiliarentur secūdm passionem domini. iam sibi loca eligeabant vbi sederent. vnus ad dextram alter ad sinistras. Ante lucem volebant surgere. ideo in vanum ibant. Reuocat illos dominus ad humilitatem cum hoc audiverit et ait illis. Potestis bibere calicem quem ego bibitur⁹ sum? Ego veni hūilis esse. et vos ante me vultis esse excelsi. Duo ego eo illuc sequimini ait. Nā si huc vultis ire quo ego nō eo. inuanū est vobis ante lucem surgere. Et petrus aū lucem surrexerat. qm̄ cōsiliū dño dare voleb⁹. vt nō patētur p nobis. Dixerat em̄ ille de passiōe sua in qua salui futuri eram⁹. de ipa hūilitate. hūilis ei passus est. Cū ergo de passiōe sua futura diceret. expavit petr⁹. q̄ illū paulo ante dixerat filiū dei. timuit ne moreretur. et ait illi. absit a te domine. ppicius est o tibi. nō fiet istud. Ante lucem volebat surgere. et luci cōsiliū dare. Sed quid fecit dominus? Fecit illum vt post lucem surgat. Redi post me sathanas. Ideo em̄ sathanas. quia ante lucem vis surgere. redi post me vt ego precedā tu sequaris. Duo ego eo illuc eas. nō quo tu vis ire illuc me velis ducere. Ergo illis qui volebant ante lucem surgere dicit psalmus. inuanum est vobis ante lucem surgere. Et quando surgimus. Cum fuerim⁹ humiliati. **S**urgite postea q̄ sedistis. Surgitio exaltatio ēz figt. sessio humili

tatē significat. Alijs locis intelligit
sessio in honore iudicādi. alijs locis
humilitatē ostēdit: Quō in honore iu
dicādi sessio: Sedebitis sup duode
cim sedes iudicātes duodecim tribus
israhel: Quō i signo humilitatē sessio.
Hora sexta dñs fatigat⁹ sedit ad pu
teū Fatigatio dñi infirmitas domi
fuit. infirmitas virtutis. infirmitas
sapientie. sed ipsa infirmitas humilitas
Ergo si sedit ex infirmitate. sessio il
la humilitatē significat. et ipsa sessio ip
sius id est humilitas ipsi⁹ ipsa nos fecit
saluos. qā qd infirmū ē dei forti⁹ q̄
hōis: Ideo dicit in quodam psalmo
dñe tu cognouisti sessionē et resur
rectionē meā. id est humilitatē meam
et exaltationē meā Quid g̃ vos ante
lucē vultis exaltari o filij zebedei.
Sic em loquamur et ipōs poti⁹ no
miemur qui nō nobis irascuntur. qā
ideo de illis ista scripta sunt. vt alij
caverent supbiam in qua ipi correp
ti sunt: Quid ergo vultis ante lucē
surgere: Inuanum est vobis. Exal
tari vultis anq̄ humiliemur: Dñs ipse
vester qui est lux vestra. humilitus
est vt exaltaretur Audite paulum di
centem. qui cum in forma dei esset n̄
rapinam arbitratus est esse equalis
deo: Quare illi nō erat rapina: Quia
natura erat. qā in h̄ nat⁹ erat. vt esset
eq̄lis illi a q̄ gēit⁹ ē: Sed qd fecit: ppter
nos semetipm exinaniuit formā ser
ui accipiēs. in similitudinē hoīm fac
tus et habitu iuētus vt hō. humiliavit
semetipm fact⁹ obediēs vsq̄ ad mor
tē. mortē at crucis: Hec est sessio ip
sius sed audi resurrectionē. ppter qd
de⁹ illū exaltavit et doāuit illi nomē
qd est sup ōne nomē Iā vos ad illd
nomē festinatis. surgite. sed post
ea q̄ sedistis Surgere vultis. sed p
mo sedete. et surgēs ab humilitate ve

nis ad regnū: Nā si preripis regnū
cadis a regno anq̄ surgas Potest
bibere inqt calicē quē ego bibiturus
sum: Et illi. possum⁹. Et ille. calicem
inqt meū bibetis. sedē at ad dexterā
vel ad sinistrā meā ait. nō est meum
dare vobis. alijs paratū est a patre
meo: Quid est nō ē meū dare vob.
Nō est meū dare supbis. hoc em ad
huc erat. s; si vultis accipe nolite ēē
qd estis. alijs patū ē. et vos alij esto
te. et vobis patū ē Quid ē alij esto te.
Prius humiliamur. q̄ iā vultis exaltari:
Intellexerūt ergo humilitatē futurā
sibi. et correcti sunt Ergo et nos hoc
audiam⁹. qā hoc dicit psalmus iste.
surgite postea q̄ sedistis: Sed ne
quis putet se ad hoc sedere vt hono
retur. vt ostēderet qā sessionē istā
humilitatē voluit cōmēdare. ne q̄ se
putaret iussum ēē sedere. aut ad iu
dicādū aut ad epulādū et gaudēdum
et maiorē supbiā ibi q̄reret. in signifi
catioēm humilitatis addidit: **Q**ui
māducatis panem doloris: Illi g̃
māducāt panē doloris. q̄ gemūt in
ista pēgriatiōe. ipi sunt in conualle
ploratiōis Ascēsiōēs em facit deus
in corde Sed vbi illas dispōit: Ascē
siōēs inqt i corde ei⁹ disposuit Quis:
Deus Si ascēsiōēs i corde iō cātāt
cātū graduū. humiliem⁹ in seculo. as
cēdam⁹ Quō. Corde Quia ipsa ascēsiō
cordis a cōualle ploratiōis surgit. i
conualle inquit ploratiōis Quomo
do erecti sunt montes. sic sederunt
cōualles. Conualles em dicūtur lo
ca depressa terrarum. colles emine
tiora loca. min⁹ tñ q̄ montes Mul
tū excelsa loca t̄ray mōtes dicūtur:
Nay ē. nō ait a colle surgite. nec ait
a cāpo sed a cōualle. vt sit aliqd hūi
lius q̄ campus est Si g̃ in conualle
ploratiōis māducas panē doloris

28
et dicis. facte sunt michi lacrimae meae
panes die ac nocte dum dicit michi coti
die ubi est deus tuus. bene surgis quoniam
sedisti. Et quasi diceret. quoniam surgimus
non iubemur sedere. quoniam erit nostra sur
rectio. Quoniam fuit domini. ad eum atten
de qui te precessit. Nam si non ipsum atte
dis. inuani tibi ante lucem surgere. Ipse
quoniam exaltatus est. Cum mortuus est. Ergo
et tuam exaltationem post mortem spe
ra. In resurrectione mortuorum spera
quia ille resurrexit et ascendit: Sed ubi
dormiuit. In cruce. Non dormiuit in
cruce signum gestabat. immo imple
bat quod significatum est in adae. quia cum
dormiret adae costa illi detractata est.
et eua facta est. Sic et dominus cum dormi
ret in cruce. latus eius lancea percussus
est. et sacramenta profugerunt unde facta
est ecclesia. Ecclesia enim coniunx domini facta
est de latere. quoniam eua illa facta est de la
tere. Sed quoniam illa non est facta nisi de
latere dormientis: sic ista non est facta nisi
de latere dormientis. Si ergo ille non re
surrexit nisi mortuus. non tu exaltati
onem speras nisi post hanc vitam: Sed
ut doceat te iste psalmus. quasi inter
rogans quoniam surgam fortassis plus quam se
dero: **C**um dederit inquit somp
num dilectis eius. Dat ergo deus cum
dormierint dilecti eius. tunc surgent
dilecti eius id est christi. Omnes enim
surgent sed non quomodo dilecti eius.
Quoniam est resurrectio mortuorum. Sed
quod ait apostolus. Omnes quidem resurgemus
sed non omnes immutabimur. Resurgent
illi ad penam. resurgimus nos quo
modo resurrexit dominus noster. ut sequi
mur caput nostrum si membra ipsi
us sumus. Si autem membra eius
sumus. tunc sumus dilecti eius. tunc
ad nos pertinet illa resurrectio que
precessit in domino. ut lux surrexe
rit ante nos nos post lucem. quia

inuanum est nobis ante lucem sur
gere id est altitudinem querere an
tequam moriamur. cum christus lux
nostra non sit exaltatus in carne. nisi
postea quam mortuus est. Constituti
ergo membra eius et in membris ei
us dilecti eius. cum sompnum acce
perimus tunc surgemus in resurrec
tione mortuorum. Diuis resurrexit
iam non moriturus. Resurrexit laza
rus sed moriturus. resurrexit filia
archisynagogi sed moritura. resur
rexit filius vidue sed moriturus. re
surrexit christus non moriturus:
Audi apostolum. christus resurgens
ex mortuis iam non moritur. et mors
ei ultra non dominabitur. Tale spe
ra resurrectionem. et propter hoc esto
christianus. non propter felicitatem ter
re huius. Nam si propter felicitatem
terre huius vis esse christianus. qua
do illa lux tua non hic quesivit mun
danam felicitatem. ante lucem vis
surgere. necesse est ut in tenebris per
seueres. Audare sequere lucem tu
am. qua ille resurrexit surge. Sede
prius et sic surge. cum dederit somp
num dilectis eius. Quasi queres ite
rum quibus dilectis. **E**cce here
ditas domini filij merces fructus
veteris. Quando dicit fructus veteris.
parturiti sunt filij isti. Est quedam muli
er in qua spiritualiter ostenditur quod
dictum est eue. in gemitu parturiet:
Parit enim ecclesia filios coniunx christi. et si
parit parturit. in christi figura etiam eua mat
riuorum appellata est. In membris parturi
entis erat ille qui dicebat. filioli mei
quos iterum parturio donec christus
formetur in vobis. Sed non
frustra parturiuit nec frustra peperit
erit semen sanctum in resurrectione
mortuorum. habundabunt iusti qui dis
fusi sunt modo toto orbe terrarum. Be

mit illos ecclesia. periturus illos ecclesia. In illa autem resurrectione mortuorum appebuntur periturus ecclesie. et trahet dolor et gemitus. Et quod dicitur. Ecce hereditas domini filij merces fructus patris. Huius fructus patris. non hic fructus. Merces huius fructus patris. quod est. Ipsa merces. Ipsa merces resurgere a mortuis. Que est ipsa merces. Surgere postea quam sedisti. Que est ista merces. Letari postea quam manducaasti panem doloris. Cuius patris. Ecclesie. In cuius ventre. quia eius typum rebecca gestabat. duo illi gemini tamquam duo populi luctabatur. Una mater in visceribus suis dissentientes fratres non dum natos continebat. Pulsabant materna viscera. discordijs internis gemebat. Illa vim paciebatur. sed patris discernerebat quos geminos pergenas pertulerat. Sic et modo fratres quam diu gemitus datus est ecclesie. quam diu periturus ecclesia. ipsi sunt intus et boni et mali. Fructus autem patris in iacob erit. quia ipsum dilexit mater. Iacob dilexi dicit deus. esau autem odio habui. Ambo de uno utero processerunt. unus amari meruit. alius reprobari. In dilectis ergo eius fructus erit. Ergo merces fructus patris. **S**icut sagitte in manu potestis ita filij excussorum. Non enim facta est hereditas ista fratres. Non facta est tam multa hereditas. de qua dici habet in fine. ecce hereditas domini filij merces fructus patris. Excussi sunt quidam de manu domini tamquam sagitte et ierunt longe. et tota terra impleverunt non pullulat sancti. Nam ipsa est hereditas de qua dicitur. postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam. et possessionem tuam terminos terre. Et quomodo ipsa possessio peritenditur et crescit usque ad fines terre. Quia sicut sagitte in manu potestis. sic filij excussorum. De arcu excutuntur sagitte. et quanto fortior excusse

rit tanto longius vadit sagitta. Quid autem fortius excutiente domino de arcu suo. Mandat apostolos suos non potuit esse residuum quo non periret sagitta a tam forti excussa. Peruenit usque ad fines terre. ideo non ultra. quia nichil est ultra generis humani. Nam tantas vires ille habet. ut etiam si ultra esset quo periret sagitta. excuteret illuc sagittam. Sic autem sunt et filij excussorum. quomodo et illi excussi. Questum est enim de hoc verbo etiam ab hijs qui ante nos ista tractarunt. quare filij excussorum dicti sunt. vel qui sunt intelligendi filij excussorum. et quibusdam visum est sicut modo dixi filios excussorum filios esse apostolorum. Intendat paululum caritas vestra. Questum est quare excussi dicti sunt apostoli. dictum est a quibusdam ideo illos appellatos excussos. quia precepit eos dominus. si exieritis de civitate in qua non audiunt vos excutite pulverem de pedibus vestris. Sed ait alius. Non ergo filij excussorum dici debuerunt. sed filij excutientium. Excutientes enim illos fecit dominus quibus dixit. excutite pulverem de pedibus vestris. non excussos. Subtiliter quidem quasi contradicere voluit precedenti sententie quia iam ista tractata et dicta erant. verumptamen nos quanto adiuvat dominus quantes quomodo recte dici potuerint etiam excussi quibus ait dominus. excutite pulverem de pedibus vestris. invenimus non absurde dici potuisse. Quibus ei excuteret. seipsum excutiebat. Hoc dico. qui excutit. aut se excutit aut aliquid aliud. Si aliquid aliud excutiat. excuties est. excussus non est. Si autem se excutiat. et excuties est et excussus. Intendite hoc planius dicam si potuero. Si aliud excutiat. excuti-

159
ens est nō excussus : si ab alio nō ex-
cutiatur. excussus ē nō excutiēs Si
āt excutiat seipm. excutiēs est qā ex-
cutit se & excussus qā excutitur a se :
Queritur ergo quos excusserint a
postoli. utiq; seipōs. A pedib; em̄
iuis puluerē excusserūt. Sed ait ali-
q; nō se excusserūt. sed puluerem :
Hoc plane nec calūpniose dī. Duo
bus em̄ modis dicim; aliqd excuti :
siue illud quod inde excutitur. siue
illud vñ excutitur. Nam & excussus
est puluis dicimus. & excussa est ves-
tis : Tenēt aliq; & excutiūt vestem. &
exit inde puluis q; inherat : Quid
dicis de puluere. Excussus est pul-
uis Quid dicis de veste. Excussa est
vestis Si q; & qd inde excutiēdo exi-
lūt. & illud vnde exilūt qd inherat
excussum dī. & puluis excussus est. &
apostoli excussi sunt : Quare ergo
nō dicātur filij excussoꝝ filij aploꝝ ?
Sed est alia sentēcia quā p̄mittē
nō debem; Ideo em̄ forte nō obscu-
rius positū est. vt multos intellec-
tus generet & ditioēs. discāt hoīes
qā clausum inuenerūt qd mltis modis
apietur q̄si vno modo aptum inue-
nirēt Dicim; excuti etiā aliqd. vt exe-
at inde qd forte absconditū est Aliter
em̄ dicim; excuti vestem vt excutiāt
in puluerē. & aliter dici excuti saccū.
vt illud qd intus latebat exeat Ergo
intelligo frēs q̄tū possum filios ex-
cussoꝝ fortasse ipōs aplos dictos
filios p̄phetay. p̄phete em̄ clausa sa-
cramēta & apta cōtinebāt. excussi sūt
vt inde māifesta pcederēt : Nuta er-
go p̄phetā dixisse sicut dixit. agno-
uit hos possessore suū & asinus p̄se-
pe dñi sui. israhelāt me nō cognouit :
Hoc michi interim ad presens occ-
rit quod de p̄pheta dicerem. si aliud
occurrisset hoc autē dixissem : Hoc

āt audiēs homo si asinū & bouem &
pecora & iumēta q; videt cogitauerit
nescio quid intus t̄q; in volucro po-
sitū forinsec; ptractauit. quid ibi sit
nescit : Asinus & bos aliqd significāt
Quid q; dī hōi iam p̄nūciare volētī ?
Expecta clausū ē qd tāgis. excute ī
volucrū : p̄pheta nescio qd istis vela-
mibus noīm texit. nescio quē asinū
nescio quē bouē significat : Nā asi-
nus in figura populi dei iumētum
dei est. portās sessore dñm ne erret
in via. & bos ille de quo dicit apls.
boui tritūrati os nō infrenabis :
Nūqd de bubus p̄tiēt ad deū. dixit.
sed p̄pter nos scriptura dicit : Vis
q; qui p̄dicat v̄bū dei. monet. obiur-
gat. terret. triturat areā. & bouis im-
plet officiū : Veniebat bos de gēte
iudeoꝝ. inde em̄ predicatorēs apli.
veniebat & asinus de gente prepuciū
id est a gentibus : Venit enim vt
portaret dominum. & ideo in asino
sedit dominus qui numq; portau-
rat hominem. quoniam ad gentes
lex nō missa erat nec p̄phete : Ergo
quia & dñs noster ihesus x̄ps ciba-
ria nostra voluit esse. & p̄pterea na-
tus in presepio collocatus est. cog-
nouit bos possessorem suū & asinū
p̄sepe dñi sui. S; nūqd ista exirent.
nisi saccus excuteretur ? Nisi p̄phe-
tia inuoluta accedēte diligētia discu-
teretur. nūqd opta exirēt ad nos ?
Omnia q; ista clausa erāt añq; veni-
ret dñs Venit dñs & excussit illa clau-
sa. & manifestata sunt. & excussi sunt
p̄phē. & generati sūt apostoli. Quia
ergo excussis p̄phetis generati sunt
apostoli. filij sunt excussoꝝ. ipi ī ma-
nu potētis positi t̄q; sagitte puene-
rūt vsq; in fines t̄re. vñ dici hēt ī finē
ecce hēditas dñi filij merces fr̄cūs
vētris. q; iō de finib; t̄re colligitur

ista hereditas. quia sicut sagitte in manu potētis sic filij excussorum id est sic filij prophetarum et apostoli fuerunt. quasi sagitte in manu potentis: Si potēs ille potēter excussit. si potēter excussit vsq; in fines terre puenerunt quos excussit. **B**eatus vir qui impleuit desiderium suum ex eis Eya frēs mei. quis replet desiderium suum ex eis? Qui nō amat seculum. Qui desiderio seculi plenus est. nō est q̄ t̄ret quod illi predicauerunt: Funde quod portas. et capax fieri ad id qd nō habes. id est desideras diuicias. nō potes implere ex eis desiderium tuum. desideras honores in terra. desideras ea q̄ etiā iumentis doauit de hoc est voluptatem temporalem et salutem corporis. et alia. nō ex eis implebis desiderium tuum: Si autē sic desideras quomodo ceruus desiderat ad fontes aquarum. si dicis desideat et deficit anima mea in atriā domini. imple desiderium tuum ex eis. nō quia iam illi possunt tale desiderium implere. sed tales imitādo venis ad eum qui impleuit desiderium ipsorum.

Nō cōfundetur cum loquetur inimicis suis in porta: Frēs in porta loquamur. id est vt om̄s nouerit qd loquamur. Qui em̄ nō vult loqui in porta. latere vult quod loquitur. et forte ideo vult latere quia malum ē. Si fidoit. in porta loquatur. sicut dicitur de sapiētia. in portis autē ciuitatum audenter dicit. Quāto tempe iusticiā innocentes tenuerint non erubescunt. hoc est in porta predicat. Et quis est qui predicat in porta? Qui p̄dicat in xp̄o. quia xp̄istus est porta qua intramus ad illam ciuitatem: Adentior si nō ipse dixit. ego sum ianua. Si ianua est et porta est. Ianua em̄ dicitur domus. ianua ciui-

tatis porta est. porta domus ianua est. Sed forte nō bene dicitur porta. si nō bene dicitur ciuitas que dicta est domus: Vtrūq; em̄ paulo ante dictum est. nisi dñs edificauerit domū. inuanū laborauerūt edificātes eam. Et ne istam domū audiēdo p̄uū aliquid putares. nisi dominus inquit custodierit ciuitatem inuanum laborauit qui custodit eam. Est ergo domus que est ciuitas. Ipsa ergo habet ianuam tanq̄ domus. et h̄z portam tanq̄ ciuitas. Qui est ergo ianua domus. ipse est porta ciuitatis. Ergo si xp̄istus porta ciuitatis ille nō erubescit qui in xp̄isto stat et sic predicat. Qui autē cōtra xp̄istum predicat clauditur contra illum porta. Qui sunt isti qui cōtra xp̄m predicant? Qui negāt quia misse sunt sagitte de manu potētis et puenerunt vsq; in fines terre. et ipsa hereditas domini de qua dictum est. postula a me et dabo tibi gentes hereditate tuam et possessionem tuam terminos terre. Predicatum est. auditum est anteq̄ fieret. et iam factū nolunt agnoscere. Qui disputant ergo contra xp̄istum. extra portam sunt. quia suos honores querūt nō xp̄isti. Qui autē p̄dicat in porta xp̄i honorē querit nō suū. et iō q̄ p̄dicat in porta dicit. nolite in me p̄sumē. n̄ em̄ p̄ me sed p̄ portā intrabit. Illi autē q̄ volūt hoies in seip̄os p̄sumē. nolūt eos intrare p̄ portā. Nō miri si clauditur cōtra illos porta. et ociosi p̄sent vt apiat. Adestote ḡ aio frēs p̄p̄r ec̄. crastin sermonem ex nostra pollicitatione adiuuāte domino nobis reddendū ex euangelio de columba. in cuius nomine p̄misim⁹ in illius misericordia reddemus. Sed vt possim⁹ esse p̄dōnei redditores. ne audaces fuerim⁹.

pmissores. orate p nobis

Explicit ps cxxvi⁹ Incipit ceterim⁹
vicesim⁹ septimus

Sicut dicit ap^ls fr^{es} carissi
mi spiritualibus spiritualia
ppamus: ai^{al}is aut h^o n^o
percipit que sunt sp^us dei Cauendū
est ne hoⁱes ai^{al}es non p^{er}cipientes q^{ui}
sunt sp^us dei: scandalizentur potius
in hoc psalmo q^{ui} edificentur. Nā bre
uiter q^{ui} eum cū cantaretur audiui
mus q^{ui} brevis est curro eū non trac
tans sed legens. Et videte si talia q^{ui}sq^{ue}
cōcupierit p magno a deo q^{ui}lia cōti
net iste psalm⁹ et forte n^o q^{ui} desert⁹
est ab illo sed q^{ui} magis diligitur non
accepit videritq^{ue} illa q^{ui} hic sic audiuit
eē premia timentū deū habū dare il
lis q^{ui} non timent deū. nutent gressus
illi⁹ z effundatur lapsu vestigia eius
z dicat in corde suo sine causa se deū
timuisse q^{ui} illa dona n^o meruit q^{ui} p
misit timentibus se: insup z illi acce
perunt qui eū non solū n^o timuerūt
sed etiā blasphemauerūt Videte em̄
quid dicat

Psalm⁹

Beatī ōnes qui timent dñm: q^{ui}
ambulant in vñs eius Labo
res fructuū tuorū māducabis: btūs
es z bñ tibi erit. Adhuc possum⁹ et h^{ic}
q^{ui}is ai^{al}es beatitudinē futuri seculi
cogitare Sed videte quid sequitur

Prox tua sicut vinea fertilis in la
teribz domus tue: filij tui sicut novel
latio oliuarū in circuitu mēse tue Ec
ce sic bñdicetur homo qui timet dñz
Quomodo: Ut sit prox ei⁹ tanq^{ui} vi
nea fertilis in lateribz dom⁹ ei⁹: z fi
lij ei⁹ circūdent mensam ei⁹ tanq^{ui} oli
uarū nouellatio Ergo p^{er}iderūt mer
cedem suā. qui p^{er}pter deum etiā pro
res ducere noluerunt: Sed ait q^{ui} no
luit ducere proxem Qualiter me de
us bñdicet: Immo v^o aut sic te bñdi

160
cit aut te non bñdicat Apte dicta sen
tentia est: ecce sic bñdicetur homo q^{ui}
timet dñm Quid hoc sibi q^{ui} vult fra
tres: Ne desiderando tpalem z ter
renam felicitatem p^{er}damus celestem
ppheta tanq^{ui}m inuolucrū nobis cō
stituit Inuolucrū hoc nescio q^{ui}d ha
bet intus Admirit aut caritas ves
tra cū supiorem psalmū vobis trac
tarem qui ē an̄ utum incurrisse nos
in quēdam vsum obscurū vbi dictū
est. sicut sagitte in manu potent⁹ sic
filij excussorū: z cū quererem⁹ q^{ui} sint
filij excussorū. visum eē nobis sugge
rente quātum credim⁹ dñō filios ex
cussorū ap^los esse dictos filios pro
phetarum Quare: Quia pphete in e
nigmatibz locuti sunt z figuris rerū
tanq^{ui}m misteriorū inuolucris coope
ruerunt intellectum: qui intellectus
p^{er}diē non potuit ad hoⁱes nisi inuo
lucra illa excuterentur Vñ dicti sunt
illi filij excussorū: qui de prophetis ex
cussis p^{er}fecerunt Ergo z nos excuti
amus istūz ne p inuolucra fallamur:
z tangentes q^{ui}d intus ē z non viden
tes dicam⁹ forte lignum p auro aut
testam p argento Excutiam⁹ si vide
tur caritati vestre. aderit dñs vt pro
cedat q^{ui}d intus est: maxime fr^{es} mei
q^{ui} martirū natalicia celebram⁹ Quā
ta mala passi sunt martires quāta ex
icia quāta tormenta. squalores car
cerum stricture cathenarū. seuiCIAz
ferarum: ardorē flammarū aculeos
ptumeliarū Ista omnia passi eēnt. n^o
nescio quid viderent quo se tenderēt
q^{ui}d ad hui⁹ seculi felicitatez p^{er}tinere
Turpe est at vt natalicia martirū ce
lebremus horū videlicet seruorū dei
cōtempnentium mūdum istū p^{er}pter
sempiternā felicitatem. z accipiam⁹
q^{ui}d hic scriptum est pro pñti felicitate
vt cuiq^{ue} forte hōi dei fideli. cui il

li⁹ iherusalem cōtingat eciam ducta
vxoze filios non habere: dicam⁹ nō
timet homo iste dñm. Nam si time-
ret dñm vxor ei⁹ tanqm vinea fertil⁹
eēt in domo ei⁹ non sterilis vt nullū
generaret: & si timeret dñm hō iste fi-
lij ipi⁹ circūdarent mēsam ipi⁹ tanq̃
arbores oliuarū. Si em̃ talia dixerim⁹
mus: aiāles sum⁹ non percipiētes q̃
sunt spūs dei. Incipiam⁹ & nos excu-
tere: vt sim⁹ & nos filij excussorū. Si
enim erim⁹ filij excussorū erim⁹ i ma-
nu potentis tanqm sagitte: & iacula-
tur nos de pcepto suo i corda hōim
nōdum amantiū vt pcussa sagitt⁹ v-
borum dei ament. Nam si talia v⁹ce-
perimus p̃dicare. filij aut̃ frēs mei ti-
mete dñm. vt habeatis filios et ne-
potes vt gaudeat dom⁹ vestra. non
sagittam⁹ vt ametur illa eterna ihe-
rusalem. Remanebunt in amore tre-
norum vt videntes ista habūdaē im-
pijs & si nobis nō audēt in corde suo
dicant q̃re ille qui nō timet deum ple-
nam domū habet filijs. Et forte ali⁹
dicit illi. Adhuc nescis quid illi possit
cōtingere. Quid si efferret illos qz nō
timet deū ad h̃ plures illi nati sunt vt
maiorē dolorē de illoz morte pacia-
tur. Sed si talia dixeris. rñdebit tibi
ille ego noui hōiēm impiuz paganuz
sacrilegū adoratore m ydoloꝝ & for-
te nouit et verū dicit. nec vnū nouit
nec duos vel tres qm deduxerunt ad
fossam senem decrepitum mortuū i
lcō suo turbe filioꝝ & nepotū. Ecce nō
timuit dñm: & ples fecūdiffima do-
mus ei⁹ clausit oculos ei⁹. Quid ad h̃
dicturi sum⁹. Nichil illi p̃t eueniē ma-
li vt efferat filios suos viuis: qm iā
mortu⁹ a filijs ad sepulchrū glorio-
sum deduct⁹ est. Excutiam⁹ ergo ex-
cutiam⁹ si volum⁹ eē filij excussorū
exeat huc aliquid. Est enim quidā ho-

mo qui sic bñdicetur et nemo timet
dñm nisi qui est in mēbris ipi⁹ hōis.
Et multi homines sunt: & vn⁹ hō est.
Multi enim xpiani & vnus xpūs ipi
xpiani cū capite suo qd̃ ascendit in ce-
lum vnus est xpūs. Nō ille vn⁹ & nos
multi: sed & nos multi i illo vno vnū.
Vnus ergo hō xpūs caput & corpus.
Qd̃ est corpus ei⁹. Ecce ei⁹. dicente
ap̃lo qm̃ mēbra sumus corpis eius
& vos aut̃ estis corpus xpi et mēbra.
Intelligam⁹ ergo vocem hui⁹ hōis
in cuius corpe vnus sumus hō: & ibi
videbim⁹ ista ṽa bona iherusalē. Sic
em̃ dixit i fine vt videas bona q̃ sunt
iherusalem. Si at̃ ista bona terreno
oculo attenderis habūdantiam fili-
orum & nepotum & fertilitatem fecū-
ditatem qz piugis nō sunt bona illi⁹
iherusalem: qz bona ista i terra mori-
entium sunt. illa terra viuentiū ē. Nō
li valde p̃ magno habere si habes fi-
lios morituros: & si non añ te certe
post te. Vis habere filios nūq̃ mori-
turos & tecum semper victuros. Es-
to in illi⁹ corpe de quo dictum ē vos
aut̃ estis corpus xpi & mēbra. Nā vt
hoc oñderet & ipe psalm⁹ qz sic ē ob-
scurus vt amoneat pulsari sic operu-
it vt velit excuti: a pluribz cepit. bea-
ti ones q̃ timent dñm qui ambulant
in ṽjs eius. Multi loquuntur sed qz
ipi multi vnum sunt in cristo sequit⁹
& singulariter iam dicit labores fruc-
tuum tuorū manducabis. Superius
dixerat beati omnes qui timent do-
minum qui ambulant in ṽjs ei⁹ mo-
do quare labores fructuum tuorum
māducabis & non māducabitis. Et
quare labores fructuum tuorū & nō
labores fructuum vestrorum. Tam
in p̃mo oblitus est qz pluribus lo-
quebatur. Sed si iā excussisti quid ti-
bi respondit. Cum plures xpianos

161
appello in vno cristo vnus intelligo
Plures ergo estis et vnus estis plu-
res sumus et vnus sumus. Quomodo plu-
res sumus et vnus sumus. Quia illi ihe-
remus cui membra sumus et quorum ca-
put in celo est vt membra sequantur. Er-
go ipse describat iam quia manifestum est
quod describit sic patebunt omnia que se-
quuntur tantum vos timeate dominum et a-
bulate in vultu eius et nolite zelare eos
qui non ambulant in vultu eius quoniam illos
videritis esse felices infeliciter. Secu-
li enim homines infeliciter felices sunt
martires autem feliciter infelices erant
Erant enim ad tempus infelices sed in-
ternum felices et in eo ipso quod erant ad
tempus infelices putabantur magis
infelices quam erant. Quid enim dicit apos-
tolus. Quasi tristes semper autem gau-
dentes. Quare speramus. Et hic et ibi pro-
sus et hic et ibi. Hic ei vnde gaudemus.
De spe. Ibi vnde gaudebimus. De re.
Magnus gaudium habet spes gau-
dentis. Et si spes gaudetis videte quod
sequitur in tribulatione patientes.
Martires ergo id in tribulatione pacien-
tes erant quia spes gaudebant. Sed quia
nondum erat illud quod promittitur quod di-
cit apostolus. spes autem que videtur
non est spes si autem quod non videmus
speramus per patientiam expectamus
ecce quare omnia martires protulerunt
quia quod non videbant per patientiam ex-
pectabant. Illi qui eos occidebant qui
videbant amabant illi qui occideban-
tur ad ea que non videbant suspirabant
et ea que non videbant apprehendere
festinabant et quod tardius occideban-
tur moras sibi fieri arbitrabantur. Er-
go frater felix martir et vere felix et no-
mine et corona cuius hodie dies est con-
tempnit mundum. An forte quia timebat
dominum in erat felix. Unde erat beatus quia
propter eius tanquam vinea fertilis erat in

terra et filii eius circumdederunt men-
sam eius. Omnia ista perfecte habet sed
in corpore illius qui hic describitur et quia
sic ille intellexit contempsit presentia vt
acciperet futura. Nouerit autem frater
non eum passum mortem quam alii marti-
res passi sunt. Confessus est enim dila-
tus est ad tormenta alio die inuentum
est corpus exanime clausuram enim il-
li carcerem sed corpori non spiritui.
Quem illic perant torquere carnifices
absentem inuenerunt proderunt seui-
ciam suam iacebat exanimis sine sen-
su illis ne torqueretur cum sensu apud
dominum vt coronaretur. Vnde et iste felix
frater non tantum nomine sed et premio vi-
te eterne si ista dilexit. Ergo sic audia-
mus istum psalmum tanquam de cristo di-
catur et omnes herentes corpori cristi
et effecti membra cristi ambulemus vias
domini et timeamus dominum timore cas-
to timore permanenti in seculum secu-
li. Est enim alius timor quem caritas ex-
cludit dicente iohanne timor non est in
caritate sed perfecta caritas foras mit-
tit timorem. Non de omni timore di-
cit quod mittitur foras a caritate ha-
bes enim psalmum dicentem timor do-
mini castus permanens in seculo secu-
li. Alius ergo timor domini permanet alius
excluditur. Timor qui excluditur cas-
tus non est qui autem permanet castus est.
Quis est timor qui excluditur dignami-
ni aduere. Aliqui propterea timent
ne aliquid mali in terra paciantur ne
illis egritudo accedat ne dampnum ne
orbis ne alicuius amissio cari ne exilium
ne dampnatio ne carcer ne aliqua tri-
bulatio propterea timent et tremunt. Ad-
huc timor iste non est castus adhuc au-
di. Alius non in hac terra pati timet sed
gehennas timet vnde terruit et domi-
nus audistis cum euangelium legeretur
ubi vides eorum non morientur et ignis
es ij

eorum non extinguetur Audiunt hec homines et quia de futura sunt impietati timent et continent se a peccato: habent timorem et per timorem continent se a peccato Timent quidem: sed non amant iusticiam Cum autem per timorem se continent a peccato. fit consuetudo iusticie et incipit quod durum erat amari et dulcescit deus: et iam incipit homo propterea iuste vivere. non quia timet penas sed quia amat eternitatem Exclusus est ergo timor a caritate: sed successit timor castus Quis est iste timor castus: Secundum quem debemus fratres mei intelligere quod dictum est beati omnes qui timent dominum qui ambulabunt in viis eius Si potueris digne dicere de isto timore casto adiuuante domino nostro ihesu christo multi fortasse hoc timore casto inflammabuntur in amorem castum: nec possumus explicare fortassis nisi propofita aliqua similitudine Pone aliquam feiorem castam timentem virum: aliam pone adulteram et ipsa timet virum Casta timet ne discedat vir adultera ne veniat Quid si ambo absentes sunt: Illa ne veniat illa ne tardet Absens est quodammodo cui desponsati sumus absens est qui nobis arram dedit spiritum sanctum: absens est qui nos redemit sanguine suo. sponsus ille quo nichil est pulchrius quam qui si fedus apparuit inter manus persequentium de quo paulo ante dicebat ysayas. et vidi mus eum et non habuit spem neque decorem Ergo sponsus noster fedus est: Absit Quomodo illum virgines amarent. quam in terra maritos non quesierunt: Ergo persequentibus fedus apparuit et nisi eum fedum putarent non infilirent non flagellis cederent non spinis coronarent non sputis inhonestarent: sed quia fedus illis apparebat fecerunt illi ista Non enim habebant oculos unde christus pulcher videretur Qualibus oculis

christus pulcher apparuit Quales oculos querebat ipse christus quando dicebat philippo: tanto tempore vobiscum sum et non me vidisti: Isti oculi mudandi sunt ut possint videre illam lucem: et leviter tamen perstricti splendore. accenduntur amore ut sanari velint et fiunt illuminati Non ut nouerit quia pulcher est christus qui amatur audi prophetam: speciosus forma per filios hominum Deus homines superat illius pulchritudo Quare amamus quando audimus quia passus est pro nobis: Quid amamus membra crucifixi a latus perforatum: An caritatem caritas amat: Amavit nos ut redamur eum: et ut eum redamare possimus visitavit nos spiritu suo Pulcher est ille et absens est Interroget se sponsa si casta est In membris sumus omnes fratres mei in membris ipsi sumus: ideo unus homo sumus Videat unusquisque qualem timorem habeat: an eum quem excludit caritas an castum permanentem in seculis seculi Non probabit dico et probabit: absens est sponsus noster interroga scientiam tuam Vis ut veniat an adhuc vis ut tardet: Videte fratres ego pulsaui ad ostia pectorum vestrorum vocem inhabitantium ille audiuit Quid singulorum quorumque modo scientie dixerint ad aures meas quia homo sum per venire non potuit: ille qui absens est presentia corporis presentis est vigore maiestatis audiuit vos Quia multi si dicatur illis ecce iam christus. cras dies iudicii non dicunt utinam veniat Qui enim dicunt: multum amant Et si dicatur illis tardabit timent ne tardet: quia timor castus est Quomodo autem non timetur ne tardet sic cum venerit timebitur ne discedat. Erat autem castus iste timor quia tranquillius et securus Non enim deseremus ab eo cum inuenerit nos homo aliquis credens in eum Quando quesivit nos:

162
Anqm qrerem⁹ eu Castus ergo tior
frs mei hoc habet : venit de amore
Ille aut timor nodum castus pncie
penas timet : timor e facit qcquid bo-
ni facit no timore amittendi bonum
illud . sed timore paciendi illud malu
No timet ne pdat amplex⁹ pulcher
rimisponsi : sed timet ne mittatur in
gehennam Bon⁹ est et iste timor uti-
lis est : no quidem pmanebit in secu-
lum seculi sed nodum e ille castus p-
manens in scm seculi In quo e cas-
tus : Nam iteru aliquid iterrogo qd
vosmetipos interrogetis Si de⁹ ve-
niens voce ppria loqueretur nobis
q⁹q⁹ no taceat loqui per lras suas . et
diceret homini pecca⁹ vis . pecca fac
quicqd te delectat qcquid amaueris
in terra tuum fiat cui fueris irat⁹ in-
terat que rapere volueris rapiatur
que cedere cedatur que dapnae dap-
netur que possidere possideas nemo
tibi resistat nemo tibi dicat quid fac⁹
nemo noli facere qd velis . nemo qre
fecisti habudent tibi omnia ista ter-
rena q⁹ pcupisti et viue in illis no vsq⁹
ad tempus sed semper : facie tatam
meam nuq⁹ videbis Frs mei vnde
ingemuistis nisi qz iam nat⁹ e timor
cast⁹ pmanens in seculu seculi : Qua-
re pcussum e cor vestrum : Si diceret
de⁹ faciem mea nuqm videbis : ecce
omnia ista terrena felicitate omnibz
rebz habudabis circufluent te bona
tpalia no illa amittis no illa deseris
quid vis ampli⁹ : Sleret qdem geme-
ret timor cast⁹ et diceret Immo tol-
lantur omnia : et faciem tua videat Ti-
mor castus exclamaret de psalmis et
diceret De⁹ vtutum couerte nos : et
onde faciem tuam et salui erim⁹ Ti-
mor cast⁹ exclamaret de psalmis . di-
ceret vnam pecu a dno Vide quo ar-
deat timor iste cast⁹ amor verus a-

mor sincerus : vnam pecu a dno hac
regram : Quid : Ut inhabitem in do-
mo dm per oes dies vite mee Quid
si ppter terrenam felicitatem : Audi
qd sequitur Ut ptempler delectatio-
nem dm et ptegar in templo ei⁹ id e
esse templu ei⁹ et ptegi ab eo Hanc
vna pecu a dno Hanc vnam si petieri-
tis ad hanc vna si cor vestru exerce-
ritis et hoc solum amittere timueri-
tis nec inuidebitis felicitatibz terre-
nis et illam felicitatem vera sperabi-
tis et eritis in eius corpore cui canta-
tur . beati oes qui timent dnm q am-
bulant in vjs ei⁹ Labores fructuuz
tuoz manducabis Q vos . o tu vos
multi qui vn⁹ estis : labores fructuu
tuoz maducabis Quasi puerse vide-
tur dicere no intelligentibz Debuit ei
dicere : fructum laboz tuoz maduca-
bis Multi em maducant fructu la-
borum suoz Laborant in vinea ipm
laborem no manducant sed qd de la-
bore iporum nascitur maducant La-
borat eca arbores pomiferas Quis
maducet labores : Nemo inq⁹ : s⁹ qd
ille arbores attulerit . fruct⁹ laboris
et ipe iocundat agricolam Quid sibi vult
labores fructuu tuoz manducabis :
Ado labores habem⁹ : fructus pos-
tea erit Sed qz et ipi labores no sunt
fine gaudio ppter spe de q paulo an-
diximus spe gaudentes in tribulati-
one paciētes mo nos ipi labores nri
iocundant et letos nos faciunt de spe
Si ergo labor noster potuit madu-
cari et potuit iocundare manducatus
fruct⁹ ipi⁹ laboris qualis erit : Adā
ducabant labores suos qeutes ibat
et flebant mittentes semina sua Quā-
to iocundi⁹ maducabant fruct⁹ labo-
rum qui vementes venient cu exulta-
tione portates manipulos suos : Et
vt noueritis frs qz manducatur la-
ss iij

hor iste . in superiore psalmo audistis
dictum superbis qui an̄ lucem vole-
bant surgere id est an̄ xpm non p hu-
militatem q̄ surrexit crist⁹ dictu⁹ est
illis . surgite postea q̄ sedistis id ē hu-
miliamini ⁊ in surgite : qz ⁊ ille humi-
liari venit qui exaltat⁹ est ppter vos
Et qd dictū est : Qui manducatis pa-
nem doloris Hic ē labor fructuū pa-
nis doloris Nisi em̄ māducaretur n̄
diceretur panis Nisi at̄ haberet ali-
quam suauitatē panis iste : nemo il-
lum māducaret cum tanta suauitate
Plorat i gemitu q̄ orat Dulciores sūt
lacrimae orantium q̄ gaudia theatro-
rum Et audi flammam desiderij qua
māducatur iste panis de quibz dicit .
qui māducatis panem doloris Alio
loco dicit amans iste cui⁹ vocem in
psalmo plerūq̄ agnoscim⁹ : facite sūt
michi lacrimae meae panes die ac noc-
te Dñ facite sunt lacrimae panes : Dñ
dicitur michi cotidie vbi ē deus tuus
An̄qm em̄ videamus eū qui nos di-
lexit qui nobis pignus dedit cui des-
ponsati sum⁹ insultant nobis paga-
ni ⁊ dicunt . vbi est qd colunt xpiani :
Ostendant nobis quē colunt Ecce
ego ostendo illi deum meū : ⁊ ipe os-
tēdat michi deū suum Cum tibi hoc
dicit paganus : nō inuenis qd illi os-
tendas . quia nō est cui ostēdas Re-
dis ergo ⁊ plāgis ad deum . qz illi sus-
piras an̄qm videas . ⁊ desiderio ipi⁹
gemis ⁊ qz in ipius desiderio ploras
dulces sunt ⁊ ipe lacrimae ⁊ p cibo ti-
bi erunt : qz factus est tibi ⁊ ipe pās
die ac nocte dum dicitur tibi cotidie
vbi est deus tu⁹ Sed veniet de⁹ tu⁹
de quo dicitur vbi est ⁊ absterget la-
crimas ⁊ ipe pro pane lacrimarū suc-
cedit et te in eternū saginabit : qz erit
nobiscum vbum dei quo pascuntur
angeli Interim mō labores fructuū

postea fruct⁹ laboris Labores fruc-
tuū tuorū manducabis : bt⁹s es ⁊
bñ tibi erit Beatus es de pñti est : bñ
tibi erit de futuro est Cū manducas
labores fructuū tuorū beatus es : cū
pueneris ad fructum laborū tuorum
bene tibi erit Quid dixit : Nam si be-
ne tibi erit . utiq̄ beatus eris : ⁊ si be-
atus eris . utiq̄ bñ tibi erit Si inter-
est inter spem ⁊ rem Si spes tā dul-
cis quāto res dulcior erit : Jam veni-
amus ad illam Prox tua xpo dicitur
Ergo vxor ei⁹ ecclā ei⁹ Ecclā ei⁹ vxor
eius : nos ipsi sicut vinea eius fertilis
Sed in quibz vinea fertilis : Videm⁹
enim pietes istos intrantes multos
steriles : videmus qz istos pietes in-
trant multi ebriosi . feneratores mā-
gones . querentes sortilagos eūtes
ad p̄cantatores . ⁊ p̄cantatrices quā-
do illis caput dolet Hic ē fertilitas
vineae . ista est vbertas vxoris : Nō ip-
sa est : iste spine sunt s; nō vbiq̄ Spi-
nosam habet quādam fertilitatē ⁊ ē
vineae fertilis Sed in quibz : In late-
ribus domus tue Nō omnes dicū-
tur latera dom⁹ Quero em̄ q̄ sint la-
tera domus Quid dicam : Parietes
sunt quasi lapides fortes Si de hoc
habitaculo corporali diceret : forte h̄
intelligerem⁹ latera Latera dicim⁹
domus eos q̄ inherent cristo Non
enim sine causa ⁊ in sermone cotidia-
no dicimus de aliquo qui forte male
agit ex malorum consilijs amicorū
de illo dicim⁹ mala latera habz Quid
est mala latera habet : Alii illi inhe-
rent Ergo ⁊ de alio bona latera habz
bonis consilijs vivit Quid est hoc : Bo-
nis consilijs regitur Ergo latera do-
mus sunt illi qui inherent cristo : nec
sine causa ⁊ ipa cōiunx de latere fac-
ta est Viro dormiente eua facta est .
moriēte cristo ecclesia facta est : et

illa de latere viri quā latus lancea per-
cussus est et sacramenta pfluerunt
Ergo vxor tua vt vinea fertil' Sed i
quibus? In lateribz dom' tue In a-
liis qui nō adherent xpō steriles: s;
nec illos in vinea cōputabo Filij tui
Que ē vxor et q sunt filij? In istis car-
nalibz nuptijs et coniugibz alia vxor. et
alij filij: in eccl'a que vxor ipi filij Ad
eccām enim ptinebant apostoli et in
mēbris eccl'e erant Ergo in coniuge ipi
erant: et cōiunx erant scdm portione
suam quā in mēbris optinebāt Qua-
re ergo de illis dicitur cum recesserit
ab eis spōsus tūc ieiunabūt filij spō-
si? Ergo ipa coniunx: et ipa filij Aduruz
dico frēs mei. in v'bis dñi inuenimus
eccām et frēs ipi esse et sorores ipi
eē et mrem ipi esse Nam cū ei nūcia-
retur mater ei et frēs foris stantes
q foris stabāt typū gerebant Quis
typus matris? Synagoga Quis ty-
pus fratrum carnaliuz? Iudei foris
stantes Et foris stat synagoga Nam
maria in lateribz dom' eius et cogna-
tre eius ex v'ginis marie cōsanguinita-
te venientes. qui in eū crediderūt in
lateribz domus eius: nō in quātū car-
nali cōsanguinitate iuncti erant. sed
in quātū vbum dei audiebant et fa-
ciebant Hoc em̄ respondit dñs et ait
que michi mater aut qui frēs? Vnde
tēptauerunt quidam dicē qz cristus
mrēm nō habuit: qz dixit que m ma-
ter Quare? Ergo petrus et iohānes
et iacobus et alij apostoli prēs nō ha-
buerūt in terra? Et tñ quid eis dicit?
Nolite vobis dicere prēm sup terrā
vnus est enim pater vester qui in cel'
ē Qd ergo in patre docebat discipu-
los hoc in matre ipse demonstrauit
Vult enim dñs vt cōsanguinitatibz
terrenis pponamus deum Defer pa-

tri quia pater est defer deo qz de' est
Generauit te p' accōmodando car-
nem suam: creauit te deus adhiben-
do potentiam suam Ne irascat' pa-
ter cū deus illi pponitur: ymmo gau-
deat sibi tm deferri. vt ille inuēt' eēt
qui ei deberet preponi Ergo quid di-
cam? Dñs quid ait? Que michi ma-
ter aut qui frēs? Extendit man' sup
discipulos suos et ait: ecce mater me-
a et fratres mei Frēs erant et mater
Quō erant? Addidit: et qui fecerit vo-
luntatem patris mei. ipi m frater et
soror et mater est Puto frater ppter
sexum virilem quē habet eccl'a quos
hic in mēbris habet xpūs Adater q-
modo. nisi qz xpūs est xpūs in xpia-
nis quos cristianos cotidie parit ec-
clesia? Ergo in quibz intellig' cōiugē:
in illis mrem in illis filios Dicat' er-
go quales debēt eē filij Quales? Pa-
cifici Quare pacifici? Quia beati pa-
cifici qz ipi filij dei vocabūtur Quia
ergo in oliua fructus est pacis. oleū
enim pacem significat qz caritatem
significat sine caritate nulla pax est:
et manifestū est qz qui diuiserūt pacē
non hnt caritatē Vñ iam exposui ca-
ritati vestre quare colūba folia cum
fructu portauit ad archā vt signifi-
cet qz et illi qui foris baptizati sunt si-
cut ligna illa extra archam baptizati
sunt: non sola folia habuerunt id est
vba sola. sed habuerūt et fructū qd ē
caritas ipsa columba illos reporta-
uit ad archam et veniūt ad vnitatem
Tales ergo filij debent eē in circuitu
mense dñi velut nouellatio oliuaruz
Perfca res est magna beatitudo Quā-
quis ibi nolit eē? Cū videris aliquem
blasphemū habere vxorem filios ne-
potes et te forte nō habere: noli zela-
re Vide qz et in te cōpletum est: s; spī
ss iij

ritualiter An forte nō es in mēbris?
Si nō ibi es plange: qz nec hic nec ibi
Si aut ibi secur⁹ esto: qz z si ibi z nō
hic fructuosi⁹ ibi q̄ hic Si ergo habe
mus .quare habem⁹? Quia timem⁹
dñm Ecce sic bñdicet⁹ hō: qui timet
dñm Ille est hō .q̄ sunt hoies: Et ibi
hoies hō: qz multi vnū .quia cristus
vnus **B**ñdicat te dñs ex syon **E**s
peras em attendere .ecce sic bñdice
tur homo qui timet dñm Jam forte
oculi tui ibant per illos q̄ non timēt
dñm: z videbant ibi vxores .fecūdas
filios habūdantes circuire mensam
patris sui Nescio qua ibas z non ex
syon Bñdicat te dñs: s; ex syon Nō
li querere illas bñdictiones q̄ non ex
syon Nō bñdixit dñs tales frēs mei
Bñdictio ista dñi est Aut si non est a
domino .quis ducit vxorem si nolit
dñs? Quis possit eē sanus si nolit do
minus? Aut quis possit esse diues si
nolit dñs? Dat illa .sed nō vides: qz z
pecorib; dedit Nō q̄ de syon est ista
bñdictio Benedicat te dñs ex syon.
Et videas bona iherusalē Nam il
la bona nō sunt iherlm Vis videre qz
non sunt bona iherusalem Et auibus
dictum est crescite et multiplicamini
Pro magno vis habere qd̄ auib; do
natum est: Voce quidem dei donatū
est quis nesciat? Sed vtere bōis ist;
si accipis: z magis cogita quō nutri
as qui nati sunt q̄ vt nascentur Nō
em iam felicitas est habere filios sed
bonos habere De nutriendis labo
ra .si nati fuerint si aut non nati .age
grās deo forte min⁹ sollicit⁹ eris: et
tñ sterilis nō remansisti illi⁹ matris
Forte per te nascuntur spūaliter de
ista matre qui sunt in nouellis oliva
rum circueūtes mensam dñi Cōso

letur ergo te de⁹ .vt videas bona ihe
rusalem Illa enim bona sunt Quare
sunt? Quia eterna sunt Quare sunt?
Quia ibi est rex: ego sum q̄ sum Ista
vō bona sunt z nō sunt: non em stāt
labūtur fluunt Filij sunt puuli blan
diris puulis blandiūtur puuli nūq̄
stant in eo: Sed optas vt crescāt vt
accedat etas optas: sed vide qz cum
accedit vna altera moritur Veniēte
puericia moritur infantia .veniēte a
dolescentia moritur puericia: veniē
te iuuetute moritur adolescentia ve
niente senectute moritur iuuent⁹ ve
niente morte moritur ōnis etas Qd̄
optas grad⁹ etatis: fil optas z mor
tes etatum Nō sunt ergo ista De
inde nati sunt tibi filij in terra tecum
victuri ante poti⁹ exclusuri z succes
suri: Ad eos gaudes qui nati sunt vt
excludaris: Nati em pueri tanqm h
dicant parentib; suis Eya cogitate
z vos ire hinc agam⁹ z nos minimū
nostrū Adin⁹ est em generis huāni
tota vita tēptationis qz dictū ē vniū
sa vanitas omnis hō viuens z tamē
si gaudetur ad filios successuros qñ
to gaudendum est ad filios cum qui
bus permanebimus et ad illum pa
trem cui nati sumus non moriturū
Sed vt nos cū illo viuam⁹: ipa sunt
bona iherusalem .qz ipa sunt Bene
dicat te ergo dominus ex syon: et vi
deas bona que sunt iherusalem Nā
ista que attendis bona cecus vides:
videas sed illa bona que corde viden
tur Et qm diu videbo bona iherusa
lem **O**mnes dies vite tue S; si vi
ta tua eterna fuerit: in eternum vide
bis bona iherusalem Ista autem fra
tres mei bona sunt .sed non omnes
dies vite tue vides Nō enim quan

164
do exis de corpore moreris: perseue-
rat vita tua Corpus moritur sed vi-
ta et spiritus perseuerat Oculi non vi-
dent. quia discessit qui per oculos vi-
debat Ubicūq; est qui per oculos vi-
debat videt aliquid Non enim mor-
tuus erat diues ille: qui in terra indu-
ebatur purpura et bisso Si mortuus
eēt: apud inferos non torqueretur.
Optandum illi forte erat vt morere-
tur: sed malo suo vixit apud inferos
Torquebatur enim: et non videbat
bona illa que in terra dimiserat Hec
erat vita ipsius talis. et bona illa non
videbat Ergo tu talia desidera bona
que videas omnes dies vite tue. id ē
vt cum ipis bonis viuas in eternum
Que sunt ergo illa bona fratres at-
tende Dici pnt bona ista: Aurum ē
argentū est. fundus amenus ē mar-
morati parietes sunt. tecta laqueata
sunt: Absit Ista habūdantius pau-
peres habent in hac vita Plus ergo
pauperi videre celum stellatum q̄ di-
uiti tectum inauratū Fratres ergo
quid est illud bonum quo accendimur
cui suspiramus quo inflammamur.
propter quod bonum adipiscēdum
et videndum tantos labores sustine-
mus sicut audistis cum legeretur a-
postolus quia omnes qui volūt pie
vivere in cristo ihesu persecutionem
patiuntur: Non enim modo q̄ dya-
bolus per reges non seuit. ideo cris-
tiani non patiuntur persecutionem?
Si mortuus est dyabolus: mortue
sunt persecutiones Si autem ille ad-
uersarius noster vivit. vnde nō tēp-
tationes suggerit vnde non seuit vn-
de non minas aut scādala procurat?
¶ Si incipias pie vivere: videbis quia
omnis qui vult pie vivere in xpo ihe-

su persecutionem pacietur Propter
qd ergo patimur tantas psecutioēs?
Si enim in hac vita in xpo sperātes
sumus tantū ait apostolus: miserabili-
ores sumus omnib; hominib; Propter
quid dāpnati sunt ad bestias mar-
tires: Quod ē illud bonū dici potest
vnde? Aut que lingua dicat aut q̄ au-
res audiant: Et quidem illud nec au-
ris audiuit: nec in cor hōis ascendit
Amemus tamen: proficiamus tan-
tum Videtis enim quia pugne nō de-
sunt: et pugnamus cum cōcupiscen-
ciis nostris Pugnamus foris cum
infidelibus et inobedientibus homi-
nibus: pugnamus intus cum sugges-
tionibus cum perturbationib; car-
nalibus Ubicūq; pugnamus adhuc q̄
corp⁹ quod corrumpitur aggrauat
animam Pugnamus adhuc quoniam
si spiritus vita est tamen corpus
mortuum ē propter peccatum Sed
quid futurum est? Si autem spirit⁹
eius habitat in vobis: qui suscitavit
cristū ex mortuis vivificabit et mor-
talia corpora vestra propter spiritus
qui habitat in nobis Cum ergo vivi-
ficata fuerint membra nostra mor-
talia iam nichil resistet spiritui nos-
tro non fames erit. non sitis erit: q̄
de corruptione corporis ista nascuntur
Ideo reficis quia a te aliquid deficit
Concupiscentie delectationum car-
naliū contra nos pugnant Ador-
tem portamus infirmitate corporis
sed cum mors ipa conversa fuerit in
illam incommutabilitatem et cor-
ruptibile hoc induerit incorruptio-
nem. et mortale h̄ induerit immortalita-
tē qd audiet tē mors: Vbi ē mors cō-
tentio tua vbi ē mors acule⁹ tu⁹? Et

forte moritur et dicitur Restat aliqui
inimici non sequitur nouissima inimi-
ca mors: cum hec destructa fuerit in
mortalitas succedit Si nullus erit
inimicus quasi nouissima destrue-
tur mors Bonum nostrum cui suspira-
mus pax erit Ecce bonum fratres: mag-
num bonum pax vocatur Quereba-
tis quid vocaretur: aurum est an arge-
tum est an fundus an vestis: Pax est:
non pax qualem inter se habent homines. in
fidam instabile mutabilem incertam.
nec pax talis qualem secum habet ipse
vult homo Diximus enim quod et secum pug-
nat homo Usque quo domet omnes cu-
piditates adhuc pugnat Qualis er-
go pax: Quam oculus non vidit nec au-
ris audiuit Qualis pax: De iherusa-
lem quod iherusalem interpretatur visio
pacis Si ergo benedicat te dominus ex sy-
on et videas bona que sunt iherusalem
et videas omnes dies vite tue Et
videas non filios tuos tantum sed fi-
lios filiorum tuorum Quid est filios tu-
os: Opera tua que hic agis Qui sunt
filii filiorum: Fructus operum tuorum Facis
elemosinas filii tui sunt: propter elemosi-
nas accipis vitam eternam: filii filio-
rum tuorum sunt: videas filios filiorum
tuorum et erit quod sequitur quo concludit
Pax super israel Hec pax vobis
predicatur a nobis. ipsa amatur a nobis:
ipsa ut a vobis ametur optamus Ad il-
lam pacem perveniunt qui et hic pacifi-
ci fuerint Illi sunt et hic pacifici qui et
ibi qui circueunt mensam domini tamquam
nouellatio oliuarum. ut non sit steri-
lis arbor: qualis fuit illa ficulnea ubi
fructum non inuenit esuriens dominus et
videtis quid ei contigerit folia sola ha-
bebat fructum non habebat Sic sunt
qui verba habent: et facta non habent Ve-
niens esuriens dominus non ibi inuenit quod

manducet: quod fidem nostram et facta bo-
na esurit dominus Pascamur illum bene vi-
uendo: et pascet in eternum nobis vi-
uere donando

Explicit psalmus centesimus vicesimus
septimus Incipit cxxviii.

Psalms quem cantauimus bre-
uis est: sed sicut scriptum est in
euangelio de zacheo statu-
ra brevis et magnus in ope sicut scrip-
tum est de illa vidua que duo minuta mi-
sit in gazophilacium. brevis pecunia
sed magna caritas sic et iste psalmus
si verba numeres brevis est: si senten-
cias appendas magnus est Non quod
nos poterit diuicius usque ad fastidium
detinere Qua re adiuuat prudentia vestra
et assit intentio christiana: sonet verbum dei
volentibus oportune. nolentibus im-
portune Inuenit sibi locum inuenit
corda ubi requiescat inuenit terram
ubi germinet et fructum ferat Item quod
multi mali sunt et iniqui quos portat
ecclesia usque in finem manifestum est et hi
sunt quibus verbum dei superfluum est et
aut sic in illos cadit quod semine in via
perculatur et a volatilibus colligitur. aut
sic in eos cadit quod semen in petro-
sa loca. ubi non habet terram multam
statim erit et calefacto sole arefcit quod
non habebat radicem: aut sicut inter
spinas quod et si germinet et conetur
in auras surgere offocatur tamen mul-
titudine spinarum Tales autem sunt qui
verbum dei contempnunt sicut via aut
qui ad horam gaudent et facta tribu-
latione sicut ab estu solis arefcunt aut
qui cogitationibus et curis et sollici-
tudine huius mundi tanquam spinis a-
uaricie suffocant quod in illis cepit ger-
minare Est etiam terra bona quo semen
cum ceciderit affert fructum aliud trice-
num aliud sexagenum. aliud centum

siue parū siue multū omnes in ho-
reo erunt Sunt ergo tales ⁊ prop-
ter hos loquimur propter hos loq-
tur scriptura: ppter hos nō tacet e-
uangelium Sed illi audiant ne forte
aliud sint hodie aliud cras. ne forte
mutentur audiendo aut arent viam
aut lapides purgent aut spinas euel-
lent: dicat spūs dei. dicat nobis can-
tet nobis. si velimus saltare siue no-
limus cantet ipse Sicut em̄ qui saltat
mēbra mouet ad cantum: sic qui sal-
tant ad pceptum dei opibus obtem-
perāt sono Nō qui noluerint hoc fa-
cere quid illis dñs dicit in euāgelio:
Cantauimus vobis ⁊ non saltastis:
planximus ⁊ non lamentastis Can-
tate ergo. credim⁹ in dei miām. quia
erunt de quibus nos p̄soletur Nam
qui pertinaces sunt. p̄seuerēt in ma-
licia: q̄uis audiunt vbum dei scanda-
lis cotidie perturbant eccām De ta-
libus dicit iste psalm⁹ Sic em̄ cepit

Psalms
Epe expugnauerūt me a iu-
uentute mea Ecclā loquitur de hīs
quos tolerat ⁊ tanq̄m diceretur nū-
quid modo olim est ecclesia ex q̄ vo-
catur sancti: Est ecclesia in terra Ali-
quando in solo abel ecclesia erat ⁊ ex-
pugnatus ē a fratre malo ⁊ perduto
cayn Aliq̄n in solo enoch ecclesia eāt
⁊ translatus est ab iniquis Aliq̄n in
sola domo noe eccā erat ⁊ pertulit o-
nes qui diluuiū pierunt: ⁊ sola archa
natauit in fluctib⁹ ⁊ euasit ad ficcum
Aliq̄n in solo abraham eccā erat et
quāta pertulit ab iniquis nouimus
In solo filio fratris ei⁹ loth ⁊ in do-
mo ei⁹ in sodomis eccā erat: ⁊ pertu-
lit sodomoz iniquitates ⁊ puerfitates
quousq; de⁹ eum de medio ipoz li-
berauit Cepit eē ⁊ in pplo isrl̄ eccā

169
pertulit pharaonem ⁊ egiptios Ce-
pit ⁊ in ipa ecclā id est in populo isrl̄
numer⁹ scōrū: moyses ⁊ ceteri sanc-
ti ptulerunt iniquos iudeos populū
isrl̄ Dētum est ⁊ ad dñm nostrū ihe-
sum xpm̄ p̄dicatum ē euangelū Dixit
in psalmis Annūciaui et locut⁹ sum
multiplicati sunt sup numerū Quid
est sup numerū: Nō solū illi qui cre-
diderunt qui p̄tinent ad numerū scō-
rum. sed ⁊ super numerū: intrāt mul-
ti iusti. sed plures iniqui. ⁊ pertule-
runt iusti iniquos Dñ: In ecclā Nū-
quid mō solum ex quo enumerat. ex
quo p̄memorat: Nō ne miraret⁹ mo-
do ecclā. vel ne quisq̄m miraretur in
ecclā. volens esse mēbrum bone ec-
clesie: audiat ⁊ ipam eccām matrem
suā dicentē sibi Noli mirari ad ista
fili: sepe expugnauerunt me a iuuen-
tute mea Magn⁹ effectus sic cepis-
se psalm⁹. sepe expugnauerunt me
a iuuetute mea: quasi aliqd iam loq̄-
batur Videtur em̄ non cepisse: s; rel-
pondisse Rñdeat aut quibusdā cogi-
tantib⁹ ⁊ dicentibus: Quāta mala p̄-
ferimus Quāta scandala crebrescūt
cotidie q̄n iniqui intrant in eccām et
portant⁹ eos: Rñdeat at ecclā de qui-
busdā id ē de fortiore voce rñdeat q̄-
relis infirmoz ⁊ p̄firmen firmi ifir-
mos. ⁊ grādes puulos. ⁊ dicat ecclā
Sepe expugnauerūt me a iuuetute
mea **D**icat vō nūc isrl̄: sepe expug-
nauerunt me a iuuentute mea Dicit
illud non illud timeat Quo em̄ valet
qđ cū dixisset. sepe expugnauerūt me
addidit a iuuetute mea: Nā mō ecclē
senect⁹ expugnat⁹. sed nō timeat Di-
cat. sepe expugnauerūt me a iuuetu-
te mea Nūquid iō non puenit ad se-
nectutem qz non cessauerunt illi ex-
pugnando: Nunquid delere potue

runt: Dicat vero isrl' et consoletur se
israhel: cōsoletur se ip̄a ecclesia de p̄-
teritis exemplis et dicat Sepe expug-
nauerunt me a iuuentute mea Quare
re expugnauerunt: **E**tenim nō po-
tuerunt michi: supra dorsum meum
fabricauerūt pccōres longe fecerūt
iniusticiam suā Quare expugnauerūt:
Quia non potuerunt m̄ Quid ē non
potuerunt michi: Fabricare Quid ē
non potuerunt michi: Nō illis con-
senti ad malū Omnis em̄ malus iō p̄
sequitur bonū: q̄ non illi cōsentit bo-
nus ad malum Faciat aliquid mali n̄
obiurget ep̄s. bonus ē episcopus:
obiurget ep̄s. malus est ep̄s Ika-
piat aliquid: taceat cui rapit bonus
est Saltim loquatur et reprehendat
et si non repetat malus ē Adalus est
q̄ rephendit raptorem et bonus ē qui
rapit: Ambulet māducemus et biba-
mus cras em̄ moriemur Econtra a-
postolus: corrūpunt mores bonos
colloquia mala Sobri estote et iusti
et nolite peccare Sonat vbum sonat
sermo cōtradictor libidinis At ille a-
micus libidinis sue et inimicus s̄mo-
ni cōtradicienti amice sue infest⁹ est
et odit sermonem dei Facta ē amica
amica auaricia: inimicus deus Con-
tradicit em̄ de⁹ auaricie: et vult nichil
possideri auaricia Ego possidear cla-
mat Quid vis auaricia possideri Du-
ra iubet: leuia iubeo Vnus e⁹ graue
est: sarcina mea leuis est Iugū ei⁹ as-
perum ē: iuguz meum lene est Noli
velle auaricia possideri Iubet avari-
cia mare trāseas et obtempas. iubet
vt te vētis pcellisq̄ cōmittas: iubeo
ego vt añ ostium tuū ex eo qd̄ habes
des paupi Diger es ad faciendū an-
te te opus bonū et strenuus es ad
transeundū mare: q̄ auaricia impe-

rat seruis q̄ deus iubet odisti Et qd̄
cū odisse ceperit: Incipit velle crimi-
nari eos a quibz audit bona precep-
ta et velle per suspensiones suas cri-
mina q̄rere seruorum dei Qui nobis
istā dicunt et ip̄i non faciunt istā. et
istā siue que fiunt siue que nō fiunt. et
que non fiunt dicuntur fieri. et que fi-
unt bene. dicuntur male fieri: et que
toleram⁹ ad culpam nostrā applicā-
tur Nos quid r̄ndem⁹: Noli me at-
tendere. sermonē isti⁹ attende ip̄e ti-
bi loquitur per quemlibet huic tu ini-
micus es Cōcorda cū aduersario tu-
o cū es cum eo in via Aduersariū tu-
um sermonem dei fecisti Noli atten-
dere quia ille tibi loq̄tur Adal⁹ est p̄
quem tibi loquitur: sed non est mal⁹
qui tibi loquitur sermonē dei Accu-
sa deum: accusa si potes Credit⁹ fra-
tres huc vsq̄ puenisse eos de quibus
dicitur sepe expugnauerunt me a iu-
uentute mea: vt etiam ip̄m deum ac-
cusare non dubitent Accusas auarū
et ille accusat deum q̄ fecit aurū Noli
li auarus esse: et non faceret de⁹ aua-
rum Jam hoc restat. quia mala tua
opera cohibere non potes: accusas
opera bona dī Displicet tibi creator
et fabricator mundi. non faceret et so-
lem: q̄ multi in fenestris contendūt
de luminaribz et ad iudicia se trahūt
S̄ si vicia nostra cohibeamus q̄ bo-
na sunt omnia. quia bon⁹ deus q̄ fe-
cit omnia: et laudāt illum opa sua cō-
siderata quia bona sunt. ab eo q̄ ha-
bet spiritum considerandi spiritum
pietatis et sapientie Vndiq̄ de⁹ lau-
datur ab operibus suis Quō illū lau-
dāt opera sua: Per os triū puerorū
in camino ignis Quid pretermis-
sum est: Laudat celum laudant angeli:
laudant sydera. laudant sol et luna:

165
laudent dies et noctes. laudat quicquid
germinat de terra. laudat quicquid
nascitur in mari. laudat quicquid volitat
in aere: laudent omnes montes et col-
les laudent frigora et aestas et cetera
omnia quae deus fecit. Audisti quia laudent de-
um nunquam audisti? ibi quia laudat deum aua-
ricia quia deum laudat luxuria. Non lau-
dant ista: quia non ipse illa fecit. Laudant
ibi homines deum: hominis creator est deus.
Avaricia opus est mali hominis homo ipse o-
pus est dei. Et quod vult deus? Occidere
in te quod ipse fecisti: et saluare te quem fe-
cit ipse. Noli fenerare: tu accusas scrip-
turam dicentem quod pecuniam suam non
dedit ad usuram. Non ego illud scrip-
si. non de ore meo primo exiit: deum
audi. Et ille: clerici non fenerant. Et for-
te qui tibi loquitur non fenerat sed si
fenerat fac quia et ipse fenerat. nunquid
fenerat qui per ipsum loquitur? Si fa-
cit quod tibi dicit. et non facis tu: tu in ig-
nem ille in regnum. Si non facit quod ti-
bi dicit et pariter facit mala quae facis et
dicit bona quae non facit: pater in ignem
fenum ardebit. Verbum autem domini ma-
net in eternum. Nunquid ardet sermo
qui tibi per illum locutus est? Aut moy-
ses est qui tibi loquitur. id est bonus
et iustus famulus dei: aut phariseus est
cathedra moysi sedens. Audisti et de
ipsis quae dicunt facite quae autem faciunt face-
re nolite. Non habes tu vnum te excu-
ses quando sermo dei tibi loquitur: quia non
potes interficere sermonem dei. Cri-
minari quis eos per quos tibi loqui-
tur sermo dei. Quere quantum vis. dic
quantum vis. blasphema quantum vis:
sepe expugnauerunt me a iuuentute
mea. Dicat vobis israel sepe expugnauerunt
me a iuuentute mea. Audient etiam fe-
neratores dicere non habeo aliud vnum
vivam. Hoc michi et latro diceret de-
prehensus in fauce hoc et fractor di-

ceret deprehensus circa pietatem alie-
num: hoc michi et leno diceret emens
puellas ad prostitutionem. hoc et ma-
leficus incantans mala et vendens ma-
liciam suam. Quicquid tale prohibere co-
naremur responderent omnes quia non
haberent vnum viverent quia in se pasce-
rent quasi non hoc ipsum in illis maxi-
me puniendum est. quia artem nequicie
diligenter vnum vitam transigant et in-
de se volunt pascere unde offendant
eum a quo omnes pascuntur. Sed cum
clamaveris hoc et dixeris illi respon-
dent si sic non huc accedimus: si sic non
intramus in ipsam ecclesiam. Veniant
intrent audiant. sepe expugnauerunt
me a iuuentute mea etenim non po-
tuerunt michi. Super dorsum meum
fabricauerunt peccatores: hoc est non
potuerunt agere ut consentirem: fece-
runt quod portem. Quam preclare dic-
tum est. quod optime significatum est.
etenim non potuerunt michi: super dor-
sum meum fabricauerunt peccatores. Agunt
nobiscum primo. ut consentiamus illis ad
facta mala: si non consenserimus to-
lerate nos dicunt. Ergo quia non po-
tuit michi: ascende in dorsum meum
portare te habeo quousque veniat fi-
nis. Sic enim michi preceptum est. ut
fructum afferam cum tolerantia: nunc
te corrigo. tolero te: aut forte cum to-
lero te corriges te. Si non te corrigis
usque in finem tolero te usque in finem.
et usque in finem: super dorsum meum
eris usque ad tempus. Nunquid semper
super dorsum meum eris? Veniet enim
qui inde te excutiat. Veniet tempus
messis veniet finis seculi mittet deus
messores. messores autem angeli sunt.
separant malos de medio iustorum
sicut zizania a tritico. frumentum re-
condent in horreo: paleas autem com-
burent igni inextinguibili. Porta-

ui quousq; potui: iam gaudēs tran-
seo in horreū dei ⁊ secur⁹ canto Se-
pe expugnaverūt me a iuuetute me-
a Quid em̄ michi facere potuerūt qz
expugnaverūt me a iuuentute mea?
Exercuerūt me nō oppresserunt Da-
luerūt michi sicut ignis ad aurū: nō
sicut ignis ad fenum Ignis em̄ acce-
dens ad aurū sordem tollit: accedēs
ad fenum in cinerem v̄tit Etem̄ non
potuerūt michi qz non cōsenfi: quia
non me fecerūt quales sunt ipi Sup-
dorsum meum fabricauerunt pccō-
res: longe fecerunt iniusticiam suā.
Fecerunt qd̄ tolerem ⁊ non fecerūt
cui cōsentirē Jam ergo iniusticia ip-
sorum longe est a me Mali mixti sūt
bonis: nō solum in seculo sed ⁊ in ip-
sa intus ecclā mali mixti sunt bonis.
Nostis ⁊ pbastis ⁊ magis pbabit
si boni fueritis Cum em̄ creuisset her-
ba ⁊ fructum fecisset: tunc apparue-
runt zizania Nulli apparent mali in
ecclā nisi ei qui fuerit bon⁹ Nostis q̄
qz mixti sunt: ⁊ sp ⁊ vbiq; dicit scrip-
tura qz non sepabuntur n̄ in fine Sic
quomodo mixti sunt longe sunt a se
Ne q̄s ergo ex eo qd̄ mixti sunt mali
inter bonos putaret iniquitatē eē iur-
ta iusticiam: nō potuerūt inq̄t michi
id est dixerunt ⁊ maledixerūt mādu-
cemus ⁊ bibam⁹ cras em̄ moriemur
Nō corruerūt sermones mali mo-
res bonos: in eo qd̄ audiui a deo nō
cessi sermonib; hominū. fecerunt m̄
pccōres qd̄ portarem nō cui cōmisce-
rer ⁊ facta est iniquitas eorū longe a
me Quid em̄ tam ppe q̄ dno hoīes i
vna ecclā? Quid em̄ tam longe q̄ ini-
quitas a iusticia? Vbi est em̄ consen-
sio: ibi p̄pinitas Ligantur duo et
mittūtur ad iudicem latro ⁊ colligia-
tus ille sceleratus ille innocens: vna
catena ligantur ⁊ longe sūt a se Quā-

tum longe sunt a se? Quātum longe
est scelus ab innocentia Ecce isti lon-
ge sunt a se ab inuicem Alius latro i
hyspania facit scelera primus ē ei q̄
facit in affrica Quātū prim⁹? Quā-
tum sibi iungūtur scelus ⁊ scel⁹: quā-
tum sibi iungūtur latrocinium ⁊ latro-
cinium Nemo ergo timeat mixtos
sibi cope malos. longe ab illis sit cor-
de ⁊ securus portat qd̄ nō timet Lō-
ge fecerunt iniusticiam suam. quid oc-
currit? Florent illi q̄ regnant inique
⁊ vt sermonem loquamur vulgi to-
nant iniqui. extolluntur in typos in
calūpnias Quid ergo? Semp h̄. Nō
Audi quid sequitur **D**ñs iust⁹ cō-
cidet ceruices pccōrū Intēdat ca-
ritas vestra Dñs inquit iust⁹ concia-
det ceruices pccōrū Quis nō pre-
miscat? Quis em̄ non peccauit? Do-
minus iust⁹ cōcidet ceruices pccōrū
Om̄ib; qui audiunt intrat tremor
in cor: si credunt scripture dei Si em̄
sibi sine causa tundunt hoīes pecto-
ra mētuntur quia tundūt pectora si
iusti sunt: et in eo qd̄ mētuntur deo
fiūt pccōres Si ergo v̄aciter sibi tū-
dunt pectora: pccōres sunt Et quis
nostrū nō sibi tundit pectus? Et q̄s
nostrū nō elidit oculos ad terram si-
cut ille publicanus ⁊ dicit dñe p̄pici⁹
esto m̄ pccōri? Si ergo oēs pccōres
⁊ nemo inuenitur sine pccō: oib; ti-
mend⁹ ē gladius in ceruices qz dñs
iust⁹ cōcidet ceruices pccōrū Nō pu-
to fr̄es mei qz om̄ia om̄iū pccōrū
s; in mēbro qd̄ pcutit ibi designat q̄s
pccōres pcutiat Nō em̄ dixit domi-
nus iust⁹ p̄cidet man⁹ pccōrū aut
dñs iustus cōcidet pedes pccōrū nō
dixit: sed quia pccōres sup̄bos vole-
bat intelligi. superbi autem oēs cer-
uicati sunt qui nō solum faciūt mala
sed nec agnoscere volunt: ⁊ quando

obiurgantur iustificanti se et dicunt ecce fecisti. saltem agnosce quid feceris. Odit deus peccatorem. oderis et tu. cōiungere deo. simul persequimini peccatum tuum. Non inquit: ego bene feci. deus male fecit. Quid est hoc? Ego nichil male feci inquit: quia saturnus fecit quia mars fecit: quia venus fecit. Ego nichil feci: stelle fecerunt. Iustificas te: accusas deum qui fecit stellas. qui ornauit celum. Itaque quoniam iustificas peccatum tuum et superbis aduersus deum quia te facis extra culpam et deum in culpa et tantum erexisti ceruicem tuam et cucurristi contra deum sicut scriptum est in iob dicebat de impio peccatore currens aduersus deum in crassa ceruice scuti sui et ibi ceruicem noiauit quia sic te erigis et non elidis oculos ad terram et tundis pectus et dicis domine propicius esto mihi peccatori. sed iactas te de meritis tuis. et vis mecum inquit deus iudicio contendere intra mecum in iudicium cum debeas in reatu tuo satisfacere deo et clamare ad illum quod clamatur in alio psalmo. si iniquitatem obseruaueris domine domine quis sustinebit. clamae ad illum quod clamatur in alio psalmo. ego dixi domine miserere mei sana animam meam quia peccaui tibi. quoniam hoc non vis dicere. sed iustificas facta tua aduersus sermonem dei: venit in te quod sequitur scriptura et dicit dominus iustus cōcidet ceruices peccatorum. **C**onfundantur et auertantur retrorsum omnes qui oderunt syon. Qui oderunt syon oderunt ecclesiam. Syon ecclesia est: et qui intrant in ecclesiam ficti oderunt ecclesiam: qui nolunt obseruare verbum dei. oderunt ecclesiam. Sed super dorsum meum fabricauerunt. Quid factura est ecclesia nisi portatura usque in finem? Sed quod de illis dicit et sequitur. **S**icut fenum tectorum quod priusquam euellatur aruit. Fenum tec-

torum herba est quae nascitur in tecto in solario in tegulato: in alto videtur et radice non habet quanto melius humiliter nasceretur et leuius uiresceret? **N**on nascitur altius ad celeriozem ariditatem nodum euulsum est et aruit nodum finiti sunt in iudicio dei et iam non habent succum uiriditatis. Attēdite opera ipsorum et videte quia aruerunt: sed uiuunt et hic sunt. nodum ergo auulsi sunt. Aruerunt sed nodum auulsi sunt: facti sunt sicut fenum tectorum quod prius quam euellatur aruit et venient messores sed non de illis implet manipulos. Venturi sunt enim messores et collecturi sunt triticum in horreum et zizania alligabunt et mittent in ignem sic et fenum tectorum expurgatur et quicquid in euellitur in ignem mittitur quia et prius quam euellatur aruit: non tamen implet messor manus. Sequitur enim et dicit. **N**on repleuit manum suam messor et finem suum qui manipulos colligit. **M**essores autem angeli sunt dominus dicit. **E**t non dixerunt transeuntes uiam benedictio domini super vos benediximus uobis in nomine domini. **N**ostis enim fratres quoniam transitur per opantes est consuetudo ut dicatur illis benedictio domini super vos. Et magis ista consuetudo erat in gente iudeorum. **N**emo transibat et uidebat aliquos facere aliquid opus in agro vel in uinea vel in messe uel aliquid eiusmodi: non licebat transire sine benedictione. **A**lij sunt qui manipulos colligunt alij sunt transeuntes uiam. **Q**ui manipulos colligunt non de illis replent manus quia non colligitur ad horreum fenum tectorum. **Q**ui sunt qui manipulos colligunt? **M**essores. **Q**ui sunt messores? **D**ominus dicit messores autem angeli sunt. **Q**ui sunt transeuntes? **I**lli qui iam per uiam istam id est per uitam istam transierunt hinc ad patriam. **A**postoli transe-

antes erant in ista vita: pphete tran-
seuntes erant Quos bñdixerunt p-
phete & apostoli: Illos in quibz radi-
cem caritatis viderūt Quos at inue-
nerunt in tectis eminere & superbire
in ceruices scuti sui dixerunt cōtra il-
los qđ futuri erant. bñdictionē autē
dñi sup eos nō dederūt Ergo istos
oēs malos quos portat eccā qui le-
gitis in scripturis inuenitis maledic-
tos designatos ad anticristū perti-
nere ad dyabolū ptinere ad paleam
ptinere ad zizania ptinere & multa in-
numerabilia p similitudinem dicūt
de illis qđ nō omnis qui dicit dñe do-
mine intrabit in regnū celoz ¶ Nullaz
inuenis scripturā qđ de illis bñ loqua-
tur qđ transeuntes viā nō illos bene-
dixerunt Trāseuntes prophete om-
nia de illis maledixerunt Ecce et iste
quē portam? dauid transiit viam. au-
distis quid de illis dicit Dñs iust? cō-
cidet ceruices pccōrum cōfundant
& auertantur retrorsum oēs qui ode-
runt syon: fiant sicut fenum tectorū
qđ prius qđ euellatur aruit ¶ Nō reple-
uit manū suam messor: et finū suum
qui māipulos colligit ¶ Hec de ill' dix-
it ¶ Nō ergo supra illos iste transiēs
benedixit & impletum ē eciam p illuz
qđ ipse dixit Et non dixerunt trāseun-
tes viam bñdiximus vobis in nomi-
ne domini Et isti trāseuntes siue p-
phete siue patriarche siue apostoli qđ
cūqz transierūt si bñ viuim? frēs bñ-
dixerunt nos in noīe domini Qñ me
inquit bñdixit paulus? Qñ me bene-
dixit petr? Attende in scripturis vi-
de si bñ viuīs & vide ibi bñdictum te
fuisse Oēs bñ viuentes bñdixerunt
Et quō bñdixerunt? In noīe domi-
ni nō in noīe suo sicut heretici Qui ei
dicunt qđ nos dam? hoc est sanctuz
in nomine suo volūt bñdicere non i

nomine dñi Qui aut dicūt nō sancti-
ficat n̄ deus nec quisq̄m est bon? ni-
si dono dei ipi in nomine domini bñ-
dicunt. non in noīe suo Quia amici
sunt sponfi: nolūt eē adulteri sponse
Explicit ps cxxviii? Incipit centesi-
mus viceſim? non?

Quoniam vos nō solum o-
culis corpis. sed eciam cor-
de vigilare psumim? intel-
ligenter nos cātare oportet

De pfundis clamaui ad te do-
mine: dñe exaudi voces meā.
Etenim vox hec ascendētis est ptinēs
ad cāticum graduū Debet itaqz vnus
quisqz nostrum videre. in quo pfun-
do sit de quo clamat ad dñm Clama-
uit de pfundo ionas de ventre ceti:
erat nō solum sub fluctibus verum
eciam in visceribz belue. nec tñ illud
corpus & illi fluctus intercluserūt o-
rationem ne pueniret ad deū: et ven-
ter bestie non potuit tenere vocem
deprecantis. penetravit ōnia disrup-
pit omnia puenit ad aures dei. si ta-
men nunc dicendū est qđ disruptis ō-
nibus puenit ad aures dei qñ aures
dei in corde p̄cantis erant Vbi enim
deū pntem nō habet cui? fidelis est
vox? Verūptñ & nos debem? intelli-
gere: de quo pfundo clamemus ad
dñm Profundū enim nobis est vita
ista mortalis Quisqz se in pfundo
intellerit clamat gemit suspirat et
donec de pfundo eruatur et veniat
ad eum qui sup oēs abyssos sedet su-
per cherubin. super omnia qđ creauit
non solum corpalia sed ecia spirita-
lia donec ad eū veniat aiā. donec ab
illo liberetur ymago ipius qđ ē ho-
mo que in hoc profundo tanq̄m assi-
duis fluctibz exagitata detrita est: &
nisi renouetur & reparetur a deo. qđ
lam impressit qñ formauit hoimīne

168
Idoneus potuit ēe homo ad casus
suū. nō est ydoneus ad resurrectio-
nem suam: Semp in pfundo est. ni
si liberetur vt dixi semper in pfun-
do est: Sed cum de pfundo clamat
surgit de pfundo. & ipse clamor non
eum pmittit multū in ymo esse: Val-
de em in pfundo sunt. qui nec cla-
māt de pfundo: Dicit scriptura. pec-
cator cū venerit in pfundū malorum
cōtempnit: Jam videte frēs quale
pfundū sit vbi cōtempnitur deus:
Cum qsqz viderit se cotidiāis pccis
obrutū. acervis qbusdā & molib⁹ q
busdā iniquitatū pmi. si dictū illi
fuerit vt deū roget. irridet. Quibus
modis: Primo dicit Si deo displic-
cēt faciora. ego viuerē: Si curāet
deus res huānas. ad tāta scelera q
feci nō solū nō viuerē. s; & bñ michi
non esset. Solet em hoc illis eueni-
re qui multum in pfundo sunt. & p-
perātur in iniquitatibus suis. & tāto
magis in pfundo merguntur. qto
magis videtur esse felices Fallax ei
felicitas ipsa ē maior ifelicitas Deū
et hoc solet hoīes dicere Jam qniaz
multa feci & dampnatio inmiēt. h
pdo quod nō facio qcquid possum.
quomodo solent despāti latroēs di-
cere. si me occisurus est iudex p de-
cem homicidijs quomodo pro qui-
qz quomodo pro vno. qre nō iā fa-
ciam: Quicqd michi occurrerit faci-
o: Hoc est. peccator cum venerit i
pfundum malorum contempnit
Sed dominus ihesus xps q nec p-
funda nostra contempnit. qui vsqz
ad istam vitam venire dignatus est
promittens remissionem omnium
peccatorum. eciam de profundo ex-
citauit hoīem. vt clamaret de profū-
do sub molibus pccōz. & pueniret
vox pccōis ad deum: Vnde clāmā

tis nisi de profundo maloz: Et vide-
te quia vox pccōz clamat de profun-
do: De profundis clamaui ad te do-
mine domine exaudi vocem meam
Hiat aures tue intendentes in vo-
cem dprecatiōis mee Vnde clamat:
De profundo Quis est ergo q cla-
mat: Peccator: Et qua spe clamat:
Quia qui venit soluere peccata.
dedit spem eciam in profundo posi-
to pccōri Ideo quid sequitur post
istas voces: **S**i iniquitates obser-
uaueris domine. domine quis susti-
nebit: Ecce apparuit de quo profun-
do clamaret: Clamat em sub moli-
bus & fluctibus iniquitatum suarum:
Circumsperit se circumsperit vitā
suam. vidit illam vndiqz flagitijs &
facinoribus cooptam: Quacumqz
resperit. nichil in se bonum inuenit.
nichil illi iusticie serenum potuit oc-
currere. & cum tanta & tam multa
peccata vndiqz & cateruas scelerum
suorum videret. tanqz expauescens
exclamaui Si iniquitates observaue-
ris domine. domine quis sustinebit:
Nō dixit ego non sustinebo. sed qs
sustinebit Vidit em xpe totam vitā
humanā circumlatrari peccatis su-
is. accusari omīs cōscientias cogita-
tiōibus suis. nō inueniri cor castuz
presumēs de iusticia sua: Si ergo
cor castum nō potest inueniri quod
presumat de iusticia sua. presumat
omnium cor de misericordia dei et
dicat deo: Si iniquitates observa-
ueris domine. dñe quis sustinebit:
Que autem spes est: **Q**uoniam a-
pud te xpiciatio est: Et que est ista
xpiciatio nisi sacrificium: Et quod
est sacrificium nisi quod pro nobis
oblatus est: Sanguis innocens fu-
sus deleuit omnia peccata nocenti-
um Precium tantum datū redemit

omnes captiuos de manu captiuā
tis inimici: Ergo est apud te ꝓpicia
tio: Nam si non esset apud te ꝓpicia
tio. si iudex solum esse velles. ⁊ mi
sericors esse nolles. obseruares om
nes iniquitates nostras ⁊ quereres
eas. quis sustineret? Quis ante te
staret ⁊ diceret innocens sum? Quis
staret in iudicio tuo? Spes ergo v
na est. quoniam est apud te ꝓpicia
tio. **P**ropter legem tuā sustinui
te domine: Quam legem? Que reos
fecit: Data ē em̄ lex scā iusta bōa iude
is. sed reos eos potuit facere: Nō
data est lex que posset viuificare. s;
que ostenderet peccata peccatori:
Peccator em̄ oblitus erat se. nec vi
debat se. data est illi lex vt videret se
Fecit reum lex. liberauit latoꝝ legis
Latoꝝ em̄ legis impatoꝝ ē. Lex da
ta est que terreat ⁊ cōstringat in rea
tum. ⁊ nō soluit lex a peccatis. sed
ostendit peccata Et forte sub ip̄a le
ge positus animaduertit iste in pro
fundo q̄ta fecerit cōtra legem. ⁊ sic
exclamauit dicens: Si iniquitates ob
seruaueris domine. domine q̄s susti
nebit? Est ergo lex misericordie dei
lex ꝓpiciationis dei: Illa timoris fu
it. est alia lex caritatis Lex caritatis
dat veniam peccatis. delet preteri
ta. ammonet de futuris. In via nō
deserit comitem. comes fit ei que
ducit in via: Sed concordandum ē
cum aduersario dū es cū illo in via
Est em̄ sermo dei aduersarius tu?
q̄ diu cum illo nō concordas Con
cordas autem. cum ceperit te delec
tare facere quod dicit sermo dei. Iā
qui erat aduersarius fit amicus. sic
finita via non erit qui tradat te iudi
ci: Ergo ꝓpter legem tuam sustinui
te domine. quia dignatus es legem
misericordie afferre. michi dimittē

ōnia pccā mea. dare michi de cetēo
monita. ne te offendam in ip̄is mo
nitis Si quid forte titubauero. de
disti michi remediū quo te orem di
cēs. dimitte nobis debita nostra. si
cut ⁊ nos dimittimus debitoribus
nostris: Ih̄ac legem statuisti michi
vt quomō dimitto dimittat michi.
ꝓpter hanc legem sustinui te dñe
Expectaui qñ venias ⁊ liberares a: oī
necessitate. quia in ipsa necessitate nō
deseruisti legem misericordie. Audi
quam legē dicat. si nōdum intellex
isti Quia legē mō dicit caritatis. au
di apl̄m. Inuicē onera vestra por
tate. et sic implebitis legē xp̄i: Qui
portāt inuicem onera sua. nisi q̄ ha
bent caritatem? Qui nō habēt cari
tatem graues sunt sibi. qui aut̄ hnt
caritatē portant se: Ledit te aliquis
petit veniā. si nō dimittis nō portas
onus fris tui. si dimittis portas in
firmū: Et tu si forte in aliquā infir
mitatē cecideris quasi homo. opor
tet vt sic te portet ille q̄admodum
⁊ tu: Audi quid precesserit Fratres
inquit si preoccupat⁹ fuerit homo i
aliquo delicto. vos qui sp̄uales estis
instruite huiusmodi in spū lenitatis
Et ne forte quia sp̄uales monuerat.
velud securi sibi viderētur. cōtinuo
subiecit. intēdēs te ip̄m ne ⁊ tu tēp
teris. Deinde qđ commemorauit sibi
iūxit. Alter alterius onera portate.
⁊ sic adimplebitis legem xp̄isti. Vñ
⁊ dicit. ꝓpter legem tuam sustinui te
dñe: Dicūtur cerui quādo trāseunt
freta in primas insulas pascue grā
capita sup inuicem ponere. ⁊ vnus
qui ante est solus portat caput ⁊ nō
ponit super alterꝝ Sed cū ⁊ ip̄e dese
cerit. tollit se ab anteriore pte. redit
posterius vt et ip̄e in altero req̄es
cat. ⁊ sic portant omnes onera sua.

169
et pueniunt ad quod desiderant. et non
patiuntur naufragium. quia quasi na-
uis est illis caritas: Itaque caritas
portat onera. sed non timeat ne pre-
matur talibus oneribus. ne pecca-
tis suis unusquisque prematur attēdat
Nam quando portas infirmitatem
fratris tui non te onerant peccata ipsi?
Plane si consentias. iam tua te pre-
munt non alterius: Quisquis enim con-
senferit peccatori non alienis sed suis
grauatur: Consensus enim ad peccatum
alterius. tuum fit peccatum. et non
est quare queraris quod peccata aliena
te premunt: Dicitur enim tibi. premunt te
sed tua. vidisti furem. cucurristi cum
eo: Quid est hoc? Pedibus ambu-
lasti ad furtum. ymmo mente con-
iurasti te furto: Quod ipsius solus
erat factum est et tuum. quia placuit
tibi: Si autem displicuerit tibi et oraue-
ris pro eo et deprecatus veniam dede-
ris. ut possis libera fronte dicere in
precibus tuis quasi tibi iuris peritus ce-
lestis dictauit. dimitte nobis debi-
ta nostra sicut et nos dimittimus debi-
toribus nostris. didicisti portare o-
nera fratris tui. ut et alius portet si
qua sunt tua. et fiat in vobis quod ait a-
postolus. inuicem onera vestra por-
tate et sic implebitis legem christi Ita se-
cundum caritas quod modo dictum est. propter legem tu-
am sustinui te domine. Itaque aut legem quā
non seruat. nec sustinet dominum. nec se ve-
lit sustinere. causa est quare non sustineat
inaniter sustinet. Daturus est enim dominus et
inuēturus peccata tua. quod autem per peccata ius-
ticia viristi non est inuēturus Itaque omi-
cidium forte Grauius sunt enim et val-
de maiora Non est inuēturus adulte-
riū: Non est inuēturus furta: Non est inuē-
turus rapina: Non est inuēturus malefici-
a: Non est inuēturus ydolatriā: Non est
ista inuēturus: Nichil est quod inuēturus:

Audi sermonem euangelij. qui dixe-
rit fratri suo fatue: Ab istis etiam
peccatis lingue minutissimis quos ab-
stinet: Sed forte dicis. parua sunt:
Reus erit inquit gehenne ignis Si
puum tibi videtur aut modicum fri-
dicere fatue. vel gehenna ignis vide-
atur tibi magna Si contempnebas mi-
nus peccatum vel pene magnitudine de-
terrere Sed dicis Minora sunt. mi-
nuta sunt. sine quibus non potest
esse ista vita: Congere minuta. et fa-
ciunt ingentem aceruum Nam et gra-
na minuta sunt et tamen massam faciunt.
et gutte minute sunt. et flumina im-
plent et moles trahunt: Ideo et ille
considerans quod multa minuta peccata
cotidiana committat homo. si nichil
aliud vel per cogitationes et linguas
attendit quod multa sunt. et si attendit
quod minuta sint. videt per multa minu-
ta fieri aceruum magnum. et non quasi
peccata sua pristina cogitans. sed ipsam
fragilitatem humanā. iam ascendens
clamat. de profundis clamaui ad te
domine. domine exaudi vocem meam.
fiant aures tue intendentes in vocem
deprecationis mee. si iniquitates ob-
seruaueris domine. domine quis sustinebit:
Vita enim possum homicidia. adulteria.
rapinas. piuria. maleficia. ydolatriā.
numquid et peccata lingue: Numquid et
peccata cordis: Scriptum est. peccatum in-
iquitas est. Quis ergo sustinebit. si
tu iniquitates obseruaueris: Si no-
biscum seuerus iudex agere volueris.
non misericors pater. quos stabit ante
oculos tuos: Sed est apud te propicia
propter legem tuam sustinui te domine
Qualis lex est ista: Inuicem onera
vestra portate. et sic implebitis legem
christi: Qui portant inuicem onera
sua: Qui fideliter dicunt. dimitte no-
bis debita nostra sicut et nos dimittit
tibi

timus debitoribus nostris. **S**ustinuit anima mea in verbum tuum: Nemo sustinet. nisi qui nondum accepit quod promissum est: Nam qui iam accepit quis sustinet? Accepimus remissionem peccatorum. sed promissum est nobis regnum celorum: Debita nostra deleta sunt. sed merces nostra adhuc futura est: Accepimus veniam. sed eternam vitam nondum tenemus: Sed qui dedit veniam ipse promisit et vitam eternam: Si verbum nostrum esset. deberemus timere. quia verbum dei est non fallit: Securi ergo speramus in verbis eius qui fallere non potest: **S**peravit anima mea in domino a vigilia matutina usque ad noctem: Quid est quod ait? Una die speravit in domino. et finita est tota spes ipsius: A vigilia matutina usque ad noctem speravit in domino: Ista vigilia matutina finis noctis est. hic usque ad noctem speravit anima mea in domino: Ergo intelligendum est. ne putemus uno die nobis sperandum esse in domino. a vigilia matutina usque ad noctem: Quid ergo fratres putatis hoc est. a vigilia matutina usque ad noctem speravit in domino: Quia dominus propter quem nobis dimissa sunt peccata in vigilia matutina resurrexit a mortuis ut hoc speremus in nobis futurum quod precessit in domino: Jam enim peccata nostra dimissa sunt. sed nondum resurreximus Si nondum resurreximus. nondum in nobis factum est quod precessit in capite nostro: Quid precessit in capite nostro? Quia et caro ipsius capitis resurrexit. spiritus illius capitis nunquam mortuus est Sed quod in eo mortuum est resurrexit. resurrexit autem tertia die. et quodammodo huius nobis dixit dominus. quod in me vidistis sperate in vobis. id est quia erit resurrectio re-

surgetis et vos. Sed sunt qui dicant. Ecce resurrexit dominus. nunquid propterea sperandum est et me posse resurgere? Utique propterea In hoc enim resurrexit dominus quod a te accepit Non enim resurgeret nisi mortuus esset: Non autem mortuus esset nisi carnem portaret Quid accepit a te dominus? Carnem Quid venit ipse? Verbum dei quod erat ante omnia. propter quem facta sunt omnia Sed ut acciperet abs te aliquid. verbum caro factum est et habitavit in nobis: Accepit abs te quod offerret pro te. quomodo accipit a te sacerdos quod pro te offerat. quando vis placare deum pro peccatis tuis Jam factum est. ita factum est. sacerdos noster a nobis accepit quod pro nobis offerret Accepit enim a nobis carnem. ipsa carne victima factus est. holocaustum factus est. sacrificium factus est. In passione sacrificium factus est. in resurrectione innovavit illud quod occisum est. et tamen primitias tuas dedit deo. et ait tibi. consecrata sunt iam omnia tua. quando tales primitie tue de te date sunt deo. Spera ergo et in te futurum. quod precessit in primitiis tuis: Ergo ille quia a vigilia matutina resurrexit. cepit anima mea ex hoc sperare: Et quousque? Usque in noctem. quousque moriamur: Omnis enim mors nostra carnalis quasi sompnus est. Cepisti sperare ex quo resurrexit dominus. noli deficere sperare quousque ex eas ab hac vita. Nam si non usque ad noctem speraveris. deletur totum quod speraveras Sunt enim homines qui incipiunt sperare. sed non perseverant usque ad noctem: Incipiunt pati tribulationes aliquas. incipiunt pati temptationes. videt homines malos et iustos felicitate temporalis pollere. et quoniam talia sperabant de domino ut hic

eēnt felices. attēdūt eos q̄ scelera fe-
cerūt habē quod ipsi habere defidea-
bāt. & deficiūt pedes eorū & definūt
sp̄are in domio: Quare? Quia nō a
vigilia matutina ceperūt sperare.
Quid est hoc? Nō hoc sp̄are ceperūt
de domio quod precessit in domino
ab illa vigilia matutina. sed sp̄abant
de domino vt si eēnt xp̄istiani ha-
berēt plenam domū frumēto vino
& oleo. auro & argēto. nullus eorū
moreretur imaturus. si quis eorū
nō haberet filios accipet. si vxorem
nō duxisset. duceret. nō abortiret n̄
solum aliqua mulier in domo eius.
sed nec pecus eius. nō acrescerēt cu-
pe eius. nō grandinaretur vinea e⁹.
Qui sic sp̄abat in domino. animad-
uertit hīs rebus habundare eos q̄
nō colunt dñm. & defecerunt pedes
eius. & nō sperauit vsq; ad noctem.
quia nō cepit a vigilia matutina spe-
rare: Quis ergo sic incipit a vigilia
matutina sperare? Qui hoc sperauit
de dño. qđ cepit ostendere a vigilia
matutina in qua resurrexit Antea ei
nemo resurrexerat sp̄ victur⁹ Inten-
dat caritas vestra Resuscitati sunt
iam mortui añ aduentum dñi: Naz-
& helyas resuscitauit mortuū & he-
lizus. sed resurrexerūt iterum mo-
rituri: Dominus ipse quos resusci-
tauit morituri resurrexerunt. siue il-
le iuuenis filius vidue. siue illa puel-
la duodecim annorum filia archisy-
nagogi. siue lazarus Aliter resuscitati
sunt omnes morituri. semel nati s̄
sed bis mortui sunt. nemo resurrex-
erat numq̄ moriturus nisi domin⁹
Quando autem resurrexit domin⁹
numquā moriturus? A vigilia ma-
tutina Hoc spera & tu de domio re-
surrecturum te. non quomodo laza-
rus resurrexit. nō quomodo filius

170
vidue & archisynagogi filia resurrex-
erūt. nō quomodo quos suscitauit
rūt antiqui pphete. sed resurrectur⁹
te spera quomodo dominus. vt p⁹
resurrectioē qua resurrexeris n̄ te
iam timeas moriturū. & cepisti spa-
re a vigilia matutina. Spera autem
vsq; ad noctem. quousq; finiat⁹ hec
vita. quousq; sit nox vniuersi gene-
ris humani in occasu seculi: Quare
huc vsq;? Quia post istam noctem
iam nō erit spes sed ipsa res: Spes
em̄ que videtur nō est spes aposto-
lus dicit: Quod em̄ videt quis quid
sperat? Si autē quod nō videmus
sp̄amus p̄ paciētiam expectamus:
Si ergo paciēter expectare debe-
mus quod nō videm⁹. vsq; ad noc-
tē sp̄emus id est vsq; ad finem hui⁹
vite nostre vel seculi Cū autē nox is-
ta trāsierit iam veniet quod sp̄aba-
mus & nō iam sp̄abimus nec tñ des-
perati erimus: Est ei vitupatio des-
patoꝝ. & aliqui detestamur hoiēm &
dicimus. nō habet spem Non semp
malū est nō habere spem: in hac vi-
ta cum sumus malum est nō habē
spem Qui em̄ modo spem nō habet
rem postea nō hēbit: Ergo mō spē
debemus habere Sed cum res ve-
nerit numquid spes erit? Qđ em̄ vi-
det quis quid sperat? Veniet domi⁹
deus noster p̄mo formā ip̄am i qua
crucifixus est & resurrexit demonstra-
turus generi humano. vt videant &
p̄i & imp̄i Illi videāt & gratulentur
inuenisse se quod crediderūt añq̄ vi-
derēt. & illi erubescāt nō se credidisse
quod videbunt. Erubescētes dāp-
nabūtur. & gratulati coronabuntur
Dicetur confusis. ite in ignem etnū
qui patus est dyabolo & āgelis ei⁹.
dicetur gaudentibus. venite bñdici-
pris mei p̄cipite regnū qđ vobis pa-
tt iij

tum est ab origine mudi: Quod cum
acceperit iam spes non erit. quia res tene
bitur: Transacta ergo spes. transiit
non illa. sed donec fiat a vigilia ma
tutina speret anima mea in domino:
Et redit ad illud A vigilia matutina
Speret israel in domino: A vigilia
matutina usque ad noctem. speret anima
mea in domino Sed quid speravit: A
vigilia matutina speret israel in do
minum: Non solum speret israel in domino
sed a vigilia matutina speret israel
Ergo culpo spem seculi. quando spes
de deo: Non. sed alia spes est israel
propria Non pro summo suo bono speret
israel divitias. non salutem corporis.
non habundantiam terrenorum. immo tri
bulationem hic habiturus est. si for
te contigerit illi propter veritatem pa
ti aliquas molestias Non enim non spa
bant in deum martires: Et tamen
talita sunt passi quanta latro omnes qualia ii
qui. subrecti ad bestias. ignibus com
cremati. gladio percussi. ungulis exa
rati. catenis costricti. carcere neca
ti Istia omnia mala passi non sperant
in domino: Aut ideo sperant ut isti mal
carerent hac vita fruerentur: Non pla
ne. quia a vigilia matutina sperant
Quid est hoc: Considerabant illam vi
giliam matutinam qua resurrexit
dominus eorum: et videbant quia antequam resur
geret talia et ipse passus erat qualia
et ipsi paciebantur. et non despabant eci
am se post tales passiones resurrec
turos ad vitam eternam: Spavit
israel in domino a vigilia matutina us
que ad noctem: **Q**uoniam apud do
minum misericordia est. et multa apud
illum redemptio: Magnifice melius
dici non posset loco suo. propter illud
quod dixit. a vigilia matutina speret
israel in domino: Quare: Quia a vigi
lia matutina resurrexit dominus. et

hoc debet sperare corpus quod in ca
pite precessit: Sed ne suggeratur ista
cogitatio. capiti licuit surgere quia
peccatis non premebatur. nullum pec
catum erat in illo. quid nos facturi
sumus: Spavimus talem resurrec
tionem qualem in domino precessit. cum pec
catis nostris aggrauemur: Sed vi
de quid sequitur: Quoniam apud domi
num misericordia et multa apud illum
redemptio. **E**t tunc redimet israel ex
omnibus iniquitatibus eius: Ergo si pre
mebatur peccatis suis. adest miseri
cordia dei. Ideo precessit ille sine pec
cato. ut deleat peccata sequentium. Noli
te in vobis presumere. sed a vigilia ma
tutina presumite. Videte caput vestrum
resurrexisse et ascendisse in celum: In
illo culpa non erat. sed pro illum vestre
culpe debebantur. Ipse redimet israel
ab omnibus iniquitatibus eius. quia is
rael videre se potuit et fieri venun
datus sub peccato. redimere se ab iniqui
tatibus non potest. Ille potuit redi
mere qui se non potuit vendere: Qui
non commisit peccatum ipse est redemp
tor a peccato. ipse redimet israel: Non
redimet: Ab illa iniquitate an ab il
la: Ab omnibus iniquitatibus suis Non
ergo timeat accessurus ad deum aliquas
iniquitates suas. tantummodo accedat ple
no corde. et desinat iam facere quod an
tea faciebat. et non dicat. illa iniquitas
non michi dimittitur Si enim hoc dixe
rit. propter ipsam quam putat sibi non
dimitti non se convertat. et faciendo ce
tera non illi dimittit et illud quod timebat.
Quia feci inquit scelus magnum. et non mihi potest di
mitti. iam faciam et c. **N**on ei prodo. quod non
facio. Noli timere. in profundo es. noli co
tempnere. de profundo clama ad dominum et
dic Si iniquitates observaveris domi
ne. domine quis sustinebit: Observa illum et
expecta illum. et sustine propter legem ipsius

Quam legē tibi dedit: Dimitte nob̄
debita nostra sicut ⁊ nos dimittim⁹
debitorib⁹ nostris Spera te resur=
rectur⁹ ⁊ tunc futur⁹ ὀnimodo sine
peccō. quoniam ille resurrexit q̄ pri=
mus fuit sine peccō A vigilia matuti=
na spera. noli dicē. ego nō sum dig=
nus. p̄pter peccā nō es dign⁹. s; multa
apud illū redemptio. ⁊ ipse redimet
isrl̄ ex ὀib⁹ iniquitatib⁹ ei⁹:

ExPLICIT ps̄ cētesimus viceſimus
nonus INCIPIT psalmus cētesimus
tricesimus:

In isto psalmo commēdat⁹
nobis hūilitas serui dei ⁊ fi=
delis. cuius voce cātāt⁹. qđ est vni⁹
sum corpus xp̄isti Sepe em̄ amo=
nuimus caritatem vestrā. n̄ qđ vni⁹
hōis cātātis vocē accipi debere. sed
oī m̄ qui sunt in xp̄i corpe Et qđ in il=
lius corpe sunt oī m̄. t̄q̄ vn⁹ homo
loq̄tur. ⁊ ipse ē vn⁹ q̄ ⁊ multi sunt.
Multi em̄ sunt in seip̄is. vn⁹ sunt i
illo qđ vnus est xp̄m ē at̄ etiā tēplū
dei de quo apl̄s dicit. tēplū em̄ dei
sanctum est qđ estis vos: Dēs qui
credūt in xp̄m. ⁊ sic credūt vt diligāt
hoc est em̄ credē in xp̄m diligē xp̄m.
nō quomodo demoēs credebāt sed
nō diligebāt. ⁊ ideo q̄uis crederent
dicebāt Quid nobis ⁊ tibi fili dei?
Nos at̄ sic credam⁹. vt in ip̄m cre=
damus diligētes eū. ⁊ non dicamus
qđ nobis ⁊ tibi est. sed dicamus po=
tius. ad te p̄tinem⁹ tu nos redemis=
ti: Dñs ḡ q̄ sic credūt. t̄q̄ lapides
sunt viui de quibus tēplū dei edi=
ficatū est. ⁊ t̄q̄ ligna inputribilia q̄
b⁹ archa illa cōpacta ē. q̄ in diluuiō
mergi nō potuit: Hoc at̄ tēplū ē id
est ip̄i hōiēs. vbi rogatur de⁹ ⁊ ex=
audit: Quisquis em̄ p̄ter tēplū dei o=
rauerit deū. nō exauditur ad illā pa=
cē sup̄nā ih̄rl̄m. ⁊ si exaudit⁹ ad qđaz

171
tp̄alia q̄ de⁹ ⁊ pagais doāuit. Nā et
ip̄i deōnes exauditi sunt vt irent in
porcos Exaudiri ad vitā etnā aliud
ē. nec cōceditur nisi ei q̄ in tēplo dei
orat. Ille at̄ in tēplo dei orat. q̄ orat
in pace ecclē. in vnitāte corp̄is xp̄i
qđ corpus xp̄i cōstat ex multis cre=
dētibus in toto orbe terraz. ⁊ ideo
exauditur qđ orat in templo Ip̄e ei
orat in spū ⁊ veritate q̄ orat in pace
ecclē. nō in illo tēplo vbi figura eāt.
Secūdum figurā em̄ dñs exclusit
hōiēs de templo illos qui sua que=
rebāt. id est p̄pter v̄dēdum ⁊ emē=
dum ibant in templum Si at̄ figurā
erat illud tēplum. māifestū est qđ et
corpus xp̄i qđ est v̄x tēplū. cui⁹
illa ymago erat. hab; p̄mixtos emē=
tes ⁊ v̄dētes. id est sua querētes n̄
que ih̄u xp̄isti. sed excludūtur inde
de flagello resticule Restis em̄ pec=
cata significat. sicut dicitur p̄ pro=
phetam. ve eis qui trahut pecca=
ta velut restem longam Illi at̄ tra=
hūt peccā sicut restem longam. q̄ ad=
dūt peccata peccatis. qui cum fece=
rint vnū peccm̄. vt cooperiāt illud fa=
ciūt aliter Quomodo em̄ vt restis
fiat additur spartū sparto. nō autē
in rectū it sed torquetur. sic oīa pra=
ua facta que sunt peccā cū addūt sibi
⁊ addēdo peccō peccm̄. ⁊ peccm̄ ad pec=
catū adnectitur. fit restis lōga. quo=
rū semite praeue. ⁊ flexuosi gressus
eorū Quo valet autē ista restis. nisi
vt inde ligentur ei⁹ man⁹ ⁊ pedes. ⁊
p̄iciātur quisq; in tenebras exte=
riores? Ademistis em̄ dictū de quodā
peccōre in euāgelio. ligate illi man⁹ ⁊
pedes ⁊ p̄cite illū in tenebras exte=
riores. ibi erit fletus ⁊ stridor denti=
um Nō eēt vñ illi ligarēt⁹ ma⁹ ⁊ pe=
des. nisi ip̄e sibi restē fecisset. Vñ ap=
tissime alio loco scriptū ē Criniculis
tt iij

peccatorum suorum unusquisque constrigitur. Ergo quia de peccatis suis homines vapulant. ideo dominus flagellum de resticulo fecit. et inde expulit de templo omnes qui sua querebant non quam ihesu christi: Ihesus ergo templi vox est in psalmo: In hoc templo ut dixi rogatur deus. et exaudit in spiritu et veritate. non in illo corpali. Nam illic umbra erat in qua demonstraretur quod vetus erat. ideo illud iam cecidit. Cecidit ergo domus orationis nostre. Absit. Non enim illud templum quod cecidit hoc potuit dici domus orationis de qua dictum est. domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus. Audistis enim quid dixerit dominus ihesus christus. Scriptum est. domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus. vos autem fecistis eam speluncam latronum. Numquid illi qui voluerunt facere domum dei speluncam latronum. fecerunt ut rueret templum? Sic et illi qui male vivunt in ecclesia catholica. quoniam tamen in ipsis est domus dei volunt facere speluncam latronum. nec ideo evertunt templum: Venit tempus quando de rebus peccatorum suorum foras mittantur. Hoc autem templum dei hoc corpus christi hec congregatio fidelium unam vocem habet. et tamen unus homo cantat in psalmo: Eius vocem iam in multis psalmis audivimus. audiamus et in isto. Si volumus nostra vox est. si volumus aure audimus cantantem. et corde cantamus. si autem nolumus erimus in illo templo tanquam ementes et vedentes id est nostra querentes. intramus ecclesiam non ad ea que placet oculis dei: Viderint ergo in numero vestro quis quod audiat. utrum audiat et irrideat. utrum audiat et post se ponat. utrum audiat et consonet. id est sentiat hic vocem suam. et adiungat vocem cordis sui voci psalmi huius: Amen vox psalmi huius non tacet.

Instruatur qui prout. immo qui volunt. qui nolunt non impediant: Comedetur nobis humilitas. inde cepit.

Psalmus:

Domine non est exaltatum cor meum: Sacrificium obtulit. Vnde probamus quia sacrificium obtulit: Quia humilitas cordis nostri sacrificium est: De in alio psalmo. quoniam si voluisses sacrificium dedissem utique. Satis volebat facere deo pro peccatis suis: propiciari illum volebat ut acciperet indulgentiam peccatorum. Et quasi queres unde illum propiciaret. si voluisses inquit sacrificium dedissem utique holocaustis non delectaberis: Ergo superflue querebat aut arietes aut tauros. aut aliquam talem victimam unde placaretur deo. Quid ergo? Quia holocaustis non delectatur deus. non accipiet sacrificium. et sine sacrificio placatur: Si nullum sacrificium est nullus sacerdos. Si autem habemus sacerdotem in celis qui pro nobis interpellat preces. intrauit enim in sanctam sanctorum in interiora veli. quo non intrauit sacerdos in figura nisi semel in anno. sicut et dominus in toto corpore semel oblatus est. ipse obtulit se. ipse sacerdos. ipse victima. et intrauit in sanctam sanctorum semel. et iam non morietur. nec mors ei ultra dominabitur: Securi sumus quia habemus sacerdotem. ibi offeramus et hostiam. Videamus quod sacrificium debemus offerre. quod holocaustis non delectatur deus noster. sicut audisti in psalmo. Sed ibi sequitur et ostendit quid offerat: Sacrificium deo spiritus contribulatus. cor contritum et humiliatum deo non spernit. Si ergo humiliatum cor sacrificium deo est. sacrificium obtulit qui dixit. domine non est exaltatum cor meum. Vide alio loco sic offerentem. Dicit deo. vide humilitatem meam et laborem meum. et dimitte omnia peccata mea. Domine non est exaltatum

172
cor meū. **N**eq; i altum elati sunt
oculi mei. neq; ingressus sum i mag
nis neq; in mirabilibus sup me. **N**ō
planius dicatur & audiatur. **N**ō fui
supbus. nolui q̄si in mirabilibus in
notescere hōibus & nec quesivi aliqd
supra vires meas vñ me aput ip̄eri
tos iactarem. **I**ntendat caritas v̄ra
magna res cōmēdatur. quomodo
symō ille magus in mirabilib⁹ ingre
di volebat sup se. p̄pt̄ea plus illū de
lectavit potētia ap̄lorum. q̄ iusticia
xp̄ianorū. At vbi vidit p̄ manus ip̄o
sitionē ap̄lorū & p̄ orōnes eorū deu
dare fidelib⁹ ip̄m sc̄m. & q̄a tūc p̄ mi
raculum demonstrabatur aduentus
sp̄s sancti. vt linguis loqr̄etur q̄s
nō didicerāt om̄s sup q̄s veniebat
sp̄s sanctus. nec ideo modo nō da
tur sp̄s sanctus quia linguis nō lo
quūtur qui credūt. ideo em̄ tūc op̄
tebat vt linguis loqr̄etur vt signifi
carēt om̄s linguas xp̄isto creditu
ras. vbi impletū est quod significa
batur miraculū ablatū est. cū ergo
hoc videret symō magus. voluit ta
lia facere nō talis esse. Et nostis q̄a
eciam pecunia putauit cōpandū
ip̄m sc̄m. Erat ergo de talibus qui i
templo intrant ad emendū & ven
dendū. emere volebat quod ven
dere disponebat. Et vere fr̄es mei
quia talis erat ille & sic itrauerat ad
eos. dñs illos expulit d̄ templo qui
colūbas v̄debat. Colūba autē sp̄m
sc̄m significat. Volebat ḡ symō eme
re columbam & vendere columbam.
Accessit dominus ihesus xp̄istus q̄
habitabat in templo petri. & flagel
lo resticule expulit malū merca
tozem. Ergo sunt homines quos
delectat miraculum facere. & ab eis
qui profecerunt in ecclesia miracu
lum exigunt. & ipsi qui quasi profe

cisse sibi videntur talia volunt face
re. & putat se ad deum non p̄tinere
si non fecerint. Dominus autem de
us noster qui nouit quid cui tribu
at. & vt seruetur compago corp̄is i
pace alloquitur eccl̄am p̄ ap̄lm.
Nō potest dicere oculus manui o
pus te nō habeo. aut iterum caput
pedibus opus vobis nō habeo. Si
totum corpus oculus. vbi auditus.
Si totum auditus vbi odoratus.
Ergo in mēbris nostris videtis fra
tres. quomodo singula officium su
um habeant membra. Oculus vi
det & nō audit. auris audit & nō vi
det. manus opatur nec audit nec vi
det. pes ambulat nec audit nec vi
det. nec facit quod facit manus. S; in
vno corpore si sit sanitas & nō ad
uersum se litigent membra. & auris
videt in oculo & oculus audit in au
re. nec obici potest auri quia nō vi
det. vt dicatur ei. nichiles. minores.
Numquid videre & discernere colo
res potes. quod facit oculus. **R**es
pōdet em̄ auris de pace corp̄is &
dicit. **I**bi sum vbi est oculus. in eo
corpore sum. in me nō video. in illo cū
quo sum video. Ita cū auris dicit.
oculus michi videt. oculus dicit au
ris michi audit. oculi & aures dicūt
manus nobis op̄atur. man⁹ dicunt
oculi & aures nobis vidēt & audiūt.
oculi & aures & manus dicūt pedes
nobis ambulant. omnia in vno cor
pore cum operantur. si sit ibi sani
tas & concordent membra. gaudēt
& congaudent sibi. & si aliquid mo
lestie sit in aliquo membro. non se
deserunt sed compatiuntur sibi.
Numquid quia in corpore pes qua
si lōge videtur ab oculis. illi em̄ s̄ lo
cati in sblimitate. illi at̄ infra positi.
quādo forte pes spinam calcauerit

deserūt oculi. et nō sicut vide m^o to-
tū corpus cōtrahitur et sedet homo
curuatur spina dorsi vt q̄ratur spina
que hefit in planta. Omnia mēbra
q̄cquid possunt faciūt. vt de infimo
exiguo loco spina q̄ inheferat educa-
tur Sic ergo frēs q̄squis in corpore
xp̄isti nō potest resuscitāe mortuū
nō illud querat. sed querat ne discor-
det in corpore. quō si auris q̄rat vidē
discordare potest: Nam qd nō ac-
cepit nō potest facere: Sed si ei ob-
iectum fuerit et dictum. si iustus eēs
resuscitāes mortuū quō resuscita-
uit petrus. in xp̄isto em̄ maiora vi-
dētur fecisse apostoli q̄ ip̄e dñs. sed
vñ fieri potest vt plus valeāt sarmē-
ta q̄ radix. quomodo aut̄ q̄si maio-
ra vidētur fecisse illi q̄ ille. ad voces
dñi surrexerūt mortui. ad vmbra-
trāsēntis petri surrexit mortu^o. ma-
ius hoc videtur q̄ illud. sed xp̄istus
facere sine petro poterat. petr^o nisi
in xp̄o nō poterat. q̄a sine me inquit
nichil potestis facere. cum ergo h̄
audierit homo qui pficit. q̄si obiec-
tam calūpniā ab ignaris paganis.
ab hominibus nesciētibus qd loquan^r
in compage corporis xp̄isti. rñdeat
dicat Quid dicis nō es iustus quia
nō facis miraculū? Posses et auri
dicere. nō es in corpore quia nō vides
Faceres inquit et tu. sicut et petrus
fecit Sed et petrus et michi fecit. q̄a
in eo corpore sum in quo petr^o fecit.
In illo qd potest possum a quo diui-
sus nō sum Qd min^o possum cōpa-
titur m̄. et q̄ pl^o p̄t cōgaudio illi Ip̄e
se dñs desup̄ clamauit p̄ corpore suo.
saule saule quid me p̄sequis. et ip̄s ne-
mo tāgebat. sed p̄ corpore in ira labo-
rāte caput de celo clamabat: Si er-
go fratres vnusquisq̄ quod potest
iuste egerit. et in eo qd ali^o plus p̄t n̄

inuidērit. sed congratulatus fuerit
tq̄ in vno corpore cū eo cōstitut^o. p̄ti-
net ad eū vox ista psalmi. dñe nō est
exaltatū cor meū n̄ i altu^o elati sūt o-
culi mei. neq̄ ingressus su^o in magnis
neq̄ in mirabilibus sup̄ me: Qd em̄
excessit vires meas ait. nō quesiui.
nō ibi me extendi. nolui ibi magnifi-
cari Nam ista exaltatio de habūdā-
tia grāz q̄ fit timēda. ne q̄s de dono
dei supbiat sed magis seruet hūilita-
tem. et faciat qd scriptum est. q̄to
magnus es tāto humiliate in oib^o
et coram deo iuenies grām. q̄ ergo
fit timēda supbia de dono dei. ecia^z
atq̄ eciam commēdādum est carita-
ti vestre. maxime q̄a psalmus breuis-
simus p̄mittit nos loqui: Paulus
ap̄lus q̄uis ex p̄secutore factus sit
predicator. habūdātiorem grām cō-
secutus est in omni labore apostoli-
co q̄ ceteri apostoli. vt magis deus
ostenderet suum esse quod dat. nō
homis Quomodo solēt medici po-
tentiam sue artis in despatis osten-
dere. sic dominus noster ih̄s xp̄s
medicus et saluator noster in despa-
to qui p̄secutor eccl̄e fuit. ostendit
magnitudinē artis sue. vt nō solū eū
xp̄ianū facēt. s̄ et ap̄lm. nec tm̄ ap̄lm
sed sicut ip̄e dicit plus oib^o illis la-
boraret Excellētissime q̄ gr̄e fuit Et
videt^r frēs q̄a mō i eccl̄a pauli ap̄li
ep̄le vigent magis q̄ coap̄lo^o eius
Alij em̄ nō scripserūt. s̄ tm̄ locuti sūt
in eccl̄a Nam q̄ p̄ferūt^r ab errātib^o s̄
noie ip̄o^o. q̄a nō sunt ip̄o^o. impro-
bātur nec acceptātur ab eccl̄a: Alij
āt q̄ scripserūt nec tm̄ n̄ tāta grā scrip-
serūt Cū q̄ eēt magne gr̄e. et magdōa
meruisset a dō. qd dicit qdā loco: p̄-
ter magnitudinē reuelationū ne ex-
tollar Intendite. rem tremēdā vob̄
dico: p̄pter magnitudinem inquit

173
revelationū ne extollar. datus ē mī
stimul⁹ carnis mee āgelus sathane
q̄ me colaphizet: Quid est hoc fra-
tres: Ne extolleretur t̄q̄ iuuenis. co-
laphizabatur t̄q̄ puer: Et a quo: Ab
āgelo sathane Quid est hoc: Dolo⁹
quodam corpis traditur exagitat⁹
vehemēter Dolores at̄ corpm̄ plex⁹
q̄ imittūtur ab āgelis sathane. sed h̄
nō pnt̄ nisi pmissi Nam et iob sanc-
tus sic pbatus est. Permissus ē ad
eum pbādum sathanas et pcussit eū
vulnere. vt vermibus putresceret:
Immundus em̄ pmittebatur et scūs
pbatur. Nescit dyabolus q̄ta bōa
de illo fiāt. eciam cū seuit: Seuiens
intrauit in cor iude. seuiēs tradidit
xp̄m. seuiens crucifixit. et crucifixo
xp̄istō redemptus ē orbis terraz:
Ecce seuiēcia diaboli dyabolo obfuit
nobis at̄ pfuit: Seuiēdo em̄ quos
tenebat amisit. redemptos sanguīe
dñi. quē cū seuiret effudit: Si sciret
t̄m dampnum se passurum. nō fun-
deret in terram precium quo redēp-
tum est genus humanum: Sicer-
go ille angelus sathane q̄si libenter
pmissus est colaphizare apostoloz.
sed t̄m apl̄s curabat. Et q̄a illud qd̄
medicus apposuerat molestū erat
infirmo. rogauit medicū vt aufer-
ret. quomodo cum medicus appo-
nit visceribus aliquod forte epythe-
ma molestū et ardens. inde tamē cu-
randus est ille cui⁹ viscera tumebāt.
cū ille ardere ceperit et cruciari me-
dicamēto. rogat medicū vt auferat
medicus aut̄ cōsolatur. monet paci-
entiam. q̄a nouit q̄ vtile sit qd̄ appo-
suit: Ita et apl̄s sequitur et dicit: Cū
dixisset. datus est michi stimul⁹ car-
nis mee āgelus sathāe qui me cola-
phizet. predixit aut̄ quare. ne mag-
nitudine revelationū extollar dat⁹

est michi stimul⁹ carnis mee āge-
lus sathane qui me colaphizet. p̄p̄t
quod ter dñm rogavi vt auferret e-
um a me. Hoc est dicere. rogavi me-
dicum vt auferret a me molestum e-
pythema quod michi apposuerat:
Sed audi vocem medici Et dixit mī
sufficit tibi grā mea. nam virtus in
infirmirate pficitur: Ego noui qd̄
apposuerim. ego noui vnde egro-
tes. ego noui vñ saneris: Si ergo
carissimi paulus potuit apl̄s extol-
li magnitudine revelationū. nisi ac-
ciperet āgelum sathane qui se cola-
phizaret. quis de se possit esse secu-
rus: Tutius videtur ābulare q̄ mi-
nus accipit. sed si nō puerse querat
quod recte nō accipit. Querat sine
quo nō potest esse in corpe xp̄isti.
aut sine quo male est illic Tutior est
em̄ in corpe digitus sanus. q̄ lippī
ens oculus Digitus exigua quedaz
res est. ocul⁹ magnifice et multū po-
test. et t̄m meli⁹ ē digitū ēē et sanū ēē q̄
oculū ēē et pturbari lippire. excecari
Non ergo querat quisq̄ in corpore
xp̄i nisi sanitatem Secundum sanita-
tem habeat fidem. ex fide mūdatur
cor eius. ex mūdatiōe cordis vide-
bit illam faciem de qua dictum est.
beati mūdo corde quoniam ipsi de-
um videbunt: Et qui fecit miracula
et qui non fecit miracula in corpore
xp̄isti. non debet gaudere nisi de
facie dei: Redierūt apostoli et dire-
runt domino cum missi essent a do-
mino. ecce domine in nomine tuo
etiam demōia nobis subiecta sunt.
Vidit domin⁹ q̄ temptaret eos su-
pbia et potentia miraculoz. et ille q̄
medicus venerat sanare tumores
nostros et ferre infirmitates nr̄as.
cōtinuo ait: Nolite in h̄ gaudē q̄a
demōia nobis subiecta sunt. s; gau-

de te quia nomina vestra scripta sunt
in celo. Non omnes christiani boni de-
moēs eiciūt. omniū tamen nomina scrip-
ta sunt in celo: Non eos voluit gau-
dere ex eo quod proprium habebant. sed
ex eo quod cum ceteris salutem re-
nebant. Unde voluit gaudere apos-
tolos. vñ gaudes et tu: Intēdat ca-
ritas vestra. Nullus fidelis habet
spem. si nomen eius non est scriptum
in celo: Qui fideiū qui diligūt xpm
qui ambulant viam eius humiliter
quam ipse docuit humilis. nomina
scripta sunt in celo: Cuius vis con-
temptibilis in ecclesia qui credit in
christum et diligit xpm et amat pacē
christi. nomē scriptū est in celo. cu-
iuslibet quem contempnis. Et qd si-
mile ipse et apostoli qui tāta miracu-
la fecerūt. Et tamen apostoli repri-
muntur ex eo quod de bono proprio
gaudebāt. et iubentur hinc gaudere
vnde gaudet et ille cōtemptibilis:
Non inmerito frēs mei cū ista humi-
litate dicit: Domine non est exaltatum
cor meū. neq; in altum elati sunt o-
culi mei. neq; ingressus sum in mag-
nis neq; in mirabilibus super me.
Si non humiliter sentiebam sed ex-
altaui animā meam. q̄admodum qui
ablactatus est a lacte super matrem suā
sic retributio in animā meam: Videt
eum velut maledicto se obstrinxisse.
Quomodo alio loco in psalmo dicit.
dñe deus meus si feci istud si est ini-
quitas in manibus meis. si reddidi
retribuētibus michi mala decidam
merito ab inimicis meis inanis. et c.
sic videt et hic dixisse. si non humiliter sen-
tiebam sed exaltaui animā meā Age q̄si
dictur ē. illō m̄ cōtingat. quō et ibi. si
reddidi retribuētib; mala. cōtingat
michi illud Quid? Decidā merito ab
inimicis meis inanis Sic et hic. si non

humiliter sentiebam sed exaltaui animā
meā. q̄admodum qui ablatus est a
lacte super matrem suam sic retributio
in animā meā: Intēdite. nostis quia
quibusdam infirmis dicit apostolus
lact vobis potū dedi non escam. nōdū
enī poteratis sed nec adhuc quidē
potestis. Sūt infirmi q̄ non sunt ydo-
nei valido cibo. volūt se tendere ad
id qd cape non possunt. et si aliquid ut
cūq; ceperint. aut vñ sibi fuerint ca-
pere quod non ceperūt. extollūt in-
de et supbiūt. inde videntur sibi q̄si
sapientes: Hoc autem contingit om-
nibus hereticis. qui cum essent anima-
les et carnales. defendendo sentēci-
as suas prauas quas falsas esse non
potuerūt videre. exclusi sunt de ca-
tholica Dicam caritati vestre quod
possum Dominus noster ih̄s xps
nostis quia verbum dei est. scdm il-
lud iohānis. in principio erat vbum
et vbum erat apud deum et de⁹ erat
verbum. hoc erat in principio apud
deū. omnia p ipm facta sunt et sine ipo
factū est nichil: Panis ergo est. ide
viuunt angeli: Ecce panis paratus
est tibi. sed cresce de lacte ut ad panē
peruenias: Et quomodo inquis
cresco de lacte? Quod tibi fact⁹ est
christ⁹ ad infirmitatem tuam. hoc
primo crede et fortiter tene: Quo-
modo ergo magister cum viderit fi-
lium min⁹ ydoneum ad capiendum
cibum. ipsos cibos ei dat sed traiec-
tos p carnem suā. nam ip̄e est p̄is
de quo infans pascitur quorū mater
eius pascitur. sed ad mēsam infans
minus ydone⁹ ē. ad mamillam ydo-
neus est. panis ergo de mēsa traici-
p m̄ris mamillā. ut sic pueiat idem
alimētum ad puū infantē. sic dñs n̄r
ih̄s xps cū esset verbū apud patrē p
quod facta sunt omnia. q̄ cū in forma di

174
esset nō rapinam arbitratus est esse
equalis deo. qualem caperent pro
modo suo angeli. et vnde in celo po
testates et virtutes spiritus intellec
tuales pasceretur. homo aut infir
mus et carne inuolutus iaceret in tē
ra. nec posset ad eum puenire pais
celestis. vt panem angelorum man
ducaret homo. et māna descenderet
ad vberiorē pplm israhel. vbu ca
ro factum est et habitauit in nobis:
Quappter ipsis infirmis paulus a
postolus hoc dicit. quos dicit ani
males et carnales. numquid dixi me
scire aliquid in vobis nisi ih̄m xp̄m
et hūc crucifixum? Nam xp̄i st̄ eāt
et nō crucifixus In principio erat v
bum et vbum erat apud deum et de
erat vbum: Et quia ipsum verbum
caro factum est. et ip̄m vbum cruci
fixum est. sed nō est mutātū in ho
minem. homo in illo mutatus est:
Mutatus est homo in illo vt meli
or fieret q̄ erat. nō vt in ip̄am subāz
vbi conuerteretur: Per id ergo qd
homo erat mortuus est deus. et p id
quod deus eāt excitatus est homo.
et resurrexit et ascēdit in celum Quic
quid passus est homo. nō potest di
ci nō passus deus. q̄a deus erat ho
minem assumendo. sed nō est muta
tus in homiēm. quomodo nō potes
dicere nō te passum iniuriam. si ves
tis tua cōscindatur Et quādo quere
ris vel amicis vel in iudicio hoc dic
iudici. cōscidit me. nō dicis cōscidit
birrū meū. s̄ cōscidit me Si potuit
et meruit vest̄ tua dici tu. q̄ nō es tu
s̄ vest̄ tua. q̄to poti⁹ meruit audire
caro xp̄i tēplū vbi vnitū cū vbo? Et
q̄cqd in carne patētur de⁹ ip̄e patē
q̄uis vbu nec mori potuerit n̄ cor
rūpi nec mutari nec occidi. sed q̄cqd
hoz passum ē in carne passum ē: Et

noli mirari quia vbu nichil passum
est. nec aia hoīs p̄t pati aliqd occisa
carne. dicēte ip̄o dño. nolite timere
eos q̄ corp⁹ occidūt. aiam autē non
possunt occidere. Si anima nō po
test occidi. verbum dei poterat occi
di: Et tamē qd dicit. Flagellauit me
colaphizauit me. percussit me. dilania
uit me. totū hoc nō fit in anima. et
tamē nō dicit nisi me. ppter vnitatē
cōsorcij ip̄ius. Dominus ergo nos
ter ih̄s xp̄s panē fecit nob lac. incar
natus et apparēs mortalibus. vt in
eo finiretur mors. et nō aberrarem⁹
a verbo. credentes in carnem quod
factū est verbum: Hinc crescimus
ip̄so lacte nutriamur. anteq̄ validi
simus ad capiendum vbum. nō re
cedamus a fide lactis nostri: Illi at
heretici volētes disputare de eo qd
nō poterāt cape. dixerūt quia filius
minor est q̄ pater. et dixerūt q̄a sp̄i
tus sanctus minor est q̄ filius. et fe
cerūt gradus. et imiserūt in eccl̄am
tres deos. Non em̄ possunt negare
deum esse patrem. nec possunt nega
re filium deum. nec possunt negare
spiritum sanctum deum. At si pater
deus et filius deus et sp̄itus sanct⁹
deus. ineq̄ales sunt et nō sunt ei⁹
dem substantie. nō est vnus de⁹ sed
tres dñi Disputātes q̄ qd cape n̄ po
terāt. elati s̄t i supbiā. et scm̄ ē i eis qd
dñi in isto psalmo. si n̄ hūilit̄ sentiebā
s̄ exaltaui aia⁹ meā. q̄admodū q̄ ab
lat⁹ ē a lacte sup m̄rēz suā sic resbu
tio i aia⁹ meā Dater ei eccl̄a dei est
vñ illi sepati s̄t. ibi lactari⁹ nutriri de
bebāt. vt crescerēt ad capiēdū vbuz
deū apd deū in forma dei equalem
patri Visa ē h̄ qdē ab h̄is q̄ aī nos
ista tractarūt. et alia sentēcia et ali⁹ in
tellectus in h̄is verbis. quem non
tacebo caritati pestre Hoc em̄ dix

erūt: Omnis supbus displicet deo.
z debet se humana anima humiliare
ne deo displiceat. z toto corde intue
ri quod dictum est. q̄to magnus es
humilia te in omnibus. z coram dō
inuenies grām. Sed rursus sunt q̄
dam homines. qui cum audierint
quia humiles esse debent. dimittunt
se. nichil volūt discere. putātes quia
si aliquid didicerint supbi erūt z re
manēt in solo lacte Quos reprehen
dit scriptura dicēs. z facti estis op̄
habentes lacte nō solido cibo. Sic
em̄ nos deus vult nutrirī lacte. vt n̄
ibi remaneamus. sed crescendo per
lac ad solidum cibum pueniamus:
Ergo nō debet homo extollere cor
suum in supbiam. sed debet eleuare
in doctrinam verbum dei: Nam si
leuanda anima non esset. nō dicētur
in alia voce psalmi. ad te domine le
uauī aiām meā. z nisi seipsa anima
super se effundat. non puenit ad vi
sionem dei. z ad cognitionem sub
stantie illius incommutabilis: Nam
modo cum adhuc in carne est dicit̄
ei. vbi est deus tuus? Sed intus est
deus eius. z spūaliter intus. z spūa
liter excelsus est. nō quasi interual
lis locoꝝ. quomodo p̄ interualla lo
ca altiora sunt: Nam si talis altitu
do querenda est. vincunt nos aues
ad deum Ergo intus deus altus est
z spūaliter altus. nec pueniet anima
vt cōtingat eū nisi trāsierit se: Nam
q̄cquid de deo sentis scdm corpus
multum erras. multum infās es. si
sentis de deo eciam scdm aiām hu
manā. q̄ de⁹ aut obliuiscat̄ aut ita
sapiat vt decipiat. aut faciat aliqd z
pēiteat eū Dia ei ista posita sunt in
scripturis. vt nob̄ lactētib⁹ p̄mēdaē
tur de⁹. n̄ vt p̄rie de illo sic audia
m⁹ istaz itelligam⁹ q̄si pēiteat deū. z

mō aliqd discat qd nō noueat. z itel
ligat qd nō itelligebat. z remiscatur
qd oblitus erat Talia em̄ aie sūt n̄ di.
Nisi ergo trāsierit z modū aie sue.
nō videbit quia deus est qd est. qui
dixit ego sum qui sum: Itaq̄ ille cui
dicebatur vbi ē de⁹ tu⁹. qd dixit: Fac
te sūt in lacrimis mee paēs die ac noc
te. dum dicitur michi cotidie. vbi est
deus tu⁹: Vt at̄ inuēiret deū suū qd
egit: Hec meditat⁹ sum inqt z effu
di sup me aiām meā Vt inuēiret deū
effudit sup se animā suā Nō ḡ ficti
bi dē. hūilis est o vt nō sapias hūmi
lis est o ppter supbiā. altus est o ppter
sapiētiam. Audi euidentē sentēciā de
hac re Nolite pueri effici mētibus:
sed malicia infantes estote. vt mēti
b⁹ pfecti sitis Certe explicatū ē frēs
mei. vbi nos de⁹ voluit ēē hūiles. v
bi altos. hūiles ppter cauēdā supbiā
altos ppter capiēdā sapiētiam: Lactae
vt nutriaris. sic nutrire vt crescas.
sic cresce vt panē māduces Cū enim
ceperis panē māducare ablactabe
ris. id est iam tibi nō op⁹ erit lacte.
sed solido cibo: Et hoc videtur dix
isse. si non humiliter sentiebam sed
exaltaui animam meam. id est si nō
mente sed malicia paruulus fui. qd
significans dixit superiora verba:
Domine non est exaltatum cor me
um. neq̄ in altum elati sunt oculi
mei. neq̄ ingressus sum in magnis.
neq̄ in mirabilibus super me: Ecce
quia malicia paruulus fui. sed quia
sensu non fui paruulus. si non hu
militer sentiebam sed exaltaui aiām
meam. retribuatur michi quod re
tribuitur paruulo qui ablactatur a
matre. vt iam panē sim ydone⁹ mā
ducaē. Et hec ḡ frēs sentēcia nō dis
plicet quia nō est cōtra fidē. mouet
me tñ qā nō tñ dictū est q̄admodū

111
qui ablatuſ eſt a lacte ſic retributio
in aiam meam. ſed additum quē ad
modū qui ablatuſ eſt a lacte ſuper
mrēm ſuam. ſic retributio in aiam
meam: Hic michi nescio quid tale
occurrit ut videam quia male dictū
eſt Ablactatur em̄ nō infans ſed iā
grandiuſculus Qui aut̄ infirmuſ ē
prima infantia que vera infantia ē
ſuper mrēm ſuam eſt. ſi forte fuerit
a lacte ablatuſ extinguitur: Non
frustra ergo additum eſt ſuper ma
trem ſuam Ablactari em̄ ōnes poſ
ſunt crescendo Qui creſcit & ſic ab
lactatur. bonum illi eſt. qui autē ad
huc ſuper mrēm ſuam eſt p̄nicioſuſ
Ergo cauendum fratres & timen
dum eſt. ne quiſ ante tempuſ ab
lactetur: Nam omniſ grandis pu
er ſeparatur a lacte. ſed ne quiſ tūc
a lacte ſeparetur. quādo adhuc ſup
matrem ſuam eſt. cum aut̄ portat̄
manibꝯ matris qui portatuſ eſt
vtero. portatuſ eſt em̄ vtero ut naſ
ceretur. portatur manibꝯ ut creſ
cat. lacte opuſ habet. adhuc ſuper
matrem ſuam eſt: Non ergo velit
nunc exaltare aiam ſuam. cum for
te minus ydoneuſ eſt ad capiendū
cibum. ſed impleat p̄cepta humili
tatiſ: Habet ubi ſe exerceat. credat
in xp̄m ut poſſit intelligere xp̄m: Vi
dē vbuſ n̄ p̄t. cape n̄ p̄t eq̄litatez vbi
cū p̄re. eq̄litate ſp̄uſ ſc̄i cū p̄re & vbo
nōdū p̄t vidē. credat h̄ & ſugat Secu
ruſ ē q̄a cū creuerit. māducabit qd̄
nō poteāt añq̄ ſugēdo creſcēt. & hēt
vbi ſe extēdat Altiora te ne q̄ſieris. &
fortiora te ne ſcrutat⁹ fueriſ. id eſt
ad que capiēda minus ydoneuſ eſ
Et quid facio inq̄ſ: Sic remaēbo:
S; q̄ p̄cepit tibi dñſ illa cogita ſp̄:
Que tibi p̄cepit dñſ. Fac miāz. pacē
ecclē noli dimittē. in hoiēz ſpem nō

li ponē. deſiderando miracula noli
tēptare deū. Si iā ite ē fruct⁹. cog
noſciſ q̄a cū bōiſ toleraſ zizania vſ
q̄ ad meſſem. q̄a cū malis ad tps po
teſ ēē nō inetrū Dalea h̄ tibi mixta
ē in h̄ tpe in area. in horreo tecū nō
erit Hec q̄ tibi p̄cepit dñſ illa cogi
ta ſp̄ A lacte nō ſepaberis q̄aduſq̄
ſup mrēm tuā eſ. ne puſ fame mo
riariſ. añq̄ panē māducare ſiſ ydo
neuſ Creſce. erūt valide vires tue.
& videbiſ qd̄ nō poteāſ. & capieſ qd̄
nō capiebaſ Quid ḡ? Cū videro q̄
nō poterā vidē. & cepo q̄ nō poterā
cape. iā ſecur⁹ ero. p̄fect⁹ ero: Non.
q̄diu hic viuſ ſp̄a ē p̄fectio noſtra
hūilitaſ Auditiſ qd̄ concludit mo
do apoſtolica lectio ſi heſit i memo
ria veſtra. quomodo ille q̄ accepit
colaphum ne extolleretur in revela
tiōibꝯ. q̄ta ei revelabātur. p̄pter
ip̄am magnitudinem revelationuꝯ
quia poterat extolli. niſi acciperet an
gelum ſathane. & tamē cui tanta re
uelabātur quid ait: Fr̄ſ. ego me ip
ſum non arbitror apprehendiſſe:
Pauluſ dicit. fr̄ſ ego me ipſum n̄
arbitror apprehendiſſe. qui ad hoc
accepit colaphizantem angelum ſa
thane ne extolleretur in magnitudi
ne revelationum ſuarum. quiſ au
det dicere quia comprehendit: Ecce
pauluſ nō apprehēdit. & dicit n̄ me
arbitror apprehendiſſe Et quid ag
o paulē? Adhuc curro iqt ut apphē
dam Adhuc pauluſ in via eſt. & tu te
putaſ in patria? Unū at̄ inqt. que re
tro ſunt oblituſ Hoc fac & tu. vitā
preteritam malam obliuiſcere. ſi te
delectant aliquādo vanitaſ. nō te
delectet Que retro oblit⁹ inqt. in ea
que ante ſunt extēt⁹. ſc̄dm intētiōēz
ſequor ad palmā ſup̄ne vocationiſ
dei in xp̄o ih̄u. Audio vocem dei de

sup. & curro ut apprehendam: Non enim dimisit me in via remanere. quoniam cessat alloqui me: Ergo fratres non cessat deus alloqui nos. Nam si cessat quid est quod agimus? Quid est quod agunt lectiones diuine & cantica diuina? Obluiscimini ergo que retro sunt. & in ea que in ante sunt vos extendite: Sic fugite lac ut crescatis ad cibum. Cum ergo veneritis in patriam gaudebitis Et adhuc attende apostolum sequi ad palmam superne vocationis: Dicit enim. quotquot ergo perfecti. hoc sapiamus: Non loquor inquit imperfectis. quibus adhuc non possum loqui sapientiam. qui adhuc lacte potantur. non solo cibo pascuntur. sed illis dico qui iam manducant solidum cibum. iam videntur esse perfecti. quia intelligunt equalitatem verbi cum patre: Adhuc non sic vident quomodo videndum est facie ad faciem. adhuc ex parte in enigmate. Currant ergo quia cum via finita fuerit. tunc redimus ad patriam: Currant currant. extendant se: Quotquot ergo perfecti hoc sapiamus. & si quid aliter sapitis. hoc quoque vobis deus reuelauit: Si forte terras in aliquo. quare non reditis ad lac matris? Quia si non extollimini. quia si non exaltatis cor vestrum. quia si non ingredimini in mirabilibus super vos. sed seruat is humilitatem. reuelabit vobis deus quod aliter sapitis: Si autem hoc ipsum quod aliter sapitis defendere vultis. & pertinaciter astruere & contra pacem ecclesie. fit vobis maledictum hoc quod dixit. super iram cum estis. & foris a lacte sepabimini: foris a visceribus matris fame moriemini Si autem perseueraueritis in pace catholica. si quid forte aliter sapitis quam oportet

sapere. deus vobis reuelabit humilibus. Quare? Quia deus superbis resistit. humilibus autem dat gratiam: Ideo ad hoc conclusit psalmus:

Speret israel in domino. ex hoc nunc & usque in seculum: Quod enim scriptum est grece. stone ona. stone on. hoc est positum ex hoc nunc & usque in seculum. Sed non semper seculi nomen hoc seculum significat. sed aliquando eternitatem. quia eternum duobus modis intelligitur. usque in eternum. id est aut semper sine fine. aut quousque veniamus ad eternitatem: Hoc ergo quomodo intelligendum est? Quousque veniamus ad eternitatem speremus in dominum deum. quia cum venerimus ad eternitatem iam spes non erit sed ipsa res erit:

ExPLICIT psalmus centesimus tricesimus Incipit psalmus centesimus tricesimus primus:

Iustum quidem erat carissimi ut fratrem potius audirem collegam meum presentem omnibus vobis. & modo non negauit. sed distulit & ideo hoc indico caritati vestre. ut mecum promissum teneatis: Non fuit autem absurdum caritati vestre. ut per obtemperarem iubenti. Exorsit enim michi ut esset modo auditor meus. eo sane pacto ut & ego sim ipsi. quia in ipsa caritate omnes eius auditores sumus. qui unus nobis in celo magister est Ergo animum intendite ad psalmum. quem in ordine sicut nostis tractandum habemus: Est etiam ipse prenotatus canticum graduum. & aliquando ceteris sub eodem titulo prolixior. Non ergo imoremur nisi ubi necessitas coegerit. ut totum si dominus permiserit explicare possimus. quia & vos non tantum

178
rudes omnia debetis audire: Aliquid
et de preteritis auditiōib⁹ adiuuare
nos debetis. ne oīa t̄q̄ noua a nob
dici necesse sit. Et noui quidem ēē de
bem⁹. q̄a vetustas nobis obripe nō
debet. sed etiā crescēdū et p̄ficiēdum
est De ipso q̄ppe p̄fectu ait apl⁹:
Et si exterior homo noster corrup
pitur. sed interior renouatur de die
in diem: Nō sic p̄ficiamus ut ex no
uis veteres efficiamur. s; ipsa noui
tas crescat:

Psalmus:

Memeto dñe dauid et omnis mā
suetudis eius: Sicut iurauit
dño votum vouit deo iacob Dauid
scdm fidem rerū gestarū vn⁹ homo
erat. rex israhel. filius yesse: Erat q̄
dem et ipse māsuēt⁹ sicut eū indicat
atq; commemorat scriptura diuina
et ita māsuēt⁹ ut nec p̄secutori suo
sauli malum pro malo reddiderit:
Seruauit at̄ erga eū tātā hūilita
tem. ut illū regem fatētur se at̄ canē
et nō p̄terue nec supbe cū eēt in deo
potētior r̄ndebat regi. sed eū placa
re potius affectabat humilitate q̄
concitare supbia: Et iām potestate
datus ē ei saul. et h̄a dño deo. ut ei
faceret q̄cqd vellet S; q̄a nō p̄ceptū
illi erat ut occidēt. sed tm̄ in pt̄ate da
tū illi erat. licet at̄ hōi uti pt̄ate sua.
ad lenitatē potius deflexit qd̄ ei de⁹
cōcessit. qui si vellet occidere careret
inimico S; quō dicēt dimitte michi
debita sicut et ego dimitto debitori
bus meis: In speluncam intravit
saul ubi erat dauid. nesciēs q̄ illic es
set dauid. Ad necessaria vētris ille i
trauit. surrexit dauid sensim et lente
post ipm p̄cidit illi de veste p̄anicu
lum quē illi oñderet. ut nosset q̄a ha
bebat illū in pt̄ate. et nō necessitate
sed volūtate p̄p̄cerat. et noluit occi

dere Sorte ipām mansuetudinē cō
mēdauit modo dicens. memeto do
mine dauid et omnis māsuētudinis e⁹
Hoc scdm rex gestarū fidem quam
scriptura diuina ut diximus cōtiēt:
sed solem⁹ in psalmis nō ad litteras
attendere sicut in omni p̄phēcia. sed p̄
lram scrutari misteria Et memit ca
ritas vestra q̄a cuiusdam hoīs vo
cem in omibus psalmis solem⁹ audiē
q̄a vn⁹ hēt caput et corp⁹. caput aut̄
in celo est s; corp⁹ in terra. sed quo p̄
cessit caput et corpus secutur⁹ ē: Et
iam nō dico q̄s caput sit qui corp⁹
sint quia scientibus loquor Et omē
datur ergo hūilitas dauid. cōmēda
tur māsuētudo dauid. et dici deo me
meto dñe dauid et oīs māsuētudis e⁹
Ad quā rem memeto dñe dauid: Si
cut iurauit dño votū vouit deo ia
cob. Ergo ad hoc memeto. ut imple
at qd̄ p̄misit Ipse dauid vouit tāq̄
in potestate hñs et rogat deū ut im
pleat qd̄ vouit Est deuotio vouētis
sed est hūilitas deprecātis Nō eo p̄e
sumat viribus suis se reddere qd̄ vo
uerit. Qui te hortatur ut voueas. ip
se adiuuat ut reddas Quid ḡ vouit
videam⁹. et hinc intelligim⁹ q̄admo
dū sit accipiēdum in figura dauid.
dauid at̄ interpretatur manu fortis
Erat em̄ magnus belligerator. p̄su
mēs quidē de dño suo cōfecit bella
ōnia. p̄stravit om̄s inimicos suos
deo se adiuuante. q̄admodū se ha
bebat illius imperij dispēsatio. p̄efi
gurās tamen fortem manu q̄dam
ad debellādos inimicos. dyabolum
et angelos eius. Hos aut̄ inimicos
eccl̄a debellat Et quō debellat: Ad mā
suetudinē Ad mansuetudinē enim ip
se rex noster vicit dyabolum: Se
uiebat ille. ille sufferebat: Victus ē
qui se uiebat. vicit qui sufferebat:

In ista mansuetudine corpus xpi qd
est eccl'a vincit inimicos: Si manu
fortis op'ado vincat: Cu at corpus
xpi est et templu et domus et ciuitas.
et ille qui caput corporis est. et habita-
tor domus est. et scificator templi e
et rex ciuitatis est. quomodo eccl'a
onia illa. sic xps onia ista Quid g vo-
uimus deo. nisi vt sim' templu dei:
Nichil gratius ei possum' offerre.
q' vt dicamus ei qd dicitur in ysaya.
posside nos: Eodem in istis possessi-
onib' terrenis patrifamilias pstat'
quando ei datur possessio. no sic est
possessio q' est eccl'a. ipsi possessioni
prestatur vt a tali possideat': Quid
g dicit: Sicut iurauit dno votu vo-
uit deo iacob: Videam' qd votu. ni-
si vt simus templu dei: Nichil grati-
us ei possum' offerre q' iurare. Iu-
rare est aut firme pmittere: Atten-
dite votu hoc id est qd vouerat quo
ardore vouerit. quo amore. quo de-
siderio. et tn ad hoc implendum dñz
deprecatus est dicēs. Memeto do-
mie dauid et onis mansuetudis eius:
In hac mansuetudine votu vouit vt
fit dom' dei. **S**i introiero in tab-
naculum dom' mee si ascēdero sup
lectu strati mei Si dederō sompnū
oculis meis: Parum visus est dicē
sompnū oculis meis: **E**t palpe-
bris meis dormitationem: Et reqez
tym'pib' meis si dederō quoadusq'
inueniam locū dño tabernaculū dñi
iacob: Vbi q'rebat locū dño: Si mā-
suetus erat. in se q'rebat: Quomō ē
em locus dñi: Audi pphām Super
quem reqescet spūs me': Sup hūi-
lem et q'etum et tremētē vba mea:
Vis g ee loc' dñi: Est o hūilis et quie-
t' et tremēs vba dei. et tu ipse efficie-
ris quod queris: Si em in te nō fiat
quod queris. in altero qd ē pdest:

Opatur qdem deus aliqu' p euāge-
listam salutem alteri'. tm si ipe dicit
et nō facit. et fit p linguā ei' in alio lo-
cus dño. nō at fit ipe loc' dño: Qui
aut q docet bene facit et sic docet. fit
locus dño cū eo quē docet. q'a omīs
credētes vnū locū faciunt dño: In
corde em habet locū dñs. q'a vnum
cor est oīm in caritate copulatoz.
Qm mlt'a milia crediderūt frēs mei
qn p'cia rex suaz posuerūt ad pedes
ap'loz: Sed quid de illis dicit scrip-
tura: Certe facti sunt templū dei:
Nō tm templū dei singuli. sed et oēs
simul templū dei. Facti sunt g loc'
dño Et vt noueritis q'a vnus locus
factus est dño in oībus. scriptura di-
cit. erat illis anima vna et cor vnum
in deum: Multi at ne faciāt locum
domino sua querūt. sua diligūt. p'ta-
te sua gaudēt. priuatū suū cōcupis-
cūt. Qui at vult facere locū domiō.
nō de priuato sed de cōmuni debet
gaudere Hoc illi fecerūt de reb' su-
is priuatis. fecerūt illas cōmunes:
Qd habebāt suū nūquid amiserunt:
Si soli haberēt et vnusquisq' suū ha-
beret. hoc solum haberet qd suū ha-
bebat Cu at qd p'priū erat cōe fecit.
et ea q'erāt ceteroz ip'ius facta sunt
Intendat caritas vestra. q'a p'p' illa
q' singuli possidemus existūt lites in-
micie discordie bella iter hoīes tu-
mult'. dissensio oēs aduersum se. scā-
dala pccā inīqtates homicidia: p'p'
que: p'pter ipsa que singuli posside-
mus: Numqd p'pter ista que cōiter
possidem' litigam': Aterem istū cōi-
ter ducim'. solem cōiter omīs vide-
mus: Beati ergo qui sic faciūt locū
domiō. vt priuato suo nō gaudeant
Talē ei describebat iste q dicebat. si
introiero in tabernaculū dom' mee:
Priuatū h' erat. sciebat puato se ipe

dirine faceret locū dñi. & ea cōme-
morat q̄ ad seipsum p̄tēbāt. nō itro-
ibo in tabernaculum dom⁹ mee do-
nec inueniam: Quid cū inueneris lo-
cum dñi. intrabis in tabernaculū
tuum: An ip̄m erit tabernaculū tuū
ubi inueneris locū dñi? Quare?
Quia ip̄se eris locus dñi. & cū eis q̄
fuerint locus dñi vnū eris: Abstine
amus ergo nos fr̄es a possēsiōe rei
p̄uate. aut ab amore si nō possu-
mus a possēsiōe. & facim⁹ locū do-
mino: Multum est a me ait aliq̄s
Sed vide quid sis factur⁹ locum
dñi Si vellet apud te hospiciū h̄re
aliq̄s senator nō dico senator. p̄cuā-
tor alicuius m̄gani sc̄dm sc̄lm. & di-
ceret offendit me quiddā in domo
tua. & si amares hoc auferres tñ ne
eum offenderes ad cuius amiciciā
ambires: Et qd̄ tibi p̄dest hōis ami-
cicia? Forte ibi nō solū vllū auxiliū
sed & piculum iuenires: Nam mul-
ti nō piclitabantur aq̄q̄ maioribus
iūgerētur. exoptarūt maioꝝ amici-
cias. vt maiora picula incurrerent:
Securus opta amiciciā p̄pisti. hos-
pitari apud te vult. fac illi locum:
Quid est fac illi locū? Noli amare
teip̄m. illum ama: Si te amaueris
claudis cōtra illum. si ip̄m amaueris
aperis illi Si at̄ apueris & intraue-
rit. nō peries amādo te. sed inueni-
ris cū amāte. Si introiero in taber-
naculū dom⁹ mee si ascēdero super
lectum strati mei: Priuata em̄ res
ip̄a ubi hō acquiescit sup̄bos facit. iō
dixit si ascēdero In re quā puatim
q̄sq̄ possidet necesse est sup̄bus sit:
Unde se em̄ tēdit hō ad hōiēm. cum
sint abo caro Quid ē hō fr̄es? Caro
Et qd̄ ē alter hō? Altera caro: Et tñ
caro diues extēdit se contra carnez
pauperē. q̄si aliqd̄ illa caro attulerit

qñ nata est. aut aliqd̄ auferat quan-
do moritur Ad hoc plus habuit vt
plus tumēt: Iste at̄ q̄ vult inuenire
locū dñi dicit Si ascēdero sup̄ lectū
strati mei. si dederō sompnū oculis
meis. Multi em̄ cū dormiūt nō fa-
ciūt locum dñi Tales excitat apl̄s
Surge qui dormis & exurge a mor-
tuis. & illuminabit te x̄ps: Et alio lo-
co: Nos aut̄ q̄ diei sum⁹ vigilemus
et sobrii simus. Nam q̄ dormiunt
nocte dormiūt. & q̄ inebriantur noc-
te ebr̄i sunt. noctem dicēs iniquitatē.
in qua illi obdormiūt cupiēdo ista t̄-
rena. Et om̄s iste felicitates q̄ vidē-
tur seculi sompnia sunt dormientiū
Et quomodo q̄ videt thesauros in
sompnis dormiēs diues est. sed eu-
gilauit & pauper erit. sic om̄ia ista va-
na huius seculi De quib⁹ om̄s gau-
dent in sompno gaudēt. euigilabūt
qñ nolūt. si nō mō euigilāt qñ vtile ē
& inueniēt sompnia illa fuisse & tran-
sire sicut dicit scriptura veluti somp-
niū exurgētis. Et alio loco Dormie-
rūt sompnū suū. & nichil inuenerūt
om̄s viri diuicias in māib⁹ suis:
Dormierūt sompnū suū. finitus est
sompnus & nichil inuenerūt in māi-
bus suis. q̄a in sompnis videbāt di-
uicias trāsituras. Iste q̄ q̄ vult inue-
re locū dñi. dicit eciam si dedēo sop-
nū oculis meis Sūt at̄ qdā q̄ n̄ dor-
miūt sed dormitāt. aliq̄tū retrahūt
se ab amore tp̄aliū. & rursus reuol-
uūt in eū. q̄si dormitantes caput
crebro inclināt. Euigila excute somp-
num. dormitando casurus es. Non
vult psalm⁹ oculis suis dare somp-
nū nec palpebris dormitationē. eu-
q̄ vult inueire locū dñi Et req̄em in
q̄t tympozib⁹ meis Requē tympoz
sompnus venit ad oculos Tympos
circa oculos s̄. veluti futur⁹ sompn⁹

vv ij

grauesdo tymporū est: Nam oībus
dormituris grauari tympora inci-
piūt. et cū senserint sibi grauari tym-
pora iā iminet sompnus. qui si dan-
tus est oculis dat requiē tympib⁹
suis. et venit sompn⁹. Si nō dederit
requiē tymporib⁹ suis nō venit sōp-
nus: Cū igitur cepit te aliqd tpeale delec-
tare ad pccm. iā grauatur tibi tym-
pora. Vis euigilare et non dormire
nec dormire: Noli te credere tali
delectatiōi. maiores dolores hēbit
q̄ suauitates: Ista cogitatiōe quasi
cōfricās frōtē. excutis sompnū et pa-
ras locū dñi. doēc inuenias locum
dñi tabernaculū deo iacob. Quāquā
aliquādo dicitur tabernaculū dī do-
m⁹ dei. et dom⁹ dei tabernaculū dei.
distincti tñ accipitur frēs karissimī
tabernaculū ecclē scdm h̄ tempus:
Dom⁹ at ecclē celestis ih̄lm q̄ ibi-
mus Tabernaculū em̄ tēp militatiū
et pugnatiū. tabernaculū militū i p-
cinctu in expeditiōe: Dñ cōtuberna-
les dicūtur milites q̄si tabernacula
eadē habitātes: Quā diu igitur habem⁹
hostem cū quo pugnem⁹. taberna-
culū deo facim⁹: Cū at trāserit tem-
pus pugne. et venerit pax illa q̄ pre-
cellit oēm intellectū sicut dicit apls.
et pax dei q̄ precedit oēm intellectū
q̄tūcūq̄ ei cogitaueris de pace illa.
minus eā capit anim⁹ adhuc in ista
corpis grauedine cōstitut⁹. cū vene-
rit illa patria. iam dom⁹ erit. nullus
aduersarius temptabit ut taberna-
culū vocetur. nō pcedem⁹ ad pug-
nādum sed pmāebim⁹ ad laudādū:
Quid em̄ dicitur de illa domo? Bea-
ti qui habitāt in domo tua. in secula
seculorum laudabunt te In taber-
naculo adhuc gemimus. in domo
laudabim⁹: Quare? Quia gemitus
est peregrinātium. laudatio iā i

patria commanētium: Hic primo
queratur tabernaculum deo iacob:
Ecce audiui⁹ eam in effrata:
Quā eam? Sedem dñi Audiui⁹ i
effrata: Inuenim⁹ eā in campis
saltuum Ibi audiuit. ibi inuenit An-
alibi audiuit et alibi inuenit: Quera-
mus igitur qd sit effrata ubi audiuit. ita
queramus quid sit in campis saltu-
um ubi inuenit: Effrata vbum he-
breum interpretatur latine speculum
sicut tradiderūt q̄ vba hebreā scrip-
turis posita in aliam linguā trāstu-
lerunt ut ad nos pueniret intellect⁹
Nam ex hebreā trāstulerūt in gre-
cam. ex greca translati sunt nobis i
latinam: Fuerūt em̄ qui vigilarēt in
scripturis. Si ergo effrata speculū
illa domus que inuenta est in cam-
pis saltuum in speculo audita est:
Speculum ymaginem habet. om-
nis pphēcia ymago futurorum Do-
mus ergo dei futura. in ymagine p-
phēcie predicata est: Audiui⁹ em̄
illam in speculo id est audiui⁹ in
effrata. inuenim⁹ in cāpis saltuum:
Qui sunt campi saltuum? Campi sil-
uarum Nō em̄ q̄ admodum vulgo
dicitur. saltus ille verbi gratia cen-
turias habens tot. saltus pphēcie loc⁹
adhuc incultus et siluester dicitur
Nam et quidam codices in campis
silue habent Qui ergo erāt cāpi sal-
tuū nisi gentes inculte? Qui erāt cā-
pi saltuū nisi ubi adhuc vepres erāt
ydolatricie? Sic tamen quomodo ve-
pres ibi erant ydolatricie. ibi inueni-
mus locum domino tabernaculū
deo iacob: Quod audiui⁹ in effra-
ta inuenim⁹ in campis saltuū. qd p-
dicatū est in ymagine iudeis. mani-
festatum est in fide gētiū: Intra-
uim⁹ in tabernacula ei⁹: Cul⁹? Dñi dī
iacob Qui intrāt ut inhabitēt. ipi sunt

qui intrantur ut inhabitent? In domū tuā ut inhabites intras. domū dei ut inhabiteris. Est enim melior dominus. qui cum te ceperit inhabitare. beatū te facit. Nam si tu ab illo non inhabitaberis. miser eris: In sua potestate esse voluit ille filius qui dixit. da mihi primum quod me contingit. Bene servabatur apud patrem. ne cum meretricibus dissiparetur. Accepit. facta est in eius potestate. profectus in regionem longinquā effudit omnia cum metricibus. passus est tamen famem. recordatus est patrem. reuersus est ut pane saturaretur. Ergo intra ut inhabiteris. et non quasi tuus sis. sed illi. Intraui enim in tabernacula eius. **A**dozabimur in loco ubi steterunt pedes eius. Cuius pedes? Domini an ipsius domini? Domus eius domus est ubi dicitur quod debet adorari. Adozabimur in loco ubi steterunt pedes eius. Preter quod domum suā non exaudit deus ad vitam eternā. Ille enim ad domum dei pertinet. qui est in caritate compagiatus lapidibus vivis: Qui autem caritate non habuerit. ruinam facit. et illo ruente domus stat. Nemo enim imiet domum ubi esse quasi lapis cepit. si ruere voluerit quasi aliquid domui noceat. Sic enim supbierat et primus populus iudeorum dicens. neque enim fraudaturus est deus patrem abrahā cui promisit tantā de semine eius. et faciebant omnia mala contra securi de pollicitatione dei. quod non pro illorum meritis qui scelera faciebant. sed pro meritis abrahe precetur eis. et qualescumque malos filios abrahe congregaret in domum suam ad vitam eternam: Sed quid iohannes? Generatio inquit viperarum: Quando ad illum venerunt ipsi filii abrahe ut baptizarentur in aqua penitentiae. non eis dixit generatio abrahe sed viperarum. Tales enim erant

178
quales quos imitabantur. non filii abrahe. sed filii amorrei. chananei. gerzei. iebusei. et omnium qui offenderunt deum. ipsorum filii erant. quia ipsorum facta sectabantur. Generatio viperarum quod ostendit vobis fugere a vultu irae. Facite ergo fructum dignum penitentiae et ne dixeritis. patrem habemus abrahā. Potestas est enim deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Nescio quos lapides tunc iudei in campis salutuū. unde iuscitati sunt filii abrahe: Filii enim magis qui fidem imitati sunt. quam qui de carne nati sunt: Nemo ergo minetur domui dei. quasi dicatur. subtraho me. et ruet domus: Bonum est enim illi. ut coedificetur et habeat caritatem. Nam si ipse ruerit. stabit domus. Itaque fratres in his est domus dei. quos predestinavit et presciuit perseveraturos. De illis dictum est. ubi steterunt pedes eius. Etenim qui non perseverant. non stant pedes eorum in eis. Non sunt ergo ipsi ecclesia. non ipsi pertinent ad illud modo tabernaculum tunc domum. Sed ubi steterunt pedes eius: Quam habundavit iniquitas. refrigerat caritas multorum. In his in quibus caritas refrigerat non stant pedes eius. Sed quid secutus est? Qui autem perseveraverit usque in finem. hic salvus erit. Ecce in quibus steterunt pedes eius. in eo loco adora. id est de talibus esto in quibus steterunt pedes domini. Si autem de ipsa domo intelligere volueris. ubi steterunt pedes eius domus. pedes tui in christo stent. Tunc autem stabunt pedes. si perseveraveris in christo. Quid enim dicitur de dyabolo? Ille homicida erat ab initio. et in veritate non stetit: Dyaboli ergo pedes non steterunt. Item de supbis quod dicit: Non veniat in

pes supbie. ⁊ man⁹ pccōz nō mo-
ueāt me: Ibi ceciderūt qui opātur
iniq̃tatem. expulsi sunt nec potuerūt
stare: Ergo dom⁹ dei. cuius pedes
stant Dñ ille gaudēs iohēs qđ ait:
Qui hēt spōsam spōsus ē. amic⁹ aut
spōsi stat ⁊ audit eū Si nō stat. non
audit eū: Et gaudio gaudet p̃p̃i vo-
cem spōsi: Merito stat. q̃a p̃p̃i vo-
cem spōsi gaudet. Nam si p̃p̃i vocē
suā gauderet. caderet: Jam videtis
q̃ q̃re ceciderūt. q̃ ad vocē suā gau-
dent: Amicus at ille spōsi dicebat. h̃
est qui baptizat Quidā dicunt. nos
baptizam⁹. ad vocē suā stare gauisi
nō potuerūt. ⁊ nō ptinēt ad istā do-
mū de q̃ dicitur. vbi steterūt pedes
eius: **E**xurge dñe in req̃em tuam
Dño dormienti dicit exurge: Jam
nostis q̃s dormiuit. ⁊ q̃s surrexit.
Ipse em̃ quodā loco dicit i psalmo.
dormiui cōturbatus. Bene illi dici⁹
exurge in req̃em tuam Jam nō con-
turbaberis. q̃a xp̃s surgēs a mortu-
is iam nō moritur. ⁊ mors ei vltra
nō dñabitur Ip̃sius est vox in alio
psalmo. ego dormiui ⁊ sompnū ce-
pi ⁊ exurrexi qm̃ dñs suscepit me:
Ip̃se dormiuit. ip̃si dicitur. exurge
dñe in req̃em tuam **T**u ⁊ archa sc̃i-
ficatiōis tue. id est exurge. vt exur-
gat ⁊ archa sanctificatiōis tue quaz
sanctificasti Ip̃se caput nost̃. ar-
cha eius eccl̃a eius. Surrexit prior.
surgat ⁊ eccl̃a Nō at audēt sibi re-
surrectionem corpus pmittere. nisi
prior exurgeret caput: Exurge dñe
in requiem tuam tu ⁊ archa sanctifi-
cationis tue: Et corpus xp̃isti qđ
ex maria natum est. intellectum est
a quibusdam archa sanctificatiōis.
vt hoc diceret exurge dom̃e in req̃e
tuam tu ⁊ archa sanctificatiōis tue.
cum corpore exurge. vt palpent qui

nō credebāt Exurge dñe i req̃em tu-
am. tu ⁊ archa sanctificatiōis tue
Sacerdotes tui induātur iustici-
am ⁊ sancti tui letētur. Te exurgēte
a mortuis ⁊ eūte ad p̃rēm. regale il-
lud sacerdotiū induatur fide. q̃a ius-
tus ex fide viuit. ⁊ accepto pignore
sp̃s sancti. letentur mēbra spe re-
surrectiōis que precessit in capite:
Eis em̃ ap̃ls dicit. spe gaudētes:
Propter dauid seruū tuum. nō a-
uertas faciem xp̃i tui. Hoc deo p̃di-
ctū est. p̃p̃i dauid seruū tuū nō a-
uertas faciē xp̃i tui: Crucifixus est
dñs in iudea. crucifixus a iudeis. ab
ip̃is turbatus dormiuit Inter quo-
rum seuiētium man⁹ dormiuit. ad
eos iudicādos surrexit. ⁊ dicit quo-
dam loco. exsuscita me ⁊ reddā illis
⁊ reddidit ⁊ redditurus est Nā q̃ta
postea iudei passi sunt. occiso domi-
no norūt ⁊ ip̃si. de ipsa ciuitate vbi
illū occiderūt oēs expulsi sunt: Quid
ergo? Eccl̃a om̃s de stirpe dauid pe-
rierūt. ⁊ de tribu iuda: Nō. Nam
crediderūt ide aliq̃ ⁊ m̃lta milia hoīz
crediderūt inde. ⁊ hoc iam post re-
surrectionem dñi: Seuiērūt vt cru-
cifierēt. ⁊ postea ceperūt vidē fie-
ri miracula in noīe crucifiri. ⁊ plus
cōtremuerūt tātū posse ei⁹ nomen
qui quasi inter man⁹ eoz nichil po-
terat. ⁊ compuncti corde iam credē-
tes diuinitatem occultam fuisse in il-
lo quem ceteris similem homibus
putauerunt. ⁊ cōfiliū petētes ab a-
postolis audierunt. agite penitenci-
am. ⁊ baptizetur vnusquisq̃ vestrū
i noīe dñi nr̃i ih̃u xp̃i: Ergo q̃a ad iu-
dicādos eos a q̃b⁹ crucifix⁹ ē surrex-
it xp̃s. ⁊ avertit faciē suā a iudeis et
cōuertit ad gētes. t̃q̃ rogat⁹ de⁹ p̃p̃i
reliq̃as israhel. ⁊ dicitur ei. p̃p̃i da-
uid seruū tuū nō avertas faciē xp̃i tui

Si palea dāpnata est. frumēta colli-
gūtur. reliq̃e salue fiāt sicut dicit ysa-
yas. ⁊ plane facte sunt reliq̃e salue:
Inde erāt duodecim apostoli. inde
plus q̃ quingēti frēs. q̃bus se domi-
n⁹ demonstrauit post resurrectionē.
inde tot milia baptizata. q̃ preciare
rū suay añ pedes ap̃loꝝ poēbant:
Ergo impletū est qđ h̃ rogat⁹ est de
us. p̃p̃t dauid seruū tuū nō auertas
faciem xp̃i tui: **I**urauit dñs da-
uid in veritatē ⁊ nō penitebit eum:
Quid est iurauit? Promissum p se-
ip̃m firmauit Quid est nō penitebit
eū? Nō mutauit Nō em̃ dolorē pe-
nitētie patitur de⁹. aut in aliq̃ fallit⁹.
vt velit corrigere in quo errauit. sed
quō hoiēm cū penitet. mutare vult
qđ fecit. sic vbi audis q̃a penitet deū
mutationē ip̃am spera. Aliter illam
fecit q̃uis noīe pēitētie appellet. ali-
ter tu. Tu em̃ facis q̃a erraueras. il-
le at̃ facit q̃a vindicat. aut q̃a liberat.
Mutauit regnū saul cū pēiteret eū
sicut dictū ē. ⁊ in eo ip̃o loco vbi sc̃p-
tura dicit penituit eū. ibi paulo post
dicitur. nō em̃ sic est vt homo vt pe-
niteat eū. Cū ergo mutat opa sua p
incōmutabile cōsiliū suū. p̃pter ip̃az
nō cōsiliū sed opis mutationē peni-
tere dō. Hoc at̃ sic p̃misit vt nō mu-
taret. quō dicitur ⁊ illud. iurauit do-
min⁹ ⁊ nō pēitebit eū tu es sacerdos
in eternū scđm ordinē melchisedech
sic ⁊ h̃ q̃a ita p̃missum ē vt nō muta-
ret⁹. q̃a necessario futūz erat ⁊ per-
māsur⁹ dixit: Iurauit dñs dauid i ve-
ritate ⁊ nō penitebit eū: **E**x fruc-
tu vētris tui ponaz sup sedē tuam:
Poterat dicere ex fructu femoris
tui: Quare ex fructu ventris volu-
it dicere? Et illud quidem si dicēt ve-
rū dicēt: S; significātius dicē volu-

it ex fructu vētris. q̃a de femiā nat⁹
est xp̃s. quo vir nō accessit: Quid g̃?
Iurauit dñs dauid veritatē. ex fructū
vētris tui ponā sup sedem tuā **S**i
custodierint filiū tui testamētū meū
⁊ testiōnia mea hec q̃ docebo illos.
⁊ filiū eoz sedebūt vsq̃ in eternū sup
p̃ sedem tuam. Si filiū tui custodie-
rint. ⁊ filiū eoz sedebūt in eternum.
meritū filiis parētes faciūt Quid
si filiū ip̃i custodierint. ⁊ filiū eoz nō
custodierint? Quare ad meritū pa-
trū p̃mittitur beatitudo filiorum?
Quid em̃ ait? Si custodierint filiū
tui. ⁊ filiū eoz sedebūt in eternū Nō
ait si custodierint filiū tui sedebūt su-
p̃ sedē tuā. ⁊ si custodierint filiū eoz
⁊ ip̃i sedebūt sup sedē tuā. sed ait. si
filiū tui custodierint. ⁊ filiū eoz sede-
būt sup sedē tuā. nisi q̃a filios hic voluit
intelligi fruct⁹ ip̃oz: Si filiū tui inq̃t
custodierint legem meā. ⁊ mādata
mea hec que docebo eos seruauerint
filiū tui. ⁊ filiū eoz sedebūt sup sedem
tuam. id est. hic erit fruct⁹ eoz vt se-
deāt sup sedē tuā Nō em̃ frēs oēs
qui laboram⁹ in xp̃o. oīs qui cōtre-
miscim⁹ ṽba ip̃ius. qui quocūq̃ co-
namur facere volūtatem ip̃ius. et i
gemiscim⁹ petētes vt adiuuet nos
quo impleamus quod iubet. nūq̃d
iam sedem⁹ in illis sedib⁹ beatitudi-
nis q̃ nobis p̃mittūtur? Nō. s; mā-
data tenētes sp̃amus hoc futurum
ipsa spes t̃q̃ in filiis dicta est. q̃a ho-
mis in hac vita viuētis spes filiū s̃t.
fructus filiū sunt. p̃pt̃ea ⁊ homines
excusantes auariciā suā. dicunt se fi-
liis suis seruaē qđ seruāt. ⁊ nolētes
daē iopi pietat⁹ noīe se excusant. q̃a
filiū eoz spes eoz s̃t. Dēs hoiēs em̃
q̃ scđz h̃ sc̃lm viuūt. sp̃e suā dicūt. fili-
os gnāre ⁊ reliq̃re Nō noīe filiorū

spem ipsam posuit et ait: Si custodi-
erint filij tui testamētū meū et testi-
monia mea hec quod docebo illos. et fi-
lij eorum sedebūt in eternū super sedē tuā.
id est tales fructus habuerūt spes eos
non fallat. ut illuc veniāt quo sperant
se venturos. Ad ergo tunc presunt
homines spei future: Cū autem adepti fue-
rint quod sperāt. filij sunt. quia illud quod
adipiscuntur pepererūt et gnaverūt in
opibus bonis. et hi illis servatur in pos-
terum. quia et ipsa posteritas in filiis
appellari solet. Aut si filios ipsos ho-
mines accipis. intellige et de ipsis dic-
tū. si custodierint testamētū meum
et testimonia mea hec quod docebo illos:
ut iste sit sensus. si custodierint filij
tui testamētū meū et testimonia me-
a hec quod docebo eos. et filij eorum. id est
si custodierint. ut hic subdistinguas. et
deinde inferas. sedebūt in eternū super
sedem tuā. id est et filij tui et filij eorum.
sed omnes si custodierint. Quid ergo? Si non
custodierint perit promissio dei. Non
sed ideo dictū ē et ideo promissum est.
quia predicavit deus. Quid nisi creditu-
ros? Sed ne aliquis quasi minaretur pro-
missis dei. et in potestate sua vellet ponere
quod promissit deus ut impleretur. ideo et iura-
vit dixit. in quo ostendit quia sine dubio
venturus ē. Quod ergo posuit ibi si custo-
dierint. ne iam glories de promissis et
dimittas te non custodire. tūc eris fi-
lius david si custodieris. si autem non. non
eris filius david: Filiis david promissit
deus. noli dicere filius sum david si dege-
neras. Si iudei illud non dicūt quod de ip-
sa stirpe nati sunt. immo dicūt illud
sed delirāt. Aptē enim dominus ait. si filij a-
brahe estis sancta abrahe facite. In illos
negavit filios quia sancta non faciebāt. non
quod nos dicimus filios david de cuius
stirpe non sumus secundum carnem. restat ut

filij non sumus nisi imitatio fidei. nisi co-
lendo deum sicut ille coluit: Si ergo tibi p-
stirpe non speras. per facta non vis asse-
qui. quod in te complebitur. quia sedebis su-
per se de david. Et si non in te complebitur.
putas quia non complebitur? Et quod iue-
nit eā in capis saltuū. et quod steterūt
pedes eius? Qualiscūque ergo fueris. illa
domus stabit. **Q**uoniam elegit dominus syon
prelegit eā in habitationē sibi. Syon
ipsa ē ecclesia. ipsa ē et illa iherusalem. ad cuius
pacem currimus. quod non in angelis sed in
nobis peregriamur. quod ex parte meliore ex-
pectat parte reducturā. vñ nobis ire ve-
nerūt quod cotidie recitatur. ipsa civitas
ipsa ē syon quā elegit deus: **H**ec req-
ues mea in secula seculorum. **I**am dei vba sunt
reges mea. ibi requiesco: Quātū nos
amat deus fratres. ut quia nos requiescimus.
se dicat requiescere. Non enim ipse aliquā tur-
batur ut sic requiescat. sed ibi se dicit
requiescere. quia nos in illo requiem habemus.
Hic habitabo quoniam prelegit eam. Vi-
dua eius benedicēs benedicā. et pauperes
saturabo panibus: **D**is anima quod intelligit
se desertam omni auxilio nisi soli deo.
vidua est. Quod enim apostolus describit vi-
duam. Que autem vere vidua ē et desola-
ta. speravit in domino. Agebat autem de istis
viduis quas omnes dicimus in ecclesia: Dixe-
rat autem. quod in deliciis agit vivēs mor-
tua est. et non illā numeravit inter vi-
duas. Describēs autem viduas et sanctas quod
ait. Que autem vere vidua est et desola-
ta. speravit in domino. et persistit in pre-
cibus et obsecrationibus nocte ac die.
Ibi subiecit: Que autem in deliciis
agit. vivens mortua est. Unde ergo
vidua? Quia non habet auxilium ali-
unde nisi solius dei. Ille que habent
viros quasi superbiunt de auxilio
virorum. Deserte videntur vidue. et
robustius est auxilium earum. Ergo

180
tota eccl'a vna vidua est. siue in vi-
ris siue in feminis siue in cōiugatis
siue in maritatis femis siue in ado-
lescentib' siue in senibus siue in vgi-
nib'. ōnis eccl'a vna vidua est deser-
ta in h' sc'o. si sentit illud. si nouit vi-
ditatē suā. tūc em̄ auxiliū p'sto ē illi
Nōne agnoscit' istā viduā in euāge-
lio frēs mei. cū dicēt dñs optē sem-
per orare & nō deficere. Erat qdam
iudex in ciuitate dixit. qui nec deum
timebat nec homiēs reuerabatur.
& interpellabat eum quedā vidua co-
tidie dicēs. vindica me de aduersari
o meo. & interpellādo cotidie vidua
fregit illum. Aut em̄ ipse iudex apud
se. qui nec deū timebat nec homiēs
reuerabatur. & si deū nō timeo nec
hoiēs erubesco. vel p'pt tediū quod
michi facit ista vidua vindicabo eā:
Si audiuit iudex malus viduā ne te-
diū patētur. de' nō audit eccl'az quā
hortatur vt de'p'cet'ur. Item paupe-
res eius saturabo pāib'. Quid ē fra-
tres. Simus paupes & tūc satura-
bimur. Multi p'sumētes de seculo &
supbi xp'istiani sunt. adorāt xpm &
nō saturātur. saturati em̄ sunt. & ha-
būdāt in supbia sua. De talibus dici-
tur. obprobrium eis qui habūdant
& despectio supbis. Isti habūdant
& ideo manducant. sed nō saturātur.
Et qd de illis dictū est in psalmo.
Māducauerūt & adorauerūt om̄s
diuites terre. Adorāt xpm venerāt
xpm. supplicāt xpo. sed nō saturant
sapiētia & iusticia ip'si. Quare. Q' nō
sunt paupes. Paupes at id est hūi-
les corde. q'to plus esuriūt. tātō pl'
māducāt. Tātō aut plus esuriūt. q'to
a seculo inanes sunt. Quis plen'
est. q'qd illi daturus es respuit quia
plen' est. Da michi esuriētē. da m̄ de

q'b' de m̄ ē. beati q' esuriūt & sitiūt. ius-
ticiā qm̄ ipi saturabūt'. & ērt hii pau-
pes de q'b' mō dicit. & paupes eius
saturabo pāib'. q'a & in ip'o psalmo
vbi dictū ē. māducauerūt & adoraue-
rūt oēs diuites terre. dictū est illic
de paupib' & p'sus eo modo quoz
in isto psalmo. edēt paupes & satura-
būt'. & laudabūt dñm q' req'rūt eū.
Vbi dictū ē māducauerūt & adoraue-
rūt oēs diuites terre. ibi dictū est e-
dēt paupes & saturabūt'. Quare qm̄
diuites dicti sunt adorasse. saturati
nō dicti sunt. qm̄ at paupes dicti sūt sa-
turati dicti sunt. Et vñ saturati. H'
saturitas frēs q'lis est. Deus ipse est
panis. vt lac fieret descēdit ad terrā
& ait suis. ego sum panis viu' quid
celo descēdi. Nō illic ip's edēt pau-
pes & satūabūt'. De q' saturabuntur.
Audi qd sequit'. Et laudabūt dñm q'
requirūt eum. Est ote ergo paupe-
res. est ote in membris illius vidue.
non sit auxilium vestrum nisi i vno
deo. Pecunia nichil est. non inde
auxilium habebitis. Multi p'pt pe-
cuniam precipitati sunt. multi p'pt
pecuniam perierūt. multi p'pt mul-
tam pecuniam quesiti sunt a rapto-
ribus. Tuti essent si non haberent
quare quererentur. Multi de ami-
cis potentioribus presumpserunt.
ceciderunt illi de quibus presumpse-
runt. & inuoluerunt eos qui de se p'
sumpserunt. Respiciate exempla ge-
neris humani. Quid magnus est qd
vobis dicitur. Non solum de h'is
scripturis ea loquimur. legite ea in
orbe terrarum. attendite non presu-
mere de pecunia. de amico homiē.
de honore & iactātia seculi. Tolle ista
oia. s' habes illa. Age deo grās si cō-
tempnis illa. si at in flaris inde. noli

attendere qñ eris preda hoim. iam
dyabolo preda es. Si at de hys re-
bus nō psumpseris. eris in mēbris
illius vidue q̄ ē ecclā. de q̄ dictū est. vi-
duā ei⁹ bñdicēs bñdicā. eris ⁊ paup
de q̄lib⁹ dcm ē. ⁊ paupes ei⁹ satura-
bo panib⁹. Aliqñ at qd nō est pter-
mittēdū dicē. inuēis paupem iupbū
⁊ diuitem hūilem. cotidie patim⁹ ta-
les: Audis paupem qñ gemētē sū
diuite. ⁊ qñ potētior pmit diues. tē
illū hūilem vides. aliqñ nec tūc. s; et
tūc supbum: Vnde vides qd eēt. si a-
liqd habēt. Ergo paup dei in animo
est nō in sclo. Procedit aliqñ homo
hñs plenā domū. vberes terras. mlt̄
ta p̄dia. multū auri ⁊ argenti. nouit
qā in ip̄is nō ē psumēdū. hūiliat se
deo facit inde bene. ita cor ip̄i⁹ eri-
gitur ad deū. vt nouerit qā nō soluz
nichil illi p̄sunt diuitie ip̄e. s; ⁊ im-
pediūt pedes ip̄i⁹ nisi ille regat ⁊ il-
le subueniat. ⁊ numerat⁹ inter pau-
pes q̄ saturātur p̄aibus. iuenis aliuz
mendicū inflatū. aut iō nō inflatū.
qā nichil hēt. q̄rētē tñ vnde inflet⁹:
Nō attendit de⁹ facultatem sed cu-
piditatem. ⁊ iudicat eū scdm cupidi-
tatem qua inbiat rebus tp̄alibus.
nō scdm facultatem quā nō ei conti-
git adipisci: Vnde em̄ de diuitib⁹ di-
cit apl̄s Diuitibus hui⁹ seculi preci-
pe nō supbe sape. neq; sperare in in-
certo diuitiaz. sed in deo viuo. q̄ no-
bis prestat ōnia habūdāter ad fru-
endū: Quid ergo faciūt de diuitiis
suis? Sequitur ⁊ dicit. diuites sint i
opibus bonis. facile tribuāt coicēt
Et vide quia hic pauperes sunt. the-
saurizent inquit sibi fundamētū bo-
num in futurum. vt apprehendant
veram vitam: Cum apprehenderit
tunc erunt diuites. quādo autē non

eam adhuc hñt. nouerint se pauperes
Ita fit vt ōnis hūiles sancto corde
⁊ in caritate germana constitutos.
Quicqd habuerint in hoc seculo. in
inter paupes suos numeret deus.
quos saturat panibus: **S**acerdo-
tes eius induam salutari ⁊ sancti ei⁹
exultatiōe exultabūt: Jam in fine
psalmi sumus paululū aduertat ca-
ritas vestra Sacerdotes eius indu-
am salutari ⁊ sancti ei⁹ exultatione
exultabūt: Quis est salutaris nos-
ter nisi xp̄istus noster: Quid est er-
go. sacerdotes eius induam saluta-
ri: Quotquot in xp̄o baptizati est. ⁊
xp̄m induistis Et sancti eius exulta-
tione exultabūt: Vñ exultabūt exul-
tatione: Quia induti sunt salutari:
Nō in se em̄ lux facti sunt. sed in do-
miō nam erant ante tenebre. ⁊ ideo
subiecit: **U**bi suscitabo cornu da-
uid. vt de xp̄o presumat⁹. ip̄e erit al-
titudo dauid: Cornu em̄ significat
altitudinem Et qualem altitudinē:
Nō carnalem Ideo ōnia ossa carne
inuoluta sunt: cornu excedit carne:
Altitudo spūalis cornu est Que autē
altitudo spūalis nisi de xp̄o p̄sumē.
nō dicē. ego facio ego baptizo. sed h̄
est q̄ baptizat: Vbi est cornu dauid.
Vt noueritis qā ibi est cornu dauid
attēde qd seq̄tur: **P**araui lucernā
xp̄o meo: Que ē lucerna. iā nostis
dñi v̄ba de iohē Ille erat lucerna ar-
dēs ⁊ lucēs Et qd ait iohēs: Hic ē q̄
baptizat In h̄ ḡ exultabūt sci. in h̄ ex-
ultabūt sacerdotes. qā ōne qd ip̄oz
bonū est. nō ē ip̄oz s; illi⁹. ⁊ ille quia
hēt potestātē baptizādi Securus ḡ
accedit ad tēplū ei⁹ omnis q̄ accipit
baptismū. quia nō hois s; illi⁹ ē in q̄
excitatū est cornu dauid: up̄ ip̄z
at effloreat sc̄ifica⁹ mea Sup̄ quē:

Sup r̄pm meū Crīsto em̄ meo. cui
dicit. vox est patris q̄ dicit. viduam
eius benedicēs benedicā. ⁊ paupes
eius saturabo p̄aibus Sacerdotes
eius induam salutarī ⁊ sancti eius
exultatiōe exultabūt: Qui dicit ibi
suscitabo cornu dauid de⁹ est. ip̄e di
cit paulū lucernam x̄po meo. quia et
x̄ps noster est ⁊ x̄ps patris. Crīst⁹
noster est cū saluat nos ⁊ regit nos
quomodo ⁊ dñs noster est. fili⁹ aut̄
patris. x̄ps at ⁊ noster ⁊ patris. Nā
s̄p̄is x̄ps nō eēt. nō dicētur sup̄i⁹
p̄p̄t dauid seruū tuū ne auertas faci
em x̄pi tui Sup ip̄m at̄ florebit sc̄ifi
catio mea Sup x̄pm floret. nēo ho
minū sibi illā assumat q̄a ip̄se sancti
ficat. alioqn nō erit v̄x. sup ip̄m at̄
florebit sanctificatio mea B̄la sanc
tificatiōis florebit Sanctificatio q̄
x̄pi in ip̄o x̄p̄isto. pt̄as sanctificati
onis dei in x̄p̄isto Florebit enim q̄
dicit. ad gl̄am vult p̄inē Qñ em̄ flo
rent arboēs. tūc pulchre sunt. Ergo
sanctificatio in baptismo Dñ floret
⁊ claret. Dñ cessit mūd⁹ huic pulchri
tudi. quia in x̄p̄isto floret: Nam
pone illam in hōis potestate. quō
floret. quando omnis caro fenum.
⁊ omnis claritas carnis vt flos fe
ni?

Expl̄ ps̄ cētesim⁹ tricesim⁹ p̄m⁹:
Incipit ps̄ cētesim⁹ tricesim⁹ secū
dus:

Psalms brevis est ⁊ valde
notus. sed valde est nomina
tus: **E**cce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdū ha
bitare fr̄es in vnū: Ita son⁹ iste dul
cis ē. vt ⁊ qui psalteriū nesciūt ip̄m
v̄sum cantent Tam dulcis est q̄ dul
cis est caritas: q̄ facit fr̄es habitare
in vnum: Et hoc quidem fr̄es nō in
diget interpretatiōe aut expositi
ōe. q̄ bonum. ⁊ q̄ iocūdū sit habi

181
tare in vnū: s; ea q̄ sequūt̄ h̄nt aliqd
q̄d pulsantib⁹ apiatur. Verūptamē
vt ab isto v̄su descēdat nobis intel
lectus vniūse texture psalms. h̄ p̄mū
etiā atq; etiā cōsiderem⁹ vtz de ōni
bus x̄p̄ianis dictū sit. q̄ bonū ⁊ q̄ io
cūdū sit habitare fr̄es in vnū. an ali
qui sint certi atq; p̄fecti qui habitāt
in vnum. nec ad oēs p̄tineat ista be
nedictio sed ad quosdam. a quibus
tñ descendat ad ceteros: Ista em̄ v̄
ba psalterij. iste dulcis sonus. ista su
avis melodia tam in cātico q̄ intel
lectu eciam monasteria peperit. Ad
hūc sonum excitati sunt fr̄es. q̄ habi
tare in vnū cōcupierūt Iste versus
fuit tuba ip̄oz. sonuit p̄ orbem ter
raz. ⁊ qui diuisi erāt cōgregati sunt
Clamor dei clamor sp̄s sancti. cla
mor p̄pheticus nō audiebatur in iu
dea. ⁊ auditus est in orbe terrarum
Aduersus istum sonū surdi erāt int̄
quos cantabatur. ⁊ aptis auribus
inuenti sunt de quibus dictum est. q̄
bus non est nunciatum de eo vide
bunt. ⁊ qui nō audierunt intelligent
Verumptamen dilectissimi si confi
deremus de illo pariete circūcisiōis
prius nata est ista benedictio: Nō
em̄ omnes iudei perierūt Et vnde a
postoli filij p̄ph̄az. filij excussoz sic
iam sciētib⁹ loqm̄r: Dñ illi quingē
ti qui dñm post resurrectiōem vide
rūt. q̄d cōmemorat apl̄s paul⁹: Dñ
illi cētum viginti. qui simul erant in
vno loco post resurrectionē dñi et
ascensionem in celum. quib⁹ in vno
loco cōstitutis supuenit sp̄s sanc
tus die penthecostes missus de ce
lo. sic missus sicut p̄missus: Dñs
inde erāt. ⁊ ipsi primo habitauerūt
in vnuz. qui omnia que habebāt v̄
diderūt. rez q̄ suaz precia ad pe
des apostoloꝝ posuerūt sic in acti

bus ap^lo^rum legitur. & distribuebatur
vnicuique sicut cuius opus erat. & n^o dicebat aliq^d p^{ri}u^m sed erāt illis loia
cōmunia Et q^d est in vⁿū. Et erat illⁱ
inq^t anima vna & cor vnu in deū.
Ergo ip^si p^{ri}us audierūt. ecce q^d bo-
nū & q^d iocundum habitare frēs in
vⁿū. Primi audierūt. sed nō soli au-
dierūt. Nō em̄ vsq^{ue} ad illos ista di-
lectio & vnitas fratrū venit. venit ei
& ad p^osteros ista caritas exultati-
o & votū deo. Vouētur em̄ aliq^d dō
& dictum est vouete & reddite domi-
no deo vestro. Melius est at nō vo-
uere & reddē. q^d vouere & nō reddē.
Sed dēt esse ipiger anim⁹ vt & voue-
at & reddat. ne cū se min⁹ ydoneum
putat ad reddēdū. piger sit ad vouē-
dū. Plane nūq^{ue} reddet. si de suo se
putauerit redditur⁹. Ex voce huius
psalmi appellati sunt & monachi. ne
quis vobis dⁱ isto nomīe insultet ca-
tholicis. q^u vobis recte hereticis de
circūcellioib⁹ insultare ceperitis. vt
erubescēdo saluētur. illi vobis insul-
tāt de monachis. Primo si cōpādi
sunt vos videte. si verbis nostris o-
pus est. iam laboratis. nō opus est
nisi vt ammoneas vⁿūq^{ue} vt attē-
dat. solū attēdat & cōparet. Quid o-
pus est vt verbis nostris cōpētur e-
briosi cū sobrijs. precipites cū cōfi-
deratis. furētes cū simplicib⁹. vagā-
tes cū cōgregatis. Sed tamen dice-
re consuerunt. Quid sibi vult nomē
monachorum. Quāto meli⁹ dicim⁹
nos. quid sibi vult nomen cercillio-
num. Sed non inquit vocantur cer-
cilliones. forte corrupto sono nōis
eos appellam⁹. Dicturi sunt nobis
integrū nomen ipsorum. forte cir-
cumcelliones vocantur non cercil-
liones. Plane si hoc vocantur ex-
ponant quid sint. Nam circumcelli-

ones dicti sunt. q^u circumcellas va-
gantur. Solent em̄ ire hac illac nū-
q^{ue} hñtes sedes. & facere que nostis.
& que illi norūt velint nolint. Verūp-
tamen karissimi sunt & qui mona-
chi falsi sunt. & nos nouimus tales.
sed nō perit fraternitas pia p^{ro}pter e-
os qui p^{ro}fitentur quod nō sunt. Tā-
sunt em̄ monachi falsi. q^u & clerici fal-
si & fideles falsi. Omnia ista tria ge-
nera frēs mei que aliq^u vobis com-
mēdaui⁹ & vt puto nō semel. hñt
bonos suos. habent malos suos.
De tribus em̄ ip^sis generibus dcm̄
est. Duo in agro. vnus assumetur &
vnus relinquetur. & duo in lecto. v-
nus assumetur & vnus relinquetur.
& due in molendino. vna assumetur
& vna relinquetur. In agro sunt qui
gubernant ecclesiam. vñ dicit ap^ls.
Videte si nō in agro erat. Ego plan-
taui. appollo rigauit. sed deus incre-
mentum dedit. In lecto aut^{em} eos in-
telligi voluit. qui amauerūt q^uetem.
Per lectum em̄ quietem voluit in-
telligi. nō se miscētes turbis non tu-
multu generis humani i ocio seruie-
tes deo. & inde tamen vnus assume-
& vnus relinquetur. Sūt ibi p^{ro}bi. et
sunt ibi reprobi. Ne expauescat^{is}
quando ibi inueniuntur reprobi. nā
& latent quidam qui non inueniant^{ur}
nisi in finem. Due in molendino ex
nomine generis feminini appella-
uit. plebes enim intelligi voluit.
Quare in molendino. Quia in isto
mundo versantur. vbi molendinu^m
intelligitur. quia sic vertitur mūd⁹
iste quomodo mola. De em̄ quos
conterit. Sic em̄ ibi versantur fide-
les boni. vt vna ex eis consumatur.
altera assumatur. Quasdam em̄ ac-
tiones mūdi faciūt dilectores seculi
fraudatoēs simulatoēs. Alij autem

182
ficibi sunt quō ait apłs. vt q̄ vtūtur
hoc mūdo. tāq̄ nō vētes sint: Pre-
terit em̄ figura hui⁹ mūdi. volo vos
sine sollicitudinē esse Audis q̄ assume-
tur de molēdino: Certe em̄ multa
peccata vidētur ad diuites ptinere.
Cum em̄ plus agūt ⁊ pl⁹ amistrāt
⁊ plus ad eos pēdet res familiaris
ampla. difficile est vt nō plura peccā
cōtrahāt. Et de illis dcm̄ ē. q̄a facili⁹
est intrare camelū p̄ foramē acus.
q̄ diuitem in regnū celoz Et cū con-
tristati eēnt discipuli p̄ illis de q̄b⁹
iam despabāt. cōsolatus est eos do-
min⁹ dicēs. q̄ hōib⁹ ipossibilia sunt.
deo facilia sunt: Quō at̄ illud facile
facit deus. audi apłm. si nō negli-
gas qd̄ p̄cepit Precipe inq̄t diuitib⁹
hui⁹ seculi nō supbe sapere Iuuenis
em̄ paup̄em supbientem. diuitē hūi-
lem. xp̄istianū bene cōsideratū. q̄a
illa ōnia p̄tereūt ⁊ p̄terfluūt. q̄a nich-
il attulit in hūc mūdum. nichil p̄t de
mūdo auferre. cogitatem q̄admo-
dū diues ille qui ardebat in flamma
apud inferos guttam sibi distillari
de digito desiderauit ei⁹ q̄ micās de
mēsa ei⁹ cōcupierat: Cogitantes is-
ta faciūt qd̄ ait apłs. neq̄ sp̄are in
incerto diuiciay. sed in deo viuo q̄
prestat nobis ōnia habūdanter ad
fruēdū Diuites sint inq̄t in opibus
bōis. fecile tribuāt. cōicēt thezauri-
zēt Et qd̄ inde illis lucri? Thezauri-
zēt sibi fundamētū bonū in futurū
vt apphēdāt verā vitā Ecce que as-
sumetur de molendino Qualis aut̄
diues ille erat qui induebatur pur-
pura ⁊ bysso ⁊ epulabatur cotidie
splendide. ⁊ iacentem ad ianuam su-
am paup̄em contempnebat: Reli-
quetur. quia de molendino vna assu-
metur ⁊ vna relinquetur Sic dicit
ezechiēl de tribus personis. in i bus

personis. in quibus non absurde
tria hec genera intelligimus: Cum
miserit dominus gladium in terra.
⁊ si fuerint in medio eorum noe da-
niel ⁊ iob. nō liberabūt filios neq̄
filias. sed ip̄i soli salui erūt Jam illi
olim liberati sunt. sed in istis trib⁹
nomibus tria genera quedam signi-
ficauit: Noe significauit rectores
ecclesie. quia ipse archam in diluuio
gubernauit: Daniel autem vitam
quietam elegit i celibatu seruire dō.
id est vxorem nō querens. erat vir
sanctus in desiderijs celestib⁹ vitā
gerens. temptatus in multis. ⁊ in-
uentus aurum obrisum: Qm̄ quie-
tus erat. qui ⁊ inter leones securus
erat: Ergo in nomine danielis qui
etiam vir desideriorum est appella-
tus. sed vtq̄ castorum atq̄ sancto-
rum. significatur serui dei. de qui-
bus dicitur. ecce q̄ bonum ⁊ q̄ io-
cūdum habitare fr̄es in vnum: In
nomine iob significatur vna illa de-
molendino que assumitur. habebat
em̄ vxorem. habebat filios. habe-
bat multas diuicias. ⁊ tam multa
habebat in isto seculo. vt dyabolus
hoc ei obiceret. q̄a nō gratis s̄ p̄t
ea que acceperat colebat deum:
Hoc obiecit adūsari⁹ scō viro. ⁊ in
tēptatiōib⁹ suis pbat⁹ ē q̄ grat⁹ iob
colēt deū. ⁊ nō p̄t illa q̄ acceperat. s̄
p̄pter eū q̄ dedeāt Amissis itaq̄ ōni-
b⁹ repētina afflictioe ⁊ tēptatione a-
missa hereditate amissis hēdib⁹. so-
la cōiuge sibi relicta nō ad cōsolatio-
nem sed ad tēptationē. ait qd̄ nostis
dñs dedit dñs abstulit sic⁹ dñs pla-
cuit ita factū ē. sit nomē dñi bñdcm̄
Impletū ē i eo qd̄ cotidie cātam⁹. si
⁊ morib⁹ cōsoēm⁹. bñdicā dñz i ōni
tpe. sp̄ laus ē i ore meo Ergo in istis
trib⁹ nōib⁹ significata sūt tā gna hōim.

et illis tribus rursus in euāgelio q̄
memorat Quid ḡ dicūt illi . q̄ nobis
de noīe moāchoꝝ insultāt: Fortasse
dicturi sunt. nostri nō vocātur circū
cellioēs . vos illos ita appellatis cō
tumeliose noīe . nā nos eos ita non
vocamus Dicāt qđ eos vocēt . ⁊ au
dietis: Agonisticos eos vocant Sa
temur ⁊ nos hoēsto noīe . si ⁊ res ꝑ
uēiret: Sed interim illud videat sci
tas vestra . q̄ nob̄ dicūt oñdite vbi
scriptū sit nomē moāchoꝝ . oñdant
vbi scriptū sit nomē agonisticōꝝ
Sic eos appellam⁹ inqūt ꝑpter ago
nem. certāt em̄ ⁊ dicit ap̄ls. certamē
bonū certavi. q̄a sunt q̄ certāt aduer
sus dyabolū ⁊ ꝑualēt . milites xp̄i a
gonistici appellātur Utinam ḡ mili
tes xp̄i eēnt ⁊ nō milites dyaboli . a
q̄bus plus timet⁹ deo laudes q̄ fre
mitus leonis . Hī ecīā insultare no
bis audēt. q̄a frēs cū vidēt homiēs
deo grās dicūt: Quid est inquit
deo grās? Ita ne indus es vt nesci
as qđ sit deo grās? Qui dicit dō gra
tias. grās agit deo. Vide si nō debet
frater deo grās agere . qñ videt frēz
suū Nō em̄ nō est locus gratulatio
nis quādo se inuicē vidēt q̄ habitāt ī
xp̄o . ⁊ tñ vos deo grās nrm ridetis.
deo laudes vrm plorat hoīes . Sed
certe redditis rationē de noīe. quāē
appellatis agonisticos . ita fiat vt
appellatis. ita fiat. omnino fauem⁹
Prestet dominus vt illi contra dya
bolum certēt . ⁊ non cōtra xp̄istūz
cuius ꝑsequuntur ecclesiam. tamen
quia certant. dicetis agonisticos . ⁊
inuenistis vnde appelleris. quia dix
it apostolus . bonum certamen cer
taui: Quare ergo ⁊ nos non appel
lemus monachos. cum dicit psalm⁹
ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdum habitare
fratres in vnum: Adonos em̄ vn⁹

dicatur . ⁊ nō vnus quomodocumq̄
nam ⁊ in turba est vnus . sed vna cū
multis vnus dici potest . monos n̄
potest id est solus . Adonos enim
vnus solus est: Qui ergo sic viuūt
in vnum vt vnum hominem faciāt.
vt sit illis vere quomodo scriptum
est vna anima ⁊ vnum cor . multa
corpora sed nō multe anime. multa
corpa sed nō mltā corda. recte dicit⁹
monos id ē vn⁹ sol⁹: Vnde ille vn⁹
sanabatur in piscina Respōdeāt no
bis ⁊ exponāt. qui insultāt nomina
monachorum. q̄re ille q̄ inuētus est
triginta octo annos habens in ifir
mitate. hoc respōdit dño . cum com
mota fuerit aqua nō habeo qui me
deponat. alius ante me descēdit:
Descenderat vnus . iam alius non
descendebat Vnus solus sanabatur
vnitatem ecclē figurabat: Aderito
insultāt nōi vnitatis. qui se ab vnita
te ꝑciderūt . Aderito illis displicet
nomen monachorum . quia illi no
lunt habitare in vnum cum fratri
bus . sed sequentes donatum xp̄istū
dimiserunt . Hec de vno ⁊ de v
no solo audiuit caritas vestra. iam
iocundetur cum psalmo vt sequen
tia videamus . brevis est . potest a
nobis curri q̄tum dominus sugge
rit: Puto enim ex hīs que dicta sūt
patere posse q̄ sequūtur. q̄uis nec il
la videantur obscura: Ecce q̄ bonū
⁊ q̄ iocūdum habitare fratres in v
nū: Ostendebat qui dicebat Ecce vi
demus ⁊ nos frēs ⁊ bñdicim⁹ deūz.
⁊ oramus vt dicam⁹ ⁊ nos. Ecce cui
rei similes sint. dicit psalm⁹ Sicut
vnguētum in capite qđ descendit in
barbā barbā aarō . qđ descendit in
orā vestimētiē? Aaron qđ erat. Sa
cerdos Quis ē sacerdos nisi vnus
sacerdos qui intravit ī sancta scōꝝ:

183
Quis est sacerdos iste. nisi qui fuit
et victima et sacerdos. nisi ille qui cum
in mundo non inueniret mundum quod of-
ferret seipsum obtulit. In capite ipsi
us unguetur. quia totus christus cum ecclesia.
Sed a capite venit unguetur. Caput
nunc christus est. crucifixum et sepultum. re-
suscitatum ascendit in celum. et venit spiritus
sanctus a capite. Quo? Ad barbam.
Barba significat fortes. barba sig-
nificat iuvenes strenuos in pigros
alacres. Ideo quando tales describi-
mus. barbatus homo est dicimus. Er-
go illud primum unguetur descendit in
apostolos. descendit in illos qui primum im-
petus seculi sustinuerunt. Descendit er-
go in illos spiritus sanctus. nam et illi qui primum
in unum habitare ceperunt persecutioem
passi sunt. sed quia descendit ungue-
tur in barbam passi sunt. passi sunt non
victi. Item caput iam passum precesse-
rat unde descendit unguetur. Precedenti
tali exemplo. quis vinceret barbam?
Ex illa barba erat stephanus sanctus. et
hoc est non vinci ut caritas non vince-
tur ab inimicis. Nam visi sunt sibi
vicisse. qui persecuti sunt sanctos. Illi ce-
debant illi cedebantur. illi occidebant il-
li occidebantur. Quis non putaret il-
los vincere. illos vinci? Sed quia non
victa est caritas. ideo unguetur des-
cendit in barbam. Attende stephanum
seuiebat in illo caritas. seuiebat in e-
os cum audiret. rogauit per eis cum la-
pidaret. Quid enim ait cum audiret. Du-
ra ceruice et incircumciso corde et auri-
bus. vos semper resististis spiritui sancto.
Vide barbam. numquid adulauit?
Numquid timuit? Illi cum audiret
ista que in illos dicebantur. seuie-
bat. Quasi seuiebat enim stephanus
seuiebat ore. corde diligebat. et non
est victa ipsa caritas in eo. Nam illi
abhorrentes a verbo. tamquam tenebre fu-

giētes a lumine. ad lapides currere
ceperunt. stephanum lapidare: Sicut
antea stephani verba lapidabant illos
sic postea lapides eorum stephanum:
Quando debuit plus irasci stephanus
quam lapidabatur. a quam audiebat? Ecce
mitis factus est cum lapidaretur et seuiebat
cum audiret. Quare seuiebat cum audiret?
Quia mutare volebat eos a quibus
audiebatur. Venientibus in se lapidi-
bus non victa est caritas. quia ungue-
tur a capite in barbam descenderat. et au-
dierat ab ipso capite. diligite inimi-
cos vestros. et orate pro eis qui vos per-
sequuntur. Audierat ab ipso capite per-
dote in cruce et dicite. pater ignosce
illis quia nesciunt quid faciunt. Eo modo
ergo unguetur a capite descenderat in
barbam: quia et ille cum lapidaretur fixo
genu ait. domine ne statuas illis hoc pec-
catum. Ergo illi tanquam barba
erant. Multi enim fortes erant. et
multas persecutiones passi sunt. si
neque a barba descendisset unguen-
tum. modo monasteria non habe-
remus: Sed quia descendit et in ora-
ram vestimenti. sic enim ait. quod
descendit in oram vestimenti eius.
secuta est ecclesia de veste domini
peperit monasteria. Nam ves-
tis sacerdotalis ecclesiam signifi-
cat. Ipsa est vestis de qua dicit ap-
postolus. ut exhiberet sibi glorio-
sam ecclesiam. non habentem ma-
culam aut rugam. Mundatur ut
non habeat maculam. extenditur ut
non habeat rugam. Vbi eam extendit
fullo. nisi in ligno? Videmus cotidie
a fullonibus tunicas quodammodo cru-
cifigi. crucifiguntur ut rugam non ha-
beant. Quid ergo ora vestimenti
fratres mei? In ora vestimenti quid
accepturi sumus? Ora finis vestimen-
ti est. Quid accepturi sumus in fine vesti

mēti: An q̄a in fine tpm habitua eāt
eccl'a frēs habitātes in vñū: An in o
ra pfcōnē intelligimus. q̄aī ora ves
timētū pficitur: Et illi pfecti q̄ nōt
habitare in vñum. illi pfecti qui legē
implent Quō āt impletur lex xpr̄is
ti ab eis qui habitāt frēs in vñum:
Audi apl'm. iuicē onera vr̄a portate
z sic implebitis legem xpr̄isti: Hec ē
ora vestimēti: Quomodo frēs mei
intelligim⁹ quā oram dicat quo po
tuit descēdere vnguētū: Nō puto
quod oram vestimēti in lateribus
voluit intelligi Sūt em̄ ore in lateri
bus. sed a barba descēdere vnguētū
ad oram potuit q̄ in capite est. vbi a
peritur caput Tales sunt q̄ habitāt
in vñum. vt quomodo p oras istas
intrat caput hōis vt vestiatur se. sic p
cōcordiā fraternā xps intrat qui est
caput nostrum vt vestiatur z here
at illi eccl'a Quid aliud dicit: **S**ic
ros hermō qui descēdit sup mōtē
syon. Hoc voluit intelligi frēs mei.
grā dei esse q̄ frēs habitāt in vñum.
nō ex suis viribus nō ex suis meritis
sed ex illi⁹ dono sed ex illius gratia.
sicut ros de celo Non em̄ terra sibi
pluit. aut n̄ qcquid genuerit arescit.
nisi pluuia desup descendat: Dicit q̄
dā loco. i ps⁹ pluuia volūtariam se
gregans deus hereditati tue Quare
dixit volūtariā: Quia non meritis
nostris sed illius volūtate **Q**uid
enim boni meruim⁹ pccōres Quid
boni meruim⁹ iniqui: Ex adam adā
z sup adam multa pccā nascitur.
Quisquis nascitur adam nascitur
dampnatus de dampnato. z addidit
male viuendo super adam: Quid ei
boni meruit adam: Et tamen mise
ricors amauit z sponsus dilexit nō
pulchram sed vt faceret pulchram:
Ergo grām dei dixit rorem hermō.

Sed hermō qd fit nosse debetis:
Hermō est quidam longe distans
ab iherusalem. id est a syon. Itaq;
mix est qd sic ait. sicut ros hermon qd
descendit sup mōtē syō. cū mōs her
mō lōge sit distans ab iherusalem
nam trās iordanen esse dicit: Ergo
aliquid in interpretationem hermō
gramus: Nōmē em̄ hebreū est z ha
bemus interpretationem ab eis q̄
illam linguam nouerūt Hermō in
terpretari dicitur lumē exaltatum:
A xpr̄isto ergo ros. nam nullum lu
men exaltatū est nisi xps Quō exal
tatus est: Primo in cruce. postea i
celo Exaltatus in cruce cū humiliat⁹
tur. sed humiliatio illius nō potuit
nisi alta esse Hōmis dispēsatio mi
n⁹ minus q̄ fiebat q̄ significabatur i
iohāne. dei dispēsatio i dño nostro
ihesu xpo crescebat. quod z natali
bus eorum ostenditur Nam ille na
tus est sicut tradit eccl'a octauo ka
lendas iulias cum iam minui dies i
cipiūt. dñs autem natus est octauo
kalendas ianuarias. quādo iam di
es incipiunt crescere Audi ipm iohā
nem cōfitemem. illum optet crescē
me autem minui. Et passioēs ip̄oz
hoc indicant: Dominus in cruce ex
altatus est. ille ceto capite diminut⁹
Ergo lumē exaltatū xpr̄ist⁹. inde ē
ros hermō. Sed quicūq; vultis ha
bitare in vñum. optate rorem istuz.
cōpluimini inde. alioqn nō poterit⁹
tenere qd pfitemini. nec pfiteri nec
audire poteritis nisi ille intonuerit.
nec permanere poteritis nisi eius
sagina non defit vobis: Ipsa enim
sagina descendit super montem sy
on: Jam montes syon magni in
syon: Quid est syon: Ecclesia: Et
q̄ ibi sūt mōtes magni: Quos signi
ficāt mōtes hos figt barba. hos fig

184
nificat ora vestimenti Barba non in-
telligitur nisi in perfectis. Non ergo ha-
bitant in vno: nisi in quibus perfecta fue-
rit caritas christiana. Nam in quibus non
est perfecta caritas christi et cum in vno sint
odiosi sunt molesti sunt turbulenti sunt:
anxietate sua turbant ceteros. et que-
runt quid de illis dicant quod in iunc-
tura inquietum iumentum non solum non
trahit: sed et frangit calcibus quod iunc-
tum est. Si autem habet rorem hermon
qui descendit super montem syon: quietus
est placatus humilis tolerans pro mur-
mure precem fundit. Nam murmura-
tores omnes magnifice descripti sunt
quodam loco scripturarum. Recordia
fatui sicut rota carri. Quid est precordia
fatui sicut rota carri? Senum portat et
murmurat. Non enim pro rota carri qui
escere a murmure. Sic sunt multi fra-
tres: non habitant in vno nisi corpe.
Sed qui sunt qui habitant in vno?
Et erat illis anima vna et cor vnum in de-
um et nemo dicebat aliquid suum esse
sed erant illis omnia communia. Designati
sunt descripti sunt qui pertineant ad bar-
bam: qui pertineant ad oram vestimen-
ti. qui numerentur inter montes syon
et si sunt ibi alii murmuratores. me-
minerint dicti dominum vnus assumetur et
vnus relinquetur. **Q**uoniam ibi manda-
uit dominus benedictionem. Vbi mandauit?
In fratribus qui habitant in vno
ibi precepit benedictionem ibi benedicunt do-
minum qui habitant concorditer. Nam
in discordia non benedicis dominum: sine ca-
dicis quia lingua tua sonat benedictionem
domini si corde non dices. Ore benedi-
cis et corde maledicis. Ore suo benedi-
cebant et corde suo maledicebant. Num
quid verba nostra sunt? Significati sunt
quidam. Benedicis dominum cum oras et se-
queris in prece tua et maledicis inimi-
co tuo. Hoc est quod audisti ab ipso do-

mino. diligite inimicos vestros. Si autem
facias et diligas inimicum tuum et ores
pro eo ibi mandauit dominus benedictionem
suam. **I**bi habebis vitam in seculum
id est in eternum. Multi enim aman-
tes vitam istam maledicunt inimicis suis.
Pro quare nisi pro ista vita. nisi pro co-
modis secularibus? Vbi te angustia-
uit inimicus tuus ut cogaris maledi-
cere? In terra angustiat es: migra
habita in celo. Quomodo inquit habitas in
celo homo carne indutus carne dedit?
Corde prece ut persequar corpe. Non
li sursus audire sursum habet cor et ne-
mo te angustiauit in celo. Et ideo bene se-
quitur et alius psalmus.
Explicit psalmus centesimus tricesimus secundus
Incipit cxxxiiij

Ecce nunc benedicite dominum. omnes serui
domini: qui statis in domo domini. in
atriis domus dei nostri. Quare
addidit in atriis? Atria ampliora spa-
cia domus intelliguntur. Qui stat in a-
triis non angustatur non premitur. quomodo
delectatur? In latitudine ma-
ne et potes diligere inimicum tuum quia
non ea diligis vbi ab inimico angusti-
as paciaris. Quomodo intelligeres stare in
atriis? Sta in caritate et stas in atriis.
In caritate latitudo est: in odio an-
gustia. Audi apostolum: ira et indig-
natio tribulatio et angustia in omnem
animam hominis operantis malum. De latitu-
dine autem caritatis quid dicit? Quoniam ca-
ritas dei diffusa est in cordibus nostris
per spiritum sanctum qui datus est nobis.
Vbi audis diffusionem intellige la-
titudinem. vbi audis latitudinem in-
tellige atria domini: et habebis veram bene-
dictionem domini quam non maledicis inimi-
cis. Alloquitur enim spiritus eos qui paci-
untur tribulationem ut gloriantur in
tribulationibus et dicit eis. Ecce nunc be-
nedicite dominum omnes serui domini. Quid

est ecce nunc. In hoc tpe Nam post
transactas tribulationes manifestū
est qz bñdictione dñi vacabim⁹ & dic-
tum est beati qui habitant in domo
tua in sc̃la sc̃lorum laudabūt te Qui
tūc bñdicturi sunt sine defectu. hic in-
cipiunt bñdicere dñm hic in tribula-
tionibz in temptatiōibz in molestiis
inter aduersitates seculi inter insidi-
as inimici inter fraudes & impet⁹ dy-
aboli: hoc est ecce nūc bñdicite dñm
omnes serui dñi qui statis in domo
dñi Quid est qui statis? Qui pseue-
ratis: qz dictum est de quodā qui ar-
changelus fuit & in veritate nō stetit
& dictum ē de amico sponsi. amicus
aut spōsi stat & audit eum: & gaudio
gaudet ppter vocem sponsi Ergo q
statis in domo dñi in atrijs dom⁹ dñi
nostri **I**n noctibz extollite man⁹
vr̃as in sc̃a & bñdicite dñm Facile est
bñdicere in diebz Quid est in diebus?
In rebus prosperis Nox em̃ tristis
res est: dies res est leta Qñ tibi be-
ne est bñdicis dñm: qñ filium deside-
ras & nascitur bñdicis dñm. liberata
ē vxor tua a piculo ptus bñdicis do-
minum: egrotabat fili⁹ liberatur bñ-
dicis dñm Egrotabat fili⁹ forte que-
sisti mathematicum sortilegū: forte
nō de lingua sed de moribz tuis exiit
maledictio in dño. exiit de moribus
& de vita tua Noli gloriari qz lingua
bñdicis: si vita maledicis Quō inq̃t
vita maledico: Quia attenditur vita
tua et dicitur ecce xpianus ecce q̃les
sunt xpiani Blasphematur ppter te
xp̃s Ecce cū vita tua maledicat. qd
pdest qd lingua tua bñdixit: Bñdici-
te ergo dñm Quando? In noctibus
Qñ bñdixit iob. qm̃ tristis nox erat
Ablata sunt omnia q̃ possidebantur.
ablati filijs quibus seruabantur q̃
tristis nox: Sed videamus si non in

nocte bñdicat Dñs dedit dñs abstu-
lit sicut dño placuit ita factum est fit
nomē dñi bñdictum Qm̃ nox atrox
Percussus vulnē a capite vsqz ad pe-
des: putrefactus liq̃scebat in se Lūc
enim eua ausa est eum tēptare: dic a-
liquid in deū tuū & morere Audi bñ-
dicentem in noctibz Locuta es inq̃t
quasi vna ex insipientibz mulieribus
Si bona suscepim⁹ de manu domi-
ni mala q̃re nō toleram⁹: Ecce qd est
in noctibz extollite man⁹ vr̃as in sc̃a
& bñdicite dñm Quid dixit iob? Lo-
cuta es tanq̃m vna ex insipientibus
mulieribz Adam putris reppulit eua
tanq̃m dicens sufficit quod ppter te
mortalis effect⁹ sum Valueris in pa-
radiso sed vinceris in stercore: mag-
na gracia dei Sed vñ hoc. nisi quod
ros hermon cōpluerat illā aiām & de-
derat dñs suauitatem. vt terra nos-
tra daret fructum suū? In noctibus
extollite man⁹ vr̃as in sancta & bñdi-
cite dñm **B**ñdicat te dñs ex syon.
qui fecit celum et terrā Plures hor-
tatur vt bñdicant & ipe vnum benedi-
cit qz ex pluribz vnū fecit: qz bonum
et iocūdum ē habitare fr̃es in vnum
Pluralis numer⁹ fr̃es: sed singular⁹
habitātes in vnū Bñdicat te dñs
ex syon qui fecit celū & terrā Nemo
dicat vestrū ad me non puenit Puta
q̃s est quē dixit bñdicat te dñs ex sy-
on: Vnum bñdixit: esto in vno & per-
uenit ad te bñdictio

ExPLICIT psalmus cxxxiij⁹. Incipit
cxxxiiij⁹.

Alde nobis dulce esse debet
& dulce nobis esse gauden-
dum est quo nos psalmus
iste cohortatur Dicit em̃

Psalmus

Audate nomen domini cau-
samqz ipam quare iustum sit vt lau-

demus nomen dñi cōtinuo subiecit.
Laudate serui dñi Quid iustius
quid dignius quid gratius? Etem si
non laudauerint serui dñi: supbi in
grati irreligiosi erūt Et quid faciunt
nō laudando dñm. nisi vt seuerū sen
tiant dñm? Neq; em ingratus si do
minū suū laudare noluerit. iō effi
cit vt seruus nō sit? Laudes non lau
des: seru⁹ es Sed si laudes ppiciab
si nō laudas offendis Bona ē exhor
tatio ⁊ vtil⁹ Dñ magis satagere debe
mus quēadmodū laudandus sit de⁹
q̄ dubitare laudandū Laudate ergo
nomen dñi H̄ortatur nos ps h̄orta
tur nos ppheta hortat⁹ nos spūs dī
hortatur postremo nos ipse dñs vt
laudem⁹ dñm H̄onem laudibz nos
tris ille crescit sed nos De⁹ nec meli
or sit si laudaueris. nec deterior si vi
tupaueris. sed tu laudādo bonū me
lior eris. vitupando deterior: bonus
āt ille manet vt est Si em seruos su
os ipos bñ de se meritos. predica
tores vbi sui. rcōres eccle sue. venera
tores nōis sui obtempatores māda
ti sui id docet vt in p̄scientia sua habe
ant dulcedinē bone vite sue. ne corrū
pantur laudibz ne frangantur vitu
perationibz hōim. quātōmagis ipse
incōmutabilis sup omnia qui h̄ do
cet n̄ vtiq; maior sit si laudauer⁹ nec
minor si vituperaueris? Sed qm̄ no
bis expedit laudari dñm: misericor
diter iubet vt laudem⁹ eū non arro
gāter Audiam⁹ ergo quid dicit Lau
date nomen dñi: laudate serui dñi
H̄ō aliquid incōgruum facitis lau
dando serui dñi Et si semp tātūmo
do serui eētis. deberetis laudare dñz
quātōmagis debetis laudare domi
num serui. vt esse mereamini et filij?
Sed qm̄ scriptū ē in alio psalmo rec
tos decet laudatio. ⁊ item alibi scrip

tum ē. non ē speciosa laus in ore pec
catoris. itemq; alibi dicitur. Sacrifici
um laudis glorificauit me. et ibi via
est in quo oñdam illi salutare meum
⁊ psequenter. pccōri aut dixit de⁹ vt
quid tu enarras iusticias meas ⁊ as
sumis testamentū meū p os tuū. tu
aut odisti disciplinam ⁊ p̄iecasti ser
mones meos post te. ne forte quis
qm̄ qm̄ dictum ē laudate serui dñi.
eciā si in domo ista magna fuerit ma
lus seruus p̄t ibi p̄desse in laude dñi.
cōtinuo quales sint qui laudare de
beant dñm sbiecit ⁊ docet **Q**ui sta
tis in domo dñi in atrijs domus dei
nostri: qui statis non qui ruitis Illi
aut stare dicuntur qui in mādat⁹ ei⁹
pseuerant: qui in fide nō ficta et spe
firma ⁊ caritate sincera seruiūt dō et
honorant eccām ei⁹: ⁊ nō dant offē
sionem male viuendi eis q̄ veniē vo
lunt ⁊ in via lapides offensionis iue
niuntur Ergo qui statis in domo do
mini laudate nomē dñi Gratū est ore
ne foris erretis Quia ergo statis pa
rum ne est vobis vbi laudand⁹ ē qui
vos erexit iacentes et fecit in domo
sua stare ⁊ ipm agnoscere ipm q̄ lau
dare Paruum ne h̄ bñficiū ē quod
stam⁹ in domo dñi? H̄ic interim in
hac pegrinatione in hac domo qd e
ciam pegrinationis tabernaculū di
citur qz h̄ stam⁹ nūquid parū grati
eē debemus? H̄ōne cogitandū ē. qz
h̄ stamus? H̄ōne cogitandū est quid
facti fuerim⁹? H̄ōne cogitandū est
vbi iacebam⁹ ⁊ q̄ collecti sum⁹? H̄ō
ne cogitandū ē qz omnes impij dñz
nō q̄rebant ⁊ ip̄e illos nō q̄rentes q̄si
uit ip̄e inuentos excitauit ip̄e excita
tos vocauit. ip̄e vocatos introduxit
⁊ i domo sua stare fecit: H̄ec q̄sq; co
gitat: ⁊ ingratiss omnino despicit se
p̄ amore dñi sui a quo sibi tanta pres
uu ij

tita sunt Et qm̄ nō habet qd̄ p̄ tantis
bñficijs deo retribuatur quid ei restat
niſi grās. agere nō rependere: Ad ip-
ſam grārum actionem p̄tinet: et cali-
cem dñi accipere et nomen ei⁹ inuo-
care. Nā qd̄ retribuatur dño ſeru⁹ p̄ o-
nibus q̄ retribuit illi: Ergo q̄ ſtat in
domo dñi in atrijs dom⁹ dei noſtri
Laudate dñm Quid dicitur? ſum
quare laudatis: **Q**m̄ benign⁹ dñs
Breviter vno vbo explicata eſt laus
dñi dei noſtri bon⁹ dñs: ſed bon⁹ nō
vt ſunt bona q̄ fecit. Nam fecit de⁹ o-
nia bona valde nō tm̄ bona ſed et val-
de: celum et terrā et omnia q̄ i eis ſunt
fecit bona. et valde bona fecit Si h̄ o-
nia bona fecit. qualis ē ille qui fecit?
Et tñ cū bona fecerit multoq̄ ſit me-
lior qui fecit q̄ iſta q̄ fecit. non inue-
nies meli⁹ qd̄ de illo dicas niſi qd̄ bo-
nus eſt dñs: ſi tñ intelligas p̄prie bo-
num a quo ſunt cetera bona. Quia em̄
bona ip̄e fecit: ip̄e ē bon⁹ quē nemo
fecit Ille bono ſuo bon⁹ eſt: nō aliū
de p̄cipato bono Ille a ſeip̄o bono
bonus ē nō adherendo alteri bono
Nichi aut̄ adherere deo bonū ē qui
non eguit a quo fieret bon⁹: ſed egue-
runt illo cetera vt fieret bona Vult
audire q̄ ſingulariter ille ſit bonus?
Dñs interrogatus dixit: nemo bon⁹
niſi vn⁹ deus Hanc ſingularitatem
bonitatis ei⁹ et p̄terire breviter nolo
et p̄mendare cōgrue nō ſufficio De
tuo ne ſi hinc cito tranſiero: ego in-
gratus inueniar Itē metuo ne h̄ cū
explicandū ſuſcepo: ſub tāta laudis
dñice ſarcina defatiger Sic tñ fr̄s
accipite me et laudantem et nō ſuffici-
entem: vt etiā ſi non impletur illius
laudis explicatio acceptetur lauda-
toris deuocio Approbet me ip̄e vo-
luſſe: ignoſcat nō impleviſſe Ineffa-
bili dulcedine teneor: cur audio bon⁹

dñs: p̄ſideratiſq̄ omnibz et colluſtra-
tis que forinſecus video qm̄ ab ip̄o
ſunt omnia etiā cū michi h̄ placet. ad
illū redeo a quo ſunt vt intelligā qm̄
bonus eſt dñs. Kurſum cū ad illū qm̄
tum poſſum ingreſſus fuero interio-
rem in et ſup̄iorem inuenio: qd̄ ſic bo-
nus ē dñs vt iſtis non indigeat quo
ſit bonus Deniq̄ iſta nō laudo ſine
illo: illum autē ſine iſtis p̄fectū nō in-
dignū incōmutabilem. nulli⁹ bonuz
q̄rentem quo augeatur. nulli⁹ maluz
timentē quo minuat inuenio Et qd̄
dicam amplius? Inuenio in creatu-
ra celū bonū ſolem bonū lunā bonā
ſtellas bonas terrā bonā q̄ gignun-
tur in terra et radicibz nix ſunt bonā
q̄ ambulant et mouentur bona q̄ vo-
litant in aere et natant in aquis bona:
dico et hominem bonū hō em̄ bonus de
bono theſauro cordis ſui p̄fert bo-
num dico et angelū bonum q̄ non eſt
lapſus ſup̄bia et dyabol⁹ fact⁹ ſed in-
heret obediendo ei a quo factus eſt:
omnia iſta dico bona. ſed tñ cū ſuis
nōibz celum bonū angelū bonū ho-
minem bonū: ad dñm aut̄ cū me re-
fero puto meli⁹ nichil dicere q̄ bonū
Ip̄e quippe dñs ih̄s xp̄s dixit hō
bonus et ip̄e item dixit nemo bonus
n̄ ſolus de⁹. nō ne ſtimulauit nos ad
inquirendū et ad diſtinguendū quid
ſit bonū et alio bono bonū et bonum
ſeip̄o bonū: Qm̄ ergo bonū ē a quo
ſunt omnia bona? Omnino nullū in-
uenias bonū qd̄ non ab illo ſit bonū
Bonum bona faciens ſicuti ē p̄prie
ſic et bonum ē p̄prie Neq̄ em̄ ea q̄
fecit nō ſunt: aut iniuria illi ſit cū di-
cimus nō eſſe q̄ fecit Quare em̄ fecit
ſi non ſunt q̄ fecit? Aut qd̄ fecit. ſi nō
eſt qd̄ fecit: Cū ergo ſint et illa que fe-
cit venit tñ ad illi⁹ p̄pationē et tan-
qm̄ ſolus ſit dixit ego ſum q̄ ſum et di-

ces filijs isrl' qui est misit me ad vos
Non dixit dñs de⁹ ille dīpotens mi
sericors iust⁹: q̄ si diceret utiq; vā di
ceret Sublati de medio omnibz q̄
bus appellari posset ⁊ dici de⁹. ip̄z eē
se vocari rñdit: ⁊ tanq; h̄ ē ei esse no
men hoc dices inqt q̄ ē misit me Ita
em̄ ille est vt in ei⁹ p̄patione ea q̄ fac
ta sunt nō sint illi cōpanda qm̄ ab il
lo sunt. illi aut̄ non p̄pata sunt qm̄ ab
illo sunt. illi em̄ p̄pata non sunt quia
perū esse incōmutabile ē qd̄ ille solus
est Est em̄ est: sicut bonū bonum est
Cogitate et videte qm̄ quicqd̄ aliud
laudatis iō laudatis qz bonum ē In
sanit q̄ laudat: qd̄ nō ē bonū Si lau
des iniquum eo ip̄o qd̄ iniqu⁹ ē nō
ne ⁊ tu iniquus eris: Si laudes furē
eo ip̄o qd̄ fur est nonne ⁊ tu p̄iceps
eris: Si laudas iustū in eo ip̄o qd̄ ius
tus est nōne ⁊ tu habes in p̄tem lau
dando: Nō em̄ laudares iustū nisi a
mares: non amares si nichil in habe
res Si ergo quicqd̄ aliud laudamus
iō laudam⁹ qz bonū ē: nulla tibi ma
ior causa et melior ⁊ firmior dari po
tuit quare laudas deū nisi qz bon⁹ ē.
Ergo laudate dñm qm̄ bon⁹ ē Qm̄
diu dicam⁹ ei⁹ bonitatem: Quis cor
de cōcipiat vt p̄plectatur q̄ bon⁹ fit
dñs: Sed ad nos redeam⁹ ⁊ in vob̄
illū agnoscam⁹ et in opibz artificem
laudem⁹ qz ip̄m cōtēplari ydonei nō
sumus Et si cōtēplari ydonei ali
qñ erim⁹ cū fuerit mūdātū cor nrm̄
fide. vt postremo gaudeat veritate
nūc qm̄ ip̄e a nobis videri nō p̄t. opa
eius videam⁹ ne sine ei⁹ laude rema
neam⁹ Ergo dixi laudate dñm quo
niam bon⁹ ē **P**salite nomini eius
qm̄ suavis ē Forte eēt bon⁹ ⁊ suavis
nō eēt: si tibi non daret posse gustare
Talem aut̄ se p̄buit hōibz vt eciam
panē de celo miserit et filiū suū equa

lem qui hoc est qd̄ ip̄e. dederit hōiēm
faciendū. ⁊ p̄ hōibz occidendū: vt
per hoc qd̄ tu es. gustes quod nō es
Edultum em̄ ad te erat gustare sua
uitatem dei qz remota erat illa et mi
mis alta: tu autē nimis abiect⁹ ⁊ in
ymo iacens In magna ista sepatioē
missus est mediator Nō poteras ad
deū hō. de⁹ factus est hō. vt qm̄ hō
mo potes ad hōiēm qui non posses
ad deū. p̄ hōiēm venires ad deum ⁊
factus est mediator dei ⁊ hominum
hō xp̄s ih̄s Sed si hō solū eēt: hoc
sequendo qd̄ es nūq̄m puenires De
us sc̄s ē hō: vt hōiēm sequendo qd̄
potes ad deū puenias qd̄ non pote
ras Ip̄e ē mediator in fact⁹ est sua
uis Quid suavi⁹ pane āgeloz: Quo
modo nō est suavis dñs qm̄ panē an
gelorum māducauit hō: Nō em̄ aliū
de viuit hō et aliunde viuit angel⁹ ip̄
sa est veritas ip̄a est sapientia ip̄a ē
v̄tus dei Sed quō ea p̄fruntur an
geli tu nō potes Illi em̄ quō p̄frun
tur: Sicuti est. in p̄ncipio erat v̄buz
⁊ v̄bum erat apud deū ⁊ de⁹ erat v̄
bum p̄ qd̄ facta sunt omnia Tu at̄ q̄
modo p̄tingis: Quia v̄bum caro fac
tum ē ⁊ habitauit in nob̄ Vt at̄ panē
angeloz māducaret hō: creator āge
lorū fact⁹ ē hō Psallite ergo nomi
ni ei⁹ qm̄ suavis ē Si gustatis psalli
te. si gustatis qm̄ suavis ē dñs psalli
te: si bñ sapit quod gustatis laudate
Quis tā ingrat⁹ ē vel coquēti v̄l pas
centi vt cū fuerit pulmēto aliquo de
lectatus non reddat grām laudando
qd̄ gustat: Si de h̄is nō tacem⁹ de il
lo q̄ dedit oīa tacebim⁹: Psallite no
mini ei⁹ qm̄ suavis ē: ⁊ audite iā opa
ei⁹ Tenebatis em̄ vos fortassis vi
dere bonū omniū bonoz bonū a q̄ sit
ōnia bona bonū fine quo nichil ē bo
num ⁊ bonū qd̄ fine ceteris bonū est
uu iij

tendebatis vos ut videretis et forte
in extendenda acie mentis vestre de-
ficiebatis. Hoc enim ex me conscio fic-
patior. Sed et si est aliquis sicut fieri potest
et valde potest acie mentis fortior me et
cōtuitum cordis sui diu figit in eo quod
est: laudet ille ut potest. et quoniam nos non
possumus laudet. gratias tamen illi qui in hoc
psalmo tepavit laudem suam ut et firmo-
rum esset et infirmorum. Nam et in illa mis-
sione serui sui moysi cuius diceret ego
sum qui sum. et dices filiis israel qui est
misit me ad vos quia ipsum proprie esse me-
ti humane difficile erat capere. et mitte-
batur homo ad homines quibus non ab homi-
ne: continuo deus tepavit laudem suam et
hoc de se dixit quod capere dulciter posset
non in eo voluit remanere quod lauda-
batur quo non posset laudator attin-
gere. vade inquit dic filiis israel deus ab-
raham deus ysaac deus iacob misit me
ad vos: hoc in nomen est in eternum.
Certe domine nomen illud habes quia tu dix-
isti ego sum qui est misit me ad vos:
vnde modo nomen mutasti ut diceret de-
us abraham et deus ysaac et deus iacob.
Nonne tibi videtur ratio eius respondere
et dicere quod dixi ego sum qui sum verum
est sed non capis. Quod autem dixi ego sum
deus abraham et deus ysaac et deus ia-
cob et verum est et capis. Quod enim ego
sum qui sum ad me pertinet. quod autem deus
abraham et deus ysaac et deus iacob ad
te pertinet. et si deficiis in eo quod in sum:
capere quod tibi sum. Et ne forte quisquam
putaret illud quod dixit deus ego sum
qui sum et qui est misit me ad vos hoc
solum eternum eius nomen esse. quod autem dix-
it deus ego sum deus abraham et deus
ysaac et deus iacob temporale nomen esse
non curavit deus cum dixisset ego sum qui
sum et qui est misit me ad vos. dice-
re quod hoc eius nomen sit in eternum quia et si
hoc non diceret intelligeretur. et enim

vere est et eo ipso quod vere est fine initio
et fine termino est quod vobis propter homines
est ego sum deus abraham et deus ysaac
et deus iacob ne ibi suborieretur hu-
mana sollicitudo quia hoc temporale est non
sempiternum. securos nos fecit quia de
temporibus ad eternam vitam nos per-
ducit. Hoc inquit nomen est in eter-
num non quia eternus abraham et eternus
ysaac et eternus iacob: sed quia deus illos
facit eternos postea fine fine. Habu-
erunt quippe initium: sed finem non habe-
bunt. In abraham et ysaac et iacob to-
tam ecclesiam eius cogitate. omne autem semen israel
cogitate: omne autem semen israel non solum
quod est ex carne sed etiam quod est ex fide.
Aplius enim gentibus loquebatur quibus
dicebat. si ergo vos christi ergo semen
abrahe estis secundum promissionem here-
des: benedicimur ergo omnes in deo
abraham et ysaac et iacob. Arbor enim qui
dem benedixit quandam. eamque oliuam
creavit sicut dixit apostolus ipsos patriarchas
secundum. vnde effloruit populus dei:
sed hec arbor oliue putata est non am-
putata. et in superbi rami facti sunt ipse
est blasphemus et impius populus iudeorum
miserunt tamen rami boni et utiles nam
in apostoli. et cum ibi rami utiles relic-
ti essent per dei misericordiam inserti est et oleas-
ter gētium. cui dicit apostolus tu autem cum es
oleaster insertus es in illis et ptericeps
pinguedinis oleae factus es: noli glo-
riari aduersus ramos. quod si gloriaris:
non tu radicem portas sed radicem te. Hec
vna arbor est pertinens ad abraham et ysaac
et iacob: et quod plus est magis ad ab-
raham et ysaac et iacob oleaster inser-
tus quam rami confracti. Illi enim per frag-
mentum iam non ibi sunt: oleaster non ibi
erat et ibi est. Illi per superbiam frangi-
meruerunt: iste per humilitatem inseri-
meruit. Illi amiserunt radicem: iste te-
nuit eam. Cum ergo audistis israel de

isrl' ptinentes ad deuz: in nolite vos
facere alienos Oleaster quidē fuit
sed oliua estis. princeps pinguedinis
oliue Nam vultis nosse in abraham
et ysaac et iacob quomō sic fit insertus
oleaster. ut putetis vos ad hanc ar-
bozem nō ptinere. qz nō ptinet car-
naliter ad semen abraham: Dñs quā
do miratus ē fidē centurionis illi⁹ q
non erat de pplo isrl' sed erat de po-
pulo gentiuz: propterea inquit dico
vobis qz multi ab oriente et occidēte
venient Ecce iam oleaster in manu i-
sertoris: multi ab oriente et occiden-
te venient Videmus quid ferat inse-
rendum: vbi inferat videam⁹ Et re-
cūbent inquit cū abraham ysaac et ia-
cob in regno celoz Videmus et quid
inseruit et vbi inseruit De ramis sup-
bis naturalibz quid dicis: Filij autē
regni ibūt in tenebras exteriores: ibi
erit fletus et stridor dentiū Ihesus pre-
nunciata res impleta Ergo psallite
dño qm̄ suavis est: et attendite q cir-
ca nos fecit **Q**m iacob elegit sibi do-
minus isrl' in possessionem sibi Lau-
date psallite qm̄ fecit ista Talia dico
q capere valeatis Ceteras gētes sub
angelis posuit: iacob elegit sibi dñs
isrl' in possessionem sibi Bēntē suā fe-
cit agrum quē coleret quē ipē semia-
ret Quis ipē oēs gentes cōdiderit
ceteras angelis pmisit. sibi istā possi-
dendā seruādamq deputauit Hunc
populū hūc iacob merito illi⁹ an gra-
cia sua: De nōdum nat⁹ ait qz maior
seruiet minori Apl's dixit qd meritū
habere nōdum nati potuerūt: anqm̄
quisqm̄ egisset aliquid boni aut mali
Nō ergo se extollat iacob: nō glorie-
tur nō suis meritis tribuat An ē pre-
cognitus an predestinat⁹ an electus
nō suis meritis elect⁹ sed grā dei in-
uentus et viuificat⁹ Sic et oēs gētes

187
Nam ut inferet⁹ qd meruit oleaster
amaritudinē bazarū. sterilitate filuef-
tri: Lignū quippe erat filue non agri
dñci: et tñ ille per miām suā et oleas-
trum inseruit in oliuā Sed adhuc nō
erat insertus oleaster: qm̄ dñs elegit
sibi iacob isrl' in possessionem sibi Et
quid ppha: **Q**m ego cognoui qd
mag⁹ est dñs **A**dēte volante ad lu-
perna erecta a carne trāscendentem
creaturā pgnouit qz mag⁹ est dñs
Nō oēs possunt videndo pgnosce-
re. laudant qd fecit: suavis ē Jacob
elegit sibi dñs: isrl' in possessionē sibi
Et hic illum laudas: nā et ego cogno-
ui qz magnus ē dñs Propheta loq-
batur qui intravit in scūarium q au-
diuit forte ineffabilia vba q non licet
hōi loqui: qui dixit qd posset ab ho-
minibz dici et tenuit apud se quod nō
posset dici Ergo et audiatur ad quod
possum⁹: et credatur ad qd non pos-
sumus Ad qd possum⁹ audiatur qm̄
iacob elegit sibi dñs isrl' in possessio-
nem sibi ad qd nō possum⁹ credatur
qz ipē cognouit qd mag⁹ ē dñs Si
illi dicerem⁹ rogam⁹ te explica mag-
nitudinem illi⁹: nonne forte rñderet
nobis. nō est valde mag⁹ quē vide-
o si a me poterit explicari: Ikedeat q
ad opa ei⁹ et dicat nobis Habeat ipē
in psciā magnitudinem dñi quā vidit
quā nobis credendā cōmēdauit quo-
nrōs oculos perducere nō potuit et e-
numeret quedam q hic dñs fecit ut et
nobis qui magnitudinē illi⁹ sicut ille
videre nō possum⁹ dulcescat ex ope-
ribus suis q cape non possumus **E**r-
ego inqt cognoui qd mag⁹ est dñs
Ut de⁹ nī sup oēs deos Quos de-
os: Sicut dicit apl's et si sunt q dicāt
dñi in celo et in terra sicut sūt dñi mlti et
dñi multi: nobis tñ vn⁹ est de⁹ pī ex
quo oīa et nos in ipō et vn⁹ dñs nos-

uu iij

ter ihūs xpūs per quē omnia ⁊ nos
p ipm Dicatur dñi hoies dictū ē enim
de⁹ stetit in synagoga deoz. dictum
est ego dixi dii estis ⁊ filij altissimi o-
nes: nōne sup hoies deus? S; quid
magnum si sup hoies de⁹. Et sup āge-
los de⁹. qz angeli nō fecerūt deū: an-
gelos fecit deus. ⁊ necē est sup ōnia
q̄ fecit sit ipē qui fecit. Cognoscēs er-
go magnitudinem dñi iste. ⁊ videns
eū sup oēm eē creaturā nō tm corpa-
lem sed etiā spirituale rex magn⁹ in-
quit sup oēs deos Ipē est summus
de⁹ q̄ super se nō habet deū. Opa di-
cat: ipa capiūtur. **O**mnia q̄cūq; vo-
luit dñs fecit in celo ⁊ in terra: in ma-
ri ⁊ in omnib; abyssis. Quis at ppre-
hendat hec quis enumeret opa dñi i
celo ⁊ in terra in mari et in ōib; abyf-
sis. Si cōprehendere oīa non possu-
mus tm incōcuisse tenere debem⁹ qm̄
q̄cquid creaturarū in celo quicq; in t-
ra quicq; in mari et in ōibus abyssis
a dño factū est: qz omnia q̄ voluit fe-
cit in celo ⁊ in terra ⁊ in mari ⁊ in ōi-
bus abyssis sicut iā dixim⁹. Nō oīa q̄
fecit coactus est facere: s; oīa q̄cūq;
voluit fecit. Causa oīm q̄ fecit volun-
tas ei⁹ est. Facis tu domū. quā si nol-
les facere sine habitatione remane-
res: necessitas coegit te facere domū
nō libera voluntas. Facis vestē qz si
non faceres nud⁹ ambulares. Ad fa-
ciendam ergo vestē necessitate duce-
ris nō libera volūtate. Cōseris mon-
tem vitib; . semē spergis: qz nisi fece-
ris alimenta nō habebis. Quā h̄ neces-
sitate facis. De⁹ bonitate fecit et nul-
lo qd fecit eguit: iō oīa q̄cūq; voluit
fecit. Putas habemus ⁊ nos qd libe-
ra volūtate faciamus. Ea em̄ q̄ dixi-
mus ex necessitate facerem⁹: qz si nō
fecerim⁹ egentes ⁊ inopes remane-
rem⁹. Inuenim⁹ aliqd qd libera vo-

luntate faciam⁹. Inuenimus plane
cū ipm deū amādo laudam⁹. Hoc ei
libera voluntate facis. qm̄ amas qd
laudas: nō em̄ ex necessitate sed quia
placet. Nō iustis ⁊ sanctis dei placuit
de⁹ etiā flagellans eos. Nō inq̄s om-
nibus displicet placuit illis: et s; fla-
gello ei⁹ in erūpnis in laboribus in
vulnerib; in egestate pstituti lauda-
uerunt deū. Nō em̄ displicuit nec tor-
quēs hoc est gratis amare. nō quasi
pposita acceptione mercedis. qz ipa
merces tua summa de⁹ ipē erit qz g-
tis diligis et sic amare debes vt ipm
p mercede desiderare nō desinas q
solus te faciet: sicut philipp⁹ deside-
rabat cū diceret ostende nobis patrem
⁊ sufficit nob. Merito qz h̄ de libera
volūtate facim⁹ ⁊ de libera volūtate
facere debem⁹. qz delectati facimus
de hinc amādo facim⁹: qz ⁊ si corripi-
mur ab illo nobis nūq; displicere de-
bet qz sp iust⁹ est. Hoc dixit ille lau-
dator ei⁹ in me sunt deus vota tua q̄
reddā laudatioēs tibi: ⁊ alio loco vo-
luntarie sacrificabo tibi. Quid ē vo-
luntarie sacrificabo. Voluntarie lau-
dabo te qz sacrificiū laudis inq̄t glo-
rificauit me. Si cogērer; offerre do-
mino tuo sacrificiū gratū illi ⁊ accep-
tum sicut antea videbātur sacrificia
in vmbra futuroz forte nō inueniēs
in grege tuo placitū thaurū i capris
hircū are dñi dignū nec in ouili tuo
arietē dignū ad victimā dño tuo ⁊ nō
inueniens satageres qd faceres ⁊ di-
ceres forte dō volui ⁊ nō habui. Nō
quid potes de laude dicere volui ⁊ nō
habui. Ip̄z voluisse ⁊ laudasse ē. Nō
em̄ vba a te qrit de⁹ sed cor. Neq; ei
p̄t q̄qm dicere ⁊ linguā nō habui. Si
q̄s obmutescit aliq̄ valitudiē: linguā
nō habuit ⁊ tm laudē habuit. Si ei de-
us aures carnales haberet. et sono

188
tui corporis indigēt et idcirco cū remā
fisses sine lingua sine laude etiam re=
maneres: nūc vō qz cor qrit cor in=
spicit intus testis ē iudex approba=
tor adiutor coronator sufficit vt of=
feras voluntatē Cū potes ore cōfi=
teris ad salutem cū at nō potes cor=
de credis ad iusticiam corde laudas
corde bñdixis corde i aram psciē vic=
timas sacras impōis: et rñdetur tibi
pax in terra hōibz bone voluntatis.
Ille igitur de⁹ qui ops est in celo et i
terra oīa q̄cūqz voluit fecit: tu in do=
mo tua nō facis oīa q̄ vis Ille in ce=
lo et in terra oīa q̄ voluit fecit: tu fac=
i in agro tuo oīa q̄ vis **A**lta vis: et
nō potes in domo tua facē oīa q̄ vis
Cōtradicit forte vxor dñcūt filij: ali=
qn et seruu⁹ p̄tūmācia p̄tradicit et nō
facis qd vis Sed facio in q̄s qd vo=
lo qz in nō subdito ac p̄tradicēte vin=
dico **N**ec h̄ facis qd vis aliquñ vindi=
care vis et nō potes aliquñ minaris et
aīqz facias qd minaris morer⁹ **D**u=
tam⁹ in teipso fac⁹ qd vis: Frenas o=
nes cupiditates tuas: Forsitan fre=
nas nūquid efficis vt cupiditates nō
surgāt q̄s frenas: Certe em̄ h̄ vis nō
titillari molestia cupiditatū tuarū et
tñ caro p̄cupiscit adūsus spiritū et spi=
ritus adūsus carnē vt nō ea q̄ vult⁹
faciat⁹ Tu in teipso nō facis qd vis
de⁹ at noster in celo et in tra oīa q̄cū=
qz voluit fecit **I**pse tibi det grām vt i
teipso facias qd vis **N**isi em̄ ipso ad=
iuuante nec in te fac⁹ qd vis **E**tem cū
ille nō faceret in se qd vellet qz idcir=
co caro p̄cupiscit adūsus spiritū spi=
ritus at adūsus carnē vt nō ea q̄ vul=
tis faciat⁹: cū de seipso gemēt dicēs
cōdelcōr legi dei scdm̄ interiorem ho=
minē video aliā legē in mēbris meis
repugnātem legi ment⁹ mee et capti=
uum me ducentē in lege pccī q̄ est in
mēbris meis qz nō solū in domo sua

nec solum in agro suo. s; in carne sua
vel in spū suo nō impleuit q̄ volebat
clamauit ad deū qui oīa q̄cūqz volu=
it fecit in terra et dixit infelix ego hō.
q̄s me liberabit de corpe mortis h⁹?
Et ille bonus et ille suavis tāqz respō=
deret ei cōtinuo sbiecit: grā dei p̄ ihe=
sum xpm dñm nostrū **H**anc ḡ suauī=
tatem amate hāc suauitatē laudate.
Intelligite deū q̄ oīa q̄cūqz voluit fe=
cit in celo et in terra: ipe et in vob fa=
ciet qd vultis. ipo adiuuāte volūta=
tem vrām implebitis **S**z dū non po=
testis cōfitemini: cū poteritis grās
agite. iacentes clamate: erecti supbi
re nolite **I**lli ergo in celo et in tra oīa
q̄cūqz voluit fecit in mari et in oībus
abyssis **S**uscitans nubes ab extre=
mo tre **V**idem⁹ ista opa dñi in eius
creatura: veniūt em̄ nubes ab extre=
mo terre ad mediū et pluūt vnde sur=
rexerūt nescis **E**rgo indicat illud p=
pheta ab extremo tre siue ab ymo si=
ue a circūdatioē finīū terre **N**ū vult
excitat nubes tñ a tra **F**ulgura in
pluvia; fecit **N**ā fulgura sine pluvia
trerent te et nō tibi darent **F**ulgura sē
p̄tremiscis: pluit gaudes **F**ulgura in
pluiā fecit **Q**ui terruit ipe vt gaude=
res refecit **Q**ui educit ventos de
thesauris suis: ab occultis causis vñ
nesci⁹ **Q**z em̄ flat vent⁹ sentis. q̄ causa
flat vñ de q̄ thesauro rōnis educt⁹ sit
nescis. debes deo tñ pietatē credēdi
qz nō flaret nō iussisset ille q̄ fecit: nō p=
duxisset ille q̄ creauit **V**idemus ḡ h̄ in
creatura ista. laudam⁹ miram⁹ bñdi=
cimus deū: videam⁹ q̄ fecit in hōibz
p̄p̄plm suū **Q**ui pcussit p̄moge=
nita egipti **E**tem illa diuina dcā sē q̄ a
mares et nō erāt dcā q̄ timēs **A**ttēde
qz et qñ irascit facit qd vult. pcussit p̄=
mogeita egipti **A**b hōiē vsqz ad pec⁹ i
misit sīg et p̄digia i medio tui egipte
nost⁹ legist⁹ qñta p̄ moyse fecerūt ma

nus dñi in egiptios: ad terrēdos ad
ptundendos ad deiciendos supbos
egiptios. **I**n pharaonē et in ōnes
seruos ei⁹. Parum est in egipto. qđ
postea qđ eductus ē in ppl's. **Q**ui
percussit gentes multas: que posside-
bant terrā quā volebat de⁹ dare po-
pulo suo. **E**t occidit reges fortes:
seon regē amorreorum et og regem
basan et oīa regna chanaan. Omnia
ista quō commemorat breuiter psalm⁹
sic ea legim⁹ in alijs libris dominicis
et magna ibi man⁹ domini. Qñ tu vi-
des que facta sunt i impios: caue ne
fiant in te. Ad hoc em̄ in illos facta sūt
vt tu trāsires et eos nō imitareris et
taliam nō patereris: tñ vide qđ flagel-
lum dñi ē sup omnē carnē. Ne putes
te nō videri qñ peccas ne putes te cō-
tempni ne putes dñm dormire: attē-
de exempla bñficioꝝ dei cū ea reco-
lis et cū vindictā dī recolis time. Om-
nipotens ē et ad cōsolandū et ad casti-
gandū: iō sunt ista vtilia cū leguntur.
Qñ autē pius videt qđ passus est im-
pius: purgat se ab ōni impietate ne
veniat et ipse in talem penā talēq; vin-
dictam. Bñ ergo h̄ accepisti qđ deī
fecit deus: Expulit impios. **E**t de-
dit terram eorū hereditatem heredi-
tatem isrl' seruo suo. Deī exultatio
laudis ei⁹. **N**ōne nomen tuū in sc̄m
Post ista oīa q̄ fecisti quid em̄ video
q̄ fecisti: Inspicio creaturaz tuā quā
fecisti in celo. inspicio hāc vnā ptem
vbi habitamus: et hinc video bñficia
tua nubiū ventoz pluuiarū. Popu-
lum tuū attendo eduxisti eos de do-
mo seruitutis signa et pdigia fecisti
int inimicos eoz punisti eos q̄s mo-
lestos paciebant: impios de trā eie-
cisti. reges eoz occidisti: terrā eorū
ppl'o tuo dedisti. Vidi omnia et imple-
tum ē os meū laude: dixi dñe nomē

tuū in sc̄a. Hec qđem ad lrām quo-
modo scripta sunt videm⁹: nouim⁹
laudam⁹. Si autē aliquid significāt: n̄
sim onerosus dū explico vt potero.
Ecce in ip̄is hōibz possum agnosce-
re: qz in celo et in terra oīa q̄cūq; vo-
luit fecit. Celū em̄ ethereū spūales ac-
cipio terrā carnales. et hīs duobz tā-
qm̄ celo et terra cōstat ecclā dei: et ad
spūales ptinet pdicatio. ad carnales
ptinet obsecratio. **I**nā celi enarrāt
glām dei et facta manū ei⁹ annūci-
at firmamentū. Si autē terra dei non
eēt plebs dei: nō diceret apl's dei edi-
ficatio dei agricultura estis sicut sa-
piens architectus fundamentū po-
sui ali⁹ superedificat. Ergo edificium
dei sum⁹: et ager dei sum⁹. Quis inqt
plantat vineam et de fructu ei⁹ nō p-
cipit: Ego plātavi apollo rigauit sed
de⁹ incrementū dedit. Ergo et in ecclā
sua et in pdicatoribz suis et in plebībz
suis tanq; in celo et in terra oīa q̄cūq;
volut fecit. Paruz est in eis: in mari
et in omnibz abyssis oīa q̄cūq; voluit
fecit. **E**t dare sunt oēs infideles ōnes
nōdum credentes: et in eis oīa q̄cūq;
volut fecit. **N**on em̄ seruiūt infideles
nisi pmittātur aut vindicatur in eos
qñ puerfi sunt nisi vt iusserit ille q̄ fe-
cit oēs gentes: Puta qz mare ē non
trā. nūqđ iō a ptate dei omnipotentis
alienū ē: Et in mari et in ōibz abyssis
q̄ voluit fecit. Qui sūt abyssi: Latet
corda mortaliū: pfunde cogitati-
ones hōim. Quō et ibi facit de⁹ quod
vult: Qz dñs interrogat iustū et ipiū
q̄ aut diligit iniq̄tatem odit aiām suā.
Et vbi illū int'rogat: Alibi scriptū ē: i
cogitationibz impij interrogatio e-
rit. Ergo et in ōibz abyssis oīa q̄ voluit
fecit. Latet cor bonum latet cor ma-
lum: abyssi est in corde bono et in
corde malo. Sed h̄ nuda sunt dō quē

189
nichil latet Cōsolatur cor bonū: tor-
quet cor malū. Omnia ergo q̄ voluit
fecit in celo ⁊ in terra in mari ⁊ in ōni-
bus abyssis: suscitās nubes ab extre-
mo terre. Quare nubes? Predicato-
res verbi vitatis sue. De quibz nubi-
bus alio loco irascēs vinee sue dicit:
mādabo nubibz meis ne pluant sup-
eam ymbre. Et parū est excitasse nu-
bes de isrl̄ ⁊ de isrl̄ quos misit pre-
dicare euāgelium suum in toto orbe
terrarū: de quibz nubibz dictū ē. in ō-
nem terrā exiuit son⁹ eorū et in fines
orbis terre vba eorū. parū est h̄: s; qz
ipse dñs ait. Predicabitur h̄ euange-
liū regni in toto orbe terrarū in testi-
monium ōibus gentibz et tūc veniet
finis: excitat nubes ab extremo ter-
re. Nam crescente euāgelio vñ erūt
p̄dicatores euāgelij in finibz terre nī
ibi excitet nubes ab extremo terre?
De ipis nubibz quid opatur? Fulgu-
ra in pluuiam fecit. Adinas ad miām
flexit. de terroribz irrigauit. Quō de
terroribz irrigauit? Qñ tibi minatur
de⁹ per p̄pham ⁊ per apostolū et ti-
mes. nonne choruscatio terruit te?
Sed cū penitendo corrigeris et ag-
noscis hoc miā fieri: in pluuiā vertit
fulguris terror. Qui educit vētos de
thesauris suis. Eosdē puto predica-
tores ⁊ nubes ⁊ ventos: nubes p̄p̄
carnē ventos p̄pter spiritū. Nubes
em̄ videntur: venti sentiūtur ⁊ nō vi-
dentur. Deniqz qm̄ carnē videm⁹ esse
de terra: nubes inq̄t excitat ab extre-
mo terre. Exp̄ssit vnde excitet nubes
venit ad ventos: qz spūs hōis igno-
ratur vñ veniat. Producent inq̄t vē-
tos de thesauris suis. Paululū atten-
de: ⁊ cetera videam⁹. Qui percussit p̄-
mogenita egipti ab hōie vsqz ad pe-
cus. Primogenita nostra salua sint ī
dño: qm̄ ip̄e ea dedit nob̄. Adolestā

aūt pena est: ⁊ nimīū terribilis plaga
mors primogenitorū. Que sunt p̄mo-
genita nr̄a? Adores isti nostri qbus
nūc seruim⁹ deo ip̄a sunt p̄mogeni-
ta. Primicias em̄ habem⁹ ip̄am fidē
vñ incipim⁹. Ecce quippe dñm ē ⁊ ve-
nies ⁊ p̄transies ab initio fidei: ⁊ ne-
mo incipit bñ viuere nisi a fide. Fides
ergo nr̄a in primogenitis nostris ē.
Qñ custoditur fides nr̄a: cetera sub-
sequi p̄nt. Nā qd purgātur hōies co-
tidie p̄ficiendo in meli⁹ meliusqz vi-
uendo ip̄o interiore homine renoua-
to de die in diem sicut dicit ap̄ls et si
exterior noster hō corrūpitur interi-
or aūt renouat⁹ de die in diem: iō fit
qz p̄mogenita fides viuit. De q̄ p̄mo-
genita fide ⁊ ap̄ls ait. nō solum at̄ s;
⁊ nos ip̄i p̄micias spūs hñtes id ē dā-
tes iam deo primicias spūs nostri h̄
est ip̄am fidē tanqz p̄mogenita nos-
tra: tñ in nobismetip̄is ingemiscim⁹
⁊ adoptionē expectātes redēptionē
corpis nostri. Si ergo magna dei ḡ-
cia est vt cōseruetur fides nr̄a: mag-
na pena ē occidere p̄mogenita quā-
do hōies in afflictione ecce cōstituti
p̄dunt fidē. Affligūt em̄ eccām vt per-
dant fidē. Nā et ip̄a egipt⁹ afflictio ī-
terp̄tatur. Quicūqz ergo affligūt ec-
clesiam quicūqz scādala ecce imittūt
⁊ s̄xp̄iani appellantur moriūt⁹ p̄mo-
genita eorū. Erūt infideles ⁊ erūt ina-
nes hñtes tñ nomē ⁊ signū: in cor-
de at̄ p̄mogenitū suū sepelierūt vsqz
adeo vt qñ ei aliqd dixeris p̄p̄ bonā
vitā p̄pter spē vite et̄ne ⁊ p̄p̄ timo-
rem ignis eterni apud se subsannet ā
fitalis ē vt audeat corā te os torque-
at ⁊ dicat quis huc inde reuersus ē?
Dicunt sibi homines qd volūt ⁊ xp̄i-
anus est. sed quia affligēs occisus ē
primogenitus eius. mortua ē fides
eius: et hoc ab homine vsque ad pe-

cus Dicā frēs qđ sentio hoīes intel-
ligas spūaliter significari tñ doctos
ppter rationalē aiām qđ est hō peco-
ra. vō indoctos sed tñ habentes fidē
nam nō haberent p̄mogenita Sunt
docti q̄ affligūt eccām scismata et he-
reses faciendo Proinde nec in illis i-
uenis fidem: qm̄ facti sunt egipt⁹ id
est afflictio p̄p̄to dei Occisa sunt pri-
mogenita eorū: trahunt post se tur-
bas indoctas ip̄a sunt pecora In hac
ergo afflictione qua eccl̄a affligitur
moritur in affligentibz fides: moriū-
tur p̄mogenita ⁊ in ip̄is doctis et in
doctis: qz occidit de⁹ p̄mogenita e-
giptiorū ab hoīe vsqz ad pec⁹ **I**m-
misit signa ⁊ p̄digia in medio tui e-
gipte: in pharaonem et in oēs suos
ei⁹ Pharaon rex egiptiorū: nomen at-
tendite ⁊ videte quēadmodū ista fa-
cit de⁹ Rex in omni gñe prior ē egip-
tus afflictio ē. pharaon dissipatio Af-
flictio ergo regē habet dissipationē
qz illi qui affligūt eccām. dissipati af-
fligunt Ut em̄ affligāt dissipant⁹ qm̄
rex ducit. pplus sequitur. p̄cedit dissi-
patio sequitur afflictio Audite audi-
te noiā hec interpretatione typica ⁊ sa-
pientia plena: nec vnū inuenis ex is-
tis nōibz qđ boni aliqd̄ iterptat⁹ ubi
exercuit de⁹ iram suā **P**ercussit gē-
tes multas: et occidit reges fortes
Dic quos reges ⁊ quas gētes graui-
das sacramentis **S**eon regem a-
morreorū occidit Audite noiā: seon
regem inqt amorreorū occidit Occi-
dit plane: ⁊ nunc occidat a cordibus
seruorū suorū. ⁊ a temptationibz eccē
sue. nec cesset man⁹ ei⁹ in occidēdis
talibz regibus ⁊ talibz populis In-
pretatur em̄ seon tēptatio oclorū
⁊ amorrei interpretantur amaricātes
Jam h̄ videte si intelligere possum⁹
quō amaricantes regem habeāt tēp-

tationem oculorū Temptatio o-
culorū non est nisi mendacio oculo-
rum Habet rem. veritatem non ha-
bet Jam quid mirum est si amaricā-
tes talem habeant regē mendacē re-
gem: Nisi enim mendacium et simu-
latio p̄cedat: nō sunt amaricātes in
ecclesia Inde enim amaricant qz fin-
gunt P̄cedit temptatio oclorū
amaricatio sequitur: ⁊ in ip̄o dyabo-
lo p̄cessit Nam si temptatio oclorū
non est. quomodo trāsfigurat
se velut in angelū lucis: Occidat ma-
nus domini ⁊ illum et illos: illū ne in-
ducat. illos vt corrigantur Etenim i
vnoquoqz hoīe occiditur ille rex quā-
do dampnat simulationem ⁊ diligit
veritatem **M**an⁹ non quiescit id a-
gere Nam quēadmodum egit ad lit-
teram tūc. sic agitur nūc spūaliter vt
impleat quod tūc propheticē p̄nun-
ciauit Occidit etiam alium regem et
alium populum ei⁹ **E**t os regem
basan Et hic q̄ malus. **O**s interpreta-
tur cōclusio: basan interpretatur cōfu-
sio **M**alus est rex ille: qui interclu-
dit viā ad deum Hoc em̄ agit dyabo-
lus semper opponēdo figmenta sua
opponēdo ydola sua: opponēdo se-
nccarium p̄ arrepticios sortilagos.
augures aruspices magos demoni-
osorū p̄cludit viā Quō per xpm̄ id a-
gitur vt pateat viā q̄ fuerat interclu-
sa. nā p̄ eum redēpt⁹ quidā dicit et in
deo meo trāsgrediar murū: sic dyabo-
lus nichil aliud agit n̄ vt interclu-
dat viā ne credatur in deū Si em̄ cre-
ditur in deū patet viā: ⁊ ip̄e xp̄us est
viā Si at nō creditur in deū: interclu-
sa ē viā Si at interclusa fuerit qz nō
creditur. quid restat n̄ vt cū venerit q̄
nō credebatur cōfundatur q̄ nō cre-
diderūt: Quare: Quia cōclusio p̄-
cedit: ⁊ sequitur cōfusio **C**ōclusio p̄-

cedit ut rex: sequitur confusio tanquam
plebs Quos modo conclusit ut non cre-
dant in christum. quando apparuerit christus
omnes confundentur et transducet eos
ex aduerso iniquitates eorum Tunc dicet
impii confusi. quod nobis profuit superbia.
Magna misteria fratres mei dissipatio
ex afflictione dissipantur ut affli-
gantur Magna misteria temptatio o-
culorum id est fallacia rex amaricantium
fallunt enim ut amaricent Conclusio rex
confusionis: concluduntur enim ne tran-
seant ad fidem et cum venerit in quem cre-
dimus confundentur **E**t omnia regna
chanaan occidit deus Chanaan inter-
pretatur patus humilitatis humilitas
quasi bonum aliquid significat sed si sit uti-
lis humilitas: nam mala humiliatio pe-
nalis est Si enim humiliatio non pertine-
ret ad penam: non diceretur quod se exal-
tat humiliabitur Non enim beneficium illi
prestatur: quoniam punitur ut humilietur
Chanaan ergo modo superbus est Om-
nis impius omnis infidelis exaltat cor
suum: non vult credere in deum Sed he-
xaltatio patitur est humilitati in die iu-
dicii: tunc humiliabitur quoniam non vult Sunt
enim vasa ire que perfecta sunt ad perditionem
Non extollant se garriant. ex-
tendant se super fideles. irrideant fide-
les blasphemant christianos. dicant a-
nicularia sunt ista que dicunt de die iudi-
cii Ista elatio eorum patitur est humilia-
tioni quoniam venerit iudex qui modo annun-
ciatus irridetur: tunc ille qui modo super-
bit non utiliter sed penaliter humilia-
bitur Non autem non humiliabitur sed pa-
tur humilitati: id est patitur dampnati-
oni paratur victimae Omnia ergo ista e-
uertit deus corporaliter tunc quoniam pres-
nostri educti sunt de terra egypti eue-
nit spiritualiter nunc. nec cessat manus
eius usque in finem Nonne istas poten-
cias dei tunc putes pactas cessasse: domine

190
nomen tuum inquit in seculo id est non ces-
sat misericordia tua. non cessat manus tua in se-
culo ista facere que tunc pronunciasti
figurando Omnia enim illa in figura con-
tingebant illis: scripta sunt autem ad cor-
rectionem nostram in quos fines seculo-
rum obuenit **O**mnine memoriale tuum
in generatione et generationem Generatio
ista et generatio altera. generatio que fide-
les efficimur et per baptismum renas-
cimur: generatio que a mortuis resur-
gemus et angelis coniuncti vivemus In-
eternum memoriale tuum domine et super istam
generationem: quia nec nunc oblitus est
ut vocaret nec tunc obliviscetur ut co-
ronet Memoriale tuum in generatione
et generatione **O**mnis iudicabit domi-
nus plebem suam: populus certe omnia illa in
populo iudeorum Non quod iam remanserunt opera
eius postquam induxit plebem suam in terram pro-
missionis: Adhuc plane iudicabit dominus
plebem suam: et in servis suis advocabit
Iam iudicavit ipsam plebem: excepto iu-
dicio futuro. iudicata est plebs iudeo-
rum Quid est iudicata Separati in se
iusti: et remanserunt iniusti Si autem me-
tior aut mentiri existimor quia dixi iam
iudicata est: audiui dominum dicentem in iu-
dicio veni in hunc mundum ut qui non vi-
dent videant et qui vident ceci fiant Ex-
cecati sunt superbi illuminati sunt humiles
Iudicavit ergo plebem suam Ipse iudicium
dixit ysaas: et nunc tu domine iacob ve-
nite abulem in lumen domini Parum est hoc. sed
quid sequitur? Dimisit enim plebem suam
domum israel Ipsa est domus iacob: que est
domus israel Qui enim iacob: ipse est
israhel Nonne sanctas litteras et puto quod vo-
bis veniat in mentem quia ipse iacob quoniam vi-
dit angelum secum luctari tunc accepit
nomen ut appellaretur israel Unus homo
est siue iacob siue israel: una persona est
domus iacob et domus israhel una
gens una plebs: hanc inuitat et hanc

dimittit Et nūc iā certe occidisti xpm
o domus iacob iam occidisti xpm iā
caput añ crucem agitasti iā penden
tem irrisisti . iam dixisti si fili⁹ dei es
descende de cruce : iā rogauit medic⁹
p freneticis pater ignosce illis nō ei
sciunt quid faciunt Certe iam fecisti
ista omnia : ⁊ nunc crede in eū quem
occidisti bibe sanguinē quem fudisti
Et nunc tu dom⁹ iacob testiōniū ex
te exponere cupio qđ hic dixit qm iu
dicabit dñs plebē suā : ⁊ in seruis su
is aduocabitur Iudicasse em̄ intelli
gitur plebē suā separando in ipa ple
be sua bonos a malis : fideles ab infi
delibus aplos a iudeis mendacibus
Hoc significauit vt dicere ceperam
p prophetam dicēs . iā post illa mala
oīa o tu dom⁹ iacob venite ābulem⁹
in luce dñi Quare vobis dico venite
ambulem⁹ in luce dñi . qre vobis di
co venite ambulem⁹ : Ne remanen
do in iudaysmo nō pueniatis ad xpm
Quare : Nō semp ibi pphetat⁹ ē cris
tus : Sed nūc dimisit plebem suā do
mum isrl⁹ Venit dom⁹ iacob : qđ dimi
sit plebē suā domum iacob Venit do
mus isrl⁹ qđ dimisit plebem suam do
mum isrl⁹ Que venit ⁊ qđ dimissa ē nisi
qđ hoc est iudiciū vt qui nō vident vi
deant ⁊ qui vident ceci fiant : Iudica
uit ergo dñs plebē suam Sepauit qđ
⁊ non ibi inueniet quos in regnū suū
restituatur : Plane inuēiet : ⁊ in seruis
suis aduocabitur Nō reppulit ait a
postolus plebē suā quā presciuit Et
vñ pbat : Nam ⁊ ego israhelita sum
Ergo iudicauit dñs plebem suā sepā
do bonos a malis : hoc ē in seruis su
is aduocabitur Quibz : A gentibus
Quāte em̄ gentes credendo veneūt :
Quāti fundi quāta loca deserta mo
do veniunt : Veniūt in nescio quanti
credere volūt ⁊ dicim⁹ eis qđ vult :

Respondent nosse glām dei Credite
frēs mirari nos ⁊ gaudere ad talem
vocem rusticanorū Veniūt nescio vñ
excitati . an nescio quo : Quid dicam
an nescio a quo : Ymmo qđ nemo ve
nit inquit ad me : nisi quē pater trap
erit Veniūt sbito de filua de deserto
de remotissimis ⁊ arduis montibus
ad eccām : ⁊ hāc vocē habent pleriqz
⁊ pene omnes eorū vt videam⁹ vere
intus docentē deum Impletur scrip
tura pphetica qua dictū est : erunt o
nes docibiles deo Quid desiderat⁹ di
cimus illis : ⁊ illi . videre glām dī Om
nes em̄ peccauerunt et egent glā dei
Credunt psecrātur . clericos sibi ordi
nari exigunt Nōne impletur ⁊ in ser
uis suis aduocabitur : Demiqz post ist
am totā dispositionē ⁊ dispensatio
nem pvertit se spūs dei ad exproban
da ⁊ irridenda ydola que iā irrident⁹
ab cultoribz suis **I**dola gentiū ar
gentū ⁊ aurū Ista omnia deo faciē
te qđ in celo ⁊ in terra oīa quecūqz vo
luit fecit qui iudicauit plebē suā et in
seruis suis aduocabitur . quid restat
figmentū nō ridendū nō adorandum :
Ydola gentiū dicturus erat fortasse
vt ptempnerem⁹ ista oīa Dictur⁹ ē
rit ydola gentiū non dico lapides et
ligna . gispsum ⁊ testā : nō h̄ dico do
cibilis materia ē illud qđ valde amat
vel qđ valde honorāt dico ydola gen
tiū argentū ⁊ aurū Certe aurū ē cer
te argentū ē : nūquid qđ lucet argen
tum . lucet aurum ideo oculos habēt
⁊ non vident : Sic quomodo argen
tum est quomodo aurū est vtile for
te auaro nō religioso ymmo vñ nec
auaro vtile sed vtile bñ vtenti vt per
ei⁹ erogationem celestē thesaurum
acquirat . tamen nunc cum ista insen
sata sint qđ facitis homines de argē
to ⁊ auro : Deos Quos deos facitis

191
nōne videtis qđ nō videant? **O**cu-
los habent ⁊ non videbūt aures hñt
⁊ non audient. nares hñt ⁊ non odo-
rabunt. os hñt ⁊ non loquentur ma-
nus hñt ⁊ non opantur pedes hñt ⁊
nō ambulabunt. Omnia ista artifex
faber argentarius facē potuit ⁊ ocu-
los ⁊ aures ⁊ nares et os ⁊ man⁹ et
pedes: sed nec lumen oculis nec au-
ditum auribz. nec vocem ori. nec sen-
sum naribz. nec motū māibz nec iter
pedibz dare potuit. **H**ō rides iam
pculdubio qđ fecisti: si a quo factus
es agnovisti. De illis aut qui non ag-
nouerunt quid dicitur. **S**imiles il-
lis fiant qui faciunt ea ⁊ oēs qui cō-
fidunt in illis. Et creditis frēs expri-
mi in eis quādam similitudinē ydo-
lorum: non quidem in carne eorū sed
in interiore hoīe eorū. **N**ā aures hñt
⁊ non audiunt. ad illos q̄ppe clamat
deus: qui habet aures audiendi au-
diat. **O**culos hñt ⁊ non vidēt. **H**abēt
enim oculos corporis: sed nō hñt ocu-
los fidei. Deniq; impletur h̄ pphēcia
p omnes gētes. Videte quō dictū sit
p pphetam. **N**ichil allegoricū nichil
figuratum cōmeōro. **P**riam expres-
sam simplicē. manifestam audite p
pphēciā p̄dictam: videte p̄pletā. **P**re-
ualuit inquit dñs adūsus eos. **P**ro-
pheta dic⁹ sophonias adūsus repug-
nantes ⁊ adūsus rebellantes ⁊ de oc-
cissione fideliz martires faciētes s; tñ
nescientes: preualuit dñs adūsus
eos. Et quō p̄ualuit? **I**n ecclā sua vi-
demus qz p̄ualuit aduersus eos. **D**o-
lebant paucos xpianos extinguere
occidere. sanguinem fuderūt. de san-
guine occisorū tanti exurrexerūt a q̄-
bus illi interfectores martirū supā-
rentur tñ ⁊ mō querūt vbi abscondāt
ydola sua qui p̄mo xpianos propter
ydola trucidabant. **N**ōne preualuit

aduersus eos dominus? **V**ide si fa-
cit qđ sequitur: p̄ualuit dñs adūsus
eos. Et quid fecit? **E**xtermināuit ōnes
deos gentiū terre: et adorabūt eum
vnusquisq; de loco suo omnes insu-
le gentiū. **Q**uid ē hoc? **N**ōne predic-
tum est. nōne p̄pletum est? **N**ōne vr
legitur sic videtur? Et illi q̄ remanse-
runt oculos habent ⁊ non vident. na-
res habent ⁊ nō odorantur. **N**ō sen-
tiunt illū odorē: xpi bonus odor su-
mus sicut dixit aplūs in omni loco.
Quid p̄dest qz nares habent ⁊ nō o-
dorantur tam suauem odorē cristi?
Vere in illis factū est ⁊ v̄e de illis dic-
tum est: fīles illis fīnt oēs qui faciūt
ea ⁊ oēs qui p̄fidunt in eis. **S**ed co-
tidie credunt per miracula xpi domi-
ni. cotidie apiuntur oculi cecorum ⁊
aures surdorum: inspirantur nares
insensatorum dissoluūtur ora muto-
rum: cōstringuntur manus palitico-
rum. corriguntur pedes claudorum
de lapidibz istis excitantur filij abra-
he. **Q**uibus omnibz iā dicatur. **D**o-
mus isrl̄ benedicite dñm omnes filij
abrahe ⁊ sic de lapidibus istis susci-
tantur filij abrahe. **E**t manifestū est qz
illi sunt magis domus israhel qui p̄-
tinent ad domum israhel: qui perti-
nent ad semen abrahe non carne sed
fide. **D**omus israhel benedicite do-
minū. **S**ed fac domū domini illam
dici ⁊ populum israhel vocari: credi-
derunt inde apostoli ⁊ milia circūci-
forum. **D**omus israhel benedicite do-
minū. **D**omus aaron bñdicite dñz
dom⁹ leui bñdicite dñz. **B**ñdicite po-
puli dñm: h̄ ē dom⁹ isrl̄ gñaliter. **B**ñ-
dicite p̄positi h̄ est dom⁹ aaron: bñ-
dicite ministri h̄ ē dom⁹ leui. **Q**uid de
ceteris nationibz? **Q**ui timet⁹ dñz
bñdicite dñm. **D**ēs ḡ vñā voce dica-
mus qđ se. **B**ñdictus dñs ex syon

qui habitat in iherusalem Ex syon et iherusalem
Syon speculatio: iherusalem visio pacis
In qua israel nunc habitatur? est? In
illa que cecidit: Non. sed in matre nos-
tra que est in celis: de qua dictum est
multi filii deserte magis quam ei? qui habet
virum Nunc ergo dominus ex syon quod spe-
culamur quando veniat. nunc tamen quam diu in
spe vivimus in syon sumus? finita via ha-
bitamus in illa civitate que nunquam rui-
tura est quod et dominus habitat in ea et custo-
dit eam que est visio pacis eterna ihe-
rusalem. pacis illi? fratres mei cui lau-
dande lingua non sufficit ubi nullus
hostem iam sentiemus nec in ecclesia nec
extra ecclesiam nec in carne nostra nec in
cogitatione nostra: absorbebit mors
in victoria et vacabimus ad videndum
deum in pace ciues iherusalem facti civi-
tatis dei

Explicit psalmus cxxxiii. Incipit
cxxxv.

Confitemini domino quoniam bonus
quoniam in eternum misericordia eius? Psal-
mus iste laudem pertinet dei
et eodem modo in omnibus suis versibus
terminatur Proinde quis hic in laudem
dei multa dicantur: maxime tamen eius
misericordia commendatur: sine cuius comendati-
one aptissime nullum usum claudi vo-
luit per quem spiritus sanctus prodidit psal-
mum Ademini autem me in psalmo ce-
tesimo quinto qui similiter incipit quoniam
codex quem intuebar non habet ineter-
num sed in seculum misericordia eius? quiesse quid
pocius intelligere deberem? in gre-
co enim sermone scriptum est stonco-
na quod in seculum et in eternum inter-
pretari potest: sed quid illic ut potui dis-
seruerim. etiam hoc retexere longum
est In isto autem psalmo etiam idem ipse
codex non habet in seculum quod plerique
habent sed in eternum misericordia eius Quid et
si post iudicium quo in fine seculi vi-

vi et mortui iudicandi sunt. missis ius-
tis in vitam eternam. iniquis autem in am-
bustionem eternam. non sint deinceps
futuri quorum adhuc misereatur deus
recte tamen intelligi potest in eternum futuram mi-
sericordiam eius? quam suis sanctis fide-
libus largitur non quia in eternum mise-
ri erunt et ideo in eternum misericordia in di-
gebunt sed quia ipsa beatitudo quam mi-
sericorditer miseris prestat ut esse mise-
ri definant et beati esse incipiant non ha-
bebit finem ideo in eternum misericordia eius?
Quid enim iusti erimus? ex iniquis. sani
ex infirmis vivi ex mortuis et imor-
tales ex mortalibus beati ex miseris
misericordia eius est Hoc autem quod ita erimus
in eternum erit: ergo in eternum misericordia
eius Proinde confitemini domino: id est con-
fitendo laudate dominum quoniam bonus Nec
pro hac confessione aliquid estis tem-
porale sumpturi: quoniam in eternum misericordia eius? id est
beneficium quod nobis misericorditer
prestat in eternum est Quid autem habet qui
niam bonus grecus habet agathos
non sicut in psalmo centesimo et quanto quod
ibi est quoniam bonus. grecus habet chrestos
ideo nonnulli illud interpretati sunt qui
niam suavis est. agathos autem non utique
bonus sed excellentissime bonus est De-
inde sequitur Confitemini deo deorum
quoniam in eternum misericordia eius? Confitemini domino
dominorum: quoniam in eternum misericordia eius? Qui nam scit
deum et dominum quorum deorum et dominorum sit deus? et
dominus qui est verus deus: merito quoniam solet
Et scriptum invenimus? in alio psalmo de-
os etiam homines appellatos. sicut est.
deus stetit in synagoga deorum in me-
dio autem deos discernit. et paulo post
ego dixi deus estis et filii excelsi omnes
vos autem ut homines moriemini.
et sicut unus de principibus cadetis Quid
testimonium etiam dominus in euangelio com-
memorat dicens. nonne scriptum est in lege
vra quod ego dixi deus estis et filii excelsi?

Si illos dixit deos ad quos sermo
dei factus est. et non potest solui scriptu-
ra quod pater sanctificavit et misit in mun-
dum. vos dicitis quia blasphemias quod
dixi filius dei sum. Non ergo quia bo-
ni sunt omnes. sed quia sermo dei ad il-
los factus est. appellati sunt dii. Nam si
propterea quia boni essent omnes. non fac-
eret eos diiudicaret. Cum enim dixisset deus
stetit in synagoga deorum non ait in me-
dio deos et homines discernit. tamquam osten-
dens quod interfuit inter deos et homines
sed in medio inquit deos discernit. De-
inde sequitur. usquequo iudicatis iniqui-
tatem et cetera. que utique non omnibus. sed
quibusdam dicit. quia discernens dicit
et tamen in medio deos discernit Sed
queritur si homines ad quos sermo dei
factus est dii vocantur. utrum et angeli vo-
candi sunt dii. cum hominibus iustis et sanctis
maximum premium promittatur equali-
tas angelorum Et in scripturis quidem
nescio utrum vel possit vel facile possit
repperiri apte dici angelos deos Sed
cum de domino dictum esset terribilis super
omnes deos. cur hoc dixerit continuo ve-
lud exponendo coniunxit quoniam dii gen-
tium demonia. Super tales deos dixit
dominum terribilem in sanctis suis quos celos fe-
cit. a quibus demonia terrerentur. Sic
enim sequitur. dominus autem celos fecit. Non
ergo dii sine additamento. sed dii gen-
tium demonia. superius tamen terribilis in-
quit super omnes deos. Non ait super
omnes deos gentium. quibus intelligi hoc
voluerit Attende quod sequitur. quoniam dii
gentium demonia Quod quidem in he-
breo dicitur non ita esse scriptum. sed dii
gentium simulachra Quod si verum est.
multo magis credendi sunt septuagi-
ta diuino spiritu interpretati quo spiritu et il-
la dicta sunt que in hebreis litteris se-
cundum eundem namque operante spiritu etiam hoc di-
ci oportuit quod deum est dii gentium

199
demonia. ut intelligeremur sic etiam in
hebreo positum dii gentium simulachra
ut demonia potius que sunt in simu-
lachris significarentur Nam quod atti-
net ad ipsa simulachra que grece appel-
latur ydola. quo nomine iam utimur pro
latino. oculos habent et non vident et
cetera que de his ideo dicuntur. quia
omni sensu carent. quo circa nec terreri
possunt. quia nisi ea que sentiunt ter-
reri utique. non possunt. Quomodo ergo
dictum est de domino terribilis est super omnes
deos. quoniam dii gentium simulachra. nisi
per simulachra intelligantur demonia
que terreri possunt. Vnde ait et apostolus
scimus quia nichil est ydolum Hoc enim
retulit ad materiam terrenam sensu ca-
rentem. In ea item ne quisque putaret non
esse aliquem viventem. sentientemque naturam
que gentium sacrificijs delectetur adiunxit
sed que imolat gentes demonijs imo-
lant et non deo. nolo vos socios fie-
ri demoniorum Si ergo nusquam in eloquijs
diuinis repperit sanctos angelos appel-
latos deos. ea in causa potissimum oc-
currit. ne isto nomine homines ad hoc edi-
ficarentur ut ministerium vel seruicium
religionis que grece liturgia vel latine
dicitur sanctis angelis exhiberent. quod
nec ipsi exhiberi ab hominibus volunt. nisi
illi deo qui et ipsorum et hominum deus est
Vnde multo utiliorem angelis vocantur qui la-
tine nunc nuncupantur. ut per nomen non
substantie. sed officij satis intelligamus
illum deum a nobis eos coli velle que
nunciant Totam ergo istam questionem bre-
uiter apostolus soluit ubi ait. nam et si scire
dicantur dii. siue in celo siue in terra. quod
admodum sunt dii multi. et domini multi.
sed nobis unus deus pater ex quo omnia et nos in
ipso. et unus dominus ihesus christus per quem
omnia et nos per ipsum Confiteamur ergo
deo deorum et domino dominorum. quoniam in eternum
mia eius **Q**ui facit mirabilia mag-
ni

na sol⁹. Sicut in oim⁹ versu⁹ nouis-
simis ptibus positu⁹ est qm⁹ in eternu⁹
mia ei⁹. sic in oim⁹ capitibus q⁹uis nō
fit positu⁹ subaudiendu⁹ est cōfitemi.
quod in greco euident⁹ apparet. Ap-
pareret autē et in latino si eādē locu-
tionē transferre potuissent interpre-
tes nostri. Quod quidē in isto ver-
su possent. si dicerent faciēti mirabi-
lia Quod enim nos habem⁹. qui fa-
cit mirabilia. grecus habet faciēti mi-
rabilia. vbi necessario confitemini sū-
auditur. atq⁹ vtinam vel pronomen
adderent. vt dicerent ei qui facit vel
ei qui fecit vel ei qui firmavit. q⁹a etiā
sic facile intelligeret⁹ cōfitemini esse
subaudiendu⁹ Nunc vero ita obscu-
rū factū est. vt qui codicē grecū. siue
nescierit inspiciere. siue neglexerit. pos-
sit putare qui fecit celos. qui firma-
uit terram. qui fecit luinaria quoniā
in eternu⁹ misericordia ei⁹ Ideo dic-
tū quasi ppter ea ista fecerit. quoniā
in eternu⁹ mia eius. cū ad eius miām
illi ptineant quos de miseria libeāt.
non autē vt eius miē fuisse intelliga-
m⁹ facere celū et terrā et luinaria. cū
illud sit bonitatis ei⁹ qui creauit oīa
bona valde. creauit autē vt eēnt om-
nia. hoc vero miē vt a peccatis nol-
tris mūdet nos. et a miseria libet in
eternu⁹ Ita ergo nos alloquit⁹ psal-
mus. confitemini deo deozū. cōfite-
mini dño dñozū. confitemi ei qui fa-
cit mirabilia magna sol⁹. cōfitemi ei.
Qui fecit celos in intellectu. cōfite-
mini ei qui firmavit terrā sup aquas
cōfitemi ei qui fecit luinaria magna
solus Cur autē confiteamur in oim⁹
versu⁹ finibus ponit qm⁹ in eternum
mia eius Sed quid est qui fecit mi-
rabilia magna sol⁹? An quia mirabi-
lia magna solus et per hoīes facit?
Sunt quedā magna que solus deus

facit et ipa exsequitur dicens quife-
cit celos in intellectu. qui firmavit ter-
rā sup aquas. qui fecit luinaria mag-
na solus. ideo et hic addidit quia ce-
tera mirabilia que dicitur⁹ est per ho-
mines fecit. Cū enī dixisset. qui facit
luinaria magna solus que sint eadē
luinaria secutus aperuit **S**olē in
potestātē diei. lunā et stellas in ptā-
tem noctis. Deinde icipit dicere que
per angelos vel hoīes fecerit **Q**ui
percussit egiptum cū primogenitis
eorū Et cetera Vniuersam igit⁹ crea-
turā non vtiq⁹ deus per aliquā crea-
turā. sed solus fecit Cui⁹ crature q⁹s-
dā ptes excellentiores cōmemora-
uit ex quibus vniuersa cogitarem⁹.
intelligibiles celos et visibilem terrā
et qui sunt eciam celi visibiles cōme-
moratis eoz luinaribus totū cele-
ste corporeū vt ab ipso factū accipe-
m⁹ amonuit. q⁹q⁹ id quod ait qui fe-
cit celos in intellectu. vel sicut alij inter-
pretati sunt in intelligentia. vtrū ce-
los intelligibiles significare hoc mo-
do voluerit. an in suo intellectu vt in
sua intelligentia fecisse celos. hoc est
in sua sapientia. sicut alibi scriptū est
oīa in sapientia fecisti. eo modo infi-
nuans vnigenitū verbum queri po-
test Sed si ita est vt in suo intellectu
fecisse accipiamus deū celos. cur tā-
tū de celis hoc ait. cum oīa in eadē sa-
pientia fecerit? An ibi tantū expmen-
dū fuit. vt i ceteris eciam tacitū pos-
set intelligi. vt iste sit sensus qui fecit
celos in intellectu. qui fūdauit terrā
sup aquas. vt et hic subaudias in itel-
lectu. qui facit luinaria magna solus
solē in potestātē diei. lunā et stellas
in potestātē noctis. vtiq⁹ i intellectu?
Quomō ergo solus. si hoc est in itel-
lectu. vel in intelligentia quod est in
sapientia. id est in verbo vnigenito?

195
In quia trinitas nō sunt tres dñi. sed
vnus deus. ad id refert^r quod solus
de⁹ fecit. quia non creaturā per crea-
turā fecit. Sed quid est qui firma-
uit terrā super aquas. Obscura enī
questio est quia terra grauior videt^r
vt non portari aquis. sed aquas po-
ti⁹ portare credatur De qua rene ad-
uersus eos qui se putant ista certis
rationib⁹ cōperisse cōtenciose scrip-
turas nostras defendere videamur
siue illud ita. siue aliter sit. habemus
quod de proximo intelligam⁹. terrā
que habitatur ab hominib⁹ et tere-
stris cōtinet aialia. que alio modo in
scripturis arida dicitur sicut scriptū
est. appareat arida. & vocauit de⁹ ari-
dā terrā super aquas eē fundatā qđ
aquis circūfluētib⁹ supeminet. Nō
enī que dicitur litoraria ciuitas sup
maria fundata. ita sub ea mare est.
qđadmodū sunt aque sub spelūcarū
cameris aut sub nauibus supnatan-
tib⁹. s; ideo super mare dī. quia infe-
riori mari supeminet Sic dictus est
pharao exisse super aquā. ita enī ha-
bet grecus. quod quidā latini habēt
ad aquā. sic dñs super puteū sedebat
quod ambo supiores essent. quā flu-
men et puteus. ille iuxta flumen. iste
iuxta puteū Si autē etiā aliqd aliud
quod ad nos magis ptinet ista dic-
ta significant. fecit deus celos in itel-
lectu spuāles sanctos suos. quibus
non tantū credere. verū etiā intelli-
gere diuina donauit. hoc qui nondū
possunt et solā fidem firmissimā te-
nent. tanq̃ infra celos terre nomine
figurant^r & quia in baptismo quē ac-
ceperunt in cōcussa credulitate con-
sistunt. ideo dictū est firmavit terrā
super aquas Item quia dictū est de
domino xpo qđ in illo sunt oēs the-
sauri sapientie et sciētie absconditi.

hec autē duo id est sapiētiā et sciētiā
distare inter se aliquid alia q̃ scriptu-
rarū testant^r eloquia. maxime loquē-
te sancto iob. vbi qđāmodo singu-
la definiunt^r. dixit autē hoī. ecce pie-
tas est sapia. abstinere autē a malo
scientia est. non incōgruenter intelli-
gim⁹ sapientiā in cognitione & dilec-
tione ei⁹ quod sp̃ est atq; incōmuta-
biliter manet quod de⁹ est. Nā et qđ
ait. ecce pietas est sapientia. theose-
bia dicta est in greco. quod vt totū la-
tine expmāmur dei cult⁹ dici potest
Abstinere autē a malo quod dixit eē
scientiā qđ est aliud. q̃ in medio na-
tionis tortuose et puerse tāq̃ in noc-
te huius seculi caute prudēterq; ver-
sari. vt abstinēdo quisq; ab īiquitate.
non cōfundat^r tenebris pp̃ij mune-
ris luce discret⁹. Cū ergo quodā lo-
co aplūs cōcordem gratiū dei va-
rietatē in hoībus dei vellet ostendē.
hec i p̃mis duo posuit dicēs. alij qui
dē dat^r per sp̃m sermo sapientie. hoc
eē arbitror. solē in potestate diei. alij
sermo scientie scđm eundē sp̃m. hoc
est lunā Deinde qđāmodo stellas. cō-
memorari puto i eo quod dicit^r alij
fides in eodem spū. alij curationū
donatio in vno spū. alij opatioēs v-
tutū. alij pphēcia. alij dinatio spūuz
alij genera linguarū. alij interpretatio
sermonū. Nichil enī horū est quod
in huius seculi nocte. non sit necessa-
riū que cū transierit necessaria ista
non erunt. ideo in potestatē noctis.
In potestate quippe ait vel diei vel
noctis. vt potestas esset diei lucē vel
nocte. quod in spuālib⁹ donis sic in-
telligitur. quia dedit potestatē filios
dei fieri Qui percussit egyptū cū p-
mogenitis eorū Qui percussit et sc̃m.
cum hīs que precipua putantur in
seculo **Q**ui eduxit israhel de medio
w w ij

eorum Educit etiam sanctos ac fideles
suos de medio malorum. **I**n manu
potenti et brachio excelso. Quid po-
tentius quid excellentius eo quod dic-
tum est. et brachium domini cui reuelatum
est. **Q**ui diuisit mare rubrum in diui-
siones Diuidit etiam ut unus atque idem
baptismus alijs fit in vitam. alijs fit
in mortem. **E**t eduxit israel per me-
diū eius Educit etiam innouatum po-
pulum suum per lauacrum regenerationis
Et percussit pharaonem et virtutem
eius in mari rubro Celeriter interi-
mit et peccatum suum reatum quod ei per
baptismum. **Q**ui traduxit populum su-
um in deserto Traducit et nos in huius
seculi ariditate et sterilitate ne in ea
pereamus. **Q**ui percussit reges mag-
nos et occidit reges fortes Percu-
tit atque occidit etiam a nobis dyaboli-
cas et noxias potestates. **S**eon re-
gem amorreorum. Berman inutile vel
temptationem calentem. quod interpre-
tat seon. regem amaricatum quod in-
terpretatur amorreorum. **E**t og regem
basan. coaceruantem quod interpreta-
tur og et regem confusione quod inter-
pretatur basan. Quid enim coaceruat dy-
abolus. nisi confusionem. **E**t dedit
terram eorum hereditatem. hereditatem isra-
hel seruo suo. Dat etiam quos dy-
abolus possidebat hereditatem semini
abrahe quod est christus. **Q**uia in huius
litate nostra memor fuit nostri. et re-
demt nos ab inimicis nostris. sanguine
vnigeniti sui. **Q**ui dat escam omni
carui. hoc est omni hominum generi. non
tantum israelitarum sed et gentium. de qua es-
ca dicit. caro mea vera est esca. **C**on-
fitemini deo celi. quoniam in eternum mi-
sericordia eius. Confitemini domino
dominorum quoniam in eternum miseri-
cordia eius. Quod hic ait deo celi. cre-

do aliter dicere voluit quod super dixe-
rat deo deorum. Nam quod ibi deinde
subiunxit. hoc etiam hic repetiuit. con-
fitemini domino dominorum Sed et
si sunt qui dicunt. dum siue in celo siue
in terra. quemadmodum sunt dei multi
et domini multi. sed nobis unus est
deus pater ex quo omnia et nos in ipsum.
et unus dominus ihesus christus per quem
omnia et nos per ipsum. cui confitemur
quoniam in eternum misericordia eius
Explicit psalmus CXXXV. Incipit psal-
mus CXXXVI.

O Blitos vos non arbitror esse
comedasse nos vobis. yma-
mo commemorasse vos. quod
omnis eruditus in sancta ecclesia nosse
debet. unde ciues simus et ubi peregrini-
nemur. et peregrinationis nostre cau-
sam esse peccatum. reuerfionis autem mu-
nere remissionem peccatorum. et iustifica-
tionem gracie dei. duas ciuitates per-
mixtas sibi iterum corpore et corde
separatas currere per ista volumina seculo-
rum usque in finem. Audistis et nostis
vnam cui finis est pax eterna. et voca-
tur iherusalem. alteram cui gaudium est
pax temporalis et vocatur babilonia. In-
terpretationes etiam nominum si non fal-
lor tenetis iherusalem interpretari vi-
sionem pacis babiloniam confusionem
Iherusalem in babilonia captiua tene-
bat non tota. ciues enim eius et ange-
li sunt. sed quod attinet ad homines
predestinatos in gloriam dei. futuros
per adoptionem coheredes christi. quos
de ipsa captiuitate redemit sanguine
suo. Periculam ergo istam ciuitatis ihe-
rusalem captiuam teneri in babilonia pro
peccato. incipe autem inde exire prius
corde per confessionem iniquitatis et
caritatem iusticie deinde postea in fi-
ne seculi etiam corpore seperanda con-

mendauim⁹ i eo psalmo quē primo
hic cū vestrā dignatione tractauim⁹
qui ita incipit te decet ymn⁹ deus in
syon ⁊ tibi reddetur votū in iher⁹ ho
dierna aut die cantauimus

Super flumina babilonis illic
sedimus ⁊ fleuimus dū recor
daremur syon Videte qz in illo dictū
est. te decet ymnus deus in syon: hic
aut. super flumina babilonis illic se
dimus ⁊ fleuimus cū recordaremur
syon Illa syon vbi decet ymn⁹ deus.
Que sunt ergo flumina babilonis ⁊
quid ē nostrū sedere ⁊ flere in recor
datione syon Si em ciues in sumus
non tm hoc cantauim⁹ sed ⁊ agim⁹.
Si ciues sumus de iher⁹ id est de sy
on et in ista vita in ista cōfusione h⁹
seculi. in ista babilonia non ciues ha
bitam⁹ sed captiui detinemur: opor
tet vt non tātum ista decantem⁹ sed
⁊ faciamus affectu cordis pio religi
oso desiderio eterne ciuitatis Iher⁹
⁊ hec ciuitas que babilonia dicitur a
matores suos cōsules pacitpali
⁊ nichil vltra sperantes. totūqz gau
dium suum ibi figentes ibi finientes
⁊ videmus eos pro republica terre
na plurimū laborare. sed et in ea qui
cūqz fideliter versantur si nō ibi ap
petant supbiam et perituram elatio
nem ociosamqz iactantiam. sed verā
fidem exhibeāt qz possunt qz diu pos
sunt quibz possunt: ad quātum videt
terrena ⁊ ad quātum intelligūt spēm
ciuitatis nō eos finit deus perire in
babilonia Predestinavit em eos ci
ues iherusalem. intelligit captiuita
tem eor⁹ deus: ⁊ oñdit illis aliam ci
uitatem cui vere debeāt suspirare p
qua debeant cuncta conari. ad quam
capevandam debeant ciues suos se
cum pegrinos quātum valuerint ad

hortari Propterea dicit dñs ihesus
cristus. qui in modico fidelis est ⁊ in
magno fidelis est: ⁊ rursus dicit. si
alieno fideles non fuistis. vestrū qz
dabit vobis: Tamen carissimi atten
dite flumina babilonis Flumina ba
bilonis sunt oīa qz hic amantur ⁊ trā
seunt Nescio quis amauit verbi gra
tia agriculturā: ipam exercere in di
tescere. ibi occupare animū in perci
pere voluptatem. attendat exitū ⁊ vi
deat illud qd amauit non esse funda
mentum iher⁹ sed fluuium babilōis
Alius dixit: magna res militare. oēs
agricole formidant eos qui militant
obsequūtur eis tremunt eos: si fue
ro agricola timebo militare. si fuero
militaris timebor ab agricola Q in
sane. in alium te babilonis fluuiū p
cipitasti ⁊ turbulentiorē ⁊ rapaci
orem ⁊ cū tu timeri vis a minore ti
me maiorem potestatem: te ipse ma
ior fieri potest. subito qz te timet nū
qm aut erit minor quē debes timere
Aduocatū eē inquit magna res ē po
tentissima eloquētia in omnibz habe
re susceptos. pendentes ex lingua di
serti patroni sui. ⁊ ex eius ore speran
tes vel dāpna vel lucra: vel mortem
vel vitā vel pñiciem vel salutē Nesci
quo te miseris Alius ⁊ iste fluui⁹ ba
bilonis est: ⁊ qd multum sonat stre
pitus aque saxa pcutit Attende quia
fluit. attende qz labitur. ⁊ si attendas
qz fluit ⁊ labitur: caue qz trahit Na
uigare inquit alius ⁊ negociari mag
num est: sciē multas puincias lucra
vndiqz capere non esse obnoxium in
ciuitate alicui potenti semp peregr
nari ⁊ diuersitate nationum animas
pascere: ⁊ augmentis lucrorum diui
tem remeare Fluuius est ⁊ iste babi
lonis Lucra tua quando stabunt qñ

ww iij

psumpturus qñ securus eris ex hñs
que acquiris. Quāto eris ditior: tã-
to timidior. Vno naufragio nud⁹ eri-
bis: & recte te plangis in flumina ba-
bilonis qz noluisti sedere & flere sup
flumina babilonis. Alij q̃ ciues sanc-
te iherusalem intelligentes captiui-
tatem suā .attendūt humana vota &
diuersas hominum cupiditates hac
atq; illac rapientes. trahentes impel-
lentes in mare. vident h̃ & non se mit-
tunt in flumina babilonis sed sedent
super flumina babilonis et flent sup
flumina babilonis vel illos qui rapi-
untur vel seipos qui in babilonia eē
meruerunt: sedentes tñ hoc ē humi-
litate humiliati. Sup flumiā ergo ba-
bilonis illic sedimus & fleuim⁹: cum
recordarem⁹ syon. Sancta syon vbi
totum stat & nichil fuit quis nos in
ista p̃cipitauit. Quare dimisim⁹ con-
ditorem tuū et societatem tuā. Ecce
inter fluentia & labentia p̃stituti: vix
quisq; raptus a flumine si tenere lig-
num potuerit euadet. Humiliati er-
go in captiuitate nostra sedeam⁹ su-
per flumina babilonis: nō nos aude-
amus in illis fluminibz p̃cipitare nec
nos audeamus in nostre captiuita-
tis malo atq; tristitia supbe erigere.
sed sedeamus & sic fleamus. sedeam⁹
sup flumina babilonis non infra flu-
mina babilonis: talis sit hūilitas nos-
tra vt nos non mergat. Sede super
flumina. noli in flumine. noli sub flu-
mine sed tñ sede humilis: loquere nō
quomō in iherusalem. Ibi em̃ nō sta-
bis qz de ip̃a spe loquitur alius psal-
mus & cantat dicens: stantes erant
pedes nostri in atrijs tuis iherlm̃. Ibi
erigeris si te hic penitendo & cōfite-
do humiliaueris. In atrijs ergo ihe-
rusalem stantes erant pedes nostri

super flumina vō babilonis sedim⁹
& fleuim⁹ cū recordaremur syon. In
de oportet vt fleas recordādo syon.
Multi enim flent fletu babilonio. qz
& gaudēt gaudio babilonio. Qui gau-
det lucris et flet dampnis: vtrūq; de
babilonio est. Flere debes: sed recor-
dando syon. Si recordādo syon fles
& qñ tibi scdm babiloniam bene ē o-
portet vt fleas. Propterea dicitur in
quodam psalmo: tribulationē et do-
lorem inueni & nomen domini inuo-
caui. Quid ē qđ dicit inueni. Nescio
quā tribulationem quasi querendā
inuenit tanqm̃ q̃sitam. et cū inuenissz
quo lucro inuenit. Nomen domini
inuocauit. Multum interest vtrū in-
uenias tribulationē: an inueniaris
a tribulatione. Dicit em̃ alio loco do-
lores inferni inuenerunt me. Quid ē
inuenerūt me dolores inferni. Quid
est tribulationem & dolorem inueni.
Qñ te repente occupat tristitia per-
turbatis tibi rebus secularibz quibz
oblectabaris & quibus delectabaris
qñ te repentina ipsa inuenit tristitia
vñ te nō putabas posse fieri tristem
accidit & trist⁹ efficeris: inuenit te do-
lor inferni. Te enim sursum putabas
verūptamē deorsum eras: & cum te
dolor inferni inueniret ibi te inuenis-
ti deorsum qui sursum putabas. In-
uenisti enim te dolore affectum gra-
uiter tristitia atic⁹ mali. Vñ forte pre-
sumpseras nō forte tristem: inuenit
te dolor inferni. Cum at bene est tibi
arident omnia secularia. nullus tu-
orum ob̃t. nichil in vinea tua forte
vel aruit vel grandinatum est vel ste-
rile apparuit. non acuit cupa tua. n̄
abortum passum est pecus tuū non
exhoneratus es in aliqua dignitate.
scdm seculum cōstitutus vndiq; ami-

ci tui et viuunt et seruant tibi amicitia
am. clientes non desunt. filij obsequi
tur. serui cōtremiscunt. cōiungunt con
cors: felix dicitur domus ibi inuenis
tribulationem si aliqui potes ut inue
ta tribulatione inuoces nomen do
mini Perisum aliquid videtur doce
re sermo diuinus: flere in leticia et in
merore letari Audi in merore letan
tem gloriamur inquit in tribulatio
nibus. Flentem aut in leticia: vide si
inuenit tribulationem Attēdat quosque
ipam felicitatem suam quo exultauit a
nima eius: et timuit quodammodo gau
dio et extulit se et dixit felix sum Attē
dat si non fluit illa felicitas: si potest
certus esse de illa quod manet in eternum
Si aut non est certus et vidit fluere
non gaudet. fluuius babilonis est sede
at supra et fleat: sedebit aut et plora
bit si recordatus fuerit syon. **P**ar
illa quam videbimus apud deum. o il
la sancta equalitas angelorum: o illa vi
sio et spectaculum pulchrum Ecce in ba
bilonia pulchra sunt que tenent: non
teneant non decipiant Aliud est sola
cium captiuorum aliud gaudium libe
rorum Super flumina babilonis illic
sedimus et fleuimus cum recordaremur
syon. **I**n salicibus in medio eius: sus
pendimus organa nostra. **H**abet or
gana sua ciues iherusalem. scripturas dei
precepta dei. promissa dei. meditatio
nem quamdam futuri seculi: sed cum a
gunt in medio babilonie. organa sua
in salicibus eius suspendunt Salices
ligna sunt infructuosa et hoc loco ita
posita ut non aliquid boni possit intel
ligi de salicibus. alibi aut forsitan potest
modo ligna intelligi sterilia nascentia
super flumina babilonis. **I**rgan
tur hec ligna de fluminibus babilonis
et nullum fructum ferunt Sicut sunt ho

mines cupidi. auari steriles in ope
re bono: ita ciues babilonie ut etiam
ligna sint illius regionis ex istis volup
tatibus rerum transeuntium pascuntur tam
rigata a fluminibus babilonie Queris
fructum: et nusquam inuenies. **N**on tales
patimur vsamur cum eis qui sunt in me
dio babilonis. **M**ultum enim interest
inter medium babilonis et exteriora ba
bilonie Sunt qui non sunt in medio
eius: id est non tanta concupiscentia
seculi et delectationibus obruuntur.
Qui vero ut aperte dixerim et breuiter
multum mali sunt: in medio babilo
nis sunt et ligna sunt sterilia tamquam sali
ces babilonis. **N**on illos videmus et tam
steriles eos inuenimus ut difficile no
bis appareat in eis aliquid vnde possint
duci ad fidem rectam vel ad bona opera
vel ad spem futuri seculi vel ad concu
piscenciam liberationis a captivita
te mortalitatis. scripturas nouimus
quas eis dicamus sed quia nullum fruc
tum in eis inuenimus vnde incipiamus
auertimus ab ipsis faciem et dicimus ad
huc isti non sapiunt non capiunt: quia
quicquid illis dixerimus. finistrum et adu
sum habebunt Ergo differendo circa
eos scripturas. suspendimus organa
nostra in salicibus: non enim dignos
habemus qui organa nostra portet. **N**on
ergo organa nostra inferendo alliga
mus sed differendo suspendimus Sa
lices enim sunt babilonie ligna infruc
tuosa: pasta temporalibus voluptatibus
tamquam fluminibus babilonie Et videte si
non hoc sequitur psalmus. **I**n salicibus
inquit in medio eius: suspendimus or
gana nostra. **Q**uoniam illic inter
rogauerunt nos qui captiuos duxe
runt nos verba canticorum et qui ab
duxerunt nos ymnus. subaudi. in
terrogauerunt nos verba canticorum

et ymnum interrogauerunt nos qui
captiuos duxerunt nos Qui nos dux
erunt captiuos fr̃es. Quos sensim
aliqui captiuatores nr̃os Sēsit qdē i^a
ihrlm babilonios .psas .caldeos .et il
larum gentiū et regionum hoīes cap
tiuatores suos .et hoc postea : nō qñ
isti psalmi cātabantur Sed iam dixi
mus caritati vestre omnia q̃ secundū
lram in illa ciuitate cōtingebāt . figu
ras nr̃as fuisse : et facile p̃t demōstra
ri captiuos nos eē. Nō enim respira
mus iam in auras illi⁹ libertatis : nō
enim fruimur puritate veritatis et il
la sapientia que in seip̃a manens in
nouat omnia Delectationibz tpaliū
rerum tēptamur et colluctamur coti
die cū suggestionibz illicitarū volup
tatum : vix respiram⁹ vel in oratioe
Captiuos nos eē intelligimus . sed
qui nos captiuos duxerunt : Qui ho
mines : Que gens Qui rex : Si redē
mim⁹ : captiui eram⁹ Quis nos rede
mit : Cristus A quo nos redemit : A
dyabolo Dyabolus ergo et angeli e⁹
captiuos nos duxerunt : nec ducerēt
nisi consentientes nos Ducti sumus
captiui . captiuatores nostri dixi qui
fuit : ipi sunt etiam latrones vulne
rantes illum viatorem qui descendit
ab ihrlm in iberico quē sauciatus se
mivium reliquerunt. Hunc ille custos
noster id est samaritanus . samarita
nus enim custos interpretatur cui ob
iectum est a iudeis et dictum nōne
perum dicimus . qz samaritan⁹ es et
demonium habes : et ille obiectorum
duorum vnū respuit et vnū tenuit : ego
inquit demonium nō habeo . nō autē
dixit : ego non sum samaritanus Si
em̃ ille non custodierit : vtqz perim⁹
Samaritanus ergo transiens vidit
saucium et vulneratum derelictū a la

tronibus : et sicut nostis collegit Si
cut em̃ aliqui latronū noiē ponūtur
qui nobis plagas peccōrum infligēt
iam per nostre captiuitatis cōsenti
onem : sic et captiuatores nostri ipsi
dicūtur Isti ergo q̃ captiuos duxerūt
nos dyabolus et angeli eius . qñ nos
duxerūt . et que nos interrogauerūt
vba cāticorū : Quid ergo intelligim⁹
quecūqz qz cū tales nos interrogant
in quibz dyabolus opatur . intelligen
dus est ip̃e nos interrogāe qui in eis
opatur : Apl̃s dicit : et vos cū essetis
mortui in delictis et peccatis vestris
cū viueretis in illis scdm̃ seculū mun
di hui⁹ . secundum principem pt̃atis
aeris hui⁹ . spūs qui tunc opabatur i
filijs diffidentie . in quibus et nos in
quit aliqui cōuersati sum⁹ Estēdit se
redemptum de babilōia cepisse iam
exire s; tñ adhuc quid dicit : Quia cū
hostibus nostris p̃fligim⁹ : et ne iras
camur hōibus qui nobis ingerūt p̃
secutiones . tulit intentionē nostrā
apl̃s ab odio hōim et direxit in luctā
quorundam spirituum quos nō vi
demus et cum ip̃is cōfligim⁹ Alit em̃
Nō est nobis colluctatio aduersus
carnem et sanguinem . id ē adūsus ho
mines quos videtis a quibz mala vi
demini pati . qui nobis important p̃
secutiones : nā pro ip̃is orare precep
ti sumus Nō est nobis inqt collucta
tio adūsus carnem et sanguinē id est
adūsus homines : sed aduersus prin
cipes et potestates . et rcōres mundi
tenebrarū harū Quid dixit mūdi : Di
lectorū mūdi Quos dixit dilectores
mundi hos appellauit et tenebras id
est iniquos sceleratos infideles Pec
catores : quibz iam credentibz gratu
latur hoc mō vt dicat : fuistis em̃ ali

196
quā tenebre: nūc autē lux in dñō Ergo
cōstituit nos luctam habere cū illis
principibus: ipi nos duxerunt capti
uos Quō autē dyabolus intrauit in
cor iude vt traderet dñm nō at intra
ret nisi ille locū daret: sic multi mali
homines de media babilonia p defi
deria carnalia & illicita locū dādo dy
abolo & angelis e⁹ in cordib⁹ suis vt
in illis et de illis opetur aliqui inter
rogant nos & dicunt nobis exponite
nobis rationem Pagani pleriq⁹ di
cunt ista nobis . exponite nobis rati
onem quare venit xp⁹s: & quid pro
fuit xp⁹s generi humano Nonne ex
quo venit xp⁹s peiora sunt in reb⁹ hu
manis q̄ fuerunt antea . et feliciores
tunc erant res huāne q̄ modo: Dicāt
nobis xpīani quid boni attulit xp⁹s
vnde feliciores putēt res humanas
q̄ venit xp⁹s: Vides em̄ si theatra &
amphitheatra & circi starent incolu
mes . si nichil caderet de babilonia si
vbertas esset circūfluentiu volupta
tum hōibus cantaturis & saltaturis
ad turpia cantica . si libido scortantiū
& meretricantiū haberent quietem &
securitatē si nō timeret famē in domo
sua qui clamat vt pāthomimi vestiā
tur: si hec omnia fine labe fine ptur
batione aliqua fluerent vt eēt securi
tas magna nugarū felicia eēnt tpa &
magnā felicitatem reb⁹ huānis cris
tus attulisset Quia vō cedūtur iniq
tates vt extirpata cupiditate plante
tur caritas ihrlm: q̄ miscentur ama
ritudines vite tpali vt eterna defide
retur q̄ erudiūtur in flagellis hōiēs
paternam accipiētes disciplinam ne
iudiciariam inueniāt sententiā nichil
boni attulit xpīst⁹ & labores attulit
cristus: & incipis dicere homini q̄ta

bona facit cristus & non accipit Pro
ponis enim illi eos qui faciunt quod
modo audistis in euangelio vendūt
omnia sua . dant pauperibus vt ha
beant thesaurum in celis et sequātur
dominū: dicis illis ecce quod attulit
cristus Quā multi faciunt ista vt dis
tribuant res suas egenis: & fiūt pau
peres non necessitate sed voluntate
sequentes deum . sperantes regnum
celorum Irridēt isti quasi stultos ta
lia inquirunt bona attulit crist⁹ vt p
dat honores suos . & cum dat egenis
remaneat egen⁹: Quid ergo facies?
Bona cristī non capis Alius enim te
impleuit qui aduersarius est cristo:
cui dedisti locum in corde tuo Priora
tempora respicis: et quasi letiora
tibi videntur fuisse tempora pristina
que sic erant tanq̄m oliue pēdentes
in arboze ducentibus ventis q̄si qua
dam libertate aure perfruentes . va
go quodam desiderio suo Ventū est
vt oliua mitteretur in torculari . non
enim semper pendere habebat in ar
boze . iam finis est anni: non fine cau
sa inscribūtur psalmi quidam p tor
cularibus . in arboze libertas in tor
cularib⁹ pressura Cum enim res hu
mane conterūtur & premūtur: atten
dis quia crescit auaricia . attende q̄
crescit & continentia Quare tam ce
cus es vt amurcam fluentē per pla
teas videas . oleum in gemellaria nō
videas: Et hoc fine causa: Qui male
enim versantur publice noti sunt qui
autem se cōuertunt ad deum et a for
dibus malarum cupiditatum purgā
tur occulti sunt: quia et in ipso vel ex
ipso torculari . amurca aperte fluit .
oleum occulte eliquatur Acclama
tis ad ista . gaudetis ad ista: quia

potestis sedere sup flumina babilo-
nis ⁊ flere Illi aut qui captiuos dur-
erunt nos qñ intrans in corde hōim
⁊ interrogant nos per linguas eorū
quos possident ⁊ dicunt nobis can-
tate nobis vba canticorū. reddite no-
bis rationem aduentus xpī ⁊ qē ali-
a vita. nolo credere: doce me rationē
quare michi imperas vt credā. Res-
pondeo illi ⁊ dico: o homo plen⁹ es
malis cupiditatibz Si bona dicam il-
la ihrlm non ea capis: oportet vt eri-
nariaris quo plenus es vt possis im-
pleri quo inanis es Ergo noli facile
huic aliquid dicere. lignum est salicis
lignū est sterile. Noli pcutere orga-
num vt sonet: suspende poti⁹ Sed il-
le dictur⁹ est. dic michi. canta michi.
redde michi rationem: nō vis inquit
vt dicam non bono animo audis nō
sic pulsas vt tibi dignum sit apiri. Il-
le te impleuit qui me captiuū durit:
ipe me interrogat de te. Astut⁹ ē do-
lose querit: non querit quid discat: s;
quid reprehendat Ergo ego nō dicā
suspendam organū meū Sed qd dic-
turus est adhuc: Cantate nobis ver-
ba canticorū: cantate nobis ymnum
cantate nobis de cāticis syon Quid
respondemus? Babilonia te portat
babilonia te cōtinet. babilonia te nu-
trit. babilonia de te loquitur: nō nos-
ti capere nisi qd fulget ad temp⁹ eter-
na meditari ignoras. nō capis qd in-
terrogas. **Q**uomodo cantabimus
canticū domini in terra aliena: Vere
fratres sic est Incipite velle pdicare
vitatem q̄tulamcūq; nostis ⁊ vide-
te q̄ necesse sit vt tales patiamini. ir-
risores et exatores vitatis. plenos
falsitatis Respondete illis exigenti-
bus a vobis q̄ cape nō possunt. ⁊ di-
cite ex fiducia sancti cantici vestri q̄

modo cantabimus cāticū dñi in ter-
ra aliena: Sed vide quomodo vseri
inter eos o popule dei o corp⁹ cristi
o generosa pegrinatio: non es hinc.
aliunde es. ne cū illi qui tibi dicūt can-
tate nobis vba canticorū dicite nobis
ymnū. cantate nobis de cāticis syon
quasi amantur ate ⁊ affectas amici-
cias eorū ⁊ times talibz displicere. in-
cipiat te delectari babilonia ⁊ obliui-
caris ihrlm. Hoc ergo timens vide qd
subiciat: vide quid sequatur Passus
est em̄ homo iste qui cantabat et ipe
homo nos sumus si volum⁹: passus
est vndiq; talia interrogātes ⁊ adu-
latione blandientes mordaciter rep-
hēdentes falso laudantes qd nō ca-
piunt exigentes quo ⁊ pleni sunt fū-
dere nolentes ⁊ inter turbas talium
tanq̄m piclitantes. erexit animus ad
recordationem syon: et cōstrinxit se
talis anima iuratione quadam ⁊ ait.
Si oblit⁹ fuero tui ihrlm inter v-
ba captiuantiū inter vba dolosorū
inter vba male interrogantiū. qren-
tium et discere nolentiū Ecce in erat
civis ille qui dñm interrogauit ma-
gister bone quid faciā vt vitā eternā
cōsequar nōne de vita eterna qrens qñ
de cāticis syon interrogauit? Serua
mādata ait illi dñs: ⁊ ille de fastu euz
audisset rñt. In oīa hec inq̄t impleui a
iuuentute mea Et dñs dixit illi qdā
de cāticis syon ⁊ nouerat qd nō capet
s; exemplū dedit nob quō mlti q̄rūt
qñ pfiliū ad vitā eternā et tā diu nos
laudāt q̄ diu respondeam⁹ qd q̄runt
Dedit de illo documentū t̄p nob dic-
turis aliqñ talibz hominibz: quō cāta-
bimus canticum dñi in terra aliena.
Ecce ait Vis eē perfect⁹? Dade vēde
omnia q̄ habes ⁊ da pauperibz. ⁊ ha-
bebis thesaurū in celo ⁊ veni seque-

re me: vt discat multa cantica de can-
ticis syon prius impedimēta reiciat
expeditus ambulet ne vllō onere pre-
grauetur & discat aliquid de canticis
syon Ille autē cōtristatus abcessit Di-
camus post illū quō cātabim⁹ canti-
cum domini in terra aliena? Et ille q̄
dem discessit: spem autē diuitibz dñs
dedit. Nā contristati discipuli dixerūt
quisnam p̄t salu⁹ fieri? Et respondit
eis Qd̄ hominibz impossibile est dō
facile est. Habent em̄ & diuites quē-
dam modū suū. & acceperunt canti-
cum de syon: canticū de quo ap̄lus
dicit Precipe diuitibus hui⁹ seculi nō
superbe sapere neq; sperare in incerto
diuitiarum: sed in deo viuo qui pres-
tat nobis omnia habūdāter ad fru-
endum. Adiungens quid debeant a-
gere. iam tangit organa: nō suspen-
dit Diuites sint in opibz bonis faci-
le tribuant. cōmunicēt: thesaurisent
sibi frumentū bonū in futurū. vt ap-
prehendant verā vitā. Hoc cāticum
de canticis syon diuites acceperunt
primo nō supbe sapere. Extollunt eī
diuitie. & quos extollunt: flumina il-
la extollunt. Quid ergo hīs precipi-
tur? An̄ omnia nō supbe sapere. Qd̄ fa-
ciunt diuitie hoc caueant in diuitiis:
caueant in diuitiis supbiam. Ipsū
em̄ malum est qd̄ importāt maxime
diuitie incautis hominibz. Non em̄
aurum malū est quod deus condidit
sed malus ē homo auar⁹ relinquēs
creatorem & cōuersus ad creaturam.
Hoc ergo sibi precaueat ne sit sup-
bus: & super fluiū babilonis sede-
at. Hoc ergo illi dictum est: non sup-
be sapere. Ergo sedeat neq; speret in
incerto diuitiarum. Ergo sup flumi-
na babilonis sedeat. Si em̄ speraue-
rit in incerto diuitiarū: trahitur a flu-

mine babilonis. Si dō humiliauerit
se & non supbierit & nō sperauerit in
incerto diuitiarū. sedet & sup fluiū.
suspīrat eterne iherl̄m recordatus sy-
on: & vt pueniat ad syon erogat. Ec-
ce habes canticū qd̄ diuites acceperūt
de canticis syon: operentur tāgant
organū. non vacent cum inuenerint
hoiēm dicētem sibi. quid est qd̄ agis?
Perdis res tuas tāta erogando. the-
saurisa filiis tuis. Cū viderint nō ca-
pere & intellexerint lignum eē salicis
non facile dicant quare agant & quid
agant: suspendant organa in salici-
bus babilonis. Preter salices autem
cantent: non cessent. operentur. Nō
enim p̄dunt qd̄ erogant. Seruo cō-
mendant & tutum est. x̄po cōmendāt
& perit. Audistis canticū diuitum de
canticis syon: audite & canticū pau-
perū. Idē ap̄stol⁹ loquitur. Nichil
intulimus in hūc mundū sed nec au-
ferre aliquid possumus: victum & te-
gumentum habentes hīs contēti su-
mus. Nam qui volūt diuites fieri in-
cidunt in temptationem et desideria
multa stulta & noxia: q̄ mergunt ho-
minem in interitum et perditionem.
Hec sunt flumina babilonis. Kadix
est enim omnium malorū avaricia:
quam quidam appetentes naufra-
gauerunt a fide & inseruerunt se do-
loribus multis. Ergo contraria sunt
ista cantica. Non sunt contraria. Vi-
dete quid diuitibus dcm̄ sit nō supbe
sapere neq; sperare in incerto diuitiarū.
bona opari. tribuere. thesaurisāe fū-
damentum bonum in futurū. Pau-
peribz autē quid dictum ē? Qui volūt
diuites fieri: incidūt in tēptationem.
Nō dixit q̄ diuites sūt: s; q̄ volunt di-
uites fieri. Nam si iam diuites essent
alterum canticū audirent. Diues au-

dit ut erogat: pauper autem audit ne
desideret Sed cum inter tales versa
mini qui non capiunt canticum syon:
suspendite ut dixi organa in salicibus in
medio eius differte quod dicturi estis In
cipiunt esse ligna fructuosa mutantur
arbores et habebunt fructum bonum
ibi iam licet cantare in aures audien
tium Sed cum inter istos obstrepē
tes male interrogantes veritati re
sistentes versamini. obstringite vos
non eis velle placere ne obliviscami
ni iherusalem: et dicat una anima ves
tra facta una ex multis pace. cristi di
cat ipsa captiva iherusalem hic agēs
in terra. si oblitus fuero tui iherusa
lem: obliviscatur me dextera mea De
hemeter se constrinxit fratres mei ob
liviscatur me dextera mea: atrociter
se obligavit Dextera nostra est vita
eterna: sinistra nostra est vita temporalis.
Quicquid facis propter vitam eternam
dextera operatur Si caritati vite eter
ne in operibus tuis miscueris concu
piscenciam vite temporalis aut laudis hu
mane aut alicuius commodi secularis
cognovit sinistra tua quid faciat dex
tera Et nostis eē in precepto euange
lij: nesciat sinistra tua quid faciat dex
tera tua Si oblitus ergo inquit fue
ro tui iherusalem: obliviscatur me dexte
ra mea Et vere sic contingit: prenun
ciavit non optavit Talibus qui obli
viscuntur iherusalem hoc contingit quod
dixit obliviscitur illos dextera eorum
Vita enim eterna manet in se. illi re
manent in delectatione temporalis et faci
unt sibi dextrum quod sinistrum est In
tendite ad ista fratres propter dextrum
insinuem hoc vobis quantum domi
nus donat ad salutem omnium Ad
minisse fortasse hinc me aliquando tractas
se de quibusdam qui quod sinistrum est

faciunt dextrum id est qui temporalia bo
na plus habent et in istis beatitudinē
ponunt ignorantes que sit vera feli
citas vera dextera: hos scriptura fi
lios alienos dicit tamen non ciues ihe
rusalem sed babilonie Dicit enim quo
dam loco psalmus. domine libera me
de manu filiorum alienorum quorum os
locutum est vanitatem: dextera eorum
dextera iniquitatis Sequitur enim et
dicit Quorum filij sicut novelle con
stabilite: filie eorum ornate sicut simi
litudo templi cellaria eorum plena e
ructantia ex hoc in hoc: oves eorum se
cunde multiplicantes in exitibus suis
boves eorum crasse. non est ruina se
pis. nec clamor in plateis eorum Quod
quid habere istam felicitatem hoc est
peccare: Non: sed facere illam dex
tram. cum sit sinistra Propterea se
cutus quid ait: Beatum dixerunt po
pulum cui hec sunt Ecce vbi locutum
est os eorum vanitatem: quia beatum
dixerunt populum cui hec sunt Tu
dem qui docebis iherusalem qui non
oblivisceris iherusalem: ne oblivisca
tur te dextera tua. ecce illi qui locuti
sunt vanitatem. beatum dixerunt po
pulum cui hec sunt: dic michi tu can
ticum syon Beatus inquit populus cui dominus
deus ipsius Interrogate corda vestra fratres
si desiderat bona dei si desiderat ci
uitatem illam iherusalem: si concupiscit vitam
eternam Omnis ista eterna felicitas
sinistra vobis sit: illa sit dextera quam sp
habebitis. et si habueritis sinistram
nolite de sinistra presumere Nonne cor
ripis eum qui de sinistra voluerit mandu
care: Si mense tue iniuriam putes fieri
manducante convivam de sinistra. quomodo
non fit iniuria mense dei si quod dextrum est
sinistrum feceris. et quod sinistrum est dextrum
feceris: Quid ergo? Si oblitus fuero tui

198
iherusalē. obliuiscat' me dexta mea.
Adhereat lingua mea faucib' meis
nisi tui meminero. id est obmutescā
inqt nisi tui meminero. Ut quid enī
loquit'. vt quid sonat qui cātica syon
non sonat. Ipa est lingua mea cāti-
cū iherusalē. canticū delectationis se-
culi huius lingua aliena. barbara est
quā i captiuitate didicim'. ergo mu-
tus erit deo qui oblitus fuerit iheru-
lē. et parū est memisse. nam et hos-
tes meminerūt eius volentes eam
euertere Que est ciuitas ista dicunt
qui sunt xpiani. Et quales sunt xpia-
ni. Si non essent xpiani. vicit iā cap-
tiua turba captiuatores suos. et tū
murmurāt et seuiunt. et volūt inter-
ficere apud se pegrinantē sanctam ci-
uitatē. sicut voluit ipm populū inter-
ficere pharao. quando masculos oc-
cidebat natos et feminas relinque-
bat virtutes prefocabat. cōcupiscen-
tias nutrieat. Darū ergo ē memisse
vide quomō memineris. Quedam
enī cū odio memim'. quedā cum a-
more Cum ergo dixisset si oblit' fu-
ero tui iherusalē obliuiscat' me dex-
tera mea. adhereat lingua mea fau-
cibus meis. nisi tui meminero. addi-
dit statim **S**i non proposuero iheru-
salē in principio iocūdatis mee Ibi
est enī summa iocūditas vbi deo p-
fruiuntur. vbi de fraternitate coherē-
te et ciuica societate securi sumus.
Nullus ibi temptator nos violabit
nullus vel ad aliquā illecebrā percel-
lere poterit. nichil ibi delectabit'. nisi
bonū Adorietur ibi oīs necessitas.
oriatur ibi summa felicitas Si non
proposuero iherusalē i principio io-
cūdatis mee Et conuertit se ad do-
minū contra hostes ipius ciuitatis.
Memento domine filiorū edom.

Edom ipredictus est qui et esau Tu
distis enī modo cum aplūs legere-
t' iacob dilexi. esau odio habui Duo
filij erant in vno vtero. ambo gēmi-
ni in vtero rebecca filij ysaac. et nepo-
tes abrahe Nati sunt ambo. vn' ad
hereditatē. alter ad exhereditationē
Fuit autem hostis fratris sui iste e-
sau. quia preueit benedictionē eius
filius minor. et inpletū est. maior ser-
uiet minori Maior ergo quis est. et
minor quis est et quis est maior qui
seruiet minori modo intelligimus.
Maior videbatur ppl's iudeorum.
minor ex tpe ppl's xpianorū. Et vi-
dete quomodo maior seruit minori
Illi portant codices nostros. nos
vuiunt de codicibus ipor Sed vt
generaliter de omnib' intelligatis
fratres maiorē et minorē. maior di-
citur homo carnalis. et minor dicit'
homo spuālis. quia prius carnalis
est et postea spuālis. Habes aplm
apte dicentē. prim' homo de terra
terren'. scds homo de celo celestis.
qualis terrenus. tales et terreni. et
qualis celestis. tales et celestes. sicut
portauimus ymaginē terreni. por-
temus et ymaginē eius qui de celo ē
Ibi autē supra dixerat. sed non pri'
quod spuāle est. sed quod aiale pos-
tea spuāle Animalē autē eundē dicit
quem carnalē ostendit. Homo qui
nascitur animal esse incipit. carnalis
esse incipit. si se conuertat a captiui-
tate babilonie. in reditū iherusalē re-
nouatur et fit renouatio quedam se-
cūdū nouum et interiorē homi-
nem. et fit minor tpe maior potesta-
te. Ergo esau omnes carnales. ia-
cob autem omnes signifiat spiritu-
ales. minores electi. maiores illi re-
probatī. vlt et ipse eligi. fiat minor.

Edom autē appellatus est de cibo q̄
dā lenticule rubro. id est roseo q̄dam
cibo. Bene cocta erat lenticula de-
frigata. concupiuit iste esau a fratre
suo iacob et cessit illi primatū suum.
victus concupiscentia māducande il-
lius lenticule. Ille autē cessit cibū vo-
luptatis. et sūpsit honorē dignitatis.
Ita ex placito quodā inter eos factū
est ut ille maior ille minor sit. ut ma-
ior seruiret minori. et appellatus est
edom. Interpretat̄ autē quātū di-
cunt qui illam linguā nouerūt. edom
sanguis. Nam et punice edom san-
guis dī. Noli mirari si ad sanguinē
ptinent omnes carnales. caro et san-
guis regnū dei non possidebūt. Nō
illuc pertinet edom. pertinet illuc ia-
cob qui caruit cibo carnali et sūpsit
honorē spūalē. ille vero factus est in-
imic⁹. Omnes carnales spūalib⁹ in-
imici sūt. Omnes tales cōcupiscētes
presentia. insequūt̄ eos quos vidēt
meditari eterna. Contra iste respici-
ens iherusalē et rogans deū ut erua-
tur a captiuitate quid dicit. **A**deme-
to domine filiorū edom. libera nos
a carnalibus. ab eis qui imitant̄ illū
edom. qui fratres maiores sunt. sed
hostes sunt. Prius nati sunt sed pos-
terius nati vicerūt ad primatū. quia
cōcupiscentia carnis illos deiecit cō-
tempta cōcupiscētia illos erexit. Vi-
uūt et inuident et persequūt̄. **A**deme-
mento domine filiorū edom. **I**n
die iherusalē. Die iherusalē quo labo-
rauit quo captiuata est. an diem illū
felicitatis iherusalem quo liberatur
quo peruenit. quo eternitati sociat̄.
Ademento inquit domine. noli ob-
liuisci filiorū edom. Quorū. **D**icen-
tiū euacuate euacuate vsq; dū fūda-
mentū in ea. Istum ergo diem me-

mento. qm̄ euertere volebant illi ihe-
rusalē. Quātas enī persecutioēs pas-
sa est ecclesia. Quomō dicebant filij
edom. id est carnales homines. sub-
diti dyabolo et angelis eius. colen-
tes lapides et lingua. sequentes con-
cupiscētia carnis. extiguite xpianos
tollite xpianos. nec vn⁹ remaneat.
evertite vsq; ad fundamentū. Nōne
dicta sunt hec. Et cū ista dicerentur.
persequentes iprobati sunt. marty-
res coronati sunt. dicentiū euacua-
te euacuate vsq; dū ad fundamentū
in ea. Filij edom dicūt euacuate eua-
cuatē. et deus dicit seruite. cuius ver-
ba possunt supare nisi dī qui dixit qā
maior seruiet minori. Euacuate eua-
cuatē vsq; dū fundamētū in ea. Et cō-
uertit se ad illam. **F**ilia babilonis
infelix. Infelix ip̄a exultatione tua.
ip̄a presūptione tua. et inimicis tuis.
Filia babilonis infelix. Ciuitas ip̄a dī
babilō et filia babilois. qmō iherlm. et
filia iherusalē. et quomō syon et filia
syon. Hoc more appellat̄ ecclesia et
filia ecclesie. ppter successionē dicit̄
filia. ppter prelationē dicitur mater.
Fuit prima quedā babylonia. nūq̄
ip̄e pplūs in ea permansit. Per suc-
cessionē babylonie facta est filia ba-
bylonis. **F**ilia babilois infelix. **B**e-
atus qui retribuet tibi retributionē
tuā. Infelix tu. beatus ille. Quid enī
fecisti et quid retribuetur tibi. audi.
Beatus qui retribuet tibi retributio-
nē tuam. quā retribuisti nobis. Qm̄
retributionē dicit ad hoc claudit psal-
mus. **B**eatus qui tenebit et allidet
infantes tuos ad petram. Illam di-
cit infelicem. beatū autem qui retri-
buet ei retributionem quā retribu-
it nobis. Querim⁹ quā retributio-
nē. Beat⁹ inq̄t q̄ tenebit et allidet ifan-

tes tuos ad petrā. ipsa est retributio
Quid enī fecit nobis babilonia ista.
iā cātaui^m i illo psalmo. sermones
iniquoz preualuerūt aduersus nos.
Qñ enī nati sum⁹ puulos nos iueit
ista cōfusio scī hui⁹. & offocauit nos
erroz diuersoz vanis opinionibus
adhuc infantes. Nat⁹ infās futur⁹
ciuis iherlm. & in p̄destinatione dei iā
ciuis. sed iterī captiuat⁹ ad tp̄s. qñ
discit amare nisi qđ insufurrauerunt
parētes. Instruūt et docent illū aua
ricia. rapinas. mēdacia cotidiana. di
uersas culturas ydolorz & demonio
rū remedia illicita p̄cātationū & liga
turaz Quid factur⁹ est adhuc infās
aia tenera attendens ad maiores qđ
agant. vt quod eos viderit agē hoc
sequatur. Babilonia ergo p̄secuta ē
puulos nos. sed de⁹ dedit nobis ag
nitionē suam iā grādibus. vt non se
queremur errores parentū nr̄oz.
Qđ et tūc cōmemorauī predictū a
ppheta. ad te gētes venient ab extre
mo terre et dicent vere mendaciū co
luerūt patres nr̄i. vanitatē que illis
nō p̄fuit Jam iuuenes dicūt qui oc
cisi erant puuli sequēdo ipsas vani
tates. p̄ciendo autē vanitates. & re
uiuiscendo in deū p̄ficient et retri
buāt babilonie Qualē retributionē
ei retribuent. Quā retribuit nobis. p
uuli vicissim elidant⁹ et moriāt⁹ Qui
sunt puuli babilonie. Nascētes ma
le cupiditates. Sunt enī qui cū vete
ri cupiditate rixant⁹ Qñ nascitur cu
piditas. anteq̄ robur faciat aduer
sum te mala cōsuetudo cū puula est
Cū puula enī est cupiditas nequaq̄
pue consuetudis robur accipiat. cū
puula est elide illam. Sed times ne
elisa non moriatur. ad petrā elide. pe
tra autem eāt xp̄s Frēs organa in
opando non cessent vobis inuicē cā

199
tate cātica syon Qñ libenter audis
tis tā libenter agite quod audistis. si
nō vltis esse salices babilonie. pasti
de fluib⁹ ei⁹ et fructū nullū afferen
tes Sed suspirate in eternā iherlm. q̄
precedit spes vestra. sequet⁹ vita v̄a
Ibi erimus cū xp̄o. xp̄s nobis mō
caput est Bubernat nos mō. desup
āplectit⁹ secū. in illa ciuitate equales
erimus angelis dei Non audēmus
hoc suspicari de nobis nisi p̄mittēt
veritas Hoc ergo cōcupiscite frēs.
Hoc die noctu q̄ cogitate. q̄qd de
mūdo feliciter arrisēit. nolite p̄sumē
nolite libenter colloqui voluptati
bus vestris Hostis maior est. occi
datur ad petrā. brevis hostis ē elida
tur ad petrā. et maiores ad petrā oc
cidite. & minores ad petrā elidite De
tra vīcat. in petra edificamini si non
vltis tolli. aut a fluuio aut a ventis.
aut a pluvia Si vltis armati eē con
tra tēptationes in sc̄o. crescat et ro
boratur desideriū iherlm eterne i cor
dibus vestris. Transiet captiuitas.
veniet felicitas Dāpnabitur hostis
extremus & cū rege fine morte triū
phabimus **E**xPLICIT psalm⁹ L.
xxxvi. INCIPIT psalm⁹ L. xxxvii.

Titulus psalmi huius brevis
et simplex est neq̄ nos tenet
scientes cuius figurā porta
uerit dauid. et in eo eciam nosip̄os
agnoscentes. quia et nos mēbra su
m⁹ illius corporis Agnoscamus ergo
hic vocē ecclesie. simul q̄ gaudeam⁹
quod in ea esse meruim⁹ cuius vocē
cantātis audiuius Totus titulus
est ipsi dauid. videamus ergo quid
ipsi dauid.

Confitebor tibi dñe i toto cor
de meo. Solet nobis psalmi
titul⁹ indicare quid agitur intus hic
autē quoniā titulus non hoc indicat

sed tantū cui cātetur indicat. qđ aga-
tur in toto psalmo p̄m^o persus indi-
cat Confitebor tibi dñe in toto cor-
de meo Hāc ergo cōfessionē audia-
m^o sed p̄ri^o cōmemoro vobis cōfes-
sionē in scripturis cū cōfitemur deo
duob^o modis dici solē v^o pccōrū vel
laudis. Sed confessionē pccōrū oēs
nouerūt. laudis aut cōfessionē pau-
ci aduerterūt Nam ita nota est con-
fessio peccatorū. vt in quocūq; scriptu-
raz loco auditū fuerit. cōfitebor tibi
dñe. cōfitebimur tibi: cōtinuo iā con-
suetudo fit intelligendi. man^o currāt
ad pectus tundendū Vsq; adeo non
solent hoīes intelligē cōfessionē esse
nisi pccōrū Sed nūqđ ē ipse dñs nos-
ter ihūs x̄ps peccator fuit qui ait in
euāgelio. cōfitebor tibi pater dñe ce-
li et terre. Secutus enī ait qđ confi-
teret^r vt intelligerem^o cōfessionē lau-
dis non iniquitatis Confitebor tibi
inquit pater dñe celi et terre. quia ab-
scondisti hec a sapientib^o et prudēti-
bus et reuelasti ea puulis. Laudauit
p̄rēm. laudauit deū. quia non despi-
cit huiles. sed despicit supbos Et hic
talē cōfessionē audituri sum^o laudis
dei et gratulationū Confitebor tibi
dñe i toto corde meo Totū cor meū
in arā tue confessionis i pono. holo-
caustū laudis tibi offero Holo-caus-
tū enī dicitur sacrificiū. vbi totū incē-
ditur Brece q̄ppe holon totū dicitur
Vide q̄admodū offerat holocaus-
tū spūale qui dicit. cōfitebor tibi dñe
in toto corde meo. Totū inquit cor
meū flāma tui amoris accendat. ni-
chil in me reliquat^r michi. nec quo res-
piciā ad meipm. sed tot^o in te estuem
tot^o in te ardeā. tot^o diligā te. tāq; in
flāmat^o abs te. Confitebor tibi dñe
in toto corde meo **Q**m audisti ver-
ba oris mei Cui^o oris mei nisi cor-

dis mei Vbi enī habem^o vocē qm de-
us exaudit. qm p̄sus auris huāna
non nouit Clamabāt certe qui susan-
nam accusabāt. et ad celū oculos nō
leuabāt. illa tacebat et corde clama-
bat Vñ illa meruit exaudiri inde isti
puniri Est ergo os int^o. ibi rogam^o
inde rogam^o. et si hospiciū v^o domū
deo p̄pauimus. ibi loquimur. ibi ex-
audimur Nō enī est ille lōge ab vno
quoq; n̄m positi. i quo viuim^o mo-
uemur et sumus Longe te a deo nō
facit nisi iniquitas sola Deice mediū
parietē peccati. et cū illo es quē ro-
gas Audisti inq̄t verba oris mei. cō-
fitebor tibi **E**t corā angelis psallā
tibi. Nō enī corā hominib^o psallā.
sed corā angelis psallā psalteriū me-
ū gaudiū meū Sed gaudiū de inferi-
orib^o corā hoībus ē. gaudiū de supi-
oribus corā angelis est Nō enī no-
uit ipi^o gaudiū iusti. non est gaude-
re ip̄s dicit dñs Gaudet iniquus in
pōpa. gaudet martyr i cathena. quo-
mō gaudebat scā ista crispiua cuius
hodie solēpnitas celebratur Gaude-
bat cū tenebatur. cū ad iudicē duce-
batur. cum in carcerē mittebat^r. cum
ligata pducebat^r. cum in catasta le-
uabatur. cū audiebatur. cum dāpna-
bat^r in hīs oībus gaudebat. et eā mi-
seri miserā putabant quē corā ange-
gelis gaudebat **A**dorabo ad tem-
plū sc̄m tuum Quod templū sanctū
tuū. Vbi habitabim^o. vbi adorabim^o
Currim^o enim vt adorem^o. gaudiū
cor n̄m parturit ē vbi pariat querit
Quis est ille loc^o vbi adorand^o ē de-
us. Qui mūdus. qđ edificiū. quē de-
niq; sedes in celo et iter stellas. Que-
rimus in scripturis sc̄is. et inueim^o
in verbis sapie. Ego inq̄t erā cū illo.
Ego iqt erā ad quē gaudebā cotidie.
Et dicit opaei^o et exponit nob sedē

200
ipi? Quā? Quā validas inq̄t faciebat
in summo nubes: qñ sedem suam se
gregabat sup ventos Sedes at̄ eius
templū ei? Quo ergo ibim? Super
ventos adoraturi sum? Si sup vē-
tos adoratur: aues nos vincunt Si
aut̄ intelligam? ventos aiās id ē ven-
torū nomine significatas aiās sicut
ait quodā loco scriptura. volauit su-
per pennas ventoz h̄ est sup vtutes
aiarū Vñ ⁊ stat? dei dicitur aiā tq̄
ventus. nō vt iste intelligatur vent?
quo corp? p̄pellente sentim? s; vt e?
noīē significet? aliqd̄ inuisibile qd̄ ne-
q; oculis cerni p̄t nec sentiri auribus
nec odoratu duci nec palato gustari
nec manu cōtrectari qd̄ est vtiq; vi-
ta qd̄am qua viuim? que aiā dicitur
si hos ventos intellexerim? nō est q̄
re q̄ramus pennas visibiles vt cū a-
uib; volumus ad orandū ad tēplū
dei: sed sup nos ipsos inueniem? deus
sedere si ei? fideles eē voluerim? Vi-
dete si hoc nō est Tēplum em̄ dī sanc-
tum est ait aplūs qd̄ estis vos: certe
tñ qd̄ manifestū est in angelis habi-
tat deus Ergo cū gaudiū nostrū de
spūalib; rebus nō de terrenis bonis
assumit cāticū deo vt psallat corā an-
gelis: ipa p̄gregatio āgeloz templū
dei est. adorabo ad tēplum dei. eccā
deorsum ⁊ eccā sursum Eccā deorsus
in omnib; fidelib; ⁊ eccā sursum in o-
nibus angelis Sed descendit ad ec-
clesiam deorsum dñs angeloz: ⁊ ei ā-
geli in terra ministrauerūt ministrā-
ti nobis Nō em̄ inquit veni ministra-
ri sed ministrare Quid nobis minis-
travit. n̄ qd̄ hodie manducam? ⁊ bi-
bimus? Cū ergo dñs angeloz nobis
ministrarit nō desperem? nos futu-
ros equales angelis Adaior em̄ an-
gelis descendit ad hoiēm ⁊ creator ā-
gelorum suscepit hoiēm: dñs ange-

lorum mortuus est p̄ homine Ado-
rabo ergo ad tēplum sanctū tuū In-
telligo tēplum tuū nō manufactū: s;
quod tu fecisti tibi Et confitebor
nomini tuo in miā tua ⁊ veritate tu-
a In duob; istis cōfitemur Sicut ei
⁊ in alio psalmo legitur vniuerse vie
dñi miscdia ⁊ veritas: in duob; istis
cōfitemur in tua miā et in tua verita-
te Ad misericordiam pccōrem resperisti
veritate p̄missionē reddidisti In tu-
a ergo miscdia ⁊ veritate confitebor
tibi H̄as eciam ego p̄ meis viribus
reddo quas michi donasti faciēs mi-
sericordiam ⁊ veritatē: miām in sub-
ueniendo veritatē in iudicādo H̄is
adiuuamur a deo: h̄is p̄merem? de-
um Ad merito ergo miā ⁊ veritas vni-
uerse vie dñi Nō sunt alie vie qui-
bus ad nos venit: non sunt alie vie q̄
bus ad illum veniamus **O**m̄ mag-
nificasti sup omne nomē sanctū tuū
Qualis ista gratulatio fr̄es: Ad ag-
nificauit nomen suū sanctum sup ab-
raham Credidit em̄ abraham deo ⁊
deputatum ē illi ad iusticiā: ceteri o-
nes gentes ydolis imolabant et de-
monib; seruebant Natus ē ex abra-
ham ysaac. magnificatus ē super illā
domū deus. in iacob. magnificatus ē
deus qui dicit. ego sum deus abrahā
⁊ deus ysaac ⁊ deus iacob. in duode-
cim fili; israhel inde ppl̄s israhel libe-
ratus ab egipto duct? per mare ru-
brum exercitus in heremo. eiecit gē-
tibus in terra p̄missionis collocat?
est Ad agnificatū est nomen dñi sup
isrl̄: sed inde ⁊ virgo maria inde do-
minus xp̄s mortuus p̄pter pecca-
ta nostra. resurgens p̄pter iustifica-
tionem nostram implens fideles spi-
ritu sancto mittens predicari per gē-
tes. agite penitentiā appropinqua-
bit enim regnum celoz: et ecce mag-
nificasti

nificavit sup̄ omne nomē sanctū suū
In quacūq; die inuocauero te ci-
to exaudi me Quare cito: Quia tu dix-
isti adhuc loquente te dicam. ecce as-
sum Quare cito: Quia iā nō peto fe-
licitatem terrenā: didici sanctū desi-
deriū de nouo testamento Nō peto
terram nō fecunditatem carnalē non
salutē tpalem. nō inimicorū subiecti-
onem nō diuicias nō honores: nichil
horū peto idcirco exaudi me Quid
cuius quid petam: da qd peto Dicam-
us huic tale aliqd petis: Audiam⁹
nos ⁊ videam⁹: eructet petitionem
suam ⁊ videam⁹ qd petat ⁊ discam⁹
per eū petere vt mereamur accipere
Veneras ad eccām nescio quid hodi-
e petiturus Quid putam⁹ eras peti-
tur⁹: Veneras cū desiderio tuo nes-
cio quo vtinam innocentē et si carna-
li Sed remoue iniquitatem remoue
carnalitatem: discē quid petas quid
hodie celebres attende Natalitium
sanctē ⁊ bte femine celebras: ⁊ forte
celebritatem terrenā desideras Illa
ppter desiderū sauctum dimisit feli-
citatem quā habebat in terra. dimisit
filios flentes ⁊ tanqm crudelem ma-
trem dolentes: qz velut piderat hu-
manam miscdiam que ad diuinā fes-
tinabat coronā Nesciebat vō illa qd
desideraret quid calcaet: Ymmo ve-
ro nouerat psallere corā angelis dei.
eorūq; desiderare cōsorcium. amiciciā
sanctam ⁊ puram vbi vltim⁹ nō mo-
reretur: vbi iudicem nosset apd quē
nō valere posset mendaciū Quid er-
go: In illa vita nulla sunt bona Ym-
mo vō ibi sola sunt bona. non malis
mixta bona. securitates in quibz gau-
deas quātum vis. ⁊ nemo dicat tibi
tempera te Hic at de bonis terrenis
gaudere molestū est et piculosuz ni-
mis: ne sic gaudeas vt hereas ⁊ gau-

dendo male hereas Nā vñ de⁹ mis-
cet tribulationes gaudijs terrenis n̄
vt tribulationem sentientes ⁊ amari-
tudinem discam⁹ eternam desidera-
re dulcedinem: Quid ergo petit vide-
amus quo merito dixerit cito exau-
di me Quid em̄ petis vt cito exaudi-
aris: **M**ultiplicab me **M**ultis mo-
dis multiplicatio intelligi potest Est
multiplicatio terrene gnationis se-
cūdm primā generationem nature
nostre bndictionem quā audiui⁹
crescite ⁊ multiplicamini ⁊ implete tē-
ram ⁊ dñamini eis Sic em̄ ille ne vo-
lebat multiplicari qd dicebat. cito ex-
audi me: Et ista plane multiplicatio
fructuosa est: ⁊ nō venit nisi de bene-
dictione dñi Jam qd dicam de alijs
multiplicationibz: **M**ultiplicat⁹ est
ille auro. ille argento. ille pecore. ille
familia: ille possessionibz ille hīs om-
nibus **M**ulte sunt terrene multipli-
cationes: felicior aut filiorū. qm ho-
minibus avaris eciā ipa fecunditas
molesta ē Timent em̄ ne paupes re-
linquātur qui multi nasci potuerunt
Que sollicitudo plerorūq; ad impieta-
tem coegit vt obliuiscerentur qd pa-
rentes essent. omniq; humanitatis
affectu expoliati. exponerent filios
suos vt eos facerent alienos: picet
que pepit. colligeret q non pepit. il-
la cōtempneret illa diligeret: illa frus-
tra mater carne illa verior volunta-
te Cum ergo sint multe multiplicati-
ones ⁊ multa genera multiplicatio-
num quā multiplicationē qrit q dixit
cito exaudi me: Aut em̄ multiplicabis
me Expectam⁹ audire in quibz Audi-
ergo **I**n aia mea. nō in carne mea
sed in aia mea multiplicabis me In a-
nima mea Est ne adhuc qd addatur
ne forte multiplicatio in aia nō con-
tinuo felicitatem fignet: Etem curis

201
hoiēs in anima multiplicantur. Multiplicatus videtur in aīa in quo etiam multa sunt vicia. Ille tñmō avarus est: ille tñmō supbus. ille tñmō luxuriosus. iste et avarus et superbus et luxuriosus. Multiplicatus est in anima sua sed malo suo. Multiplicatio ista egestatis est non vbertatis. Ergo qđ tu qui dixisti. cito exaudi me et te abstulisti ab omni corpore ab omni terrena re ab omni desiderio seculari. ut diceret deo multiplicabis me in aīa mea. Adhuc explana quid desideres. Multiplicabis inquit in aīa mea v̄tutem. Expressum potū expressum desiderium: ab omni cōfusione circūcūsum. Si diceret multiplicabis me terrena nescio que cogitares addit in anima mea. Kursum ne in aīa vicia cogitares: addit v̄tute. Nichil ē qđ amplius a deo desideres: si vis bona et vera fronte dicere. cito exaudi me.

Cōfiteantur tibi dñe oēs reges terre. Ita fiet et ita fit et cotidie fit: et ostenditur nō frustra dictū. nisi qđ eāt futurū. Cōfiteantur tibi dñe oēs reges terre. Sed et ipi cū tibi p̄fitentur cū laudāt te nō terrena desiderant a te. Quid em̄ reges terre desideraturi sunt? Nōne iam habēt ipm̄ impiū. Quicqđ amplius desiderauerit hō in terra: vsq; ad imperiū est desiderium ei? Quid amplius p̄t? Altior sublimitas necessaria ē sed fortasse quāto altior tātō periculosior est: iōq; reges quāto sunt in maiore felicitate terrena. tātō magis humiliari deo debent. Ut quid faciant? **Q**uoniam audierunt omnia v̄ba oris tui. Dñe omnia v̄ba oris tui nescio in qua gente abscondita erāt. lex et p̄phete omnia v̄ba oris tui: sed in gente iudeorū sola erant omnia v̄ba oris tui. Quā gētem laudās apl's ait. Quid ergo am-

plius ē iudeo aut que vtilitas est circūcisionis. Multū per omnē modū primū quidem qđ credita sunt illis et loquia dei. Ibi erant v̄ba dei. Sed da michi illum gedēon quēdam sanctū virum tpe iudicū: videte quale fignum petiuit a dño. Donam inquit vellus in area: cōpluatur vellus. area sicca fit. Et factum est. cōplutum ē vellus solū: area sicca erat. Nec h̄t iterū fignum area tota cōpluta fit: et solū vellus siccum inueniatur. Et h̄ factū est: cōpluta est area sicco vellere. Primo cōplutum vellus sicca area: postea cōpluta area sicco vellere. Quid vob̄ videtur area frēs? Nōne orbis terrarū? Quid vellus? Tanq̄ gens iudea in medio orbe terrarū h̄ns gracie sacramētum nō in manifestatione sed in nube secreti: tanq̄m in velamēto pluuiā in vellere. Venit temp̄ qñ reuelatur pluuiā in area: manifestata ē nō operata. Factum est ergo qđ dictum ē cōfiteantur tibi dñe omnes reges terre: qñ audierūt omnia v̄ba oris tui. Quid ē isrl' qđ abscondebas qđ diu abscondebas? Expressum ē vellus: exiit de te pluuiā. Solus x̄ps suauitas pluuię. Ip̄m solum nō agnoscis in scripturis: p̄pter quē factę sunt scripture. At vero omnes reges terre cōfiteantur tibi dñe: qñ audierunt omnia v̄ba oris tui. **E**t cantent in v̄s domini: qñ magna est gl̄a dñi. Cantēt in v̄s domini reges terre. In quib; v̄s dñi cantent. De quib; supradictum est. in miā tua et veritate tua qñ vniuerse vie dñi miā et veritas. Non sint reges terre superbi sed humiles. Tunc cantent in v̄s domini si humiles sint: ament et cantabūt. Nouim; viatores cantatores: cantent et puenire festinent. Sunt cantica mala tā qm̄ veteris hōis: sed canticum nouū

ptinet ad hoiem nouū Ambulant er-
go et reges terre in vjs tuis ambu-
lent ⁊ cantet in vjs tuis Quid cātēt?
Quoniam magna glā domini nō re-
gum Vide quō reges voluit cantare
in vjs humiliter portantes dñm nō
se extollētes adūsus dominū Nam
si se extulerint quid sequitur **Q**uo-
niam excelsus dñs ⁊ humilia respicit
Volunt ergo reges respici: humiles
sint Qd si se extulerint in supbiam la-
tere ipi⁹ oculos pñt: Ne forte qz au-
disti humilia respicit. supbus velis ef-
se ⁊ dicas in aīa tua. humiles respicit
deus me non respicit: faciam qd vo-
lo Quis em̄ me videt. hoiem latet de-
us non vult me videre qz humilis nō
sum. ille at humilia respicit: qd volo
facio **I**mportune. nūquid hoc di-
ceres si sciēs qd amare deberes: Ec-
ce si nollet te videre deus. hoc ipz nō
times qz te non vult videre: Si salu-
tes aliquē maiorē patronū tuū ⁊ in-
tentus in aliud non te videat quō ti-
bi aīa dolet: Si aut deus te nō vide-
at. securū te putas: Nō te videt sal-
uator. ⁊ videt depredator: Et tamen
⁊ ipse te deus videt Non te putes nō
videri ymmo roga vt merearis vide-
ri a quo videris Dictum est em̄ oculi
domini super iustos Quia nō super
iniustos: faciant ergo qd volunt in-
iusti. oculi dñi super iustos Sequa-
tur adhuc ⁊ aures ei⁹ in preces eorū
Iniusti aut qui securos se putabant
qz non sunt oculi dñi sup eos. non ti-
ment qz nō sunt aures ei⁹ ad preces
eorū: Nōne meli⁹ ⁊ oculi ei⁹ sup nos
⁊ aures ei⁹ ad pces nrās: Sed cū fa-
cis ea super q non vis esse oculos do-
mini. non mereris pibus tuis ⁊ au-
res domini: et tñ male faciendo a te
non auertis oculos domini Quid em̄
ibi sequitur: Vultus aut dñi super fa-

cientes maluz Sed ad quid: Vt pdat
de terra memoriam eorū Vides te vi-
deri: vides te latere nō posse Cū er-
go qcquid feceris videaris. quare h
nō facis vt placere merearis: Ergo
⁊ hic quid: Qm̄ magna glā dñi quo-
niam excelsus dñs ⁊ humilia respicit
excelsa at quasi non respicit Humi-
lia enim respicit. excelsa quid: **A**lō-
ge cognoscit Quid sibi ergo pstat su-
perbus nisi vt alonge videatur. non
vt nō videatur: Nec putes te iō secu-
rum eē debere: qz min⁹ te bene videt
qz alonge te videt Tu em̄ qñ alonge
vides nō bñ vides: de⁹ ⁊ si alonge te
videt. pfcē te videt ⁊ tecum nē hoc
agis nō vt minus pfecte videaris: s;
vt non sis cum illo a quo videris At
vero humilis quid sibi prestat: Pro-
pe est dñs qui obtriuēunt cor Eri-
gat se ergo supbus quātum voluerit
certe in alto habitat de⁹. in celo ē de-
us Vis tibi propinquet: Humilia te
Nam tanto a te erit altior: quāto tu
elatioz Excelsa aut alonge cognoscit
Si ambulauero in medio tribula-
tionis viuificabis me Verū ē: in qua
cūqz tribulatione fueris. cōfiteri. in-
uoca. liberat te. viuificat te Sed ta-
men aliquid hic debem⁹ intelligere q
iam familiari⁹ inhereamus deo. di-
camus qz ei: cito exaudi me Dixerat
enim. excelsa alonge cognoscit: et ex-
celsa superba nō norūt tribulationē
Non norūt inq̄m tribulationem de
qua dicitur alio loco. tribulationem
⁊ dolorem inueni: ⁊ nomen dñi inuo-
caui Quid enim magnū. si tribulatio
te inueniat: Si aliquid potes tu iue-
ni tribulationem Et quis est inq̄t qui
inueniat tribulationem. aut quis il-
lam vel querat: In medio tribulati-
onis es ⁊ nescis Vita ista perua tri-
bulatio est: Si non est tribulatio nō

est pegrinatio Si aut pegrinatio ē:
aut parū patriam diligis: aut sine du-
bio tribularis Quis em̄ nō tribulet
non se eē cum eo qđ desiderat: Sed
vnde tibi nō videtur ista tribulatio:
Quia nō amas Alma alterā vitā et vi-
debis qđ ista vita tribulatio ē qđcūq;
p̄speritate fulgeat quibuscūq; deli-
cijs habundet atq; circūfforeat Qñ
nōdum est illud gaudiū sine vlla tēp-
tatione certissimū qđ nobis in fine
seruat deus: sine dubio tribulatio ē.
Ergo intelligam⁹ et hui⁹ tribulatio-
nem fr̄s si ambulauerim⁹ in medio
tribulationis viuificabis me Nō sic
ait tanq̄m diceret si forte euenerit in
tribulatio aliq̄ liberas in me Sed q̄-
modo: Si ambulauero in medio tri-
bulationis viuificabis me: id est ali-
ter nō viuificabis me n̄ in medio tri-
bulationis ambulauero Si ambula-
uerō in medio tribulationis viuifica-
bis me De ridētibz beati lugentes.
Si ambulauerō in medio tribulatio-
nis: viuificabis me **S**uper irā ini-
micoz meoz extendisti manū tuam
et saluum me fecit dextera tua Seui-
ant inimici. qđ p̄nt facē inimici: De-
cuniam tollere expoliare proscribe-
re in exiliū mittere. doloribus tormē-
tisq; cruciare: ad postremū si permis-
si fuerint et occidere Nunqđ ampli⁹:
Tu aut super iram inimicoz extendis-
ti manū tuam Super id qđ michi pos-
sunt facere inimici extendisti tu ma-
nū tuā Nō em̄ inimici possunt me
separe a te Tu aut amplius vindicas
qđ adhuc differs me Super irā inimi-
coz extendisti manū tuā Seuiat qñ-
tum potest inimicus: nō me separat
a deo Tu aut dñe adhuc me non reci-
pis. adhuc me in pegrinatione cōte-
ris adhuc gaudium dulcedinēq; tuā
non p̄bes: nōdum inebriasti ab vber

209
tate dom⁹ tue. et torrente voluptat⁹
tue nondum potasti Apud te em̄ est
fons vite: et in lumine tuo videbim⁹
lumen S; ecce dedisti primicias spi-
ritus et credidi in te et seruiō mente le-
gi dei: tñ in nobismetip̄is adhuc inge-
miscimus. adoptionē expectātes re-
demptionem corp̄is nostri hāc vitā
quā nobis peccatibz dedit deus. vbi
etiam necē est vt cōteratur adam in
sudore et labore vultus sui. cū terra
ei tribulos et spinas parit Nunquid a-
liquis inimic⁹ plus potuit pcurare:
Super iram inimicoz meoz extendis-
ti manū tuā sed tamen nō ad desp̄ati-
onem Sequit⁹ em̄ Et saluū me fecit
dextera tua Potest et sic intelligi sup
iram inimicoz meoz extendisti ma-
nū tuā Irascebantur inimici: vin-
dicasti me de inimicis Peccōz videbit
et irascetur: dentibz suis fremet et ta-
bescet Vbi sunt qui dicebant pereat
nomē xp̄ianoꝝ de terra: Certe a mo-
riuntur aut conuertuntur Ergo sup
irā inimicoz extendisti manū tuam.
Qñ diu diceretur qđ scriptum ē ini-
mici mei dixerūt mala michi qñ mo-
rietur et peribit nomē ei⁹ qñ delebi-
tur nomē cristianoꝝ de terra: Cū
dicunt ista partim crediderunt par-
tim perierunt pauci timidi remanse-
runt Quāta ira inimicorum seuebat
quādo sanguis martirum fundeba-
tur: Quomodo se putabant nomen
xp̄ianum delere de terra: Super irā
inimicorum extēdisti manū tuam: et
saluum me fecit dextera tua Ecce illi
qui martires p̄sequebantur memo-
rias martirum inquirunt aut vbi a-
dorant aut vbi se inebriant: querunt
tñ Super irā inimicorum extendisti
manū tuam et saluum me fecit dexte-
ra tua Scđm desiderium saluum me
fac dextera tua Est quedam salus in
xx iij

dextera tua: nā est altera salus in fi-
nistra Salus tpalis carnalis in finis-
tra est: salus eterna cū angelis in dex-
tēa est. Iō iāz in ipa immortalitate po-
situs xpūs: dicitur sedere ad dexterā
dei. Non em̄ deus habet in seipō dex-
terāz aut finistrā: sed dextera dei di-
citur felicitas illa. que qm̄ oculis of-
tendi non p̄t tñ nomen accepit. Hec
dextera tua saluū me fecit: nō scōz sa-
lutē tpalem. Nam crispina occisa est
sed nūquid deseruit illā deus? Nō il-
lam fecit saluam in sinistra: sed fecit
in dextēa. Nachabei quāta tormen-
ta perpassi sunt: Tres at̄ pueri in me-
dīs ignibz deambulando laudauerūt
deū. Illoz salus in dextēa istoz ecia
in sinistra. Aliqn̄ ergo nō saluat in fi-
nistra scōs suos sed semper saluat in
dextera: impios aut̄ plerūqz saluat i
sinistra nō saluat in dextēa. Nam illi
qui p̄sequebantur crispinā. sani erāt
in corpe: illa occisa est. illi viuunt. Il-
loz salus in sinistra est: illi⁹ in dex-
tera. Et saluum me fecit dextera tua.

Dñe retribues p̄ me. Ego non re-
tribuo: retribues p̄ me. Seuiant ini-
mici quantum libet: tu retribues qd̄
ego nō possum. Dñe retribues p̄ me.
In ipō capite nostro attendite reli-
quit em̄ nobis exemplū vt sequam⁹
vestigia eius qui peccatum non fecit
nec inuent⁹ est dolus in ore ei⁹. q̄ cū
malediceretur nō maledicebat dicēs
dñe retribues p̄ me: cū iudicaretur
nō p̄minabatur sed cōmendabat se il-
li iniuste iudicāti. Quid est dñe retri-
bues p̄ me? Ego inquit nō q̄ro glām
meam est qui q̄rat z iudicet. Nō vos
metīpos iudicātes carissimi apl's di-
cit: sed date locū ire. Scriptū est em̄
michi vindictam z ego retribuā dicit
dñs. Dñe retribues p̄ me. Est h̄ ali-
us intellectus nō negligendus z for-

te magis eligend⁹. Dñe retribues p̄
me. Ego em̄ si reddam rapui: tu qd̄ n̄
rapuisti soluisti. Dñe retribues p̄
me. Vide illū retribuentem p̄ nobis.
Venerūt qui tributū exigerent: exi-
gebant tributū didragmas. id est du-
as dragmas in vno hoīe. Ventū ē ad
dñm vt solueret tributū p̄mmo non
ad ipm̄ sed ad discipulos. et dictū est
ad illos. magister vester n̄ soluit tri-
butum: Illi retulerunt ad dñm. Et il-
le. Reges terre a quibz exigunt tribu-
tum a filiis suis an ab aliēis? Respo-
derunt ab alienis. Ergo inquit liberi
sunt filij. S; tñ ne scandalisem⁹ eos
ait petro. Dade mitte hamū in mare
z qui primus piscis ascenderit aperi-
os ei⁹ z inuenies staterem id est du-
as dragmas quatuor dragmas. Sta-
ter ponderis genus est hñs quatuor
dragmas. Inuenis ibi: da illis p̄ me
z te. Dñe retribues p̄ me. Merito
habemus primū piscem hamo cap-
tum hamo p̄prehensum: primū sur-
gentem de mari primogenitū a mor-
tuis. In ei⁹ ore inuenimus duas di-
dragmas id est quatuor dragmas in
ei⁹ ore inuenimus quatuor euange-
lia. Istis quatuor dragmis ab exacti-
one seculi liberamur per q̄tuor euan-
gelia debitores nō remanebim⁹. Ibi
enim peccata nostra ōnia solvūtur.
Retribuit ergo p̄ nobis grās mise-
ricordie ipius. Nichil debebat pro se
non reddidit: s; p̄ nobis reddidit. Ec-
ce inquit venit princeps mūdi huius
z in me nichil inueniet. Quid ē in me
nichil inueniet? Nullū peccatū in me
inueniet: quare occidat me non ha-
bet. Sed vt sciant ōnes ait qz volun-
tatē patris mei facio: surgite eamus
hinc. Quid ē surgite eamus hinc? Iō
est non necessitate sed voluntate pa-
tior: reddens qd̄ non debeo. Dñe re-

tribues p me. **D**ñe misericordia tua in eternū. Quid desiderem? Nō diē hominū. Non laboravi subsequens te domine et diem hominū nō concupiui tu scis. Ecce martir scā crispina si desideraret diem hominū negaret xpm: plus h viueret sed in eternum nō viueret. **D**aluit in eternū viuere q̄ paulo a plus tpaliter viuere. Deniq; dñe misericordia tua in eternū: nō ad tempus volo liberari. **D**iscordia tua in eternū q̄ martires liberaſti: et sic cito de hac vita abstulisti. **D**ñe misericordia tua in eternū. **S**pera manū tuarum ne despicias. Nō dico dñe ne despicias opa manū mearū non me iacto de opibus meis. Exquiſiui dñm manibus meis nocte corā eo et non sum deceptus sed tñ nō p̄mendo opa manū mearū: timeo ne cū inspexeris inuenias plura peccā q̄ merita. **H**oc solum rogo hoc dico. hoc impetraē desidero: opa manū tuarum ne despicias. **O**pus tuum in me vides: nō meum. Nā meum si videris dāpnas tuū si videris coronas q̄ et q̄cumq; sunt bona. opa mea abs te in sunt: et iō tua magis q̄ mea sunt. **A**udio q̄ppe ab ap̄lo tuo gratia salui facti estis per fidē et hoc non ex vobis sed dī donum ē. non ex opibus ne forte q̄s ex tollatur. **S**p̄i em̄ sum⁹ figmentū creati in xpo ihu in opib; bonis. Ergo si ne in eo qd̄ hoīes sum⁹ siue in eo qd̄ ex nostra impietate mutati et iustificati sum⁹. dñe opa manū tuarū ne despicias.

Explicit psalmus c. xxxvij. Incipit c. xxxviii.

D Salmū nobis breuē paue-ramus quē mandaueram⁹ cantari a lectore: sed ad horam quātum videtur p̄turbat⁹ alte-

rum p̄altero legit. **D**aluit⁹ nos in errore lectoris sequi volūtatem dei: q̄ nrām in nostro p̄posito. Si ergo vos in ei⁹ p̄licitate aliqm̄ diu tenuerimus nobis nō imputetis: sed credatis deū nos nō infructuose laborare voluisse. **N**eq; em̄ frustra in primo peccō nostro penā accepimus vt in sudore vult⁹ nostri panē manducem⁹. Tantū si panis est attēdite: panis autē est si xp̄s est. Ego sum inq̄t panis viuus qui de celo descēdi. **Q**uē manifestū habem⁹ in euangelio: ipm queram⁹ et in prophetis. **H**ūc ibi nō vident sup̄ quorū cor adhuc velamē positum est. vñ audiuit caritas vestra hesternō die. **N**obis autē q̄ sacrificium vesp̄tinū crucis domini cōscidit velū vt pateant iā templi secreta. **Q**diu nobis xp̄s p̄dicatur et si cū labore et sudore māducand⁹ est panis. **L**oquitur at dñs noster ih̄s crist⁹ i prophetis aliqm̄ ex p̄sona capitis nr̄i qui est ip̄e cristus saluator sedēs ad dexteram patris qui ecia p̄pter nos natus de virgine et sub poncio pylato qualia nostis passus est: fuso inocēte sanguine qd̄ est preciū nostrum. redemit nocentes a captiuitate in q̄ detinebamur a dyabolo donās nob̄ delicta: et ip̄o precio nostro sanguine suo delens cyrographū quo debitores tenebamur. **S**p̄e est rcōr et sponsus et redemptor eccle caput nostrū et vtiq; si caput ē. habet corp⁹. corp⁹ autē ei⁹ sancta eccā que ecia cōiunx̄ ei⁹ cui dicit ap̄ls vos at estis corp⁹ cristī et mēbra. **T**otus itaq; xp̄s caput et corpus tanq̄ integer vir: q̄ et feiā de viro facta est et ad virū p̄tinet et dictum est de p̄mo coniugio erunt duo in carne vna. **H**oc at ad misterīū interpretatur ap̄ls nō frustra eē dictum de

xx iij

illis duobz hōibz: nisi qz in eis iam figurabatur xpūs z ecclā. Nā hoc sic exponit apl's erunt duo in carne inquit vna: sacramentū h magnū est ego at dico in xpō z in ecclā. Dicit etiā ipm adam formā futuri: qui est inqt forma futuri. Si ergo adā forma futuri quō de latere dormiētis eua facta est sic ex latere domini dormientis id est in passione morientis z in cruce percussī de lancea manauerūt sacramēta quibz formaretur ecclā. Nam de futura eadē passione sua sic dicit i alio psalmo ego dormiui z sompnū cepi: z exurrexi quia dñs suscepit me. Ergo dormitio intelligitur passio: eua de latere dormientis ecclā de latere patientis. Loquitur ergo dñs nř ihūs xpūs in prophetis aliquñ ex voce sua aliquñ ex voce nostra: qz vnū se facit nobiscū. sicut dictū est erūt duo in carne vna. Dñ dicit z ipe dñs in euangelio cū de pūgio loqretur igit iam non sunt duo sed vna caro. Vna caro qz de nostra mortalitate carnē suscepit: nō aut vna diuinitas. qz ille creator nos creatura. Quicqd igitur dñs loquitur ex psona suscepte carnis z ad illud caput ptinet qd iam ascendit in celum: z ad ista mēbra q ad huc in terrena pegrinatione laborāt. Pro quibz laborantibz mēbris cū ea saulus insequeretur clamauit de celo saule saule qd me psequeris. Audi amur ergo loquētem dñm nostrum ihū cristum in pphēcia. Cantati em sunt ipi psalmi lōge añq dñs de maria virgine nasceretur: nō añqm dominus eet. Semp em creator omniū aliquñ aut z natus ex creatura. Diuinitatem em illam credam? et quātuz possum? intelligamus eqlem patri. Sed illa diuinitas patri equalis facta est piceps mortalitatis nostre n de suo sed de nostro: vt z nos efficeremur picipes diuinitatis ei? nō de

nostro sed de ipius. **Psalm.**
Domine pbasti me z cognouisti. Dicit hoc ipe dñs ihesus xpūs dicat z domino patri. Non em dñs ei? pater ei? nisi qz dignatus est nasci scdm carnē pater ē dei. dñs hominis. Dis nosse cui pater ē: Eqls sibi filio: Apl's dicit: qui cum in forma di eēt non rapinam arbitrat? ē eē equalis deo. Quic forme pater ē de? equali sibi forme vnigenito filio: nato de substantia sua. Propter nos at vt reficeremur z efficeremur picipes diuinitatis ei? repati ad vitam eternā qz ipe vt dixi factus ē piceps mortalitatis nostre quid de illo ait apostolus ibi vbi dixerat qui cū in forma di eēt nō rapinam arbitrat? est eē se eqlem deo: Sz semetipm inquit exinanuit formā serui accipiens: in similitudine hōim factus z habitu inuentus vt hō. Erat aut in forma dei eqls patri: et accepit formā serui quaminor est patre. Dñ vtrūq dicit in euangelio ego et pater vnū sum? scd? formā dei: pater maior me ē scd? formam serui. Ergo qz z pater z dñs est. pater forme dei dñs forme serui: dicat ergo ipe nec miremur nec scandalisemur qz filius dei vnicus dicit dñe pbasti me z cognouisti me. **U**t cognouisti sessionē meam z resurrectionem meā. Quid hic sessio. qd h resurrectio? Qui sedet humiliat se. Sedit g dñs in passione: surrexit in resurrectione. Tu inquit h cognouisti id est tu voluisti tu appobasti: scdm voluntatem tuā factū est. Si at volueris accipere vocem capit? ex psona corporis dicamus z nos tu cognouisti sessionem meā z resurrectionē meam. Sedet em z hō qñ humiliat se in penitentia: surgit at remissis peccat? qñ erigitur in spem vite et ne ppter ea et in alio psalmo dicitur: surgite postqm sedistis qui manducatis panē dolo-

ris Panem doloris penitentes man-
ducant qui cantant in alio psalmo et
dicunt facte sunt in lacrimis mee pa-
nes die ac nocte Quid est enim surgite
postquam sedistis Nolite exaltari in pri-
us humiliati fueritis Multi enim vo-
lunt surgere antequam sederint volunt se
iustos videri antequam peccatores esse con-
fessi sunt Ergo si ex persona capitis nos-
tri accipis sic intellige tu cognouisti
sessionem meam et resurrectionem meam
passionem meam et resurrectionem meam
si ex persona corporis tu cognouisti sessio-
nem meam et resurrectionem meam. coram
oculis tuis et peccata confessus sum et
tua gratia iustificatus sum **I**ntelle-
xisti cogitationes meas de longinquo
semitam meam et limitem meum inuesti-
gasti et omnes vias meas prouidisti Quid
est de longinquo Cum adhuc in pegri-
natione sum. antequam ad illam patriam ve-
niam. tu cognouisti cogitationem me-
am Attende illum filium minorem quod ipse
etiam factus est corpus christi etiam de gen-
tibus veniens Verat quippe in lon-
ginqua filius minor duos enim filios
habebat quidem paterfamilias maior
non longe ierat sed in agro opabatur
et fignit sanctos in lege facientes ope-
ra et precepta legis Benignus autem humanum
quod defluerat in ydoloz culturam in
longinquo fuerat pegrinatum Quid
tam longe ab eo qui fecit te quam figmen-
tum quod tibi ipse fecisti Profectus est
ergo filius minor in regionem longin-
quam portans secum substantiam suam: et sicut
nouimus in euangelio dissipauit eam
uiuens prodige cum meretricibus et fame
passus applicuit se cuidam principi re-
gionis illius et ille eum porcis pascendis
proposuit. de quorum filiis cupiebat satu-
rari nec poterat et pro labore et tritu-
ram et tribulationem et egestatem. venit illi
in mentem et postea et voluit redire. et sic ait
surgam et ibo ad patrem meum Surgam
dixit: sederat enim Eius ergo vocem habet agnos-

704
te dicentis tu cognouisti sessionem meam
et resurrectionem meam Sedi in egesta-
te surrexi in desiderio patris tui Intel-
lexisti cogitationes meas de longinquo
longe enim eram profectus sed ubi non est que de-
serueram Intellexisti cogitationes meas
de longinquo Propterea sic dicit dominus in
euangelio quod occurrit illi patri venienti
Vere quod intellexerat cogitationes eius
de longinquo Semitam meam et limitem me-
um inuestigasti Semitam inquit meam quam
in malam quam in ambulauerat ut patres dese-
reret. quam occultam esse possit ab oculis vi-
dicantibus At vero in ista egestate preteret. a
porcos pascere ponet. nisi pater vellet fla-
gellare longinquum ut recipet propinquum.
Ergo tempus deprehensus fugitus sequente se
vindictam legitimam dei vindicantem in afflicto-
num nostrorum quicumque ierimus et quicumque progressi fu-
erimus agnoscimus Tempus ergo deprehensus fu-
gitus loquitur semitam meam et limitem meum in-
uestigasti Quid est semita mea Quae
profectus sum Quid est limitem meum Quo-
usque pueni Semitam meam et limitem meum
inuestigasti Limes meus in longinquo non
fuit longe ab oculis tuis: multum ieram et tu
ibi eras Semitam meam et limitem meum in-
uestigasti: et omnes vias meas prouidisti. non
dixit vidisti. sed prouidisti Antequam eas ire
antiquas eas ambulare prouidisti eas: et promi-
sisti me in labore ire vias meas ut si
nolle laborare redirem ad vias tuas
Quoniam non est dolor in lingua mea Quare
habet dixit: Quia ecce fateor et ambulavi semitam
meam. scilicet sum longinquo a te discessi a
te cum in bonum erat: et bono meo male in
fuit sine te Nam si bonum in esset sine te nol-
le forsitan redire ad te Ergo iste profitetur
peccata sua. dicens corpus christi iustificatum
non in se sed in illius gratia dicit non est dolor in lin-
gua mea **E**cce tu domine cognouisti om-
nia nouissima et antiqua Cognouisti no-
uissima mea quoniam porcos pasci cognouisti
antiqua mea quoniam a te parte substantie mee expetiui
antiqua fuerunt in exortu malorum nouissimorum.
antiquum peccatum quoniam lapsus sum nouissima

pena quā in istā mortalitatē laborio-
sam periculosamque puenim⁹ atque uti-
nam nobis ista sit nouissima. Erit ista
nouissima si iam redire voluerim⁹. Est
enim alia quibusdā impijs nouissima quā
bus dicitur: ite in ignē eternū qui p-
paratus ē dyabolo et angel⁹ ei⁹. Nos
autē frēs hucusque deseruim⁹ deū. Usque
ad hui⁹ vite mortalitatē sufficiat la-
bor noster. Recordemur panē patris
nostri: recolam⁹ beatitudinē dom⁹
patris nostri. Non nos delectēt fili-
quorum doctrine demoniorum. Ecce tu
dñe cognouisti oīa nouissima et anti-
qua mea: nouissima quo pueni. anti-
qua ubi te offendi. **T**u finxisti me
et posuisti sup me manū tuā. Finxisti
me ubi: In istā mortalitatē iam ad la-
bores ad quos oēs nati sum⁹. Non enim
quisque nascitur nisi quē de⁹ finxerit i-
nter matris sue. Aut vlla creatura ē
cui⁹ nō est ille plasmator. Sed finxisti
me in isto labore et posuisti sup me
manū tuā vindicē manū grauāntem
supbū. Ita enim salubriter deiecit e-
latū. Ut erigat humilē. Tu finxisti me
et posuisti super me manū tuā. **M**i-
rificata ē scientia tua ex me: inuoluit
non potero ad illā. Aliquid quod obscurū
quidē est sed nō cū pua dulcedine in-
telligitur adiutētes audite. Moyses
scūs dei famulus cum quo loq̄batur
de⁹ p nubem quē tpaliter loquens uti-
que p assumptam creaturā loq̄bat⁹ ser-
uo suo. id est non per sūam suā sed p
assumptā aliquā corpālē creaturam
p quā voces ille fierent et huānis atque
mortalib⁹ aurib⁹ personarent: sic enim
loq̄batur tunc deus fī quō loquit⁹ in
sua sua. Quō enim loquitur in substā-
tia sua: locutio dei vbum dei ē vbum
dei xpūs ē. Verbū illud nō sonat et tñ
fit s; semper incōmutabiliter manet

vbum per quod facta sunt omnia cui v-
bo dicitur ipa ē em et sapiētia dei mu-
tabis ea et mutabūtur: tu autē idem ip-
se es. Et alio loco de sapiētia cū scrip-
tura diceret: in seipā manēs ait ino-
uat omnia. Illa ergo sapiētia stās
si dici debeat vel stans. dicitur autē p-
incōmutabilitatem nō propter im-
mobilitatez et eodē mō se sp habens
nullo loco nullo tpe variata nusq̄ ali-
ter q̄ hic aut ibi nūq̄ aliter qm nunc
aut antea: ipa ē locutio dei. Locutio
vō illa quā fiebat ad moysen ad hoīem
fiebat per sillabas per trāseuntes so-
nos. Non autē fierent ista: nisi de⁹ assu-
meret talē creaturam per quā huius
modi sermonem et voces emitteret.
Moyses scūs nouerat istā locutio-
nem dei assumptis quibusdā corpo-
reis creaturis fieri: et sic desiderauit
et cōcupiuit videre ipam spēm dei et
loquenti secū deo dixit. si inueni gra-
ciam añ te oñde in teipm. Cū hoc ve-
hementer concupisceret et h̄ quodāsi di-
cendū ē amica familiaritate quā ipse
dignat⁹ est extorq̄re vellet deo ut vi-
deret eius maiestātē et faciē quō dici-
pt facies dei: ait illi. nō potes videre
faciē meā nemo enim vidit facies meā
et vixit s; ponā te in spelunca petre et
transibo et ponā sup te manū meā cū
aut transiero posteriora mea videbis.
Et ex hīs vbis natū ē alterū enigma
id ē obscura quādam figurarū. Cum
tñ fiero posteriora mea videbis di-
cit de⁹ qñ ex alia pte habeat faciē ex a-
lia dorsū. Absit a nobis tale aliqd de
illa maiestate sentire. Nam quā h̄ sentit
de deo. quod ei pdest quod templa dei
clausa sunt: ydolum in corde suo fa-
bricat. Sūt ergo in illis vbis magna
mysteria. Loq̄batur domi⁹ ut dixi p
creaturam. quomō vellet famulo su-

o: intellecta est illic psona domini ip-
sius et saluatoris nostri ihu cristi qui
quidem secundum formam dei que equa-
lis est patri similiter oculis humanis
inuisibilis est sicut et pater Si enim sa-
pientia humana videri oculis non po-
test. virtus et sapientia dei videri oculis
carneis potest: Sed quia erat dominus
oportuno tempore carne suscepturus Ut
oculis etiam carneis propter salubrita-
tem curande intus mentis appare-
ret. quoniam ita apparere opus esset hoc pre-
dicans moysi figurate ait faciem me-
am videre non potes posteriora mea
videbis sed cum transiero ut autem non vi-
deas faciem meam manum meam erit super
te Transire quid fuit domino nisi quod
euangelista dicit: cum autem venisset ho-
ra ut transiret ihesus de hoc mundo ad
patrem: Nam ipsum transitum signi-
ficat pascha Quod enim ebraico verbo di-
citur pascha: latine transitus inter-
pretatur Quid est faciem meam non videbis
sed posteriora mea videbis: Cuius per-
sonam gerebat ille moyses quoniam ei dic-
tum est faciem meam non videbis. sed
posteriora mea videbis et hec cum tra-
siero ut autem non videas faciem meam
ponam super te manum meam: Faciem suam
dixit prima suam et quodammodo poste-
riora sua transitum de hoc mundo passio-
nis sue: apparuit iudeis non eum cog-
nouerunt Eorum personam gerebat moy-
ses quoniam ei dicebatur faciem meam non po-
tes videre Dominus autem non viderunt deum
in carne positum: Quia grauata erat
super eos manus domini De illis enim
dixerat ysayas. i. crassa cor populi hoc
et oculos eorum graua et eorum vox est in
alio psalmo quoniam grauata est super me
manus tua. ut ergo non cognoscerent
tunc diuinitatem cristi. grauati sunt
Si enim cognouissent: nunquam deum glo-
rie crucifixissent Non crucifixo autem do-

205
mino. sanguis ille non redimeret or-
bem terrarum Quid egit deus nisi quod ait
apostolus. altitudinem diuiciarum sa-
pientie et scientie dei ubi exclamat Quod alti-
tudo diuiciarum sapientie et scientie dei
quam incomprehensibilia sunt iudicia eius
et inuestigabiles vie eius quis enim cog-
nouit sensum domini aut quis consiliarius
eius fuit aut quis proinde dedit illi et re-
tribuetur ei: Quoniam ex ipso et per ipsum
et in ipso sunt omnia: ipsi gloria in secula
seculorum Apostolus hoc dicit quia su-
perius dixerat cecitas ex parte israel fac-
ta est ut plenitudo gentium intraret
et sic omnis israel saluus fieret Excecati
sunt ergo ex parte iudei merito superbie
sue. quia se iustos dicebant: et excecati
crucifixerunt dominum Nosuit super eos
manum suam ne viderent eum: donec tra-
siret scilicet de hoc mundo ad patrem Vide-
amus si postea quam transiit viderunt pos-
teriora sua Resurrexit dominus apparui-
it discipulis suis et omnibus qui in eum
iam crediderant: non eis a quibus cruci-
fixus erat quia super eos manum posuerat
donec transiret. ascendit autem in celum
quadraginta diebus factis cum discipulis
suis impleto die penthecostes misit
eis spiritum sanctum: repleti spiritu sancto
ceperunt omnibus linguis loqui quoniam in
vna nati erant et vnā solam didicerant
Expauerunt et exhorruerunt tantum mi-
raculum milia eorum qui crucifixerant
dominum compuncti corde de tanto miracu-
lo quesierunt consilium ab apostolo quod fa-
cerent postea quam eis predicatus est christus mi-
nantes vni ydiote homines linguis omnibus
loquerentur Per petrum igitur apostolum an-
nunciato eis christo quem in cruce precep-
serant quem tamen mortalem hominem irrise-
rant. cui propterea insultabant quia de cruce
non descendebat cum utique maius mul-
to fuerit quod fecit de sepulchro re-
surgere quam de cruce descendere anun-

ciato ergo xpo sibi dixerunt qd facie-
mus: Illi qui seuerunt in dnm que vi-
debant ia cōsiliū petunt salutis. et
dictum ē eis. agite penitentiā et bap-
tizetur vnusquisq; vestrū in noīe do-
mini nostri ihu cristi et dimittentur
vobis peccā vestra Ecce viderūt pos-
teriora ei. cui⁹ faciem videre nō po-
tuerunt Adan⁹ em̄ eius erat sup o-
culos eoz nō semper s; donec trāhe-
ret. postea q; transijt abstulit man⁹
ab oculis eoz. ablata manu ab ocul⁹
suis dicūt discipulis quid faciemus:
Pri⁹ seui postea pū: pmo irati post
ea tidi. primo duri. postea flexi Pri-
mo ceci postea illuiati Puto qd ag-
noscam⁹ et in h̄ psalmo voces huius-
modi etia; gentiū recordantiū infi-
delitatem suā Cōclufit em̄ de⁹ ōnes
in infidelitate: vt omniū misereatur
Tu finxisti me et posuisti sup me ma-
num tuā Mirificata est scientia tua
ex me inualuit et nō potero ad illam
veluti posuisti sup me manū tuā mu-
rus m̄ factus es. nō te pprehendo cū
quo eram **Q**m̄ facilis michi erat
vultus patris quando dixi. da michi
substantiā meā q me cōtingit Ecce p-
fecto in regionem longinquā et fame
cōtrito multū michi est et labor ē an-
imē n̄ possum pcipere qd dimisi Mi-
rificata ē inquit sciētia tua ex me Ex
peccō meo factū est vt mirificata m̄ es-
set: et incōprehensibilis michi existe-
ret Nam erat michi facilitas ptem-
plandi te qm̄ in superbia reliqueram
te Mirificata ē inquit sciā tua ex me
inualuit nō potero ad illā. sed subau-
dis ex me Non potero ad illā ex me
cū ergo potero. nō potero nisi ex te.
Ecce inuenies in lōginquo fugitiuū
nō latere oculos ei⁹ a quo fugit Et q
itur⁹ est ia c⁹ limes est inuestigatus:
Videte quid dicit: **Q**uo ibo a spiri

tu tuo: Spūs em̄ domini repleuit or-
bem terrarū Quis p̄t fugere in mun-
do ab illo spū. quo plen⁹ est mund⁹:
Quo abibo a spū tuo: **E**t quo a fa-
cie tua fugiā: Locuz qrat quo fugiat
ab ira dei Quis ē locus recepturus
fugitiuū dei: H̄oiēs qui suscipiūt fu-
gitiuos q̄runt ab eis a quo fugerint
et quē seruū inuenerint alic⁹ domi-
ni min⁹ potētis. tanq; sine vllō timo-
re suscipiūt dicētes in corde suo non
habet iste talē dnm a quo p̄t inuesti-
gari cū aut audierint dnm potētem
aut nō suscipiūt a cū magno timore
suscipiūt: et qz hō potens falli p̄t Vbi
nō est deus: Quis fallit deū: Quē n̄
videt deus: A quo fugitiuū suū non
repetit de⁹: Quo ergo ibit fugitiu⁹
iste a facie dei: Vertit se huc atq; illuc
quasi qrens locū fuge sue **S**i ascē-
dero inquit in celum tu ibies: si des-
cendero in infernū ades Tandē cog-
nouisti male fugitiue nullo pacto te
posse fieri longe ab eo: a quo longin-
quare voluisti Ecce ille vbiq; est quo
tu itur⁹ es: Inuenit cōsiliū: et hoc ab
illo qui eū reuocare dignatur inspi-
ratum Si ascendero in celū tu ibies
si descendero in infernū ades Sime
extulero te inuenio rep̄sorem. si me
abscondero te inuenio inquisitorem
et nō inquisitorem tm̄ sed et inuestiga-
torē Si em̄ supbiero de iusticia mea
tu ibies vbi est v̄a iusticia Si peccā-
do venero in profundum malorum:
et confiteri cōtempsero dicens quis
me videt in inferno q̄s em̄ confitebi-
tur tibi: eciam illic ades vt vindices:
Quo ergo iturus sum vt a facie tua
fugiam. id est iratum te nō sentiam:
Hoc cōsiliū inuenit. sic fugiam in-
quit a facie tua. sic fugiam a spū tuo:
ab vltore spiritu. a vindice facie sic fu-
giam Quomodo: **S**i recipiam pē

nas meas indirectum et habitauero
in extremis maris sic possum fuge-
re a facie tua Si i extrema maris vult
fugere a facie dei ibi non erit ille a quo
fugit. de quo dixit si descendero in in-
fernum ades. **Q**uius si in extremis
maris non est: qui nec apud inferos
deest Sed noui inquit quomodo fugi-
am ab ira tua Recipiende sunt pen-
ne mee non in prauum sed in directum:
nec in supbiam erigar presumptionem
nec in perditam mergar desperationem
Quas pennas vult assumere nisi du-
as alas duo precepta caritatis: In
quibus duobus preceptis tota lex pe-
det et propheta **H**as inquit alas has pen-
nas si recipiam sic. et habitabo in ex-
tremis maris. possum fugere a facie
tua ad faciem tuam: et a facie irati ad faci-
em placati Quid enim est extremum ma-
ris nisi finis seculi: **I**lluc iam volem
spe et desiderio habentes alas gemi-
ne caritatis: non sit nobis requies ni-
si in extremis maris Nam si alibi re-
quiem voluerimus: in mare precipi-
tabimur Volem quousque finiatur
mare. suspendam nos pennis gemi-
ne dilectionis ad deum interim spe vo-
lemus et illum finem maris spe fide-
li permeditemur Quis autem nos perducatur
attendite: ille ipse cui faciem irati vo-
lumus fugere: Quid enim sequitur:
Si descendero in infernum ades si re-
cipiam pennas meas in directum Re-
cipiam inquit Ergo amiserat Re-
cipiam penas in directum et habitabo in
nouissima maris **E**t enim illuc ma-
nus tua deducet me: et adducet me
dextera tua **H**oc meditemur fratres ca-
rissimi hec sit spes nostra hec sit conso-
latio nostra: recipiam pennas per ca-
ritatem quas amisimus per cupidita-
tem Cupiditas enim viscus fca est pen-
narum nostrarum: elisit nos de libertate ae-

206
ris nostri id est aurarum illarum liberarum
spiritus dei **I**n elisi perdidimus penas et
fuimus quodammodo captiuati in au-
cupis prete in nos sanguine suo re-
demit quem fugimus ut caperemus **N**u-
trit nobis penas de preceptis suis: eri-
gimus iam eas sine visco **N**on amemus
mare: sed volem in extrema maris
Nemo trepidet sed nemo de penis
suis presumat quia et penati. non ipse erigat
nisi ipse deducat precipitatur in profun-
da maris lassati et fatigati: quasi pre-
sumentes de viribus nostris **Q**uod ergo
est ut habeam penas. et opus est ut
ipse deducat: adiutor enim noster est **H**a-
bem liberum arbitrium sed ipso libero
arbitrio quantum possum non nos ad-
iuuet qui iubet **E**t enim illuc manus tua
deducet me et adducet me dextera tu-
a **E**t considerans longinquitatem vie quod
sibi dixit: **E**t dixi fortasse tunc in corde
culcabunt me **E**cce enim iam credidi in christum
iam erigo: duabus alis gemine caritatis
et habundat iniquitas huius seculi et quam ha-
bundauit iniquitas. refrigescet caritas
multorum. sic dixit dominus: quam habundauit
iniquitas refrigescet caritas multorum
sic dicit dominus **I**n ista vita in tanta scan-
dalo: inter tanta multa peccata in tanta tur-
bas cotidianarum temptationum cotidia-
narum suggestionum malarum quod facio in-
quit quomodo perueniam ad extrema maris:
Audio tribuliter a domino: quam habunda-
uit iniquitas. refrigescet caritas multo-
rum **D**enique sciebat Qui perseuerauerit
usque in finem hic saluus erit **A**t tendens lon-
gitudinem vie dixi in fortasse tunc in corde
culcabunt me **E**t nox illuminatio in
delictis meis **S**cilicet est nox illuminatio
quia in nocte me desperaueram posse tran-
sire tantum mare et tantam viam supe-
rare et venire ad extremum perseueran-
do usque in finem **B**racias illi qui me quasi
uit fugitiuum qui terga mea flagelli pla-

ga percussit: qui me vocando ab in-
teritu reuocauit. q̄ fecit m̄ illumina-
tam noctē. **N**ox est em̄: q̄ diu ista vi-
ta agitur. Quō est nox illuminata: **C**ri-
st⁹ descendit in noctē: accepit cris-
tus carnē de isto sc̄lo. illuminauit no-
bis noctem. Perdiderat em̄ dragmā
mulier illa: accendit lucernā. Sapien-
tia dī pdiderat dragmā. Quid ē drag-
ma: **N**ūmus: in quo nūmo ymago
erat ipi⁹ impatoris nostri. Fact⁹ est
em̄ hō ad ymaginem dei: et perierat.
Et quid facit mulier sapiens: Accen-
dit lucernam. Lucerna de luto est sed
habet lucē q̄ inueniatur dragma. Lu-
cerna ergo sapiētie caro xp̄i de luto
facta est: sed vbo suo lucet ⁊ inuenit
perditos. Et nox illuminatio in deli-
cijs meis. Facta est m̄ nox in delicijs.
Delicie nostre xp̄us. Videte quem ad-
modum de illo mō gaudemus. Cla-
mores isti vestri. gaudia vestra vn-
de sunt nisi in delicijs: **N**ū at̄ iste deli-
cie nisi qz nox illuminata est nisi qz do-
minus xp̄s nobis predicatur: Quia
q̄siuit vos añqm̄ q̄reretis eū: et inue-
nit vos vt inueniretis eū. Et nox illu-
minatio in delicijs meis. **Q**m̄ tene-
bre nō obtenebrabuntur a te. Tu er-
go nolite nebrare tñbras tuas ⁊ de⁹
illas nō tenebrat sed magis illuminat
qz illi dictum est in alio psalmo tu il-
luminabis lucernam meā: dñe de⁹ me-
us illuminabis tenebras meas. Qui
aut̄ tenebrāt tenebras suas q̄s de⁹ nō
tenebrat: **H**oiēs mali hoiēs puer-
fi cū peccant vtiqz tñbre sunt: dū nō
cōfitentur pccā sua q̄ fecerunt: sed in-
super defendūt tenebrant tenebras.
Ergo iā si peccasti in tenebris ea: sed
cōfitendo tenebras tuas mereberis
illuminari tenebras tuas: defenden-
do aut̄ tenebras tuas tenebrabis te-
nebras tuas. Et qñ euadis a duplici-

bus tñbris. qui in simplicibz labora-
bas: **N**ū aut̄ dñs nō tenebrat tñbras
nostras: Quia nō nos finit impu-
ta habere pccā: flagellat nos in istis
laboribz ⁊ erudit nos. Tota ista mi-
seria generis humani in q̄ gemit mū-
dus: noueritis fr̄es qz dolor medici-
nalis ē non sententia penalis. Videt⁹
qz dolor vbiqz. vbiqz met⁹: vbiqz ne-
cessitas vbiqz labores. Crescit avari-
cia: sed in malis. Si ad hoc de⁹ h̄ tali-
bus flagellis erudit nos. vt nō tene-
brentur tenebre nr̄e. agnoscam⁹ nos
sub pena flagelli eē et bñdicam⁹ deū
miscentem iā amaritudines dulcedi-
ni vite tp̄alis ne tp̄alium deliciarum
delectatione cecati nō desideremus
delicias eternas: nec velimus finire
mare ⁊ habitare in nouissimo maris.
Seuiant ergo fluct⁹ maris: quanto
plus seuiunt fluct⁹ maris tanto se il-
la cū p̄nis columba suspendit. **N**on
ergo tenebrat de⁹ tenebras nostras
q̄ miscet flagella pccis nr̄is ⁊ amari-
tudines p̄uis dulcedinibz nr̄is. **N**os
nō tenebrem⁹ tñbras nr̄as defendē-
do pccā nr̄a. ⁊ nox illuminatio in de-
licijs nr̄is. qm̄ tñbre non obtenebra-
būtur a te. **E**t nox tñ dies illumiā-
bitur. **N**ox tñ dies. dies nob̄ p̄speri-
tas seculi. nox nob̄ aduersitas seculi.
Sed si agnoscam⁹ ob meritū pccōz
nr̄ōz nos aduersitates pati ⁊ dolci-
a nobis s̄ flagella patris ne sit ama-
ra sentētia iudicis: sic habem⁹ tñbras
noctis hui⁹ quomodo lumen noctis
hui⁹. Si nox ē quō ibi lux ē: **N**ox est
qz erratur h̄ a genere huāno. **N**ox ē
qz nōdum venimus ad illū diem quē
nō coartat hestern⁹ ⁊ crastinus: sed
est dies perpetu⁹ sine ortu qz sine oc-
casu. **N**ox ē ergo hic: sed quādam lu-
cem nox ista habet suam et tenebras
suas. Quare sic generaliter nox dixi-

mus q̄ est lux noctis hui⁹: Prosperi-
tas ⁊ felicitas seculi gaudiū tempale
honor t̄p̄alis. quasi lux est noctis h⁹
Aduersitas at̄ ⁊ amaritudo tribula-
tionū vel ignobilitas: tanq̄ tenebre
sunt noctis hui⁹ In hac nocte in hac
mortalitate vite huāne h̄nt hoīes lu-
cem. h̄nt hoīes tenebras: lucē pros-
peritatem. tenebras aduersitatem Sz
ubi venerit dñs xp̄s et habitauerit
aiām per fidem. ⁊ p̄miserit aliam lu-
cem ⁊ inspirauerit et donauerit paci-
entiam ⁊ monuerit hoīem nō delec-
tari p̄speris ne frangatur aduersis in-
cipit hō fidelis indifferenter vti mū-
do isto. nec extolli q̄n res prospe ac-
cidunt nec frangi q̄n res aduersae sunt.
sed ubiq̄ dñm b̄ndicere. nō soluz q̄n
habūdat sed ecia q̄n amittit. nō soluz
q̄n sanus est sed eciam q̄n egrotat vt
fit in illo vera illa cantatio B̄ndicam
dñm in omni tpe semper laus ei⁹ in
ore meo Si ergo sp̄ ⁊ q̄n lucet nox ⁊
q̄n obscura ē nox ista. q̄n arridet p̄s-
peritas. q̄n tristis est aduersitas. ip̄
fit laus ei⁹ in ore tuo: ⁊ fiet tibi quod
mō dictū est **S**icut tenebre ei⁹ ita
⁊ lumen ei⁹ Non me cōculcant tene-
bre ei⁹: q̄ non me extulit lumen ei⁹.
Ecce habes lumē ip̄i⁹ in iob Ih̄abū-
dabat omnibz rebz lux noctis ip̄ius
Diuicijs p̄ma describitur quātis re-
bus ⁊ quāta copia redūdabat: lux e-
rat noctis ei⁹ Putauit inimic⁹ prop-
terea illū talem virū colere deū q̄ il-
la omnia donauerat ei: et petiuit vt
auferretur ab eo Facte sunt tenebre
noctis illi⁹ q̄ p̄mo habebat lucē: no-
uerat tñ ille siue lux ibi eēt siue tene-
bre illā noctē eē in qua peregrinare-
tur a deo suo: ⁊ habebat interiorē lu-
cem ip̄m deum suū. per quā lucē inte-
riorem indifferenter haberet siue te-
nebras noctis illi⁹ siue lucē Propte-

rea qui in luce noctis illi⁹ id est in re-
rum habundātia colebat deum abla-
tis illi omnibus rebz. postea q̄ facte
sunt tenebre illi⁹ quid dixit ille: Do-
min⁹ dedit domin⁹ abstulit. sicut do-
mino placuit ita factum ē. fit nō mē-
dñm benedictum In nocte sum qua-
dam vite hui⁹. dominus meus inq̄t
habitat cor meū. illumināuit michi cor
meum solacijs quibusdam nocte is-
ta. q̄n dedit copiam rerū t̄p̄alium. Sb-
traxit ip̄am lucem t̄p̄alem et quasi te-
nebrata ē nox sed q̄ sicut tenebre ei⁹
sic ⁊ lumen ei⁹. dñs dedit domin⁹ ab-
stulit sicut dñs placuit ita factus est:
fit nomen dñm b̄ndictū Non sum tris-
tis in nocte hac: q̄ sicut tenebre ei⁹
ita ⁊ lumē eius. vtrūq̄ transit et qui
gaudent tanq̄ non gaudentes sint ⁊
qui flent tanq̄ non flentes sint q̄ si-
cut tenebre ei⁹ ita ⁊ lumen ei⁹ **Q**uā-
tu possedisti renes meos dñe Non
sine causa sicut tenebre ei⁹ sic ⁊ lumē
eius. intus est possessor qui nō soluz
cor tenet sed eciam renes nō solū co-
gitationes sz ecia delectationes Ip̄e
possidet vnde me delectaret aliquid
luc⁹ in nocte: ip̄e tenet renes meos n̄
nouī delectari nisi de luce iteriore sa-
pientie ip̄ius Quid ergo? Non delec-
tariis de prosperitate rerū. de felicitate
temporum de honoribus de diuicijs
de familia? Non delector inq̄t Qua-
re? Quia sicut tenebre eius ita et lu-
men eius Vnde tibi ista indifferētia.
vt sicut tenebre eius sic fit tibi et lu-
men eius: Vnde? Quomā tu pos-
sedisti renes meos domine: **E**vs-
cepisti me de vtero matris mee Dū
eēm in vtero m̄ris mee nō indifferē-
ter habebā tenebras illi⁹ noctis ⁊ lu-
cē illi⁹ noctis Etem vter⁹ m̄ris mee
psuetudo ciuitatis mee fuit Que est
illa ciuitas? Que nos progeniuit in

captiuitate. Nouimus babiloniā illā
de qua hesternō die locuti sum⁹: vñ
p̄ficiuntur oēs qui credunt ⁊ sus-
pirant illi luci iherl̄m celesti. Ego ergo
dixi ex vtero m̄ris mee suscept⁹ sum
a dño: inde michi tñbre noctis hui⁹
⁊ lux hui⁹ indifferenter facte s̄t. Qui
gūt in vtero matris illius babilonie
gaudet p̄speris seculi. frangitur ad-
uersitatib⁹ seculi. nō nouit gaudē m̄-
si aliquid p̄sperum eueniat sc̄dm tē-
pus nec nouit cōtristari n̄ aliquid ad-
uersum eueniat sc̄dm temp⁹. Gā exi
de vtero babilonie incipe cātare ym-
num dño: egredere et nascere. susci-
piet te de⁹ ex vtero matris tue. Quis
deus: Deus ille apostoli pauli q̄ dix-
it: cū at placuit deo qui me segrega-
uit de vtero matris mee. p̄dicare fili-
um suum in me. Que em̄ erat mater
ei⁹: Synagoga. Et ibi qd̄ didicerat n̄
qd̄ habebant ⁊ didicerant ip̄i iudei et
ip̄e ppl̄s. Nomen in illis remāserat
laudis dei: scā aut̄ in eis nō inuenie-
bantur. Erant in eis v̄ba dei q̄si folia
in arbore: ⁊ fructus nusq̄m. Talē ar-
bozem fici sicut nostis. cū dñs inue-
nisset: maledicto arefecit. Inuenit ei
in ea folia ⁊ fructum nō inuenit: quā-
dam nobis arborem figurabat. Nā
fructuū eor⁹ tēpus nōdum erat. Qd̄
oēs hoīes nouerant. artifex celi ⁊ tē-
re nō nouerat. Ergo ille qui paulū se-
gregauit ab vtero matris sue ip̄se et
nos segregauit ab vtero matris nos-
tre. Cui⁹ matris nr̄e: Babilonie illi⁹.
Suscepti ergo ex vtero illo. iam inci-
piamus habere alteram spem. Pro-
misit fr̄es. quare gaudetis: fructus
facite positi in alia spe. Gā n̄ nouim⁹
malum n̄ offendere deū ⁊ nō perdu-
ci ad illa q̄ p̄misit: nec nouim⁹ bonū
nisi p̄mereri deū et perducī ad illa q̄
p̄mittit. Quid illa bona mūdi huius

⁊ mala mūdi hui⁹: Indifferenter ha-
beam⁹: q̄ iam suscepti ab vtero ma-
tris nostre indifferenter ea hñtes di-
cimus. sicut tenebre ei⁹ sic ⁊ lumē ei⁹.
Nec felicitas seculi nos bt̄os facit:
nec aduersitas miseros. Opus ē ius-
ticiam tenere. fidem diligere sperare
in deum: diligere deum diligere. pri-
mum. Post istos labores habebim⁹
indefessam lucē habebim⁹ diem sine
occasu. Transiit qcquid est in ista noc-
te lucidum ⁊ tenebrosum: qm̄ tu pos-
sedisti renes meos dñe suscepisti me
ex vtero matris mee. **C**onfitebor
tibi dñe qm̄ terribiliter mirificat⁹ es.
Terribiliter mirificatus es: eo ip̄o q̄
te miramur tu terribilis es cum tre-
more gaudem⁹. Timemus em̄ ne de
donis tuis nos extolles: per sup-
biam mereamur amittere qd̄ humili-
tate p̄cepim⁹. **C**ōfitebor tibi dñe qm̄
terribiliter mirificat⁹ es: mirabilia o-
pera tua de⁹. **E**t aiā mea cognos-
cit valde. Gā cognoscit aiā mea valde
qm̄ suscepisti me ex vtero m̄ris mee.
Antea v̄o mirificata ē scientia tua ex
me: inualuerat nec poterā ad illā. Er-
go ex me inualuerat nec poterā ad il-
lam. Dñi mō aiā mea cognoscit valde
nisi q̄ nox illuminatio in delicijs me-
is est. nisi q̄ venit michi grā tua ⁊ il-
luminauit tñbras meas. nisi q̄ tu sus-
cepisti me ex vtero m̄ris mee. **N**ō
est absconditū os meū a te qd̄ fecisti
in abscondito. Os suū dicit qd̄ vulgo
dicitur ossum: latine os dicitur h̄m̄
greco inuenitur. Nā possem⁹ h̄ puta-
re os eē ab eo qd̄ sunt ora: nō os cor-
rupte ab eo qd̄ sunt ossa. Non ē ergo
absconditū inquit os meū a te qd̄ fe-
cisti in abscondito. Habeo in absco-
dito qddam ossum: sic em̄ potius lo-
quamur. **E**deli⁹ est vt reprehendant

208
nos gramatici. q̄ nō intelligāt po-
puli. Ergo est inquit quoddā ossum
meum intus in abscondito. Tu fe-
cisti intus ossum michi in abscondito
et nō est absconditum a te: In absco-
dito em̄ fecisti. sed nūq̄d et tibi h̄ ab-
scondisti. Hoc ossum meū factum
a te in abscondito homiēs nō vident
homiēs nō nouerūt. tu autē nosti
q̄d fecisti Qd̄ ergo os dicit fr̄s?
Queramus illud. in abscondito est:
Sed quia xp̄iani in nomine domini
xp̄istianis loquimur. modo inuēi-
mus q̄d sit ossum huiusmodi. Fir-
mitas q̄dā ē interior. quia in ossib⁹
firmitas et fortitudo intelligitur:
Est ergo quedam anime iterior fir-
mitas ubi non frangitur Quelibet
tormēta quelibet tribulationes q̄li-
bet huius seculi aduersitates vndi-
q̄ seuiāt. illud q̄d de⁹ in abscondito
fecit firmū in nobis frangi nō po-
test nō cedit: Ad omiō em̄ facta est
quedam firmitas paciētie nostre. d̄
qua dicitur in alio psalmo. verump-
tamē dō subicietur anima mea. qm̄
ab ipso paciētia mea: Et attēde apl̄s
paulū hntem intus h̄ genus firmi-
tatis Quasi tristes inquit. semp̄ at
gaudētes Vnde q̄si tristes? Contu-
mēlis obprobriis p̄secutiōib⁹. fla-
gellis plagis carceribus cathenis la-
pidib⁹: Quis nō eos miseros tunc
existimaret? Nec illi ip̄i p̄secutoēs
seuīrēt in eos. nisi putarēt eos mi-
seros fieri p̄secutiōibus suis: Illi ei
eos ex sua infirmitate coniciebant.
qui nō habebant ossum absconditū
interius. Illi vero qui habebant ho-
mibus foris tristes videbantur. in-
tus autē gaudebant deo cui nō erat
absconditum os ipsorum quod fece-
rat in abscondito Aperit autē hoc os

sum in abscondito factum a dō idem
apl̄s paulus hīs v̄bis. nō solū at in-
q̄t sed etiā gl̄amur in tribulatiōib⁹:
Parum est quia nō es tristis. sed et
gloriaris: Sufficiat tibi tristē nō
esse Pax est inquit xp̄ianis. tale os-
sum michi fecit in abscondito. ut pa-
rū sit nō frangi nisi etiā gloriar: Vñ
gloriaris: In tribulatiōib⁹ scientes
quia tribulatio paciētiā opatur:
Vide quomodo formata sit illa ifir-
mitas intus in corde. sciētes qm̄ tri-
bulatio paciētiā opatur. paciētia
p̄batioēm. p̄batio spem. spes autē
nō cōfundit. qm̄ caritas dei diffusa
est in cordibus nostris p̄ spm̄ sc̄m
qui datus est nobis. Sic format⁹
atq̄ firmatum est ossum illud absco-
ditum. ut faciat nos etiā gl̄ari in
tribulatiōibus: Sed videmur hōi-
bus miseri. q̄a absconditū est ab eis
quod habemus intrinsecus Nō est
absconditum os meū a te q̄d fecisti i
abscondito: **E**t substantia mea i in-
ferioribus terre. Ecce in carne est
substantia mea. in inferioribus est
substantia mea. et habeo tamen ossū
intrinsecus quod formasti. q̄d faci-
at me nō cedere oib⁹ p̄secutorib⁹ in-
ferioris huius regiōis: Vbi est ad-
huc substantia mea? Quid em̄ mag-
nū est si fortis est angelus? Mag-
nū est ut fortis sit caro Et vñ fortis
caro? Vñ forte vas fictile. nisi q̄a fac-
tū est tibi ossum in abscondito: Et sb̄-
stantia mea in inferioribus terre.
Quid de illis qui minus firmi sunt?
Loquitur em̄ ut iam commendauit
xp̄istus. sed multa dicta sunt ex per-
sona corporis Audi et ex persona ca-
pitis. et non quasi distinguit ut in-
ducat ipsas personas modo caput
modo corpus. Si em̄ distinguit ut

inducat ipsas personas modo caput
modo corpus. si enim distinguit quasi di-
vidit non erunt duo in carne una. Si
autem duo sunt in carne una. nolite mi-
rari si duo sunt in voce una: Quando
dominus noster ihesus christus passus
est. discipuli nondum habebant illud
ossum interius. nondum illis erat fir-
matum robur paciencie. et latebant se.
nesciebant vires suas. et ausus est pe-
trus promittere societatem mortis cum
domini passione. et non se nouerat e-
grotus. medicus autem nouerat egro-
tum Quid autem factum est? Tecum inquit
usque ad mortem: Amen dico tibi. pro-
pter quod gallus catet ter me negabis. Res-
ponso medici verior inuenta est. quam e-
groti presumptio De his ergo dicit. non
est a te absconditum os meum quod fecis-
ti in abscondito. in quibus est ipsum os
firmatum intrinsecus. et maxime robur
passionis ipso domino deo nostro et salua-
tore ihesu christo. qui cum voluit sedit. cum
voluit surrexit. cum voluit dormi-
uit. cum voluit euigilauit. Quia potes-
tatem inquit habeo ponendi animam me-
am. et potestatem habeo iterum sumendi
eam: Quid de illis in quibus non erat
fortitudo illa formata atque firmata
quid de illis dicat? Vide quid dicat
deo patri: **I**mpfectum meum viderunt
oculi mei: Impfectum meum pe-
trum meum pollicentem et negantem.
presumentem et deficientem. viderunt
tamen oculi tui eum: Nam quod eum
et ipse dominus respexit sicut scriptum
est in euangelio. iam post terciam ne-
gationem comonitus quod ei predicare-
rit dominus. exiit foras et fleuit a-
mare. fletus ille de respectione dei
fuit. quia imperfectum meum inquit
viderunt oculi tui: Nam ille im-
perfectus titubans in domini passione

periculo dubio periret. sed viderunt eum
oculi tui. non solum ipsum sed et omnes
qui imperfecti fuerunt. donec christi
resurrectione firmarentur Apperu-
it enim oculis eorum non perisse in domi-
no quod mortuum erat. et factum est os
illud in abscondito eorum ut nec ipsi iam
timerent mori. Impfectum meum viderunt
oculi tui: **E**t in libro tuo omnes
scribentur. Non solum perfecti sed etiam
imperfecti non timeant: Imperfecti tamen pro-
ficiant. ne quia dixi non timeant. amet im-
perfectio omnem. et ibi remaneant ubi inuen-
ti sunt Latum perficiant quantum in ipsis est
Cotidie addant cotidie accedant. tamen
a corpore domini non recedant. ut in vno cor-
pore et in his membris compaginati
possint mereri de se dictam esse vo-
cem istam. imperfectum meum viderunt
oculi tui et in libro tuo omnes scribentur:
Per diem errabant et nemo in eis:
Dies hic adhuc erat dominus noster ihesus
christus. unde dicebat. ambulate
dominicum diem habetis Sed per diem er-
rabant imperfecti ipsius. Putauerunt
et ipsi dominum nostrum ihesum christum ta-
tummodo hominem esse. non habe-
re in se occultam diuinitatem. non
esse occulte deum. sed hoc solum esse
quod videbatur. hoc et ipsi putave-
runt: Nam et ipse petrus. de illo enim
potissimum loquimur in quo nobis
etiam non desperate firmitatis ex-
emplum propositum est. dixerunt do-
mino idem petrus cum interrogas-
set quid illum dicerent homines. tu
es christus filius dei viui. et dixerat
ei dominus. beatus es symon bario-
na. quia non tibi revelauit caro et
sanguis sed pater meus qui in celis
est: Quare? Quia dixerat eum fili-
um dei. Ibi paulo post eodem loco in
ipsa cōtextione verborum cepit dominus de

passiōe sua futura dicere. i^o at petr⁹
qui iam illū cōfessus fuerat filiū dei:
timuit ne sicut filius hominis moreretur.
Erat et fili⁹ dei. erat et fili⁹ hōis. filius
dei in forma dei equalis patri. filius
hominis in forma serui qua minor est
pater: Venturus erat ad passiōem uti
per forma serui: Quid timuit pe-
tr⁹? Ne in forma serui periret for-
ma dei. et nō potius presumpserat. quā
ex forma dei reuiuisceret forma ser-
ui. Alit illi Absit a te dñe. propicius tibi
esto. Et dñs qui illum beatum dice-
rat in illa voce vade post me satha-
nas inquit. neque enim sapias quā dei sunt
sed quae hominū sunt: Jam dudum quā
dixerat tu es christus filius dei viui
audiuit nō tibi reuelauit caro et san-
guis sed pater meus qui in celis est
ideo beat⁹. modo at quā nō ex patris
revelatione sed ex carnis infirmita-
te responderat sathanas appellat⁹ ē.
nō sapias quae dei sunt sed quae hominū.
Et hic erat christus. frater iter illos abula-
uerat. vetis imperauerat. ante o-
culos ipsorum fluctus calcauerat. ante o-
culos ipsorum quatruiduanū mortuum
suscitauerat. ante oculos ipsorum tāta mi-
racula feceat. et tñ trepidauerūt in
passiōe eius. quasi amisissent eum de
quo frustra presumpserāt. sed per diem
errabant et nemo in eis. Nemo per-
sus. nec ipse quā dixerat. tecum usque ad
mortem: Dixerat enim illis. veniet ho-
ra ut me relinquatis solum. et eat v-
nusquisque in viam suā. sed nō sum sol⁹
quia mecū est pater. Cū illo erat pa-
ter et ipse cum patre. et in illo pater et
ipse in patre. et ipse et pater vnū. et illi
timuerūt cū moreretur: Quare. nisi
quia per diem errauerūt et nemo fu-
it in eis: Per diem errabunt et nō
in eis: Sed quid est errabunt per

209
diem? Nūquid peribūt? Et vbi est.
imperfectum meum viderunt oculi
tui. et in libro tuo omnis scribetur:
Ergo quādo per diem errauerūt: Cū
hic positum dñm nō intellexerunt:
Et quid sequitur? **M**ichi autē valde
honorificati sunt amici tui deus:
Idem ipsi qui per diem errauerūt. et
nemo in eis fuit. amici tui facti sunt
et valde michi honorificati sunt. Fac-
tum est in eis os illud post resurrec-
tionem domini in abscondito. et pe-
ius nomine passi sunt. in cuius pas-
siōe trepidauerūt. **M**ichi autē val-
de honorificati sunt amici tui deus.
Valde confortati sunt principat⁹
eorum. Facti apostoli. facti duces
ecclesie. facti arietes ducentes gre-
ges. valde cōfortati sunt principa-
tus eorum. **N**umerabo eos. et
super arenam multiplicabūtur:
Per illos qui per diem errauerūt et
nemo erat in eis. ecce nata est tāta
multitudo. quae iam sicut arena nu-
merari nō potest nisi deo. Dixit enim
super arenam multiplicabūtur. et ta-
men dixerat. dinumerabo eos: Illi
ipsi numerati super arenam multi-
plicabūtur. Ei quippe arena numera-
ta est. cui numerati sunt capilli capi-
tis nostri. Dinumerabo eos et super
arenam multiplicabūtur: **E**xur-
rexi et adhuc sum tecum. Exurrexi et
adhuc sum tecū quod est: Jam passus
sum inquit. sepult⁹ sum. ecce surrexi et
adhuc me intelligūt secū. Adhuc tecū
sum. id ē nōdū cū ipsis. quā me nōdū
agnoscūt. Sic enim legit⁹ in euāgelio.
quod post resurrectionem dñi nrī ihesu
christi sibi apparētē nō cōtinuo cogno-
uerūt. Est et alius sensus. exurrexi et
adhuc sum tecū. ut h⁹ tēp⁹ significae
voluerit quo adhuc in occulto est

ad dexteram patris. antequam reueletur in claritate qua venturus est ad iudicandum de uiuis et mortuis: Et deinde dicit quod interea per totum hoc tempus dum iam resurrexit et adhuc cum patre est. pariatur hic per commixtionem peccatorum in corpore suo quod est ecclesia et per separationem hereticorum: Sequitur enim et dicit: **S**i occideris deus peccatores viri sanguinum declinate a me. **Q**uoniam dices in cogitatione accipiet in vanitate ciuitates suas: Videtur sic conecti ordo verborum. Si occideris deus peccatores. accipiet in vanitate ciuitates suas. Sic enim occisos vult intelligi. cum per superbiam qua itumescunt amittunt gratiam qua viuunt. Spiritus enim sanctus discipline effugiet fictum. et auferet se a cogitationibus que sunt sine intellectu. Sic occiduntur peccatores. quia obscurati intelligentia alienantur a vita dei: Amittunt enim confessionem per relationem. atque ita in eis occisis fit quod scriptum est. a mortuo homine tempus qui non sit perit confessio. et sic accipiunt in vanitate ciuitates suas. id est populos suos vanos eorum vanitatem sectantes. cum inflati iusticie nomine persuadent. ut disrupto unitatis vinculo eos tanquam iustiores ceci et imperiti sequantur. Et quia plerumque hinc inueniunt occasionem sepandi se ab unitate christi. dum malos accusant cum quibus se communionem nolle heretice confingunt. et quia fieri potest ut non tantum infament innocentes quos tanquam malos se fugere simulant. sed etiam vera de quibusdam malis suis similibus dicant inter quos triticum christi seruat unitatis vinculo gemit. propterea interposuit. viri sanguinum declinate a me. quoniam dices in cogitatione accipiet in vanitate ciuita-

tes suas. id est ideo seducet in separationem propriam populos suos vanitate propria corrumptos. quia tu in cogitatione dices. viri sanguinum declinate a me. ut scilicet merito superbie peccatores in spiritu occisi. propterea ciuitates suas hoc est populos suos inuanum accipiant. hoc est in erroris vanitate sepando transducant. et quasi offensi commixtione palearum. disrupta unitate triticum deserant. quia ipsum triticum id est bonos fideles monet ut ante ventilationem que nouissima futura est. non apte se a malis segregent ne adhuc eis commixtos deserant bonos. sed per bonam conuersationem et dissimilitudinem vite quodammodo tacite illis dicat corpus christi. viri sanguinum declinate a me: Hoc enim eis vox dei dicit. que vox in cogitatione est. sicut eam deus dicit. in cogitatione sancti populi sui. Viri autem sanguinum que sunt. nisi qui oderunt fratres: Sicut iohannes dicit. qui odit fratrem suum homicida est: Hoc ergo non intelligentes occisi peccatores quomodo dicat deus malis in cogitatione bonorum. viri sanguinum declinate a me. accusant in eis communionem malorum. et se per has calumpnias sepando accipiunt in vanitate ciuitates suas. Hec vox que modo in cogitatione bonorum dicitur malis. aperta erit in illa die. quando eis dicetur a capite ipso nostro. numquam noui vos discedite a me omnes qui operamini iniquitatem. **N**unc autem dicit corpus christi quod est ecclesia. Quid est quod in calumpniatur superbi. quasi me maculet aliena peccata. et propterea sepando se accipiunt in vanitate ciuitates suas: **N**one eos qui oderant te odio habuit: Ut quod a me peiores exiunt etiam corpalem a malis separatio

210
nem. ut añ temp⁹ messis simul cum
zizanijs eradicetur ⁊ triticum. ut añ
temp⁹ vētilationis p^odam sustinēti
am tolerādi paleam. ut añq³ oīa ge-
nera pīscium ad finem seculi tanq³
ad litus sepandī pueniant rechīa pa-
cis vnitatis q³ disrumpam? Nūq³
malorum sunt sacramēta que acci-
pio? Numq³ eor⁹ vite factis q³ cō-
munico cōsentiēdo? Nōne eos qui
oderant te dñe odio habui? **E**t su-
per iūmicos tuos tabescebam? Nō
ne cum zelus domus tue cōmedēt
me videbam insensatos ⁊ tabesce-
bam? Nōne ⁊ tedium detinebat me
a peccōrib⁹ derelinquētibus legem
tuam? Qui em̄ sunt inimici tui. nisi
q³ vita sua indicāt q³ oderint legē tu-
am? Hos ergo cum odīsem. cur mī
calumpniātur q³ accipiūt in vanita-
te ciuitates suas. q³ michi imputari
possint eor⁹ peccā quos oderam. ⁊ su-
per q³bus zelo dom⁹ dei tabescebas?
Sed vbi est diligite iūmicos vr̄os?
An q³a vestros dixi nō dei? Benefa-
cite inquit eis qui oderūt vos. non
ait qui oderūt deum. Ideo iste secu-
tus dixit. nōne eos q³ oderūt te dñe
odio habui. nō dixit. qui oderūt me
⁊ sup inimicis tuis tabescebam. tuis
dixit nō meis. Sed qui nos p^opterea
oderūt ⁊ p^opterea inimici nobis sunt
q³a deo seruimus: quid aliud q³ eum
oderūt. ⁊ ei⁹ inimici sunt? Numq³
ergo tales inimicos nostros dilige-
re nō debem⁹? Aut nō p^opter deū p^osecu-
tionem patiūtur. q³bus dicitur ora-
te p^o p^osequētibus vos? Ergo attēde
q³d seq³tur **P**erfecto odio oderā il-
los Quid ē p^ofcō odio? Oderā i eis i-
iq³tates eor⁹. diligebā cōditioēm tu-
am: Hoc ē perfecto odio odisse. ut
nec propter vicia homines oderis.

nec vicia propter homines diligas:
Nā in q³d adiūgat: **I**nimici fac-
ti sūt mī Nō iam tñ dei. s³ suos inimi-
cos oñdit Quō g³ in eis i^opleuit ⁊ q³d
i^ope dixit. nōne eos q³ oderāt te odio
habui. ⁊ q³d dñs p^ocepit. diligite iūmi-
cos vestros? Quō impleuit h³. nisi il-
lo p^ofecto odio. ut hoc in eis oderit
q³d iniq³ sūt. h³ diligat q³d hoīes sūt? Nā
⁊ tpe veteris testamēti q³ visibilibus
supplicijs carnalis p^opl⁹s coercebat²
homo ad nouū testamētū p^o intelli-
gētiā p^otinēs famul⁹ dei moyses. q³
mō oderat peccōres. cū p^o eis orabat
⁊ quō nō oderat cū eos occidebat.
nisi quia p^ofecto odio oderat eos?
Ea nāq³ in p^ofcōne sic oderat iniq³ta-
tem quā puniebat. ut diligeret huāi-
tatē p^o q³ orabat Cum g³ corp⁹ x^op^ori-
ti ab impijs ⁊ iniquis eciam corpali-
ter in fine sepādū nūc inter eos inte-
rim gemat. ⁊ cum illi occisi peccōres
tq³ de malor⁹ cōmunionē bonis ca-
lūpniādo. ⁊ se quasi p^o occasionem
malorum magis a bonis ⁊ innocen-
tibus sepando. sic accipiēt in vanita-
te ciuitates suas. ut multi mali ad-
huc restent q³ eor⁹ sepationem non
sequatur. sed a bonis vsq³ in finem
tolerandi in eadem p^omixtiōe rema-
neāt. q³d inter hec agit corpus x^op^oi. si-
ue centenū siue sexagenū siue trice-
num fructū afferēs cū tolerātia q³d
agit prima x^op^oi i medio filiar⁹ sic li-
liū i medio spiā⁹. q³ sūt voces ei⁹. q³ cō-
sciētia. q³ spēs filie reg⁹ i trīsec⁹? Ecce
audi q³d dicat **R**oba me d⁹s scito
cor meū Tu dē⁹. tu p^oba tu scito. nō
homo nō hētic⁹ q³ nec p^obaē nouit n^o
scire potest cor meum. vbi tu p^obas
⁊ scis quia non conscientiam factis
malorum ⁊ illi me putant contami-
nari posse peccatis aliorum. ut dum

ego in longinqua peregrinatione mea
facio quod in alio psalmo gemo. id
est cum hijs qui oderant pacem erant pa-
cificus. donec perveniam ad illam visio-
nem pacis quod interpretatur iherusalem.
quod est mater omnium nostrum civitas eterna
in celis. ipsi litigando et calumpniando
se quasi sepando accipiant non plane in et-
ernitatem sed in vanitatem civitates
suas: Proba ergo me deus et scito
cor meum: **S**crutare me et cognos-
ce semitas meas: Ut quid hoc: Attende
de quod sequitur: **E**t vide inquit si
via iniquitatis in me est. et deduc me
in via eterna: Scrutare inquit semi-
tas meas. id est consilia et cogitatio-
nes meas. et vide si via iniquitatis sit in
me. siue faciendo siue consentiendo. et
deduc me in via eterna: Quid aliud
dicit. quam deduc me in christo: Quid est enim
via eterna. nisi qui est vita eterna: Eter-
nus enim est qui dixit. ego sum via veri-
tas et vita Si ergo aliquid inveneris in
via mea quod displiceat oculis tuis. quoniam
nam via mea mortalis est. tu deduc
me in via eterna ubi nulla est iniquitas
quia et si quis peccaverit. advocatum ha-
bemus apud patrem iherusalem christum. ipse
est exoratio pro peccatis nostris. ipse
est vita eterna sine peccato. ipse est vita e-
terna sine supplicio: Magna sacra-
menta fratres quod nobiscum loquitur spiritus
dei. quod nobis facit in hac nocte de-
licias Quid est hoc rogamus vos fra-
tres: Unde dulciora quam obscuriora:
Conferat nobis portionem ad amorem
suum. quibusdam modis miris miri-
ficat ipsa dicta sua. ut cum ea dicere
mus quod iam novimus. tamen quia ex illis
locis eruebatur quod obscura videbatur.
tamen nova fieret ipsa cognitio: Non
quid non novimus fratres quia in eccle-
sia dei tolerandi sunt mali. et scismata

non sunt facienda: Nunquid non iam scie-
batis. quia intra illa rechia quod capiunt
bonos et malos pisces perdurandum est
usque ad litus. nec rechia rumpenda sunt
quia in litore sepabuntur boni ad vasa et
mali periciuntur: Jam ista novimus.
versus. aut istos psalmi huius non intel-
legebatis. expositum est quod non intel-
legebatis. et innovatum est quod no-
vimus:

ExPLICIT psalmus ceterimus tricesimus
octavus: INCIPIT psalmus ceterimus tricesi-
mus nonus:

Offerunt domini fratres et in ipsis do-
minum omnium. ut istum psalmum
afferam ad vos intelligendum quantum
dominus doceat. Adjuvet orationibus vestris
ut ea dicam quod oportet me dicere et vos
audire. uti omnibus nobis utilis sit ser-
mo divinus: Non enim omnibus utilis est.
quia non est omnium fides. Fides autem sic est
in anima. ut radix bona quod pluviam in
fructum ducit. perfidia vero et error dia-
bolicus et cupiditas mala radix omnium
malorum sicut radix spinarum etiam dul-
cem pluviam ad punctiões convertit:
Quid habet psalmus iste credo cum
cantaretur advertisse vos. quoniam conque-
ritur et gemit et deo precem fundit. inter
malos constitutum corpus christi Eius enim
vox est in omni tali prophetia tamquam illius
inopis id est egētis non dum satiati esu-
riētis et sitiētis iusticiam. cui quedam
saturitas promissa est in fine servatur.
Interim hic nunc sitiatur et esuriatur. et ge-
mat et pulset et querat. peregrinationis ille
cebris non delectetur: Non putet pa-
triam scilicet. unde ut liberaretur christus ad-
venit. quia christus caput nostrum
esse voluit. caput scilicet cuiusdam cor-
poris Non enim potest dici caput. ubi
corpus nullum est cui sit caput. Proinde si
caput christus. et alicuius corporis caput est

211

xprist⁹. corp⁹ illi⁹ capitis scā ecclesia
est. in cui⁹ nos mēbris sum⁹ si caput
nost⁹ diligim⁹. Audiamus ergo vo
ces corp⁹is xpristi. hoc est nostras
si sumus in xpristi corpe. qā q⁹ quis
ibi nō fuerit. in eis erit intra quos il
lud corpus gemit Proinde aut in il
lo corpe eris vt gemas inter malos
aut nō eris in illo corpe. et in eis eris
inter quos malos gemit corp⁹ qd
gemit inter malos. aut mēbr⁹ xpris
ti aut hostis xpristi. Nec isti inimici
et aduersarij corp⁹is xpristi vno mō
intelligūtur aut vno mō agūt Verfi
pellis est em̄ q⁹ in eis regnat. et q⁹ eis
vritur t⁹q⁹ vasis suis Ceter⁹ multi ab
illo liberātur et in corpus xpristi trā
seūt. et qui sint et qd futuri sint nouit
ille qui illos redemit sanguine suo nes
ciētes Sūt aut qdam pseuerātes in
malicia sua. ad xpristi corpus nō p
tinētes. et ipsi noti ei vtiq⁹ cui nichil
ignotum est: Interim illi qui iā cō
paginati sunt cū mēbris eius nōdū
habentes resurrectionem futuram
in qua perit omnis gemitus et laus
succedit. in qua omnis tribulatio
moriētur et erit fine fine exultatio.
nōdū ergo hñtes hoc in re sed tamē
tenētes in spe. gemūt ex desiderio q
dam et orāt se liberari ab omnibus
malis inter quos necesse est viuere
et bonis. nō em̄ sepatio iam cuiq⁹ tu
ta est. Illius em̄ erit sepatio. qui nō
nouit errare Quid est q nō nouit er
rare? Ut nec malū traiciat ad dexte
ram nec bonum ad finistram: Nos
aut in hac vita difficile est vt nosip
sos nouerim⁹. qto minus debem⁹
de quoq⁹ preproperam ferre senten
tiā: Quia si hodie malum nouimus
cras qualis futurus sit ignoramus
et forte quem vehementer odimus

frater noster est et nescimus: Secu
ri ergo odimus in malis maliciam.
et diligimus creaturam. vt quod ibi
fecit deus amemus. quod ibi fecit
ipse homo oderimus Fecit em̄ de⁹
ipsum homiēm. fecit autem homo
peccatum: Dilige quod fecit deus.
odi quod fecit homo: Sic em̄ pse⁹q
ris quod fecit homo. vt liberetur
quod fecit deus:

In finē psalm⁹ ipsi dauid:

Hñem nō intēdas aliū. q⁹ ti
bi ab aplo prestitutū est Si
nis em̄ legis xps ad iusticiam omni
credenti Ergo cum audis psalmū di
cere in finē. corda cōuertātur ad xp⁹
T⁹q⁹ em̄ pco psalmi ē tytul⁹ psalmi.
veluti dicēs ecce veni. et inde dicitur⁹
sum de xpristo cātatur⁹ Nam et ipsi
dauid nō intelligo nisi ipm q⁹ factus
est ex semine dauid scdm carnē In
terim p⁹ci genus cōgruit nomē. ge
nus carnale dauid. genus spūale su
pra dauid. et nō solum añ dauid sed ā
te abrahā. nec añ abrahā tm̄ sed āte
adam. nec añ adam tm̄ sed añ celum
et terram. ante omnes āgelos. ante
omnes potestates et vtutes. añ oīa
visibilia et inuisibilia Quare? Quia
vt hoc essent omnia p ip⁹ facta sunt.
et sine ipso factum est nichil Ergo qā
ex semine dauid nō scdm diuitatem
qua creator est ipsius dauid. sed se
cūdum carnem dauid dignat⁹ ē vo
cari in pphetia. in ipm finē intende.
quia ipsi dauid canitur psalmus. et
corporis ei⁹ vocē audi. et esto in cor
pe ei⁹ Vox quam audisti tua fiat. et
ora et dic qd seqt⁹

Psalm⁹.

Time me dñe ab hoīe malig
nō. Nō ab vno s⁹ ab ipō. gñe
nec a vasis tm̄ s⁹ ab ipō principe. id

est ab ipso dyabolo Quare enim ab ho-
mie si a dyabolo: Quia et ipse in figu-
ra homo dicitur est: Veit inimicus homo et super-
seminavit zizania. et cum dixissent serui
ad premafamilias. nonne bonum semine
seminasti vnde appuerunt zizania. rursus
est inimicus homo hoc fecit: Ab isto ergo homine
maligno ora quantum potes ut libereris
quia non est tibi colluctatio aduersus
carnem et sanguinem. sed aduersus pri-
ncipes et potestates et rectores mundi te-
nebrarum harum. id est rectores peccatorum quod
quidem et nos fuimus. Nam audiui-
mus modo vocem apostoli. fuistis aliquan-
do tenebre nunc autem lux in domino. Nam ergo
lux facti non in nobis sed in domino. ore-
mus non tamen contra tenebras id est con-
tra peccatores quos adhuc dyabolus pos-
sidet. sed iam contra ipsum principem
eorum dyabolum qui operatur in filiis diffide-
tie. **A** viro iniusto erue me: Hoc est
ab homine maligno. quod est a viro ini-
usto: Malignum enim ideo dixit quia
iniustum. ne forte aliquem iniustum ho-
minem esse putes: Sunt enim multi iniusti
quoniam non nocentes. non sunt seui non sunt as-
peri. non sunt persecutores et peruersas ho-
mibus facientes. sed tamen iniusti. quia
alio quodam modo luxuriosi ebriosi vo-
luptatibus dediti Quod nulli nocet. qui
sibi non pericit: Innocens enim ille est qui non
nocet. non autem qui sibi nocet Tibi autem quod
potest non nocere qui sibi nocet: Sed rati-
des In quod michi nocet: Non enim inua-
sit rem meam aut appetiuit salutem me-
am: Luxuria sua pascitur. suis vo-
luptatibus delectatur. Sed si inquina-
tas habet voluptates ipse inquina-
michi quid periet cui molestus non est:
Nocet tibi saltim vel exemplo. quia
vivit tecum et ad quod agit inuitat:
Nonne cum eum vides forte in illis
sordibus. prosperari ducis talium

delectatione factorum: Et si non consentis
saltem inuenisti quod expugnes. Quo-
modo ergo tibi non nocebat qui la-
boras vincere quod fecit in corde tu-
o: Malignus est ergo omnis iniustus. et ne-
cesse est noxius sit. siue sit blandus. si-
ue sit feror: Quisquis in illum incur-
rerit. quisquis laqueis eius fuerit cap-
tus. inueniet quod sit noxium quod puta-
bat lenem: Etenim fruges et spine non pun-
gunt in radicibus Erue spinas de terra
correcta radices ipsarum et vide si sentis
dolorem. tamen illud vnde dolorem sentis
in superficie de illa radice processit Ita-
que non vobis placeant homines quoniam lenes
et blandi. amatores tamen carnalium vo-
luptatum et inquinatarum cupiditatum
sectatores non vobis placeant. et si ad-
huc videtur lenes. radices spinarum
sunt. Nam talibus factis per luxuriam
plerumque effundunt quod habebant
Et quomodo querunt implere quod
effuderunt: Numquid iam percuti ra-
pinis et cogitationibus fraudum om-
ni generi malignitatis exquirende:
Nam vides malum hominem quem pu-
tabas antea lenem. quando illum vi-
debas inebriari bonum erat. modo iam
furem videbas latronem. times. per-
cesserunt spine de illis radicibus. Non
sentiebas lenes radices spinarum. tunc
si posses incendere: et non esset vnde per-
deret quod te modo pungeret. Proinde fratres
mei corpus Christi vel membra Christi ge-
metia inter tales malos quoscumque
videtis perclives ferri in malas li-
bidades et in perniciosas voluptates.
tunc reprehendite et tunc castigate. tunc
urite: Incendatur radix et non est vnde
spina procedat. si autem non potueri-
tis: certi estote quod eos habebitis ini-
micos. Tacere possunt. occultare ini-
micicias suas possunt. amare vos

non possunt. Sed quoniam amare
vos non possunt. & necesse est ut q̄
oderunt vos mala vobis querant.
non vacet lingua & cor vestrum di-
cere deo. erime me dñe ab homine
malo. a viro iniusto libera me:

Qui cogitauerūt iniusticias ī cor-
de. Quid em̄ quia nō audēt p̄ferre
in lingua. & seruāt in corde: p̄t̄ eos
em̄ dixit. qui plerūq; in labijs bona
loquūtur. Audis vocem iusti. s; nō
est cor iusti: Nam quid p̄fuit h̄ ad-
dere ut diceret qui cogitauerūt ius-
ticias in corde ab eis me libera. ibi
fit potētissima manus tua ad eruen-
dum me: Facile est em̄ deuitare ap-
tas inimicicias. facile est auerti ab i-
inico p̄mpto & manifesto cui⁹ iniq̄-
tas iam eciam in labijs est: Ille est
molestus ille occultus ille difficile
deuitatur. qui in labijs bona por-
tat. & in corde occultat mala: Qui
cogitauerūt iniusticias in corde:

Tota die cōstituebāt bella: Quid
est bella: Contra que pugnarem to-
ta die michi cōstituebant: Unde em̄
hoc nascitur de talibus cordib⁹. q̄c-
q̄d est contra quod pugnat xp̄istia-
n⁹. Si sedicio. si scisma. si hereses. si
cōtradictio turbulēta. nō hoc erum-
pit nisi de illis cogitatiōibus q̄ tege-
bātur. & quādo labia bona loq̄bant⁹
tota die cōstituebant bella: Dac-
ta audis verba. sed belli constitutio
a cordibus non discedit: Quod em̄
dictum est tota die. sine intermissio-
ne significat. id est toto tempore:

Acuertunt linguas suas sicut ser-
pentes Si adhuc queris hominem
aspice similitudinem: In serpente
maxime astucia est & dolus nocen-
di. p̄pterea eciam serpit: Non enī
vel pedes habet ut eius vestigia cū

211
venit audiantur: In eius itinere ve-
lut lenis est tractus. sed nō est rect⁹
Ita ergo repunt & serpūt ad nocen-
dum. habentes occultum venenū
& sub leni contractu Et ideo sequi-
tur. **V**enenum aspidum sub labijs
eorum: Ecce est illud sub labijs. ut
aliud sub labijs aliud in labijs aduer-
tamus. quos etiam apte manifest-
tat alio loco ubi dicit. qui loquūtur
pacem cum p̄ximo suo. mala autē
in cordibus eorum. **C**onserva me
domine de manu peccatoris. ab ho-
minibus iniustis erue me: Ipsa sūt.
nota sunt. nō hic opus est intelligē.
sed agere. Orare opus est. non que-
rere quid sit: Sed quomodo ores
aduersus huiusmodi homines ape-
rit tibi in consequenti: Multi em̄
aduersus malos orant imperite:

Qui cogitauerūt inquit supplan-
tare gressus meos. Adhuc potest
carnaliter accipi. Habet quisq; ini-
micum in negotio. cogitat ei frau-
dem facere. & ei auferre pecuniam q̄
versatur in communi genere Habet
quisq; inimicum vicinum. & cogitat
malum ingerere domui eius. aliqd
de re ipsius minuire. & utiq; dolo
cogitat. fraude cogitat machiamē-
tis dyaboli hec ipsa gestat implere.
Nemo dubitat. sed tamen nō prop-
ter ista isti cauendi sunt. sed ne infi-
diando tibi adducant te ad se. id est
a corpore xp̄isti separent te. & fa-
ciant te de corpore suo.

Sicut enim bonorum caput xp̄is-
tus est. sic illorum caput dyabo-
lus. Qui cogitauerunt inquit sup-
plantare gressus meos. Quid est
supplantare gressus meos: Non
quasi ut erres ī negotio quod cum
illo habes. & decipiat te in cau-

sa q̄ tibi cōmunis est in foro illo :
Supplātauit gressus tuos si te im-
pedierit i via dei. vt illud quod rē
intēdebas titubet aut labatur a via.
aut cadat in via. aut recedat de via.
aut remaneat in via. aut retro reu-
tatur vñ venerat : Quicq̄ tibi tale
fecerit. supplātauit te decepit te. con-
trahuiusmodi infidias ora ne p̄das
celeste p̄moniu. ne amittas xpm
coheredem q̄a victurus es in eternū
cū eo q̄ te fecit heredem : Nō em̄ tal-
te fecit hēdem cui mortuo succedas
sed cū quo in eternū viuas. **A**bicon-
derūt supbi muscipulā michi : Totū
corpus dyaboli explicauit breuiter
cū ait supbi Unde est q̄ et iustos ple-
rūq̄ se dicūt cū sint iniq̄. in ē q̄ nich-
il illis tam noxiū est q̄ confiteri
pccā Ipsi sunt qui cum sint falsi ius-
ti. necesse est vt inuideāt veris iustis
Nemo em̄ inuidet alteri in eo qd̄ n̄
vult vel esse vel videri. Alius tibi in-
uidet q̄a diues es. aut diues vult ēē
vt tibi inuideat aut putari vult di-
ues. alius tibi inuidet q̄a clarus es et
nobilis. aut hoc esse affectat aut h̄
se putari cupit. et sic omnia q̄ vidēt
bona in seculo et putantur quod q̄s-
q̄ vult habere. et in quo vult excellē.
vel cuius rei famā captat. in eo tibi
inuidet : Isti aut̄ qui falsi iusti sunt.
videri volūt iusti cum nō sint. et ne-
cesse est vt quē viderint vex iustum
inuideāt illi et hoc cum illo agant q̄
modo amittat vnde gloriat̄ : Unde
veniūt oēs seductioēs et supplanta-
tioēs : Hoc prior ipse dyabolus vo-
luit. qui cadens stanti homini inui-
dit. et quia ipse amisit regnum celo-
rum. hominem illuc peruenire no-
luit et non vult. et id agit nunc vt ho-
mo illuc nō perueniat vnde ipse eiec-

tus est : Quia ergo supbus est ipse.
et ideo inuidus qui superbus. om-
ne corpus ipsius talium corpus est
Sed nos oremus contra illum qui
corrigi nō potest. et pro istis q̄ p̄nt.
vt dicamus homini iniusto Quare
inuides iusto o homo iniuste : Qui
a vis videri iust⁹. cito fac quod me-
lius est. et facilius eris. qd̄ vis vide-
ri est o rebus. ita diliges cui inuide-
bas. quia quod illum doles esse eris
et tu. et amabis in eo te. et ipm̄ in te.
Item si inuideres diuiti. nō esses in
potestate tua vt diues esses : Si inui-
deres hoēst o alicui senatori nobili.
n̄ esset in potestate tua vt nobilis tu
esses et clarus : Si inuideres p̄chro-
numq̄ pulchrum te faceres : Si inui-
deres forti et valido. numq̄ tibi vi-
res dares : Si inuides iusto. res in
voluntate est. est o quod doles esse
alterum : Nō em̄ empturus es qd̄
tu nō es et alius est : Gratis constat
cito cōstat. par in terra hōibus bo-
ne volūtatis : Illi autem supbi ab-
scōderūt muscipulam. quesierunt
supplantare gressus meos : Et quid
fecerūt. **E**t restes extēderūt mus-
cipulas pedibus meis : Quas res-
tes : Notum est hoc verbum i scrip-
turis. et inuenimus alibi quid signi-
ficent restes : Dominus flagellum
de resticulo fecit. vnde expulit eos
de templo qui ibi male versabantur
et significauit nobis quomodo in-
telligamus restes. quia crinulis
peccatorum suorum vnusquisq̄ cō-
stringitur : Dicit alia scriptura. et a-
perte ysayas. ve hīs qui trahunt
peccata sicut restem longam : Qua-
re autem dicitur restis : Quia ōnis
peccator per seuerans in pccis suis
addit pccā peccatis. et cū debet accu-

213

satiōe peccati sui corrigi. defensiōe duplicat quod confessione posset auferre. et plerūq; alijs peccatis vult munit⁹ esse. p^{ro}p^{ter} illa q^{ue} cōmisit: Secit adulteriū. et ne occidatur parat homicidiū. addit peccō peccāt: Iterum si ei cōtigerit facere homicidium. iā qui vnū crimen timebat duo timet. et vtiq; cū videat se plura timere q^{uam} a te timebat. nō cogitat minuere q^{uod} fecit. sed addē q^{uod} nōdū fecit. querit forte et maleficū Tria ecce habet. iū iam quis cogitet. q^{uod} finiet restē peccator⁹. Et optiē dicitur restis: Et ei torq^{uatur} restis additur. et nō addūt⁹ recta fila sed torta Drauitas sibi cōnexa ducitur in lōgū. et nō cogitat p^{er}cidere q^{uod} male texuit. sed addē p^{ro}ducere in longū p^{ro}cedere. vt habeat in fine vnde illi ligetur man⁹ et pedes. p^{ro}piciatur in tenebras exterioriōes: H^{oc} aut peccata sua tēdūt iustis. quādo eis suadet facere mala q^{uam} ipsi faciūt: Ideo dixit. restes extēderūt musculam pedibus meis. id est de peccatis suis me deicere voluerūt. Et vbi hoc: **I**uxta semitas scādalum posuerūt michi: Nō in semitis. sed iuxta semitas Semite tue precepta dei sunt: Illi scādala iuxta semitas posuerūt. tu noli recedere a semitis et non rues in scandala Nec volo dicas. et p^{ro}hibēt illos de⁹ ponere in scādala iuxta semitas. et nō ibi ponerēt Immo p^{ro}misit deus ponē scādala illos iuxta semitas. vt tu nō recedas a semitis Iuxta semitas scādala posuerunt michi: Et quid restet. quod remedium inter mala. in istis temptationibus. in istis periculis: **D**ixi domino deus meus es tu: Illi homines sunt et non mei. tu et deus et meus es: Dixi domino de-

us meus es tu Magna vox orationis. mouet fiduciam: Numquid illorum non est deus: Cuius non est deus qui est verus deus: Sed tamen proprie eorum est. qui eo fruntur. qui ei seruiunt. qui libenter sibi ipso sunt. Nam et mali quis inuiti sub ipso sunt. Illi appellant deum a quo coronentur. sub illo illi fugiūt a quo dampnentur Et iniquus qui non vult habere dominum deum suum. quo fugiet deum omnium: Bonum est illi ergo vt conuertat⁹ ad deum omnium. faciat q^{uod} illum cōuersione suum. et positus inter tales peccatores. seductores ypocritas superbos. dicat ad deum quem sui conuersione fecit deum suum. dixi domino deus meus es tu: **P**ercepe auribus domine vocem deprecationis mee: Simpler quidem sententia est et facilis ad intelligendum. sed tamen delectat forte cogitare quare non dixerit percepe auribus deprecationem meam. sed velud euidentius exprimens affectum animi sui ait. vocem deprecationis mee. vitam deprecationis mee. animaz deprecationis mee non quod sonat in verbis meis. sed vnde viuunt verba mea. **C**eteri enim strepitus sine anima soni dici possunt. voces non possunt. Vox proprie aiātō⁹ est. viuorū est. Quā mlti autem deprecantur deum. et nō sentiunt deum. nec bene cogitant de deo Sonū deprecationis h^{abere} p^{ossunt}. vocem non possent. quia vita ibi nō est. Huius qui vivebat quia deū suum. intelligebat. et a quo liberaretur videbat et a quibus liberaretur sentiebat. ipsa erat vox deprecationis eius. ipsam commēdās aurib⁹ dei dicat

domine dñe: Tu domine dñe. id ē tu
verissime domine. nō quales domini
homines. nō quales dñi qui emūt sac
cello. sed qualis dñs q̄ emit sanguinē

Domine dñe v̄tus salutis mee:
id est q̄ das vires salutis mee: Quid
sibi vult v̄tus salutis mee: Cōquere
batur de scādalis et infidijs pccōrū.
et circumlatratibus et circuminfidiā
tibus malignis hōibus vasis diabo
li. de sup̄bis inuidētibus iustis. iter
quales necesse est vitam ducere cuz
hic vivim⁹ in pegrinatione nostra
hac. talia vero scādala habūdātia fu
tura domin⁹ p̄dixit et ait. habūdavit
iniquitas. et qm̄ habūdavit iniquitas re
frigescit caritas multorū. sed adiūxit
statim solacium. qui p̄seueraverit
vsq; in finem hic saluus erit. attēdit
iste et timuit. et habūdātia iniquitatum
turbatus respexit spem. quia qui p̄
seueraverit vsq; in finem hic saluus
erit. extendit se p̄seuerare et videt
longam viam. et quia p̄seuerare
magnum est et difficile. quoniam o
rauit ad perfectionem p̄seueran
tie sue. a quo illi iussum est vt p̄se
ueraret: Certe saluus ero si p̄seue
rauerō vsq; i finē. sed p̄seuerantia
ad virtutem pertinet. vt merear sa
lutem tu es v̄tus salutis mee. tu me
facis p̄seuerare vt pueniam ad salu
tem. dñe dñe v̄tus salutis mee: Et vñ
spero q̄ tu es v̄tus salutis mee:

Obrastisti caput meū in die bel
li: Ecce mō adhuc pugno. pugno fo
ris cōtra fictos bonos. pugno it⁹
cōtra cōcupiscētias meas. qm̄ vidō
aliā legē in mēbris meis repugnāte
legi mentis mee. et captiuū me ducē
tem in lege peccati que est in mem
bris meis Miser ego hō quis me li
berabit de corpore mortis huius:

Brā dei: per ih̄m xp̄istum dominū
nostrum: Igitur laborans in h̄ bel
lo respexit ad grām dei. et qui iam ce
perat estuare et arescere. t̄q; vmbra
inuenit sub qua viveret: Obrastisti
caput meū in die belli. id est in estu.
ne fatigarer ne arerem: **T**ra
das me dñe a desiderio meo pccōri:
Ecce quo michi valeat vmbra culū
tuū. vt estus nō patiar a meipso: Et
quid michi peccator faceret ille q̄tū
libet seuiret: Seuerūt em̄ martires
iniqui. traxerūt eos. cathenis liga
uerūt. carceribus incluserūt. gladio
ferierūt. bestiis subreperūt. ignib⁹
cōsumpserūt. hec ōnia fecerūt. sed nō
eos tradidit deus peccatoribus. q̄a
non sunt traditi a desiderio suo. Il
lud ergo ora q̄tum potes. vt a desi
derio tuo nō tradat te deus pccōri
Tu em̄ desiderio tuo facis. das lo
cum dyabolo: Ecce em̄ dyabolus p
posuit lucrum. et inuitauit ad frau
dem: Lucrum habere nō potes. nisi
fraudem feceris. sed lucrum esca est
fraus laqueus: Sic attende escam
vt videas et laqueum. quia lucrū nō
potes adipisci nisi fraudem feceris
fraudem autem si feceris capieris:
Nō ideo dico capieris quia inuenie
ris: Aliqñ at nō inuenieris. sed ab
hōibus. numq̄ a deo: Capieris et
traheris et occideris. ōis em̄ q̄ talia
facit perimit semetip̄m. Ibi ē q̄ esca
ibi est et laque⁹. frena desiderii et nō
cadis in laqū. Si at vicerit te deside
riū esce. mittit tibi collū in laqū et ca
piet te auceps aiāz: Ne tradas me
a desiderio meo pccōri. inde iūbrat
in die belli: Desideriū em̄ estus facit
vmbra culū at dñi tēpat desiderium
vt possim⁹ refrenare quo rapiebam⁹
vt nō ita estuemus vt ad laqueum

ducamur: **C**ogitauerunt aduersum me. ne derelinqs me. ne forte exaltentur. Habes et alio loco. q me pmut exultabut si motus fuero Tales sunt et isti. qa talis e et ipe dyabolus. qn seduxerit hominem gaudet triumphat de illo. exaltatur ipe qa ille humiliatus est. Quare at ille humiliatus est? Quia male exaltatus fuit. et ille qui de illo triumphat humiliabitur Tales sunt em oes qui gaudet de malo. videtur sibi ad tempus gloriari. supbi re. ceruicem erigere: Non vos delectet exultatio eorum. escam hnt in faucibus et hamum. ibi est quo delectantur ibi est quo trahuntur. Ne derelinqs me ne forte exaltetur. id est non de me triumphet. no de me gaudeant.

Caput circuitus eorum. labor labiorum iporum teget eos. De inquit umbra alarum tuarum teget. obumbrasti ei michi in die belli. Ipse quid tegit? Caput circuitus eorum. ipsa est superbia: Quid est circuitus iporum? Ut circumueant et non stent. in gyrum eant erroris ubi iter est sine fine Qui em in logum it. aliunde incipit. alicubi finit qui in gyrum it nusquam finit: Ipse est labor impiorum. q demonstratur in alio psalmo euidentius. in circuitu impij ambulant. s; circuitus eorum caput superbia est. qa iudicium omnis peccati superbia Unde autem superbia labor labiorum ipsorum? Omnis em superbus fictus est. omnis fictus mendax Laborant homines loqui mendacium. nam veritatem tota facilitate loquerentur: Ille em laborat qui fingit qd dicit. nam qui verum vult dicere non laborat: Ipsa em veritas sine labore loquitur De homine ergo hoc dixit do. me proteget umbraculum tuum. ipsos teget mendacium ipsorum. sed

ipsum mendacium ipsorum labor est. labiorum ipsorum: Ecce perturuit iniusticiam. concepit dolorem. et peperit iniquitatem: In omni em opere malo labor est. et omne opus malum cogitatum mendacium ducem het. Non em est veritas nisi in opere bono. et propterea qa omnes laborant in mendatio. veritas quid clamauit? Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis. et ego reficiam vos: Ipsa est vox clamans ad laborantes in alio psalmo: Filij hominum usquequo graui corde ut quid diligitis vanitatem et queritis mendacium? Propterea at alio loco labor est in mendatio: docuerunt linguas suas loqui mendacium. ut iniqua gereret laborauerunt Caput circuitus eorum. labor labiorum iporum teget eos:

Decidet super eos carbo es ignis in terra et deicies eos Quid est in terra? Hic adhuc in hac vita. hic supra illos decidat carbo es ignis. et deicies eos Qui sunt carbo es ignis? Nouimus istos carbones: Alij sunt isti. et alij illi de quibus dicturi sumus: Istos em video ad penam valere. illos autem quos commemoratur sum ad salutem: Dictum est enim de quibusdam carbonibus. cum homo peteret aduersum linguam subdolum auxilium. quid detur tibi aut qd adicietur tibi ad linguam subdolum sagitte potentis acute cum carbonibus vastatorijs. id est verba dei cor transfigentia. et vetustatem perimentia. amorem q; gignentia. et exempla hominum qui mortui erant et reuixerunt. et nigri erant et fulgentes effecti sunt Carbo es enim tenebre sunt color indicat: sed cum ad eos accesserit flamma caritatis et ex mortuis reuixerint. audiant ab-

aplo. fuistis em̄ aliquñ tenebre. nūc
āt lux in domiō: Ipsi sunt carboēs
frēs quos intuem⁹ quādo volum⁹
mutare vitam trāffiri sagitta dei. et
impediūt nos male lingue hoīm de
qualibus hic modo querebatur. et
volūt seducere a via veritatis poti⁹
us q̄ inducere ad errores suos ⁊ di
cere nobis. q̄a si pfessi fuerim⁹ non
implebim⁹. Attēdim⁹ carboēs illos.
q̄ erat heri ebriosus hodie sobrius ē
q̄ erat heri adulter hodie castus est.
q̄ erat heri raptor hodie largitor
Dēs isti carboēs ignis sunt. acce
dūt exempla carbonū ad vulnus sa
gittay. nō em̄ timeo dicere vulnus.
cū clamet ipsa spōsa vulnerata cari
tate ego sum. ⁊ sit tibi vastatio feni
ppter qd ⁊ dicūtur carboēs vasta
torij. Vastatur fenū sed purgat⁹ au
rum. ⁊ mutat homo ex morte vitā.
⁊ incipit esse etiā ipse carbo flagrās.
q̄lis carbo erat apl's. q̄ prius fuit p
secutor ⁊ blasphemus ⁊ iniuriosus
niger ⁊ extinctus: Misericordiam
vero consecutus. accensus est de ce
lo. vox xp̄isti accēdit illum. Perit
in eo tota nigredo. cepit feruēs spū
quo accendebatur accēdere: Tales
ergo ⁊ hic intellecturi sumus carbo
nes ignis. qui cadūt sup iustos ma
los ⁊ deiciūt eos: Plane nō phibe
mur hūc habere intellectum Video
hic nobis elucescere nō inprobabilē
seu reprehensibilem sententiam. in
telligo illos carbones cadere super
iustos vt deiciantur. In alios ei ve
niūt vt accendātur. in alios vt deici
antur: Ipse em̄ carbo dicebat. qui
busdam sumus odor mortis i mor
tem. quibusdam sumus odor vite i
vitam: Vident enim iustos flam
mantes spiritu. candentes luce. ⁊

eis inuidendo cadunt. hoc est quod
supuenient illis carbones ignis in t
ra ⁊ deiciētur: Quid est in terra?
Adhuc hic sunt in hac vita. excepta il
la pena que seruatur impijs: Car
boēs isti illos deiciūt anteq̄ veniat
ignis eternus: Decident super eos
carbones ignis in terra. ⁊ deicient
eos: **I**n miserijs nō subsistent:
Venit illis miseria ⁊ nō tolerant. ius
tus at̄ s̄sistit. quomō ille subsistit q̄
dicit. sed ⁊ gloriamur in tribulatiōi
bus. sciētes qm̄ tribulatio patiētiā
opatur. patiētiā p̄bationem. p̄ba
spem. spes at̄ nō cōfundit. qm̄ cari
tas dei diffusa est in cordibus nr̄is
p spm̄ sanctū qui datus est nobis:
At vero sup illos cū ceciderit aliqua
pressura. aliqua miseria. non subsis
tūt. cadūt. Quādo em̄ tales patiū
huiusmodi pressuras. nō valent to
lerare. decidunt in iniquitates malas.
quia tradūtur a desiderio suo pecca
tori: **V**ir linguosus non dirigit
sup terram: Vir linguosus amat
mendatiam Quid em̄ illi est voluptas
nisi loqui: Nō em̄ attēdit quid loq
dum loquitur: non potest fieri vt il
te dirigatur: Qualis esse debet ser
uus dei. accensus illis carbombus.
⁊ ipse carbo salutaris effectus qua
lis esse debet: Vt magis optet audi
re qm̄ dicere. sicut scriptum est. sit
autem omnis homo velox ad au
diendum tardus autem ad loquen
dum. ⁊ si fieri potest hoccupiat. nō
habere necessitatem loquendi ⁊ di
cendi ⁊ docendi. Ecce enim dico ca
ritati vestre fratres mei. loquimur
nos modo ad vos. vt aliquid do
ceamus vos. q̄to melius omnes
sciremus vt nemo doceret alterum
vt non esset alius loquens alius au

25
dies. sed om̃s audiētes vnū illū cui
dicitur. auditui meo dabis gaudiū
et leticiam. Vnde et ille iohānes non
tam gaudebat q̃a predicabat et quia
loq̃batur. sed gaudebat q̃a audieb̃
ait em̃. amicus at̃ sp̃si stat et audit
eū. et gaudio gaudet p̃pter vocē sp̃si.
Itaq̃ fr̃es cito dixerim caritati
vestre. vbi vnusq̃sq̃ p̃bet se n̄ vt loq̃
tur sed vt de illo locutiōis officium
exigatur. gaudiū aut̃ taciturnita
tis intus habet in voluptate. voces
doctrine in necessitate. Quādo em̃
opus est voce doctrine. Quādo pa
teris imperitum. q̃n pateris indoc
tum. Si semper delectat te docere.
semp̃ vis habere imperitum quem
doceas. Si aut̃ beniuolus es et vis
om̃s doctos esse. nō vis semp̃ habē
quos doceas et nō erit in voluntate
exercitatio vel p̃batio doctrine tue
sed in necessitate. Gaudiū tibi fit i au
ditiōe dei. necessitas tibi fit i locutio
ne tua. et nō eris vir linguosus ne n̄
dirigaris. Quare vis loqui. audire
nō vis. Semp̃ foras exis. intro re
dire detrectas. Quod em̃ te docet i
tus est. quādo doces t̃q̃ foras exis
ad eos q̃ foris sunt. Ab interiore em̃
audiūim⁹ veritatem. et ad eos q̃ fo
ris a nostro corde sunt loquimur.
q̃ em̃ dicimur eos in corde habere
de quibus cogitamus. sc̃dm̃ ymagi
nem quādā. dicim⁹ quam de illis ha
bemus impressam. Nam si ōnino in
tus ipsi essent. scirēt vtiq̃ qd̃ in cor
de nostro eēt. atq̃ ita vt eis loq̃re
mur opus nō esset. Si aut̃ hoc te de
lectat qd̃ foris agis. vide ne tumes
cas foris et nō possis redire p̃ agus
tum. et non possit tibi dicere deus
tuus intra in gaudiū domini tui.
sed dicat tibi quia forinsecus eāt qd̃

amasti. ligate ei manus et pedes et
mittite eum in tenebras exteriores.
Vbi em̃ ostendit malū esse mitti ex
terius. ibi ostendit bonum esse in
trasse interius. Nam seruo bono qd̃
dicit. Intra in gaudiū domini tui.
malo aut̃ seruo. picite eū i tenebras
exteriores. Non ergo amem⁹ ma
gis exteriora sed interiora. De inte
rioribus gaudeamus. in exteriori
bus aut̃ necessitatem habeamus n̄
volūtatem. Vir linguosus nō diri
gitur sup̃ terram. **V**ir in iustum
mala venabūtur in interitum. Veni
unt mala et nō subsistit. ideo dicit
venabūtur in interitum. Multis ei
bonis multis iustis euenerūt ma
la. et tanq̃ inuenerūt eos mala. Nam
ideo dicit venabūtur. quia vnusq̃sq̃
q̃ abscondere se vult a malo. sed cum
inuenitur a malo quasi factus est in
venatione. Numquid autē soli ma
li fugiūt a malis. quādo querūtur a
malis. Nonne et bonis dictum est.
si vos p̃secuti fuerint in hac ciuitate
fugite in aliam. Ergo quādo mali p̃
sequebantur bonos id est martires
nostros. cum eos comprehenderēt.
venati sunt eos. sed nō ad interitū.
Pressa est enim caro coronata est a
nima. et eiecta anima de carne. nec
carni aliquid factum est quod obse
set in posterum. Incensa fit caro p̃
cussa fit caro laniata fit caro. num
quid ideo subtracta est creatori. q̃a
data est in manus persecutoris.
Ille qui creauit ex eo quod nō erat.
non reparabit melius q̃ erat. Er
go quādo cumq̃ capti sunt isti. ve
nati sunt quidem illos mali. sed
non ad interitum. at vero illi qui
non diriguntur. et linguosi sunt. ma
la eos venabuntur ad interitum.

Quare? Quia in miseris nō subsis-
tent: **C**ognoui quia faciet domi-
nus iudicium egētis: Egēs iste non
est linguosus: Qui em̄ linguosus ē.
habūdare vult. esurire nescit: Illi at
egētes sunt qbus dicit. pulsate & a-
perietur vobis. querite & inuenietis.
petite & dabitur vobis: Ille egēs ē
de quo dicitur. beati qui esuriunt &
sitiūt iusticiam qm̄ ipsi saturabūtur
Remūt inter scandala malorum. ipsi
precantur ad caput suū vt eruātur
ab homine malo. & ab homine ma-
ligno liberētur. & de manibus ius-
torum eruantur: Ipsi ergo sunt qz
causam dominus non negliget. & si
modo pressuras patiūtur. appebit
gloria ipsorum cum apparuerit ca-
put ipsorum: Talibus em̄ hic cōsti-
tutis dicitur mortui estis & vita ves-
tra abscondita est cum xp̄o in deo
Ergo paupes sumus. abscondita est
vita nostra. clamemus ad panem
Est em̄ panis viuus qui de celo des-
cendit. & qui in via reficit nos. in pa-
tria saturabit nos: Adodo em̄ vt
duremus reficimur. Nam necesse
est esuriamus quoadusqz satiemur:
Cognoui quia faciet dominus iudi-
cium egentis: Certus erat iste qm̄
faciet dñs iudicium egentis: **E**t
causam pauperum: Ostendit inqz
quomodo diligit iustos suos. ostē-
dit diuitibus quomodo diligit pau-
peres suos: Diuites dixi superbos
paupes dixi humiles. diuites dixi p
habūdātiā nō querētes. paupes
dixi p desiderium spirātes. faciet
dominus causam ipsorum: **R**e-
rumptamen iusti confitebūtur nō-
mini tuo: Et quādo agis causam ip-
sorum. & quādo facis iudiciū iporū.
tuo nomini cōfitebuntur. Aderitis

suis nichil tribuūt. nō tribuēt totū
nisi misericordie tue: Verumptamē
iusti confitebūtur nomini tuo: Et
qā iusti cōfitebuntur nomini tuo vt
q̄tumcūqz iusti fuerint nichil sibi as-
sumāt de suo. nichil sibi tribuant de
suo. Quid fiet vt dirigant cor? Quia
quādo ad se flectūt torquēt cor. qm̄
autem ad dñm intendūt dirigūt cor
Et vbi erit voluptas vbi reſes. vbi
gaudium. vbi beatitudo: Numqd i
se? Non. sed in quo sunt lux. nūc at
lux i domino dixit: Ideo vide quid
sequitur. vide quo concludit: **I**n
habitabūt recti cū vultu tuo: Adale
at illis fuit in vultu suo. bene illis ē
rit cum vultu tuo: Quādo vultum
suum amauerūt. in sudore vultū sui
panem suum māducauerūt. Rede-
ant. & deterſo sudore finitis labori-
bus pereūte gemitu. veniet illis fa-
cies tua habūdans sufficiētia Nich-
il querent amplius. quia melius nō
habent. amplius nō te deserēt. ne de-
serātur a te: Ete post resurrectioēz
de domiō qd dictū est: Adimplebis
me leticia cum vultu tuo: Sine vul-
tu suo nō nobis daret leticiā. Ad
hoc purgamus vultum nostrum vt
gaudeamus ad vultum ipsius Fili
em̄ dei sumus. & nōdum apparuit
quid erimus. scimus qā cū apparue-
rit similes ei erimus quoniam vide-
bimus eū sicuti est. quia inhabitabē
recti cum vultu tuo Putam⁹ ne cū
vultu patris & nō cū vultu filij. an cū
vultu filij & nō cū vultu patris? An
vnus quodāmodo vultus patris &
filij & spūs sancti? Videamus si nō
nobis ipse filius pmittit vultum su-
um. vnde nos letos faciet. Adodo
hoc capitulum in euangelio quod
huic psalmo attestaretur dominus

inspiravit ut legeretur. **A**it enim ipse do-
minus. Qui audit precepta mea et cus-
todit ea: ipse est qui diligit me: et qui di-
ligit me diligetur a patre meo et ego
diligam eum et ostendam illi meipsum. Quale
promisit patri dilectissimi. **N**umquid eum non
videbant quibus se ostendere promittebat?
Nonne ante illos erat? Nonne facies
carnis illius adiacebat oculis eorum?
Quid est quod volebat ostendere videnti-
bus se? Sed quia talem videbant disci-
puli quale crucifixerunt iudei: erat autem
deus in carne illa occultus. hominem autem
possent videre homines deum vero non
possent quis in homine quia beati mun-
do corde quam ipsi deum videbant. dedit
formam hominis et prout et in prout. servavit
formam dei mundatis et prout: ut iocunde-
mur in illo et bene nobis in eternum sit
cum vultu ipsius.

Explicit psalmus c. xxxix. Incipit psalmus
centesimus quodragessimus.

Addistis fratres ammonitiones
et petitionem nostram ex ore
apostoli cum eius modo epistola
legeretur. **A**it enim orationes instantes vigi-
lantes in illa: orantes simul et pro nobis
ut deus aperiat nobis ostium ubi ad lo-
quendum misterium eius ut manifestetur
illud sicut oportet me loqui. **H**ec ver-
ba etiam mea deputate dignamini. Sunt
enim in scripturis sanctis profunda mis-
teria que ad hoc absconduntur ne viles-
cant. ad hoc queruntur ut exerceant ad
hoc apiuntur ut pascant. **P**salmus quem
modo cantavimus in multis senten-
tiis subobscurus est: cum adiuvante domino
ea que dicta sunt erui et exponi cepint
videbitis hoc vos audire quod iam nove-
ratis. Sed ideo multipliciter dicta sunt
ut varietas locutionis fastidium tolle-
ret veritatis. **Q**uid enim amplius fratres
salubrius audituri et cognituri estis quam
diligas dominum deum tuum ex toto corde

216
tuo et ex tota anima tua et ex tota mente
tua et diligas proximum tuum tanquam te ipsum.
Sed ne putetis hec duo precepta par-
va esse: in his duobus preceptis to-
ta lex pendet et propheta. **Q**uia ergo
salubriter mente concipitur vel ore
profertur vel de qualibet divina pagi-
na exculpitur non habet finem nisi cari-
tatem. **H**ec autem caritas non qualiscumque
est. **N**am et male viventes irretiunt sibi
societate prodite conscientie et dicunt a-
mare se nolle discedere ab invicem suis
collocutionibus conciliari: desiderare
se absentes gaudere ad presentiam suam.
Amor iste tartareus est: viscum habet
quo deiciat in profundum. non penas
quibus levet in celum. **Q**ue est autem cari-
tas ut a ceteris que appellantur cari-
tates segregetur et distinguatur? **E**a
que caritas dicitur vera christianorum
a paulo definita est atque ita suis qui-
busdam terminis circumscripta cum sit
divinitate infinita: ut omnino discerna-
tur a ceteris. **S**inis inquit precepti est cari-
tas posset huc usque dicere: nam alijs
locis ubi tanquam scientibus loquebatur
hucusque dixit plenitudo inquit legis
caritas et non dixit qualis caritas. **N**on
alibi non dixit. quia dixit alibi. **N**on enim
ubique omnia dici aut prout aut debent.
Ergo haec plenitudo legis caritas. **Q**ue
rebas forte que caritas qualis cari-
tas audi alio loco. finis precepti est ca-
ritas de corde puro. **I**am videte utrum
inter se latrones habeant caritatem
de puro corde. **D**urum cor in caritate.
hoc est quam diligis hominem secundum deum
quia et teipsum sic debes diligere ut non
erret regula. diliges proximum tuum tan-
quam te ipsum. **S**i enim male te diligis et in-
utiliter. ita et proximum diligendo quid
ei consulis? **Q**uomodo autem te male diligis?
Quomodo te invenit scriptura que ne-
minem palpet et convincit quia non te dili-

gis: ymmo pvincit qz et odis te Qui
aut inquit diligit iniquitatē odit ani
mam suā Si ergo diligis iniquitatem
putans qd teipm diligas erras ita et
si primum diligas ad iniquitatem du
ceres et dilectio tua laqus erit dilec
ti Caritas ergo de puro corde ē que
est scdm deū. et pscientia bona et fide
nō ficta Ista caritas diffinita ab a
postolo habet duo pcepta: dilectio
nis dei et dilectiōis pmi In nullis
scripturis aliud inquirat: nemo vo
bis aliud pceptat Quicqd obscurum
est in scriptura hec ibi occulta ē quic
qd ibi planum est. hec ibi apta est Si
nūqm aperta eēt nō te pasceret Si
nūqm occulta nō te exerceat Hec
caritas clamat de corde puro de cor
de taliū in hys vbis qualis h modo
orat: et quis iste fit cito dixerim xps
est Auditori em estis vba que de do
mino nostro ihu cristo indigne acci
piuntur: et putabit parū intelligens
temere me dixisse xpi eē personā in h
psalmo Quō em potest de dño nos
tro ihu cristo de illo agno imacula
to de illo in quo solo non est inuen
tum peccatū. q solus verissime dice
re potuit ecce venit pnceps mudi hu
ius et in me nichil inueniet id est nul
lam culpam. nullū reatū qui sol⁹ qd
non rapuit exsoluebat qui sol⁹ inno
centem sanguinē fudit fili⁹ dei vnic⁹
carnē accipiens nō qua ipe minuere
tur. s; qua nos augetur quō ergo de
ista psona recte accipitur pone dñe
custodiam ori meo. et ostium ptenen
tie circa labia mea: vt n declines cor
meum i vba maligna ad excusandas
excusationes in peccat⁹: Manifest
issime quippe iste sensus ē Custodi
dñe os meū ianua quadā et ostio pre
cepti tui: vt in vba maligna nō decli
netur cor meum Que vba maligna:

Quib; excusantur pccā Ne inqt pec
cata mea malim excusare q accusa
re Hec vba in ipm dñm nostrū ihe
sum cristū nō cadunt Que enim ille
pccā cōmisit. que cōfiteri poti⁹ q de
fendere debuisset: Nostra vba ista
sunt certe cristus loquitur Sinrā v
ba sunt quomō cristus loquitur: Et
vbi est caritas de qua loq̄batur: Nes
citis qz ipa vnum nos fecit in cristo:
Caritas clamat ad xpm de nobis: ca
ritas clamat de cristo p nobis Quō
caritas ad cristū de nobis: Et erit o
nis qui inuocauerit nomē dñi salu⁹
erit Quō caritas de xpo pro nobis:
Saul saule quid me psequis: Vos i
quit apls estis corpus xpi. et mēbra
Si ergo ille caput nos corpus vnus
homo loquitur: siue caput loquitur
siue mēbra. vnus xpūs loquitur Et
capitis est ppiū loqui etiam in p
sona mēbrozum: ipam nrām cōsue
tudinē adūte. primo quomō loq
in mēbris nostris nō potest nisi ca
put Jam vō caput nostrū quomo
do loquatur in psona omniū mēbro
rum adūte In angustia tibi pedē a
liquis calcat: calcas me dicit caput
Vulneravit tibi aliquis manū: vulne
rasti me dicit caput Caput tuū nul
lus tetigit sed loq̄tur vnitās cōpagi
nis corporis tui Omniū mēbroz tu
orum psonam illa q in capite est lin
gua suscipit: ipa p omnib; verb; fun
gitur Sic ergo audiam⁹ xpm loque
tem sed vnusquisq; agnoscat ibi vo
cem suam tanq; herens in xpi corpe
Aliqn enim dictur⁹ est vba in quib;
null⁹ nrām inueniat psonā suā sed ad
solum caput ptineat non se tñ sepat
ex verbis nostris et ad sua ppiā tol
lit vel a suis proprijs non ad nostra
redit de ipo em et de ecclesia dictum
est erunt duo in carne vna Dñ et ipse

in euāgelio dicit de hac ip̄a re igitur
iam nō sunt duo s; vna caro. Hec no
ua nō sunt. semper a nobis audita sē
sed per occasiones nccē est p̄memo
rētur p̄iō q; ip̄e scripture quas trac
tamur ita sibi sunt inere vt multa in
multis repetātur & vtile est. Cura ei
mūdi spinas habet & offocat semina
oportet sepi⁹ a dñō p̄memorari qđ
cogit mūdus obliuisci.

Psal.
Domine clamaui ad te exaudi
me. Hoc oēs possum⁹ dicere
hoc nō dico totus xp̄us dicit sed ma
gis ex persona corporis dictū est q; et
cū hic eēt carnē portans et orauit ex
p̄sona corporis orauit ad patrem & cū
oraret globi sanguinis de toto cor
pore ei⁹ distillabant. Sic scriptū est
in euāgelio: orauit ih̄us intenta ora
tione et sudauit sanguinē. Quid ē de
toto corpore sanguinis effusio. n̄ de
tota eccl̄a martirum passio. Dñe cla
maui ad te exaudi me. **I**ntende vo
ci deprecationis mee dū clamaui
ad te. Jam finitus negociū clamandi
putabas: cum diceret clamaui ad te
Clamasti: iam noli eē secur⁹. Si fini
ta est tribulatio finitus est clamor si
aut̄ manet tribulatio eccl̄e et corporis
cristi vsq; in finem seculi. nō tātū di
cat clamaui ad te exaudi me: sed intē
de voci deprecationis mee dū clama
ui ad te. **D**irigatur oratio mea
sicut incensum in p̄spectu tuo: eleua
tio manuū mearum sacrificiū vesp̄ti
num. Hoc de ip̄o capite solere dici o
vis xp̄ianus agnoscit. Declināte em̄
iam die in vesp̄m. dñs in cruce aiām
deposuit receptur⁹ nō amissurus in
uitus sed tñ et ibi nos figurati sum⁹.
Quid em̄ illi⁹ pependit in ligno nisi
qđ de nobis accepit. Et vñ fieri po
test vt aliqñ de⁹ pater dimittat & de
serat vnicū filiū qui vtiq; cū illo vn⁹

217
deus est. Et tñ nrām infirmitatē fi
gens in cruce vbi vet⁹ homo noster
sicut dicit apl̄s. cōfixus ē cruci cū il
lo ex voce ip̄i⁹ hōis nostri clamaui
deus me⁹ de⁹ meus vt quid me dere
liquisti. Illud ergo ē sacrificiū vesp̄
tinum. passio cristi crux cristi: obla
tio victime salutaris holocaustū ac
ceptum deo. Illud sacrificiū vesp̄ti
num fecit & resurrectione mun⁹ ma
tutinū. Oratio ergo pure directa de
corde fidei tanq; de ara sancta surgit
incensum. Nichil est ergo delectabili
us odore dñi: sic oleant oēs qui cre
dunt. Detus ergo hō noster aposto
li v̄ba sunt cōfixus est cruci cum illo
vt euacuaretur inquit corp⁹ peccati
vt vltra nō seruiam⁹ peccato. In i
ip̄o psalmo cū dictum esset de⁹ me⁹
deus me⁹ vt quid dereliquisti me: lō
ge a salute mea verba delictorū meo
rum statim subiectum ē. Quorū delic
torum si caput attendas. Et tñ eius
fuisse vocem in psalmo ip̄e testat⁹ ē
in cruce ip̄a verba dixit ip̄m v̄suz p̄
nunciavit. Non ē relict⁹ humane cō
iecture locus. Null⁹ negandi aditus
qualicūq; xp̄iano. Qđ lego in psal
mo hoc audio a dñō: in ip̄o eccl̄a p̄s
agnosco qđ in euangelio lego. Fode
runt manus meas & pedes meos di
numerauerūt oīa ossa mea: ip̄i vero
p̄siderauerunt & p̄spererunt me diui
serunt sibi vestimenta mea & sup̄ ves
tem meā miserunt sortem. Hec oīa
sicut p̄dicta ita facta: sicut audiui⁹
ita & vidimus. Ergo si dñs noster ihe
sus cristus nos figurans in caritate
corporis sui quis eēt ip̄e sine peccato
dixit v̄ba delictorū meorū dixit at̄ hoc
ex persona corporis sui. quis audet in
mēbris eius dicere nō se habere pec
catū nisi qui se fuerit ausus false ius
ticie nomine efferre et xp̄m falsitat⁹

arguere: Fatere ergo o mēbrum qđ
de te pñciauit caput tuū: qđ vt fa
teamur. qđ vt faciamus nec nos iuf
tificemus añ cōspectum folius iufi
qui iustificat impij Subiecit iā fui
corpis vocem. **D**one dñe custodiā
ori meo & ostium ptinentie circa la
bia mea. Nō dixit claustrā ptinentie
sed ostiū. Ostiū apitur & claudit. Er
go si ostium ē & aperiatur & clauda
tur aperiatur ad confessionē peccati
claudat ad excusationē peccati Ita
em̄ erit ostium cōtinentie non ruine
Quid em̄ nobis pdest hoc ostiū cō
tinentie: Quid orat ex psona corpis
cristi. **E**t non declines inqt cor me
um in vba maligna Quid ē cor meū:
Cor ecclē mee: cor vtiq; corpis mei
Verba illa attendite vbi nobis regu
la figitur. saule saule quid me psequer
is: Cū ipm nemo tetigisset Esuriui
& cibastis me: sitiui & potum dedistis
michi Et cetera Et illi. qñ te vidimus
esurgentem aut sitientem: Et ille: cū
vni ex minimis meis fecistis m̄ fecistis
Ipec cristianis inusitata eē nō de
bent maxime in quib; regule fixe sūt &
ceterorum intelligendorū. et aut nō
turbabūtur aut cito corrigentur Si
cut ergo ibi dicturi sunt iusti dñe qre
dixisti esuriui & dedistis michi mādu
care qñ te vidim⁹ esurgentē & ille res
ponsurus est cū vni ex minimis me
is fecistis m̄ fecistis: sic & hic dicam⁹
in cristo intus in interiore hoīe nos
tro q; ibi per fidem habitare digna
tur. Non em̄ absens est a nob; & non
est cui dicam⁹: cui ipē dicat ecce ego
vobiscum sum vsq; ad cōsummati
onem seculi Dicam⁹ ergo illi & nos q
niam vocē ei⁹ in hoc psalmo accepi
mus: cuius em̄ vox est qđ nemo ne
gat eleuatio manuū mearū sacrifici
um vespertinū Dic ergo psequēter. po

ne domine custodiam ori meo & osti
um cōtinentie circa labia mea: vt nō
declines cor meum in vba maligna
Ad excusandas excusationes in
peccat⁹ Quare sic oras dñe: Que pec
cata tua excusaturus es. Respondit
cū vnum ex mēbris meis sic orat. e
go sic oro: sicut tibi respondi cū vni
ex minimis meis fecistis m̄ fecistis.
Cū aut nō declinatum fuerit cor tuū
o mēbrum cristi cū cor tuū nō fuerit
declinatum in vba maligna ad excu
sandas excusationes in peccat⁹ cum
hoībus opantibus iniquitatē & non
pmunicabis cū electis eorū: hoc em̄
sequitur. nō pbinabo cū electis eorū
Qui sunt electi eorū: Qui seipos ius
tificant Qui sunt electi eorū: Qui fi
bi iusti videntur et contempnūt cete
ros sicut pharizeus ille in tēplo dixit
deus grās ago tibi q; non sum sicut
ceteri hoīes Qui sunt electi eorū: Ipe
homo si ppheta eēt: sciret q; mulier il
li accessit ad pedes Agnoscit⁹ vocem
alterius pharisei qui dñz iuitauerat
qñ mulier que erat in ciuitate pecca
trix. venit & accessit ad pedes ei⁹. Il
la impudica quodā fr ontosa ad for
nicationem. fr ontosior ad salutē ir
rupit in domū alienam. s; ille qui ibi
discūbebat non erat alienus. non ex
tranea q;libet cōuiuiam. s; ancilla do
minū suū secuta ē: accessit ad pedes
q; eius vestigia sequi cupiebat: lauit
lacrimis terfit capillis Pedes cristi
qui sunt nisi per quos pagrauit to
tum mūdū: Quā speciosi pedes eorū
qui annūciant pacem: qui annūciāt
bona Pedes ergo domini quāti sus
ceperunt vt suscipiendo iustū in no
mine iusti mercedē iusti acciperent.
& susceperunt pphetam in nomiē p
phete vt mercede; pphete acciperēt
Et quicūq; potuz dederit inquit vni

218
ex minimis istis calicem aque frigi-
de tantū in nomine discipuli : amē di-
co vobis non perdet mercedē suam
Qui ergo tali humanitate pedes do-
mini suscipit . quid impendit nisi que
habebat in domo supflua : Adrito
q̄ capilli quasi superflui sunt : in illa
pedes domini detergebat Supflua
tua necessaria fiunt tibi : si inde fuerit
obsecutus pedibz domini Ergo illa
curari volebat : p̄scientia magni vul-
neris Sed nūquid magnū vulnus &
paruus medic⁹ : Pharisei aut̄ nole-
bant se tangi ab imūdis . vitabāt om-
nem cōtactum pccōrum & si quando
forte necessitate tāgebantur . ablue-
bant se & p̄pe baptisabant p̄ oēs ho-
ras nō tātum se sed & vasa sua lectos
suos calices p̄p̄fides : sicut dñs in e-
uangelio cōmemorat Cum ergo ille
phariseus nosset hāc mulierem que
vtiq; si ad pedes illi⁹ pharisei accede-
ret repelleret eam : ne sanctitas eius
pollueretur habebat em̄ eam in cor-
pore nō in corde & q̄ nō habebat eā
in corde vtiq; falsam habebat in cor-
pore : q̄ ergo ille eam repulsur⁹ esset
cū hoc dñs nō fecit existimauit eum
nescire q̄ illa eēt : & dixit apud semet-
ipm̄ hic si eēt propheta sciret q̄ muli-
er illi accessit ad pedes Nā dixit rep-
pulsisset eam si sciret q̄ esset . tanq̄ eēt
cōsequens si sciret repelleret Ex illo
ergo q̄ nō eam reppulit : etiā nescis-
se eum p̄ certo suspicatus ē Dñs at̄
sic habebat oculos in illa muliere vt
aures haberet in corde pharisei Ita
q̄ audita cogitatione ei⁹ p̄posuit si-
militudinem quā nostis Duo debito-
res erant cuidā feneratori . vn⁹ ei de-
bebat q̄ngentos denarios alter q̄nq̄
ginta Cū non haberent ambo vnde
redderent : donauit ambobz Quero

abs te inquit quis eū plus dilexit Et
ille respondit iā coactus veritate ad-
uersus seipm̄ p̄ferre sententiā : cre-
do inquit dñe q̄ ille cui plus donauit
Et p̄uersus ad mulierem : dixit ad sy-
monem Vides istā mulierē : Intro-
iui in domū tuam . osculū michi non
dedisti : illa aut̄ non intermisit pedes
meos osculari Aquā michi ad pedes
nō dedisti : illa lacrimis suis lauit m̄
pedes Oleum michi non dedisti : illa
vnxit vnguento Propter qd̄ dico ti-
bi : dimittuntur ei pccā multa qm̄ di-
lexit multum Quare : Quia cōfessa ē
quia flevit quia nō declinatum ē cor
ei⁹ in verba maligna . ad excusandas
excusationes in peccatis : nō combi-
nata est cum electis eorum id est de-
fendentibus se Nō em̄ & huic mulie-
ri si declinaretur cor eius in vba ma-
ligna deesset defensio pccōrum An si
cotidie pares ei⁹ in turpitudine sed
nō pares in confessione meretrices
adultere flagiciose defendunt pecca-
ta sua : Si latuerint negant . si aut̄ de-
prehense atq; cōuicte fuerint vl̄ pub-
lice id egerint : defendūt . et q̄ facilis
defensio earū q̄ cita sed q̄ p̄ceps qm̄
cotidiana & q̄ sacrilega : Si de⁹ hoc
nollet nō facerem : hoc voluit de⁹ for-
tuna hoc voluit . hoc voluit fatū Nō
dixit ego dixi dñe miserere mei : non
quomō illa peccatrix ad pedes medi-
ci veniens sana aiām meam qm̄ pec-
caui tibi Et ista fr̄s mei defensio q̄-
lium est : Non solū indoctorū sed e-
ciam doctorū Sedent et cōputant sy-
dera iterualla . cursus . volubilitates
status . mot⁹ intendūt . describūt cō-
iciunt . docti magni videntur : totum
hoc doctū & magnū . defensio pecca-
ti est Eris adulter quia sic habes ve-
nerem Eris homicida quia sic habes

martem **A**rs ergo homicida non
tu: et ven⁹ adultera nō tu Vide ne p
martē et venere tu dāpneris De⁹ em
qui dāpnatur⁹ est novit. qz tu es qui
dic⁹ nō ego iudici scienti Porro ma
thematic⁹ qui tibi fabulas laqueorū
tuorū ecia vendit vt non l'gravidam
ppares mortem. emis enim mortem
a mathematico p⁹cio. qui cōtempnisti
vitam a xpo grat⁹: ipe em mathema
ticus si vxorem suam paulo petulan
tius viderit pueriari aut aliquos ali
enos improbe attendere aut fenest
ram crebro repetere. nōne arripit v
berat et dat disciplinaz in domo sua:
Respondet illi vxor. si potes vene
rem cede. nōne et ille respondebit. fa
tua aliud est qd ppetit rectori. aliud
qd pferitur emptori: Ergo electi eo
rum q sunt: Electi malorū electi im
piorum cū quibus nō est cōbinandū
id est cū quibz non est habenda socie
tas Qui sunt aut: Arbitrātes se ius
tos et cōtempnentes ceteros qsi pec
catores sicut erant illi pharisei aut qz
ipa peccata manifesta vt pprehendū
tur vel publice fiunt. defendētes et as
serentes ne aliquid culpe eorū tribu
atur et vt ipi nichil mali fecisse videan
tur. sed totū de⁹ qui vel sic crauit ho
minem dicūt vel stellas cōposuit vel
res huānas negligit. defendentes sē
electorum seculi Sed dicat mēbrum
cristi. dicat corp⁹ xpi. dicat xpūs ex
p⁹sona corporis sui. nō declines cor me
um in vba malicie ad excusandas ex
cusationes in peccatis. cū hominibz
opantibus iniquitatem et nō cōbina
bo cū electis eorū Nostis frēs qd nō
est ptermittendū quasi iustos emi
nentiores in se tenētes velut primū
gradum iusticie. electos vocari apd
manicheos Qui nouerūt recognos

cant: qui nesciebant audiāt Electi q
dem dei sunt omnes sancti. et habe
mus hoc in scripturis. s; vsurparēt
sibi illud nomē et quasi familiari⁹ si
bi applicuerūt vt tāqm pprie iā elec
ti appellentur Qui sūt isti electi: Qui
bus si dixeris peccasti. statim illā de
fensionem impiā et peiorem ceteris
magis qz sacrilegam pferunt: nō e
go peccaui. s; gens tenebrarū Que
est ista gens tenebrarū: Que bellum
gessit cu deo: et ipa peccat cū tu pec
cas Ipsa inquit qz cōmixtus sum illi
Deus qui te cōmiscuit quid timuit:
Hoc em dicunt qd illa gens tenebra
rum rebellauerit adūsus deū anqm
mūdus fieret. et ille timens ne regna
ei⁹ illo adueniēte hostili impetu vas
tarentur misit huc mēbra sua substā
tiam suam hoc qd est ipe. si aurū au
rum si lux lucem. qcquid illud ē h mi
sit. et miscuit visceribz gentis tenebra
rum dicūt: et fabricauit in mūdū Et
nos aiē inquiunt de ipis mēbris dei
sum⁹. sed premimur h visceribz tene
brarum gentis: et qcquid peccare di
citur illa gens peccat Se quidē vi
dentur excusare a pccō. sed deū suū
non excusant a crimine timoris: nec
ipam substantiā dei sui a crimine cor
ruptibilitatis Si em incorruptibilis
de⁹. si incōmutabilis. si incōtamina
bilis. si immaculabilis. si impenetra
bilis qd ei factura erat gens illa: Se
cisset illa quē vellet impetū quomo
do terreret impenetrabilem inuiola
bilem incōtaminabilem incōmutabi
lem et incorruptibilem: Si ergo tal'
deus crudelis qz sine causa huc vos
misit. cū nichil noceri poterat quare
vos misit: Ecce gens tenebrarū illi
nocere non poterat ipe aut vobis g
uiter notuit et ipe magis qz ille host

219
pester fuit q̄m et ip̄e vobis nocere
potuit. potuistis premi potuistis cap
turi potuistis inquinari potuistis
corrumpti: potuit ergo et ille Frustrū
em̄ et quodāmodo partiūcula natu
re ip̄ius cōvincit massam Quale est
illud qđ huc misit: tale ē et illud qđ ibi
remanet Hoc ip̄i dicunt ip̄i fatetur
quia hee due substantie sunt vna illa
et vna ista: libri eorū hoc habent et si
negant legūtur et cōvincūtur Quid
ergo? Et in hoc vno exordio nichil a
plius dicam: Non dicā peiora nō di
cam sceleratiora: in hoc ip̄o exordio
quo bellū inducūt videte quē debel
lent et vbi pugnatū aduersus deū a
gente tenebrarū dicūt. ip̄i in eorū v
borum pugna capiūtur Non em̄ ē qđ
dicant aut quo refugiant Sed vis o
nefande false electe defendere pecca
tum tuū: vt qñ aliquid mali feceris n̄
tu fecisse videaris Queris in quē pec
catū tuū refundas et refundis in gē
tem tenebrarum: sed ad deū attende
si nō in illum refundis Si em̄ posset
gens tenebrarū quā fingitis hoc ti
bi diceret Quid me accusas? Potui
aliquid facere deo tuo. an nō potui?
Si potui fortior illo sum Si nō po
tui quare me timuit? Si nō timuit q̄
re huc te misit vt tanta h̄ patiaris cū
his mēbris ip̄i? cū his substantia ip̄i?
Si nō timuit inuidit: si hoc timore n̄
fecit crudelitate fecit Qm̄ ergo ini
quus est cū nichil noceri poterat et
fecit vt mēbris suis h̄ tātum nocere
tur? An poterat noceri? Ergo incor
ruptibilis non est? Cum vis ergo te
defendere de peccō tuo: laudare non
potes deum In laude dei nō capere
ris nisi in tua iactareris Trāsi ad vi
tuperationem tuā et laudabis deum
Redi ad vba psalmoz quos execra

mini: dic ego dixi dñe miserē mei sa
na aīam meam qm̄ peccaui tibi Ego
dixi ego peccaui: nō fortuna non fa
tum non gens tenebrarū Si ergo tu
peccasti: iā vide quē admodum pate
at laus dei. in quo angustiabar is cū
te velles defendere Adh̄ in pecca
tis tuis angustiaris: et in illi? laude di
lataris Nam ergo cōfesso peccō tuo
vide quē admodū laudetur de? quia
iustus est cū te punit pseuerantem et
misericors cū liberat cōfitentē Non
ergo inquit declines cor meū in vba
maligna ad excusandas excusatioēs
in peccatis vt dicā qz gens tenebrarū
fecit. qđ ego feci **Q**uā iniquitatem Quā iniquitatem Di
camus aliquā eorū iniquitatem nefan
dam Audite iniquitatem nefariā mani
cheorū publicā quā cōfitentur Expe
dire dicunt hominī feneratorē esse
q̄ agricolam Queris cām: et reddūt
rationem Vide si ratio illa nō demē
tia nominanda ē Qui em̄ in vsuram
inquiunt dat pecuniam: nō ledit cru
cem luminis Multi nō intelligūt iz
expo nam Qui aut̄ inquiunt agrico
la ē: multū ledit crucē luminis Que
ris quā crucem luminis? Debra in
quiunt illa dei q̄ capta sunt in illo pre
lio mixta sunt vniūso mūdo: et sunt i
arboribz in herbis in pomis in fruc
tibus Dei mēbra verat: qui terrā sul
co discindit Dei mēbra verat qui her
bam de trā vellit Dei mēbra vellit: q̄
pomū carpit de arbore Hec ne faci
at in agro falsa homicidia facit in fe
nore vera homicidia Nanē mendicā
ti nō porrigit Videte si potest eē ma
ior iniquitas ista iniusticia: panem
mendicanti nō porrigit Queris q̄ re
Ne vitā q̄ est in pane. quā dicunt mē
brum dei. substantiā diuinā mendi

cus ille accipiat et liget eam in carne
Quid ergo vos? Quid? Quare man-
ducatis? Carnem non habetis? Sed
nos inquit quod fide manichei illumina-
ti sumus orationibus et psalmis nostris
qui electi sumus. purgamus in vitam
que est in illo pane: et mittimus illam
ad thesauros celorum tales sunt electi
ut non sint saluandi a deo. sed saluato-
res dei Et ipse est christus dicunt cru-
cifixus in toto mundo Ego in euange-
lio saluatore accepimus christum. vos
autem estis in libris vestris saluatores
christi? Estis plane blasphematores
christi et ideo a christo non saluandis Ergo
buccella ne detur mendico et ploret in
buccella membrum christi. mendicus fa-
me moriturus est? Falsa misericordia in buc-
cellam. facit verum homicidium in ho-
minem Sed qui sunt isti electi eorum?
Non declines cor meum in verba ma-
ligna: et non peribinabo cum electis eo-
rum **E**mendabit me iustus in mise-
ricordia et arguet me Videte peccatorum
confessionem: emendari se vult mise-
ricorditer quam laudari fallaciter Emen-
dabit me iustus in misericordia si ius-
tus est si misericors est: quando me videt
peccantem Hoc utique quidam membra
christi dicunt: de quibusdam membris
christi dicunt. in uno corpore dicunt Dig-
natur loqui dominus ex persona emen-
datoris: nec respuit personam emen-
dati vel emendantis Omnia enim mem-
bra in illo: et ipse dicit emendabit me
iustus Quis iustus te emendaturus
est? Caput omnia membra emendat
Emendabit me iustus in misericor-
dia et arguet me: arguet me sed in mi-
sericordia. arguet sed non odit et eo
magis arguet quod non odit Et iste qui
reinde gratias agit? Quia corripe sapi-
entem et amabit te Emendabit me ius-

tus quod persequitur? Absit Hic est po-
tius emendandus. si odio emendat
Quare ergo emendat in misericordi-
a et arguet me? In qua misericordia?
Oleum autem peccatoris non impingua-
bit caput meum Quid est oleum pecca-
toris non impinguabit caput meum?
Non crescet caput meum de adulatione
Falsa laus adulatione: falsa laus ad-
ulatoris. hoc est oleum peccatoris Prop-
terea et homines cum falsa laude ali-
quem irriserint: hoc etiam de illo dicunt
unxit illi caput Amate ergo argui a
iusto in misericordia: nolite ergo amare.
laudari a peccatore cum irrisione Habetote
oleum vobiscum: et non queratis
oleum peccatoris Sapientes enim
ille virgines secum portabant oleum Sa-
pientes virgines secum oleum porta-
bant: id est conscientia illarum illis tes-
timonium perhibebat Oleum glori-
a est. fulget nitet in superficie: sed bo-
na debet esse gloria. et vera gloria ut
ibi sit intus in vasis suis Audi quod est
in vasis Probet autem se homo: et tunc
in semetipso habebit gloriam. et non in al-
tero Quid est in vasis suis? Audi ip-
sum apostolum Nam gloria vestra haec est
testimonium conscientie nostre Postre-
mo quia in corpore christi es. et adhuc
portas mortalitatem quamdam: tu tibi
esto iustus et in te esto iustus Pecca-
tores. vindica in te redi ad consci-
entiam tuam et erige de te penas cruci-
s te ipsum Ita enim offers sacrificium
deo: quod si voluisses sacrificium dedis-
sem utique ait peccator holocaustis non
delectaberis Quid ergo? Nullum acci-
pit sacrificium? Sacrificium deo spiri-
tus contribulatus: cor contritum et hu-
miliatum deus non spreuit Humilia
cor tuum. contere cor tuum etiam cor tu-
um: et tu te ipsum emendabis in miseri-

cordia Non enim odisti te cum seuis in
te: eris in parte emendat te iustus. Quis
sis adhuc in emendanda peccata. Ex
qua parte enim tibi displices iustus es
ex qua parte tibi displicet in te quod inius-
tum est iustus es. Vis videre quoniam iustus
es? Hoc in te tibi displicet. quod et deo
Nam coniunxisti te voluntati dei et in
tempore non quod ille fecit sed quod ille o-
dit odisti. Ex eo quod odisti in te quod
fecisti. quod odit et ille qui hoc non fe-
cit. cepisti in te esse seuerus: erit ille mi-
sericors propter quia tu non peccasti. Er-
go ex quo coniunctus es oculis eius et
condelectaris legi eius et hoc in te argu-
is quod lex eius arguit et hoc in te tibi dis-
plicet quod et oculis dei displicet: vide
quoniam iustus es. Ex quo autem lapsus fecis-
ti ea quae displicent deo. et fragilitate qua-
dam infirmitatis humane. plaberis in
illa et adhuc portas infirmitatem car-
nis et gemis cuiusdam reluctationis
conscientia: ex hac parte iniquus et pec-
cator es. Quomodo inquires ex qua
dam parte iustus. ex quadam parte pec-
cator? Quid est quod dicis? Laboramus
videmur loqui contraria nisi nobis
subueniat apostolica auctoritas. Au-
di illud ab apostolo ne me malus in-
tellector accuses: condelector enim in-
quit legi dei secundum interiorem ho-
minem. Ecce iustus? An non est iustus
qui condelectatur legi dei? Non ergo
peccator? Video aliam legem in mem-
bris meis. repugnantem legi mentis
mee: et captiuum me ducentem in le-
ge peccati. Adhuc bellum aduersus me
gero: nondum sum totus instauratus.
Ad ymaginem fabricatoris mei cepi
resculpi: et ex ea parte qua reformor dis-
plicet michi quod deforme est. Ergo quoniam
diuitis sum quid spero? Infelix ergo
homo. quis me liberabit de corpore

220
mortis huius? Gratia dei per Ihesum
christum dominum nostrum Gratia dei que
cepit iam resculpere gratia dei que
infudit suauitatem ut iam per interio-
rem hominem condelecteris legi dei
inde cetera sanabuntur vnde et ista sana-
ta sunt. Bene adhuc vulneratus casti-
ga te displice tibi. Non sic pugno in-
quit quasi aerem cedens: sed castigo
corpus meum et in seruitutem redigo
ne forte alijs predicans ipse reprobus
inueniar. Numquid qui castigat corpus
odit corpus? Si quis castigat seruum
odit seruum? Si quis verberat filium
odit filium? Et ut aliquid coniunctius
eloquamur caro tua tanquam coniunx
tua est. Hoc ipse apostolus dicit: ne-
mo vnquam carnem suam odio habuit
sed nutrit et fouet eam sicut et christus
ecclesiam. Certe caro tanquam coniunx
est et nemo carnem suam odio habet
sed nutrit et fouet eam sicut christus ec-
clesiam. Certe caro tanquam coniunx est:
et nemo carnem odio habet tamen quod
alio loco? Caro concupiscit aduersus
spiritum: et spiritus aduersus carnem. Con-
cupiscit aduersus te tanquam coniunx tua
ama et castiga donec fiat in vna refor-
matione vna concordia. Quando istud
erit? quoniam modo clamas infelix ego homo
quis me liberabit de corpore mortis huius?
numquid sepabitur a te hoc corpus? et tunc
securus eris? Et quod est in nobismetipsis
ingemiscimus? ad optionem expectantes
redemptionem corporis nostri? Reparat quod
a mortalitate ad immortalitatem et iam non
resistit: quia non est mortalitas que resistat.
Propterea castiga corpus tuum: modo do-
ma quod postea recipias. modo deficiat
et tunc sufficiat: nam in hac vita reparari non
potest quoniam diu mortale geritur. Non
te deponat non te abrumpat porta.
erudi castiga reparabitur in fine: et
quia nemo vnquam carnem suam odio ha-

buit. resurget & caro S; quomodo
etiam tunc luctaturus sum: Oportet
inquit corruptibile hoc induere incor-
ruptionem: & mortale h; induere in-
mortalitatem Ergo cum dicitur emenda-
bit me et arguet me siue sit frater si-
ue sit primus. siue sit vicin; siue tu
ipse: in mea debes argui et emendari
Oleum aut peccatoris non impinguet ca-
put meum S; quid facio dic; michi:
Datio: adulatorum non cessant prestre-
pere laudant in me quod nolo. quod ego pri-
pendo laudant in me. quod ego carum
habeo reprehendunt in me: adultores
fallaces deceptores Magn; vir ille
verbi gracia gageus eneus. magnus
doctus sapiens Sed quare christian;? Na
magna doctrina & magna lra & mag-
na sapientia Si magna sapientia ap-
proba quod cristian; e Si magna doc-
trina: docte leg; Postremo quod tu vi-
tuperas: hoc ei placet quem laudas
Sed quid? Laudatio illa non inducat
oleum peccatoris est Sed non cessat
dicere non in impinguet caput tuum
id est noli gaudere ad talia: id est no-
li anuere noli psentire. nil in gratule-
ris Et si ille attulit oleum adulatio-
nis. sed caput tuum integrum mansit non
inflatum est. non tumuit Si enim infla-
tum fuerit et tumuerit: facit pond;
& precipitabit te Oleum aut peccatoris non
impinguet caput meum **Q**uoniam adhuc
& oratio mea in beneplacitis eorum Ex-
pecta modo: me vituperant ait xps
In primis temporibus cristianorum vnde
quod reprehendebatur cristiani Adhuc ex-
pecta & oratio mea in beneplacitis eorum
erit Veniet tempus quando superent ho-
minum malicia. tudentium sibi pec-
tus & dicentium: dimitte nobis debi-
ta nostra sicut et nos dimittimus de-
bitoribus nostris Jam quot reman-

serunt qui sibi erubescunt pectus tunde-
re: Ergo reprehendant. toleremus
reprehendant oderint. accusent. de-
trahant adhuc & oratio mea in bene-
placitis eorum Veniet tempus quando orati-
o mea placebit illis Erigent enim se qui
si iusti viribus suis. vincuntur in lucta-
que superbe se erexerunt elidentur tra-
hantur a peccatis. videbunt se iniquos
implebuntur que dicta sunt per propheta-
tas incipit timeri iudicium conuertet
se anime acies ad conscientiam peccato-
rum & placebit illa oratio. dimitte nobis
debita nostra sicut & nos dimittimus
debitoribus nostris O verborum defen-
sio iniquitatis Certe iam h; populi di-
cunt: & populorum pectora tudentium
tonitruus non quiescit Recte nubes
tonant in quibus iam habitat deus Vbi
est illa verboritas ubi est illa iactan-
tia. iustus sum nichil mali feci Certe
cum in scripturis sanctis fueris contem-
platus normam iusticie: quatenus pro-
feceris inuenies te peccatorem. Pro-
fecisti iam unum deum colis. optime non
fornicaris ab eo ad ydola ad mathe-
maticos ad sortilegos ad aruspices
ad augures ad melificos: ista enim for-
nicatio est a domino deo. iam es in ali-
quo numero membrorum cristi. iam in-
cipe videre etiam illa peccata societa-
tis humane. non occidis quemquam. non
adulteras cuiusque uxorem non proxi-
me eundo ad alteram iniuriam facis
non vlla pessima corruptelate conta-
minas. abstinuisti manum a furto lin-
guam a periurio cor a concupiscen-
do rem proximi tui: iam iustus es
Attende cetera noli iam superbire
Nichil ne peccas in lingua: Non pro-
laberis in verbum durum: S; quid
magnum dicis: Quid magnus: Qui
dixerit fratri suo fatue: reus erit

gehennae ignis Cōtremiscis iā tota il
la superbia Ecce iam non valde facit
deus. vnde deus videatur impietate
aliq̃ blasphemari. Nō irrui in aliq̃
ledendum: nō facit alteri qd̃ pati nō
vult. Quid de lingua? Quis illam do
mat? Sed ecce frenasti et ip̃am. qm̃q̃
quis tātus vt hoc ōnino pficiat? S;
ecce iam et ip̃am frenasti. quid facis
de cogitationibz tuis? Quid facis de
tumultu et caterua rebellantium de
siderioz? Non eis das mēbra? Ita
credo et video: sed tñ cogitationes a
liq̃ inclinātur. et afferūt se plerūq̃ i
oratione genibz fixis Corp⁹ pster
nis collū curuas cōfiteris pccā deuz
adoras Video corp⁹ vbi iaceat: q̃ro
vbi volitet anim⁹ Video mēbra iacē
tia videamus si stat p̃scientia videa
mus si fixa est in eum quē adorat Si
aut cogitationibz plerūq̃ tanq̃ estu
maris arripitur et tempestate tolli
tur in aliud atq̃ aliud mō si mecū lo
quereris et subito auerteres te ad ser
uum tuū et dimitteres me. nō dico a
quo aliqd̃ petebas. sed cū quo ex eq̃
loq̃baris. non michi iniuriā factā de
putarem? Ecce quid facit cotidie dō
Qualem mō dixi fr̃s? Iā eū qui so
lum deū colit. qui xpm̃ cōfitemur qui
patrē et filiū et spiritū sanctū vnū de
um nouit. qui nō post eū fornicatur
qui nō adorat demones. qui auxilia
sibi a dyabolo nō requirit qui tenet ec
clesiam catholicā de cui⁹ fraude ne
mo cōqueritur. de cui⁹ pressura non
gemit vicinus infirm⁹. qui vxorē ali
enam non temptat. qui p̃tent⁹ ē sua
aut qui nec ip̃a sua. sed quō licet et q̃
modo p̃mittit apostolica disciplina.
vbi cōsensus est aboz aut vbi nōdū
ducta est: qui iā talis est deprehendi
tur tñ in istis q̃ iā dixi Venit ergo tē

pus qd̃ dictū est. adhuc et oratio me
a in bñplacitis eoz: siue quā docuit.
siue quā interpellat p nobis In istis
ergo cotidianis peccat⁹ omnibz que
spes est. n̄ humili corde dicam⁹ in o
ratione dominica q̃ iā in bñplacitis
nostris ē nō defendētū pccā nostra
sed cōfitemur. dimitte nob̃ debita
nr̃a sicut et nos dimittim⁹ debitoribz
nostris. et aduocatum habeam⁹ ap̃d
patrem ihm̃ cristum iustū. vt ip̃e sit
p̃piciatio p peccatis nr̃is. Nō lo
quatur supbi vincūtur numero vin
cūtur popul⁹: tota t̃ra a sol ortu vsq̃
ad occasum laudate nomē dñi Quid
faciunt pauci alter disputantes? Ju
dices sunt impiorū Sed quid ad te?
Vide qd̃ sequitur **A**bsorti sunt iux
ta petram iudices eoz Quid ē absor
ti sunt iuxta petrā? Petra at̃ eāt xps
Absorti sunt iuxta petram Iuxta id
est compati iudices magni potētes
docti ip̃i dicūtur iudices eoz tanq̃m
iudicātes de moribz et sententiā p̃fe
rentes. Dixit hoc aristotiles adiun
ge illū petre et absorpt⁹ est Quid est a
ristotiles? Audiat dixit xps: et apud i
feros cōtremiscit Dixit h̄ pitagoras
dixit h̄ plato adiunge illos petre cō
para auctoritatem illoz auctoritati e
uangelice: cōpara inflatos crucifixo
Dicam⁹ eis. vos lr̃as vr̃as cōscripsis
tis in cordibz supborum: ille crucem
suā fixit in cordibz regū Postremo
mortu⁹ ē et resurrexit Absorti estis
et nolo q̃rere quēadmodū resurgat⁹
Ergo absorpti sūt iuxta petrā istā iudi
ces eoz: tā diu vidētur aliqd̃ dicē do
nec p̃parentur petre Propterea si in
uētus fuerit aliq̃s h̄ dixisse qd̃ dixit et
xps: g̃tulamur illi nō seq̃mur illū S;
por fuit ille q̃ xps. si qui vera loq̃tur
prior est q̃ ip̃a vitas? Q̃ hō attende

crisum: non quoniam ad te venerit. sed quoniam
te fecerit. Potest et egrotus dicere sed
prius ego cecidi in lectum quoniam medicus ad
me venisset. Atque ideo ille posterior ve
nit quia tu prior cecidisti. Videte itaque tex
tum psalmi: adhuc et oratio mea in be
neplacitis eorum. Sed erunt multi qui con
tradiciant absorti sunt iuxta petram
iudices eorum. Quid ergo erit? **A**udi
ent verba mea. quoniam prevaluerunt. Preva
luerunt verba mea verbis eorum. Dicta sunt
ab eis quedam diserte: sed a me verba. Ali
ud est laudari loquacem: aliud lauda
ri veracem. Audient verba mea quo
niam prevaluerunt. Non prevaluerunt?
Quis eorum comprehensus est in sacrifici
o. cum hiis legibus ista prohiberentur
et non negavit? Quis eorum comprehensus
est adorare ydolum. et non clamavit
non feci. et timuit ne convinceretur. Ta
les ministros dyabolus habebat. Non
autem prevaluerunt verba domini. Ecce e
go mitto vos sicut agnos in medio
luporum. Nolite timere eos qui occi
dunt corpus animam autem non possunt occi
dere: sed potius eum timete qui cor
pus et animam potest mittere in gehennam
ignis. Dedit timorem. Subiecit spem:
inflamavit caritatem. Nolite inquit time
re mortem. Mortem timetis? Prior
morior. Ne vel capillus vester pere
at formidatis? Prius integer in car
ne resurgo. Merito audistis verba eius
quoniam prevaluerunt. Ducebantur occi
debantur: cadebant et stabant. Et quod
est factum de tot mortibus martirum
nisi ut ipsa verba prevalerent et tanquam irri
gata terra sanguine testium christi pul
lularet ubique seges ecclesie? Audient in
quit verba mea quoniam prevaluerunt. Non
prevaluerunt iam diximus: cum predican
tur a non timentibus. Quid non timen
tibus? Nec exilia nec dampna nec mor

tem nec crucem. Non enim nec mor
tem solam. sed nec crucem: quando
a morte nichil videbatur execrabilius.
Ipse dominus suscepit ne discipuli eius
mortem quidem non timerent: sed nec
genus mortis horrescerent. Ergo a non
timentibus cum dicuntur hi prevaluerunt.
Quid ergo mortem ille omnium martirum
quid fecerunt? Audi. Sicut crassitu
do terre disrupta est super terram: dis
sipata sunt iuxta infernum ossa nostra.
Iuxta infernum dissipata sunt ossa mar
tirum id est corpora testium christi. Oc
cisi sunt enim martires: et quasi preva
luerunt qui occiderunt. Prevaluerunt
illi persequendo ut prevalerent verba cris
ti predicando. Et quid factum est de mor
tibus sanctorum? Sicut crassitudo ter
re disrupta est super terram. Quid est
crassitudo terre disrupta est super ter
ram? Novimus crassitudinem terre con
temptibilia queque esse. Que sunt quasi
contemptibilia hominis fecundant ter
ram. Nam dictum est in quodam psal
mo iacuisse mortem sanctorum et non fu
it qui sepeliret. Sed ille omnes mor
tes fecit sunt crassitudo terre. Quod
accipit terra quandam pinguedinem
de rebus contemptibilibus et abiectis: sic ex
eo quod contemptum hic mundus accepit cras
situdinem terre ut in seges ecclesie feraci
pullularet. Nam nostris fratribus que contemp
tibilia terre huius de quibus pinguescat ter
ra: nec appellare volo nec dicere de
cet. Talis est quodam sagina terre et quodam
pinguedo: et contemptibile est hominibus et qui
si sordidum est et abicitur. Sed quod fecit hic
ut iam et ipsi verbis utar. De terra erex
it in opem et de stercore exaltavit pau
perem ut collocaret eum cum principibus cum
principibus populi sui. Prostratus est enim in ter
ra tanquam pinguedo terre disruptus est
super terram: sicut iacuit ille lazarus.

222
vulnerosus sed tamen ab angelis sub
latus ē in finem abrahe Preciosa in
conspetu domini mors scōrum ei?
Sicut p̄temptibilis est in seculo ita
p̄ciosa est agricolis. Novit em̄ ibi uti
litem et vberem succū. et novit qd
affectet et quid eligat vñ seges ferti
lurgat: sed cōtēpnit eā iste mundus.
Nescitis qz cōtēptibilia mūdi ele
git deus et ea q̄ non sunt tāq̄ q̄ sint ut
ea q̄ sunt euacuarentur. De stercore
erect? petrus et paulus et cū occide
rentur cōtēpnebantur: mō iā sagina
ta inde terra exurgente segete eccle.
ecce qd est nobile et p̄cipuū in mūdo
ip̄ator veit romā q̄ festinat ad tēplū
imp̄atoris an ad memoriā piscato
ris? Sicut crassitudo terre disrupta
est sup̄ terram: dissipata sunt iuxta i
fernū ossa nr̄a. **Q**m̄ ad te dñe o
culi mei: in te speravi ne auferas ani
mam meā. Cruciati sunt em̄ in p̄secu
tionibus: et multi defecerūt. Et qz de
captivitate persecutionis dixit sicut
crassitudo terre disrupta est sup̄ ter
ram dissipata sunt ossa nostra iuxta
infernū. occurrit mltos defecisse. et
multos p̄clitatos eē: et tāqm̄ in me
dīs tribulationibz p̄secutionū emis
sa ē vox p̄cantis qm̄ ad te dñe oculi
mei. Nō curo qd minentur qui circū
stant. ad te dñe oculi mei. Plus figo
oculū in p̄missis tuis q̄ in minis eo
rum. Novit qd p̄ me passus sis: quid
michi p̄miseris. Ad te dñe oculi mei
in te speravi ne auferas aiām meam.
Custodi me a muscipula quā sta
tuerunt m̄. Que erāt muscipule? Si
cōsentis p̄co. In muscipula pōita est
esca vite hui? Si amat avis hāc escā
cadit in muscipulā. Si aut̄ avis talis
est ut dicat et diem hōis nō cōcupiui
tusciis: oculi ei? non recedūt a deo et
ip̄e euellet de laqueo pedes ei? Custodi

todi me a muscipula quā statuerunt m̄.
Et ab scandalis qui opantur iniqui
tatem. Duas res dixit ambas p̄ se dis
tinguendas. muscipulam statuisse p̄
secutores dixit. scandalū vō ab eis q̄
cōsenserunt et apostatauerunt et ex
vtrōqz vult se custodiri. Hinc seuiūt
minātes hinc labūtur cōsentientes.
timeo ne talis sit iste quē timeā ne ta
lis sit iste quē imitar. Hec tibi facio
si nō cōsenseris. custodi me a musci
pula quā statuerunt michi. Ecce fra
ter tuus iam cōsensit: et ab scandalis
eorū qui opantur iniquitatem. **C**a
dent in retia ei? p̄ccōres. Quid ergo
fr̄es? Cadent in rechia eius peccato
res: sed nō omnes peccatores. Qui
dam p̄ccōres qui vsqz adeo sunt pec
catores ut sic ament vitam istam ut
p̄ponant illam vite eterne. cadent in
muscipulam ei? Sed quid dicis? Du
tas isti tales cadunt in rechia eius?
Sed quid de discipulis tuis o criste?
Ecce cum ferueret p̄secutio. quando
dimiserunt te omnes solum et ierūt
vnusquisqz i sua. predixisti hoc quia
p̄vidisti. Non enim quia tu p̄nū
ciasti tu fecisti: aut tu i quoqm̄ te ne
gasti. Sed ecce illi qui tibi coherebāt
in tua temptatione. et persecutione
qua te inimici requirebant crucifigē
dum defecerunt: et vnus ille audax
qui tibi promiserat quia tecum esset
vsqz ad mortem. audiuit quidē a me
dico quid in se ageret egrotus. Febr
ens enim se sanū dixerat: cordis ve
nam ille tangebāt. Ventum ē ad tēp
tationem. ventum est ad probatio
nem. ventum est ad accusationē. etiā
ip̄e interrogatus nō ab aliqua mag
na potestate. ab infimo m̄cipio et h̄
feia: ab ācilla irogat? succubuit. Ne
gavit ter se negato cū memoraret?
negavit it̄m bis negato cū memorare

tur negavit tercio Hoc p̄dixerat do-
minus: nō p̄ceperat n̄ coegerat Aut
si p̄pterea putatur petrus rē fecisse
q̄ hoc p̄dixerat dñs: recte fecit: et iu-
das qui tradidit eum q̄ et hoc p̄dixe-
rat dñs Absit fr̄es mei: hec vox illo-
rum electorū est qui etiā peccā sua de-
fendunt poti⁹ q̄ fatentur Petrū ip-
sum poti⁹ attendam⁹ Si nichil pec-
cavit quare fuit? Nō interrogem⁹
de petro nisi lacrimas petri: fidelio-
res testes de illo non inuenim⁹ Fle-
uit amare inquit Nōdum ydoneus
erat passioni seq̄ris me postea illi dic-
tum erat Adhuc futur⁹ erat firmus
cōfirmatus dñi resurrectione Ergo
nōdum erat tempus vt dispgerent⁹
illa ossa iuxta infernū Nā videte qm
multi defecerūt: vsq; ad ip̄os p̄mos
herentes ori ei⁹ etiā ip̄i defecerunt
Quare hoc? **S**ingularis ego sum
donec transeā Hoc em̄ seq̄tur in psal-
mo Supra dixerat custodi me domi-
ne a muscipula quā statuerūt m̄ et ab
scandalis que opantur iniquitatem
A muscipula et a scandalis et a terren-
tibus et a lapsis Sed q̄ in ei⁹ passio-
ne etiam illi primi qui futuri erāt du-
ces eccle et colūpne terre defecerant
nōdum factū erat qd̄ ait in alio psal-
mo .ego confirmaui colūpnas eius
Quid ait? Singularis ego sum do-
nec transeam Hec vox ex p̄sona ca-
pitis: singularis ego sum donec trā-
seam Quid est singularis? In passio-
ne tu solus pateris tu solus occide-
ris ab inimicis Singularis ego sum
donec transeam Quid ē donec tran-
seam? euangelista dicit: cū aut̄ venis-
set hora vt ihs transiret de hoc mū-
do ad prēm Quid ē ergo donec tran-
seam nisi de hoc mūdo ad prēm? Tūc
em̄ p̄firmabo colūpnas eius id ē co-
lūpnas terre qm̄ in mea resurrectioe

didicerint plene mortē nō esse timen-
dam Donec ergo transeam singularis
sum: cū trāfiero multiplicabor **M**ul-
ti me imitabuntur: multi patient⁹ in
nomine meo Unus sum donec tran-
seam multi in me vnus erunt dū trā-
fiero Singularis ego sum donec trā-
seā Audite etiā misterii vbi ei⁹ Se-
cūdum grecam locutionē pascha vi-
detur passionē significare Passio em̄
pati dicitur Secūdum hebreā at lin-
guam sicut interpretati sunt q̄ nouit
pascha transit⁹ interpretatur Nā et
si interrogetis bñ grecos negāt gre-
cum eē pascha Sonat ibi quidē pas-
ci id est pati: sed non solet sic deflecti
Passio em̄ pathos grece dicitur non
pascha Ergo pascha sicut dicūt q̄ no-
uerunt et qui nob̄ qd̄ legerem⁹ inter-
pretati sunt transit⁹ interpretatur **N**ō
uentura passione dñi .tq̄ ip̄so verbo
loqueretur euangelista cū venisset in-
quit hora vt trāfiredet ihs de h̄ mun-
do ad prēm Pascha hic ergo sonuit
in hoc vsu singularis ego sum donec
transeam Post pascha iam non ero
singularis: post transitū non ero sin-
gularis **M**ulti imitabūtur multi cō-
sequūtur et si postea sequenter quid
erit singularis ego sum donec tran-
seam? Quid ē qd̄ dominus ait in hoc
psalmo singularis ego sum donec trā-
seam? Quid est quod exposuimus?
Si intelleximus attende ip̄i vba in
euangelio: amē amen dico vob̄ inqt
nisi granū frumenti cadens in terrā
mortuū fuerit ip̄m solū manet si aut̄
mortuum fuerit multū fructum af-
fert hoc ibi ait . vbi etiā dixit cū exal-
tatus fuero a terra om̄ia traham ad
me Nisi granū frumeti inqt cadens
in terrā mortuū fuerit ip̄m solū man-
et si aut̄ mortuū fuerit multū fructū af-
fert Ergo illi gno mltā seges dbeba-

sed expecta mortificetur ad huc: qz g-
num nisi in terrā ceciderit & mortifi-
catum fuerit solū remanet Ergo so-
lus erat añq̃ eēt mortificat⁹ & prop-
terea & petrus nōdum habebat tles
vires: acceptur⁹ erat vires sequēdi.
nō habebat pcedendi Propter xpm
em id est ppter cōfessionē nōis cris-
ti quo cristiani sumus nemo mortu-
us est añ xpm ne forte occurrat no-
bis. multi em mortui sunt et marti-
res sunt. multi & prophete talia pas-
si sunt: non tñ ideo moriebantur qz
pnunciabant xpm. sed qz peccata ho-
minū dicebant in eos & eorū iniqui-
tatibus liberi⁹ resistebāt. & habetur
inter martires Iuste etenim si nō pro
nominis xpi cōfessione: tñ pro veri-
tate occisi sunt Vsqz adeo aut p ipo
nominē id est p cōfessione nominis
cristi nemo mortu⁹ est. añqm gnu⁹
illud caderet in terrā. cui⁹ ex perso-
na dictū ē singularis ego sum donec
trāseam: vt et ipe iohānes qui recēs
interfect⁹ erat ab iniquo rege dona-
tus puelle saltatrici. nō ppter hoc in-
terfectus eēt qz cōfessus est cristum
Potuit itaqz & in occidi & hoc a mul-
tis. si ppter aliud occisus est ab vno
quāto poti⁹ ppter xpm potuit occi-
di ab ipis qui occiderunt xpm: Per-
hibebat em cristo testimoniū iohan-
nes Illi qui audiebant xpm ipm oc-
cidere volebant. & eū qui testimoniū
perhibebat nō occidebant: Quia em
si fieret impet⁹ ppter cristū in iohan-
nem non negaret: erant qppe in illo
vires magne quibz appellat⁹ ē ami-
cus sponsi Adagna in illo grā mag-
na excellentia: in natos mulierū ne-
mo exurrexit maior iohāne baptista
Ergo in illū impet⁹ factus est. q non
habebat tales vires Sit impetus in
petrum: nō fit in iohānem Etenim vi-

223
res ipas petrus post accepit: tūc in-
firm⁹ fuit pro xpi nomine. ille iterro-
gatur qui vires nō habebat Ille qui
habebat vires nō patitur psecutio-
nem ppter cristū: ne p nomine cris-
ti añcederet xpm Illo occiditur a iu-
deis qui phibebat liberū testimoniū
cristo quē occiderunt iudei: et occidi-
tur ab herode qz dicebat ei. non tibi
licet habere vxores fratris tui Illeqz
em frater ei⁹ sine posteritate decel-
serat Pro lege quidem v̄tatis p eq̃-
litate p iusticia iō scūs et iō martir:
sed non tñ p illo noiē quo xpiani su-
mus Quare h̄ nisi vt impleretur sin-
gularis ego sum donec trāseam:
Explicit ps c. xl. Incipit psalm⁹ cen-
tesim⁹ q̄dragesim⁹ prim⁹

Solēpnitati martirū sic de
uotio celebrat⁹ vestre ita
nostre seruitutis sermo de-
betur Sed meminisse oportet carita-
tē vrām: hesternā die q̄ multa dicta
sint Ilon em quia ppter auaritatem
interioris oris vestri p totū sermo-
nem tq̄ recens affuistis ppterea ob-
liuisci debem⁹ infirmitatis cōis. pri-
mo qz et honorare oportet v̄ba p̄cla-
ra sicut scriptū ē: p̄clara aut verba sa-
pientie sūt Dm̄ dei sunt: p vos tq̄ per
vascula vob ministratur et si fictilia
sūt vasa. sed panis celest⁹ ē Apl's dicit
habem⁹ thesaurū istū in vasis fictili-
bus vt eminētia v̄tut⁹ sit ei Qui aut
thesaur⁹: idem panis Ilā si nō idem
eēt thesaurus & panis nō de ipo the-
sauro alibi scriptū eēt. thesaur⁹ desi-
derabilis req̄scit in ore sapient⁹. vir
āt stult⁹ glutit illū Dñ amonem⁹ ca-
ritatē vrām: vt ea q̄ audiendo tq̄ v̄-
tre meōria p̄ditis. rursus reuoluēdo
& cogitādo qdāmō ruminet Illo at
ē thesaur⁹ desiderabilis req̄scit in o-
re sapientis. vir autem stultus glutit

illum Breuiter dixit: sapiens ruminat stultus non ruminat Hoc autem aperte et latine quid est? Sapiens cogitat ea que audierit: stultus autem audita obliuioni tradit Neque enim propter aliud in lege munda ea dicta sunt animalia que ruminant imunda que non ruminant Nam creatura dei. omnis munda est artifici deo: tam mundus est agnus quam porcus Creauit enim omnia bona valde: et omnis creatura dei bona est dicit apostolus et omnia munda mundis Ergo in natura vtrumque fit mundum significatione tamen agnus significat aliquid mundum. porcus significat aliquid immundum Agnus significat innocentiam sapientie ruminantis: porcus significat immundiciam stulticie obliuiscientis Breuis psalmus per sollempnitatem dictus est: videamus an possit etiam breuiter tractari

Psalmus
Voce mea ad dominum clamaui Sufficeret voce ad dominum clamaui: forte non frustrum additum est mea Multi enim clamant ad dominum non voce sua sed voce corporis sui Homo ergo interior in quo cepit habitare spiritus per fidem. voce sua non strepitu labiorum sed in affectu cordis clamat ad dominum Nam ubi homo audit ibi deus audit Nam si voce pulmonum et laterum et lingue clames: homo te non audit Cogitatio tua clamor est ad dominum. **V**oce mea ad dominum clamaui
Voce mea ad dominum deprecatus sum Quod dixit clamaui: exposuit cum dixit deprecatus sum Clamant enim ad dominum et qui blasphemant In superiori versu clamorem posuit: in sequenti clamorem exposuit Quasi exigeretur quod clamore clamasti ad dominum. ad dominum inquit deprecatus sum Clamor meus deprecatio mea: non primum non murmur non blasphemia

Effundo an-

te eum precem meam Quid est autem eum? In conspectu eius Quid est in conspectu eius? Vbi videt Vbi autem non videt? Ita enim dicimus vbi videt: quasi alicubi non videat Sed in isto ceterarum corporalium vident et homines. vident et animalia ille autem videt et vbi homo non videt Nam cogitationem tuam nullus hominum videt: deus autem videt Vbi ergo effunde precem tuam: vbi solus videt ille qui remunerat Nam in abscondito te dominus ihesus christus iussit orare: sed si agnoscas cubiculum tuum. et mundas ibi rogas deum Cum autem oratis inquit nolite esse sicut hypocrite: qui stant in plateis et vicis orantes. ut videantur ab hominibus Tu autem cum oras intra cubiculum tuum. et claude ostium et deprecare deum tuum in occulto: et qui videt in occulto reddet tibi Si homines reddaturi sunt effunde autem homines precem tuam si deus redditurus est effunde autem eum precem tuam et claude ostium ne temptator ingrediatur Temptator non cessat pulsare ut irrumpat: si clausum inuenit transit Homo apostolus quia in nostra potestate est ostium claudere ostium cordis non pietum. ibi enim est cubiculum quia ergo in potestate nostra est hoc ostium claudere neque detis inquit locum dyabolo Etenim si intravit et possedit: attende quia tu negligenter clausisti aut claudere neglexisti Quid est autem claudere ostium? Hoc ostium tanquam duas habet valuas: cupiditatis et timoris a cupiditate aliquid terrenum et hac intrat: a timore aliquid terrenum et hac intrat Timoris ergo et cupiditatis ianuam claude contra dyabolum aperi ad christum: Quod ipsas valuas apertis ad christum: Cupiendo regnum celorum timendo ignem iehennarum Per cupiditatem seculi dyabolus intrat per desiderium vite eterne christus intrat Per ti

morem penarum tpalium dyabolus
intrat. p timorē ignis eterni xp̄ist⁹
intrat Ecce martires clausērūt ianu
am cōtra dyabolum. xp̄isto apuerūt
Promisit eis multa mūdus iste. ri
serūt clausērūt valūā cupiditatis ad
uersus dyabolum. minatus est mū
d⁹ iste bestias ignes cruces. n̄ timue
rūt. clausērūt timoris valūā contra
dyabolū: Videam⁹ si aperuerūt illā
xp̄isto: Qui cofessus me inq̄t fue
rit corā hōib⁹. cōfitebor illum ⁊ ego
coram prē meo qui est in celis: Ama
uerūt ergo regnū celoz. vbi eos cō
fitebitur xp̄s Quomodo eos con
fessurus est xp̄istus? Venite bene
dicti patris mei. pcipite regnum qđ
vobis paratū est ab origine mūdi:
Cōfitebitur illos ad dexteram posi
tos: Videamus si ⁊ timoris valūā
xp̄isto aperuerunt. quam dyabo
lo clausērunt: Vno eodem qđ loco
dominus monet hoc. vt ⁊ dyabolo
claudatur ⁊ sibi aperiatur: Nolite
inquit timere eos qui corpus occi
dunt animam autem non possunt
occidē. Adonuit vt timoris valūā
in faciem dyabolo elideretur. Ergo
nichil est timēdum? Nō ergo apit⁹
aditus timoris xp̄isto. qui clausus
est dyabolo? Statim subiecit tāq̄
dicens. exclusisti illum aperi michi.
Sed eum timete inquit qui habet
potestatem ⁊ animam ⁊ corpus oc
cidere in gehennam ignis. Nam er
go si credidisti ⁊ aperuisti xp̄isto.
claude contra dyabolum Intus est
xp̄istus. ibi habitat. effunde ante
eum precem tuam. noli querere vt
de longe te exaudiat. Nō em̄ longe
est sapiētia dei. qđ ptendit a fine vsq̄
ad finem fortiter. ⁊ disponit oīa sua
uiter. Ergo intus est aput te. añ eū

effunde precē tuam Ibi sunt aures
eius. qā nec ab oriēte neq̄ ab occidē
de neq̄ a desertis mōtib⁹. quoniā
deus iudex est Si iudex est. qualem
causam geras in corde tuo vide. Ef
fundā añ eum precem meā: **T**ri
bulationē meā in cōspcū ei⁹ anūcia
bo. Repetitio est. ⁊ in supiorib⁹ du
obus versibus ⁊ in hīs cōseq̄tib⁹
sentencie due sunt. sed vtraq̄ bis dic
ta. Vna est illa. voce mea ad domi
nū clamaui voce mea ad dñm depre
catus sum. altera est. effundam añ
eum precem meam. tribulationem
meā in conspectu eius annūciabo.
Quod em̄ est ante eū hoc est in con
spectu eius. ⁊ qđ est precē meā effū
dam hoc est tribulationē meā anū
ciabo Quando hoc facit? In psecuti
one positus loquitur. **Q**uā deficit
a me spūs meus Quare deficit spi
rit⁹ tu⁹ o martir in tribulatiōe posi
te? Vt nō michi arrogem vires me
as vt sciam qđ alius in me opatur ip
sam virtutem: Cū aut̄ vos tradent
iudicib⁹. sic monuit dñs qđ martiēs
facere volebat. nolite cogitare quid
loquamī. nō em̄ vos estis qđ loq̄mini
sed spūs p̄is vestri qđ loq̄tur in vob⁹
Ergo deficiat spūs tuus. loq̄tur spi
ritus dei Merito eos paupes facē
volebat spū. beati paupes spū quo
niā ipoz est regnū celoz. Beati er
go paupes spū suo. diuites spū dei.
Dis ei hō qđ spm suū seq̄r. supb⁹ est.
Subde spm tuū. vt capiat spm dei.
Ibat in culmē. refidiat in vallē Si ie
rit in culmē. denatat ab illo aq̄. si in
vallē refederit implebit⁹ ex ea. ⁊ fit ille
venter de quo scriptū ē. flumiā aque
viue fluēt de vētre eius Ergo cū de
fecit a me spūs meus. in cōspcū tuo
anūciaui tribulationē meā. hūilis

factus cōfiteſ tibi deficiēte ſpiritu
meo. cū ſim plen⁹ ſpū tuo : Et audie
rūt forte hoiēs q̄a defecit in me ſpi
rit⁹ me⁹. ⁊ deſpauerūt de me ⁊ dire
rūt. cepim⁹ eū ⁊ opp⁹ſim⁹ eū. Et
tu cognoviſti ſemitas meas Illi me
deiectū putabāt. tu me ſtātem cerne
bas Illi q̄ pſequebātur ⁊ cōprehēde
rāt implicatos putabāt pedes me
os. ſed illis obligati ſunt pedes ⁊ ce
ciderūt nos āt ſurreximus ⁊ erecti
ſum⁹ Oculi mei ſemp ad dñm. q̄niā
ipſe euellet de laqueo pedes meos.
pſeueravi ābulādo. Qui em̄ pſeue
uerit uſq; in finē iſ ſalu⁹ erit. Illi op
preſſum me putabāt ſed ego ambu
labam. Vbi ābulabam? In ſemitis
q̄s illi nō videbāt qui me captū pu
tabāt. in ſemitis iuſticie tue. in ſemi
tis p̄ceptoꝝ tuorum Tu em̄ cogno
uiſti ſemitas meas. pſecutor nō eas
cognouit. nam nō in eis michi iuide
ret ſi i eis mecū ābularet Que ſunt
iſte ſemite niſi vie ille d̄ q̄bus alio lo
co dicitur. nouit dñs viā iuſtorum.
⁊ via impioꝝ peribit. Qd̄ nō dixit vi
am impioꝝ nouit. nouit iuſtoꝝ. im
pioꝝ āt peribit. Qd̄ em̄ nō cogno
uit peribit. Multis locis ſcripture
inuenim⁹ q̄a dei cognoscē ſeruāē eſt
dei agnoscere cuſtodire eſt. nō ag
noscere dampnāē eſt. Vñ em̄ q̄ no
uit ōnia dictur⁹ eſt in fine. non noui
vos. Nō inde gaudeāt ⁊ dicāt. non
punimur. q̄a nō nos nouit iudex. Nā
puniti ſunt ſi eos nō nouit iudex.
Que ḡ ſunt vie q̄s nouit dñs. ipſe h̄
dicte ſunt ſemite. quo ait tu cogno
uiſti ſemitas meas. Omnis em̄ ſe
mita via eſt. nō ōnis via ſemita eſt.
Quare ergo ſemite vie ſunt dicte. ni
ſi quia anguſte ſunt. Via lata impio
rum. via anguſta iuſtorum: Que

via ipſe ⁊ vie. Q̄admodum que ec
cleſia ipſe eccleſe. ⁊ quod calum ipſi ce
li. pluraliter dicuntur ⁊ ſingulariter
dicuntur: p̄pter vnitatem eccleſie v
na eccleſia. vna eſt colūba mea vna eſt
matri ſue. p̄pter cōgregatioēs frat
nas p̄ loca multe ſunt eccleſie Eccleſe in
q̄t iudee q̄ in xp̄iſto gaudebant. q̄ il
le q̄ nos pſequebatur nūc euangeli
zat fidem quā aliquñ vaſtabat. ⁊ i me
glorificabāt deū. Eccleſas ſic dicit. et
vnam eccleſiam ſic dicit: Sine offenſi
one eſtote iudeis ⁊ grecis ⁊ eccleſie
dei: Sic ḡ ⁊ vie ⁊ via. ⁊ ſemite ⁊ ſe
mita. Quare ſemite ⁊ q̄re ſemita?
Quomodo q̄re eccleſe ⁊ eccleſia rōnem
reddidimus. debemus ⁊ hic reddē
rationem: Semite dicte ſunt dei. q̄a
multa p̄cepta ſūt. ⁊ q̄s eadē mltā pre
cepta ad vnū redigūtur. q̄a plenu
do legis caritas. p̄pt̄ea vie iſtei m̄
tis p̄ceptis ad vnū colligūtur ⁊ vna
dicūt⁹. q̄a via noſtra caritas ē. Vi
deamus ſi caritas via eſt: Audiam⁹
apl̄m. ⁊ adhuc ſupeminētiozem viā
vobis demōſtro: Quam dicis o a
pl̄e ſupeminētiozem viam? Quam
dico audi Si linguis hoīm loquar
angeloz. caritatē āt nō habeā. fact⁹
ſum vt eramētū ſonās aut cimbālū
tynniēs. ⁊ ſi habuero p̄p̄eciā ⁊ ſcie
ro ōnia ſacramēta ⁊ oēm ſciētiam.
⁊ ſi habuero oēm fidem ita vt mon
tes tranſſeram. caritatē āt nō ha
beā nichil ſum. ⁊ ſi diſtribuo ōnia
mea paupibus. ⁊ ſi tradidero corp⁹
meū vt ardeā. caritatē āt nō habeā.
nichil michi p̄deſt: Ergo caritatē
dixit ſupeminētiozem viam:
Magna via iſta ratres: magnum
miraculum habet hec via: Certe q̄a
ſupeminētiōz eſt. hoc enim ſupere
minet quod excellum eſt. nichil ex

cellentius via caritatis. et non in illa
ambulant nisi humiles. Has ergo
semitas dicit precepta caritatis: Tu
quit cognouisti semitas meas: Tu
nostis quia quod pro te patior amore pa
tior: Tu nostis quia caritas in me omnia
tolerat. tu nostis quia et sit rado corp
meum: ut ardeam. habeo illam fine quam
illud non potest homini: Quis autem nouit
vias istas hominis fratres mei. nisi vere il
le cui dictum est. tu cognouisti semi
tas meas: Via enim facta huma
na ante oculos hominum incertum est quod
corde fiant. Et quoniam multi impij metien
tes semetipsos ex semetipsis dicunt
de nobis quod ista in ecclesia gerimus.
honores laudes utilitates temporales:
Quoniam multi dicunt me propterea loqui vo
bis. ut acclametis et laudetis me. et
hunc me habere finem et hanc intenti
onem cum loquor: Et quomodo eis
ostendo non ea intentione me loqui:
Restat ut dicam. tu cognouisti se
mitas meas Quomodo illi sciunt quod
nec vos scitis: Quomodo illi sciunt
quod vix ego scio: Neque enim me ipsum
diuidico. qui enim iudicat me domi
nus est. Nescio quid de se petrus
nesciens presumptit. et aliud videbatur
in viribus eius medicus: Ergo pie
pure quod clametur ad dominum. quia vere
clamatur. tu cognouisti semitas me
as Sed vis ut ducat te per ipsas semi
tas: Esto mitis esto mansuetus. non
ferox non superbus. non excussa et erec
ta ceruice sicut equus et mulus quibus non est
intellectus: Cum enim fueris mitis. cum
fueris mansuetus. infidebit dominus et du
cet te per vias suas: Dirigit enim mitis
in iudicio. docebit mansuetos vias
suas: Tu ergo cognouisti semitas
meas. **I**n via hac qua ingrediebar.
absconderunt michi muscipulam:

225
Via qua ingrediebatur christus est
ibi illi absconderunt muscipulam quam per
sequuntur in christo propter nomen christi: Ibi
ergo absconderunt muscipulam michi Quid
in me zelat. quod in me persequuntur: Quid
christianus sum. Si hoc persequuntur
quod christianus sum. in via quam ingredie
bar absconderunt michi muscipulam.
Quantum in ipsis est. in via qua ingre
diebar ipsi absconderunt muscipulam mihi
Quantum ad eorum cupiditatem pertinet. quod
quantum ad eorum conatum. quantum ad eorum votum.
in ipsa via me voluerunt habere mus
cipulam qua caperer. Sed nouit do
minus viam iustorum. et tu cognouisti
semitas meas. Hoc quidem illi vo
luerunt. sed tu eos non permifisti in te
ponere scandalum. quia tu es via
mea. Nam et heretici in nomine christi
nobis volunt abscondere scandalum. et ip
si falluntur Quid se in hac via putant po
nere. extra viam ponunt. quia et ipsi extra
viam sunt. Muscipulam ponere non possunt
ubi non sunt Sed dictum est hoc secundum
cupiditatem eorum. secundum votum et opi
nionem eorum Nam expressit alibi dictum est
iuxta semitas scandala posuerunt michi
Hoc quod dictum est in via. secundum cu
piditatem eorum et votum dictum est.
illud quod dictum est iuxta viam. id est
iuxta semitas. secundum veritatem docuit
est Reuera enim non ponunt in semita
non ponunt in ipsa via quia christus est via
Sane iuxta semitas ponunt. non eos
christus finit ponere in via. ne non
sit qua eamus. finit tamen eos po
nere iuxta viam. ut de via non decli
nemus: In via se putat ponere sca
dalum paganus quando michi dicit
colis deum crucifixum. Reprehen
dit crucem christi quam non intelli
git. In christo se ponere putat quod
iuxta viam ponit. Non egrediar a

ppristo. et non incido in muscipulam
Insultet ille crucifixo xpo. videam quod
frontibus regum crucem ppriam:
Quod irridet ibi saluor. Nichil est sup-
buis egroto. qui deridet medicame-
tum suum. Si non deridet accipet et ip-
se et sanaretur: Crux illa signum est hu-
ilitatis. ille autem superbia nimia non agnos-
cit unde sanetur tumor anime sue: Si autem
ego agnosco in via ambulor. Usque adeo
de cruce non erubescor. ut non in occul-
to loco habeam crucem christi. sed in fronte
portem: Multa sacramenta aliter ac-
cipimus. Quedam sicut nos-
tis ore accipimus. quedam per totum cor-
pus accipimus. Quia vero in fronte e-
rubescitur. ille qui dixit quod me erubue-
rit coram hominibus erubescam etiam coram
patre meo. qui in celis est. ipsam ignomi-
niam quodammodo et quam pagani de-
ridet in loco pudoris nostri consti-
tuit. Audis hominem insultare impudenter
et dicere. frontem non habet: Quid est
frontem non habet? Impudens est. Non
habeam nudam frontem. tegat eam
crux domini mei. Ergo in via quam ingre-
diebar absconderunt muscipulam in
Quatuor in ipsis est non iuxta viam po-
suerunt. ego autem tutus ero si de via
non recessero. Ignoras quia in medio
laqueorum ingredieris ait scriptura
Quid est in medio laqueorum? In
via ppriam et hinc laquei et hic laquei.
laquei a dextris. laquei a sinistris:
Laquei a dextris prosperitas seculi. la-
quei a sinistris aduersitas seculi. La-
quei a dextris promissiones. laquei a
sinistris terrores. Tu in medio laque-
orum ingredi. a via noli recedere.
nec promissio te capiat. nec terror e-
lidet: In hac via quam ingrediebar
absconderunt muscipulam: **Q**on-
siderabam ad dexteram et videbam

In dexteram considerabat et vide-
bat. in sinistram qui considerat ex-
cecatur. Quid est in dexteram con-
siderare? Vbi erant illi quibus dicitur.
Venite benedicti patris mei. Erunt
enim quidam in sinistram. quibus dicitur
ite in ignem eternum qui paratus est
dyabolo et angelis eius: Fremente
ergo toto mundo et minante in perse-
cutionibus crebrescentibus undique
sultationibus hominum atque terroribus.
ille contempnens presentia respicie-
bat in futura. attendebat in dexte-
ram ubi futurus est. ubi esse medita-
batur illuc attendebat. et ideo omnia
ferebat: Illi autem qui persequerentur
non videbant. ideo cum diceret. consi-
derabam ad dexteram et videbam.
secutus ait: **E**t non erat qui cognos-
ceret me: Cum enim toleras omnia. quod
nouit quid attendas. utrum ad dex-
teram oculum dirigas an in sinistram:
In eo quod toleras si laudem ho-
minum queris. in sinistram atten-
disti. in eo quod toleras si promissa
dei queris. in dextram attendisti. At-
tendisti in dexteram videbis. atten-
disti in sinistram excecaberis. Sed
cum vides in dexteram. non erit qui
te agnoscat. Quis enim te consolatur
nisi dominus. cui dicis. et tu cogno-
uisti semitas meas: Nec erat qui cog-
nosceret me: **P**erijt fuga a me:
Tamen circumclusum se dicit. perijt
fuga a me. Insultet persecutores. op-
pressus est captus est. circumclusus
est victus est. perijt fuga ab illo. Ab illo pe-
rijt fuga qui non fugit qui autem non fugit patitur.
quicquid potest pro ppriam. id est
non fugit animo: Nam corpore fu-
gere licet. concessum est. permissum
est domino dicente. si vos persecu-
tus fuerit in una ciuitate. fugite in

alteram. Qui ergo nō fugit animo.
perit ab illo fuga. sed interest quae
nō fugiat. quia circumclusus est. an
quia fortis est: Et a capto perit fu-
ga. et a forte perit fuga. Que ergo
fuga cauēda est. que fuga a nob pe-
reat: De qua dñs dicit in euangelio
quia pastor bonus aīam suam po-
nit pro ouibus. mercennarius autē
et qui non est pastor cum viderit lu-
pum venientem fugit. cum viderit
predonem Quare fugit: Quia non
est ei cura de ouibus Talis fuga ab
isto perierat. siue ab ipsius capitis
p̄sona accipiamus hāc vocem illius
xp̄isti domini qui p̄ omnibus mor-
tuus est. siue a mēbris eius martiri-
bus nostris. quia et ipsi p̄ fratribus
passi sunt Audi iohānem dicētem. si-
cut em̄ ille aīam suam p̄ nobis po-
suit sic et nos debem⁹ aīam p̄ fratri-
bus ponere Sed cum illi ponūt xp̄s
ponit. q̄a cū illi patiūtur p̄secutioēz
ipse clamat qd̄ me p̄sequeris Perit
fuga a me **E**t nō est qui requirat
aīam meam. Ergo nō est qui exqui-
rat aīam ipsius: Vidit homiēs vel-
le seuire in necem suam velle effun-
dē sanguinem eius. quomodo n̄ est
qui requirat aīam eius: Et hoc duo-
bus modis accipit: Quomodo pe-
rire fugam accipitur duob⁹ modis
quia et a capto et a forte perit fuga.
sic duobus modis queritur anima
homis. aut a p̄secutoribus aut a di-
lectoribus Ita ergo nō est qui req̄-
rat animam meam: De illis dixit
certe qui persequuntur animaz me-
am et non querunt animam meam.
si autem requirant animam meam
inuenient inherētem tibi. et si no-
runt eam querere norunt et imitari:
Nam vt noueritis queri animā ho-

minis et a p̄secutoribus. inde alibi
dicitur. cōfundātur et reuerentur
qui querūt aīam meam: **C**lamā-
ui ad te dñe dixi tu es spes mea: Qñ
tolerabam quando tribulabar. dixi
tu es spes mea Spes mea hic. ideo
tolero. Porcio autē deus in terra
viuētium Porcio autē mea nō hic. s̄
in terra viuētium Dat deus in terra
viuētium. sed nō aliquid a se extra.
Quid dabit amāti se nisi se: **I**ntē-
de ad orationem meam. quia humi-
liatus sum nimis Humiliatus a p̄-
secutoribus. humiliatus in confessi-
one: Humiliat se inuisibiliter. humi-
liatus ab hostibus visibiliter Erigi-
t ergo ab illo visibiliter et inuisibiliter
Inuisibiliter erecti s̄ iā martires.
visibiliter erigentur. cum corrupti-
bile hoc induerit incorruptionem in
resurrectione mortuoz. cum et hoc
ip̄m in quod solum p̄secutores seui-
re potuerūt instauratur Nolite ti-
mere eos q̄ corpus occidūt aīam at
nō p̄nt occidē Et quid perit: Quod
occidūt Vel hoc eis pmittitur vt qd̄
occiderint pereat: Nō periet Audi
ipsius domini p̄missionem. amē di-
co vobis. capillus capitis vestri nō
periet Quid ergo de ceteris mēbris
sollicitus es. vbi capillus nō perit:
Erue me a persequentibus me:
A quibus putatis q̄ oret vt eruat⁹:
Ab hominibus qui persequēbant⁹:
Ita vero vt homines sunt hostes
nostri: Habemus alios hostes in-
uisibiles. qui aliter persequuntur.
Homo persequitur vt occidat cor-
pus. persequitur alius vt illaqueat
animam. et ideo per vasa sua. quia d̄
illo dictum est operatur in filiis dif-
fidentie. per vasa sua id est homiēs
operatur. agit p̄secutionem corporis

ut intus fiat ruina cordis. Nam si ca-
dente corpe stat anima. musculi com-
minuta est. et nos liberati sumus.
Ergo sunt et alii hostes nostri. a qui-
bus deprecari debemus deum ut e-
ruat nos. ne seducant nos. vel frac-
tos molestis secularibus vel iduc-
tos illecebris: Qui sunt isti hostes?
Videamus si ab aliquo seruo domi-
apte describuntur. ab aliquo milite p-
fecto. qui cum illis congressus est:
Audi apostolum dicentem. non est
nobis colluctatio aduersus carnes
et sanguinem. Nolite qui odia vestra
convertere in homines et eos vobis
hostes existimare. et eorum inimici-
cis vos coteri putare. Isti homines
quos timetis caro et sanguis sunt. et
non est nobis colluctatio aduersus
carnem et sanguinem: Sic voluit di-
cere. contempnens hominum mor-
talitatem: Et aduersus quos? Audi-
sus principes inquit et potestates et
rectores huius mundi tenebrarum ha-
rum: Expaueras cum audires. rec-
tores mundi: Si rectores mundi isti?
numquam potest mundum iterum ubi ab eis ser-
ueris: Sic ergo accipe mundi et tene-
brarum harum rectores. non recto-
res celi et terre: Nam ipsa fabrica dei
est Celum et terra mundus dicitur. et
homines mali mundus: Quare et isti
mundus: Quia diligunt mundum. et ideo
tenebre quia et impij. Ideoque iam ex
ipso numero credentibus multis quod
dicit apostolus: Fuistis aliquando
tenebre nunc autem lux in domo: Ante
quam essetis ergo lux. cum tenebre esse-
tis. attendite quem rectorem habu-
istis: Quem rectorem habent inique
nisi dyabolum: Quomodo pii et fi-
deles rectorem habent christum
Ergo dyabolum et angelos eius rec-

tores mundi appellauit. id est recto-
res dilectorum mundi. rectores peccatorum
quod est tenebrarum harum: Ipsos ha-
bemus inimicos. a quibus debemus
deprecari dominum ut eruamur: Audi mun-
dum et mundum apte vno loco in scrip-
tura sancta in euangelio. mundum
quem fecit deus. mundum quem regit
dyabolus. id est dilectores mundi
Homines enim ipsos fecit deus. dilecto-
res mundi non eos fecit. Audum enim
diligere peccatum est. peccatum autem non
fecit deus: Audi ergo ut dicere ceperam
mundum et mundum: In hoc mundo
erat dictum est: De quo dictum in hoc
mundo erat. nisi de sapientia dei quod est
christus ihesus. de qua dictum est quod
paulo ante commemoravi. prehendit
a fine usque ad finem fortiter et dispo-
nit omnia suauiter: Attingit enim ubique
propter suam mundiciam. et nichil inque-
ratum in illam incurrit: Ergo in hoc
mundo erat et mundus per ipsum factus est
et mundus eum non cognouit. Audistis
duos mundos. mundus per eum fac-
tus est et mundus eum non cognouit:
Non mundus qui factus est per ihe-
sum ab illis principibus et potestati-
bus tenebrarum regitur. sed mun-
dus qui non cognouit ihesum id est
dilectores mundi peccatores et inique
superbi et infideles: Unde mundus?
Quia diligunt mundum et diligendo
inhabitant mundum. quomodo do-
mus dicitur et fabrica et inhabitantes
Bona domus plerumque bona fa-
brica et bona domus. quia boni con-
seruantur in ea: Et caue domum
istam. quia mala est. Duobus mo-
dis dicitur mala est domus hec. ca-
ue forte propter ruinam ne aliquid
cadat et te premat: Dicitur et sic alio
modo. quemadmodum caue domum

istam tam malam ne incurras in laqueum venantium. ne pauper operum primaris a diuite ne fraudem aliquam patiaris: Quomodo ergo domus et domus. sic mundus et mundus: Quare autem cum iusti sint et ipsi in mundo non dicuntur mundus? Quia dicit apostolus. in carne autem ambulantes non secundum carnes militamus. conuersatio autem nostra in celis est. Habitat hic iustus carne. sed corde cum deo est. et ipse appellatur mundus. si fine causa audit. sursum habitet: Adortui enim estis dicit. et vita vestra abscondita est cum christo in deo: Quorum autem vita hic est. id est quorum desiderium et amor hic erit hic coteritur hic implicatur. bene dicuntur habitatores mundi: Et bene dicuntur mundus illi qui habitant in mundo. sicut bene dicuntur domus illi qui habitant domum. Ad mundus ergo et mundus. mundus pro eum factus est et mundus eum non cognouit. Ecce mundus factus est pro domino. ecce mundus qui non cognouit dominum. Lauda tu fabricam et ama fabricatorem et noli amare habitare in fabrica sed habita in fabricatore Erue me a persecutibus meis. **Q**ui roborati sunt super me. Quis dixit corroboreati sunt super me? Corpus christi clamat. ecclesie vox est. membra christi clamant. Multum creuit numerus peccatorum. quoniam habundauit iniquitas refrigescet caritas multorum Erue me a persecutibus meis. quoniam corroboreati sunt super me: Erue de carcere animam meam ut confiteatur nomini tuo: Carcer iste a prioribus varie intellectus est: Et fortasse iste est carcer qui et scribitur in titulo

227
spelunca: Tytulus enim psalmi huius ita se habet. intellectus ipsi dauid cum esset in spelunca oratio: Que spelunca. ipse carcer: Duo quedam intelligenda proposuimus. sed vnum cum intellerimus utrumque erit: Altera carcerem faciunt. nam in vno quodam habitaculo alteri domus est. alteri carcer est. Illi qui custodiunt homines inclusos. et si in domo sua custodiunt. illi qui artius custodiunt in carcere sunt. Numquid et illi in carcere dicendi sunt: Vnum habitaculum et illi est et illi Alteri fecit domum libertas. alteri carcerem seruitus. Quibusdam ergo visum est. quod spelunca et carcer mundus iste sit. Sic hoc orat ecclesia ut de carcere educatur. id est de hoc mundo. de sub sole ubi omnia vanitas. Dicitur enim. omnia vanitas et presumptio spiritus. in omni opere hominis quo ipse laborat sub sole Ergo extra istum mundum nescio quare quod pollicetur nobis deus quid futuri sumus. forte ideo de loco isto clamamus. educ de carcere animam meam. Anima nostra pro fide et spe in christo est. sicut paulo ante dixi. vita vestra abscondita est cum christo in deo. corpus autem nostrum in isto carcere in isto mundo. Si diceret educ de carcere corpus meum. securi acciperemus carcerem mundum. fortasse tamen propter aliqua que nos tenent desideria terrena. contra que lucramur et dimicamus. quia video aliam legem in membris meis repugnante legi mentis mee. et recte dicimus. educ animam meam de hoc mundo. id est de laboribus et pressuris huius seculi. Non enim caro quam tu fecisti. sed corruptela carnis et pressura et temptationes. carcer michi sunt. Alii autem dixerunt

carcerem istū & spelūcam corpus h
esse. vt hoc fit. educ de carcere aiām
meā: Sed & iste intellectus vacillat
aliq̄tulum: Quid em̄ magnū. educ
de carcere aiām meā. educ de corpe
aiām meam: Latronū anime & scele
ratorū nōne exeūt de corpe & eūt in
peiores penas q̄ hic ptulerūt: Quid
em̄ magnū petitur educ de carcere
animā meā. cū siue sero siue cito ne
cesse sit hinc exire: Forte iust⁹ dicit.
iam moriar. educ de carcere isto cor
poris aiām meā. si nimis festinat n̄
habet caritatem: Desiderare quidē
hoc debet & cōcupiscere sicut ap̄ls
ait. cōcupiscētiam h̄ns dissolui & ēe
cum xp̄isto. multo em̄ magis opti
mū. Sed vbi est caritas: Ergo seq̄t⁹
Manere in carne necessariū ppter
vos De corpe ergo educat deus q̄n
voluerit: Posset dici & corp⁹ nostr⁹
carcer. nō q̄a carcer est qd̄ deus fecit
sed quia penale & mortale: Duo em̄
cōsiderāda sunt in nr̄o corpe. figmē
tum dei & pena meriti Lota ista for
ma status. incessus membra ordina
ta. sensuū dispositioēs videre audi
re olfacere gustare cōtingere. ōnis
hec compago & fabrice distinctio n̄
potuit fieri. nisi a deo. q̄ ōnia opat⁹
est celestia terrestria summa & yma
visibilia & inuisibilia: Quid ergo ibi
penale nostrum: Quod corruptibili
lis caro. q̄ fragilis q̄ mortalis q̄ in
digens. hoc nō erit in premio Non
em̄ corpus nō erit. cū corpus resur
gat Sed quid ibi non erit: Corrup
tio Corruptibile em̄ hoc induet icor
ruptionem: Ergo si caro tibi car
cer est. nō corpus est carcer tuus. s;̄
corruptio corp̄is tui: Corpus em̄
tuum fecit deus bonum quia bon⁹
est. corruptionem intulit iustus. q̄a

iudex est: Illud habes de beneficio
illud habes de supplitio. Hoc ergo
forte dixit educ de carcere aiām me
am. educ de corruptione aiām meā
Si sic intelligamus nō est blasphe
mia. intellectus constat: Ad extre
mum fratres sic arbitror hoc dixit.
educ de carcere educ de āgustia. gau
denti enim homini & carcer latus ē.
& tristi pratum angustum est. Ergo
orat se educi ab angustia: Qm̄uis
enim in spe latitudinem habeat. i re
tamen presentia angustiat⁹: Ut
tende angustias apostoli. Nō ha
bui requiem spiritui meo dixit. q̄a n̄
inueni tytum fratrem meum: Alio
loco: Quis infirmatur & ego nō in
firmor: Quis scandalizatur & ego
non vroz: Qui ergo infirmabatur
& vrebatur. nonne in penis & carce
re erat: Sed iste pene ex caritate co
ronam pturiūt: Vnde iterum dicit.
superest michi corona iusticie quaz
reddet michi dominus in illa die ius
tus iudex: Ad hoc valet educ de car
cere aiām meam vt cōfiteatur no
mini tuo: Jameducta de corrupti
one quid habet confiteri: Peccata
non ibi sunt. sed laudes sunt. Duo
bus autem modis confessio intelli
gitur. & in peccatis nostris & in lau
de dei In peccatis nostris nota est
confessio & ita nota omni populo.
vt quando auditū fuerit nomen cō
fessionis. in lectione. siue in laude di
catur. siue de peccatis dicatur. cur
rant pugni ad pectus: Notum est
ergo nomen confessionis de pecca
to. confessionem in laude queram⁹
Vbi inuenimus: Habes in scriptu
ris. & hec dicetis in cōfessione. opa
dñi vniuersa quoniam bona valde:
Ergo hic cōfessio laudis est: Alio lo

co ipse dominus dicit. cōfiteor tibi
pater domine celi ⁊ terre. Quid cō
fitebatur? Numquid peccata? Crīsti
ergo cōfiteri erat laudare. Et audi
laudem patris. q̄a abscondisti hec in
quit a sapientibus ⁊ prudentibus. et
revelasti ea puulis. Quia ergo post
istas corruptiōis āgustias habita
bimus in domo dei. tota vita nos
tra non erit nisi laus dei. Jam sepe
vobis expositum est. quia recedēte
necessitate ōnia negocia necessitatis
intercidūt. quoniam nō erit quid ibi
agamus. Nō dico die ⁊ nocte ubi
nox nō est. sed toto die cum vn⁹ di
es est nō erit quid ibi agam⁹ nisi lau
demus quē diligimus. quia tunc et
videbimus. Adodo nō vīsum desi
deramus ⁊ laudamus. tūc vīsum qđ
amamus quomodo laudabimus?
Sine fine erit laus. quia sine fine a
mor: Quia ergo hoc ibi agemus. iō
educ de carcere aiām meam vt con
fiteatur nomini tuo. Beati em̄ q̄ ha
bitant in domo tua. in secula seculo
rum laudabunt te. Adodo impe
dit carcer. quia corpus quod corrū
pitur aggrauat aiām. Nō corp⁹ ag
grauat aiām. nam ⁊ tūc habebim⁹
corpus. sed corpus qđ corrūpitur.
Ergo carcerem facit non corpus.
sed corruptio. Educ de carcere ani
mam meam vt confiteatur nomini
tuo. Jam vox que sequit⁹ ex capite
sonat domini nostri ihesu xpīsti:
Est talis ipsa. qualis hesternā vlti
ma: Hesternā em̄ vltima si memi
nistis hec fuit. singularis ego sum
donec transeam. Et hec que est vlti
ma: Adde sustinebūt iusti q̄adusq̄ re
tribuas michi:

228
Expl. ps cētesim⁹ qđragesim⁹ pri
mus. Incipit ps cētesim⁹ qđragesi
m⁹ secundus

De psalmo quem cātāuimus
iā loquar qđ dñs dederit ca
ritati vestre Hesternō die psalmus
breuior tractabatur. sed spaciū tem
poris dabat nobis copiaz etiam de
paucis multa dicendi Nūc quoniā
plurior psalmus est. nō debem⁹ tm̄
in singulis versibus imorari. ne for
te nō cōcedat dñs facultatem vt to
tum pagrare valeamus. Tytulus
psalmi est. ipse dauid quādo eum fi
lius suus persequēbatur. In regno
rum libris nouimus hoc factū esse
extitisse inimicum absolō patri suo
gessisse cōtra illum nō solum ciuile.
verum etiam domesticum bellum.
illum autem nō deiectum inique sed
humiliatum pie accepisse a domino
disciplinam sustinuisse medicinam.
nō retribuētem iniquitati iniquita
tem. sed patū cor habuisse ad sequē
dam dñi volūtatem Ille dauid ita
laudabilis. sed alius dauid vere ma
nu fortis qđ interpretat⁹ dauid do
minus noster ihesus xpīstus ag
noscendus est nobis. Preterita em̄
illa facta figure fuerāt futūorū Nec
diu commēdādum est quod sepe au
distis. qđ optie retinet Queram⁹
qđ in h̄ psalmo dñm ⁊ saluatore nrm
ihm xpm pñciatē se p hāc ppheciā
⁊ quid futūorū eēt in hoc tempore p
ea que pridem facta sunt predicatē.
Ipse em̄ se in pphetis predicabat q̄
niam ipse est verbum dei. nec illi ta
le aliquid dicebant nisi pleni vbo dei
Annūciabāt qđ xpm plēi xpo. ⁊ illi eū
vētūx pcedebāt. q̄s pcedētes n̄ dese
rebat Agnoscam⁹ qđ q̄admodum ⁊
xpīstū psequēbatur filius suus.

Habebat enim filios de quibus dicebatur.
non ieiunabunt filii sponsi quia diu cum eis
est sponsus. cum autem ab eis ablatum fu-
erit sponsus. tunc ieiunabunt filii sponsi.
Ergo filii sponsi apostoli. et inter hos per-
secutor dyabolus iudas. Passione
itaque suam in hoc psalmo predica-
tur est christus. audiamus: Rursus
autem ad hoc intentam faciamus carita-
tem vestram non docendo quod ignora-
tis sed ammonendo quod nostis. do-
minum et salvatorem nostrum Iesum Christum
caput esse corporis sui. illum unum
mediatorem dei et hominum. hominem ipsum
natum ex virgine tamquam in solitudine. si-
cut in apocalypsi audiimus. Per so-
litudinem quippe arbitrator quod solus
ita natus est: Hunc enim illa mulier pe-
perit. rectum populum in virga ferrea.
Hec autem mulier antiqua est civitas dei
de qua in psalmo dicitur. gloriosa
dicta sunt de te civitas dei: Hec ci-
uitas initium habens ab ipso abel. si-
cut mala civitas a cayn: Antiqua er-
go ista civitas dei semper tolerans ter-
ram sperans celum. quae etiam iherusalem voca-
tur et syon. utique de nato quodam in sy-
on et conditore ipsius syon. psalmus
quidam dicit. mater syon dicet homo:
Quis homo? Et homo factus est in ea.
et ipse fundavit eam altissimus. Deni-
que ipse in syon factus est homo. sed
humilis factus est homo. et idem ip-
se altissimus fundavit eam civitatem in
qua factus est homo. Itaque et illa
mulier sole cooperiebatur. sole ipso
iusticie quem non cognoscunt impii.
qui dicturi sunt in fine. ergo erravi-
mus a via veritatis et iusticie lumen
non luxit nobis et sol non ortus est no-
bis: Est ergo quidam sol iusticie qui
non oritur impiis. ceterum istum so-
lem facit oriri super bonos et malos:

Ergo et amicta erat sole. et gestabat
visceribus masculinum paritura. Iude
ipse erat conditor syon et nascens in syon
et illa mulier civitas dei eius luce pre-
tegebatur. cuius carne gravidabatur:
Merito et lunam sub pedibus habebat.
quia mortalitatem crescens et decres-
cens carnis virtute calcabat. Ergo ip-
se dominus Iesus christus caput et cor-
pus. voluit enim etiam loqui in nobis qui
dignatus est mori pro nobis. mem-
bra sua nos fecit: Aliquando itaque ex
persona membrorum suorum loquitur. aliquando
ex persona sua tamquam capitis nostri:
Habet aliquid ille quod dicat sine
nobis. nos sine illo nichil possumus
dicere. Apostolus dicit. ut supple-
am que desunt pressurarum christi
in carne mea: Et suppleam inquit
que desunt pressurarum non mea-
rum sed christi. in carne non iam
christi sed mea: Patitur inquit ad-
huc christus pressuram non in car-
ne sua in qua ascendit in celum. sed
in carne mea que adhuc laborat in
terra. Christus inquit pressuram pa-
titur in carne mea: Vivo ergo non
iam ego. vivit vero in me christus:
Nisi enim Christus et in membris suis habere fide-
libus suis pressuram ipse pateretur. sicut
in terra Christum in celo sedentem non perse-
quetur Denique apte hoc exponens qui-
dam loco. sicut enim corpus unum est
inquit et membra multa habet. om-
nia autem membra corporis cum
sint multa. unum est corpus. ita et
christus: Non ait ita et christi. sed
corpus unum multa membra. ita et
christus: Totum ergo christus. Et
quia totum christus. ideo caput de
celo. saule saule quod me persequeris:
Tenete hoc et fixum omnino comedate
te memorie. tamquam filii ecclesiastice

eruditionis et fidei catholice. ut ag-
noscatis christum caput et corpus.
eundem quod christum verbum dei unigeni-
tum equalem patri. et inde videatis
quanta gratia pertingatis ad deum. ut ipse
voluerit esse nobiscum unus qui est
cum patre unum. Quomodo cum patre
unum? Ergo et pater unum sumus.
Quomodo nobiscum unus? Non dicit
inquit et semibus tamquam in multis. sed
tamquam in uno. et semini tuo quod est christus.
Sed ait aliquis Si christus semen
abrahe numquid et nos? Memeto
te quia semen abrahe christus. ac per hoc et nos
semen abrahe. ergo et nos christus: Quo-
modo unum corpus multa membra ita et christus.
et quotquot in christo baptizati estis
christum induistis. Nempe semen
abrahe christus. nec contradici po-
test apostolicis aptissimis verbis. et
semini tuo quod est christus Vide-
te quid nobis dicat. si autem vos christi
ergo semen abrahe estis Non mag-
num est illud sacramentum. erunt duo
in carne una Apostolus dicit. sacra-
mentum hoc magnum est. ego autem di-
co in christo et in ecclesia. Christus et ec-
clesia duo in carne una. Refer ad dis-
tinctionem maiestatis duo. duo plane.
Non enim et nos verbum. non enim et nos in
principio deus apud deum. non enim
et nos ille per quem facta sunt omnia.
Venitur ad carnem. et ibi christus et
ille et nos Non ergo miremur in psal-
mis. multa enim dicit ex persona capitis
multa ex persona membrorum. et hoc totum
tamquam una persona fit ita loquitur. Nec mi-
reris quia duo in voce una Si duo in
carne una. iudas filius spoli persequens
spolum Hoc tunc contigit An et futu-
rorum exemplum premissum est? Alios enim
falsos fratres passura erat ecclesia. ut et ad

huc et usque in finem spolum illum filius per-
sequatur Si enim inimicus exprobra-
set michi sustinuissem utique ait. et si is
qui oderat me super me magna locu-
tus fuisset. abscondissem me utique ab
eo. Quis est inimicus? Quis est qui oderat
me? Qui dicit. Quis est christus? Homo fuit
christus nec vivere potuit cum vellet vivere. et
mortuus est inquit nolens. evictus cru-
cifixus occisus Inimici ista dicunt.
Aptus iste inimicus est ait christus. odit
me. aptas michi indicit inimicicias
Facile est istum vel tolerare vel vi-
tare Quid facio de absoluto. quod facio
de iuda? Quid de falsis fratribus? quod
de malis filiis. et tamen filiis qui contra nos
blasphemant christum. sed nobiscum ado-
rant christum et in nobis persequuntur christum?
De quibus consequenter in eodem psalmo
dicit. alium facile erat perferre eum qui oderat
me. vel abscondere me ab eo. Abscon-
dis enim te a pagano intras ecclesiam. quan-
do autem et ibi iuenis quod times. quod quis
ubi te abscondas? Denique ille ipse apostolus
qui gemit in piculis a falsis fratribus. foris
inquit pugne. intus timores Si ergo
is qui oderat me super me magna lo-
cutus fuisset. abscondissem me utique
ab eo. tu vero unanimis me? Unani-
mem dicit tamquam unum in christo:
Est ergo ecclesie quod ferat foris.
gemat intus. inimicos tamen suos
deputat foris et intus. foris facilius
evitabiles. intus difficilius tolera-
biles. Dicat ergo dominus noster.
dicat christus nobiscum totus cristus:

Psalmus

Domine exaudi orationem
meam. auribus percipe pre-
cem meam Hoc est exaudi. quod percipe
auribus Repetitur confirmatio est: In
veritate tua exaudi me in tua iusti-

cia: Ne uterque accipiat cum dicitur
in tua iusticia. commendatio est autem
grae. ne unusquisque nostrum iusticiam
suam putet: Hec enim iusticia dei est.
quam ut habeas deus dedit: Nam qui
voluerunt de sua iusticia gloriari. quod
de illis dicit apostolus: Testimonium eis in-
quit prohibeo quia zelum dei habent. De iu-
deis loquens zelum dei inquit habent. sed
non secundum scientiam: Quid est non secundum
scientiam? Quam enim tu comedas utilem
scientiam? Numquid illam quam cum sola fu-
erit inflat. que nisi comitata fuerit
caritatem non edificat: Non utique ip-
sam. sed illam scientiam comitem caritatis
magistram humilitatis: Vide si ipsa
est. zelum inquit dei habent. sed non secun-
dum scientiam. Expoat quam dicat sci-
entiam Ignorantes ei dei iusticiam et
suam volentes constitutare. iusticie dei
non sunt subiecti. Qui ergo volunt consti-
tuere iusticiam suam: quicquid bene fecerit
sibi imputat. quod male deo. omnino pro-
fiti: Denique recti erunt. cum hoc ipsum con-
uerterint Peruersus ideo. quia quod
male deo quod bene tibi. rectus eris.
quoniam quod male feceris tibi. quod bene fece-
ris deo: Non enim ex impio iuste vive-
res. nisi ab illo iustus factus qui iusti-
ficat impium Ergo inquit in veritate tu-
a exaudi me in tua iusticia. non in me-
a. ut inueniar in illo non habes meam
iusticiam que ex lege est. sed eam que est
ex fide Ecce in tua iusticia exaudi me
non que ex lege est. sed ea que est ex fi-
de: Ad me enim cum respicio. nichil ali-
ud meum quam peccatum inuenio: **E**t
non intres in iudicium cum seruo tuo.
Qui cum illo voluit intrare in iudi-
cium. nisi qui ignorantes dei iusticiam
suam volunt constitutare: Quid est quod
ieiunauimus et non vidisti. defrauda-

uimus animas nostras et nescisti? Tan-
quam dicentes. fecimus quod iussisti
quare non reddis quod promissisti Respondet ti-
bi deus. ut accipias quod promisi ego
dedi ut faceres. quare accepis ego
dedi. Denique superbis talibus loquitur pro-
pheta Quid vultis mecum iudicio con-
tendere? Deus dereliquistis me dicit do-
minus Quid vultis mecum iudicio con-
tendere. et vestras iusticias comemo-
rare? Commemorate iusticias vestras
ego noui facinora vestra Quomodo ap-
probabo iusticiam. vbi dampnabo su-
perbiam? Merito iste humilis in cor-
pore christi discens a capite quoniam intus
est et humilis corde. ne intres inquit
in iudicium cum seruo tuo: Non li-
tigemus. nolo tecum habere cau-
sam. ut ego proponam iusticiam mea-
m tamen conuincas iniquitatem meam: Ne in-
tres in iudicium cum seruo tuo:
Quare hoc? Quare times? Quo-
niam non iustificabitur coram te
omnis viuens: Omnis viuens. hic utique
uiuens. in carne viuens. moriturus
uiuens. natus homo ex hominibus viuens.
de adam adam viuens: Vis itaque viuens
iustificari forte potest coram se. non
coram te: Quomodo coram se? Si
tibi placens tibi displicens. coram te
autem non iustificabitur omnis vi-
uens: Noli ergo intrare mecum in
iudicium domine meus: Quantum-
libet rectus michi videar. producis
tu de thesauro tuo regulam. coarctas
me ad eam: et prauus inuenior:
Ne intres in iudicium cum seruo
tuo: Bene cum seruo tuo: In-
dignum est tibi cum seruo tuo in-
trare in iudicium. nec quidem cum amico tuo
quia vobis dico amicis meis non dice-
res. nisi ex seruis amicos tuipse

230
Tu licet dicas amicū . ego cōfiteor
seruum. Misericordia indigeo . fu-
gitivus redeo . pacem quero . nō suz
dignus vocari fili⁹ tu⁹. Ne intres in
iudiciū cum seruo tuo . quia nō ius-
tificabitur in cōspectu tuo omnis
vivēs. Ante mortem ne laudes ho-
minem quemq̃ omnino sōnis hō vi-
vēs : Quid ipsi arietes . quid ipsi a-
postoli . de quoz ple dicitur . affer-
te dñō filios arietum. Ex hīs pau-
lus est . qui dicit nō se esse pfectum :
Nō quia iam acceperim inquit aut
iam pfectus sim. Deniq̃ frēs vt cito
agnoscatis ipsi didicerūt . orare qđ
oramus . Ipsis data est regula pos-
tulandi a iurisperito celesti . Sic o-
rate inquit Et cū quedam premisissz
posuit ⁊ hoc vt dicerēt arietes nrī .
duces ovium ⁊ precipua mēbra pas-
toris ⁊ cōgregatores vnius gregis
ipsi didicerūt dicere . dimitte nobis
debita nostra sicut ⁊ nos dimittim⁹
debitoribus nostris : Nō dixerunt
grās tibi qui dimisisti nobis debita
nostra sicut ⁊ nos dimittimus debi-
toribus nostris . sed dimitte sicut et
nos dimittimus : Orabāt autem v-
tiq̃ iam fideles vtiq̃ iam apostoli :
Nam ista oratio dominica magis
fidelibus datur : Si debita illa tan-
tummodo dicerēt qđ p baptismū
dimittūtur . cathecuminis cōgruēt
magis orare . dimitte nobis debita
nostra . Dicant ergo apostoli . dicāt
ditte nob debita nostra sic ⁊ nos di-
mittimus debitoribus nostris : Et
cum eis dictum fuerit . quā hoc di-
citis . quē debita vestra . respōdeāt .
quia nō iustificabitur in conspectu
tuo omnis vivēs : **Q**m psecutus
est inimicus aiām meā . hūiliauit in
terra vitā meam : Vide nos vide ca

put nostrum p nobis . qm psecut⁹
est iūmicus aiām meā. Persecutus ē
plane ⁊ dyabolus aiām xpīsti . ⁊ iu-
das aiām magistri . ⁊ nūc ad psecuti-
onē corpīs xpī idem dyabolus ma-
net . iudas at iude succedit . nō tamē
deest de quo dicat ⁊ corpus . qm
psecutus est inimicus aiām meam
humiliauit in terra vitam meā . Hu-
miliauit inqt in terra vitam meam .
alio loco dicitur . curuauerūt aiām
meam. Quid em nobiscum agit qđ
quis pseqtur . nisi vt relicta spe cele-
sti . terram sapiamus psecutori cedē-
tes terrena diligam⁹. Et illi qđem qđ
tū in ipsis ē h agūt . nobis at h n con-
tingat quibus dñs si r̃surrexist cum
xpīsto qđ sursum sunt sapite vbi xpī
est in dextera dei sedēs . que sursum
sunt querite nō qđ sup terram . mor-
tui em estis. Nam nō iustificabitur
coram deo ōnis vivēs . Illi qđ vel ap-
te seuiendo vel occulte infidiando .
conantur perducere vitam nostrā
ad terram . Contra hos vigilemus
vt dicere possumus . nostra autem
conuersatio in celis est . Humilia-
uit inquit in terra vitam meam ini-
micus . **P**ollocauerūt me in tene-
bris sicut mortuos seculi . Hoc a ca-
pite expeditius auditis . ⁊ expediti⁹
hoc in capite agnoscitis . Ille em p
nobis mortuus factus est . sed non
mortuus seculi . Qui em mortui sūt
seculi. Et quomodo ille nō eāt mor-
tuus seculi. Mortui seculi merito
mortui . mercedem recipientes iniq̃-
tatis . ⁊ mortem ducētes ex peccati
ppagine . ex illa voce qua dicitur . e-
go em in iniquitatib⁹ cōcept⁹ sum ⁊ in
peccatis me mater mea in vtero me
aluit . Veit at ille p vgiēm assumēs
carnē nō iniquitatē carnis . assumens

carne mundam mundatricem Illi autem
quem peccatorem putabant. tamquam mortuum
seculi deputabant: At ille qui in alio
psalmo dixit. qui non rapui tunc exsolue-
bam. et qui dixit in euangelio. ecce venit prin-
ceps mundi prepositus mortis opis
mali persuasor supplicij exactor. veni
et inquit et in me nichil inueniet Quid
est in me nichil inueniet: Nullam cul-
pam. nichil quare mori debeam: Sed
ut sciant omnes quia voluntatem in-
quit patris mei facio. surgite eam
hinc: Ut moriar inquit voluntatem patris
mei facio. non autem morte sum dignus.
nichil feci ut moriar. sed facio ut mo-
riar ut illi per innocentis mortem libe-
rentur qui habebant quare morerentur Col-
locauerunt me in tenebris tamquam in infer-
nis tamquam in sepulchro tamquam in ipsa passi-
one velut mortuos seculi. eum qui di-
cit. factus sum sicut homo sine adiutorio
inter mortuos liber: Quid est liber?
Quare liber? Quia omnis qui facit
peccatum seruus est peccati. Denique non
solueret a vinculis nisi liber a vincu-
lis Ille liber mortem occidit. vinculum
vixit captiuitate captiuauit. et col-
locauerunt eum in tenebris tamquam mor-
tuos seculi: **E**t tedium inquit passus
est in me spiritus meus: Recordamini
tristis est anima mea usque ad mortem.
videte vocem meam. Numquid apparet
ipse transitus a capite ad membra.
a membris ad caput: Tedium inquit
passus est in me spiritus meus: Ag-
noscimus tristis est anima mea us-
que ad mortem: Sed et illic nos era-
mus: Transfigurauit enim in se cor-
pus humilitatis nostre conformans
corpori glorie sue. et vetus homo
noster confixus est cruci cum illo:

In me turbatum est cor meum:
In me inquit. non in alijs. Illi enim

me deseruerunt. et illi qui inhererant re-
cesserunt: et meipsum quia mori vide-
bant aliud aliquid putauerunt. et ala-
trone victi sunt qui tunc credidit quoniam
illi defecerunt: Unde ad membra:

Memoratus sum dierum antiquo-
rum: Numquid memoratus est ille
dierum antiquorum. per quem factus est
omnis dies: Sed loquitur corpus
loquitur unusquisque illius gratia iusti-
ficatus. inherens illi in caritate. et de-
uota humilitate loquitur et dicit. me-
moratus sum dierum antiquorum **M**edi-
tatus sum in omnibus operibus tuis. quia
vix omnia bona tu fecisti. et nichil con-
stitisset quod a te constitutum non esset:
Creatura tua spectaculum michi fac-
ta est. quasi in opere artificem et in con-
ditis omnibus conditorem Quare hoc?
Ut quid hoc. nisi ut intelligeret quicquid
in se boni esset ab illo factum esse. ne
ignorans iusticiam dei et suam vo-
lens constituere iusticie dei subiec-
tus non esset. ut ei conueniret vox il-
la superior in veritate tua et in iusti-
cia tua: In omnibus ergo dei ope-
ribus et meditatione omnium ope-
rum dei gratiam insinuat gratiam com-
mendat gratiam se inuenisse gloriatur
gratiam qua gratis salui facti sumus:
quia et gratis salui facti sumus: Quid
gloriaris in tua iusticia: Quid te ex-
tollis ignorans dei iusticiam: Dedisti
forte aliquid ut saluus esses: Quid
dedisti ut homo esses: Respice er-
go conditorem vite tue. substantie et
iusticie salutis auctorem **M**editare in
facturis manuum eius. quia et iusticia qua
te est ad manus eius inuenies pertinere.
Audi apostolum hoc te docentem.
non ex operibus inquit. ne forte quod
extollatur **O**pera bona non habemus:
Habemus plane. sed vide quid se-

quitur: Ipſius em̄ ſum⁹ figmētum
dixit. ipſi⁹ ſumus figmētū: Forte na
turam q̄a hoiēs ſum⁹ commeōrare
voluit hoc appellato figmēto: Nō
plane de opibus loq̄batur: Nō iqt
ex opib⁹ ne q̄s forte extollatur. Ipſi
us em̄ ſumus figmētū Sed nō co
niciamus. ſeq̄tur. ipſius em̄ ſumus
figmētū creati in xp̄o ih̄u in opibus
bonis. Noli q̄ putare te aliqd opari
niſi in q̄tū malus es. Auerte ab o
pere tuo te. ad opus illius q̄ fecit te.
Ipſe formet. ⁊ ipſe qd̄ formauerat
⁊ tu extermināſti reformet. Et em̄ ſis
ipſe opatus eſt. vt bon⁹ ſis ſi bon⁹
es ipſe opatur Cum tremore inquit
⁊ timore veſtram ip̄oz ſalutē opa
mini. Si noſtram ip̄oz ſalutē opa
mur. quare cū timore q̄re cū tremo
re. cū ſit in poteſtate noſtra qd̄ opa
mur: Audi quare cū timore ⁊ tremo
re De⁹ eſt em̄ q̄ opatur in nobis. et
velle ⁊ opari p̄ bona volūtate Ergo
cū timore ⁊ tremore. vt delectet i cō
ualle opari noſtrum artificem Sic
em̄ opatur tāq̄ in deiectis. qui iudi
cat in gentibus ⁊ replet ruinas

In facturis manuū tuarum me
ditatus ſum. Vidi ergo ⁊ inſpexi o
pera tua. q̄a nichil boni eſſe in nobis
poſteſt. niſi abs te fiat q̄ nos feciſti:
Et quid feci cū viderem a te omne
datum optimū ⁊ ōne donū p̄fectū
de ſurſum eſſe deſcēdēs a pr̄e lumini
aput quē nō eſt cōmutatio nec mo
mēti obumbratio: Cum hoc viderē
auerſus ab ope malo quod. feceraz
in me. extendi manus meas ad te:

Exendi inquit manus meas ad
te. anima mea velut terra ſine aqua
tibi: Complue inquit me. ad facien
dum fructū bonū Dñs em̄ dabit ſu
auitatem vt terra noſtra det fr̄m

ſuum Extēdi man⁹ meas ad te. aia
mea velut terra ſine aq̄ tibi. Nō m̄
ſed tibi Sitire tibi poſſum. me irri
gare nō poſſum. Aia mea velut tra
ſine aqua tibi. q̄a ſituit aia mea ad
deum viuū. Qñ veniā niſi qñ vene
rit: Sitiuit aia mea in deū viuū.
q̄a aia mea velut terra ſine aqua tibi
Habūdat mare inundat copioſum
eſt fluctuat. ſed amax eſt. diſcreta ē
aqua. appuit arida anima mea. irri
ga eam. q̄a velut terra eſt ſine aqua
tibi: **C**ito exaudi me dñe Que ei
mora. quādo ſic ſitio ad inflamman
dam ſitim meā: Pluviam differebas
vt hauriēs ibiberem. nō reſpuerem
quod influeres. Si ergo ideo diſfe
rebas. iam da. qm̄ anima mea velut
terra ſine aqua tibi. Cito exaudi me
dñe: **D**efecit ſpūs meus. Imple
at me ſpūs tuus. q̄a defecit ſpūs me
us. Ipſa eſt cauſa vt cito exaudias.
q̄a defecit ſpūs meus. Fact⁹ ſum iā
paup̄ ſpiritu. beatum me fac in reg
no celorum. In quo em̄ vivit ſpiri
tus eius ſuperbus eſt. ſpiritu ſuo
extollitur contra deum. Siat in illo
bene quod alibi ſcriptum eſt. auſēs
ſp̄m eoz ⁊ deficient. ⁊ in puluerem
ſuum reuertentur. vt cōfitentes di
cant memento quia puluis ſumus.
Cum autem dixerint quia puluis ſu
mus memento. tunc dicant. anima
mea velut terra ſine aqua tibi. Que
em̄ tam terra ficca q̄ puluis: Sed
cito exaudi me dñe. cōplue me. con
firma me. ne ſim puluis quē picit
vēt⁹ a facie tr̄e Cito exaudi me dñe:
defecit ſpūs me⁹. nō diſſeāt inopia
mea. Abſtulisti ſp̄m meū vt defice
rem. ⁊ in puluerem meū p̄terer et
dicerē tibi. aia mea velut tra ſine aq̄
tibi. fac etiam qd̄ in alio pſalmo di

citur. auferes spm̄ eorum ⁊ defici-
ent. emitte spiritum tuum ⁊ creabū-
tur. ⁊ renouabis faciem terre. Si
qua igitur in xp̄isto noua creatura
vetera transierūt. in spū tuo vetera
trāsierūt. in spū tuo noua facta sunt

Ne auertas faciem tuam a me. **A**-
uertisti a supbo. etenim aliquñ habū-
dabā. ⁊ in habūdātia mea elatus erā
Ego em̄ dixi aliquādo in habūdātia
mea. nō moueboꝝ in eternum: Dixi
nō moueboꝝ in habūdantia mea ig-
norās iusticiam tuam ⁊ cōstituens
meā. sed tu dñe in volūtate tua p̄sti-
tisti decori meo virtutē. Dixi in ha-
būdātia mea nō moueboꝝ. vex autē
a te michi erat q̄cquid habundabā.
⁊ vt hoc p̄bares a te michi fuisse. a-
uertisti faciem tuam ⁊ factus sum
turbatus: Post hāc cōturbationeꝝ
in qua factus sum q̄a auertisti faciē
tuam. post tedium spūs mei. post
cōturbatum cor meum in me. ex eo
q̄ auertisti faciem tuam. iam fact⁹
sum sicut terra sine aqua tibi. ne au-
tas faciem tuam. Auertisti a super-
bo. redde hūili. **N**e auertas faciem
tuā a me. q̄a si auerteris **S**imilis
ero descendētibus in lacum: Quid
est descendētibus in lacum: Pecca-
tor cum venerit in pfundum malo-
rum contempnet: Illi descendūt in
lacum. qui etiam cōfessionem p̄dūt
Cōtra quod dicitur. ne coartet sup-
me puteus os suum: Hāc pfundi-
tatem lacum appellat plerūq̄ scrip-
tura. in quā profunditatem cū vene-
rit peccator contempnet. Quid est
cōtempnet: Nam nec vllam proui-
dētiam deputat. aut si deputat. ad e-
am se p̄tinere nō putat: p̄ponit sibi
peccādi licentiam. sine spe venie ha-
bens iniquitates effusas: **N**ō dicit

reuertar ad deum vt reuertatur ad
me. nec audit cōuertimini ad me et
reuertar ad vos. qm̄ veniēs in pro-
fundum malorum contempnit: **A**-
mortuo em̄ inquit tāq̄ si nō sit pe-
rit cōfessio: **N**e ergo auertas faciez
tuam a me ⁊ similis ero descendētibus
in lacum: **A**uditam fac michi
mane misericordiam tuam quia in
te speravi: Ecce in nocte sum. sed in
te speravi donec nocturna trāseat in-
iquitas: **H**abem⁹ em̄ vt dicit petrus
certiorem p̄pheticum sermonem.
cui bene facitis intendētes tq̄ lucer-
ne lucenti in obscuro loco. donec di-
es illucescat. ⁊ lucifer oriatur in cor-
dibus vestris: **A**dane ergo appella-
lat post finem seculi. cū viderimus
quod in seculo credim⁹: **A**dane em̄
exaudies vocem meam. mane astā-
bo tibi ⁊ cōtemplabor: **A**uditam fac
michi mane misericordiaz tuam. q̄a
in te speravi. Si em̄ quod nō vide-
mus speramus. p̄ paciētiam expec-
tamus. Pacientiam querit nox. leti-
ciam donabit dies: **A**uditam fac
mane miām tuā. qm̄ in te speravi:
Sed hic qd̄ donec v̄eiat mane: **N**ō
em̄ sufficit mane sperare. sed aliqd̄
opus est agere **Q**uare aliquid agē:
Quoniam dicit in alio psalmo. deū
exquisiui in die tribulationis mee.
tāq̄ in tempore noctis mee deū ex-
quisiui **Q**uomodo exquisiui: **A**danib⁹
meis nocte coram eo. ⁊ nō sum de-
ceptus. **A**danibus querendus ē in
nocte deus **Q**uid est manibus: **B**o-
nis operibus. sed bonis opibus co-
ram eo: **C**um em̄ facis elemosinam
noli tuba canere. pater tuus qui vi-
det in occulto reddet tibi: **Q**uia er-
go sperādū est mane. ⁊ ita nox ista
tolerāda est. ⁊ i ip̄a paciā doēc dies

luciscat pſeuerandū eſt quid interea
hic agendū: Ne forte p̄ temetipm ac
turus es aliquid vt merearis perdu
ci ad mane. **N**otam fac michi do
mine viā in qua ingrediar. **N**ō lucer
nam p̄phetiā accendit: ideo ipm do
minum tanqm̄ in teſta carnis miſit.
qui etiā dixit exaruit velut teſta vir
tus mea Ambula ad p̄phetiā am
bula ad lucernā p̄dictorum futuroꝝ
ambula ad v̄ba dei. **N**ōdū vides ver
bum in p̄ncipio deū apud deū: ābula
ad formā ſerui. p̄duceris ad formā
dñi. **N**otam fac michi dñe viā in qua
ingrediar. **Q**m̄ ad te leuavi animā
meā. Leuavi ad te nō contra te. **A**p̄
te fons vite ad te leuavi aiām meam
tanqm̄ vas ad fontē attulī: imple er
go me. qm̄ ad te leuavi aiām meam.
Exime me de inimicis meis domi
ne. q̄ ad te cōfugi. Qui aliquñ a te fu
gi: ad te cōfugi. Fugit em̄ adam a fa
cie dei & abſcōdit ſe inter ligna para
diſi: vt de illo diceretur in libro iob.
tanqm̄ ſeruus fugiens dñm ſuū & cō
ſecutus eſt vmbra. Fugit a facie do
mini ſui & conſecut⁹ eſt vmbra. **A**d
vmbra em̄ fugit inter ligna paradi
ſi. **D**e ſi p̄manſerit in vmbra: ne poſ
tea dicatur tranſierūt omnia t̄q̄ v̄m
bra. **E**xime me de inimicis meis. **N**on
ego hic inimicos hoīes cogito: non
ē nobis colluctatio adūſus carnis
& ſanguinem. **S**ed adūſus quos: **A**d
uerſus p̄ncipes & poteſtates: recto
res mūdi. **C**ui⁹ mūdi: **N**on em̄ celi &
terre: nō em̄ regunt qđ non fecerunt
rectores mūdi. **S**ed cui⁹ mundi: **T**e
nebrarum harū. **Q**uarū tenebrarum:
Utq; iniquoꝝ. **S**uiſtis em̄ aliquñ tene
bre: nunc at lux in dño. **R**cōres mun
di tenebrarum harū. **R**cōres iniquoꝝ
contra hos habetis luctamen. **A**g
num p̄lium nobis eſt hoſtē non vide

re & vincere. **A**duerſus rectores mū
di tenebrarum harū. **D**yabolum ſcili
cet & angelos ei⁹. nō illi⁹ mundi rec
tores de quo dicitur et mūd⁹ p̄ eum
factus ē ſed illi⁹ mundi de quo dicit⁹
& mundus non cognouit eū. **E**xime
me de inimicis meis dñe quia ad te
cōfugi. **D**e inimicis meis: nō iuda. ſ;
qui impleuit iudam. **I**llum patior vi
ſum: illū expugno nō viſum. **A**ccepit
em̄ buccellam iudas & introiuit in eū
ſathanas: vt iſte dauid p̄ſecutionem
pateretur a filio ſuo. **Q**m̄ multos iu
das dyabolus implet indigne accipi
entes buccellā ad iudicium ſuū. **Q**ui
em̄ māducat & bibit indigne: iudiciū
ſibi manducat & bibit. **N**ō malum eſt
qđ datur: ſed bonū malo in iudicium
datur. **B**ene eē non poteſt male acci
pienti qđ bonum eſt. **E**rgo exime me
ab inimicis meis q̄ ad te cōfugi. **E**r
go q̄ ad te cōfugi vel quo a facie tu
a fugiam. ſi aſcendero in celum tu il
lic es quo em̄ fugerem. quo ibo a ſpi
ritu tuo: ſi aſcendero in celum tu ibi
es. ſi deſcendero in infernū ades. qđ
ergo reſtat: **S**i aſſumpſero pennas
meas vt columba et volabo in extre
ma maris id eſt vt ſpe habitem in fi
ne ſeculi: et em̄ illuc manus tua dedu
cet me. & p̄ducat me dextera tua. **E**x
ime me de inimicis meis qm̄ ad te cō
fugi domine. **D**oce me vt faciā vo
luntatem tuā: q̄ tu es de⁹ me⁹. **C**ō
feſſio o p̄ſcriptio: qm̄ tu es inqt de
us meus. **A**d alium currere feci ſi ab
alio factus ſum: tu es totum meū q̄
tu es de⁹ meus. **D**ñm queram prop
ter hereditatē: **T**u es deus me⁹. **N**ō
ſolum dator hereditatis ſed ip̄a here
ditas. **D**ñs pars hereditatis mee. **D**o
minum q̄ram p̄pter redemptionem:
Tu es deus meus. **P**atronum q̄ram
p̄pter liberationem: **T**u es de⁹ me⁹

Postremo creat⁹ recreari cupio: tu
es deus meus qui creator me⁹ q^u cre
asti me per vbum tuū & recreasti me
p vbum Si creasti me p vbum deus
manētem apud te. recreasti p vbum
carnem factū ppter nos Doce ergo
me vt faciā voluntatez tuā: q^u tu es
deus me⁹ Si nō me docueris facias
volūtatem meam: et deseret me de⁹
meus Doce me vt faciā volūtate tu
am: quoniam tu es de⁹ meus doce
me Non em̄ tu eris de⁹ meus & ego
ero magister me⁹ Videte quēadmo
dum gracia p̄mendetur hoc tenete h̄
inbibite. hoc vobis de corde null⁹ ex
cutiat. ne habeat⁹ zelum dei sed nō se
cūdum scientiam: ne ignorantes dei
iusticiā et vram volentes cōstituerē
legē. iusticie dei nō fitis subiecti Ver
ba certe apostoli agnoscitis Dicite
ergo ista: Doce me vt faciā volunta
tem tuam q^u tu es deus me⁹ **S**pi
ritus tuus bonus. non meus malus
Spūs tuus bon⁹ **D**educet me in
terram rcām: q^u spūs meus mal⁹ de
ducet me in terram puerſam Et qd e
go merui. Que mea opa boā fine tu
o adiutorio cōputantur. vnde impe
trare dign⁹ eē deduci a spiritu tuo
in terram rcām. Que opa tua vlt que
merita mea. **P**ropter nomē tuum
dñe viuificabis me Attēdite ergo qm̄
tum potestis gracie cōmendationē
q̄ grat⁹ salui facti estis Propter no
men tuū dñe viuificabis me non no
bis dñe nō nobis sed nomini tuo da
glām Propter nomē tuū dñe viuifi
cabis me in tua iusticia nō in mea n̄
q^u ego merui sed q^u tu misereris Nā
si meū ostenderē merituz: nichil abs
te mererer nisi supplicium Auulſisti
merita mea: inseruisti dona tua ppter
nomē tuū dñe viuificabis me in tua
iusticia **E**duces de tribulatione a

nimam meā et in tua miscōia ad inte
ritum deduces inimicos meos: & p
des omnes tribulantes aiām meam
qm̄ ego seru⁹ tuus sum
Explicit psalmus cxlii. Incipit psal
mus cxlii.

DSalmi hui⁹ titulus brevis
est numero vborū sed gra
uis pondere misterioz ipi
dauid ad goliath Prelū hoc factum
tpe patrū nr̄ ōrum de scripturis sanc
tis recolit mecū caritas vestra Lum
em̄ adūsus populum dei alienigene
dimicarent: puocauit vn⁹ vnū. goli
as dauid. in quo certamiē voluntas
dei p cuiusq^u ptis victoria p̄baretur
Sed quid de victoria satagim⁹. quā
do puocantem puocatumq^u cerna
mus. Prouocauit impietas pietatē
puocauit supbia humilitatem pos
tremo puocauit dyabolus cristum
Quid miramini dyabolū victū. Ille
erat grandis statura corporis. iste aut
statura puus. fide magnus Accepit
arma bellica sanctus dauid vt aduer
sus goliath pcederet: hec arma pe
tatem & puam vt diximus staturam
corporis portare nō valuit Abiecit o
nerantia nō adiuuātia: accepit qnq^u
lapides de flumine et posuit in vase
pastorali Hūis armatus corporaliter
nomine at dei spiritualiter: pcessit &
vicit Hoc quidē ille dauid: sed miste
ria pscrutemur Proposueram⁹ em̄
titulum istū breuē numero vborum
sed grauem pondere misterioz De
niat in mentem apostolica illa sentē
tia oīa h̄ in figura cōtingebant ill⁹ ne
impudētes videamur q̄rere aliqd ab
sconditū vbi possit dici totū sine mis
terij pfunditate simpliciter dictum.
Habem⁹ ergo auctoritatē faciētem
vos intētos ad q̄rendū vigilēs ad in
uestigandū deuotos ad audiendum

233

fideles ad credendū .impigros ad fa-
ciendū In dauid cristus : sed sicut so-
letis intelligere eruditi in scola eius .
xpūs caput & corpus Non ergo sic
auditis aliquid ex psona cristi : quasi
ad vos non ptineat qui estis mēbra
cristi Hoc tēp in fundamento posi-
to videte que sequantur Nostis mlti-
tis sacramentis visibilibz & corporali-
bus oneratum eē populū primū cir-
cūcisione negotioso illo quodam sa-
cerdotio & templo figuris pleno mlti-
plicibz holocaustoz sacrificiorūqz
generibz Hec dauid noster tanqz ar-
ma pmentia non adiuuantia posuit
Si em̄ data esset lex que posset viui-
ficare : vere ex lege eēt iusticia Ut qd
ergo lex : Sequitur .sed cōclūdit inquit
scriptura omnia sub pccō : vt pmissio
ex fide ihū cristi daretur credenti-
bus Deniqz iste dauid scilz xpūs caput
& corpus tpe reuelationis noui tes-
tamenti tpe insinuande et p̄mendandē
de grē dei qd fecit : Arma posuit .qn-
qz lapides tulit : arma vt dixim⁹ one-
rantia posuit Ergo sacramēta legis
sacramenta illa legis .q non sūt impo-
sita gentibz posuit : q nō obseruam⁹ .
Ademini⁹ em̄ quāta in veteri lege
legamus & nō obseruem⁹ . sed tamē
ad aliquā significationem pmissa et
posita intelligam⁹ : nō vt abiciamus
legem dei .sed vt sacramenta pmittē-
tia impleta pmissione nō celebrem⁹
Qd em̄ promittebant venit Grā em̄
nouī testamenti in lege velabatur in
euangelio reuelabatur Velū remouī-
mus qd velabatur agnouim⁹ Agno-
uimus aut in grā domini nostri ihe-
su cristi capitis & saluatoris nostri q
p nobis crucifix⁹ est . quo crucifixo
eciam velū tēpli conscissum ē Deniqz
arma ille posuit tēp onera sacramen-
torum veteris legis : & ipam legē ac-

cepit Quinqz em̄ lapides quinqz li-
bros moysi significant Tulit ergo il-
los quinqz lapides de flumine Nostis
quid sit fluui⁹ Labitur em̄ mor-
tale seculū & pterfluit qcquid venit in
mūdum Erant ergo in flumine tāqz
in pplo . illi primo lapides illic erant
inutiles . vacabant nichil pderant . cū
fibat super fluuius Quid fecit dauid
vt lex ipa utilis eēt : Accepit grāz Lex
enim sine gracia impleri nō pt Plē-
nitudo em̄ leg⁹ caritas Et vñ ista ca-
ritas : Vide si non ex gracia Caritas
inquit dei diffusa est in cordibz nos-
tris per spiritū sanctū q dat⁹ ē nobis
Quia ergo gracia fecit impleri legēz :
significatur aut gracia lactell⁹ Hoc em̄
est in carne gratuitum : vbi mater nō
qrit accipe . sed satagit dare Hoc ma-
ter gratis dat : & cōtristatur si desit q
accipiat Quō ergo oñdit dauid legē
sine gracia opari nō posse nisi cum il-
los lapides quinqz quibz significaba-
tur lex . in libris quinqz cōiungere vo-
lens gracie . posuit in vase pastoralis
quo lac mulgere consueuerat : Ip̄s
armatus . gracia vtiqz armat⁹ & ideo
p̄sumens non de se sed de dño suo p-
cessit adūsus goliath supbū : se iactā-
tem de se p̄sumentem Tulit vnum la-
pidem iecit inimicū in fronte percussit
cecidit ex eo loco corpis vbi signum
cristi nō habuit Hoc quoqz licet attē-
das quinqz lapides posuit vnū misit
libri lecti sunt . sed vnitas vicit Plēni-
tudo em̄ legis vt paulo ante p̄memo-
rauim⁹ caritas : & apls ait sufferē-
tes inuicem in dilectione studentes
seruare vnitatem spūs in vinculo pa-
cis Deinde illo percusso atqz deiecto
gladiū ei⁹ abstulit & inde caput illi ab-
scidit Et h̄ facit noster dauid : deicit
dyabolum de suis Qñ autem credūt
magni e⁹ quos ille in manu habebat

et de quibus ceteras animas trucidabat
conuertunt linguas suas contra dyabo-
lum et sic golie de gladio suo caput in-
ciditur. **M**ysterium tituli per temporis breui-
tate tractauimus videamus quid habe-
at iste psalmus.

Psalmus

Benedictus dominus deus meus qui
docet manus meas ad prelium
et digitos meos ad bellum. **D**omine nostra est
fides corpus christi nos sumus. Benedica-
mus dominum nostrum qui docet manus
nostras ad prelium digitos nostros ad bel-
lum. **R**epletio sententie videtur quod
est manus nostras in prelium: hoc est di-
gitos nostros ad bellum. **A**n aliquid in-
terest inter manus et digitos? Digitis
utique opatur et manus. **N**on itaque ab-
surde accipimus digitos per manus
positos. **D**eruptum in digitis agnosci-
mus unitatem. diuisionem operationis:
et tamen radicem unitatis vide illam gratiam.
Dicit apostolus alii quidem per spiritum
datur sermo sapientie alii sermo sci-
entie secundum eundem spiritum alii fi-
des in eodem spiritu alii donatio cu-
rationum in uno spiritu: alii genera-
linguarum alii prophetia. alii diuinitio
spirituum. **O**mnia hec opatur unus
atque idem spiritus. **R**adix est unitas di-
uidens propria unicuique prout vult: alii
illud alii hoc. **H**uius ergo digitis pug-
nat corpus christi procedens in bellum pro-
cedens in prelium. **I**am preliorum et bello-
rum genera commemorare fortasse lon-
gum est: et gerere facilius est quam expli-
care. **H**abemus unum bellum quod com-
memorat apostolus non est vobis collucta-
tio aduersus carnem et sanguinem id est
aduersus homines a quibus videmini
pati molestias: non aduersus ipsos
pugnantes. sed aduersus principes po-
testates et retores mundi. **E**t ne intelli-
geres mundi celi et terre ostendit quid di-
ceret tenebrarum harum mundi scilicet

non qui per ipsum factus est quia et mundus
per eum factus est: sed mundi qui eum
non cognouit quia et mundus eum non
cognouit. **H**ec tenebre non sunt natu-
ra sed voluntate. **A**nima enim per semet-
ipsam non lucet quia humiliter ac vera-
citer carat tu illuminabis lucernam
meam domine deus meus illumina te-
nebras meas et apud te inquit fons
vite in lumine tuo videbimus lumen.
Non in lumine nostro sed in lumine
tuo. **I**am et oculi nostri lumina vo-
cantur et tamen lux extrinsecus si desit et-
iam sani et patentes in tenebris re-
manebunt. **E**rgo bellum gerimus aduer-
sus rectores tenebrarum harum rectores
scilicet infidelium dyabolum et ange-
los eius: rectores gladii eius. de quo pug-
nat dyabolus aduersus fideles. **S**ed quomodo
golie prostrato tollitur gladius
ut ipsi golie caput de gladio suo am-
putetur ita ut credunt ipsi infideles di-
citur eis fuisse enim aliquando tenebre. nunc
autem lux in domino. **P**ugnastis de manu
golie: iam in manu christi tollite caput
golie. **H**oc enim unum prelium: alterum
autem unicuique in seipso. **N**on ergo hoc
belli ex apostolica epistola legebat. **C**a-
ro concupiscit aduersus spiritum. et spiri-
tus aduersus carnem: ut non ea que vult
faciat. **E**t hoc graue bellum et quod est
molestius interiit in quo bello si sit
quisque victor illos. quos non videt ini-
micos continuo superabit. **N**on enim tem-
tat dyabolus vel angeli eius: nisi quod in
te carnaliter dominatur. **I**am quomodo vin-
cimus illos hostes quos non videmus
nisi quia carnales interiores motus nos-
tros sentimus: **H**uius colligimus et il-
los percutimus. **I**n amore pecunie dona-
tur auaricia: donante tibi auaricia dy-
abolus forinsecus lucrum cum fraude
proponit. **P**lerumque enim ad lucrum non
peruenis nisi fraudem feceris. **P**ropo-

nit g̃ ille forinsec⁹ avaricie tue quam
intus non vicisti quā non domuisti
quā nō tibi subiecisti pponit tanqm̃
atlethe suo agomtheta mal⁹ fraudē
z lucrum . opus z p̃m̃ium : fac z tolle
Tu aut̃ si calcas avariciā : si tibi inte-
rius non dñatur . quā si sentiens vin-
cis . nā dyabolū infidiantem nō sen-
tis : si ergo edomuisti avariciā atten-
dis alterū pponentē opus z p̃m̃iū
Quid ille pposuit : Fraudem z lucrū
Quid z iste proponit : Innocentia z
coronam Fac z tolle z ille dicit z is-
te Jam tu p̃liator interior . si non es
vict⁹ avaricia . sed victor avaricie il-
lum attēdis z hunc vincis Discernis
em̃ utrumq; et dicis hic video . opus
z p̃m̃ium : illic at̃ escam z laqueū Ne-
q; enim aliquid dicis in te qđ non pti-
neat ad te Etenim ex pccō diuisus es
adūsum te Trahis cōcupiscentie p-
paginem z traducem mortis . habes
qđ contra pugnes in te . habes qđ ex-
pugnes in te Sed habes quē inuo-
ces ut pugnātem adiuuet te z vin-
centem coronet te qui nō existētem
fecit te Quomodo inquis vincā : Ec-
ce ip̃e apl̃s difficilimū p̃eliū propo-
nit z qđ laboriosum fit aut forte insu-
perabile si nō intelligo ip̃e ostendit .
Caro inquit cōcupiscit adūsus sp̃i-
tum z sp̃us aduersus carnē : ut nō ea
que vultis faciat Quō me iubēs vin-
cere . cū ille dicat ut non ea que vult
faciat : Queris quō : Attende ad g̃-
ciam vasis pastoralis : lapidē de flu-
mine in exceptorio lactis pone Ecce
et ego tibi dico p̃mmo tibi ip̃a ṽitas
dicit : prozsus nō facis qđ vis pugnā
te carne adūsus spiritum tuū Si ad
istā pugnam de te p̃sumis : āmonen-
dus es ne frustra audieris . exultate
deo adiutori nostro Si em̃ p te im-
pleres totū . nō esset necessarius adiu-

tor Rursus si tu ip̃e tua volūtate nō
ageres : nō vocaretur adiutor Adiu-
tor em̃ aliquid agentem adiuuat De-
niq; cū dixisset caro cōcupiscit aduer-
sus spiritū z sp̃us adūsus carnē ut nō
ea q̃ vultis faciat : z pposuisset te an-
te te : veluti deficientem te in te cōti-
nuo misit ad adiutorem Qđ si sp̃i-
tu ducimini : nō adhuc estis sub lege
Qui em̃ sub lege est nō implet legem
sed p̃mitur a lege : sicut ille dauid sub
armis erat Ergo si sp̃u duceris vide
quis te adiuuabit ut impleas qđ ve-
lis : adiutor tu⁹ susceptor tuus . spes
tua Qui docet man⁹ meas in p̃liū et
digitos meos ad bellum Manifesta
em̃ sunt inquit opa carnis q̃ sūt for-
nicationes immūdicie . ydolorū serui-
tus . luxuria . veneficia . cōtentiones
inimicicie . ebrietates cōmessationes
z hys similia . q̃ predico vobis sicut p̃
dixi qm̃ qui talia agūt regnū dei non
possidebunt : nō qui adūsus talia cō-
fligunt sed qz talia agūt Cū em̃ confli-
gis aliud est opus . cū vincis aliud est
opus : cū paces z regem habes aliud
est opus Hec dū exemplis demon-
stro . paucis aduertite Suggestur
aliquid . lucrū delectat . habet fraudē
sed magnū ē lucrū : delectat nō cōsen-
tis Pugnā vide : adhuc suadetur ad-
huc insistitur adhuc deliberatur Er-
go q̃ pugnat picitatur Vidim⁹ pug-
nam : cetera videam⁹ Cōtempnit ius-
ticiam ut fraudē faceret . vict⁹ ē . con-
tempnit lucrum ut iusticie seruiret vi-
cit In hys tribz victum doleo . pug-
nanti metuo : victori congaudeo Sz
eciam ille qui vicit nūquid omnino e-
git in se ut prozsus eū pecunia nō at-
temptet aut nichil in eo excitet delec-
tationis Quāuis supabilis q̃uis cō-
temptibilis q̃uis nō solum cui non
consentiat sed cū q̃ nec pugnare dig-

netur: inest tñ aliqua delectatiōis ti-
tilatio Ista titilatio z ille hostis iam
nec pugnat nec regnat: inest tñ z qñ
moratur in carne mortali qđ nō erit
Ducetur em̄ totum in victoriam sed
postea Qđ aut corp⁹ quidē mortu-
um est ppter peccatum z iō eidē cor-
pori inest peccatum z si non regnat
peccatum: spūs aut vita ē ppter ius-
ticiam Si autē qui suscitauit cristū a
mortuis habitat in vobis: q̄ suscita-
uit xpm a mortuis viuificabit z mor-
talia corpa vr̄a ppter inhabitantem
spiritū eius in vobis Ibi iam nec qđ
pugnet erit nec qđ titillet totuz cedit
in pace Non em̄ contraria aut con-
tra aliā naturā pugnat. sed tanqm̄ in
domo marit⁹ z vxor si adūsus se dis-
sentiant. molest⁹ et piculosus labor
si maritus vincatur z vxor dñet par
puersa si aut vxor marito dominati
subiciatur pax recta: nō tñ aliquid ex
aliā natura qz ex homine scā mulier
viro Caro tua cōiung tua famula tu
a. qđlibet deputata. opus est vt sbici-
as: z si pugnās vt pfit pugna Hoc
em̄ expedit inferi⁹ subici supiori vt z
ille qui sibi subici vult qđ est inferius
se subiciat superiori suo Agnosce or-
dinem quere pacem: tu deo tibi caro
Quid iusti⁹ quid pulchri⁹? Tu maio-
ri: minor tibi Serui tu ei qui fecit te
vt tibi seruiat qđ factum est ppter te
Nō enim hūc ordinem nouim⁹ neqz
hūc ordinem cōmendam⁹. tibi caro
z tu deo: sed tu deo z tibi caro Si at
cōtempnis tu deū: nūqm̄ sbiciet⁹ ti-
bicaro Qui nō obtēperas deo torq̄-
ris a seruo Nūquid si nō prius tu dō
vt deinde tibi caro poteris dicere h̄
verba: bñdictus dñs deus me⁹ qđ do-
cet manus meas ad plium z digitos
meos ad bellū? Preliari vis indoct⁹
dāpnaberis pict⁹ Primo ergo te sub

das deo. deinde illo docente te. et ad
iuuante plieris z dicas: qđ docet ma-
nus meas ad plium z digitos meos
ad bellum Et cū preliaris qz dum pli-
aris periclitaris dic q̄ sequitur in pli-
andi periculo constitut⁹ **M**isericor-
dia mea nō vincat Quid ē hoc mise-
ricordia mea? Prebes michi miām.
z in me extitisti misericors an donas-
ti michi vt z ipe sim miōrs? De nulla
re sic vincitur inimic⁹ q̄ cum miseri-
cordes sumus Omnino parat calūp-
nias ad iudicium: z non p̄t falsa obi-
cere qz non est apud quem Si enim
apud hoiēm iudicem nobiscū ageret
posset eū mentiēdo fallere z nos gra-
uare criminationibz falsis qz vō apđ
talem iudicem cā nostra cum illo est
qui falli nō p̄t. ideo ambit vt ad pec-
catum seducat vt habeat vera q̄ obi-
ciat Et vbi o forte aliquibz ei⁹ frau-
dibz succūbit humana fragilitas: seq̄-
tur in cōfessione opus humilitat⁹ ex-
erceatur in operibus miscōie pietas
Omnia delētur cū ex vō corde z ple-
na fiducia dicam⁹ illi qui videt et di-
mitte nobis sicut z nos dimittimus
Dic toto corde dic tota fiducia dic se-
cur⁹. dimitte nob sicut z nos dimit-
timus: aut noli dimittere si nō dimit-
timus Qđ z si dixeris noli dimittere
si nō dimittimus p̄sus nō dimittit
si non dimittim⁹ Neqz em̄ vt tu sis i-
punitus peccōr: erit ille mendax pro-
missor Vis inquit vt dimittā? Dimit-
te Est aliud opus miē: vis vt dem da
Vno loco positū est in euangelio. di-
mittite z dimittet⁹ vobis: date z da-
bitur vobis Aliquid inqt z contra te
teneo. aliquid z tu cōtra alterum te-
nes dimitte et dimitto Aliqd petis a
me. aliquid petit alter a te. da et do Et
que dimittit que dat: Nōne caritas?
Et vñ caritas nisi per spiritū sanctuz

qui datus est nobis. Si ergo per o-
pera misericordie noster vincitur inimicus
et opera misericordie habere non possemus
nisi caritatem haberemus caritas autem no-
bis nulla esset nisi per spiritum sanctum
acciperemus ille docet manus nostras in
plurimum digitos nostros ad bellum: illi
respondeamus dicimus misericordiam meam a quo habemus
etiam ut misericordes simus. Iudicium ei fi-
ne misericordia illi qui non fecit misericordiam. Per
ea putat opera misericordie. Libet de his
aliquid dicere attendite primo istam
sententiam de sancta scriptura deprop-
tam quam modo commemoravi. Iudicium
enim fine misericordiam illi qui non fecit misericordiam. Si
ne misericordiam iudicabitur qui misericordiam non fe-
cit antequam iudicaret. Quid deinde quod se-
quitur. Superaltat autem misericordiam iudicium.
Quid est hoc frater superaltat autem misericordiam
iudicium. Superponitur misericordiam iudicio
in quo inuentum fuerit opus misericordie: et si
habuerit aliquid forte in iudicio quo
puniatur tamquam vnda misericordie peccati ig-
nis extinguitur. Superaltat autem mi-
sericordia iudicium. Quid autem cum talibus
subuenit et cum tales liberat et cum tali-
bus ignoscit iniustus est deus. Absit. Et
ibi iustus est. Non enim tollit misericordiam ius-
ticiam nec iusticiam misericordiam. Vide eum
si non iustus est: dimitte et dimitto da et
do. Vide si non iustus est: in quam mensura
mensi fueritis remetietur in ea vobis.
Ad hoc enim in quam mensura. Non enim
in mensura eiusdem generis est sed ad hanc
eadem mensura. ignosce et ignosco. Est
apud te mensura venie dande: inueni-
es apud me mensuram venie accipien-
de. Est apud te mensura tribuendi quod
habes: inuenies apud me mensuram
accipiendi quod non habes. **M**isericordia
mea et refugium meum: susceptor me-
us et erutor meus. Multum laborat plu-
rator hic tenens concupiscentem adu-
sus spiritum carne tene. quod tenes: tunc

erit plene quod vis: cum absorpta fuerit
mors in victoria quam resuscitatum mor-
tale hoc corpus transfertur in habitu
diuinem angelicam et in celestem subuolat
qualitatem. Mortui inquit in christo re-
surgent primi: deinde et nos viuentes qui
reliqui sumus in aduentu domini simul ra-
piemur cum illis in nubibus obuiam cris-
to in aera: et sic semper cum domino erimus.
Ibi absorbebit mors in victoria ibi
dicetur ubi est mors potentio tua ubi
est mors aculeus tuus. Non enim re-
linquetur nec in animo nec in corpo-
re quod rebellet aduersus amorem dei ple-
na victoria plena pax. De hac nobis pre-
liantibus dicitur: venite filii audite me
timorem domini docebo vos. In prelio
estis in contentione configitis et tamen
quadam requiem desideratis. Quis est
homo qui vult vitam et diligit videre di-
es bonos. Quis est qui non dicat ego.
Ibi vita ibi dies homini. ubi caro nichil
concupiscit aduersus spiritum: ubi non di-
citur pugna sed gaude. Sed quis est qui
hos dies non velit. Omnis homo certe
dicit ego. Audi quod sequitur. Video quia
laboras video quia in pugna in pericu-
lo diuisaris: audi quod sequitur doce ma-
nus in plurimum digitos in bellum. Conti-
ne linguam tuam a malo et labia tua ne
loquantur dolum: declina a malo et fac
bonum. Quomodo enim poteris facere bo-
num nisi declinaueris a malo. Quid
quero ut vestias quam adhuc expolias.
Quid quero ut dones quam adhuc rapis.
Declina a malo et fac bonum. Qua mer-
cede. Non sub te ploret primo pauper:
ut gaudeat de te pauper. Declina a ma-
lo et fac bonum. Qua mercede. Nam mo-
do pugnas: quare pacem et persequere eam. Dis-
ce: dic misericordiam meam et refugium meum
susceptor meus et erutor meus. ptec-
tor meus. Susceptor meus ne cadam
erute et ne heream: ptector ne feriar

Protector meus et in ipso speravi
In his omnibus. in toto labore meo.
in omnibus plis meis: in omnibus dif-
ficultatibus meis in ipso speravi. **Q**ui
subdit populum meum sub me. Ecce ca-
put nostrum loquitur nobiscum. **N**on
quid est homo qui innotuisti ei: Totum quod est
hoc est: quoniam innotuisti ei. Quid est ho-
mo quoniam innotuisti ei. **A**ut filius hominis
quoniam estimas eum: Estimans eum tantifaci-
cis tanti pendis ordinas: nosti sub quo
ponas. supra quid ponas. Estimatio
enim est quanti prece fit. Quicquid quanti
estimavit hominem qui pro eo unici san-
guinem fudit: Quid est homo quoniam inno-
tuisti ei: Cui quid innotuisti: Quid est
filius hominis quoniam estimas eum: Quoniam
tanti eum pendis. tanti eum estimas: pre-
ciosum quiddam esse ostendis. Non enim
deus sic estimat hominem: quod homo estimat
hominem: quoniam inuenit seruum venalem ca-
rius equum quam hominem. Ille quanti te es-
timet vide. ut possis dicere. si deus pro
nobis quis contra nos: Et quanti te es-
timavit qui filio proprio non pepercit sed
pro nobis omnibus tradidit eum: Quo-
modo non et cum illo omnia nobis dona-
uit: Qui hanc aeternam dedit pugnam
ti quid seruat vincenti: Ego sum in-
quit panis viuus qui de celo descen-
di. Hec est aeterna plantium de hor-
reis inuenta dominicis ubi pascuntur
angeli: quod panem angelorum manduca-
uit homo. Nostis plura deo et hanc aeternam
nam quid seruat. quid dabit victori-
bus nisi quod in alio psalmo dicitur. Vnde pe-
cunia a domino hanc requiram ut inhabitem
in domo domini omnibus diebus vite
mee ut contemplant delectationem do-
mini et protegat me templum eius: Quid
est homo quoniam innotuisti ei aut filius
hominis quoniam estimas eum: Quare. **H**omo
vanitati similis factus est: et tamen inno-
tuisti ei et estimas eum. Homo vanita-

ti similis factus est. Cui vanitati: Te-
poribus prelabentibus et prefluentibus
Vanitas enim ista dicitur: in perpetuo
cuiusdam semper manentis et nunquam de-
ficientis veritatis. Nam et ista creatu-
ra est loci sui. Impleuit enim deus terram
sicut scriptum est bonis suis. Quid est
suis: Sibi congruentibus. Sed hec om-
nia terrena volatica transitoria. si com-
parentur illi veritati ubi dictum est ego
sum qui sum: totum hoc quod transit vani-
tas dicitur. Euanescent enim per tempus
tanquam in aura fumus. Et quid dicam
amplius quam id quod apostolus iacobus dixit vo-
lens homines superbos ad humilitatem
redigere: Que enim inquit vita vestra
Vapor est ad modicum apparens de-
inceps exterminabitur. Ergo homo
vanitati similis factus est: peccando va-
nitati similis factus est. Nam quoniam est pri-
mum conditus vanitati similis factus est
sed quod peccauit quod recepit digna vani-
tati similis factus est. Pro iniquitate enim
erudisti hominem dicit in alio psalmo:
et tabescere fecisti sicut araneam animam
meam. In hoc homo vanitati simili-
lis factus est. Ibi quid ait: Ecce vete-
res posuisti dies meos. Hic quod ait:
Dies eius sicut umbra pretereunt. At-
tendit sibi homo in diebus umbre sue.
ut faciat aliquid dignum desiderate luci
sue: et si in nocte umbre est querat di-
em. Dies enim huius vanitatis cognos-
centi homini dies est tribulationis.
sine aliquo incommoditate et aliquo molesti-
a noceat nobis. sine aliquo prosperitate
mundus ardeat. totum timendum et ge-
mendum est: quoniam temptatio vita huma-
na super terram. Unde dicitur. tota die
contristatus ambulabam. Solacii opus
habemus et quicquid nobis nunc exhibet
deus. cum prospere exhibet non est gau-
dium beatorum. sed consolatio misero-
rum. Itaque agat aliquid inquam homo dig-

num desiderata luce in istis diebus
ymbre sue et in nocte inquirat deum
sicut scriptum est in die tribulationis
mee deum exquisivi manibus meis noc-
te coram eo et non sum deceptus. Quam
dicit diem tribulationis. nisi quam di-
cit et noctem. Adanibus meis nocte co-
ram eo. Adhuc in nocte sumus et ad p-
phetie lucernam vigilamus: aliquid p-
missum est. quod adhuc expectatur. Sed
quid ait apostolus petrus: Habemus cer-
tiorum prophetiarum sermonem cui benefaci-
tis intendentes tanquam lucerne lucen-
ti in obscuro loco: donec dies lucet
et lucifer oriatur in cordibus vestris.
Ipe dies proximum nostrum ibi est. ma-
ne exaudies vocem meam: mane asta-
bo tibi et contemplantur. Ergo opere quod
uis in nocte manibus tuis: id est bonis
operibus inquire deum antequam veniat di-
es ille qui te letificet. ne veniat qui te
mestificet. Vide enim quod securus operis
quod non desereris ab illo quem quæris.
Adanibus meis inquit deus exquisivi
nocte coram eo ut pater tuus qui vi-
det in occulto reddat tibi id coram eo.
Intus habeas misericordiam caritatem ne aliquid
facias quasi studio placendi hominibus.
Adanibus meis operibus meis: in um-
bra in hac vita: ubi ipse videt non ubi
placere hominibus studeo. Et quid se-
quitur: Et non sum deceptus. Iste va-
nitati similis factus est. dies illi tanquam
umbra pretereunt: et tunc innotuisti ei. et
quid estimas eum. **Q**uoniam inclina celos
tuos et descende: tange montes et fu-
migabunt. Chorusca choruscatione et
disperges eos: emitte sagittas tuas et
conturbabis eos. Emittite manum tuam
ex alto et erime me: et erue me de aquis
multis. Corpus christi humilis david gra-
cia plenus de deo presumens pugnas
in hoc seculo inuocat adiutorium dei: in-
clina celos tuos et descende. Qui sit ce-

li inclinati. Apostoli humiliati. Isti ei celi
enarrant gloriam dei et de his celis enarran-
tibus gloriam dei mori debent. non sit loquax neque
sermone quod non audiant voces eorum.
In omnes terras exiit sonus eorum et in fines
orbis terre verba eorum. Cum enim isti celi emit-
terent voces suas per omnes terras et face-
rent mirabilia: choruscarent de illis et in-
tonarent domino miraculum et preceptum putati
sunt dum descenderet de celo ad homines. Ita
quodam de gentibus habuerunt eis etiam sa-
crificare voluerunt. Tunc illi videntes si-
bi deferri indebitum honorem et expaues-
centes et detestantes et eos qui sic erra-
bant corrigentes ut ostenderent eis mo-
tum animi sui. Perciderunt vestimenta sua
et dixerunt. Quid hoc facit. Homines et nos
sumus passibiles sicut et vos. Et cepe-
runt sub his verbis commendare excellen-
tiam domini nostri ihesu christi humiliantes
se ut commendaret deus quod inclinati erant
celi ut descenderet deus. Inclina ergo celos
tuos et descende factum est tange montes
et fumigabunt montes superbos elatio-
nes frenas tumidas graditates. Tange
inquit tange istos montes: de gracia
tua da istis montibus. Fumigabunt quod fa-
tebuntur peccata sua. Sumus confitentium
peccatorum: extorquebat et lacrimas humili-
atorum superborum. Tange montes et fumiga-
bunt: quod diu non tacti magni sibi videbantur.
Dicturi sunt tu magnus domine: dicturi sunt
et montes. tu solus altissimus in omni
terram. Sed sunt quidam spirantes conue-
nientes in unum aduersus dominum et ad-
uersus christum eius: conuenerunt. con-
spirauerunt chorusca choruscationes
et disperges eos. Crebresce miraculum
tuis: et soluetur conspiratio eorum.
Chorusca choruscationes et disperges
eos: iam miraculum territi non audebunt
aliquid contra te. et in ipsis miracu-
lis expauescentes hesitabunt. Quis
est iste qui tanta prestat. Quis est iste qui sic

exaltatur cui⁹ nomē tm̄ valet: Cū di-
cunt quis est iste credituri sunt corus-
casti miraculis ⁊ dispisti malam cō-
sensionem eorū. Emitte sagittas tuas
⁊ cōturbabis eos. Sagitte potentis
acute: p̄cepta tua dicta tua feriāt cor
eorū. Emitte sagittas tuas ⁊ p̄turbab
eos. Vulnerentur male sani vt sanen-
tur bene vulnerati: ⁊ dicant iam in ec-
clesia ⁊ in corpe cristi cōstituti. dicāt
cum eccā qm̄ vulnerata caritate ego
sum. Emitte sagittas tuas ⁊ cōturbab
bis eos. Emitte manū tuam ex alto.
Quid postea? Quid i rine? Quomo-
do hinc vt corpus cristi celesti adiu-
torio? Veniet em̄ ip̄e domin⁹ in vo-
ce archangeli ⁊ in tuba dei descendet
de celo: ip̄e saluator corpis man⁹ dei.
Emitte manū tuam ex alto et erime
me: ⁊ erue me de aquis multis. Quid
est de aquis multis? De populis ml̄-
tis. Quibz populis? Alienigenis. infi-
delibz. siue foris oppugnantibz siue
intus infidiantibz. Erime me de aq̄s
multis in quibz me exercebas: in qui-
bus me ad eruendū a sordibz volue-
bas. Erime me de aquis mult⁹. Hec ē
illa aqua contradictionis. Erime me
inquit ⁊ erue me de aquis multis. Au-
diamus iam de istis aquis mult⁹ a q̄-
bus eruet deus corp⁹ cristi sui: a qui-
bus eruet deus humilitatem dauid.
Quid est de aquis multis? Quid dix-
isti ne aque aliter intelligātur? Quid
dixisti aquas multas? Quid dixi au-
di. **O**e manu filiorū alienorū. Audi-
te fr̄es inter quos hm̄ iter quos vi-
uamus a quibus erui desideramus.
Quorum os locutum est vanita-
tem. Hodie vos omnes si nō adhuc
diuina spectacula verbi dei cōgrega-
ti essetis et eis hac hora permixti vi-
ueretis. quātas vanitates audiret?
Quorum os locutum est vanitatem

Quando deniqz loquentes illi vani-
tatem. audirent vos loqui veritatē?
Quorum os locutum est vanitatez?
Et dextera eorū dextera iniquita-
tis. Quid tu inter eos. cum vase pas-
torali habente quinqz lapides? Dic in-
aliter eādē legeꝝ quam significasti
quinqz lapidibus: significa et aliter.
Deus canticum nouum cantabo
tibi. Canticū nouum gratia est. canti-
cum nouū hōis noui est. canticū no-
uum testamenti noui est. Cantabo ti-
bi inq̄t canticū nouū. Sed ne putes
grām a lege discedere cū mag⁹ p̄ gra-
ciā lex impleatur. **I**n psalterio de-
cem cordarum psallā tibi. In psalte-
rio decē cordarum. in lege decēpre-
ceptorum ibi tibi psallā. ibi tibi gau-
deam ibi tibi cantem cāticū nouū: q̄
plenitudo legis caritas est. Ceterum
qui non habent caritatē portare psal-
terium p̄nt: cantare non p̄nt. Ego ita
qz inquit inter aquas cōtradictionis
cātabo tibi cāticum nouum: ⁊ nūqm̄
strepitu suo facient aque cōradicti-
onis vt obmutescat psalteriū meum.
In psalterio decē cordarū psallā tibi.
Qui das salutē regibz iā fumantibz
montibz. **Q**ui redemit dauid seruū
suum. Agnoscit⁹ dauid: est ote dauid.
Dñ redemit dauid seruū. Dñ redemit
xp̄m. Dñ redemit corpus xp̄i. **O**e
gladio maligno erue me. De gladio nō
sufficit: addit maligno. Proculdubio
ē gladi⁹ benign⁹. Quid est gladi⁹ be-
nign⁹? De q̄ dñs dicit nō veni pacem
mittere in terrā s; gladiū. Sepatur⁹
em̄ erat fideles ab infidelibus. filios
a p̄ntibus et ceteras necessitates di-
repturus. gladio putredinem absci-
denti mēbra aut cristi sananti. Est er-
go benign⁹ gladi⁹ bis acut⁹: vtroqz
acumiē p̄potēs veteris et noui testa-
mēti narratiōe p̄teritoꝝ p̄missiōe fu-

237
turozū. Est ergo iste gladi⁹ benign⁹
ille aut̃ malignus est quo illi loquun-
tur vanitatē: q̃ benign⁹ est quo de⁹
loquitur ṽritatem. Ergo a gladio ma-
ligno erue me. Filij quippe hōim dē-
tes eoz arma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eoz
gladius acut⁹. Ab h̃ gladio maligno
erue me. Quē dixit mō gladius: ipas
supius dixit aquas multas. Erue me
de aquis multis. Quas dixi aq̃s mul-
tas: ipm dico gladiū malignū. Deni-
q̃ de aquis multis cū dixisset: secut⁹
est de manu filioz alienoz quoz os
locutum ē vanitatem. Et vt noueris
ip̃os dici. cū et hic dixisset de gladio
maligno erue me: secut⁹ ē. **E**t exi-
me me de manu filioz alienoz quoz
os locutum est vanitatē. similiter si-
cut ibi ⁊ qd sequitur. **D**extera eozū
dextera iniquitatis hoc et supra po-
suerat q̃n eas dixerat aquas multas.
Tu enim ne aq̃s multas bona puta-
res: exposuit eas in gladio maligno.
Nūc ergo exponat qd dixit: quoz
os locutū est vanitatē et dextera eo-
rum dextera iniquitatis. Quoz vanita-
tem locutū est os eoz. Et quomodo
dextera eorum dextera iniquitatis?
Quoz filij ip̃ozū velut nouelle cō-
stabilite in iuuentute sua. Felicitatez
ip̃orum vult enumerare. Attendite fi-
lij lucis filij pacis attendite filij ecclē
mēbra cristi attendite quos dicat a-
lienigenas. quos dicat filios alienos
quos dicat aq̃s cōtradictionis q̃s di-
cat gladiū malignum. Attendite obse-
cro q̃ inter istos piclitamini: int̃ ho-
rum linguas adūsus carnis ṽrē desi-
deria dimicaris. Inter horū linguas
positas in manu dyaboli de quibus
pugnat colluctationē habetis nō ad-
uersus carnem ⁊ sanguinē sed aduer-
sus principes ⁊ potestates ⁊ rcōres
mūdi tenebrarū harū hoc est iniquo

rum. Attendite vt discernatis vos at-
tendite ne putetis verā felicitatē esse
quam sibi optant hoīes aut infirmi
aut maligni. Ecce fr̃es certe filios ali-
enos dixit: certe aquas multas cer-
te gladiū malignum. Videte vanitatē
quā loquūtur et caute ne talia loq̃-
mini caute ne talia loquētes imite-
mini quoz os locutum ē vanitatem
⁊ dextera eoz dextera iniquitatis. Quā
vanitatem locutū est os eoz. et que
dextera eoz iniquitatis est dextera?
Audi quoz. Filij eozū velut nouelle
constabilite a iuuentute sua. **F**ilie
eoz cōposite ⁊ ornatē sicut similitu-
do rēpli Cellaria eoz plena eructan-
tia ex hoc in hoc. **Q**ues eozū secunde
multiplicantes in egressibz suis bo-
ues eoz crasse. **N**ō ē ruina sepi nec
exit⁹ nec clamor in plateis. Ergo nō
est felicitas. Interrogo filios regni
celoz. interrogo p̃geniem resurrec-
tionis in eternū. interrogo corpus
cristi mēbra cristi templū dei ergo n̄
est ista felicitas habere filios incolu-
mes filias ornatas plena cellaria ha-
bundantia pecora. nullā ruinā nō di-
co pietis sed nec sepi nullū tumultū
⁊ clamorem in plateis sed quie-
tem pacē habūdantiam copiā rerū
in domibz in ciuitatibz. Ergo nō ē ista
felicitas. Aut debeant eā iusti de-
fugere. Aut non inuenis domū iusti
habūdantem rebz h̃is omnibz plenā
ista felicitate. **N**ō erat dom⁹ abrahe
habūdans auro. argento filijs fami-
lia pecoribz. **N**ōne iacob scūs patri
archa fugiens a facie esau fratris sui
in mesopotamiam seruiēs ditat⁹ e-
gressus est et egit gratias domiō dō
suo quia in virga sua transijt fluuiū.
⁊ regressus est cum tanta habundan-
tia pecorum atq̃ filiorum. Quid di-
cim⁹. **N**ō ē ista felicitas. Sit licet. s̃

finistra Quid ē sinistra: Temporalis mor-
talis corporalis. Nolo illā iā defugi-
as: sed neq; dexterā putes. Nō enim
istī ideo maligni. ideo vani q; hīs ha-
bundant. sed q; id qd finistrum eē de-
buit in dextero ponebāt. Et dexte-
ra eorū dextra iniquitatis iō os eorū
locutū est vanitatem: q; hoc in dex-
tera posuerunt. qd in sinistra habere
debuerunt. Quid ē in dextera pone-
re debuerunt: Deum eternitatem. an-
nos dei nō deficientes: de quib; dici-
tur et anni tui nō deficient. Ibi dexte-
ra. ibi esse debet desiderii nostrū. Si
sinistra utamur ad temp⁹: dexterā de-
sideremus in eternū. Diuitie si afflu-
ant ne apponatis cor. Si em̄ diuitis
fluentib; cor apposueritis: qd finis-
trum est dexterū facietis. Corrigite
vos agnoscite sapientiam amplectē-
tem vos. cui dictū est: sinistra ei⁹ sub
capite meo: et dextera ei⁹ cōplectet
me. Videte amatoria scā cantica vide-
te cantica canticoꝝ nuptiarū celesti-
um xpī et eccle. Quid dicit sponsa de
sponso: Sinistra ei⁹ sub capite meo
et dextera ei⁹ amplectetur me. Sinis-
tra sub capite: dextera sup caput. Am-
plectentis em̄ desuper brachiū super
caput. sinistra at subter caput. Sinis-
tra inquit ei⁹ sub capite meo. Nō ei
me deseret et in tpalibus necessarijs
sed tñ ipa sinistra sub capite erit. Nō
capiti pponetur s; sub capite erit: ut
dextera ei⁹ cōplectatur me. pollicēs
vitam eternā. Ita em̄ sinistra sub ca-
pite si dextera sup caput: impleturq;
qd ad thymotheū scriptū est. pmissi-
onem habens vite p̄sentis et future.
Promissionem inquit habens vite p̄-
sentis et future. Quid in p̄nti: Sinis-
tra sub capite. Quid in futuro: Dex-
tera ei⁹ cōplectetur me. Tpi necessa-
ria q̄ritis: q̄rite primū regnū dei id ē

ad dexteram et hec omnia apponen-
tur vobis. Habebitis h̄ inqt diuitias
et gloriā et in futuro scō vitā eter-
nam: et sinistra cōtinebo infirmitatē
vrām et dextera coronabo p̄fectionē
vrām. An forte apostoli relinquētes
oiā sua. aut paupib; qd habebant dis-
tribuētes sine diuitijs in h̄ scō remā-
serunt: Et ubi ē illa pmissio sinistre.
accipiet in hoc scō septies tm̄. Mul-
tiplicationem p̄mitit. Et reuera quid
desit homini dei: Si quis forte infi-
delis est vnā domū aut paucas ha-
bet: fidelis hōis totus mūdus diuici-
arum est. Vide sinistrā ei⁹ plenā sub
capite: accipiet in hoc seculo septies
tm̄. Videte dexterā cōplectentem et i
futuro seculo vitam eternā. Merito
et alio loco de ipa sapientia dicitur in
dextera ei⁹ anni vite et in sinistra ei⁹
diuitie et honor. Vñ ergo isti vanilo-
qui: Quare vanitatem locutū est os
eorū: Quia dextera eorū dextera iniq-
tatis. Nō ergo eos arguo q; filij eo-
rum velut nouelle cōstabilitate iuue-
tute sua nec q; filij eorū ornatē sicut
similitudo tēpli est: nec q; cetera ha-
bundantia et par terrena adheret eis.
Sed quare arguo. **B**eatū dixerūt
populū cui hec sunt. **B**loquētes ho-
mines vanitatē. beatū dixerūt popu-
lum cui h̄ sunt. Perdiderūt verā dex-
teram maligni pueri: beneficia dī in-
ueri se vestierunt. **M**aligni o vani
loqui o filij alieni beatū dixerūt po-
pulum cui h̄ sunt. Qd ad sinistrā erat
ad dexteram posuerunt. beatum dix-
erunt populū cui h̄ sunt. Quid tu da-
uid: Quid tu corp⁹ cristi: Quid vos
mēbra cristi: Quid vos nō filij alieni
sed dei: Qm̄ vaniloqui filij alieni bea-
tum dixerūt populū cui h̄ sunt vos qd
dicitis. **B**eat⁹ ppl⁹ cui⁹ dñs deus
ipsius. Habete ergo sinistram sed in

238

finistra desiderate dexterā ut pona-
mini ad dexteram Ad finistram em ha-
buerunt finistram apud quos esuriuit
et dederunt ei manducare. sitiuit potum
dederunt. hospes fuit susceperunt. nu-
dus fuit vestierunt h̄ totū de finistra
abstulerunt et ad dextere opa trāstu-
lerunt ut ad dexterā poneretur Dix-
erunt ergo vaniloqui filij alieni bea-
tum populū cui h̄ sunt: vos dicite no-
biscum beatus populus cui? dñs de? ipi?
Explicit ps cclij. Incipit ps centesi-
mus q̄dragesim⁹ quart⁹

Laudare vobiscū dñm desi-
derauim⁹: et qm concedere
dignat⁹ est. ut laus quā illi
dicimus habeat ordinē suū. ne forte
aliquo excessu quē laudat offendant.
mel⁹ iter laudis in scriptura dei q̄ri-
mus ne ab ipa via nec in dexterā nec
in finistram digrediamur Audeo em
dicē caritati vestre ut bñ ab homine
laudetur de? laudauit seipse deus: et
q̄ dignatus est laudare se. iō inuenit
hō quē admodū laudet eū Necq̄ em h̄
p̄t dici deo qd dictū est homini nō te
laudat os tuū Ut em se homo laudet
arrogantia est: ut de? se laudet miā ē
Prodest amare quē laudam⁹: bonū
amādo nos meliores efficiamur Ita
q̄ qm h̄ nobis pdesse nouit ut ame-
mus eum. laudando se amabilē se fa-
cit et in eo nobis cōsulit q̄ se amabi-
lem facit Exhortat⁹ ergo cor nostrū
in laudē suam. et spū suo impleuit ser-
uos suos ut laudarent eū Et qm spī-
ritus ei⁹ in seruis ei⁹ laudat eū. quid
aliud q̄ ipse se laudat

Psalmus

Exaltabo te de⁹ meus rex me-
us et bñdicam nomen tuū in
seculum et in seculū seculi Videtis in-
choatam eē laudē dei: et vsq̄ ad finez
psalmi laus ipa pducitur Deniq̄ ti-

tulus psalmi ē laus ipi dauid Et quo-
niam dict⁹ est dauid q̄ venit ad nos
ex semine dauid. ipse aut rex noster ē
regens nos et introducēs nos in reg-
num suū: intelligitur laus ipi dauid
laus ipi crist⁹ Crist⁹ aut scdm carnē
dauid q̄ fili⁹ dauid: scdm diuinitatē
āt creator dauid et dñs dauid Deniq̄
et ap̄ls cū honoraret pmū populū dī
vñ et apostoli ipi crediderunt et inul-
te eccē prime facte sunt facientes in
multis hōim milibz qd mō ex euāge-
lio diues vn⁹ audiuit et tristis abces-
sit id est vendētes omnia q̄ habebāt
et distribuentes paupibz et pfectionē
in dño requirentes: cū ergo laudas-
set ipm populū pmū sic ait. quorum
patres et ex quibz xpūs scōz carnem
qui est sup̄ ōnia de⁹ bñdict⁹ in secula
Quia itaq̄ ex ipis xpūs scdm carnez
iō dauid: q̄ vero ipse ē sup̄ omnia de-
us bñdict⁹ in secula ideo exaltabo
te dñe deus meus rex me⁹. et bñdi-
cam inquit nomē tuū in seculū et in se-
culum seculi Forte in seculū h̄: in se-
culum aut seculi in eternū Adō at in-
cipe laudare: si in eternū laudaturus
es Qui laudare nō vult in trāitu h⁹
seculi: obmutescet cū venerit seculuz
seculi Proin sequētibz vñbus prope
hoc dixit Nec q̄s eciam aliter intelli-
geret qd ait laudabo nomē tuū in se-
culum et q̄reret aliud seculū qm lauda-
ret **P**er singulos inquit dies bene-
dicam te Lauda ergo et bñdic do-
minum deum tuū per singulos dies
ut cum finiti fuerint singuli dies et ve-
nerit fine fine vnus dies. eas ex lau-
dibus in laudem sicut ex virtutibus
in v̄tutem Per singulos inquit dies
benedicam te: non transiet dies q̄ te
non benedicam Nec mirum est si le-
to die tuo benedicis deum tuum:
quid si forte illuxerit aliquis trist⁹ di-

es sicut se habent humane res. sicut
est habundantia scandalorum sicut est
multiplicatio temptationum. quod ergo si
aliquid accadat triste homini. defines lau
dare deum defines benedicere creato
rem tuum. Si defines: meritis es di
cendo per singulos dies benedicam te do
mine Si autem non defines et si tibi vide
tur in die tristi male: erit tibi in deo tu
o bene Est enim et quando male est tibi ut bene
tibi sit Si enim in aliquo malo male est
tibi: proculdubio in aliquo bono bene
erit tibi Et quid tam bonum quam deus tu
us de quo dictum est. nemo bonus non unus
deus. Nam quod sit secunda ista laudatio
et quod sit securum hoc bene intelligere de ip
so bono Nam si gaudes de bono quod ti
bi accidit per diem fortasse transiit alio
die hoc non gaudes bonum Bene fuit in
bonum diem duxi: quia forte lucra vene
runt. aut inuitatus es. aut in epulis
diu fuisti Gaudes quia in epulis diu fu
isti: alter te dolet quia non erubuisti Ve
ruptamen de quocumque tali bono gau
deas: certe transitorium est Si autem gau
deas in deo tuo audies dicentem scrip
turam. delectare in domino: tanto firmi
us gaudebis quanto est ille certior in
quo gaudebis Si enim gaudes de nu
mo times furem Si autem gaudes de
deo quod times. Ne tibi quisquam aufer
rat deum. Deus nemo tibi auferet si
tu eum non dimiseris Non enim sic est
deus quod lux ista de celo fulgens non
quando volumus ad eam accedimus quia non in
omni loco lucet Per infirmitatem nos
tram forte fit ut hyeme nos delectet
esse in ipsa luce: nunc autem per estatem vide
tis quia magis eum locum quaerimus ut in ip
sa luce non staremus In deo autem tuo quan
tas et in lumine eius veritatis delec
taris: non quaeris locum quo ad eum ac
cedas sed conscientia accedit. conscien
tia recedit Quod dictum est accedite ad eum

et illuminamini. aiō dictum est non vehi
culo. affectibus dictum est non pedibus: et cum
in eo stabis. estus non patieris Spi
ritus enim spirabit tibi et sub alis eius spe
rabis Vides enim habere te quod delec
teris per singulos dies Nec enim te di
mittet deus tuus etiam si aliquid triste ac
ciderit Quia enim triste erat quod sancto vi
ro iob acciderat quod repente quam mul
tamala quemadmodum omnia de quibus
gaudere putabatur non de quibus
gaudebat. dyabolo temptante sub
tracta sunt quemadmodum et filii mor
tui sunt. Perierunt quod seruabatur perie
runt quibus seruabatur nec tamen perierunt
qui et illud et illos dedit Et ipsi filii pre
senti seculo perierunt. agnoscendi et re
cipiendi in futuro: ille tamen vir habens
aliud non gauderet in quo verus erat
quod modo commemorauimus per singulos di
es benedicam te. nunquid quia ille dies
quo totus perierat tristis illuxit. id lux
interior in corde defecit. Stetit quip
pe in illa luce et ait. dominus dedit dominus ab
stulit sicut domino placuit ita factum est
fit nomen domini benedictus Ergo per
singulos dies laudauit: qui etiam in
die tam tristi laudauit Breue magis
terium est ut semper laudes deum Ve
roque corde non falso dicas Benedi
cam dominum in omni tempe semp
laus eius in ore meo Breue magiste
rium est scilicet ut noueris eum mi
sericorditer dare cum dat: misericordi
ter auferre cum tollit: nec te credas
a misericordia eius derelinqui qui ti
bi aut blanditur dando ne deficias a
corripit exultantem ne pereas Siue
ergo in eius donis siue in eius flagel
lis. lauda eum Laus flagellantis me
dicina est vulneris Per singulos in
quit dies benedicam te. Proorsus
per singulos dies fratres benedi
cite: omnino quicquid acciderit. be

nedicite deū Eteñ ne accadat aliquid
qđ ferre nō potestis : ip̄e facit Jō cū
timore debes esse qñ tibi bñ est : neq̄
te ad hoc parare quasi nūqm̄ temp̄
teris Si em̄ nūqm̄ temptaris nūqm̄
p̄baris Nōne meli⁹ est tēptari ⁊ p̄
bari q̄ nō temptatū reprobari. **E**t
laudabo nomen tuū in seculū et in se
culum seculi Magn⁹ dñs ⁊ laudabi
lis valde Quātum dicitur⁹ erat q̄ ver
ba q̄siturus quātam cōceptionē cō
clūit in vno valde. cogita quātuz vis
Qñ aut̄ potest cogitari qui capi non
potest : Laudabil⁹ ē valde **E**t mag
nitudinis ei⁹ non ē finis Jō dixit val
de qz magnitudinis ei⁹ non est finis
ne forte incipias velle laudare et pu
tes te laudando posse finire c⁹ mag
nitude finem nō potest habere Nō
li ergo te putare eū cui⁹ magnitudi
nis finis nō est sufficienter posse lau
dare Nōne ergo meli⁹ ē vt quō ipse
non finitur nec laus ip̄ius finiat⁹ :
Illi⁹ magnitudo sine fine ē. ⁊ tua lau
datio sine fine fit De magnitudine ei⁹
quid dictū est : Magnitudinis eius
nō est finis De tua laude qđ : Lauda
bo nomē tuū in seculū ⁊ in seculū se
culi Ergo sicut ei⁹ magnitudinis nō
est finis sic tue laudis non erit finis
Nō em̄ cū mortu⁹ fueris in hac car
ne defines laudare dñm Dictū ē qui
dem non mortui laudabūt te domi
ne sed illi de quibz dicit⁹ : a mortuo ve
lut qui nō sit perit cōfessio non illi de
quibz dixit . qui credit in me licet mo
riatur viuet : qz de⁹ abrahā de⁹ ysa
ac ⁊ deus iacob. non est mortuorū sz
vivorū Si em̄ nūqm̄ nisi ip̄i⁹ eris
nūqm̄ laudē ip̄i⁹ tacebis Timere po
teris ne dū hic viuis . ip̄ius sis ⁊ cum
mortu⁹ fueris nō ip̄ius sis : Audi a
postolum p̄mittentē tibi securitatē
siue viuim⁹ dño viuimus siue mo

rimur dño morimur : siue ergo viuī
mus siue morimur dñm sum⁹ Et vn
de factum est vt eius sis ⁊ mortuus :
Quia p̄cio sui sanguinis te redemit.
Et mortu⁹ quomō p̄dit seruū mor
tuū cui⁹ mors ē p̄ciū tuū : Jō cum
dixisset siue viuim⁹ siue morimur do
mini sum⁹ : vt ostenderet ip̄m p̄ciū
ad hoc em̄ inquit cristus mortu⁹ est
vt ⁊ viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dominet⁹ Ve
rūptamen quia magnitudinis eius
nō est finis . et eum quē non capim⁹
laudare debem⁹ . si em̄ capimus est
magnitudinis ei⁹ finis : si aut̄ magni
tudinē eius non est finis . capere ex
eo aliquid possumus . deum tñ totū
capere non possumus . tanqm̄ defici
entes in ei⁹ magnitudine . vt reficia
mur eius bonitate ad opa respicia
mus : ⁊ de opibus laudemus opan
tem de conditis conditorē de creatu
ra creatorem Videamus que hic fe
cerit q̄ nobis nota sunt q̄ nobis ma
nifesta sunt Illi⁹ em̄ imensa bonitas
⁊ iterminabilis magnitudo q̄ta alia
fecit : q̄ nos non nouim⁹ : Qñ quidē
aciem oculorum nr̄orū vsq̄ ad celū
extendimus . ⁊ a sole ⁊ a luna ⁊ a stel
lis rursus reuocam⁹ ad terram et h̄
totum spaciū est vbi vagatur acies
nostra Ultra celos quis extendit aci
em vel mentis non dicam carnis : Er
go quātum nota sunt nob̄ opa eius
laudem⁹ eū per opa ei⁹ Inuisibilia
em̄ ei⁹ a cōstitutione mūdi p̄ ea q̄ scā
sunt intellecta cōspiciuntur **G**ene
ratio ⁊ gñatio laudabit opa tua Om
nis gñatio laudabit opera tua For
te em̄ omnis gñatio dcā est genera
tio ⁊ gñatio Nō em̄ tam diu dicitur⁹
erat generatio ⁊ generatio . qđ diu fi
niret numerū omniū generationū sz
repetitio loquent⁹ . in infinitū misit
animū cogitātis Ecce ista generatio

q̄ nūc in carne est trāsitura hinc ficut
venit laudat opa dei. ⁊ illa cui succe-
denti cedit laudabit utiq; opa dei. et
post illam erit alia. ⁊ vsq; in finē secu-
li q̄ multe generationes. Hoc signi-
ficans ait gñatio et generatio lauda-
bit opa tua An forte duas quasdam
generationes insinuat voluit ista re-
petitione. Sum⁹ enim in ista gene-
ratione filij dei: erim⁹ in illa genera-
tione filij resurrectionis Appellauit
scriptura filios resurrectionis: ipam
resurrectionē regenerationē voca-
cauit In regeneratione inquit cū se-
derit fili⁹ hominis in maiestate sua:
item in alio loco nō enim nubent ne-
q; vxores ducent cū sint filij resurrec-
tionis Ergo generatio et generatio
laudabit opa tua Laudam⁹ nunc opa
dñi cū in hac mortalitate viuim⁹ ⁊ nō
laudam⁹ cōpediti. quomodo lauda-
bimus coronati. Ergo h̄ nūc atten-
damus in hac generatione opa do-
mini in cuius laude dicitur gñatio ⁊
generatio laudabit opa tua: quoniā
magnitudinis tue nō est finis. Opa
tua intueri licet vt tu lauderis q̄ talia
oparis **E**t vtutem tuam annūcia-
bunt Neq; em̄ opa tua laudabūt ni-
si vt vtutem tuam annuncient Pro-
ponunt⁹ laudes pueris in scola: ⁊ o-
nia talia pponūtur q̄ laudentur q̄ de-
us est opatus Proponūtur homini
laus solis. laus celi laus terre: vt ad
minora ecia veniā laus rose laus au-
ri Omnia ista opa dei sunt Propo-
nūtur suscipiuntur laudātur opa ce-
lebrantur. de opatore tacetur Ergo
in opibus volo laudari creatorē in g̃-
tum nō amo laudatores Laudas qd̄
fecit taces de illo qui fecit: quasi ve-
ro nisi ille tant⁹ eēt. inuenires quod
laudares in eo qd̄ vides Quid ibi lau-
datur. Species utilitas: aliqua vir-

tus aliqua potentia rerū istarū Si
pulchritudo te delectat. qd̄ pulchrius
faciente. Si utilitas laudatur qd̄ illo
utilius qui fecit omnia. Si vtus lau-
datur quid illo potentius a quo fac-
ta sunt omnia a quo ecia scā non di-
mittuntur sed regūtur ⁊ gubernātur
omnia. Nō ergo quēadmodū qdā
eloquentes multi laudantes creatu-
ram. obliuiscētes creatorē nō fice
laudat generatio ⁊ generatio in ser-
uis suis cū laudat opa tua Sed quo
modo laudat. Et vtutem tuam an-
nūciabunt In laudandis opib; tuis
vtutem tuā annūciabunt Laudato-
res isti sancti ⁊ boni fideles verilau-
datores non ingrati gracie cum lau-
dant opa dei. hec atq; illa summa et
yma. celestia ⁊ terrestria inter ipa o-
pera dei que laudant et seipos inue-
niunt: qz et in opibus dei et ipsi sunt
Qui enim fecit omnia: ip̄e nos fecit
inter omnia Proin si laudas opa di
⁊ te laudatur⁹ es: quia ⁊ tu opus di
es Vbi est ergo nō te laudet os tuū.
Ecce inuentū est quomodo te lau-
dare possis: ⁊ arrogans nō sis Deū
in te lauda non te: nō qz tu es talis s;̄
qz ille fecit te non quia tu aliquid po-
tes sed qz potest ille in te et per te: ac
per hoc laudabunt ⁊ vtutem tuā an-
nūciabunt non suā sed tuā Discite er-
go laudare: intuentes opa mirami-
ni artificem grās agendo non arro-
gando Laudate qz ip̄e fecit qz sic cō-
stituit qz talia donauit Deniq; vide
q̄ sequūtur Virtutē inquit tuā annū-
ciabunt **E**t magnificentia; glorie
sanctitatis tue loquētur ⁊ mirabilia
tua narrabunt Et vtutem metuēdo
rum tuorū dicent: ⁊ magnitudinē tu-
am enarrabunt Ademoriā habun-
dantie suauitatis tue eructabūt non
nisi tuam Iste opm cōsiderator vi-

de si deflexus est ab opante ad op?
vide si decidit ab eo qui fecit ad ea
que fecit. Ab his que facta sunt gra
dum sibi fecit ad eum. nō ab illo ad
ista casum Si em̄ amaueris hec pl?
q̄ illum. nō habebis illū Et qd tibi p
dest habū dare opibus. si te deserit
opator? Certe ama. sed plus illum a
ma. & hec ppter illum ama Annūcia
v̄tutem eius. magnificētiam glorie
sanctitatis eius loquere. mirabilia
eius enarra. v̄tutem metuēdorū
dic: Iste em̄ amabilis est & terribi
lis Nō em̄ blanditur & nō minatur.
Si nō blādiretur nulla esset exhor
tatio. si nō minaretur nulla esset cor
rectio: Dicet ḡ laudatores tui & v̄tu
tem metuēdorū. v̄tutem creatu
re tue punietis & disciplinā dātis di
cent nō tacebūt. Nō em̄ predicabūt
regnum tuum eternum & tacebunt
ignem eternum Laus em̄ dei in via
te cōstituens ostēdere tibi debet et
quid diligas & quid timeas. & qd ap
petas & quid fugias. quid eligas et
quid reicias Tempus electiōis nūc
est. acceptionis postea erit: Dicat
ergo v̄tutis metuēdorū Et mag
nitudinem inquit tuam enarrabūt
eam: Sic infinitam sic quemadmo
dum magnitudinis tue nō est finis
nō de illa tacebūt. illam inquam mag
nitudinem de qua superius dixeras
& magnitudinis tue nō est finis. e
narrabunt eam: Quomō enarra
būt eam. si finis nō est? Enarrabūt
eam. cum laudabunt eam: Et quia
finis eius nō est sic & laudis eius nō
erit finis: Probemus quia nō erit
finis laudis eius Beati inquit q̄ ha
bitant in domo tua. in secula seculo
rum laudabūt te: Et magnitudinem
tuam illam. illam infinitam enarra
būt eam: Ad memoriam habūdantie

suauitatis tue eructabūt Depulas
felices Quid māducabūt q̄ sic eruc
tabūt? Ad memoriam habūdantie su
auitatis tue Quid est memoria ha
būdantie suauitatis tue? Quia nos
oblitus non es. cum nos obliti te fu
erimus: Omnis em̄ caro oblita eāt
deum. ille tamen opa sua nō est obli
tus Hec memoria eius sup nos q̄a
nō nos oblitus est. predicanda est e
narrāda est. & quia valde dulcis est
manducanda & eructanda est. Sic
māduca vt eructes. si accipe vt des
Adanducas cum discis. eructas cū
doces Adanducas cum audis eruc
tas cum predicas. hoc tamen eruc
tas quod manducaſti Deniq; ille a
uidissimus epulator iohēs apls. cui
nō sufficebat ipsa mēsa domini. nī
si discūberet sup pectus dñi. & de ar
chano eius biberet diuina secreta.
quid eructauit? In principio erat v̄
bum. & v̄bum erat apud deum Ad
memoriam ergo habūdantie suauitatis
tue eructabūt: Quomodo nō suffi
cit memoriam tuam nec memoriaz
habūdantie tue vel memoriam sua
uitatis tue. sed memoriam habūdā
tie suauitatis tue? Etenim quid pdest
si habūdat. & insuaue est? Item mo
lestum si suaue & puum est: Ergo
memoriam habūdantie suauitat
is tue eructabūt. quia nō es tu oblitus
nostri. & nō oblitus commouisti &
nos. vt & nos reducas in memoriā.
Commemorabūtur em̄ & conuertē
tur ad dñm vniuersi fines terre:
Quia ergo memoriam habūdantie
suauitatis tue eructabūt. intelligē
tes in se nichil boni esse qd a te non
fit. nec potuisse cōverti ad te nisi cō
moneretur abs te. nec reduci potu
isse in memoriam tui si tu obliuiscē
reris illorum. hec cōsiderātes in grā

tua: **E**xultabūt & iusticia tua: hec
inquā in tua grā cōsiderātes. exulta
būt iusticia tua nō sua: Frēs si vul
tis eructare grām. bibite grām:
Quid est bibite grām? Discite grām
intelligite grām: Nos añq̃ omni
no essemus nō eramus. & facti sum?
hoiēs. cū āte nichil essem? Deinde iā
ip̃i homiēs ex traduce illius pecca
tores & maligni eram? & filij ire na
tura sicut & ceteri: Attēdamus ergo
grām dei. nō solū q̃ fecit nos. verū
etiam q̃a refecit: Cui g̃ debemus q̃a
sumus. illi debemus q̃a & iustificati
sumus: Nemo q̃h tribuat deo q̃a ē.
& sibi tribuat qd̃ iustus est. Adeli?
est em̃ quod tibi vis tribuere. q̃ qd̃
illi: Adelius est em̃ aliqd̃ esse q̃a ius
tus es. q̃ q̃a homo es: Inferius ali
quid das deo & superius tibi: Totū
illi da in toto ip̃m lauda. nō cadas d̃
manu artificis: Ut eēs quis fecit?
Nōne scriptum est. q̃a sumpsit de?
limū de terra & formavit hoiēm?
Anteq̃ homo eēs limus eras. añq̃
limus eēs nichil eras: Sed nō de is
to solo figmēto grās agas artifici
tuo: Audi aliud eius figmētum vbi
te fecit. nō ex opibus ait ne forte q̃s
extollatur: Sed qd̃ dixit: Nō ex o
peribus ne q̃s extollatur. Superi?
quid commemoravit? Brā salui fac
ti estis p̃ fidem. & hoc ut salui eētis
p̃ fidem nō ex vobis: Apostoli ṽba
sunt nō mea. grā salui facti estis p̃ fi
dem. & hoc ut salui essetis p̃ fidē nō
ex vobis: Qm̃uis hoc ip̃m qd̃ dixit
grā. utiq̃ nō ex vobis. sed ne q̃s aliē
intelligeret. planius hoc ap̃ire dig
natus est: Da intellectorem & totū
dixit. grā salui facti estis: Vbi audis
grām. gratis intellige: Si ergo gra
tis. nichil tu attulisti. nichil meru
isti: Nam si meritis aliquid redditū

est. merces est nō grā: Brā inquit
salui facti estis p̃ fidem Expone illd̃
aptius p̃pter arrogātes. p̃pter sibi
placētes. p̃pter ignorātes dei iustici
am & suam volētes cōstituere Audi
hoc idem aptius. & hoc inqt̃ q̃ grā
salui facti estis. nō ex vobis sed dei
donū est: Sed & nos forte aliqd̃ feci
mus. ut dona dei mereremur: Nō
ex opibus inqt̃ ne forte q̃s extollat?
Quid ergo? Nos bene nō opam?
Immo opamur Sed quomodo?
Ip̃so in nobis opāte. q̃a p̃ fidem lo
cū damus in corde nostro ei qui in
nos & p̃ nos bona opatur Audi em̃
vñ operis bona: Ip̃ius em̃ sumus
figmētū. creati in xp̃o ihesu in ope
ribus bonis. ut in illis ambulemus
Ista est suauitas habūdās memo
rie ip̃ius circa nos. Hāc eructādo
p̃dicatores iusticia eius exultabunt
nō sua Quid ergo ut simus & laude
mus ut iusticia tua exultemus. et
memoriam habūdātie suauitat̃ tue
eructemus? Quid ergo nos fecisti
dñe quē laudamus: Dicamus. & cū
dicimus laudem? **M**isericors &
miserator dñs. lōganimis & multū
misericors Suavis dñs oib̃. & mi
seratioēs ei⁹ in ōnia opa ei⁹. Nisi il
le talis eēt. de nobis repetitio nulla
eēt Attēde ad teip̃sum qd̃ mereba
ris Peccator cōtemptor dei qd̃ me
rebaris: Vide si occurrit tibi nisi pe
na. si occurrit tibi nisi supplicium.
Vides ergo qd̃ tibi debebatur. & qd̃
dedit qui gratis dedit. Data ē ve
nia pccōri. datus est spūs iustifica
tionis. data est caritas & dilectio in
qua ōnia bona facias. & sup̃ hec da
bit & vitam eternam & societātē an
gelorum Totū de miā. merita tua
nusq̃ iactes. q̃a & ip̃a tua merita illi⁹
dona sunt. Et iusticia tua exultabūt

241
misericors et miserator dñs. q̄ fecisti
ōnia gratis. Longanimis: Quātos
em̄ sustinet pccōres? Misericors et
miserator dñs in hīs q̄b⁹ veniā de-
dit. i hīs q̄b⁹ nō dedit adhuc lōgani-
mis. nō dāpnās sed expectās. ipsa
expectatiōe clamās. cōuertimī ad
me et ego cōuertar ad vos. et nimia
lōganimitate nolo inq̄t mortē im-
pī q̄tum vt reuertatur et viuat Ille
quidem lōganimis. tu at̄ scdm̄ duri-
ciam cordis tui et cor impēitēs the-
saurizās tibi iram in die ire et reuela-
tiōis iusti iudicij dei. q̄ reddet vnicui
q̄ scdm̄ opera sua. Nō em̄ mō sic lō-
ganimis in sustinēdo. vt nūq̄ iust⁹
in iudicādo distribuat tpa Vocat te
nūc. exhortatur et nūc. expectat do-
nec resipiscas. et tu tardas Magna
eius miā et in hoc qd̄ diē vite tibi in-
certum fecit. vt nescias qñ hinc emi-
grabis. et cū cotidie speras te aliquñ
cōuertas Et in hoc ei⁹ magna miā:
Ceterū si statuisset diē. oib⁹ faceret
habūdare pccā de securitate: Dedit
ḡ spem venie. ne despādo apli⁹ pec-
ces. et despāto timēda est in pccis:
Videte vocem despātis ad augēda
pccā. et videte vocē spātis ad augē-
da pccā. et quō vtriq̄ voci occurrit p-
uidētia et miā dei. Audi vocem desp-
antis. Jam inq̄t dampnādus sum
q̄re nō facio q̄c̄t volo? Audi et vocē
spātis. Adīā dñi magna est qñ me p-
uertero dimittet michi ōnia. q̄re nō
facio q̄c̄t volo? Desperat vt peccet
sperat vt peccet. Vtrūq̄ metuedum
est vtrūq̄ piculosum. ve a despāto
ne. ve a puerfa spe: Vtrūq̄ huic picu-
lo et vtrūq̄ malo quō occurrit miā
dei? Quid dicis tu q̄ despādo vole-
bas peccare? Jam dampnād⁹ sum.
quare non facio quicquid volo? Au-
di scripturam. nolo mortē impī q̄-

tum vt reuertatur et viuat. Hac vo-
ce dei reducit ali⁹ in spe. sed timēd⁹
est alius laqueus. ne ipsa spe ampli-
us peccet Quid ḡ et tu dicebas. qui
spe magis peccas? Quādo me con-
uertero ōnia michi deus dimittet.
faciam q̄cquid volo Audi et tu scrip-
turā. nō tardes cōverti ad dñm. ne-
q̄ differas de die in diē. subito ei ve-
niet ira illius. et in tempe vidicte dis-
pdet te: Noli ergo dicere. cras me
cōuertam. cras deo placebo. et oīa
hodierna et hesternā dimittūtur mī.
Vex quidem dicis. q̄a deus cōuerfi
oni tue indulgētiam p̄misit. sed di-
latiōi tue diem crastinū nō p̄misit:
Suavis deus oib⁹. et miserationēs
ei⁹ in ōnia opa ei⁹: Quare ḡ damp-
nat? q̄re flagellat? An quos dāpnat.
an quos flagellat nō sunt opa eius?
Plane opa eius Et vis nosse q̄a sup
ōnia opa ei⁹ et miserationēs eius? In
de est illa longanimitas. q̄ facit solē
suum oriri sup bonos et malos:
Nōne miserationēs ei⁹ in ōnia opa
eius? Qui pluit sup iustos et iniustos
nōne miserationēs ei⁹ in ōnia opa ei-
us? Longanimis expectās pccōres.
dicēs cōuertimī ad me et cōuertar
ad vos. nōne miserationēs eius i oīa
opa eius? Et cū dicit ite in ignem et
nū q̄ patus est dyabolo et āgelis ei⁹
hic nō misratio eius sed seueritas
eius: Misratio eius reddita est o-
peribus eius: seueritas eius est nō
in opera sua. sed in opa tua. Deniq̄
si tollas opera tua mala. et nō in te
remaneat nisi opus eius: non te di-
mittet misratio eius Si autem tu
nō dimittis opa tua. erit seueritas
eius in opera tua. non in opa sua
Confiteantur tibi domine omni-
a opera tua. et sancti tui benedicant
te: Omnia opera tua cōfiteāt tibi.

Quid em̃? Terra nō est opus eius? Ligna nō sunt opa ei⁹? Decora bestie pisces volatilis nō sunt opa ei⁹? Plane ⁊ hec opa eius Et quō ei confitebūtur? Et hec video qđem in angelis cōfiteri illi opa eius. ⁊ em̃ opa eius sunt āgeli. ⁊ hoīes opa ei⁹ sunt ⁊ cū cōfitebūtur illi hoīes opa eius illi cōfitebūtur. nūqđ ligna ⁊ lapides vocē hñt cōfessiōis? Proorsus cōfiteātur ei om̃ia opa eius Quid dicis? Et tra ⁊ ligna oīa opa eius Si oīa laudāt. cur nō om̃ia cōfitebūtur? Cōfessio em̃ non pccō ⁊ tātū dicitur sed ⁊ laudis. ne forte vbiq; auditis cōfessionē putetis iam nō esse nisi pccī: Vsq; adeo em̃ hoc putatur. vt qñ sonuerit de diuinis eloquijs. cōtinuo sit consuetudo pectora tūdere Audi qā est ⁊ laudis confessio: Nūqđ dñs ih̃s xp̃s hēbat pccm̃? Et tñ ait. cōfiteor tibi pater dñe celi ⁊ terre Cōfessio ē ergo in laude Proinde qđ accipiendo. cōfiteātur tibi dñe oīa opa tua? Laudēt te oīa opa tua Sed talis q̃stio redit ad laudē qualis erat in confessione Si em̃ p̃ptēa confiteri non poterāt terra ligna q̃q; insensata qā vocem non hñt confitendi. ideo nec laudabūt. quia vocem non hñt predicādi Nonne tñ oīa tres illi pueri enumerāt deābulātes inter flāmas innoxias. q̃bus spaciū erat nō solum nō ardēdi sed etiam laudādi deum. oībus dicūt a celestibus vsq; ad terrena. bñdicite. ymnum dicite ⁊ superexaltate eum in secula? Ecce quomodo dicūt ymnum Nemo h̃ sentiat q̃ mutus lapis aut mutum aīal habeat rationem intelligēdi deum. Hoc qui putauerūt multum a veritate aberrauerūt: Deus ordinauit om̃ia ⁊ fecit om̃ia. quibusdam dedit sensum ⁊ intellectum ⁊ immorta-

litatem sicut angelis. q̃busdam dedit sensum ⁊ intellectum cū mortalitate sicut hominibus. q̃busdam dedit sensum corporis nec intellectū nec immortalitatem sicut pecoribus mutis. q̃busdam verō nec sensum nec intellectū nec immortalitatem. sicut herbis lignis lapidibus. tñ ⁊ ipsa in genere suo deesse non possunt. ⁊ gradibus quibusdam ordiāuit creaturam. a terra vsq; ad celum. a visibilibus ad invisibilia a mortalibus ad immortalia. ista cōtextio creature. ista ordinatissima pulchritudo ab imis ad summa cōscendēs. a summis ad yma descēdēs. nūq; interrupta sed dissimilibus tempata. tota laudat deum: Quare ergo tota laudat deum? Quia cum eam consideras et pulchram vides. tu in illa laudas deum Vox quedā est mute terre spēs terre. Attēdis eius speciē. vides eius fecunditatem. vides eius vires quomodo concipiat semen. quomodo plerūq; afferat qđ nō est semiatum. vides ⁊ cōsideratiōe tua tāq; interrogas eam. ⁊ ipa inquit interrogatio ē Cum autē acquiris ammirans ⁊ p̃scrutatus fueris. ⁊ magnam vim magnam pulchritudinem preclaram q̃ virtutem inuenieris. quoniam apud se ⁊ a se habere hanc virtutem non posset. cōtinuo tibi venit in mētem. quia nō potuit a se esse nisi ab illo creatore. ⁊ hoc qđ in illa inuenisti vox confessionis ipsius est: vt laudes creatorem: Nonne considerata vniuersa pulchritudine mundi huius. tāq; vna voce tibi spēs ipa rñdet. nō me ego feci s; deus? Ergo confiteātur tibi domine oīa opa tua. ⁊ sancti tui bñdicāt te. vt in confessione opex tuorū scī tui te benedicāt. ip̃i sancti tui inspiciāt

242
creaturā confitentē. ⁊ illoꝝ vocē au
di bñdicētē. Eteñ cū scī tui bñdicant
te. qđ dicūt. **G**loria regni tui dicēt. ⁊
potētiā tuā loquēt. Qm̄ potēs de⁹
qđ fecit terrā. qđ potēs de⁹ qđ impleuit ē
rā bonis. qđ potēs de⁹ qđ dedit vitas
suas p̄p̄is aīalib⁹. qđ potēs de⁹ qđ se
mina diūsa dedit viscerib⁹ terre. vt
germiārēt tātam varietatem fruc
tuum cū tāta specie arborum. Qm̄
potēs deus. qm̄ magn⁹ de⁹. Tu in
roga. creatura rñdet. ⁊ de respōsio
ne t̄q̄ cōfessiōe creature tu sancte dī
bñdicis deū. ⁊ potētiā loqueris:

Ut notam faciāt filiis hoīm po
tētiā tuā: ⁊ glām magnitudinis
decoris regni tui Sancti q̄ tui com
mēdāt glām magnitudinis decoris
regni tui. magnitudinis decoris glo
riam Est quedā magnitudo decoris
regni tui. hoc est regnum tuum ha
bet decorem ⁊ magnitudinem. Qñ
qđem quicquid habet decorem a te
habet decorē. ipm̄ regnū tuū qualē
decorē hēt. Nō nos terreat regnū
hēt ⁊ decorē qđ delectemur. Eteñ qđ
le illud decus est. Quo p̄fruet⁹ sanc
ti q̄bus dicetur. venite bñdicti p̄is
mei p̄cipite regnū Dñi ibūt. Quo i
būt. Videte frēs. ⁊ si potestis quā
tū potestis cogitate decorem regni
illius qđ v̄eturū est. Vnde est in ora
tione nostra. adueniat regnū tuum
Ip̄m em̄ regnū optamus vt veniat
hoc regnū v̄eturū sancti p̄dicāt. Qdū
dum istū attendite. decorem habet.
Quem decorē hēt. Terra mare aer
celū sydera. ōnia hec nōne oēm cōsi
deratorē terrēt. Nōne pulchritu
do ipsa sic eminet. vt qđ pulchrius
nichil inueniri possit. Et hic viuīs in
isto decore in ista pulchritudinē p̄pe
iā ineffabili Ip̄ic viuūt tecū ⁊ v̄miculi
⁊ mures. ⁊ oīa terre repētia tecū vi

uūt in decore isto Quale dec⁹ ē illi⁹
regni. vbi tecū nō viuūt nisi āgeli.
Nō pax fuit vt diceret glām deco
ris Potuit em̄ dici ⁊ glā decoris cu
sullibet speciei etiā in h̄ mūdo cōsti
tute. vel de terra virētis vel de celo
fulgētis. s; magnitudinis decoris regni
tui aliqđ p̄mēd⁹ qđ nōdū vide⁹ qđ nō
dū visum credi⁹. qđ creditū cōsidera
m⁹. p̄p̄t cui⁹ desideriū oīa sustiēm⁹.
Est ergo magnitudo decoris cuius
dam. ametur añq̄ videatur. vt cum
visa fuerit teneat. **R**egnū tuū Qđ
regnū dico. **R**egnū oīm sc̄loꝝ.
Nā ⁊ regnū hui⁹ seculi hēt decorem
suū. sed nō est ibi magnitudo illa de
coris q̄lis est in regno oīm sc̄loꝝ.
Et dñatio tua in ōni gnātione et
gnātiōe Hec ē illa repetitio. vel om
nē gnātione significās. vel genera
tione illā qđ erit post hāc generatio
nē. **F**idelis dñs in v̄bis suis ⁊ sanc
tus in oīb⁹ opib⁹ suis. Fidelis in v̄
bis suis. Quid em̄ p̄misit ⁊ nō de
dit. Fidelis dñs in v̄bis suis Adhuc
qđā p̄misit ⁊ nō dedit. sed credat⁹ illi
ex h̄is qđ dedit. Fidelis dñs in v̄bis
suis Possum⁹ illi credere t̄m̄mō di
cētī Nōluit sibi credi dicenti. sed vo
luit teneri scripturam scām. quomo
do si diceret alicui homini cum ali
quid p̄mitteres. nō michi credis ec
ce scribo tibi. Eteñ quia generatio
vadit ⁊ generatio venit. ⁊ sic trans
currūt ista secula cedentib⁹ succedē
tibus q̄ mortalibus. scriptura dei
manē debuit ⁊ qđā cyrographū dī
qđ oēs trāseūtes legerēt. ⁊ v̄iā p̄mis
sionis ei⁹ tenerēt. Et q̄ta sunt qđ red
didit ex isto cyrographo. Dubitant
hoīes credē illi de resurrectiōe mor
tuoz ⁊ de futuro sc̄lo qđ solū iā red
dēdū restat. qñ si faciat rōnē cū infi
delib⁹. erubescūt infideles Si dicat ti
99 iij

bi deus cyrographū meū tenes. iudiciū pmissi direptione bonorum et malorum. regnū sempiternū fidelibus et non vis credere? Ibi in cyrographo meo lege omnia quae tibi promissi. deduc mecum rationem. certe vel computando quod reddidi potes me credere redditurū ēē quod debeo: In ipso cyrographo habes promissum unicū filiū. cui non peperi sed pro vobis omnibus tradidi eū. iam computa redditis lege cyrographum: Promisi ibi pro filiū meū pignus spiritus sancti me daturū. computa redditū: Promisi ibi sanguinem et coronas martirū gloriosissimorum. computa redditurū amoneat te massa debiti mei Sed haec gloria martirū ut reddetur tibi promissa in cyrographo. ubi scriptū est. propter te mortificamur tota die. ut haec redderet fremuerūt gentes et populi meditati sunt inania. astiterūt reges terre et principes conuenerūt in unū aduersus dñm et aduersus xpm ei⁹: Principes conuenerūt in unū. conspirantes aduersus xpianos Quid? Ipsoꝝ regū fidei nonne et promissi in cyrographo. et reddidi in effectu? Attēde ubi promissi. adorabūt eū omnes reges terre. omnes gentes seruiēt illi: Ingrate. legis debitū. cernis redditum. non credis promissum? Lege aliud in cyrographo meo. quā fremuerūt gentes. quā inimici mei dixerūt mala michi. haec ē xpo. quā morietur et peribit nomē eius: Quā em̄ omnia fecerūt atq; dixerunt. lege quod promissi cui me soluendo obstringi: Preualebit dñs aduersus eos et exterminabit omnes deos gentiū terre. et adorabūt eū unusquisq; de loco suo Nepe iam pualuit. exterminauit omnes deos gentiū terre: Neone et haec facit. et haec reddit: An oculos oim pōit solutionē debitorū suoz: Quedā reddidit sub maioribus nostris quā nos non vidim⁹.

quodā reddidit temporibus nostris quā illi non viderūt: Per omnes generationes reddidit quae scripta sunt. et quod restat non ei credituris hijs omnibus redditis: Quid ei restat? Ecce fecisti rationem. tanta reddidit. nūquid propter pauca residua infidelis est factus? Absit: Quare? Quia fidelis dñs in vobis suis. et scūs in omnibus opibus suis: **C**onfirmat dñs omnes decedentes Sed quos omnes decedentes? Omnes omnino decedentes. sed modo quodā decedentes Item multi decedunt ab eo. multi aut decedunt a cogitationibus suis: Si habebat malas cogitationes decedunt ab eis. et confirmat dominus omnes decedentes Qui aliqd amittunt in isto seculo et sancti sunt. veluti ex honoratur in isto seculo. ex diuitiis fuerunt pauperes. ex honoratis fuerunt abiecti. et tñ sancti dei sunt. tñ decedentes sunt Sed confirmat dñs omnes decedentes: Septies em̄ cecidit iust⁹ et resurgit. impij aut infirmabuntur in malis Quā mala accidunt impijs infirmantur ibi Quā mala accidunt iustis. confirmat dñs omnes decedentes: Deciderat iob a gloria pristinae lucis temporalium rerū quibus nitebat. ad temp⁹ deciderat a gloria dom⁹ suae: Vultis nosse quātū deciderat? In stercore sedebat. et confirmauit dñs decedentem: Quātū confirmauit? Ut et in ipso graui vulnere quo pro totū corpus percussus erat responderet uxori temptati quā solā sibi dyabolus reliquerat adiutricē. locutae tanquam vna ex insipientibus mulieribus. si bona precepimus de manu domini mala non sustineamus? Quomodo confirmauerat decedentem? Confirmat dominus omnes decedentes: Cum ceciderit inquit iustus non conturbabitur. quoniam dominus confirmat manū eius **E**terigit omnes elisos. omnes

ad septinentes: Nam deus supbis
refistit: **O**culi oim in te sperat: et
tu das escam illis in oportunitate:
Propterea tunc reficiens egrotu in op=
tunitate qm debet accipe tunc das. et
qd debes hoc das. Itaq; aliqui desi=
deratur ab illo et no dat. nouit hora
dadi q curat Quare ista dico frs?
Ne qs qm forte no fuerit exaudit?
aliquo iustu petes a deo. nam qm in=
iustu aliquo petit in pena sua exaudit?
sed aliquid iniustu no petes si forte
no fuerit exauditus. no minuatur a
nimo no deficiat. Expectet oculi ei?
ad escam qua ille dat in optunitate.
qm no dat. io no dat ne oblit qd dat:
Neq; em aliquo iustu petebat apls
qm rogabat ut auferet ab eo stimu=
lus carnis angel sathane a quo cola=
phizabatur. et tm rogauit et no acce=
pit. qa tep adhuc erat exerce de ifir=
mitatis no esce optunitatis Sufficit
inquit tibi gra mea. na vt in infirmi=
tate pficitur Dehit iob teptadu dya=
bolus et accepit: Attedite frs mei
magnu misterium discedu repeten=
du tenedu aio nuq obliuiscedu pp=
habudati teptationu in isto seculo
Quid dicam? Reuera comparad?
apostolus dyabolo? Apostolus ro=
gat et no accipit. dyabolus petit et
accipit Si no accepit apostolus p=
ter pfectionem suam. accepit dya=
bolus ad dampnationem suam:
Deniq; ipse iob accepit sanitatem i
optunitate. dilatus aut ut pbaetur
et diu sedit in vulnere et multa dixit.
et rogabat deu ut auferetur ab eo is=
ta et deus non auferabat. Citius dy=
abolum exaudiuit ad eum temptan=
dum. q ipsum iob ad sanandum
Discite ergo no murmurare aduer=
sus deum et quando non exaudimini
ne deficiat i vobis quod supra scrip

243
tum est. p singulos dies benedica;
te. Ipse filius ipse vnicus pati utiq;
venerat soluere quod no debebat.
mori in manibus pccoz. sanguine
suo delere cyrographu mortis nre.
ad hoc venerat. et tamen ut ostederet
exemplu pacencie. transfigurauit
corpus humilitatis nostre pforme
corpori gle sue. Pater inquit si fie=
ri potest traseat calix iste a me Et ut
impleret quis no acciperet qd pete
videbatur p singulos dies bndica te.
veru n qd ego volo ait sed qd tu vis
pater. **O**culi oim in te sperant. et tu
das escam illis in optunitate **A**pe=
ris tu manu tua; et imple sone aial
benedictione Et si no das aliquando
das tm in optunitate Differs no au=
fers. et hoc in optunitate **I**ustus
dñs in omnib vjs suis Et qm cedit
et qm curat iustus est. et apud deum
iniquitas no est. Deniq; oim sancti
in tribulatioibus constituti prius ius=
ticia eius laudauerut et sic beneficia
petiuerut. prius dixerut iustum est
qd facis Sic rogauit daniel. sic alij
sancti. iusta sunt iudicia tua. bn pas=
si sumus recte passi sum? No dede=
runt deo iniusticiam. no ei dederut i=
iquitatem et infipietia Laudauerut
pmo flagellatem. et sic senserut ciba=
tem. Iustus dominus in omnib?
suis. Ne o putet illu iniustu qm mali
aliquo forte patitur. sed iphus iustici=
am laudet. et sua iniusticia accuset.
Iustus dñs in omnibus vjs suis.
Et sanct in omnib opibus suis
ppe est dñs oib inuocatibus eum.
Et vbi est illud. erit em cum inuoca=
bunt me et no exaudiam eos. Ergo vi=
de qd seqtur **O**mnib q iuocat eu i
veritate Na mlti eu iuocat n i vita=
te. aliud ab illo qrut no ipm querut.
Quae amas deu. Qd dedit michi sa

nitatem Istud manifestū ē. ipse dedit
Nō em̄ ab ullo ē vlla salus. nisi ab il
lo Quia dedit michi inq̄t vxorē diui
tē q̄ nichil hēbam. & seruiētē michi:
Et hoc ipse dedit. vix dicis: Dedit in
q̄t filios & multos & bonos. dedit fa
miliā dedit ōnia bona: Ideo amas
iō nichil āplius queris: Est o esuriēs
adhuc pulsa ad ianuam patrisfamili
as. hēt adhuc qd̄ det. In mēdicatē
es cū ōib⁹ hīs q̄ accepisti. & nescis:
Dānosam carnē mortalitatē adhuc
portas. st olam illā glē immortalitatis
nūqd̄ accepisti. & q̄n iā faciat⁹ nō ro
gas: Beati q̄ esuriūt & sitiūt iusticiā
q̄a ipsi saturabūtur Ergo si bon⁹ est
de⁹ q̄a ista tibi dedit. q̄tū beatior e
ris cū seipm̄ tibi dederit: Desiderasti
tāta ab illo. rogo te desidera & ipm̄:
Neq̄ em̄ vere dulciora sunt ista q̄
ille. aut ex aliq̄ pte cōpāda sunt illi:
Ergo qui deū ipm̄ a quo accepit de
quibus gaudet p̄pōit hīs ōib⁹ reb⁹
quas accepit. ipse inuocat deū in ve
ritate Nam vt noueritis si talibus
hōibus p̄pōatur & dicatur. qd̄ si ista
ōnia de quibus gaudes velit tibi au
ferre de⁹. iā nō amabitur. nō erit q̄
dicat. dñs dedit dñs abstulit sic⁹ do
miō placuit. ita factū est. sit nomen
dñi bñdictū: Sed forte q̄a abstulit
quid dicitur: De⁹ quid tibi feci: Qua
re michi abstulisti & illis dedisti: In
quis das. & tuis tollis: Accusas deū
q̄si iniustū. & laudas te q̄si iustū Cō
uertere. accusa te. lauda illū Tunc e
ris rectus. cū in ōibus bonis q̄ fa
cis de⁹ tibi placet. in ōib⁹ malis q̄ pa
teris de⁹ tibi nō displicet Hoc ē iuo
care deū in veritate. q̄ sic inuocāt do
minū exaudit eos: p̄pe est. ibi ē. nō
dū dedit qd̄ vis. ibi est tamē. quō me
dicus si forte aliqd̄ iponat vel oculo
vel visceribus. quod p̄redo sanet. si

roget eger vt tollatur illi. medicus
expectat tēpus. si facit quod rogat
eger. nō tamē recedit Et p̄pe est & si
facit. & ideo magis nō facit q̄a p̄pe ē
Curādo em̄ imposuit quod impo
suit. & curādo nō facit qd̄ rogatur:
Nō te exaudit ad p̄ntem volūtate;
exaudiēdo ad futurā sanitatem. & hī
vtiq̄ ad volūtate: Nā utiq̄ san⁹ eē
vult etiā q̄ vti si vult p̄pe ē ergo dñs
ōnibus inuocātib⁹ eum Sed quibus
ōnibus: Omnibus qui inuocāt euz
in veritate: Tales om̄s confirmat
decidētes. qui inuocāt eum in veri
tate: **V**olūtatem timētium se fa
ciet: Faciet faciet. & si nō faciet ad
horam. tamē faciet: Certe si ideo ti
mes deū vt tu facias ipsius volūta
tem. ecce & ipse quodammodo mi
nistrat tibi. facit volūtatem tuā:
Et preces eorum exaudit. & sal
uos faciet eos: Vides ad hoc exau
dire medicum. vt saluos faciat: Quā
hoc: Audi aplm̄ dicētem. spe em̄ sal
ui facti sum⁹. spes autem que vide
tur nō est spes. si autem quod nō vi
demus speramus p̄ paciētiam ex
pectamus: salutem scilicet q̄ dicit
petrus paratam reuelari in tempo
re nouissimo: **Q**uī odit dñs oēs
diligētes se. & om̄s pccōres disperdet
Vidētis q̄a est apud eū seueritas. a
put quē tanta suauitas: Saluos fa
ciet oēs sperātes in se. oēs fideles
oēs timētes se. oēs inuocātes se in
veritate. & oēs pccōres disperdet:
Quos om̄s pccōres. nisi p̄seueran
tes in peccatis. deum non se rep̄hē
dere audētes. cōtra deū cotidie dis
putātes. veniā delictorū despātes. &
ex ipsa despatione delicta cumulan
tes. aut veniā sibi p̄uerse p̄mittē
tes. & ex ipsa p̄missione a peccatis &
impietate nō recedētes: Veniet tē

244
pus ut separaretur isti omnes. et fiat ille
due partes una ad dexteram altera ad si-
nistram. accipiant iusti regnum eternum.
eant illi in ignem eternum. et omnes peccato-
res disperdet: Quoniam hec ita sunt et audi-
vimus benedictionem domini opera domini mirabili-
a domini misericordias domini severitatem domini puden-
tiam in omnibus operibus eius. confessionem
omni opere eius. quod in laude eius conclu-
dat attendite. **L**audem domini loquetur
os meum. et benedicat dominus caro nomen
sanctum eius in seculum et in seculum se-
culi:

Expl. ps. centesimus quodagesimus quar-
tus. Incipit centesimus quodagesimus
quintus:

O Felicie spiritus nostri divina can-
tica. ubi et fletus sine gaudio
non est. Fideli homini et peregrino in secu-
lo nulla est iocundior recordatio. quam
civitatis ubi peregrinatur. Sed recor-
datio civitatis in peregrinatione non est
sine dolore atque suspirio. spes tamen re-
ditus nostri certa etiam peregrinando
tristes consolatur et exhortatur: Re-
cipiat cor vestrum verbum dei. et possessor verum
predicet sibi possessionem suam id est
mentes vestras ne auertantur in aliud.
Unusquisque vestrum totus hic fit. ut hic
non sit. id est totus fit in verbo dei quod solet
in terra. ut ab eo exaltetur et non sit in
terra. id est enim deus nobiscum ut et nos cum
illo. Qui enim ut nobiscum esset descendit
ad nos. facit ut cum illo possumus ascen-
dere ad se. Interim ipse peregrina-
tionem nostram non fastidiuit. quia
nusquam est peregrinus qui condi-
dit omnia. Ecce psalmus sonat. cu-
iusdam vox est que si vultis vestra
est. exhortatis animam suam ad laudan-
dum deum et dicetis sibi:

Psalmus:

Lauda anima mea dominum. Aliquon-
do enim in tribulationibus atque in tem-
poralibus precibus vite velis nolis com-
batur anima. cui perturbatio in alio
psalmo alloquitur dicens: Quare tristis
es anima mea et quare conturbas me? Ut
autem auferat ei eandem perturbationem
suggerit gaudium novum de rebus de spe.
et ait illi perturbate et anxie tristi et me-
reri. Spera in domino quoniam adhuc confite-
bor illi. Spem quam se erexit et in con-
fessione constituit. quasi diceret ei
anima sua que illum tristitia contur-
babat. quid michi dicis spera in deum?
Revocat me conscientia peccatorum: Ego
novi que commisi. et dicitur spera in
deum. Commisisti verum est. unde
tamen speras? Quoniam confitebor illi.
Sicut odit deus peccata sua defendentes.
sic subleuat confitentem. Itaque ergo ac-
cepta spe. que spes non potest esse sine gau-
dio. Quis in rebus firmis difficilibus
istam vitam et plenam percellat et tempesta-
tum. hac tamen spe erecta anima quia gau-
det in spe sicut dicit apostolus. spe gauden-
tes in tribulatione patientes. accepit
erectioem quandam in deum ut laudet deum.
et dicit ei lauda anima mea dominum. Sed quis
dicit et cui dicit? Quid dicimus fratres?
Caro dicit lauda anima mea dominum.
Et potest caro bonum consilium anime sug-
gerere. ut multum sit edomita caro et a
domino impertitis viribus nos-
tre servituti subiecta. ut omnino ita
serviat nobis sicut conditionale
mancipium? Sufficit ut non im-
pediat: Deinde karissimi ubique con-
silia a melioribus petuntur. et si bo-
num quiddam est anima nostra. et
bonum quiddam est caro nostra.
quia utrumque ille creavit qui fecit
omnia bona valde. quamvis ergo
in generibus propriis utrumque sit bo-
num. tamen dicit apostolus. corpus quidem

mortuū ē ppter pccm: Est itaq; & il-
lud corp⁹ q̄le nobis p̄mittitur & nō
dū habem⁹. in cui⁹ redēptione spe
gaudem⁹ dicēte ap̄lo. in nobismet-
ipsis ingemiscim⁹ ad optioēz expec-
tātes redēptioēz corp̄is nostri. spe
em̄ salui facti sum⁹. spes at̄ q̄ videt^r
nō est spes. qđ em̄ videt q̄s qđ spat.
fi at̄ qđ nō videm⁹ sp̄am⁹ p̄ paciētiā
expectam⁹. q̄uis q̄ bonum aliqđ sit
corp⁹ n̄rm. tñ qđiu mortale ppter
pccm. qđiu indigēs. qđiu corrupti-
bile. qđiu ita mutabile. vt ne pūcto
qđē t̄pis cōsistat in se. pculdubio ta-
le ē vt optem⁹ redēptionē illi⁹ q̄ sit a-
liqñ nō tale Sed q̄le erit aliqñ? Qua-
le idem ap̄ls dicit alio loco. optet
corruptibile hoc induere incorrup-
tionē. & mortale hoc induere imor-
talitatem: Sed etiā cum fuerit tale
corpus nost̄. corp⁹ iā celeste & spū-
ale. corpus āgelicū in societate āge-
loz. nec sic dabit cōsiliū aīe: Sp̄ em̄
corp⁹. qm̄ corp⁹. infra aiām est. & q̄-
uis aiā vilis excellētissimo corpe ex-
cellētior inuēitur: Ne vobis hoc q̄si
mirabile videatur. qā & vilis aiā q̄li-
bet peccatrix melior ē quolibz mag-
no & p̄stātissimo corpe. nō est meli-
or meritis. sed natura: Est qđem a-
nima peccatrix. est q̄busdā cōcupis-
cētiaz sordib⁹ inq̄nata. tñ meli⁹ est &
si sordidū aux. q̄ purgatissimū plū-
bum: Ita currat anim⁹ vester p̄ cūc-
ta creature. & videbitis qđ dicimus
nō esse incredibile. & q̄uis anima vi-
tupabilis sit. tñ laudabilior corpōē:
Duo qđam sunt aiā & corp⁹. aiāz vi-
tupero. corpus laudo: Aliām vitu-
pero qā iniq̄ est. corpus laudo quia
sanum est. tñ in suo genere aiām lau-
do vel in suo genere corp⁹ laudo vel culpo:
Si me interrogēs qđ sit meli⁹. vtrū

qđ vituperavi an quod laudavi. mi-
rabilem respōsionē recepturus es.
Ego certe illud vitupavi. & ego hoc
laudavi Interrogatus tñ qđ sit me-
lius. r̄ndeō ēē meli⁹ qđ vitupavi eo
qđ laudavi Si miraris in h̄is duo-
bus. attēde illa duo in p̄m̄p̄posita
q̄ commemoravi de auro & plumbo.
Ecce vitupavi aux. nō bonū aurū
sordidū est. nō ita fulget. nō ita pur-
gatū. hoc plumbū optim. nichil pur-
gatius. illud vitupavi h̄ laudavi. et
posui an̄ te vtrūq; vitupās vnū lau-
dās aliud. Post hāc vitupationem
laudationem q̄ meā interroga me
qđ horū sit meli⁹: R̄ndebo. aux meli-
us est etiam sordidū q̄ plumbū pur-
gatum: Vñ melius? Et q̄re vitupas-
ti: Quae vitupavi? Quia nōdū est
aux qđ p̄t esse. qđ p̄t esse purgatum
& melius. qā nōdū purgatū ē vitup-
atū ē: Plumbū q̄re laudatū est: Qu-
iam purgatum est. ita vt melius ēē
nō possit: Item dicis michi equum
optimum & hominem pessimum. ta-
men equo laudato preponis homi-
nem vituperatum: Si em̄ interro-
geris ex h̄is duobus quid sit meli-
us. responsurus es homo. nō me-
ritis sed natura: In artibus dicis
optimum sutozem. verbī gratia. &
reprehendis aliquem iurisperitum
q̄ multas leges ignoret: Sutozem
laudasti. iurisperitum rep̄hen-
disti. ex h̄is tamen duobus quere
quis sit melior: Imperitior iurispe-
ritus perfectio sutozi preponitur:
Intendat caritas vestra. ita mul-
tis rebus laudatis alijs q̄ vitupe-
ratis. interrogati plerūq; res vi-
tupatas preponimus reb⁹ laudat⁹.
Natura anime prestātior ē q̄ natu-
ra corp̄is: Excellit multū. res spūa-
lis est. res incorporea est. vicina est

substantie dei: Inuisibile quiddam est.
regit corp⁹ mouet membra. dirigit sen-
sus. ppat cogitationes. exerit actio-
nes. capit rex infinitar⁹ ymagines:
Et qs est tade frs karissimi q suffi-
ciat laudib⁹ aie: Et si in aie laudibus
deficitur. q laus est ei⁹ q aiā cōdi-
dit: Et tñ tāta est eius grā. vt dicat
hō iste. lauda aia mea dñm Quis p̄t
laudare deū: Si diceret teipam lau-
da. fortasse deficeret. Lauda inq̄t de-
um Conare pietatis affcū. deficies
in laudib⁹ ei⁹: Expedi tibi deficere
laudādo deū. q̄ p̄ficere laudādo te:
Cū em̄ laudas deū z nō explicas qd
vis. extēditur in āteriora cogitatio
tua Ipsa extēfio capatiorē te fa-
cit ei⁹ quē laudas: Quis ḡ ē vt dicē
ceperā q dicit. lauda aia mea dñm:
Caro nō dicit. sed licet corpus āge-
licū iferi⁹ ē q̄ aia cōfiliū supiori dāe
nō p̄t: Infelix ē ipa aia. si a corpore
expectat cōfiliū Caro bene obediēs
famula ē aie Illa regit. hec regitur:
illa imperat. ista famulatur Qñ p̄t
caro dare hoc cōfiliū aie: Quis ḡ ē
q dicit lauda aia mea dñm: Nichil i-
uenim⁹ āplius in hoīe q̄ carnē z ani-
mā. tot⁹ hō hoc est spūs z caro: An
forte ipsa anima sibi dicit. z sibi quo-
dāmō ipat. z se exhortatur atq̄ exci-
tat: Quibusdā em̄ pturbatiōib⁹ ex q̄
dā sui pte fluitabat. ex qdā vero pte
qua iuocat mētē rōnalē. illā q̄ cogi-
tat sapiētā inherēs dño iā z suspi-
rās in illū aiāduertit qdā suas infe-
riores ptes pturbari motib⁹ sclari-
b⁹ z cupiditate qdam terrenor⁹ desi-
derior⁹ ire in exteriora. relinquere i-
teriorē deum Reuocat se ab exteri-
oribus ad interiora ab inferioribus
ad superiora. z dicit. lauda aia mea
dñm Quid tibi placet in seculo:
Quid est qd vis laudare. qd est qd

249
vis amare: Quacūq̄ corporeis sen-
sibus cōuerteris. occurrit tibi celū.
occurrit tibi terra. Qd amas in ter-
ra terrenū est. q̄cquid amas z i celo
corporeum est: Vbiq̄ amas z vbiq̄
laudas: Quomodo laudāus ē ille
qui fecit ista que laudas: Jam ergo
diu occupata viristi z desideriorum
diuersitate vberata portas plagas
saucia. diuisa p amores multos. vbi-
q̄ inquieta nūq̄ securā Colligē ad
teipsam. q̄cquid tibi foris placebat.
quere quē habeat auctorem Nichil
meli⁹ in terra verbi grā q̄ hoc z illd.
aurum argentum animalia arbores
amenitates. totam terram cogita:
Quid melius in celo. sole luna syde-
ribus: Totum celum cogita. ōnia is-
ta simul bōa valde: quia fecit deus
omnia bona valde Vndiq̄ pulchri-
tudo opis. que tibi commendat ar-
tificem: Adiraris fabricam. ama fa-
bricatore: Non occuperis in eo
quod factum est. z recedas ab illo q
fecit: Hec em̄ qbus occuparis s̄b te
fecit. quia sub ipso te fecit. Si here-
bis superiori calcabis inferiora. si
aut recedas a supiori ista tibi in sup-
plicium cōuertētur Sic em̄ factum
est frs mei. accepit homo corpus
tq̄ in famulatū. deū at dñm habēs
seruū corpus. habēs supra se cōdito-
rem. infra se qd sub illo cōditum est
In medio quodam loco rationalis
anima constituta. legem accepit. he-
rere supiori. regere inferiorem Re-
gere nō potest inferiorem nisi regat⁹
a meliore Trahitur ab iferioē. dese-
ruit ḡ meliore Nō p̄t regē qd rege-
bat. q̄a regi noluit a quo regebatur.
Modo ergo redeat. laudet Cōfiliū
sibi dat ex luce dei ipsa aia p rōnalē
mētē. vñ cōcipit cōfiliū fixum i ef-
nitate auctoris sui. Legit ibi qdā

tremēdum laudandū amādū deside
rādū et appetēdū. nōdū tenet. nōdū
capit Choruscatiōe qdam pstringi
tur. nō ē tam valida vt maneat ibi:
Itaq; ad sanitatē colligit se quādā
et dicit. lauda anima mea dominum.
Et quid est frēs? Nōne laudamus
dñm? Nōne cotidie ymnū cātamus?
Nōne cotidie pro modulo nostro
soāt os nostꝝ pturit cor nostꝝ lau
des dei? Et quid est qđ laudam?
Māgnū est qđ laudam. s; qđ lau
damus adhuc ifirmū est. qñ implet
laudatur excellētia laudati. Ecce hō
stat. cātāt deo aliqñ plicius. et sepe
labia mouētur ad cātū. cogitatio at
nescio p que desideria volat: Sta
bat g̃ mens nostra quodāmodo ad
laudem dei. et anima nostra p diuer
sas cupiditates vel curas negocioꝝ
huc atq; illuc fluitabat: Quasi desup
attēdit ipsa mēs ad fluitatē huc atq;
illuc. et ei⁹ inq̃etudinē molestiaꝝ qñ
cōuersa alloq̃tur. lauda aīa mea dñm
Quid est qđ de alijs rebus satagis?
Quid est qđ te occupat cura rerum
terrenarum atq; mortalium? Sta
mecum. lauda dñm: Et qñ ipa aīa p
gravata et nō valēs ita cōsistere vt
dignū est. rñdet menti: **L**audabo
dñm in vita mea: Quid est in vita
mea? Quia modo in morte mea suꝝ
Ergo prius exhortare te et dic. lau
da anima mea dñm: Rñdet tibi ani
ma tua. laudo q̃tū possum. tenuiter
exiliter infirmiter: Quare? Quia q̃
diu sum⁹ in corpe pegrinamur a do
miō Quae sic laudas dñm. nō pfecte
nō stabiliter? Interroga scriptu
ram. qđ corpe qđ corrūpitur aggra
uat aīam Corpus qđ corrūpit⁹ ag
grauat aīam inq̃t. et depmit terrena
inhabitatio sensum multa cogitatē
Tolle in corpe qđ aggrauat aīam et

laudo dñm Tolle in terrenā habita
tionē depmētē sensum multa cogi
tatē. vt a multis in vnū cōfluam. et
laudo dñm Qm̃ diu at ita sum. non
possum. pgrauor Quid g̃? Silebis
et nō laudabis pfectē dñm: Laudabo
dñm in vita mea: Quid ē in vita me
a? Spes mea tu es hic. spes mea es
tu hic dicim⁹. porcio at mea nō hic.
sed in terra viuētū: Nā ista trā mo
riētū ē. hac trāsimus. sed interest q
qm̃ et mal⁹ hō pegrīatur hic. et bon⁹
hō pegrīatur hic Nō em̃ bon⁹ tran
sit et mal⁹ hic pmaēt. aut mal⁹ trāsit
et bon⁹ hic pmaēt Ambo trāseūt. sed
nō ābo ad vnū Duo erāt. paup vlce
rosus ad ianuā iacēs diuitis. et diues
indut⁹ purpura et bysso in epulis co
tidie splēdide Ambo hic erāt. ābo h
trāherūt. sed nō ad vnū locū. Diuisa
loca suscipiūt. qđ diuisa merita pdu
cūt. Trāsit paup in sinū abrahe. et tñ
fit diues ad tormēta inferoꝝ Vicini
corpe in terra. ille in domo ille ante
ianuā. post mortē tñ sepati. vt di
cat abrahā. inter nos et vos capos
magnum firmatum est: Ergo fra
tres quoniam spes hic pascit. vita
autem nostra perfecta non est nisi
illa que promittitur. hic gemitus.
hic temptationes. hic angustie. hic
merores. hic pericula. laudabit ani
ma nostra dominum: Quomodo
laudandus est? Quod dicitur in a
lio psalmo. beati qui habitant in do
mo tua in secula seculorum lauda
bunt te. quando totum negocium
nostrum ipsa laus erit. Sed quādo
h? In vita mea Quō em̃ qđā posset
tibi dicere mors mea? Nñ mors tua?
Quia pegrinor a dñō Si em̃ herere
illi vita est. recedere ab illo mors est
Sed quid te cōsolat? Spes. Nā vi
uis i spe. de spe lauda de spe cātā Vñ

de mors tua est nō cātes. vñ viuis
cāta. **M**ors tua est de mer ore hui⁹
seculi. viuis in spe futurī seculi: Lau
dabo inq̃t dñm in vita mea: Et quō
laudabis dñm tuū. **P**sallam deo
meo q̃ diu sum: Qualis illa lauda⁹.
psallā deo meo q̃ diu sum: Videte
frēs mei q̃le erit illud esse. vbi sempī
terna laudatio erit. sempiternum
esse erit. Ecce modo es. nūq̃d psallis
deo tuo q̃ diu es: Ecce psallebas. a
uertisti te ad aliq̃d negociū. iā n̄ psal
lis. et es. Ecce es et nō psallis. fortas
sis etiā cupiditate inclinat⁹ ad aliq̃d
nō solū nō psallis. sed et offendis au
ditū ei⁹ et es. **T**ñ q̃ erit illa laudatio
vbi q̃ diu es laudas: Sed quid ait
q̃ diu sum: Aliq̃n forte nō erit. imo
inecñū erit ipm diu. et ideo vere diu
erit: **N**ā q̃cqd finē hēt in tpe. quālibz
lōgū sit. diu nō ē: Psallā deo meo q̃
diu sum. Interim bene laudabis do
minū in vita tua. psallis deo tuo de
futuro q̃ diu es. Bene q̃cqd de illo p̄
sumēdū ē hic spera: **N**ō nos deseāt
spes in ista pegriatiōe et tēptatione
in istis iprobitatib⁹ et infidijs iimici
circumstrepētib⁹ vndiqz tēpestati
b⁹ seculi. vndiqz in lāguorib⁹ cōstitu
ti. Quid g̃ faciem⁹: Audi q̃d seq̃tur:
Nolite cōfidere in principib⁹. Fra
tres magnū negociū hic accipimus
diuina vox est. et desup sonat nobis.
Modo em̄ nescio qua infirmitate
humana aīa qñ fuerit tribulata hic
desperat de dño. et vult p̄sumere de
homie: Dicitur hōi in afflictioe ali
qua cōstituto. est quidam hō mag
n⁹ p̄ quē possis liberari. arridet gau
det erigitur. Quod si dicatur libeāt
te deus. despatione frigescit. Pro
mittitur auxilium mortalis et gau
des. promittitur immortalis et tristis
es: Promittitur tibi q̃ liberet te

tecū liberādu. et tāq̃ aliquomodo
auxilio exultas. p̄mittitur ille libera
tor qui liberatore nō indiget. et qua
si ad fabulā desperas: De talibus co
gitatiōibus. longe peregrinantur.
vere misera et magna mors in eis:
Approquina. incipe desiderare.
incipe querere et agnoscere eū a quo
factus es: **N**ō em̄ deseret opus suū
si ab ope suo nō deseratur. **C**ōuerte
ergo te ad illū cui dicis. laudabo do
minū in vita mea psallā deo meo q̃
diu sum. **M**onet ei⁹ nos iam imple
tus spū tātō iste. et dicit q̃si lōge re
motis et longe peregrinatibus et n̄
solum deū nō volētib⁹ laudare sed
nōdum vel de deo sperātibus: **N**o
lite cōfidere in principes: **E**t in fi
lios hoīm in quib⁹ nō est salus: **I**n
vno filio hōis salus. et in ipso nō q̃a
filius hominis sed quia filius dci. n̄
p̄pter id quod suscepit ex te. sed p̄
id quod seruauit in se: Ergo in nul
lo homine salus. quia et in illo ideo
salus quia deus. qui est super om
nia deus benedictus in secula: De
xp̄isto dictum est. ex quibus xp̄is
tus secundum carnem. Ex quibus:
Ex iudeis ex patribus xp̄istus se
cundum carnem: Sed numquid h̄
totū xp̄istus q̃d secūdu carnem:
Non: **N**eqz em̄ scdm carnem idem
super omnia benedictus in secula:
Gō i illo sal⁹ q̃a dñi ē sal⁹. Dicit ei ali⁹
ps. dñi ē sal⁹ et sup pplm tuū bñdcō
tua. Et fine cā sibi arrogāt hoīes. q̃a
dāt salutē. sibi dent. **R**ñde supbo hōi
glaris q̃a dicis te dāe m̄ salutē. t̄ da:
Vide si hēs eam. cōsiderās bñ fragi
litate tuā. vides q̃a nōdū hēs. Ergo
noli monere vt expectē a te. s̄ expec
ta mecū. **N**olite cōfidē in pncipib⁹.
et in filijs hoīm in quibus nō est sa
lus: Ecce nescio qui principes p̄ce

deus. Tu eris possessio ei⁹ ut colar⁹ ab eo. et ipse erit possessio tua ut colas eum. Nam et tu colis deum. et coleris ab eo. Recte dicitur colo deus quod autem colo a deo? Inuenim⁹ apud ap^lm. dei inquit agricultura dei edificatio estis. et dñs. ego sum inquit vitis vos estis sarmēta. et pater me⁹ agricola. Colit te ergo deus ut sis fructuosus. et colis deū ut sis fructuos⁹. Tibi bonū est quod te colit deus. tibi bonum est quod colis deum. Cultor deus si recedat ab hoīe desert⁹ fit ipse homo. cultor homo si recedat a deo desertus fit ipse homo: Nec crescit deus accedēte te. nec decrescit discedēte te. Ergo erit hic possessio n^{ra}. ut nos pascat. et erim⁹ possessio ei⁹ ut nos regat. Spes ip^hus i dñm deum ip^hus Quis est iste dñs de⁹ ip^hus? Attēdite frēs. multi em̄ hñt multos deos. et dicūt eos dños suos et deos suos. Sed dicit ap^ls. Et si sunt qui dicūtur dñi siue in celo siue in terra. quāmodum sunt dñi multi et domi multi. nobis tñ vnus de⁹. p^r ex quo omnia. et vnus dñs ihesus xpist⁹ per quem omnia. Ergo ipse fit spes tua dñs deus tu⁹. in illo fit spes tua. In dño deo suo est spes etiam illi⁹ qui colit saturnū. in dño deo ip^hus est spes qui colit martem. qui colit neptunū. q̄ colit mercuriū. plus addo. q̄ colit vētem. de quibus dictum est. quorū deus vēter est. Ergo ille illius de⁹. atq̄ ille illi⁹. qd̄ huius beati? Quia spes ip^hus in dño deo ip^hus? S; quis est iste? **Q**ui fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt. Frēs mei. magnū deū habem⁹. Benedicamus nomē sanctum eius. q̄a dignatus est facere nos possessioēz suā. Nōdū vides dñm. nō potes amare plene qd̄ nōdū vides. q̄ vides

ip̄e fecit. **A**diraris mūdū. q̄re nō artificē mūdī? Suspicias celū et exhorrescis. cogitas vniūsam trā et cōtre miscis maris magnitudinē. Quando cogitationē occupas respice innumerabilitatem stellaz. respice tāta genera seminū tantas diuersitates animalium. q̄cqd̄ natat in aq̄s. repit in terra volitat in aere circuit i celo. omnia ista q̄ magna q̄ p̄clara q̄ pulchra q̄ stupēda? Ecce q̄ fecit hec oia de⁹ tu⁹ est. Done ibi spem tuā ut sis beat⁹. Spes illi⁹ in dñm deū ip^hus. Quē? Qui fecit celū et terrā. mare et omnia q̄ in eis sūt. **A**dagnū habemus deū. attēdite frēs magnū bonū deū faciētē talia. Quid ḡ hinc cogitauit de⁹ ut faceret? Si tñ dicēdū est de deo cogitauit celū et terrā mare et omnia q̄ in eis sunt. Forte dicitur⁹ erat homo iste. video qd̄e oia magna ista. celū et terrā mare fecit de⁹. qñ me cōputat de⁹ inter ea q̄ fecit? Et vere ego p̄tineo ad curā ip^hus. et mō de me cogitat deus. aut scit an viuā? Quid ē h̄ qd̄ dicis? Non surrepat tibi mala cogitatio in cor. de hys esto de qui b⁹ pauloāte loq̄bamur. laudabo dominū in vita mea psallā deo meo q̄ diu sum. S; iste talis alloq̄r nescio q̄s trepidos. q̄s exhortatur. et quasi vetat ne desperent de se quia n̄ sunt in computo dei. **A**dultorum em̄ sūt tales cogitationes. sed ideo desert et pergunt per quelibet peccata. q̄a nō credūt curare deum qd̄ agant. Audi eloquia diuina. nolite despāe. qui curauit facere te. nō curat reficere te? Nonne deus tuus est. qui fecit celum et terram et mare? Si ista sola diceret. forte rñderes. tu de⁹ q̄ fecisti celū et trā et maē. magn⁹ de⁹. s; nūqd̄ cogitat de me? Et ipse te fecit dicetur tibi. Quō? Nūqd̄ ego sum

celum . aut ego sum terra aut ego
sum mare? Et quid es? Manifestū
est. nec celum sum nec terra suz nec
mare sum. sed in terra sum Vel hoc
concedis michi quia in terra es Au
di quia nō tantum celum z terram z
mare deus fecit. fecit em celum z tē
ram z omnia que in eis sunt: Si er
go omnia que in eis sunt. z te Naz
dico te. passerem locustā vmiculum
nichil horū nō ille fecit. z cura est illi
de omnibus: Nō ad preceptum cu
ra est. nam preceptum soli homi de
dit Dicit em psalmus. homines z iu
mēta saluos facies domine. secūdu
multitudinem misericordie tue de?
Multitudinez inquit misericordie
tue. secūdu hanc saluos facies ho
mines z iumenta. Et apls: Num
quid de bobus cura est deo? Et hac
de bobus cura nō est deo. hac homi
nes z iumēta saluos facies domiē:
Numquid contraria sunt ista? Nū
quid ergo ait apostolus. numqd de
bobus p̄tinet ad deum? Vbi est pre
ceptum. boui trituranti os nō ifre
nabis. vbi de bobus non cogitauit
deus? Itaqz quosdā boues voluit
significari: Nō em hoc curat deus
monere quid agatur cum bobus.
habet hoc natura ipsa humana. sic
factus est homo vt nozīt consulere
iumentis suis. nec inde precepta a
deo accepit. sed insinuatū est illi i
mentem a deo vt possit z sine p̄cep
to facere. fecit illū talem deus Sed
quomodo regit pecus regēdu ab
alio. ab eo a quo regitur p̄ceptū ac
cepit Ad p̄cepti ergo tenorem nō ē
de bobus cura deo. ad p̄uidētiā vni
uersitatis qua creauit omnia z mū
dum regit. homiēs z iumēta saluos
facies domiē Intēdat caritas v̄za:
Ihic forte aliquis dicat michi. de no

uo testamēto est quia nō de bobus
p̄tiet ad deum. homiēs z iumēta sal
uos facies domiē d veteri testamē
to est Sūt qui calūpniētur z dicant
nō sibi cōsoāre ista duo testamēta:
Ne forte aliud dicat in vetere aliud
in nouo. z flagitet de me sentētiā
de nouo talem qualis hec est. homi
nes z iumenta saluos facies domiē
quid facio? Nichil tam in capite no
ui testamēti q̄ euāgelium. In euā
gelio inuenio quia omnia ista p̄ti
nēt ad deum. nemo erit iam qui cō
tradicat: Numquid em apostolus
euāgelio contrarius erit? Audiam?
ipm dñm principem z magistrum a
postolorum. respicite inquit volati
lia celi quia nō semināt neqz metūt.
neqz cōgregant in horrea. z pater
vester celestis pascit illa: Ergo z p̄
ter homiēm aiā ista p̄tinet ad cu
ram dei vt pascātur. nō vt legem ac
cipiāt: Quod ergo ad dādā legem
attiet de bobus cura deo nō est. qd
autem ad creāda ad pascēda guber
nāda z regēda. omnia ad deum p̄ti
nēt: Nōne duo passerēs alle vene
ūt dominus ihesus xp̄istus dicit.
z vnus ex eis nō cadet super terraz
sine voluntate patris vestri? Quan
to magis vos plūes estis illis? Nō
lite ergo dicere. nō p̄tineo ad deum
P̄tiet ad deum anima tua. p̄tinet
ad deum corpus tuum. quia de? fe
cit z aiām tuam z corpus tuum: Di
cis forte. non me numerat deus in
magna multitudiē: Accedit tibi mi
rum de euangelio. capilli capiti v̄ri
numerati sunt: Ergo deus meus ē.
z in illo spes mea. qui fecit celum et
terram mare z omnia que in eis sūt.
Quod aut ad me p̄tinet. quid ait de
me? **Q**ui custodit veritatē in etnū
Et amādū deū p̄mēdauit z timēdū.

qui custodit veritatem in eternum. Quam
veritatem in eternum. quam et in quo cus-
todit veritatem. **F**acientem iudicium
iniuriam accipientibus vindicat iniuriam
accipientes. Fratres mei facit illis iudi-
cium. Quibus? Qui accipiunt iniuriam
punit omnes iniuriosos. Si ergo fa-
uebit iniuriam accipientibus et punit
iniuriosos: vide modo de quorum nume-
ro esse vis. Vide attende utrum in eis ve-
lis esse qui iniuriam accipiunt: an in eis
qui iniuriam faciunt. Statim enim ad te
procedit vox apostolica et dicit tibi iam
quidem omnino delictum est quod iudicia ha-
betis vobiscum. quare non magis iniuri-
am patimini. Corripit homines quod non
patiuntur iniuriam. Non ut patiaris mo-
lestiam te hortatur sed ut patiaris in-
iuriam non enim omnis molestia iniu-
ria est. Quicquid enim iure pateris non est
iniuria ne forte diceret et ego inter i-
uriam passos numeroz nam illud in il-
lo loco et illud cum illa passus sum. Vi-
de si iniuriam passus es. Latrones mul-
ta patiuntur sed non iniuriam. Scelera-
ti malefici effractores adulteri cor-
ruptores omnes patiuntur multa ma-
la: sed nulla est iniuria. Aliud est pati in-
iuriam: aliud pati tribulationem a pe-
nam aut molestiam aut supplicium.
Considera ubi sis quid egeris vide quod
re patiaris vide: et ibi vides quid pa-
teris. Ius et iniuria contraria sunt. Ius
enim est quod iustum est. Neque enim omne
quod ius dicitur ius est. Quid si aliquis con-
dat ius iniquum? Nec ius dicendum est
si iniustum est. Illud ergo verum ius quod
etiam iustum est. Vide quod feceris non quod
patiaris. Si ius fecisti iniuriam pateris.
Si iniuriam fecisti ius pateris. Qua-
re ista dixi fratres. Ut non se extollant he-
retici quando forte aliquid patiuntur ex ius-
sionibus principum terrenorum non se nu-
merent inter eos qui iniurias accipi-

unt et dicant ecce psalmus consolatur
me: ego enim deum colo qui iudicium facit
et iniuriam accipientibus. Recte quero
utrum iniuriam accipias. Si ius fecis-
ti iniuria est quam pateris. Si ius est ex-
sufflare christum ius est rebelles superbia
erigere. Alterum ius est propter peccata persequi
toribus tunc christi ecclesiam christi conscin-
dere. Porro si hoc ius non est: quicquid
propter hoc pateris ius est. Non es ergo de
his qui patiuntur iniuriam. Lego ali-
quid manifestum de evangelio. Beati in-
quit qui persecutionem patientur. Expec-
ta. quid festinas? Quid dicis ego sum?
Expecta inquit: totum legam. Audisti
beati qui persecutionem patientur iam
tibi nescio quid cepas arrogare si pro-
mittis totum lego. Vide quid sequitur.
Beati qui persecutionem patientur propter
iusticiam. Non dic ego sum. Si audes
dicere ego sum superiora quam dixi retrac-
temus: aut ne longum sit hoc unum inter-
rogo si dampnaveris unum hominem cuius
causam nescis audes te dicere tene-
re iusticiam? Aut si quid pro hac re pas-
sus es iniuriam nominare? Erigis te in
temerarium tribunal cordis tui unde
de precipiteris: et audes ferre sententiam
de homine cuius causam nescis. Hoc si
de uno homine faceres es iniustus
facis hoc de toto orbe terrarum et iustus
es. Fratres carissimi et que est que patitur
iniuriam. non ecclesia catholica quam tanta ista
prosequitur. Inter tot scandala hereti-
corum gemit videt per malas suasiones
et fraudes rapi de gremio suo infir-
mos pueros pertrahi per nescio quam secre-
ta malarum speluncarum rebaptisari
exsufflari in eis christum: occidi in eis
non mortale illud suum quod homines sunt sed
illud quod in eternum victuri sunt. Suade-
tur homini dicere non sum christianus et
iusticia vocatur. Accessurus es ad e-
piscopum: dic tibi vide ne dicas te esse
aaa i

xpianum Si enim dixeris te esse xpianum
non es acceptus: ut autem accipias dic
te non esse Quid mones xpiane quod do-
ces: Certe persecutionem pateris. quanto
tuo perior persecutor: Non impatores per-
sequantur xpianos minando cogebant
quod tu efficias suadendo Persuades
xpiano ut neget se esse xpianum Quod
tu suadendo facis: hoc persecutores oc-
cidendo non faciunt Sub te vivit ho-
mo qui negat se esse xpianum: negat et
vivit Perdidit iam vitam cadaver tibi
loquitur Qui percussus est gladio per-
secutoris. cecidit et vivit: cui loqueris
stat et cecidit Hec faciens quicquid pas-
sus fueris iniuria erit: Nolo tibi bla-
diaris: si hec iniusta sunt omnia que fa-
cis quicquid pateris iustum erit Cui autem
facis iudicium: Qui custodit veritatem
in eternum iniuriam patientibus: Jam tu pro-
cede et dic rotationibus illis tuis bo-
nis et quasi acutis et subtilibus quia tu
pascis et dic famelicus potest pascere. id est
peccator potest dare sancto. famelicus
potest pascere languidus potest sanare. li-
garus potest solvere ista sunt veluti mag-
na et subtilia quibus decipiunt imperi-
tos Claudat illi os psalmus iste **D**at
escam esurientibus Ecce nichil a te ex-
specto: deus dat escam esurientibus
Quibus esurientibus: Hominibus Quid est
hominibus: Omnibus animalibus Omnibus
hominibus ipse dat escam Et nullam escam
servat dilectis suis: Si habent aliam fa-
mem habent et aliam escam Queramus
primo famem ipsorum et inveniemus escam
ipsorum Beati qui esuriunt et sitiunt ius-
ticiam quam ipsi saturabuntur Famelici
dei esse debemus an ianuam conspectus
illi in oratione mendicemus ipse dat es-
cam esurientibus Quid est quod te here-
tice iactas quia tu solvis tu erigis tu il-
luminas: Videlicet quia tu liberatus iam
es et tu stas et tu lumen es: Absit Su-

perius attende: nolite confidere in prin-
cipes et in filios hominum a quibus non est
salus Non ipsi dant salutem Ergo rece-
dant heretici de medio **D**ns solvit
compeditos dñs erigit elisos Dñs sa-
pientes facit cecos: id est eos qui ceci-
lunt facit sapientes Optime per hanc
sententiam exposuit nobis omnes superi-
ores: ne forte cum dixisset. dñs solvit
compeditos. ad illos compeditos refer-
remus qui forte propter aliquam noxam
ligantur ferro a dominis suis Quod autem
dixit erigit elisos occurrit nobis aliquis
aut offendens et cadens a equo lap-
sus Est alius casus sunt alie prope-
des quod sunt alie tenebre et alia lux In eo
quod dixit sapientes facit cecos noluit
hic dicere illuminat cecos. ne et hoc car-
naliter intelligeres sicut illuminatus
est a domino cuius oculos luto de sputo
facto inunxit et saluum eum fecit Ne
tale aliquid sperares cum de spirituali-
bus loquitur. ostendit quamdam lucem
sapientie qua illuminatur ceci Ergo
quod illuminantur ceci luce sapientie
sic solvuntur compediti sic eriguntur eli-
si Non sumus ergo compediti unde elisi:
Corpus nostrum ornamentum nobis fuit
peccavimus et prope-
des inde accepimus Que sunt compedes nostre: Mortali-
tas ipsa Audi apostolum paulum quia et
ipse adhuc in hac peregrinatione prope-
ditus erat Quanta pagavit compeditus
iste: Non illi fuerunt graves compede-
cum ipsis toto orbi evangelium predica-
vit Spiritus caritatis rapuit compedes:
et circuevit quantum potuit Sed tamen quod
dicit: Concupiscentiam habens dis-
solvi et esse cum christo Quid est dissol-
vi: A compedibus mortalitatis et ta-
men misericordia adhuc volebat esse
in compedibus propter alios compedi-
tos quibus ministraret Adanere inquit
in carne necessarium propter vos Do-

minus ergo soluit cōpeditos id ē ex
mortalibus imortales facit Dñs eri
git elisos Quare elisi sunt? Quia erec
ti erant Quare eriguntur? Quia hu
miliati sunt Cecidit atq; elisus ē adā
ille cecidit xp̄s descendit Quare des
cendit? Quia nō cecidit nisi vt levare
tur qui cecidit Dñs sapiētes facit ce
cos **D**ñs diligit iustos Ideo facit
iudiciū iniuriā accipientibz Et qui
sunt ip̄i iusti? **N**odo q̄ten? iusti quē
admodū habes **D**ñs custodit p
selitos **P**roseliti aduene s̄ Omnis
eccl̄a gentium p̄selita ē Aduētia ē
enim ad pr̄es. nō de carne eorū nata
sed imitando filia Dñs tñ custodit n̄
aliquis hō **O**rphanū & viduā susci
piet **N**emo putet q̄si pupillū prop̄
hereditatem aut viduā p̄pter nescio
q̄d negociū suū Equidē et istis deus
opitulatur & in ōnibz officiis gener
humani bonū opus facit qui pupil
lū cōsolatur qui viduā non deserit
sed sc̄dm quēdam modū oēs pupilli
sum? absente patre nō mortuo Pu
pillus enim sc̄dm hoīes mortuo pa
tre fit Et si verū querit? fr̄es quia a
nima nō moritur viuūt p̄ntes nostri
& maḡ absentibz patribz sunt pupil
li Qui pupilli s̄ si mali fuerint in pe
nis viuūt si boni fuerint in requie vi
uunt Omnia integrā s̄ creatori ta
men nos q̄ diu sum? in corpe hoc et
p̄grinationis locū incolim? absens
est pater noster ad quē clamam? pa
ter noster q̄ es in celis **I**ō eccl̄a vidua
quasi absente sp̄so absente viro ve
niet ille qui illā mō p̄tegit non visus
sed desideratus **M**agno em̄ deside
rio rapimur & amore ei? quē nō no
uimus desideram? inherēbim? am
plexibus visi si nōdum visi fide deti
nemur Ergo & pupillū et viduam q̄d
volunt intelligi fr̄es Destitutos om

ni ope & auxilio Destituta aiā in secu
lo ip̄a sibi sperat adiutoriū dei Quic
quid hic habueris aurū habeas p̄se
sumpsisti inde: iam nō es p̄selit? nō
es orphanus nō in viduam numera
ris Amicū habes si de illo p̄sumpse
ris & deum dimiseris nō es destitu
tus **H**abes hec omnia nō in p̄se
mis nō inde supbis: pupillus dei es
& vidua dei **S**uscipit ergo destitutos
hoc dixit suscipit pupillum suscipit &
viduam **E**t viā pccōz extermina
bit **Q**ue est viā pccōz? Irridere ista
q̄ dicim? **Q**uis pupillus q̄ vidua. q̄d
regnum celoz. & q̄ pena inferoz **S**a
belle xp̄ianorū sunt iste: ad q̄d video
ad hoc viuā **M**anducem? & bibam?
cras em̄ moriemur **V**ide ne tale ali
quid p̄suadeant ne p̄ aurem in cor in
trent **S**pinas inueniant in auribz tu
is qui cepit sic intrare punct? absce
dat **C**orrūpūt em̄ mores bonos col
loquia mala **S**ed forte hic dicturus
es **Q**uare ergo felices sunt? **E**cce nec
deum colūt & omnia mala cotidie cō
mittunt: habūdant rebz h̄is quibus
ego egens laboro **N**oli zelare in pec
catores quid accipiant vides: quid il
lis seruetur nō vides **E**t vñ inquit vi
deo q̄d non videt? **O**mnino habet o
culos fides. & maiores oculos & po
tentiores et fortiores **H**ij oculi ne
minem deceperunt: h̄ij oculi sint sem
per in dñm vt & ip̄e euellat de h̄is la
queis pedes tuos **V**ia pccōrum pla
cet tibi: quia lata est & multi per illaz
ambulant **L**atitudinem ei? vides? si
nem eius non vides **E**cce vbi finitur
precipitium est: vbi finitur profun
ditas quedam baratri est **L**etantes
& si patiētes in ista vita illo fine mer
guntur **S**z extendere oculos nō po
tes vt videas ip̄z finem: crede ei qui
videt **E**t q̄s est homo qui videt? **S**or

te nemo hō: sed dñs tuus venit ad te
vt crederes deo. Nō em̄ z dñs tuo n̄
es creditur? qui ait lata et spacioſa ē
via q̄ ducit ad interitū: z multi ſunt
qui ingrediuntur p̄ illā. Hāc viam ex
terminabit dñs: qz ip̄a eſt via pccō-
rum. Et dum exterminata fuerit via
pccōrum quid nob̄ reſtat? Venite be-
nedicti patris mei: p̄cipite regnū qđ
vobis patum ē ab origine mūdi. Ad
hoc cōcludit pſalmiſta z viā pccōru
exterminabit. Et quid tu? **R**egna-
bit dñs in eternū. Gaude qz tibi reg-
nabit gaude qz tu eris regnū ei? Vi-
de em̄ z quid ſequitur. Eſt certe ciuis
de ſyon nō de babilonia: id eſt nō de
ciuitate pitura hui? ſeculi ſz de ſyon
ad tēpus laborante z pegrinante. in
eternū at̄ regnatura. Audisti ergo ſi
nem inde es regnabit dñs in eternū.
Deus tu? ſyon. **D** ſyon: de? tuus
regnabit in eternum. Nūquid ſine te
regnabit de? tuus? **I**n generatio-
ne z gnatione. Bis dixit: qz nō potu-
it ſemp dicere. Nec putes qz v̄bis fi-
nitis finit? eternitas. Eternitas in v̄-
bo q̄tuor ſyllabis cōſtat: in ſe ſine fi-
ne eſt. Nō potuit tibi niſi ſic p̄menda-
ri: deus tuus regnabit in gnatione z
generatione. Darum dixit ſi tota die
diceret anguſtū eēt. Si tota vita ſua
diceret nōne aliqñ cōticeſceret? Ama
eternitatem: nullo ſine regnabis ſed
finis tibi criſtus eſt cum quo regna-
bis in ſcl̄a ſcl̄oꝝ. Amen.

Explicit p̄s cxlv. Incipit cēteſim⁹ q̄
orageſim⁹ ſextus.

Intenti audiebam⁹ cū p̄s p̄
ſens cātaretur z non oēs q̄
audiebam⁹ eciā intelligeba-
mus. Quāto magis ergo mēte nunc
audiendus ē ſi vt ſpero z cupio adiu-
uantibz omniū audientiū orōnibus
ſi quid h̄ forte obſcurū eſt deo donā

te reuelabitur vt ſit fructuoſus audi-
tus nec inanis redeat auditor qui in-
tentus affuit. Cū diceret vñ cepit no-
bis dicitur laudate dñm. Dicitur hoc
omnibz gentibz nō ſolis nobis z iſtā
vocem p̄ loca quidē ſingula ſonantē
a lectoribz ſingillatim audiunt eccl̄e:
vna vox tñ dei ſup omnes non tacet
vt laudem⁹ eum. Et q̄ſi q̄rerem⁹ q̄re
laudare dñm debeam⁹ videte quam
cām attulit.

Pſalmus
Audate dñm inquit qm̄ bo-
nus ē pſalmus. Hec ē merces
tota laudatium: laudem⁹ dñm. Qua-
re? Qm̄ bonus pſalmus. Vellem ego
inquit aliquis laudare dñm ſi in ali-
quid p̄ iſta laude donaret. Quis em̄
laudet gratis vel hoiēm? Expectant
ergo aliquā mercedē laudatores ho-
minū nullā ne mercedem expectāē a
petere aut ſperāē debet laudator dī.
Laudatur infirm⁹ et ſperatur de eo
aliquid. laudatur omnipotens z nul-
la merces eſt? An forte h̄ cupio qđ il-
le dare non p̄t? Quid hō deſiderat qđ
in manu dei non ſit? Cū laudaueris
hominē forte h̄ cupis qđ ab illo p̄ſta-
ri nō p̄t. Deum ſecurus lauda quē ne-
mo p̄t dicere nō poſſe p̄rare quod tu
potueris deſiderare. Propoſita er-
go ſpe mercedis alicui⁹ laudare de-
bemus deū non tamen daturum qđ
quid cupimus. Pater eſt enim et qđ
mali cupiunt filij non laudat. Laude-
mus z ſperemus z deſideremus nō
illud aut illud: ſz quod iudicat dādū
eſſe quem laudam⁹. Ille em̄ nouit qđ
nobis dari expediat: nos aut̄ inten-
damus quid nobis proſit accipere.
poſt olus ait: quid enim orem⁹ ſicut
oportet nescimus. Et ip̄e idem apoſ-
tolus paulus ſpabat ſibi prodeſſe ſi
auferretur ab eo ſtimul⁹ carnis ſue
angelus ſathane a quo colaphisaba-

250
tur sicut ipse confitetur et ait propter quod
ter dominum rogavi ut auferret eum a me:
et dixit michi sufficit tibi gratia mea. nam
virtus in infirmitate perficitur Desidera-
vit aliquid: non concessum est ad volun-
tatem ut possetur ad sanitatem. Hic
ergo quid nobis propositum est: Laudate
inquit dominum Quare laudamus dominum?
Quoniam bonus est psalmus. Ipse psalmus
laus domini est Hoc ergo ait laudate do-
minum quoniam bonum est laudare dominum. Non
sic pretereamus laudare dominum. dictum est
et transijt factum est et filium: laudavi-
mus et tacuimus cantauimus et coqui-
euimus. Imus in aliud forte agendum
quod restat et alie actiones cum occurre-
rint nobis. laudatio diuina cessabit in
nobis: Non sic. Nam lingua tua ad ho-
ram laudet: vita tua semper laudet. Im-
ergo bonus psalmus. Psalmus quip-
pe cantatus est non quilibet sed ad psal-
terium. Psalterium autem quoddam orga-
num est cantilene sicut lira sicut cytha-
ra et huiusmodi que inuenta sunt ad can-
tandum. Qui ergo psallit non sola voce
psallit: sed assumpto etiam quodam or-
gano quod vocatur psalterium acceden-
tibus manibus voci concordat. Vis er-
go psallere? Non solus vox tua sonet
laudes dei: sed opera tua concordent cum
voce tua. Cum ergo voce cantaueris: fi-
lebis aliquando. Vita sic canta: ut nunquam fi-
leas. In negotio agis et fraude cogitas
filuisti a laude dei et quod grauius est non
solum a laude filuisti sed in blasphem-
iam prexisti. Cum ergo deus laudatur
de bono opere tuo. opere tuo laudas do-
minum: et cum blasphematur deus de
malo opere tuo. opere tuo blasphemas
deum. Itaque ad aurium exhortationem
canta voce: corde ne fileas vita ne ta-
ceas. Non cogitas in negotio fraude
psallis deo. Cum manducas et bibis psal-
le. non intermiscendo sonorum suauita-

tes ad aures aptas sed modeste et fru-
galiter et temperanter manducando et bibe-
do quia hoc dicit apostolus siue manducas
siue bibitis siue quod facitis omnia in glo-
ria dei facite. Si ergo bene agis et quod
manducas et bibis et ad refectionem cor-
poris sumis repationemque membro-
rum: gratias agens ei qui tibi prebuit
mortali et fragili ista supplementorum
solacia et cibum tuum et potus tuus lau-
dat deum. Si vero modum nature debi-
tum imoderatione voracitatis exce-
das et vinolentia ingurgites. Quasi-
bet laudes dei lingua tua sonet: vita
blasphematur. Post cibum et potum requi-
escas ut dormias nec in lecto aliquid
turpiter agas. nec excedas ultra con-
cessam licentiam in lege dei. fit castus cum
coniuge thorus. et si est cura prophan-
di liberos non fit effrenata luxuries li-
bidinum defer in lecto tuo coniugi tue
honorem quia membra cristi estis am-
bo ambo ab illo conditi ambo sangui-
ne ipsius repati hec agens laudas eum
nec omnino filebit laudatio tua. Quid
si sompnus aduenerit. Et cum dormis
non te excitet a quiete mala conscien-
tia tua: et innocentia sompni tui lau-
dat deum. Si ergo laudas. non tantum lin-
gua tua canta: sed etiam assumpto bo-
norum operum psalterio. quod bonus psalmus.
Laudas cum agis negotium. Laudas
cum cibum et potum capis: laudas cum
in lecto requiescis. laudas cum dor-
mis. Quoniam non laudas. Perficietur in
nobis laudatio dei cum ad illam civitatem
venerimus quoniam effecti fuerimus equa-
les angelis dei quoniam nos nulla corpo-
ralis necessitas vlla ex parte sollicitat.
non fames non sitis interpellat non
estus fatigat non frigus abstringit:
non febris deicit non mors finit. Ad il-
lam perfectissimam laudem exerceamus
nos laudatione ista in bonis operibus.

aaa in

Propterea cū dixisset laudate domi-
nū quoniam bon⁹ est psalm⁹. **D**e o
nrō inq̃t iocūda fit laus. Quō erit dō
nostro iocūda laus? Si bñ viuendo
laudatur Audi q̃ tunc erit illa iocun-
da laus Alio loco dicitur nō ē specio-
sa laus in ore pccōris Si ergo in ore
pccōris speciosa laus nō ē iocūda n̄
est Hoc em̄ iocūdum qđ speciosum
Dis ergo vt deo tuo iocūda fit laus.
Noli bone cantilene tue obstrepere
moribz malis Deo nostro iocūda fit
laus Quid dixit? Qui laudatis bñ vi-
uite Laudatio impioꝝ offendit deū
Plus ille attendit qđ viuas qm̄ quid
sones Certe cuz eo quē laudas pacē
habere vis Quō cū illo q̃ris pacem.
qñ a teipō dissonas? Quō inquires a
memetipō dissono? Aliud sonat lin-
gua aliud indicat vita Deo nostro io-
cunda fit laus Potest em̄ laus iocū-
da eē homini cū audit cōcinnis acu-
tisq̃ sentencijs z suauī voce laudan-
tem Sed deo nrō iocūda fit laus: c⁹
aures nō ad os sed ad cor non ad lin-
guam sed ad vitā laudatoris patent.
Quis est deus noster cui iocūda fit
laus? Dulcessit nobis p̄mendat se no-
bis grās dignationi ei⁹ Dignat^r em̄
p̄mendare se nob nō quasi aliqd p̄sta-
turis sed multa ab illo potius accep-
turis Quō ergo p̄mendat se nob de-
us audite aplm̄ paulū Cōmendat at
inquit dilectionez suā deus in nobis
Quō p̄mendat audite ip̄e dicat apos-
tolus z cōparetur z psalmo Cōmen-
dat inquit dilectionē suā deus in no-
bis Quō p̄mendat? Qm̄ cum adhuc
pccōres eēmus xp̄s p nobis mor-
tuus ē Quid ergo seruat laudatori-
bus q̃ sic se p̄mendat pccōribz? Quia
ergo sic dixit apls p̄mendasse deū no-
bis dilectionem suā vt xp̄s morere-
tur p̄ impijs non vt impij remane-

rent s; vt morte iusti ab iniusticia sa-
narentur. hic qđ audis cū dixisset dō
nostro iocūda fit laus: Videamus si
ip̄a est p̄mendatio quam dixit apos-
tolus qz xp̄s p peccatoribz z p im-
pijs mortuus est **E**dificans inq̃t
iherusalem dñs z disp̄hones israhē-
lis colligens Ecce edificās iherlm̄ do-
minus colligens disp̄hones populi
ip̄ius Popul⁹ em̄ iherusalem popu-
lus israhel Est iherlm̄ eterna in cel⁹ vbi
ciues ecia angelī sunt Quid ergo ibi
israhel? Si hoīem illū nepotem abra-
he cōsideres qui dictus est z iacob q̃
modo angelos intelligimus isrl⁹ Si
interpretationem nōis discutiam⁹ qz
et ip̄e iacob mutato nomine vocat⁹
est isrl⁹ magis ibi nomē isrl⁹ z vtinam
z nos sequētes sim⁹ isrl⁹ Quid enim
interpretatur isrl⁹? Videns deum Om-
nes ergo ciues illi⁹ ciuitatis vidēdo
deum gaudent in illa magna ciuita-
te z ampla z celesti: spectaculum eis
deus ip̄e est Sed nos ab illa ciuitate
peregrinabamur pccō expulsi ne ibi
remanerem⁹: z mortalitate p̄grava-
ti ne illo rediremus Resperit de⁹ pe-
regrinationem nrām z ille qui edifi-
cat iherlm̄ restituit lapsam ptem Vñ
restituit lapsam ptē? Disp̄hones isrl⁹
colligens Cecidit em̄ ps qdam z fac-
ta est peregrina Hanc peregrinatio-
nem misericorditer vidit de⁹ z q̃siuit
non q̃rentes se Vñ quesituit: Quē mi-
sit ad captiuitatē nrā? Misit redēp-
torem scđm qđ ait apls Cōmendat i-
q̃t deus dilectionē suā in nobis quo-
niam cū adhuc pccōres eēmus xp̄s p
nobis mortu⁹ ē Misit ergo ad cap-
tiuitatē nrām redēptorem filiū suū
Porta inq̃t tecū saccū: ferto ibi p̄ciū
captiuoz Induit em̄ se ille mortali-
tate carnis z ibi erat sanguis q̃ fuso
redimerentur Illo sanguine collegit

251

dispositiones israel? Et si ille collegit olim
dispositos quod satagendum est ut colligan-
tur modo dispositi? Si collecti sunt dispositi
ut in manu artificis ad edificium for-
marem. quod colligendi sunt qui de ma-
nu artificis inquietudine ceciderunt?
Edificans israel dominus Ecce quem lau-
damus ecce cui laudem tota vita nos-
tra debemus? Edificans israel dominus: et
dispositiones israel colligans Quod collig-
git? Quid agit ut colligat? **O**pi sa-
nat contritos corde Ecce quod colligun-
tur dispositiones israel ut sanentur contri-
ti corde Qui cor non conterunt non sa-
nantur Quid est conterere cor? No-
tum fit carissimi fiat ut sanari possi-
tis Dictum est enim multis alijs scriptu-
rarum locis et maxime illo loco voce
nostra quidam cantans dicebat quoniam si vo-
luissem sacrificium dedissem utique Deo
dicebat si voluissem sacrificium dedissem
utique: holocaustis autem non delecta-
beris Quid ergo? Sine sacrificii ob-
latione remanebimus? Audi quod te ve-
lit offerre Sequitur et dicit sacrifici-
um deo spiritus contritus cor con-
tritum et humiliatum deus non spernit
Sanat ergo contritos corde: quia illis
propinquat ut sanet sicut dicitur in alio
loco prope est dominus hijs qui obtriverunt
cor Qui obtriverunt cor? Humiles
Qui non obtriverunt cor? Superbi **C**on-
tritum sanabitur elatum elidetur Ad hoc enim
forte eliditur ut contritum sanetur Ne-
velit esse ergo frater cor nostrum erectus
anquam sit rectum **A**dale erigitur quod non
primo corrigitur Qui sanat contri-
tos corde **E**t alligat contritiones
eorum Sanat inquit humilios corde
sanat confitentes. sanat seipos puni-
entes in se verum iudicium exercetes: ut
possint esse illi? misericordiam sentientes Ta-
les sanat sed perfecta eorum sanitas trans-
acta mortalitate fiet quoniam corruptibile

hoc induerit incorruptionem et morta-
le hoc induerit immortalitatem quoniam nichil
erit quod ex carnis labe sollicitet non so-
lum nichil cui consentiamus sed nichil quod
suggeratur ex carne **E**t enim modo fra-
tres mei quante illicite delectationes
animum tangunt quis eis non presentia-
mus ut membra nostra iusticie serviunt
non iniquitati: tamen vel delectari talibus
et si non presentis nondum est perfecta sani-
tas Sanaberis ergo: corde sanabe-
ris contrito **N**oli erubescere conterere
cor: tales sanat deus? Sed quid ergo in-
quies modo? **C**ondest cor enim legi dei
secundum interiorem hominem: video autem al-
iam legem in membris meis repugnan-
tem legi mentis mee et captivum me du-
centem in lege peccati Quid agis? **C**on-
tere cor. conficere. age. dic sequentia:
infelix homo. quis me liberabit de cor-
pore mortis huius? **H**oc enim dicere in-
felix homo. id est cor conterere est Ille speret
felicitem: qui confitetur infelicitatem
Dic ergo infelix homo quis me liberabit
de corpore mortis huius: ut respondeatur ti-
bi gracia dei per ihesum christum dominum nos-
trum Quomodo autem liberat ipsa gracia dei
vnum nunc pignus accepimus? Audi eundem
apostolum corpus quidem inquit mor-
tuum est propter peccatum: spiritus autem vita
est propter iusticiam Si ergo spiritus eius
qui suscitavit ihesum christum ex mortuis ha-
bitat in vobis qui suscitavit ihesum christum
ex mortuis vivificabit et mortalia cor-
pora vestra per inhabitantem spiritum eius
in vobis **H**oc ergo pignus accepit spi-
ritus noster: ut incipiamus fide servi-
re deo et ex fide appellari iusti quoniam ius-
tus ex fide vivit Quicquid autem nobis ad-
huc repugnat et resistit de mortalita-
te carnis est: et hoc sanabitur Vivifi-
cabit enim inquit et mortalia corpora ves-
tra per inhabitantem spiritum eius in vo-
bis **A**d hoc pignus dedit ut impleat quod pro
aaa iij

misit Quid ergo nūc in hac vita quā
do adhuc p̄fessores sum⁹ nōdū p̄f̄
fessores? Quid in hac vita quid fiet?
Quomō durabitur? Sanat p̄tritos
corde Sed p̄f̄cā sanitas tūc erit quā
do dixim⁹ Nūc ergo qđ: Alligat cō
tritiones eorū Qui curat inq̄t contri
tos corde quorū p̄fecta sanitas in re
surrectioē iustorū erit: alligat modo
cōtritiones eorū Que sunt alligamē
ta cōtritionū? Sicut medici alligant
fracturas Aliqñ em̄ intelligat ex hoc
caritas vr̄a ⁊ notum ē eis q̄ aiāduer
terunt vel a medicis audierūt aliquā
do prauē ⁊ distortē firmata vt corri
gant medici frangūt: et faciūt vuln⁹
nouū qz mala erat sātas praua Sic
ergo recte sunt inq̄t scriptura vie do
mini: sed prauicordi⁹ in illis scanda
lisabitur Quid ē prauicordi⁹? Torti
cordius tortū cor hñs putat torta es
se omnia q̄ dicūtur a deo. putat pra
ua esse omnia q̄ fecit de⁹ ⁊ displicent
illi omnia iudicia dei maxime qz in q̄
bus ip̄e corripitur ⁊ sedet ⁊ disputat
q̄ male faciat de⁹ qz non p̄ ei⁹ volū
tate facit Distortū cor prauū cor est
qđ non se corrigit ad deū: ⁊ deū vult
distorq̄re ad se Quid ergo ei dicit de
us desup? Tortus es: equus sum Si
tu rēus eēs sentires equitatē meam
quēadmodum si in pavimento equa
li ponerēs distortū lignū. nō colloca
retur. vndiqz nutaret vndiqz agitare
tur qđ non loci ineq̄litas sed distor
tio ligni facit: sicut ait scriptura. qm̄
bonus isrl̄ de⁹ rectis corde Quid er
go? Tortus est cor quō dirigitur? Et
tortum ē ⁊ durū Jam ergo tortus et
durū frangatur cōteratur ⁊ dirigat⁹
Tu dirigere cor tuū nō potes. tu frā
ge. ille dirigat Quō tu frangis? Quo
modo tu cōteris? Cōfitendo puniē
do pccā tua Quid aliud s̄ḡt pectorū

tunfio n̄ forte putam⁹ ossa nr̄a aliqđ
peccasse cū tundim⁹ pect⁹? Sed sig
nificamus nos cor cōterere vt a do
mino dirigatur Sanat ergo contri
tos corde ⁊ cōtritum cor hñtes. ⁊ sa
nitas ip̄ius cordis tūc erit p̄f̄cā cū et
corpis repatio implebitur q̄ promi
sa est Nūc interea quid facit medic⁹?
Alligat cōtritiones tuas vt possis p
uenire ad plenissimā firmitatem do
nec cōsolidetur qđ fractū est qđ alli
gatū est Que sunt ista alligamenta?
Tp̄alia sacramenta Alligamēta me
dicinalia sunt cōtritionis nostre sac
ramenta interim tp̄alia: quibz habem⁹
p̄solationē Et ista oīa q̄ loq̄mur vo
bis ip̄a q̄ sonant ⁊ transeūt qcquid in
eccā geritur tp̄aliter: alligamenta s̄
cōtritionū Quēadmodū em̄ medic⁹
p̄fecta sanitate detrahit ligaturam:
sic in illa ciuitate iherl̄m cū equales an
gelis facti fuerim⁹ Nam qđ putatis?
Ibi nos accepturos eē qđ hic acce
pimus? Aut ibi recitandū est nobis
euangelium vt fides nostra p̄mane
at? Aut imponenda est man⁹ ab aliq
p̄posito? Ista ōnia alligamenta frac
ture sunt p̄f̄cā sanitate detrahentur:
sed ad eā nō pueniretur nisi alligārē
tur Sanat ergo cōtritos corde ⁊ al
ligat cōtritiones eorū **Q**ui nume
rat multitudinē stellarū ⁊ omnibus
eis noiā vocās Quid magnū dō nu
merare multitudinē stellarū? Hoc ⁊
hoiēs conati sunt Viderūt vtrū im
plere potuerint: nō tñ conarentur n̄
se impleturos sperarent Illis dimit
tam⁹ qđ potuerint ⁊ quousqz pue
nerint: deo at nō puto eē magnū nu
merare oēs stellas An forte numex
ne obliuiscatur cū recēs est? Et mag
num est aliquid deo stellas numera
re cui capilli capitiū numerati sunt?
Manifestū est fr̄es aliquid velle de

um intelligere nos in eo qđ ait qđ nu-
merat multitudinem stellarū et oibz
eis inquit noiā vocās Sunt stelle qđ
dam lūiā in ecclā cōsolantia noctem
nrām oēs quibz dicit apls in quibus
apparetis tq̃ luminaria in mundo.
In ista inquit natione tortuosa et p-
uerfa in quibz apparet tq̃ luminari-
a in mūdo vbum vite hñtes illas stel-
las numerat de? Dēs secū regnatu-
ros oēs aggregandos corpi vnige-
niti sui numeratos habet et nūat eos
qui indigni ē nec numerabit Et mlti
crediderūt vel multi se q̃licūq; adum-
brata spē fidei p̃p̃lo ei⁹ applicuerūt
nouit tñ ille qđ numeret et qđ venti-
let nam tanta ē celsitudo euāgelij vt
fieret qđ dictū est annūciaui et locu-
tus sum multiplicati sunt sup nume-
rum Sūt ergo in populis et sup nūa-
rj quodāmo Quid ē supnūarij? Pl⁹
qđ ibi futuri sunt Intra pietes istos
plures sunt qđ futuri sunt in regno dī
in illa ihrlm celesti: ipi sup numeruz
sunt Aliāduertat quisq; vtrū luceat ī
tenebris vtrū in inīqtate seculi tene-
brosa nō seducatur: si nō fuerit seduc-
tus nec vict⁹ tq̃ stella erit quā iā nu-
merat de? Et omnibus inqt noiā vo-
cans: ibi ē totū p̃m̃ium Ihabem⁹ no-
mina qđam noiā apud deū: vt noue-
rit deus noiā nrā I hoc optare debe-
mus hoc agere h̃ satagere q̃tū possu-
mus: nō de alijs rebz gaudere nec de
donis q̃busdam spiritalibz Videat
caritas vrā multa dona sunt in ecclā
sicut apls dicit. alij per spiritū datur
sermo sapientie. alij sermo scientie se-
cūdem eūdem spiritū alij fides in eo-
dem spiritu. alij donatio curationuz
alij dñudicatio spiritū id ē vt dñudi-
cet inter bonos malosq; spūs: alij līn-
guarū gñā alij p̃phēcia Quāta dixit
qđ multa dixit? Multi donis talibus

vfi male: audiēt in fine nō noui vos
Et qđ dicturi sūt in fine cū audient nō
noui vos: Dñe. nōne in noiē tuo p-
phetauim⁹ et in noiē tuo demonia e-
iecimus et in noiē tuo vtrutes multas
fecimus? In noiē tuo oīa ista Et qđ
dicam eis: Nūqm noui vos: discedi-
te a me qđ opamini inīqtatem Quid ē
ergo eē iam lumē celi p̃solans noctē
et qđ non vincatur a nocte: Adhuc in-
quit supeminētiore viā vob demō-
stro Si linguis hōim loqr et angelo-
rum. caritatē aut nō habeā: fact⁹ sūz
vt eramentū sonās aut cimbālū tin-
niens. Quale donū ē loqui linguis ā-
geloz et hōim: Tñ si caritatē inqt nō
habeā: eramentū sum sonans ā cim-
balū tinniēns Si sciero inqt oīa sac-
menta et oēm sciām et si habuerō oēs
p̃phēciam et oēm fidē ita vt montes
trāfferā Quāta ista dona sunt: Cari-
tatem at nō habeam inqt nichil sum
Quale ē illud donū martirij et distri-
butionis rerū suarum: Et tñ si distri-
buero inqt oīa mea paupibz et tradi-
dero corp⁹ meū vt ardeat. caritatez
at nō habeā nichil m̃ p̃dest Qui gñ
habet caritatem: et si ad tēpus habet
hoc dona auferentur ei Auferet qđ
habet quia qđdam non habet: et ipm
qđdam hoc non habet vnde cetera te-
neantur et ipē non pereat Quid est il-
lud quod modo ait dominus qđ habz
dabitur ei. qđ at non habet et qđ habet
auferetur ab eo: Ihabet grām possi-
dendi: s; nō habet caritatem vtendi.
Qz gñ illud nō habet: et qđ habet afe-
ret ab eo Propterea discipuli vt ha-
berent caritatem quos volebat facē
in celo stellas ambulantes sup emi-
nentem viam ille qui numerat multi-
tudinē stellarum et omnibus eis no-
mina vocans: cum redirent discipu-
li quo missi erant exultauerūt et dix-

erunt. dñe ecce spūs imundi subiecti
sunt nobis ppter nomē tuū Et ille q
numerat multitudinem stellarū z o-
nibus eis noiā vocans. sciens mul-
tos dicturos eē nōne in noiē tuo de-
monia eiecimus quibz dictur⁹ est in
fine nō noui vos qz eos nō numera-
uit in multitudine stellarū nec eis no-
mina vocauit. nolite inq̄t in h̄ gaude-
re qz spūs vobis subiecti sunt: s; gau-
dete qz nomina vestra scripta sunt i
celo Qui numerat multitudinē stel-
larum z oibz eis noiā vocās **M**ag-
nus dñs noster Implet⁹ est gaudio
eructauit ineffabiliter nescio qd dice-
re nō valebat z cogitare quomō va-
lebat: **M**agn⁹ dñs noster **E**t m̄g-
na virtus ei⁹ et intelligentie ei⁹ non
est numer⁹ Ille ip̄e qui numerat mlti-
tudinē stellarū numerari non p̄t.
Magn⁹ dñs noster et magna virt⁹
eius z intelligentie ei⁹ nō est nume-
rus Quis hoc exponat: Quis digne
quis cogitet qd dictū ē et intelligētie
eius nō est numer⁹: Atq; vtinā infū-
dat se nobis et vbi nos deficiem⁹ qz
ip̄e potens ē ip̄e illustret mētes ves-
tras vt sciatis quid sit. intelligentie ei⁹
nō est numerus Videtis em̄ fr̄es nū
quid est numer⁹ arene: **N**obis nō ē
deo ē Cui capilli capit⁹ nostri nume-
rati sunt: z arena numerata ē Quic-
quid ergo finitū mūd⁹ iste cōplecti-
tur ecia si nō homini tñ ē deo: parū
dico deo. angelis numeratū ē Intel-
ligentie ei⁹ nō est numer⁹ Excedit o-
nes numerarios intelligentia ei⁹: nu-
merari a nobis nō p̄t Ip̄m numerū
q̄s numerat: **N**umero numerātur q̄
cūq; numerātur Si q̄cquid numera-
tur numero nūatur. numeri nō p̄t eē
nūs Numerari nūs nullo pacto p̄t
Quid ergo ē apud deū: **I**n fecit oīa
Et vbi fecit oīa cui dicit⁹. oīa in men-

sura z numero et pondē disposuisti:
Aut q̄s ip̄am mensurā z ip̄m nume-
rū z ip̄m pōd⁹ vbi de⁹ omnia disposuit
aut numerare p̄t aut metiri ā appen-
dere: Ergo intelligētie ei⁹ nō est nūs
Cōticescāt huāne voces. req̄escāt hu-
mane cogitationes ad incōphensibi-
lia nō se tendāt q̄si p̄phensuri. sed t̄q;
pticipaturi: pticipes em̄ erim⁹ **N**ō
hoc qd capimus erim⁹ nec totū capi-
emus s; pticipes erim⁹: qz dictū ē de
ihrlm cui⁹ disp̄siones colligit. dictū
ē de illa qdādam magnū. ihrlm q̄ edifi-
catur vt ciuitas cui⁹ pticipatio eius
in idip̄m **I**n idip̄m quid ait n̄ qd mu-
tari nō p̄t: Cetera q̄ sunt creata aliter
z aliter p̄nt eē qui aut creauit aliter z
aliter eē nō p̄t **I**dip̄m ergo ille ē: qm̄
dictū ē ei mutabis ea z mutabuntur
tu aut idē ip̄e es z anni tui nō defici-
ēt **I**gitur si ip̄e idem ip̄e z mutari ex
nulla pte p̄t: pticipando ei⁹ diuinita-
tem erim⁹ z nos imortales in vitam
eternā Et h̄ nobis pign⁹ datū est de
filio dei qd iam dixi sanctitati vestre
vt añq̄m efficeremur pticipes imor-
talitatis ip̄ius fieret ip̄e prius parti-
ceps mortalitat⁹ nostre Sicut at ille
mortalis nō de sua sba sed de nrā: sic
nos imortales non de nrā sba sed de
ip̄i⁹ **P**articipes ergo erimus nemo
dubitet scriptura h̄ dixit Et cui⁹ rei p-
ticipes erimus q̄si ptes sint apud de-
um aut p ptes diuidatur de⁹: Quis
ergo explicat quō sint pticipes vni⁹
simplicis multi: **N**ō ergo exigat⁹ qd
apte dici nō posse puto qz videtis: s;
redite ad remediū saluatoris conte-
rite cor confringatur animi duricia.
conteratur animi pertinacia: accuse-
tur in malo renascatur in bono **D**iri-
get ip̄e alligabit fracturā consolida-
bit sanitatem: z non erunt iā impos-
sibilia nob̄ q̄ mō impossibilia sūt **B**o-

num est enim quis ut cōfiteatur in firmitatem: qui vult puenire ad diuinitatem Intelligentie eius nō est numerus Ideo qd debeas facere in difficultate intelligendi oñdit tibi q cōsequenter dicit **S**uscipiens mansuetos dñs Verbi gracia nō intelligis. parū intelligis. nō seq̃ris. honora scripturam dei honora vbum dei eciā nō aptum differ pietate intelligēciam **N**oli pterius eē accusare aut obscuritatē aut qñ pueritatē scripture **P**eruersum hic nichil ē. obscurū aut aliquid ē: nō ut tibi negetur s; ut exerceat accepturū Ergo qñ obscurū est. medicus illud fecit ut pulses **V**oluit ut exercearis in pulsando: voluit ut pulsanti apiret **P**ulsando exerceberis exercitatus latior efficiaris: latior fact⁹ capies qd donatur Ergo noli indignari qd clausum est **A**d itē esto mansuetus esto noli recalcitra re adūsus obscura z dicere meli⁹ diceretur si sic diceretur **Q**ñ em̃ potes tu sic dicere aut iudicare quō dici expedit? Sic dictum ē quomodo dici debuit nō corrigat eger medicamentasua **N**ouit ea medic⁹ modificare ei crede quīte curat **I**dē quid sequit⁹? **S**uscipiens māsuētos dñs **N**oli ergo resistere adūsus clausa dei: mansuetus esto ut suscipiat te Si at̃ resistis audi quid seq̃tur **H**umiliās at̃ pccōres vsq; ad terram **M**ulta gñā sunt pccōrum **H**umilians aut pccōres vsq; ad terram **Q**uos pccōres n̄ contrarios mansuetis? **E**x eo quippe qd ait suscipiens mansuetos dominus hūilians aut pccōres vsq; ad terram: specie quādam pccōrū ex p̄dicta mansuetudine voluit intelligi. **P**ccōres g̃ h̄ loco imites z eos q māsuēti nō sunt intelligim⁹ **Q**uare humiliat vsq; ad terrā: **R**ep̃hendunt in

telligibilia: terrena sensuri sunt **H**oc facit hōibus qui voluerūt irridere legem añq̃m nossent: nō fuerunt mansueti **I**ntelligat caritas vr̃a extitit qdam p̄ditissima secta manicheorum acceptas lr̃as z lcās irrifit **R**ep̃hendere voluit qd non intelligebat z exagitando z reprehendendo nō intellecta multos illaq̃avit **S**ed humiliati sunt q h̄ facere voluerunt vsq; ad terram: non sunt pmissi intelligere celestia. terrena sapuerūt **Q**uicqd̃ audis ī fabulis ip̄oz nō n̄ blasphemia est: et qdā figmenta ymaginū corpaliū **Q**ñ quidē volentes intelligere deuz vsq; ad lucē isti⁹ visibilē cogitatoem venerunt. ultra ire nō potuerūt: z tales cāpos lucē fecerūt in regno dei q̃lem viderūt hūc solem q̃si fructū lucē illius **T**otū at̃ hoc qd p̄ terrā carnis tangitur trā ē deo **H**abem⁹ em̃ vñ videamus vñ audiam⁹ vñ odorem⁹ vñde gustem⁹ vñ tāgam⁹ **C**aro ista p̄ qñ q̃ nūcios quosdā quos appellamus sensus pcipit nō nisi corpalia intelligibilia vō z spūalia mēte capiuntur **Q**z g̃ illi obscuritatē scripturarū irriserūt q̃ p̄pterea clausa erat ut pulsantes exerceant nō ut puulis negaretur humiliati sunt vsq; ad terrā ut cogitare ampli⁹ nō possint q̃ qd p̄ trā pcipitur **P**er terrā qd dico? **P**er carnem **C**aro em̃ ista trā est z de trā scā est **Q**uicqd̃ p̄ oculos capis ad terrā p̄tinet q̃qd̃ p̄ aures q̃qd̃ p̄ olfactū q̃qd̃ p̄ gustū q̃quid p̄ tactū ad trā p̄tinet qz per terrā pcipitur **I**lli g̃ n̄ valebāt intelligere intelligētiā cui⁹ nō ē numer⁹ qz intelligētie ei⁹ nō ē numerus rep̃hendētes scripturas mystic⁹ q̃busdā rebz salubriter tegētes intelligentiā ut puuli exerceāt z ip̄a reprehensione imites facti qd contrariū ē mansuetis humiliati sunt vsq; ad ter

ram ut incorpale dñm sentire n̄ pos-
sent et quicqd de deo cogitarent non
nisi corporaliter cogitarent Humiliās
ergo est deus pccōres vsq ad terrā.
Quid ergo debem⁹ facere nos si no-
lumus humiliari vsq ad terrā. Quia
magnum est p̄ficere vsq ad intelli-
gibilia magnum est p̄ficere vsq ad spiri-
tualia. magnum eo puenire cor ut no-
uerit eē aliquid qd non per locum ex-
tendatur nec per tpa varietur Qua-
lis est enim spēs sapientie. Quis il-
lam cogitet. Longa est qdrata ē ro-
tunda est modo hic et modo ibi est.
Cogitat sapiām nescio q̄s in oriente
cogitat illam ali⁹ in occidente. si bñ il-
lam cogitant in tanta locoꝝ diuſita-
te positi. ambob⁹ p̄stō est Quid est
hoc. Quis illud capit. Istā substan-
tiam istā quādam diuinā incōmuta-
bilem q̄ naturā quis capit. Noli fes-
tinare. poteris cape Audi quid seq̄-
tur **I**ncipite dño in p̄fessione. Hic
incipite si vis peruenire ad intelligen-
tiam p̄spiciuam v̄itatis Si vis a via
fidei perducī ad possessionē speciei in-
cipe in cōfessione Te prius accusa te
accusato deum lauda Inuoca quem
nōdum nosti ut veniat et sciatur. non
ut ipe venias sed ut te ad se perducatur
Quomō ipe venit vñ nūqm̄ discedit.
Ipa est em̄ perfectio sapiētie. vbiq̄
est. et longe est a malis qui vbiq̄ sunt
Rogo vos a quib⁹ lōge est qd vbiq̄
est. Vbi putatis. nisi q̄ iacent in dissi-
militudine sua exterminātes in se si-
militudinem dei. Dissimiles facti re-
cesserunt. reformati redeant Vñ in-
quit reformabūtur. Incipite dño in
cōfessione Post cōfessionem qd seq̄-
tur. Bona opa **P**salite dō nrō in
cythara Quid est in cythara. Qd iā
exposui sicut illd in psalterio psalm⁹
sic et cythara nō solum voce sed ope

Psalite deo nostro in cythara Ecce
cōfitemini opamini opa miē psalli-
te deo nrō Qui dō nostro. **Q**ui co-
opit celum nubib⁹ Quid coopit celū
nubib⁹. Qui cōtegit scripturam figu-
ris et sacramentis Ille qui humiliat
pccōres vsq ad terram ille q̄ suscipit
māsuētos coopit celū nubib⁹ Et q̄s
videat celū qd coopitū est nubib⁹.
Noli timere. Audi quid seq̄tur Qui
coopit celum nubibus **Q**ui parat
terre pluuiam Qui coopit celū nu-
bib⁹ Expauisti q̄ non vides celum
cū plueris fructificabis et serenū vi-
debis Coopit celū nubib⁹. qui parat
terre pluuiā forte h̄ fecit dñs nr̄. Noli ei
habermus occasionem obscuritat⁹
scripturarū ista vobis nō dicerem⁹
quib⁹ gaudet. Hec ergo pluuiā for-
tasse ē ad quā gaudetis Exprimi vo-
bis per linguam nrām nō posset. nisi
deus nubib⁹ figurarū celū scriptura-
rum coopiret Ad h̄ ergo ille coopit
celū nubib⁹ ut paret terre pluuiam.
Ad hoc obscura esse voluit dicta p̄-
phetarum. ut haberent postea serui
dei qd interpretando influerent super
aures et corda hōim excipientium de
nubib⁹ celi saginā leticie spūalis Qui
coopit celū nubib⁹ q̄ parat terre plu-
uiā **Q**ui exoriri facit in mōtib⁹ fe-
nū et her bā seruituti hōib⁹ Ecce fruct⁹
pluuię q̄ exoriri inqt facit in mōtib⁹ fe-
nū Nūqd n̄ et in tra hūili. S; qd m̄g-
num ē in mōtib⁹. Adōtes dicit excel-
sos seculi aliq̄ magna dignitate p̄di-
tos h̄ loco mōtes accipe et nō ē mirū
q̄ duo minuta misit nescio q̄ vidua i
gazophilaciū terra attulit fenū terra
hūilis et mōs attulit zacheus ille ma-
ior publicanoꝝ Hoc em̄ erat mirabi-
lius q̄ mōs attulit fenū Quāto ela-
ti sunt hōiēs tāto auari sunt et q̄nto
in h̄ sc̄lo maiores tāto pl⁹ amāt diuī

cias suas Unde ille tristis abcessit q̄
 consiliū vite eterne petebat a domi-
 no ⁊ appellauit eum magistrū bonū
 dicens quid faciā vt vitam eternā ha-
 beam: Et ille Serua mandata Due:
 Et dixit mandata legis Hec omnia
 feci a iuuentute mea Unū inquit tibi
 deest vis eē pfectus vade vende om-
 nia tua que habes ⁊ da pauperibz et
 habebis thesaurum in celo ⁊ veni se-
 q̄re me Quia dixit dñs ecce mōs es
 accipe pluuiam ⁊ da fenum Quid ei
 daturus es: Nōne fenu: Etenim ista
 omnia q̄ ecclē ad necessitates serui-
 entium deo dantur a diuitibz quid sē-
 nisi fenum: Carnalia em̄ sunt ⁊ ad tē-
 pus apparētia sed non inde aliquid
 carnale cōquiritur de rebz visibilibz
 quid emas attende Apl's enim ait of-
 tendens fenu: eē illud si nos vob spi-
 ritualia seminauim⁹ magnum est si
 carnalia vestra metam⁹: Et audi qz
 carnalia fenu sunt: omnis caro fenu
 ⁊ ōnis claritas hōis vt flos feni Er-
 go ille tristis abcessit ⁊ ait dñs q̄ dif-
 ficile diues intrat in regnū celorum.
 Hoc ergo magnū qz exoriri facit in
 mōtibus fenu Et quomō exoriri fa-
 cit in montibz fenum. si diues ille au-
 dito qz res suas deberet dare paupe-
 ribus trist⁹ abcessit: Quō postea res-
 pondit apl's contristatis: q̄ homini-
 bus impossibilia sunt dō facilia sunt
 Ergo ille exoriri facit in mōtibus fenu
 cui ōnia facilia sunt Nam nichil esset
 sterilius durissimis mōtibus Pluit il-
 le qui facit oriri in mōtibus fenu ⁊ her-
 bam seruituti hōis Cui seruituti: Ip-
 sum paulū attende Nos at inqt ser-
 uos vestros p ihz xpm Qui dicebat
 si nos vob spiritualia seiāuim⁹ mag-
 num ē si vā carnalia metam⁹ seruuz
 se dixit Seruim⁹ em̄ vobis frēs Nē-
 mo se nostrū dicat q̄si maiorē vobis

eē Erim⁹ maiores si fuerim⁹ humili-
 ores Quicūqz vult eē maior vzi dñi
 sentētia ē erit vzi seruus Ergo exoriri
 facit in mōtibus fenu ⁊ herbā seruitu-
 ti hōim Paulus quidē apl's manibz
 suis viuens ipm fenu montiū noluit
 accipe noluit indigere: sed tñ mōtes
 dabāt fenu Non qz ille noluit accipe
 ppter ea montes dare nō deberēt vt
 steriles remanerent Debetur pluuię
 fructus. debetur seruo cibz sicut dñs
 ait: māducate q̄ ab ipis sē Et ne puta-
 rent aliqd de suo donae dign⁹ ē inqt
 opari⁹ mcede sua Itaqz frēs qm cō-
 tigit iā ex ista occasioē aliqd loq vob
 marię qz loqm talia nos nō qrentes
 a vobis ⁊ iō liberi⁹ dicim⁹ ⁊ si q̄rere
 mus frēm vzm q̄rerem⁹ ⁊ nō vras o-
 pes s; vram iusticiā tñ amoneo bre-
 uiter qm iā mltā dixim⁹ ⁊ aliqui ser-
 mo finiend⁹ ē: si vult nō eē steriles
 vt reddat p pluuiā fecūditatem ne
 dāpnetur postea sterilitas vā Quid
 nat' em̄ de⁹ tre sterili et spinose ignē
 sicut fructuose horreū parat. effcite
 vt vohpos erigat⁹ efficiamini exacto-
 res vestri Xps tacit⁹ erigit ⁊ maior
 ē vox tacent⁹ qz in euāgelio nō tacet.
 Nō em̄ vt tacet cū dicit: facite vobis
 amicos de māmōna iniquitatis. vt et
 ipi recipiāt vos in etna tabernacula
 Nō tacet ipe audite vocē e⁹ Nō eē
 vos p̄t exigē n forte exactioē op⁹ est
 vt q vobis in euāgelio seruiūt petāt
 a vobis Si ad h̄ ventū fuerit vt pe-
 tant videte ne qd vos a deo petistis
 frustra petat⁹ Ergo estote exactoēs
 vzi ne aliqd illi q in euāgelio seruiunt
 vobis nō dico petē cogātur nā forte
 nec coacti petent: s; ne filētio vos ar-
 guant Nū scriptū ē. btūs q intelligit
 sup egenū ⁊ paupem Cū dicit qui in-
 telligit sup egenum ⁊ pauperem: nō
 expectat vt petat Intelligite sup illū

Alius te querit indigēs: alium tu de-
bes querere indigentē. Vtrumq; dic-
tum ē fratres mei ⁊ omni petenti te
da modo lectū ē: ⁊ in alio loco scrip-
tura dicit. sudet elemosina in manu
tua quousq; inuenias iustum cui eā
tradas. Alius est qui te querit. alium
tu debes querere: nec enim qui te q̄-
rit relinquant inane omni eū petē-
tite da. Sed ali⁹ est quē tu debes q̄-
rere sudet elemosina in manu tua q̄-
usq; inuenias iustū cui des. Nunquā
hoc facietis nisi aliqd de reb; vestris
seposituz habueritis qd cuiq; placet
p necessitate rei familiaris sue tanq;
debitum quasi fisco reddendū. Si nō
habet rē publicam suā xpūs non ha-
bet fiscū suū. Fiscus em̄ scitis quid
sit. Fiscus em̄ saccus est: vñ ⁊ fiscel-
la ⁊ fiscine dicūtur. Ne putetis q; ali-
quis draco ē fiscus: q; cū timore au-
ditur exactor fisci. Fiscus sacc⁹ ē pub-
licus. Ip̄m habebat dñs hic in terra
quando oculos habebat ⁊ ip̄i loculi
iude erant cōmissi. Judam traditorē
patiebatur dñs ⁊ furem. ⁊ in ip̄o of-
tendens vbiq; paciētiā suā tñ illi
qui cōferebant in oculos domini cō-
ferebant n̄ forte putatis q; dñs ibat
⁊ petebat aut indigebat cui āgeli ser-
uiebant: qui de quinq; panib; tot mi-
lia hōim pavit. Quare ergo egere vo-
luit nisi vt daret exempluz mōtib; vt
parerent fenū ne contra pluuiā ste-
rilitatem redderent. Precidite ergo
aliquid ⁊ deputate aliquid fixum vel
ex annuis fructibus vl ex cotidianis
questibus vestris. Nam quasi diui-
no videris dare: ⁊ necesse est vt tre-
pidet manus tua quando illam por-
rigis ad id quod non debueras. Exi-
me aliquam ptem reddituum tuorū
Decimas vis: decimas exime qm̄qm̄
parum sit. Dictum est enim quia pha-

risei decimas dabāt ieiuno bis in sab-
bato decimas dō oīm que possideo ⁊
quod ait dominus nisi habūdauerit
iusticia vestra plus q̄ scribarū ⁊ pha-
riseorum non intrabitis in regnū ce-
lorum. Et ille super quē debet habun-
dare iusticia tua decimas dat: tu autē
nec miliesimam das. Quomō em̄ su-
perabis cui nō equaris. Qui coopit
celum nubibus qui parat terre plu-
uiam qui exoriri facit in montib; fe-
num: ⁊ herbam seruituti hominum.
Et dat pecoribus escam ipsorum.
Decora ista dicit greges. Non frau-
det deus gregem suū esca sua per
homines quorum seruituti herbam
fecit exoriri. Vnde dicit apostolus q; s
pascit gregem ⁊ de lacte gregis non
pcipit. Qui dat pecorib; escam ip̄o-
rum. **E**t pullis coruorum qui inuo-
cant eū. Hoc forte putabim⁹ q; cor-
ui deū inuocāt vt det illis escā. Ne h̄
cogitet; irrationabilē aiām inuocāe
deū. Nō nouit inuocāe deū n̄ sola rō-
nalis. In figura accipite dcm̄ nec pu-
tet; sic ip̄i qdā dicūt r̄uolui aiās huā-
nas ad pecora: ad canes ad porcos
ad coruos. Hoc a cordib; vris exclu-
dite ⁊ a fide v̄rā. Aiā humana scā ē ad
ymaginē dei: nō dabit ymaginē suā
cani ⁊ porco. Quid est q; ⁊ pullis cor-
uorū qui inuocant eū. Qui sunt pulli
coruorū. Israhelite se solos iustos di-
cebant q; legē acceperant: ceteros oēs
ōniū gentiū hoīes pccōres dicebant.
Et v̄e oēs gentes in pccō in ydola-
tria in adoratoē lapidū atq; lignorū
erāt. s; nūquid sic remāserunt. Et qd
ip̄i. Et si non n̄ corui prēs n̄rī tñ pulli
coruorū nos ip̄i inuocam⁹ deū. Dat pe-
corib; escā ip̄orū: ⁊ pullis coruorū q; in-
uocāt eū. Ip̄i sūt pulli coruorū q; dicit
petrus quia non corruptibili argen-
to vel auro redēpti est; de supuacua

vestra cōsuetudine a parentibus vestris tradita. Proficientes enim pulchri coruorum qui simulachra colere videbantur pntum suorum conuersi sunt ad deum et audis modo pullum corui inuocantem vnum deum. Quid ergo? Dimisisti parentem tuum? Dicis pullo corui Dimisi plane. Ille em coruus non inuocans deum: ego pullus corui inuoco deum. Et pullis coruorum qui inuocant eum. **N**on in potentatu equi voluntate habebit. Potentatus equi est supbia. Videtur em equus veluti ad suggestum hominis accommodatus vt altior incedat. Et reuera est in eo cervix indicans quādam superbiā. Non se extollant homines in suis dignitatibus nō se sublimes putent honoribus: caueāt ne i equo indomito precipitentur. Vide enim quid dictum est in alio psalmo hū in curribus et hū in equis nos aut in nomine domini dei nostri magnificabimur hoc est illi in honoribus tpalibus nos in nomine dñi dei nostri magnificabimur. Propterea illis quid accidit? Videte quid sequitur. illis obligati sunt pedes et ceciderunt nos aut surreximus et erecti sumus. Nō in potentatu equi voluntatem habebūt. **N**ec in tabernaculis viri bñ sentient. In tabernaculis inquit viri. Est em tabernaculum domini ipsa scā eccā toto orbe diffusa. Heretici diuidentes se ab eccle tabernaculis sibi tabernacula posuerunt. Nō in ipis tabernaculis viri bñ sentiet deus. Sed pullū coruorum attende dicentem: elegi abici in domo dñi magis q̄ habitare in tabernaculo pccōrum. Item si alicui bono pio cōfidenti infirmitatem suam pullo corui inuocanti deum cōtigerit forte in eccā carere honore tpali. non it extra eccā non sibi facit extra eccā tabernaculum

in quo nō bñ sentiet deus? Sed quid dicit: Elegi abici magis in domo dñi. q̄ habitare in tabernaculis pccōrum. Nec in tabernaculis viri bñ sentiet. Sed qd adiūgit? **B**ene sentiet dñs in timentibus eum et in hīs q̄ sperant in miā eius. Bñ sentiet dñs in timentibus eum. Sed nūquid sic timetur deus quō et latro? Nā et latro timetur et bestia timetur et hō iniustus et potens timetur multū. Bene sentiet dñs in timentibus eum. Sed quō timētibus? Et in hīs qui sperant in miā eius. Ecce timuit eum iudas traditor xpi: sed non sperauit in miā ipsius. Postea enim penituit eus q̄ tradiderit xpm et dixit: peccavi q̄ tradidi sanguinem iustum. Bñ quidem timuisti sed si spares in miā eius quē timuisti. Ille despādo abiit et laqueo se suspendit. Ergo sic time dñm vt spares in miā eius. Si times latronem ab alio speres auxilium et non ab eo quē times. Si sic times poscis auxilium ab eo quē nō times aduersus eus quē times. Si sic times deū et ideo times deum q̄ pccōr es a q̄ acceptus es auxiliū aduersus deū. Quo itur es quid factur? Vis ab illo fugere? Ad ipm fuge. Vis fugere ab irato? Fuge ad placatū. Placabis em eum si spares in miā ipsi atq; ita de cetero peccare caueas vt de pteritis deprecer vt tibi dimittatur a dño cui est honor et impiū cū prē et spū in scā scōrum. **E**xPLICIT ps cxxvi. INCIPIT cxxvii

Meminit caritas vrā de psalmo quē modo cātauim? in hodiernum diem nos distulisse sermonē. Ipse enim erat et die dominica lectus est et tractandus ipse susceptus est. Sed quia euangelica lectione tūc permoti p magnitudine timoris nostri et vestre utilitatis imorati sum? in eo q̄ nobis dominus

diem nouissimū pmendauit. cauto s
q nos ⁊ vigilantes expectāe voluit
aduentum suū terrenis eciā exemplo
ne dāpnaret iudicio. sic futurū dicēs
aduentū filij hōis sicut in diebus noe
māducabant bibebant emebant ven
debant nubebant. vxores ducebant
donec introiret noe in archam ⁊ ve
nit diluuiū ⁊ perdidit omnes Solli
citi ergo ⁊ magno timore cōcussi. q̄s
enim si credit nō timeat in eo sumus
quātum potuim⁹ imorati: vt de ves
tris moribz vitāqz vestra ⁊ omniū nos
trozum sermo pduceretur. quo pos
simus illū diem nō solū securi expec
tare sed eciā desiderare Si em̄ ama
mus xpm vtqz aduentū ei⁹ desidera
re debem⁹ Peruersum em̄ est ⁊ nes
cio vtrum verū quē diligis timere ne
veniat: orare adueniat regnū tuū et
timere ne exaudiaris Dñ aut timor:
Quia iudex ventur⁹ ē Nūquid inuis
tus nūquid maliuol⁹ nūquid inuid⁹:
Nūquid postremo ab altero expec
tās nosse cām tuam ne forte ille quē
instruxisti vel puaricatione te decipi
at vel minori facultate deficiens in
nocentie tue bonū v̄bis demonstra
re mō nō possit: Nichil horuz Quis
ergo ventur⁹ est iudicare te nisi q̄ ve
nit iudicari ppter te: Nō timeas ac
cusatorem de quo ipe dixit: pnceps
hui⁹ mūdi missus est foras Nōn ti
meas malū aduocatū ille em̄ tibi mo
do aduocatus est qui tūc iudex futu
rus est Ille erit ⁊ tu ⁊ tua causa: ser
mo cause tue ⁊ testimoniū pscientie
tue Quisqz ergo futurū iudicem ti
mes pntem cōscientiam tuam mo
do corrige Parū ne tibi ē q̄ preteri
ta nō requireret: Sine reliquo spacio
tpis tunc iudicabit sed cū quāto spa
cio tpis mō precipit: Tunc eciā cor
rigi non licebit modo quis pphibet:

Hoc cū vehementer cōmendarem⁹
dominico die qz reuera qz prope hoc
solum dicēdum est: nō parū tpis ef
fluxit et coacti sumus hūc psalmum
susceptū ad tractandū in hunc diem
differre Ad ipe presto est intenda
mus in eū: ymmo in deū qui hos ser
mones p miām suam in spiritu sanc
to dispensare dignat⁹ est: ita vt ipse
nouit expedire infirmitatibz nostris
Quis em̄ tger cōsiliū dare medico
audet: Cū legeretur credo aut ones
aut multos vestrū aiaduertisse q̄ ha
beat aliquos versus ad quos apien
dos pullandū est maximeqz vbi ait q̄
dat niuem velut lanam nebulam ve
lut cinerem spergit qui mittit cristal
lum suū velut frusta panis in faciem
frigoris e⁹ quis sustinebit: Hys em̄
auditis quisqz ea accipit ad lrām: o
pera quidem diuina cogitauit Quis
em̄ dat niuem nisi deus et q̄s nebulā
spergit nisi deus: Cristallū q̄s durat
nisi ipe: Et habent hec tria similitudi
nes cōgruas oppositas Neqz enim
dissimilis est lana niui aut cinis nebu
le: aut frusta panis candido mitori ⁊
candori cristalli Est enim cristallū spe
cies qdam in modū vitri: s; candidū
est Hoc aut gen⁹ traditur ab eis qui
nouerunt vñ dubitare nō debemus
qm̄ fidelissima scriptura testimoniū
dicit Traditur em̄ cristallū durata p
multos ānos ⁊ non resoluta niue cō
gelascere vt resolutio non facilis sit
Niues pterite hyemis facile dissol
uit estas adueniens Nō enim eis ad
cōfirmādam duriciam accessit anno
fitas Vbi autē niues multe p annos
multos sup inuicem misse fuerint et
copia sua violētiam estat⁹ euicerint.
non estatis vnus sed multarū pfer
tim in hys terre ptibus id est in aequi
lonia plaga vbi nec estate sol perfer

uētissim⁹ iuenitur. ipsa diurna ⁊ an-
nosa duricia reddit hāc spēm q̄ cris-
tallum dicitur: Intēdat caritas v̄ra
Quid est q̄ cristallum? Nix est gla-
cie durata p̄ multos ānos. ita vt a
sole vel igne facile dissolui nō possit:
Hoc p̄terea aliq̄to diutius expo-
sum⁹. quia multi ignorāt. nec illi q̄
hoc forte norūt de re quā nouerunt
oner osum debēt habere sermonem
adhibitū nō p̄pter se sed p̄pter eos
q̄ nō nouerūt Hec ergo cū audistis
p̄sonate lectore. nō dubito vos diu-
sa cogitasse. dixisse aliquos ⁊ vex dix-
isse. magna opa dñi. vñ p̄ticula q̄dā
commemorata est ⁊ ipsa terrena ⁊
p̄pe omnibus ānis nota quomō nū-
gat deus quomodo nebulam sp̄gat
quomodo etiam cristallum solidet.
alios dixisse sibi. Putas ne fine cau-
sa ista in scripturis posita sunt. aut
vere hoc totum habēt quod sonāt?
Nō nobis aliquid inuit nix ista ⁊ la-
na nebula ⁊ cinis cristallus ⁊ p̄as:
Sed quare sic scriptura loqui volu-
it p̄ quedā q̄si caligines similitudinē?
Quāto melius aptius loq̄retur?
Quare vel quero vel hesito q̄d sibi il-
la v̄ba erigāt? Quare in audiēdo ti-
bi laboro? Quare plerumq̄ audito
psalmo indoctus abscedo? Hoc est
quod paulo ante dixi. patere te cu-
rari ita sanādu es: Multū supb⁹
⁊ p̄ceps est eger. qui ⁊ medicum mo-
nere audet etiam homiēm Cōsiliū;
ne audebit dare eger medico? Vbi
homo egrotat ⁊ deus curat. mag-
num pietatis ⁊ sanitatis indicium est:
Antequam scias quare quid dictū
sit. crede ita dici debuisse vt dictū est
Hec em̄ pietas faciet te capacem.
vt queras quod dictum est. ⁊ cum q̄
fieris inuenias. ⁊ cū inueneris gau-
deas Assit ergo nobis apud domi-

256
nū deū nostrum iste affectus precū
vestraz. ⁊ si nō p̄pt nos certe p̄pter
vos donare dignetur quod hic ab-
scōditū latet Adō ergo putate vos
quoniam cuiusdam expectaculi ⁊ e-
ditiōis diuine diem p̄misimus p̄nū-
ciatis hīs v̄sibus ⁊ nōdum expōsi-
tis inuolutas quasdam editoris n̄ri
sarcinas ptulisse Vtiq̄ ad hoc inuo-
lute p̄ferūtur. vt euolute expectēt.
Vos aut nō tm̄ intueri sed ⁊ vestiri
p̄amini Dixeramus aut d̄ die domi-
nico si meminit caritas vestra qui
affuistis. ipsam euangelicam lectio-
nem q̄ nos diutius tenuit vt psalmi
expositio differretur cōgruam lec-
tam fuisse eidem psalmo Hoc tunc
diximus sed ostēdere nō valuimus
q̄a psalmū distulimus Hodie itaq̄
demonstrata est ⁊ ipsa cōgruētia In
euāgelica illa lectione territi sumus
de die nouissimo. terror ille securita-
tem pturit Territi em̄ precauemus
p̄cauētes securi erimus Quomodo
em̄ prepostera securitas in terroēs
impellit. ita ordinata sollicitudo se-
curitatem parit. Territi em̄ sumus
ne p̄ntem vitā deficientem volaticā
transitoriam sic amemus q̄si alia n̄
la sit. Si em̄ alia nulla est. amemus
hāc. Si alia vita nulla est. feliciores
nobis sunt qui ad amphiteatrū ho-
die vigilarūt Quid em̄ ait ap̄ls? Si
in hac vita tm̄ in xp̄istō sperātes su-
mus. miserabili oēs sumus omnibus
hōib⁹ Est q̄ alia vita? Introget quis
q̄ vestz in fide sua. sed dormit fidel.
Merito fluctuas. quia xp̄istus
dormit in naui Ihesus em̄ dormie-
bat in naui. ⁊ navis fluctuabat in a-
quis ⁊ tempestatibus multis: Fluc-
tuabat ergo cor. quando xp̄istus
dormit: Cristus semper vigilat. q̄d
est ergo xp̄ist⁹ dormit? Fides tua
bbb i

dormit. quid adhuc dubitatione ut
tempestate iactaris? Excita pristinam
excita fidem tuam. cōspice oculis fi
dei vitam futuram ppter quam cre
didisti. ppter quam signo eius fig
naris. q ppterea duxit hanc vitam.
ut tibi ostēderet q̄ sit cōtempnēda
quam diligebas. et q̄ sit sperāda quā
nō credebas? Si q̄ fidem excitaue
ris. et oculos eius in nouissima mise
ris. futurū q̄ seculum in quo gaude
bimus post alterum domini aduen
tum post iudicium pactū post tra
ditum iustis regnum celorum. si il
lam vitam cogitaueris et illius vite
negocium ociosum de quo sepe lo
cuti sumus karissimi. nō fluctuabit
negocium nostrum. ociosum nego
cium plenū solius dulcedinis. nulla
interpellāte molestia nulla fatigati
one sauciatur. nulla nube p̄turba
tum. Negocium nostrum quid erit?
Laudare deum. amare et laudare.
laudare in amore. amare in laudib?
Beati qui habitāt in domo tua. in
secula seculorum laudabūt te Quae
nisi quia in secula seculorum ama
būt te? Quare. nisi quia in secula se
culorum videbūt te? Hoc ergo frēs
mei quale expectaculum erit in visi
one dei? Vidēt homiēs venatorem
et delectātur. ve miseris si nō se cor
reperint Qui em̄ vidēt venatorem et
delectātur. videbūt saluatorem et cō
tristabūtur Quid illis miserius qui
bus saluator salutis nō erit? Nō ergo
mirū. quia illis quibus voluptati ē
homo pugnās nō erit salutis deus li
berans: Nos autem fratres si nos
in eius membris meminimus. si cō
cupiscimus si pseueramus. videbi
mus et gaudebim? Erit illa ciuitas
purgata omnibus ciuibz suis.
nullo admixto sedicioso aut turbu

lento: Inimicus ille qui modo inui
det ne ad illam patriam veniamus.
ille cuiquam insidiari non poterit.
quia nec esse ibi p̄mittitur: Si enim
modo excluditur de corde credenti
um. quomodo excludetur de ciuita
te viuentium? Quid erit frēs. quid
erit rogo vos esse in illa ciuitate. de
qua loqui tantum gaudium est?
Huic future vite corda preparare
debemus. quisquis ei cor prepara
uerit. totam istam contempnit. con
tempta ista securum facit expectaē
diem de quo expectando dominus
terrui Cum ergo psalmus iste di
cat nobis et cātet de illa vita futura.
euangelium autem terruerit de pre
senti. psalmus facit amorem future
euangelium facit timorem presentis
nec de futura delectatione tacetur i
litteris noui testamenti. et multoma
gis in eis. ubi nō tāq̄ inuolucris q̄
busdam proferuntur illa que intelli
genda sunt. sed ibi videntur aperta
ut hic intelligantur obscura: Cum
ergo dicit nobis euangelium obser
uate diem nouissimū p̄eturz. diem
aduentus filij hominis. quia illos
male inuēturus est. quomodo secu
ri sunt? Securi sunt em̄ in volupta
tibus seculi. cū deberēt esse securi
domitis cupiditatibus seculi. Jam
utiq̄ illi vite nos p̄parauit ap̄ls in
verbis que tūc etiam commemora
ui. de cetero fratres tempus breue
est. reliquum est ut qui habēt p̄oēs
tāq̄ nō habentes sint. et qui emūt tā
q̄ nō ementes. et qui gaudent tāq̄ nō
gaudētes et q̄ flent tāq̄ nō flētes. et q̄
utūtur hoc mūdo tāq̄ nō utētes sint
preterit em̄ figura huius mūdi. vo
lo vos sine sollicitudine esse: Qui
gaudium totum suum totam q̄ fe
licitatem suam constituit in manu

257
cādo bibēdo vxorem ducēdo emen-
do vendēdo vtēdo mūdo isto . sine
solicitudine est talis Sed pter ar-
cham ve illi a diluuiō Quisquis autē
siue manducat siue bibit siue aliud
quid agit omnia in glām dei facit . et
si aliqua tristitia est de rebus sclari-
bus sic flet vt intus in spe gaudeat
et si aliqua leticia est in rebus sclari-
bus sic gaudet vt intus spūaliter ti-
meat . nec donet se corrupendum
felicitati . nec cedat aduersitati fran-
gendum . hoc est em flere tāq non
flentem . et gaudere tāq non gauden-
tem . quisquis et si habet vxorem . ei⁹
infirmiati compatiēs reddit nō ex-
igit debitum . aut si ppter ppiam in-
firmitatem ducit vxorem plangens
pocius qā sine vxore esse nō potuit .
q̄ gaudens quia duxit : quisquis vē-
dit quod nouit qā et si manet beat⁹
nō facit . q̄squis quod emit nouit q̄
trāhet . et de hīs ōnibus et si habun-
dātib⁹ et si circumfluetib⁹ nō pre-
sumit . facitq̄ ex eo quod hēt miām
cū eo qui nō habet . vt et ipse accipiat
ab illo qui ōnia habet . quisquis talis
est . securus expectet diem nouissi-
mū quia nō est pter archam . iam in
ligna iputribilia computatur ex qui-
bus archa fabricatur Non ergo ti-
meat vcturum dñm sed speret et de-
sideret . nō em veniet illi ad inferen-
das penas sed ad finiēdas molesti-
as Hoc aut fit desideriu illi⁹ ciuita-
tis Quod ergo monuit euāgelium
implet ei⁹ ciuitatis desiderio qd ps
cātāt . ita cōgruit euāgelii huic cāti-
co . et quā ciuitatē psalmus iste cātāt
audiam⁹ Audiam⁹ et cātem⁹ gaudiū
nr̄m . cū h̄ audim⁹ cāticū dei nostri ē
Non em tm cātamus qñ voce et labi-
is sonam⁹ canticum . est et canticū

intus . quia sunt et aures cuiusdam
intus Voce cātamus vt nos excite-
mus . corde cātamus vt illi placea-
mus : Aggei et zacharie psalmus dī :
Aggeus et zacharias pphete fuerūt
Erāt aut pphete isti iam in captiui-
tate iherl̄m illius . que in terra porta-
uit vmbra cuiusdam celestis In illi⁹
ergo ciuitatis captitate cū essent in
babilonia . pphetauerūt ciuitatē no-
uam ex repatione veteris liberato
pplo a captiuitate : Agnoscimus et
istam captiuitatē . si vere agnosci-
m⁹ nostram peregrinationem . In
hoc em mūdo in hīs tribulatiōib⁹
seculi in hac turba multiplici scāda-
lorum quodāmō in captitate gēmi-
mus . s; erigimur . pñūciatur ciuitas
nr̄a noua equalis futūa . nā et post
istorum pphetationem et visibiliter
cōtigit vt totum explicaretur quod
ad psoluēdam ymaginem ptinebat
Reparata ē iherl̄m p⁹ septuagita ānos
captitat⁹ Sic iheremias pph̄a p⁹ sep-
tuagita ānos septenario illo numēo
oēs volubilitatem huius t̄pis signat
Septenario em numero voluunt⁹
dies . hū sicut nostis idem abeunt . i
dem redeūt Post septuagita egro
ānos cum pphetat iheremias repa-
ri ciuitatem iherl̄m . factum est vt et
ibi significaretur ymago futurozū :
Significatū est nobis post ōnem
istam volubilitatem t̄pis que septe-
nario numero voluitur . futuram il-
lam ciuitatem nostram iam in eter-
nitate in vno die In illa quippe ha-
bitatione tempus non voluitur . qā
habitatoribus non labitur : Hoc cū
viderent in spiritu prophete . vide-
bant illam dicebant de ista : Sed h̄
dicebant de ista que in illam duce-
rent . et illa omnia que fiebant secū-

dum tempus. secundum corpales
motioēs scōm actus hoīm signa e-
rant ⁊ prenūciatioēs futurorum:
Audiamus iam cātari ciuitatem il-
lam. ⁊ erigamur ad eam: Adultū ei
nobis eā cōmēdat spūs dei. infun-
dēs nobis amorem illi⁹ vt ei suspire-
mus ⁊ in pēgriatiōe ingemiscam⁹ ⁊
ad illā venire desideremus. Amem⁹
illā. ⁊ ipm amare ābulā ē Ecce ame-
m⁹ illā ex ore scō ⁊ ex ore pphetico ⁊
dei spū dicētis:

Psalmus:

Collauda ihrlm dñm In cap-
tate adhuc cōstituti. vidēt
illos greges pmmo vnū gregē oīm
cuiū vndiq; collectorū ad illā citatē
Didēt gaudiū masse post trituras.
post ventilationē iā misse in horreū
nichil timētis nichil laboris ⁊ moles-
tie patiētis. ⁊ adhuc hic positi ⁊ i ip-
sa cōtritiōe. cōuersantes pmittunt
gaudiū spei ⁊ ābelāt in illā qñ cōiun-
gētes corda sua āgelis dei. ⁊ futur o
illo ppo secū in gaudio pmāfuro:
Collauda ihrlm dñm: Quid em fac-
tura es o ihrlm: Trāsit certe ⁊ labor
⁊ gemitus. qd factura es: Aratura.
femiatura. nouellatura. nauigatura
es. negociatura es: Quid factū es:
An in illis opibus quis bonis ⁊ de-
miā veniētib⁹ exerceri te adhuc op-
tet: Cōsidera numex tuū. cōsidera
vndiq; societate tuā Vide vtz aliqs
esuriat. cui porrigas panē: Vide si
aliqs sitiāt. cui des calicē aq frigide.
Vide vtz aliqs mō ap⁹ te pegrin⁹ ē.
quem hospicio recipias: Vide vtrū
aliqs sit eger quē vifites Vide vtz a-
liqs litiget quē cōcordes. Vide vtrū
aliqs moriat⁹ quē sepelias: Quid q
factura es: Collauda ihrlm dñm Ec-
ce hē negociū tuū Sic solet in tytu

lis scribi vtē felix. collauda ihrlm dñm
Est ote ihrlm. memētote de qb⁹ dic-
tū ē. dñe in citate tua ymagiēm ipo-
rum ad nichilū rediges Ihrlm si q mō
gaudēt talib⁹ pōpis. inter illos sunt
q ppterea hodie venerūt qā munus
est. Cui munus est. cui dāpnū? Aut
vnde munus. aut vñ dāpnū? Non
em illi tm q talia edūt dāpno feriūt⁹
sed maiori dampno pcutiētur q ta-
lia libēt intuet⁹ Illoꝝ archa auro eri-
nanitur. istoz pectus iusticie diuici-
is expoliatur: Plāgūt pleriq; edito-
res vedētes villas suas. quō debēt
plāgere pccōres pōetes aiās suas:
Ita ne ad hē clamauit dñs dñico die
vigilate. vt hodie sic vigilaētur: Ob-
secro vos o ciues ihrlm. adiuro vos
p pacem ihrlm. p redemptorem. p
structorem. p rectorem ihrlm. vt cō-
uertatis p illis pces ad dñm: Vide-
ant sentiant quia nugātur. ⁊ multi
tent in illa spectacula que illis pla-
cent. aliquando ⁊ se spectent. sibi q
displiceant: In multis em iam fac-
tum gaudemus. ⁊ aliquando nos q
q ibi sedim⁹ ⁊ insaniuim⁹. Et qm
tos putam⁹ ibi nūc sedē. futuros n
solum xpistianos sed etiam episco-
pos: Ex pteritis futura cōicimus.
ex hīs q iam facta sunt q de⁹ factu-
rus est prenūciamus: Vigilet pces
vestre. nō gratis gemitis frēs. pr-
sus illi q euaserūt de pccātes p hīs q
piclitātur q ⁊ ipsi fuerūt in numero
piclitātium exaudiūtur. ⁊ abstrahet
deus a captitate babiloie plebē suā.
redimet dñino ⁊ eruet. ⁊ pficiet nu-
mer⁹ scōꝝ gestatiū ymagiēm dei.
Nō ibi erūt quoz ymagiēm de⁹ i ci-
uitate sua spnet ⁊ ad nichilū rediget.
quia ⁊ ipsi in captiuitate sua hē ba-
bilonia ymagiēm ei⁹ ad nichilum re

degerūt: Erit ille ppl's laudās dñm
quē puidet mō spūs pphētie. 2 dicit
vt exultemus in spe 2 desideremus
ipām rem: Collauda ihrlm dñm:

Lauda deū tuū i syon: Collauda
quia ex multis cōstas. lauda qā vnū
facta es: Multi inq̄t apl's vnū su-
mus in xp̄istō ihesu. Quo ḡ mltos
laudamus quo vnū laudamus. idē
multi q̄ vnū. qā ille in quo vnū semp
vnus. Quare inq̄t hec ihrlm collau-
do dñm. 2 laudo deū meum syon:
Que syon ipsa ihrlm. diuersis caus
duo noīa. Ihrlm dicta est visio pa-
cis. syon dicta est speculatio: Vide
te si aliud sonāt ista nomīa nisi spec-
tacula. ne putēt gētes se habē spec-
tacula. 2 nos nō hrē: Aliqñ dimisso
theatro aut amphiteat° cū ceperit
ex illa cauea euomi turba p̄ditorum
aliqñ tenentes in animo fantasias
vanitatis sue. 2 memoriam suā pas-
cētes rebus nō solum inutilibus s; 2
p̄niciosīs. gaudētes in eis t̄q̄ i dul-
cibus sed pestiferis. vidēt plerūq;
vt fit transire seruos dei cognoscūt
ipso habitu vel vestis vel capitis vl'
frōte notos hñt. 2 dicūt apud semet
ipsos 2 secum. o miseros istos. qd p-
dūt: Frēs rogem⁹ dñm p̄ beniuolē-
tia ipsoꝝ. qā bonū illi putāt: Bene
nobis volūt. sed q̄ diligit iūqtatem o-
dit aiām suā Si odit aiām suā. quō
amabit aiām meā? Tñ ipsa puerfa
2 inanis 2 vana beniuolētia dicēda
est. dolēt nos p̄dere qd amant. ore
mus ne p̄dāt qd amamus. Videte q̄
lem ihrlm exhortetur ad laudem. vl'
potius p̄ntiam laudaturam: Nō ēi
illi⁹ ciuitatis laudes tūc cum videbi-
mus 2 amabimus 2 laudabim⁹ vo-
ce pphētica exhortāde sunt 2 excitā-
de sunt. sed p̄pterea modo dicūt h

pphete vtpote q̄tū p̄nt i hac carne
cōstituti futūa gaudia beatoꝝ eruc-
tātes in aures nostras vt excitent
amorem illius ciuitatis. ferueamus
desiderio. nō simus spū pigri: Sed
videte qualem ihrlm dicit laudaturā
deū. 2 vnū laudaturam p̄fectionem
q̄tam beatitudis: Collauda inquit
ihrlm dñm. lauda deū tuum syon:
Et qñ dicēt vnū secura laudabo:

Qm cōfirmavit inq̄t vectes por-
tarum: Attendite fr̄atres mei.
confirmavit inquit vectes porta-
rum tuarū: Vectium confirmatio
nō est portarū aptarum sed clausarū
Nñ pleriq; codices hñt. cōfirmavit
seras portarū tuarum. Attendat ca-
ritas vestra. conclusam ihrlm dicit
laudare dñm. Collauda ihrlm dñm
lauda deum tuum syon Laudamus
modo sed collaudamus modo iter
scādala. multi quos nolumus itrāt.
multi 2 si nolumus exeūt: Ideo cre-
brescūt scādala. 2 quoniam habūda-
uit iniq̄tas ait veritas refrigescit ca-
ritas multorum: p̄pter intrātes q̄s
diudicare nō possumus. 2 exeūtes
quos tenere nō possumus: Quare
hoc? Quia nondum p̄fectio. nōduz
beatitudo Quare hoc? Quia adhuc
area. nōdum horreum: Tunc ergo
quid. nisi vt nō timeas tale aliquid
futurum? Collauda em̄ ihrlm dñm
lauda deum tuum syon. quoniam cō-
firmavit vectes portarum tuarum
Confirmavit. nōdum dixit apposu-
it: Tantum confirmavit vectes
portarum tuarum **N**emo exeat
nemo intret. Nemo exeat gaude-
mus. nemo intret timemus: Ne h̄
timeas cum intraueris. dicitur tan-
tummodo esto in numero virgi-
num que portarunt oleum secum.

Virgines enim ille animas signifi-
cant. Non enim vere quinque erant.
sed in quinque illis milia sunt: In nu-
mero illo quinario milia intelliguntur
non feminae tantum sed et viros. quia uterque
sexus dicitur femina. quia ecclesia et propter
quod sexus hoc est. ecclesia dicitur virgo:
Desponsavi vos uni viro virginem cast-
tam exhibere christo: Paucorum est
virginitas in carne. omnis debet esse in
corde Virginitas carnis corpus in-
tactum. virginitas cordis fides incor-
rupta: Ergo dicitur virgo tota ecclesia. et
masculino genere appellatur populus dei.
uterque sexus populus dei et unus populus. et
unus populus et una ecclesia et una columna.
atque in hac virginitate milia sanctorum
Ergo quinque virgines omnes animas intra-
turas in regnum dei significant. non sine
causa quinario numero. quoniam quinque
sunt corporis sensus notissimi omnibus
Per quinque enim ianuas intrat aliquid
per corpus ad animam. aut per oculos in-
trat quod concupiscas male. aut
per aures aut per olfactum aut per gustum
aut per contactum: Per has quinque ianu-
as quisquis non admiserit corruptioem
inter quinque virgines computatur Admittitur
autem corruptioem per illicita desideria:
Quid autem liceat et non liceat. plene sunt li-
bri scripturarum Ergo opus est ut sis
in illis quinque virginibus. non timebis quod
dictum est. nemo intret. Dicitur enim hoc
et fiet hoc. Sed cum intraveris non
contra te claudet. sed te ingresso clau-
duntur porte inferi. et firmabuntur vec-
tes portarum eius: Nam si tu esse volueris
aut non virgo corde. aut et si virgo iter
fatuas virgines. foris remanebis et
frustra pulsabis: Que sunt fatue vir-
gines. et ipse quisque sunt. qui nisi anime que
habet istam continentiam carnis. ut vitent
corruptelas ab omnibus sensibus venien-

tes quos sensus iam enumeravi:
Que vitant veluti corruptioes veni-
entes undique. et non in conscientia gerunt
bonum suum coram oculis dei. sed pla-
cere inde volunt hominibus. et iudicium
sequuntur alienum Favores vulgi oc-
cupant. viles sibi sunt cum spectatori-
bus esse care volunt. non eis sufficit con-
scientia. merito non portant oleum se-
cum Oleum autem est ipsa gloriatio pro-
pter nitorem et splendorem: Sed quid
dicit apostolus: Vide virgines sapien-
tes portantes oleum secum Opus autem suum
prophet unusquisque. et tunc in semetipso
habet gloriam et non in altero: Ipse est
autem virgines sapientes Stulte. autem accen-
dunt quidem lampades. videtur quidem
lucere opera eorum. sed deficient et extin-
guentur. quia non de oleo interiore pas-
cuntur Et dormiunt omnes tardate ipso-
rum. quia ex utroque genere hominum obdormis-
cunt in mortem et de illis fatuis et de his
sapientibus tardate adventu domini.
ituri in mortem istam corpalem et
visibilem quam sompni loco scrip-
turas ponere notum est omnibus christianis.
cum dicet de egrotantibus apostolus. propterea
in vobis inquit multi infirmi et egri. et
dormiunt sufficienter Dormiunt inquit
moriuntur. Sed ecce venturus est spousus.
et omnes surgent. sed non omnes intra-
bunt Deficient opera stultarum virginum non
habentium oleum conscientie. non invenient
a quibus emanant quod illis solebant
vendere adulatores: Ab iridentibus
enim dicitur non ab invidentibus. ite e-
mite vobis Detierant enim stulte a sa-
pientibus et dixerant eis. date nobis
oleum quia faces nostre extinguun-
tur: Quid ille sapientes: Ne forte
non sufficiat nobis. ite potius ad-
vedentes: Hoc ammonere erit. quod
vobis modo profuit a quibus eme-

259
soletis adulationem: Et cum eunt
inquit intrarunt ille. et clausum est
ostium Cum eunt corde cum talia
cogitant. dum se ab illa intetione ali
enant et retro preterita sua recorda
tur. eunt quasi ad vendetes et non in
ueniunt tunc fauētes. non inueniunt tunc
laudātes a quibus solebāt laudari. et
quasi excitari ad bona opa. non roboze
bonę cōscientie sed incitamento lingue
aliene: Et illud quod dictum est non suf
ficiat nobis. magna consideratiōe
humilitatis dictum est Oleū enim quod
gestamus in conscientia. iudiciū ē
nostrum de nobisipfis quales su
mus. et difficile est ut de se quisque p
fecte iudicet: Frēs mei quilibet hō
pficiat. quilibet se ad interiora
extēdat et preterita obliuiscatur. iā
dixit sibi bene est: Procedit regula
de thesauris dei. examinat liquidū.
et quis glabitur castum se hēre cor? Et
quis glabitur mūdum se esse a peccō
Sed quid dixit scriptura? Iudiciū
fine miā ei quod non fecit miā: Quātum
cumque pficias. spabis in misericor
dia Nam si iusticia fine miā plata
fuerit. in quolibet quod dampnet i
ueniet Que nos cōsolatur scriptu
ra: Que hortatur ad miām faciēdā.
ut omnino crebrescamus in erogan
do quod amplius habemus: Adul
ta autē supflua habemus. si non nisi neces
saria teneamus Nam si inania que
ramus. nichil sufficit: Frēs querite
quod sufficit operi dei. non quod
sufficit cupiditati vestre Cupiditas
vestra non est opus dei: Forma ves
tra corpus vestrum anima vestra:
hoc totum opus dei Quere quod suffi
ciat. et videbis quod pauca sint: Vidue
suffecerūt duo minuta nummi ad

faciēdā miām. suffecerūt duo nūmi
ad emēdū regnū dei: Ad uestiēd os
tociēs peātōres quod sufficit editori?
Videte quā non solū pauca sunt quod vob
sufficiāt. sed nec ipse deus multa a vo
bis quirit Quere quātū tibi dederit et ex
eo tolle quod sufficit. cetera quod supflua
iacent aliorū sunt necessaria Supflu
a diuitum necessaria sūt paupm Res
aliene possidētur. cū supflua possi
dētur. Faciēs ergo huiusmodi mise
ricordias et illā p̄cipue quod gratis con
stat. dimitte sicut dicitur. quod non nisi
caritatē erogas. quod crescit cū erogas
feciēs quod et feruēs in ipfis bonis opi
bus miē. quod iam bona opa ut iā dixim
tūc non erūt necessaria quā nullus erit
miser in quem faciēda sit miā. expec
tabis securus iudiciū. non tam secu
r⁹ de iusticia tua quod secur⁹ de miā dei
quia et tu miām prerogasti Iudiciū
enim fine miā illi quod non fecit miām: Su
peraltat autē inquit miā iudiciū: Ne pu
tetis frēs quod tūc non est iustus quā nri
miseretur. aut recedit a regula iusti
cie sue. et cū dampnat iust⁹ ē. et cū mi
seretur iust⁹ est Quid enim tā iustū quod
reddere miām p̄rogati? Quid tā ius
tū. quod ut in qua mēsurā mēsi fueritis
in ea remetiatur vobis: Da egēti frī
Cui frī? Crīsto Si quod quia fratri xpō
et quā xpō deo quod est sup omnia b̄ndictus
in secula. deus egere te voluit. et tu
manus retrahis? Certe porrigis
manū. et petis a deo Audi scripturā
non sit man⁹ tua porrecta ad accipiē
dum. et ad dādum collecta Erogari
sibi vult deus ex illo quod dedit:
Quid enim das quod ille non dedit? Quid
enim hēs quod non accepisti? Aut vō non
dico deo sed cui libet de tuo das aliqd?
De illi⁹ das quod iubet ut des Preroga

cor esto nō inuasor. Hec ergo faci-
ens & q̄ bōa hūilitate dicis de illo o-
leo. ne forte nō sufficiat nobis. in-
tras & clauditur. audi aplm dicētes.
michi at̄ mimū ē vt a vobis iudicer.
qn̄ at̄ potes diiudicare cōsciētia me-
am. Q̄n̄ examinare q̄ aio facio q̄cqd
facio. Quātū p̄nt hoīes de alio iudi-
care. Plus hō vtq; ipse de se. s; de
pl^o de hoīe q̄ hō de se. Ergo talis si
fueris intrabis. in quib; illis v̄gib; eris.
cetera fatue excludētur. Nam
hoc habes in euāgelio. claudet^r hos-
tiū. & stabūt & clamabūt aperi nobis
& nō aperiatur. Qm̄ cōfirmavit vec-
tes portarū tuarū. Cōfirmavit inquit
vectes portarū tuarū. Secura sta. se-
cura lauda. sine fine lauda. fortiter
clausa sunt porte tue. nō erit amic⁹.
nō intrat inimic⁹. Cōfirmavit vectes
portarū tuarū. **B**enedixit filios tuos
in te. Nō vagātur foris nō pegrinā^r
intus gaudēt. intus laudāt. int⁹ bñ
dicūtur. intus nō pturiūt q̄a iam ne-
minem pariūt. Filij sunt. sancti sunt
isti filij sancti iā laudātes & gaudētes
pturiti & pti sunt m̄rē caritate. inclu-
si sunt colligente caritate. Audi cari-
tatē pturiētem illos. quā p̄dit⁹ pau-
lus apls nō solū paternū sed mater-
nū amorē cōgerēs in filios. filij mei
inqt quos itez pturio. Cū paul⁹ eos
pturiebat. caritas pturiebat. Cari-
tas em̄ diffusa est in cordib⁹ nostris
p̄ spiritum sanctum qui datus ē no-
bis. Ergo colligat quos pturiuit et
peperit. Q̄dodo iam intus filij s̄.
securi sunt. Volarunt de nido timo-
ris. volarūt in celestia volarūt in e-
terna. iam nichil metuūt temporale.
Benedixit filios tuos in te. Quis?
Qui posuit fines tuos pacem:

Quomodo exultatis oēs. Hanc a-
mate fr̄es mei. multū delectam^r quā-
do clamat de cordibus vestris pacē
dilectio. Quomodo nos delectauit.
Nichil dixerā nichil exposuerā. ver-
bum p̄nūciaui & exclamastis. Quid
de vobis clamauit. Dilectio pacis.
Quid ostēdi oculis vestris. Vñ cla-
matis. si nō amatis. Vñ amatis. si
nō videtis. Inuisibilis est pax. q̄s ē
oculus quo visa est vt amaretur.
Neq; em̄ acclamaretur nisi amaet^r.
Hec sunt spectacula q̄ exhibet deus
rerum inuisibiliū. Quāta pulchritu-
dine intellectus pacis corda vestra
percussit. Quid iam ego loquar de pa-
ce. aut de laude pacis. Preuēit oīa
v̄ba mea vester affect⁹. nō impleo
nō possum. infirmus sum. differa-
mus oēs laudes pacis ad illam pa-
triam pacis. Vbi eam plenius lauda-
bimus. vbi eam plenius habebim^r.
Inchoatam in vobis sic amamus.
p̄fectam quomodo laudabimus.
Ecce hoc dico o filij dilecti. o filij reg-
ni. o ciues iherl̄m. quoniam in iherl̄m
visio pacis est. & oēs qui amant pa-
cem benedicūtur in ea. & ipsi intrant
cum claudūtur porte & firmāt^r vec-
tes. hāc quam nomiātam sic amat^r
& diligitis. ipsam sectamini ipsaz de-
siderate. ipsam in domo ipsam in ne-
gocio ipsam in vxoribus ipsam in fi-
liis ipsam in seruis ipsam in amicis
ipsam in inimicis diligite. Ipsa est
pax quam nō habent heretici. Quid
agit pax in huius adhuc regionis i-
certis. in ista pegrinatione mortali-
tatis nostre. cum adhuc nemo est al-
teri conspicuus. nemo videt cor al-
terius. Quid agit pax. De incertis
nō iudicat. incognita nō confirmat

260
Procliuioꝝ est ad bene credendum
de homine. q̃ ad male suspicandum.
Nō se multū dolet errare cum bene
credit etiam de malo. p̃nicioſa autē
cum male sentit forte de bono. nes-
cio qualis fit. Quid p̃do. si credo q̃a
bonus est. Si incertum est. licet ut
caueas ne forte verum fit. nō tamē
dampnes tāq̃ vex fit. Hoc par iu-
bet. quere pacem ait ⁊ p̃sequere eā.
Heresis quid monet. Dampnat in-
cognitos. dampnat totum mūdum
perit totus mūdus. nullus ē xp̃ia-
nus. affrica remāsit Bene iudicasti
De quo tribunali dicis tu sentētiam
in orbem terraz. In quo foro ante
te mūdus stetit. Nolo michi creda-
tur sed nec tibi Cristo credatur. sp̃ui
dei p̃ p̃ph̃as credatur. legi moyſi cre-
datur. Quid dixit moyſes de futu-
ris h̃is tempibꝯ ad abrahā dic-
tum. In semine tuo benedicēt oēs
gentes. An dubitas quid sit semen
abrahe. Duto quia cum apostolus
dixerit non dubitas. aut si de a-
postolo dubitabis. quare par par ⁊
nō est par. Quid dicit apostolus.
Abrahe dicte sunt p̃missiones ⁊ se-
mini eius. Nō dixit ⁊ seminibus t̃q̃
in multis. sed tāq̃ in vno ⁊ semi tuo
quod est xp̃istus Ecce ante milia ā-
norum dictum est abrahe. in semine
tuo benedicentur omnes gentes.
Quod ante milia annorum dictum
est ⁊ ab vno creditum. modo iam
videmus impletum. Hac legimus
hac intuemur. ⁊ tu resistis de trans-
uerso veniens. Quid dicturus. Nō
li credere. Cui. Spiritui dei. deo lo-
quenti ad abrahā Et cui credo. Tibi.
Nō h̃ dico iq̃es. Nō h̃ dic. Nō dicis
in p̃oci⁹ crede q̃ sp̃ui dei ⁊ dō loq̃ti

ad abrahā. Quid ergo michi dic.
Ille tradidit. ⁊ ille tradidit. De euā-
gelio recitas hoc. de apostolo de p̃-
phetis. Discute omnes scripturas.
lege michi hoc ex eis quibus credo.
tibi em̃ nō credo. Vnde lecturus es.
Hoc michi pater meus ait. h̃ michi
auus meus. hoc michi frater meus.
hoc michi episcopus meus. Sed h̃
abrahe deus. in semine tuo benedi-
centur omnes gentes. Audiat vnus
homo ⁊ credit. ⁊ fit in multis post
multa tempora. Quando dictum
est creditur. quando impletur dubi-
tatur. Hoc ergo dixit moyſes. di-
cant ⁊ prophete. Vide commerciu
redemptionis nostre. xp̃s pendet i
ligno. Vide quāto emit. ⁊ sic vide-
bis quid emit. Empturus est ali-
quid. ipsum aliquid nondum scis
Vide vide quāti. ⁊ videbis quis san-
guinem fudit. Sanguine suo emit.
sanguine agni immaculati emit. san-
guine vnici filiū dei emit. Quid emp-
tum est sanguine vnici filiū dei. Ad-
huc vide quāti. p̃pheta longe anteq̃
fieret dicit. foderunt manus meas
⁊ pedes meos. dinumerauerūt om-
nia ossa mea. Magnū precii vi-
deo xp̃isti. videant quid emisisti.
Commemorabuntur ⁊ conuer-
tentur ad dominum vniuersi fines ter-
re. In vno eodemq̃ psalmo emp-
torem video ⁊ precium ⁊ possessio-
nem. Emptor xp̃istus est. preciu
sanguinis. possessio orbis terrarū
Voces ip̃as p̃pheticas audiam⁹. cō-
tradictes litigatoribus hereticis.
Ecce possessio dñi mei. vis lego in
psalmo. Commemorabūt ⁊ p̃uten-
tur ad dñm vniuersi fies terre. ⁊ a-
dorabūt in cōspectu eius vniuerſe

patrie gētium Et vide iurgātem. vī
de ius defendētem: Qm̄ ipsius est
regnum. ⁊ ipse dñabitur gētū. Ip̄e
q̄ emit xp̄istus nō q̄a portauit doā
Adorabūt Recte adorabūt oēs pa
trie gētū in cōspectu eius Quae rec
te: Quia dñi est regnū ⁊ ipse dñabi
gētium: Illud moyses. h̄ pph̄e. ⁊ a
lia multa milia Quis nūmeāt testi
monia de eccl̄a toto terraz orbe dif
fusa. q̄s numerat: Nō sunt tot here
ses cōtra eccl̄am. quot sunt testimo
nia legis ꝑ eccl̄a: Que pagina nō h̄
soāt q̄s v̄sus nō hoc loq̄tur: Dia cla
māt ꝑ v̄nitate dñica. q̄a posuit fiēs
ih̄rlm pacem: Tu cōtra ista latras
hērice. vñ merito dicitur in illa cita
te qđ scriptum est in apocalip̄i. caēs
foris: Tu cōtra ista latras vñ iudi
casti de orbe terraz vt dicere cepe
ram: Quo tribunali: Presumptiōe
videlicet cordis tui. Altū tribunal. s̄
ruinosum. Dixit hoc moyses. dixerūt
hoc pph̄e. ⁊ nōdum credūt q̄ se xp̄ia
nos videri nolūt: Torq̄batur qđam
diues aput inferos. desiderauit aq̄
stillam de digito cōtempti añ ianuā
suam paup̄is. qm̄ v̄rebatur in flam
mis: Et cum ei nō daretur. q̄a iudi
cium sine miā illi q̄ nō fecit miām. cū
ergo ei nō daretur dixit ad abrahā:
Pater abrahā. mitte lazā. habeo
ibi qnq̄ fr̄es. ānūciēt eis q̄ hic pati
or. ne ⁊ ipsi veniāt in locū hunc tor
mētōz: Et qđ illi abrahā: Habet
illic moysen ⁊ pphetas Et ille Non
pater abrahā. sed si quis a mortu
is resurrexerit credent: Et abrahāz.
si moysen inquit ⁊ pphetas nō audi
unt. nec si q̄s a mortuis resurrexerit
credent: De quibus dixit. habēt ibi
moysen ⁊ pphetas: De h̄is vtiq̄ q̄

adhuc viuebant. quibus adhuc tem
pus correctionis largum erat. qui
nōdū venerāt in loca illa tormētōz
Habet ibi inquit quos audiant.
moysen ⁊ pphetas: Nō credūt h̄is
sed si quis a mortuis resurrexerit
credent Si moysen ⁊ pphetas non
audiūt. nec si quis a mortuis resur
rexerit credent. sententia abrahe est
Abrahe sententia vbi ⁊ vnde: De q̄
dam excelso loco ⁊ pleno quietis et
felicitatis quem vidit ille qui crucie
batur in flamma leuatis oculis suis
quādo in eius gremio id est in eius
secreto vidit pauperem feliciter ex
ultātem. inde ꝑlata est ista sentētia
Vide de quo tribunali. ibi em̄ hitat
deus. quia in sanctis habitat deus:
Dñ optat apostolus ⁊ dicit. dissolui
⁊ esse cum xp̄isto mltomagis opti
mū. ⁊ latroni illi d̄. hodie mecum e
ris in paradiso: Ergo dñs cū abra
hā ⁊ in abrahā manēs dixit istam
sentētiā. habēt ibi moysen ⁊ pphe
tas. si illos nō audiūt. neq̄ si aliq̄s a
mortuis resurrexerit credent ei:
Heretici habetis hic moysen ⁊ ꝑ
phetas. auditis. adhuc potestis au
dire. adhuc licet corrigi. animosita
tem frenare. veritatem tenere ad
huc conceditur: Disceptate vobis
cum vtrum audiendus sit moyses
⁊ prophete. qui fidei sue testimonia
tantum exhibuerunt. cum videā
mus sic currere res humanas vt ab
ipsis predicate sunt: Quid dubita
tis adhuc credere moȳsi ⁊ pphet̄:
Quid dubitatis audire: An forte
queritis resurgētē a mortuis. vtz ⁊
ipse vobis dicat de eccl̄a sua: Quēsi
uit hoc diues aput inferos aliquem
mitti ex mortuis ad fratres suos.

rephesus est quia hoc quesivit Suf-
ficere debuerit fratribus eius moyses et prophete
Ad hoc ille frustra querit. ut vos iam
exemplo ammoniti ne frustra et se-
ro querentes. sicut ille torqueamini. et
audiatis moysen et prophetas Quid dixit
moyses? In semine tuo benedicetur
omnis generatio Quid dixerunt prophete? Com-
memorabuntur et conuertentur ad omnes
vniuersi fines terre Adhuc michi dic-
turus es. surgat aliquis ex mortuis. e-
go non credo nisi aliquis inde venerit et
dixerit: Domine gratias misericordie
tue. voluisti mori ut aliquis ab in-
feris surgeret. et ipse aliquis non quicumque
sed veritas surrexit ab inferis. qui verum
de inferis dicit et si ad inferos non veni-
ret. et tamen propter voces ipsorum malorum
ecce ipse mortuus est. ecce surrexit
ab inferis Quid dicis heretice quid
dicis? Ad te audiam. finite sunt om-
nes excusationes tue. et si verba dixeris
diuitis apud inferos constituti. sur-
rexit a mortuis christus: Dignaris
vel ipsum audire? Ecce quod forte similis
es diuiti mortuo. viuus desiderabas
surgere ab inferis Non pater tuus non a-
uius tuus. non illi surrexerunt qui nescio
quas nomine traditionis infamauerunt:
Sed ecce non infamauerunt. verum dixe-
runt Vis nosse quod nichil ad me? Au-
diamus simul quod dixerit qui surrexit a
mortuis Quid pluribus imoror?
Audiamus iam. apiatur euangelium.
legatur quod factum est tamquam fiat. ponamus
ante oculos nostros gesta preterita
propter cauenda futura Ecce christus
surgens a mortuis ostendit se discipu-
lis suis In nuptiis ipsius. ipse sponsus.
ecclesia sponsa. ecce sponsus qui dicebatur
mortuus absumptus finitus. ecce
integer resurrexit. ecce ostenditur o-
culis discipulorum. ecce prebatur

261
trectatibus manibus. ecce tetigere
cycatrices quae despecte sunt vulnea: Ex-
hibuit se oculis eorum videndum. ma-
nibus tractandum. putabunt spiritum esse
se Despauerunt enim de salute sua. ex-
hortatur eos. confirmat in fide Pal-
pate et videte quia spiritus carnem et ossa
non habet. sicut me videtis habere:
Tangunt. gaudet. trepidat. et cum ad-
huc trepidaret pro gaudio. sic habet
scriptum. et sic certa sunt Que multum
leta sunt vix creduntur Dubitatio quae-
dam veluti tardius creditis condit
voluntatem tenetis. necesse est ut
plus homo gaudeat cum venerit quod
despauerat Nam ad ipsum gaudium
condendum et augendum noluit se sta-
tim cognosci: Tenuit visus discipu-
lorum suorum. illorum duorum quos in-
uenit in via colloquentes iam in despa-
tione et dicentes. nos autem sperabamus quod
ipse esset redemptus israel Putauerunt
hoc iam. non putabant iam Spes cuius
eis non erat. et christus cum eis erat
et qui se reddidit et spem reduxit:
Postea ergo dixit. postea quod eum il-
li in panis fractione cognouerunt.
et ostulit se alijs discipulis suis cum
putarent spiritum esse. palpate et vi-
dete quia spiritus carnem et ossa non
habet sicut me videtis habere: Et
cum adhuc pro gaudio trepidarent.
habetis hic ait quod manducetur?
Accepit benedixit. manducauit et de-
dit eis: Expressa est veritas corporis.
ablata est omnis suspicio falsitatis:
Quid inde? Non sciebatis quia o-
portebat impleri omnia que scrip-
ta sunt in lege moysi et prophe-
tis et psalmis de me? Et quia il-
li credebant moysi et prophetis. ve-
rum enim erat quod dixit abraham
si moysen et prophetas non audi-

unt. neq; si q̄s ex mortuis resurrexerit credet. q̄a ḡ credebāt moyſi & p̄phetis & nō erāt de ipſis quos rep̄hēdit abrahā. audierūt qđ ait dñs. nō ſciebatis q̄a optebat impleri omnia q̄ ſcripta ſunt in lege moyſi & p̄phetis & pſalmis de me: Ecce q̄ crederūt moyſi & p̄phetis. videte q̄p̄ admodum ex ipſorum teſtimonio credent ei qui ſurgit a mortuis Tūc aperuit illis ſenſum vt intelligerent ſcripturas. & dixit eis. qm̄ ſic ſcriptum eſt. & ſic optebat xpm̄ pati & reſurgere a mortuis tertia die: Hēs iam ſponſum ecclē. & nō hinc tacuit moyſes. nō hinc tacuerūt p̄phē. x̄p̄s reſurrecturus a mortuis tertia die. paſſurus reſurrecturum Deſcriptus eſt nobis ſponſus vt nō erramus. ſed nescio qui exiſtūt & quia n̄ erramus in ſpōſo & ipſi vidētur ea q̄ & nos credere de ſponſo. vt a mēbris ſponſi nos auocent. dicunt nobis. ipſe eſt quidem ſponſus quem creditis quem & nos credimus. ſed ſponſa nō eſt ipſa eccleſia quam tenetis: Et que illa eſt? Pars donati: Et hoc quod tu dicis. hoc tu dicis an ſponſus. tu dicis an deus? Per moyſen ecce eccleſiam teneo. dictuſ eſt ad moyſen. in ſemine tuo benedicentur omnes gentes: Tu dicis an ſpiritus dei? Per p̄phetas eccleſiaz teneo. dictum eſt per p̄phetam. cōmemorabuntur & conuertentur ad dominum vniuerſi fines terre Ecce iam teneo teſtimonium legis & teſtimonium p̄phetarum Audiamus & eum qui ſurrexit a mortuis Oſtēdit ſe ſponſum teneam⁹ eū. cōfirmavit demōſtrādo exhibēdo teſtiōnia Hoc em̄ moyſes h̄ p̄phē. q̄a optebz pati xpm̄ & reſurgere tertia die Iā ḡ

q̄a tenemus ambo ſpōſum ex ipſis v̄bis. & puto quia iam incipis mecū credere. & hīs v̄bis moyſi & p̄phetis credam⁹ & ei q̄ reſurrexit a mortuis. ſequatur & dicat: O domine video iā ſpōſum xpm̄. factū eſt ne quis me auocet a mēbris ſpōſe tue & nō ſis michi caput ſi ego in mēbris eius nō fuero. dic michi & de ecclā aliqd. quia iam de ſponſo eius nō dubito. Audi & de eccleſia Sequitur & dicit. predicari in nomie eius pēitētiā & remiſſionem pccōrum. Nichil verius. p̄dicari in nomie eius penitētiā & remiſſionem pccōrum: Sed hoc vbi? Alij em̄ dicūt ecce hic. alij ecce illic. Et quid ipſe? Nolite credere. exurgent pseudo x̄p̄iſti & pseudo prophete & dicēt ecce hic & ecce illic: Nō em̄ de ipſo capite dicūt ecce hic & ecce illic. notum eſt em̄ q̄ x̄p̄s in celis eſt: Sed de ecclā vbi x̄p̄iſtus eſt qđ ait: Ecce ego vobiscū ſum uſq; ad cōſummationem ſeculi: Sed ait dñs. nolite credere. q̄ dicit ecce hic & ecce illic ptes oñdit. ego totū emi: Dicat michi h̄ euāgelij. dic h̄ ip̄e ex euāgelio q̄ iam reſurrexiſti a mortuis vt credāt tibi q̄ credūt moyſi & p̄phetis. dic michi hoc tu. Audio oportebat x̄p̄iſtū pati & reſurgere tertia die. & p̄dicari in noie ei⁹ penitētiā & remiſſionē pccōz p̄ oēs gētes incipientibus ab iherl̄m: Quid eſt heretice? Certe cū recitarē moyſen cū recitarē p̄phās. diſtulisti ad eū q̄ reſurrecturus erat a mortuis Ecce reſurrexit. ecce dixit. tam nullā hēt dubitationem eccleſia x̄p̄iſti. & vxor x̄p̄iſti. q̄ nullam habet dubitationem corpus x̄p̄iſti demōſtratum oculis & tractū manibus diſcipulorum Ecce qui reſurrexit a mortuis vtrūq; oſ-

tendit. caput ostēdit membra offen-
dit. spōsum oñdit sponsam oñdit:
Aut vtrumq; mecū crede. aut illud ī
dāpnationē tuā credis Quid em̄ q̄a
resurrexit a mortuis q̄a meo corpe
resurrexit: Bene q̄a cicatrices oñdit
q̄a vt crucifixus est. vt sepultus. ita
redditus ita demōstratur. Optime
credis. audi illū loquētem in quē cre-
dis. p̄dicabitur in noīe eius peniten-
tia ⁊ remissio pccōꝝ Vbi: Per latas
terras: Si vellem illud ego dicere. iā
tu luctās aduersus hēricos iā pug-
nās iā hñs cū illis cōflictū tāte q̄stio-
nis. nō illud dicerem sic cōtra pñtes
hereticos. quomodo illud dixit ille
cōtra futuros Quid vis āplius: Re-
missio pccōꝝ in xpī noīe p̄dicatur
Vbi: Per om̄s gentes. Vñ: Incipi-
ens ab iherl̄m Cōmunica huic ecclē.
Quare litigamus: Lepit em̄ hec ec-
clesia ab iherl̄m ista terrena. vt gau-
deat de deo in illa iherl̄m celesti: Ab
hac em̄ incipit. ad illam terminat.
In illa tota ecclā erit. ab ista exordi-
um fidei sumptit: Lege actus ap̄lo-
rum si forte mētior. quomodo ibi e-
rāt cōgregati discipuli cū veniss̄ spi-
ritus sanct⁹. vt ostendatur tibi qđ
dixit dñs. incipiētibus ab iherusalem
quomodo linguis om̄iū sunt locuti.
in quos venit spūs sanctus: Quāē
nō vis loqui om̄ linguis: Ecce ibi o-
nes lingue sonuerūt. quare modo
cui datur spūs sanctus nō loquitur
om̄ibus linguis: Hoc em̄ tūc erat in-
dicium veniētis in hoiēs spūs sanc-
ti. vt linguis om̄ loqrētur. Ad qđ
dictur⁹ es hērice: Qđ nō datur spūs
scūs: Nō dico vbi dat⁹. an nō dat⁹:
Si nō datur. qđ est qđ agitis loquē-
do baptizādo benedicēdo: Quid est
qđ agitis: Inania celebratis: Ergo

252
datur Si datur. q̄re linguis om̄ nō
loquūtur q̄b⁹ datur: Nūqđ defecit
donum dei. aut mīor ē fruct⁹: Cre-
uerūt zyzania sed ⁊ triticum. finite v-
traq; crescere vsq; ad messem Non
dixit crescāt zyzania decrescat triticū
vtrumq; creuit: Quare nō apparet
mō spūs scūs in linguis om̄ib⁹: Immo
vero appet in linguis om̄ib⁹ Tūc em̄
nōdū erat ecclā p̄ terraz orbem dif-
fusa. vt membra xp̄isti in omnibus
gētibus loquerētur: Tūc implebat⁹
in vno. qđ p̄nūciabatur in omnib⁹:
Iam totum corpus xp̄isti loquit⁹
om̄ linguis. ⁊ quibus nondum loq-
tur loquetur Crescit em̄ ecclesia do-
nec occupet om̄s linguas: Qđ vos
deservistis quousq; creuit: Tenete
vobiscum quousq; accedat. vt nobis
cum pueniatis ad ea que nōdum ac-
cessit Loquor om̄ linguis audeo ti-
bi dicere in corpe xp̄isti sum in ec-
clesia xp̄isti sum Si corpus xp̄isti
om̄ linguis iam loquitur. ⁊ ego in
omnibus linguis sum Ad ea est gre-
ca. mea est syra. mea est hebrea. mea
est om̄ gētium. quia in vnitāte sum
om̄nium gentium: Ergo frēs cepit
ecclā ab iherl̄m. vt p̄ om̄s gētes pro-
pagaretur Quid euidentius h̄ testio-
nio legis pphāz ip̄i⁹ dñi: Ap̄lorum
vbiq; p̄sonāt voces. reddētes testio-
niū spei nostre in vnitāte corp̄is xp̄i
Gaudete in frumētis. tolerate zyz-
ania. gemite in tritura. suspirate in
horreum Deiet illd tempus qđ gau-
debim⁹ p̄firmat⁹ v̄ectib⁹ portaz ihe-
rusalē: Intret qđ intratur⁹ ē. qđ illuc
māifest⁹ intrabit. huc fict⁹ n̄ intret:
Qui at huc fict⁹ itrat foris ē: Foris
ē ⁊ nescit. v̄etilabz p̄bat. v̄ectes p̄ba-
būt Qui mō v̄e int⁹ ⁊ v̄acit int⁹. ibi
firmiter intus Qui aut h̄c toleran-

do intus. ibi gaudēdo intus. Sines
em̄ ihrlm̄ par. q̄a posuit inquit fr̄es
tuos pacem: **Q**uodo desideramus
pacem quam hic habemus in spe
Adhuc em̄ in nobis ip̄s qualis par?
Caro cōcupiscit adūsus sp̄m. sp̄s
aut̄ aduersus carnē: Vbi plena par
in vno hoīe? Tūc erit plena in omni
bus ciuib⁹ ihrlm̄. Quādo erit plēa
par? Quādo corruptibile hoc indu
erit incorruptionem. ⁊ mortale hoc
induerit immortalitatem: Quādo
erit plena in vno homīe. tunc plena
par. tūc firma par: Nichil litigat ad
uersus aiām in homine. nō ipsa ad
uersum se ex quadam pte saucia. nō
carnis fragilitas nō indigētia cor
poris nō fames nō sitis nō frig⁹ nō
estus. nō lassitudo nō vlla inopia n̄
puocatio rixe: nō certe ipsa sollici
ta cautela ⁊ vitādi inimici ⁊ diligēdi
Hec ōnia fr̄es mei litigāt aduersus
nos. nōdum est plena ⁊ perfca par.
Quod clamastis qui iam dudū no
minata pace ex desiderio clamastis
clamor vester de siti erat nō de satu
ritate. q̄a ibi erit pfecta iusticia vbi
pfecta par. **Q**uodo esurimus ⁊ siti
mus iusticiam. beati qui esuriūt ⁊ si
tiūt iusticiam qm̄ ip̄i saturabūtur:
Quomodo ip̄i saturabuntur? Cū
ad pacem venerimus: Ideo cū dix
isset. qui posuit fines tuos pacem.
quia ibi saturitas ⁊ nulla indigentia
subdidit statim: **E**t adipe frumen
ti satians te: Fr̄es qm̄ par ipsa de q̄
loquimur nōdum est in totis nobis.
id est in vnoquoq; nostrum tota. ad
huc forte a spū vestro delectat audi
re. Sed si nichil resistit ⁊ reuelat ex
torpore finiem⁹ psalmū Satigatos
vos nusq; video. tñ vereor nouit de
us ne onerifim vobis aut qbusdaz

fribus. ⁊ video studia mltorū exigē
tiū hūc laborē de me ⁊ sudorē. quem
credo in dño nō futurū ifructuosū:
Gaudeo tātam ēē voluptatē in vīta
te v̄bū dei. vt studiū v̄m bonū i bo
no ⁊ de bono vincat studiū isanorū
currētū in āphiteatrū: **N**ūq̄ illi si
tam diu starēt adhuc spectarēt: Er
go fr̄es audiam⁹ cetera. quia h̄ vul
tis. Assit dñs. assit ⁊ viribus ⁊ mēti
bus nostris: Qui posuit fines tuos
pacē. ad illā ihrlm̄ dicit. ⁊ adipe fru
menti faciās te: Trāssit fames ⁊ sitis
iusticie. succedit saturitas Qui ibi e
rit adeps frumētī. nisi panis ille qui
descēdit de celo ad nos: In p̄ia ip̄a
quō saturabit. qui in pegriatiōe sic
pauit: Jam modo de ipsa pegriatio
ne n̄a locutur⁹ est. q̄ venit ad illam
ihrlm̄ vbi collaudabimus dñm Lau
dabimus deum n̄m nos ihrlm̄ nos
syō. qm̄ cōfirmabūtur vectes porta
rū nostraz: Etem̄ ille q̄ tūc satiabit
adipe frumētī. quid facit in ista pe
griatione? **Q**ui emittit v̄bū suū
terre. Ecce in terra laboramus fessi
lāgidi pigri frigidi. qm̄ leuaremur
ad adypē frumētī faciātē. nisi mitte
ret v̄bum suū terre qua grauaba
mur terre qua impediēbamur a re
ditu: **D**ixit v̄bum suū n̄ deseruit
etiam in heremo pluit māns d̄ celo:
Qui emittet v̄bum suū terre. ⁊ ve
nit ad terras verbum eius Quomo
do eius. aut quod est verbum eius?
Asq; in velocitatem currit v̄bum
eius: **N**ō dixit velox est v̄bum eius
currit verbum eius vsq; in velocita
tem **I**ntendamus fr̄es. nō potuit
eligere melius verbum. calidus ca
lore calefcit. frigidus frigore frigel
cit. velox velocitate velox fit: Quid
calidius ipso calore. quo calet quic

quid fit calidum? Quid frigidi? ipso frigore. quo frigescit quicquid frigidum fit: Quid ergo velocius ipsa velocitate. qua velox fit quicquid velociter currit? Possunt dici multa velocia alia magis et alia minus. et tanto queque res velox est. quanto est princeps velocitatis. Illa res magis princeps velocitatis ergo magis velox. aut minus princeps velocitatis ergo minus velox. ipsa itaque velocitate quid veloci? Ergo quousque? Usque in velocitatem Quantum vis auge quod velox est verbum. et dic velocius est quam illud aut illud. quam aures quam venti quam angeli. nunquid aliquid horum tam quam ipsa velocitas usque in ipsam velocitatem? Velocitas ipsa quid est frons? Ubique est. non est in parte hoc pertinet ad verbum dei non esse in parte. ubique esse per ipsum verbum ex quo dei virtus et dei sapientia est nondum assumpta carne Si cogitemus deum in forma dei. verbum equalem patri. ipsa est sapientia dei de qua dictum est. attigit a fine usque ad finem fortiter Quanta velocitas? Attigit a fine usque ad finem fortiter: Sed forte immobilitate attigit Si immobilitate tamquam moles aliqua saxeae impleat locum aliquem. dicitur quod attingit eiusdem loci a fine usque ad finem non tamen motu Quid ergo dicimus? Non habet motum verbum illud. et sapientia illa stolidior est: Et ubi est quod dicitur de sapientie spiritu cum multa diceretur. acutus inquit mobilis certus incoinquinatus: Sic utique sapientia dei mobilis Si ergo mobilis. quando hoc tangit illud non tangit Aut hoc tangit illud deserit? Et ubi est velocitas? Hoc facit velocitas. ut et ubique spiritus sit et nusquam inclusa teneatur. Sed cogitare ista non possumus. pigri sumus: Quis is-

ta cogitet? Et reuera fratres quoniam am dixi quomodo potui. si tamen potui si intellexi. et quomodo potuisti intellexisti: Sed quid dicit apostolus? Et autem qui potens est facere supra quam petimus aut intelligimus Quid hic ostendit? Quia quicquid enscumque intellexerimus. non intelleximus sicuti est: Quare hoc? Corpus enim quod corrumpitur aggrauat animam: Ergo in terra frigidi sumus? Velocitas enim feruens est. et omnia feruentia velociora. omnia frigida tardiora: Nos tardi ergo frigidi. illa autem sapientia currit usque in velocitatem: Ergo feruentissima est. nec est qui se abscondat a calore eius? Nos ergo qui frigidi corporis tarditate. vinculo terrene vite huius corruptibilis onere nullam ne spem habemus ad capiendum verbum. quod usque in velocitatem currit? An vero ille quis ex corpore in infima depressos deseruit? Nonne ipse predestinavit nos antequam in isto mortali et pigro corpore nasceremur? Qui ergo predestinavit nos dedit terrenam nivem ipsos nos: Jam enim veniamus ad illos psalmi versus subobscuros. incipiant illa involucra euolui. quoniam nos in verbum dei quanto magis per nos dicitur. tanto avidiores inuenit: Ecce nos pigri in hac terra quasi congelati uimus hic. et quomodo contingit nubibus? rursus enim gelant et in yma decidunt. sic frigescente caritate decidit humana natura in has terras. et pigro corpore involuta velut nix facta est Sed ista nix sunt predestinati filii dei:

Erat enim ille nix velut lana Quid est velut lanam? Id est de nix quae dedit de ipsis pigris adhuc spiritus frigidis quos predestinavit. facturus est aliquid Lana ei materies ves-

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

tis est: Lana cum videtur, veluti p̄paratio est aliqua ad vestem: Ergo predestinavit qui ad tempus frigidū repūt in terra. et nōdū feruēt spū caritatis, de p̄destinatione em̄ ad huc loquitur, veluti lanā dedit hos deus, et facturū est inde vestem: Merito in mōte vestis xp̄isti fulsit ficut nix. Fulgebat vestis xp̄isti ficut nix, tāquam de illa lana iam facta erat tunica, de qua lana id est de niue quam dedit ficut lanam adhuc predestinati pigri erant: Sed expecta, vide quid seqtur, q̄a ficut lanam dedit eos fit inde tunica Quomodo em̄ dicitur ecclesia corpus xp̄isti, dicitur et vestimētum xp̄isti ipsa ecclesia: Unde est illud quod ait ap̄ls, vt exhiberet sibi gloriosam ecclesiam nō habentem maculam aut rugam Ergo exhibeat sibi gloriosam ecclesiam nō habentem maculam aut rugam: Faciat sibi vestem de illa lana quam predestinavit in niue, adhuc in homibus incredulis et frigidis et pigris, faciat vestem de hac lana vt abluatur a maculis, mūdetur a fide, vt rugam nō habeat tendatur in cruce Qui dat niuem ficut lanam: Jam si p̄destinati sunt, vocādi sunt, Quos em̄ p̄destinavit illos et vocavit: Jā quomodo vocātur ex lāguore corporis illius vt sani fiāt, quomō vocātur? Audi euāgelium, nō veni vocare iustos sed pccōres in penitētiā: Incipit ergo iam p̄destinātiōe vis illius cognoscere torporem suū accusare pccm̄ suū, incipit vocatione venīre ad penitētiā: Merito ergo qui dat niuem velut lanam p̄pter cōfectum tunice, futuri etiā p̄pter vocationem in penitentiā: **N**ebulam velut cinerem spargit: Nebulam inquit velut cinerem sp̄

git. Quis? Qui dat niuem ficut lanam: Quos em̄ p̄destinavit vocat in penitentiā, quia quos p̄destinavit illos et vocavit. Cinis at̄ ad penitentiā p̄tiēt Audi vocantem ad penitentiā, cū exprobrauit q̄busdam ciuitatibus dicēs, ve tibi corozaim, ve tibi bethsaida, quia si in tyro et sydone facte essent virtutes que facte sunt in vobis, olim inquit in cilicio et cinere penitētiā egissent: Ergo nebulam velut cinerem spargit: Quid est nebulam velut cinerem spargit? Cum vocatur quisq; ad intelligēdū deum, et dicitur illi, cape veritatem, incipit velle capere veritatem, non sufficit, videt se quādam caliginem pati quam antea nō videbat, Adhuc est ergo illa nebula, vt noueris nescire te, et noueris qd̄ scire opteat, et videas te inualidum, ad illud sciēdū qd̄ optet sciri Nam si iniusta nebula iam ante presumpseris scire, audies ab apostolo, qui se putat aliqd̄ scire nōdum scit q̄admodum oporteat eum scire Ergo nōdum comprehendisti, adhuc nebulam pateris: Sed nōdum te deseruit qui accēdit tibi lucernam carnis sue Nō erres in nebula, fide sequere: Sed quia conaris videre et nō potes, peniteat te pccōrum, quia nebula ficut cinis sp̄sa est Quid iam te peniteat? Contumacem fuisse aduersus deum Quid iam te peniteat? Secutum fuisse vias tuas malas, puenisse in istam difficultatem illius beate visionis, et erit tibi salubris nebula quā ficut cinerem sp̄git deus Tu ipse es adhuc nebula, sed velut cinis Adhuc em̄ penitētes volutātur in cinere fratres mei, tanq̄ similes se cōtestātes, dicētes deo suo cinis sum, Dixit em̄ quēdā scriptura, desperi memetip̄ et dis

264
tabui & estimavi me terrā & cinerem
Hec ē humilitas penitent. Quā abra-
ham loquitur ad deū suū & quā vult sibi
apiri incendiū sodomorū: ego inquit ē
ra & cinis sum Quō fuit ista sp̄ humi-
litas in magnis & sanctis viris. Ne-
bulam ergo sicut cinerē sp̄git Qua-
re. Quia quos predestinavit illos &
vocavit: quō nō venit vocare iustos. s; **Q**
pccōres in p̄niam. **Q**ui emittit cris-
tallū suū velut frusta panis. Non
denuo laborādū ē dicere quid sit cris-
tallū: p̄locuti em̄ sum⁹ & credo nō
excidisse caritati vestre Quid ergo ē
mittit cristallū suū velut frusta p̄ais
Quō nix illa ip̄ius q; p̄destinatorū
ē. quō nebula illa ip̄ius q; ip̄i vocan-
tur ad p̄niam qui p̄destinati sunt ad
salutem: sic ē quodāmodo cristallū
ip̄ius Quid ē cristallū. Multū obdu-
ruit multū gelavit: nō iā sicut nix fa-
cile solui p̄t. Nix multorū annorū tpe
durata & serie sc̄orū cristallū dicitur
& hoc mittit velut frusta p̄ais Quid
hoc sibi vult. Fuerūt nimis duri. non
iam niui sed cristallo p̄pandi: & ip̄i p̄-
destinati sunt & vocati & quidā eorū
ita vt pascere alios & eēnt vtilēs &
alijs Et quid opus ē vt numeremus
multos forte quos novim⁹ illū aut
illum Occurrit vnicuiq; cogitāti ex
hīs qui nō nūq̄m forte duri & p̄tina-
ces & obnitentes adūsus v̄itatem fu-
erunt & mō p̄dicant v̄itatem. facti s̄
frusta panis Quis ille. Unus p̄ais i
quit ap̄ls. multi vnū corp⁹ sumus i
cristo Unus panis vnū corp⁹ multi
sumus ip̄e dicit Ergo si vn⁹ panis to-
tum corp⁹ cristi: mēbra cristi frusta
panis s̄ De quibusdā duris facit mē-
bra sua: & vtilia ad alios pascendos
Quid imus p̄ multos. Notissimum
paulū apostolū intueamur Nichil
nobis isto viro notius nichil suavi⁹

nichil in scripturis familiari⁹ est & si
fuerint qui ex tanta duricia cōvertā-
tur in quāta ip̄e fuit. panis fiant. ip̄o
p̄posito ad exemplū oēs currāt vt ex-
plicetur sensus iste. **E**mittit cristallū
suū sicut frusta panis Ecce cristallū
erat apostolus paulus. durus obni-
tens v̄itati: clamās adūsus euange-
lium tanq̄m indurās adūsus solem.
Iste q; durus fuit crescens in lege e-
ruditi⁹ ad pedes gamalielis leg⁹ doc-
toris. Nō audiebat moysen & p̄phe-
tas cristū p̄dicantes. Magna duri-
cia Certe gentes nō audierūt p̄phe-
tas. nō audierunt moysen: frigidi e-
rant sed cristallū non erāt Ille q; cre-
debat in v̄bis p̄dicantib; xp̄m. & cris-
to venienti nō credebat nimis obdu-
rauerat Quia ergo cristallū erat. ni-
tidus videbatur et candidus: sed du-
rus & nimīū gelidus Quō nitidus &
candidus. Hebreus ex hebreis: scōz
legem phariseus Vide nitorē cristal-
li: audi duriciam cristalli Scōz emu-
lationē p̄sequēs eccām dei Inter la-
pidatores sancti stephani martiris:
ibi erat iste durus & forte ceteris du-
rior Omniū em̄ lapidantiū vestimē-
ta seruabat: vt om̄iū in manib; lapi-
daret Ergo videm⁹ niuem. nebulā.
cristallū: bonū est vt ille sp̄ret & sol-
uat Si em̄ ip̄e nō spirauerit. si nō ip̄-
se duriciā glaciei h⁹ dissoluerit. **I**n
faciē frigoris ei⁹ q; subsistet. In fa-
ciem frigoris ei⁹ Cui⁹. Dei Vñ est ei
frigus. Ecce deserit pccōrē. ecce non
vocat: ecce nō apit sensum ecce non
infudit grām Saluatur hō si potest
grē: nō p̄t stulticie Quare nō p̄t. In
faciē frigoris ei⁹ q; subsistet. Vi-
de ergo p̄gelascentem illū dicentem.
video aliam legē in mēbris meis re-
pugnantē legi mentis mee: & capti-
uum me ducentē in lege peccati q̄ est
ccc i

in mēbris meis **A**difer ego hō quis
me liberabit de corpe mort? hui? Ec
ce frigescō ecce cōgelascō. quo calo
re soluar vt curram: Quis me libera
bit de corpe mort? hui? In faciē fri
goris ei? quis subsistet: Et quis seip
sum liberabit. si ille deseruerit: Et q̄s
liberat: Gracia dei per iēm xpm do
minum nostrū Audi et hic grām dei
Qui mittit cristallū suū sicut frusta
panis. in faciem frigoris ei? quis s̄
fisset: Ergo despacio est: Absit Seq
tur enim **E**mittet vbum suū et ta
befaciet ea **N**ō ergo despēt nix. non
despēt nebula: nō despēt cristallum.
De niue tanq̄ de lana cōficitur et tu
nica **N**ebula illa in penitētia salutē
inuenit: q̄ quos p̄destinauit illos et
vocauit Sed licet sint inter p̄destina
tos durissimi. et multo quasi tpe cō
gelauerint et cristallū facti fuerint: n̄
erunt duri miē dei **E**mittet vbum su
um et tabefaciet ea Quid ē tabefaci
et? **N**e forte in malo intelligat? tabe
faciet: liq̄faciet dissoluet Duri sunt ei
per supbiam **M**erito et supbia stu
por dicitur Quicq̄ em̄ stupidū ē fri
gidum ē **R**igorem passi hoiēs coti
die dicūt obstupuit Ergo supbia stu
por est **E**mittet vbum suū et tabefa
ciet ea **E**t reuera cumuli niuis cū ca
lesciunt: deliquescūt in hūilitate Quo
modo ergo q̄si montem niuis erigit
stupor: sic stultos erig? supbia **E**mit
tet vbum suū et tabefaciet ea **E**cce
venit illud cristallū Saulus p̄ cedē
et lapidationem stephani. duricia q̄
dam stupid? in xpm: pecūt lrās a sa
cerdotibz. vt vndiq̄ exhibeat cristia
nos anhelans cedes Durus ē iste cō
tra ignem dei et gelidus Sed q̄q̄ es
set durus q̄q̄m gelidus ecce ille q̄
mittet vbum suū et tabefaciet ea: cla
mauit de celo feruid? saule saule qd

me p̄seq̄ris **U**na illa voce tāta illa du
ricia cristalli resoluta est **E**mittet er
go vbum suū et tabefaciet ea **N**ō des
peretur de cristallo. q̄to min? de ni
ue vt de nebula: De ip̄o cristallo non
despētur Audi vocē quādam cristall
li: qui prius fui blasphem? p̄secutor
et iniuriosus Sed quare soluit cris
tallum deus: **N**e de se nix ip̄a despēt
Alit em̄. ideo miām p̄secut? sum vt in
me oñderet xpus ihs oēm paciēti
am ad informationem eoz qui credi
turi sunt illi in vitam eternā **C**lamat
ergo de? ad gentes: solui cristallum
venite niues **E**mittet vbum suū et ta
befaciet ea **S**pirabit spūs et p̄flu
ent aque **E**cce cristallū et niues resol
uūtur eant in aq̄s. qui sitiunt veniāt
et bibant Saulus durus vt cristallū
stephanum est p̄secutus ad mortem
paulus iam in aqua viua gentes vo
cat ad fontem **S**pirabit spūs eius et
p̄fluent aque **S**pūs feruēs: vñ dic
tum est in alio psalmo conuerte dñe
captiuitatē nrām sicut torrens in au
stro **C**aptiuitatem em̄ iherl̄m tanq̄m
p̄gelauerat in babilonia **S**lat auster
soluitur rigor captiuitatis: et currit
deum feruor caritatis **S**pirauit spi
ritus ei? et p̄fluent aque: fiat in eos
fons aque salientis in vitam eternā
Annūciāns vbum suū iacob ius
ticias et iudicia sua isrl? Quas iustici
as. et q̄ iudicia: Quia et q̄tq̄ h̄ huma
num gen? añ perpeffum est. cū esset
nix et nebula et cristallum merito per
peffum ē supbie et elationis in deum
Recurrām? ad originem casus nos
tri: et videam? quia verissime in psal
mo cantatur priusq̄m humiliarer e
go deliqui Sed qui dicit priusq̄ hu
miliarer ego deliqui: ip̄e dicit bonū
michi qm̄ humiliasti me. vt discā ius
tificationes tuas **H**as ergo iustifi

267
cationes a deo didicit iacob qui fecit
ipm iacob luctari cu; angelo .in cui?
angeli persona ipe dñs erat luctatus
tenuit .vim fecit .vt teneret inualuit :
vt teneret fecit se teneri miā nō infir-
mitate Luctat⁹ ergo iacob pualuit
tenuit : z quē videbatur vicisse rogat
vt bñdicatur ab eo Quō intelligebat
cū quo luctatus fuerat quē tenuerit?
Quare violēter ē luctatus z tenuit?
Quia regnū celoz vim patitur z qui
vim faciunt diripiūt illud Ergo qua-
re luctatus? Quia cū labore Quare
vix tenem⁹ qđ facile amifimus? Nec
facile recipiendū est qđ amifim⁹ Dif-
camus pdere qđ tenem⁹ : laboret ho-
mo vt teneat Tenebit ad firmitatez
qđ tenuerit post laborem Ergo h iudi-
cia sua de⁹ manifestauit iacob z isrl?
Aperti⁹ dicam .id est qz et iusti qui h
sunt .labores .piacula .molestias pas-
siones p merito patiuntur iusto iu-
dicio dei qz ille solus pt dicere sine cā
hic passus sum . q̄uis ideo nō sine cā
qz ppter nos : qui solus pt dicere qñ
rapui tunc exsoluebam q solus potu-
it dicere .ecce venit princeps h⁹ mun-
di z in me nichil inueniet Et qñ dice-
retur ei z quare ergo pateris : sequi-
tur z dicit sed vt sciant oēs qz volun-
tatem patris mei facio surgite eam⁹
hinc Ceteri omnes merito suo iudi-
cio dei z p iusticia q patiuntur nō si-
bi arrogant : qñ habeant passionē in-
nocentie qlis in xpō erat Audi apos-
tolum petrū : temp⁹ est inquit vt iu-
diciū incipiat a domo dñi Exhor-
tans martires z testes dñi vt omnes
minas fremētes seculi patientissime
tolerent in semetipis ait illis . tēpus
est inchoationis iudicii ex domo dei
Si aut inīcium a nob . quis finis eo-
rū qui non credūt dei euangelio? Si
iustus vix saluus fit . pccōz z impius

vbi parebunt: Annūcians vbum suū
iacob : iusticias z iudicia sua israhel.
Non fecit sic vnūse genti Nemo
vos fallat : nō nūciatum est alicui gē-
ti hoc iudiciū dñi quō patiūtur iusti et
iusti Quomō? Pro merito omnes
Quomodo In grā dei Non in suis
meritis liberantur ipi iusti Nō anū-
ciatum est h vnūse gēti : sed soli ia-
cob soli isrl? Quid ergo nos facimus
si nō annūciavit vnūse genti . sed tm
iacob tm isrl? Vbi erim⁹ nos? In ia-
cob z in isrl? **I**udicia sua nō mani-
festauit eis Quibz? Omnibz gentibz
Et quomō vocate sunt niues soluto
cristallo? Quō vocate sunt gētes ius-
tificato paulo? Quō nisi vt eēnt in ia-
cob Precisus est oleaster vt inseret⁹
in oliuam Jā ad oliuā ptinet iā non
debent dici gentes s; vna gens in cris-
to Gens in iacob gens in isrl? Quare
gens iacob et gens isrl? Quia iacob
de ysaac ysaac de abrahā Abrahā aut
quid dictū est? In semine tuo bñdicē-
tur omnes gentes Hoc idē dictum
est ad ysaac hoc z ad iacob Pertine-
mus ergo ad iacob qz pertinem⁹ ad
isrl? Pertinem⁹ ad abrahā : semen
em abrahā non me vel quolibet hoīe
sed aplo sancto interpretante xpūs ē.
z ipe ait non dicit z seminibz tāqm in
multis sed tqz in vno z semini tuo qđ
est cristus Si vnum semē vn⁹ iacob
vnus isrl : z omnes gētes vn⁹ in cris-
to : ergo ad ōnes ptinet gentes qđ re-
uelabit ipe iacob z ipe isrl : z illi soli i
alijs gentibz deputandi sunt . qui no-
lentes credere in xpō nolunt recede-
re ab oleastro z interi oliue : remane-
būt in filuosis ramis steriles et ama-
ri Gaudeat iacob qui ē supplantatoz
esau : qz supplantauit frēm suū Ceci-
tas enī ex pte israhel facta ē vt pleni-
tudo gentium intraret De iacob fac
ccc ij

tus est isrl' Quid est isrl'? Jam omnes
audiamus omnes isrl' siue qui h' est
in mēbris cristi siue qui foris & nō fo-
ris & p omnes gētes ubiq; foris ubi-
q; intus Audiat ipe isrl' qui ex iacob
factus est isrl' Quid est isrl'? Videns
deum Vbi videbit deus? In pace In
qua pace: Pacem isrl'm q; posuit in
quit fines tuos pacem Vbi laudabi-
mus oēs vnus in vno: ad vnū erim?
q; deinceps multi disp'hi non erim?
ExPLICIT ps cxiij. Incipit psalm?
cxliij.

Meditatio pntis vite nostre
in laude dei esse debet. quia
exultatio sempiternae futu-
re nostre vite laus di erit & nemo p-
pdoneus fieri future vite. qui se ad il-
lam modo nō exercuerit **N**ō ergo
laudam? deum sed & rogam? deum
Laus nostra leticiam habet: orō ge-
mitum Promissum est em nobis ali-
quid qd nōdum habem? et q; verax
ē qui promisit in spe gaudem?: q; tū
nōdū habem? in desiderio gemim?
Bonū est nobis pseuerare in deside-
rio donec veniat qd pmissum est. et
transeat gemitus & succedat sola lau-
datio Propter hec duo tpa. vnū qd
nunc est in tempestatibus et tribula-
tionibus hui? vite alterū quod tunc
erit in securitate & exultatione perpe-
tua. instituta est nobis ecia celebra-
tio duorū tpm: añ pascha & post pas-
cha Illud qd est ante pascha signifi-
cat tribulationem in q modo sumus
qd vero nunc agim? post pascha sig-
nificat beatitudinem in qua postea e-
rimus Ante pascha ergo qd celebra-
mus hoc et agimus. post pascha aut
qd celebramus significamus & nō-
dū tenem? Propterea illud tempus
in ieiunijs & orationib; exercemur h
vero tps relaxatis ieiunijs in laudi-

bus agimus Hoc est enim alleluia
qd cātamus qd latine interpretatur
vt nostis laudate dñm Illud iō tem-
pus añ resurrectionem: hoc temp?
post resurrectionem dñm est Quo tē-
pore significatur vita futura quam
nōdum tenemus: q; quod significa-
mus post resurrectionem dñm tene-
bimus post resurrectionem nostrā
In capite em nostro nob vtrūq; fi-
guratum ē: vtrūq; demonstratum est
Passio domini oñdit nobis vitā pre-
sentis necessitatis q oportet & labo-
rare & tribulari & ad extremū mori.
resurrectio vō et clarificatio dñm os-
tendit nobis vitam quā accepturi su-
mus cū venerit retribuere digna dig-
nis mala malis bona bonis Et quo-
dāmodo mali oēs cantare nobiscū
pnt alleluia. si aut in malicia sua pse-
uerauerint. canticū vite nostre futu-
re dicere possunt labijs. ipam vō vi-
tam q tunc erit in ea veritate q nunc
significatur optinere non pnt: q; no-
luerunt meditari añqm veniret & te-
nere qd venturum erat **N**unc q frēs
exhortamur vos vt laudetis deū: et
hoc est qd vobis omnes dicim? quā-
do dicimus alleluia Laudate domi-
num dicis tu alteri. dicit ipe tibi: cū
se omnes exhortantur omnes faciunt
qd hortantur Sed laudate totis vo-
tis. id est nō vt sola lingua & vox vrā
laudet deum. sed & pscientia vrā vita
vestra facta vestra Etem laudamus
mō in ecclesijs qñ cōgregamur. cum
quisq; descēdit ad ppria quasi cessat
laudare deum **N**ō cesset bene viuere
& semp laudat deū Tunc desinis lau-
dare deū: qñ a iusticia et ab eo qd illi
placet declines **N**am si a vita bona
nūqm declines. lingua tua tacet vita
tua clamat: & aures dei ad cor tuum
Quō em aures nostre ad voces nos

265
tras: sic aures dī ad cogitationes nos-
tras. Non p̄t aut fieri ut habeat ma-
la facta: qui habet bonas cogitatio-
nes. Facta em̄ de cogitatione proce-
dunt nec quisq̄m p̄t facere aliqd aut
ad aliquid agendū mēbra mouere nī
si p̄iō p̄cesserit iussio cogitationis.
Quō de interiori palatio quicqd ius-
serit impator p̄ imperiū romanū e-
manat: q̄cquid videtis agi p̄ prouin-
cias. Quāt⁹ motus fit ad vnā iussio-
nem impatoris intus sedētis? Ado-
uet solum ille labia cū loquitur et mo-
uetur omnis puincia cū fit qd loqui-
tur. Sic et in vnoquoq̄ nostrū intus
est impator in corde: sed et si bonus
bona iubet bona fiunt. si malus ma-
la fiunt. Cum ibi sedet x̄ps. quid po-
test iubere nisi bona? Cū possidet dy-
abolus. quid p̄t iubere nisi mala? In
tuo at arbitrio deus te eē voluit cui
pares locū deo an dyabolo: cū para-
ueris. qui possidebit ip̄e impabit. Er-
go fr̄es non tm̄ ad sonum attendite
cū laudatis deum: toti laudate. Can-
tet vox cantet vita cātent facta et si ē
adhuc gemit⁹. tribulatio. temptatio
speret transitura ōnia et illum v̄etu-
rum diem quo sine defectu laudabi-
mus. Ecce iste psalm⁹ qm̄ manifest⁹
est currendus ē nobis. Distribuit em̄
vniūsam creaturam laudātem deū:
et tanq̄m hortatur ut laudet q̄si inue-
niret tacentem.

Psalm⁹
Laudate dñm de celis. Quasi i-
ueniret tacētes in celis laudē
domini: et exhortatur ut surgāt et lau-
dent. Nūq̄m celestia laudes cōdito-
ris sui tacuerūt: nūq̄m terrestria de-
um laudare cessarunt. Sz plane sunt
qdam q̄ habent spiritū laudandi deū
in eo affectu quo eis placet de⁹. Ne-
mo aut laudat nisi qd ei placet. Sūt

aut alia que spiritum vite et intellec-
tum ad laudandū deū non hñt: sz qz
et ip̄a bona sunt et in ordine suo inte-
gre disposita sunt et ad pulchritudinē
vniūsitatis referuntur quā condidit
deus ip̄a quidē p̄ se voce sua et corde
suo nō laudant deū. sed cū ab intelli-
gentibz cōsiderantur p̄ ip̄a laudatur
deus: et cū per ip̄a laudatur de⁹ quo
dāmodo et ip̄a laudāt deū. Verbi gra-
cia laudant deū in celis oīa q̄ habent
spiritum vite et intellectū purum ad
eum cōtemplandū et sine fastidio et
defectu diligendū. Laudant aut dñm
per intellectū in terra discernendi bo-
num et malū et per intellectū cognos-
cendi creaturam et creatorē. h. oīes q̄
ista cogitāt et quibz tribuit dñs men-
tem discernēdi ista delectādi atq̄ lau-
dādi. h. oīes pñt. Decora nūqd habēt
huiusmodi intellectuz: Si haberent
huiusmōi intellectū pecora: non no-
bis diceret de⁹ nolite eē sicut equus
et mul⁹ quibz nō est intellectus. Quā-
do hortatur nos ut nō sim⁹ sicut pe-
cora sine intellectu oñdit nobis quia
homini tribuit intellectū ad laudan-
dum deū. Arbores nūquit vel vitam
hñt. ip̄am q̄ sentiūt sicut pecora. Nā
pecora et si sensum interiorē rōnalez
et mentē intelligentē atq̄ discernentē
nō hñt quā hō habet ut laudent deū:
hñt tm̄ vitam manifestā. Nouimus
appetendi cibū. vtilia sumendi. nox-
ia respuendi. sensus corpalia discer-
nendi. visum ad colores. audituz ad
voces. olfactū ad odores. gustuz ad
sapores: motus vel ad voluptates et
ad molestias cognoscendas. Intelli-
gimus h̄. et videmus añ oculos nr̄os
Non hñt rationē intelligendi: sz ha-
bent spiritū corpis aiātī et vitam ma-
nifestam. Arbores at nec ip̄m habēt:
ccc iij

et tñ oīa laudant deū Quare laudant
deum: Quia cū ista videm⁹ et confi-
deramus creatorem qui ea fecit. de il-
lis nascitur in nobis laus dei et cū ip-
soꝝ cōsideratione laudatur de⁹: oīa
ergo laudant deum Lepit ergo iste
de celo: laudant omnia et dicit lauda-
te Quare cū laudant dicit laudate:
Quia delectatus est in eo quod lau-
dant et placuit ei quasi adiungē hor-
tationem suā. quomodo si vēias ad
homines bonū aliquid opantes cū
gaudio. siue in vinea siue in messe si-
ue in agricultura placet tibi quod fa-
ciunt et dicis facite agite: non vt tūc
incipiāt facere qñ dicis s; q; placet ti-
bi qđ facientes inueneris adiung; g-
tulationem et exhortationem tuam
Dicendo enim facite et exhortādo fa-
cientes: voto quasi facis cum ill' In
hac ergo exhortatione plenus spiri-
tu ppheta dicit Illic et psalm⁹ est ag-
gei et zacharie: sic habet titulum Isti
duo pphete eotpe quo captiu⁹ po-
pulus tenebatur in babilonia. pphe-
tabant iam futurum finem captiui-
tatis: vt restauraretur ciuitas iheru-
salem q̄ bello ceciderat Significau-
runt ergo nobis in misterio vitā fu-
turam. vbi laudem⁹ deū post capti-
uitatem vite pñtis. vbi erit innoua-
tio ciuitatis illi⁹ magne iherl'm vnde
pegrini suspiramus captiuati adhuc
sub onere et sarcina corporis mortal'
vnde adhuc gemimus in pegrinatio-
ne: exultabimus at in patria Qui at
non gemit pegrinus nō gaudebit ci-
uis: q; desiderio non est in illo Pro-
phete ergo isti sancti magnā cōsola-
tionem pbuerunt tūc captiuato po-
pulo scđm carnem. id ē constituto in
babilonia sub regib; alienigenis Os-
tendebant em p ppheciam futurum
temp⁹ liberationis a captiuitate in-

stauracionis iherl'm: sed illa oīa in fi-
gura gesta sunt. hñt v̄itatem suā Si-
gurata sunt in antiquis: pñtia osten-
duntur in nobis Et modo ergo qđ di-
cit apostolus: Quā diu sum⁹ in cor-
pore pegrinamur a dño: nōdum su-
mus in patria Qñ erimus in patria:
Quando triumphabim⁹ deuicto ini-
mico dyabolo: qñ mors nouissima i-
mica destruetur Tunc fiet sermo q̄
scriptus est absorta est mors in vic-
toria Vbi est mors victoria tua: Vbi
est mors acule⁹ tu⁹: Qñ ergo nulla
erit mortis cōtentio q̄ modo ē et fa-
cit nos gemere ex defectu. ex mobili-
tate rerū et fragilitate carnis huma-
ne. cōtendunt nobiscū cotidie tēpta-
tiones. cōtendūt cotidie delectati-
ones. et si non cōsentim⁹ tñ molestiā pati-
mur et contendim⁹ et magnū pericu-
lum est. ne qui cōtendit vincatur Si
aut nō cōsentiendo vincam⁹ moles-
tias tñ patimur resistendo delectati-
onibus Non cessat et non morit⁹ hos-
tis: nisi in resurrectione mortuorum
Sed psumam⁹ fidam⁹: erigunt nos
agge⁹ et zacharias cātant futurā libe-
rationē nrām Si illi pplo cātauerūt
et impletū est xpiano pplo qđ canta-
tur nō implebitur: Securi estote nō
tñmō in ista pegrinatione vite hui⁹
sed quō hic agatis videte nō vob pla-
cet amor babilonie ne obliuiscamini
ciuitatē iherl'm: et si corpus vestrū ad-
huc in babilonia tenetur. cor vrm ad
iherl'm pmittatur. Laudet ergo tota
creatura dñz: q; hoc ibi facturi sum⁹
qđ hic pmeditamur Laudate dñz de
celis **L**audate eum in excelsis Pri-
mo de celis dicit: postea de tra Lau-
datur em de⁹ qui fecit celū et terram
Celestia tranquilla sunt pacata sc: ibi
semp gaudiū. nulla mors. nulla egri-
tudo nulla molestia: sp laudant deuz

267
beati Nos autem adhuc visuri sumus: sed
cum cogitamus quomodo illic laudetur deus.
cor ibi habemus. et non sine causa audimus
sursum corda. Levemus cor sursum ne
putrescat in terra: quoniam placet nobis quod
ibi agunt angeli. Ad nos spe postea
re et cum illuc venerimus. Laudate ergo
eum in excelsis. **L**audate eum omnes virtutes eius
Laudate eum sol et luna: laudate eum omnes
stelle et luna: laudate eum celi ce-
lorum et aque que super celos sunt laudent
nomen domini. Quando explicat omnia numerum
dominus. tunc summam quasi omnia perstrinxit
et conclusit omnia celestia laudantia cre-
atorem suum. Et quasi diceretur ei quare il-
lum laudat quid illi debent quid illis
protulit ut laudent eum: sequitur. **Q**uoniam
ipse dixit et facta sunt: ipse mandavit et
creata sunt. Non mirum si opera laudent
operatorem. Non mirum est si facta lau-
dent factorem: non mirum si creatura
laudat creatorem. Ibi et Christus nominatur est
et quasi non audivimus nomen ipsius quod est
Christus. In principio erat verbum et verbum
erat apud deum et deus erat verbum. hoc e-
rat in principio apud deum: omnia per ipsum
facta sunt et sine ipso factum est nichil. Per
quod facta sunt: Per verbum. quod hic os-
tendit quod per verbum facta sunt. Ipse dixit
et facta sunt: ipse mandavit et crea-
ta sunt. Nemo dicit nemo mandat nisi
verbum. **S**tatuit ea in seculum et in se-
culum seculi. Omnia celestia omnia su-
periora: virtutes omnes atque angelos
ciuitatem quamdam supernam bonam sanc-
tam beatam. Unde quoniam peregrinamur mise-
ri adhuc sumus: et quo redituri in spe
beati. et quo cum redierimus in re bea-
ti. Statuit ea in seculum et in seculum seculi.
Receptum posuit et non preteribit.
Quale preceptum putatis habere celestia
et angelos sanctos: Quale preceptum
dedit illis deus: Quale nisi ut lau-

dent illum beati. Quorum hoc est negocium
laudare deum. Non arant non seminant
non molunt non coquunt. Opera enim sunt
ista necessitatis: ibi necessitas non est.
Non furantur non deprecantur non adul-
terantur. Opera enim sunt ista iniquita-
tis: ibi iniquitas non est. Non frangunt
panem esurienti. non vestiunt nudum. non
suscipiunt peregrinum non visitant egro-
tum: non concordant litigiosum non se-
peliunt mortuum. Opera enim sunt ista mi-
sericordie: ibi autem nulla miseria est in qua
fiat misericordia. **O**. beati putamus erimus
nos. Si ei suspiremus de suspirio ge-
mamur. Et quid sumus ut ibi simus.
Mortales piecti abiecti: terra et ci-
nis. Sed qui promisit opera deus si et nos
attendamus quid sumus. Si ad illum. de-
us est opera est. Non est facturum ange-
lum ex homine qui fecit hominem ex nichilo.
Aut vero per minimum habet deus hominem
propter quem mori voluit unicum suum. At-
tendamus ad iudicium dilectionis et pro-
missionis dei. Tales arras accepimus
tenemus mortem Christi. tenemus sangui-
nem Christi. Quis mortuus est. Unicus
pro quibus mortuus est. Utinam per bo-
nis: utinam per iustis. Sed quid est. Item
Christus ait apostolus per impiis mor-
tuus est. Qui donavit impiis mortem
suam. quod servat iustis nisi vitam suam.
Ergo se humana fragilitas. non
despet. non se collidat. non se auertat
non dicat non ero. Qui promisit de-
us est et venit ut promitteret: appa-
ruit hominibus venit suscipere mor-
tem nostram. promittere vitam su-
am. Venit ad regionem peregrinati-
onis nostre accipere hic quod habu-
imus opprobria flagella colaphos spu-
ta in faciem contumelias spineam co-
ronam. suspensionem in ligno. cru-
cem. mortem. Hec habundant in

regione nostra: ad talia cōmercia ve
nit Quid hic dedit quid hic accepit:
Dedit exhortationem. dedit doctri-
nam dedit remissionem peccatorum:
accepit contumelias mortem crucez
Attulit nobis de illa regione bona &
in regione nostra ipse pertulit mala.
Promisit tñ nobis quod ibi futuri si-
mus vñ venit: et ait Pater volo vt
vbi ego sum & ipi sint mecū Tanta p-
cessit dilectio qz vbi nos eramus fuit
nobiscum: vbi ipse est erim⁹ cum illo
Quid tibi p̄misit deus o hō mortat:
Quia victur⁹ es in eternū Non cre-
dis: Crede Plus est iā qd fecit q̄ qd
p̄misit Quid fecit: Mortuus est p-
te Quid p̄misit: Vt viuas cū illo In
credibilius ē qd mortuus ē eternus:
q̄ vt in eternū viuat mortalis Jā qd
incredibilius est tenem⁹ Si p̄pt ho-
minem mortu⁹ ē deus. nō est victu-
rus hō cum deo: Non est victurus
mortalis in eternū p̄pter quē mortu-
us est qui viuit in eternū S; quomō
mortuus ē deus. & vñ mortuus ē de-
us & potest mori deus: Accepit ex te
vñ moreretur p te Non posset mori
nisi caro non posset mori nisi morta-
le corpus Induit se vbi moreretur p-
te: induet te vbi cū illo viuas Vbi se i-
duit morte: In v̄ginitate m̄ris Vbi
te induet vita: In equalitate patris
Elegit sibi hic thalamū castū: vbi cō-
iungeretur sponsus sponse Verbum
caro factuz est: vt fieret caput eccle.
Verbum em̄ ipm nō est pars eccle: s;
vt eēt caput eccle. carnem assumpsit
Quiddā nostruz iam sursum ē: qd h
accepit vbi mortuus est vbi crucifix-
us est Jā quedam primicie tue p̄ces-
serunt & dubitas qz secutur⁹ es: Er-
go cōuertat se & ad terrena: qz iā dix-
it laudes celestiu **L**audate domi-

num de terra Superi⁹ enim vnde ce-
pit: Laudate dominū de celis: & enar-
rauit celestia Adodo audi terrestria
Pracones & omnes abyssi Abyssi
profūditates aquarum sunt: maria
omnia & nubilosus iste aer. ad aby-
sum ptinet Vbi nubes. vbi venti. vbi
tempestates vbi pluuia. choruscatio-
nes tonitrua grādines nix et quicqd
vult deus fieri sup terras de isto hu-
mido & caliginoso aere. totū hoc ter-
re nomine appellauit qz nimis muta-
bile est atqz mortale: nisi forte puta-
tis quia sursum pluit stellis Omnia
ista hic fiunt p̄pe ad terram Et aliqñ
sunt homines in cacuminibus mon-
tium nubes sub se vident et fiunt ple-
rumqz pluuie: & apparent bene intē-
tis omnia ista que perturbato aere
cōcitantur hic fieri in ista mundi pte
infima. propterea ad istam caligino-
sam id ē ad hunc aerem tanqz ad car-
cerem dampnatus est dyabolus: de
apparatu superiorum angelorū lap-
sus cum angelis suis Nam aposto-
lus hoc de illo dicit: scdm principem
potestatis aeris hui⁹ qui nunc opa-
tur in filios diffidētie Et alius apos-
tolus dicit. si enim deus angelis pec-
cantibus non pepcit. sed carceribus
caliginis inferi retrudens. tradidit i
iudicio puniendos seruari: infernu
hoc appellans qd inferior ps mundi
fit Non ergo cogitare qd accipit dy-
abolus: sed quid perdidit Omnia er-
go ista videtis qualia sunt: mutabi-
lia. turbata. terribilia. corruptibilia.
tamen habent locum suum habēt or-
dinem suum. implent et ipa vniuer-
sam pulchritudinem p̄o modo suo:
et ideo laudant dominum Conūsus
ergo ad illa tqm exhortans & ipa ym-
mo exhortās nos vt eoz p̄sideratōe

268
laudemus dominum. sic enim laudant
deum cum considerata pariunt laudem dei ce-
pit dicere. laudate dominum de terra. dra-
cones et omnes abyssi. Dracoēs circa
aquam versantur de speluncis procedunt
feruntur in aera: concitatur propter eos
aer. Magna quodam sunt animantia
dracones: maiora non sunt super ter-
ram. Propterea inde cepit: dracones
et omnes abyssi. Sunt autem speluncae
quarum latentium vnde flumina vnde fon-
tes procedunt. ut fluant super terram alia
occulta subter eunt: et totum hoc atque
omnis ista humida natura aquarum
simul cum mari et isto infimo aere abis-
sus vel abyssi vocantur. ubi vivunt dra-
cones et laudant deum. Quid putamus?
quod choros faciunt dracones et laudant
deum abyssi? Sed vos considerantes
dracones. attendite artificem draco-
num creatorem draconum. Et cum mira-
mini dracones et dicitis magnus deus
qui hec fecit: dracones laudant deum
de vocibus suis. Et dracones et omnes
abyssi. **I**gnis. grando. nix. glacies
spiritus tempestatis qui faciunt verbum eius?
Quare hic addidit qui faciunt verbum eius?
Multi stulti non valentes contempla-
ri et discernere creaturam locis suis
et ordine suo sub nutu et iussu dei agere
motus suos. visum est illis quod su-
periora omnia deus gubernat. inferio-
ra vero despiciat abicit deserit. ut nec
curet ista nec gubernet: nec regat sed
calibus regantur quod possunt qua pos-
sunt. et movent illos qui dicunt aliquando
sibi sed non dicant tibi. id est ne audi-
endo consentias quoniam ista dicunt: blas-
phemia enim sunt et execrabilia deo.
Si deus plueret. nunquid plueret in
mare? Qualis inquit providentia: ge-
tulia fitit et mare compluitur. Acute si-
bi videntur tractare. Quibus dicendum
est hoc: getulia fit. ut tu ne fitires. Bo-

num enim erat ut diceret deus Anima
mea velut terra sine aqua tibi. Quod alio
loco aperte dicitur fitiunt tibi anima
mea quod multipliciter tibi et caro mea.
Et dominus in euangelio: beati qui esuri-
unt et fitiunt iusticiam quoniam ipsi
saturabuntur. Ille enim iam saturatus
est qui talia disputat. et quasi doctus
sibi videtur: nec vult discere: ideo non
fitit. Nam si fitiret vellet discere et in-
veniret quia totum dei providentia fit
in terra: et etiam miraretur disposita
membra pulicis. Attendat caritas ves-
tra. Quis disposuit membra pulicis et
culicis ut habeant ordinem suum ha-
beant vitam suam habeant motum
suum? Unam bestiolam brevem. mi-
nutissimam considera. quam volueris
si consideres ordinem membrorum ipsius
et animationem vite qua movetur. et pro
se fugiat mortem. amat vitam appe-
tit voluptates devitat molestias ex-
erit sensus diversos: viget in motu
congruo sibi. Quis dedit aculeum cu-
lici quo sanguinem sugat? Quam tenuis
fistula est qua sorbet? Quis dispo-
suit ista? Quis fecit ista? Expavescis
in minimis lauda magnam. Hoc itaque
tenete fratres mei nemo vos de fide
excutiat et de sana doctrina. Qui fecit
in celo angelum ipse fecit in terra ver-
miculum: sed angelum in celo pro ha-
bitudine celesti vermiculum in terra
pro habitudine terrestri. Nunquid an-
gelum fecit repere in celo. et vermi-
culum in celo? Distribuit sedibus ha-
bitatores. incorruptionem incorrup-
tis sedibus dedit. corruptibilia incor-
ruptilibus locis. Totum attende:
totum lauda. Qui ergo disposuit me-
bra vermiculi. non gubernat nubes? Et
quare in mari pluit? Quasi non sint in ma-
ri qui alant pluvia. qui ibi non fecit pisces
quasi ibi non fecit animalia. Attendite quo-

modo currunt pisces ad aquam dul-
cem Et quare inquit pisci pluit. et in
non pluit aliquñ. vt cogites te in regi-
one esse deserti et in pegrinatione vi-
te: et amarescat tibi vita pñs. vt futu-
ram desideres. aut vt flagelleris. et
corripiaris et corrigaris Quò at dis-
tribuit propria regionuz: Ecce qz de
getulia locuti sumus: pluit hic ppe o-
ni anno. et omni anno dat frumentū
Seruari h frumentum nō potest. ci-
to corrūpitur quia omni āno datur
ibi qz raro. et multum datur et diu ser-
uatur Sed forte putas qz ibi deserat
deus hoiēs aut nō ibi scdm iocū dita-
tem suam et laudant et glorificāt deū.
Apprehende in getulium. pone inter
istas arbores amenas: fugere hinc
vult et redire ad nudam getuliam In
omnibz ergo locis deus regionibus
tpa sua quoqz distribuit et ordinauit
et longum est cōmemorare diligen-
tiorē p̄siderationem omniū reruz
Quis illam explicat: Tñ qui oculos
habent. multa ibi vident cuz viderine
placent. cū placuerint laudantur. nō
tanqz ipa sed ille qui fecit: ita omnia
laudabunt deū Hec cōsiderabat spi-
ritus p̄phcie cum dixisset. ignis grā-
do nix glacies spūs tempestatis que
omnia turbata videntur quibusdam
stultis et quasi casibus agitari. addi-
dit. q̄ faciunt vbum eius Non tibi er-
go videntur casibus moveri q̄ verbo
dei in omni motu suo deseruiunt: Quo
vult deus illuc lucet vt ignis: illuc fer-
tur nubes. siue pluuiam siue niuem
siue grandinem portet Et quare ali-
qñ percutiunt montē fulmina. et nō
percutiunt latronem: Qd cūqz pos-
sum dicere p captu mentis mee quā-
tum deus donare dignetur: maiores
maiora nouerint et amplius intelli-
gant et det vob deus plus sape q̄ di-

co: tamen cum tpantia sine superbia
Possum ergo p modulo meo dice-
re quare percutiunt montē et non per-
cutiunt latronem qz forte adhuc la-
tronis puerfionem qrit: et iō percutit
mons qz non timet. vt mutetur ho-
mo qui timet aliquādo Et tu cū das
disciplinam: terram feris vt infans
expauescat Et aliquñ ferit quem vult
hominē S; dicis in: ecce cedit inno-
centiorē et dimittit sceleratiorē.
Noli mirari: vñcūqz mors pio bona
est Vnde aut scis illi sceleratiori si se
mutare noluerit quid penaruz in oc-
culto seruetur: Nōne mallent fulmi-
ne incendiū potius interire quibz di-
cetur: ite in ignem eternum Opus ē
vt innocens sis Quid enim: Ad aluz
est mori in naufragio bonū est mori
febre: Siue inde siue in moriatur qz
re qualis sit quo moritur. quo post
mortem itur⁹ est: Nōne inde de vi-
ta exiturus est: Quacūqz occasione
hinc exituri sumus. Quibz exitibus
martires exire meruerunt: Nūquid
febris: Quomodo multi optant
vt febribus soluant⁹. alij vno ictu gla-
diū. alij ignibus. alij bestiis: Et deuo-
rauerunt bestie corpa martirum: et
non timuerunt ne perirent corpa ip-
sorū Vndiqz em deus reducet corpa
scōrum suorum. cui capilli nostri nu-
merati sunt: et qñ voluit. tres pueros
ab igne liberauit. nūqd ideo macha-
beos in igne deseruit: Illos aperte li-
berauit: illos occulte coronauit No-
uit igitur de⁹ qd agat Tu time et bo-
nus esto: vñcūqz voluerit vt ereas
hinc patū te inueniat Inqñ em es
non possessor domus Locata est ti-
bi domus ista. tibi locata est non do-
nata. et si nolis migrabis: et nō eam
tali conditione accepisti vt quasi tpa
certa tibi sint Quid dixit domin⁹ dñs

tuus: **Q**uā voluero cū dixerō migra:
patus esto Expello te de hospicio s;
dabo domū Inquilinus es in terra:
eris possessor in celo Quicquid ergo h
accidit contra volūtatem nrām no
ueritis nō accidere nisi de voluntate
dei. de pudentia ipius de ordine ip
sius. de nutu ipius. de legibz ipi. et
si nos nō intelligim⁹ quid quare fiat
debemus hoc prudentie ipius qz nō
fit sine causa: et non blasphemabim⁹
Cum em̄ ceperim⁹ disputare de ope
ribus dei quare hoc quare illud. et nō
debut sic facere. male fecit hoc. ubi ē
laus dī: Perdidisti alleluia **O**mnia
sic considera quō placeas deo et lau
des artificem: qz si intrares in offici
nam forte fabri ferrarij. nō auderes
rephendere folles. incudes malleos
Et da impituz hoiēm nescientem qd
quare fit et omnia rephendit. sed si nō
habeat peritiā artificis et habz sal
tem p̄siderationem hominis. quid si
bi dicit: **N**on sine causa hoc loco fol
les positi sunt Artifex novit quare et
si ego non novi **I**n officina non au
det vitupare fabrum. et audet repre
hendere in hoc mūdo deū: **E**rgo quē
admodum ignis. grando. nix. glaci
es spūs tempestatis que faciunt v̄
bum eius. sic omnia que vanis vidē
tur in rerum natura temere fieri. nō
faciunt nisi verbum eius: qz non fi
unt nisi iussu dei **D**einde dicit vt deuz
laudent **M**ontes et omnes colles.
ligna fructifera et omnes cedri. bes
tie et omnia pecora. reptilia et volati
lia pennata **D**einde ad hoiēs **R**e
ges terre et omnes populi principes
et omnes iudices terre: iuvenes et v̄
gines senes cum iunioribz laudēt no
men domini **E**xplicata laus de celo:
explicata est laus de terra **Q**uia ex

269
altatum est nomen ei⁹ soli⁹ **N**emo
hōim querat exaltare nomen suum.
Vis exaltari: **A**lli te subde qui nō po
test humiliari **E**xaltatum est nomen
eius solius **C**onfessio ei⁹ in celo et
in terra **Q**uid est cōfessio eius super
celum et terram: **Q**uia ip̄e cōfiteatur:
Non **S**ed quia illi omnia p̄fitemur.
oīa clamāt: omniū pulchritudo quo
dammodo vox eorū est confitentiū
deo **C**lamat celum deo. tu me fecisti
non ego: clamat terra. tu me cōdidisti
non ego **Q**uomodo clamant ista:
Quā cōsiderantur et hoc inuenitur ex
tua cōsideratione clamant. ex voce
tua clamāt **C**ōfessio eius in celo et in
terra **A**ttēde celum pulchrū est: attē
de terra pulchra est **U**trūq; sibi val
de pulchrū est **I**p̄e fecit ip̄e regit ip̄i
us nutu gubernatur **I**p̄e trahit tē
pora: momēta ip̄e instaurat **P**er ip
sum ergo omnia ista laudent illū. si
ue in statu siue in motu. siue de terra
deorsum. siue de celo sursum siue in ve
litate siue in renouatione **C**um vi
des hec et gaudes et attolleris in arti
ficem et inuisibilia eius p̄ ea q̄ facta sūt
intellecta cōtueris: confessio eius in
celo et in terra. id est cōfiteris ei de re
bus terrenis cōfiteris de rebus celest
ribus et quia ip̄e fecit omnia et meli⁹
illo nō est aliquid: quicquid fecit intra
illum est et quicquid in hīs placet min⁹
est qm̄ ip̄e **N**on ergo ita tibi placeat
qd̄ fecit. vt recedas ab eo q̄ fecit **S**;
si amas quod fecit multo magis eum
qui fecit. si pulchra sunt que fecit q̄
to magis pulchrior est qui fecit: **C**ō
fessio ei⁹ in celo et in terra **E**t exal
tauit cornu populi sui **E**cce quod p̄
phetabant aggeus et zacharias mo
do cornu populi sui humile est in tri
turiis. in tribulationibz. in tēpestatibz

in tonsione pectorum. **Q**uoniam exaltabit cornu populi sui: **Q**uoniam venerit ipse dominus et ortus fuerit sol noster. non iste qui oculis videtur et oritur super bonos et malos. sed de quo dicitur vobis qui timetis deum orietur sol iusticie et sanitas in pennis eius et de quo dicturi sunt superbi et impii iusticie. lumen non illuxit nobis et sol non est ortus nobis. Ipse erit estas nostra. **N**on fructus per hybernium in radice non apparent. Attēdis quasi aridas arbores per hyemem: qui non novit videre aridam putat vitē et forte iuxta est qui vere aruit. Similes sunt ambe per hyemem. illa vivit. illa mortua est: sed illius vita et illius mors in abscondito est. Estas precedit vita illius clarificatur: mors illius manifestatur. Procedit honor foliorum. eundem fructuum: vestitur vitis in faciem ex eo quod habet in radice. Ergo modo fratres tales sumus quales sunt et alii homines. Quomodo nascuntur manducant bibunt vestiuntur transfigunt vitam istam: sic et sancti. Aliquando res ipse decipiunt homines et dicunt ecce postquam cepit esse christianus nūquid non ei dolet caput? Aut quia christianus est. quod habet per a me? **V**itis arida attendis iuxta te vitem nudam in hyberno sed non aridam per estatis vim. Et veniet dominus honor noster qui latebat in radice: et tunc exaltabit cornu populi sui. post captivitatem in qua mortaliter vivimus. **Q**uoniam dicit apostolus nolite ante tempus iudicare donec veniat dominus et illuminabit abscondita tenebrarum: et tunc laus erit unicuique a deo. Sed dicis mihi. **V**bi est radix mea. ubi est fructus meus? Si credis: nosti ubi est radix tua? **V**bi est enim. ubi est fides tua: ubi est spes et caritas tua. Audi apostolum: mortui enim estis. Quasi per hyemem mortui apparebant. Audi quod vivunt: et vita vestra

abscondita est inquit cum christo in deo. **E**cce habes radicem. **Q**uoniam ergo honore ornaberis quoniam fecundaberis fructu. Audi illum sequentem: cum christus apparuerit vita vestra. tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. **E**t exaltabit cornu populi sui. **I**mnus omnibus sanctis eius. **I**mnus sanctus quod est. Cantus est cum laude dei. Si laudas deum et non cantas: non dicis ymnus. Si cantas enim et non laudas deum non dicis ymnus. Si laudas aliud quod non pertinet ad laudem dei: et si cantando laudes non dicis ymnus. **I**mnus ergo tria ista habet: et canticum et laudem et dei. Laus ergo dei in canticum ymnus dicitur. **Q**uid est ergo ymnus omnibus sanctis eius? Accipiant sancti eius ymnus. dicant sancti eius ymnus: quod hoc est quod accepturi sunt in fine ymnus sempiternum. **I**n alio loco dicit psalmus sacrificio laudis glorificabit me et ibi est via qui ostendam illi salutare meum et beati qui habitant in domo tua in secula seculorum laudabunt te: hoc est ymnus omnibus sanctis eius. **Q**ui sunt sancti eius? **F**ilius israel populi appropinquantes sibi. **N**emo dicat: non sum filius israel. **N**e putet iudeos filios israel esse: et nos non esse filios israel. **A**udeo vobis dicere fratres mei: illi non sunt et nos sumus. **A**udite quare: quod maior est natus secundum spiritum quam natus secundum carnem. **Q**uoniam israel ex abraham? **Q**ui a ysaac ex abraham israel ex ysaac. **Q**uomodo placuit deo abraham? **C**redidit autem abraham deo: et deputatum est illi ad iusticiam. **Q**uisquis imitatus fuerit abraham: filius est abraham. **Q**uisquis degeneravit a fide abraham: perdidit progeniem abraham. **I**udei degeneraverunt: perdidērunt. **I**mitati sumus nos invenimus. **A**udi quod illi perdidērunt. **Q**uid illis dicit dominus dicentibus filiis suis

mus abraham. Audi sunt ostentae
se et erigere cervicem de nobilitate
generis iusti. Et quid illis dominus.
Si filij abrahe essetis facta utique a
brahe fecissetis. Si ergo potuerunt
ipsi quod filij sunt abrahe. inuenimus
nos ut filij simus abrahe. Creden
do quippe inuenimus. quod illi non
credendo amiserunt. quia credidit a
braham deo et reputatum est illi ad
iusticiam. Et semen abrahe christus
et in christo nos sumus. et ex israel
populus. de quo populo maria. de qua
maria christus. in quo christo nos.
ergo filij israel nos. Et quomodo
addidit ut discerneret nos filijs isra
hel populo appropinquati sibi. At
tendite iudeos. si appropinquati ipsi sunt
et forte appropinquant. Dicit michi ali
quis. cotidie cantant et ipsi psalmum.
et cantant ymnos dei. Non auditis
quod eis dixit propheta. Populus hic
labijs me honorat. cor autem eorum
longe est a me. Si illorum cor longe
est. nostrum autem proximum est
quia credimus quia speramus quia
diligimus quia christo adiuncti su
mus. quia membra ipsius facti su
mus. Nunquid membra longe sunt
a capite. Si essent longe et diuisa es
sent. non diceret. ecce ego vobiscum
sum omnibus diebus usque in consum
mationem seculi. Si sepata essent. non
de celo diceret. saule saule quid me per
sequeris. Si non in nobis esset. non di
ceret. esuriui et non dedistis michi man
ducare. Et cum dicerent illi. quando
te vidimus esurientem. respondit.
cum vni ex minimis meis fecistis
michi fecistis. Ecce populus. ecce
appropinquans israel. et cum illo
modo spe. postea re. Conuersi ad
dominum:

270
Explicit psalmus ceterimus quodrage
simus octauus. Incipit psalmus ceterimus quod
dragesimus nonus.

Audemus dominum et in voce et
in intellectu et in opere bono
et sicut nos hortatur iste psalmus.
cantemus ei et canticum nouum. sic
enim incipit:

Psalmus

Quante domio canticum nouum
Vetus homo vetus canticum
nouus homo nouum canticum. Vetus
testamentum vetus canticum. no
uum testamētum nouum canticum
In veteri testamēto promissiones se
tempales et terrene Quisquis terre
na diligit. vetus canticum cantat. Qui
vult cantare canticum nouum. diligat
terrena Ipsa dilectio noua est et et
na Ideo semper noua. quia nunquam ve
terascit. Nam si bene consideras. an
tiquum est hoc Quomodo ergo est
nouum. Nunquid fratres mei vita et
na modo nata est. Vita eterna ipse
christus. et secundum diuitatem non
modo natus est. quia in principio e
rat verbum et verbum erat apud de
um et deus erat verbum. Hoc erat
in principio apud deum Omnia per
ipsum facta sunt et sine ipso factum
est nichil Si que per ipsum facta sunt
antiqua sunt. quid est ipse per quem fac
ta sunt. Quid nisi eternus et patri
coeternus. Sed nos dilapsi in pec
catum. puenimus ad vetustatem.
Nostra enim vox est in illo psalmo v
bi dicitur cum gemitu. inueteraui in
omnibus inimicis meis. Inueteraui
homo per peccatum. innouatur per gratiam.
Omnes ergo qui innouantur in christo
ut ad vitam eternam incipiant pertinere
canticum nouum cantant. et hoc canticum
pacis est. canticum hoc caritatis est:

ddd i

Quisquis se a cōiūctiōe scōꝝ sepat.
nō cātat cāticū nouū. secut⁹ est ei ve
tustam animositatē nō nouā carita
tē In noua caritate qđ est. Pax vin
culū scē societatis. cōpago spūalis.
edificiū de lapidib⁹ viuis Vbi est h⁹.
Nō in vno loco. sed p vniūsum or
bē terraz Audi h⁹ de alio psalmo. sic
dicitur. cātate dño cāticū nouū. cā
tate dño ōnis tra: Ex h⁹ intelligit⁹. qđ
nō cū ōni tra cātat cāticū vet⁹. Can
tat q̄libet vba d ore ei⁹ pcedūt Quid
em attēdo quid soēt. cū video quid
cogitet. Et tu inq̄s vides qđ cogitē.
Facta indicāt Nā oculus in cōsciēti
a nō penetrat Attēdo qđ agat. et ibi
video qđ cogitet Neq̄ em si q̄sq̄ v
bi grā cōprehēdēt hōiēm in furto. in
homicidio in adulterio. cogitatio ē
ipsius in corde vidēt. s; in factis s; q̄
dā q̄ intus latēt: S; sunt et multa q̄
pcedūt in opa. et māifesta fiūt etiā
hōib⁹ Cū q̄ essent illi q̄ se a compage
xpī caritatis et a societate scē ecclē se
parūt mali itus apud se. nō noueāt
nisi de⁹ Vēit et tēptatio. sepauit illos
et patefecit hōib⁹ qđ noueāt de⁹.
Nō em fruct⁹ ostēditur nisi in fact⁹
Nū dictū est. ex fructibus eoz cog
noscetis eos: Dixit em dñs ad q̄sdā
qui ouiu vestitu se iduūt. itus at s; l
lupi rapaces: Et ne forte fragilitas
humana dinoscere nō posset lupus
sub ovina pelle. ait. ex fructib⁹ eoz
cognoscetis eos Querim⁹ fructus
caritatis. inuēim⁹ spīnas dissensiōis
ex fructib⁹ eoz cognoscetis eos Er
go cāticū eoz vet⁹ ē. cātem⁹ nos cā
ticū nouū Nā dixim⁹ frēs. ōnis tra
cātat cāticū nouū: Qui cū ōni tra n
cātat cāticū nouū. dicat qđ vult. lin
guis soēt allā. dicat tota die dicat to
ta nocte. nō valde aures mee incli

nātur ad vocē cātātis. s; q̄ro mores
opātis Interrogo em et dico Quid
est quod cātas. Rñdet allā. Quid ē
allā. Laudate dñm Veni simul lau
dem⁹ dñm Si tu laudas dñm. et ego
laudabo dñm Quae in discordia su
mus. Caritas laudat dñm. discor
dia blasphemat dñm: Et vultis iam
nosse vbi cātetis cāticū nouū. Que
dicturus est in ipso psalmo videte.
quō fiāt et vbi fiāt. vtz p oēs gētes
fiāt ista an in vna aliq̄ pte terrarum
et hinc plenius intelligetis ad quē p
tineat cāticū nouū Nā qđ māifestū
ē illud qđ de alio psalmo cōmemo
raui. cātate dño cāticū nouū: Et vt
ostenderet in cantico nouo ēē fruc
tū caritatis et vnitatis. addidit. cāta
te dñ o ois terra Nēo se sepet. nēo
se dis iūgat. triticū es. ferto paleam
quousq̄ vētiletur de area Vis excu
ti. et si triticū eēs foris ab area. inue
nirēt te volatilia et colligerēt te Ad
de. quia eo ipso qđ discedis et volas pa
leā te esse indicas. Sed qđ leuis eās
venit vētus et de sub pedib⁹ boū ab
lat⁹ es: Qui at triticū sunt ferūt tri
turā. gaudēt qđ grana sunt. gemunt
inter paleam. expectāt vētilatorem
quē cognoscūt redēptorē: Cantate
dño cāticū nouū. **T**aus ē in ecclā
sanctorū: Hec est ecclā scōꝝ. ecclā
frumētōꝝ toto terraz orbe diffuso
rū p agrū dñi semiāta. qđ ē hic mūd⁹
ipso dño exponēte cū de semine añ
diceret. qđ homo semiāuit bonuz se
men in agro suo. et venit iūmicus et
supsemiāuit zizania: Et dixerūt pue
ri pīfamilias Nōne bonū semē se
miāsti in agro tuo. Nū hic sunt ziza
nia. Et rñdit illis. iūmicus hō hoc fe
cit Voluerūt colligere zizania. et cō
pescuit illos dicens: Sinite vtrāq̄

271
crescere usque in messem. et in tempo-
re messis dicam messoribus. colligite per
munda zizania et alligate ea fasciculos ad
comburendum ea. triticum autem meum reponite
in horrea: Postea interrogaverunt
eum discipuli dicentes. narra nobis pa-
bolam zizaniorum: Et ipse exposuit omnia. ut
nullus homo cordi suo tribuat quod ibi intel-
lexerit. sed magister celi exponenti. nemo
dicat exposuit sibi quod voluit Si pa-
bolam prophete exponeret deus. quando ipse per
eos loqueretur quod dicebant. quis auderet
dicere non sic debere exponere? Multo
magis quam ipse exposuit quod proposuit
ipse. quis auderet contradicere manifeste
veritati: Cum autem dominus pabolam hanc expo-
neret ait. Qui autem seminat bonum semine
est filius hominis. se utique demonstrans. bo-
num vero semine filii sunt regni. ipsa est
ecclesia sanctorum. zizania autem filii sunt malig-
ni. ager est hic mundus. Iam videte fratres
quia per mundum seminatum est bonum semine. et
per mundum seminata sunt zizania. Nunquid
in parte triticum. et in parte zizania? Per
totum triticum. et per totum zizania:
Ager domini mundus est non affrica. non quo
fert terra ista getulie sexagenum aut
centum. et numidia fert denum. non sic est
deus ager suus Ubique illi fertur fruc-
tus et centum et sexagenum et tricenum. tu ta-
men vide quid velis esse si cogitas ad do-
mini fructum pertinere Ergo ecclesia sanctorum
ecclesia catholica est Ecclesia sanctorum non est
ecclesia hereticorum Ecclesia sanctorum illa est quam
pignavit deus antequam videtur. et exhibu-
it ut videtur Ecclesia sanctorum erat antea in co-
dicibus. modo in gentibus: Ecclesia sanctorum antea
tantummodo legebatur. nunc et legitur et
videtur: Quando solum legebatur
credebatur. modo videtur et contra-
dicitur: Laus eius in ecclesia sanctorum
Letetur israel in eo qui fecit eum.
Quid est israel? Vides deum Hoc ei

interpretatur nomen israel Qui videt
deum in ipso letetur a quo factus est:
Quid est ergo fratres quia diximus nos ad
ecclesiam pertinere sanctorum? Nunquid iam
videmus deum? Quomodo sumus
israel si non videmus? Est quidam vi-
sio huius temporis. erit altera visio
futuri temporis: Visio quomodo est per
fidem est. visio quomodo futura est per speciem
erit: Si credimus videmus. si amamus
videmus Quid videmus? Deum:
Ubi est ipse deus? Interroga iohannem.
deus caritas est: Benedicamus
nomen eius sanctum. et gaudeamus in deum si
gaudeamus in caritatem: Quisquis
habet caritatem. ut quid illum mit-
timus longe ut videat deum? Consciam
suam attendant. et ibi videt deum Si cari-
tas ibi non habitat non ibi habitat deus
Si autem caritas ibi habitat deus ibi ha-
bitat: Vult illum forte videre sedentem
in celo. habeat caritatem et in eo ha-
bitat sicut in celo Ergo sumus isra-
hel. et letemur in eo qui fecit nos:
Letetur israel in eo qui fecit eum:
In eo qui fecit eum letetur. non in ar-
rio non in donato non in ceciliano non
in peculiano. non in augustino. in eo
letetur qui fecit eum. Nos fratres non
vobis commendamus nosmetipsos. sed
commendamus vobis deum. quia commendamus
vos deo. Quomodo vobis deum commenda-
mus? Ut diligatis eum bono vestro
non bono ipsius. quia malo vestro si
eum non diligitis non malo ipsius: Non
enim minus habebit deus divitatem. si homo in
illo non habet caritatem Tu crescis ex deo
non ille ex te. et tamen tamen nos dilexit pro-
pter antequam eum diligerem. ut filium suum uni-
cum mitteret mori pro nobis. Qui fe-
cit nos factus est inter nos. Quo-
modo nos ipse fecit? Omnia per ipsum
facta sunt. et sine ipso sanctum est nichil:

Quo fact⁹ est inter nos? Et vbu⁹ ca
ro factu⁹ e. z hitavit in nobis: Ergo
ipse est in quo debem⁹ letari. Ne o si
bi arroget. neo sibi der oget ptes ip
si⁹. ab ipso est leticia q nos facit feli
ces. Letet⁹ israhel in eo q fecit eum:
Et filij syon exultet in rege suo. ipe
e israhel. filij eccle sunt. qa syon fuit
qde vna citas q cecidit. In ei⁹ reliqui
is habitabat qde sci tpali⁹. sz syon va
z ihrlm vera. qa ipa syon q ihrlm. eter
na e in celis q est mater nostra: Ipa
nos genuit ipa e eccle scoz. ipa nos
nutrui. ex pte pegrina. ex magna
pte hic immanes. Ex pte qua imma
net in celo beatitudo angeloz est.
ex pte q pegriatur in h sclo spes est
iustoz: De illa dictum est gla in ex
cellis deo. de hac dictu⁹ e. z in terra
par hoib⁹ boe volutatis: Quia g in
hac vita gemut z desiderat illa patri
am. currat dilaone no pedibus cor
poris. no querat naues sed penas.
duas alas caritatis apphedat. Que
sunt due ale caritatis: Dilectio dei z
dilectio pimi: Peregrinamur em
suspiramus. gemimus. Venerut ad
nos lre de patria nra. ipas vobis re
citamus: Letetur israhel in eo q fe
cit eu. z filij syon exultet in rege suo:
Quod dixit q fecit eu. hoc dixit in re
ge suo: Quod audistis israhel id sz
filij syon. z qd audistis in eo q fecit
eu. h e in rege suo Fili⁹ dei q fecit nos
factus est inter nos. z rex noster re
git nos. qa creator noster fecit nos
ipse est tamen per quem facti su
mus. qui est per quem regimur.
et ideo xpistiani quia ille xpistus.
Cristus a crismate dictus est. id est
ab vnctione: Reges autem vngue
batur z sacerdotes. ille vo vnct⁹ est
z rex z sacerdos. Rex pugnavit p

nobis. sacerdos obtulit se p nobis
Nn pugnavit p nobis qh victus e.
iure at vicit. crucifixus est em et de
cruce sua in qua erat fixus dyabolū
occidit. z inde rex noster. Vn at sa
cerdos: Quia se p nobis obtulit:
Date sacerdoti qd offerat Quid iue
niet ho qd daet: Quidam victimā
Quam victimā: Quid mūdum po
test offerre pccōz: Minique. o im
pie. qcquid attuleris imūdum est. z
si aliqd mūdū p eo offerēdum est:
Quere aput te quid offeras. no iue
niet: Quere ex te quod offeras. no
delectatur arietibus nec hyrcis nec
tauris Dia iph⁹ sunt. z si no offeas
Offer ergo illi mūdum sacrificium
Sed peccatores. impi⁹ es. sed con
sciētiam inqnatā hēs Poteris for
te aliqd mūdū offerre purgatus:
Sed vt purgeris aliquid pro te of
ferēdum est: Quid ergo p te obla
turus es vt mūderis: Si mūdatus
es poteris offerre qd mūdum est:
Offerat ergo seipsum mūd⁹ sacer
dos. vt mūdet hoc quod xpistus fe
cit: Nichil mūdum inuenit in homi
bus quod offerret p homibus. seip
sum obtulit mūdā victimā. hos
tiam immaculatā: Felix victima.
vera victima mūda victima hostia
imaculata: Nō ergo h optulit quod
nos illi dedim⁹. ymmo h optulit qd
a nobis accepit. z mūdū optulit:
Carnē em a nobis accepit. hāc optu
lit: Sed vn illā accepit: De vtero v
gis marie. vt mūdā offerret p imū
dis Ipe rex ipe sacerdos. in eo lete
mur: **A**udēt nomē ei⁹ in choro:
Et chorus qd significat: Multi no
uert chor⁹. z qa i citate loqm⁹ ppe o
nes norūt: Chor⁹ e p senio cātatiuz
Si in choro cātem⁹ pccordit cātem⁹

In choro cātantū q̄q̄s voce discre
pauerit. offendit auditū & pturbat
chorū: Si vox incōueniēter cātātis
disturbat cōcētū cātātū. quō distur
bat heresis dissonās cōsensus laudā
tiū choros xp̄i: Jam totus mūdus
est chorus xp̄isti. ab oriēte in occi
dēte cōsonat Videamus si tm̄ extē
ditur chorus xp̄i Dicit ps̄ alius. a so
lis ortu vsq; ad occasum laudate no
men dñi Laudēt nomē ei⁹ in choro
In tympano & psalterio psallant
ei: Quae assumit tympanū & psalte
riū: Ut nō sola vox laudet s; & opa:
Quādo assumit tympanū & psalte
riū cōcinnant voci. sic & tu si qñ allā
cātas. porrigas & panē esuriēti. ves
tias nudū. suscipias pegrinū. nō so
la vox sonat. sed & man⁹ cōsoāt. q̄a
verbis facta cōcordāt: Assumpisti
organū. cōsentiāt digiti linguae: Et
ip̄m misterium tympani & psalterij
nō est tacēdū In tympano coriū ex
tēditur. in psalterio corde extendū:
In vtroq; organo caro crucifigit:
Qm̄ bene psallebat in tympano et
psalterio qui dicebat. michi mūdus
crucifixus ē & ego mūdo Ip̄m psal
terium vel tympanū tollere te vult
q̄ amat cāticū nouū. q̄ te docet quā
do tibi dicit. q̄ vult esse me⁹ discipu
lus abneget semetip̄m & tollat crucē
suā & sequatur me: Nō dīttat psal
teriū suū nō dimittat tympanū. extē
datur in ligno & ficetur a cōcupiscē
tia carnis: Merui q̄to plus fuerint
extēti tāto acutius sonāt: Ut ergo
acute sonaēt pauli apostoli psalteri
um. qd̄ dixit: Que retro oblit⁹. i ea
q̄ añ sunt extētus. sequor ad palmā
supne vocatiōis Extēdit seip̄m. teti
git xp̄s & sonuit dulcedo veritatis:
In tympano & psalterio psallāt ei:

Qm̄ bñfacit dñs i pp̄lo suo Quid
tā bñficū q̄ mori p̄ impijs: Quid
tā bñficū q̄ sanguie iusto deleri ciro
graphū pccōis: Quid tā bñficū q̄
dicē nō ad me p̄tiēt qd̄ fuistis. esto
te qd̄ nō fuistis: Bñfacit dñs i pp̄lo
suo. dimittēdo pccā. pmittēdo vitā
eternā: Bñfacit aduersum cōuertē
repugnātē adiuuare. vincentē coro
nare Bñfacit dñs in populo suo
Et exaltabit mansuetos in salutē
Exaltatur supbi. sed nō in salutem:
Mansueti in salutem. supbi in mor
tem Ideo supbi ip̄i se exaltāt & dñs
eos humiliat. māsuēti at̄ ip̄i se hūi
liāt & de⁹ eos exaltat: Exaltabit mā
suetos in salutē: Exultabūt sci in
glā Aliqd̄ volo dicē. audite attētius
de glā scōꝝ Nemo em̄ est q̄ nō amet
glām. s; glā stultoz p̄p̄laris illa q̄ dē
hēt illecebrā delcātiōis. vt ad laudes
suā bonoz hoīm q̄sq; cōmot⁹. velit
sic viuē vt p̄dicet⁹ ab hoīb⁹ q̄buscūq;
quocūq; Hinc hoīes ifani effecti. et
inflati. inanes intus foris tumidi. e
tiam res suas p̄dē volūt donādo sce
nicis histriōib⁹ venatorib⁹ auguris
Quāta donāt. q̄ta impēdūt: Effun
dūt vires nō patrimoniū tm̄. sed eti
am animi sui. Isti fastidiūt paupe
rē q̄a nō clamat p̄p̄s vt paup̄ accipi
at. clamat at̄ paup̄ vt venator acci
piat: Illi ergo vbi eis nō clamatur.
nolūt erogaē Vbi clamatur ab insa
nis. insaniūt oēs & fiūt oēs insani. &
q̄ expectatur & q̄ expectāt & q̄ donāt.
Insana ista glā rephēditur a dño. i
p̄batur añ oculos ōnipotētis. & tm̄
frēs mei xp̄s sic improp̄erat suis et
dicit. nō a vobis accepi tm̄ q̄tū acce
perūt veātōres. & illis vt doāret⁹ de
meo donast⁹ Ego at̄ nud⁹ erā & non
vestistis me Et illi: Et qñ te vidim⁹

nudū & nō vestivim⁹. Et ille Cū vni
ex mīmis meis nō fecistis. nec michi
fecistis Sed eū vis vestire q̄ tibi pla
cet. in quo tibi xp̄s displicet Vestire
vis venatorem. quo forte victo eru
bescas Cris⁹ nūq̄ vincitur. & dya
bolū vicit. & p te vicit. & tibi vicit. & i
te vicit. Tale victorē vestire nō vis
Quare? Quia min⁹ clamat. minus
insanitur: p̄pt̄ea isti q̄ tali gl̄a delec
tātur. in cōsciētia sua nichil habent:
Quō exhauriūt archas & vestes mit
tāt. sic exinaniūt ipsam cōsciām vt
nichil ibi habeāt p̄ciosum Sanctiāt
qui exultāt in gl̄a. quō exultāt nō o
pus est vt nos dicam⁹. ipsi⁹ psalmi
audite sequētē vsum Exultabūt scī i
gl̄a: **L**etabūtur in cubilib⁹ suis
Nō in theatris nō in āphiteatris. n̄
in circis. nō in nugis. nō in foris. sed
in cubilib⁹ suis Quid est in cubilib⁹
suis? In cordib⁹ suis Audi apl⁹ pau
lū exultātē in cubili suo. Nā gl̄a n̄ra
hec ē. testiōniū cōsciē n̄re: Rursum
timēdū est ne q̄s apud seipm fiat si
bi placēs. & q̄si supb⁹ de cōsciētia sua
gl̄etur Debet em̄ q̄sq̄ cū tremorē ex
ultaē. q̄a donū dei ē vñ exultat. n̄ me
ritū suū Eteī sūt multi sibi placētes
& iustos se esse arbitrātes. & p̄cedit
adversus illos alia pagina dicēs:
Quis gloriabitur castū se habē cor.
aut q̄s gl̄abitur mūdū se ēē a pccō?
Est ergo q̄dam modus in cōsciētia
gl̄andi. vt noueris fidē tuā esse fin
cerā. noueris esse spem tuā certam.
noueris caritatē tuā esse sine fimla
tiōe Sed qm̄ multa sunt adhuc for
te q̄ p̄nt offendē oculos dei. lauda eū
q̄ tibi ista donauit. tūc pficiet qd̄ do
nauit: p̄pt̄erea cū dixisset letabūtur
in cubilib⁹ suis. ne q̄si sibi placētes
viderētur. adiūxit statim multa

tiōēs dei in faucib⁹ eorū Sic letabū
in cubilib⁹ suis. vt nō sibi tribuāt qd̄
boni sunt. s̄ illū laudēt a quo acce
perūt qd̄ sunt. a quo vocātur vt pue
niāt ad id qd̄ nōdum sunt. & a q̄ spe
rāt p̄fconem. cui grās agūt q̄a icho
auit Exultatioēs dei in faucib⁹ eorū
Iā videte scōs. videte gl̄am. videte
p̄ vniūsum mūdū. videte q̄ exultati
ones dei sunt in faucib⁹ eorū: **E**t
framee bis acute in māibus eorum
Framea appellatur quā vulgo spa
tam dicūt: Sūt em̄ gladij ex vna p
te acuti. ip̄e sunt machere. ip̄e autē
framee ip̄se & rumphee. ip̄se autē spa
te appellatur Magnū misterīū hēt
hoc genus. ferramēti. qd̄ ex vtraq̄
pte acutū est Ip̄se framee sunt bis
acute i manibus eorū Frameas bis
acutas intelligimus sermonē domi
& vna framea est. sed ideo multe di
cūtur q̄a multa ornata sunt. & multe
lingue sunt sanctorum: Sermo er
go dei gladius bis acutus Vñ bis a
cutus: Dicit de temporalibus. dicit d̄
eternis. In vtrumq̄ p̄bat quod d̄
& eum quem ferit separat a mūdō:
Nōne ip̄ius est gladius de q̄ dñs
dicit nō veni pacem mittere in terrā
sed gladium? Attendite quō venit
disiungere. quō venit sepaē Disiūgit
scōs disigit ip̄ios. sepat a te quod te
impedit Filius vult seruire deo. pa
ter non vult. venit gladius vt ser
mo dei. diuidit filium a patre: Filia
vult mater nō vult. gladio diuidun
tur ab inuicem: Murus vult sed so
crus nō vult. veniat gladius bis a
cutus. offerat p̄missionem vite pre
sentis & future. cōsolationem tpali
um. eternoꝝ p̄fruitionem. Ecce gla
dius ex vtraq̄ pte bis acutus. pro
mittēs temporalia in quo nos non

sefellit: Nonne ecclesia dei p totum
mūdū nō erat: Ecce est. ātea legeba
tur z nō videbatur. mō ficut legit^r
ita cernitur: Quicqd tpaliter nobis
pmissuz ē ad vnā ptē gladij ptiēt. qd
quid in sempitnū ad alterā ptē gla
di ptiēt: Hēs spē futuraz rex. hēs
cōsolatioēm pntiū. Noli retrahi ab
eo q vult retrahē Dater. mī. soroz.
vpoz fit. amicus fit. nō te retrahant
z vtilis tibi erit gladi⁹ bis acut⁹ Vti
lit te ille sepat. male te tu cōglutinas
Venit g dñs ferēs gladiū bis acutū
pmittēs eterna implēs tpalia Naz
ideo duo testamēta dicūt: Que erāt
g framee bis acute in māib⁹ eorum:
Duo testamēta ad gladiū bis acutū
ptinēt. vet⁹ testamētū trena pmit
tit. nouū etna: In vtroq; sermo dei
verax inuēt⁹ est. vt gladi⁹ bis acut⁹
Quare g in māib⁹ z nō in linguis:
Et framee bis acute inqt in manib⁹
eoz In māib⁹ dixit in ptāte Accepe
rūt g sermonē dei in potestate. vt v
bi vellēt dicerēt. cui vellēt dicerēt. n
timerēt ptātē. nō cōtēpnerēt pau
perem In māib⁹ em hēbāt gladium
qua volebāt vibrabāt vsabāt pcutie
bāt: Et hoc totū erat in potestate p
dicātium Nam si nō est in māibus
sermo. ne forte aliquis dicat. quo
modo sermo est gladius bis acut⁹.
z quō in manibus. si ergo sermo nō
est in māibus. quare scriptū est. fac
tus est sermo dñi in manu aggei p
phete: Nūquid frēs sermonē suū
deus in digitis ipsius fecit: Quid ē
in manu ipsius factus est: In ptāte
illi datum est pdicare sermonem do
mini: Postremo possumus z has
manus intelligere. nam qui locuti
sunt in lingua habuerūt sermonem
dei. qui scripserūt in manibus: Et

framee bis acute in manibus eorum
Nam frēs videte scōs armatos At
tendite strages attēdite gloriosa p
lia Si em impator z miles. si miles
hostis. si bellū z victoria. qd fecerūt
isti hñtes in māib⁹ frameas bis acu
tas: **A**d faciēdas vindictas in gē
tibus Videte si nō est vindicta facta
in gentib⁹. cotidie ipsa fit. hoc agi
mus z nos loquēdo: Attēdite quō
cese sunt gentes babilonie Illi red
ditur duplum. sic em de illa dictum ē
reddite illi duplum ad qd fecit Quō
redditur duplū: Bellāt sci. educunt
frameas bis acutas. fiūt strages. fi
unt occisioēs sepatioēs Quō illi du
plū redditur: Illa quādo poteāt p
sequi xpianos. carnē occidebat. deū
nō cōfringebat Ad illi duplū red
ditur. z pagani extiguūtur. z ydola
frāgūtur Quō inquires pagāi occi
dūtur: Quō nisi cū xpistiāi fiūt:
Quero paganū z nō inuenio. xpris
tianus est. Ergo mortu⁹ ē paganus
Nam si non occidūtur. vñ dictū est
petro. macta z māduca: Vñ ipe sau
lus occisus est psecutor. z paulus e
rectus est predicator: Quero saulū
psecutorē z nō inuenio. occisus est:
Vñ: De framea bis acuta. Sed quia
occisus in se z viuificatus in xpo. iō
cōfidēs dicit. viuo at iā nō ego. viuit
aut in me xpistus Quō illi fit p illū
Etem cum factus eēt predicator. ac
cepit z ipse in māibus frameam bis
acutam. ad faciēdā vindictam in gē
tibus Et ne vere tu putares hoies
ferro pcuti. sanguiem fundi. vulne
ra in carne fieri. seqtur z exponit
Obiurgatioēs in populis. Obiur
gatio que est corruptio. pcedat ex
vobis framea bis acuta Nōlite ces
sare. dedit illam vobis deus p mo

dulo vestro: Qualis hō es qui ydo-
la colis. dic amico tuo. si tñ remāsit
cui dicas. q̄lis hō es q̄ dimifisti eū a
quo factus es. ⁊ adoras qd fecisti.
Melior ē faber q̄ qd fabricat faber
Si fabrū adoraē erubescis. adoran-
do qd faber fecit nō erubescis. Cuz
ceperit erubescere cū cepit p̄pūgi. fe-
cisti vuln⁹ de framea. p̄ueit ad cor.
moriturus est vt viuat. Framee bis
acute in māib⁹ eoz. ad faciēdā vin-
dictā in gētib⁹ obiurgatioēs in po-
pulis: **E**t alligēt reges eoz in cō-
pedib⁹ ⁊ nobiles eoz in vinculis fer-
reis. vt faciāt in eis iudiciū cōscrip-
tum: Facile exposuim⁹ quō de fra-
meis cadāt ⁊ exurgāt. sepētur ⁊ cō-
gregētur. vulnerētur ⁊ sanētur. mo-
riātur ⁊ viuat S; qd faciēm⁹. Quō
expoēm⁹ ad alligādos reges eoz in
cōpedib⁹. Reges gētū alligādi in
pedib⁹. ⁊ nobiles eoz in vinculis. ad-
didit ferreis Adestote vt agnoscat
qd nostis. Isti em̄ vsus q̄s cepim⁹
exponē obscuri sunt. s; illd qd ex illis
dictur⁹ sum nō ē nouū. S; notū est
vobis. mō nō discē op⁹ hēatis. s; cō-
memorari: Ad hāt voluit de⁹ obscu-
re pōi q̄sdā vsus suos. nō vt aliquid
nouū de illis seruet⁹. sed vt iā qd iusi-
tatū erat obscuris expositis inoue⁹
Nouim⁹ reges factos xpianos. no-
uimus nobiles gētū scōs xpianos
Sūt hodie q̄ ⁊ fuerūt ⁊ ērt. ⁊ nō ces-
sant framee bis acute i māib⁹ scōrū.
Quō ḡ ligatos cōpedib⁹ ⁊ vinculis
ferreis intelligim⁹. Scit caritas ves-
tra ⁊ eruditio q̄a in ecclā nutriti est
⁊ soletis audire diuīas lcōnes. qm̄ i-
firma mūdi elegit de⁹ vt cōfunderet
fortia. ⁊ stulta mūdi elegit de⁹ ad cō-
fundēdos sapiētes. ⁊ ea q̄ nō sūt tāq̄
ea q̄ sunt. vt q̄ sunt euacuentur: Sic

em̄ ait apls. Videte vocationē vrāz
frēs. q̄a nō multi sapiētes scdm car-
nem. nō multi potētes. nō multi no-
biles. sed stulta mūdi elegit deus. ⁊
infirma mūdi vt cōfundēt fortia. et
ignobilia ⁊ cōtemptibilia elegit de⁹.
⁊ ea q̄ nō sunt t̄q̄ q̄ sunt. vt ea q̄ sunt
euacuentur. Venit deus xp̄istus p̄
desse om̄ibus. sed elegit p̄desse impe-
ratori de piscatore. nō piscatori de i-
peratore. ⁊ elegit ea q̄ nulli⁹ momē-
ti erāt in mūdo Ipsos impleuit spū
scō. dedit eis frameas bis acutas. p̄
dicare p̄cepit euāgeliū. ⁊ ire p̄ totūz
orbem terraz Fremuit mūd⁹. erex-
it se leo aduersus agnū. sed fortior
leone inuētus est agnus Leo vict⁹
est seuiēdo. agnus vicit patiēdo:
Cōuersa sunt corda hoīm ad timo-
rem xp̄i. ceperūt reges. ceperūt no-
biles miraculis cōmoueri p̄phetie
adimplerionem turbari. vidē in vnū
nomē cōcurrē gen⁹ huānum: Et qd
facerēt. Multi elegerūt ignobilita-
tem. ⁊ dimittētes domos suas ⁊ sū-
stācias suas distribuētes paupib⁹.
cucurrerūt ad p̄fectionem Tali ḡ in
p̄fecto dicitur a dño. si vis p̄fectus
esse. vade vēde om̄ia q̄ hēs ⁊ da pau-
peribus ⁊ veni sequē me. ⁊ habebis
thesaur⁹ in celo. Multi ex nobilib⁹
fecerūt hoc. sed cessauerūt isti nobi-
les esse gētium. elegerūt paup̄tatez
in seculo. nobilitatē in xp̄isto **A**d-
ti at tenēt ipsam nobilitatem in xp̄o
tenēt regias ptātes. ⁊ sic sunt xp̄is-
tiani Ipsi sunt t̄q̄ in cōpedibus ⁊ tā-
q̄ in vinculis ferreis Dñ hoc. Ne p̄-
grederentur ad illicita compedes ac-
ceperūt. compedes sapiētie. com-
pedes verbi dei. Quare ergo vincu-
la ferrea ⁊ nō aurea. Ferrea sunt q̄
diu timēt. amēt ⁊ aurea erūt. Atten-

dat caritas vestra quid loquar Au-
distis mō aplm iohānē. timor nō ē ī
caritate. sed perfecta caritas foras
mittit timorem. qā timor tormētuz
habet. hoc est vinculū ferreū. Et tū
nisi timore incipiat hō deū colere n̄
pueniet ad amōrē. iniciū sapiētie ti-
mor dñi: Incipit ergo a vinculis fer-
reis finitur ad torquem auream:
Dictum est em̄ sapiētie. z torquē au-
ream circa tuam cervicem: Nō tibi
ipōnēt torquē aureā. nisi pmū in cō-
pedibus ferreis te alligasset. Cepis-
ti a timore. cōsummaris ad sapiētia
Qm̄ multi sunt q̄ ppteā nolūt male
facere. qā gehēnas timēt. qā crucia-
tus timēt. z nōdū amāt iusticiam:
Si illis pmitteretur ipūitas z dicē-
eis. facite qd̄ vultis securi. ipunitum
erit vobis. z mitterēt pgressus libi-
dinum suarum in queq; nequissima
z maxime frēs mei maxime reges z
nobiles qbus nō facile dicitur qd̄ fe-
cisti: Nam paup hō z si nō timeat
deū. qā nullarū viriū est. nullaz fact̄
tatū. ne cū se cōmouerit in suppliciū
rapiatur. cessat timore hōis z si nō
dei: potētes at mūdi reges. nobiles
nisi deū timeāt qd̄ timebūt: Sed pre-
dicatur illis. z pcutiūtur framea bis
acuta Dñ illis qā est qui ponat alios
ad dexterā alios ad sinistram. vt di-
cat eis q̄ a sinistris sunt. ite in ignem
eternum q̄ pat̄ ē dyabolo z āgelis e-
ius: Nōdum diligūt iusticiam. sed ti-
mēt penā. z timēdo penā iā accepe-
rūt cōpedes. z in vinculis ferreis e-
rudiūtur Venit ad nos potens ho-
mo de seculo. offendit illum proxi-
mū. aut forte concupiuit alterius pul-
chriorem. aut alteram ditiorē. vult
dimittere eam quam habet z nō fa-
cit. audit a seruo dei. audit a ppheta

audit ab apostolo z non facit. audit
ab eo in cuius manibus est framea
bis acuta. nō facies. nō licet. nō p-
misit deus dimitti vxorem excepta
causa fornicationis. audit h̄. timet
z non facit: Pedes leues iam pgre-
diebātur in lapsum. compedibus te-
nētur. habet vincula ferrea. timet de-
um Dicitur illi: Dampnabit te deus
si feceris. iudex est supra om̄s. audit
ge mitū vxoris tue. reus teneberis
in conspectu eius. Hac cōcupiscen-
tia blāditur. hac pena deterretur:
Ibat ad cōcupiscendum precupidi-
tate. nisi vincula ferrea retinerēt qd̄
plus est Sed dicit. cōtinere iam vo-
lo nolo iam vxorem. nō potest:
Quid si tu vis z illa nō vult: Num-
quid p continentiam tuam debes il-
lam facere fornicariam? Si aliq nup-
serit te viuo. adultera erit: Nō vult
tale lucrum deus. nec compensā ta-
le dampnum: Redde debitum. z si
non erigis. redde pro sanctificatiōe
pfecta: Deus tibi computauit. si nō
quod debes erigis. reddis quod de-
betur vxori: Times non facis. con-
cutiuntur vincula tua: Audi quia vi-
culis ferreis constrictus es: Alliga-
tus es vxori. ne quesieris solutio-
nem. Durum est. ferreum est:
Nam quando dominus hoc ait.
ostendit quia vinculum est ferreuz:
Adolescentes auditis? Vincula fer-
rea sunt. nolite pedes mittere. ne
cum miseritis. artius constringa-
mini compedibus. Tales com-
pedes consolidant vobis z episco-
pi manus: Numquid non fugiūt
in ecclesia compediti z soluūtur?
Hū viri fugiunt huc volētes dimit-
tere vxores suas. z hic artius colli-
gantur: Nemo soluat has compe-

des. quos deus cōiūxit homo non
seper Sed dura sunt vincula: Quis
nescit ipsam duriciū? Doluerūt apti
z dixerūt. si talis causa est cū vxore
nō expedit nubere Si vincula ferre
a sunt. nō opus est vt illic pedes mit
tātur Et dñs: Nō oēs capiūt vbu
istud. sed q̄ p̄t cape capiat: Alligat⁹
es vxori. ne q̄fieris solutionē Qui li
gatus es in vīculis ferreis p̄ vxorē.
ne te obliges vīculis ferreis:

Ut faciāt in eis iudiciū cōscriptū.
h̄ est iudiciū qd faciūt sancti sup oēs
gētes Quare cōscriptū? Quia ista an
tea cōscripta sunt. z mō cōplēt⁹: Ec
ce modo fiūt. aliqñ legebāt⁹ z nō fie
bāt Et cōclufit ita: **O**ia hec ē oib⁹
scis ei⁹: Per totū mūdū z p̄ vniuer
sas gētes: h̄ sci agūt z sic glorificāt⁹.
sic exultāt deū in faucib⁹ suis. sic le
tant⁹ in cubilib⁹ suis. sic exultāt ī gla
sua. sic exaltātur in salute. sic cātant
cāticū nouum. sic dicūt alleluia. cor
de ore vita Amen:

Expl⁹ ps cētesim⁹ q̄dragesim⁹ no
n⁹ Incipit ps cētesim⁹ quinquagesi
mus:

Quamuis ordo psalmoy qui
michi magni sacramēti vidē
tur cōtinē sacramētū nōdū michi fu
erat reuelat⁹. tñ q̄ oēs cētū quinq̄
ginta numerātur. etiā nobis q̄ toti⁹
ordis eoy altitudiēm adhuc acie mē
tis nō penetrauim⁹ infinuāt aliqd.
vñ nō impudēter q̄tū dñs adiuuat
disputaē possum⁹. p̄mū q̄ndecārius
numer⁹ ex quo iste multiplicat⁹. qd
em̄ valēt quindēcim in ordine singu
loy. h̄ valēt cētū quinq̄ginta in ordine
deāriorū qm̄ q̄ndecies denos faciūt
h̄ valent mille q̄ngenti in ordie cēte
narioy qm̄ q̄ndecies cēteni sunt. h̄
valent quindēcim milia in ordie mil

lenarioy qm̄ q̄ndecies mille sunt:
Quindēnarius q̄ numerus cōcordi
am significat duum testamētoy In
illo em̄ obseruat⁹ sabbatū qd signifi
cat quietē. in isto dñicus dies q̄ fig
nificat resurrectionem Sabbatum
āt est dies septim⁹. dñic⁹ v̄eo post
septim⁹ qd nisi octau⁹ idem q̄ prim⁹
habēdus est: Ipse em̄ dicitur etiam
vna sabbati. vt deinde sit secūda ter
cia q̄rta. z deinceps vsq̄ ad septim⁹
sabbatū: A dñico āt vsq̄ ad dñicum
octauus est dies. vbi testamēti no
ui reuelatio declaratur. qd in veteri
tq̄ sub terrenis p̄missiōibus tege
batur. Septē porro z octo quidēci
sunt Tot sunt z cātica q̄ appellātur
graduū. qm̄ totidē fuerūt etiā tēpli
gradus Deinde etiā q̄nq̄genari⁹ nu
merus magnū sacramētū p̄ se gerit.
cōstat em̄ de septimana septimana
rū addito vno tq̄ ipso octauo ad q̄n
quageāriū numey īmiāndū: Septi
es q̄ppe septē quadraginta nouē fa
ciūt. qbus vnus additur vt faciant
quingenta Qui numerus quinq̄
genarius vsq̄ adeo magne signifi
catiōis est. vt ex dñi resurrectione
tot dieb⁹ cōpletis ip̄o quinq̄genario
die venerit sup eos qui in xp̄ist o fu
erāt cōgregati spūs scūs Qui spūs
scūs in scripturis septeārio p̄cipue
numero commēdatur. siue apud y
sayam siue in apocalipsi. vbi aptissimē
septem spūs dei phibētur. p̄pter o
perationem septenariam vni⁹ eius
dem q̄ spūs Que opatio septeāria
p̄ ysayam p̄phetā ita cōmemoratur
Requiescet sup eū spūs dei. spūs sa
piētie z intellectus. spūs cōsilij z for
titudinis. spiritus scientie z pieta
tis. spiritus timoris domini: Ipse
dēt itelligi timor dñi cast⁹ p̄manēs

in seculū seculi Sernilē at timorē p
summata caritas foras mittit. et nos
liberos facit ne seruilis opa facia
m⁹ q̄ sabbato phibetur Caritas aut
dei diffusa est in cordibus nostris p
sp̄m sanctum q̄ dat⁹ est nobis. Hinc
quoq̄ sp̄s sanct⁹ septeārio nume
ro cōmēdatur. quiq̄genariū vō etiā
in q̄dragita et decē dñs disptit⁹ est:
Die q̄ppe q̄dragesimo post resurrec
tionē suā ascēdit in celos. ac deinde
cōpletis dieb⁹ decē misit sp̄m sc̄m. q̄
dragenario scilicet numēo tpalez in
h⁹ mūdo cohabitatioem cōmēdās.
qm̄ q̄ternarius in q̄dragenario nu
mer⁹ p̄ualet. q̄tuor at ptes hēt mun
d⁹ et ān⁹. denario vō addito velō in
cede p̄ impleta lege hōis opib⁹ red
dita. ipsa etnitas figuratur. Hūc q̄n
q̄genariū triplū hēt cētesim⁹ et q̄nq̄
gesim⁹ numerus. t̄q̄ eū multiplica
uerit trinitas. Vñ et hac causa nō icō
ueniēter itelligim⁹ istū numex esse
psalmoz 125 et in illo numero pisci
um q̄ capti sunt retibus post resur
rectionem missis ad cētum quiq̄gin
ta additis tribus. velud āmonitio
videtur facta in q̄t ptes debeat iste
numer⁹ disptiri. vt ter habeat quiq̄
genos. q̄m̄q̄ ille numer⁹ pisciū hēat
et aliā rōnē multo subtiliorē et iocun
diorē. q̄ decē et septe in trigonū mis
sis id est ab vno vsq̄ ad decē et septe
ōib⁹ p̄putat⁹. ad eūdē numex p̄ueit⁹
In decē at lex. in septe vō grā signi
ficatur. q̄a legē nō implet nisi caritas
dei diffusa in cordib⁹ nostris p̄ sp̄m
sc̄m q̄ septeārio significatur. Qd̄ er
go q̄dā ōnium psalmoz quinq̄ li
bros esse crediderūt. illud secuti sunt
quociēs in fine psalmi dictum fue
rit fiat fiat: Sed huius disptitionis
rationem cum vellem cōprehendē.

nō eualui. q̄a nec ipse q̄nq̄ ptes eq̄
les sunt inter se. et si nō scripture q̄
tate saltē psalmoz ipso numēo vt
recētes haberēt: Et si vnusquisq̄ li
bri finis est fiat fiat. cū liber q̄ntus i
demq̄ et vltim⁹ nō eodē fine fit ter
miāt⁹ merito queri p̄t 120 os at scrip
ture canōice auctoritatē sequētes.
vbi legitur. scriptū ē in libro psalmo
rū. vnū psalmoz libz esse nouimus
Et video q̄dē quō h⁹ vez fit. et illud si
vez est huic vō nō reluctetur: Sieri
em̄ potest vt aliq̄ psuetudiē lrāz he
braycaz vn⁹ liber dicat⁹ q̄ cōstat ex
pluribus. sicut ex ecclesijs pluribus
vna cōstat eccl̄a. et ex plurib⁹ celis v
num celū 125 em̄ celoz aliq̄d p̄ter
misit q̄ dixit. auxiliū meū a dño q̄ fe
cit celū et terrā Et cum scriptura di
cat et vocauit de⁹ firmamētū celum.
et aquas esse sup̄ firmamētum hoc
est sup̄ celum. nō mentitur eadem
scriptura dicens. et aque que super
celos sunt laudent nomen domini.
quia nō ait super celum Et vna ter
ra ex multis terris. namq̄ orbem ter
re et orbem terrarum cotidiana con
suetudine dicimus: Et qui ait scrip
tum est in libro psalmoz. q̄m̄q̄
mos loquendi sic se habeat vt vnum
insinuare librum esse voluisse videa
tur. tamen responderi potest in li
bro psalmoz esse dictum in aliquo li
bro eorūquiq̄ Quod in vsu locutio
nis vsq̄ adeo vel non est vel raro
est. vt etiam duodecim propheta
rum vnum librum esse ideo persua
detur. quia similiter legitur. sicut
scriptum est in libro p̄phetaz: Sūt
etiam qui vniuersas ōnino scriptu
ras canonicas vnum libz vocēt qd̄
valde mirabile vt diuine vnitati p̄cor
dent. et hinc esse dictū. in capite libri

scriptū ē d̄ me vt faciā volūtātē tuā.
vt sic intelligatur p̄ filiū pater fecit
se mūdū. cui⁹ cōdicio p̄cipiū scrip
turaz in libro geneseos. vel magis
q̄a p̄phēcia videtur esse nō facta nar
rās s̄ futura p̄nūciās. Nō em̄ ait qd̄
fecerim. s̄ vt faciā siue vt facere
volūtātē tuā. Ad illd̄ h̄ sentētia refe
rēda ē qd̄ in p̄mis p̄tib⁹ eiusdē libri
scriptū ē. erūt duo in carne vna. qd̄
sacramētū magnū dicit apl̄s in xp̄o
z in eccl̄a. qm̄q̄ z iste psalmoz liber
p̄t significat⁹ intelligi vbi dcm̄ ē. i ca
pite libri scriptū ē de me vt faciā vo
lūtātē tuā. seq̄tur em̄. de⁹ me⁹ volui.
z legē tuā in medio cordis mei. De
ip̄o q̄ppe accipitur p̄phetat⁹ in capi
te libri hui⁹ ps̄ ip̄e p̄m⁹. beat⁹ vir q̄ n̄
abijt in cōsilio ip̄ioz z in via pccōz
nō stetit. z in cathedra pestilētie nō
sedit. s̄ in lege dñi volūtas ei⁹ z in le
ge ei⁹ meditabitur die ac nocte. vt h̄
fit qd̄ dcm̄ ē. de⁹ me⁹ volui z legē tu
am in medio cordis mei. Qd̄ at̄ seq̄t⁹
euāgelizauit iusticiā tuā in eccl̄a mag
na. cōgruēt⁹ ad illud refertur. z erūt
duo in carne vna. Siue ergo illud si
ue h̄ intelligatur qd̄ dictū ē in capite
libri. liber iste psalmoz p̄ qn̄q̄genos
si p̄ ip̄os qn̄q̄genarios articulos in
troget⁹. magnū aliqd̄ z valde dignū
cōsideratiōe respōdet. Nō em̄ frus
tra michi videtur quinq̄gesim⁹ esse
de penitētia. cētesim⁹ de misericor
dia z iudicio. cētesim⁹ qn̄q̄gesim⁹ de
laude dei in sanctis eius. Sic em̄ ad
eternā beatāq̄ tēdimus vitam. pri
mitus pccā nostra dampnando. de
inde bene viuēdo. vt post cōdemp
natā vitam malam gestā q̄ bonam.
mereamur eternam. Scdm̄ p̄posi
tū em̄ occultissime iusticie bōitatis
q̄ sue. de⁹ quos p̄destinauit illos z

vocauit. z quos vocauit ipsos z ius
tificauit. quos at̄ iustificauit ip̄os z
glorificauit. P̄destinatiō nostra n̄
in nobis facta est. sed in occulto ap̄
ipsum in eius presentia. tria v̄o reli
qua in nobis fiūt. vocatio. iustifica
tio z glorificatio. Vocamur p̄dica
tione penitētie. Sic em̄ cepit domi⁹
euāgelizare. agite pēitētiā appo
pinquabit em̄ regnum celorum.
Iustificamur in vocatiōe mie. z ti
more iudicij. Hinc est qd̄ dicitur. de
us in nomiē tuo saluū me fac. z in v̄
tute tua iudica me. Nō timet iudica
ri. qui impetrauerat ante saluari.
Vocati renūciamus dyabolo p̄ pēi
tētiā. ne sub iugo eius remanea
mus. iustificati sanamur p̄ miseri
cordiam ne iudicium timeam⁹. glo
rificati trāsim⁹ in vitā etnā. vbi deū
fine fine laudamus. Ad h̄ p̄tinē ar
bitroz qd̄ dñs ait. ecce eicio demōia
z sanitates p̄ficio hodie z cras. z t̄
cia die cōsummoz. Qd̄ etiam in tru
duo sue passionis z dormitiōis z e
uigilatiōis ostendit. crucifixus ē ei
z sepultus z resurrexit. In cruce de
principibus z potestatib⁹ triūpha
uit. in sepulchro requieuit. in resur
rectiōe exultauit. penitētia truciāt.
iusticia trāquillat. vita eterna glori
ficat. Penitentie vox est. miserere
mei de⁹ secūdum magnā miām tuā.
z scdm̄ mltitudiēm miserationū tua
rū dele iniquitātē meā. Hoc offert sa
crificiū deo. sp̄m cōtribulatū. cor cō
tritū z humiliatum. Iusticie xp̄isti
vox est in electis suis. misericordi
am z iudicium cantabo tibi domiē.
psallam z intelligam in via immacu
lata. quando venies ad me. Per mi
sericordiā q̄ppe adiuvamur ad faciē
dā iusticiā. vt securi ad iudicium ve

276
niam⁹. vbi dispōit⁹ de cītate dñi oēs
q̄ opātur iūqtatē. q̄ vsu p̄s iste cōclu
ditur. z vite et̄ne vox est:

Psalmus:

Laudate dñm in scīs ei⁹. vtiq̄
in eis q̄s glorificauit. **L**au
date eū in firmamēto v̄tutis eius.
laudate eū i v̄tutib⁹ ei⁹: vel vt aliū in
ptati sūt in potētatib⁹ ei⁹. **L**auda
te eū scdm mltitudiēm magnitudis
ei⁹. **D**ia ista ip̄s sūt scī ei⁹. quō dicit a
p̄s vt nos sim⁹ iusticia dei in ip̄so:
Si ergo iusticia dei quā fecit in eis.
cur nō z virtus dei quā fecit in eis.
vt resurgeret a mortuis: **N**am z in
pp̄risti resurrectione v̄tus maxime p̄
mēdatur. q̄a in passione infirmitas
fuit dicēte ap̄lo. z sic crucifixus ē ex i
firmitate. sed v̄uit ex v̄tute dei. z a
lio loco. ad cognoscēdū inquit eum
z v̄tutem resurrectionis eius. **O**ptie
aūt ait in firmamēto v̄tutis ei⁹: Fir
mamētū ē em̄ v̄tutis. q̄a iā nō mori
etur z mors ei vltra nō dñabitur:
Cur nō z potētatus dei dicātur q̄s
in eis fecit: **I**mmo ip̄s sūt potētat⁹
ei⁹. quō dictū ē. nos sum⁹ iusticia dī
in ip̄so. **Q**uid em̄ potēt⁹. q̄ regnare
in eternū. sub pedib⁹ posit⁹ oib⁹ ini
micis: Cur nō ip̄s sunt etiā multitu
do magnitudinis eius: **N**ō q̄a ip̄s
magnus est. s̄ q̄a magnos eos fecit
tam mltos. hoc est milia miliū. sic
aliter intelligitur iusticia qua est ip̄e
iustus. aliter quā in nobis facit: vt
nos simus iusticia eius: **I**dem ip̄s
sancti sunt in oib⁹ muficis z orga
nis deinceps significati ad laudan
dum deum. qm̄ p̄posuit dicēs. lau
date dñm in sanctis ei⁹. **H**oc exequi
tur. varie significās eosdem ip̄sos
sanctos eius: **L**audate eum in so
no tube. p̄pter laudis excellētissimā

claritatē. **L**audate eū in psalterio
z cythara. **P**salteriū ē de supioribus
laudās dñm. cythara de inferiorib⁹
laudās deū: t̄q̄ de celestib⁹ z terres
tribus. t̄q̄ eū q̄ fecit celū z terram.
Iam q̄ppe in alio psalmo exposui
mus. psalteriū desup habē sonoz
illud lignū cui neruoz ei⁹ es vt meli
orē sonū reddat incūbit. qd lignum
cythara inferius habet. **L**audate
eū in tympano z choro: **T**ympanū
laudat deū. cū iam in carne mutata
nulla est terrene corruptionis infir
mitas. **D**ecorio q̄ppe fit tympanū
exficato atq̄ firmato. **C**horus lau
dat deum. qñ laudat eū post pecca
ta societas. **L**audate eū in cordis
z organo. **C**ordas hēt z psalteriū z
cythara. q̄ supi⁹ cōmemorata sunt.
Organū at̄ generale nomē est oīm
vasoz muficoz. q̄uis iā optinuerit
cōsuetudo. vt organa p̄prie dicātur
ea que infātur follibus. **Q**uō genus
significatū hic esse nō arbitror. **N**ā
cum organum vocabulum grecum
fit vt dixi generale omnib⁹ muficis
instrumētis. hoc cui folles adhiben
tur alio greci nomē appellāt. **E**t au
tem organum dicatur. magis latiā
z ea vulgaris est consuetudo. **Q**uod
ergo ait in cordis z organo. vide
tur michi aliquod organum quod
cordas habeat significare voluisse.
Nō em̄ sola psalteria z cythare cor
das habent. sed quia in psalterio et
cythara propter sonum ab inferio
ribus z superioribus aliquid inuen
tum est quod secūdm hanc distinc
tionem posset intelligi. aliud nos in
ip̄s cordis querere ammonuit. q̄a
z ip̄s sunt caro sed etiam a corrup
tione libera. z quibus fortasse iō ad
didit organū. nō vt singule sonent.

sed ut diuersitate cōcordissima cōso-
nēt. sicut ordinātur in organo. Ita
bebūt em̄ etiā tūc scī dī differentias
suas consonantes non dissonantes
id est consentientes non dissenti-
entes. sicut fit suauissim⁹ cāt⁹ ex diu-
sis q̄dem s; nō inter se auersis sonis
Stella em̄ a stella differt in glā. sic ⁊
resurrectio mortuorū: **L**audate
eum in cymbalis bene sonātib⁹. lau-
date eū in cymbalis iubilationis:
Cymbala inuicem tāgūt ut bene so-
nēt Ideo a q̄busdam labijs nostris
compata sunt. s; meli⁹ intelligi puto
in cymbalis quodammodo laudare de-
um. dum q̄sq; honoratur a primo
nō a seipso. ⁊ inuicem honorantes
dant laudem deo. Ne q̄s at cymba-
la itelligēt q̄ fine aia sonāt. ideo pu-
to additū in cymbalis iubilationis:
Iubilatio nāq; id est ineffabilis laus
non nisi ab anima pficiscitur: Nec
ptereūdum existimō qd̄ musici do-
cent ⁊ res ipsa māifesta est. tria esse
genera sonorū. voce. flatu. ⁊ pulsu.
Voce ut est p̄ fauces ⁊ arterias. siue
organo aliquo cātātis hoīs. flatu si-
cut p̄ tibiā vel quid eiusmodi. pul-
su sicut p̄ cytharā vel qd̄ eiusmodi.
Nullum itaq; gen⁹ hic p̄missus est
Nam vox est in choro. flat⁹ in tuba
pulsus in cytharis. t̄q; mēs. spirit⁹.
corp⁹. s; p̄ similitudiēm nō pprietas
Qd̄ ḡ p̄posuit ei⁹ in sanctis laudate
dñz q̄b⁹ hoc dixit nisi eis ipsis. Et in
quibus ut deum laudēt. nisi in seip-
sis. Vos em̄ sancti eius inq̄t ut⁹ ei⁹
estis. sed quā fecit in vobis. ⁊ potē-
tatus ei⁹ ⁊ multitudo magnitudis
eius. quā fecit ⁊ ostēdit in vobis:
Vos estis tuba psalterium cythara
tympanum chorus corde et orga-
num. ⁊ cymbalum iubilatiōis bene

sonātia. vos estis hec omnia. Nichil
hic vile. nichil hic trāsitorium. nichil
hic ludicū cogitetur. ⁊ q̄a sape se-
cūdm carnem mors est. ōnis spiri-
tus laudet dñm:

ExPLICIT psalmus cētesim⁹ quinquagesimus:

Et sic finitur expositio beati au-
gustini episcopi ⁊ doctoris sup̄ ter-
ciam siue ultimā quinquagenā psal-
teri ad laudem oīpotētis dei:

*Hic liber est de...
...
...
...
...
...
...*

W. me p̄posuit manu...

22

